DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ
www.dim.gov.az | www.imtahan.az | www.abiturient.az | www.mekteb.edu.az

ABİTURİYENT

№ 12
2019

2019/2020-ci

tədris ili üçün tələbə qəbulu və ümumi təhsil müəssisələri üzrə buraxılış imtahanlarının nəticələrinin elmi-statistik təhlili

CD-ROM

REDAKSİYA ŞURASI

M.M.Abbaszadə, N.Ə.Babayev, K.R.Aydazadə, F.Ş.Bədəlbəyli, G.Ç.Gəraybəyli, A.M.Paşayev, V.R.Misirov.

REDAKSİYA HEYƏTİ

M.Ə.Bədəlov (baş redaktor), İ.M.Allahverdiyev, A.H.Bağırov, G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva, N.N.Bayramova, T.A.Bədəlov, M.Ə.Əkbərli, V.O.Əkbərov, N.L.Əliyev, X.S.Əzimova, A.E.Həbibov, N.Z.Hüseynova, Ç.C.Xəlilov, X.Z.Kərimova, A.Ə.Qasımov, S.S.Mərdanov, O.Y.Şelaginov, H.R.Zeynalov.

Abiturient.az

"Abituriyent" jurnalının onlayn satış sistemi

Jurnalın buraxılışlarına geniş ictimaiyyətin dərin maraq göstərməsi nəzərə alınaraq onun online satış sistemi də istifadəyə verilib. Bu sistem vasitəsilə jurnalın bütün sayları və xüsusi buraxılışlarını, test kitabçaları, metodiki vəsaitlər və statistik materialları əldə etmək mümkündür. Bunun üçün istifadəçi online rejimdə jurnalın almaq istədiyi buraxılışını seçib, Visa/VisaElectron və Master/Maestro plastik kartlarından istifadə etməklə ofis və evə göndərilməsini sifariş edə bilər. Sifarişlər poçtla ünvana çatdırılır.

MÜNDƏRİCAT

2019/2020-ci TƏDRİS İLİ ÜÇÜN AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ ALİ VƏ ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU VƏ ÜMUMİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ BURAXILIŞ İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİNİN ELMİ-STATİSTİK TƏHLİLİ

GİRİŞ 2

1. ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN BAKALAVRİAT SƏVİYYƏSİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU 9

1.1 Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulu 170
1.2 Ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə tələbə qəbulu 198
1.3 Dövlət və özəl ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun müqayisəli təhlili 207
1.4 Xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu 213
1.5 Bölgələr üzrə 2019-cu il məzunlarının qəbul imtahanlarındakı nəticələrinin təhlili 214

2. ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNƏ QƏBUL 275

3. REZİDENTURAYA QƏBUL 339

4. ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU 357

4.1 Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında tələbə qəbulu 357
4.2 Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ümumi orta təhsil bazasında tələbə qəbulu 372

5. ÜMUMİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ BURAXILIŞ İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİ 380

6. ELMİ-STATİSTİK TƏHLİLƏ ƏLAVƏLƏR 429

ƏLAVƏLƏR 480

Qəbul imtahanlarında iştirak edən nəzarətçi müəllimlərin fəaliyyəti 480
Dövlət İmtahan Mərkəzinin dövlət qulluğu sahəsində fəaliyyətinin elektron informasiya sistemləri üzrə analitik və statistik təhlili 494
"Şagird-məzun" dövlət elektron məlumat sistemi üzrə ümumtəhsil müəssisələrində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsinə analitik baxış 500
"Tələbə-məzun" dövlət elektron məlumat sisteminə daxil edilmiş tələbə məlumatlarının analitik təhlili 515
Buraxılış və qəbul imtahanlarının məzmunu ilə bağlı metodiki materialların hazırlanması,dərslik komplektlərinin elmi-metodiki monitorinqi (qiymətləndirilməsi) və hazırlıq kursları haqqında 521
Xüsusi qabiliyyət imtahanlarının təhlili 523
Regionlarda vətəndaşların qəbuluna dair tədbirlər 529
DİM-in vətəndaşlara göstərdiyi elektron xidmətlər 530
DİM-də aparılan elmi-metodiki işlər və fənn seminarları haqqında statistik məlumatlar 533
DİM-in beynəlxalq əməkdaşlıq və strateji inkişaf layihələrinin həyata keçirilməsi üzrə fəaliyyəti 536
Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyanın 45-ci illik konfransı 547
DİM-in ictimaiyyətin istifadəsinə verdiyi nəşrlər 558
DİM 2019-cu ildə: görülmüş işlərin, tədbir və yeniliklərin xronologiyası 565

SUMMARY (12th Issue of "Abiturient" Journal) 596

Biz elə etməliyik ki, gələcəkdə ölkəmizin uğurlu və uzunmüddətli inkişafını elm, biliklər, texnologiyalar müəyyən etsin. Elmi-texniki tərəqqi hər bir ölkə üçün onun gələcəyini müəyyən edən ən mühüm amildir. Xüsusilə XXI əsrdə ölkələrin gələcəyi bilavasitə təhsilin, biliklərin səviyyəsindən asılı olacaqdır. Ona görə uşaqlarımız, gənclərimiz bilikli, savadlı olmalıdırlar, dünyada gedən yenilikləri bilməlidirlər. Əlbəttə ki, müəllim heyəti də təhsilin yüksək səviyyəsini təmin etməlidir.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

2019/2020-ci TƏDRİS İLİ ÜÇÜN AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ ALİ VƏ ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU VƏ ÜMUMTƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ BURAXILIŞ İMTAHANLARI NƏTİCƏLƏRİNİN ELMİ-STATİSTİK TƏHLİLİ

M.M.Abbaszadə, T.A.Bədəlov, O.Y.Şelaginov

GİRİŞ

Müasir mərhələdə təhsil, iqtisadiyyat, mədəniyyət və sosial sahələrdə həyata keçirilən islahatların nəticəsi olaraq ölkəmiz dinamik inkişaf yolu ilə inamla irəliləyir, onun beynəlxalq aləmdə nüfuzu güclənir. Respublikamızda hər bir sahədə müşahidə olunan fasiləsiz inkişaf tendensiyası özünü təhsil sektorunda da göstərir. Bu inkişafın əsasında ulu öndər Heydər Əliyevin ideyaları və həmin ideyaların işığında həyata keçirilən aydın və ardıcıl strateji kurs dayanır. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə müəyyənləşdirilən və icra edilən dövlət proqramları təhsil sistemində keyfiyyətcə yeni inkişafa, yüksək nəticələrin əldə edilməsinə geniş imkan və şərait yaradır. Ölkəmizin qədəm qoyduğu yeni inkişaf mərhələsinin əsas hədəfləri çoxşaxəli, səmərəli və innovasiyayönümlü iqtisadiyyatın formalaşdırılması, elmin, təhsilin, mədəniyyətin və ictimai həyatın digər sahələrində yeni nailiyyətlərin əldə olunmasıdır.

Respublikamızın rəhbərliyi bunları nəzərə alaraq təhsil sisteminin inkişafına böyük önəm verir, onu dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri kimi ön plana çəkir. Bu sahədə kompleks proqramlar həyata keçirilir. Prezident İlham Əliyev gənclərin sosial, təhsil, karyera və mədəni inkişaf məsələlərinin həllini təmin etmək məqsədilə 2005-2021-ci illəri əhatə edən 3 dövlət proqramı təsdiq etmişdir. Ölkə gənclərinin elm, təhsil, mədəniyyət və digər sahələrə yönəlmiş layihələrin reallaşdırılmasına kömək göstərilməsi, onların fəaliyyətinin stimullaşdırılması məqsədilə 2011-ci ildə Gənclər Fondu yaradılmışdır.

"Azərbaycan – 2020: gələcəyə baxış" inkişaf konsepsiyasında qeyd edildiyi kimi, hazırkı mərhələdə qarşıda duran əsas vəzifə qeyri-neft sektorunun qabaqlayıcı inkişafına nail olmaq, iqtisadiyyatın səmərəliliyini və rəqabətqabiliyyətliliyini artırmaq, onun innovasiya əsasında irəliləyişini təmin etməkdir.

Yeni iqtisadi sistemin formalaşması daha çox bilik iqtisadiyyatına və yüksək texnologiyaya əsaslanacaq. Bilik iqtisadiyyatı və yüksək texnologiyalar isə elm, təhsil, səhiyyə, İKT və infrastruktur sahələrinin fəaliyyətində ciddi irəliləyişlərin əldə olunmasını təmin edəcək. Məhz buna görə də ənənəvi iqtisadiyyatdan bilik iqtisadiyyatına keçidin əsasları qoyulmalı, bunun üçün həlledici amil olan insan kapitalının adekvat inkişafı ön plana çəkilməlidir.

Bilik iqtisadiyyatının fəaliyyəti üçün hər bir ölkəyə, ilk növbədə, yeni biliklərin əldə edilməsi sistemi, ikincisi isə onların tətbiqi və yayılması sistemi lazımdır. Bunların gerçəkləşməsi sayəsində sənaye və biznesin, bütövlükdə cəmiyyətin təhsil sektorundan, elmi tədqiqatların və innovasiyaların nəticələrindən əvvəllər heç vaxt görünməmiş dərəcədə asılılığı meydana gəlir.

Respublikamızın mövcud potensialı ölkəmizdə ali təhsil sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün geniş imkanlar açmaqla onun iqtisadi inkişafın mühüm amilinə çevrilməsini təmin etməlidir. "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"nda da ölkəmizdə insan kapitalının inkişaf etdirilməsi, onun ölkə iqtisadiyyatının qlobal iqtisadi sistemə qoşulması prosesində rəqabətqabiliyyətli olması və hər bir təhsilalanın müasir bilik, bacarıq və vərdişlərə yiyələnməsinin təmin edilməsi təhsil sisteminin başlıca vəzifəsi kimi irəli sürülür.

"Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələri"ndə bir daha vurğulanır ki, hazırda Azərbaycanda insan kapitalının inkişaf etdirilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafı, biznes mühitinin yaxşılaşdırılması, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində islahatlar aparılır. Bu islahatların davam etdirilməsi orta və uzunmüddətli dövrdə təhsilin keyfiyyətinin, xüsusilə təhsilin ixtisaslı kadr hazırlığı pillələrində yüksəldilməsi üçün əhəmiyyətlidir. Azərbaycanda insan kapitalının inkişafında fasiləsizliyin (ömürboyu təhsilin) təmin edilməsi, məktəbəqədər və ümumi təhsil də daxil olmaqla, peşə təhsilli və ixtisaslı kadr hazırlığının əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılması, eləcə də "elm-təhsil-istehsal" əlaqələrinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində məqsədli proqramların hazırlanması və həyata keçirilməsi davam etdiriləcəkdir. Daha keyfiyyətli insan kapitalının formalaşdırılması maddi və mənəvi fayda əldə etməyə və rəqabətqabiliyyətliliyi yüksəltməyə imkan verəcəkdir. Ali təhsil müəssisələrində yetişdirilən mütəxəssislər dövlətin və şirkətlərin idarə olunmasında, iqtisadi artımda və əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsində fəal iştirak edirlər. Bunu nəzərə alaraq, Azərbaycanda iqtisadi və sosial baxımdan daha səmərəli ali təhsil sisteminin formalaşdırılması prioritet istiqamətlərdən biri olmalıdır. Bu, müasir dünyada gedən qloballaşma, rəqabət və informasiya cəmiyyəti quruculuğu proseslərində yüksək peşəkarlıqla çalışa biləcək kadr potensialının yetişdirilməsi üçün çox vacibdir.

Məlum olduğu kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti "Yüksəliş" müsabiqəsinin təsis edilməsi haqqında 26 iyul 2019-cu il tarixdə Sərəncam imzalayıb. Sərəncam intellektual səviyyəsi və idarəçilik keyfiyyətləri yüksək olan perspektiv rəhbər şəxslərin müəyyən edilməsini, dəstəklənməsini və ölkədə kadr ehtiyatı bankının yaradılmasını təmin etmək məqsədini daşıyır. Bunu nəzərə alsaq, yuxarıda qeyd

olunanların nə qədər həyati əhəmiyyət daşıdığının şahidi olarıq. Bu müsabiqədə iştirak etmək hüququndan biri iştirakçıların ali təhsilli olmasıdır. Ona görə də ölkəmizdə dünya standartlarının tələblərinə cavab verən təhsil sisteminin qurulması, yüksəkhazırlıqlı, rəqabətəqabil milli kadr potensialının formalaşdırılması çox mühümdür.

Dövlətin təhsil siyasətini həyata keçirən qurumlardan biri kimi Dövlət İmtahan Məkəzi (DİM) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təsdiq etdiyi dövlət proqramları, verdiyi fərman və sərəncamlardan irəli gələn vəzifələri yerinə yetirmək üçün davamlı və məqsədyönlü iş aparmış və aparmaqdadır. Cari ildə tələbə qəbulu kampaniyasının və ümumi təhsil müəssisələri üzrə buraxılış imtahanlarının təşkili və keçirilməsi ilə əlaqədar görülmüş işlər də bu fəaliyyətin tərkib hissəsidir.

2019/2020-ci tədris ili üçün respublikanın ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu DİM tərəfindən "Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu qaydaları"na əsasən aparılıb. Qəbul qaydalarına uyğun olaraq, respublikanın bütün mülki ali təhsil müəssisələrinə, xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirilib.

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul prosesinin təkmilləşdirilməsi ilə əlaqədar 2019-cu ildə bir sıra yeniliklər tətbiq edilmişdir:

- Cari ildə ilk dəfə olaraq ali təhsil müəssisələrinə I-IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanı iki mərhələdə həyata keçirilmişdir. Abituriyentlər qəbul imtahanının birinci (maksimal toplanıla bilən bal – 300) və ikinci (maksimal toplanıla bilən bal – 400) mərhələlərindən topladıqları ümumi balların cəminə (maksimal toplanıla bilən bal – 700) əsasən ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmişlər. Cari ilin məzunları üçün qəbul imtahanının birinci mərhələsinin nəticəsi kimi onların buraxılış imtahanında əldə etdikləri nəticələr götürülmüşdür. İmtahanın ikinci mərhələsi iki dəfə (yaz və yay sessiyaları) keçirilmiş və hər iki sessiyada iştirak edən abituriyentlərə yay sessiyasında imtahanı birincidəkindən fərqli ixtisas qrupu üzrə vermək imkanı yaradılmışdır. V ixtisas qrupu üzrə abituriyentlər qəbul imtahanının birinci mərhələsinin (cari ilin məzunları üçün tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanın) nəticələrinə əsasən ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmişlər.
- Cari ildə ilk dəfə olaraq imtahanda bacarıq və vərdişlərin qiymətləndirilməsi üçün abituriyentlərə yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan test tapşırıqları təqdim olunmuşdur. Yeni imtahan modelinə uyğun keçirilən qəbul imtahanında şagirdlərə hər fənn üzrə 30 tapşırıq təqdim olunmuşdur. Tapşırıqların 22-si qapalı (çoxseçimli), 8-i isə açıq formalıdır. Açıq formalı tapşırıqlardan 3-ü yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan situasiya, mətn və yaxud mənbə əsasında hazırlanan tapşırıqlar olmüşdur.
- Cari ildə ilk dəfə olaraq imtahanda abituriyentlərin xarici dillər üzrə qrammatika, oxu və söz ehtiyatı ilə bağlı bilik və bacarıqlarla yanaşı, onların dinləyib-anlama bacarıq və vərdişləri də qiymətləndirilmişdir.
- Cari ildə ilk dəfə olaraq, orta ixtisas təhsili pilləsi üzrə "subbakalavr" peşə-ixtisas dərəcəsi almış şəxslər (subbakalavrlar) qəbul imtahanlarında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinə müsabiqə yolu ilə qəbul olmaq hüququna malik olmuşlar.
- Cari ildə ilk dəfə olaraq, beynəlxalq səviyyədə akkreditasiya olunan "Beynəlxalq Bakalavriat Diplom Proqramı (IB Diploma Programme)", "Təhsil haqqında ümumi sertifikatın yüksək səviyyəsi (Advanced Level of General Certificate of Education)" və "Yüksək yerləşdirmə (Advanced Placement)" təhsil proqramları üzrə təhsil almış abituriyentlər ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbul olunmaq imkanına malik olmuşlar.

2019/2020-ci tədris ili üçün respublikanın ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbul qaydaları, qəbul proqramları, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinə qəbul elanları hələ ilin əvvəlində "Abituriyent" jurnalının 1-ci sayında dərc edilərək ictimaiyyətə çatdırılmışdır. Eyni zamanda, burada bütün fənlər üzrə test modelləri təqdim edilmişdi ki, abituriyentlərin qəbul imtahanlarında hansı tipli və hansı mürəkkəblik dərəcəsinə malik test tapşırıqlarının təklif ediləcəyi barədə əvvəlcədən təsəvvürləri olsun.

Abituriyentlərin imtahanlara hazırlığına metodiki kömək məqsədilə DİM tərəfindən ilboyu silsilə tədbirlər həyata keçirilmişdir. DİM-in nəzdindəki fənlər üzrə elmi-metodiki seminarlar və ekspert şuraları xətti ilə geniş çeşiddə elmi-metodiki materiallar: fənlər üzrə qəbul proqramları, imtahana hazırlığın səmərəli yollarına dair metodiki tövsiyələr, dərsliklərdə səthi və ya natamam verilən mövzulara, yaxud məktəb proqramında olub, dərsliklərdə lazımınca şərhini tapmayan məsələlərə dair məqalələr, fənn proqramlarının çətin mövzularına dair mütəxəssis şərhləri və s. hazırlanıb abituriyentlərin istifadəsinə verilmişdir. Bu

istiqamətdə abituriyentlərə internet vasitəsilə də məlumatlandırıcı və maarifləndirici proqramlar təqdim edilmişdir.

Qəbul imtahanlarına müstəqil şəkildə (repetitor xidmətindən istifadə etmədən) hazırlaşanlara kömək məqsədilə bütün imtahan fənləri üzrə test toplularının yenidən işlənmiş və təkmilləşdirilmiş nəşrləri dərc edilmişdir. İmtahan fənləri üzrə test bankının toplular şəklində nəşri davam etdirilmişdir. Toplularda tapşırıqların düzgün cavabları da verilmişdir ki, şagird və abituriyentlər testlərlə müstəqil, repetitor köməyinə müraciət etmədən işləmək vərdişlərinə yiyələnə bilsinlər. Bundan əlavə, təcrübəli ekspertlərin internet vasitəsilə imtahan fənləri üzrə video-məsləhətləri təşkil edilmiş, abituriyentlərin cavab verməkdə çətinlik çəkdikləri test tapşırıqlarının izahı verilmiş, yol verdikləri xarakterik səhvlər araşdırılmışdır. "Videomühazirə" adlanan bu layihənin ikinci mərhələsində bütün fənlər üzrə qəbul proqramlarının mövzularını əhatə edən mühazirələr nümayiş etdirilmişdir. Videomühazirələri tanınmış mütəxəssis-ekspertlər təqdim etmişlər. Layihədə bölgələrin qabaqcıl və təcrübəli müəllimləri də iştirak etmişlər. Mühazirələrdə nəzəri materiallar test tapşırıqlarının həlli ilə müşayiət olunmuşdur.

İmtahanların məzmunu formalaşdırılarkən ənənəvi test tapşırıqları ilə yanaşı, yeni tipli yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan situasiya, mətn və yaxud mənbə əsasında hazırlanan tapşırıqlar da tətbiq olunmuşdur. Şagird və abituriyentlərin yeni tipli test modelləri haqqında təsəvvürlərini genişləndirmək və bunlarla işləmək vərdişlərini inkişaf etdirmək üçün belə tapşırıqların fənlər üzrə nümunələri ilin əvvəlində "Abituriyent" jurnalında dərc olunmuş, sınaq imtahanlarında yoxlamadan keçirilmiş, siniflər üçün test toplularına daxil edilmişdir. Belə tapşırıqlar abituriyentlərin bilik və bacarıqlarının hərtərəfli üzə çıxarılmasına, əldə olunmuş biliklərin praktikada tətbiqi mexanizmlərinin inkişaf etdirilməsinə, mənimsəmənin dörd səviyyəsinin: bilik, anlama, tətbiqetmə və bacarıq səviyyələrinin yoxlanılmasına, xüsusilə də qiymətləndirmədə yüksək hazırlıqlı abituriyentlərin fərqləndirilməsinə imkan vermişdir.

Sual kitabçaları hər bir abituriyent üçün xüsusi avtomatlaşdırılmış xətt vasitəsi ilə (bu xətt xüsusi olaraq imtahanlar üçün sual kitabçalarının çapı və komplektasiyasını həyata keçirmək üçün layihələndirilmişdir) fərdi qaydada çap olunub və imtahan zalları üzrə komplektləşdirilib.

Şagirdləri (gələcək abituriyentləri) və müəllimləri fənlər üzrə yeni təhsil proqramları (kurikulum) əsasında hazırlanmış qiymətləndirmə vəsaitləri ilə təmin etmək məqsədlə V-XI siniflər üçün kitablar nəşr edilmişdir.

DİM-in Naxçıvan, Gəncə, Şəki, Lənkəran, Xaçmaz, Göyçay, Şirvan, Şəmkir və Bərdə şəhərlərində fəaliyyət göstərən regional bölmələrinin xətti ilə görülən işlərin həcmi xeyli artmışdır. Bölmələrin səmərəli fəaliyyəti sayəsində rayonlarda çalışan müəllimlər yalnız təşkilati tədbirlərə deyil, elmi-metodiki işlərə də cəlb edilmişlər. Artıq 10 ildir ki, internet proqramlarının tətbiqi sayəsində DİM-in inzibati binası ilə bölgələr arasında canlı videobağlantı qurulur və bu yolla DİM-in nəzdində fəaliyyət göstərən fənlər üzrə elmi-metodiki seminarlarda ölkənin ayrı-ayrı regionlarında çalışan müəllimlərin də iştirakı təmin edilir. Beləliklə, respublika üzrə bu sahəyə marağı olan müəllimlər üçün geniş imkanlar yaradılır. Bütün bunlar qəbul kampaniyasının keyfiyyətinə də müsbət təsir göstərir.

Qəbul imtahanlarına hazırlıq ərəfəsində gənclərin öz bilik səviyyələrini yoxlamaları, test imtahanının texnologiyasına bələd olmaları və imtahana psixoloji cəhətdən alışmaları üçün respublikanın bütün bölgələrini əhatə etməklə sınaq imtahanları keçirilib. Qəbul imtahanlarının texnologiyasına uyğun təşkil olunmuş bu imtahanlarda 32157 nəfər iştirak etmişdir. Abituriyentlərin istədikləri vaxt internet vasitəsilə sınaq imtahanında iştirak etməsi üçün xüsusi proqram da hazırlanıb.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları seçən abituriyentlərə elmi-metodiki kömək məqsədilə "Xüsusi qabiliyyət imtahanları" jurnalının 1-ci və 2-ci nömrələrini nəşr etmişdir. Jurnalın 1-ci nömrəsində ali təhsil, 2-ci nömrəsində isə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarının yığcam xarakteristikası, ixtisaslar üzrə kadr hazırlığı aparan təhsil müəssisələri haqqında məlumatlar, bu ixtisaslar üzrə müsabiqə şərtləri, qabiliyyət imtahanlarının proqramları, qiymətləndirmə meyarları, imtahanlara hazırlıqla bağlı tövsiyə və məsləhətlər, tapşırıq nümunələri, çalışmalar, əyani vəsaitlərdən reproduksiyalar, şəkillər, cədvəllər, normativlər, bir sözlə, burada xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları seçənlərin marağına uyğun olan, sorğularına aydınlıq gətirən, imtahana hazırlaşmalarına fayda verə bilən ən zəruri materiallar dərc edilmişdir.

İmtahan rəhbərləri və nəzarətçiləri imtahanlara hazırlaşdırmaq istiqamətində həm respublika paytaxtında, həm də ayrı-ayrı bölgələrdə çoxsaylı tədbirlər həyata keçirilib. İmtahan rəhbərləri bazasının zənginləşdirilməsi məqsədilə AMEA-nın elmi-tədqiqat institutları, eləcə də bir sıra dövlət qurumlarının nümayəndələri imtahanlarda rəhbər qismində iştirak etməyə cəlb olunmuşdur. Bazaya ilk dəfə daxil edilən imtahan rəhbərləri ilə xüsusi seminar-məşğələlər keçirilib. Təlimata uyğun təcrübə və səriştə əldə etmələri üçün onlar öncə sınaq imtahanlarında, sonra qəbul imtahanlarında iştirak ediblər.

İşə vicdanla yanaşan, səriştəli və məsuliyyətli müəllimlər hesabına nəzarətçilər bazasının zənginləşdirilməsinə də xüsusi diqqət yetirilib. Yanvar ayından etibarən Bakı şəhəri ilə yanaşı, ölkənin digər bölgə mərkəzlərində də nəzarətçi-müəllimlərlə seminar-məşğələlər təşkil olunub. Seminar-məşğələlərdə müəllimlərə qəbul imtahanı prosesinin idarə olunması hərtərəfli izah edilib, imtahan texnologiyasına aid öyrədici film nümayiş etdirilib.

İlin ilk aylarından etibarən həm paytaxtda, həm də bölgələrdə imtahan üçün nəzərdə tutulan 100-dən çox binaya baxış keçirilmiş, onların imtahana yararlılıq səviyyəsi yoxlanılmış, texniki pasportları dəqiqləşdirilmiş, mövcud çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün aidiyyəti qurumlarla birgə iş aparılmışdır. İmtahan binaları haqqında yenilənmiş məlumat "İmtahan yerləri bazası"na daxil edilmişdir. İmtahan keçirilən binaların təhlükəsizlik baxımından yoxlanılması üçün Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidməti ilə birlikdə lazımi tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən göstərilən həm elektron, həm də ödənişli xidmətlərindən faydalanmaq istəyən hər bir istifadəçi (abituriyent, bakalavr, namizəd) şəxsi kabineti yaratmışdır. Şəxsi kabinet bir dəfə yaradılır və daim istifadə edilir. İstifadə edilmiş xidmətlər, imtahan nəticələri və digər məlumatlar istifadəçinin şəxsi kabinetində öz əksini tapır. Kabinet yaradılan zaman onun pul hesabı da açılır. Hesaba lazımi miqdarda vəsait əlavə etmək üçün müxtəlif ödəniş üsullarından yararlanmaq olar. Vəsait DİM tərəfindən göstərilən xidmətlərin ödənilməsi üçün istifadə edilir.

Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizə qəbulu bu il də internet vasitəsilə aparılmışdır. Bu üsul ərizə təqdimetmə prosedurunu sadələşdirməklə bərabər, abituriyentlər tərəfindən buraxıla biləcək məntiqi səhvlərin qarşısını almağa da imkan yaratmışdır. Beləliklə, abituriyentlər DİM-in müəyyən etdiyi müddət ərzində özləri barədə tələb olunan məlumatları göstərməklə "Elektron ərizə" doldurmuşlar. Ərizə qəbulu elanının tam mətni və "Şəxsi kabinet"in yaradılması və istifadə qaydası "Abituriyent" jurnalının 2019-cu il 2-ci sayında ictimaiyyətə çatdırılmışdır.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı, müsabiqə şərtləri, qəbul aparılan ixtisasların planı, o cümlədən dövlət sifarişi üzrə qəbul aparılan yerlərin proqnozu "Abituriyent" jurnalının 4-cü sayında ictimaiyyətə çatdırılmışdır. Proqnozda qəbul aparılan ixtisasların siyahısı, yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin adları təqdim olunmuşdur. Hər ixtisas qrupunun imtahan vaxtından bir neçə gün əvvəl abituriyentlərə internet vasitəsilə "İmtahana buraxılış vərəqələri" əldə etmək imkanı yaradılmışdır.

Bu il ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbul imtahanlarının yaz sessiyası I və IV ixtisas qrupları üzrə mayın 12-də, II və III ixtisas qruplarının abituriyentləri üçün mayın 19-də keçirilmişdir. Qəbul imtahanlarının yay sessiyası isə müvafiq olaraq iyunun 23-də və iyulun 7-də keçirilmişdir.

Həm ilk, həm də ikinci qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlər üçün ixtisas seçimi və müsabiqə eyni vaxtda – ali təhsil müəssisələrinə bütün qəbul imtahanları başa çatdıqdan sonra keçirilmişdir.

DİM abituriyentlərin və valideynlərin rahatlığını təmin etmək məqsədilə bütün ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarını ölkənin 11 bölgə mərkəzində təşkil etmişdir (xatırladaq ki, bir neçə il əvvəl imtahanlar ölkənin yalnız 3 şəhərində keçirilirdi).

İmtahanların keçirildiyi mərkəzlər (şəhərlər) və onlara aid olan rayonlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

Bölgələr üzrə imtahan mərkəzləri	**Bölgə (imtahan) mərkəzlərinin əhatə etdiyi şəhər və rayonlar**
Bakı	Bakı, Abşeron, Şamaxı, Qobustan, Neftçala, Salyan və Biləsuvar
Sumqayıt	Sumqayıt, Xızı və Siyəzən
Gəncə	Gəncə, Daşkəsən, Şəmkir, Göygöl, Samux, Gədəbəy, Qazax, Ağstafa və Tovuz
Şəki	Balakən, Qax, Qəbələ, Zaqatala, Oğuz və Şəki
Lənkəran	Astara, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Masallı və Cəlilabad
Xaçmaz	Quba, Qusar, Xaçmaz və Şabran
Bərdə	Ağcabədi, Xocavənd, Ağdam, Tərtər və Bərdə
Şirvan	Şirvan, Saatlı, Sabirabad, Hacıqabul, İmişli, Beyləqan və Füzuli
Göyçay	Göyçay, Ucar, Kürdəmir, Zərdab, İsmayıllı və Ağsu
Naxçıvan	Naxçıvan, Sədərək, Şərur, Şahbuz, Babək, Culfa, Kəngərli və Ordubad
Mingəçevir	Mingəçevir, Naftalan, Goranboy, Yevlax və Ağdaş

Müxtəlif təyinatlı imtahanlarda Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətinin çoxsaylı əməkdaşları imtahan prosesinin təhlükəsizliyini yüksək səviyyədə təmin etmişlər. Daxili İşlər Nazirliyi, "Azərbaycan Hava Yolları" Dövlət Konserni, Səhiyyə Nazirliyi, Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi və Fövqəladə Hallar Nazirliyi əməkdaşlarının peşəkarlığı imtahanların mütəşəkkil keçirilməsində mühüm rol oynamışdır.

Hər ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanı keçirildikdən sonra abituriyentlərin imtahan balları internet vasitəsilə elan edilmiş, onların düzgün ixtisas seçiminə kömək məqsədilə hər bir ixtisas qrupunun abituriyentləri üçün «İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?» adlı vəsait çap edilmişdir. Vəsaitdə təhsil formaları (dövlət sifarişli və ödənişli), Azərbaycan və rus bölmələri üzrə ayrılıqda və hər iki bölmənin birgə müsabiqəsinə aid qəbul planları verilmiş, müsabiqəyə buraxılma şərtləri, eyni zamanda, müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasına dair məlumatlar təqdim olunmuşdur.

Abituriyentlərin ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürmələrinə kömək məqsədilə ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ötənilki qəbul imtahanlarında formalaşmış keçid balları haqqında məlumatlar da ayrıca vəsaitlərdə təqdim edilmişdir. Abituriyentlərə ixtisas seçimi zamanı "Bakalavr ixtisasları" adlı vəsaitlərdən yararlanmaq da tövsiyə olunmuşdur. Bu vəsaitlərdə hər bir ixtisas üzrə kadrların hansı təhsil müəssisəsində hazırlanması, ixtisasın xarakteristikası, təyinatı, bu və ya digər ixtisas üzrə hazırlanan bakalavrlara təhsil müddətində tədris edilən peşə-ixtisas fənləri, həmin fənlər əsasında öyrədilən ixtisas bilik və bacarıqları şərh olunmuş, onların gələcək fəaliyyətinin əsas sahələri və iş yerləri barədə məlumat verilmişdir.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlər iyulun 24-dan avqustun 6-dək internet vasitəsilə ixtisas seçimi etmişdir.

Ali təhsil müəssisələrinə müsabiqə və yerləşdirilmənin nəticələri ictimaiyyətə həm "Abituriyent" jurnalı, həm internet, həm də mobil operatorlar – "Azercell", "Bakcell" və "Nar Mobile"-ın müvafiq xidmətlərindən istifadə yolu ilə elan edilmişdir. Jurnalda qəbul olanların siyahısı ilə yanaşı, təhsili həm ödənişli əsaslarla, həm də dövlət sifarişi əsasında olan yerlərə qəbul aparılan ixtisasların minimal keçid balları, dövlət sifarişi üzrə qəbul olan abituriyentlərin ali təhsil müəssisələri və ixtisaslar üzrə paylanması, müsabiqənin birgə aparıldığı ixtisaslar üzrə plan yerlərinə Azərbaycan və rus bölmələrindən qəbul olan abituriyentlərin sayı haqqında məlumatlar, ali təhsil müəssisələrinin müvafiq ixtisaslarına müsabiqədənkənar (test və qabiliyyət imtahanlarından azad olunmaqla) qəbul olmaq hüququna malik olan abituriyentlərin siyahısı təqdim olunmuşdur.

Bu il respublikanın ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə I-IV ixtisas qrupları üzrə keçirilən qəbul imtahanlarında 1935 nəfəri 600 baldan yuxarı nəticə göstərmişdir. Onlar respublikanın, demək olar, bütün şəhər və rayonlarını, o cümlədən bəzi kənd məktəblərini təmsil edir. Yüksək nəticə göstərənlər I qrupda 554, II qrupda 404, III qrupda 605, IV qrupda 378 nəfərdir.

DİM ali təhsilin ikinci səviyyəsi olan magistratura səviyyəsinə qəbul imtahanının məzmununun və qiymətləndirmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi işlərini cari ildə də davam etdirmişdir.

Magistraturaya qəbul aparılan ixtisaslaşmalar 75 qəbul proqramı üzrə qruplaşdırılmışdır. Bakalavrlara kömək məqsədilə "Magistr" xüsusi buraxılışının saylarında qəbul proqramları, qəbul qaydaları və elanları, ixtisas seçiminə dair tövsiyələr və cədvəllər, test tapşırığı nümunələri, aparılmış müsabiqənin nəticələri, keçid balları və digər zəruri məlumatlar çap olunmuşdur.

Qəbul imtahanına hazırlıq ərəfəsində bakalavrların öz bilik səviyyələrini yoxlamaları və imtahan tapşırıqlarının modelinə bələd olmaları üçün internet vasitəsilə sınaq imtahanı keçirilmişdir. Ərizə qəbulu internet vasitəsilə aparılmışdır. Qəbul imtahanı iki mərhələdə keçirilmişdir. İmtahanın 24 fevral 2019-cu ildə keçirilmiş birinci mərhələsində bakalavrların məntiqi təfəkkürü, xarici dil və informatikadan bilik səviyyəsi test üsulu ilə yoxlanılmış və müəyyən edilmiş müsabiqə şərtlərini ödəyənlər ikinci mərhələdə iştirak etmək hüququ qazanmışdır. 26 may 2019-cu ildə keçirilən ikinci mərhələdə isə bakalavrların ixtisas üzrə bilikləri test üsulu ilə yoxlanılmışdır. Müəyyən proqramlara daxil olan ixtisaslaşmaları seçən bakalavrlar ixtisas üzrə test tapşırıqlarının əvəzinə təqdim edilmiş suallara yazılı cavab vermişdir. Qəbul imtahanının ikinci mərhələsinin nəticələri elan olunduqdan sonra bakalavrlar müsabiqədə iştirak etmək üçün internet vasitəsilə ixtisaslaşma seçimi aparmışdır. İxtisaslaşma seçimində imtahanın ikinci mərhələsindəki nəticələri və ümumi balı DİM tərəfindən müəyyən edilmiş minimal tələbləri ödəyən bakalavrlar iştirak etmişdir. Hər bir bakalavrın 20-dək ixtisaslaşma kodunu seçmək imkanı olmuşdur.

Rezidentura səviyyəsinə qəbul 2019-cu ildə də DİM tərəfindən mərkəzləşdirilmiş qaydada test üsulu ilə keçirilmişdir. Rezidenturaya qəbul qaydaları və qəbul elanı, baza və ixtisas fənləri üzrə qəbul proqramları, namizədlərin cavab verməkdə çətinlik çəkdikləri bəzi test tapşırıqlarının elmi-metodiki izahı və tövsiyələr, test tapşırığı nümunələri və digər zəruri məlumatlar "Rezidentura" jurnalının 2019-cu il tarixli 1-ci və 2-ci nömrələrində çap olunmuşdur. Qəbul imtahanının ikinci mərhələsi və ixtisas seçimi haqqında elan, qəbul aparılan ixtisaslar və plan yerləri haqqında məlumatlar, rezidenturaya qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticələrinin ötən illə müqayisəli təhlili və tövsiyələr, 2018-ci ildə rezidenturaya qəbul müsabiqəsində formalaşmış keçid balları və digər elmi-metodiki materiallar jurnalın 3-cü nömrəsində dərc edilib ictimaiyyətə çatdırılmışdır.

Rezidenturaya ərizə qəbulu 2019-cu il fevralın 14-dən 28-dək internet vasitəsilə aparılmışdır. Qəbul imtahanı iki mərhələdə keçirilmişdir. Birinci mərhələdə namizədlərin baza ali tibb təhsili istiqamətinə müvafiq baza fənləri üzrə, ikinci mərhələdə isə ixtisas fənləri üzrə bilikləri yoxlanılmışdır. İmtahanın birinci mərhələsi aprelin 7-də, ikinci mərhələsi isə iyulun 14-də keçirilmişdir. Birinci mərhələdəki nəticələri müsabiqə şərtini ödəmiş namizədlər ikinci mərhələyə buraxılmışdır. İmtahanın hər iki mərhələsi üzrə müsabiqə şərtlərini ödəyən namizədlər isə ixtisas seçimində iştirak etmişlər. Müsabiqənin nəticələri ixtisas seçimi başa çatan gün internet və "Rezidentura" jurnalının 4-cü nömrəsində ictimaiyyətə açıqlanmışdır.

Tam və ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə müsabiqə cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanının nəticələri əsasında, əvvəlki illərin məzunları üçün isə buraxılış imtahanı qaydasında keçirilən qəbul imtahanının nəticələri əsasında aparılmışdır.

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında ixtisas seçimi ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının nəticələri açıqlandıqdan sonra ali təhsil müəssisələrinin boş qalan yerlərinə ərizə qəbulu ilə eyni vaxtda – avqustun 15-dən 19-dək aparılıb. Abituriyentlərə eyni zamanda həm ali təhsil müəssisələrinin boş qalan yerlərinin, həm də orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisaslarının müsabiqəsində iştirak etmək imkanı verilmişdi. Abituriyentlər öz ərizələrində hər iki təhsil pilləsindən 20-dək ixtisas kodunu istəklərinə uyğun ardıcıllıqla göstərə bilərdilər.

Ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün ərizə qəbulu fevralın 22-dən martın 11-dək internet vasitəsilə aparılıb. Qəbul aparılan ixtisasların siyahısı və plan yerləri haqqında məlumat "Abituriyent" jurnalının 3-cü nömrəsində təqdim olunub.

Respublikanın ümumtəhsil müəssisələrində ümumi orta (9 illik) və tam orta (11 illik) təhsilini başa vuran şagirdlərin yekun buraxılış imtahanları bu il də DİM tərəfindən mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirilmişdir.

Ümumi orta (9-cu sinif) təhsil üzrə buraxılış imtahanları yeni tədris proqramı (kurikulum) əsasında iki mərhələdə keçirilmişdir. Birinci mərhələdə şagirdlərin dinləyib-anlama, oxuyub-anlama və yazı bacarıqlarını yoxlamaq məqsədilə açıq və qapalı tipli test tapşırıqlarından, yazı işlərindən, riyazi bacarıqları yoxlamaq məqsədilə isə açıq tipli tapşırıqlardan istifadə edilmişdir. İkinci mərhələdə isə hər bir fənn üzrə qapalı tipli test tapşırıqlarından istifadə edilmişdir. Buraxılış imtahanlarından əvvəl şagirdlərə kömək məqsədilə ana dili (Azərbaycan bölməsinin şagirdləri üçün – Azərbaycan dili, rus bölməsinin şagirdləri üçün – rus dili) və riyaziyyat fənlərindən test tapşırığı nümunələri hazırlanmış, bu imtahanda təqdim ediləcək yazı işlərinin mövzuları, yazı işinin qiymətləndirilməsi meyarları müəyyənləşdirilmiş və DİM-in internet saytında yerləşdirilmişdir. Həmçinin "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışında ümumi orta (9 illik) təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı üçün fənlər üzrə alt standartlar, proqramlar, buraxılış imtahanın I və II mərhələləri üçün tapşırıq nümunələri və qiymətləndirmə meyarları ictimaiyyətə çatdırılmışdır.

Tam orta (11-ci sinif) təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı tədris Azərbaycan dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər üçün - Azərbaycan dili, riyaziyyat və xarici dil fənləri üzrə, tədris rus dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər üçün - rus dili, riyaziyyat və xarici dil fənləri üzrə DİM tərəfindən mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirilmişdir. Xarici dil fənni tədris edilməyən ümumi təhsil müəssisələrinin şagirdləri buraxılış imtahanını xarici dil fənninin əvəzinə kimya fənnindən vermişdir. Şagirdlərə ümumilikdə 85 test tapşırığı təqdim edilmişdir. "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışında tam orta (11 illik) təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı proqramları və test tapşırığı nümunələri ictimaiyyətə çatdırılmışdır.

Buraxılış imtahanlarının mütəşəkkil qaydada keçirilməsi məqsədilə "Şagird–məzun" sistemi üzrə buraxılış imtahanlarında iştirak edəcək şagird kontingentinin seçilməsi, imtahan mərkəzlərinin müəyyənləşdirilməsi, imtahan rəhbərləri və zal nəzarətçilərinin imtahanlara hazırlığı, test bankının zənginləşdirilməsi, proqram təminatının hazırlanması, eləcə də təşkilati işlər istiqamətində geniş hazırlıq işləri görülmüşdür. İmtahanlar regionlar üzrə qruplaşdırılaraq ayrı-ayrı günlərdə keçirilmişdir. Şagirdlərin

rahatlığının təmin olunması üçün imtahanlar yalnız rayon mərkəzlərində deyil, ucqar kənd məktəblərində də keçirilmişdir.

Məlum olduğu kimi buraxılış və qəbul imtahanları yeni təhsil proqramları (kurikulumlar) əsasında keçiriləcəkdir. Bunu nəzərə alaraq DİM-də yeni təhsil proqramları (kurikulumlar) qiymətləndirmə materiallarının hazırlanması, ekspertizası və yoxlanılması ilə bağlı imtahan fənləri üzrə hazırlıq kursları təşkil edilmişdir. Kurslarda elektron qeydiyyatdan keçmiş müəllimlər, metodistlər və pedaqoji yönümlü ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinin müvafiq fənn üzrə təhsil alan axırıncı kurs tələbələri və həmin müəssisələrdə təhsil alan magistrlər iştirak etmişlər. Gələcəkdə həmin şəxslər tapşırıq müəllifi, ekspert və imtahan materialların yoxlanılmasında marker kimi Dövlət İmtahan Mərkəzi ilə əməkdaşlıq edə biləcəklər.

DİM 2019-cu ildə də informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının (İKT) kütləvi proseslərə tətbiqi istiqamətində işləri intensiv şəkildə davam etdirmiş, bu sahədə bir sıra yeni layihələr həyata keçirmişdir. İKT istər ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və magistratura səviyyələrinə, istər rezidenturaya, istər orta ixtisas təhsili pilləsinə qəbul prosesinin, ümumi təhsil müəssisələri şagirdlərinin buraxılış imtahanlarının, istərsə də dövlət qulluğuna işə qəbulun bütün mərhələlərində tətbiq edilmiş və yüz minlərlə vətəndaşa elektron xidmət göstərilmişdir. Mərkəzin ictimaiyyətə göstərdiyi 18 elektron xidmət növündən hesabat ilində 7 milyon 270 min dəfədən çox istifadə olunmuşdur. Bunlar dövlət qurumlarının icraatında olan elektron xidmət layihələri arasında ən çox istifadə olunan layihələrdəndir.

"Açıq hökumətin təşviqinə dair 2012–2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyyət Planı"nın 2-ci bəndində göstərilir ki, dövlət orqanları öz fəaliyyətləri barədə müntəzəm olaraq ictimaiyyətə məlumat verməli, bu məlumatları "mütəmadi, yenilənmiş əsaslarla internet səhifələrində yerləşdirməli", "illik məruzələr tərtib etməli və internet səhifələrində açıqlamalı", "mətbuat konfransları keçirməli və ictimaiyyətlə birbaşa ünsiyyət formasında tədbirlər keçirməlidirlər. " Bu prinsipləri öz fəaliyyətində rəhbər tutan Dövlət İmtahan Mərkəzi mütəmadi olaraq qəbul kampaniyasının mərhələləri ilə bağlı ictimaiyyəti hərtərəfli məlumatlandırmış, qəbul prosesinin şəffaflığının təmin edilməsinə böyük önəm vermişdir. Bu baxımdan, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərləri tərəfindən vətəndaşların qəbulu qrafikinə uyğun olaraq 2019-cu ildə də DİM-in direktorlar Şurasının sədri, may ayından başlayaraq sədr müavinləri hər ay bölgələrdə vətəndaşların qəbulunu həyata keçirmiş, il ərzində 20 şəhər və rayonda keçirilmiş qəbullarda 184 vətəndaş iştirak etmiş, səslənmiş 175 müraciətin 152-i DIM-in səlahiyyətinə aid olmuşdur. Qəbullarda hər bir bölgənin ətraf rayonlarından olan vətəndaşlar, eləcə də bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak etmişlər. Qəbul tarixləri barədə əvvəlcədən DİM-in rəsmi internet saytında və kütləvi informasiya vasitələrində elan-məlumat verilmişdir.

Müasir mərhələdə informasiya inkişafın ən başlıca əsaslarından biridir. Ən önəmli məsələlərdən biri informasiyanın açıqlanmasıdır. Bu, informasiya sahibinin mühüm vəzifəsidir. Bu vəzifə "İnformasiya əldə etmək haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu"nuda təsbit olunmuşdur. Qanunun 29-cu maddəsinə əsasən informasiya sahibi cəmiyyətin maraqlarını daha asan və daha operativ şəkildə təmin etmək, çoxsaylı informasiya sorğularını azaltmaq məqsədi ilə malik olduğu, ictimai vəzifələrin yerinə yetirilməsi nəticəsində yaradılmış, yaxud əldə olunmuş informasiyanı ictimaiyyətə açıqlamalıdır. Qanunda belə informasiyalara ilk növbədə "ümumiləşdirilmiş statistik məlumatlar" aid edilir.

DİM-in (TQDK-nın) apardığı ənənəvi elmi-statistik təhlillərdə təhsilin həm ümumilikdə ölkə səviyyəsində, həm də ayrı-ayrı bölgələr və məktəblər üzrə göstəriciləri, eləcə də abituriyentlərin ayrı-ayrı fənlər üzrə nəticələri, onların müxtəlif ixtisas qruplarına meyil və maraqları, ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma göstəriciləri, yüksək və zəif göstəricili rayon və məktəblər, ali təhsil müəssisələrinin reytinqi, bakalavriat və magistratura səviyyələrinə, orta ixtisas təhsili pilləsinə və rezidenturaya qəbulun nəticələri, həmçinin ümumtəhsil müəssisələri şagirdlərinin buraxılış imtahanları üzrə nəticələri və s. məsələlər öz əksini tapıb. Eyni zamanda, aparılan elmi-statistik təhlilin tərkib hissələri kimi "Tələbə qəbulunun gender aspektləri" ("Qadınlar statistikada"), "Kənd təsərrüfatı profilli ixtisaslar statistikada" və "Neft-qaz ixtisasları statistikada" adlı kitabçalar, həmçinin hər bir rayonun məzunlarının qəbul imtahanlarındakı göstəricilərini əks etdirən kitabçalar hazırlanıb. Qəbulun nəticələrinin bu miqyasda, bu səviyyədə araşdırılmasını təhsilin vəziyyətinin monitorinqi də adlandırmaq olar.

DİM elmi-statistik təhlil nəticəsində əldə etdiyi informasiyanı – "ümumiləşdirilmiş statistik məlumatlar"ı qeyd edilən qanuna və "Abituriyent" jurnalının nizamnaməsinə uyğun olaraq açıqlayır və əldə olunmuş nəticələri nəşr edərək ictimaiyyətin istifadəsinə verir.

1. ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN BAKALAVRİAT SƏVİYYƏSİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU

2019/2020-ci tədris ili üçün respublikanın ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu DİM tərəfindən "Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu qaydaları"na əsasən aparılıb. Qəbul qaydalarına uyğun olaraq, respublikanın bütün mülki ali təhsil müəssisələrinə, xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələrinə (Müdafiə Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi, Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti, Fövqəladə Hallar Nazirliyi və Dövlət Sərhəd Xidmətinin təhsil müəssisələri) tələbə qəbulu mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirilib.

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul prosesinin təkmilləşdirilməsi ilə əlaqədar 2019-cu ildə bir sıra yeniliklər tətbiq edilmişdir:

- Cari ildə ilk dəfə olaraq ali təhsil müəssisələrinə I-IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanı iki mərhələdə həyata keçirilmişdir. İmtahanın ikinci mərhələsi iki dəfə (yaz və yay sessiyaları) keçirilmiş və hər iki sessiyada iştirak edən abituriyentlərə yay sessiyasında imtahanı yaz sessiyasındakından fərqli ixtisas qrupu üzrə vermək imkanı yaradılmışdır.
- Cari ildə ilk dəfə olaraq imtahanda bacarıq və vərdişlərin qiymətləndirilməsi üçün abituriyentlərə yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan test tapşırıqları təqdim olunmuşdur.
- Cari ildə ilk dəfə olaraq imtahanda abituriyentlərin xarici dillər üzrə qrammatika, oxu və söz ehtiyatı ilə bağlı bilik və bacarıqlarla yanaşı, onların dinləyib-anlama bacarıq və vərdişləri də qiymətləndirilmişdir.
- Cari ildə ilk dəfə olaraq, orta ixtisas təhsili pilləsi üzrə "subbakalavr" peşə-ixtisas dərəcəsi almış şəxslər (subbakalavrlar) qəbul imtahanlarında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinə müsabiqə yolu ilə qəbul olmaq hüququna malik olmuşlar.
- Cari ildə ilk dəfə olaraq, beynəlxalq səviyyədə akkreditasiya olunan "Beynəlxalq Bakalavriat Diplom Proqramı (IB Diploma Programme)", "Təhsil haqqında ümumi sertifikatın yüksək səviyyəsi (Advanced Level of General Certificate of Education)" və "Yüksək yerləşdirmə (Advanced Placement)" təhsil proqramları üzrə təhsil almış abituriyentlər ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbul olunmaq imkanına malik olmuşlar.

Bütün bunlardan başqa 2019-cu ildə dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərin sayı 2018-ci illə müqayisədə təxminən 1.7 dəfə artırılmış və ümumi qəbul planındakı payı 26%-dən 41%-ə çatdırılmışdır. Bu isə öz növbəsində dövlətin təhsil sahəsində qayğısının artmasını, bu sahəyə ciddi diqqətin olduğunu göstərir.

Bütün bu qeyd olunan dəyişikliklər və yeniliklərin hamısının cəmiyyət tərəfindən birmənalı şəkildə müsbət qarşılanmasını gözləmək sadəlövhlük olardı. Çünki istənilən dəyişiklik və yeniliklərə uyğunlaşma bir qədər vaxt və əmək sərfi tələb edir. Qeyd etmək lazımdır ki, bütün bu yeniliklər cəmiyyətin maraqlarına və ölkənin güclü və peşəkar kadr potensialının artmasına xidmət edir. Dünyada bu sahədə gedən proseslərə, əmək bazarındakı müasir tələblərə cavab vermək üçün bu dəyişikliklərin olması labüd idi. Bunu bir çox təhsil ekspertləri də qeyd ediblər və qeyd olunan yenilikləri müsbət qarşılayıblar (bax: "Yeni imtahan modeli: islahatlar, nəticələr və gözləntilər", Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi, 2019).

Abituriyentlər ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün 2019-cu il martın 15-dən aprelin 15-dək internet vasitəsilə elektron ərizə veriblər. Bunun üçün onlar ekabinet.dim.gov.az internet səhifəsində "Şəxsi kabinet" yaratdıqdan sonra şəxsi kabinetinin istifadəçi adı və parolundan istifadə etməklə DİM-in müvafiq internet (eservices.dim.gov.az/erizebak/erize) səhifəsinə daxil olaraq "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldduraraq təsdiq etmişlər.

Cari ildə ilk dəfə olaraq ali təhsil müəssisələrinə I-IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanı iki mərhələdə həyata keçirilmişdir. İmtahanın ikinci mərhələsi iki dəfə (yaz və yay sessiyaları) keçirilmiş və hər iki sessiyada iştirak edən abituriyentlərə yay sessiyasında imtahanı birincidəkindən fərqli ixtisas qrupu üzrə vermək imkanı yaradılmışdır. Bu abituriyentlər müsabiqə şərtlərini ödədikləri halda imtahanlarında iştirak etdikləri hər iki ixtisas qrupu üzrə müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmışlar. Hər iki sessiyada eyni ixtisas qrupu üzrə imtahan verən abituriyentlər topladıqları ən yüksək balla (imtahanlarda əldə etdikləri ən yüksək nəticə ilə) ixtisas seçimində iştirak etmişlər. Müsabiqədə iştirak ödənişli olmuşdur. Abituriyentlər

ərizələrini təsdiq etmək (etdirmək) üçün tələb olunan məbləği kabinetlərindəki hesaba əlavə etmiş və təsdiq zamanı həmin məbləğ onların hesabından çıxılmışdır. Cari ilədək ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ilk dəfə müraciət etmiş Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının imtahanda (imtahanın ikinci mərhələsi üzrə keçirilən imtahanlarda ikinci dəfə iştirak istisna olmaqla) iştirakı isə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına həyata keçirilmişdir.

Ərizələrində I–IV ixtisas qrupları üzrə keçirilən qəbul imtahanının ikinci mərhələsinin yaz sessiyasında iştirak etmək istədiyini qeyd etmiş abituriyentlər, yay sessiyasında da iştirak etmək istədikləri halda bu sessiyada iştirak etmək üçün mayın 30-dan iyunun 12-dək eservices.dim.gov.az/erizebak/erize internet səhifəsində qeydiyyatdan keçmişlər. Ərizələrində yaz sessiyasında iştirak etmək istədiklərini qeyd etməmiş abituriyentlərin isə qeydiyyatdan keçmələrinə ehtiyac olmayıb və onlar birbaşa yay sessiyasında iştirak etmişlər.

Ərizənin təsdiqi DİM-in məlumat bazalarında abituriyent barədə olan məlumatların yetərli olub-olmamasından asılı olaraq iki üsulla həyata keçirilib:

1. Aşağıda göstərilən kateqoriyalardan olan abituriyentlər elektron ərizələrini elektron ərizə səhifəsinə daxil olaraq özləri təsdiq ediblər:

1.1. Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil müəssisələrini cari ildə bitirən abituriyentlər;

1.2. Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil müəssisələrini 2012-ci və ondan sonrakı illərdə bitirən qadın cinsli abituriyentlər;

1.3. Azərbaycan Respublikasının ilk-peşə ixtisas təhsili müəssisələrini 2013-cü və ondan sonrakı illərdə bitirən qadın cinsli abituriyentlər;

1.4. 2012-ci və ondan sonrakı illərdə Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ərizə verib onu təsdiq etmiş qadın cinsli abituriyentlər;

2. 1.1, 1.2, 1.3 və 1.4 -ci yarımbəndlərdə göstərilən abituriyentlərdən başqa digər abituriyentlər elektron ərizələrini tələb olunan sənədləri təqdim etməklə müvafiq Sənəd Qəbulu Komissiyasında (SQK) təsdiq etdiriblər. Ərizə qəbulu elanının tam mətni "Abituriyent" jurnalının 2019-cu il 2-ci sayında dərc edilərək ictimaiyyətə çatdırılıb. Ərizə qəbulu ilə bağlı bütün məlumatlar operativ şəkildə DİM-in internet saytında da yerləşdirilib. Bundan başqa, "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasının doldurulması qaydası televiziya kanallarında abituriyentlərə dəfələrlə izah olunub.

Azərbaycanda təhsil almış Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları (1.1, 1.2, 1.3 və 1.4-cü yarımbəndlərdə göstərilən abituriyentlər istisna olmaqla) tələb olunan sənədləri təqdim etməklə elektron ərizələrini aşağıdakı SQK-larda təsdiq etdiriblər:

Bakı şəhərində:

Bakı Dövlət Universiteti; Azərbaycan Texniki Universiteti, Azərbaycan Universiteti;

Digər şəhər və rayonlarda:

Naxçıvan ş.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Gəncə ş.	*DİM-in Regional Bölməsi*
Lənkəran ş.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Şəki r-nu.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Xaçmaz r-nu.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Şirvan ş.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Göyçay r-nu.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Bərdə r-nu.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Şəmkir r-nu.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Sumqayıt ş.	*Sumqayıt Dövlət Universiteti;*

Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər (1.1, 1.2, 1.3 və 1.4-ci yarımbəndlərdə göstərilən abituriyentlər istisna olmaqla), həmçinin xaricdə təhsil almış Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları ərizələrini aşağıdakı SQK-larda təsdiq etdiriblər:

Bakı şəhərində:	*DİM;*
Naxçıvan ş.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Gəncə ş.	*DİM-in Regional Bölməsi*

Lənkəran ş. *DİM-in Regional Bölməsi;*
Şəki r-nu. *DİM-in Regional Bölməsi;*
Xaçmaz r-nu. *DİM-in Regional Bölməsi;*
Şirvan ş. *DİM-in Regional Bölməsi;*
Göyçay r-nu. *DİM-in Regional Bölməsi;*
Bərdə r-nu. *DİM-in Regional Bölməsi;*
Şəmkir r-nu. *DİM-in Regional Bölməsi;*

Xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələrində təhsil almaq istəyən abituriyentlər də 1-ci və 2-ci bənddə göstərilən müddətdə və qaydada elektron ərizələrini təsdiq ediblər.

2019/2020-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə qəbul beş ixtisas qrupu üzrə aparılmışdır. I-IV ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanı iki mərhələdən ibarət olmuşdur. Abituriyentlər qəbul imtahanının birinci *(maksimal toplanıla bilən bal – 300)* və ikinci *(maksimal toplanıla bilən bal – 400)* mərhələlərindən topladıqları ümumi balların cəminə *(maksimal toplanıla bilən bal – 700)* əsasən ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmişlər. Cari ilin məzunları üçün qəbul imtahanının birinci mərhələsinin nəticəsi kimi onların buraxılış imtahanında əldə etdikləri nəticələr götürülmüşdür.

Qəbul imtahanının birinci mərhələsi (cari ilin məzunları üçün tam (11-illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı) üzrə imtahan fənləri, tapşırıqların sayı və balların hesablanma qaydası 1.1 saylı cədvəldə təqdim olunmuşdur. Bu mərhələdə şagird və abituriyentlərin bilik və bacarıqlarını yoxlamaq məqsədi ilə onlara ümumilikdə üç fənn üzrə 85 tapşırıq təqdim edilmişdir. İmtahanın müddəti 3 saat olmuşdur.

Cədvəl 1.1

Fənnin adı	Tapşırıqların sayı	Nisbi balın hesablanması düsturu
Xarici dil (ingilis, alman, fransız, rus, ərəb və ya fars dili)	- Dinləyib-anlamaya dair mətn (publisistik və ya dialoq formalı) və mətnə aid 6 tapşırıq: yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 3 və qapalı tipli 3 tapşırıq; - Qapalı tipli 16 tapşırıq; - Oxuyub-anlamaya dair mətn və mətnə aid 8 tapşırıq: yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 4 və qapalı tipli 4 tapşırıq. **Cəmi: 30 tapşırıq**	$\frac{100}{37}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(qapalı)})$ **Maksimal bal: 100**
Azərbaycan (rus) dili	- Dil qaydalarına dair 10 qapalı tipli tapşırıq; - Oxuyub-anlamaya dair 2 mətn (bədii, publisistik formalı) və hər mətnə aid 10 tapşırıq: yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 5 və qapalı tipli 5 tapşırıq (cəmi 20 tapşırıq). **Cəmi: 30 tapşırıq**	$\frac{5}{2}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(qapalı)})$ **Maksimal bal: 100**
Riyaziyyat	- Qapalı tipli 13 tapşırıq. - Cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 5 tapşırıq; - Həllinin ətraflı şəkildə yazılması tələb olunan açıq tipli 7 tapşırıq; **Cəmi: 25 tapşırıq**	$\frac{25}{8}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(açıq,\ kod)}+$ $+n_{d(qapalı)})$ **Maksimal bal: 100**

Qeyd. 1. $n_{d(açıq,\ kod)}$ - cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi;
$n_{d(qapalı)}$ - qapalı tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi;
$n_{d(açıq,\ yazılı)}$ - yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi.

2. Qapalı tipli və cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqların hər birinə verilən düzgün cavab 1 balla qiymətləndirilib.

3. Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar markerlər tərəfindən meyarlar əsasında 0, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$ və ya 1 balla qiymətləndiriliblər.

Abituriyentin qəbul imtahanının birinci mərhələsi (cari ilin məzunları üçün tam (11-illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı) üzrə ümumi balı hesablanarkən hər bir fənn üzrə topladığı nisbi ballar cəmlənib. Fənlər üzrə nisbi ballar yuxarıdakı cədvəldə göstərilən qaydada hesablandıqdan sonra 0.1-ə qədər yuvarlaqlaşdırılıb. Tapşırıqlar üzrə səhv cavablar düzgün cavabların nəticəsinə təsir göstərməyib.

Qəbul imtahanının ikinci mərhələsində abituriyentlərə hər fənn üzrə 30 tapşırıq (ümumilikdə 90 tapşırıq) təqdim olunmuşdur. Bu tapşırıqların 22-si qapalı, 8-i isə açıq tipli idi. Açıq tipli tapşırıqlardan 5-i cavabların kodlaşdırılması tələb olunan hesablama, seçim və ya uyğunluğu müəyyən etmək tipli tapşırıqlar olub. Digər açıq tipli 3 tapşırıq isə yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan, meyarlar əsasında markerlər tərəfindən qiymətləndirilən situasiya, mətn və yaxud mənbə əsasında hazırlanan tapşırıqlar idi. Bu tapşırıqlar riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə situasiya, Azərbaycan (rus) dili və ədəbiyyat fənləri üzrə mətn, tarix fənni üzrə isə mənbə əsasında hazırlanıb. İmtahanın müddəti 3 saat olmuşdur.

Abituriyentin qəbul imtahanının ikinci mərhələsi üzrə ümumi balı hesablanarkən hər bir fənn üzrə topladığı nisbi ballar 1.2 saylı cədvəldə verilmiş müvafiq çəki əmsallarına vurulmaqla cəmlənib. Hər bir fənn üzrə nisbi bal aşağıdakı qaydada hesablandıqdan sonra 0.1-ə qədər yuvarlaqlaşdırılıb:

$$\boldsymbol{NB = NB_q + NB_a},$$

burada NB – fənn üzrə nisbi bal; NB_q – qapalı tipli tapşırıqlar üzrə nisbi bal; NB_a – açıq tipli tapşırıqlar üzrə nisbi baldır.

Qapalı və açıq tipli test tapşırıqları üzrə nisbi ballar isə aşağıdakı qaydada hesablanıb:

$$\boldsymbol{NB_q = \left(D_q - \frac{1}{4} Y_q \right) \cdot \frac{100}{33}}$$ (hesablamanın nəticəsi mənfi alınarsa, $\boldsymbol{NB_q=0}$ götürülür),

burada $\boldsymbol{D_q}$ – qapalı tipli tapşırıqlar üzrə düzgün cavabların sayı; $\boldsymbol{Y_q}$ – qapalı tipli tapşırıqlar üzrə yanlış cavabların sayıdır.

$$\boldsymbol{NB_a = (D_{kod} + 2D_{yazılı}) \cdot \frac{100}{33}}$$

burada $\boldsymbol{D_{kod}}$ – cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli (hesablama, seçim, uyğunluğu müəyyən etmək) tapşırıqlar üzrə düzgün cavabların sayı; $\boldsymbol{D_{yazılı}}$ – yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan, situasiya, mətn və yaxud mənbə əsasında hazırlanan açıq tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmidir. Bu tapşırıqlar markerlər tərəfindən meyarlar əsasında 0, $\frac{1}{2}$ *və ya* 1 *balla qiymətləndiriliblər.*

Açıq tipli tapşırıqlar üzrə səhv cavablar düzgün cavabların nəticəsinə təsir göstərməyib.

Cədvəl 1.2

QƏBUL İMTAHANININ İKİNCİ MƏRHƏLƏSİ ÜZRƏ İMTAHAN FƏNLƏRİNİN ÇƏKİ ƏMSALLARI (İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ)

İxtisas qrupları	İmtahan fənləri	Çəki əmsalları
I qrup	Riyaziyyat	1.5
	Fizika	1.5
	Kimya	1
II qrup	Riyaziyyat	1.5
	Coğrafiya	1.5
	Tarix	1
III qrup	Azərbaycan (rus) dili	1.5
	Tarix	1.5
	Ədəbiyyat	1
IV qrup	Biologiya	1.5
	Kimya	1.5
	Fizika	1

Abituriyentlər V ixtisas qrupu üzrə ali təhsil müəssisələri və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisasları üzrə müsabiqədə yalnız qəbul imtahanının birinci mərhələsinin (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanının) nəticələrinə əsasən iştirak etmişlər.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə təhsil almaq istəyən və imtahanda topladıqları ümumi balları müvafiq müsabiqə şərtlərini ödəmiş abituriyentlər imtahanların nəticəsi elan olunduqdan sonra V qrup üzrə 2019-cu il iyunun 20-dən iyulun 13-dək ("Bədən tərbiyəsi və idman" istiqamətinin 60, 61 və 62-ci komissiyaları üzrə 20-28 iyun), I qrup üzrə iyulun 8-dən 13-dək, III qrup üzrə isə iyulun 20-dən 25-dək eservices.dim.gov.az/erizebak/qabiliyyet internet səhifəsinə daxil olub seçdiyi xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasın aid olduğu komissiya üzrə qeydiyyatdan keçiblər. Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ilk dəfə müraciət etmiş Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının (ümumi təhsil müəssisələrini bitirən) ilk seçdiyi (qeydiyyatdan keçdiyi) komissiya üzrə qabiliyyət imtahanında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına həyata keçirilmişdir.

Qabiliyyət imtahanları DİM-in təşkil etdiyi xüsusi komissiyalar tərəfindən mərkəzləşdirilmiş qaydada aparılıb. Qabiliyyət imtahanları Bakı şəhərində ali təhsil müəssisələrinin təsviri sənət istiqamətli ixtisasları üzrə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasında, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində, musiqi sənəti istiqamətli ixtisasları üzrə Bakı Musiqi Akademiyasında, Azərbaycan Milli Konservatoriyasında, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində və Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində, memarlıq istiqamətli ixtisasları üzrə Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində, teatr, kino və xoreoqrafiya sənəti istiqamətli ixtisasları üzrə Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində və Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasında, bədən tərbiyəsi və idman istiqamətli ixtisasları üzrə Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasında, ilahiyyat istiqamətli ixtisası üzrə Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda keçirilib.

Qabiliyyət imtahanları ali təhsil müəssisələri üzrə Bakı şəhərindən əlavə Naxçıvan, Gəncə şəhərlərində və Şəmkir rayonunda da təşkil edilmişdi. Naxçıvan şəhərində keçirilən imtahanlarda yalnız Naxçıvan Dövlət Universiteti, "Naxçıvan" Universitetinin və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun, Gəncə şəhərində keçirilən imtahanlarda Gəncə Dövlət Universiteti, Azərbaycan Texnologiya Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinin Qazax filialının, Şəmkir rayonunda keçirilən imtahanlarda Gəncə Dövlət Universitetinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarında təhsil almaq istəyən abituriyentlər, Bakı şəhərində keçirilən imtahanlarda isə Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən ali təhsil müəssisəsinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarında təhsil almaq istəyən abituriyentlər iştirak ediblər.

Dövlət İmtahan Mərkəzi ilin əvvəlində qabiliyyət imtahanlarının keçirilməsi qaydaları, qəbul proqramları, imtahanlara hazırlığa dair metodiki tövsiyələr, qiymətləndirmə meyarları və s. materialları "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışı olan "Xüsusi qabiliyyət imtahanları" jurnallarının müvafiq saylarında dərc edərək qabiliyyət imtahanlarına hazırlaşanların istifadəsinə vermişdir.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə qabiliyyət imtahanlarının yekun nəticəsi ixtisasın xüsusiyyətindən asılı olaraq məqbul və ya balla qiymətləndirilib. Abituriyentin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları seçmək və onların kodlarını ərizəsində qeyd etmək hüququ qazanması üçün onun qabiliyyət imtahanından yekun nəticəsi və test imtahanında topladığı ümumi balı DİM tərəfindən müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmalı idi. Abituriyentlərə öz ərizələrində qabiliyyət tələb edən ixtisaslarla yanaşı, digər ixtisasları da seçmək imkanı verilmişdi. Seçim imkanlarının bu şəkildə genişləndirilməsi, bir tərəfdən, qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbulda müsabiqə vəziyyətinin artmasına, digər tərəfdən isə müsabiqə zamanı seçimin keyfiyyətinin yüksəlməsinə müsbət təsir göstərmişdir. Qeyd edək ki, I–IV qruplardan hər hansı birinə (və ya ikisinə) ərizə verən abituriyentə, eyni zamanda V qrupa da ərizə vermək və qoyulan tələbləri ödədiyi halda, bu qrup üzrə də müsabiqədə iştirak etmək və ixtisas seçimi zamanı eyni vaxtda I–IV qruplardan hər hansı birinə (və ya ikisinə) daxil olan ixtisaslarla yanaşı, V qrupa aid ixtisasları da ərizəsində istədiyi ardıcıllıqla qeyd etmək imkanı yaradılmışdı.

Son illərdə ən aşağı müsabiqə vəziyyəti xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə olmuşdur. Dövlət İmtahan Mərkəzi bunu nəzərə alaraq gənclərin bu ixtisaslara meyil və marağını artırmaq, onların qəbula hazırlığına kömək məqsədilə əvvəlki illərdə olduğu kimi, bu ildə xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara dair metodiki materiallar hazırlanıb və müxtəlif maarifləndirici tədbirlər həyata keçirib. Qeyd olunanlarla yanaşı, 2015-ci ildən etibarən xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə (I qrup "Memarlıq" və III qrup "İslamşünaslıq" və "Jurnalistika" ixtisasları istisna olmaqla) ayrıca bir qrup – V qrup yaradılmış, qəbul imtahanının struktur və məzmun tərkibi dəyişdirilmişdir (cari ilin məzunları V qrup üzrə müsabiqədə əlavə qəbul imtahanı verməden bilavasitə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında iştirak ediblər). Nəticədə, ötən illərlə müqayisədə müsabiqə vəziyyəti dəfələrlə artmış və V qrupa daxil olan ixtisaslara ayrılan 3462 plan yerinə 4971 abituriyent iddia etmişdi. Qeyd edək ki, 2015-ci ildə bu ixtisaslara ayrılan 2355 plan yerinə 4293, 2016-cı ildə 2854 plan yerinə 3993, 2017-ci ildə 3067 plan yerinə 3939, 2018-ci ildə isə 3307 plan yerinə 3593 abituriyent iddia edirdi.

Bu il I ixtisas qrupun xüsusi qabiliyyət tələb edən "Memarlıq" ixtisası üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan, V qrupun xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları üzrə müsabiqəyə isə ümumi balı 60-dan (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) az olmayan abituriyentlər buraxılmışdı. Qeyd edək ki, bu ixtisaslara qəbul olan abituriyentlərin qəbul imtahanlarında topladıqları orta ballar (I qrupda "Memarlıq" istiqaməti üzrə 364.95, III qrupda "İlahiyyat" istiqaməti üzrə 259.96, "Jurnalistika" istiqaməti üzrə 390.23, V qrupda "Təsviri sənət" istiqaməti üzrə 123.65, "Musiqi sənəti" istiqaməti üzrə 94.27, "Teatr, kino və xoreoqrafiya" istiqaməti üzrə 102.77, "Bədən tərbiyəsi və idman" istiqaməti üzrə 106.59 bal) müsabiqə şərtlərindən xeyli yüksək olub.

2019/2020-ci tədris ili üçün V ixtisas qrupunun xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları üzrə ümumilikdə 3462 plan yeri ayrılmışdı (bundan əlavə 74 yerə müsabiqədən kənar qəbul aparılıb). 4971 abituriyent V qrupun xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları üzrə qabiliyyət imtahanını müvəffəqiyyətlə vermişdir. Bu il xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların qəbul planları və qabiliyyət imtahanlarını uğurla vermiş abituriyentlərin sayı aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

Cədvəl 1.3

İSTİQAMƏTLƏR ÜZRƏ QABİLİYYƏT İMTAHANINI UĞURLA VERMİŞ ABİTURİYENTLƏRİN SAYI

İstiqamət	İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qabiliyyət imtahanını müvəffəqiyyətlə vermiş abituriyentlərin sayı
Memarlıq	I	155	115
İlahiyyat	III	36	133
Jurnalistika	III	270	345
Təsviri sənət	V	950	1490
Musiqi sənəti	V	631	523
Teatr, kino və xoreoqrafiya sənəti	V	237	126
Bədən tərbiyəsi və idman	V	1644	2859

Müsabiqə zamanı abituriyentlərin seçdikləri ixtisaslar "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi" formasında göstərilən ardıcıllıqla nəzərə alınmış və abituriyent topladığı ballara əsasən müsabiqədən keçdiyi ixtisasların birincisinə yerləşdirilmişdir. Seçdiyi ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün abituriyentin topladığı ümumi balı ilə yanaşı, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə yığdığı bala da tələblər (müsabiqə şərtləri) müəyyənləşdirilmişdir. Bu tələblər, bir qayda olaraq, qəbul imtahanlarının nəticələrinin elmi-statistik təhlili əsasında formalaşır. Aparılan təhlil nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, I–IV ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinin qəbul planında nəzərdə tutulmuş qəbul yerlərini həmin qruplarda nəticələri yüksək və orta bal diapazonunda yerləşən abituriyentlərin hesabına tam doldurmaq mümkün deyil. Odur ki, müsabiqə vəziyyətini yüksəltmək məqsədilə müsabiqədə iştirak etmək üçün fənlər üzrə nisbi bala heç bir məhdudiyyət tətbiq edilməmişdir.

Ümumilikdə, müsabiqəyə buraxılma şərtləri aşağıdakı şəkildə müəyyən olunmuşdur:

• **I qrup** ixtisaslarının müsabiqəsinə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılıb. I ixtisas qrupunun "Riyaziyyat", "Fizika", "Kompüter elmləri", "Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi", "İnşaat mühəndisliyi", "İnformasiya texnologiyaları", "Geologiya", "Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi" ixtisasları üzrə müsabiqədə ümumi balı 250-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər iştirak edib.

Dövlət ali təhsil müəssisələrinin (ADA Universiteti, Birgə Azərbaycan-Fransız Universiteti (UFAZ), Bakı Mühəndislik Universiteti və Bakı Ali Neft Məktəbi istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının müsabiqəsində attestatında xarici dil fənni kimi ingilis dili göstərilən və qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər iştirak hüququ qazanıb.

I ixtisas qrupunun “Torpaqşünaslıq və aqrokimya”, “Meşəçilik”, “Meliorasiya və su təsərrüfatı tikintisi mühəndisliyi”, “Şərabçılıq”, “Texnologiya müəllimliyi”, “Nəqliyyatda daşımaların və idarəetmənin təşkili mühəndisliyi”, “Meşə materiallarının və ağac emalının texnologiyası mühəndisliyi”, “Çoxişlənən malların texnologiyası mühəndisliyi”, “İstehlak mallarının ekspertizası və marketinqi” və “Poliqrafiya mühəndisliyi” ixtisasları üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər iştirak ediblər.

Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin “Aqromühəndislik”, “Balıqçılıq və balıqçılıq təsərrüfatı işi”, “Meşəçilik”, “Aqronomluq”, “Zootexniklik”, “Meliorasiya və su təsərrüfatı tikintisi mühəndisliyi”, “Şərabçılıq”, “Torpaqşünaslıq və aqrokimya” ixtisasları, Naxçıvan Dövlət Universitetinin “Torpaqşünaslıq və aqrokimya” ixtisası və Lənkəran Dövlət Universitetinin “Torpaqşünaslıq və aqrokimya”, “Aqronomluq” və “Meşəçilik” ixtisasları üzrə həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlərinin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlər iştirak hüququ qazanıb.

• **II qrup** ixtisaslarının müsabiqəsinə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılıb.

Dövlət ali təhsil müəssisələrinin (“ADA” Universiteti istisna olmaqla) “Beynəlxalq münasibətlər” və “Regionşünaslıq (regionlar üzrə)” ixtisaslarının müsabiqəsinə xarici dil fənni üzrə nisbi balı 30-dan az olmayan abituriyentlər iştirak ediblər.

Dövlət ali təhsil müəssisələrinin (“ADA” Universiteti və Bakı Mühəndislik Universiteti istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının müsabiqəsinə attestatında xarici dil fənni kimi ingilis dili göstərilən və qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılıblar.

II ixtisas qrupunun “Marketinq”, “Biznesin idarə edilməsi”, “Kommersiya”, “Regionşünaslıq (regionlar üzrə)” və “Turizm və otelçilik” ixtisasları üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər iştirak ediblər.

• **III qrup** ixtisaslarının müsabiqəsinə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılıb.

Dövlət ali təhsil müəssisələrinin “Tərcümə (dillər üzrə)” ixtisasının müsabiqəsində xarici dil fənni üzrə nisbi balı 30-dan az olmayan abituriyentlər iştirak ediblər.

Dövlət ali təhsil müəssisələrinin (“ADA” Universiteti istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının müsabiqəsinə attestatında xarici dil fənni kimi ingilis dili göstərilən və qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılıblar.

III ixtisas qrupunun “Muzeyşünaslıq, arxiv işi və abidələrin qorunması” və “Sosial iş” ixtisasları üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər iştirak ediblər.

• **IV qrup** ixtisaslarının müsabiqəsinə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılıb.

Attestatında xarici dil fənni kimi ingilis dili göstərilən və qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər dövlət ali təhsil müəssisələrinin tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının müsabiqəsində iştirak etmək hüququ qazanıb.

IV ixtisas qrupunun “Ekologiya” ixtisası üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər iştirak ediblər.

Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin “Baytarlıq”, “Su bioehtiyatları və akvabitkilər”, “Ekologiya”, “Əczaçılıq”, “Bitki mühafizəsi”, “Bağçılıq və tərəvəzçilik” ixtisasları, Naxçıvan Dövlət Universitetinin “Baytarlıq” ixtisası və Lənkəran Dövlət Universitetinin “Baytarlıq”, “Bağçılıq və tərəvəzçilik” ixtisasları üzrə həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlərinin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlər buraxılıb.

• **V qrup** üzrə ixtisas seçimində qabiliyyət imtahanı üzrə yekun nəticəsi və qəbul imtahanında topladığı ümumi balı cədvəl 1.3-də göstərilən şərtləri ödəyən abituriyentlər iştirak etmişlər.

I və V qrupların qəbul planında qarşısında ulduz “*” (qabiliyyət imtahanının nəticəsi məqbulla qiymətləndirilən) və ya iki ulduz “**” (qabiliyyət imtahanının nəticəsi balla qiymətləndirilən) işarəsi olan ixtisaslarının müsabiqəsində qabiliyyət imtahanından yekun nəticəsi və qəbul imtahanından topladığı ümumi balı DİM tərəfindən müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olan abituriyentlər iştirak etmişlər. I ixtisas qrupunun xüsusi qabiliyyət tələb edən “Memarlıq” ixtisasının müsabiqəsində iştirak edən abituriyentlərə həmin qrup daxilində digər ixtisasları da seçmək imkanı verilib.

Ali təhsil müəssisələrinin V ixtisas qrupunda qabiliyyət imtahanlarının nəticələri balla qiymətləndirilən xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqə abituriyentin qabiliyyət imtahanlarında topladığı yekun balı, qabiliyyət imtahanlarının nəticələri məqbulla qiymətləndirilən xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqə abituriyentin qəbul (cari ilin məzunları üçün buraxılış) imtahanında topladığı ümumi balı əsasında aparılmışdır. Qabiliyyət imtahanı komissiyaları üzrə müsabiqə şərtləri 1.3a saylı cədvəldə təqdim edildiyi kimi olmuşdur.

Cədvəl 1.4

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqə şərtləri

İxtisasın adı	Minimal bal	II mərhələ üzrə minimal bal	Qabiliyyət imtahanının yekun nəticəsi
I qrup			
Memarlıq	200	100	məqbul
III qrup			
İslamşünaslıq	150	50	məqbul
Jurnalistika	200	100	məqbul
V qrup			
Fiziki tərbiyə və çağırışaqədərki hazırlıq müəllimliyi (qızlar üçün fiziki tərbiyə) Musiqi müəllimliyi Rəqs müəllimliyi Təsviri incəsənət müəllimliyi Dizayn Bədən tərbiyəsi və idman Məşqçi (idman növü üzrə)	60	---	məqbul
Dekorativ sənət İnstrumental ifaçılıq Solo oxuma Dirijorluq Bəstəkarlıq Musiqişünaslıq Estrada sənəti Xalq çalğı alətləri ifaçılığı Aktyor sənəti Rejissorluq Operator sənəti Rəngkarlıq Qrafika Heykəltəraşlıq Xoreoqrafiya sənəti (sahələr üzrə)	60	---	6

Abituriyentlər qəbul qaydalarına əsasən eyni ixtisas qrupuna aid 15-dək ixtisas kodunu seçə bilərdilər.

Cari ildə ilk dəfə olaraq, orta ixtisas təhsili pilləsi üzrə "subbakalavr" peşə-ixtisas dərəcəsi almış şəxslər (bundan sonra - subbakalavrlar) qəbul imtahanlarında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinə müsabiqə yolu ilə qəbul olmaq hüququna malik olmuşlar. Tələbə qəbulu ilə bağlı subbakalavrların ərizələrinin qəbulu 2019-cu il iyunun 13-dən iyulun 17-dək (V ixtisas qrupu üzrə iyunun 13-dən 27-dək) internet vasitəsilə aparılmışdır. Ərizə qəbulu ilə bağlı ətraflı məlumat "Abituriyent" jurnalının "2019/2020-ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə subbakalavrların qəbulu elanı" adlı xüsusi buraxılışında təqdim olunmuşdur.

Subbakalavrlar ixtisas seçimində iştirak etmək üçün qəbul olmaq istədikləri ixtisasların kodlarını iyulun 24-dən avqustun 6-dək "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nə daxil edib təsdiq etmişlər. Onlar yalnız orta ixtisas təhsili səviyyəsində təhsil aldıqları tədris dilinə və bitirdikləri ixtisasa uyğun olan ixtisasları seçmək imkanına malik olmuşlar. Qəbul aparılan ixtisasların uyğunluğu Dövlət İmtahan Mərkəzi ilə razılaşdırılmaqla, Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən olunmuşdur. Dövlət hesabına ali təhsil almış şəxslərə yalnız ödənişli əsaslarla ayrılmış yerləri seçmək hüququ verilmişdir. Subbakalavrlar xarici dil fənni üzrə əlavə tələblər qoyulan ixtisasları seçə bilməyiblər. Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları isə yalnız bu ixtisaslar üzrə qabiliyyət imtahanlarında iştirak edən və müvafiq müsabiqə şərtlərini ödəyən subbakalavrlar seçə bilmişlər.

İxtisas seçimi başa çatdıqdan sonra ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının qəbul planı və dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozu çərçivəsində əvvəlcə abituriyentlərin, sonra isə subbakalavrların müsabiqə əsasında yerləşdirilməsi aparılmışdır. Cari ildə qəbul imtahanında iştirak etmiş subbakalavrlar isə öz istəklərindən asılı olaraq, həm imtahanda topladığı bal ilə ümumi qaydada, həm də qəbul imtahanlarında iştirak etmədən orta ixtisas təhsili səviyyəsində bitirdiyi ixtisasa uyğun ali təhsil pilləsinin ixtisasları üzrə keçirilən müsabiqədə iştirak ediblər.

Cari ildə ilk dəfə olaraq, beynəlxalq səviyyədə akkreditasiya olunan "Beynəlxalq Bakalavriat Diplom Proqramı (IB Diploma Programme)", "Təhsil haqqında ümumi sertifikatın yüksək səviyyəsi (Advanced Level of General Certificate of Education)" və "Yüksək yerləşdirmə (Advanced Placement)" təhsil proqramları üzrə təhsil almış abituriyentlər ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbul olunmaq imkanına malik olmuşlar. Bu imkandan yalnız "Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu Qaydaları"na əsasən Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənnindən imtahan verərək "məqbul" qiymət alan abituriyentlər istifadə edə bilmişlər. Ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbul olunmaq istəyən yuxarıda qeyd olunan təhsil proqramları üzrə təhsil almış abituriyentlər iyunun 19-dan iyulun 17-dək tələb olunan sənədləri Dövlət İmtahan Mərkəzinə və ya onun regional bölmələrindən birinə təqdim ediblər. Abituriyentlər eyni zamanda beynəlxalq diplom üzrə nəticələrini (qiymətlərini) elektron formada da DİM-ə təqdim etmişlər. Sənədlərini təqdim etmiş abituriyentlər iyulun 15-dən 30-dək şəxsən DİM-ə və ya onun regional bölmələrinə müraciət edərək qəbul olunmaq istədiyi ixtisasın kodunu yazılı şəkildə bildirmişlər. Qeyd olunan kateqoriyadan olan abituriyentlərə yalnız tədrisi ingilis dilində aparılan ixtisasları seçmək imkanı verilmişdir.

Ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbul üçün minimal tələblər müvafiq ixtisas qrupları və təhsil proqramları üzrə aşağıdakı cədvəllərdə təqdim olunmuşdur.

Beynəlxalq səviyyədə akkreditasiya olunan təhsil proqramları üzrə təhsil almış abituriyentlərin ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbulu üçün ixtisaslar üzrə qoyulan minimal tələblər

I ixtisas qrupu

Sıra №-si	İxtisaslar	Müsabiqədənkənar qəbul üçün minimal tələblər					
		Beynəlxalq Bakalavriat Diplom Proqramı		Təhsil haqqında ümumi sertifikatın yüksək səviyyəsi (müvafiq üç imtahan fənni* üzrə)		Yüksək yerləşdirmə (müvafiq üç imtahan fənni* üzrə)	
		Ödənişli əsaslarla qəbul üçün	**Dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün**	**Ödənişli əsaslarla qəbul üçün**	**Dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün**	**Ödənişli əsaslarla qəbul üçün**	**Dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün**
1.	Biotibbi texnologiya mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
2.	Cihazqayırma mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
3.	Ekologiya mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
4.	Elektroenergetika mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
5.	Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
6.	Fizika	26	30	C	B	3	4
7.	Geofizika mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
8.	İnformasiya texnologiyaları	26	30	C	B	3	4
9.	İnşaat mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
10.	Kimya mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
11.	Kompüter elmləri	26	35	C	B	3	4
12.	Kompüter mühəndisliyi	26	35	C	B	3	4
13.	Metrologiya, standartlaşdırma və sertifikasiya mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
14.	Mexanika mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
15.	Mexatronika və robototexnika mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
16.	Neft-qaz mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
17.	Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
18.	Riyaziyyat	26	30	C	B	3	4
19.	Sənaye mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
20.	Sistem mühəndisliyi	26	30	C	B	3	4
21.	Memarlıq	25	28	C	B	3	4
22.	Aqronomluq	25	28	C	B	3	4

* *I ixtisas qrupu üzrə müvafiq üç imtahan fənni dedikdə riyaziyyat, fizika və kimya fənləri nəzərdə tutulur.*

II ixtisas qrupu

Sıra Nº-si	İxtisaslar	Müsabiqədənkənar qəbul üçün minimal tələblər					
		Beynəlxalq Bakalavriat Diplom Proqramı		Təhsil haqqında ümumi sertifikatın yüksək səviyyəsi (müvafiq üç imtahan fənni* üzrə)		Yüksək yerləşdirmə (müvafiq üç imtahan fənni* üzrə)	
		Ödənişli əsaslarla qəbul üçün	**Dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün**	**Ödənişli əsaslarla qəbul üçün**	**Dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün**	**Ödənişli əsaslarla qəbul üçün**	**Dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün**
1.	Beynəlxalq münasibətlər	28	35	C	B	3	4
2.	Biznesin idarə edilməsi	26	30	C	B	3	4
3.	Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi	28	30	C	B	3	4
4.	Dünya iqtisadiyyatı	26	30	C	B	3	4
5.	İqtisadiyyat	28	35	C	B	3	4
6.	Maliyyə	26	30	C	B	3	4
7.	Marketinq	26	30	C	B	3	4
8.	Menecment	26	30	C	B	3	4
9.	Mühasibat uçotu və audit	26	30	C	B	3	4
10.	Sənayenin təşkili və idarə olunması	26	30	C	B	3	4
11.	Sosiologiya	26	30	C	B	3	4
12.	Turizm və otelçilik	25	28	C	B	3	4

* *II ixtisas qrupu üzrə müvafiq üç imtahan fənni dedikdə riyaziyyat, coğrafiya və tarix fənləri nəzərdə tutulur.*

III ixtisas qrupu

Sıra Nº-si	İxtisaslar	Müsabiqədənkənar qəbul üçün minimal tələblər					
		Beynəlxalq Bakalavriat Diplom Proqramı		Təhsil haqqında ümumi sertifikatın yüksək səviyyəsi (müvafiq üç imtahan fənni* üzrə)		Yüksək yerləşdirmə (müvafiq üç imtahan fənni* üzrə)	
		Ödənişli əsaslarla qəbul üçün	**Dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün**	**Ödənişli əsaslarla qəbul üçün**	**Dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün**	**Ödənişli əsaslarla qəbul üçün**	**Dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün**
1.	Dövlət və ictimai münasibətlər	28	35	C	B	3	4
2.	Jurnalistika	26	30	C	B	3	4
3.	Politologiya	26	30	C	B	3	4
4.	Hüquqşünaslıq	30	34	C	B	3	4

* *III ixtisas qrupu üzrə müvafiq üç imtahan fənni dedikdə Azərbaycan dili və ya rus dili, tarix və ədəbiyyat fənləri nəzərdə tutulur.*

IV ixtisas qrupu

Sıra Nº-si	İxtisaslar	Müsabiqədənkənar qəbul üçün minimal tələblər					
		Beynəlxalq Bakalavriat Diplom Proqramı		Təhsil haqqında ümumi sertifikatın yüksək səviyyəsi (müvafiq üç imtahan fənni* üzrə)		Yüksək yerləşdirmə (müvafiq üç imtahan fənni* üzrə)	
		Ödənişli əsaslarla qəbul üçün	**Dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün**	**Ödənişli əsaslarla qəbul üçün**	**Dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün**	**Ödənişli əsaslarla qəbul üçün**	**Dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün**
1.	Biologiya	26	30	C	B	3	4
2.	Kimya	26	30	C	B	3	4
3.	Psixologiya	26	30	C	B	3	4

* *IV ixtisas qrupu üzrə müvafiq üç imtahan fənni dedikdə biologiya, kimya və fizika fənləri nəzərdə tutulur.*

Beynəlxalq və respublika fənn olimpiadalarının, beynəlxalq müsabiqələrin və yarışların qaliblərinin ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbulu aşağıdakı qaydada aparılıb:

1. Beynəlxalq və respublika fənn olimpiadalarının, beynəlxalq müsabiqələrin və yarışların qalibləri ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbul olunmaq hüququna malikdirlər.

2. Beynəlxalq və respublika fənn olimpiadalarının, beynəlxalq müsabiqələrin və yarışların qalibləri dedikdə, aşağıdakı şəxslər nəzərdə tutulur:

- Beynəlxalq fənn olimpiadasının qızıl, gümüş və ya bürünc medalı ilə təltif olunmuş şəxslər;
- IX-XI sinif şagirdləri arasında keçirilən respublika fənn olimpiadasında birinci, ikinci və üçüncü yer tutmuş şəxslər;
- Beynəlxalq müsabiqənin və ya yarışın (15 yaşdan yuxarı yaş qrupunda) laureatı olmuş (ali mükafat, birinci, ikinci və üçüncü yerlər) şəxslər.

3. Beynəlxalq və respublika fənn olimpiadasının qalibinin tam orta təhsil səviyyəsini bitirdikdən sonrakı növbəti 2 tədris ili üçün, beynəlxalq müsabiqənin və ya yarışın qalibi isə tam orta təhsil səviyyəsini bitirməklə qalibiyyət əldə etdikdən sonrakı növbəti 5 tədris ili üçün ali təhsil müəssisəsinə tələbə qəbulunda yalnız bir dəfə müsabiqədənkənar qəbul olunmaq hüququ vardır. "Müsabiqədənkənar qəbulun aparıldığı ixtisaslar", "Beynəlxalq fənn olimpiadalarının siyahısı", "Respublika fənn olimpiadalarının siyahısı" və "Beynəlxalq müsabiqələrin və yarışların siyahısı" Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 20 may tarixli 229 nömrəli Qərarında əks olunmuşdur (**http://www.e-qanun.az/framework/42536**).

4. Beynəlxalq və respublika fənn olimpiadalarının, beynəlxalq müsabiqələrin və yarışların qalibləri 3-14 iyun 2019-cu il tarixlərində aşağıda göstərilən sənədləri Dövlət İmtahan Mərkəzinə və ya onun regional bölmələrinə (Naxçıvan, Gəncə, Xaçmaz, Lənkəran, Şəki, Göyçay, Şirvan, Bərdə, Şəmkir) təqdim etmişlər:

- Ümumi qaydada təsdiq olunmuş "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasının surəti;
- Beynəlxalq fənn olimpiadasının, yaxud respublika fənn olimpiadasının, beynəlxalq müsabiqənin və ya yarışın qalibi olduğunu təsdiq edən sənədin əsli;
- Beynəlxalq fənn olimpiadasının, beynəlxalq müsabiqə və yarışın qalibi olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı yuxarıda qeyd olunan sənədlərin əsli ilə yanaşı, həmin sənədlərin notarial qaydada təsdiq edilmiş Azərbaycan dilinə tərcüməsini.

Sənədlər təqdim olunduqdan sonra onların həqiqiliyi və təqdim edən şəxslərə məxsus olması DİM tərəfindən araşdırılır və araşdırmaların nəticələri barədə abituriyentlərə məlumat verilir.

Sənədlərinin həqiqiqliyi və onlara məxsus olması təsdiqlənən şəxslər **15-30 iyul 2019-cu il tarixlərində** şəxsən DİM-ə və ya onun regional bölmələrinə müraciət edərək qəbul olmaq istədikləri ixtisasın kodunu yazılı şəkildə bildirməlidirlər.

Ali təhsil müəssisələrinə bu il 47966 plan yeri ayrılmışdı.

Qəbul planı ötən illə müqayisədə 6.22 faiz artırılmışdı

2019/2020-ci tədris ili üçün respublikanın ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün 47966 yer ayrılmışdı. Bunlardan 201 yer qəbul imtahanlarında müsabiqədənkənar iştirak edən abituriyentlər (103 yer ADA Universitetinə SAT balına əsasən qəbul olunanlar) tərəfindən tutulmuşdur. Qalan yerlərdən 34025-i Azərbaycan bölməsi, 3549-u rus bölməsi, 10191-i isə hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün nəzərdə tutulmuşdu. Qəbul planındakı 40454 yer dövlət, 7512 yer isə özəl ali təhsil müəssisələrinin payına düşürdü.

19842 yer ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün nəzərdə tutulmuşdu. Bunlardan 98 yer qəbul imtahanlarında müsabiqədənkənar iştirak edən abituriyentlər tərəfindən tutulmuşdur.

1.1 və 1.2 saylı şəkillərdəki diaqramlarda qəbul planının paylanması təsvir olunub:

QƏBUL PLANI

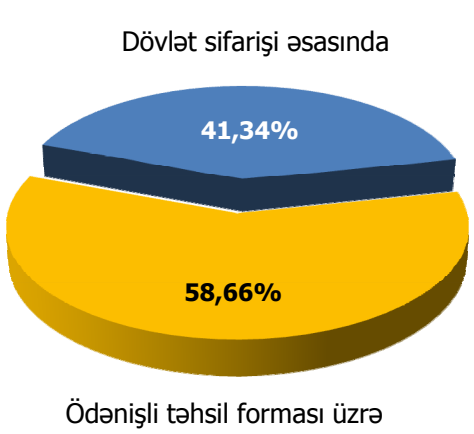

Şəkil 1.1

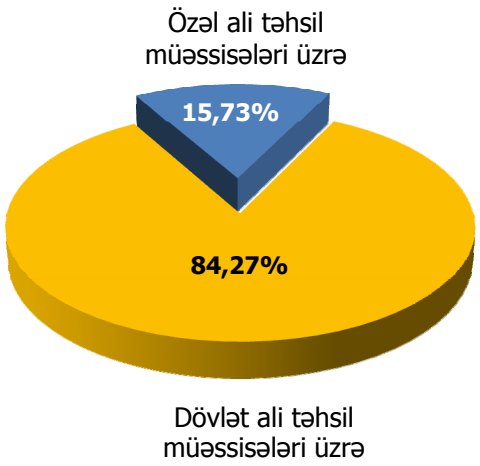

Şəkil 1.2

Müsabiqədənkənar qəbulu nəzərə almasaq, ötən illə müqayisədə bu il dövlət ali təhsil müəssisələrinin qəbul planında 5.12% (1962 yer), özəl ali təhsil müəssisələrinin qəbul planı isə 11.62% (782 yer), ümumilikdə isə 2744 yer (6.09%) artım müşahidə edilmişdir. Müsabiqədənkənar qəbul ötən illə müqayisədə 63 yer, bu yerlərlə birlikdə ümumi qəbul planı isə 6.22% (2807 yer) artmışdır.

Plan yerlərinin təhsil formaları üzrə bölgüsünün müqayisəsi göstərir ki, 2019-cu ildə Azərbaycan və rus bölmələrinin birgə müsabiqəsi üçün ayrılan yerlər 5.24% artmışdır. Bununla belə qeyd etmək lazımdır ki, cari ildə hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün ayrılan yerlər ümumi plan yerlərinin cəmi 21.25%-ni təşkil etmişdir. Bu göstərici 2018-ci ildə 21.44%, 2017-ci ildə 14.80%, 2016-cı ildə 18.73%, 2015-ci ildə 13.95%, 2014-cü ildə 13.87% olduğu halda, 2013-cü ildə 56.18% olmuşdu. 2013-cü illə müqayisədə son altı ildə həyata keçirilən bu cür dəyişiklik arzuolunmaz haldır. Çünki bəzən Azərbaycan və rus bölmələrinin abituriyentləri eyni test suallarına cavab verdikləri halda, plan yerlərinin ciddi bölgüsü və müsabiqə vəziyyətinin fərqli olması nəticəsində bu bölmələrin eyni ixtisasları üzrə tam fərqli keçid balları yaranır. Plan yerləri birgə müsabiqə üçün ayrıldıqda isə həmin yerlərə bölməsindən asılı olmayaraq daha hazırlıqlı gənclər qəbul olunur.

Bu il ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazananların 91.25%-i Azərbaycan, 8.75%-i isə rus bölməsinin abituriyentləri olmuşdur. Qeyd edək ki, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün ayrılan yerlərin hesabına Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri qəbul planının minimum 71.23, maksimum 92.57%-ni, rus bölməsinin abituriyentləri isə minimum 7.43, maksimum 28.77%-ni tuta bilərdilər. Göründüyü kimi, minimum və maksimum imkanlar arasında fərq kiçikdir. Bu isə Azərbaycan bölməsindədaha hazırlıqlı gənclərin ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq imkanlarında süni maneələr yaradır.

İxtisas qrupları, ali təhsil müəssisələri, ayrı-ayrı təhsil formaları və bölmələr üzrə plan yerlərinin sayı haqqında tam məlumat 1.5 –1.7 saylı cədvəllərdə təqdim olunur.

Cədvəl 1.5

2019/2020-Cİ TƏDRİS İLİ ÜÇÜN RESPUBLİKANIN ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU PLANI

İxtisas qrupu	QƏBUL PLANI													
	Müsabiqə əsasında qəbul												Müsabiqədənkənar qəbul	BÜTÖVLÜKDƏ
	Azərbaycan bölməsi üçün			Rus bölməsi üçün			Hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün			CƏMİ				
	Dövlət	Özəl	Ümumi	Dövlət	Özəl	Ümumi	Dövlət	Özəl	Ümumi	Dövlət	Özəl	Ümumi		
I	10610	465	11075	1122	0	1122	2509	485	2994	14241	950	15191	32	15223
II	7810	2230	10040	970	30	1000	1560	1500	3060	10340	3760	14100	81	14181
III	7453	1392	8845	995	10	1005	595	815	1410	9043	2217	11260	11	11271
IV	2744	150	2894	304	0	304	199	310	509	3247	460	3707	3	3710
V	1131	40	1171	118	0	118	2133	85	2218	3382	125	3507	74	3581
CƏMİ	**29748**	**4277**	**34025**	**3509**	**40**	**3549**	**6996**	**3195**	**10191**	**40253**	**7512**	**47765**	**201**	**47966**

Cədvəl 1.6

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA TƏLƏBƏ QƏBULUNUN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

İxtisas qrupu	Qəbul planı (bütövlükdə)	Dövlət sifarişi			
		Müsabiqə əsasında qəbul	Müsabiqədən-kənar qəbul	Bütövlükdə	
				sayı	faizi
I	15223	9182*	12	9194	46.34
II	14181	3119	3	3122	15.73
III	11271	3746	6	3752	18.91
IV	3710	2260**	3	2263	11.41
V	3581	1437	74	1511	7.62
CƏMİ	**47966**	**19744**	**98**	**19842**	**100.00**

* Əlavə olaraq maksimum 138 yer Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin, Naxçıvan Dövlət Universitetinin və Lənkəran Dövlət Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.

** Əlavə olaraq maksimum 120 yer Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin, Naxçıvan Dövlət Universitetinin və Lənkəran Dövlət Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Cədvəl 1.7

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI

№	TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI			
		Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Cəmi
1	Bakı Dövlət Universiteti	4997	905	409	6311
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	2065	320	674	3059
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	1885	170	15	2070
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1185	55	735	1975
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	695	90	0	785
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3094	239	0	3333
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	2950	590	188	3728
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1244	275	85	1604
9	Bakı Slavyan Universiteti	780	330	0	1110
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	663	20	600	1283
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	226	180	0	406
12	"ADA" Universiteti	0	0	437	437
13	Bakı Musiqi Akademiyası	50	0	124	174
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	40	0	152	192
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	180	0	445	625
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	60	0	295	355
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	310	0	205	515
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	104	23	0	127
19	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	0	0	1407	1407
20	Milli Aviasiya Akademiyası	333	117	0	450
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	140	45	115	300
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	0	0	185	185
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	110	0	0	110
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1164	0	0	1164
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	370	0	0	370
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	1260	135	90	1485
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1683	15	0	1698
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	330	0	650	980
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1665	0	185	1850
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	770	0	0	770
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1395	0	0	1395
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1060	0	180	1240
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	72	0	0	72
34	"Azərbaycan" Universiteti	550	0	90	640
35	Qərbi Kaspi Universiteti (əvvəlki Qərb Universiteti)	0	0	1065	1065
36	Xəzər Universiteti	0	0	780	780
37	Bakı Avrasiya Universiteti	955	40	0	995
38	Bakı Qızlar Universiteti	440	0	0	440
39	"Odlar Yurdu" Universiteti	205	0	755	960
40	Bakı Biznes Universiteti	365	0	255	620
41	"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	440	0	0	440
42	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	190	0	70	260
	CƏMİ	**34025**	**3549**	**10191**	**47765**

İxtisaslar üzrə ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulunun proqnozu 1.1.5 saylı cədvəldə təqdim olunub (bax: səh. 179-193).

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün
71839 nəfər abituriyent ərizə vermişdi.
Ərizələrin sayı ötən ildəki ilə müqayisədə 13.16% azdır

Bu il ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün 71839 abituriyent ərizə vermişdi. Onların 2161-i orta ixtisas, 128-i ali (2-ci ixtisas kimi), qalanları isə tam orta təhsillidir. Sənəd verənlərin sayı ötən ildəkindən 10885 nəfər az olmuşdur.

Yalnız orta ixtisas təhsili müəssisələrinə (tam orta təhsil bazasında) sənəd verənləri də (12133 nəfər) nəzərə alsaq, o zaman ərizə verənlərin sayı bütövlükdə 83972-yə bərabər olacaq (1.3 saylı şəklə bax).

Qeyd edək ki, abituriyentlərə, eyni zamanda həm I–IV qruplardan hər hansı birinin (və ya ikisinin) ixtisasları üzrə, həm də V qrupun ixtisasları (xüsusi qabiliyyət tələb edən musiqi, incəsənət və idman ixtisasları) üzrə müsabiqədə iştirak etmək imkanı yaradılmışdı. Nəticədə, 5391 nəfər abituriyent (6.42%) bu imkandan yararlanmışdı. Ümumiyyətlə, 16274 nəfər abituriyent (19.38%) yalnız I–IV qruplardan birinə, 2285 nəfər abituriyent (2.72%) yalnız V qrupa və 47889 nəfər abituriyent (57.03%) həm orta ixtisas təhsili müəssisələrinə, həm də I–IV qruplardan birinə daxil olan ixtisaslara qəbul olmaq üçün ərizə verib.

Ali təhsil müəssisələrinə sənəd verən abituriyentlərin 52.15%-ni (37467 nəfər) oğlanlar, 47.85%-ni (34372 nəfər) isə qızlar təşkil etmişdir.

Göründüyü kimi, qəbul imtahanlarında iştirak edənlərin cinsi tərkibi əhalinin 15–19 yaş kateqoriyasındakı tərkibinə uyğundur.

QRUPLAR ÜZRƏ ƏRİZƏLƏRİN PAYLANMASI

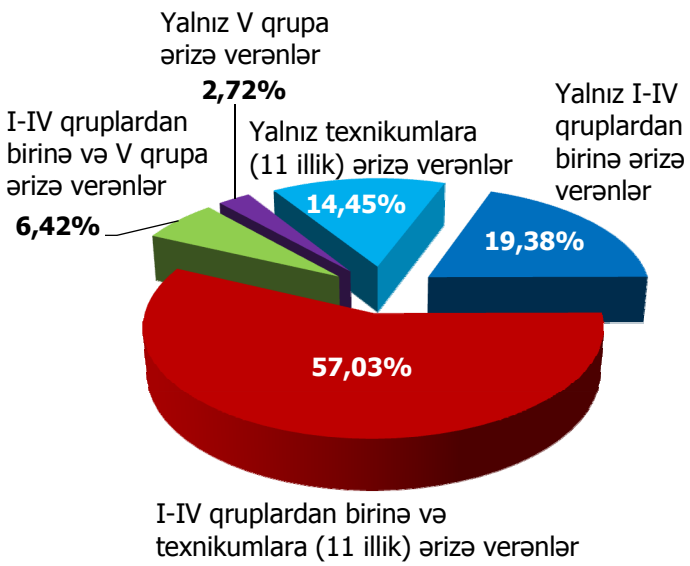

Şəkil 1.3

Bölmələr üzrə ayrı-ayrılıqda ali təhsil müəssisələrinə ərizə verən abituriyentlərin cinsi tərkibinə nəzər saldıqda mənzərənin bir qədər fərqli olduğunu müşahidə edirik. Belə ki, Azərbaycan bölməsində oğlan abituriyentlərin (52.36%), rus bölməsində isə qız abituriyentlərin (50.08%) sayı daha çoxdur.

Müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqi sayəsində Dövlət İmtahan Mərkəzində gənclər haqqında çoxşaxəli informasiya bazası formalaşdırılmışdır. DİM hər il qəbul imtahanlarının nəticələri əsasında "Qəbul imtahanlarının nəticələrinin gender aspektləri", "Neft-qaz profilli ixtisaslar statistikada" və "Kənd təsərrüfatı profilli ixtisaslar statistikada" adlı təhlili materiallar da hazırlayaraq "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışlarında dərc edir.

Cari ildə 14616 subbakalavr qəbul imtahanlarında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinə müsabiqə yolu ilə qəbul olmaq üçün ərizə vermişdir. Qeyd edək ki, bu il qəbul kampaniyasında iştirak etmiş subbakalavrlara öz istəklərindən asılı olaraq, həm imtahanda topladıqları bal ilə ümumi qaydada, həm də qəbul imtahanlarında iştirak etmədən orta ixtisas təhsili səviyyəsində bitirdikləri ixtisaslara uyğun ali təhsil pilləsinin ixtisasları üzrə keçirilən müsabiqədə (subbakalavr kimi) iştirak etmək imkanı verilmişdir. Ərizə verən subbakalavrlardan 11494-ü (78.64%) ixtisas seçimində yalnız subbakalavr kimi, 230-u (1.57%) yalnız abituriyent kimi, 814-ü (5.57%) isə həm abituriyent, həm də subbakalavr kimi iştirak etmişdir. 2078 (14.22%) subbakalavr isə ixtisas seçimində iştirak etməmişdir.

ƏRİZƏ VERƏN SUBBAKALAVRLARIN PAYLANMASI

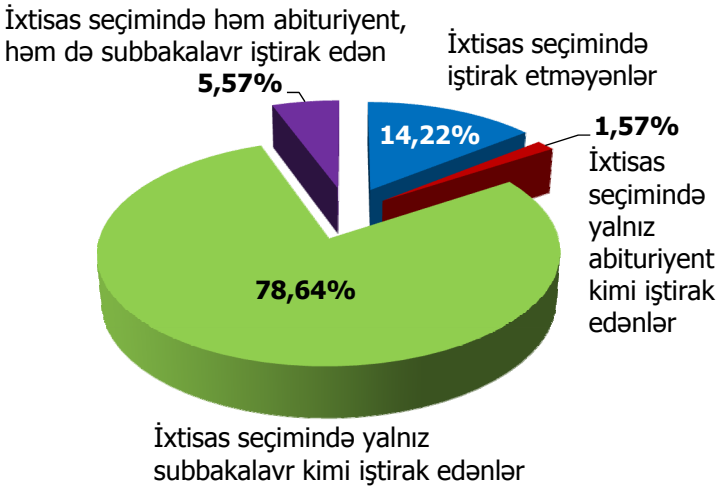

Şəkil 1.4

2019-cu ildə ümumtəhsil müəssisələrinin 80031 məzunu olmuşdur.

Son on beş ildə məzunların sayı 43077 nəfər azalmışdır

Bu meyil artıq bir neçə ildir ki, müşahidə olunur. Son on beş ildə məzunların sayı 34.99% azalmışdır. Bu, ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak edənlərin sayında da özünü göstərir. Ötən illə müqayisədə məzunların sayı 2455 nəfər azalıb. Bununla belə qeyd etmək lazımdır ki, sənəd verənlərin tərkibində cari ilin məzunlarının payı heç də azalmır, əksinə artır. Bu il sənəd verənlərin 87.54%-ni (61256 nəfər) builki məzunlar təşkil etmişdir. Müqayisə üçün bildirək ki, 2010-cu ildə ali təhsil müəssisələrinə sənəd verənlər arasında həmin ilin məzunlarının payı 55.63%, 2011-ci ildə 58.39, 2012-ci ildə 58.84, 2013-cü ildə 60.66, 2014-cü ildə 64.05, 2015-ci ildə 66.04, 2016-cı ildə 68.31, 2017-ci ildə 75.83 və 2018-ci ildə 77.86% olmuşdu. Göründüyü kimi, 2010-cu ildən etibarən sənəd verənlərin arasında əvvəlki illərin məzunlarının payı getdikcə azalır, cari illərin məzunlarının payı isə artır. Bunun əsas səbəbi hər il ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün ayrılan plan yerlərinin ciddi şəkildə artırılması və nəticədə qəbul olanların sayı artdıqca, növbəti il üçün əvvəlki illərin məzunları arasında qalığın, yəni qəbul olmayanların azalmasıdır.

Sənəd verənlərin ümumtəhsil məktəbini qurtarma illəri üzrə tərkibi aşağıdakı cədvəl və diaqramda təqdim olunur.

Cədvəl 1.8

Ümumtəhsil məktəbini qurtardığı il	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin sayı ümumi saya nisbətən, %-lə
2010-cu və ondan əvvəlki illər	1644	2.35
2011	174	0.25
2012	215	0.31
2013	269	0.38
2014	396	0.57
2015	525	0.75
2016	855	1.22
2017	923	1.32
2018	3721	5.32
2019	61256	87.54

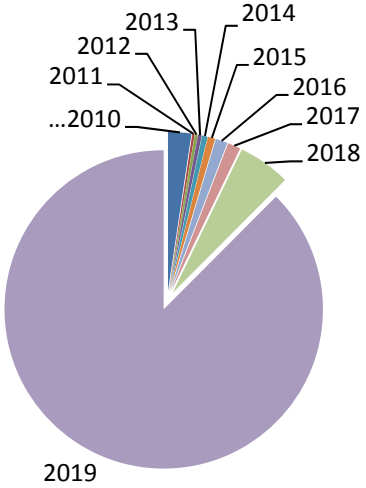

Şəkil 1.5

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün ayrılmış yerlərin 31.80%-i I, 29.52%-i II, 23.57%-i III, 7.76%-i IV, 7.34%-i isə V qrupun payına düşür. Ötən illə müqayisədə plan yerləri I qrupda 5.01, II qrupda 5.74, III qrupda 6.25, IV qrupda 11.83 və V qrupda 6.05% artmışdır (bax: səh. 26, cədvəl 1.10).

I ixtisas qrupu üzrə ən çox plan yeri "İnformasiya texnologiyaları" (797 yer), "Riyaziyyat və informatika müəllimliyi" (740 yer) və "Kompüter mühəndisliyi" (634 yer) ixtisaslarına, II ixtisas qrupu üzrə "İqtisadiyyat" (1643 yer), "Biznesin idarə edilməsi" (1536 yer) və "Maliyyə" (1369 yer) ixtisaslarına, III ixtisas qrupu üzrə "Xarici dil müəllimliyi (ingilis dili)" (1245 yer), "İbtidai sinif müəllimliyi" (1085 yer) və "Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi" (1064 yer) ixtisaslarına, IV ixtisas qrupu üzrə "Müalicə işi" (520 yer), "Ekologiya" (485 yer) və "Biologiya müəllimliyi" (385 yer) ixtisaslarına, V ixtisas qrupu üzrə "Bədən tərbiyəsi və idman" (645 yer), "Məşqçi (idman növü üzrə)" (522 yer) və "Fiziki tərbiyə və çağırışaqədərki hazırlıq (qızlar üçün fiziki tərbiyə) mьəllimliyi" (477 yer) ixtisaslarına ayrılmışdır.

İxtisas qrupları üzrə qəbul planları və abituriyent ərizələrinin paylanması 1.9 saylı cədvəldə təqdim edilir. Abituriyentlərin istəklərinin qruplar üzrə paylanmasına diqqət yetirək. Bu il abituriyentlərin 39.43%-i (28328 nəfər) I qrupa, 20.26%-i (14558 nəfər) II qrupa, 30.94%-i (22230 nəfər) III qrupa, 7.12%-i (5113 nəfər) IV qrupa, 10.69%-i isə (7676 nəfər) V qrupa ərizə vermişdi.

Cədvəl 1.9

İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ QƏBUL PLANLARI VƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN PAYLANMASI

№	İXTİSAS QRUPU	Qəbul planı				Ərizələrin sayı		
		Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Bütövlükdə	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Bütövlükdə
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	11075	1122	2994	15191	25982	2346	28328
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	10040	1000	3060	14100	13118	1440	14558
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	8845	1005	1410	11260	20704	1526	22230
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	2894	304	509	3707	4547	566	5113
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	1171	118	2218	3507	6895	781	7676
CƏMİ		**34025**	**3549**	**10191**	**47765**	**65787**	**6052**	**71839**

*5391 abituriyent həm V qrupa, həm də I–IV qruplardan birinə ərizə verib. 675 abituriyent isə yaradılmış imkandan istifadə edərək I-IV qruplardan iki müxtəlif qrupa ərizə verib.

Qəbul planının və abituriyent ərizələrinin son iki il üzrə müqayisəli təhlili (bax: cədvəl 1.10) göstərir ki, bu il ali təhsil müəssisələrinə qəbul planının 6.09% artması, ərizələrin sayının isə 13.16% azalması müsabiqə vəziyyətində 18.13% azalmaya səbəb olmuşdur. Müsabiqə vəziyyəti, I, II, IV və V ixtisas qruplarında azalmış, III ixtisas qrupunda isə artmışdır.

Cədvəl 1.10

2018 VƏ 2019-CU İLLƏR ÜZRƏ QƏBUL PLANI VƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN SAYININ MÜQAYİSƏSİ

İxtisas qrupu	Qəbul planı (illər üzrə)			Ərizə vermiş abituriyentlərin sayı (illər üzrə)			Müsabiqə vəziyyəti (illər üzrə)		
	2018	2019	fərq, %-lə	2018	2019	fərq, %-lə	2018	2019	fərq, %-lə
I	14466	15191	+5.01	30342	28328	-6.64	2.097	1.865	-11.06
II	13335	14100	+5.74	18365	14558	-20.73	1.377	1.032	-25.05
III	10598	11260	+6.25	20839	22230	+6.67	1.966	1.974	+0.41
IV	3315	3707	+11.83	5441	5113	-6.03	1.641	1.379	-15.97
V	3307	3507	+6.05	47594	7676	-83.87	14.392	2.189	-84.79
CƏMİ	**45021**	**47765**	**+6.09**	**82724**	**71839**	**-13.16**	**1.837**	**1.504**	**-18.13**

("-" ötən illə müqayisədə azalmanı, "+" isə artmanı göstərir)

Cari ildə ən yüksək müsabiqə vəziyyəti V ixtisas qrupunda (2.19) olub. Müsabiqə vəziyyətinə görə ikinci yerdə III ixtisas qrupu (1.97), sonrakı yerlərdə isə I ixtisas qrupu (1.87), IV ixtisas qrupu (1.38) və II ixtisas qrupu (1.03) gəlir.

V ixtisas qrupuna daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqə vəziyyətinin ötən ilə nəzərən kəskin şəkildə aşağı düşməsi cari ildə bu qrupa ərizə verənlərin sayının kəskin azalması ilə əlaqədardır. Ötən illə müqaysədə ərizələrin sayı 6 dəfədən çox azalmışdır. Bunun başlıca səbəbi V qrupa ərizə qəbulunun 2018-ci ildəkindən bir qədər fərqli aparılması olub. Belə ki, 2018-ci ildə abituriyentlər ərizə qəbulu başa çatdıqdan sonra qabiliyyət imtahanı vermək üçün qabiliyyət imtahanı komissiyaları üzrə qeydiyyatdan keçə bilərdilər. Həmin ildə V qrupa ərizə verən abituriyentlərin böyük əksəriyyəti əslində bu qrupa aid olan ixtisaslar üzrə təhsil almaq istəklərinin ciddi olmadığını göstərmiş və sonradan qeydiyyatdan keçməmişdilər. Cari ildə isə abituriyentlər artıq V qrupu ərizəsində göstərmək üçün eyni zamanda müvafiq qabiliyyət imtahanı komissiyaları üzrə qeydiyyatdan keçməli idilər. Bu isə öz növbəsində bu ixtisaslar üzrə təhsil almaq istəkləri ciddi olmayan abituriyentlərin V qrupu öz ərizələrində qeyd etməmələrinə səbəb olmuşdur və nəticədə ərizələrin sayı kəskin azalmışdır.

Bildiyimiz kimi cari ildə subbakalavrlara qəbul imtahanında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq üçün müsabiqədə iştirak etmək imkanı yaradılmışdır. Nəticədə 11518 subbakalavr bu imkandan yararlanmışdır. Onların 32.94%-i I, 36.92%-i II, 22.43%-i III, 9.58%-i IV və 2.03%-i V qrupa ərizə verib.

İxtisas qrupları üzrə qəbul planı ilə ərizələrin sayı arasında qeyri-tarazlıq vardır.
I və III qrupda ərizələrin, II qrupda isə plan yerlərinin nisbi çəkisi böyükdür

2019-cu il üçün ali təhsil müəssisələrinin qəbul planının, abituriyent və subbakalavr ərizələrinin qruplar üzrə paylanması 1.6 saylı şəkildə əksini tapıb. Təhlil göstərir ki, ixtisas qrupları üzrə qəbul planı və ərizələrin nisbi çəkiləri arasında qeyri-tarazlıq vardır. Bu halın əyani şəkildə nümayiş etdirilməsi üçün ali təhsil müəssisələrinin qəbul planının və abituriyentlərlə subbakalavrların ərizələrinin nisbi saylarının ixtisas qrupları üzrə paylanmasına 1.7 saylı şəkilə diqqət yetirək. Göründüyü kimi, ümumi qəbul planının II ixtisas qrupu üçün ayrılmış hissəsi ərizələrin həmin ixtisas qrupuna düşən hissəsindən böyük, I, III və V ixtisas qruplarında, əksinə, kiçik, IV ixtisas qrupunda isə demək olar ki, eynidir. II qrupda plan yerlərinin çox, ərizələrin sayının nisbətən az olması müsabiqə vəziyyətinə mənfi təsir göstərmişdir. Nəticədə, hazırlıq səviyyəsi o qədər də yüksək olmayanlar ali təhsil almaq imkanı əldə etmişlər. Bu baxımdan, gələcəkdə ali təhsil müəssisələrinə plan yerləri ayrılarkən mövcud reallıqlar nəzərə alınmalı, qəbul planında kəskin sıçrayışlar edilməməli, perspektivlər müəyyən olunmalı, bir sözlə, uğurlu qəbul planı siyasəti aparılmalıdır.

2019-Cİ İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI VƏ ƏRİZƏLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ SAYI
(abituriyentlər və subbakalavrlar)

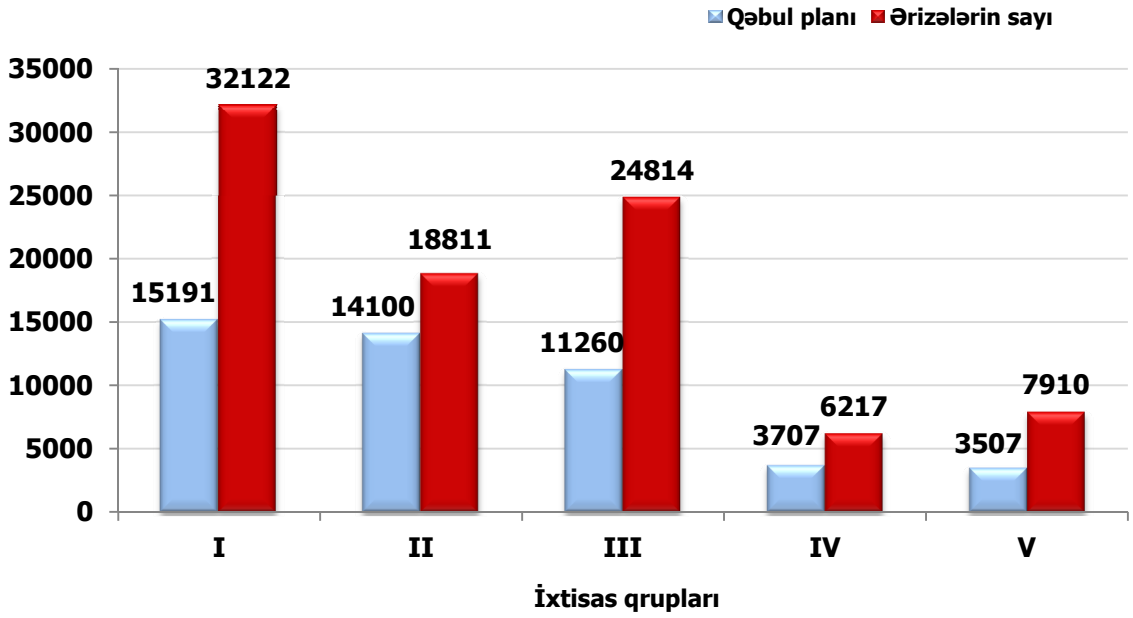

Şəkil 1.6

2019-CU İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI VƏ ƏRİZƏLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ NİSBİ SAYI (%-lə)

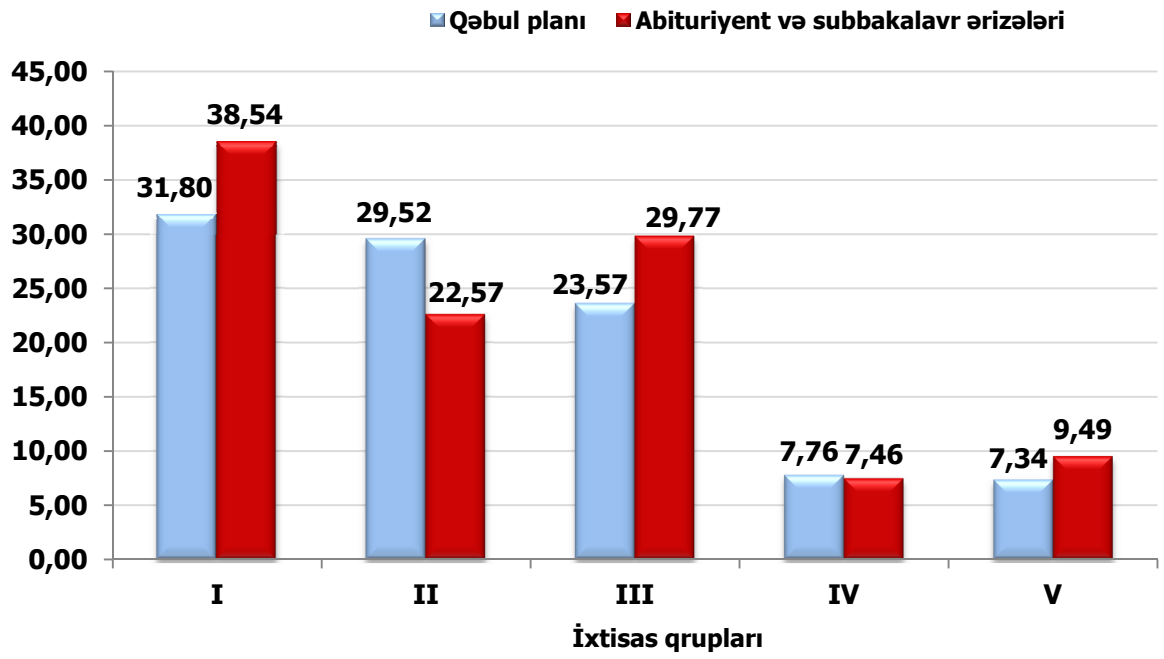

Şəkil 1.7

İxtisas qrupları üzrə dövlət və özəl ali təhsil müəssisələrinin qəbul planları arasındakı fərqi göstərən diaqram 1.8 saylı şəkildə təqdim edilib. Diaqramdan göründüyü kimi, özəl ali təhsil müəssisələri, əsasən, humanitar və iqtisadiyyat ixtisasları üzrə mütəxəssis hazırlığı həyata keçirir. Abituriyentlər özəl ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını ərizələrində axırıncı mövqelərdə göstərdiklərindən bu təhsil müəssisələrinin çoxunda müsabiqə vəziyyəti aşağı olur. Onlar ərizələrinin ilk mövqelərində, əsasən, dövlət ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını kodlaşdırırlar. 2019-cu ildə sənəd verən abituriyentlər arasında özəl ali təhsil müəssisələrinin ixtisas kodlarını ərizələrində birinci yerdə göstərənlər cəmi 5.68%, subbakalavrlar arasında isə cəmi 6.34% olub. 2000-ci illərin birinci yarısında bu göstərici 0.67% olmuşdu. On beş ildən artıq vaxt keçməsinə baxmayaraq, bu sahədə irəliləyiş çox cüzidir. Bu baxımdan, hazırda da özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanlar, əsasən, dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul ola bilməyənlərdir ki, onların da böyük əksəriyyətinin biliyi kafidən yuxarı deyildir. 2010-cu ilə qədər yalnız ödənişli əsaslarla təhsil verdiyi üçün özəl ali təhsil müəssisələrinə, əsasən, bu cür abituriyentlərin qəbul olması həmin ali təhsil müəssisələrinin dövlət ali təhsil müəssisələri ilə rəqabət aparmaq imkanlarını məhdudlaşdırırdı. Bu gün özəl ali təhsil müəssisələri dövlət ali təhsil müəssisələri ilə dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerləri tutmaq üçün rəqabət aparmaq, ümumiyyətlə, daha bilikli gəncləri özlərinə cəlb etmək imkanına malikdirlər. Bunun üçün isə onlar həm təhsilin səviyyəsini qaldırmalı, həm də yüksək intellektli tələbələrə təhsilhaqqının məbləğində əhəmiyyətli güzəştlər etməlidirlər. Təəssüf ki, bir çox özəl ali təhsil müəssisələri bu məsələdə o qədər də maraqlı deyillər. Ümumiyyətlə, ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan gənclərin bilik səviyyələri bir-birindən ciddi fərqlənir (bax: səh. 440, cədvəl 6.9). Hesab edirik ki, bu amil mütləq birinci kursların tədris planlarında nəzərə alınmalıdır.

2019-CU İLDƏ DÖVLƏT VƏ ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ QƏBUL PLANLARI

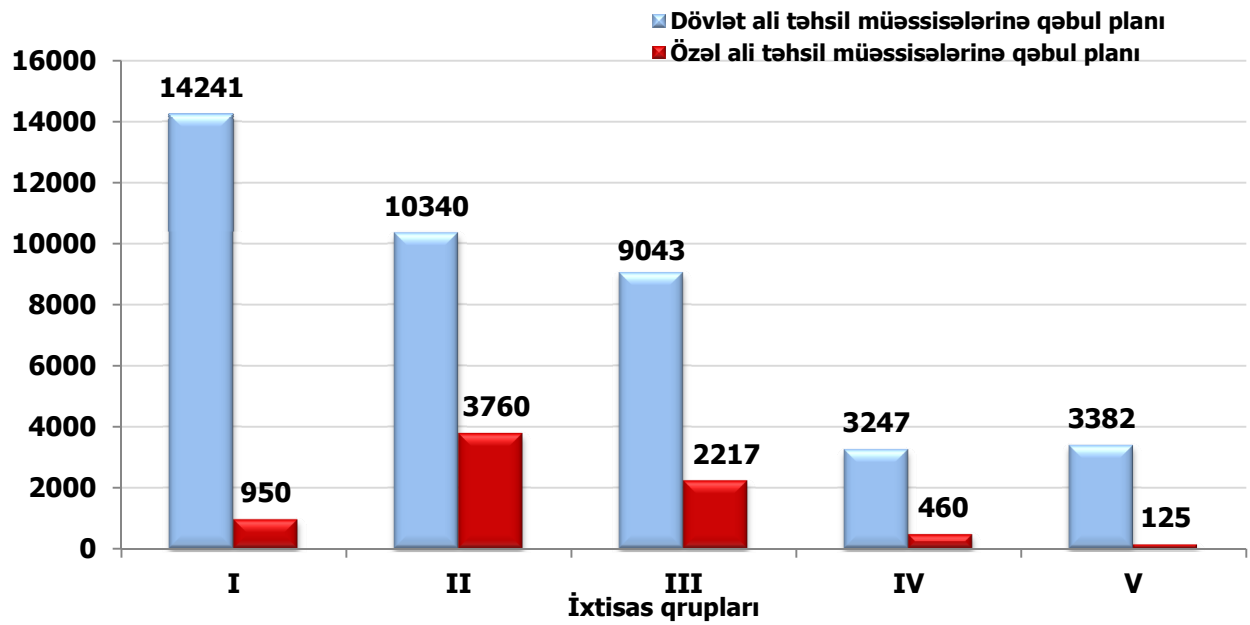

Şəkil 1.8

Abituriyent ali təhsil ocağını seçməzdən əvvəl valideynləri, dostları, tanışları ilə məsləhətləşir, maraq göstərdiyi ixtisasların hansı təhsil müəssisələrində olması, həmin təhsil müəssisələrində təhsilin səviyyəsi, biliyin qiymətləndirilməsi meyarları, ali təhsil müəssisəsini bitirdikdən sonra iş yeri tapmaq imkanları, gələcək diplomunun ölkə daxilində və xaricdə tanınması ilə maraqlanır. Bütün bunları nəzərə alaraq, abituriyent meyil göstərdiyi ixtisasların aid olduğu ali təhsil müəssisələri arasında seçim aparır və üstünlük verdiyi ali təhsil müəssisəsinin (müəssisələrinin) ixtisaslarını ərizəsində müxtəlif mövqelərdə qeyd edir.

Müəyyən bir ixtisasın və həmin ixtisasın tədris olunduğu təhsil müəssisəsinin nüfuzundan asılı olaraq ixtisaslar üzrə müsabiqə vəziyyəti fərqli olur. Bildiyimiz kimi, son illərdə abituriyentlər topladıqları balları öyrəndikdən sonra ixtisas seçir və nəticədə yüksək nüfuza malik olan ixtisasları öz ərizələrində yalnız yüksək bal toplamış abituriyentlər qeyd edirlər. Nəticədə, bu cür ixtisaslar üzrə müsabiqə vəziyyəti yüksək olduğu üçün keçid balları və orta ballar da yüksək olur.

Cədvəl 1.11-da ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarına qəbul olan abituriyentlərin qruplar üzrə orta bal göstəriciləri təqdim edilir. I ixtisas qrupu üzrə Bakı Ali Neft Məktəbi (649.951), Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası (569.4), Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası (547.827), ADA Universiteti (522.604) II ixtisas qrupu üzrə Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası (528.752), ADA Universiteti (526.704), III ixtisas qrupu üzrə Milli Aviasiya Akademiyası (576.387), Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası (571.769), Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası (571.286), ADA Universiteti (567.69), Azərbaycan Dillər Universiteti (506.785), IV ixtisas qrupu üzrə isə Azərbaycan Tibb Universitetinin (579.947) ixtisaslarına qəbul olan abituriyentlərin orta bal göstəriciləri digər ali təhsil müəssisələri ilə müqayisədə daha yüksəkdir. Cədvəldən göründüyü kimi, yüksək hazırlıqlı abituriyentlərin Bakı Ali Neft Məktəbinə, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasına, ADA Universitetinə, Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyasına meyil və marağı olduqca böyükdür.

Özəl ali təhsil müəssisələri arasında yüksək hazırılıqlı abituriyentlər Xəzər Universitetinə üstünlük verirlər. Cari ildə bu universitetin ixtisaslarına qəbul olan abituriyentlərin orta bal göstəriciləri I qrup üzrə 461.624, II qrup üzrə 449.878, III qrup üzrə 380.879 və IV qrup üzrə 390.315 bal olmuşdur.

Xəzər Universiteti istisna olmaqla, digər özəl ali təhsil müəssisələrinə və regionlarda fəaliyyət göstərən dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin orta bal göstəriciləri aşağı olub.

I ixtisas qrupu üzrə Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.), "Azərbaycan" Universiteti, "Odlar Yurdu" Universiteti, Qərbi Kaspi Universiteti, Azərbaycan Kooperasiya Universiteti, Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.), II ixtisas qrupu üzrə Bakı Qızlar Universiteti, Mingəçevir Dövlət Universiteti, "Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan ş.), Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası, Bakı Slavyan Universiteti, Qərbi Kaspi Universiteti, Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.), "Odlar Yurdu" Universiteti, Azərbaycan Kooperasiya Universiteti, Bakı Avrasiya Universiteti, "Azərbaycan" Universiteti, Bakı Biznes Universiteti, III ixtisas qrupu üzrə Azərbaycan Kooperasiya Universiteti, IV ixtisas qrupu üzrə "Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan ş.), Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.), "Odlar Yurdu" Universiteti, Mingəçevir Dövlət Universiteti, Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin ixtisaslarına qəbul olan abituriyentlərin orta bal göstəriciləri 250-dən aşağı olub.

V ixtisas qrupu üzrə orta bal göstəricisi yüksək olan ali təhsil müəssisəsi kimi Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetini qeyd etmək olar. Qeyd edək ki, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti üzrə orta bal göstəricisi 179.186 bal olmuşdur.

Cədvəl 1.11

AYRI-AYRI ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN İXTİSASLARINA QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN QRUPLAR ÜZRƏ ORTA BAL GÖSTƏRİCİLƏRİ (2019-CU İL ÜZRƏ)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Qruplar üzrə ortastatistik ballar					
		I qrup	II qrup	III qrup	IV qrup	Bütövlükdə (I–IV qruplar üzrə)	V qrup
1	Bakı Dövlət Universiteti	396.731	358.544	469.378	421.888	421.939	95.876
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	426.092	411.878			424.324	
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	292.531	333.393			298.235	
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	303.732	292.564			300.797	179.186
5	Azərbaycan Tibb Universiteti				579.947	579.947	
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	378.233	363.707	425.008	400.744	405.893	96.572
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	341.245	445.893		300.104	424.764	133.694
8	Azərbaycan Dillər Universiteti		292.378	506.785		468.890	
9	Bakı Slavyan Universiteti		233.912	388.827		373.866	
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	401.260	340.591		402.272	381.980	144.235
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	547.827	481.310	571.769		519.720	
12	"ADA" Universiteti	522.604	526.704	567.690		540.635	
13	Bakı Musiqi Akademiyası					---	128.924
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası					---	102.293
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti		314.152	367.314		356.239	113.201
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	354.200		298.968		300.461	142.819
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	311.208	343.846	452.463		360.395	
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası			294.680		294.680	111.989
19	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası		268.806		395.509	327.089	110.372

Cədvəl 1.11 (ardı)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Qruplar üzrə ortastatistik ballar					
		I qrup	II qrup	III qrup	IV qrup	Bütövlükdə (I–IV qruplar üzrə)	V qrup
20	Milli Aviasiya Akademiyası	371.626	347.839	576.387		375.922	
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	369.586				369.586	
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	649.951				649.951	
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	569.400	528.752	571.286		553.895	
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	323.047	392.333	434.350	447.784	403.011	86.844
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	288.948		345.945	277.256	336.616	79.750
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	226.743	272.443		238.093	239.555	
27	Gəncə Dövlət Universiteti	323.967	263.128	423.754	332.416	351.945	106.888
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	208.927	211.282			209.721	98.814
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	296.080	258.336	414.838	315.939	321.915	95.834
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	282.819	246.327	417.747	212.564	312.007	
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	260.871	265.122	369.755	268.052	300.496	76.050
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	209.461	205.384	287.233	190.911	225.740	
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu			301.256		301.256	
34	"Azərbaycan" Universiteti	223.512	203.579	330.383		265.881	
35	Qərbi Kaspi Universiteti (əvvəlki Qərb Universiteti)	214.603	229.005	316.701	281.330	260.776	107.108
36	Xəzər Universiteti	461.624	449.878	380.879	390.315	412.195	96.807
37	Bakı Avrasiya Universiteti	253.000	204.922	316.890		283.453	
38	Bakı Qızlar Universiteti	271.258	247.362	335.263	262.204	319.413	
39	"Odlar Yurdu" Universiteti	222.032	207.281	319.465	230.053	270.532	100.111
40	Bakı Biznes Universiteti		201.673	339.633		244.637	
41	"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	270.475	238.183	309.893	244.433	277.900	73.526
42	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası		234.585	334.317		316.184	

1992–2019-cu illər ərzində ali təhsil müəssisələri üzrə ən yüksək müsabiqə vəziyyəti 2008-ci ilə, ən aşağı müsabiqə vəziyyəti isə 2019-cu ilə təsadüf edir

1.9 saylı şəkildə bütövlükdə ali təhsil müəssisələrinə ayrılan plan yerləri və ərizələrin illər üzrə dinamikası təqdim olunub.

1992–2019-cu illər üzrə plan yerləri və abituriyent ərizələrinin dinamikasının müqayisəli təhlili göstərir ki, bu illər ərzində ali təhsil müəssisələrinin qəbul planı 2.83 dəfə, abituriyent ərizələrinin sayı isə 1.78 (subbakalavrlarla birlikdə 2.07) dəfə artıb. İllər üzrə bu göstəricilərin dinamikası müxtəlif olub. Təqdim olunacaq abituriyent ərizələrinin sayının əvvəlcədən proqnozlaşdırılmasına baxmayaraq, qəbul planları tərtib edilərkən heç də həmişə abituriyentlərin gözlənilən sayı nəzərə alınmayıb. Ali təhsil müəssisələri üçün plan yerləri ən çox 2019-cu ildə, ən az 1993-cü ildə ayrılıb. Abituriyent ərizələrinin sayı isə ən az 1992-ci ildə, ən çox 2008-ci ildə olub. Ötən illər ərzində ən aşağı müsabiqə vəziyyəti 2019-cu ilə təsadüf edir. Qeyd etmək lazımdır ki, müsabiqə vəziyyətinin aşağı olması qəbulun keyfiyyətinə mənfi təsir göstərir, ixtisaslar üzrə keçid ballarının aşağı düşməsinə səbəb olur.

1992-2019-CU İLLƏR ÜZRƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANI VƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN SAYININ DİNAMİKASI

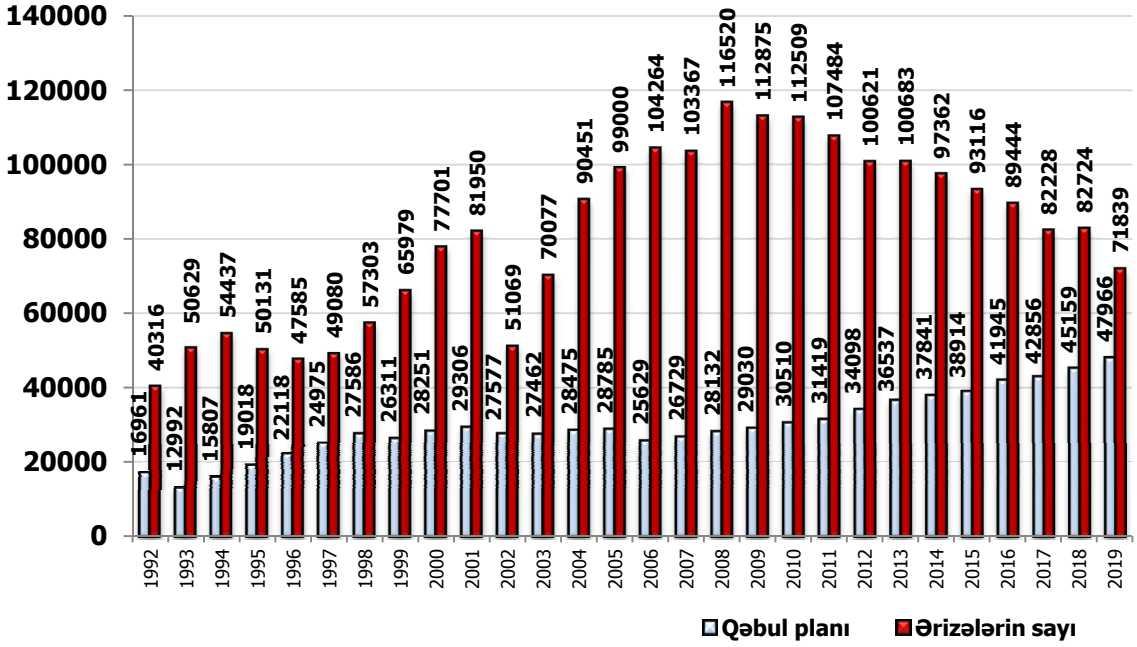

Şəkil 1.9

Mayın 5-də və 26-da qəbul imtahanını Azərbaycan dilindən fərqli dildə verən abituriyentlər "Azərbaycan dili" (dövlət dili kimi) fənnindən imtahanı veriblər

Dövlət İmtahan Mərkəzi "Azərbaycan Respublikasında Dövlət dili haqqında" qanunu rəhbər tutaraq qəbul imtahanını Azərbaycan dilindən fərqli dildə verən abituriyentlər üçün "Azərbaycan dili" (dövlət dili kimi) fənnindən test imtahanı keçirir. Bu il də "Azərbaycan dili" (dövlət dili kimi) fənnindən imtahan iki dəfə – mayın 5-də (Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Sumqayıt, Lənkəran, Şəki, Bərdə, Şirvan, Göyçay, Xaçmaz, Qusar, Şəmkir, Zaqatala və Mingəçevir şəhərlərində) və mayın 26-da (Bakı və Naxçıvan şəhərlərində) keçirilib. Abituriyentlərin 30 test tapşırığından ibarət suallara cavab vermələri üçün 45 dəqiqə vaxt ayrılmışdı. İmtahanın nəticələri "məqbul" və "qeyri-məqbul"la qiymətləndirilmiş və "məqbul" alan abituriyentlər ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə keçirilən müsabiqəyə buraxılıb. Hər düzgün cavab bir balla qiymətləndirilib, səhv cavablar düzgün cavabların nəticəsinə təsir göstərməyib. Abituriyentin "məqbul" alması üçün onun topladığı bal 15-dən az olmamalı idi. 2018-ci ildə keçirilmiş Azərbaycan dili fənni üzrə imtahandan "məqbul" alan abituriyentlər cari ildə ali təhsil müəssisələri və tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün müsabiqəyə cari ildə keçirilən "Azərbaycan dili" (dövlət dili kimi) fənni üzrə müvafiq imtahanda iştirak etmədən buraxılmışlar.

Azərbaycan Respublikasının tədris Azərbaycan dilindən fərqli dillərdə aparılan tam orta təhsil müəssisələrini cari ildə bitirən abituriyentlərin buraxılış imtahanı çərçivəsində mayın 5-də verdikləri "Azərbaycan dili" (dövlət dili kimi) fənni imtahanı üzrə nisbi balı ən azı 50 olduqda, onların həmin nəticələri əsas götürülmüş və "məqbul" almış hesab olunmuşlar. Həmin imtahanda nisbi balı 50-dən az olan abituriyentlər isə "qeyri-məqbul" almış hesab olunmuşlar və "Azərbaycan dili" (dövlət dili kimi) fənnindən yenidən imtahan verirmişlər.

Mayın 6-da keçirilən I imtahanda 6882 abituriyent iştirak edib. Bu imtahanda 4 variantda test kitabçalarından istifadə olunub. İmtahanda iştirak edən abituriyentlərin 5589-u "məqbul" alıb. Mayın 26-da keçirilən II imtahanda isə 851 abituriyent iştirak edib. Bu imtahanda da 4 variantda test kitabçalarından istifadə olunub. İmtahanda iştirak edən abituriyentlərin 457-si "məqbul" alıb. Qeyd edək ki, mayın 5-da və 26-da keçirilən imtahanlarda "qeyri-məqbul" alan və yaxud hər iki imtahanda iştirak etməyən abituriyentlər (qəbul imtahanını Azərbaycan dilindən fərqli dildə verənlər) 2019-cu ildə ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə keçirilən müsabiqədə iştirak etmək hüququnu itirmiş oldular.

I–IV qruplar üzrə imtahanlara 9679 nəzarətçi, 872 imtahan rəhbəri cəlb olunub. Onların hər birinin fəaliyyəti təhlil edilib və qiymətləndirilib

Hər il qəbul imtahanlarının idarə olunmasına elm, təhsil, mədəniyyət, səhiyyə və digər sahələrin yüzlərlə nümayəndəsi, imtahanların gedişinə nəzarət işinə isə minlərlə məktəb müəllimi cəlb olunur. Dövlət İmtahan Mərkəzi imtahanların düzgün və obyektiv idarə olunmasına, zallarda nəzarət prosesinin təlimata uyğun həyata keçirilməsinə böyük diqqət yetirir və bu sahədəki fəaliyyətini mütəmadi olaraq təkmilləşdirir. Təsdiq edilmiş iş qrafikinə uyğun olaraq respublikanın bütün rayonları üzrə ümumtəhsil müəssisələrində nəzarətçi bazasına əlavə edilmiş yeni və təcrübəsi az olan nəzarətçi-müəllimlərə yanvar və fevral aylarında seminar-məşğələlər keçirilib, nəzarətçi-müəllimlər imtahan qaydaları ilə təlimatlandırılıb. Nəzarətçilərdə imtahan prosesi barədə daha aydın təsəvvür yaratmaq üçün seminarlarda videomateriallardan istifadə olunub, onlara DİM tərəfindən hazırlanmış "Nəzarətçilər üçün təlimat" kitabçası təqdim edilib. Seminar-məşğələlər eyni vaxtda respublikanın digər bölgələrində də keçirilib. İmtahanın texnologiyasını dərindən mənimsəmələri üçün nəzarətçilər mütəmadi olaraq keçirilən sınaq imtahanlarına cəlb edilib. Sınaq imtahanlarına nəzarət edən müəllimlərin ümumi sayı 1654 nəfər olmuşdur ki, bunların da 700 nəfəri imtahana ilk dəfə cəlb edilib. Onu da qeyd edək ki, imtahan prosesinə Bakı və Sumqayıt şəhərlərində məskunlaşmış məcburi köçkün və qaçqın rayonlarının (Şuşa, Qubadlı, Laçın, Zəngilan) ümumtəhsil müəssisələrindən də nəzarətçi müəllimlər cəlb olunub. Eyni zamanda, nəzarətçi-müəllimlər cəlb olunduqları imtahandan öncə müvafiq təlimlərdə iştirak edərək məhz həmin imtahan barədə ətraflı məlumatlar almışlar.

Bu il ali təhsil müəssisələrinə I–IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarına bütövlükdə 9679 nəfər, o cümlədən Bakı şəhərinin rayonlarından 3308 (Yasamal rayonu – 249 , Binəqədi rayonu – 414, Səbail rayonu – 186, Xətai rayonu – 463, Xəzər rayonu – 218, Nərimanov rayonu – 298, Suraxanı rayonu – 346, Sabunçu rayonu – 449, Nəsimi rayonu – 227, Qaradağ rayonu – 136, Nizami rayonu – 322), Sumqayıt şəhərindən 385, Abşeron rayonundan 361, Naxçıvan MR-dan 427, Gəncə şəhərindən 965, Şəki şəhərindən 620, Mingəçevir şəhərindən 453, Lənkəran şəhərindən 642, Şuşa rayonundan 6, Qubadlı rayonundan 145, Laçın rayonundan 17, Zəngilan rayonundan 16, Şirvan şəhərindən 461, Hacıqabul rayonundan 54, Göyçay rayonundan 404, Bərdə rayonundan – 392, Yevlax rayonundan – 42, Xaçmaz rayonundan 460, Milli Elmlər Akademiyasından 170 nəfər nəzarətçi kimi cəlb olunmuşdu. Bundan başqa cari ildə qəbul imtahanlarına181 nəfər zal nəzarətçisi sertifikatı almış nəzarətçi və 170 nəfər DİM əməkdaşı cəlb edilmişdir.

İmtahanda iştirak edən nəzarətçilərin fəaliyyəti imtahan rəhbərlərinin məlumatlarına və DİM-ə daxil olan şikayət məktublarına əsasən araşdırılmışdır. İmtahanı aşağı səviyyədə keçirən, köçürmə hallarına yol verən, təlimatı qaydaları pozan nəzarətçilər bazadan çıxarılmış və onların siyahıları inzibati tədbirlər görülmək üçün Təhsil Nazirliyinə, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinə və müvafiq təhsil şöbələrinə göndərilmişdir. Nəzarətçilərin böyük əksəriyyəti təlimatı qaydalara əməl etmiş və bu dövlət əhəmiyyətli tədbirin həyata keçirilməsində üzərlərinə düşən vəzifəni məsuliyyətlə yerinə yetirmişlər.

Qəbul imtahanlarının birinci mərhələsi aprelin 28-də keçirilmişdir. Cari ilin məzunları üçün I mərhələnin nəticəsi kimi buraxılış imtahanının nəticəsi əsas götürülmüşdür.

İmtahanların ikinci mərhələsi I və IV ixtisas qruplarının abituriyentləri üçün mayın 12-də və iyunun 23-də, II və III ixtisas qruplarının abituriyentləri üçün mayın 19-da və iyulun 7-də keçirilmişdir. Abituriyentlər V ixtisas qrupu üzrə ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə müsabiqədə yalnız qəbul imtahanlarının birinci mərhələsinin (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanının) nəticələrinə əsasən iştirak etmişlər. Ümumilikdə imtahanlarda I–IV qruplar üzrə 66623, V qrup üzrə 7673 (orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə birlikdə 61295 nəfər) abituriyent iştirak etmişdir.

Hərbi Tibb Məktəbinin feldşer ixtisasını seçənlər, C.Naxçıvanski adına və H.Əliyev adına hərbi liseylərə sənəd verənlər iyulun 14-də imtahan vermişlər.

İmtahanların gedişi barədə ictimaiyyətə geniş informasiya çatdırılması, həmçinin qəbulda şəffaflığın təmin olunması məqsədilə kütləvi informasiya vasitələri nümayəndələrinin imtahanlarda iştirakına geniş

şərait yaradılmışdır. Bunun üçün imtahan ərəfəsində və imtahanın keçirildiyi dövrdə DİM-in direktorlar şurasının sədri kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri üçün mətbuat konfransları keçirmişdir. Mərkəz artıq on altı ildir ki, qəbul imtahanlarının gedişini hər saatdan bir özünün internet saytında işıqlandırır və prosesin hər bir məqamına dair fotoşəkillər təqdim edir.

Qəbul imtahanlarının birinci mərhələsi üzrə test kitabçaları 23-27 aprel, I–IV ixtisas qrupları üzrə keçirilən imtahanların ikinci mərhələsinin sual kitabçaları isə 1-ci imtahan günü üçün 7-11 may, 2-ci imtahan günü üçün 14-18 may, 3-cü imtahan günü üçün 18-22 iyun, 4-cü imtahan günü üçün 2-6 iyul tarixlərində DİM-in binasında xüsusi bunkerdə hazırlanmışdır. İmtahanlarda istifadə edilən test tapşırıqları bankdan kompüter proqramı vasitəsilə avtomatik olaraq seçilmişdir. Hər bir qrupun abituriyentlərinin bilik səviyyəsinə uyğun qaydada seçilən test tapşırıqları DİM-də fəaliyyət göstərən fənn seminarlarının müəyyənləşdirdiyi standartlara uyğun olmuşdur. Sual kitabçaları Azərbaycan və rus dillərində olmaqla imtahanların birinci mərhəsi üçün 8 variantda (A, B, C, D, E, F, G, H), ikinci mərhələsi üçün isə (I–IV ixtisas qruplarının hər biri üzrə) 4 variantda (A, B, C, D) tərtib edilmiş və beləliklə, köçürmə hallarının qarşısının alınması məqsədilə çoxvariantlılıq təmin olunmuşdur.

Qəbul imtahanlarının birinci mərhələsi üzrə imtahanlar Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Lənkəran, Şəki, Xaçmaz, Bərdə, Göyçay, və Şirvan şəhərlərində, ikinci mərhələsi üzrə imtahanlar isə Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Sumqayıt, Lənkəran, Şəki, Xaçmaz, Bərdə, Göyçay, Şirvan və Mingəçevir şəhərlərində keçirilmişdir.

Mayın 12-də keçirilən imtahanda I və IV ixtisas qruplarının abituriyentləri, o cümlədən DİN-in Polis Akademiyası, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının "İnformasiya təhlükəsizliyi" ixtisasları, Dövlət Sərhəd Xidməti Akademiyasının I qrup ixtisasında, Ali Hərbi Məktəbdə, Fövqəladə Hallar Nazirliyi Akademiyasının "Fövqəladə hallar və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi" və "Yanğın təhlükəsizliyi mühəndisliyi" ixtisaslarında təhsil almaq istəyən abituriyentlər iştirak etmişlər. İmtahanın idarə olunmasına Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir, Şirvan, Şəki, Lənkəran şəhərlərinin, Abşeron, Bərdə, Yevlax, Göyçay, Xaçmaz, Şuşa, Qubadlı, Laçın, Zəngilan, Hacıqabul rayonlarının məktəblərindən və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası 2562 nəfər nəzarətçi-müəllim, 236 nəfər imtahan rəhbəri cəlb olunmuşdur.

Mayın 19-da keçirilən imtahanda II və III ixtisas qruplarının abituriyentləri, o cümlədən DİN-in Polis Akademiyası, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının "Hüquqşünaslıq" ixtisasları, DİN-in Daxili Qoşunlarının Ali Hərbi Məktəbinin "İctimai təhlükəsizlik və idarəetmə" ixtisası və Dövlət Sərhəd Xidməti Akademiyasının II qrup ixtisasları üzrə təhsil almaq istəyən abituriyentlər imtahan vermişlər. İmtahanın idarə olunmasına Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir, Şirvan, Şuşa şəhərlərinin, Abşeron, Şəki, Yevlax, Bərdə, Göyçay, Laçın, Qubadlı, Zəngilan, Lənkəran, Xaçmaz, Yevlax rayonlarının məktəblərindən, o cümlədən Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası əməkdaşlarından 2844 nəfər nəzarətçi-müəllim, 258 nəfər imtahan rəhbəri cəlb olunmuşdur.

İyunun 23-də keçirilən imtahanda I və IV ixtisas qruplarının abituriyentləri, o cümlədən DİN-in Polis Akademiyası, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının "İnformasiya təhlükəsizliyi" ixtisasları Dövlət Sərhəd Xidməti Akademiyasının I qrup ixtisasında, Ali Hərbi Məktəbdə, Fövqəladə Hallar Nazirliyi Akademiyasının "Fövqəladə hallar və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi" və "Yanğın təhlükəsizliyi mühəndisliyi" ixtisaslarında təhsil almaq istəyən abituriyentlər iştirak etmişlər. İmtahanın idarə olunmasına Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir, Şirvan, Şuşa, şəhərlərinin, Abşeron, Şəki, Göyçay, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Lənkəran, Xaçmaz, Bərdə rayonlarının məktəblərindən və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası əməkdaşlarından 1950 nəfər nəzarətçi-müəllim,173 nəfər imtahan rəhbəri cəlb olunmuşdur.

İyulun 7-də keçirilən imtahanda II və III ixtisas qruplarının abituriyentləri, o cümlədən DİN-in Polis Akademiyası, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının "Hüquqşünaslıq" ixtisasları, DİN-in Daxili Qoşunlarının Ali Hərbi Məktəbinin "İctimai təhlükəsizlik və idarəetmə" ixtisası və Dövlət Sərhəd Xidməti Akademiyasının II qrup ixtisaslarında təhsil almaq istəyən abituriyentlər imtahan vermişlər. İmtahanın idarə olunmasına Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir, Şirvan, Şuşa şəhərlərinin, Abşeron, Bərdə, Yevlax, Şəki, Göyçay, Laçın, Qubadlı, Zəngilan, Lənkəran, Xaçmaz rayonlarının məktəblərindən və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası əməkdaşlarından 2323 nəfər nəzarətçi-müəllim, 205 nəfər imtahan rəhbəri cəlb olunmuşdur.

I qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 66.33%-ni oğlanlar, 33.67%-ni isə qızlar təşkil etmişdir. Bu qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 24734 nəfəri (87.31%-i) ümumi təhsil məktəblərinin builki məzunları,

10nəfəri xarici ölkələrin vətəndaşları, 26 nəfəri ali təhsilli şəxslər, 479 nəfəri isə orta ixtisas məktəblərinin məzunları olmuşdur.

II qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 67.99%-ni oğlanlar, 32.01%-ni isə qızlar təşkil etmişdir. Bu qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 12530 nəfəri (86.07%-i) ümumi təhsil məktəblərinin builki məzunları, 5 nəfəri xarici ölkələrin vətəndaşları, 15 nəfəri ali təhsilli şəxslər, 411 nəfəri isə orta ixtisas məktəblərinin məzunları olmuşdur.

III qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 29.52%-ni oğlanlar, 70.48%-ni isə qızlar təşkil etmişdir. Bu qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 18930 nəfəri (85.16%-i) ümumi təhsil məktəblərinin builki məzunları, 14 nəfəri xarici ölkələrin vətəndaşları, 50 nəfəri ali təhsilli şəxslər, 627 nəfəri isə orta ixtisas məktəblərinin məzunları olmuşdur.

IV qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 27.97%-ni oğlanlar, 72.03%-ni isə qızlar təşkil etmişdir. Abituriyentlərin 4493 nəfəri (87.87%-i) ümumi təhsil məktəblərinin builki məzunları, 4 nəfəri xarici ölkələrin vətəndaşları, 29 nəfəri ali təhsilli şəxslər, 86 nəfəri isə orta ixtisas məktəblərinin məzunları olmuşdur.

İmtahanlarda oğlanların ən yüksək nisbi sayı II ixtisas qrupunda (67.99%), qızların ən yüksək nisbi sayı isə IV ixtisas qrupunda (72.03%) olmuşdur.

Sual kitabçaları hər bir abituriyent üçün xüsusi avtomatlaşdırılmış xətt vasitəsi ilə (bu xətt xüsusi olaraq DİM-in keçirdiyi imtahanlar üçün sual kitabçalarının çapı və komplektasiyasını həyata keçirir) fərdi qaydada çap olunub və imtahan zalları üzrə komplektləşdirilib. Tapşırıqlar qəbul imtahanlarının birinci mərhələsi üçün 8 varianta, imtahanların ikinci mərhələsi üçün I–IV ixtisas qruplarının hər biri üzrə ayrılıqda 4 variantda olmaqla Azərbaycan və rus dillərində hazırlanıb. Qəbul imtahanlarının birinci mərhələsində sual kitabçalarının xarici dil blokunda "Abituriyentin elektron ərizəsi"ndə "İmtahan verəcəyi xarici dil" bölməsində seçilən xarici dilə uyğun test tapşırıqları təqdim olunub. Xarici dil fənni blokuna daxil olan alman, fransız və ingilis dili fənləri üzrə test tapşırıqları Azərbaycan və rus bölmələri üçün, rus dili, ərəb və fars dili fənləri üzrə test tapşırıqları isə yalnız Azərbaycan bölməsi üçün hazırlanmışdır.

Beləliklə, aprelin 28-də 16, mayın 12-də 16, mayın 19-da 16, iyunun 23-də 16, iyulun 7-də 16, iyulun 14-də 8 (hərbi liseylər – 4, Orta Hərbi Tibb Məktəbi – 4) adda test kitabçası hazırlanıb. Ümumilikdə, bu imtahanlarda 7880 test tapşırığından istifadə olunub.

I–IV ixtisas qrupları üzrə imtahanlarda 66623 nəfər abituriyent iştirak etmiş, onların 61140-ı Azərbaycan, 5483-i rus bölməsini təmsil etmişdir. İmtahanların gedişinin hər bir məqamı, eləcə də sonrakı proseslər– testlərin ekspertizası və etalonların müəyyənləşdirilməsi, imtahan protokollarının araşdırılması DİM-in internet saytında operativ şəkildə işıqlandırılmışdır. Qəbul imtahanlarının birinci mərhələsi üzrə nəticələr imtahanın keçirilməsindən təxminən 1 ay sonra (mayın 29-da), imtahanların ikinci mərhələsi üzrə nəticələr isə imtahanların keçirilməsindən təxminən 10 gün sonra (mayın 12-də keçirilən imtahanın nəticələri mayın 22-də, mayın 19-da keçirilən imtahanın nəticələri mayın 31-də, iyunun 23-də keçirilən imtahanın nəticələri iyulun 2-də, iyulun 7-də keçirilən imtahanın nəticələri iyulun 19-da) elan edilmişdir. İmtahan nəticələrinin əvvəlki illərdə olduğundan daha gec elan olnumasının səbəbi yeni imtahan modelində təqdim olunan yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar üzrə yazı işlərinin qiymətləndirilməsinin uzun müddət tələb etməsi olmuşdur. Nəticələrin elanı DİM-in internet saytı və mobil operatorların telefon xidmətləri vasitəsilə həyata keçirilmişdir. Bununla yanaşı, hər bir abituriyentə internet vasitəsilə cavab kartı və cavab vərəqinin ön, arxa üzünün qrafik təsvirləri, qapalı tipli tapşırıqların doğru cavabları, açıq tipli tapşırıq üzrə qiymətləndirmə meyarları (tapşırığın ehtimal olunan doğru cavabları, həlli və qiymətləndirmə şkalası) ilə tanış olmaq imkanı da yaradılmışdır.

DİM hər imtahandan sonra həmin imtahanda istifadə olunan test tapşırıqlarının düzgün cavablarını "Space" televiziyası vasitəsilə elan etmiş, Mərkəzin məsul əməkdaşları və fənn ekspertləri birbaşa efir vaxtında test tapşırıqları, eləcə də imtahanların gedişi ilə bağlı abituriyentləri və pedaqoji ictimaiyyəti maraqlandıran sualları cavablandırmışlar. Bu tədbir həm abituriyentlərin öz ballarını rahat hesablamaları və onları maraqlandıran suallara cavab almaları, həm də ümumilikdə, imtahan prosesinin şəffaflığının təmin edilməsi baxımından əhəmiyyətli olmuşdur. Abituriyentlərin ballarının hesablanması üçün xüsusi proqram hazırlanmış, DİM-in və "Abituriyent" jurnalının saytlarında yerləşdirilmişdir. İstifadə üçün çox sadə olan bu

proqramda abituriyentlər fənlər üzrə düzgün və səhv cavablarını müvafiq mövqelərdə qeyd etməklə avtomatik olaraq nisbi və ümumi balları haqqında məlumat ala və nəticələrini çap edə bilmişlər.

Qəbul imtahanlarında ayrı-ayrı fənlər üzrə istifadə edilmiş test tapşırıqlarının məzmunu və imtahanın gedişi ilə əlaqədar müraciətlərə baxılması üçün DİM tərəfindən apelyasiya komissiyası yaradılmış və o, aşağıdakı tarixlərdə fəaliyyət göstərmişdir:

Qəbul imtahanlarının birinci mərhələsində iştirak edənlər üçün

– 3, 4 və 7 iyun

Qəbul imtahanlarının ikinci mərhələsində iştirak edənlər üçün

Birinci imtahan üzrə

– I və IV qruplar üzrə 30-31 may və 3-5 iyun;

– II və III qruplar üzrə 10-11 iyun;

İkinci imtahan üzrə

– I və IV qruplar üzrə 6 və 8 iyul;

– II və III qruplar üzrə 22-24 iyul.

İxtisas seçimi abituriyentlərin imtahan nəticələri (balları) elan olunduqdan sonra aparılıb

Müsabiqə şərtlərini ödəyən abituriyentlər müsabiqədə iştirak etmək üçün iyulun 24-dən avqustun 6-dək internet vasitəsilə ixtisas seçimi aparıb və ixtisas seçimi ərizələrini təsdiqləyiblər. Test imtahanlarının nəticələrinə əsasən, 50234 abituriyent ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarına keçirilən müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanıb. İxtisas seçimi zamanı abituriyentlərə kömək məqsədilə hər bir ixtisas qrupu üzrə bir sıra məlumatlar, o cümlədən plan yerlərinin sayı, müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması haqqında məlumatlar ayrı-ayrı kitabçalar şəklində, eləcə də ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə 2018-ci ildə tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışında dərc edilmişdir.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən I ixtisas qrupu üzrə 15112, II ixtisas qrupu üzrə 10167, III, IV və V ixtisas qrupları üzrə, müvafiq olaraq, 17468, 4082 və 4768 nəfər müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə edib (1.12 saylı cədvələ bax). Hər ixtisas qrupu üzrə ayrı-ayrılıqda abituriyentlərin topladıqları balların paylanması 6.10-6.19 saylı cədvəllərdə təqdim edilib (bax: səh. 441-445).

Cədvəl 1.12

İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ QƏBUL PLANLARI VƏ MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK ETMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURİYENTLƏRİN PAYLANMASI

İxtisas qrupu	Qəbul planı				Müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin sayı		
	Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə müsabiqə aparılan ixtisaslar	Cəmi	Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Cəmi
I	11075	1122	2994	15191	13706	1406	15112
II	10040	1000	3060	14100	9181	986	10167
III	8845	1005	1410	11260	16275	1193	17468
IV	2894	304	509	3707	3643	439	4082
V	1171	118	2218	3507	4248	520	4768
CƏMİ	**34025**	**3549**	**10191**	**47765**	**45841**	**4393**	**50234**

İxtisas seçimində 46196 nəfər abituriyent iştirak edib. Müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin 8.04%-i (4038 nəfər) arzu etdiyi ixtisaslara qəbul olmaq üçün kifayət qədər yüksək bal toplamadıqlarına, yaxud xarici ölkələrin ali təhsil müəssisələrinə qəbul olduqlarına görə qəbul kampaniyasının ixtisas seçimi mərhələsində iştirak etməyib. Bundan əlavə, ixtisas seçimində 12123 subbakalavr da iştirak etmişdir.

İxtisas seçimi mərhələsində ərizə verən abituriyentlərin 6058 nəfəri, subbakalavrların 432 nəfəri ərizəsində ali təhsil müəssisələrinin yalnız dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərini, 17687 abituriyent və 5622 subbakalavr isə yalnız ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərini seçib. Ödənişli əsaslarla ayrılmış yerləri

seçənlərin 795 nəfəri (752 abituriyent və 43 subbakalavr) ərizələrində yalnız özəl təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını göstərib. Bu mərhələdə ərizə verən abituriyentlərin 48.60%-i (22451 nəfər), subbakalavrların 50.06%-i (6069 nəfər) ərizəsində həm dövlət sifarişli, həm də ödənişli əsaslarla olan yerləri qeyd etmişdi.

Müsabiqə və yerləşdirmənin nəticələri ixtisas seçimindən dərhal sonra açıqlanıb
İlkin mərhələdə ali təhsil müəssisələrinə 42123 nəfər
qəbul olub, qəbul planı 88.19% dolub.

Müsabiqə və yerləşdirmənin nəticələri avqustun 8-də DİM-in internet saytı, AZERCELL, BAKCELL və NARMOBİLE telefon xidmətləri vasitəsilə elan olunub, avqustun 9-da isə "Abituriyent" jurnalının 7-ci sayında dərc edilib. Burada ixtisaslar üzrə keçid balları da təqdim edilib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən birinci mərhələdə ali təhsil müəssisələrinə 42123 nəfər (o cümlədən, 38581 abituriyent və 3542 subbakalavr) qəbul olub və qəbul planı 88.19% yerinə yetirilib. Qəbul olanların 38391 nəfəri Azərbaycan, 3732 nəfəri isə rus bölməsini təmsil edib. Onlardan dövlət sifarişi üzrə qəbul olanların sayı, müvafiq olaraq, 16589 və 1292 nəfərdir. Qəbul olan abituriyentlər və subbakalavrlar haqda ayrı-ayrılıqda və ümumiləşdirilmiş məlumatlar cədvəl 1.13-də təqdim olunmuşdur.

Cədvəl 1.13

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	15191	10455 (6596)	1049 (598)	11504 (7194)	75.73
II	14100	8731 (2781)	875 (199)	9606 (2980)	68.13
III	11260	10208 (3559)	887 (156)	11095 (3715)	98.53
IV	3707	3062 (1919)	220 (90)	3282 (2009)	88.54
V	3507	2686 (1202)	408 (195)	3094 (1397)	88.22
CƏMİ	**47765**	**35142 (16057)**	**3439 (1238)**	**38581 (17295)**	**80.77**
	Subbakalavrlar				
I	15191	1184 (370)	76 (34)	1260 (404)	8.29
II	14100	1887 (112)	146 (1)	2033 (113)	14.42
III	11260	0 (0)	34 (0)	34 (0)	0.30
IV	3707	100 (40)	35 (18)	135 (58)	3.64
V	3507	78 (10)	2 (1)	80 (11)	2.28
CƏMİ	**47765**	**3249 (532)**	**293 (54)**	**3542 (586)**	**7.42**
	Bütövlükdə				
I	15191	11639 (6966)	1125 (632)	12764 (7598)	84.02
II	14100	10618 (2893)	1021 (200)	11639 (3093)	82.55
III	11260	10208 (3559)	921 (156)	11129 (3715)	98.84
IV	3707	3162 (1959)	255 (108)	3417 (2067)	92.18
V	3507	2764 (1212)	410 (196)	3174 (1408)	90.50
CƏMİ	**47765**	**38391 (16589)**	**3732 (1292)**	**42123 (17881)**	**88.19**

Ali təhsil müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə əlavə qəbul və qeydiyyat aparıldıqdan sonra
ali təhsil müəssisələrinə ümumilikdə 41693 nəfər qəbul olub,
qəbul planı bütövlükdə 87.29% dolub

Nəticələr elan edildikdən sonra avqustun 15-dən 19-dək ali təhsil müəssisələrinin boş qalan yerlərinə əlavə qəbul elan olunub. Əlavə qəbul elanı, boş qalan plan yerləri haqqında məlumatlar və müsabiqə şərtləri "Abituriyent" jurnalının 8-ci sayında dərc edilərək ictimaiyyətə çatdırılıb. Əlavə yerləşdirmə zamanı əsas qəbulda yüksək müsabiqə şəraiti olan ixtisaslarda müsabiqədən keçməyən yüksək ballı gənclərin ixtisas seçimlərini bir daha dəqiqləşdirmələrinə, boş qalan yerlərdən öz istəklərinə uyğun olanlarını seçmələrinə şərait yaradılıb. Müsabiqəyə buraxılma şərtləri bu mərhələdə də dəyişdirilmədən birinci mərhələdə olduğu kimi saxlanılıb.

Ali təhsil müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə əlavə qəbul və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında tələbə qəbulu müsabiqəsi eyni vaxtda elan olunub. Hər iki müsabiqə üçün abituriyentlərdən ərizə qəbulu internet vasitəsilə həyata keçirilib. Abituriyentlərə internetdə bir ərizə formasında həm ali təhsil müəssisələrinin boş qalan ixtisaslarının, həm də kolleclərin ixtisaslarının 20-dək kodunu istədikləri ardıcıllıqla qeyd etmək imkanı verilib. Bu mərhələdə də müsabiqə ümumi qaydalara müvafiq olaraq abituriyentin seçdiyi ixtisasların ardıcıllığına uyğun şəkildə aparılıb və abituriyent müsabiqədən keçdiyi birinci ixtisasa qəbul olub. Hər iki müsabiqəyə birlikdə 16515 ərizə daxil olub. Ərizələrin yalnız 1496-da ali təhsil müəssisələrinin boş qalan ixtisaslarının kodları qeyd olunub. Beləliklə, ali təhsil müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə əlavə qəbul və qeydiyyat aparıldıqdan sonra ali təhsil müəssisələrinin qəbul planının dolma göstəricisi 88.19%-dən 87.29%-ə düşüb (qəbul olan bəzi şəxslərin qeydiyyatdan keçmədiyinə görə).

Boş qalan plan yerlərinə əlavə yerləşdirmənin nəticələri nəzərə alınmaqla ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların sayı haqqında məlumat aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir.

Cədvəl 1.14

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (ƏLAVƏ YERLƏŞDİRMƏ VƏ QEYDİYYAT NƏZƏRƏ ALINMAQLA)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	15191	10325 (6539)	1002 (583)	11327 (7122)	74.56
II	14100	8750 (2763)	859 (196)	9609 (2959)	68.15
III	11260	10104 (3549)	873 (152)	10977 (3701)	97.49
IV	3707	2953 (1879)	200 (84)	3153 (1963)	85.06
V	3507	2708 (1202)	404 (194)	3112 (1396)	88.74
CƏMİ	**47765**	**34840 (15932)**	**3338 (1209)**	**38178 (17141)**	**79.93**
	Subbakalavrlar				
I	15191	934 (385)	65 (32)	999 (417)	6.58
II	14100	2177 (100)	130 (1)	2307 (101)	16.36
III	11260	3 (0)	24 (0)	27 (0)	0.24
IV	3707	64 (34)	31 (18)	95 (52)	2.56
V	3507	86 (10)	1 (1)	87 (11)	2.48
CƏMİ	**47765**	**3264 (529)**	**251 (52)**	**3515 (581)**	**7.36**
	Bütövlükdə				
I	15191	11259 (6924)	1067 (615)	12326 (7539)	81.14
II	14100	10927 (2863)	989 (197)	11916 (3060)	84.51
III	11260	10107 (3549)	897 (152)	11004 (3701)	97.73
IV	3707	3017 (1913)	231 (102)	3248 (2015)	87.62
V	3507	2794 (1212)	405 (195)	3199 (1407)	91.22
CƏMİ	**47765**	**38104 (16461)**	**3589 (1261)**	**41693 (17722)**	**87.29**

Əlavə yerləşdirmə və qeydiyyatın nəticələrini nəzərə almaqla ayrı-ayrı ixtisas qruplarında qəbulolma göstəricilərinə nəzər salaq:

I ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanında 26728 nəfər abituriyent iştirak edib. Onların Azərbaycan bölməsi üzrə 42.10%-i, rus bölməsi üzrə isə 45.52%-i ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub. Qəbul planı bütövlükdə (subbakalavrlar da nəzərə alınmaqla) 81.14% yerinə yetirilib. Bu göstərici digər ixtisas qrupları ilə müqayisədə ən aşağı göstəricidir.

II ixtisas qrupu üzrə imtahanda iştirak edən abituriyentlərin sayı 14033 nəfər olub. Onların Azərbaycan bölməsi üzrə 68.90%-i, rus bölməsi üzrə isə 64.44%-i tələbə adına layiq görülüb, qəbul planı 84.51% dolub.

III ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanında 21550 nəfər abituriyent iştirak edib. Onların Azərbaycan bölməsi üzrə 50.29%-i, rus bölməsi üzrə isə 59.88%-i ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub. Qəbul planı 97.73% yerinə yetirilib.

IV ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanında 4939 nəfər abituriyent iştirak edib. Onların Azərbaycan bölməsi üzrə 67.22%-i, rus bölməsi üzrə isə 36.63%-i tələbə adına layiq görülüb, qəbul planı 87.62% dolub.

V ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanında 7673 nəfər abituriyent iştirak edib. Onların Azərbaycan bölməsi üzrə 39.29%-i, rus bölməsi üzrə isə 51.73%-i tələbə adına layiq görülüb. Qəbul planı 91.22% dolub.

Göründüyü kimi, II və IV ixtisas qrupları istisna olmaqla, qalan bütün qruplarda imtahanda iştirak edənlər arasından ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma faizi rus bölməsində daha yüksəkdir, amma müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanan abituriyentlər arasında isə III və V ixtisas qrupları istisna olmaqla, digər qruplarda qəbulolma faizi Azərbaycan bölməsində daha yüksəkdir. Ümumilikdə götürdükdə, Azərbaycan bölməsində ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanlar imtahanlarda iştirak edənlərin 54.94%-ni, müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazananların isə 76.00%-ni təşkil edir. Rus bölməsində bu göstəricilər, müvafiq olaraq, 58.14 və 75.98%-dir.

Qəbulolma göstəricilərinin təhsil formaları üzrə təhlili göstərir ki, dövlət ali təhsil müəssisələrinə 35721, özəl ali təhsil müəssisələrinə isə 5972 nəfər qəbul olub. Dövlət ali təhsil müəssisələrinin qəbul planı 88.74%, özəl ali təhsil müəssisələrinin planı isə 79.50% dolub.

Bütövlükdə subbakalavrların 16.53%-i dövlət sifarişi üzrə, 83.47%-i isə ödənişli əsaslarla ayrılan yerlərə qəbul olunub. Qəbul olunan subbakalavrların 58.44%-i (2054 nəfər) dövlət, 41.56%-i (1461 nəfər) özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunub. 1.14 saylı cədvəldən göründüyü kimi subbakalavrların böyük əksəriyyəti (94.05%-i) I və II qrup ixtisaslarına qəbul olunub. Dövlət sifarişi üzrə qəbul olunanlar arasında bu qrupların payı 89.15%, ödənişli əsaslarla qəbul olunanlar arasında isə 95.03%-dir.

Subbakalavrların böyük hissəsi "İqtisadiyyat" (355 nəfər), "Mühasibat uçotu və audit" (344 nəfər), "Maliyyət" (319 nəfər), "Marketinq" (265 nəfər), "Turizm və otelçilik" (228 nəfər), "Menecment" (177 nəfər), "Kommersiya" (134 nəfər), "İnformasiya texnologiyaları" (126 nəfər), "Biznesin idarə edilməsi" (120 nəfər), "Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi" (118 nəfər) və "Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi" (113 nəfər) ixtisaslarına qəbul olunub. Bu ixtisaslara qəbul olunan subbakalavrlar bütövlükdə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunan subbakalavrların 65.41%-ni təşkil edir. Onların 9.57%-i (220 nəfər) dövlət sifarişi üzrə, 90.43%-i (2079 nəfər) ödənişli əsaslarla ayrılan yerlərə qəbul olunub.

Müsabiqə zamanı bir yerə bir neçə subbakalavr iddia etdiyi hallarda onların diplom ballarının orta göstəricisi əsas götürülüb və bu göstəricisi digərlərindən yüksək olan subbakalavr həmin yerə yerləşdirilib. Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunan subbakalavrların orta diplom balı 77.1-ə bərabər olub. Bu göstəriciləri aşağı olan subbakalavrlar əsasən "Nəqliyyatda daşımaların və idarəetmənin təşkili mühəndisliyi" (orta diplom balı 63.1 bal), "Metallurgiya mühəndisliyi" (63.3 bal), "Musiqişünaslıq" (64.6 bal), "Məktəbəqədər təlim və tərbiyə" (65.3 bal) və "Dizayn" (65.4 bal) ixtisaslarına, yüksək olan bakalavrlar isə əsasən "Dirijorluq (xalq calğı alətləri orkestrinin dirijoru, xor dirijorluğu)" (92.1 bal), "Baytarlıq" (88.8 bal), "Statistika" (88.7 bal), "Ekologiya" (86.6 bal) və "Kitabxanaçılıq və informasiya" (85.6 bal) ixtisaslarına qəbul olunub.

Məlum olduğu kimi Təhsil Nazirliyinin müraciəti nəzərə alınaraq "Riyaziyyat", "Fizika", "Kompüter elmləri", "Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi", "İnşaat mühəndisliyi", "İnformasiya texnologiyaları", "Geologiya", "Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi" ixtisasları üzrə müsabiqəyə ən azı 250 bal toplayan abituriyentlər buraxılıb. Nisbətən yüksək müsabiqə şərtlərinin qoyulması səbəbindən qeyd olunan ixtisaslar üçün 2015-ci ildə ayrılan 2273 yerin cəmi 70.00%-i (1591 yer), 2016-cı ildə 2627 yerin cəmi 60.30%-i (1584 yer), 2017-ci ildə 2334 yerin cəmi 77.89%-i (1818 yer), 2018-ci ildə 2611 yerin cəmi 76.94%-i (2009 yer), 2019-cu ildə isə 2511 yerin cəmi 71.17%-i (1787 yer) dolub. 2014-cü ildə il bu rəqəm 96.83% olub (2273 yerə 2201 nəfər qəbul olub). Ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə plan yerlərinin dolma faizinə nəzər saldıqda, görürük ki, cari ildə bu ixtisaslar üzrə qəbul planının yerinə yetirilmə faizi 39-96% arasında dəyişir. Müqayisə üçün qeyd edək ki, 2014-cü ildə bu ixtisaslar üzrə qəbul planının yerinə yetirilmə faizi

94%-dən yüksək olub. Onu da qeyd edək ki, 2019-cu ildə bu ixtisaslara 326 nəfər subbakalavr qəbul olunub. Əvvəlki illərdə bu imkanın olmadığını nəzərə alsaq, subbakalavrları nəzərə almadan bu yerlərin dolma faizi 58.18% olardı. Göründüyü kimi müsabiqə şərtlərinin yüksək olması nəticəsində yerlərin müəyyən hissəsini subbakalavrlar tutmuşdur. Bu ixtisaslara qəbul olunan subbakalavrların 55.52%-i (181 nəfər) dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərə qəbul olunub. Ümumilikdə ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə qəbul olunan subbakalavrların 31.15%-i bu ixtisaslara qəbul olunan subbakalavrlardır. Təbiidir ki, imtahan vermədən ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunan subbakalavrların hazırlıq səviyyələri abituriyentlərdən çox aşağıdır və bu cür tələbələrin tədrisi ali təhsil müəssisələri əlavə problem yaradacaq və onların bir mütəxəssis kimi hazırlığı həmin ali təhsil müəssisələrində daha çox vaxt və resurs tələb edəcək.

2019-cu ildə Təhsil Nazirliyinin təqdim etdiyi siyahıya əsasən ödənişli əsaslarla qəbul aparılan bir neçə ixtisasının (bax: səh. 14-15) müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən, II mərhələ üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlər buraxılıb. Nəticədə, 2019-cu ildə həmin ixtisaslara ayrılan plan yerlərinin 75.14 faizi dolub. Bu göstərici I ixtisas qrupunda 96.17, II ixtisas qrupunda 64.66, III ixtisas qrupunda 98.79, IV ixtisas qrupunda isə 76.71 faizə bərabər olub.

Ali təhsil müəssisələrinə ayrı-ayrı təhsil formaları üzrə qəbul olan və qəbul olmayan abituriyentlərin və subbakalavrların paylanma diaqramlarını nəzərdən keçirək (şəkil 1.10, 1.11 və 1.12).

QƏBULUN NƏTİCƏSİ

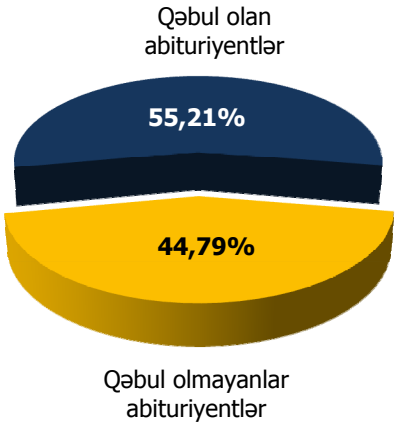

Şəkil 1.10

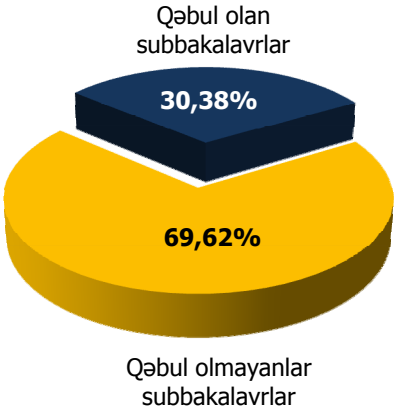

Şəkil 1.11

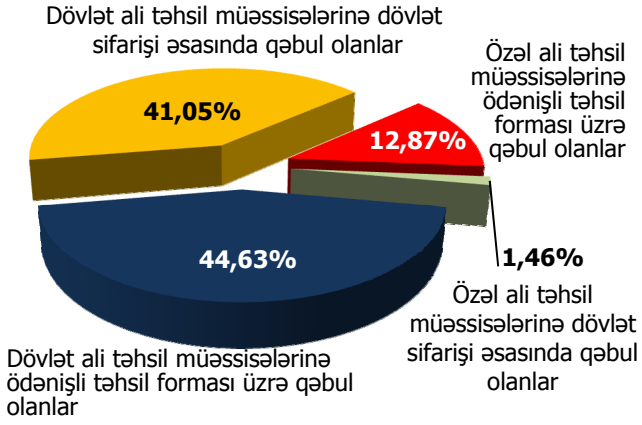

Şəkil 1.12

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmiş abituriyentlərin və müsabiqədə iştirak edən subbakalavrların ümumilikdə 51.65%-i (abituriyentlərin 55.21%-i, subbakalavrların 30.38%-i) ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub. Qəbul olanların 42.51%-i dövlət sifarişi əsasında (96.72%-i abituriyentlər, 3.28%-i subbakalavrlar), o cümlədən, 41.05%-i dövlət (97.07%-i abituriyentlər, 2.93%-i subbakalavrlar), 1.46%-i özəl (86.99%-i abituriyentlər, 13.01%-i subbakalavrlar) ali təhsil müəssisələrində, 57.49%-i isə ödənişli təhsil forması üzrə (87.76%-i abituriyentlər, 12.24%-i subbakalavrlar), o cümlədən, 44.63%-i dövlət (91.66%-i abituriyentlər, 8.34%-i subbakalavrlar), 12.87%-i özəl (74.24%-i abituriyentlər, 25.76%-i subbakalavrlar) ali təhsil müəssisələrində təhsil almaq hüququ qazanıb.

Beləliklə, imtahanda iştirak edən abituriyentlərin 44.79%-i (30975 nəfər) ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmamışdır. Təqdim edilən rəqəmlər qəbul prosesində həm rəqabəti, həm istəkləri təmin edilməyənlərin sayının nə qədər çox olduğunu, həm də qəbul prosesinin kütləviliyini, ağır və məsuliyyətli iş olduğunu göstərir.

DİM bu işin məsuliyyətini dərk edərək qəbul kampaniyasının tam şəffaf keçməsini təmin etmək məqsədilə onun bütün mərhələlərində görülən tədbirlər barədə ictimaiyyəti müntəzəm olaraq məlumatlandırmışdır. Qəbul imtahanlarında iştirak etmiş hər bir gəncin imtahan nəticələri haqqında məlumatlar arayış formasında imtahanın keçirildiyi vaxtdan 2–3 gün sonra internetdə yerləşdirilmişdir. Arayışda abituriyentlərin hər fənn üzrə ayrı-ayrılıqda düzgün və səhv cavabları, nisbi balları göstərilmişdir. Bunun əsasında onlar öz imtahan nəticələrini ətraflı təhlil etmək imkanına malik olmuşlar.

Abituriyentlərin imtahan balları elan edildikdən sonra onların düzgün ixtisas seçiminə kömək məqsədilə DİM tərəfindən bütün ixtisas qruplarının abituriyentləri üçün "İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?" adlı vəsaitlər çap edilib. Vəsaitlərdə plan yerlərinin sayı, hər bir qrup üzrə müsabiqə şərtləri, həmçinin müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin imtahan ballarının paylanma histoqramları cədvəl şəklində təqdim edilib. Cədvəldən istifadə edən müsabiqə iştirakçıları öz imtahan göstəricilərinin bu bal sıralanmasındakı yerini müəyyən etmək və ötən illərdə qəbul imtahanlarında ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaqla uğurlu seçim etmək imkanı qazanıblar.

Ötən il olduğu kimi, bu il də DİM-də apelyasiya komissiyası bir neçə mərhələdə fəaliyyət göstərmişdir. İlk olaraq, hər bir ixtisas qrupu üzrə imtahan keçirilən gündən sonra apelyasiyada (birinci imtahanda iştirak edənlər üçün I və IV qruplar üzrə 30-31 may və 3-5 iyun, II və III qruplar üzrə 10-11 iyun, ikinci imtahanda iştirak edənlər üçün I və IV qruplar üzrə 6 və 8 iyul, II və III qruplar üzrə 22-24 iyul) imtahanın gedişi və qəbul imtahanlarında ayrı-ayrı fənlər üzrə istifadə edilmiş test tapşırıqlarının məzmunu ilə əlaqədar müraciətlərə baxılmışdır. Apelyasiya komissiyasının tərkibində şöbə müdirləri və müəllimlərdən ibarət işçi qrup fəaliyyət göstərmiş, testlərlə bağlı suallara mütəxəssislər tərəfindən hərtərəfli izahat verilmişdir.

Hər ixtisas qrupu üzrə abituriyentlərin istəyinə daha çox uyğun olan, ərizələrdə daha çox birinci yerdə göstərilən ən nüfuzlu ixtisaslar müəyyən edilib

Hər bir ixtisas üzrə müsabiqə vəziyyəti təkcə həmin ixtisası seçən abituriyentlərin sayından deyil, həm də həmin ixtisas üçün ayrılmış plan yerlərinin miqdarından asılı olur. Bir qayda olaraq, abituriyentlərin sayının artması müsabiqə vəziyyətinin yüksəlməsinə, plan yerlərinin artması isə müsabiqə vəziyyətinin düşməsinə səbəb olur. Bu baxımdan müsabiqə vəziyyəti ixtisasın nüfuz səviyyəsini tam ifadə edə bilməz. Nəzərə alsaq ki, ərizədə birinci yerdə göstərilən ixtisas abituriyentin istəyinə ən çox uyğun olandır, deməli, ixtisasın nüfuzunu həmin ixtisasın abituriyent ərizələrində birinci yerdə göstərilməsinin sayı əsasında müəyyənləşdirmək daha düzgün olar. Bu qayda ilə hər qrupun ən nüfuzlu ixtisası müəyyənləşdirilmişdir. Məlum olmuşdur ki, bu il abituriyentlər Azərbaycan bölməsində I qrupda ən çox Bakı Dövlət Universitetinin "Riyaziyyat müəllimliyi", II qrupda Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin "Maliyyə", III qrupda Azərbaycan Dillər Universitetinin "Xarici dil müəllimliyi (ingilis dili üzrə)", IV qrupda Azərbaycan Tibb Universitetinin "Müalicə işi", V qrupda Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının "Bədən tərbiyəsi və idman" ixtisaslarına üstünlük vermişlər (cədvəl 1.15). I ixtisas qrupundan başqa, digər ixtisas qruplarında rus bölməsi abituriyentlərinin seçimi Azərbaycan bölməsi ilə eyni olmuşdur (cədvəl 1.16). I ixtisas qrupunda rus bölməsinin abituriyentləri Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin "İnformasiya texnologiyaları" ixtisasına üstünlük veriblər. Azərbaycan bölməsində I ixtisas qrupunda "Riyaziyyat müəllimliyi" ixtisasına marağın artmasını Təhsil Nazirliyinin pedaqoji ixtisaslara göstərdiyi qayğı ilə əlaqələndirmək olar.

Cədvəl 1.15

ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNDƏ BİRİNCİ YERDƏ ƏN ÇOX GÖSTƏRİLMİŞ DÖVLƏT SİFARİŞLİ ƏYANİ ŞÖBƏ İXTİSASLARI

Azərbaycan bölməsi

İxtisas qrupu	İxtisasın adı	Birinci yerdə göstərmələrin	
		sayı	faizi (bu ixtisasa sənəd verən abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
I	Riyaziyyat müəllimliyi (Bakı Dövlət Universiteti)	377	42.45
II	Maliyyə (Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti)	319	36.21
III	Xarici dil müəllimliyi (ingilis dili üzrə, Azərbaycan Dillər Universiteti)	700	40.25
IV	Müalicə işi (Azərbaycan Tibb Universiteti)	773	94.04
V	Bədən tərbiyəsi və idman (Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası)	656	38.54

Cədvəl 1.16

ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNDƏ BİRİNCİ YERDƏ ƏN ÇOX GÖSTƏRİLMİŞ DÖVLƏT SİFARİŞLİ ƏYANİ ŞÖBƏ İXTİSASLARI

Rus bölməsi

İxtisas qrupu	İxtisasın adı	Birinci yerdə göstərmələrin	
		sayı	faizi (bu ixtisasa sənəd verən abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
I	İnformasiya texnologiyaları (Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti)	25	19.08
II	Maliyyə (Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti)	38	33.93
III	Xarici dil müəllimliyi (ingilis dili üzrə, Azərbaycan Dillər Universiteti)	73	43.71
IV	Müalicə işi (Azərbaycan Tibb Universiteti)	39	82.98
V	Bədən tərbiyəsi və idman (Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası)	65	37.79

Oğlan abituriyentlər texniki və iqtisad, qız abituriyentlər isə humanitar ixtisaslara üstünlük veriblər

"Abituriyentin ərizəsi"ni dolduran gənc öz ərizəsində ixtisas qrupunu qeyd etməklə, əslində, özünün bu və ya digər yönümlü ixtisaslara istəyini, marağını ifadə etmiş olur. Bu amil nəzərə alınaraq ixtisas qrupları üzrə abituriyentlərin istəyini ifadə edən kəmiyyət göstəricisi hesablanıb. Bu zaman ixtisas seçimi aparan abituriyentlərin neçə faizinin həmin ixtisas qrupuna müraciət etməsi nəzərə alınıb. Hər bir abituriyentin istəyi nəzərə alınmaqla hesablanan belə göstərici əsasında ölkənin bütün abituriyentlərini təmsil edən ortastatistik abituriyentin (ayrılıqda oğlan və qız) ixtisas qruplarından hər birinə görə istəyi faizlə müəyyən edilib. 1.17 saylı cədvəldə hesablamanın nəticələri təqdim olunur (bu il hər bir abituriyent eyni zamanda həm V, həm I–IV qruplardan birinivə ya ikisini seçə bilmişdir, ona görə qruplar üzrə faizlərin cəmi 100-dən çox alınır).

Cədvəl 1.17

ORTASTATİSTİK OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ İSTƏKLƏRİNİN PAYLANMASI

№	OĞLAN ABİTURİYENT				QIZ ABİTURİYENT			
	Azərb. bölməsi		Rus bölməsi		Azərb. bölməsi		Rus bölməsi	
	Qrup	İstək, %-lə	Qrup	İstək, %-lə	Qrup	İstək, %-lə	Qrup	İstək, %-lə
1	I	49.94	I	52.57	III	46.32	III	37.94
2	II	26.26	II	28.24	I	28.01	I	25.01
3	III	17.96	V	13.01	II	13.00	II	19.37
4	V	13.55	III	12.45	IV	10.43	IV	13.69
5	IV	3.71	IV	5.00	V	7.11	V	12.80

Cədvəldən göründüyü kimi, oğlan və qızların ixtisas qruplarına münasibətləri fərqlidir. Əvvəlki illərdə olduğu kimi, bu il də hər iki bölmənin ortastatistik oğlan abituriyentinin istəyi ən çox "Riyaziyyat, fizika və mühəndislik" (I qrup) və "İqtisadiyyat və idarəetmə" (II qrup) ixtisaslarınadır. Azərbaycan bölməsində oğlanların 76.20%, rus bölməsində isə 80.81%-nin istəyi bu iki ixtisas qrupuna yönəlib. Bu rəqəmlər oğlan abituriyentlərin texniki, iqtisad və idarəetmə ixtisaslarına marağının nə dərəcədə yüksək olduğunu göstərir və qeyd etmək lazımdır ki, bu maraq ildən-ilə heç də zəifləmir. Bununla belə, qeyd etmək lazımdır ki, oğlanların I ixtisas qrupuna istəyi II qrupa nəzərən əhəmiyyətli dərəcədə yüksəkdir. Sual oluna bilər: nə üçün abituriyentlər texniki (I qrup) ixtisaslara, iqtisad və idarəetmə (II qrup) ixtisaslarına nisbətən daha çox maraq göstərdikləri halda, hər iki qrup üzrə DİM-in müəyyənləşdirdiyi minimal tələbləri ödəyərək müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı bir-birinə yaxındır və hər iki qrupda, demək olar ki, bir-birinə yaxın keçid balları formalaşır? Bunun səbəblərindən biri I qrupun abituriyentlərinin birtərəfli hazırlığa malik olmasıdır. Statistik təhlil göstərir ki, I ixtisas qrupunun abituriyentləri, əsasən, bir və ya iki fənn üzrə yaxşı hazırlaşır, digər fənlərə isə səthi yanaşırlar. Digər səbəb isə bu qrupun 3 imtahan fənnindən 3-nün də çətin hesab olunan və abituriyentlərdən xüsusi təfəkkür, məntiqi düşüncə, fəza təsəvvürü bacarığı tələb edən dəqiq və təbiət fənləri ilə bağlı olmasıdır.

Ortastatistik qız abituriyentin humanitar ixtisaslardan ibarət III ixtisas qrupuna istəyi daha yüksəkdir. Azərbaycan bölməsində qız abituriyentlər, həmişə olduğu kimi, "İqtisadiyyat və idarəetmə" ixtisaslarına (II qrup) az maraq göstəriblər. Ancaq rus bölməsinin qız abituriyentlərinin II qrupa daxil olan ixtisaslara istəkləri nisbətən yüksəkdir. Bu, bir tərəfdən, iqtisadiyyat ixtisaslarına tələbatın, əsasən, şəhərlərdə olması və rus bölməsi abituriyentlərinin əksəriyyətinin böyük şəhərləri təmsil etməsi ilə əlaqədardırsa, digər tərəfdən respublikanın regionlarını təmsil edən qızların riyaziyyat fənni üzrə hazırlıqlarının zəif olması ilə bağlıdır. Belə ki, II qrupda riyaziyyat fənni yüksək çəki əmsalına malikdir.

IV ixtisas qrupunda qızların ixtisas maraqları (istəkləri) oğlanların maraqlarından 1.53-2.34 dəfə yüksəkdir. Onu da qeyd edək ki, IV qrup üzrə ixtisas seçimi mərhələsində iştirak edən qız abituriyentlərin sayı oğlanlardan 3.07 dəfə yüksək olub.

Ötən ildəkindən fərqli olaraq cari ildə də V ixtisas qrupuna həm oğlan, həm də qız abituriyentlərin maraqları zəifləyib. Bu daha çox ərizə qəbulu mərhələsi ilə əlaqədardır. Ötən iki ildə abituriyentlər qeydiyyatdan keçmədən V qrupu öz ərizələrində qeyd etmək imkanı əldə ediblər, cari ildə isə V qrupu öz ərizələrində yalnız qabiliyyət imtahanı üçün qeydiyyatdan keçən abituriyentlər seçə biliblər.

Bakı şəhərinin Qaradağ rayonu, Siyəzən, Salyan və Neftçala rayonlarının oğlan abituriyentləri ənənəvi olaraq yüksək faizlə I qrupun ixtisaslarını seçiblər

Respublikanın ayrı-ayrı bölgələrini təmsil edən oğlan və qız abituriyentlərin və subbakalavrların ixtisas qrupları üzrə istəklərinin paylanması müəyyənləşdirilib. Abituriyentləri və subbakalavrları bu və ya digər ixtisas qrupuna nisbətən daha çox meyil göstərilən bölgələr 1.18 saylı cədvəldə təqdim olunub.

Cədvəldən göründüyü kimi, Ağstafa, Neftçala, Salyan, Qusar, Siyəzən, Qazax, Qax, Şabran rayonlarında, eləcə də, Bakı şəhərinin Qaradağ, Suraxanı və Sabunçu rayonlarında və Xaçmaz rayonunda oğlanlar yüksək faizlə (uyğun olaraq, 74.04%, 71.29%, 71.28%, 70.16%, 68.98%, 66.88%, 66.28%, 65.98%, 75.00%, 67.71%, 64.04% və 69.70%) texniki ixtisaslar qrupunu seçiblər. Əvvəlki illərdəki qəbulun nəticələri də göstərir ki, bu bölgələrdə oğlanların texniki ixtisaslara maraqları yüksəkdir və bu, bir ənənəyə çevrilib. Buna səbəb həmin bölgələrdə dəqiq fənlərin, xüsusən riyaziyyat, fizika fənlərinin tədrisi səviyyəsinin yüksək olması, həmçinin texniki elmlərlə bağlılığı olan sənaye müəssisələrinin mövcudluğudur. Şübhəsiz, müəllimin nüfuzu, yüksək təhsili və pedaqoji bacarığı da şagirdlər arasında fənnin daha dərindən öyrənilməsini şərtləndirir. İxtisas seçərkən isə gənclər ən yaxşı bildikləri fənnin daha çox əhəmiyyət kəsb etdiyi ixtisas qrupuna üstünlük verirlər.

Bu il Kəngərli, Lerik, Şuşa, Saatlı rayonlarında qızlar humanitar ixtisaslara daha çox üstünlük veriblər.

Cədvəl 1.18

RESPUBLİKANIN BÖLGƏLƏRİNİ TƏMSİL EDƏN OĞLAN VƏ QIZLARIN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ İSTƏKLƏRİNİN PAYLANMASI

İxtisas qrupu	AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ		RUS BÖLMƏSİ	
	Oğlan abituriyent	Qız abituriyent	Oğlan abituriyent	Qız abituriyent
I	Ağstafa rayonu (74.04), Neftçala rayonu (71.29), Salyan rayonu (71.28), Qusar rayonu (70.16), Siyəzən rayonu (68.98), Qazax rayonu (66.88), Qax rayonu (66.28), Şabran rayonu (65.98)	Siyəzən rayonu (49.16), Ucar rayonu (44.75), Salyan rayonu (41.93), Qax rayonu (40.60), Qusar rayonu (40.08), Ağstafa rayonu (38.96), Kürdəmir rayonu (37.27), Balakən rayonu (36.88), Ağdaş rayonu (36.19)	Bakı ş. Qaradağ rayonu (75.00), Xaçmaz rayonu (69.70), Bakı ş. Suraxanı rayonu (67.71), Bakı ş. Sabunçu rayonu (64.04), Bakı ş. Xətai rayonu (61.79), Sumqayıt şəhəri (60.95), Bakı ş. Nizami rayonu (57.67), Qusar rayonu (57.14)	Bakı ş. Suraxanı rayonu (38.52), Qusar rayonu (33.33), Xaçmaz rayonu (32.97), Bakı ş. Sabunçu rayonu (29.71), Sumqayıt şəhəri (29.10), Bakı ş. Xətai rayonu (28.74), Bakı ş. Nərimanov rayonu (25.54)
II	Naxçıvan şəhəri (45.91), Babək rayonu (42.96), Ordubad rayonu (42.50), Şərur rayonu (40.91), Zərdab rayonu (39.51), İmişli rayonu (39.22)	Bakı ş. Yasamal rayonu (27.66), Bakı ş. Səbayel rayonu (25.88), Zaqatala rayonu (24.79), Bakı ş. Nərimanov rayonu (24.77), Bakı ş. Nəsimi rayonu (23.98), Bakı ş. Xətai rayonu (23.90)	Bakı ş. Nərimanov rayonu (38.97), Bakı ş. Nəsimi rayonu (37.94), Bakı ş. Yasamal rayonu (36.04), Bakı ş. Səbayel rayonu (32.38), Bakı ş. Binəqədi rayonu (30.91)	Bakı ş. Yasamal rayonu (29.34), Bakı ş. Xətai rayonu (27.53), Bakı ş. Səbayel rayonu (25.81), Bakı ş. Binəqədi rayonu (25.10), Bakı ş. Nəsimi rayonu (24.45)
III	Yardımlı rayonu (32.14), Saatlı rayonu (31.33), Şərur rayonu (30.52), Lerik rayonu (30.43), Şamaxı rayonu (30.18), Kəlbəcər rayonu (29.00)	Kəngərli rayonu (62.04), Lerik rayonu (60.54), Şuşa rayonu (60.15), Saatlı rayonu (58.22), Culfa rayonu (56.94), Cəlilabad rayonu (56.24), Şamaxı rayonu (56.01), İmişli rayonu (55.62)	Abşeron rayonu (21.25), Gəncə şəhəri (17.51), Bakı ş. Nizami rayonu (16.93), Xaçmaz rayonu (16.67), Bakı ş. Binəqədi rayonu (15.91), Bakı ş. Nərimanov rayonu (14.87), Bakı ş. Suraxanı rayonu (13.54), Sumqayıt şəhəri (11.43)	Abşeron rayonu (43.82), Bakı ş. Nizami rayonu (41.44), Xaçmaz rayonu (40.66), Bakı ş. Sabunçu rayonu (38.86), Bakı ş. Binəqədi rayonu (38.82), Bakı ş. Xəzər rayonu (38.57), Sumqayıt şəhəri (36.57), Bakı ş. Nəsimi rayonu (35.77)
IV	Babək rayonu (11.11), Culfa rayonu (7.59), Tovuz rayonu (7.52), Saatlı rayonu (7.28), Masallı rayonu (7.25), Bərdə rayonu (6.52), Lənkəran rayonu (6.48)	Naxçıvan şəhəri (23.13), Ağcabədi rayonu (19.20), Şəmkir rayonu (16.46), Göygöl rayonu (15.20), Samux rayonu (15.14), Tərtər rayonu (14.44), Qəbələ rayonu (14.41), Tovuz rayonu (14.36), Qax rayonu (14.10)	Qusar rayonu (12.86), Bakı ş. Sabunçu rayonu (8.77), Gəncə şəhəri (8.29), Abşeron rayonu (7.50), Bakı ş. Suraxanı rayonu (7.29), Bakı ş. Səbayel rayonu (6.19), Bakı ş. Nərimanov rayonu (5.13), Bakı ş. Nəsimi rayonu (4.96), Bakı ş. Yasamal rayonu (4.50)	Gəncə şəhəri (22.32), Qusar rayonu (16.67), Bakı ş. Xəzər rayonu (15.71), Bakı ş. Nərimanov rayonu (13.85), Bakı ş. Binəqədi rayonu (12.94), Bakı ş. Yasamal rayonu (12.93), Bakı ş. Səbayel rayonu (12.90)
V	Naxçıvan şəhəri (20.75), Gəncə şəhəri (20.45), Göygöl rayonu (19.03), Tərtər rayonu (18.15), Bakı ş. Binəqədi rayonu (18.08), Qazax rayonu (17.67), Bakı ş. Nəsimi rayonu (17.52), Bakı ş. Səbayel rayonu (17.47)	Gəncə şəhəri (14.25), Samux rayonu (12.84), Göygöl rayonu (12.16), Naxçıvan şəhəri (12.13), Bakı ş. Nərimanov rayonu (10.56), Bakı ş. Nəsimi rayonu (10.54), Bakı ş. Yasamal rayonu (10.46), Bakı ş. Səbayel rayonu (10.24)	Abşeron rayonu (17.50), Bakı ş. Xətai rayonu (16.67), Bakı ş. Sabunçu rayonu (15.79), Bakı ş. Yasamal rayonu (15.62), Bakı ş. Binəqədi rayonu (14.09), Bakı ş. Suraxanı rayonu (13.54), Sumqayıt şəhəri (13.33), Gəncə şəhəri (12.90), Bakı ş. Nərimanov rayonu (12.82), Bakı ş. Nizami rayonu (12.70)	Bakı ş. Səbayel rayonu (18.43), Bakı ş. Yasamal rayonu (17.67), Sumqayıt şəhəri (14.93), Gəncə şəhəri (14.59), Bakı ş. Xətai rayonu (13.77), Bakı ş. Sabunçu rayonu (13.14), Bakı ş. Suraxanı rayonu (13.11)

Qeyd: Seçmədə qəbul kampaniyasında iştirak etmək üçün müraciət edənlərin sayı Azərbaycan bölməsində 100-dən, rus bölməsində isə 50-dən az olmayan bölgələr iştirak edir.

I–IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında abituriyentlərin 40.2%-i 200-dən az bal toplamışdır

I–IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən və qəbul olan abituriyentlərin bal göstəriciləri aşağıdakı diaqramlarda (bax: şəkil 1.13 və 1.14) təsvir edilib. Qəbulda toplanılması mümkün olan maksimal bal 700-dür. 0-700 bal diapazonunu şərti olaraq (0-200), (200-300), (300-500), (500-700) intervallarına bölərək, ənənəvi "2","3","4","5" qiymətləri ilə analogiyasını yaratsaq, görərik ki, bu il abituriyentlərin 40.2 faizi imtahandan "2", 20.4%-i "3", 28.3%-i "4", 11.1%-i isə "5" qiymət alıb (bax: şəkil 1.13). Ötən il bu göstəricilər, uyğun olaraq, 46.4%, 18.4%, 23.6%, 11.7% olmuşdur. Göründüyü kimi, bu il "2" qiymət alanların faizi nisbətən azalmış, "3" və "4" qiymət alanların faizi artmış, "5" qiymət alanların faizi isə nisbətən azalmışdır. Təbii ki, qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərin topladıqları balların paylanması strukturunda və qəbul planında baş verən dəyişikliklər qəbul olan abituriyentlərin ballarının paylanmasında da öz əksini tapmışdır. Qəbul olanların topladıqları balların paylanma diaqramından (şəkil 1.14) görünür ki, onların 25.4%-ni "3", 49.5%-ni "4", 19.2%-ni isə "5" qiymət alanlar təşkil edib. Ötən il bu göstəricilər, uyğun olaraq 29.7%, 42.7%, 21.0% olub.

V ixtisas qrupu üzrə ərizə verib qəbul imtahanında (cari ilin məzunları üçün tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanında) iştirak edən və qəbul olan abituriyentlərin bal göstəriciləri isə aşağıdakı diaqramlarda (bax: şəkil 1.15 və 1.16) təsvir edilib. Bu imtahanlarda toplanılması mümkün olan maksimal bal 300-dür. Şəkil 1.15-dən göründüyü kimi, qəbul (buraxılış) imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərin 62.16%-nin topladığı bal 100-dən aşağıdır. Qəbul olan abituriyentlər arasında 60-dan az bal toplayan yoxdur (şəkil 1.16). Qəbul imtahanlarında iştirak edənlərin çoxunun (62.16%) imtahan nəticəsi 100 və daha aşağı bal intervallarında yerləşdiyi halda, qəbul olan abituriyentlərin nəticəsi əsasən 100 və daha yuxarı bal intervallarında olub (57.76%).

Təəssüflə qeyd etmək lazımdır ki, bu il Ağsu, Göygöl, Samux, Sabirabad, Kürdəmir, Saatlı, Ucar, Şabran, Goranboy, Astara, Ağdaş, Daşkəsən və Şamaxı rayonlarının cari il məzunlarını təmsil edən abituriyentlərin 20%-dən çoxunun qəbul imtahanlarında topladığı bal 100-dən aşağı olmuşdur.

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(I–IV qruplar üzrə)

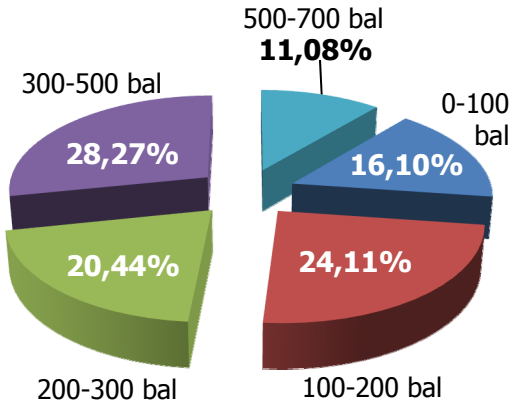

Şəkil 1.13

QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(I–IV qruplar üzrə)

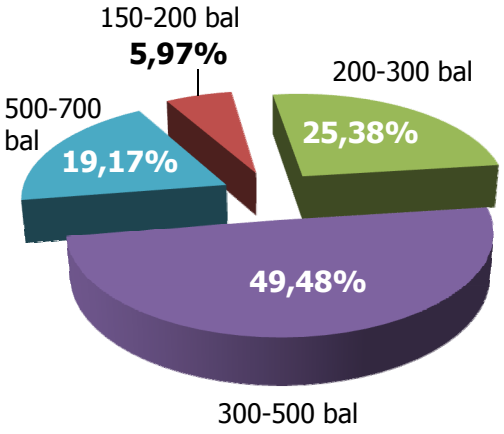

Şəkil 1.14

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(V qrup üzrə)

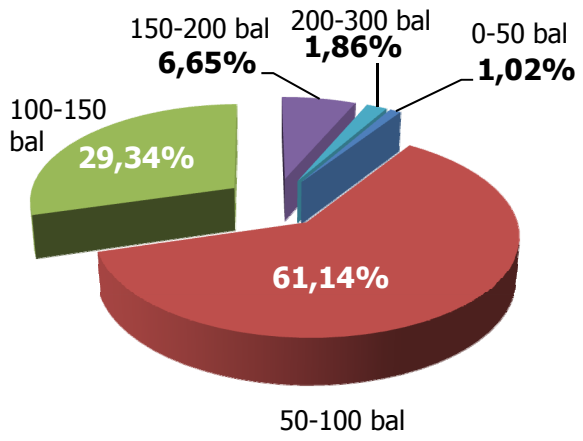

Şəkil 1.15

QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(V qrup üzrə)

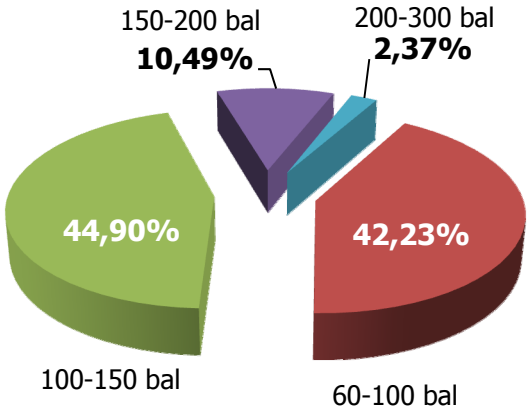

Şəkil 1.16

Məlum olduğu kimi cari ildə abituriyentlər qəbul imtahanının II mərhələsində iki dəfə iştirak etmək imkanı əldə etmişlər. Eyni ixtisas qrupu üzrə hər iki imtahanda iştirak edən abituriyentlərin imtahan nəticələri təhlil olunarkən (1.1 saylı qrafikə bax) belə məlum olub ki, abituriyentlərin ikinci imtahandakı nəticələri birinci imtahandakı nəticələrindən nisbətən yaxşı olub və bu imtahanların hər ikisində iştirak edən abituriyentlərin nəticələri arasındakı fərqin orta qiyməti 12.4 bala bərabər olub. Abituriyentlərin təxminən 76-77%-nin bu iki imtahanda əldə etdikləri nəticələri arasındakı fərq 50 baldan, 98-99%-nin isə 100 baldan aşağı olub. Qeyd edək ki, nəticələr arasındakı korrelyasiya əmsalı 0.94-ə bərabər olub. Aşağıdakı qrafikdə hər iki imtahanda iştirak edən abituriyentlərin topladıqları balların fərqlərinin paylanması təqdim olunub:

HƏR İKİ İMTAHANDA (EYNİ QRUP ÜZRƏ) İŞTİRAK EDƏN EYNİ ABİTURİYENTLƏRİN İKİNCİ İMTAHANDA TOPLADIQLARI BALLARLA BİRİNCİ İMTAHANDA TOPLADIQLARI BALLARIN FƏRQİNİN PAYLANMASI

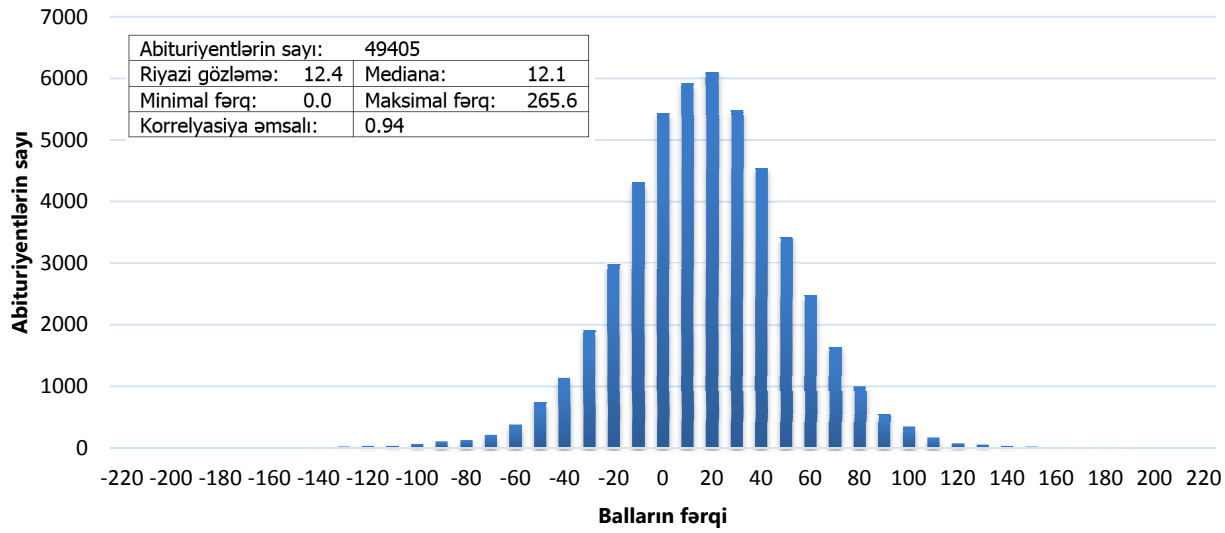

Qrafik 1.1

Məlum olduğu kimi, "Abituriyentin ərizəsi" formasına ayrı-ayrı fənlər üzrə attestat qiymətləri də daxil edilir. Ərizədə qeyd olunan qiymətlər əsasında abituriyentlərin orta attestat qiymətləri hesablanaraq, onların qəbul imtahanlarında topladıqları ballarla müqayisəsi aparılmışdır. Aşağıda attestat qiymətlərinə görə müxtəlif səviyyədə yerləşən cari ilin məzunlarının qəbul imtahanlarında topladıqları balların paylanma cədvəli təqdim edilir (bax: səh. 47, cədvəl 1.19). Bu cədvələ əsaslanaraq, attestatda bütün qiymətləri "5" olan abituriyentlərlə bütün qiymətləri "3" olan abituriyentlərin imtahan ballarını müqayisə edək. Tam orta məktəbi bütün fənlərdən "3" qiymətlə başa vuran məzunların 96.67%-nin qəbul imtahanlarındakı nəticələri də çox zəif – 0–200 bal intervalında olub. "5" qiymətlə bitirən məzunların isə yalnız 37.06%-i attestat qiymətlərini doğrulda bilib. Bu da məktəblərdə verilən aşağı qiymətlərin obyektiv olduğunu, yüksək qiymətlərin isə nisbətən şişirdildiyini göstərir.

Əlbəttə, obyektiv qiymətləndirilmə aparılarsa, təhsilin bir pilləsində əldə olunmuş nailiyyətlər digər pilləyə keçiddə nəzərə alınmalıdır. İndiki halda isə ali təhsil müəssisələrinə qəbul zamanı attestat qiymətləri nəzərə alınaraq bunun əsasında abituriyentin nəticəsinə hər hansı bal əlavə edilərsə, əla qiymətlərini doğrultmayan "əlaçılar" öz biliyi hesabına bal toplayanları sıxışdırıb onları ali təhsil müəssisələrinə qəbulda üstələyə bilərlər. Digər tərəfdən, bu cür addımın subyektivliyə bir qədər də yol açmayacağına zəmanət vermək çətindir. Odur ki, biz məktəb və qəbul göstəriciləri arasında yüksək korrelyasiya (r>0.9) olmayanadək attestat qiymətlərinin qəbulda əlavə bal kimi nəzərə alınmasının tərəfdarı deyilik.

Qiymətləndirmə ilə bağlı qeyd olunan problem digər amillərlə yanaşı, həm də tam orta təhsil standartlarının yerlərdə eyni qaydada tətbiq edilməməsindən irəli gəlir. Qiymət meyarlarının məktəblərdə bir-birindən ciddi fərqlənməsi nəticəsində eyni hazırlıqlı şagirdin biliyi bir məktəbdə (rayonda) "əla", digər məktəbdə (rayonda) "kafi" qiymətləndirilir. Dövlət İmtahan Mərkəzi ümumtəhsil müəssisələrində qiymətləndirmənin vahid standartlar əsasında aparılması işinə kömək məqsədilə məktəb proqramlarına uyğun olaraq şagirdlərin biliyinin yoxlanılması və qiymətləndirilməsi üçün fənlər üzrə test kitabları nəşr edib. Kitablar Təhsil Nazirliyi tərəfindən dərs vəsaiti kimi təsdiq edilib. Onlarda qiymətləndirmənin 5 və 9 ballıq sistemdə standartları da təqdim olunub ki, hər bir məktəb bunun əsasında öz şagirdlərinin biliyini vahid qiymətləndirmə sistemi ilə ölçmək imkanı əldə etsin.

Cədvəl 1.19

ATTESTAT QİYMƏTLƏRİ VƏ QƏBUL İMTAHANLARINDA TOPLADIQLARI BALLAR ÜZRƏ ABİTURİYENTLƏRİN PAYLANMASI

SEÇMƏLƏR		CƏMİ	BAL İNTERVALLARI				
			0-100	100-200	200-300	300-500	500-700
İmtahan iştirakçıları	sayı	66623	10726	16066	13616	18836	7379
	faizi	100.0	16.10	24.11	20.44	28.27	11.08
İmtahan iştirakçıları (2019-cu ilin məzunları)	sayı	57892	8232	12730	11810	17854	7266
	faizi	100.0	14.22	21.99	20.40	30.84	12.55
2019-cu ilin məzunları (əlaçılar)	sayı	11195	124	806	1532	4584	4149
	faizi	100.0	1.11	7.20	13.68	40.95	37.06
2019-cu ilin məzunları (orta attestat balı 4.5-5 intervalında yerləşənlər, 4.5 daxil olmaqla)	sayı	17845	660	2808	4073	7765	2539
	faizi	100.0	3.70	15.74	22.82	43.51	14.23
2019-cu ilin məzunları (orta attestat balı 4-4.5 intervalında yerləşənlər, 4 daxil olmaqla)	sayı	16147	2159	4905	4211	4348	524
	faizi	100.0	13.37	30.38	26.08	26.93	3.25
2019-cu ilin məzunları (orta attestat balı 3.5-4 intervalında yerləşənlər)	sayı	6976	1991	2529	1467	940	49
	faizi	100.0	28.54	36.25	21.03	13.47	0.70
2019-cu ilin məzunları (orta attestat balı 3-3.5 intervalında yerləşənlər, 3.5 daxil olmaqla)	sayı	4531	2333	1495	490	210	3
	faizi	100.0	51.49	32.99	10.81	4.63	0.07
2019-cu ilin məzunları (orta attestat balı "3" olanlar)	sayı	1142	929	175	31	6	1
	faizi	100.0	81.35	15.32	2.71	0.53	0.09

Fənlər üzrə məktəb qiymətləri ilə qəbul imtahanlarında toplanılan balların müqayisəsi üçün abituriyentlərin hər bir fənn üzrə topladıqları balların məktəb qiymətləri ilə korrelyasiyası da araşdırılıb. Məlum olub ki, ümumtəhsil müəssisələrində nisbətən obyektiv qiymətləndirmə ana dili, riyaziyyat və kimya

fənləri üzrə aparılır. Bu fənlər üzrə korrelyasiya əmsalı 0.50-0.55 intervalındadır. 2014-cü ildə xarici dil üzrə korrelyasiya əmsalı 0.42-yə bərabər olub. Amma son beş ildə buraxılış imtahanı fənləri siyahısına xarici dil fənni də daxil edildikdən sonra bu göstərici 0.49-a yüksəlib. Ədəbiyyat, tarix, fizika, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə korrelyasiya əmsalları 0.37-0.47 intervalındadır.

2014, 2015, 2016, 2017, 2018 VƏ 2019-CU İLLƏRDƏ QƏBUL İMTAHANLARINDA TOPLADIQLARI BALLAR ÜZRƏ ABİTURİYENTLƏRİN PAYLANMASININ MÜQAYİSƏSİ (BÜTÜN MƏZUNLAR NƏZƏRƏ ALINMAQLA)

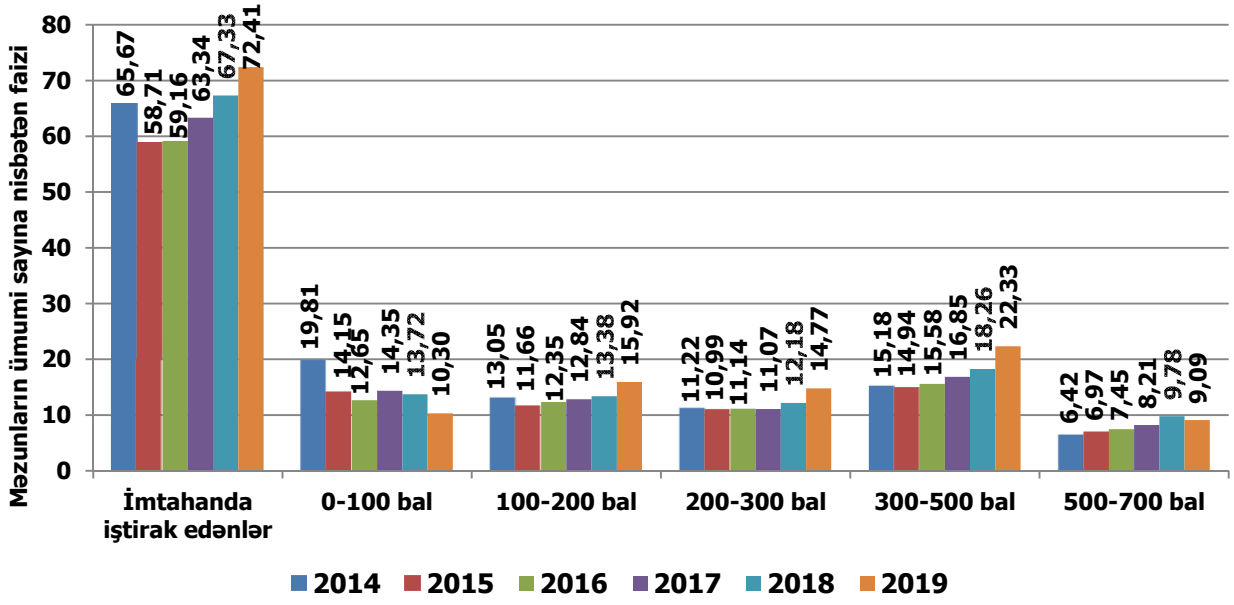

Şəkil 1.17

Məlum olduğu kimi, 2015-ci ildən V qrup və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında həyata keçirilib. Ona görə də V qrup ixtisaslarına və ya orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən abituriyentlər I–IV qruplar üzrə imtahanlarda iştirak etməyiblər. Nəticədə, 2014-cü illə müqayisədə 2015, 2016 və 2017-ci illərdə I–IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən cari il məzunlarının respublika üzrə bütün məzunların sayındakı payı 65.67%-dən müvafiq olaraq 58.71, 59.16 və 63.34%-dək azalmış, 2018 və 2019-cu illərdə isə əksinə olaraq bu pay müvafiq olaraq, 67.33 və 72.41 faizə qədər artmışdır. Ötən illər ərzində xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara (V qrup) və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olanların əksəriyyətinin qəbul imtahanında 0–100 və 100–200 intervalında bal toplayanlardan ibarət olduqlarını nəzərə alsaq, deyə bilərik ki, 2014-cü illə müqayisədə 2015, 2016, 2017, 2018 və 2019-cu illərdə qəbul imtahanı ballarının paylanma spektrinə daxil olan orta və yüksək bal intervallarında (200–300, 300–500, 500–700) heç bir əhəmiyyətli dəyişiklik baş verməməlidir. Doğrudan da 1.17 saylı şəkildən göründüyü kimi, ciddi dəyişiklik yalnız 0–100 intervalında bal toplayanların nisbi sayındadır. Düzdür 200–300, 300–500 və 500–700 intervallarında bal toplayanların mütləq saylarını təhlil etdikdə görürük ki, 2015, 2016, 2017, 2018 və 2019-cu illərdə bu intervallarda nəticə göstərənlərin sayı 2014-cü illə müqayisədə qismən artıb (2014-cü ildə bu intervallar üzrə nəticə göstərən abituriyentlərin sayı, müvafiq olaraq, 9509, 12863 və 5440-a, 2015-ci ildə 9702, 13182 və 6153-ə, 2016-cı ildə 9713, 13589 və 6501-ə, 2017-ci ildə 9256, 14088 və 6865-ə, 2018-ci ildə 10036, 15049 və 8062-yə, 2019-cu ildə isə 11810, 17854 və 7266-ya bərabər olub).

2017, 2018 və 2019-cu illərdəki artımın əsas səbəbi abituriyentlərin iki dəfə imtahanda iştirakı üçün imkan yaradılması (2019-cu ildə imtahanın II mərhələsində) və yuxarıda verilən diaqramda abituriyentlərin bu iki imtahan əldə etdikləri iki nəticədən ən yüksəyinin nəzərə alınmasıdır. Əgər yay imtahanında (yay imtahanın iştirak etməyənlər üçün yaz imtahanında) əldə olunan nəticələri ötən illərlə müqayisə etsək, fərqin çox cüzi olduğunu görərik. Bildiyimiz kimi, cari ilə kimi abituriyentlərin yalnız bir dəfə qəbul imtahanında iştirak etmək imkanı olmuşdur, ona görə də bu cür müqayisə daha ədalətli olardı. Bu nəticələri təhlil edərkən belə məlum olur ki, abituriyentlərin 11.32%-i 0-100, 16.19%-i 100-200, 14.55%-i 200-300, 21.64%-i 300-500 və 8.70%-i 500-700 bal intervallarında nəticə göstərib. Göründüyü kimi, ötən illərlə müqayisədə 200-300, 300-500 və 500-700 bal intervallarında əhəmiyyətli dəyişiklik olmayıb.

Bundan əlavə, hər bir fənn üzrə attestat qiyməti "kafi" və "əla" olan abituriyentlərin qəbul imtahanlarında müvafiq fəndən topladıqları nisbi balların bal intervalları üzrə paylanma histoqramları təhlil edilib. Məlum olub ki, fənlər üzrə attestat qiymətləri "3" olan abituriyentlərin əksəriyyəti qəbul imtahanlarında da analoji nəticə göstəriblər. Belə ki, bu abituriyentlərin ayrı-ayrı fənlər üzrə 74–98%-i 0–40 intervalında nisbi bal toplamışdır. Deməli, yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, ümumi təhsil məktəblərində verilən aşağı qiymətlər müəyyən edilmiş vahid standartlara xeyli dərəcədə uyğundur. Ancaq, təəssüf ki, "əla" ilə qiymətləndirmədə bunun əksini görürük (bax: cədvəl 1.20). Bu, özünü fizika (I, IV qruplar), kimya (I, IV qruplar) və riyaziyyat (I, II qruplar) fənləri üzrə qiymətləndirmədə daha qabarıq göstərir. Fizika fənnindən əlaçı abituriyentlərin 29.89%-nin, kimya fənnindən 23.68%-nin və riyaziyyat fənnindən 18.39%-nin uyğun fənlər üzrə qəbul imtahanının II mərhələsində topladıqları nisbi balları 20-dən az olmuşdur. Əlaçı abituriyentlərin 80-100 bal intervalındakı nəticələrinə nəzər saldıqda görürük ki, bu abituriyentlərin fizika fənni üzrə yalnız 9.27%-i, kimya fənni üzrə 17.18%-i və riyaziyyat fənni üzrə isə 13.56%-i 80–100 bal intervalında nəticə göstərərək özlərinin attestat qiymətlərini doğruldublar. Belə zəif nəticə göstərənlərin sayının çox olması bu fənlərin aşağı səviyyədə tədris olunması və qiymətləndirmədə standartlara əməl edilməməsi ilə əlaqədardır.

Qeyd etmək lazımdır ki, burada təhlil olunan göstəricilər qiymətləndirmənin respublika üzrə vəziyyətini ifadə edir. Lakin hər bir bölgənin fərqli göstəriciləri də ola bilər. Biz, sadəcə, bu sahədə problemlərin olduğunu və onun təhlil edilərək aydınlaşdırıla bilinməsi imkanlarını göstərdik. Bu baxımdan, hər bir bölgə müvafiq qaydada nəticələrini təhlil edib mövcud problemlərini üzə çıxara və onların həll olunması üçün tədbirlər görə bilər. Bölgələrdə bu işin, hətta müəllimlər səviyyəsində də təhlil edilməsi mümkündür.

Cədvəl 1.20

FƏNLƏR ÜZRƏ ATTESTAT QİYMƏTLƏRİ "ƏLA" OLAN ABİTURİYENTLƏRİN NİSBİ BAL İNTERVALLARINA GÖRƏ PAYLANMASI (2019-CU İLİN MƏZUNLARI)

FƏNN		CƏMİ	BAL İNTERVALLARI				
			0 – 20	20 – 40	40 – 60	60 – 80	80 – 100
I mərhələ üzrə							
Ana dili	sayı	32155	450	3100	7847	12696	8062
	faizi	100.00	1.40	9.64	24.40	39.48	25.07
Riyaziyyat	sayı	24681	2376	5397	6367	5819	4722
	faizi	100.00	9.63	21.87	25.80	23.58	19.13
Xarici dil	sayı	28807	2832	6896	7214	5858	6007
	faizi	100.00	9.83	23.94	25.04	20.34	20.85
II mərhələ üzrə							
Ana dili (III qrup)	sayı	11761	763	1864	2679	3074	3381
	faizi	100.00	6.49	15.85	22.78	26.14	28.75
Ədəbiyyat (III qrup)	sayı	12239	1212	1801	3061	3673	2492
	faizi	100.00	9.90	14.72	25.01	30.01	20.36
Riyaziyyat (I, II qruplar)	sayı	14761	2714	3545	3579	2922	2001
	faizi	100.00	18.39	24.02	24.25	19.80	13.56
Tarix* (II, III qruplar)	sayı	17356	2618	3320	4411	4264	2743
	faizi	100.00	15.08	19.13	25.41	24.57	15.80
Fizika (I, IV qruplar)	sayı	13984	4180	3758	2689	2060	1297
	faizi	100.00	29.89	26.87	19.23	14.73	9.27
Kimya (I, IV qruplar)	sayı	13869	3284	3106	2695	2401	2383
	faizi	100.00	23.68	22.40	19.43	17.31	17.18
Biologiya (IV qrup)	sayı	3507	317	694	920	838	738
	faizi	100.00	9.04	19.79	26.23	23.90	21.04
Coğrafiya (II qrup)	sayı	7901	965	1674	1925	1871	1466
	faizi	100.00	12.21	21.19	24.36	23.68	18.55

* Qeyd: tarix fənnindən göstəricilər Azərbaycan tarixi və ümumi tarix fənlərinin hər ikisindən "əla" qiymət alan abituriyentlərin göstəriciləri əsasında müəyyənləşmişdir.

Abituriyentlərin ballarının paylanma histoqramlarında assimmetriya mövcuddur
Ortastatistik abituriyentə nəzərən zəif nəticə göstərənlər sayca üstünlük təşkil edir

Qəbul imtahanlarının nəticələri əsasında Azərbaycan və rus bölmələri üzrə ayrılıqda abituriyentlərin topladıqları balların I–IV və V ixtisas qrupları üzrə paylanması müəyyənləşdirilib. Onlar cədvəl şəklində tərtib olunub (1.21, 1.22, 1.23 və 1.24 saylı cədvəllərə bax) və histoqramları (1.2, 1.3, 1.4, 1.5 saylı qrafiklərə bax) qurulub.

Qrafiklərdə Azərbaycan və rus bölmələri üzrə ayrılıqda abituriyentlərin I–IV və V ixtisas qrupları üzrə topladıqları balların paylanma histoqramları və ədədi xarakteristikaları: riyazi gözləmə (orta qiymət) – M, abituriyentlərin seçməsini iki bərabər hissəyə ayıran bal (mediana) – Me, abituriyentlərin ballarının paylanmasında rast gəlmə ehtimalı ən yüksək olan bal (moda) təqdim edilib. Təhlil göstərir ki, I–IV ixtisas qruplarında hər iki bölmə üzrə abituriyentlərin ballarının paylanma histoqramları sağtərəfli asimmetriyaya malikdir. Bu o deməkdir ki, abituriyentlərin tam seçimində orta nəticə göstərən (Azərbaycan bölməsində 270.33, rus bölməsində 274.77 bal) abituriyentlərə nəzərən zəif nəticə göstərənlər sayca üstünlük təşkil edir. Bununla belə, Azərbaycan və rus bölmələri abituriyentlərinin histoqramlarında fərqli cəhətlər mövcuddur. Bunlar aşağıdakılardır:

1. Azərbaycan bölməsi ilə müqayisədə rus bölməsində abituriyentlərin ballarının paylanma histoqramlarında asimmetriya zəifdir. Azərbaycan və rus bölmələri abituriyentlərinin orta bal göstəriciləri arasındakı fərq ötən ilə nəzərən 25.12-dən 4.44-ə qədər azalmışdır. Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin 59.43, rus bölməsində isə 63.47%-i 200-dən çox bal toplamışdır. Digər tərəfdən, imtahanda iştirak edənlərin yarısının Azərbaycan bölməsində 245.44, rus bölməsində isə 253.60 baldan zəif nəticə göstərməsi, hər iki bölmədə abituriyentlərin hazırlığının günün tələbləri (dövlət tədris proqramları və təhsil standartları) səviyyəsində olmadığını təsdiqləyir.

2. Abituriyentlərin topladıqları balların ortastatistik* abituriyentin topladığı bala (seçmənin riyazi gözləmə qiymətinə) nəzərən səpələnməsi (paylanmanın dəyişkənliyi) ortakvadratik meyillə xarakterizə edilir. Ortakvadratik meyilin qiymətləri bölmələr üzrə test imtahanlarında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları cədvəllərində göstərilib. Azərbaycan bölməsi üzrə bu göstərici 161.17, rus bölməsi üzrə 148.85 bala bərabərdir. Əslində, Azərbaycan və rus bölmələri üzrə toplanılan balların riyazi gözləmə (orta) qiymətləri bir-birindən fərqli olduğundan onların ortakvadratik meyillərini bilavasitə müqayisə etmək düzgün deyil. Müqayisə ortakvadratik meyillərin riyazi gözləmə (orta) qiymətlərinə nəzərən faizləri (variasiya əmsalı) əsasında aparılmalıdır. Belə müqayisə isə göstərir ki, Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin topladıqları balların səpələnmə göstəricisi riyazi ortanın 59.62%-ni təşkil etdiyi halda, rus bölməsində 54.17%-ni təşkil edir. Azərbaycan bölməsində ortastatistik abituriyentin topladığı bala (riyazi ortaya) nəzərən səpələnmənin yüksək olması bu bölmənin qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərinin bilikləri arasında daha ciddi qütbləşmənin mövcud olduğunu göstərir. Rus bölməsi abituriyentlərinin bilikləri arasında qütbləşmənin nisbətən zəif olmasına, zənnimizcə, Azərbaycan dili fənni üzrə keçirilən imtahanda zəif hazırlıqlı abituriyentlərin kənarlaşdırılması da öz təsirini göstərir. Xatırladırıq ki, rus bölməsində "Azərbaycan dili" imtahanı artıq on birinci ildir ki, əsas imtahanlardan əvvəl keçirilir və bu imtahandan "qeyri-məqbul" alanlar əsas imtahanlara buraxılmırlar.

V ixtisas qrupu üzrə abituriyentlərin tam seçməsində orta bal ətrafında nəticə göstərən (Azərbaycan bölməsində 96.80, rus bölməsində 115.48 bal) abituriyentlərə nəzərən zəif nəticə göstərən abituriyentlər sayca üstünlük təşkil edirlər. Azərbaycan və rus bölmələri abituriyentlərinin histoqramlarında bəzi fərqli cəhətlər mövcuddur. Belə ki, Azərbaycan bölməsi ilə müqayisədə rus bölməsi abituriyentlərinin ballarının paylanma histoqramlarında orta nəticə göstərən abituriyentlər daha çox üstünlük təşkil edir. İmtahanda iştirak edənlərin yarısı Azərbaycan bölməsində 88.72, rus bölməsində isə 106.51 baldan aşağı nəticə göstərib. Onu da qeyd edək ki, rus bölməsində heç bir abituriyent 40 baldan aşağı nəticə göstərməyib. Azərbaycan bölməsi üzrə ortakvadratik meyil 32.94, rus bölməsi üzrə 41.43 bala bərabərdir. Ortakvadratik meyillərin riyazi gözləmə (orta) qiymətlərinə nəzərən faizləri (variasiya əmsalı) əsasında müqayisə göstərir ki, Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin topladıqları balların səpələnmə göstəricisi riyazi ortanın 34.03%-ni təşkil etdiyi halda, rus bölməsində yalnız 35.88%-ni təşkil edir. Göründüyü kimi, ortastatistik abituriyentin topladığı bala (riyazi ortaya) nəzərən səpələnmə bir-birinə yaxın və demək olar ki, eyni səviyyədədir.

Qəbul imtahanlarının nəticələri əsasında ixtisas qrupları üzrə də abituriyentlərin topladıqları balların paylanması müəyyənləşdirilib. Onlara uyğun olan statistik sıralar jurnalın əlavələr hissəsində təqdim olunub (cədvəllər 6.10-6.19, bax: səh. 441-445).

* Burada ortastatistik abituriyent dedikdə, I-IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərin bu imtahanda nümayiş etdirdikləri bilik və bacarıq baxımından ümumiləşdirilmiş obrazı nəzərdə tutulur.

Bölmə: Azərbaycan (I–IV qruplar)

Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları

Riyazi gözləmə:	270.33	Minimal bal :	0
Ortakvadratik meyil:	161.17	Maksimal bal :	694.6
Moda :	90	Abituriyentlərin sayı :	61140
Mediana :	245.44		

Cədvəl 1.21

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə
0 - 0	2	0.00	0.00	220 - 240	2520	4.12	48.88	460 - 480	1313	2.15	86.65
0 - 20	59	0.10	0.10	240 - 260	2520	4.12	53.00	480 - 500	1308	2.14	88.79
20 - 40	939	1.54	1.64	260 - 280	2385	3.90	56.90	500 - 520	1178	1.93	90.72
40 - 60	2560	4.19	5.82	280 - 300	2329	3.81	60.71	520 - 540	1129	1.85	92.57
60 - 80	3215	5.26	11.08	300 - 320	2303	3.77	64.48	540 - 560	1060	1.73	94.30
80 - 100	3308	5.41	16.49	320 - 340	2049	3.35	67.83	560 - 580	866	1.42	95.72
100 - 120	3183	5.21	21.70	340 - 360	1928	3.15	70.98	580 - 600	808	1.32	97.04
120 - 140	2941	4.81	26.51	360 - 380	1893	3.10	74.08	600 - 620	692	1.13	98.17
140 - 160	2973	4.86	31.37	380 - 400	1693	2.77	76.85	620 - 640	554	0.91	99.08
160 - 180	2897	4.74	36.11	400 - 420	1658	2.71	79.56	640 - 660	344	0.56	99.64
180 - 200	2727	4.46	40.57	420 - 440	1517	2.48	82.04	660 - 680	177	0.29	99.93
200 - 220	2560	4.19	44.76	440 - 460	1508	2.47	84.51	680 - 700	44	0.07	100.00

Qrafik 1.2

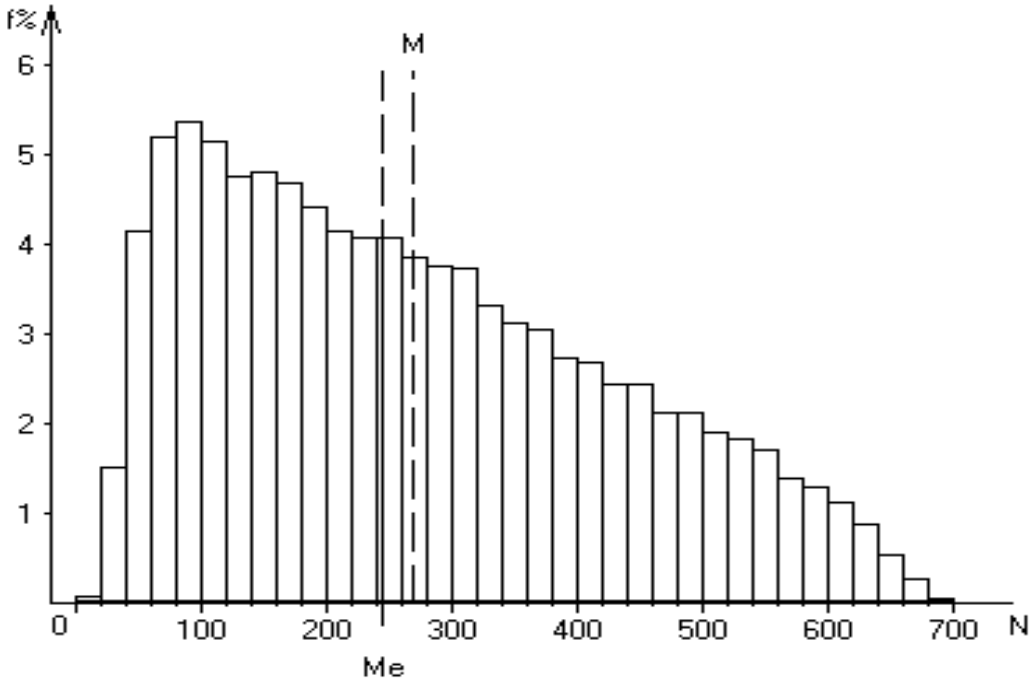

Bölmə: Rus (I–IV qruplar)

Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları

Riyazi gözləmə :	274.77	Minimal bal :	19.7
Ortakvadratik meyil :	148.85	Maksimal bal :	678.7
Moda :	190	Abituriyentlərin sayı :	5483
Mediana :	253.60		

Cədvəl 1.22

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	290	5.29	46.76	460 - 480	123	2.24	88.84
0 - 20	2	0.04	0.04	240 - 260	261	4.76	51.52	480 - 500	94	1.71	90.55
20 - 40	40	0.73	0.77	260 - 280	248	4.52	56.05	500 - 520	88	1.60	92.16
40 - 60	144	2.63	3.39	280 - 300	234	4.27	60.31	520 - 540	85	1.55	93.71
60 - 80	225	4.10	7.50	300 - 320	232	4.23	64.54	540 - 560	83	1.51	95.22
80 - 100	247	4.50	12.00	320 - 340	233	4.25	68.79	560 - 580	74	1.35	96.57
100 - 120	249	4.54	16.54	340 - 360	199	3.63	72.42	580 - 600	66	1.20	97.77
120 - 140	274	5.00	21.54	360 - 380	168	3.06	75.49	600 - 620	60	1.09	98.87
140 - 160	261	4.76	26.30	380 - 400	170	3.10	78.59	620 - 640	32	0.58	99.45
160 - 180	269	4.91	31.21	400 - 420	160	2.92	81.51	640 - 660	17	0.31	99.76
180 - 200	292	5.33	36.53	420 - 440	154	2.81	84.32	660 - 680	13	0.24	100.00
200 - 220	271	4.94	41.47	440 - 460	125	2.28	86.59	680 - 700	0	0.00	100.00

Qrafik 1.3

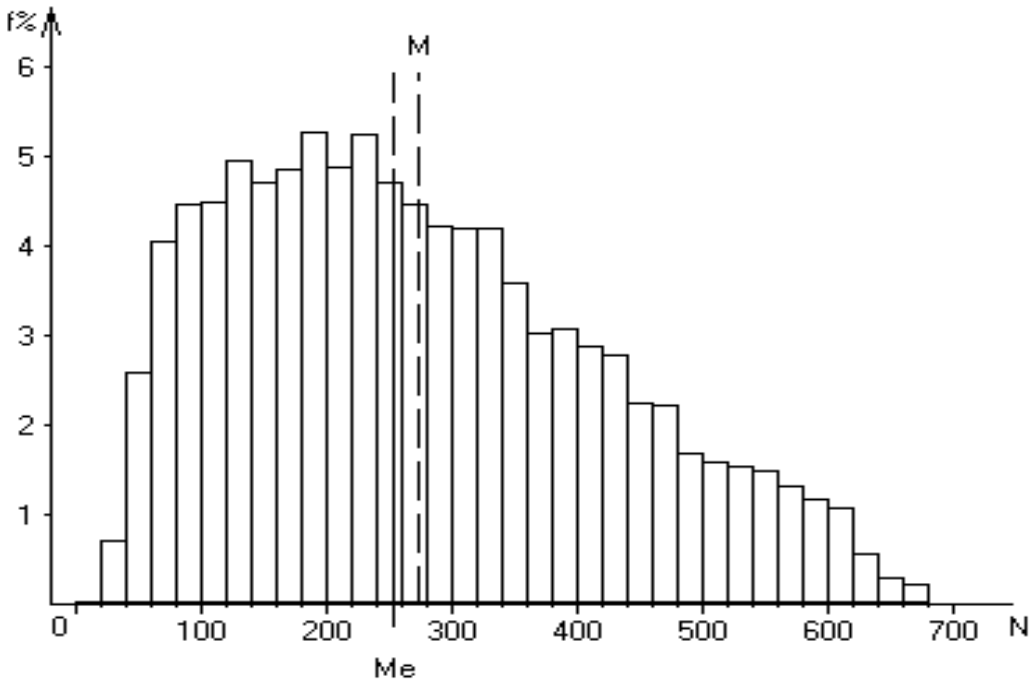

Bölmə: Azərbaycan (V qrup)

Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları			
Riyazi gözləmə :	96.80	Minimal bal :	16.7
Ortakvadratik meyil :	32.94	Maksimal bal :	282.3
Moda :	75	Abituriyentlərin sayı :	6892
Mediana :	88.72		

Cədvəl 1.23

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	100 - 110	665	9.65	73.93	210 - 220	21	0.30	99.19
0 - 10	0	0.00	0.00	110 - 120	475	6.89	80.82	220 - 230	17	0.25	99.43
10 - 20	1	0.01	0.01	120 - 130	384	5.57	86.39	230 - 240	18	0.26	99.70
20 - 30	12	0.17	0.19	130 - 140	256	3.71	90.10	240 - 250	12	0.17	99.87
30 - 40	31	0.45	0.64	140 - 150	180	2.61	92.72	250 - 260	3	0.04	99.91
40 - 50	33	0.48	1.12	150 - 160	138	2.00	94.72	260 - 270	4	0.06	99.97
50 - 60	53	0.77	1.89	160 - 170	96	1.39	96.11	270 - 280	1	0.01	99.99
60 - 70	1180	17.12	19.01	170 - 180	71	1.03	97.14	280 - 290	1	0.01	100.00
70 - 80	1219	17.69	36.69	180 - 190	48	0.70	97.84	290 - 300	0	0.00	100.00
80 - 90	1052	15.26	51.96	190 - 200	46	0.67	98.51				
90 - 100	849	12.32	64.28	200 - 210	26	0.38	98.88				

Qrafik 1.4

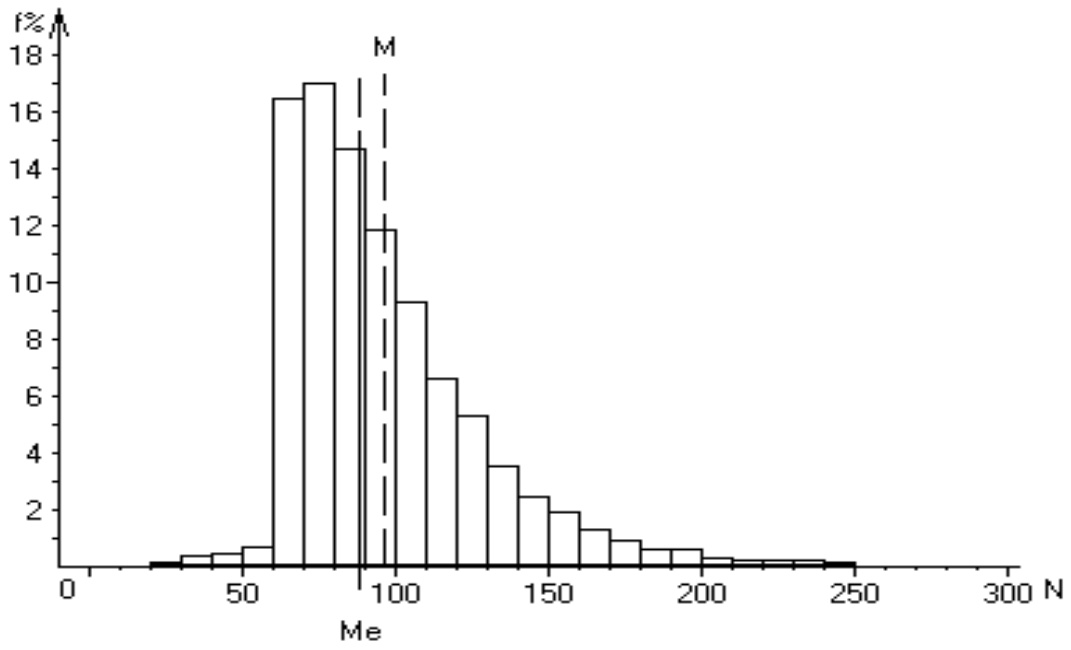

Bölmə: Rus (V qrup)

Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları			
Riyazi gözləmə :	115.48	Minimal bal :	40.4
Ortakvadratik meyil :	41.43	Maksimal bal :	263.1
Moda :	85	Abituriyentlərin sayı :	781
Mediana :	106.51		

Cədvəl 1.24

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	100 - 110	73	9.35	53.27	210 - 220	9	1.15	97.95
0 - 10	0	0.00	0.00	110 - 120	69	8.83	62.10	220 - 230	3	0.38	98.34
10 - 20	0	0.00	0.00	120 - 130	62	7.94	70.04	230 - 240	10	1.28	99.62
20 - 30	0	0.00	0.00	130 - 140	41	5.25	75.29	240 - 250	2	0.26	99.87
30 - 40	0	0.00	0.00	140 - 150	42	5.38	80.67	250 - 260	0	0.00	99.87
40 - 50	1	0.13	0.13	150 - 160	36	4.61	85.28	260 - 270	1	0.13	100.00
50 - 60	1	0.13	0.26	160 - 170	27	3.46	88.73	270 - 280	0	0.00	100.00
60 - 70	79	10.12	10.37	170 - 180	18	2.30	91.04	280 - 290	0	0.00	100.00
70 - 80	88	11.27	21.64	180 - 190	11	1.41	92.45	290 - 300	0	0.00	100.00
80 - 90	89	11.40	33.03	190 - 200	19	2.43	94.88				
90 - 100	85	10.88	43.92	200 - 210	15	1.92	96.80				

Qrafik 1.5

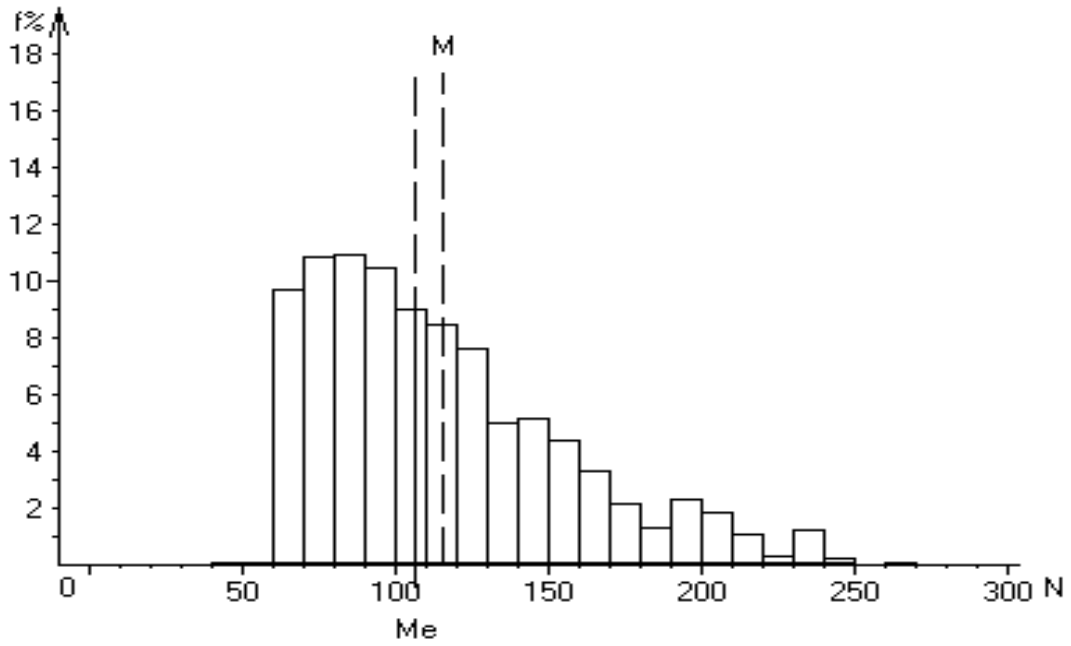

Məlum olduğu kimi 2019-cu ildə ilk dəfə olaraq, orta ixtisas təhsili pilləsi üzrə "subbakalavr" peşə-ixtisas dərəcəsi almış şəxslər (subbakalavrlar) qəbul imtahanlarında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinə müsabiqə yolu ilə qəbul olmaq hüququna malik olmuşlar. Onlar yalnız orta ixtisas təhsili səviyyəsində təhsil aldıqları tədris dilinə və bitirdikləri ixtisasa uyğun olan ixtisasları seçə biliblər. Subbakalavrlar xarici dil fənni üzrə əlavə tələblər qoyulan ixtisasları seçə bilməyiblər və qəbul imtahanında iştirak edərək müsabiqə şərtlərini ödəyən abituriyentlərin müsabiqəsi başa çatdıqdan sonra subbakalavrların müsabiqəsi aparılmışdır. Bununla yanaşı subbakalavrlara abituriyent kimi qəbul imtahanında iştirak etmək imkanı da yaradılmışdır. Qəbul imtahanında iştirak etmiş subbakalavrlar isə öz istəklərindən asılı olaraq, həm imtahanda topladığı bal ilə ümumi qaydada, həm də qəbul imtahanlarında iştirak etmədən orta ixtisas təhsili səviyyəsində bitirdiyi ixtisasa uyğun ali təhsil pilləsinin ixtisasları üzrə keçirilən müsabiqədə iştirak edə bilmişlər.

Qəbul imtahanında iştirak edən subbakalavrların bütövlükdə və imtahanın ayrı-ayrı mərhələləri üzrə topladıqlar balların paylanmaları 1.6, 1.7 və 1.8 saylı qrafiklərdə göstərilmişdir. Qrafiklərdən də göründüyü kimi subbakalavrların imtahan nəticələri zəif olmuş və histoqramlar sağtərəfli assimmetriyaya malik olmuşlar.

İmtahanın I mərhələsində iştirak edən 1097 subbakalavrların topladıqları balların riyazi gözləməsi 76.06-ya bərabər olmuş və onların yarısı 73 baldan az bal toplamışdır. V ixtisas qrupuna müsabiqənin imtahanın I mərhələsinin nəticələri əsasında aparıldığını və bu mərhələdə ən azı 60 bal toplayanların müsabiqəyə buraxıldığını nəzərə alsaq, imtahanda iştirak edən subbakalavrların 35.37%-i (388 nəfər) müsabiqə şərtini ödəməmişdir.

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNDƏ İŞTİRAK EDƏN SUBBAKALAVRLARIN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMASI

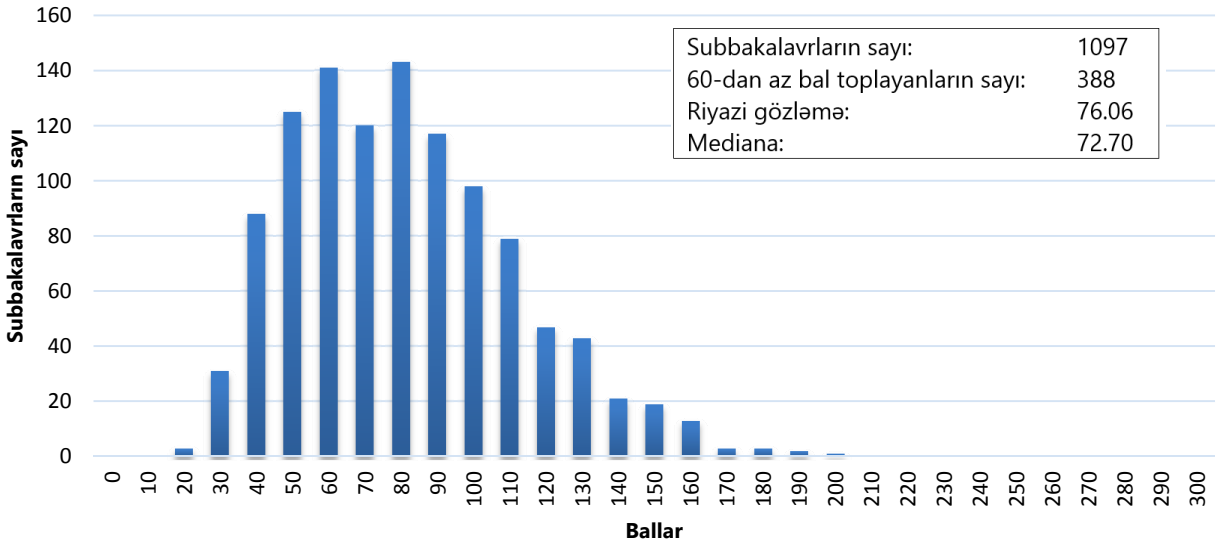

Qrafik 1.6

1.7 saylı qrafikdə subbakalavrların imtahanın II mərhələsində topladıqları balların paylanması təqdim olunmuşdur. Göründüyü kimi, subbakalavrların yarısı mümkün olan 400 baldan heç 41-ni toplaya bilməmiş və riyazi gözləmə 48.82-yə bərabər olmuşdur. I-IV ixtisas qruplara aid olan ixtisasların müsabiqəsində iştirak etmək üçün qoyulan minimal tələbi (imtahanın II mərhələsində ən azı 100 bal toplayanlar müsabiqəyə buraxılıblar) bu mərhələdə abituriyent kimi iştirak edən subbakalavrların cəmi 10.64%-i (86 nəfər) ödəmiş, qalan 89.36%-i isə 100-dən az bal toplayaraq minimal tələbi ödəyə bilməmişdir.

1.8 saylı qrafikdə də qəbul imtahanının hər iki mərhələsində iştirak edən subbakalavrların topladıqları balların paylanması təqdim olunmuşdur. Onu da qeyd edək ki, subbakalavrların ali təhsil müəssisələrinə qəbulu üçün müsabiqə onların diplom balları əsasında aparılmışdır. Apardığımız araşdırma göstərir ki, qəbul imtahanının I mərhələsində iştirak edən subbakalavrların diplom balları ilə onların imtahanda topladıqları ballar arasında heç bir stoxastik əlaqə yoxdur və korrelyasiya əmsalının qiyməti 0.15-ə bərabərdir. Bu isə diplom ballarının obyektiv olmadığını və subbakalavrların ali təhsil müəssisələrinə onların hazırlıq səviyyələrinə görə deyil, təsadüfi qaydada aparılmasını göstərir.

Subbakalavrların I-IV ixtisas qrupları üzrə əldə etdikləri imtahan nəticələrini tam seçməylə (imtahanda iştirak edən abituriyentlər və subbakalavrlar birlikdə) müqayisə etdikdə, subbakalavrların nəticələrinin həddindən artıq zəif olduğunun şahidi oluruq. I-IV ixtisas qrupları üzrə imtahanda abituriyent kimi iştirak edən subbakalavrların topladıqlar balların riyazi gözləməsi 76.06 bal olduğu halda, tam seçmədə bu göstərici 3.56 dəfə böyük olub (270.70 bal). Onu da qeyd edək ki, imtahanda iştirak edən subbakalavrların yarısı 72.70 baldan aşağı nəticə göstərib, tam seçmə üzrə bu göstrici isə 246.21-ə bərabər olub. Subbakalavrların ixtisas seçimində iştirak etdiyini nəzərə alsaq, onların göstəricilərini ixtisas seçimində iştirak edən abituriyentlərlə müqayisə etmək daha ədalətli olardı və burada biz müqayisənin subbakalavrlar üçün daha acınacaqlı olduğunu görürük. Belə ki, ixtisas seçimində iştirak edən abituriyentlərin qəbul imtahanında topladıqları balların riyazi gözləməsi (353.80) imtahanda iştirak edən subbakalavrların analoji göstəricisindən 4.65 dəfə böyükdür.

Bütün bu qeyd olunanlar onu göstərir ki, imtahan vermədən ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq imkanı əldə etmiş subbakalavrların hazırlıq səviyyələri imtahanın nəticələri əsasında ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin hazırlıq səviyyələrindən çox aşağıdır. Bu isə öz növbəsində ali təhsil müəssisələrində tədris zamanı müəyyən problemlərin ortaya çıxmasına səbəb ola bilər. Fikrimizcə, ali təhsil müəssisələrində subbakalavr kimi qəbul olanlar üçün xüsusi tədris planı hazırlanmalıdır və onların mütəxəssis kimi hazırlığı bu tədris planı çərçivəsində, onlarla daha intensiv məşğul olmaqla həyata keçirilməlidir.

QƏBUL İMTAHANININ II MƏRHƏLƏSİNDƏ İŞTİRAK EDƏN SUBBAKALAVRLARIN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMASI

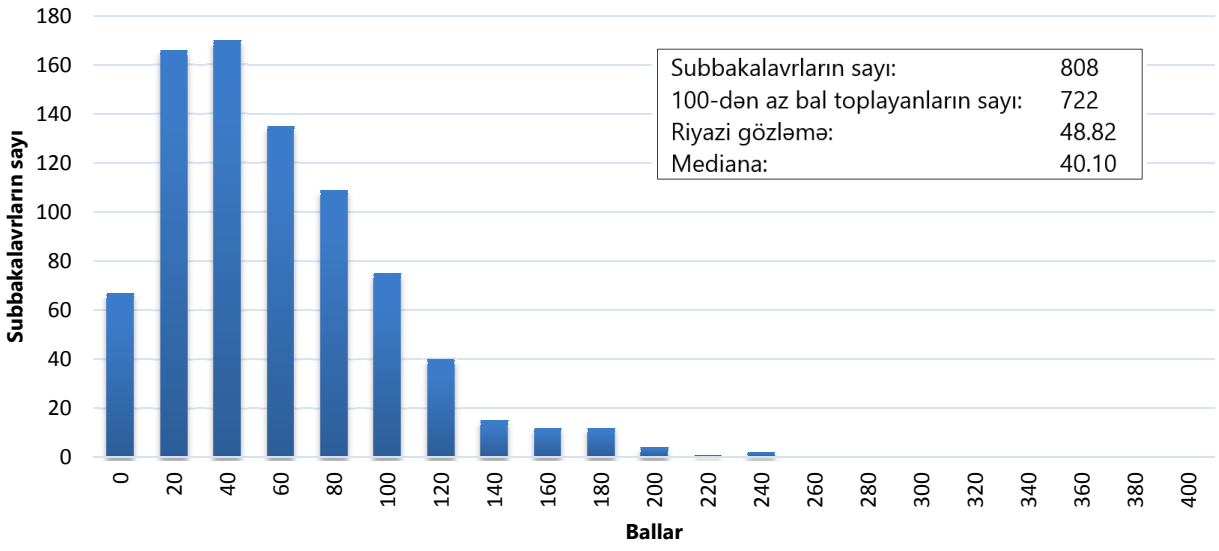

Qrafik 1.7

QƏBUL İMTAHANININ HƏR İKİ MƏRHƏLƏSİNDƏ İŞTİRAK EDƏN SUBBAKALAVRLARIN ÜMUMİLİKDƏ TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMASI

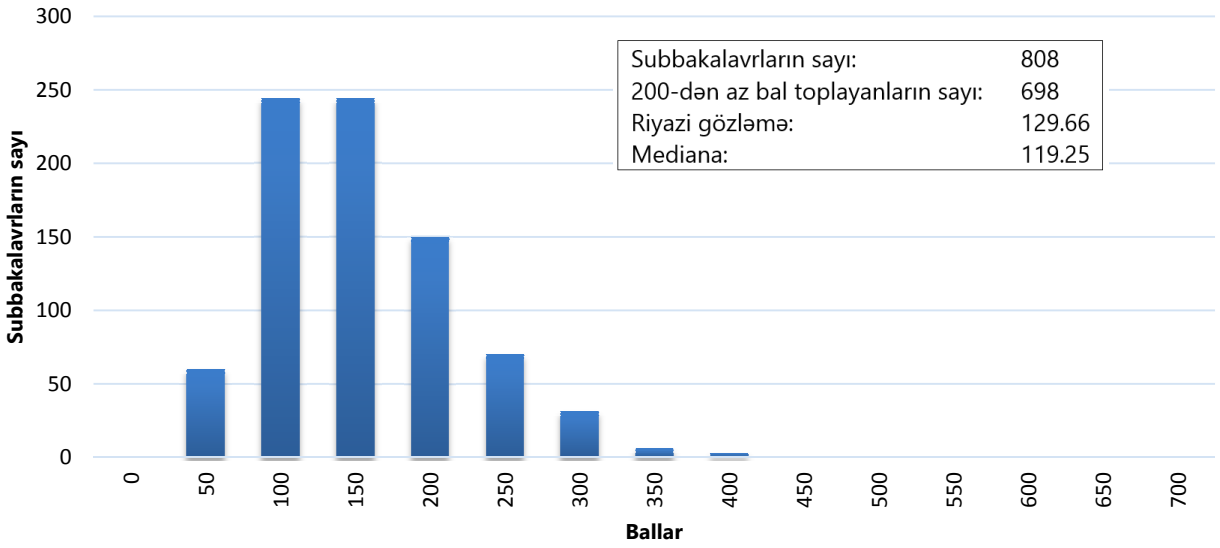

Qrafik 1.8

Müasir dünyada inkişaf və iqtisadi yüksəliş üçün ən zəruri amillərdən biri ölkələrdə keyfiyyətli təlim-tədrisi təmin edən effektiv təhsil sistemlərinin qurulmasıdır. Təhsil sistemlərində səmərəliliyi təmin edən həlledici amillərdən biri isə işlək qiymətləndirmə sisteminin yaradılması və onun təkmilləşdirilərək inkişaf etdirilməsidir.

Bu baxımdan, klassik test nəzəriyyəsi əsasında qəbul imtahanlarında istifadə edilən testlərin etibarlılığı hesablanmışdır. Məlum olmuşdur ki, fənlər üzrə testlərin etibarlılıq əmsalının Küder-Riçardson (KR-20) və Split-Half metodları vasitəsilə hesablanmış qiymətləri 0.79-0.98 hüdudlarında yerləşir. Etibarlılıq əmsalının aşağı həddi kimi, adətən, 0.70 qiyməti qəbul edildiyindən, əminliklə təsdiq etmək olar ki, bu il qəbul imtahanlarında bütün fənlər üzrə kifayət qədər etibarlı testlərdən istifadə edilmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, testoloji praktikada testlərin etibarlılığı, bir qayda olaraq, 0.8-0.9 intervalında dəyişir.

İxtisas qrupuna aid olan fənlərin çəki əmsalları və fənlər üzrə testlərin etibarlılıq əmsalları nəzərə alınmaqla bütövlükdə hər bir qrupun testinin etibarlılıq əmsalı Mosye (Mosier) düsturu əsasında hesablanmışdır. Bütün ixtisas qrupları üzrə ayrı-ayrılıqda aparılmış hesablamalar nəticəsində məlum olmuşdur ki, qrup testlərinin etibarlılıq əmsalları 0.95-0.98 intervalında yerləşir. Rəqəmlər göstərir ki, bu il qəbul imtahanlarında fənlər üzrə istifadə edilən testlərin kompozisiyası əsasında tərtib edilmiş qrup testləri də yüksək etibarlılıq keyfiyyətinə malik olmuşdur.

Qəbul imtahanlarına hazırlıqda sınaq imtahanlarının xüsusi yeri vardır. Bu imtahanlarda abituriyent imtahan texnologiyası ilə tanış olur, qəbul imtahanında istifadə ediləcək test modeli və imtahan meyarları əsasında öz bilik səviyyəsini qiymətləndirmək imkanı əldə edir. Abituriyentin sınaq imtahanlarında əldə etdiyi nəticələrlə qəbul imtahanındakı nəticələri arasındakı stoxastik əlaqələri müəyyən etmək məqsədilə onların müvafiq imtahan göstəriciləri (ümumi balları və fənlər üzrə nisbi balları) arasında korrelyasiya əmsalları hesablanıb və təhlil edilib. 1.25 saylı cədvəldə abituriyentlərin ən yüksək bal topladıqları sınaq və qəbul imtahanı nəticələri arasında korrelyasiya əmsallarının hesablanmış qiymətləri ixtisas qrupları üzrə təqdim edilib.

Cədvəldən göründüyü kimi, bütün ixtisas qruplarında abituriyentlərin sınaq və qəbul imtahanlarının nəticələri arasında sıx stoxastik əlaqə mövcuddur. Bu əlaqələr həm imtahan fənləri üzrə toplanılan nisbi ballar, həm də ümumi ballar arasında özünü büruzə verir.

Ən yüksək stoxastik əlaqə IV ixtisas qrupunu təmsil edən abituriyentlərin nəticələrində özünü göstərir. Bu qrupda abituriyentlərin sınaq və qəbul imtahanlarındakı ümumi balları arasındakı xətti əlaqənin sıxlıq səviyyəsi çox yüksəkdir və korrelyasiya əmsalı 0.91-ə bərabərdir. Qeyd etmək lazımdır ki, korrelyasiya əmsalı vahidə yaxınlaşdıqca stoxastik əlaqə funksional əlaqəyə yaxınlaşır.

IV ixtisas qrupunda abituriyentlərin ayrı-ayrı imtahan fənlərindən sınaq və qəbul imtahanlarında topladıqları nisbi ballar arasındakı xətti əlaqələrin sıxlığını ifadə edən korrelyasiya əmsalları 0.805-dən (biologiya fənni üzrə) 0.850-yə (kimya fənni üzrə) qədər dəyişir. Göründüyü kimi, fənlər üzrə korrelyasiya əmsalının variasiyası kiçikdir.

Fənlər üzrə nisbətən zəif stoxastik əlaqə II ixtisas qrupunda müşahidə olunur. Burada korrelyasiya əmsalının ən kiçik qiyməti tarix (0.736), ən böyük qiyməti isə coğrafiya fənnində (0.789) müşahidə olunur.

Sınaq və qəbul imtahanlarında abituriyentlərin topladıqları ümumi ballar arasında mövcud olan belə sıx stoxastik əlaqələr imtahanlarda istifadə edilən test modellərinin yüksək etibarlılığa malik olduğunu nümayiş etdirir.

Cədvəl 1.25

SINAQ VƏ QƏBUL (II MƏRHƏLƏ) İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİ ARASINDA KORRELYASİYA ƏMSALLARI

№	İXTİSAS QRUPU	Ümumi bal	İMTAHAN FƏNLƏRİ							
			Ana dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	0.897			0.824	0.810	0.828			
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	0.874			0.780				0.736	0.789
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	0.882	0.809	0.756					0.774	
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	0.910				0.824	0.850	0.805		

Bu gün gənclərimizin aldıqları təhsilin məzmunu XXI əsrin tələblərinə cavab verməlidir. İnformasiya cəmiyyətinin formalaşdığı müasir dövrdə təhsil müəssisəsi (məktəb və ya universitet) gənclərə düşünməyi, zəruri informasiyanı müstəqil şəkildə əldə etməyi, informasiya bolluğu şəraitində düzgün istiqamət götürməyi, analitik və yaradıcı şəkildə düşünə bilməyi öyrətməlidir. Əlbəttə, bütün bu amillər qəbul imtahanlarının məzmununa da öz tələblərini verir.

DİM hər bir imtahan layihəsini tərtib edərkən, ilk növbədə onun məqsədini müəyyən edir: kimi seçirik?

Tələbə qəbulunda qarşıya qoyulan əsas məqsəd seçdiyi ixtisas üzrə ali təhsil müəssisələrində təhsilalma qabiliyyətinə malik olan abituriyentlərin seçilməsidir. Bu vəzifənin həyata keçirilməsi üçün istifadə edilən test tapşırıqları valid, yəni düzgün seçimetmə keyfiyyətinə malik olmalıdır. Bununla əlaqədar, DİM biliyin qiymətləndirilməsi üzrə beynəlxalq təcrübəyə əsaslanmaqla ardıcıl olaraq test tapşırıqlarının həm məzmununda, həm tərtibində, həm də təqdimat formalarında təkmilləşdirmə işləri aparır. Belə işlərdən biri də son illər qəbul imtahanlarında ayrı-ayrı fənlər üzrə testlərdə nəzəri biliklərin bilavasitə tətbiqinə aid test tapşırıqlarının sayının artırılmasıdır. Nəticədə, qeyri-standart düşüncə və yaradıcılıq tələb edən məsələlər artdıqca abituriyentlərin bir hissəsinin topladığı bal ötən illərlə müqayisədə azalmış, lakin bununla belə, yüksək bal diapazonunda (500–700 bal) biliyin qiymətləndirilməsi və onun əsasında abituriyentlərin sıralanması daha dəqiq aparılmışdır. Bu dəyişiklik qəbul imtahanına hazırlaşarkən əzbərçiliyə üstünlük verən abituriyentlərin imtahan nəticələrinə öz təsirini göstərmişdir. Belə abituriyentlər, adətən, məktəb kursunda öyrənilən fiziki, kimyəvi və bioloji proseslərin, riyazi çevirmələrin məğzini anlamağa cəhd etmir, təbiət hadisələrinin səbəb-nəticə əlaqələrini izah etməkdə çətinlik çəkirlər. Bu gün tələbə adı qazananların, xüsusilə də 500 – 700 arasında bal toplayan gənclərin nəticələrinin təhlili belə qənaətə gəlməyə əsas verir ki, DİM ali təhsil müəssisələrinin I kursları üçün bilik və bacarıqları ali təhsil almağa imkan verən tələbə kontingenti seçmişdir.

Öz gələcəyini düşünən hər bir cəmiyyət var gücünü ona yönəldir ki, bütün təbəqələrdən olan insanların təhsil almaq imkanları maksimal dərəcədə bərabərləşsin. Təhsil sistemi gənclərə şəxsi uğur əldə etməyə, öz bacarıq və səyləri əsasında cəmiyyətdə layiqli yer tutmağa bərabər şanslar verməlidir. Qəbul imtahanlarının nəticələri bir daha təsdiq edir ki, bunun üçün ölkəmizdə real sosial lift qurulub və bu mexanizm uğurla fəaliyyət göstərməkdədir.

DİM 1992–2010-cu illərdə keçirilən qəbul imtahanlarında abituriyentlərə yalnız qapalı tipli test tapşırıqları təqdim edirdi. 2011-ci ildə ilk dəfə olaraq ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə keçirilən qəbul imtahanlarında riyaziyyat fənni üzrə test blokuna qapalı tipli test tapşırıqları ilə yanaşı, 5 açıq tipli test tapşırığı da daxil edilmişdi. Beləliklə, bütün ixtisas qruplarında riyaziyyat fənnindən təqdim edilən testlərin tərkibində 20 test tapşırığı qapalı, 5 test tapşırığı isə açıq tipli olmuşdu. Açıq tipli test tapşırıqlarının mürəkkəblik dərəcəsi orta və çətin idi. 2012–2014-cü illərdə açıq tipli test tapşırıqlarının daxil olduğu fənlər I ixtisas qrupu üzrə fizika və riyaziyyat, II qrup üzrə coğrafiya və riyaziyyat, III qrup üzrə tarix və riyaziyyat, IV qrup üzrə isə kimya və riyaziyyat fənləri olmuşdur. Sadaladığımız fənlərdən təqdim edilən testlərin tərkibində 20 test tapşırığı qapalı, 5 test tapşırığı isə açıq tipli olmuşdur. 2015-ci ildən 2018-ci ilədək bütün ixtisas qruplarında açıq tipli test tapşırıqlarının daxil olduğu fənlərin sayı artırılmışdır. Həmin fənlər bunlardır: I ixtisas qrupu üzrə kimya, II və III qruplar üzrə ana dili, IV qrup üzrə isə biologiya fənni. Açıq tipli test tapşırıqlarının təqdim olunduğu üç fənnin hər birinin test blokunda 21 test tapşırığı qapalı, 4 test tapşırığı isə açıq tipli olmuşdur.

Məlum olduğu kimi 2019-cu ildə ilk dəfə qəbul imtahanı iki mərhələdə keçirilib. Bununla yanaşı, ilk dəfə olaraq imtahanın hər iki mərhələsində abituriyentlərə yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları da təqdim olunub. Bu cür test tapşırıqları bizə abituriyentlərin bacarıq və vərdişlərinin qiymətləndirilməsi üçün geniş imkanlar yaradır. Belə ki, bu tapşırıqları vasitəsilə abituriyentlərin məktəbdə əldə etdikləri bilikləri real həyatda, praktikada istifadə etmək bacarıqları öyrənilir və qiymətləndirilir. Nəzəri biliklərin real situasiyada tətbiqi kimi vərdişlər gələcək mütəxəssislər üçün ən vacib keyfiyyətlərdən sayılır. Bu məqsədlə abituriyentlərə yazılı şəkildə cavablandırılması üçün I mərhələdə ana dili fənni üzrə 10, riyaziyyat fənni üzrə 7, xarici dil fənni üzrə 7, ümumilikdə 24, II mərhələdə isə hər bir imtahan fənni üzrə 3, ümumilikdə 9 test tapşırığı təqdim olunmuşdur. Bu tip tapşırıqlar 0, 1 və 2 balla qiymətləndirilmişdir. Lakin təəssüflə qeyd etmək lazımdır ki, bu tip tapşırıqlara hətta qapalı test tapşırıqları üzrə yüksək nəticə göstərən abituriyentlərin də bir çoxu zəif cavab verib. Məsələn, I qrupda riyaziyyat fənnindən 22 qapalı tapşırığın ən azı 18-nə (təxminən 81.8%-nə) düzgün cavab verən abituriyentlərin 27.81%-i yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan tapşırıqlar üzrə toplanıla biləcək maksimal balın yalnız üçdə birinə qədərini toplaya bilib, 14.58%-i isə ümumiyyətlə bu tip test tapşırıqlarının heç birini düzgün cavablandıra bilməyib.

Qeyd etmək lazımdır ki, yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan tapşırıqlar abituriyentlərin qiymətləndirilməsində geniş imkanlar açdığı kimi, bu tapşırıqların yoxlanılması və qiymətləndirilməsi də çox böyük resurs tələb edir. Qiymətləndirmənin keyfiyyətli və obyektiv aparılması xeyli vaxt və maliyyə tələb edir. Əgər bu tapşırıqların yoxlama prosesini sürətləndirməyə çalışsaq, o zaman yoxlamanın keyfiyyəti aşağı düşər və obyektiv qiymətləndirmədə problemlər yaranar. Nəzərinizə çatdıraq ki, bu tip açıq tapşırıqlar əvvəlcədən təlim keçmiş və seçilmiş markerlər tərəfindən yoxlanılır. Yoxlama prosesi elə qurulmuşdur ki, insan faktoru qiymətləndirməyə heç bir təsir göstərməsin. Bunu apelyasiyada yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan tapşırıqlar üzrə şikayətlərin az olması da təsdiq edir. Apelyasiyaya müraciət etmiş 772 abituriyentdən (imtahanda iştirak edənlərin 1.16%-i) 130-nun iddiası təmin edilmiş və 137 yazı işinin qiymətlərində müvafiq düzəlişlər edilmişdir. Bundan əlavə fizika fənni üzrə bir tapşırığın qiymətləndirmə meyarında dəyişiklik edilmiş – 1 bal 2 balla əvəz olunmuş və cavabı bu meyara uyğun olan 370 abituriyentin nəticəsində bu dəyişiklik öz əksini tapmışdır. Digər iddialarla bağlı isə, abituriyentlərə tapşırıqların yerinə yetirilməsində yol verdikləri səhvləri ekspertlər tərəfindən izah edilmişdir.

Qəbul imtahanının II mərhələsində abituriyentlərə hər bir imtahan fənni üzrə 22 qapalı, 8 açıq tipli tapşırıq təqdim olunub. Açıq tipli tapşırıqların 5-i cavabları kodlaşdırılan, 3-ü isə yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan tapşırıqlar olub. Qapalı və açıq tipli tapşırıqlar arasındakı xətti əlaqəni ifadə edən korrelyasiya əmsalı ixtisas qrupları və imtahan fənləri üzrə müxtəlifdir. II mərhələdə qapalı və açıq tipli test tapşırıqları arasındakı korrelyasiya əmsalının qiyməti I qrupda riyaziyyatdan 0.79, fizikadan 0.79, kimyadan 0.81, II qrupda riyaziyyatdan 0.78, tarixdən 0.74, coğrafiyadan 0.75, III qrupda Azərbaycan dilindən 0.76, ədəbiyyatdan 0.79, tarixdən 0.76, IV qrupda fizikadan 0.83, kimyadan 0.84, biologiyadan 0.68 olub.

Açıq tipli test tapşırıqlarına, əsasən, qapalı tipli test tapşırıqları üzrə orta və yüksək bal toplayan abituriyentlər cavab vermişlər. Belə abituriyentlərin müxtəlif fənlərdən qapalı tipli test tapşırıqları üzrə düzgün cavabvermə faizi 40-dan yüksək olub. Onlar I ixtisas qrupunda riyaziyyat, fizika və kimya fənləri üzrə, müvafiq olaraq, seçmənin 43.68, 39.47 və 41.14%-ni, II ixtisas qrupunda riyaziyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə 51.21, 54.39 və 70.68%-ni, III ixtisas qrupunda Azərbaycan dili, ədəbiyyat və tarix fənləri üzrə 72.21, 68.17 və 62.94%-ni, IV ixtisas qrupunda isə fizika, kimya və biologiya fənləri üzrə 57.59, 64.11 və 79.04%-ni təşkil edib.

Təqdim edilən rəqəmlərdən görünür ki, açıq tipli test tapşırıqları, ilk növbədə orta və yüksəkhazırlıqlı abituriyentləri bir-birindən fərqləndirməyə xidmət edib. Məsələn, II ixtisas qrupunda qapalı tipli tapşırıqların ən azı 40%-ni düzgün cavablandıran abituriyentlərin riyaziyyat fənnindən cavabları kodlaşdırılan açıq tipli test tapşırıqlarına verdikləri düzgün cavabların sayına görə paylanmasına nəzər yetirək: onların 23.12%-i açıq tipli test tapşırıqlarının 1-nə, 22.14%-i 2-nə, 17.91%-i 3-nə, 11.49%-i 4-nə, 6.34%-i 5-nə düzgün cavab verib, qalan 19.00%-i isə heç birinə düzgün cavab verə bilməyib. Bu seçmənin yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan test tapşırıqarı üzrə topladıqları balların sayına görə paylanmasına nəzər yetirdikdə isə bir az fərqli mənzərə ilə qarşılaşırıq: həmin abituriyentlərin 9.22%-i bu tip tapşırıqlar üzrə 1, 24.90%-i 2, 8.01%-i 3, 10.22%-i 4, 3.20%-i 5, 4.82%-i 6 bal toplaya bilib və qalan 39.62%-i isə ümumiyyətlə bal toplaya bilməyib. İdeal halda abituriyentlərin diferensiasiyası üçün açıq tipli test tapşırıqları orta və yüksək hazırlıqlı abituriyentlər seçməsinin səviyyəsinə tam uyğun olsaydı, onları cavabları kodlaşdırılan açıq tipli test taprşırıqları üzrə sayca 6 bərabər hissəyə (altseçməyə), yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan test tapşırıqları üzər isə 7 bərabər hissəyə bölərdi. Reallıqda açıq tipli test tapşırıqları vasitəsilə tam seçmə, orta və yüksəkhazırlıqlı abituriyentlər seçməsində alınan paylanmaların ideal paylanma ilə müqayisəsi göstərir ki, orta və yüksəkhazırlıqlı abituriyentlər seçməsində alınan paylanma ideala daha yaxındır. Deməli, açıq tipli test tapşırıqları, həqiqətən, orta və yüksəkhazırlıqlı abituriyentləri bir-birindən daha dəqiq fərqləndirməyə imkan vermişdir.

Ortastatistik abituriyent fənlər üzrə məktəb proqramının yalnız 32-55 faizini mənimsəyir

Ali təhsil müəssisələrinə imtahan vermiş abituriyentlərin Azərbaycan və rus bölmələri üzrə ayrılıqda ortastatistik portreti müəyyənləşdirilib. Belə ki, Azərbaycan bölməsində ortastatistik abituriyent I mərhələdə ana dili fənnindən test tapşırıqlarının 52.30, riyaziyyatdan 36.03, ingilis dilindən 38.17%-nə, II mərhələdə ana dilindən 54.26, ədəbiyyatdan 50.80, riyaziyyatdan 33.35, fizikadan 32.01, kimyadan 35.20, biologiyadan 55.33, tarixdən 43.28, coğrafiyadan 47.16%-inə düzgün cavab verib[*].

Rus bölməsində ortastatistik abituriyent isə I mərhələdə ana dili fənnindən test tapşırıqlarının 48.93, riyaziyyatdan 36.08, ingilis dilindən 54.48%-nə, II mərhələdə ana dilindən 54.70, ədəbiyyatdan 46.34, riyaziyyatdan 34.35, fizikadan 32.41, kimyadan 36.32, biologiyadan 48.70, tarixdən 34.91, coğrafiyadan 42.94%-inə düzgün cavablandırıb. Abituriyentlərin cavab göstəricilərindən aydın olur ki, hər iki bölmədə ortastatistik abituriyent fənlər üzrə testlərin yalnız 32-55 faizinə düzgün cavab verib. Test tapşırıqlarının məktəb proqramını tam əhatə etdiyini və qəbul imtahanında iştirak edənlərin məktəbin seçilən şagirdləri olduğunu nəzərə alsaq, belə qənaətə gəlmək olar ki, ortastatistik məzun məktəb proqramının 45–68%-ni mənimsəmir. Bu isə ümumi təhsil müəssisələrimizin böyük qismində tədris prosesinin normal aparılmamasından, tələbkarlığın zəifliyindən, ən başlıcası isə müəllimlərin çoxunun peşəkarlıq səviyyəsinin aşağı olmasından və tədris prosesində yeni təlim üsulları və texnologiyalarından istifadə edə bilməməsindən irəli gəlir. Odur ki, bu sahədə həyata keçirilməsi vacib olan digər tədbirlərlə yanaşı, müəllimlərin müasir elmi əsaslarla ixtisasının artırılması, ali təhsil müəssisələrində pedaqoji kadrların hazırlanması səviyyəsinin yüksəldilməsi və gələcək müəllimlərə lazımi pedaqoji-metodiki bilik və bacarıqların aşılanması məsələləri diqqət mərkəzində olmalıdır.

Qeyd olunanlarla yanaşı, abituriyentləri yüksək nəticələr qazanan qabaqcıl rayonların, məktəblərin, eləcə də öz yüksək nəticələri ilə fərqlənən müəllimlərin qabaqcıl təcrübəsi öyrənilməli və yayılmalıdır. Bunlar haqqında bir qədər sonra daha geniş məlumat veriləcəkdir.

Abituriyentlərin imtahan fənlərinə cavablarının ortastatistik göstəriciləri qruplar üzrə aşağıdakı cədvəllərdə təqdim olunur.

[*] Hər hansı bir seçmə (bölmə və ixtisas qrupları) üzrə ortastatistik abituriyentin ixtiyari fəndən düzgün cavablarının faizi dedikdə, həmin seçməyə daxil olan abituriyentlərin fənn üzrə düzgün cavablarının sayının orta qiymətinin test tapşırıqlarının ümumi sayına nəzərən faizi başa düşülür.

Cədvəl 1.26

AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ ABİTURİYENTLƏRİNİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ										
		I mərhələ			II mərhələ							
		Ana dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Ana dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	46.90	38.34	34.24			31.63	30.05	32.93			
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	52.46	39.31	40.11			36.30				39.49	46.94
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	57.06	29.36	40.33	54.18	50.72					45.51	
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	64.92	52.16	48.32				42.58	47.58	54.81		
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	43.05	23.65	28.15								

Cədvəl 1.27

RUS BÖLMƏSİ ABİTURİYENTLƏRİNİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ										
		I mərhələ			II mərhələ							
		Ana dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Ana dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	45.57	40.71	52.05			34.47	31.07	34.61			
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	48.59	36.81	56.41			33.79				32.27	42.74
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	51.47	26.60	54.87	54.55	46.22					37.07	
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	57.57	46.60	60.24				37.33	42.80	48.20		
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	42.91	26.01	46.51								

Test ölçü alətidir. Onun elmi baxımdan düzgün istifadə edilməsi və alınmış nəticələrin düzgün şərhi (interpretasiyası) çox əhəmiyyətlidir. Bu səbəbdən testin tərtib və istifadə edilməsinin bütün mərhələləri testologiyanın tələblərinə uyğun həyata keçirilməlidir.

Müasir test nəzəriyyəsi müəyyən qabiliyyətə malik olan sınaq iştirakçısının test tapşırığına düzgün cavabvermə ehtimalını bir (test tapşırığının çətinlik səviyyəsi), iki (test tapşırığının çətinlik və diskriminasiya

səviyyəsi) və üçparametrli (test tapşırığının çətinlik, diskriminasiya və cavabı təsadüfi şəkildə tapma səviyyəsi) logistik funksiyalarla ifadə olunan riyazi modellər əsasında qiymətləndirir.

Son illər DİM test tapşırıqları bankının parametrləndirilməsi üzrə bir sıra tədbirlər həyata keçirir: test tapşırıqlarının sınaqdan keçirilməsi və sonradan nəticələrinin emalı – test tapşırıqlarının kalibrlənməsi aparılır. Test tapşırıqlarının parametrləndirilməsi iki model – Rasch və ikiparametrli logistik model əsasında həyata keçirilir. Rasch modelində bütün test tapşırıqları eyni diskriminasiya (ayırdetmə) göstəricisinə malikdir. Bu, əslində, çox sərt fərziyyədir və praktikada özünü nadir hallarda doğruldur. İkiparametrli logistik modeldə isə test tapşırıqlarının diksriminasiya göstəriciləri bir-birindən fərqlənir. Bu modelin Rasch modelinə nəzərən üstünlüyü onun empirik (real) məlumatlarla daha yüksək uzlaşma səviyyəsinə malik olmasıdır. İkiparametrli logistik model əsasında bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi BILOG-MG və PARSCALE proqram təminatları əsasında aparılır.

Təbiidir ki, praktikada bütün test tapşırıqları riyazi modellə uzlaşmır və model işlədiləndə onunla uzlaşmayan test tapşırıqları atılmalı olur. Belə hallar, əsasən, test tapşırıqlarında müxtəlif qüsurların, məsələn, üstünlüyə malik distraktorun, yaxud çox zəif diskriminasiya xassəsinin olmasının nəticəsidir.

Model tətbiq edilərkən sınaq iştirakçılarının motivasiya səviyyəsi də nəzərə alınmalıdır. Başqa sözlə, informasiyanın emalı prosesində sınaq iştirakçısının imtahan prosesində mümkün olan ən yüksək nəticəni əldə etmək marağı hesaba alınmalıdır. Bununla əlaqədar olaraq test tapşırıqları parametrləndirildikdə, onlara cavab verməkdən çoxlu sayda imtina edən abituriyentlər sınaq iştirakçıları seçməsindən çıxarılır.

Yeni testlərin tərkibində parametrləndirilmiş tapşırıqlardan istifadə edilməsi testləşdirmə aparılan fənn üzrə qabiliyyət göstəricisi şkalasına yeni test tapşırıqlarının əlavə edilməsinə imkan verir. Beləliklə, kalibrlənmə həyata keçirildikdən sonra eyni tapşırıqlara malik olmayan müxtəlif testlərin nəticələrini müqayisə etmək imkanı yaranır. Bununla yanaşı müxtəlif imtahanlarda eyni imtahan iştirakçılarının olması da, bu imtahanlardakı testlərin nəticələrini müqayisə etmək imkanı verir.

Bu il Azərbaycan dili və riyaziyyat fənlərindən imtahan testləri tərtib edilərkən məhz ikinci metoddan istifadə olunmuşdur. Bu da bütün ixtisas qruplarında imtahan verən abituriyentlərin qabiliyyət səviyyələrinin elmi cəhətdən əsaslandırılmış müqayisəsini aparmağa imkan vermişdir.

DİM-in müxtəlif ixtisas qruplarında tətbiq etdiyi testlər eyni struktura malik deyil və onlar müvafiq qrupların kontingentinin qabiliyyətini mümkün qədər dəqiq üzə çıxarmağa və yoxlamağa istiqamətlənib. Testlərin strukturlarındakı müxtəliflik onların informasiya funksiyalarının təhlil prosesində istifadə edilən test tapşırıqlarının sayına görə normallaşdırılmış qrafiklərində özünü göstərir. Təqdim edilən informasiya funksiyaları (bax: qrafiklər 1.9 və 1.10) müvafiq qabiliyyətə malik abituriyentlər testdən keçirildikdə orta hesabla bir test tapşırığına düşən informasiyanın miqdarını təyin etməyə imkan verir. İnformasiya miqdarı nə qədər çox olarsa, qabiliyyəti ölçmə xətası da bir o qədər az olar. Qrafiklərdən göründüyü kimi, bütün informasiya funksiyaları maksimum nöqtəsinə malikdir və bu nöqtə hansı qabiliyyətə malik olan abituriyentlər testdən keçirildikdə ölçmə xətasının minimal olduğunu göstərir. Məsələn, Azərbaycan dilindən testlərin ən kiçik ölçmə xətası III ixtisas qrupunda qabiliyyət göstəricisi -0.35 loqit olan abituriyentlər üçün təmin edilir (bax: qrafik 1.9).

Qəbul imtahanı testinin məqsədi abituriyentləri ranqlara ayırmaq olduğundan onun ən yüksək ölçmə dəqiqliyi məhz müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin daha çox cəmləşdiyi intervalda əldə edilməlidir. Azərbaycan dili fənni üzrə III ixtisas qrupunda testin informasiya əyrisinin qabiliyyət göstəricilərinin paylanma histoqramı ilə müqayisəsi (1.9 saylı qrafik) də bizə bunu əyani şəkildə göstərir və göründüyü kimi, abituriyentlərin daha çox cəmləşdiyi yerdə onların qabiliyyətləri daha dəqiq qiymətləndirilir. Belə ki, əgər Azərbaycan dili fənni üzrə orta və yüksək qabiliyyətə malik olan abituriyentlər III ixtisas qrupunda sayca daha çox müşahidə olunursa, onda III ixtisas qrupunun Azərbaycan dili testinin informasiya funksiyasının müvafiq intervaldakı qiyməti də maksimal olmalıdır.

Riyaziyyat fənni üzrə I və II ixtisas qruplarında testlərin informasiya əyrilərinin qabiliyyət göstəricilərinin paylanma histoqramları ilə müqayisəsinə (1.10 saylı qrafik) baxdıqda, bir qədər fərqli mənzərənin şahidi oluruq. I və II ixtisas qrupları üzrə informasiya əyrilərindən göründüyü kimi, abituriyentlərə təqdim olunan testlər nəzərdə tutulduğu kimi daha çox orta və yüksək qabiliyyətli abituriyentləri bir-birilərindən fərqləndirmək və həmin hissələrdə onların qabiliyyət göstəricilərini daha dəqiq ölçmək üçün nəzərdə tutulub. Lakin bu ixtisas qrupları üzrə qabiliyyət göstəricilərinin paylanma histoqramına baxdıqda belə məlum olur ki, abituriyentlərin böyük hissəsi riyaziyyat fənni üzrə aşağı və orta qabiliyyət səviyyələrinə malikdirlər. DİM-in qəbul imtahanlarında təqdim olunan testlərin ümumorta təhsil müəssisələrinin tədris proqramları çərçivəsində hazırlandığını nəzərə alsaq, belə nəticəyə gəlmək olar ki, şagirdlərin riyaziyyat fənni üzrə hazırlıq səviyyələri qənaətbəxş deyil.

AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİNDƏN İNFORMASİYA ƏYRİSİ VƏ ABİTURİYENTLƏRİN QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI

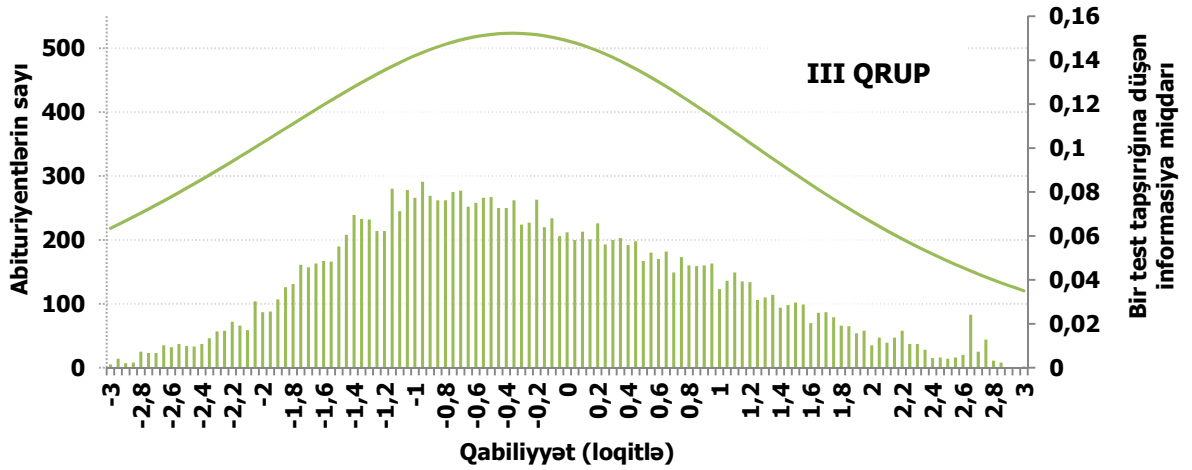

Qrafik 1.9

RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ İNFORMASİYA ƏYRİLƏRİ VƏ ABİTURİYENTLƏRİN QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI

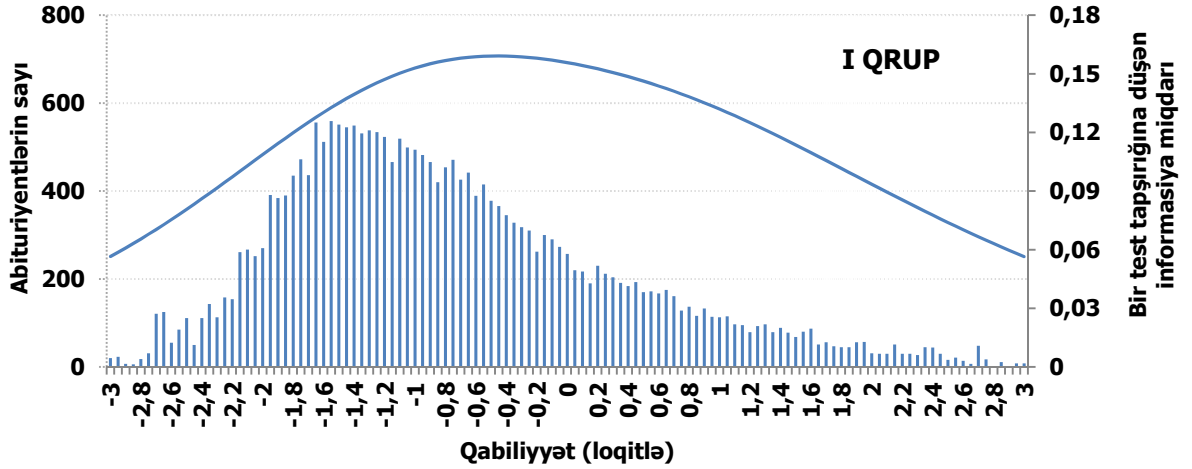

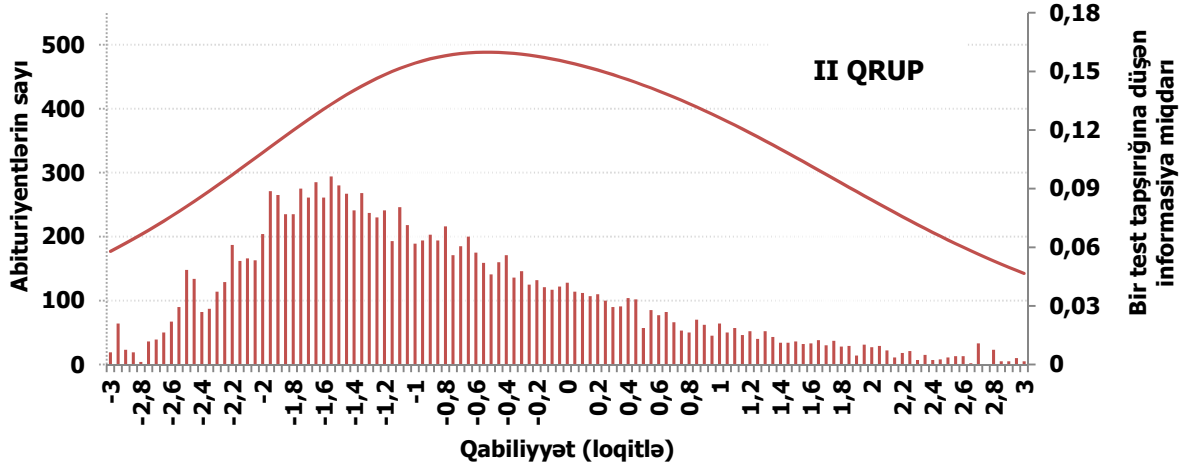

Qrafik 1.10

1.18 və 1.19 saylı diaqramlarda tam seçmənin 5, 10 və 15%-ni təşkil edən altseçmələr üzrə qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticələrinə əsasən müvafiq olaraq, Azərbaycan dili və riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik olan abituriyentlərin ixtisas qruplarına görə tərkibləri təqdim edilmişdir. Məlum olduğu kimi, II mərhələdə Azərbaycan dili fənni üzrə yalnız III ixtisas qrupunun, riyaziyyat fənni üzrə isə yalnız I və II ixtisas qruplarının abituriyentləri imtahan verdiklərindən II mərhələnin nəticələrinə əsasən abituriyentlərin daha çox hansı ixtisas qruplarını seçdiklərini görmək mümkün deyil. Bu səbəbdən də mənzərəni tam şəkildə görmək üçün qəbul imtahanının I mərhələsənin nəticələri götürülüb.

1.18 saylı diaqramdan göründüyü kimi, Azərbaycan dili fənnindən yüksək qabiliyyətə malik abituriyentlər daha çox III ixtisas qrupunu təmsil edirlər: 5 faizli altseçmədə 40.92%, 10 faizli altseçmədə 41.57% və 15 faizli altseçmədə 41.64%. Azərbaycan dili fənni üzrə yüksək qabiliyyətə malik olan gənclər III qrupla yanaşı, digər ixtisas qruplarında da təmsil olunublar. Onlar müvafiq hazırlıq keçdikləri halda III ixtisas qrupu abituriyentlərinə real rəqabət göstərə bilərdilər. Əgər Azərbaycan bölməsi abituriyentlərinin ixtisas qruplarına görə bölgüsünü nəzərə alsaq (I qrupda – 40.22%, II qrupda – 20.45%, III qrupda – 32.10%, IV qrupda – 7.24%), onda Azərbaycan dili üzrə yüksək qabiliyyətli abituriyentlərin istəklərinin qütbləşməsi aşkar şəkildə nəzərə çarpar. Çünki 5 faizli altseçmədə I və II qrupların abituriyentləri, müvafiq olaraq, cəmi 23.19% və 17.96% təşkil etdiyi halda, III və IV qrupların abituriyentləri, artıq 40.92 və 17.93% təşkil edir. Ötən illə müqayisədə bu il Azərbaycan dilindən yüksək qabiliyyətə malik olan abituriyentlərin nisbi sayı I və II ixtisas qruplarında azalıb (I qrupda 26.45%-dən 23.19%-ə, II qrupda 19.38%-dən 17.96%-ə qədər). III və IV ixtisas qruplarında isə, əksinə, belə abituriyentlərin nisbi sayı artmışdır (III qrupda 37.86%-dən 40.92%-ə, IV qrupda 16.30%-dən 17.93%-ə qədər).

Riyaziyyat fənnində tamamilə fərqli mənzərə müşahidə olunur (bax: 1.19 saylı diaqram). Burada 5 faizli altseçmədə I ixtisas qrupunun abituriyentləri sayca ən çoxdur (48.56%). I, II və IV qrupların abituriyentlərinin nisbi çəkiləri (müvafiq olaraq, 48.56%, 25.03% və 18.48%) onların tam seçmədəki nisbi çəkilərini (müvafiq olaraq, 40.23%, 20.77% və 7.48%) üstələyir. Bütün bunlar onu göstərir ki, I, II və IV ixtisas qruplarını seçən abituriyentlərin içərisində riyazi qabiliyyəti yüksək olanların nisbi çəkisi daha çoxdur. III ixtisas qrupunda, əksinə, bu qrupu seçənlərin (31.51%) içərisində riyazi qabiliyyəti yüksək olanların nisbi çəkisi (7.93%) daha azdır. Qeyd edək ki, ötən illərlə müqayisədə cari ildə riyaziyyat fənnindən yüksək qabiliyyətə malik olan abituriyentlərin ixtisas qruplarına olan meyilləri dəyişməmişdir. 2016-cı ildə belə abituriyentlərin 39.91%-i, 2017-ci ildə 36.32, 2018-ci ildə 38.47%, 2019-cu ildə 48.56% I ixtisas qrupuna göstərmişlər.

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİNDƏN YÜKSƏK QABİLİYYƏTLİ ABİTURİYENTLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

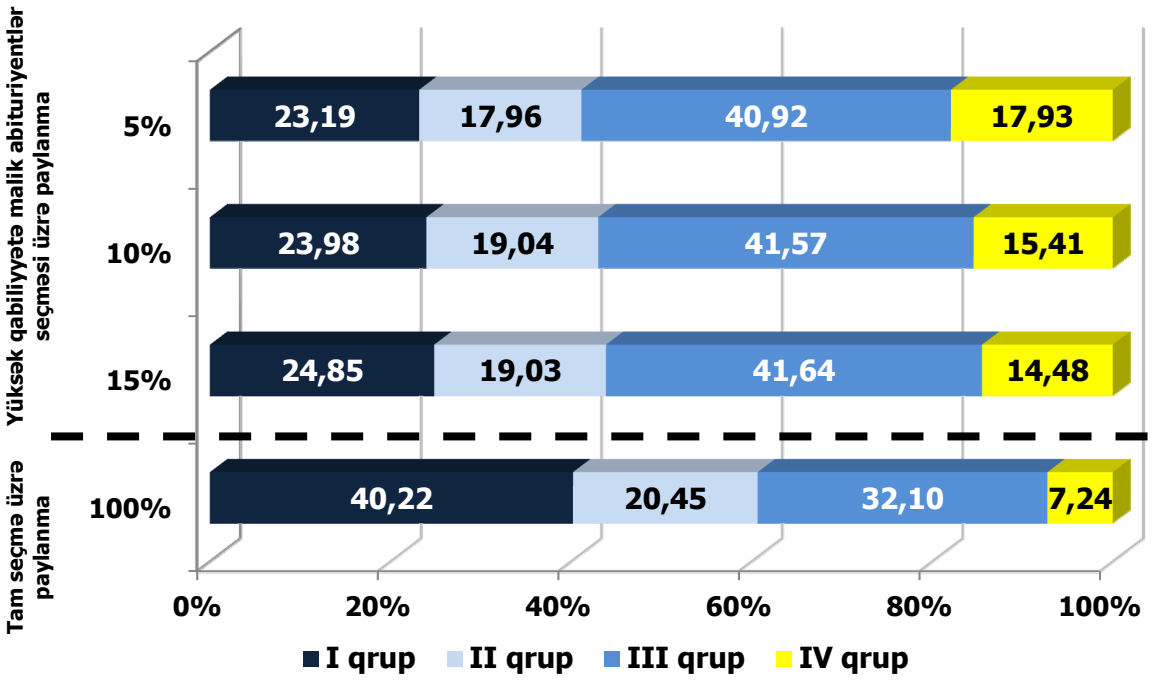

Şəkil 1.18

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN YÜKSƏK QABİLİYYƏTLİ ABİTURİYENTLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

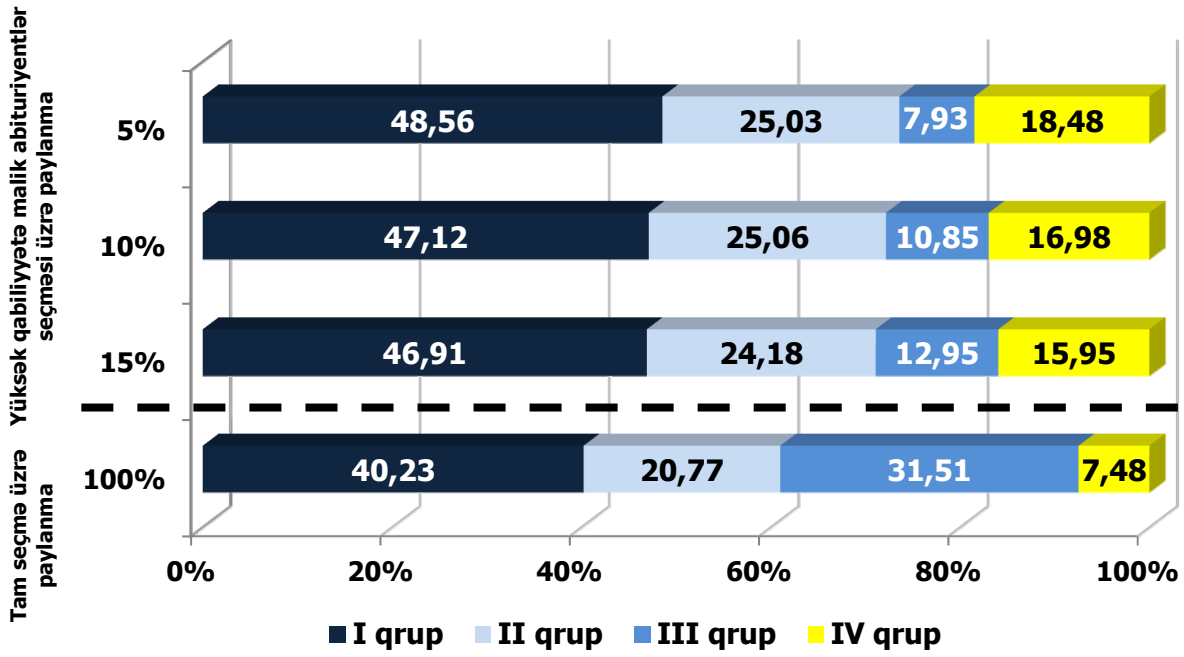

Şəkil 1.19

Qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticələrinə əsasən ayrı-ayrı fənlər üzrə oğlan və qız abituriyentlərin qabiliyyət səviyyələrinin paylanmasını ayrılıqda əks etdirən histoqramların (1.11 və 1.12 saylı qrafiklərə bax) müqayisəsi qızların həm Azərbaycan dili, həm də riyaziyyatdan üstünlüyə malik olduğunu göstərir.

Azərbaycan dili üzrə qabiliyyət səviyyəsinin paylanmasını əks etdirən histoqramların (1.11 saylı qrafik) müqayisəsi göstərir ki, oğlanların sayının qızların sayından çox olmasına baxmayaraq, -1.40 loqitdən başlayaraq nisbətən yüksək qabiliyyət intervalında qızlar, -1.40 loqitdən solda yerləşən aşağı qabiliyyət intervalında isə oğlanlar sayca üstünlük təşkil edir. Histoqramlar üzrə hesablamalar göstərir ki, hər 100 qız abituriyentdən 94–95–nin qabiliyyəti -1.40 loqitdən yüksək olduğu halda, hər 100 oğlan abituriyentdən qabiliyyətləri həmin intervalda yerləşənlərin sayı cəmi 85–86 nəfərdir. Beləliklə, bu intervalda fərq 9% təşkil edir.

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİ ÜZRƏ QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI

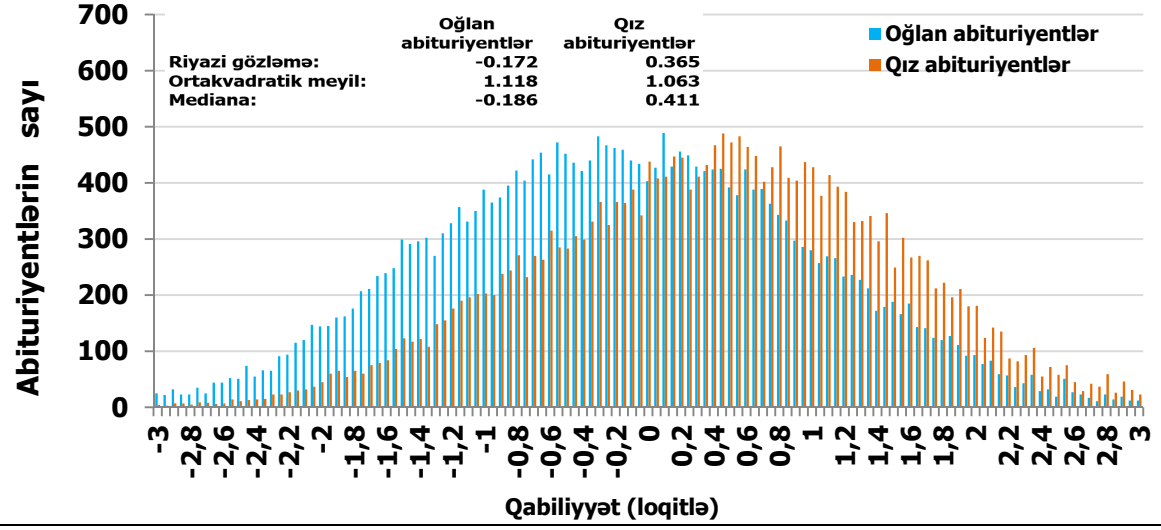

Qrafik 1.11

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN RİYAZİYYAT FƏNNİ ÜZRƏ QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI

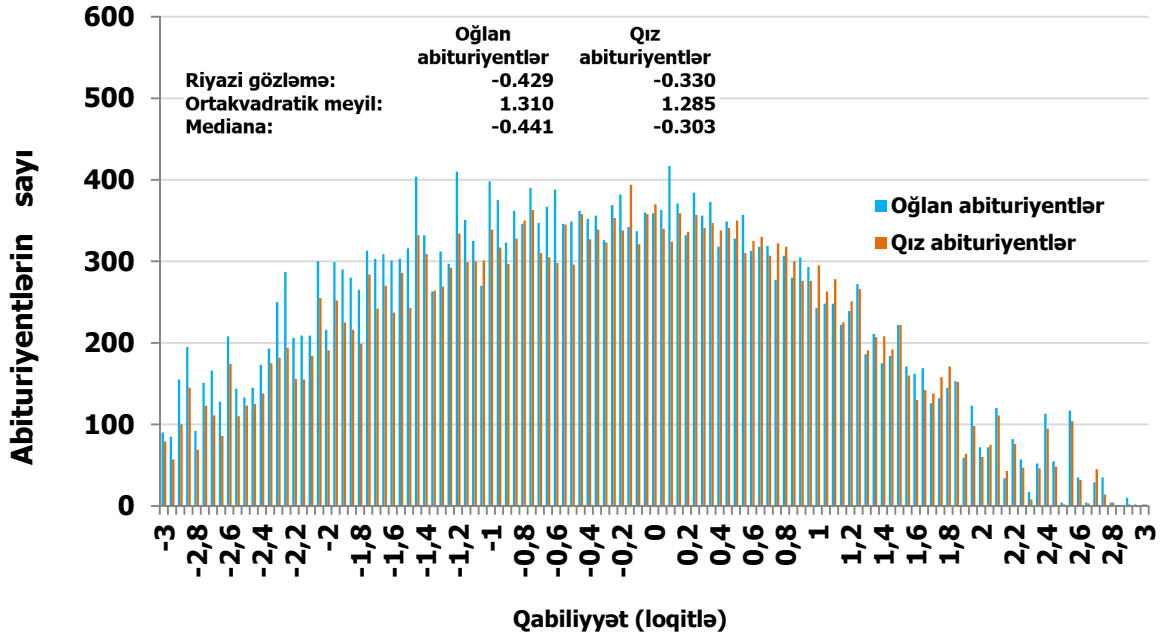

Qrafik 1.12

Riyaziyyat fənni üzrə qabiliyyət səviyyələrinin paylanmasında isə bir qədər başqa mənzərə müşahidə olunur (1.12 saylı qrafikə bax). Burada oğlan abituriyentlərin qabiliyyət göstəriciləri qızların göstəricilərinə yaxın olmuşdur. Azərbaycan dilindən fərqli olaraq riyaziyyat fənni üzrə oğlan və qızların qabiliyyət səviyyələrinin paylanmaları arasındakı fərq kiçikdir.

Qabiliyyətlərin ortakvadratik meyillə ifadə edilmiş vahidlərdə fərqlərini müqayisə etdikdə də həmin nəticəyə gəlmək mümkündür. Azərbaycan dili üzrə ümumi paylanmanın ortakvadratik meyilinin σ_a=1.125 olduğunu nəzərə alsaq, onda fərq aşağıdakı kimi olacaq:

$$\frac{0.365 + 0.172}{1.125} = 0.48\sigma_a$$

Riyaziyyat üzrə ümumi paylanmanın ortakvadratik meyilinin σ_r=1.299 olduğunu nəzərə alanda fərq:

$$\frac{-0.330 + 0.429}{1.299} = 0.08\sigma_r$$

bərabər olacaq.

Beləliklə, oğlan və qız abituriyentlərin qabiliyyət səviyyələri arasındakı fərq müvafiq ortakvadratik meyilin Azərbaycan dilində 48, riyaziyyatda isə 8 faizinə bərabərdir.

1.20 və 1.21 saylı şəkillərdəki diaqramlarda oğlan və qızların tam seçmənin 5, 10 və 15%-ni təşkil edən altseçmələri üzrə Azərbaycan dili və riyaziyyatdan qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticələrinə əsasən yüksək qabiliyyətə malik olan oğlan və qız abituriyentlərin nisbi sayları faizlə təqdim edilmişdir. Diaqramlardan göründüyü kimi, Azərbaycan dilindən ən yüksək qabiliyyətə malik olan 5 faizli altseçmədə hər 100 abituriyentdən 65-66-sı qız, 34-35-i oğlan, riyaziyyatdan ən yüksək qabiliyyətə malik olan 5 faizli altseçmədə hər 100 abituriyentin 53-54-ü oğlan, 46-47-si qızdır. Altseçmələr genişləndikcə oğlanların və qızların sayları tam seçmədəki tərkibə yaxınlaşır.

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİNDƏN YÜKSƏK QABİLİYYƏTLİ OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN BÖLGÜSÜ

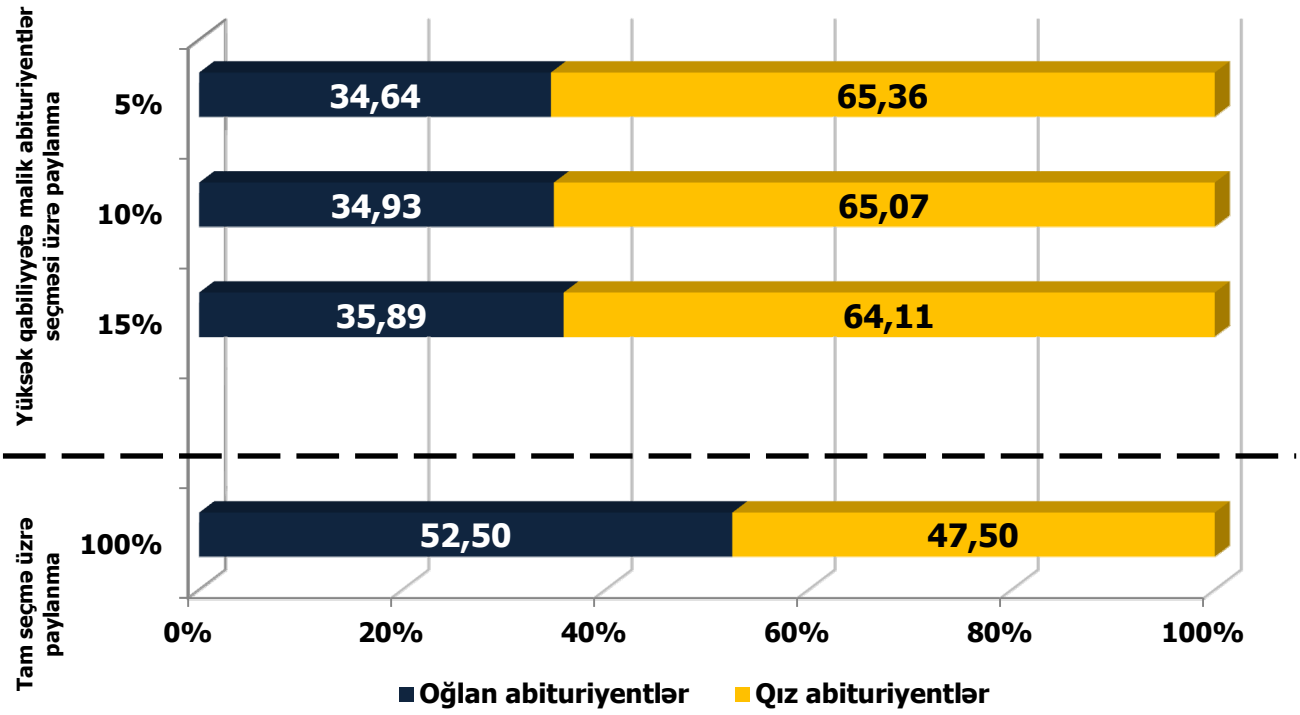

Şəkil 1.20

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN YÜKSƏK QABİLİYYƏTLİ OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN BÖLGÜSÜ

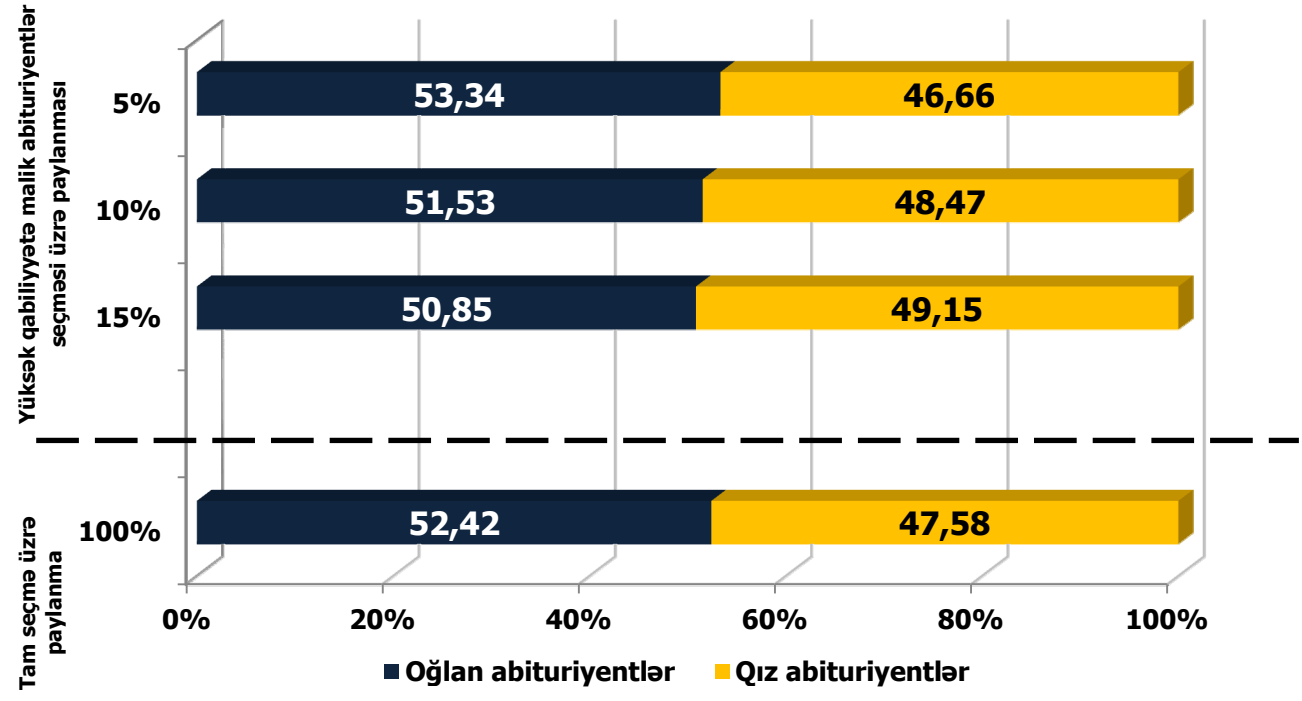

Şəkil 1.21

Qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticələrinə əsasən yüksək qabiliyyətə malik olan oğlan və qız abituriyentlərin ixtisas qrupları üzrə tərkibinin (bax: cədvəl 1.28 və 1.29) təhlili göstərir ki, Azərbaycan dili üzrə yüksək qabiliyyətə malik olan oğlanların III ixtisas qrupuna istəkləri tam seçməni təmsil edən ortastatistik oğlan abituriyentin həmin qrupa nümayiş etdirdiyi istəkdən yüksəkdir. Doğrudan da, 5 faizli altseçmə səviyyəsində III ixtisas qrupunun oğlan abituriyentlərinin nisbi sayı tam seçməyə nəzərən təxminən 1.4 dəfə artmışdır. Azərbaycan dilindən yüksək qabiliyyətə malik oğlan abituriyentlər III ixtisas qrupu ilə yanaşı, IV ixtisas qrupuna da üstünlük verirlər (nisbi sayı isə təxminən 3.6 dəfə çox olub). Qız abituriyentlərin seçimində də belə tendensiya IV ixtisas qrupunda müşahidə olunur. Burada 5 faizli altseçmə səviyyəsində qız abituriyentlərin istəyi tam seçməyə nəzərən 1.8 dəfə yüksəkdir. Digər tərəfdən, qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan dili fənni üzrə yüksək qabiliyyətli oğlanların və qızların I qrupun ixtisaslarını seçmə ehtimalı tam seçməyə nəzərən müvafiq olaraq, 1.5 və 1.7 dəfə zəifdir.

Cədvəl 1.28

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİNDƏN YÜKSƏK QABİLİYYƏT SƏVİYYƏSİNƏ MALİK OLAN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ PAYLANMASI

Tam seçmə üzrə	Oğlan abituriyentlər					Qız abituriyentlər				
	Altseçmə-nin payı	İxtisas qrupları üzrə paylanması				Altseçmə-nin payı	İxtisas qrupları üzrə paylanması			
		I	II	III	IV		I	II	III	IV
5%	**34.64**	34.50	26.86	25.66	13.65	**65.36**	17.42	13.43	49.42	20.37
10%	**34.93**	34.62	28.49	26.33	11.16	**65.07**	18.49	14.13	50.13	17.82
15%	**35.89**	35.11	28.19	27.24	10.12	**64.11**	38.99	14.09	50.11	17.06
İmtahan iştirakçılarının paylanması	**52.50**	50.84	27.50	18.78	3.78	**47.50**	29.18	13.00	47.37	11.17

Cədvəl 1.29

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN YÜKSƏK QABİLİYYƏT SƏVİYYƏSİNƏ MALİK OLAN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ PAYLANMASI

Tam seçmə üzrə	Oğlan abituriyentlər					Qız abituriyentlər				
	Altseçmə-nin payı	İxtisas qrupları üzrə paylanması				Altseçmə-nin payı	İxtisas qrupları üzrə paylanması			
		I	II	III	IV		I	II	III	IV
5%	**53.34**	54.22	28.15	5.77	12.45	**46.66**	42.85	21.87	10.53	25.65
10%	**51.53**	53.66	28.49	7.52	11.07	**48.47**	40.88	21.80	14.56	23.51
15%	**50.85**	54.41	28.29	8.23	9.91	**49.15**	39.95	20.34	18.06	22.47
İmtahan iştirakçı-larının paylanması	**52.42**	51.10	27.59	18.28	3.91	**47.58**	28.96	13.62	46.63	11.53

Riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik olan oğlan abituriyentlər I və II qrupun ixtisaslarına üstünlük verirlər. Belə ki, riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik 5%-li altseçməni təmsil edən abituriyentlərin 82.37%-i ərizələrində bu qrupları seçiblər. Bu altseçmənin istəyini tam seçmə ilə müqayisə etsək görərik ki, yüksək qabiliyyətli abituriyentlərin ixtisas qruplarını seçməkdə göstərdikləri istək tam seçmənin istəyinə uyğundur.

Riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik qız abituriyentlər seçməsində bir az fərqli mənzərənin şahidi oluruq. Belə ki, bu cür abituriyentlər daha çox I və IV ixtisas qruplarına üstünlük verirlər və riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik 5%-li altseçməni təmsil edən abituriyentlərin müvafiq olaraq, 42.85 və 25.65%-i ərizələrində bu qrupları seçiblər.

Riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik həm oğlan, həm qız abituriyentlər III qrupa elə də meyil göstərməyiblər. Oğlan abituriyentlərin tam seçməsinin 18.28, qız abituriyentlərin 46.63%-i bu qrupu seçmələrinə baxmayaraq, riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik 5%-li altseçmədə belələrinin nisbi sayı müvafiq olaraq, 3.2 və 4.4 dəfə az olub. IV ixtisas qrupunda isə bunun tam əksini görürük. 1.28 saylı cədvəldən də göründüyü kimi oğlan abituriyentlərin 3.91%-i, qız abituriyentlərin 11.53% IV ixtisas qrupunu seçdiyi halda yüksək qabiliyyətə malik 5%-li altseçmədə belələrinin nisbi sayı tam seçməyə nəzərən müvafiq olaraq, 3.2 və 2.2 dəfə çox olub.

Fənlər üzrə elmi-metodiki təhlil və tövsiyələr

Ali təhsil müəssisələrinə 2019-cu ilin qəbul imtahanları yeni qaydalar əsasında keçirilib. Qaydalara əsasən ümumi təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı qəbul imtahanının birinci mərhələsinə, ixtisas qrupları üzrə imtahanlar isə ikinci mərhələsinə aid olub.

Bu il fənn kurikulumları üzrə təhsil almış şagirdlər ilk dəfə qəbul imtahanı veriblər. Aşağıda təqdim edilən təhlil qəbul imtahanlarının ikinci mərhələsinə aiddir.

Qəbul imtahanlarında istifadə edilmiş qiymətləndirmə tapşırıqları müvafiq fənn kurikulumlarının təlim nəticələrinə uyğun olub. Qeyd etmək lazımdır ki, ilin əvvəlində "Abituriyent" jurnalının birinci nömrəsində imtahanlarda fənn kurikulumları üzrə mənimsənilmə səviyyəsinin yoxlanılması və qiymətləndirilməsi mümkün olan alt standartlar, dərsliklərdə onların reallaşdırılması üçün verilmiş təlim materiallarına uyğun mövzular əsasında qəbul proqramları və imtahan modellərinə uyğun tapşırıq nümunələri dərc edilərək abituriyentlərə qəbul imtahanlarında hansı tipli, hansı formalı tapşırıqların təklif ediləcəyi barədə məlumat verilib. Fənn kurikulumları üzrə sinif dərslikləri əsasında qiymətləndirmə tapşırıqları kitabçaları nəşr edilib. Abituriyentlərə qəbul imtahanlarında istifadəsi nəzərdə tutulan test modeli ilə tanış olmaq, imtahanın texnologiyasına bələd olmaq, imtahan mühitinə psixoloji cəhətdən alışmaq imkanı yaratmaq məqsədilə ***otk.az*** saytında onlayn, Bakı şəhərində və respublikanın müxtəlif bölgələrində isə kağız üzərində sınaq imtahanları keçirilib. Göstərilənlərin nəticəsidir ki, imtahanlarda istifadə edilmiş tapşırıqlar məzmun və forma baxımından abituriyentlərə tanış olub.

Qəbul imtahanları iki dəfə (yaz və yay sessiyası) keçirilib. İmtahanlarda fənn kurikulumlarının təlim nəticələrinə görə məktəb kursunda əldə edilmiş biliklərin tətbiqi bacarıqlarının yoxlanılmasına imkan verən tapşırıqlardan istifadə olunub. Bu cür tapşırıqlara dair nümunələr DİM tərəfindən siniflər üzrə dərsliklər əsasında hazırlanmış qiymətləndirmə tapşırıqları kitabçalarında kifayət qədər verilib.

İmtahanlarda I ixtisas qrupu üzrə riyaziyyat, fizika, kimya, II ixtisas qrupu üzrə riyaziyyat, coğrafiya, tarix, III ixtisas qrupu üzrə tədris dili, ədəbiyyat, tarix, IV ixtisas qrupu üzrə biologiya, kimya, fizika fənlərinin hər birindən imtahan bloklarına 30 tapşırıq daxil edilib. Bunlardan 22-si qapalı (verilənlərdən bir doğru cavabın müəyyən edilməsi), 5-i cavabı kodlaşdırılan açıq tipli (hesablama, seçim və uyğunluğu müəyyən etmək), 3-ü cavabı yazı ilə ifadə olunan tapşırıqlar olub. Cavabı yazı ilə ifadə olunan tapşırıqlar I ixtisas qrupunda riyaziyyat, fizika və kimya, II ixtisas qrupunda riyaziyyat, coğrafiya, IV ixtisas qrupunda biologiya, kimya, fizika fənlərindən 3 tapşırıqlı situasiya, II və III ixtisas qruplarında tarix fənnindən 3 tapşırıqlı mənbə, III ixtisas qrupunda tədris dili və ədəbiyyat fənlərindən 3 tapşırıqlı mətn olub. Həmçinin imtahanlarda Eyler-Venn diaqramı və klasterdən istifadə olunub.

Qeyd etmək lazımdır ki, ötən illərdə olduğu kimi bu il də qəbul imtahanları üçün sual kitabçaları qapalı şəraitdə ekspertlər tərəfindən hazırlanıb. Qapalı və cavabları kodlaşdırılan açıq tipli tapşırıqların doğru cavab etalonları dəqiqləşdirilib.

İmtahanlar keçirilən günlərdə imtahanlardan dərhal sonra aparılmış müstəqil ekspertiza nəticəsində qapalı və cavabları kodlaşdırıla bilən açıq tapşırıqların etalonları təsdiq edilərək elə həmin günlərdə Dövlət İmtahan Mərkəzinin *youtube* kanalı vasitəsilə canlı yayımla ictimaiyyətə elan olunub.

Cavabları yazı ilə ifadə olunan tapşırıqların isə qiymətləndirilmə meyarları dəqiqləşdirilib və tapşırıqlar müəyyən vaxt ərzində markerlər tərəfindən yoxlanılıb və nəticələr DİM-in internet saytı ilə elan edilib.

Ekspertlərin rəylərinə əsasən tapşırıqların respublikanın ümumtəhsil müəssisələrində qüvvədə olan fənn kurikulumlarının təlim nəticələrinə, seçilmiş alt standartların tələblərinə və dərsliklərdəki materiallar əsasında hazırlanmış qəbul proqramlarına uyğunluğu bir daha təsdiqini tapıb.

Qəbul imtahanlarında istifadə edilmiş tapşırıqların bölmələr üzrə paylanmasında məktəb kursunda fənlər üzrə mövzuların əhəmiyyətlilik dərəcəsi, tədris prosesində bölmələrə ayrılan vaxt və ixtisas qruplarının peşə xüsusiyyətləri nəzərə alınıb.

Qeyd etmək lazımdır ki, abituriyentlərin bilik və bacarıqlarını hərtərəfli yoxlamaq məqsədilə ayrı-ayrı ixtisas qruplarının peşə xüsusiyyətləri nəzərə alınaraq fənlər üzrə imtahan bloklarına qabiliyyət göstəricilərinə görə terminoloji, faktoloji, ümumiləşdirmə, izahat, hesablama, öncəgörmə və təklif olunan fəaliyyət tipli, mürəkkəblik dərəcəsinə görə sadə, orta çətinlikli və çətin tapşırıqlar daxil edilib. Bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsində fənn kurikulumları üzrə təlim nəticələrinə verilən tələblər nəzərə alınaraq imtahan bloklarında məntiqi düşünmə və nəzəri biliklərin tətbiqini tələb edən, proses və hadisələrin mahiyyətinin dərk edilməsinə yönələn, səbəb və nəticə əlaqələri əsasında qurulan tapşırıqlara üstünlük verilib.

Ötən illərdə olduğu kimi, bu il də fənlər üzrə seminarlarda tam orta və ali təhsil müəssisələrinin müəllimlərinin, metodistlərin, eləcə də AMEA-nın müvafiq fənlər üzrə mütəxəssislərinin iştirakı ilə qəbul imtahanlarında istifadə edilmiş tapşırıqların imtahan nəticələrinin statistik göstəriciləri əsasında hər bir tapşırıq aid olduğu alt standartın tələblərinə uyğunluğu, mövzu, mürəkkəblik dərəcəsi və analoqların işləməsi baxımından təhlil edilib.

Təhlil onu göstərib ki, tapşırıqlarla abituriyentlərin müvafiq fənn kurikulumunun təlim nəticələrinə uyğun bilik və bacarıqlarını yoxlamaq və obyektiv qiymətləndirmək mümkün olub.

Təhlil nəticəsində abituriyentlərin cavab verməkdə çətinlik çəkdikləri tapşırıqlar müəyyənləşdirilib və həmin tapşırıqlar araşdırılıb, onların izahına dair metodik tövsiyələr hazırlanıb, müvafiq fənlər üzrə test banklarının təkmilləşdirilməsi üçün təkliflər verilib.

Aşağıda ayrı-ayrı fənlər üzrə aparılmış elmi-metodik təhlilin nəticələri təqdim olunur:

Azərbaycan dili fənnindən III ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanlarında istifadə olunmuş tapşırıqlar fənn kurikulumunun 3 (“Oxu”, “Yazı” və “Dil qaydaları”) məzmun xətti üzrə 5 əsas və 65 alt standartın reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edib.

Tam (11 illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanlarında “Oxu” və “Yazı” məzmun xətləri standartlarının tələbləri cavabları yazı ilə ifadə olunan açıq və çoxseçimli qapalı tapşırıqlarla yetərincə yoxlandığından, qəbul imtahanlarında daha çox “Dil qaydaları” məzmun xəttinə aid bilik və bacarıqlar qapalı test tapşırıqları vasitəsilə yoxlanılıb. Mətnə aid olan cavabı yazı ilə ifadə edilən 3 tapşırıqla isə “Oxu” və “Yazı” məzmun xətləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılıb, qiymətləndirilib.

Fənn kurikulumunun təlim nəticələri əsasında hazırlanmış bu tapşırıqlar abituriyentlərin

- öyrəndiyi söz və ifadələri üslubi xüsusiyyətlərinə görə izah etmək;
- söz və ifadələrə əsasən oxuduğu mətnləri üslubi xüsusiyyətlərinə görə müqayisə edib qiymətləndirmək;
- mətnin hissələrini (giriş, əsas hissə, nəticə), abzasları, cümlələri, onlar arasında bağlama vasitələrini təhlil etməklə məzmunun aydın ifadə olunmasına təsirini izah etmək;
- mövzuya uyğun üslub seçməklə fikirlərini yazılı şərh etmək,
- üslubi tələblər baxımından özünün və başqasının yazısını təkmilləşdirmək;
- qrammatik-semantik xüsusiyyətlərini gözləməklə sözlərdən üslubi imkanlarına görə istifadə etmək;
- nitqin düzgünlüyünü və ifadəliliyini təmin edən durğu işarələrindən istifadə etmək;
- mətnin tərtibatına və üslubuna uyğun düzgün yazı bacarıqları nümayiş etdirmək;

kimi bilik və bacarıqlarının yoxlanılması, qiymətləndirilməsi üçün nəzərdə tutulub.

İmtahan nəticələrinin statistik göstəriciləri onu deməyə əsas verir ki, abituriyentlər ana dilinin qayda-qanunlarını öyrənməyə meyil göstərmiş, onlarda bu sahədə nəzəri və praktik bilikləri əlaqələndirə bilmə qabiliyyəti formalaşmışdır. Bu isə müstəqillik dövründə respublikada dövlət tərəfindən ana dilinə verilən diqqət və qayğı ilə bilavasitə bağlıdır. Gənc nəsil ana dilini daha yaxşı mənimsəməyə, ondan qüsursuz istifadə etməyə böyük önəm verir.

Həm 19 may, həm də 07 iyul tarixli imtahanlarda istifadə edilmiş tapşırıqların mürəkkəblik dərəcəsi və mövzu dairəsi eyni olmağına baxmayaraq, 07 iyul tarixli imtahanların nəticəsi 19 may tarixli imtahanlara nisbətən daha yüksək olub; təbii ki, daha artıq zamanda hazırlaşmaq imkanı olan abituriyentlər yüksək göstəricilərə nail olmuşlar.

Müxtəlif variantlarda eynitipli tapşırıqların cavablandırılma göstəricilərinin yaxın olması tapşırıqların düzgün qurulduğunu deməyə əsas verir. Təhlilin nəticəsi həm də müxtəlif mövzularda olan tapşırıqların abituriyentlər tərəfindən cavablandırılma səviyyəsinin fərqli olduğunu deməyə əsas verir. Bu hal daha çox mövzunun tədrisi və təkrar edilməsi vəziyyəti ilə bağlıdır. Abituriyentlərin daha yaxşı cavablandırdıqları mövzular əvəzlik, cümlələrin üslubi xüsusiyyəti, feilin təsriflənməyən formaları və s.-dir.

19 may tarixli imtahanda abituriyentlərin zəif cavablandırdıqları mövzulardan biri ədəbi dilin normalarıdır. Hər bir insanın, xüsusən də hər bir ziyalının ədəbi dildə danışıb yaza bilməsi zəruridir. Bu baxımdan imtahan blokunda ədəbi dilin normaları ilə bağlı tapşırıqlara müəyyən yer verilmişdir. 19 may tarixli imtahanda ədəbi dilin normaları ilə bağlı A variantı 27 saylı tapşırığa abituriyentlərin 16,18%-i, B variantında eyni saylı tapşırığa 14,47%-i düzgün cavab verib.

10-cu sinif

4.1.2. Sözün qrammatik-məna xüsusiyyətlərini gözləməklə ədəbi dil normalarına riayət edir.

19 may tarixli imtahan, A variantı 27 saylı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin.

1. Fonetik norma pozulmuşdur.
2. Leksik norma pozulmuşdur.
3. Qrammatik norma pozulmuşdur.

a. Budaqlar tünd göy gavalıların ağırlığından əyilmişdi.

b. Günəşin şüaları ətrafı işıqlandırırdılar.

c. Uğura gedən yolda yüksək addımlarla irəliləməyi bacarmalısan.

d. Daşqın çay kənarındakı kəndləri çətin vəziyətdə qoymuşdu.

e. Bir çox kitabın cildi cırılmışdı.

Fonetik norma sözlərin düzgün yazılışını tələb edir; **a** bəndində "*tünd göy"* sifətin sintaktik yolla formalaşan çoxaltma dərəcəsindədir və defislə yazılmalıdır (tünd-göy). Bu sözün tərəfləri ayrı yazıldığından fonetik norma pozulmuşdur. İkinci cümlədə qrammatik norma pozulmuşdur, çünki cümlənin mübtədası olan "*Günəşin şüaları"* cansız varlığı bildirdiyi üçün xəbər təkdə olmalıdır. Cümlənin xəbəri cəmdə olduğu üçün mübtəda ilə xəbər arasındakı uzlaşma əlaqəsi, yəni qrammatik norma pozulmuşdur. Üçüncü cümlədə isə leksik norma pozulmuşdur; belə ki, burada "*yüksək addımlarla"* ifadəsi səhvdir, "*iri addımlarla"* olmalı idi. Söz yerində düzgün işlənmədiyi üçün leksik normasının pozulmasına yol verilmişdir. Dördüncü cümlədə "vəziyətdə" sözü düzgün yazılmamışdır, bu sözün düzgün yazılış forması "vəziyyətdə"dir. Buna görə bu cümlədə də fonetik norma pozulmuşdur. Nəhayət, sonuncu – beşinci cümlədə qrammatik normaya riayət edilməmişdir, çünki dilimizin qrammatik qanunlarına görə, "*bir sıra*", "*bir çox*" qeyri-müəyyən saylarından sonra gələn isim cəmdə olmalıdır. Verilən nümunədə *"bir çox kitabların"* olmalı idi.

Doğru cavab: 1 – a, d; 2 – c; 3 – b, e

19 may tarixli imtahanda abituriyentlərin çətinlik çəkdikləri mövzulardan biri də Eyler-Venn diaqramı əsasında iki sözün morfoloji xüsusiyyətlərinə görə müqayisəsidir. Bu vəziyyətin bir səbəbi Eyler-Venn diaqramı üzrə işləmək təcrübəsinin azlığı, digər səbəbi isə mürəkkəb təfəkkür hadisəsi olan müqayisədir.

5-ci sinif

4.1.2. Sözün səs tərkibini, semantik xüsusiyyətlərini, tərkibini, yaranma üsullarını və qrammatik mənasını (ad, əlamət, hərəkət bildirməsini) izah edir.

19 may tarixli imtahan,
A variantı 23 saylı test tapşırığı

Eyler-Venn diaqramına əsasən ***səhvləri*** müəyyən edin.

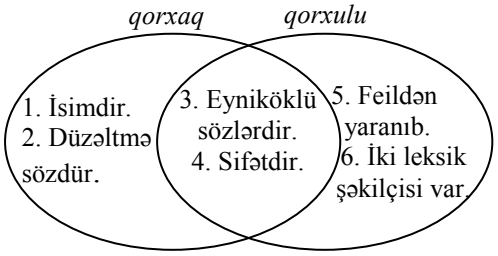

Açıq tipli bu test tapşırığına abituriyentlərin 7,74%-i doğru cavab verib, 8,28%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

"Qorxaq" sözü "*qorx"* feilinə *-aq* leksik şəkilçisini artırmaqla, "*qorxulu"* sözü isə *"qorx"* feilindən *-u* leksik şəkilçisi vasitəsilə yaranmış "*qorxu"* isminə *-lu* leksik şəkilçisini artırmaqla yaranmış düzəltmə

sifətlərdir, yəni "qorxulu" isimdən yaranmışdır. Deməli, 1-ci və 5-ci bəndlərdəki fikirlər səhvdir. Hər iki söz düzəltmədir, buna görə 2-ci bənddəki fikrin ancaq birinci sözə aid edilməsi doğru deyil. Bu sözlərin ikisinin də kökü "*qorx"* feili olduğu üçün 3-cü fikir düzgündür. 4-cü fikir də düzgündür: hər iki söz sifətdir.

Doğru cavab: 1, 2, 5

19 may tarixli imtahanda olduğu kimi, 07 iyul tarixli imtahanda da əksər tapşırıqlara 50%-dən artıq abituriyent doğru cavab verib. Xüsusən sözdə səs və hərfin münasibəti, omonimlik, ayrı-ayrı üslubların xüsusiyyətləri, ara sözlər, cümlə üzvlərinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı mövzulara aid test tapşırıqları yüksək səviyyədə cavablandırılıb. Əvəzlik, orfoqrafiya, zərflə bağlı test tapşırıqlarının cavablandırılmasında isə abituriyentlər çətinlik çəkiblər.

6-cı sinif

4.1.2. Sözün qrammatik mənasını kontekstə uyğun izah edir.

07 iyul tarixli imtahan, A variantı 18 saylı test tapşırığı

Hal şəkilçili əvəzliklərin məna növünə görə düzgün ardıcıllığını göstərin.

● *Qaraca çoban onun toz qaldırıb getdiyi yollara baxdı.*

● *Beyrək özü içəri girmək istədi.*

● *Qazanın obasında hələ heç kəsin heç nədən xəbəri yox idi.*

● *Bunu görən Qaraca çoban sapanda əl atdı.*

● *Kim at çapacaq, kim ox atacaq?*

1. qeyri-müəyyən əvəzlik 2. şəxs əvəzliyi
3. təyini əvəzlik 4. işarə əvəzliyi 5. sual əvəzliyi

A) 2, 3, 1, 4 B) 4, 1, 2, 5 C) 2, 1, 4 D) 1, 3, 5 E) 4, 3, 1, 2, 5

Əvəzlik mövzusuna aid bu tapşırığa abituriyentlərin 14,92 %-i doğru cavab verib, 38,27 %-i A bəndini, 29,74 %-i B bəndini doğru hesab edərək, 10,07 %-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün ilk növbədə şərtdəki birinci məqama diqqət yetirmək lazımdır. Belə ki, burada yalnız hal şəkilçisi qəbul etmiş əvəzliklərin məna növünü müəyyən etmək lazımdır. İkinci cümlədəki "*özü*" əvəzliyi hal deyil, mənsubiyyət şəkilçisi qəbul edib. Sonuncu cümlədəki "*kim*" sual əvəzliyi isə heç bir şəkilçi qəbul etməyib. Birinci cümlədəki "*onun*" şəxs əvəzliyidir. Üçüncü cümlədəki "*heç kəsin*" qeyri-müəyyən əvəzlikdir. Dördüncü cümlədəki "*bunu*" isə işarə əvəzliyidir.

Doğru cavab: 2, 1, 4

Fənn kurikulumlarının təlim nəticələrinə görə şagirdlərin dil qanunlarını mexaniki şəkildə əzbərləmələri deyil, reallığı məntiqi təfəkkürlə dərk etmələri və ifadə edə bilmələri tələb olunur. Dil materialından düşüncəli şəkildə istifadə etmədən, dil normalarına riayət etmədən fikrin düzgün ifadəsi və bu əsasda normal ünsiyyət qurmaq mümkün deyil. Buna görə də düşüncə, məntiqi əlaqələnmə yolu ilə müəyyənləşdirmə tələb edən tapşırıqlara üstünlük verilir. Bu baxımdan mətn üzərində iş əhəmiyyət kəsb edir. İmtahan nəticələri göstərir ki, bu sahədə hələ problemlər çoxdur.

19 may tarixli imtahanda abituriyentlərin zəif cavablandırdıqları tapşırıqlardan biri də məhz mətnlə bağlıdır. Mətnin ümumi məzmunu ilə ziddiyyət təşkil edən fikrin ifadə olunduğu cümlənin müəyyən edilməsini tələb edən tapşırığa A variantında yalnız abituriyentlərin 32,44%-i, B variantında isə 36,77%-i düzgün cavab verə bilmişdir.

Aşağıda A variantında verilmiş mətn və tapşırıqlar təqdim olunur.

İnsan niyə yaşlanır?

İnsan bədənindəki hüceyrələrin yeddi ildən bir yeniləndiyi elm aləminə məlumdur. Bəs insan nə üçün yaşlanır?

Müasir dövrdə insanların cavan qalmaq istəyi müxtəlif vasitələrlə tamamilə həll olunub. Kosmetik vasitələr, təbabət və sağlamlıq mərkəzləri gənc qalmaq istəyənlərə daim ümid versə də, insanların yaşlanması qaçılmazdır. Yaşlanmaq fırtınalı həyatın limanıdır.

Yaşlanma insan doğulduğu andan bədənin "proqramlaşdırılmış" fəaliyyətidir. Bu, hormonların qarşılıqlı təsiri nəticəsində baş verir. DNT-də baş verən müəyyən proseslər yaşlanmaya bilavasitə təsir edir. Bəs vaxtından tez qocalmanın səbəbi nədir?

Yağlı qida qəbulu, maddələr mübadiləsinin pozulması, artıq çəki yaşlanmanı sürətləndirən amillərdəndir. Hüceyrələrin fəaliyyətinə zərərli təsir edən hər bir maddə: alkoqol, tütün, radioaktiv maddələr və digər zərərli vərdişlər həm birbaşa, həm də immun sistemini zəiflətməklə yaşlanmaya təsir edir. Hər kəs orqanizminə düzgün qulluq göstərməklə və faydalı qida qəbul etməklə vaxtsız yaşlanmanın qarşısını ala bilər.

A variantı 28 saylı tapşırıq

Mətnə əsasən cədvəli tamamlayın.

Mətnin üslubuna uyğun olmayan cümlə	Həmin cümlənin aid olduğu üslub	Cümlənin aid olduğu üslubun səciyyəvi xüsusiyyətləri

Mümkün doğru cavab nümunələri:

Mətnin üslubuna uyğun olmayan cümlə	Həmin cümlənin aid olduğu üslub	Cümlənin aid olduğu üslubun səciyyəvi xüsusiyyətləri
Yaşlanmaq fırtınalı həyatın limanıdır.	Bədii	Obrazlılıq, emosionallıq, məcazilik, bədii təsvir və ifadə vasitələrindən istifadə, ritorik sualdan istifadə, epiqraflardan, sitatlardan geniş istifadə və s.

Bal şkalası	Meyarlar:
1 bal	a. Cədvəlin hər üç hissəsinə uyğun fikir yazılır, yanlış fikir yazılmır.
0,5 bal	b. Cədvəlin ən azı iki hissəsinə uyğun fikir yazılır, yanlış fikir yazılmır. c. Cədvəlin hər üç hissəsinə uyğun nümunə yazılsa da, bir yanlış cavab da yazılır. d. Cədvəlin ən azı iki hissəsinə uyğun fikir yazılsa da, bir yanlış fikir də yazılır. e. Cədvəlin ən azı bir hissəsinə uyğun fikir yazılsa da, yanlış fikir yazılmır.
0 bal	f. Cədvəlin bir hissəsinə uyğun nümunə yazılsa da, yanlış nümunə də yazılır. g. Cədvəlin iki hissəsinə uyğun nümunə yazılsa da, bir neçə yanlış nümunə də yazılır. h. Cədvəlin ən azı bir hissəsinə uyğun fikir yazılsa da, bir yanlış fikir də yazılır. i. Digər bütün hallarda.

Bu tapşırıq 10-cu sinfin 2.1.1. *Mətndəki söz və ifadələri üslubi xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir* və 2.1.2. *Söz və ifadələrə əsasən oxuduğu mətnin üslubunu müəyyənləşdirir* alt standartlarının tələblərinə uyğun olaraq, abituriyentin mətnin üslubi xüsusiyyətlərini fərqləndirmə, müəyyənetmə bacarıqlarını yoxlamaq (qiymətləndirmək) məqsədi daşıyır. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün mətnin məzmununu mənimsəmək, mətnin və onun tərkibindəki ayrı-ayrı söz və ifadələrin daşıdığı funksiyaları (poetik, terminoloji, informativ) və həmin söz və ifadələrin aid olduğu üslubun xüsusiyyətləri müəyyən etmək, fərqləndirmək bacarığı tələb olunur. Buna görə də "İnsan niyə yaşlanır?" mətninin publisistik üsluba aid olduğunu, mətnin ikinci abzasının sonuncu cümləsinin ("Yaşlanmaq fırtınalı həyatın limanıdır") isə məcazilik ifadə edərək bədii üsluba aid olduğunu müəyyən etmək lazımdır. Bundan əlavə, cədvəl formasında təqdim olunan tapşırığın bir tələbi də həmin cümlənin aid olduğu üslubun (yəni bədii üslubun) səciyyəvi xüsusiyyətlərini müvafiq (III) boş xanaya yazmaqla bağlıdır.

Meyardan da göründüyü kimi, birinci boş xanaya "Yaşamaq fırtınalı həyatın limanıdır" cümləsi, ikinci boş xanaya həmin cümlənin aid olduğu üslubun adı (bədii), üçüncü boş xanaya bədii üslubun xüsusiyyətləri (obrazlılıq, emosionallıq, məcazilik və s.) yazılmalıdır.

Dərslikdə və MMV-də hər iki alt standartın (10-cu sinif 2.1.1; 2.1.2.) əhatə etdiyi bacarıqların, təxminən 30-dan çox mövzunun tədrisi zamanı reallaşdırıldığı göstərilir.

Statistik məlumata əsasən bu tapşırığa abituriyentlərin 43,87%-i düzgün cavab yazıb və tam balla, 4,16%-i yarım balla, 26,26%-i isə 0 balla qiymətləndirilib. 25,60% abituriyent tapşırığı cavablandırmaqdan imtina edib.

A variantı 29 saylı tapşırıq

Mətndə ümumi məzmuna zidd fikrin ifadə olunduğu cümləni müəyyən edib yazın.

Mümkün doğru cavab nümunələri:

Müasir dövrdə insanların cavan qalmaq istəyi müxtəlif vasitələrlə tamamilə həll olunub.

Bal şkalası	**Meyarlar:**
1 bal	a. Mətndəki cümlə müəyyən edilib yazılır, yanlış cümlə yazılmır.
0 bal	b. Mətndəki cümlə müəyyən edilib yazılsa da, yanlış cümlə də yazılır. c. Uyğun cümlə yazılmır.

Tapşırıq 7-ci sinif səviyyəsində *2.2.2. Mətnin tərkib hissələri arasındakı əlaqəni müəyyənləşdirir* alt standartı üzrə formalaşdırılmış bacarıqları yoxlamaq məqsədi daşıyır. Göründüyü kimi, mətnin ümumi məzmunu müxtəlif bioloji amillərin nəticəsində insan orqanizminin yaşlanmasının qaçılmaz olduğu haqqındadır. Lakin ikinci abzasın birinci cümləsindəki fikir bu ümumi fikrə ziddir: "*Müasir dövrdə insanların cavan qalmaq istəyi müxtəlif vasitələrlə tamamilə həll olunub*". Tapşırığa düzgün cavab yazmaq üçün mətnin məzmununu yaxşı mənimsəmək və mətndəki fikirlər arasında məntiqi əlaqələnməni müəyyən edə bilmək bacarığı tələb olunur.

Statistik məlumatdan da göründüyü kimi, bu tapşırığa abituriyentlərin 32,44%-i düzgün cavab yazıb və cavabları tam balla, 49,97% abituriyent 0 balla qiymətləndirilib, 5,73% isə tapşırığı cavablandırmaqdan imtina edib. Dərslikdə və MMV-də bu alt standartın (7 sinif 2.2.2) reallaşdırılması ilə bağlı kifayət qədər material təqdim edilsə də, təəssüf ki, 0 balla qiymətləndirilənlər doğru cavab yazanlardan çox olub.

A variantı 30 saylı tapşırıq

Mətnin məzmununa əsasən cədvəli tamamlayın.

Səbəb	***Nəticə***
	Yaşlanma insan iradəsindən asılı olmur.
Orqanizmə düzgün qulluq edilir.	

Mümkün doğru cavab nümunələri:

Səbəb	***Nəticə***
1. Yaşlanma insan doğulduğu andan bədənin "proqramlaşdırılmış" fəaliyyətidir; 2. Hormonların qarşılıqlı təsiri nəticəsində baş verir. 3. DNT-də baş verən müəyyən proseslər bilavasitə təsir edir. 4. Yağlı qida qəbulu, maddələr mübadiləsinin pozulması, artıq çəki yaşlanmanı sürətləndirir. 5. Hüceyrələrin fəaliyyətinə zərərli təsir edən hər bir maddə: alkoqol, tütün, radioaktiv maddələr və digər zərərli vərdişlər immun sistemini zəiflədir.	Yaşlanma insan iradəsindən asılı olmur.
Orqanizmə düzgün qulluq edilir.	Vaxtsız yaşlanmanın qarşısını alır.

Bal şkalası	Meyarlar:
1 bal	a. Cədvəlin hər iki hissəsinə uyğun fikir yazılır, yanlış fikir yazılmır.
0,5 bal	b. Cədvəlin ən azı bir hissəsinə uyğun fikir yazılır, yanlış fikir yazılmır. c. Cədvəlin hər iki hissəsinə uyğun nümunə yazılsa da, bir yanlış cavab da yazılır.
0 bal	d. Cədvəlin iki hissəsinə uyğun fikir yazılsa da, bir neçə yanlış fikir də yazılır. e. Cədvəlin bir hissəsinə uyğun fikir yazılsa da, digər hissəsinə yanlış fikir yazılır. f. Digər bütün hallarda.

Çətin səviyyəli bu tapşırıq 9-cu sinfin 2.2.3. alt standartına (*Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir*) uyğun olaraq, mətnin məzmununu mənimsəmək, mətndəki səbəb-nəticə əlaqəsini müəyyən etmək, bu amillər əsasında inteqrasiya yaratmaq, eləcə də təhlil, sintez bacarıqlarını yoxlamaq (qiymətləndirmək) məqsədi daşıyır. Dərslikdə və MMV-də bu alt standartla bağlı bacarıqların, təxminən, ondan çox mövzunun tədrisi zamanı reallaşdırılması nəzərdə tutulub.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün cədvəldə "Nəticə" kimi təqdim olunan "*Yaşlanma insan iradəsindən asılı olmur*" fikrinin səbəbini yazmaq tələb olunur. Meyardan da göründüyü kimi, "*Yaşlanma insan doğulduğu andan bədənin "proqramlaşdırılmış" fəaliyyətidir*", "*Hormonların qarşılıqlı təsiri nəticəsində baş verir*" və s. məzmunlu hər hansı bir fikir yazılmalıdır. Həm də cədvəldə "Səbəb" hissəsində təqdim olunan "*Orqanizmə düzgün qulluq edir*" fikrinin nəticəsini yazmaq tələb olunur. Meyardan da göründüyü kimi, "Nəticə" hissəsinə "*Vaxtsız yaşlanmanın qarşısını alır*" məzmunlu hər hansı uyğun fikir yazılmalıdır.

Statistik məlumatdan da göründüyü kimi, bu tapşırığa abituriyentlərin 60,82%-i düzgün cavab verərək tam balla; 25,07%-i yanlış cavab verərək 0 balla, 25,07%-i isə tapşırığa qismən düzgün cavab verərək meyarlara əsasən yarım balla qiymətləndirilib.

2018-2019-cu tədris ilində keçirilmiş qəbul imtahanlarında istifadə olunmuş tapşırıqların təhlili göstərir ki, tapşırıqlar tələb olunan səviyyəyə uyğundur, səhvə və dolaşıqlığa malik deyil. Bununla belə, bəzi mövzularda abituriyentlərin cavablarının zəifliyi fənnin tədrisində hələ də müəyyən problemlərin qaldığını göstərir.

Azərbaycan dili istisna olmaqla tədris digər dillərdə aparılan təhsil müəssisələrinin şagirdləri üçün ***Azərbaycan dili (dövlət dili)*** fənnindən imtahanlarda istifadə edilmiş test tapşırıqları fənn kurikulumunun 2 (**"Oxu"** və **"Yazı"**) məzmun xətti üzrə IX sinif səviyyəsində 3 əsas, 22 alt standartın, XI snif səviyyəsində isə 3 əsas və 28 alt standartın reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edib.

Tapşırıqlar şagirdlərin:

- oxuduğu mətndə sözlərin mənasını izah etmək;
- orfoepiya qaydalarını, vurğu, intonasiya və fasiləni gözləməklə mətni düzgün oxumaq;
- Azərbaycan dilində olan mətnlər üzərində işləmək, onların məzmunu haqqında mülahizələrini bildirmək;
- yazılı nitqində orfoqrafiya, qrammatika və durğu işarəsi qaydalarını tətbiq etmək;
- öz fikirlərini sərbəst, yazılı ifadə etmək

kimi bilik və bacarıqlarının yoxlanılması, qiymətləndirilməsi üçün nəzərdə tutulub.

Bu tapşırıqlar fənn kurikulumu üzrə mənimsənilmə səviyyəsinin yoxlanılması, qiymətləndirilməsi mümkün olan alt standartların tələbləri və dərsliklər əsasında hazırlanmış proqrama tam uyğun olub.

Qeyd etmək lazımdır ki, həm ümumi (9 illik), həm də tam (11 illik) orta təhsil səviyyəsindən şagirdlər dövlət dilindən imtahan veriblər.

İmtahanlarda dil qaydaları ilə bağlı məntiqi təfəkkürə əsaslanan, praktiki əhəmiyyətli test tapşırıqları ilə yanaşı, oxuyub-anlamanı, dilin praktiki tətbiqini yoxlamaq məqsədilə bədii və publisistik üslublarda olan ontapşırıqlı iki mətndən istifadə olunub. Bu tapşırıqlarla mətndəki əsas fikri müəyyən etmək, faktları tutuşdurmaqla məntiqi nəticə çıxarmaq, fikri ümumiləşdirmək, mətndə verilən bir neçə məlumatdan yeni informasiya əldə etmək və s. kimi bacarıqlar yoxlanılır.

Təklif edilən test tapşırıqlarının məzmunu şagirdlərin nəzəri materialı necə mənimsədiyini, onların praktik dil səviyyəsini, söz ehtiyatını və oxuyub-anlama bacarığını üzə çıxarmağa imkan verib.

İmtahan nəticələrinin təhlili şagirdlərin fənn üzrə hazırlıq səviyyəsinin ilbəil yüksəldiyini söyləməyə əsas verir. Lakin yenə də şagirdlər bəzi test tapşırıqlarının cavablandırılmasında çətinlik çəkiblər.

Test tapşırıqlarının təhlilinə əsasən demək olar ki, ümumtəhsil məktəblərində mətnlərin məzmununun mənimsənilməsi, məzmuna uyğun atalar sözlərinin tapılması, fakt və məlumatlara əsasən planın tərtib edilməsi işi ilə bağlı hələ də bir çox qüsurlar mövcuddur.

Şagirdlərin cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri bəzi tapşırıqların izahlı şərhi təqdim edilir.

IX sinif, 5 may tarixli imtahan, A variantı 18 saylı test tapşırığı

Mətni oxuyun və 11 – 20-ci tapşırıqları yerinə yetirin.

Cavanşir

*Hava açıldıqca Girdiman qalası aydın görünürdü. Girdiman dövlətinin bərəkətli torpaqlarına düşmən çoxdan göz dikmişdi, lakin yurdun igidləri yadellilərə aman vermirdilər. **1** Torpaqlarımızın bir hissəsi düşmən tapdağı altındadır.*

*Səhər açılar-açılmaz şeypur səsləri Girdiman camaatını böyük meydana topladı. **Vətənin göylərini qara buludlar alanda** həmişə belə olardı. Hamı Girdimanın igid sərkərdəsi Varazın nə deyəcəyini gözləyirdi. Hökmdar xalqa üz tutdu. Qocaman sərkərdənin səsindəki titrəyiş fəlakətin böyüklüyündən xəbər verirdi. Varaz dedi:*

– Övladlarım, müqəddəs Girdiman ölkəsi təhlükədədir. Üstümüzə amansız düşmən gəlir. Hər zaman düşmənə layiqli cavab vermişik. Girdiman adı gələndə hamı hörmətlə baş əyib. İndi qocalmışam, əllərim titrəyir. Sərkərdəniz kim olacaq?

*Ağsaçlı qoca hörmətlə: **2***

– Böyük hökmdar, özün göstər. Dostumuzu da, düşmənimizi də tanıyan sənsən, – dedi.

*Varaz bu fikirlə razılaşmadı. Çünki tək qərar vermək istəmədi. **3** Ona görə də xalqa müraciət edərək:*

– Könüllülər meydana çıxsın, – dedi.

Könüllülər arasında hökmdarın oğlu igid Cavanşir də vardı:

– Ata, sərkərdəlik qılıncını mənə verin. Düşmən sərkərdəsinin qılıncını əlindən alacağıma söz verirəm.

***4** Qılınclar parladı. Qoşun hərəkətə gəldi. **5** Əhali rahat nəfəs aldı: Varaz qocalıbsa da, Cavanşir sağ olsun!*

Mətndə ifadə olunan əsas fikrə uyğundur:

A) Ot kökü üstə bitər.

B) Sonrakı peşmançılıq fayda verməz.

C) İgid ölər, adı qalar.

D) Mərdi qova-qova namərd eləmə.

E) Uzaqdan baxana döyüş asan gələr.

Tapşırıq V sinif səviyyəsində *3.1.3. Mətndəki əsas fikrə uyğun fakt və hadisələri müəyyənləşdirir* alt standartının tələbi üzrə formalaşdırılmış bacarıqları yoxlamaq məqsədi daşıyır. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün əvvəl mətni diqqətlə oxumaq, məzmununu mənimsəmək lazımdır.

Mətnin məzmununu aydın, dəqiq anlayan 24,37% şagird Cavanşirin igidlikdə, mərdlikdə, qorxmazlıqda, cəsurluqda atası Varaza bənzədiyini, onun yolunu davam etdirdiyini başa düşmüş və doğru cavab kimi A bəndini seçmişdir. Yəni "Ot kökü üstə bitər" atalar sözünü mətndə ifadə olunan əsas fikrə uyğun hesab etmişdir. 50,34% şagird C bəndini (İgid ölər, adı qalar), 10,86% şagird isə E bəndini (Uzaqdan baxana döyüş asan gələr) doğru hesab etmişdir.

Doğru cavab: A

IX sinif, 5 may tarixli imtahan, B variantı 25 saylı test tapşırığı

Mətni oxuyun və 21 – 30-cu tapşırıqları yerinə yetirin.

Parça sənəti

XVI–XVII əsrlərdə yüksək inkişaf mərhələsinə Azərbaycanda toxuculuq sənəti çatır. Bu dövrdə Azərbaycanda parça istehsalına başlanmışdır. [1] *Azərbaycanda olmuş məşhur fransız səyyahlarından biri olan Şarden burada yüz növdən artıq müxtəlif parçaların toxunduğunu öz gündəliyində qeyd etmişdir.*

Vaxtilə yüksək qiymətləndirilən bu gözəl sənət nümunələrinə İtaliya, Hollandiya, Fransa, İngiltərə, Rusiya və başqa Avropa ölkələrində böyük ..... olmuşdur.

Azərbaycan parçalarının belə böyük [şöhrət] *qazanmasına səbəb təkcə onların gözəl toxunuşu və davamlı olması deyildi.* [2] *Bu parçaların qiymətli cəhəti bir də ondan ibarət idi ki, bədii xüsusiyyət daşıyan naxışlarla bəzədilirdi. Hətta müharibə və ov səhnələrini təsvir edən parçalar da mövcud idi.* [3]

Alı və zərli adlı parçalar qızıl və gümüş saplarla toxunduğu üçün dünya bazarlarında daha baha qiymətə satılırdı. Belə parçaların saplarını adi toxucular deyil, zərgərlər hazırlayırdılar. [4]

Gül-çiçək rəsmləri ilə bəzədilmiş parçalar Azərbaycan toxuculuq sənətində çoxluq təşkil edirdi. Bu parçaların böyük bir qismi hazırda Azərbaycan Tarixi Muzeyində və Azərbaycan Dövlət İncəsənət Muzeyində nümayiş etdirilir. Moskva, Sankt-Peterburq, həmçinin dünyanın bir çox məşhur muzeylərində də Azərbaycan parçalarının çoxlu qiymətli nümunələri saxlanılır. [5]

Hansı fikir mətnin əsas hissəsinə aiddir?

A) toxuculuq istehsalında rəsmlərdən istifadə edilməsi

B) Azərbaycan parça nümunələrinin muzeylərdə saxlanılması

C) əcnəbilərin Azərbaycan parçaları ilə bağlı qeydləri

D) toxuculuq sənətinin yüksək mərhələyə çatması

E) parçaların eksponat kimi təqdim edilməsi

Bu test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün "Oxu" məzmun xətti ilə bağlı VI sinif səviyyəsində *3.1.3. Mətnin tərkib hissələrini (giriş, əsas hissə, nəticə) müəyyənləşdirir* alt standartının tələbi olan bilik və bacarıqlar nümayiş etdirilməlidir. Belə ki, mətni diqqətlə oxuyan şagird onu tərkib hissələrinə ayırmağı, **giriş, əsas hissə, nəticə**yə görə fərqləndirməyi bacarmalıdır. Mətnin I abzasının giriş, son abzasının nəticə, qalan parçaların **əsas hissə** olduğunu müəyyən edə bilən şagirdlər doğru cavabı dəqiqləşdirməkdə çətinlik çəkməmişlər.

Beləliklə, **C** və **D** bəndlərindəki fikirlər mətnin **giriş** hissəsinə aiddir. (Azərbaycanda toxuculuq sənətinin yüksək mərhələyə çatması, əcnəbilərin Azərbaycan parçaları ilə bağlı öz gündəliklərində qeydlər etməsi). **B** və **E** bəndlərindəki fikirlər isə mətnin **nəticə** hissəsinə aiddir. (Azərbaycan parça nümunələrinin muzeylərdə saxlanılması, parçaların eksponat kimi təqdim edilməsi). **A** bəndindəki fikir isə mətnin **əsas** hissəsinə aiddir. Əsas hissədə yazılıb: "*Bu parçaların qiymətli cəhəti bir də ondan ibarət idi ki, bədii xüsusiyyət daşıyan naxışlarla bəzədilirdi*". A bəndindəki fikir də buna uyğundur: "*toxuculuq istehsalında rəsmlərdən istifadə edilməsi*". Deməli, tapşırığın A bəndindəki cavab doğrudur.

Təəssüf olsun ki, cəmi 10,90% şagird doğru cavabı müəyyən edə bilmiş və **A** bəndini seçmişdir. 47,01% **D** bəndini, 20,29% **B** bəndini, 12,51% **C** bəndini, 3,75% **E** bəndini doğru hesab edərək, yanlış seçim etmişdir.

Doğru cavab: A

IX sinif, 29 may tarixli imtahan, A variantı 6 saylı test tapşırığı

Hansı söz birləşməsinin birinci tərəfi quruluşuna görə digərlərindən fərqlənir?

A) yaşıl yarpaq B) ətirli gül C) təzə çiçəklər

D) məktəb həyəti E) qəhrəmanın arzusu

Tapşırıq sözün quruluşca növləri ilə bağlıdır. İlk baxışda sadə tapşırıq təsiri bağışlasa da, imtahan verən şagirdlərin cavabları göstərir ki, hələ də sözün quruluşunun fərqləndirilməsi ilə bağlı çətinlik çəkən şagirdlər var.

A bəndindəki "*yaşıl yarpaq*" birləşməsində leksik və qrammatik şəkilçi yoxdur, sadə sözlərdir. **C** bəndindəki "*təzə çiçəklər*" birləşməsində birinci sözdə heç bir şəkilçi yoxdur, ikinci sözdə isə *-lər* cəm şəkilçisi var, hər iki söz quruluşca sadədir. **E** bəndindəki "qəhrəmanın arzusu" birləşməsinin birinci tərəfində *-ın* şəkilçisi vardır ki, bu da yiyəlik hal şəkilçisidir, yəni qrammatik şəkilçidir. Qrammatik şəkilçi isə düzəltmə söz yaratmır. **B** bəndindəki "*ətirli gül*" birləşməsindəki "*ətirli*" sözü quruluşca düzəltmədir, isimdən düzəlmiş sifətdir: ətir + li = ətirli (düzəltmə sifətdir). Deməli, tapşırığın A, C, D, E bəndlərindəki birinci söz quruluşca sadə, yalnız **B** bəndindəki söz düzəltmədir.

Tapşırığı cavablandırarkən 45,21% şagird **E** bəndini (qəhrəmanın arzusu), 17,81% isə **D** bəndini (məktəb həyəti) doğru hesab etmişdir. Yalnız 16,44% şagird doğru cavabı müəyyən edə bilmiş və **B** bəndini işarələmişdir.

Doğru cavab: B

XI sinif, 5 may tarixli imtahan, B variantı 1 saylı tapşırıq

"*Doğru*" sözü hansı cümlədə zərf kimi işlənmişdir?

A) İnamla gələcəyə doğru addımlayırıq. B) Doğru danışanın başı uca olar.

C) Doğru yolla gedən yorulmaz. D) Oğru elə bağırdı ki, doğrunun bağrı yarıldı.

E) Doğruya zaval yoxdur.

Bu test tapşırığı ümumiləşdirici xarakter daşıyıb, qrammatik bilik və bacarıqların yoxlanılmasına xidmət edir. Məlumdur ki, Azərbaycan dilində bir sıra sözlər vardır ki, cümlədəki yerindən, daşıdığı mənadan asılı olaraq, bir neçə nitq hissəsi kimi (həm əsas, həm də köməkçi nitq hissəsi kimi) işlənə bilir: sonra, doğru, əvvəl, başqa, qeyri, əlavə, kimi, qabaq, tərəf və s. Məsələn, *1.* ***Sonra*** *görüşərik. 2. Əvvəl yaz,* ***sonra*** *cavab ver* nümunələrindəki "*sonra*" sözü cümlənin əvvəlində, həmcins üzvlərin arasında işləndikdə nitq hissəsi kimi **zərf** olur, **nə vaxt** sualına cavab verir və cümlənin müstəqil **zərfliyi** olur. "*Sonra*" sözü çıxışlıq halda olan sözə qoşulduqda isə **qoşma** hesab edilir və aid olduğu sözlə birlikdə bir cümlə üzvü olur (3. Dərs**dən sonra** görüşərik). Deməli, 1-ci və 2-ci cümlələrdəki "*sonra*" sözü zərf, 3-cü cümlədəki "*sonra*" sözü isə qoşmadır.

Test tapşırığının **A** bəndindəki cümlədə "*doğru*" sözü yönlük halda olan ismə qoşulub, məna kəsb edir, qoşulduğu sözlə birlikdə bir suala cavab verir və cümlə üzvü olur, deməli, **qoşmadır. C** bəndindəki cümlədə "*doğru*" sözü "*yol*" isminə aiddir, onu təyin edir və **sifət**dir. **D** və **E** bəndlərindəki cümlələrdə "*doğrunun*" və "*doğruya*" sözləri **isimləşmiş sifətdir.** Aid olduğu ismin şəkilçisini qəbul edib, onun yerində işlənib, hallanıb, sifətin sualına yox, ismin sualına cavab verib. **B** bəndindəki cümlədə isə "***doğru*****"** sözü feili sifətə aid olduğu üçün nitq hissəsinə görə **zərf** hesab edilir: Doğru (zərf) danışanın (feili sifət) başı uca olar (mürəkkəb feil).

34,88% şagird bu test tapşırığına doğru cavab verib. 37,96% şagird yanlış olaraq, **A** bəndini, 12,07% **C** bəndini, 8,36% **D** bəndini, 4,35% isə **E** bəndini doğru hesab edib.

Doğru cavab: B

XI sinif, 5 may tarixli imtahan, A variantı, 26 saylı test tapşırığı

Mətni oxuyun və 21 – 30-cu tapşırıqları yerinə yetirin.

İpucu vermək

Dilimizdə "ipucu vermək" ifadəsi işlədilir. Bu ifadə çətin, olduqca mürəkkəb vəziyyətdən, ***problemdən*** *çıxış yolunu tapmaq istiqamətində ilk düzgün addımı atmağa kömək etmək, ... mənasında işlədilir.*

İfadə qədim yunan mifologiyası ilə bağlı yaranmışdır. Etiqada görə, bu dünyada hər kəsin həyatı və taleyi sirli iplə göylərə bağlıdır. İndi də dünyanın bir çox dillərində işlənən "ipucu vermək" ifadəsi məhz bu rəvayətdən qaynaqlanaraq yaranmışdır.

Yunan rəvayətlərinin birində deyilir ki, afinalılardan qisas alan Krit çarı Minos ağır xərac istəyir. Hər səkkiz ildən bir şəhər sakinləri adamyeyən – bədheybət Minotavr üçün yeddi oğlan və yeddi qız göndərməli idi. Minotavr isə labirintdə yaşayırdı. Həmin labirintə girən adam çıxış yolunu tapa bilmədiyindən heç cür geri qayıda bilməzdi.

Cəsur və xeyirxah qəhrəman Tesey afinalıları bu dəhşətli cəzadan xilas etmək qərarına gəlir. Dünyada müxtəlif cəza növləri var. Tesey xərac olaraq bədheybət üçün göndərilən yeddi oğlan və yeddi qızla birlikdə Kritə yollanır. 1. O, bədheybətin yaşadığı labirintə gəlir. 2. Çar Minosun qızının gənclərə yazığı gəlir. 3. İgid Teseyə kömək etmək qərarına gəlir. 4. O, qəhrəmana ip yumağı verir, Tesey yumağın bir ucunu labirintin girişinə bağlayıb yumağı özü ilə aparır. 5. Qəhrəman bədheybəti məhv edir. O, labirintdə olan gəncləri ipin köməyi ilə oradan çıxarır.

Mətnin çərçivədəki hissəsinin üslubu ilə bağlı doğru fikirləri müəyyən edin.

1. Şərh etmək, izah etmək bu üslub üçün səciyyəvidir.
2. Danışıq dilinə yaxındır.
3. Bu üslubun əsas göstəricisi terminlərdir.
4. Ədəbi dilin qayda-qanunlarına tabedir.
5. Standart formada və yığcam şəkildədir.

A) 1, 5 B) 2, 5 C) 1, 3 D) 2, 4 E) 3, 4

Bu test tapşırığı məntiqi – izahedici səciyyə daşıyır. Tapşırığı yerinə yetirmək üçün **üslubiyyat**la bağlı kifayət qədər nəzəri biliyə malik olmaq və bu biliyi mətnə tətbiq etmək bacarığı tələb olunur.

Hər hansı bir dilin üslublarını, üslubi imkanlarını öyrənən dilçilik bölməsinə **üslubiyyat** deyilir. Azərbaycan ədəbi dili funksional üslublar sisteminə malikdir. Məhz həmin əlamətlərlə üslublar bir-birindən fərqlənir. Həmin üslublar və onların hər birinin özünəməxsus əlamətləri aşağıdakılardır:

	Funksional üslublar	***Fərdi əlamətləri***	***Ortaq əlamətləri***
1.	Bədii üslub	Obrazlılıq və emosionallıq, sözün poetik funksiyası bu üslub üçün əsasdır. Bədii əsərlərin (şeirin, hekayənin, romanın, dramın və s.) dilidir.	Ədəbi dilin normalarına (fonetik, leksik, qrammatik) tabe olur.
2.	Elmi üslub	Məntiqlilik, ardıcıllıq, konkretlik, termin sıxlığı bu üslub üçün əsas əlamətlərdir. Düsturlardan, qrafik vasitələrdən, sxemlərdən daha çox istifadə olunur.	
3.	Publisistik üslub	Kütləvi anlaşıqlılıq, aydınlıq, təsirlilik bu üslub üçün əsas əlamətlərdir. Olduqca müxtəlif mövqeləri əks etdirir, mətbuatda funksionallaşır. Qəzet, jurnal, radio, televiziya, elmi-kütləvi kitabların dilidir.	
4.	Rəsmi-işgüzar üslub	Standart formalardan, arxaik leksikadan, əski (keçmiş) sintaktik konstruksiyalardan istifadə olunur. Rəsmi və işgüzar sənədlərin dilidir.	
5.	Məişət üslub	Nitqin sərbəstliyi əsas şərtdir. Təbii və dialoji nitqdir.	

Bu cədvələ əsasən mətnin çərçivədəki hissəsinin üslubu ilə bağlı doğru fikirləri müəyyən edək.

Mətnin dili sadə danışıq dilinə yaxındır, hər kəs tərəfindən anlaşılandır. Buna görə də *2. Danışıq dilinə yaxındır* bəndi doğru cavabdır. Bütün funksional üslublar üçün ortaq bir cəhət vardır ki, hamısı ədəbi dilin normalarına tabe olur. Bu mətndə ədəbi dilin normaları gözlənilib və tapşırığın 4-cü bəndindəki fikir də doğrudur. Elmi üslubda müxtəlif anlayışlar arasındakı əlaqəni dərk etmək üçün hər hansı bir termin, mövzu izah edilir. Lakin bu mətndə heç bir fikir şərh olunmayıb. Buna görə 1-ci bənddəki fikir səhvdir. Tapşırığın 3-cü bəndindəki fikir (Bu üslubun əsas göstəricisi terminlərdir) də elmi üsluba aiddir. 5-ci cümlədəki fikir (standart formada və yığcam şəkildədir) rəsmi – işgüzar üsluba aiddir. Mətnin dili isə standart, yığcam ifadələrdən ibarət olmayıb, rəsmi-işgüzar üslubun xüsusiyyətlərinə malik deyil.

26,47% şagird **A** bəndini, 21,01% **B** bəndini, 12,71% **C** bəndini, 11,20% **E** bəndini qeyd etməklə yanlış seçim etmişdir. Yalnız 22,93% şagird tapşırığın doğru cavabını müəyyən edə bilmiş və **D** bəndini qeyd etmişdir.

Doğru cavab: D

Hər bir şagird Azərbaycan Respublikasının dövlət dili olan Azərbaycan dilini, onun normalarını, qayda-qanunlarını gözəl bilməli, buna yazılı və şifahi nitqdə əməl etməlidir. Şagirdlər dərslik və dərs vəsaitlərindən yaradıcı şəkildə istifadə etməli, söz ehtiyatını artırmalı, Azərbaycan dilini hərtərəfli və sistemli şəkildə öyrənməlidirlər.

Azərbaycan bölməsində ***ədəbiyyat*** fənnindən III ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanlarında istifadə edilən test tapşırıqları şifahi xalq ədəbiyyatı, qədim dövr ədəbiyyatı, orta dövr ədəbiyyatı, yeni dövr ədəbiyyatı, Azərbaycan ədəbiyyatında tənqidi realizm və romantizm dövrü, sovet dövrü Azərbaycan ədəbiyyatı, Azərbaycan ədəbiyyatında milli özünüdərkə qayıdış və istiqlalçılıq mərhələsi, müstəqillik dövrü çoxmetodlu Azərbaycan ədəbiyyatı, dünya ədəbiyyatı, ədəbiyyat nəzəriyyəsi, mövzulararası əlaqə bölmələrini əhatə edib.

Tapşırıqlar ədəbiyyat fənn kurikulumu üzrə 2 məzmun xətti (**“Ədəbiyyat və həyat həqiqətləri”, “Yazılı nitq**), həmçinin 3 əsas və 61 alt standartın reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edir.

Tapşırıqlar abituriyentlərin

- oxuduğu bədii nümunələri bədii-emosional və obrazlı qavradığını nümayiş etdirmək;
- bədii nümunələrin mövzu, süjet, kompozisiya, bədii təsvir və ifadə vasitələrini müəyyənləşdirmək və təqdim etmək;
- bədii nümunələri mövzu, janr, problem baxımından müqayisə etmək;
- bədii nümunələrin məzmununa və ideyasına yarandığı dövrün ictimai-siyasi və əxlaqi-etik dəyərləri kontekstində qiymət vermək;
- bədii nümunələrin məzmun və ideyası ilə bağlı fikirlərini əsaslandırmaqla şərh etmək

kimi bilik və bacarıqlarının yoxlanılması, qiymətləndirilməsi üçün nəzərdə tutulub.

Ötən illərdən fərqli olaraq, abituriyentlər bu il ilk dəfə yeni təhsil proqramına (kurikuluma) uyğun olaraq 5-11-ci siniflər həcmində ədəbi materiallardan hazırlanmış test tapşırıqlarını cavablandırmışlar. Bu baxımdan yanaşdıqda yaxşı haldır ki, 5-11-ci siniflərdə tədris olunan bədii əsərlərin, yaxud bədii parçaların mənimsənilməsində müəyyən qədər irəliləyiş özünü göstərir. Belə ki, 19 may tarixli imtahanda M.Füzulinin “Leyli və Məcnun” poemasının məzmunu ilə bağlı test tapşırıqlarında (A variantı 74, B variantı 72 saylı) nəticələr yüksək olmuşdur (84,86%, 82,63%). Eyni fikri 7 iyul tarixli imtahanda həm “Kitabi-Dədə Qorqud” eposunun “Qazan bəyin oğlu Uruz bəyin dustaq olduğu boy”u ilə bağlı verilən hadisələrin düzgün ardıcıllığının müəyyənləşdirilməsi (A variantı 77, B variantı 69 saylı), həm də M.Ə.Sabirin “Neylərdin, ilahi?!” şeiri ilə bağlı test tapşırıqlarına (A variantı 62, B variantı 76 saylı) da aid etmək olar. Həmin test tapşırıqlarına abituriyentlərin cavabları müvafiq olaraq belə olmuşdur: 47,01%, 70,65% və 64,38%, 71,00%. 7 iyul tarixli imtahanda C.Məmmədquluzadənin “Anamın kitabı” əsəri ilə bağlı ümumiləşdirmə səciyyəli test tapşırığının cavablandırılmasında da eyni vəziyyət müşahidə edilir (A variantı 71, B variantı 61 saylı). Abituriyentlərin test tapşırıqlarına verdiyi düzgün cavablar belə olub: 77,85%, 78,82%.

19 may tarixli imtahanda Nizaminin “Sirlər xəzinəsi” poemasına daxil olan “Sultan Səncər və qarı” mənzum hekayəsi ilə bağlı verilən test tapşırıqlarına (A variantı 84, B variantı 85 saylı) düzgün cavab verənlərin 56,02% və 60,99% təşkil etməsi Nizami irsinin öyrənilməsi sahəsində müəyyən irəliləyişin olduğunu göstərir. 7 iyul tarixli imtahanda “İsgəndərnamə” poeması ilə bağlı test tapşırığında isə daha yüksək nəticə müşahidə edilir (A variantı 66, B variantı 65 saylı). Belə ki, abituriyentlərin bu test tapşırıqlarına düzgün cavabı 81,43% /76,69% nisbətində olub.

19 may tarixli imtahanla müqayisədə (A variantı 80, B variantı 76 saylı test tapşırıqları), 7 iyul tarixli imtahanda (A variantı 67, B variantı 70 saylı test tapşırıqları) dramatik əsərlərin mətni ilə bağlı test tapşırıqlarına düzgün cavab verənlərin nisbətən üstünlük təşkil etməsi bu iki imtahan arasında olan müddətdə abituriyentlərin ədəbi növlərə, xüsusilə dramatik növdə yazılan əsərlərə xüsusi diqqət yetirdiklərinin əyani göstəricisidir. Həmin test tapşırıqlarına abituriyentlərin cavabları müvafiq olaraq belə olub: 19 may tarixli imtahanda 44,02%, 22,16%, 7 iyul tarixli imtahanda isə 71,85%, 72,74%.

Təhlillər göstərir ki, bəzi ədəbi nümunələrə aid test tapşırıqlarının cavablandırılmasında abituriyentlər çətinlik çəkiblər. Ə.Cavadın “Səsli qız” əsəri ilə bağlı test tapşırığının cavablandırılmasında həm 19 may tarixli imtahanda (A variantı 87, B variantı 87 saylı), həm də 7 iyul tarixli imtahanda (A variantı 84, B variantı 86 saylı) abituriyentlərin göstərdiyi nəticələrin aşağı səviyyədə olması bunun əyani sübutudur (müvafiq olaraq: 32,25%, 25,89%; 6,74%, 36,07%). Eyni fikri 19 may tarixli imtahanda İ.Hüseynovun “Zəhər” hekayəsi ilə bağlı istifadə edilmiş test tapşırığına (A variantı 85, B variantı 86 saylı) da aid etmək olar: 12,17%, 31,03%.

Eləcə də abituriyentlərin bəzi sənətkarların yaradıcılığı ilə bağlı test tapşırıqlarının cavablandırılmasında göstərdiyi nəticələr də aşağı səviyyədə olub. 19 may tarixli imtahanda B.Vahabzadənin (A variantı 66 saylı), 7 iyul tarixli imtahanda isə Mir Cəlalın (A variantı 81 saylı) yaradıcılığı ilə bağlı test tapşırıqlarının nəticələri deyilənləri təsdiqləyir: 39,22%; 32, 80%.

9-cu sinif

1.2.4. Bədii nümunələrin mövzusunu, ideya-bədii xüsusiyyətlərini və konfliktini şərh edir, onlara əsaslandırılmış münasibət bildirir.

19 may tarixli imtahan, A variantı, 66 saylı test tapşırığı

B. Vahabzadənin poemaları ilə bağlı düzgün fikri müəyyənləşdirin.

A) “İstiqlal” – XIX əsrdə xalqımızın azadlıq uğrunda mübarizəsindən bəhs edir.

B) “Təzadlar” – Qarabağ müharibəsi fonunda azadlıq düşüncələrini əks etdirir.

C) “Gülüstan” – milli azadlıq mübarizəsinin qəhrəmanlarının bədii obrazı yaradılmışdır.

D) “Ağlar-güləyən” – ilk poemasıdır, M.Ə. Sabirin bədii obrazı yaradılmışdır.

E) “Xəzan bülbülü” – M. Hadiyə həsr olunmuşdur.

Həm 9-cu, həm də 11-ci sinfin "Ədəbiyyat" dərsliyi əsasında B.Vahabzadənin poema yaradıcılığı ilə bağlı hazırlanmış test tapşırığıdır. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün şairin yaradıcılığına dərindən bələd olmaq tələb olunur. Məlumdur ki, 9-cu sinifdə xüsusi tədris olunan "İstiqlal" poeması "Gülüstan" poemasının davamı kimi 1999-cu ildə qələmə alınmışdır. Odur ki, A bəndi tapşırığın düzgün cavabı kimi özünü doğrultmur. Eləcə də şair özünün azadlıq düşüncələrini "Təzadlar" poemasında Qarabağ müharibəsi fonunda deyil, Vyetnam müharibəsi fonunda vermişdir (B bəndi). Şairin tarixi mövzuda yazdığı "Gülüstan" poemasında deyil, "Şəhidlər" poemasında milli azadlıq mübarizəsinin qəhrəmanlarının bədii obrazı yaradılmışdır (C bəndi). "Ağlar-güləyən" M.Ə.Sabirə həsr olunsa da, müəllifin ilk poeması deyildir (D bəndi). Şairin ilk poeması M.Hadiyə həsr olunmuş "Xəzan bülbülü"dür (E bəndi). Təəssüf ki, abituriyentlər B.Vahabzadənin poema yaradıcılığına yaxşı bələd olmadıqları üçün doğru cavabı müəyyənləşdirməkdə çətinlik çəkiblər.

Doğru cavab: E

Təhlillər göstərir ki, abituriyentlər bəzən test tapşırığının şərtinə diqqət yetirmədikləri üçün düzgün cavabı müəyyənləşdirməkdə çətinlik çəkmişlər.

10-cu sinif

1.2.4. Bədii nümunələrin mövzusunu, ideya-bədii xüsusiyyətlərini bağlı olduğu dövrün sosial-siyasi, mənəvi dəyərləri baxımından təhlil edir və nəticə çıxarır.

19 may tarixli imtahan, B variantı, 64 saylı test tapşırığı

S.Ə. Şirvaninin "Guş qıl..." şeirinin məzmunu ilə bağlı doğru fikirləri müəyyən edin.

1. Bəndlər şəklində, müxəmməs janrındadır.
2. Şair müğənninin nəfəsini İsa peyğəmbərin nəfəsinə bərabər tutur.
3. Şairə görə, musiqi insanın ölmüş ruhunu yenidən diriltməyə qadirdir.
4. Əruzun rəməl bəhrindədir.
5. Şair oxucunu musiqini haram sayan zahidin boş, "əfsanə" sözlərinə uymamağa səsləyir.

A) 1, 3, 5 B) 2, 3, 4 C) 2, 3, 5 D) 1, 4 E) 2, 4

Tapşırığa abituriyentlərin yalnız 30,65%-i doğru cavab verib, 27,77%-i A bəndini doğru cavab kimi götürüb, 15,98%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Test tapşırığında S.Ə.Şirvaninin 10-cu sinifdə tədris olunan "Guş qıl..." müxəmməsi ilə bağlı verilən bütün fikirlər doğrudur. Lakin tapşırığın düzgün cavabını müəyyənləşdirmək üçün onun şərtinə diqqət yetirmək lazımdır. 1-ci və 4-cü fikirlər əsərin forma xüsusiyyətlərinə aid olduğu üçün doğru cavab hesab edilə bilməz. 2-ci, 3-cü və 5-ci fikirlər şeirin məzmunu ilə bağlı olduğuna görə doğru cavabdır.

Doğru cavab: C

10-cu sinif

1.1.4. ***Müxtəlif ədəbi növ və janrda olan bədii nümunələrdə əksini tapan mühüm mənəvi, əxlaqi-etik dəyərləri müəyyənləşdirir.***

7 iyul tarixli imtahan, A variantı, 82 saylı test tapşırığı

Füzulinin "Söz" qəzəli haqqında ***yanlış*** fikri müəyyənləşdirin.

A) Bu qəzəl süjetli lirikanın gözəl nümunəsi sayılır.

B) Əsərdə hər bir insanın sözə dəyər verməsinin zəruriliyi də öz əksini tapmışdır.

C) Qəzəldə insanın, sənətkarın həyatında sözün rolu barədə fikirlər də ustalıqla ifadə edilmişdir.

D) Şeirdə söz sənətinin qarşısında qoyulan tələblər də öz əksini tapmışdır.

E) Əruz vəzninin rəməl bəhrində yazılmışdır.

Tapşırığa abituriyentlərin 29,42%-i doğru cavab verib, 25,80%-i cavab verməkdən imtina edib. Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün M.Füzulinin 8-ci sinifdə tədris edilən "Söz" qəzəlinə bələd olmaq lazımdır. Şair qəzəldə hər bir insanın sözə dəyər verməsinin zəruriliyini onun özünə dəyər verməsi kimi qiymətləndirir (B bəndi). Eləcə də qəzəldə insanın, sənətkarın həyatında sözün rolu və söz sənətinin qarşısında qoyulan tələblər də özünün bədii ifadəsini tapmışdır (C və D bəndləri). Yaradıcılığında ancaq əruz vəznindən istifadə edən Füzuli "Söz" qəzəlini əruzun ədəbiyyatımızda ən işlək bəhrlərindən olan rəməldə yazmışdır (E bəndi). "Söz" qəzəli lirik növdə yazıldığı və onda heç bir süjet əlaməti olmadığı üçün A bəndi səhv fikir hesab edilməlidir. Tapşırığın şərti səhv fikri müəyyənləşdirməyi tələb edir.

Doğru cavab: A

Builki imtahanlarda ədəbiyyat fənnindən ilk dəfə mətn tapşırıqlarından istifadə olunmuş və abituriyentlər bu tapşırıqlara yazılı cavab vermişlər. Digər tapşırıqlarda olduğu kimi, mətn tapşırıqlarının cavablandırılmasında da abituriyentlərin göstərdiyi nəticələr 19 may imtahanına nisbətən 07 iyul imtahanında daha yüksək olmuşdur. Məsələn, 19 may tarixli imtahanda abituriyentlərin göstərdiyi nəticələr A variantı 88, 89 və 90 saylı test tapşırıqları üzrə müvafiq olaraq, 15,88, 63,44 və 33,86%, 7 iyul tarixli imtahanda isə A variantına aid eyni saylı mətn tapşırıqları üzrə nəticələr müvafiq olaraq, 25,97, 67,64 və 69,21% təşkil etmişdir. Təhlillər göstərir ki, mətn tapşırıqları üzrə şagirdlərin göstərdiyi ən aşağı nəticə mətnlərin janrı və ədəbi növlərlə bağlı tapşırıqlardadır.

19 may tarixli imtahan, B variantı

Sizə təqdim olunmuş mətni diqqətlə oxuyun və 88 – 90 saylı tapşırıqları <u>Cavab vərəqində</u> yerinə yetirin.

"**Kəsildi**"

Nagah badi-sərsər əsdi üzümə,
Ömür bostanımın tağı kəsildi.
Öz əlimdən xəta dəydi özümə,
Bədəndən qolumun sağı kəsildi.

<u>Qəza tutdu, kədər məni budadı,</u>
Ağlatdı dostları, güldürdü yadı,
Zəhirmara döndü ağzımın dadı,
<u>Əlimdə şərbətim ağı kəsildi.</u>

Könlüm yasdan çıxmır, qəlbim qaradan,
Bu dərdü möhnətdən, bu macəradan.
Dövlət getdi, hörmət qalxdı aradan,
Qapımızdan dost ayağı kəsildi.

Müqərrərdi, qaçmaq olmaz ölümdən,
Fələyin qılıncı dəydi belimdən,
Bir tülək tərlanım getdi əlimdən,
Ürəyimin bəndi, bağı kəsildi.

<u>Qul Ələsgər, işin müşgüldü, müşgül</u>,
Dərdini deməyə yoxdu əhli-dil.
Döy başına, fəğan eylə müttəsil,
<u>Daha deyib-gülmək çağı kəsildi</u>.

(Aşıq Ələsgər)

88. Mətnləri janr xüsusiyyətləri baxımından müqayisə edərək hər hissəyə aid iki xüsusiyyət yazmaqla Eyler-Venn diaqramını doldurun.

"**Küsmüşəm**"

(*ixtisarla*)

Mehribanlıq görməyib bir məhliqadən küsmüşəm,
Gündə yüz al eyləyən qəlbi qaradən küsmüşəm.

Şəninə dedim şirin soz, bir şey ondan dadmadım,
Bu səbəbdən ağzı şəkkər dilrubadən küsmüşəm.

...Gördüm əvvəl ki, binası yarlıq etmək deyil.
Vaqifa, əsli budur mən bu binadən küsmüşəm.

(*M.P.Vaqif*)

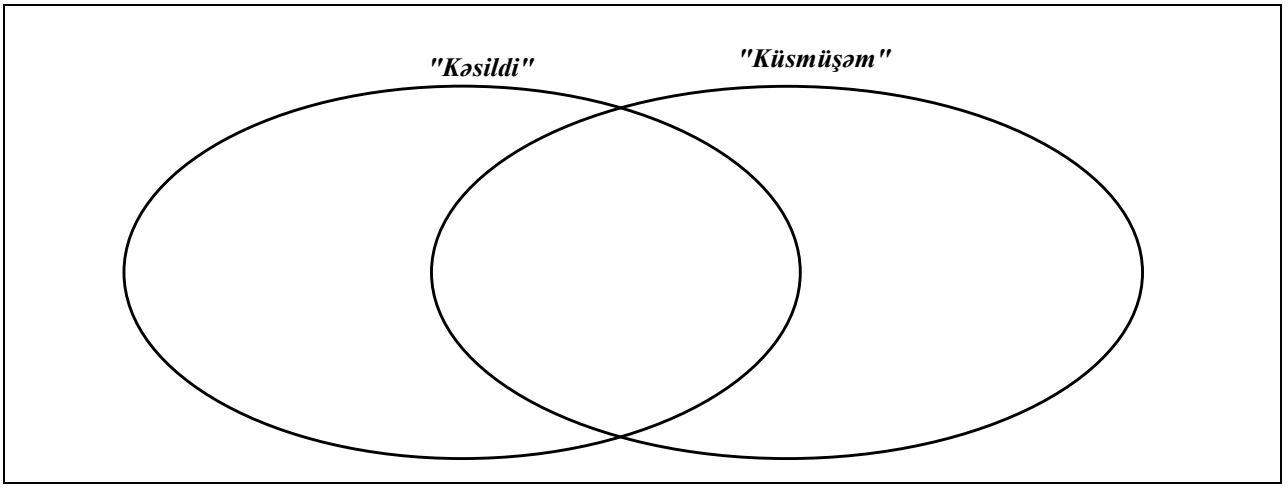

Mümkün doğru cavab nümunələri:

"Kəsildi" əsəri:

Qoşma janrındadır;

Heca vəznindədir;

Şeir vahidi bənddir, dördlük şəklindədir;

Birinci bəndin birinci və üçüncü; ikinci və dördüncü misraları bir-birilə həmqafiyədir (abab). Sonrakı bəndlərin birinci, ikinci və üçüncü misraları bir-birilə, dördüncü misra isə birinci bəndin sonuncu misrası ilə həmqafiyədir (cccb, dddb, ...).

Oxşar cəhətləri

Lirik növdədir;

Son beytin (bəndin) misralarından birində (bəzən bir neçəsində) müəllifin adı və ya təxəllüsü verilir;

Nəzmlə yazılmışdır;

Rədifdən istifadə edilmişdir.

"Küsmüşəm" əsəri:

Qəzəl janrındadır;

Şeir vahidi beytdir;

İkilik şəklindədir, ilk beyti "mətlə", son beyti "məqtə" adlanır;

Əruz vəznindədir;

Birinci beytinin misraları həmqafiyə, sonrakı beytlərin birinci misraları sərbəst, ikinci misraları birinci beytlə həmqafiyədir;

Qafiyə quruluşu aa, ba, ca, ... şəklindədir.

Bal şkalası	**Meyarlar:**
1 bal	a. Diaqramın hər üç hissəsinə nümunəyə uyğun iki düzgün fikir yazılır, yanlış fikir yazılmır.
0,5 bal	b. Diaqramın yalnız iki hissəsinə uyğun iki fikir yazılır, yanlış fikir yazılmır. c. Üç hissəyə uyğun iki fikir yazılsa da, hər hansı hissəyə bir yanlış fikir də yazılır. d. Diaqramın iki hissəsinə uyğun fikir yazılsa da, bir hissəyə yanlış fikir də yazılır. e. Diaqramın hər üç hissəsinə nümunəyə uyğun bir düzgün fikir yazılır, yanlış fikir yazılmır.
0 bal	f. Diaqramın hər üç hissəsinə uyğun fikir qeyd edilsə də, bir neçə yanlış fikir də qeyd edilir. g. Sxemin yalnız bir hissəsində uyğun fikir qeyd olunur. h. Diaqramın bir hissəsinə uyğun fikir qeyd edilsə də, bir və ya bir neçə yanlış fikir də qeyd edilir. i. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Ədəbiyyat və həyat həqiqətləri" məzmun xəttinə aid *1.2.1. Müxtəlif vəznli şeirləri (heca, əruz, sərbəst) və süjetli bədii nümunələri (dastan, poema, hekayə, povest, roman, dram, komediya, faciə) janr, dil baxımından müqayisə edir* (10-cu sinif səviyyəsində) alt standartının tələbi üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Alt standartın tələbinə uyğun olaraq tapşırıq ədəbi janrların müqayisəsi ilə bağlı abituriyentlərin əlaqələndirmə, fərqləndirmə və tətbiqetmə bacarıqlarını müəyyənləşdirmək üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Orta çətinlikli , ümumiləşdirmə səciyyəli tapşırıqdır.

"Kəsildi" əsəri qoşma, "Küsmüşəm" əsəri isə qəzəl janrındadır. Tapşırığın şərtində mətnləri janr baxımından müqayisə etmək tələb olunduğundan Eyler-Venn diaqramına mətnlərin məhz janr xüsusiyyətləri baxımından oxşar və fərqli cəhətlərini yazmaq lazım idi. Orta təhsil müəssisələrində əsərlərin janr xüsusiyyətləri üzrə müxtəlif alt standartların tələbi olan bilik və bacarıqlar ədəbiyyat fənn kursunda sadədən mürəkkəbə doğru ardıcıl şəkildə formalaşdırılır. Dərsliklərdə janrlarla bağlı müqayisələr, demək olar ki, əksər mətnlərdə reallaşdırılır. Lakin təəssüf ki, abituriyentlər bu tapşırığın cavablandırılması zamanı çətinlik çəkiblər.

Tapşırığın tələbini tam şəkildə yerinə yetirənlər 13,91%, yarım balla qiymətləndirilənlər 13,70%, 0 balla qiymətləndirilənlər isə 36,68% təşkil etmiş, 35,71% abituriyent tapşırığı cavablandırmaqdan imtina etmişdir.

90. "Kəsildi" şeirində lirik qəhrəman hansı mənəvi dəyərlərin itməsindən kədərlənir? Fikrinizi iki cümlə ilə ifadə edərək yazın.

Mümkün doğru cavab nümunələri:

Şair (lirik qəhrəman) dövrdən, yaşadığı zəmanədən narazılığını bildirir. Hörmət, dostluq, etibar, həmdəm, səmimiyyət və s. kimi mənəvi dəyərlərin itməsindən kədərini ifadə edir.

Bal şkalası	Meyarlar:
1 bal	a. Ən azı iki nümunəyə uyğun ifadə yazılır, yanlış fikir yazılmır.
0,5 bal	b. İki uyğun ifadə yazılsa da, bir yanlış ifadə də yazılır. c. Yalnız bir uyğun ifadə yazılır, yanlış ifadə yazılmır.
0 bal	d. İki uyğun ifadə yazılsa da, bir neçə yanlış ifadə də yazılır. e. Bir uyğun ifadə yazılsa da, yanlış ifadə də yazılır. f. Digər bütün hallarda.

"Ədəbiyyat və həyat həqiqətləri" məzmun xəttinə aid 10-cu sinif *1.1.4. Müxtəlif ədəbi növ və janrda olan bədii nümunələrdə əksini tapan mühüm mənəvi, əxlaqi-etik dəyərləri müəyyənləşdirir* alt standartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqları yoxlamağa xidmət edən tapşırıqdır.

Bu alt standartla bağlı tapşırıqlar bədii nümunələrdə öz əksini tapan mühüm mənəvi, əxlaqi-etik dəyərlərin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı abituriyentlərin tətbiqetmə bacarıqlarını müəyyənləşdirmək üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Ümumiləşdirmə və fikrini ifadə etmə bacarıqları tələb edən bu tapşırıq orta çətinliklidir. Seçilmiş alt standart üzrə bacarıqlar, demək olar ki, dərslikdəki bütün mövzuların tədrisində nəzərdə tutulmuşdur. Lakin statistika göstərir ki, abituriyentlər tapşırığın cavablandırılması zamanı nisbətən çətinlik çəkiblər.

Tapşırığa 32,97% abituriyent tam şəkildə cavab vermiş, 19,69% yarım balla, 16,66% 0 balla qiymətləndirilmiş, 27,36% isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Təhlilə əsasən demək olar ki, ümumtəhsil məktəblərində ədəbiyyat fənninin tədrisi ilə bağlı bir sıra problemlər hələ də qalmaqdadır. Bu daha çox aşağı siniflərdə tədris olunan əsərlərlə bağlıdır. Deyilənlər yuxarı siniflərdə həm ayrı-ayrı sənətkarların yaradıcılığının öyrənilməsi, həm də ədəbi mətnlərin düzgün qavranılması və təhlilinə aid olan test tapşırıqlarının cavablandırılmasında da özünü göstərir. Ümumtəhsil müəssisələrində 5-11-ci siniflərdə fənnin tədrisinə diqqətin artırılması tövsiyə olunur.

Экзаменационный тестовый блок по ***русскому языку*** в 2019 году был составлен на основе предметного Куррикулума, включающего в себя 4 содержательные линии (**“Аудирование и говорение”**, **“Чтение”**, **“Письмо”**, **“Языковые правила”**).

Задания составлены на основе только IV содержательной линии (**“Языковые правила”**), охватывающие следующие разделы: *“Фонетика и орфоэпия”, “Лексика и фразеология”, “Морфемика и словообразование”, “Морфология”, “Синтаксис”, “Орфография”, “Пунктуация”*, *“Культура речи”* и сопоставительные задания. В экзаменационном блоке проверялись результаты обучения 21 подстандарта.

Они рассчитаны на выявление следующих навыков и умений.

	Перечень проверяемых умений и навыков. Абитуриенты должны уметь:
1.	производить анализ звукового состава слова, дифференцировать звуки речи русского языка, произносить слова в соответствии с орфоэпическими нормами.
2.	производить лексический анализ слова и определять значение фразеологизмов.
3.	обладать прочными орфографическими навыками.
4.	производить морфемный анализ слова, соотносить предъявленную схему со словом, определять основные способы образования слов.
5.	дифференцировать части речи русского языка, определять принадлежность слова к определённой части речи.
6.	производить пунктуационный анализ предложения.
7.	производить синтаксический анализ простого, простого осложнённого и сложного предложений.
8.	находить пунктуационные, орфографические, речевые ошибки.

Для III группы специальностей были представлены тестовые задания различной степени сложности, которые позволили определить уровень знаний и подготовки учащихся. Для того чтобы выявить степень усвоения учащимися специфических особенностей русского языка, в вопросники были включены 5 заданий открытого типа, а также связный текст, состоящий из 120 слов, с тремя заданиями к нему, где нужно было раскрыть значение выделенного слова; определить стиль текста, указать его характерные признаки, подтвердив их 2-мя примерами из текста; ответить на вопрос по тексту, сформулировав свои мысли в 3-х и более предложениях.

Статистический анализ показал, что абитуриенты успешно справились с заданиями теоретического характера, то есть достаточно хорошо усвоили правила по фонетике, лексикологии, морфологии, синтаксису, орфографии, пунктуации, тогда как допустили ошибки при выборе верных ответов на задания практического характера, связанные с расстановкой знаков препинания в простом и сложном предложениях, с правописанием слов различных частей речи, с определением типов предложений и т.д. Однако наиболее трудными для абитуриентов оказались тестовые задания по таким темам, как “Орфография”, “Состав слова”, “Способы образования слов”, “Главные члены предложения”, “Сложное предложение”, “Союзы и союзные слова в сложноподчинённом предложении”. Предлагается некоторые тестовые задания, в которых абитуриенты допустили ошибки.

Например:

(10 класс – 4.1.2. *Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка*.)

Экзамен 19 мая, III группа, вариант A, тестовое задание № 2.

Только суффиксальным способом образуются

A) наречия B) причастия и наречия C) существительные

D) деепричастия и прилагательные E) причастия

Это тестовое задание относится к теме “Способы образования слов”. На это задание 39,48% ответили верно, 11,82% отказались отвечать, а 21,33% предпочли вариант A.

Выделяются морфологические и неморфологические способы образования слов. Морфологический способ включает следующие: приставочный, суффиксальный, приставочно-суффиксальный, бессуффиксный, сложение, сокращение основ. Неморфологический способ: появление омонимов, переход слов из одной части речи в другую, слияние самостоятельных слов словосочетания.

Наречия (A) могут быть образованы различными способами: приставочным *(всюду - повсюду*), суффиксальным (*умный - умно*), приставочно-суффиксальным (*по-азербайджански*), переходом из одной части речи в другую (зимой /сущ./ - зимой /нар./) и др. Существительные (C) - бессуффиксным способом от глаголов и прилагательных (*опросить – опрос; зелёный – зелень*), а также суффиксальным способом: *белый – белизна*. Деепричастия (D) образуются от глаголов с помощью суффиксов -а, -я, -в, -вши, -ши: *кричать – крича, читать – читая, увидеть – увидев*, *поднявшись, испёкши*. Прилагательные (D) образуются и приставочным (*высокий – невысокий*), и суффиксальным (*туман - туманный*), и приставочно-суффиксальным (*приморский – при море)* способами. Причастия (E) образуются от глаголов с помощью суффиксов -ущ-, -ющ-, -ащ-, -ящ-, -вш-, -ш-,-ем-, -им-, -ом- -нн-, -т-, -енн-: *идущий, читающий, спящий, слышащий, читаемый, видимый, услышанный, вымытый, унесенный.*

Верный ответ: E

(5 класс – 4.1.4. *Следует правилам написания сложных слов, гласных и согласных, ъ и ь знаков.***,**
10 класс – 4.1.2. *Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка*.**)**

Экзамен 19 мая, III группа, вариант A, тестовое задание № 23.

Буква ***ь*** после шипящих на конце слова пишется в (во)

1. неопределённой форме глагола
2. существительных мужского рода единственного числа
3. 2-ом лице единственного числа глаголов настоящего и будущего времени
4. наречиях
5. глаголах прошедшего времени

Это открытое теоретическое задание относится к теме “Правописание Ь знака после шипящих в различных частях речи”. На это задание 19,02 % ответили верно, 12,97 % отказались отвечать.

Буква *Ь* после шипящих пишется: 1) в существительных женского рода 3-го склонения (*рожь*); 2) во всех глагольных формах: а) в неопределённой форме глагола (*стричь*); б) во 2-ом лице единственного числа настоящего и будущего времени (*читаешь, напишешь*); в) в повелительном наклонении *(назначь*); 3) в наречиях (*сплошь*, кроме слов-исключений: *уж, замуж, невтерпёж*); г) в частицах (*лишь*). Рассмотрев варианты задания, приходим к выводу, что *Ь* пишется в неопределённой форме (1), во 2-ом лице единственного числа глаголов настоящего и будущего времени (3), в наречиях (4). В существительных мужского рода единственного числа и в глаголах прошедшего времени буква *Ь* не пишется.

Верный ответ: 1, 3, 4

(8 класс – 4.1.2. *Определяет синтаксическое назначение слов и словосочетаний*.)

Экзамен 19 мая, III группа, вариант A, тестовое задание № 27.

Укажите предложения соответственно типу сказуемого:

1. простое глагольное сказуемое
2. составное глагольное сказуемое
3. составное именное сказуемое

a. Лето не самое лучшее время года для работы.

b. Рад послушать я песню былую.

c. Широта ума равняется глубине сердца.

d. Теперь он готов был отступить назад и извиниться.

e. Добро неистребимо, и оно сильнее зла.

Это открытое тестовое задание проверяет знания учащихся темы “Главные члены предложения. Типы сказуемых.” На это задание 20,36% ответили верно, а 7,27% отказались отвечать.

Сказуемое бывает простым и составным. Простое глагольное сказуемое выражается глаголом в форме одного из трёх наклонений, глаголами *быть и стать*, фразеологизмами. В предложении *“Широта ума равняется глубине сердца”* простое глагольное сказуемое - *равняется*, оно выражено глаголом в форме настоящего времени изъявительного наклонения.

Составное сказуемое состоит из двух частей: основной и вспомогательной. Основная часть выражает лексическое значение сказуемого, вспомогательная – грамматическое значение. По способу выражения основной части составное сказуемое делится на глагольное и именное. Вспомогательный глагол в составном глагольном сказуемом может обозначать начало, продолжение, конец действия, а также желательность, возможность действия; может быть выражен краткими прилагательными и фразеологизмами. В предложениях “*Рад послушать я песню былую.*” и “*Теперь он готов был отступить назад и извиниться.”* составные глагольные сказуемые соответственно “*рад послушать*” и “*готов был отступить*”.

В составном именном сказуемом могут быть связки *быть, стать, становиться* и др., а именная часть выражается существительным, прилагательным, числительным, местоимением, наречием, причастием, словосочетанием, фразеологизмом. В предложениях “*Лето не самое лучшее время года для работы.”* и “*Добро неистребимо, и оно сильнее зла.”* составные именные сказуемые соответственно *не время, неистребимо, сильнее.*

Верный ответ: 1-c; 2-b, d; 3-a, e

(9 класс – 4.1.2. *Употребляет слова и словосочетания в различных синтаксических назначениях.*)

Экзамен 7 июля, III группа, вариант A, тестовое задание № 6.

В каком предложении ***что*** – союз?

A) Он понял, что может произойти в следующую минуту.

B) Я уже давно знаю, что он подарит тебе.

C) Закаты, что сопровождали нас, сгорели вмиг.

D) Мне не даёт покоя мысль, что я тебя обидел.

E) Мир осинам, что, раскинув ветви, загляделись в розовую водь.

Это тестовое задание относится к теме “Сложноподчинённое предложение. Союзы и союзные слова в сложноподчинённом предложении”. На это задание 26,55% ответили верно, 10,55% отказались отвечать, а некоторые абитуриенты ошиблись, выбрав варианты C (24,36%) и E (25,45%). Союзы и союзные слова находятся в придаточном предложении. Подчинительные союзы членами предложения не являются, к ним нельзя задать вопроса, их можно опустить (предложение станет бессоюзным), а также можно заменить синонимичным союзом. Союзными словами являются относительные местоимения и наречия. Они являются членами предложения, к ним можно задать вопросы, их нельзя опустить, их можно заменить словом из главного предложения, на них обычно падает логическое ударение.

В предложениях (варианты A, B, C, E) слова “*что*” являются союзными словами, потому что их нельзя опустить, к ним можно задать вопросы, на них падает логическое ударение. Так, в вариантах C и E, в которых было допущено большое количество ошибок, в обоих предложениях слово ***что*** можно заменить словом ***который***, что наглядно подтверждает: это союзные слова. (*Закаты, что (которые) сопровождали нас, сгорели вмиг./ Мир осинам, что (которые), раскинув ветви, загляделись в розовую водь*.). В предложении (вариант D) *“Мне не даёт покоя мысль, что я тебя обидел.”* слово “что” - подчинительный союз, его можно опустить.

Верный ответ: D

(5 класс – 4.1.2. *Объясняет звуковой состав, лексические особенности слов, способы их образования и грамматическое значение слов (имена, признаки и действия)*,

10 класс – 4.1.2. *Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка*.)

Экзамен 7 июля, III группа, вариант A, тестовое задание № 9.

Укажите слова с ***непроизводной*** основой.

A) стук, как-то B) мощь, по-зимнему C) ход, шахтёр

D) сад, румяный E) запуск, досрочно

Данное тестовое задание относится к теме “Состав слова”. На это задание 21,45 % ответили верно, 29,45% отказались отвечать, 22,55% предпочли другой вариант.

Известно, что основа бывает непроизводной, производной. Непроизводная основа содержит только корень (нет суффиксов и приставок): *дом, книга*. Исключение составляют слова, образованные бессуффиксным способом, например: от слова ***восходить*** образовалось слово ***восход*** путём отбрасывания двух суффиксов (***и*** и ***ть***). Производная основа содержит, кроме корня, другие морфемы (суффикс, приставку или имеет несколько корней): *надомный, книжный, птицелов*. Так, в слове *стук* есть только корень, хотя основа производная ***(стук*** образовалось от слова *стучать* путём отбрасывания 2-х суффиксов ***а+ть***, с чередованием ***ч*** на ***к***); в слове *как-то* тоже производная основа, есть суффикс *то* (вариант А). В словах *мощь, по-зимнему* (вариант В) соответственно непроизводная и производная основы. Слова *ход, шахтёр* (вариант С) также имеют производную основу: слово ***ход*** образовано от слова ***ходить*** бессуффиксным способом путем отбрасывания двух суффиксов (***и+ть***), слово ***шахтёр*** образовано от слова ***шахта*** при помощи суффикса ***-ёр-***. Слова *запуск, досрочно* (вариант Е) имеют производную основу. И только в варианте (D) слова *сад, румяный* имеют непроизводную основу, так как состоят только из корня и окончания и ни от какого слова не образованы.

Верный ответ: D

(9 класс – 4.1.3. *Расставляет знаки препинания в сложных предложениях и в прямой речи*.

11 класс – 4.1.3. *Осознанно применят знаки препинания для обеспечения стилистически правильной, грамотной письменной речи*.)

Экзамен 7 июля, III группа, вариант А, тестовое задание № 19.

Какой знак следует поставить в бессоюзном сложном предложении “*Туман, окутавший горы, начал клубиться и подниматься кверху / тяжелая завеса туч разорвалась, солнышко улыбнулось природе.”* и почему?

A) точка с запятой; части осложнены
B) запятая; части не осложнены
C) тире; в первой части условие
D) двоеточие; во второй части пояснение
E) двоеточие; во второй части причина

Это тестовое задание относится к теме “Бессоюзное сложное предложение. Знаки препинания в бессоюзном сложном предложении”. На это задание 34,55 % ответили верно, 9,09 % отказались отвечать, а 28% в качестве верного ответа выбрали вариант D. В бессоюзном сложном предложении между частями ставятся запятая, точка с запятой, двоеточие и тире. В данном предложении нужно поставить точку с запятой, так как части произносятся с перечислительной интонацией, они менее связаны между собой по смыслу, между ними можно поставить соединительный союз *и,* первое предложение осложнено обособленным определением и однородными сказуемыми.

Верный ответ: A

Экзамен 7 июля, III группа, вариант А, текст и 3 вопроса к нему.

Внимательно ознакомьтесь с представленным текстом и, воспользовавшись информацией, данной в нём, выполните на Листе ответов задания 88-90.

Обследовав дом внутри и снаружи, паук облюбовал себе местечко в замочной скважине.

Какое удобное и надежное убежище! Никто не сможет обнаружить здесь паука. А он, высунувшись из укрытия, будет преспокойно наблюдать за всем происходящим, не подвергая себя никакому риску. “У порога натяну паутину для мух, – рассуждал довольный паук. – На ступеньках лестницы будет другая, покрепче, – для жирных гусениц, а между дверными створками устрою хитрую ловушку для комаров...”

*Паук был вне себя от **радужных** надежд. Замочная скважина, вся обитая железом, казалась ему неприступной крепостью, и более безопасного пристанища он ещё в жизни не видывал.*

Паук с его тонким слухом витал в облаках и поэтому не уловил шума приближающихся шагов.

Вернувшийся домой хозяин звякнул связкой ключей, вставил один из них в замочную скважину и ... раздавил мечтателя.

(*По Леонардо да Винчи*)

(6 класс – 4.1.2. *Объясняет грамматическое значение слова согласно контексту.*)

28. Раскройте значение выделенного слова.

Данное задание проверяет умение абитуриентов определять значение слова по контексту. На него 61,82% дали верный ответ, получив полный балл; 10,18% дали частичный ответ, получив полбалла;

0 баллов получили 18,55%, а 9,45% отказались отвечать. Полный балл получал тот, кто правильно отвечал на вопрос, т.е. подобрал синоним без ошибок. Полбалла получили абитуриенты, которые, наряду с правильным ответом, указали 1 неверный.

Верный ответ: *Слово **радужный** можно объяснить, подобрав синонимы: прекрасный, приятный, сулящий радость, счастье.*

(10 класс-4.1.2. *Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.*

11 класс-4.1.2. *Соблюдая грамматико-семантические особенности, использует слова в зависимости от их стилевой принадлежности.*)

29. Определите стиль текста. Укажите характерные признаки данного стиля, подтвердив их примерами из текста (не менее 2-х).

Данное задание проверяет умение абитуриентов на базе лексики определять стиль текста и обосновывать своё мнение. На него 23,64% ответили верно, получили полный балл; 21,09% дали частичный ответ, получив полбалла; 0 баллов получили 40,73% , а 14,55 % отказались от ответа.

Полный балл получили абитуриенты, верно назвавшие стиль текста, перечислившие 2 характерных признака и подтвердившие свою мысль двумя примерами (одна ошибка допустима). Если же стиль текста был указан верно и были названы 2 признака или 2 примера, или 1 признак и 1 пример, то за такую работу выпускники получали полбалла. В 0 баллов оценивался любой другой ответ.

Верный ответ: *Стиль – художественный. Признаки и примеры:*

1. Воздействие на мысли и чувства читателей через образы (довольный паук).

2. Использование слов в переносном значении (радужные надежды, неприступная крепость, тонкий слух, паук рассуждал, предавался мечтам и т.д.)

3. Наличие фразеологизмов (*был вне себя, витая в облаках*).

(10 класс – 4.1.2. *Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.*

11 класс – 4.1.3. *Осознанно применят знаки препинания для обеспечения стилистически правильной, грамотной письменной речи.*)

30. Ответьте на вопрос. ***Согласны ли вы с тем, что основная мысль текста может быть выражена пословицей “Не убив медведя, шкуру не продавай.”?*** (Сформулируйте мысли своими словами в 3-х и более предложениях, используя в качестве аргумента не менее 2-х фактов и не повторяя выражений из текста).

На данное задание 39,64% ответили верно, получив полный балл; 24,36 – получили полбалла, не полностью ответив на вопрос; 21,09% - отказались от ответа, а 14,91% набрали 0 баллов.

Полный балл получили те, кто написал 3 простых предложения, привёл 2 и более факта и мысль сформулировал без речевых ошибок или допустил всего 1 ошибку. Полбалла получили абитуриенты, написавшие менее 3-х предложений, но раскрывшие мысль и подтвердившие двумя примерами; или написавшие норму (3 и более предложений), но приведшие всего один факт. Также в полбалла оценивалась работа, соответствующая заданию, но включающая более двух речевых ошибок. Во всех остальных случаях работа оценивалась в 0 баллов.

Верный ответ: *Я могу согласиться, если паутину считать “медведем”, а мечты – “шкурой”. Как часто в жизни бывает, что всё спланировано заранее, всё гладко и логично в расчётах, но по какой-то причине задуманное не складывается. Об этом у многих народов есть похожие пословицы: “Цыплят по осени считают”, “Делить шкуру неубитого медведя”. В данной истории Паук сплёл паутину, на его взгляд, в удачном месте. Но это только на его взгляд. На самом деле Паук просто не мог знать, что такое замочная скважина, и он поэтому не смог просчитать риск “удачного предприятия”. В общем, не зная броду, не суйся в воду.*

Научно-методический и статистический анализ результатов вступительных экзаменов показал, что уровень знаний по предмету “Русский язык” в целом удовлетворительный. Немаловажную роль в этом сыграли методические пособия, тестовые сборники по классам, выпускаемые ГЭЦ, образцы тестовых заданий и научно-методические статьи, систематически публикуемые на страницах журнала “Абитуриент”.

Экзаменационный тестовый блок по ***литературе*** впервые был составлен на основе Куррикулума.

В каждом из вариантов экзаменационного блока были задания, соответствующие стандартам двух линий – “*Литература и реалии жизни*” и “*Письменная речь*”, проверялись результаты обучения 19 подстандартов.

Экзаменационный блок был составлен таким образом, чтобы абитуриенты сумели:

- воспроизвести содержание художественного текста, определить героев, основные сюжетные линии;
- охарактеризовать проблематику и идейный смысл произведений;
- определить особенности композиции;
- объяснить сходство и различие произведений классиков азербайджанской, русской и мировой литературы;
- соотнести прочитанное с литературным направлением;
- определить родо-жанровые особенности произведений, авторское отношение к созданному;
- интерпретировать фактический материал;
- применять художественные приёмы и средства;
- охарактеризовать литературных героев;
- объяснить общий смысл данного фрагмента из произведения;
- проявить способность литературного ассоциирования и самостоятельного определения отдельных элементов произведения;
- проявить высокий уровень владения письменной речью;
- применить теоретические знания на практике.

Анализ экзамена по литературе показал, что абитуриенты хорошо ответили на вопросы, касающиеся творчества И.А.Бунина, М.А.Булгакова, М.Дж. Пашаева, И.П.Третьякова, Дж. Мамедгулузаде, а также на задания сопоставительного характера и применения теоретических правил на практике. Большинство абитуриентов не справились с заданиями, касающимися творчества Р.Рзы, А.П.Чехова, Ф.М.Достоевского, а также с заданием, где надо было применить литературное ассоциирование.

Ниже даётся анализ ряда тестовых заданий, которые вызвали у абитуриентов большие затруднения.

(11 класс – 1.2.2. *Различает понятия образ, характер, герой, сравнивает их действия с общественно-политической ситуацией и морально-этическими ценностями.*)

Экзамен 19 мая, III группа, вариант A, тестовое задание № 62.

Растерявшийся проситель является лирическим героем произведения В.В. Маяковского

A) “Необычайное приключение…” B) “Послушайте!”

C) “Прозаседавшиеся” D) “Баку” E) “А вы могли бы?”

Данное задание проверяет знание творчества В.В.Маяковского. На него 31,70% абитуриентов ответили верно, 15,27% предпочли вариант B; отказались отвечать 25,65%.

Чтобы верно ответить на вопрос, надо вспомнить содержание произведений. В стихотворении "Необычайное приключение…" (A) рассказывается о беседе поэта с Солнцем, произошедшей на даче летом 1920 года. В нём поэт вовсе не проситель. Он скорее зол, чем растерян ("*И так однажды разозлясь, что в страхе всё поблекло…*").

Лирический герой стихотворения "Послушайте!" (B) обуреваем эмоциями. Врываясь к Богу, он " *боится, что опоздал, плачет, … а после ходит тревожный, но спокойный …*". Это не растерявшийся проситель.

Герой стихотворения "Прозаседавшиеся" (C) на протяжении целого дня не может попасть на приём, потому что в учреждении одно заседание сменяет другое. Отчаявшись, он врывается в кабинет, "где сидят людей половины". От сильного потрясения герой растерялся ("*от страшной картины свихнулся разум*") и обращаясь к Богу, просит искоренить все заседания. Это и есть верный ответ.

В произведении "Баку…" (D) лирический герой ни о чём не просит, он описывает город, выражает своё отношение к нему. В стихотворении "А вы могли бы…?" (E) герой также не проситель. Он бунтарь, бросающий вызов миру ("*Я сразу смазал карту будня*") и одновременно тонкий романтик, воспринимающий простую водосточную трубу как изысканный музыкальный инструмент ("*А вы ноктюрн сыграть могли бы на флейте водосточных труб*?).

Верный ответ: C

(11 класс – 1.2.2. *Различает понятия образ, характер, герой, сравнивает их действия с общественно-политической ситуацией и морально-этическими ценностями.*)

Экзамен 19 мая, III группа, вариант B, тестовое задание № 79.

О готовности лирического героя мужественно встречать любые неудачи и трудности в жизни говорится в произведении

A) “Я не унижусь перед тобою...” М.Ю. Лермонтова
B) “Русский язык” И.С. Тургенева
C) “О, весна без конца и без краю ...” А.А. Блока
D) “Послушайте!” В.В. Маяковского
E) “Слово” И.А. Бунина

На это задание, основанное на понимании содержания произведений, дали верный ответ 23,37% абитуриентов, 37,57% предпочли вариант A, а 24,26% отказались от ответа.

Чтобы правильно ответить на данный вопрос, нужно вспомнить, что в стихотворении В. В. Маяковского "Послушайте!" (A) говорится о переживаниях лирического героя. Стихотворение имеет двойной смысл, потому что речь идёт не только и не столько о небесных светилах, сколько о творчестве начинающего поэта (его звезде), о его месте на небосклоне поэзии. Но в любом случае поэт ничего не утверждает, а только ставит вопросы "*если звезды зажигают —значит — это кому-нибудь нужно?*". Постановка вопроса – это только первый шаг в решении проблемы, в обретении уверенности в правильности выбранного пути.

В стихотворении И.А. Бунина "Слово" (B) лирический герой призывает бережно относиться к самому ценному достоянию человечества – речи.

Строки стихотворения М.Ю.Лермонтова "Я не унижусь пред тобою…" говорят сами за себя. Поэт категоричен в своём решении сжечь мосты и расстаться с любимой. В нём нет места компромиссу.

Стихотворение А.А.Блока "О, весна без конца и без краю…" (D) оптимистично, оно несёт в себе жизнеутверждающее начало ("*Принимаю! и приветствую звоном щита*!") Поэт принимает жизнь во всех её проявлениях, готов понять и принять всё ("*Принимаю тебя, неудача, и удача, тебе мой привет*…") и мужественно идти по тернистой дороге жизни.

В стихотворении И.С.Тургенева "Русский язык" (E) поэт восторгается родным языком и надеется, что его родина выберет правильный путь развития.

Верный ответ: D

(9 класс – 1.2.2. *Различает жизненную позицию тех или иных героев, сравнивает их*.)

Экзамен 19 мая, III группа, вариант B, тестовое задание № 80.

Эти высказывания о Печорине соответственно принадлежат:

1. *“Нынче мне уж кажется, что он меня не любит. А если это так будет продолжаться, то я сама уйду: я не раба его, я – княжеская дочь!”;*
2. *“Его походка была небрежна и ленива, он не размахивал руками – верный признак некоторой скрытности характера”.*

A) Вере, Вуличу
B) Мери, Вуличу
C) Мери, Вернеру
D) Бэле, проезжему офицеру
E) Бэле, Вере

Данное тестовое задание проверяет знание текста произведения М.Ю.Лермонтова. На него дали верный ответ 25,74% абитуриентов, а 24,85% выбрали вариант B.Отказ незначительный.

Имя главного героя подсказывает нам, что речь идёт о романе "Герой нашего времени". 1-ое высказывание принадлежит Бэле. Этот вывод можно сделать, внимательно прочитав отрывок. В романе всего 2 княжны: Бэла и Мери (Вера получила титул княгини после замужества). К тому же Печорин никогда не признавался Мери, что любит её. Значит, это Бэла.

2-ую характеристику Печорину даёт проезжий офицер (глава "Максим Максимыч"). Это молодой человек того же круга, что и главный герой, человек умный, внимательный, образованный. Поэтому здесь можно видеть не только описание внешности Печорина; повествователь даёт его психологический портрет.

Верный ответ: D

(9 класс – 1.2.2. *Различает жизненную позицию тех или иных героев, сравнивает их.*

10 класс – 1.2.2. *Разбирает образы с точки зрения их поведения, отношения с другими героями, авторской позицией.*

11 класс – 1.2.2. *Различает понятия образ, характер, герой, сравнивает их действия с общественно-политической ситуацией и морально-этическими ценностями.*)

Экзамен 7 июля, III группа, вариант A, тестовое задание № 77.

Решите кластер, указав лишнее.

A) 2, 5 B) 3, 4 C) 2, 4 D) 1, 3 E) 1, 5

Данное задание представляет собой кластер закрытого типа, проверяющий знание героев драматических произведений. На него 22,18% абитуриентов ответили верно, 10,55% предпочли вариант B, 15, 64% выбрали вариант C, а 33,45% - вариант D; отказ незначительный.

Так, Нина Заречная – героиня пьесы А.П.Чехова "Чайка" (1), Лойко Зобар – герой рассказа Максима Горького "Макар Чудра" (2). Джаваир-ханум – персонаж комедии Н.Везирова "Из-под дождя да под ливень" (3), Ромео – персонаж трагедии В.Шекспира "Ромео и Джульетта" (4), а Фархад – герой поэмы Низами "Хосров и Ширин"(5). Таким образом, ни "Макар Чудра" (2), ни "Хосров и Ширин"(5) драматическими произведениями не являются.

Верный ответ: A

(11 класс-1.2.3. *Выражает обоснованное мнение о роли в создании образности изобразительно выразительных средств в стихотворениях и примерах сюжетной литературы.*)

Экзамен 7 июля, III группа, вариант A, тестовое задание № 82.

Приём контраста использован в произведении

A) “Что мне делать?”(Н. Рафибейли) B) “Мама” (М. Мушфик)

C) “Отговорила роща золотая” (С.А. Есенин) D) “Разные глаза” (Р. Рза)

E) “А вы могли бы?” (В.В. Маяковский)

На это задание, проверяющее знание содержание лирических произведений, верно ответили 29,45% абитуриентов; 13,45% предпочли вариант C, а отказались отвечать - 44, 36% .

Стихотворение Нигяр Рафибейли "Что мне делать без тебя?" передаёт переживания лирического героя, тоску и страх перед неизвестностью (A).В стихотворении "Мама" М.Мушфика говорится о чувствах сына, его сердечной боли по матери, безвременно ушедшей в мир иной(B). В стихотворении Сергея Есенина "Отговорила роща золотая…"звучат слова о рано увядшей юности (C). "А вы могли бы…" Вл.Маяковского – одно из ранних его произведений, хотя и небольшое, но насыщенное метафорами и завершающееся риторическим вопросом (E). И только в стихотворении Р.Рзы "Разные глаза" (D) использован приём контраста: глаза гостя видят реалистическую, но негативную картину, а глаза поэта наполнены оптимизмом, верой в светлое будущее его родины.

Верный ответ: D

(11 класс- 1.1.4. ***Выражает обоснованное мнение по поводу отражённых в художественных произведениях значительных национальных и общечеловеческих ценностей.***

1.2.2. ***Различает понятия образ, характер, герой, сравнивает их действия с общественно-политической ситуацией и морально-этическими ценностями.)***

Экзамен 7 июля, III группа, вариант B, тестовое задание № 80.

О категории людей (М. Ибрагимбеков. "Прилетала сова"), которые "*лучше других находят подходящую среду и сразу приспосабливаются к ней*" говорит

A) Шахлар-бек B) Наиля C) Рашид D) Кямил E) Мамед

Данное задание проверяет не столько знание текста повести М.Ибрагимбекова "Прилетала сова", сколько умение логически мыслить. На него только18,7% абитуриентов ответили верно,31,3% выбрали вариант С, а 36,64% отказались отвечать.

В вопросе звучит характеристика одного из героев повести, и ключевым является слово "приспосабливаются". Единственным приспособленцем в произведении Ибрагимбекова является Рашид. Но в задании спрашивается не то, кому соответствует данное определение, а кто даёт данную характеристику. Шахлар-бек (А) не мог такое сказать, потому что на момент повествования его уже не было в живых. Наиля (В), как "любящая и преданная жена" не стала бы так отзываться о своём муже. Сам Рашид (С) вряд ли так себя охарактеризовал бы. Ему хочется предстать перед соседями совершенно в другом свете. Мамед (Е) - сосед, которому Рашид помог достать электрический мотор для колодца, только упоминается в тексте, он не участвует ни в одном диалоге, следовательно, это не его характеристика. И только Кямил (D), откровенный и прямой человек, называет вещи своими именами. Он, будучи писателем, умеет анализировать ситуацию и хорошо разбирается в людях.

Верный ответ: D

Экзамен 7 июля, III группа, Вариант A.

Внимательно ознакомьтесь с представленным текстом и, воспользовавшись информацией, данной в нём, выполните на Листе ответов задания 88-90.

Так вот раз ночью сидим мы и слышим – музыка плывёт по степи. Хорошая музыка!.. Всем нам, мы чуяли, от той музыки захотелось чего-то такого, после чего бы и жить уж не нужно было…! Вот из темноты вырезался конь, а на нём человек сидит и играет, подъезжая к нам. Остановился у костра, перестал играть, улыбаясь, смотрит на нас.

– Эге, Зобар, да это ты! – крикнул ему Данило радостно.

Так вот он, Лойко Зобар! Усы легли на плечи и смешались с кудрями, ***(1) очи, как ясные звёзды***, горят, а улыбка – целое солнце, ей-богу! Точно его ковали из одного куска железа вместе с конём. Стоит весь, как в крови, в огне ***(2) весёлого*** костра и смеётся!

(11 класс – 1.2.1. ***Разбирает стихотворения различных жанров и примеры сюжетной литературы(поэма, рассказ, повесть, роман, драма, комедия, трагедия) с точки зрения языка и стиля, композиции.*****)**

88. Какой элемент композиции использован в данном отрывке?

Данное тестовое задание проверяет умение абитуриентов применять теоретические знания на практике. 40,73% абитуриентов ответили верно, отказались отвечать 25,65%.

Чтобы верно ответить на этот вопрос, надо было внимательно прочитать данный отрывок из рассказа М.Горького "Макар Чудра" и заметить, что практически весь третий абзац – это изображение внешности героя, особенности глаз, улыбки, что делает изображение героя "зримым". А значит, что в данном отрывке использован портрет.

Верный ответ: портрет

(11 класс – 1.1.5. ***Определяет особенности языка и стиля, изобразительно-выразительные средства (символ, метафора, сравнение, эпитет, литота, гипербола, художественный вопрос, ирония, сарказм, инверсия, синекдоха) в стихотворениях различного рода и примерах сюжетной литературы со сложным сюжетом и композицией.***

11 класс – 1.2.3. ***Выражает обоснованное мнение о роли в создании образности изобразительно выразительных средств в стихотворениях и примерах сюжетной литературы.*****)**

89. Определите и напишите виды тропов, выделенных в отрывке.

Тестовое задание проверяет не только умение определять особенности языка произведения, но и обосновывать свой выбор. 44% абитуриентов справились с заданием, а 25,09% отказались выполнять его.

Выполнение задания требует от абитуриента хорошей теоретической подготовки, умения определять в тексте изобразительно-выразительные средства, выявлять такие виды, как сравнение и эпитет.

Верный ответ: сравнение и эпитет

(11 класс – 3.1.2. ***Основываясь на наблюдения и дополнительные сведения, выражает отношение к идее, проблеме, художественным особенностям произведения, обобщает и делает выводы.*****)**

90. Ответьте на вопрос: "*Что вам помогло определить элемент композиции?*".
(Сформулируйте свои мысли, используя в качестве доказательств не менее двух фактов.)

В данном тестовом задании от абитуриента требуется не только проявить теоретические знания, но и обосновать их грамотно. Всего 5,45% абитуриентов справились с заданием, отказались отвечать 36%.

Малый процент верных ответов и большой процент отказа выполнять это задание связан с тем, что абитуриенты затрудняются грамотно и в нескольких предложениях обосновывать свою мысль. Повышенный уровень сложности задания требует не только умение определять по тексту те или иные понятия и выбирать в качестве аргументов не менее 2-х фактов (усы…, очи…, улыбки…), но и выбрать оригинальный способ верного, грамотного оформления мыслей, проявляя тем самым системные знания и умения не только по литературе, но и по русскому языку.

Верный ответ: Известно, что портрет – это изображение внешности героя, его лица, фигуры, одежды, мимики… Зная это, по данному отрывку можно определить, что в нём использован именно этот элемент композиции. Автор показал внешность Лойки Зобара посредством следующего описания: усы легли на плечи и смешались с кудрями; очи, как ясные звёзды; улыбка – целое солнце… То есть, герой получился «зримым» и это несложно было определить.

Tarix fənnindən qəbul imtahanlarında həm II, həm də III ixtisas qrupu üzrə istifadə edilmiş tapşırıqlar fənn kurikulumunun 5 ("**Tarixi zaman**", "**Tarixi məkan**", "**Dövlət**", "**Şəxsiyyət**", "**Mədəniyyət**") məzmun xətti üzrə 149 (Azərbaycan tarixindən 88, ümumi tarixdən 61) alt standartın reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edib.

Tapşırıqlar məzmun xətləri üzrə təlim nəticələrinə uyğun hazırlanıb və abituriyentlərin

1. Azərbaycanın tarixi keçmişi və müasir dövrü haqqında zəruri biliklərə malik olduğunu nümayiş etdirmək;
2. tarixi hadisə və proseslərin mahiyyətini konkret dövrün xüsusiyyətləri baxımından təhlil etmək, bir-biri ilə oxşar və fərqli cəhətlərini müəyyən etmək;
3. mənbələr əsasında müxtəlif tarixi dövrləri təhlil etmək;
4. tarixi hadisə, proses və təzahürlərin səbəb-nəticə əlaqələrini müəyyən etmək və tarixi dövr baxımından qiymətləndirmək;
5. dünya tarixinin hadisə və proseslərini Azərbaycan tarixinin eyni dövrləri ilə müqayisə etmək və təhlillər aparmaq;
6. müxtəlif tarixi hadisələri konkret məkan baxımından müqayisə etmək;
7. cəmiyyət və dövlətlərin inkişafında islahat və inqilabların rolunu fərqləndirmək, aqrar (ənənəvi), sənaye və informasiya cəmiyyətlərini müqayisə etmək;
8. tarixi hadisə və proseslərin gedişində şəxsiyyətlərin rolunu qiymətləndirmək;
9. müxtəlif cəmiyyətlərdə mədəniyyətin inkişaf xüsusiyyətlərini fərqləndirmək;
10. tarixdə ayrı-ayrı dövlətlərin yaranması, inkişafı, tənəzzülü ilə bağlı bilik və bacarıqları nümayiş etdirmək;
11. tarixi termin və anlayışların izahını vermək, fərqləndirmək;
12. hadisələrin xronoloji ardıcıllığını müəyyən etmək;
13. tarixin ayrı-ayrı dövrlərində baş vermiş hadisələri xəritə və cədvəl formasında vermək;
14. Azərbaycan və dünya tarixində mühüm rol oynamış dövlət və elm xadimlərinin fəaliyyətinin səciyyəvi xüsusiyyətlərini müəyyən etmək üzrə bilik və bacarıqlarının aşkara çıxarılması və qiymətləndirilməsinə yönəlib.

Builki qəbul imtahanlarında II ixtisas qrupu üzrə istifadə edilmiş tapşırıqlar həm Azərbaycan tarixinə, həm də ümumi tarix fənlərinə aid olub. Tapşırıq bloklarında fənn kurikulumunun təlim nəticələrinə uyğun olaraq tarixi proses və hadisələr arasında səbəb-nəticə, məkan-zaman əlaqələri, tarixi proses və hadisələrin ümumiləşdirilməsi, müqayisəsi, qanunauyğunluqları, izahat, nəzəri biliklərin tətbiqi və təhlili ilə bağlı bilik və bacarıqları ölçməyə imkan verən tapşırıqlar üstünlük təşkil edib.

İmtahan nəticələrinin statistik göstəriciləri əsasında aparılan təhlili göstərib ki, abituriyentlərin əksəriyyəti "Osmanlı dövləti", "Azərbaycan ibtidai icma dövründə", "Azərbaycan XIV-XV əsrlərdə" bölmələrinə aid test tapşırıqlarına yaxşı, məntiqi düşüncə və nəzəri biliklərin tətbiqini tələb edən bəzi test tapşırıqlarına həm II, həm də III ixtisas qruplarında müəyyən qədər zəif cavab veriblər.

Aşağıda abituriyentlərin zəif nəticə göstərdikləri bəzi tapşırıqların izahı təqdim olunur.

Qeyd etmək lazımdır ki, hər bir tapşırıq aid olduğu alt standartın tələblərinin yoxlanılması və qiymətləndirilməsi üçün nəzərdə tutulub.

Azərbaycan tarixi, 9-cu sinif

1.1.1. Mühüm tarixi hadisə, proses və təzahürləri zaman baxımından qiymətləndirir.

3.1.1. Müstəmləkə rejimi, müstəqillik şəraitində inzibati, sosial-iqtisadi həyatda baş verən dəyişiklikləri təhlil edir.

19 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 82 saylı test tapşırığı (III ixtisas qrupu, B variantı, 52 saylı test tapşırığı)

Şimali və Cənubi Azərbaycanın I Dünya müharibəsi illəri tarixinə aid ümumi cəhət:

A) Milli hökumətin təşkil edilməsi

B) Dövlət Dumalarına seçkilərin keçirilməsi

C) konstitusiyanın qəbul edilməsi

D) ölkəyə muxtariyyət verilməsi uğrunda mübarizə aparılması

E) Əyalət əncümənlərinin fəaliyyətə başlaması

9 və 11-ci sinifdə tədris olunan "Azərbaycan tarixi" dərsliyində "Azərbaycan Birinci dünya müharibəsi illərində" mövzularına aid test tapşırığına abituriyentlərin 33,24 %-i (III ixtisas qrupunda 36,5 %) doğru cavab verib, 33,33 %-i isə cavab verməkdən imtina edib. Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün Azərbaycanın Birinci dünya müharibəsi illərində tarixinə aid siyasi proseslərə dərindən bələd olmaq, həmçinin fənlərarası ("Azərbaycan tarixi" və "Ümumi tarix") inteqrasiyaya əsasən müvafiq bilikləri əlaqələndirmək və tarixi hadisələri ümumiləşdirmək lazımdır. Nəticədə, Birinci dünya müharibəsi illərində Şimali və Cənubi Azərbaycanda ölkəyə muxtariyyət verilməsi uğrunda mübarizə aparıldığının doğru cavab olduğunu müəyyən etmək olar. Digər cavablar Şimali və Cənubi Azərbaycanın I Dünya müharibəsi illəri tarixinə aid ümumi cəhət deyil.

Doğru cavab: D

Ümumi tarix, 10-cu sinif

2.1.2. Dünya ölkələrində baş verən geosiyasi dəyişiklikləri müxtəlif formalarda (xəritə, sxem, cədvəl) təqdim edir.

19 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, C variantı, 75 saylı test tapşırığı (III ixtisas qrupu, B variantı, 45 saylı test tapşırığı)

Uyğunluğu müəyyən edin.

	Hadisələr	Nəticələr
1.	"Xalqların böyük köçü"	Avropada quldarlıq quruluşunun feodal münasibətləri ilə əvəz olunması
2.	İngiltərədə ilk parlamentin fəaliyyətə başlaması	Tüdorlar sülaləsinin hakimiyyətə gəlməsi
3.	Verden müqaviləsi	Fransa, Almaniya və İtaliya krallıqlarının yaranması
4.	Manufakturaların yaranması	Kapitalist münasibətlərinin inkişafının ləngiməsi
5.	Səlahəddin Əyyubinin Qüdsü azad etməsi	Üçüncü səlib yürüşünün baş verməsi

A) 1, 3, 4 B) 1, 3, 5 C) 2, 3, 5 D) 2, 4, 5 E) 1, 2, 4

Təqdim olunan test tapşırığı formaca yeni test tapşırığı modellərindən biri olmaqla hadisələrin səbəb-nəticə əlaqələrini müəyyən etməklə bağlı bilik və bacarıqları yoxlayır. 7 və 10-cu sinifdə tədris edilən "Ümumi tarix" dərsliyində "Avropa ölkələri orta əsrlərdə" mövzuları əsasında tərtib edilmiş test tapşırığına abituriyentlərin 43,52%-i (III ixtisas qrupunda 48,91%) doğru cavab verib, 20,14%-i isə cavab verməkdən imtina edib. Statistik nəticələrin təhlilinə əsasən test tapşırığından orta çətinlik dərəcəsinə malik olduğu müəyyən edilib. Test tapşırığında verilən hadisələrin müvafiq doğru nəticələri aşağıdakılardır: "Xalqların böyük köçü" nəticəsində Avropada quldarlıq quruluşu feodal münasibətləri ilə əvəz olunmuş, Verden müqaviləsi nəticəsində Fransa, Almaniya və İtaliya krallıqları yaranmış və Səlahəddin Əyyubinin Qüdsü azad etməsi nəticəsində Üçüncü səlib yürüşü baş vermişdir. Digər bəndlərdə hadisələrin nəticələri doğru qeyd edilməyib.

Doğru cavab: B

Ümumi tarix, 6-cı sinif

3.1.1. Qədim dövlətlərin (Misir, Şumer, Babil, Aşşur, İskit, Midiya, Əhəməni, Hun, Çin, Parfiya, Hindistan, Yunanıstan və Roma dövlətləri) yaranmasını, idarəetmə qaydalarını, sosial-iqtisadi münasibətləri təsvir edir.

19 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 85 saylı test tapşırığı (III ixtisas qrupu, B variantı 53 saylı test tapşırığı)

E.ə. VI əsrin əvvəlləri Qədim Romanın idarəçilik sistemini xarakterizə edir:

1. Respublika idarəçilik sisteminin mövcudluğu
2. Xalq yığıncağı tərəfindən seçilən konsullar tərəfindən idarə edilməsi
3. Hökmdar tərəfindən idarə edilməsi
4. Plebeylərə xalq tribunu seçmək hüququnun verilməsi
5. Patrisilərin ağsaqqallar şurasının Senat adlandırılması

6 və 10-cu siniflərdə "Ümumi tarix" dərsliyində tədris edilən "Qədim Roma" mövzuları əsasında tərtib edilmiş test tapşırığına abituriyentlərin 4,88%-i (III ixtisas qrupunda 6,94%) doğru cavab verib, 32,38%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Ümumi tarix fənninin "Dövlət" məzmun xətti üzrə müvafiq standartlarına əsaslanan test tapşırığının təhlili göstərir ki, abituriyentlər Qədim Roma dövlətinin idarəçiliyinə aid bilik və bacarıqlarını tətbiq etməkdə çətinlik çəkiblər. Məlum olduğu kimi, hökmdar tərəfindən idarə edilməsi və patrisilərin ağsaqqallar şurasının Senat adlandırılması e.ə. VI əsrin əvvəlləri Qədim Romanın idarəçilik sistemini xarakterizə edir. Digər bəndlərdəki cavablar isə yanlışdır.

Doğru cavab: 3,5

Azərbaycan tarixi-9

1.1.1. Mühüm tarixi hadisə, proses və təzahürləri zaman baxımından qiymətləndirir.

1.1.2. Mühüm hadisə, proses və təzahürlərə dair xronoloji cədvəllər hazırlayır.

2.1.1. Azərbaycanın geosiyasi mövqeyinin əhəmiyyətini dəyərləndirir.

7 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 86 saylı test tapşırığı (III ixtisas qrupu, B variantı, 56 saylı test tapşırığı)

Xronoloji ardıcıllığı müəyyən edin.

1. Qars müqaviləsinin bağlanması
2. Naxçıvan MSSR-in yaradılması
3. SSRİ-nin yaranması
4. ZSFSR-in yaranması

9 və 11-ci sinifdə tədris edilən "Azərbaycan tarixi" dərsliyində "Azərbaycan XX əsrin 20-30-cu illərində" mövzularına aid test tapşırığına abituriyentlərin 13,98 %-i (III ixtisas qrupunda 20,51%) doğru cavab verib, 22,64%-i isə cavab verməkdən imtina edib. Test tapşırığı "Tarixi zaman" və "Tarixi məkan" məzmun xəttinin müvafiq standartlarına uyğun bilik və bacarıqları yoxlamaq məqsədi daşıyır. RSFSR-in iştirakı ilə Cənubi Qafqaz dövlətləri ilə Türkiyə arasında Qars müqaviləsi 1921-ci ildə, ZSFSR-in yaradılması 1922-ci ilin martında, SSRİ-nin təşkili 1922-ci ilin dekabrında, Naxçıvan MSSR-in yaradılması isə 1924-cü ildə

olmuşdur. Hadisələrin bəzisinin tarixini bilmədən, geosiyasi dəyişikliklərə dair mühakimə yürütməklə də tapşırığı cavablandırmaq mümkündür. Belə ki, SSRİ yaradılanda tərkibinə ZSFSR də daxil edilmişdi. Həmçinin Türkiyə ilə Qars müqaviləsinin imzalanmasında Cənubi Qafqazın Sovet respublikaları ayrılıqda iştirak edirdilər, hələ ZSFSR yaradılmamışdı. Ona görə də ZSFSR-in yaranmasını Qars müqaviləsinin bağlanmasından sonraya, SSRİ-nin yaranmasından isə əvvələ aid etmək düzgündür.

Doğru cavab: 1, 4, 3, 2

Ümumi tarix, 9-cu sinif

1.1.3. Mühüm tarixi faktların zaman əlaqəsini göstərən sinxron cədvəllər hazırlayır.

2.1.1. Kapitalist münasibətlərinin inkişaf prosesində və müasir dünyada ölkələrin və xalqların sosial, siyasi, iqtisadi və mədəni həyatında baş verən dəyişiklikləri məkan baxımdan qiymətləndirir.

7 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, B variantı, 87 saylı test tapşırığı (III ixtisas qrupu, A variantı, 57 saylı test tapşırığı)

Göstərilən dövlətlərin XX əsrin 20-ci illəri tarixinə aid xüsusiyyətləri müəyyən edin.

1. Türkiyə
2. Almaniya

a. Millətlər Cəmiyyətinə üzv qəbul olunması
b. Polşanın bölüşdürülməsində iştirak etməsi
c. Respublika elan edilməsi
d. Hərbi kommunizm siyasətinin tətbiqi
e. Lozannada Antanta ilə sülh müqaviləsi bağlanması

9 və 11-ci sinifdə tədris olunan "Ümumi tarix" dərsliklərində "Dünya dövlətləri XX əsrin 20–40-cı illərində" mövzusuna aid açıq tipli (uyğunluğu müəyyən etmək) tapşırığa abituriyentlərin II qrup üzrə 8,39%-i (III ixtisas qrupu üzrə 13,18 %) doğru cavab verib. İmtina edənlər isə II ixtisas qrupu üzrə 26,96%, III ixtisas qrupu üzrə isə 26,38% olub.

Müvafiq mövzularla bağlı bilik və bacarıqlara malik olan abituriyentlər 1923-cü ildə Lozannada Antanta ilə sülh müqaviləsi bağlayan Türkiyənin həmin ildə respublika (Cümhuriyyət) elan edildiyini müəyyən edə bilərdilər. Hərbi kommunizm siyasətinin tətbiqi SSRİ tarixinə, Almaniya ilə SSRİ-nin Polşanı bölüşdürmələri XX əsrin 30-cu illərinə aiddir. Almaniyanın Millətlər Cəmiyyətinə üzv qəbul olunması isə 1926-cı baş vermişdir.

Doğru cavab: 1-c, e; 2-a

Qəbul imtahanlarında tətbiq edilən forma və məzmunca yeniliklərdən biri də tarixi mənbə üzərində işlə bağlı tapşırıqlar olmuşdur. Mənbələrlə bağlı tapşırıqlar məlumatın əldə edilməsi, nəticə çıxarma, təhlil, müqayisə və səbəb-nəticə əlaqələrini müəyyənetmə bacarıqlarını yoxlamaq məqsədi daşıyır.

7 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 88-90 saylı situasiya tapşırıqları (III ixtisas qrupu, B variantı, 58-60 saylı situasiya tapşırıqları)

Sizə təqdim olunmuş mətni diqqətlə oxuyun və tapşırıqları yerinə yetirin.

Yoxsullarla varlılar arasındakı ziddiyyətlərin yüksək səviyyəyə çatmasına və dövlətin tamamilə sarsılmasına görə elə təsəvvür yaranırdı ki, o yalnız tiraniyanın qurulması ilə sakitləşə və sabit vəziyyətə gələ bilər. Onda afinalıların ən düşüncəliləri ondan (Solondan) dövlət işləri ilə məşğul olmağı və meydana gəlmiş qarşıdurmanı sona çatdırmağı xahiş etdilər ... Lakin Solon onların heç birini razı salmadı: o, varlıları yoxsulların borc öhdəliklərini ləğv etməsilə məyus etdi, onlardan da çox yoxsullarda narazılıq oyatdı.

Ümumi tarix, 6-cı sinif

3.1.1. Qədim dövlətlərin (Misir, Şumer, Babil, Aşşur, İskit, Midiya, Əhəməni, Hun, Çin, Parfiya, Hindistan, Yunanıstan və Roma dövlətləri) yaranmasını, idarəetmə qaydalarını, sosial-iqtisadi münasibətləri təsvir edir.

II ixtisas qrupu, A variantı, 88 saylı tapşırıq (III ixtisas qrupu, B variantı, 58 saylı tapşırıq)

Afinada mənbədə qeyd olunan islahatlardan sonra yaranmış idarəetmə formasını müəyyən edərək yazın.

6 və 10-cu sinifdə tədris olunan "Ümumi tarix" fənni üzrə "Dövlət" məzmun xəttinin müvafiq standartlarına uyğun bilik və bacarıqları yoxlamaq məqsədi daşıyan, bu tapşırığa abituriyentlərin 17,28%-i (III ixtisas qrupunda 24,74%) doğru cavab verib, 41,02%-i isə cavab verməkdən imtina edib. Abituriyentlər təqdim edilmiş mənbəni diqqətlə oxuyub təhlil etməli, həmçinin müvafiq dərsliklər əsasında mənimsədiyi biliklərlə əlaqələndirmək və nəticə çıxarmaq bacarığı nümayiş etdirməlidirlər. Afinada mənbədə qeyd olunan islahatlardan sonra yaranmış idarəetmə forması tiranlıq, daha sonra demokratiya olmuşdu.

Doğru cavab: tiranlıq, demokratiya (və digər bənzər cavablar)

Ümumi tarix, 6-cı sinif

2.1.1. Ən qədim insan məskənlərinin, ilk sivilizasiyaların, dövlətlərin yaranması və inkişaf amillərini izah edir.

II ixtisas qrupu, A variantı, 89 saylı tapşırıq (III ixtisas qrupu, B variantı, 59 saylı tapşırıq)

Mənbədə göstərilən islahatlardan sonra cəmiyyətdə davam edən gərginliyin Afina dövlətinin polis sisteminin sonrakı inkişafına necə təsir göstərdiyini yazın.

6 və 10-cu sinifdə tədris olunan "Ümumi tarix" fənni üzrə "Tarixi məkan" məzmun xəttinin müvafiq standartlarına uyğun bilik və bacarıqları yoxlamaq məqsədi daşıyan, bu tapşırığa abituriyentlərin 3,38%-i doğru cavab verib, 46,64%-i isə cavab verməkdən imtina edib. Abituriyentlər təqdim edilmiş mənbəni diqqətlə oxuyub təhlil etməli, həmçinin müvafiq dərsliklər əsasında mənimsədiyi biliklərlə əlaqələndirmək və nəticə çıxarmaq bacarığı nümayiş etdirməlidirlər. Beləliklə, mənbədə göstərilən islahatlardan sonra tiranların öz vədlərini yerinə yetirməmələrinin nəticəsində tiranlığa son qoyulması və quldarlıq demokratiyasının yaranmasına uyğun cavabları qeyd etmək tələb edilirdi.

Doğru cavab: Tiranların öz vədlərini yerinə yetirməmələrinin nəticəsində quldarlıq demokratiyası yarandı. Tiranlığa son qoyuldu (və digər bənzər cavablar)

Ümumi tarix, 6-cı sinif

2.1.1. Ən qədim insan məskənlərinin, ilk sivilizasiyaların, dövlətlərin yaranması və inkişaf amillərini izah edir.

Ümumi tarix, 10-cu sinif

1.1.2. Ölkələrdə baş verən oxşar sosial-iqtisadi hadisə və prosesləri zaman baxımından tarixi şəraitlə əlaqədə müqayisə edir və dəyərləndirir.

II ixtisas qrupu, A variantı, 90 saylı tapşırıq (III ixtisas qrupu, B variantı, 60 saylı tapşırıq)

Tarixi biliklərinizə əsasən yoxsulların Solon islahatlarından narazı qalmasının iki əsas səbəbini yazın.

6 və 10-cu sinifdə tədris olunan "Ümumi tarix" fənni üzrə "Tarixi məkan" və "Tarixi zaman" məzmun xəttinin müvafiq standartlarına uyğun bilik və bacarıqları yoxlamaq məqsədi daşıyan, bu tapşırığa abituriyentlərin 8,42 %-i (III ixtisas qrupunda 11,8 %) doğru cavab verib, 30,06 %-i isə cavab verməkdən imtina edib. Abituriyentlər təqdim edilmiş mənbəni diqqətlə oxuyub təhlil etməli, həmçinin müvafiq dərsliklər əsasında mənimsədiyi biliklərlə əlaqələndirmək və nəticə çıxarmaq bacarığı nümayiş etdirməlidirlər. Tiranların demosun vəziyyətinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı verdikləri vədlərə əməl etməmələri, yoxsulların zəruri torpaqla təmin edilməməsi və onların vəzifə tutmalarına imkan verilməməsi onların narazılığına səbəb oldu.

Doğru cavab: Tiranların öz vədlərini yerinə yetirməmələrinin nəticəsində quldarlıq demokratiyası yarandı. Tiranlığa son qoyuldu. (və digər bənzər cavablar)

7 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 88-90 saylı situasiya tapşırıqları (III ixtisas qrupu, B variantı, 58-60 saylı situasiya tapşırıqları)

Sizə təqdim olunmuş mətni diqqətlə oxuyun və tapşırıqları yerinə yetirin.

Yoxsullarla varlılar arasındakı ziddiyyətlərin yüksək səviyyəyə çatmasına və dövlətin tamamilə sarsılmasına görə elə təsəvvür yaranırdı ki, o yalnız tiraniyanın qurulması ilə sakitləşə və sabit vəziyyətə gələ bilər. Onda afinalıların ən düşüncəliləri ondan (Solondan) dövlət işləri ilə məşğul olmağı və meydana gəlmiş qarşıdurmanı sona çatdırmağı xahiş etdilər ... Lakin Solon onların heç birini razı salmadı: o, varlıları yoxsulların borc öhdəliklərini ləğv etməsilə məyus etdi, onlardan da çox yoxsullarda narazılıq oyatdı.

88. Afinada mənbədə qeyd olunan islahatlardan sonra yaranmış idarəetmə formasını müəyyən edərək yazın.

Cavab: Tiranlıq, oliqarx despotik idarə etmə, demokratiya, xalq hakimiyyəti (demosun hakimiyyəti), demokratik quruluş.

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	Meyar
1 bal	A) Tiranlıq, oliqarx despotik idarə etmə; Demokratiya, xalq hakimiyyəti (demosun hakimiyyəti), demokratik quruluş.
0,5 bal	B) Hakimiyyətin aristokratiyanın əlində olması (qalması); Tək hakimiyyətlik, sərt idarə; 1 doğru 1 yanlış cavab.
0 bal	C) Demokratik respublika, respublika polis sistemi, ağsaqqallar şurası, strateqlər seçilməsi, monarxiya, aristokratik respublika, aristokratiya, aristokratiyanın əlinə keçdi. D) Digər bütün hallarda. 1 (1 ballıq düz) + 1 səhv = 0 bal.

Tapşırıq vasitəsilə abituriyentlərin "Dövlət" məzmun xəttinin 6_3.1.1. (*Qədim dövlətlərin (Misir, Şumer, Babil, Aşşur, İskit, Midiya, Əhəməni, Hun, Çin, Parfiya, Hindistan, Yunanıstan və Roma dövlətləri) yaranmasını, idarəetmə qaydalarını, sosial-iqtisadi münasibətləri təsvir edir*.) alt standartı üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır.

Qəbul imtahanlarında ilk dəfə tətbiq edilən modellərdən biri olan bu tapşırığı abituriyentlərin 17,28 %-i (III ixtisas qrupunda 24,74 %) tam yerinə yetirib və onların işi maksimum balla qiymətləndirilib. Abituriyentlərin 2,01 %-nin cavabı maksimum balın yarısı ilə, 39,69 %-nin cavabı 0 balla qiymətləndirilib, 41,02 %-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Abituriyentlər təqdim edilmiş mənbəni diqqətlə oxuyub təhlil etməli, həmçinin müvafiq dərsliklər əsasında mənimsədiyi biliklərlə əlaqələndirmək və nəticə çıxarmaq bacarığı nümayiş etdirməlidirlər. Afinada mənbədə qeyd olunan islahatlardan sonra yaranmış idarəetmə forması tiranlıq, daha sonra demokratiya olmuşdu.

89. Mənbədə göstərilən islahatlardan sonra cəmiyyətdə davam edən gərginliyin Afina dövlətinin polis sisteminin sonrakı inkişafına necə təsir göstərdiyini yazın.

Cavab: İlk demokratik dövlət quruldu; Quldarlıq demokratiyası yarandı; Tiranlıq (tiranya) idarə üsulu qurulur; Aristokrat (zadəgan) və demos (yoxsullar) arasında gərginliyi aradan qaldırdı; Strateqlər seçilməyə başladı; Ziddiyyət tam aradan qalxmır; Yoxsullar vəzifə tutmaq hüququ əldə etdi (Demosun bütün vəzifələri tuta bilməsi).

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	Meyar
1 bal	A) – İlk demokratik dövlət quruldu; – Quldarlıq demokratiyası yarandı; – Tiranlıq (tiranya) idarə üsulu qurulur; – Aristokrat (zadəgan) və demos (yoxsullar) arasında gərginliyi aradan qaldırdı; – Strateqlər seçilməyə başladı; – Ziddiyyət tam aradan qalxmır; – Yoxsullar vəzifə tutmaq hüququ əldə etdi (Demosun bütün vəzifələri tuta bilməsi).

Bal şkalası	Meyar
0,5 bal	B) – Solon islahatlarının şərtləri və nəticələri; – Zadəganların (Aristokratların) iqtisadi qüdrəti sarsıldı; – Yoxsulların vəziyyətini nisbətən yüngülləşdirdi. (Yoxsulların yaşayışı yaxşılaşdı); – Aristokratlar və demos arasında mübarizə davam edir; – Varlı və yoxsullar arasında narazılıq artdı; – Aristokrat və demos arasında münaqişənin artması (davam etməsi); – Sosial təbəqələşmə qalırdı; – Çoxluğun azlığın zülmü (hakimiyyəti) altında qalması; – Varlılar arasında Solona qarşı narazılıq yarandı; – 1 (2 ballıq doğru) + 1 səhv = 1 bal.
0 bal	C) – Məqsəd bildirən ifadələr; – Polis sistemi yarandı və ya ləğv edildi (süqut etdi); – Daha da gərginləşdi; – 1 (1 ballıq doğru) + 1 səhv = 0 bal; – Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə abituriyentlərin "Tarixi məkan" məzmun xəttinin 6_2.1.1. (*Ən qədim insan məskənlərinin, ilk sivilizasiyaların, dövlətlərin yaranması və inkişaf amillərini izah edir.*) alt standartı üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır. "Ümumi tarix" fənni üzrə müvafiq standarta uyğun bilik və bacarıqları yoxlamaq məqsədi daşıyan, bu tapşırığa abituriyentlərin 3,38 %-i tam doğru cavab verib və onların cavabı maksimum balla qiymətləndirilib. Abituriyentlərin 9,11 %-nin cavabı maksimum balın yarısı ilə qiymətləndirilib, 46,64 %-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Abituriyentlər təqdim edilmiş mənbəni diqqətlə oxuyub təhlil etməli idilər, çünki mənbədə göstərilən islahatlardan sonra tiranların öz vədlərini yerinə yetirməmələrinin nəticəsində tiranlığa son qoyulması və quldarlıq demokratiyasının yaranmasına uyğun cavabları qeyd etmək tələb edilirdi.

90. Tarixi biliklərinizə əsasən yoxsulların Solon islahatlarından narazı qalmasının iki əsas səbəbini yazın.

Cavab: Pay torpağı (zəruri torpaqla) ilə təmin edilməməsi; Vəzifə tutmaq imkanı qazanmadılar; İdarəetmədə iştirak hüququ qazanmadılar; Tamhüquqlu vətəndaş olmaq problemi həll edilmədi; Tamhüquqlu vətəndaş olmadılar; Dövlət işinə qarışa bilməmələri;

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	Meyar
1 bal	A) – Pay torpağı (zəruri torpaqla) ilə təmin edilməməsi; – Vəzifə tutmaq imkanı qazanmadılar; – İdarəetmədə iştirak hüququ qazanmadılar; – Tamhüquqlu vətəndaş olmaq problemi həll edilmədi; – Tamhüquqlu vətəndaş olmadılar; – Dövlət işinə qarışa bilməmələri; – 1 (2 ballıq düz)+1 (1 ballıq düz) = 2 bal; **Qeyd: Səhv cavab olmadan yuxarıda göstərilən cavab nümunələrin ən azı istənilən 2-si olan bütün hallarda nəticə 2 balla qiymətləndirilir.**

Bal şkalası	Meyar
0,5 bal	B) – Varlıların zülmündən tam xilas olmadı; – Torpaqlar bölünmədi; – Varlıların yoxsullardan daha çox imtiyazı olması; – Mahiyyətcə eyni mənalı 2 doğru cavab = 1 bal; – 1 doğru (2 ballıq) + 1 yanlış = 1.
0 bal	C) – Cəmiyyətdə mövqe tuta bilmədilər; – Maaş ala bilməmələri (vəzifə tutduqda); – Digər bütün hallarda.

6 və 10-cu sinifdə tədris olunan "Ümumi tarix" fənni üzrə "Tarixi məkan" və "Tarixi zaman" məzmun xəttinin *2.1.1.* (*Ən qədim insan məskənlərinin, ilk sivilizasiyaların, dövlətlərin yaranması və inkişaf amillərini izah edir.*) və *1.1.2. (Ölkələrdə baş verən oxşar sosial-iqtisadi hadisə və prosesləri zaman baxımından tarixi şəraitlə əlaqədə müqayisə edir və dəyərləndirir.)* standartlarına uyğun bilik və bacarıqları yoxlamaq məqsədi daşıyan bu tapşırığı abituriyentlərin 8,42 %-i (III ixtisas qrupunda 11,8 %) tam yerinə yetirib və onların cavabı maksimum balla qiymətləndirilib. Abituriyentlərin 15,79 %-nin cavabı maksimum balın yarısı ilə qiymətləndirilib, 39,28 %-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Abituriyentlər təqdim edilmiş mənbəni diqqətlə oxuyub təhlil etməli, həmçinin müvafiq dərsliklər əsasında mənimsədiyi biliklərlə əlaqələndirmək və nəticə çıxarmaq bacarığı nümayiş etdirməlidirlər. Tiranların demosun vəziyyətinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı verdikləri vədlərə əməl etməmələri, yoxsulların zəruri torpaqla təmin edilməməsi və onların vəzifə tutmalarına imkan verilməməsi onların narazılığına səbəb oldu.

Beləliklə, qəbul imtahanının nəticələri göstərir ki, abituriyentlər imtahana hazırlıq dövründə tarixi prosesləri öyrənərkən mövzulararası əlaqələndirmə və hadisələri səbəb-nəticə əlaqələri çərçivəsində təhlil edərək yekun ümumiləşdirmə aparmaq, məntiqi nəticə çıxarmaq və mühakimə yürütmək bacarığına daha da dərindən yiyələnməlidirlər.

Coğrafiya fənnindən qəbul imtahanında istifadə edilmiş tapşırıqlar fənn kurikulumunun 3 (**"Coğrafi məkan"**, **"Təbiət"**, **"Cəmiyyət"**) məzmun xətti üzrə 6 əsas və 118 alt standartın reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edir.

Tapşırıqlar ilə abituriyentlərin

– kainatda Yerin mövqeyini, hərəkətinin coğrafi nəticələrini təsvir etmək;

– səma cisimlərinin qarşılıqlı təsirini əlaqələndirmək;

– Yerin sutkalıq və illik hərəkətini Yerdə həyatın mövcudluğu ilə əlaqələndirmək;

– əhalinin dinamikasını ölkələrin iqtisadi inkişaf səviyyəsi ilə əlaqələndirmək;

– coğrafi təbəqələrin inkişaf mərhələlərini izah etmək;

– ərazilərin tektonik quruluşunun və təbii proseslərin ölkələrin iqtisadiyyatında rolunu izah etmək kimi bilik və bacarıqlarının aşkara çıxarılması və qiymətləndirilməsi nəzərdə tutulub.

İmtahanlarda nəzəri biliklərin tətbiqinə əsaslanan və məntiqi düşüncə, təhliletmə bacarığı tələb olunan xəritə-sxem, qrafik, diaqram və hesablama xarakterli tapşırıqlara bu il də üstünlük verilmişdir. Abituriyentlərin hazırlıq səviyyəsinin hərtərəfli yoxlanılması və qiymətləndirilməsi məqsədilə bloka mürəkkəblik dərəcəsinə görə sadə, orta və çətin tapşırıqlar daxil edilib.

İmtahan nəticələrinin statistik göstəricilər əsasında aparılan təhlili göstərib ki, abituriyentlər "Dünya təsərrüfatı", "Azərbaycanın relyefi, faydalı qazıntıları", "Materiklərin daxili suları", "Dünyanın təbii ehtiyatlarının yerləşməsi" və s. mövzulara aid tapşırıqlara daha yaxşı cavab veriblər. Lakin xəritə-sxem şəklində verilmiş, nəzəri bilikləri tətbiq etmək, nəticə çıxarmaq bacarığı tələb olunan, ölkələrin və ya regionların fiziki-coğrafi və iqtisadi-coğrafi səciyyəsini müəyyən edən, həmçinin hesablama xarakterli bəzi məsələlərin təhlilinə aid tapşırıqları nisbətən zəif cavablandırmışlar.

Aşağıda abituriyentlərin zəif nəticə göstərdikləri bəzi tapşırıqların izahı təqdim olunur.

8-ci sinif

2.1.3. İqliməmələgətirən amilləri və dünyanın iqlimində baş verən dəyişiklikləri izah edir.

19 may tarixli imtahan, A variantı, 37 saylı test tapşırığı

Xəritə sxemdə rəqəmlərə uyğun gələn iqlim tipləri:

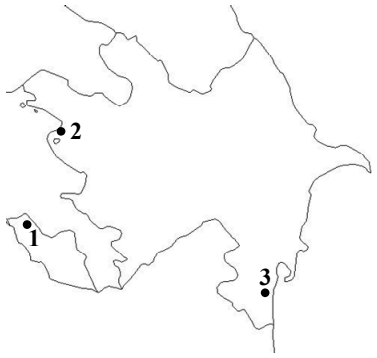

A) 1 – Qışı quraq keçən soyuq, 2 – yayı quraq keçən soyuq, 3 – qışı quraq keçən mülayim-isti

B) 1 – Yayı quraq keçən soyuq, 2 – qışı mülayim keçən yarımsəhra və quru çöl, 3 – yağıntıları bərabər paylanan mülayim-isti

C) 1 – Yayı quraq keçən soyuq, 2 – qışı quraq keçən mülayim-isti, 3 – yayı quraq keçən mülayim-isti

D) 1 – Qışı quraq keçən soyuq, 2 – yağıntıları bərabər paylanan mülayim-isti, 3 – yayı quraq keçən mülayim-isti

E) 1 – Yayı quraq keçən soyuq, 2 – yayı quraq keçən mülayim-isti, 3 – qışı soyuq keçən yarımsəhra və quru çöl

Azərbaycan Respublikasında iqlim rayonlaşmasına və iqlim tiplərinin yayıldığı ərazilərin müəyyən edilməsi tələb olunan bu tapşırıq "Azərbaycanın iqlimi" bölməsinə aiddir. Tapşırığa abituriyentlərin 36,21%-i doğru cavab verib, 13,20%-i isə cavab verməkdən imtina edib. Bu onu göstərir ki, abituriyentlərin bir çoxu əvvəlki illərdə olduğu kimi, yenə də iqlim tiplərinin yayıldığı ərazilərin öyrənilməsində müəyyən çətinlik çəkir və bu mövzunu tam mənimsəyə bilmirlər.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının iqlim xəritəsini təhlil etmək lazımdır. Xəritədən müəyyən etmək olur ki, Naxçıvan MR dağlıq ərazilərində yayı quraq keçən soyuq iqlim tipi (1), Gəncə rayonunda qışı quraq keçən mülayim-isti iqlim tipi (2), Lənkəran ovalığında yayı quraq keçən mülayim-isti iqlim tipi (3) əmələ gəlir.

Doğru cavab: C

7-ci sinif

1.3.2. Kartoqrafik elementlərə əsasən sadə hesablamalar aparır

19 may tarixli imtahan, A variantı, 54 saylı test tapşırığı

1:40 000 000 miqyaslı xəritədə 2 sm^2 sahə tutan bataqlıq 1:10 000 000 miqyaslı xəritədə neçə sm^2 olar?

"Plan və xəritə" bölməsinə aid hesablama xarakterli açıq tipli bu test tapşırığına abituriyentlərin 17,09%-i doğru cavab verib, 23,90%-i isə cavab verməkdən imtina edib. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün abituriyentlər, ilk növbədə bataqlığın yer səthində olan həqiqi sahəsini müəyyən etməlidirlər.

1: 40 000 000

1 sm-də 400 km

Sahə miqyası isə 1 sm^2 = 160000 km^2 olar.

Bu halda:

S_{yer} = 160000 x 2 = 320000 km^2

Sonrakı mərhələdə ikinci xəritədə bataqlığın sahəsini müəyyən etmək olar:

1:10 000 000

1 sm-də 100 km

1 sm^2 = 10000 km^2

İkinci xəritədə bataqlığın sahəsini tapmaq üçün:

$S_{xəritə}$ = 320000 : 10000 = 32 sm^2

Doğru cavab: 32

7-ci sinif

3.2.3. Dünya təsərrüfatının quruluşuna təsir edən təbii və iqtisadi amilləri şərh edir

19 may tarixli imtahan, A variantı, 57 saylı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin.

1. Qazaxıstan
2. Türkiyə
3. Türkmənistan

a. ərazisindən axan çaylar iki okean hövzəsinə aiddir
b. ərazisində qütb gecə-gündüzləri müşahidə edilir
c. sahəsinə görə ən böyük türk dövlətidir
d. ərazisində Avrasiyanın ən hündür və ən alçaq nöqtələri yerləşir
e. ərazisində axan çaylar yalnız daxili (axarsız) hövzəyə aiddir

Uyğunluğun müəyyən edilməsinə aid açıq tipli test tapşırığı "Türk dünyası ölkələrinin coğrafiyası" bölməsinə aiddir. Tapşırıqda türk dövlətlərinə aid xüsusiyyətlərin müəyyən edilməsi tələb olunur. Bu tapşırığa abituriyentlərin 23,44%-i doğru cavab verib, 23,51%-i cavab verməkdən imtina edib.

Statistik məlumatların təhlili göstərmişdir ki, abituriyentlərin əksəriyyəti hələ də konkret ölkələrin xüsusiyyətlərinin müəyyən edilməsində çətinlik çəkirlər.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün aşağıdakı uyğunluğu bilmək lazımdır: Qazaxıstan sahəsinə görə ən böyük müstəqil türk dövlətidir (c); Türkiyə ərazisindən axan çaylar Atlantik və Hind okeanlarının hövzəsinə aiddir. (a); Türkmənistandan axan çaylar daxili axarsız hövzə hesab olunan Xəzər dənizinə tökülür (e).

Doğru cavab: 1 –c; 2 – a; 3 – e

7-ci sinif

3.1.1. Əhalinin regionlar üzrə paylanmasını şərh edir.

11-ci sinif

1.3.2. Kartoqrafik təsvirlər əsasında hər hansı ərazinin fiziki-iqtisadi təsvirini verir.

19 may tarixli imtahan, B variantı, 40 saylı test tapşırığı

Xəritə-sxemdə verilən Azərbaycan Respublikası iqtisadi-coğrafi rayonlarının əhalisinin sayını artma sırasına görə düzün.

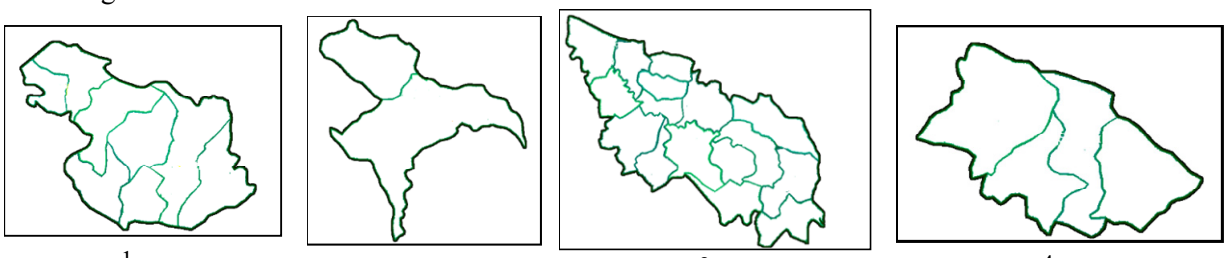

1. 2. 3. 4.

A) 2, 4, 1, 3 B) 4, 3, 2, 1 C) 4, 3, 1, 2 D) 4, 1, 3, 2 E) 2, 1, 3, 4

Test tapşırığı xəritə-sxem xarakterlidir. Azərbaycanın iqtisadi rayonlarının müqayisə edilməsi tələb olunan bu tapşırıq "Azərbaycanın iqtisadi rayonları" bölməsinə aiddir. Abituriyentlər iqtisadi rayonları onların əhalisinin sayının artma sırasına görə ardıcıl sıralamalıdır. Bu tapşırığa abituriyentlərin 36,3%-i düzgün cavab verib, 8,16%-i cavab verməkdən imtina edib.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün Abşeron, Aran, Gəncə-Qazax iqtisadi rayonlarında əhalinin sayının daha çox olmasını bilmək lazımdır. Tapşırığa cavab vermək üçün xəritə-sxemdə göstərilən rayonlar tərsinə ardıcıllıqla düzülməlidir.

Doğru cavab: D

7-ci sinif

3.2.3. Dünya təsərrüfatının quruluşuna təsir edən təbii və iqtisadi amilləri şərh edir.
19 may tarixli imtahan, B variantı, 57 saylı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Qırğızıstan
2. Azərbaycan
3. Özbəkistan
a. qədim platforma üzərində yerləşir
b. dünyanın ən böyük gölünün qərb sahilində yerləşir
c. ərazisinin böyük hissəsi dağlıq relyefə malikdir
d. ərazisində səhra və yarımsəhralar geniş sahə tutur
e. paytaxtı ölkənin iqtisadi mərkəzi deyil

Uyğunluğun müəyyən edilməsinə aid açıq tipli test tapşırığı "Türk dünyası ölkələrinin coğrafiyası" bölməsinə aiddir və türk dövlətlərinin xüsusiyyətlərinin müəyyən edilməsi ilə bağlıdır. Bu tapşırığa abituriyentlərin 11,79%-i doğru cavab verib, 22,86%-i cavab verməkdən imtina edib.

Bu tapşırığı həll etmək üçün abituriyentlər aşağıdakı uyğunluğu bilməlidir: Qırğızıstanın ərazisinin çox hissəsi dağlıq ərazilərdə yerləşir (c); Azərbaycan Dünyanın ən böyük gölünün qərb sahilində yerləşir (b); Özbəkistanın ərazisinin çox hissəsini səhra və yarımsəhralar tutur (d).

Doğru cavab: 1 –c; 2 – b; 3 - d

10-cu sinif
2.1.5. Quru sularının xüsusiyyətlərinə dair layihələr hazırlayır, təqdim edir.
07 iyul tarixli imtahan, A variantı, 50 saylı test tapşırığı

Çayların mənsəblərinin mütləq hündürlüklərinin azalmasına görə düzgün sırasını müəyyən edin.
A) Türyançay, Lənkərançay, Oxçuçay
B) Qusarçay, Ordubadçay, Qanıx
C) Arpaçay, Həkəri, Ataçay
D) Naxçıvançay, Viləş, Ağstafaçay
E) Göyçay, Əlincəçay, Köndələnçay

Test tapşırığı orta məktəbdə tədris olunan "Hidrosfer" bölməsinin "Azərbaycanın çayları" mövzusuna aiddir. Abituriyentlərin 33,76%-i bu tapşırığa düzgün cavab verib, 34,45%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün Azərbaycanın relyefini və çaylarının keçdiyi ərazilərin oroqrafik vahidlərini müəyyən etmək lazımdır. Bunlara əsasən çayların mənsəblərini hündürlüklərin azalma sırası ilə düzmək olar. Xəzər dənizindən qərbə doğru ərazilərin mütləq hündürlüyü artır. Bunu nəzərə alaraq müəyyən etmək olar ki, sıranın sonunda Xəzər dənizinə tökülən çay yer almalıdır (Ataçay). Ataçaydan əvvəl Araz çayına tökülən çayı yerləşdirmək olar (Həkəri çayı). Naxçıvan MR-də aşağı ərazilər 600 m mütləq hündürlüyə malikdir və Arpaçayın mənsəbi bu hündürlüyə uyğun gəlir.

Doğru cavab: C

10-cu sinif
2.1.6. Quru sularının xüsusiyyətlərinə dair hesablamalar aparır.
07 iyul tarixli imtahan, A variantı, 56 saylı test tapşırığı

Çayın orta meylliliyi 2,5 $\frac{m}{km}$, uzunluğu isə 1200 km-dir. Çayın mənsəbində atmosfer təzyiqi 760 mm c.s. olarsa, mənbəyinin mütləq hündürlüyünü metrlə hesablayın.

"Hidrosfer" bölməsinə aid hesablama xarakterli və açıq tipli bu test tapşırığına abituriyentlərin 26,35%-i doğru cavab verib, 34,93%-i isə cavab verməkdən imtina edib. Əvvəlki illərdə də bu tipli test tapşırıqlarının

təklif olunmasına baxmayaraq, abituriyentlər onun həllində çətinlik çəkmişdilər. Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün çayların orta meyilliyinin müəyyən edilməsi qaydalarından istifadə etməlidirlər. Eyni zamanda nəzərə almalıdır ki, çayın mənsəbi okean səviyyəsində yerləşir və burada normal atmosfer təzyiqi olur (760 mm c. st). Bunları nəzərə alaraq çayın mənbəyinin hündürlüyünü müəyyən etmək olar: 2,5 x 1200 = 3000 m.

Doğru cavab: **3000**

10-cu sinif

3.2.1. Ölkələrin geosiyasi mövqeyini qiymətləndirir,

11-ci sinif

3.1.1. Əhalinin tərkibini təhlil edir.

07 iyul tarixli imtahan, B variantı, 52 saylı test tapşırığı

Qırğızıstan Respublikasına aid olan xüsusiyyətlər:

1. Dağlıq relyef üstünlük təşkil edir.
2. Çayları Aral, Balxaş və Xəzər hövzələrinə aiddir.
3. Əhalinin çox hissəsi türk dil qrupunun qıpçaq qoluna aiddir.
4. Qazaxıstan, Monqolustan və Pakistan ilə həmsərhəddir.
5. MDB təşkilatının üzvüdür.
6. Tropik və subtropik iqlim qurşaqlarında yerləşir.

A) 2, 4, 6 B) 1, 3, 5 C) 1, 4, 5 D) 2, 3, 6 E) 1, 5, 6

Bu test tapşırığı "Türk dünyası ölkələrinin coğrafiyası" bölməsinə aiddir. Burada müstəqil türk dövlətləri olan Qırğızıstana aid xüsusiyyətlərin müəyyən edilməsi tələb olunur. Test tapşırığına abituriyentlərin 40,64%-i doğru cavab verib, 17,27%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün verilmiş ölkəyə aid olan fiziki-coğrafi və iqtisadi-coğrafi xüsusiyyətləri bilmək lazımdır: ölkənin ərazisi Tyan-Şan dağlarında yerləşir (1); əhali türk dil qrupunun qıpçaq qoluna aiddir (3); ölkə MDB təşkilatının üzvüdür (5). Deməli, test tapşırığında 1, 3, 5-ci bəndlərdə verilən fikirlər Qırğızıstan Respublikası üçün səciyyəvidir.

Doğru cavab: 1, 3, 5

11-ci sinif

1.3.2. Kartoqrafik təsvirlər əsasında hər hansı bir ərazinin fiziki-iqtisadi təsvirini verir.

07 iyul tarixli imtahan, B variantı, 57 saylı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin.

a. Metallurgiya sənayesi inkişaf etmişdir.
b. Üç ölkə ilə həmsərhəddir.
c. Əhali həm dağlıq, həm də düzənlik ərazilərdə məskunlaşmışdır.
d. Yodlu-bromlu sularla zəngindir.
e. Pambıq əkinləri geniş sahə tutur.

Azərbaycanın iqtisadi rayonlarının müqayisə edilməsi tələb olunan tapşırıq ümumtəhsil məktəblərində tədris edilən "Azərbaycanın iqtisadi rayonları" bölməsinə aiddir. Açıq tipli bu uyğunluq tapşırığı xəritə-sxem xarakterlidir. Tapşırığa abituriyentlərin 38,7%-i doğru cavab verib, 8,84%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Təqdim olunan tapşırıqda xəritə-sxemin verilməsi onun həllini asanlaşdırmalı idi. Verilən əlamətlərin təhlili göstərir ki, Gəncə-Qazax (I) ölkənin metallurgiya bazalarından biridir (a), iqtisadi rayon dağlıq və

düzənlik ərazilərdə yerləşir (c). Aranda təbii-iqlim şəraiti pambıqçılığın inkişafına əlverişli şərait yaradır (e), neft qaz yataqları olan ərazilərdə zəngin yodlu-bromlu sular vardır (d).

Doğru cavab: 1 – a, c; 2 – d, e

19 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, situasiya tapşırıqları (58, 59, 60)

Situasiya: Alternativ, tükənməyən enerji mənbələrinin axtarışı ilə məşğul olan ekspedisiya üzvləri 22 iyun tarixində London şəhərindən (0°-u.) 180°-lik azimutla hərəkətə başladılar. Həmin gün saat 12:00-da (günorta) Şimal yarımkürəsində B məntəqəsinə çatan ekspedisiya üzvləri ekstremal təbii şəraitlə qarşılaşdılar və cisimlərin kölgəsinin müşahidə olunmadığını müəyyən etdilər.

58. B məntəqəsinin coğrafi koordinatlarını və 22 iyunda məntəqəyə Günəşin düşmə bucağını müəyyən edib yazın.

İzah*:* Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün abituriyentlər bilməlidirlər ki, 22 iyunda Günəş Şimal tropikində (23,5º şm.e.) zenitdə olur, yəni düz bucaq altında düşür. Bu halda həmin enliklərdə şaquli basdırılmış dirəyin (qnomonun) kölgəsi olmur.

Tapşırığın şərtinə görə ekspedisiya üzvləri 22 iyun tarixində London şəhərindən (0°-u.) 180°-lik azimutla hərəkət edirsə, onlar cənuba istiqamətində, yəni Şimal tropikinə doğru gedirlər. Çatdıqları B məntəqəsində Şimal yarımkürəsində, gündüz saat 12:00-də Günəş zenitdə olduğuna görə qnomonun kölgəsi də olmayacaq. Ona görə doğru cavab 23,5º şm.e., 0º u olur.

Doğru cavab: *Doğru cavab: coğrafi koordinat- (23,5° şm.e. 0° u.);*
Günəşin düşmə bucağı- 90° (düz bucaq)

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	Meyarlar
1 bal	a. “B” məntəqəsinin coğrafi koordinatını (coğrafi enlik və coğrafi uzunluq rəqəmlə və ya koordinat sistemi vasitəsilə) və məntəqəyə günəşin düşmə bucağını düzgün müəyyən edib yazıb.
0,5 bal	b. “B” məntəqəsinin coğrafi koordinatını (coğrafi enlik və coğrafi uzunluq rəqəmlə və ya koordinat sistemi vasitəsilə) və ya məntəqəyə günəşin düşmə bucağını düzgün müəyyən edib yazıb
0 bal	c. A və B bəndindən başqa digər bütün hallar.

Tapşırıq vasitəsilə “Coğrafi məkan” məzmun xəttinin 8_1.2.1. (*Günəş şüalarının Yer kürəsinə düşmə bucağının dəyişməsini hesablayır)* alt standartı üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır.

Təqdim olunan bu tapşırıq 8-ci sinifdə tədris olunan “Yerin Günəş və öz oxu ətrafında hərəkəti” mövzusuna aiddir, hesablama xarakterlidir. Abituriyentlərin 15,75%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 18,60% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 15,85% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilib, 49,80% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina edib.

59. B məntəqəsinin yerləşdiyi təbii zonanı və burada alternativ enerji mənbəyi əsasında tikilməsi məqsədəuyğun olan elektrik stansiyasını müəyyən edib yazın.

İzah*:*Tapşırıq 9-cu sinfin tədris materiallarını əhatə edir. Abituriyentlər bilməlidir ki, Şimal tropiki (23,5º şm.e.) tropik qurşağın səhra və yarımsəhra zonalarından keçir. Bu enliklərdə Günəş uzun müddət zenitdə olduğuna görə günəşli saatların miqdarı çoxdur. Ona görə günəş enerjisindən istifadə edilməsi imkanları böyükdür. Eyni zamanda sahil rayonlarında külək enerjisi potensialı da mövcuddur.

Doğru cavab: səhra və yarımsəhralar; günəş və ya külək elektrik stansiyaları

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	Meyarlar
1 bal	a. “B” məntəqəsinin yerləşdiyi təbii zonanın adını və tikilməsi daha məqsədə uyğun olan ən azı bir alternativ elektrik stansiyasını adını düzgün müəyyən edib yazıb.
0,5 bal	b. “B” məntəqəsinin yerləşdiyi təbii zonanın adını və ya tikilməsi daha məqsədə uyğun olan ən azı bir alternativ elektrik stansiyasının adını düzgün müəyyən edib yazıb.
0 bal	c. A və B bəndindən başqa digər bütün hallar.

Tapşırıq vasitəsilə “Coğrafi məkan” məzmun xəttinin 11_1.2.1. (*Yerin hərəkətinin coğrafi nəticələrinin regionlar üzrə iqtisadiyyata təsirini əsaslandırır*) alt standartı üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır.

Abituriyentlərin 17,55%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 20,83% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 14,80% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilib, 46,82% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina edib.

60. B məntəqəsində alternativ mənbədən enerji əldə olunmasına imkan yaradan üç təbii amili yazın.

***İzah**:* Tapşırıq 9-10-cu siniflərin tədris materiallarını əhatə edir. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün tropik enliklərin təbii şəraitini – iqlimi, təbii zonaların coğrafi şəraitini bilmək lazımdır. Bu enliklərdə Günəş uzun müddət böyük bucaq altında düşür, ildə bir dəfə zenitdə olur. Ona görə günəşli saatların miqdarı çoxdur, günəş radiasiyası böyük kəmiyyətlər alır. Yüksək təzyiq sahəsi olduğuna görə buludluluq aşağıdır. Nəticədə, havanın temperaturu kifayət qədər yuxarı qalxır, iyulun orta temperaturu 28-30ºC-dən çoxdur. Buludluluğun aşağı olması Günəşin üfüqdə görünməsinə, düz radiasiyanın böyük olmasına gətirib çıxarır.

***Doğru cavab**:* Amillər:

İl ərzində günəş şüalarının düşmə bucağının kəmiyyətinin böyük olması; Yüksək buxarlanma qabiliyyəti:

yüksək temperatur

günəşli günlərin sayı çox

günəşli saatların sayı çox

düz radiasiyanın üstünlüyü

buludsuz günlərin sayı çox

səhralarda əsən daimi küləklər

küləyin orta illik sürətinin 4,5 m/san olması

Bal şkalası	Meyarlar
1 bal	a. Üç təbii amili düzgün yazıb.
0,5 bal	b. İki təbii amili düzgün yazıb (səhv cavab nəzərə alınmır). c. Bir təbii amili düzgün yazıb. Səhv cavab yoxdur
0 bal	d. Bir təbii amili düzgün yazmaqla yanaşı səhv cavab yazılıbsa. e. Digər başqa hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə “Təbiət” məzmun xəttinin 9_2.1.3. (*Atmosferdə baş verən hadisə və proseslərin iqtisadi həyata təsirini təhlil edir)*, 10_2.1.3. (*İqlim dəyişmələrinə və iqlim ehtiyatlarından istifadəyə dair təqdimatlar edir)* alt standartları üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi yaradıcı əmək, öyrəndiklərini tətbiq etmək bacarığı, proqnoz vermək, təbii şəraitin imkanları və təbii ehtiyatlardan istifadə yollarını müəyyən etməyi tələb edir. Abituriyentlərin 2,65%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 12,54% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 39,52% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilib, 45,28% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetir

Riyaziyyat fənnindən I və II ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında istifadə edilmiş tapşırıqlar fənn kurikulumu əsasında 5 (**“Ədədlər və əməllər”**, **“Cəbr və funksiyalar”**, **“Həndəsə”**, **“Ölçmə”**, **“Statistika və ehtimal**”) məzmun xətti üzrə 12 əsas və 187 alt standartın reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edib.

Tapşırıqlar məzmun xətləri üzrə təlim nəticələrinə uyğun hazırlanıb və abituriyentlərin

– ədədlər üzərində dəqiq və təqribi hesablamalar aparmaq;

– həyati məsələlərin həllində riyazi bilikləri tətbiq etmək;

– riyazi anlayışlara aid alqoritmləri yerinə yetirmək;

– rasional ifadələr üzərində eynilik çevrilmələri aparmaq;

– tənlik və bərabərsizlikləri həll etmək;

– riyazi kəmiyyətlər arasındakı asılılıqların qrafiki təsvirini mənimsəmək;

– həndəsi fiqurlarla, koordinatlar və vektorlarla əməliyyatların yerinə yetirilməsi;

– müstəvi fiqurların və fəza cisimlərinin xassələrini praktik həndəsi məsələlərin həllinə tətbiq etmək;

– statistik məlumatları toplamaq, araşdırmaq, sistemləşdirmək və nəticəsini təqdim etmək;

– statistik və ehtimal əsasında hadisənin başvermə mümkünlüyünü proqnozlaşdırmaq;

– ətraf aləmdəki ehtimal və statistikanın qanunauyğunluqlarının mövcudluğu haqqında məlumatları izah etmək, ehtimalın klassik modelinə əsasən hadisələrin baş verməsini proqnozlaşdırmaq üzrə bilik və bacarıqlarının aşkara çıxarılması və qiymətləndirilməsinə yönəlib.

Təhlil göstərir ki, hər iki ixtisas qrupu üzrə abituriyentlərin müəyyən hissəsi natural ədədlər, adi və onluq kəsrlər, rasional kəsrlər, kvadrat köklər, tənliklər sistemi, funksiyalar və qrafiklər, üstlü və loqarifmik tənliklər, sadə həndəsi fiqurlar, dördbucaqlılar mövzularına aid tapşırıqlara yaxşı cavab veriblər. Bununla yanaşı, bir qisim abituriyentlər bərabərsizliklər, triqonometrik funksiyalar və tənliklər, loqarifmik funksiya, funksiyanın törəməsi, üçbucaqlar, fiqurların sahəsi, hərəkət, koordinatlar üsulu, çoxüzlülər, fırlanma cisimləri mövzularına aid tapşırıqları zəif cavablandırıblar.

Aşağıda abituriyentlərin zəif nəticə göstərdikləri bəzi tapşırıqların izahı təqdim olunur.

Qeyd etmək lazımdır ki, hər bir tapşırıq aid olduğu alt standartın tələblərinin yoxlanılması və qiymətləndirilməsi üçün nəzərdə tutulub.

8-ci sinif 3.1.3. ***Pifaqor teoremini tətbiq edir, iti bucağın triqonometrik funksiyalarının tərifl ərini bilir və bəzi bucaqların triqonometrik funksiyalarının qiymətini tapır.***

9-cu sinif 3.1.4. ***Dairənin daxilinə və xaricinə çəkilmiş dördbucaqlının xassələrini məsələlər həllinə tətbiq edir.***

3.2.3. ***Verilmiş iki nöqtə arasındakı məsafə düsturunu bilir, mərkəzinin koordinatlarına və radiusuna görə çevrənin tənliyini yazır.***

12 may tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 2 saylı test tapşırığı

$5x-12y=60$ düz xəttinin və koordinat oxlarının əmələ gətirdiyi üçbucağın daxilinə çəkilmiş çevrənin tənliyini yazın.

A) $(x-3)^2+(y+3)^2=16$

B) $(x+2)^2+(y-2)^2=16$ C) $(x+4)^2+(y-2)^2=4$

D) $(x-2)^2+(y+4)^2=36$ E) $(x-2)^2+(y+2)^2=4$

"*Koordinatlar metodu*" bölməsinə aid bu tapşırığa abituriyentlərin 15,40%-i doğru cavab verib, 47,89%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün mövzu üzrə qazanılmış bilikləri tətbiq etmək bacarığı tələb olunur. $5x-12y=60$ düz xəttinin koordinat oxlarını kəsdiyi nöqtələr uyğun olaraq $(0;-5)$ və $(12;0)$ -dır. $5x-12y=60$ düz xəttinin və koordinat oxlarının əmələ gətirdiyi üçbucaq katetləri 5 və 12 olan düzbucaqlı üçbucaq olacaq. Katetləri verilmiş düzbucaqlı üçbucağın hipotenuzunu tapmaq üçün Pifaqor teoremindən istifadə edilir,

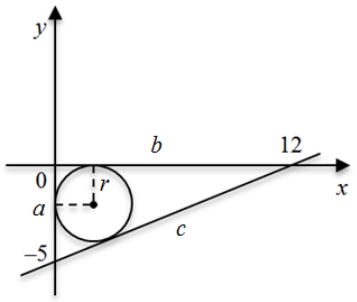

$c^2=5^2+12^2 \Rightarrow c=13$ alınır.

Məlumdur ki, düzbucaqlı üçbucağın daxilinə çəkilmiş çevrənin radiusu $r=\frac{a+b-c}{2}=\frac{5+12-13}{2}=2$ olar. Şəkildən göründüyü kimi, bu çevrənin mərkəzi IV rübdə olduğundan, koordinatları $(2;-2)$ olar. Beləliklə, çevrənin mərkəzinin koordinatları və radiusu çevrənin tənliyində nəzərə alınarsa, $(x-2)^2+(y+2)^2=4$ olar.

Doğru cavab: E.

Doğru cavab faizinin aşağı olmasını abituriyentlərin koordinatlar metodu mövzusundan zəruri bilik və bacarıqlarının zəif olması ilə əlaqələndirmək olar.

8-ci sinif 3.1.3. ***Pifaqor teoremini tətbiq edir, iti bucağın triqonometrik funksiyalarının tərifl ərini bilir və bəzi bucaqların triqonometrik funksiyalarının qiymətini tapır.***

12 may tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 14 saylı test tapşırığı

Bərabəryanlı ABC üçbucağında $AB=AC$ və $\text{tg}\angle A=\frac{4}{3}$ olarsa, $\text{tg}\angle B$ -ni tapın.

A) 1 B) $\sqrt{2}$ C) 2 D) $\frac{1}{2}$ E) $\frac{\sqrt{2}}{2}$

8-ci sinifdə tədris olunan "*Üçbucaqlar*" bölməsinə aid bu tapşırığa abituriyentlərin 10,07%-i doğru cavab verib, 41,46%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Bərabəryanlı ABC üçbucağında C təpəsindən AB tərəfinə CM perpendikulyar çəkilir. $\text{tg}\angle A=\frac{CM}{AM}=\frac{4}{3}$ olduğundan, $CM=4k$, $AM=3k$ olar. AMC üçbucağına Pifaqor teoremi tətbiq edildikdə, $AC=5k$ olduğu tapılır. ABC üçbucağı bərabəryanlı olduğundan, $BM=2k$ olar. BMC düzbucaqlı üçbucağından $\text{tg}\angle B=\frac{CM}{BM}=\frac{4k}{2k}=2$ alınır.

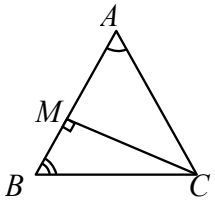

Doğru cavab: C

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini onların tapşırığın həlli üçün lazım olan faktları bilməmələri və təhlil etmə qabiliyyətlərinin zəif olması ilə əsaslandırmaq olar.

8-ci sinif 2.2.1. *Rasional ifadələr üzərində əməlləri yerinə yetirir*.

12 may tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, B variantı, 25 saylı test tapşırığı

m-in neçə tam qiymətində $\frac{7m+28}{m^2+9m+20}$ ifadəsinin qiyməti tam ədəddir?

8-ci sinifdə tədris olunan "*Rasional kəsrlər*" bölməsinə aid açıq tipli bu tapşırığa abituriyentlərin 9,56%-i doğru cavab verib, 37,49%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

$m\neq -4$ olduqda, $\frac{7m+28}{m^2+9m+20}=\frac{7(m+4)}{(m+4)(m+5)}=\frac{7}{(m+5)}$ alınır. Sonuncu ifadənin tam ədəd olması üçün $(m+5)$ ifadəsi 7 ədədinin tam böləni olmalıdır, yəni $m\neq -4$ şərtini nəzərə almaqla $m+5=\pm 7$ və $m+5=\pm 1$ olmalıdır. Beləliklə, m-in 3 tam qiymətində, yəni $m=-12;-6;2$ qiymətlərində verilmiş ifadənin qiyməti tam ədəd olur.

***Doğru cavab:* 3**

Nəticənin aşağı olmasının abituriyentlərin kvadrat üçhədlini vuruqlara ayırmaqda çətinlik çəkmələri və $m\neq -4$ şərtini nəzərə almadıqları ilə əlaqələndirmək olar.

10-cu sinif 2.3.1. *Triqonometrik tənlik və bərabərsizlikləri həll edir*.

19 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 23 saylı test tapşırığı

$\cos^2 2x=1$ tənliyinin $[0°;180°]$ parçasına daxil olan kökləri cəminin dərəcə ölçüsünü tapın.

10-cu sinifdə tədris olunan "*Triqonometrik tənliklər*" bölməsinə aid açıq tipli bu tapşırığa abituriyentlərin 10,84%-i doğru cavab verib, 51,24%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

$\cos^2 2x=1,$

$\frac{1+\cos 4x}{2}=1,$

$\cos 4x=1$

$4x=2\pi k,\ k\in Z,$

$x=\frac{\pi k}{2},\ k\in Z,$

$x=90°k,\ k\in Z.$

$[0°;180°]$ parçasına daxil olan köklər 0º, 90º və 180º -dir. Kökləri cəminin dərəcə ölçüsü 90 + 180 =270 olar.

Doğru cavab: 270

Zəif nəticənin səbəbi kimi abituriyentlərin triqonometrik tənlikləri həlletmə bacarıqlarının zəif olmasını göstərmək olar.

11-ci sinif 2.1.2. ***Elementar funksiyaların törəmələri cədvəlinin və törəmənin hesablanması qaydalarının köməyi ilə bəzi funksiyaların törəməsini tapır.***

19 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 27 saylı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin.

1. $y=\cos 2x$
2. $y=\sin x^2$
3. $y=\sin 2x$

a. törəməsi dövri funksiya deyil

b. $x=\frac{\pi}{4}$ böhran nöqtələrindən biridir

c. $x=\frac{\pi}{2}$ böhran nöqtələrindən biridir

d. törəməsi $y'=-2\sin 2x$-dir

e. törəməsi $y'=-2\cos 2x$-dir

11-ci sinifdə tədris olunan "*Törəmə və tətbiqləri*" bölməsinə aid uyğunluğun müəyyən edilməsi tələb olunan bu tapşırığa abituriyentlərin 10,45%-i doğru cavab verib, 36,48%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

1. $y=\cos 2x$

$y'=-2\sin 2x$

$-2\sin 2x=0$

$2x=\pi k,\ k\in Z$

$x=\frac{\pi k}{2},\ k\in Z$

2. $y=\sin x^2$

$y'=2x\cos x^2$

3. $y=\sin 2x$

$y'=2\cos 2x$

$\cos 2x=0$

$2x=\frac{\pi}{2}+\pi k,\ k\in Z$

$x=\frac{\pi}{4}+\frac{\pi k}{2},\ k\in Z$

Cavab: 1-c, d; 2-a; 3-b

Düzgün cavab faizinin aşağı olmasını abituriyentlərin triqonometrik funksiyaların törəmələrini tapmaqda çətinlik çəkmələri ilə əlaqələndirmək olar.

11-ci sinif 2.1.2. ***Elementar funksiyaların törəmələri cədvəlinin və törəmənin hesablanması qaydalarının köməyi ilə bəzi funksiyaların törəməsini tapır.***

23 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 2 saylı test tapşırığı

$y=\frac{e^x+1}{1-e^x}$ funksiyasının törəməsinin x_0=ln2 nöqtəsində qiymətini hesablayın.

A) 8 B) 4 C) 2 D) 3 E) 5

11-ci sinifdə tədris olunan "*Törəmə və tətbiqləri*" bölməsinə aid bu tapşırığa abituriyentlərin 20,63%-i doğru cavab verib, 55,20%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün nisbətin törəməsinin x_0 nöqtəsindəki qiymətini hesablamaq lazımdır.

$$y'=\left(\frac{e^x+1}{1-e^x}\right)'=\frac{\left(e^x+1\right)'\left(1-e^x\right)-\left(e^x+1\right)\left(1-e^x\right)'}{\left(1-e^x\right)^2}=\frac{e^x\left(1-e^x\right)+\left(e^x+1\right)e^x}{\left(1-e^x\right)^2}=\frac{2e^x}{\left(1-e^x\right)^2}$$

$$y'\left(x_0\right)=y'\left(\ln 2\right)=\frac{2e^{\ln 2}}{\left(1-e^{\ln 2}\right)^2}=\frac{4}{\left(1-2\right)^2}=4$$

Doğru cavab: B

Zəif nəticənin səbəbi kimi abituriyentlərin tapşırığın həlli üçün lazım olan nisbətin və üstlü funksiyaların müəyyən nöqtədə törəməsinin hesablama qaydasını zəif mənimsəmələrini göstərmək olar.

11-ci sinif 3.1.5. ***Fırlanmadan alınan fiqurları tanıyır.***

3.2.4. ***Konusun, kəsik konusun yan səthlərinin, tam səthlərinin və həcmlərinin tapılmasına aid məsələlər həll edir.***

23 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, B variantı, 26 saylı test tapşırığı

Katetləri 16 və 12 olan düzbucaqlı üçbucağın kiçik katet ətrafında fırlanmasından alınan cismin oturacağının sahəsi yan səthinin sahəsinin neçə faizini təşkil edir?

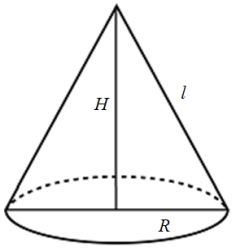

11-ci sinifdə tədris olunan "*Fırlanma cisimləri*" bölməsinə aid açıq tipli bu tapşırığa abituriyentlərin 14,75%-i doğru cavab verib, 44,35%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Məlumdur ki, düzbucaqlı üçbucağın bir kateti ətrafında fırlanmasından alınan fəza cismi konusdur. Tapşırığın şərtinə əsasən düzbucaqlı üçbucaq kiçik kateti ətrafında fırlanır, bu o deməkdir ki, alınan konusun hündürlüyü H=12, radiusu R=16 olur. Konusun doğuranı $l=\sqrt{H^2+R^2}=\sqrt{144+256}=20$ olar. Onda,

$\frac{S_{ot}}{S_{yan}}\cdot 100\%=\frac{\pi R^2}{\pi Rl}\cdot 100\%=\frac{R}{l}\cdot 100\%=\frac{16}{20}\cdot 100\%=80\%$ alınar.

Doğru cavab: 80.

Doğru cavab faizinin aşağı olmasını abituriyentlərin düzbucaqlı üçbucağın kateti ətrafında fırlanmasından alınan fəza cismi haqqında təsəvvürlərinin zəif olması ilə əlaqələndirmək olar.

8-ci sinif 3.1.4. ***Üçbucağın, paraleloqramın, rombun, trapesiyanın sahəsini hesablayır.***

7 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı,

23 saylı test tapşırığı

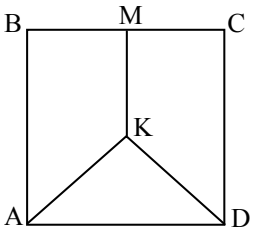

$ABCD$ kvadratının daxilində elə K nöqtəsi götürülmüşdür ki, MK=KA=KD=15 və BM=MC. Kvadratın sahəsini tapın.

8-ci sinifdə tədris olunan "*Fiqurların sahəsi*" bölməsinə aid açıq tipli bu tapşırığa abituriyentlərin 6%-i doğru cavab verib, 31,67%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

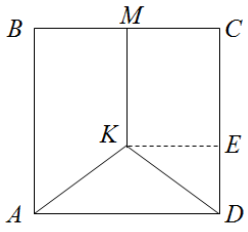

$MCDK$ düzbucaqlı trapesiyasında KE hündürlüyünü çəkib, $BM=MC$=x əvəzləməsi edilərsə, ED=$2x-15$ olar. Düzbucaqlı KED üçbucağına Pifaqor teoremi tətbiq edilsə,

$x^2+(2x-15)^2=15^2\Rightarrow 5x^2-60x=0\Rightarrow x=12$ alınar.

Beləliklə, kvadratın tərəfi 24, sahəsi isə 576 olar.

Doğru cavab: 576

Doğru cavab faizinin aşağı olmasını abituriyentlərin Pifaqor teoremini düzgün tətbiq edə bilməmələri ilə əlaqələndirmək olar.

10-cu sinif 3.1.3. ***Fəzada düz xətlə müstəvi arasındakı bucağın, iki müstəvi arasındakı bucağın necə təyin olunduğunu bilir və məsələlər həllində onlardan istifadə edir.***

3.1.5. ***Çoxüzlülərin növlərini tanıyır.***

7 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, B variantı, 19 saylı test tapşırığı

Düzgün üçbucaqlı piramidanın oturacağının tərəfi ilə apofeminin uzunluqları eynidir. Oturacağa bitişik ikiüzlü bucağı tapın.

A) 60° B) $\arccos\frac{\sqrt{3}}{6}$ C) $\arccos\frac{1}{3}$ D) 30° E) $\arccos\frac{\sqrt{3}}{3}$

10-cu sinifdə tədris olunan "*Çoxüzlülər, onların səthi və həcmi*" bölməsinə aid bu tapşırığa abituriyentlərin 9,85%-i doğru cavab verib, 51,49%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Məlumdur ki, tərəfi a olan düzgün üçbucağın daxilinə çəkilmiş çevrənin radiusu $KH=\frac{a}{2tg60^0}=\frac{a}{2\sqrt{3}}$-dir.

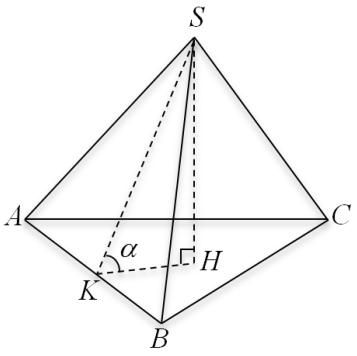

Düzgün üçbucaqlı piramidanın oturacağına bitişik ikiüzlü bucaq, $SK=a$ apofem ilə ABC üçbucağının daxilinə çəkilmiş çevrənin radiusu arasındakı bucaq kimi başa düşülür. Ona görə də $\cos\alpha=\frac{KH}{KS}=\frac{\frac{a}{2\sqrt{3}}}{a}=\frac{1}{2\sqrt{3}}=\frac{\sqrt{3}}{6}\Rightarrow\alpha=\arccos\frac{\sqrt{3}}{6}$ alınır.

Doğru cavab: B

Doğru cavab faizinin aşağı olmasına səbəb abituriyentlərin fəza fiqurları barədə təsəvvürlərinin zəif olmasıdır.

12 may tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, situasiya tapşırıqları (28, 29, 30)

Situasiya: İstixananın aşağı hissəsi hündürlüyü 4 m, həcmi 960 m^3 olan düzbucaqlı paralelepiped, yuxarı hissəsi isə radiusu 3 m olan yarımsilindr formasındadır. İstixananın əhatə etdiyi torpaq sahəsinin hər 1 m^2-nə 8 şitil əkilmişdir.

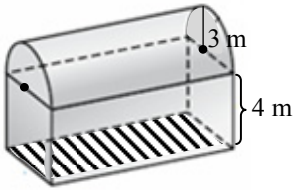

28. Bir şitilin qiyməti 4 qəpik olarsa, istixanaya əkilən şitillərə neçə manat xərclənib?

Həlli:

I üsul: İstixananın aşağı hissəsi hündürlüyü c=4 m, həcmi 960 m^3 olan düzbucaqlı paralelepiped olduğundan bu paralelepipedin oturacağının sahəsi $S_{ot}=\frac{V}{c}=\frac{960}{4}=240\,(m^2)$ olar. Hər 1 m^2-nə 8 şitil əkildiyindən istixanada cəmi $240\cdot8=1920$ ədəd şitil əkilmişdir. 1 şitilin qiyməti 4 qəpik olduğundan, əkilən şitillərə $1920\cdot4=7680$ (qəpik)=76,8 (manat) pul xərclənər.

II üsul: Şərtə görə istixananın aşağı hissəsi hündürlüyü c=4 m, eni isə radiusu 3 m olan yarımsilindrin diametrinə bərabər olduğundan b=6 (m) və $V=abc$ düsturundan istifadə edərək, $a=\frac{960}{6\cdot4}=40\,(m)$ tapılır. Xərclənən pul $40\cdot6\cdot8\cdot4=7680$ qəpik olar.

Doğru cavab: 76,8 (manat) və ya 7680 (qəpik)

Bal şkalası	Meyarlar
1 bal	a. Hər hansı həll metodundan istifadə edərək bütün həll prosesini doğru yerinə yetirərək cavabı 76,8 (manat) və ya 7680 (qəpik) tapır.
0,5 bal	b. Bütün həll prosesini doğru yerinə yetirərək hər hansı mexaniki səhvə görə doğru cavabı ala bilmir. c. Paralelepipedin oturacağının sahəsini və şitillərin sayını doğru tapır məsələnin həllini sona çatdıra bilmir.
0 bal	d. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Ədədlər və əməllər" məzmun xəttinin 5_1.2.1. (*Natural ədədlər üzərində hesab əməllərini yerinə yetirir*) və "Həndəsə" məzmun xəttinin 5_3.1.4. (*Paralelepipedin və kubun səthinin sahəsini və həcmini hesablayır*) alt standartları üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır.

Abituriyentlərin 17,09%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 5,55% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 23,12% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilib, 54,24% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina edib.

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini onların qeyd edilən faktları bilməməsi, həmçinin təhliletmə bacarıqlarının zəif olması ilə əlaqələndirmək olar.

29. İstixananın səthinin tam örtülməsinə ən azı neçə m^2 polietilen örtük lazımdır?

Həlli:

Şərtə görə istixananın eni, radiusu 3 m olan yarımsilindrin diametrinə bərabər olduğundan b=6 (m), bu istixananın uzunluğu $a = \frac{S_{ot}}{b} = \frac{240}{6} = 40$ (m) olar. İstixananın səthinin tam örtülməsi üçün lazım olan ən az polietilen örtük düzbucaqlı paralelepipedin yan səthinin sahəsi $S_{yan} = P_{ot} \cdot c = 92 \cdot 4 = 368\ (m^2)$ və silindrin tam səthinin yarısının $\frac{1}{2} S_{tam} = 40 \cdot 3 \cdot \pi + 9\pi = 129\pi\ (m^2)$ cəminə bərabərdir.

Doğru cavab: $(368+129\pi)\ (m^2)$

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	Meyarlar
1 bal	a. Bütün həll prosesini doğru yerinə yetirərək cavabı $(368+129\pi)(m^2)$ və ya $\pi = 3$ götürməklə $755(m^2)$ tapır.
0,5 bal	b. Bütün həll prosesini doğru yerinə yetirərək hər hansı mexaniki səhvə görə doğru cavab ala bilmir. c. Düzbucaqlı paralelepipedin və silindrin tam səthini tapır. d. Düzbucaqlı paralelepipedin tam səthini, silindrin isə tam səthinin sahəsinin yarısını tapır. e. Düzbucaqlı paralelepipedin yan səthini, silindrin isə tam səthinin sahəsinin tapır.
0 bal	f. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Həndəsə" məzmun xəttinin 10_3.2.3. (*Prizmanın yan səthinin, tam səthinin və həcminin tapılmasına aid məsələləri həll edi*r) və 11_3.2.3. (*Silindrin yan səthinin, tam səthinin və həcminin tapılmasına aid məsələlər həll edir*) alt standartları üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır.

Abituriyentlərin 2,27%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 4,89% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 21,12% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilib, 71,72% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina edib.

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini fəza cisimləri haqqında təsəvvürlərinin zəif olması ilə əlaqələndirmək olar.

30. Əkilmiş şitillərin bəziləri qurudu, qalanları isə böyüdü. Təsadüfən seçilmiş bir şitilin böyümə hadisəsinin ehtimalı 0,85 olarsa, qurumuş şitillərin sayını tapın.

Həlli:

I üsul: Təsadüfən seçilmiş bir şitilin böyümə hadisəsinin ehtimalı 0,85 olduğundan qurumuş şitillərin sayı $1920 \cdot (1-0,85) = 288$ olar.

II üsul: Təsadüfən seçilmiş bir şitilin böyümə hadisəsinin ehtimalı 0,85 olduğundan onların sayı $1920 \cdot 0,85 = 1632$ tapır və qurumuş şitillərin sayı $1920 - 1632 = 288$ alır.

III üsul: Təsadüfən seçilmiş bir şitilin böyümə hadisəsinin ehtimalı 0,85 olduğundan qurumuş şitillərin sayı $\frac{x}{1920}=\frac{15}{100}\Rightarrow x=288$ tapır.

IV həll. Təsadüfən seçilmiş bir şitilin böyümə hadisəsinin ehtimalı 0,85 olduğundan onların sayı $\frac{x}{1920}=\frac{85}{100}\Rightarrow x=1632$ və qurumuş şitillərin sayı $1920-1632=288$ alır.

Cavab: 288

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	Meyarlar
1 bal	a. Hər hansı həll üsulundan istifadə edərək bütün həll prosesini doğru yerinə yetirərək cavabı tapır.
0,5 bal	b. Bütün həll prosesini doğru yerinə yetirərək hər hansı mexaniki səhvə görə doğru cavab ala bilmir. c. II və IV həllərdən istifadə edərək böyümüş şitillərin sayını tapır, lakin qurumuş şitillərin sayını tapmır.
0 bal	d. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Statistika və ehtimal" məzmun xəttinin 7_5.2.1. (*Aparılan sınaqda elementar hadisələrin sayını tapır və onun əsasında hadisənin ehtimalını hesablayır)* alt standartı üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır.

Abituriyentlərin 10,61%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 2,88% abituriyentin yazı işi 0,5 balla 11,60% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilib, 74,91% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina edib.

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini onların qeyd edilən faktları bilməməsi ilə əlaqələndirmək olar. Həmçinin tapşırığın həllində istifadə edilən 1920 ədədi 28-ci tapşırığın həlli vasitəsi ilə alındığından bu tapşırıqdan imtina edənlərin sayını artırıb.

Fizika fənnindən qəbul imtahanlarında istifadə olunmuş tapşırıqlar 3 **("Fiziki hadisələr, qanunauyğunluqlar, qanunlar", "Maddə və sahə, qarşılıqlı təsir, əlaqəli sistemlər", "Eksperimental fizika və müasir həyat")** məzmun xətti üzrə 5 əsas standartın və 73 alt standartın reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edir.

Tapşırıqlar "Mexanika", "Molekulyar fizika və termodinamika", "Elektrodinamika", "Optika" , "Kvant fizikası", "Atom və nüvə fizikası" bölmələrini əhatə edib.

Tapşırıqlarla abituriyentlərin:

– hadisələri (mexaniki, istilik, elektrik) fərqləndirmək, onlara aid məsələlər həll etmək;

– qravitasiya sahəsini xarakterizə edən kəmiyyətləri izah etmək, onlara aid məsələlər həll etmək;

– istilik və elektromaqnit (istilik) hadisələrinin mahiyyətini, qanunauyğunluqlarını izah etmək, məsələlər həll etmək;

– elektromaqnit (maqnit, işıq), atom və nüvə hadisələrini, onların başvermə səbəblərini bilmək;

– elektromaqnit, atom, nüvə hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarını izah etmək, onlara aid məsələlər qurmaq kimi bacarıqlarının yoxlanılması və qiymətləndirilməsi nəzərdə tutulub.

Abituriyentlərin hazırlıq səviyyəsinin hərtərəfli yoxlanılması və qiymətləndirilməsi məqsədilə bloklara mürəkkəblik dərəcəsinə görə sadə, orta və çətin, nominasiyalara görə isə vahid, düstur, tərif, təcrübə, cihaz, qrafik, keyfiyyət, hesablama xarakterli tapşırıqlar daxil edilib. Qəbul imtahanları eyni gündə keçirildiyi üçün I və IV ixtisas qrupları üzrə bütün tapşırıqlar eynidir.

Bu ildə imtahanlarda keyfiyyətyönlü tapşırıqlara üstünlük verilmiş və faktoloji biliyə əsaslanan tapşırıqların sayı hər iki ixtisas qrupunda minimuma endirilmişdir.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinin statistik təhlili göstərmişdir ki, abituriyentlərin əksəriyyəti I ixtisas qrupu üzrə "Elektrik yükü. Elektrik sahəsi", "Elektrik tutumu", "Müxtəlif mühitdə elektrik cərəyanı", "Maqnit induksiyası", "Dalğa optikası", "Kvant fizikası", "Atom və nüvə fizikası", "Ağırlıq qüvvəsi. Ümumdünya cazibə qanunu", IV ixtisas qrupu üzrə isə "Elektrik tutumu", "Müxtəlif mühitdə elektrik cərəyanı", "Dalğa optikası", "Kvant fizikası", "Nyuton qanunları" mövzularına aid test tapşırıqlarına ya zəif cavab vermiş, ya da cavab verməkdən imtina etmişlər.

Nominasiyalar üzrə də statistik təhlil aparılmış və müəyyən edilmişdir ki, abituriyentlərin müəyyən hissəsi faktoloji materiala əsaslanan düstur və vahidlərə aid tapşırıqlara daha yaxşı, fiziki hadisə və proseslərin mahiyyətinin açılmasına yönəlmiş qrafik, keyfiyyət və hesablama tipli, həmçinin fiziki cihaz və qurğulara aid tapşırıqlara isə nisbətən zəif cavab vermişdir. Bu tipli tapşırıqlarda, adətən, kəmiyyətlər arasında asılılığı müəyyən etmək, müxtəlif parametrlərin dəyişməsinin fiziki proseslər gedən sistemin tam enerjisinə təsirini araşdırmaq və bu prosesin gedişində kəmiyyətlərin necə dəyişəcəyi barədə nəticə çıxarmaq lazım gəlir.

Təhlil göstərir ki, abituriyentlərin bir qismi Eyler-Venn diaqramı vasitəsilə fiziki kəmiyyətlərin ölçülməsi üçün istifadə olunan cihaz və vasitələr, onların iş prinsiplərinin oxşar və fərqli cəhətlərinin ayırd edilməsinə aid tapşırıqlara cavab verməkdə çətinlik çəkiblər. Aşağıda abituriyentlərin zəif cavablandırdıqları tapşırıqların izahları təqdim olunur.

9-cu sinif

1.1.1. Elektromaqnit (maqnit, işıq), atom və nüvə hadisələrini, onların baş vermə səbəblərini şərh edir.

1.1.4. Elektromaqnit (maqnit, işıq), atom və nüvə hadisələrinin qanunauyğunluqlarına dair topladığı məlumatları şərh edir.

12 may tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 31 saylı test tapşırığı

Düzxətli cərəyanlı naqilin maqnit sahəsinin *A* nöqtəsində yerləşdirilmiş sərbəst dönə bilən maqnit əqrəbinin vəziyyəti hansı şəkildə düzgün göstərilmişdir (naqildə cərəyan şəkil müstəvisindən perpendikulyar istiqamətdə bizə doğru yönəlmişdir)?

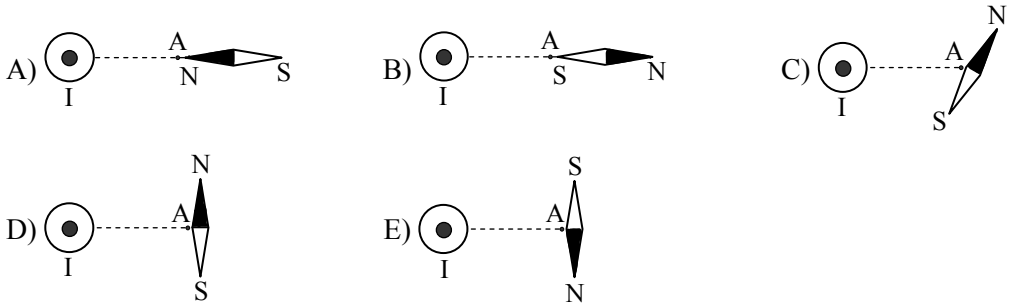

Maqnit sahəsi, maqnit induksiyasına aid test tapşırığına abituriyentlərin 20,97%-i doğru cavab verib, 16,46%-i isə cavab verməkdən imtina edib. Abituriyentlərin 22,98%-i doğru olmayan A cavab bəndinə üstünlük veriblər. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün cərəyanlı naqilin maqnit sahəsinin induksiya vektorunun *A* nöqtəsində istiqamətini müəyyən etmək lazımdır. Təsvir olunmuş naqildə cərəyan şəkil müstəvisindən perpendikulyar istiqamətdə bizə doğru yönəldiyindən burğu qaydası ilə müəyyən etmək olar ki, maqnit sahəsinin induksiya vektorunun *A* nöqtəsində istiqaməti saat əqrəbinin hərəkətinin əksinə yönəlir. Müəyyən etmək olar ki, həmin nöqtədə yerləşdirilmiş sərbəst dönə bilən maqnit əqrəbinin şimal qütbü də maqnit induksiya vektoru istiqamətdə yönələr. Lakin nəticələr onu göstərir ki, abituriyentlərin böyük əksəriyyəti cərəyanlı naqilin ya maqnitin şimal qütbünü, ya da cənub qütbünü cəzb etməsini düzgün hesab ediblər.

Doğru cavab: D

11-ci sinif

3.1.1. Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinə dair qanun və qanunauyğunluqları təcrübələrlə yoxlayır, nəticələrini təqdim edir.

12 may tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, B variantı, 44 saylı test tapşırığı

Eyler-Venn diaqramında uyğun bəndləri müəyyən edin.

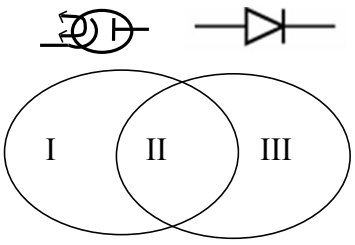

1. İş prinsipi p-n keçidinə əsaslanır.
2. Gərginliyi artırdıqda onun müəyyən qiymətində cərəyan şiddəti dəyişmir.
3. Dəyişən elektrik cərəyanını düzləndirmək üçün istifadə edilir.

4. İş prinsipi termoelektron emissiyası hadisəsinə əsaslanır.

5. Bir tərəfli keçiriciliyə malikdir.

	I	II	III
A)	1	3, 4	2, 5
B)	1, 3	5	2, 4
C)	2, 3	4, 5	1
D)	2, 4	3, 5	1
E)	2, 4	5	1, 3

Müxtəlif mühitdə elektrik cərəyanı mövzusuna aid yeni tipli test tapşırığına abituriyentlərin 19,64%-i doğru cavab verib, 22,72%-i cavab verməkdən imtina edib. Düzgün olmayan E (32,60%) bəndinin nəticəsi düzgün cavabın nəticələrini üstələmişdir. Tapşırıqda Eyler-Venn diaqramında təsvir olunmuş vakuum və yarımkeçirici diodların oxşar və fərqli xüsusiyyətlərini aydınlaşdırmaq tələb olunur. İş prinsipinin p-n keçidinə əsaslanma xüsusiyyəti yarımkeçirici dioda (1), gərginliyi artırdıqda onun müəyyən qiymətində cərəyan şiddəti dəyişməməsi (2) və iş prinsipi termoelektron emissiyası hadisəsinə əsaslanma xüsusiyyətləri vakuum dioduna (4), dəyişən elektrik cərəyanını düzləndirmək üçün istifadə edilmə və birtərəfli keçiriciliyə malik olma xüsusiyyətləri isə hər iki cihaza (3,5) aiddir. Abituriyentlər bu xüsusiyyətləri ayırd etməkdə çətinlik çəkiblər.

Doğru cavab: D

11-ci sinif

1.1.1. Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarla əlaqəsini şərh edir.

3.1.1. Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinə dair qanun və qanunauyğunluqları təcrübələrlə yoxlayır, nəticələrini təqdim edir.

12 may tarixli imtahan, IV ixtisas qrupu, A variantı, 68 saylı test tapşırığı

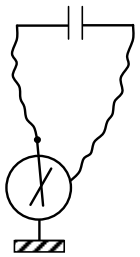

Yüklənərək cərəyan mənbəyindən ayrılmış müstəvi kondensator elektrometrə birləşdirilmişdir. Kondensatorun lövhələri arasındakı məsafəni 2 dəfə artıranda elektrometrin göstərişi necə dəyişər?

A) 2 dəfə artar B) 4 dəfə azalar C) 4 dəfə artar

D) dəyişməz E) 2 dəfə azalar

11-ci sinifdə tədris olunan "Elektrik tutumu*"* mövzusuna aid test tapşırığına abituriyentlərin 27%-i doğru cavab verib, 17,60%-i cavab verməkdən imtina edib. Düzgün olmayan E (28,58%) bəndinə isə daha çox abituriyentlər cavab verib. Məlumdur ki, yüklənərək cərəyan mənbəyindən ayrılmış müstəvi kondensatorun yükü sabit qalır və kondensatorun lövhələri arasındakı potensiallar fərqi $U=\frac{q}{C}=\frac{qd}{S\varepsilon\varepsilon_0}$ düsturuna əsasən lövhələrarası məsafə ilə düz mütənasib olur. Nəticələrdən aydın olur ki, doğru olmayan B bəndini qeyd edən abituriyentlər yanlış olaraq elektrometrin göstərişi əvəzinə kondensatorun tutumunu nəzərdə tutmuşlar.

Doğru cavab: A

9-cu sinif

1.1.1. Elektromaqnit (maqnit, işıq), atom və nüvə hadisələrini, onların baş vermə səbəblərini şərh edir.

23 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 51 saylı test tapşırığı

Mütləq sındırma əmsalı n=1,5 olan mühitdən mütləq sındırma əmsalları n_1=1,3 və n_2=1,6 olan mühitlərə monoxromatik işıq şüaları keçir. Eyler-Venn diaqramında uyğun bəndləri qeyd edin (düşmə bucağı $\alpha \neq 0$).

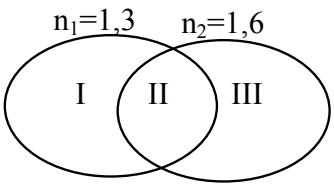

1. Tezliyi dəyişmir

2. Mühitdə dalğa uzunluğu artır

3. Mühitdə dalğa uzunluğu azalır

4. Düşmə bucağı sınma bucağından böyükdür

	I	II	III
A)	1, 2	4	3
B)	3, 4	1	2
C)	2, 4	1	3
D)	3	1, 4	2
E)	2	1	3, 4

9-cu sinfində tədris olunan həndəsi optikanın sınma qanununa aid bu test tapşırığına abituriyentlərin cavabları qənaətbəxş olmamışdır. Düzgün cavab olan E bəndinə 21,43 % abituriyent cavab verib, 38,07 % - isə cavab verməkdən imtina edib.

Test tapşırığının düzgün cavablandırılması üçün işığın sınma qanunundan alınan əsas nəticələri bilmək kifayətdir. Birinci mülahizə - işığın tezliyinin bir mühitdən digərinə keçdikdə dəyişməməsi hər iki hala aiddir. Deməli, 1-ci bəndi diaqramda II sahəsinə aid edilməlidir. Eləcə də sınma qanunundan alınır ki, işıq optik sıxlığı böyük olan mühitə keçəndə dalğa uzunluğu azalır, kiçik olan mühitə keçəndə isə artır. Odur ki, 2-ci bəndi I, 3-cü bəndi isə III sahəsinə aid edilməlidir. İşıq optik sıxlığı böyük olan mühitə keçdikdə düşmə bucağı kiçildiyindən 4-cü bənd də diaqramın III sahəsinə aiddir.

Düzgün cavab: E

10-cu sinif

1.1.2. Mexaniki və istilik hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarına aid (qrafik, kəmiyyət və keyfiyyət tipli) məsələlər qurur və həll edir.

23 iyun tarixli imtahan, IV ixtisas qrupu, B variantı, 82 saylı test tapşırığı

Cismin yerdəyişməsinin proyeksiyasının zamandan asılılıq qrafiki verilmişdir. Hansı qrafik bu cismə təsir edən qüvvələrin əvəzləyicisinin proyeksiyasının zamandan asılılığına uyğundur?

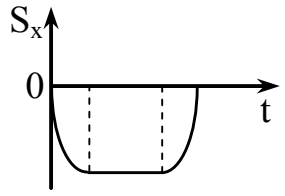

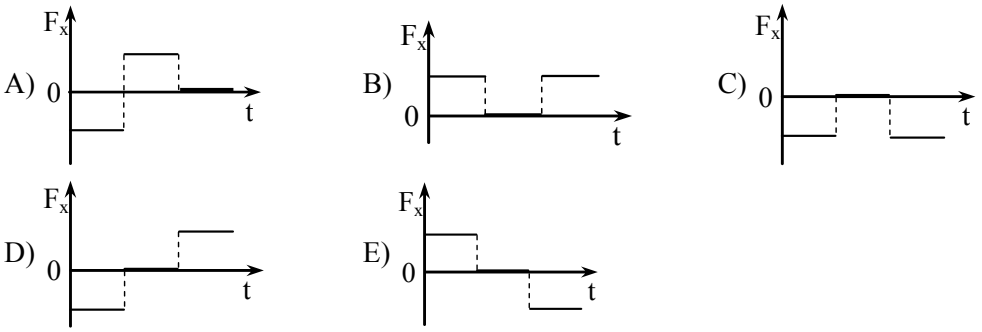

Kinematikanın və dinamikanın əsasları mövzusuna aid olan bu test tapşırığına abituriyentlərin 13,88 %-i doğru cavab verib, 8,26 %-i cavab verməkdən imtina edib. Yanlış olan B bəndini 55,84 % abituriyent düzgün hesab etmişdir. Nyutonun II qanununa görə cismə təsir edən qüvvələrin əvəzləyicisinin proyeksiyasının zamandan asılılığı ilə cismin təcilinin proyeksiyasının zamandan asılılığı eyni xarakterlidir. 10-cu sinfin "Fizika" dərsliyində də göstərildiyi kimi, qrafikin I və III hissəsində təcilin proyeksiyası müsbət, II hissəsində isə təcil sıfıra bərabərdir.

Cavab: D

12 may tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, situasiya tapşırıqları (58, 59, 60)

Situasiya: Çıxış işi 2 eV olan metalın üzərinə 6,8 eV enerjili fotonlar düşür. Ampermetr qapalı dövrədə fotocərəyan şiddətinin sıfıra bərabər olduğunu göstərir

$\left(h = 6,4 \cdot 10^{-34}\,\text{C} \cdot \text{san}, 1\ \text{eV}=1,6 \cdot 10^{-19}\,\text{C}, c = 3 \cdot 10^{8}\,\frac{\text{m}}{\text{san}}\right)$.

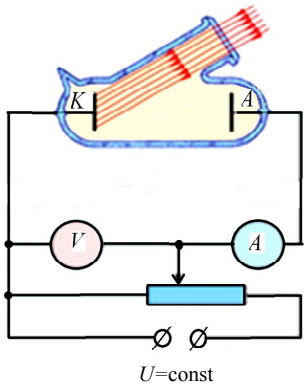

U=const

58. Ampermetrin göstərişinin sıfıra bərabər olmasını izah edin.

***İzah*:** Katod cərəyan mənbəyinin müsbət, anod isə mənfi qütbünə birləşdirildikdə və elektrodlar arasındakı potensiallar fərqi modulca saxlayıcı gərginliyin qiymətindən böyük olduqda, fotocərəyan şiddəti sıfıra bərabər olur. Bu zaman ampermetrin göstərişi sıfır olur.

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	Meyarlar
1 bal	a. Ampermetrin göstərişinin sıfıra bərabər olması üçün katodun cərəyan mənbəyinin müsbət, anodun mənfi qütbünə birləşdirmək, yəni əks gərginlik vermək lazım olduğu və bunun nəticəsində elektrodlar arasındakı potensiallar fərqinin modulca saxlayıcı gərginliyin qiymətindən böyük olması qeyd olunmuşdur. b. Ampermetrin göstərişinin sıfıra bərabər olması üçün katodun cərəyan mənbəyinin müsbət, anodun mənfi qütbünə birləşdirmək, yəni əks gərginlik vermək lazım olduğu qeyd olunmuş, bunun nəticəsində fotoelektronlar elektrik sahəsinin təsiri ilə yenidən katoda qayıtması qeyd olunmuşdur.
0,5 bal	c. Ampermetrin göstərişinin sıfıra bərabər olması üçün katodun cərəyan mənbəyinin müsbət, anodun mənfi qütbünə birləşdirmək, yəni əks gərginlik vermək lazım olduğu qeyd olunmuş, lakin ampermetrin göstərişinin sıfıra bərabər olmasının səbəbi mükəmməl izah olunmamış və ya izah olunmamışdır.
0 bal	d. a-c bəndlərindən başqa digər bütün hallarda

Tapşırıq 11-ci sinifdə tədris edilən "İşıq kvantları" bölməsinə aiddir. Tapşırıq vasitəsilə "Fiziki hadisələr, qanunauyğunluqlar, qanunlar" məzmun xəttinin 11_1.1.1. (*Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarla əlaqəsini şərh edi*r), və "Eksperimental fizika və müasir həyat" məzmun xəttinin 11_3.1.1. (*Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinə dair qanun və qanunauyğunluqları təcrübələrlə yoxlayır, nəticələrini təqdim edir*) alt standartları üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır. Abituriyentlərin 0,22%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 1,45% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 29,37% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilmiş 68,96% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir. Bu tapşırığı yerinə yetirmək üçün katodu cərəyan mənbəyinin müsbət, anodu isə mənfi qütbünə birləşdirdikdə və elektrodlar arasındakı potensiallar fərqi modulca saxlayıcı gərginliyin qiymətindən böyük olduqda fotocərəyan şiddətinin sıfıra bərabər olduğunu bilmək lazımdır.

59. Katodun səthindən qopan fotoelektronların maksimal kinetik enerjisini hesablayın.

***İzah*:** Fotoeffektin Eynşteyn düsturundan $E_{k,\max} = h\nu - A_ç = 6,8\text{-}2 = 4,8$ eV

Cavab: 4,8 eV

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	Meyarlar
1 bal	a. Fotoelektronların maksimal kinetik enerjisini hesablamaq üçün fotoeffektin Eynşteyn düsturu düzgün yazılmış və $E_{k,\max}$ *=4,8 eV* və ya $E_{k,\max}$ *=4,8* C olduğu tapılmışdır.
0,5 bal	b. Fotoelektronların maksimal kinetik enerjisini hesablamaq üçün fotoeffektin Eynşteyn düsturu düzgün yazılmış və $E_{k,\max}$ *=4,8* və ya $E_{k,\max}$ = qiymətləri tapılmışdır, lakin kəmiyyətin vahidi qeyd olunmamışdır.
0 bal	c.a-b bəndlərindən başqa digər bütün hallarda

Tapşırıq 11-ci sinifdə tədris edilən "İşıq kvantları" bölməsinə aiddir. Tapşırıq vasitəsilə "Fiziki hadisələr, qanunauyğunluqlar, qanunlar" məzmun xəttinin 11_1.1.2. (*Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarla əlaqəsinə aid (qrafik, kəmiyyət və keyfiyyət tipli) məsələlər qurur və həll edir)* və "Eksperimental fizika və müasir həyat" məzmun xəttinin 11_3.1.2. (*Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrini xarakterizə edən fiziki kəmiyyətlər arasındakı asılılıqları müəyyənləşdirir*) alt standartları üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır. Abituriyentlərin 12,88%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 2,49% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 9,05% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilib, 75,59% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina edib.

60. Fotoeffektin qırmızı sərhədinə uyğun dalğa uzunluğunu hesablayın.

***İzah*:** Fotoeffektin qırmızı sərhədinə uyğun dalğa uzunluğu $\lambda_{\max} = \dfrac{hc}{A_ç}$ ifadəsi ilə müəyyən olunur.

Kəmiyyətlərin verilən qiymətlərini ifadədə yerinə yazaraq hesablamaq olar:

$$\lambda_{\max} = \frac{6{,}4 \cdot 10^{-34} \cdot 3 \cdot 10^{8}}{2 \cdot 1{,}6 \cdot 10^{-19}} = 6 \cdot 10^{-7} \text{ m} = 600 \text{ nm}$$

Cavab: $6 \cdot 10^{-7}$ ***m və ya 600 nm***

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	Meyarlar
1 bal	a.Fotoeffektin qırmızı sərhədinə uyğun dalğa uzunluğunun çıxış işi ilə əlaqə düsturu düzgün yazılmış, hesablamalar düzgün aparılmış və vahid çevirmələri düzgün aparılaraq $\lambda_{\max}$ =600 nm vəya $\lambda_{\max} = 6 \cdot 10^{-7}$ m olduğu tapılmışdır. b.Fotoeffektin qırmızı sərhədinə uyğun tezliyinin çıxış işi ilə əlaqə düsturu düzgün yazılmış, hesablamalar düzgün aparılmış və vahid çevirmələri düzgün aparılaraq tezliyin qiymətinə əsasən dalğa uzunluğunun $\lambda_{\max}$ =600 nm vəya $\lambda_{\max} = 6 \cdot 10^{-7}$ m olduğu tapılmışdır.
1/2 bal	c. Fotoeffektin qırmızı sərhədinə uyğun dalğa uzunluğunun çıxış işi ilə əlaqə düsturu düzgün yazılmış, hesablamalar düzgün aparılmış və vahid çevirmələri düzgün aparılmış, lakin cavab düzgün yazılmamışdır.
0 bal	c.a-b bəndlərindən başqa digər bütün hallarda

Tapşırıq 11-ci sinifdə tədris edilən "İşıq kvantları" bölməsinə aiddir. Tapşırıq vasitəsilə abituriyentlərin "Fiziki hadisələr, qanunauyğunluqlar, qanunlar" məzmun xəttinin 11_1.1.2. (*Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarla əlaqəsinə aid (qrafik, kəmiyyət və keyfiyyət tipli) məsələlər qurur və həll edir)* və "Eksperimental fizika və müasir həyat" məzmun xəttinin 11_3.1.1. (*Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinə dair qanun və qanunauyğunluqları təcrübələrlə yoxlayır, nəticələrini təqdim edir*) alt standartları üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır. Abituriyentlərin 5,35%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 4,17% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 13,41% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilib, 77,07% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina edib.

Təhlil göstərmişdir ki, hər iki ixtisas qrupunda abituriyentlərin bir çoxu hesablama tələb olunan və keyfiyyət tipli tapşırıqlara cavab verməkdə çətinlik çəkmişdir. Statistik göstəricilər onu da deməyə əsas verir ki, hər iki ixtisas qrupunun abituriyentlərinin əksəriyyəti yeni tipli, yəni yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan tapşırıqları yerinə yetirməyə cəhd etmirlər və imtina edirlər.

Kimya fənnindən qəbul imtahanlarında istifadə olunmuş tapşırıqlar 4 **("Maddə və maddi aləm", "Kimyəvi hadisələr", "Eksperiment və modelləşdirmə", "Kimya və həyat")** məzmun xətti üzrə 10 əsas və 33 alt standartın reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edir.

Tapşırıqlar "Ümumi kimya", "Qeyri-üzvi kimya" və "Üzvi kimya" bölmələrinə aid olub.

Tapşırıqlar ilə abituriyentlərin:

– maddələrin quruluşunu, xassələrini, onların çevrilmələrinin səbəbini bilmək;

– maddələrin, qarışıqların tərkibinə, kimyəvi qanunlara aid hesablamalar aparmaq;

– atomun quruluşu, valentlik, kimyəvi elementlərin oksidləşmə dərəcəsi və ionların yükünü, kimyəvi rabitələrin və kristal qəfəslərin tipini, quruluş formuluna görə izomerliyi və homoloqları, suda məhlulların mühitini, oksidləşdirici və reduksiyaediciliyini müəyyən etmək;

– D.İ. Mendeleyevin dövri sisteminə və atomun quruluşuna əsasən kimyəvi elementlərin və onların birləşmələrinin kimyəvi xassələrini xarakterizə etmək;

− qeyri-üzvi və üzvi birləşmələrə aid reaksiyaların qanunauyğunluqlarını bilmək və hesablamalar aparmaq;

– metallar, qeyri-metallar və onların birləşmələrinə reaksiyaların qanunauyğunluqlarını bilmək və hesablamalar aparmaq;

– oksigenli, azotlu üzvi birləşmələrə, polimerlərə üzrə aid reaksiyaların qanunauyğunluqlarını bilmək və hesablamalar aparmaq bilik və bacarıqlarının yoxlanılması və qiymətləndirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

İmtahanlarda abituriyentlərin hazırlıq səviyyəsini hərtərəfli yoxlamaq məqsədi I və IV ixtisas qrupları üzrə kimyəvi hadisə və proseslərin mahiyyətinin dərkinə yönəlmiş, məntiqi düşüncəyə əsaslanan, nəzəri biliklərin tətbiqini tələb edən cədvəl, qrafik və sxem formasında verilmiş tapşırıqlara üstünlük verilmişdir. Tapşırıqlar qabiliyyət göstəricilərinə görə: terminoloji, faktoloji, ümumiləşdirmə, izahat, hesablama, öncəgörmə və təklif olunan fəaliyyət tipli, çətinlik dərəcələrinə görə isə sadə, orta və çətin olmuşdur.

İmtahan nəticələrinin statistik göstəricilərinə əsasən təhlil göstərmişdir ki, həm I, həm də IV ixtisas qrupunda abituriyentlərin bir çoxu məntiqi yanaşma, ümumiləşdirmə, hesablama tələb olunan tapşırıqlara, həmçinin qeyri-üzvi, üzvi maddələrin xassələrinə və üzvi kimyanın axırıncı mövzularına (mürəkkəb efirlər, karbohidratlar, azotlu üzvi birləşmələr, irimolekullu birləşmələr) aid test tapşırıqlarına cavab verməkdə çətinlik çəkmişdir.

Qeyd etmək lazımdır ki, abituriyentlərin imtahanda zəif cavablandırdıqları test tapşırıqlarının hər biri ekspertlər tərəfindən ciddi araşdırılmışdır. Ekspertlərin rəyinə görə, abituriyentlər imtahana hazırlaşarkən həmin mövzuları səthi öyrənirlər. Bu mövzular isə bir-biri ilə sıx əlaqəlidir və ciddi təhlil tələb edir.

Aşağıda abituriyentlərin zəif nəticə göstərdikləri bəzi tapşırıqların izahı təqdim olunur.

11-ci sinif

2.2.1. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərini tərtib edir.

2.2.2. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır.

12 may tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 85 saylı test tapşırığı

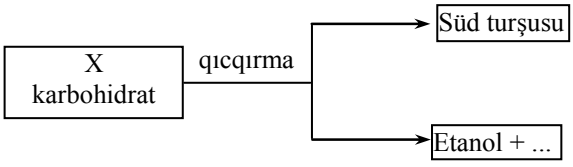

X maddəsinin molekulunda karbon atomlarının sayı ümumi atomların sayının neçə faizini təşkil edir?

11-ci sinifdə tədris olunan "Karbohidratlar" mövzusu üzrə karbohidratların xassələrinə aid biliklərin yoxlanılmasına imkan verən bu tapşırığa abituriyentlərin 18,81 %-i doğru cavab verib, 60,73 %-i cavab verməkdən imtina edib. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün qlükozanın qıcqırma reaksiyaları əsasında ümumiləşmə aparmağı bacarmaq lazımdır. Süd turşusu və etanol qlükozanın qıcqırmasından alınır. Deməli, X karbohidratı qlükozadır. Qlükoza molekulunda – $C_6H_{12}O_6$ – karbon atomlarının sayı 6, atomların ümumi sayı isə 24-dür.

24 ——— 100 %-dir

6 ——— x %. x =25 %

Karbohidratların kimyəvi xassələri, qlükozanın qıcqırma reaksiyaları 11-ci sinif dərsliyində aydın şəkildə verilmişdir. Abituriyentlərin bu suala zəif cavab verməsi onların bu mövzunu tam öyrənmədiklərini göstərir.

Doğru cavab: 25

8-ci sinif

2.1.1. Kimyəvi reaksiyaları təsnif edir, qanunauyğunluqlarını izah edir.

12 may tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, B variantı, 64 saylı test tapşırığı

$2Cl^- - 2e \longrightarrow Cl_2^0$ elektron tənliyinə uyğun gələn reaksiya sxemlərini göstərin.

I. $HCl + MnO_2 \longrightarrow$

II. $HCl + Na_2CO_3 \longrightarrow$

III. $HCl + KClO_3 \longrightarrow$

A) I, III B) yalnız I C) I, II D) II, III E) yalnız III

8-ci sinifdə tədris olunan "Oksidləşmə-reduksiya reaksiyaları" mövzusu üzrə elektron tənliklərinin tərtibinə aid bacarıqları yoxlamağa imkan verən bu tapşırığa abituriyentlərin 25,04 %-i doğru cavab verib, 32,04 %-i cavab verməkdən imtina edib. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün oksidləşmə-reduksiya reaksiyaları üzrə elektron tənliklərini tərtib etməyi bacarmaq lazımdır.

I. $HCl + MnO_2 \rightarrow MnCl_2 + Cl_2 + H_2O$ - $2Cl^- - 2e \rightarrow Cl^0_2$

II. $HCl + Na_2CO_3 \rightarrow NaCl + CO_2 + H_2O$ - oksidləşmə dərəcəsi dəyişmir

III. $HCl + KClO_3 \rightarrow KCl + Cl_2 + H_2O$ - $2Cl^- - 2e \rightarrow Cl^0_2$

Doğru cavab: A

11-ci sinif

2.2.2. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır.

12 may tarixli imtahan, IV ixtisas qrupu, A variantı, 54 saylı test tapşırığı

Molyar kütləsi 89 q/mol olan aminturşunun polikondensləşməsindən 2,7 q su ayrılarsa, neçə qram tetrapeptid alınar? $M_r(H_2O)=18$

11-ci sinifdə tədris edilən "Azotlu üzvi birləşmələr" mövzusuna aid olan, aminturşuların tərkibinə və xassələrinə aid hesablama aparmaq bacarığını yoxlamağa imkan verən bu tapşırığa abituriyentlərin 17,50 %-i doğru cavab verib, 45,90 %-i cavab verməkdən imtina edib. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün aminturşunun polikondensləşmə reaksiyasının mahiyyətini bilmək və onun əsasında hesablama aparmağı bacarmaq lazımdır. Molyar kütləsi 89 q/mol olan aminturşunun əmələ gətirdiyi tetrapeptidin molyar kütləsi=89·4 - 3·18=356 – 54 =302 q/mol olar.

54 q su ayrılanda ——— 302 q tetrapeptid alınır

2,7 q su ayrılanda ——— x q tetrapeptid alınar

x = 15,1 q

Peptidlərin alınması reaksiyaları 11-ci sinif "Kimya" dərsliyində aydın şəkildə verilmişdir. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün peptidlərin alınması reaksiyalarını bilmək lazımdır.

Doğru cavab: 15,1

11-ci sinif

2.2.1. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərini tərtib edir.

2.2.2. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır.

23 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 68 saylı test tapşırığı

2.2.1. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərini tərtib edir.

2.2.2. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır.

Maddə	**Makromolekulunda olan karbon atomlarının sp^3 hibrid orbitallarının sayı**	**Polimerləşmə dərəcəsi**
Polipropilen	24000	*n*

n-i hesablayın.

A) $4\cdot10^3$ B) $2\cdot10^5$ C) $3\cdot10^4$ D) $2\cdot10^3$ E) $2\cdot10^4$

11-ci sinifdə tədris olunan "İrimolekullu birləşmələr" mövzusu üzrə irimolekullu birləşmələrin quruluşuna aid bilikləri yoxlamağa imkan verən bu tapşırığa abituriyentlərin 22,18 %-i doğru cavab verib, 49,07 %-i cavab verməkdən imtina edib. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün polipropilenin quruluşu və karbon atomlarının hibrid halı əsasında hesablama aparmağı bacarmaq lazımdır. Polipropilen molekulunda karbon atomlarının hamısı sp^3 hibrid vəziyyətindədir. Polipropilen molekulunda $[-CH_2-CH(CH_3) -]_n$ karbon atomlarının sp^3 hibrid orbitallarının sayı = 3·4·n olar. Onda 12n=24000; n=2000=$2\cdot10^3$ olar.

İrimolekullu birləşmələrin quruluşu 11-ci sinif "Kimya" dərsliyində aydın şəkildə verilmişdir. Karbon atomlarının hibridləşməsi 8-ci sinifdə kimyəvi rabitə mövzusunda verilməklə yanaşı, üzvi kimyanın demək olar ki, bütün mövzularında izah edilir. Bu bir daha göstərir ki, abituriyentlər nəinki irimolekullu birləşmələri, həmçinin üzvi kimya kursunun bir çox mövzularını səthi öyrənirlər.

Doğru cavab: D

11-ci sinif

2.2.1. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərini tərtib edir.

2.2.2. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır.

23 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, B variantı, 86 saylı test tapşırığı

2.2.1. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərini tərtib edir.

2.2.2. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır.

Maddə	**Aminturşunun molekulunda olan hidrogen atomlarının sayı**	**Aminturşudan əmələ gələn dipeptid molekulunda olan hidrogen atomlarının sayı**
Monoamin-monokarbon turşusu	7	*x*

x-i hesablayın.

11-ci sinifdə tədris edilən "Azotlu üzvi birləşmələr" mövzusuna aid olan, aminturşuların tərkibinə və xassələrinə aid hesablama aparmaq bacarığını yoxlamağa imkan verir. Tapşırığa abituriyentlərin 6,68 %-i doğru cavab verib, 54,83 %-i cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün monoaminmonokarbon turşusunun dipeptid əmələ gətirmə reaksiyasının mahiyyətini bilmək lazımdır. Molekulunda 7 hidrogen olan aminturşunun əmələ gətirdiyi dipeptidin molekulunda hidrogen atomlarının sayı = 7+7-2=12 olar.

Doğru cavab: 12

9-cu sinif

2.2.2. Metallar, qeyri-metallar və onların birləşmələrinə, sadə üzvi birləşmələrə aid reaksiya tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır.

23 iyun tarixli imtahan, IV ixtisas qrupu, A variantı, 49 saylı test tapşırığı

38 q Fe_2O_3 -ü hidrogen axınında $Fe_2O_3+3H_2 \xrightarrow{t} 2Fe+3H_2O$ tənliyi üzrə natamam reduksiya etdikdə alınan bərk qalığın kütləsi 35 q oldu. Alınan bərk qalıqda dəmir bəsit maddəsinin kütlə payını (%-lə) hesablayın. $M_r(Fe_2O_3)=160$, $A_r(Fe)=56$

A) 10 B) 25 C) 15 D) 20 E) 30

9-cu sinifdə tədris edilən "Əlavə yarımqrup metalları" mövzusu üzrə metalların alınmasına aid bilikləri və hesablama bacarığını yoxlamağa imkan verən bu tapşırığa abituriyentlərin 21,61 %-i doğru cavab verib, 55,70 %-i cavab verməkdən imtina edib. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün dəmirin oksidlərindən reduksiya tənliyi əsasında hesablama aparmağı bacarmaq lazımdır. Oksidin kütləsinin azalması çıxarılan oksigenin hesabına baş verir. Tənlikdən görünür ki,

3·16 q O çıxarıldıqda ————2·56 q Fe alınır

3 q O çıxarıldıqda ————— x q Fe alınar; x=7 q

ω(Fe)= 7·100/35= 20 %

Əlavə yarımqrup metallarının alınma üsulları 9-cu sinif "Kimya" dərsliyində verilmişdir, tənliklər üzrə hesablamalar isə 7-ci sinifdə izah olunmuşdur. Bununla yanaşı, demək olar ki, kimya kursunun əksər mövzularında tənliklər üzrə hesablamalar aparılır. Abituriyentlərin bu suala zəif cavab verməsi göstərir ki, onlar hesablama tələb edən tapşırıqlarla az işləyirlər.

Doğru cavab: D

12 may tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, situasiya tapşırıqları (88, 89, 90)

Situasiya: Qızılın ərintisini X metalından təmizləmək üçün kimyaçı ərinti nümunəsindən bir qədər götürərək iki sınaq şüşəsinə yerləşdirdi. Sorucu şkafda birinci sınaq şüşəsinə xlorid turşusu, ikincisinə isə qatı sulfat turşusu əlavə edərək qızdırdı. Birinci sınaq şüşəsində heç bir dəyişiklik baş vermədi, ikincisindən isə kəskin iyli, boğucu Y qazı ayrıldı. Sonra ikinci sınaq şüşəsinə NaOH-ın suda məhlulunu əlavə etdi, bu zaman göy rəngli çöküntü alındı.

88. X metalının və Y qazının formulunu yazın.

Doğru cavab: X-Cu, Y-SO_2

Qiymətləndirmə meyarları

1 bal	a. X metalının və Y qazının formulu doğru yazılıb.
1/2 bal	b. X metalının formulu doğru yazılıb, lakin Y qazının formulu səhv yazılıb və ya yazılmayıb. c. Y qazının formulu doğru yazılıb, lakin X metalının formulu səhv yazılıb və ya yazılmayıb.
0 bal	d. a-c bəndlərindən başqa bütün digər hallarda.

Tapşırıq 9-cu sinifdə tədris edilən "Əlavə yarımqrup elementləri" mövzusuna aiddir. Tapşırıqda "Maddə və maddi aləm" məzmun xəttinin 9_1.1.1. (*Maddələrin (metallar, qeyri–metallar və onların birləşmələri, sadə üzvi birləşmələr) quruluşunu, fiziki xassələrini şərh edir*) və "Kimyəvi hadisələr" məzmun xəttinin 9_2.1.1 (*Metallar, qeyri-metallar və onların birləşmələrinə, sadə üzvi birləşmələrə aid reaksiyaların qanunauyğunluqlarını izah edir*) alt standartları üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır.

Abituriyentlərin 12,05%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 6,15% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 16,88% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilmiş, 64,82% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün "Əlavə yarımqrup elementləri" mövzusundan xlorid və qatı sulfat turşuları ilə reaksiyaya daxil olan metalları, eləcə də qatı sulfat turşusu ilə qarşılıqlı təsirdə olaraq kəskin iyli qaz ayıran və duzu NaOH məhlulu ilə qarşılıqlı təsirdə olaraq göy rəngli çöküntü əmələ gətirən metalı bilmək lazımdır. Ərintinin üzərinə xlorid turşusu əlavə etdikdə onunla qarşılıqlı təsirdə olmayan metal

elektrokimyəvi gərginlik sırasında hidrogendən sağda yerləşir. Qatı sulfat turşusu ilə qarşılıqlı təsir zamanı alınan kəskin iyli, boğucu Y qazı isə kükürd-dioksiddir (SO_2). Ərintinin qatı sulfat turşusu ilə reaksiya məhsulunun üzərinə NaOH məhlulu əlavə edildikdə alınan göy rəngli çöküntü mis(II) hidroksiddir. Bu da qızılın ərintisinin tərkibində Cu metalının olduğunu göstərir.

89. Y qazının əmələ gəlməsi reaksiyasının tənliyini yazın və əmsallaşdırın.

Doğru cavab: $Cu + 2H_2SO_4 \xrightarrow{t} CuSO_4 + SO_2 \uparrow + 2H_2O$

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1 bal	a. Y qazının əmələ gəlməsi reaksiyasının tənliyi doğru yazılıb və doğru əmsallaşdırılıb
0,5 bal	b. Y qazının əmələ gəlməsi reaksiyasının tənliyi doğru yazılıb, lakin əmsallaşdırılmayıb və ya səhv əmsallaşdırılıb.
0 bal	c. a, b bəndlərindən başqa bütün digər hallarda.

Tapşırıq IX sinif "Kimya" dərsliyindən "Əlavə yarımqrup elementləri" mövzusuna aiddir. Tapşırıqda "Kimyəvi hadisələr" məzmun xəttinin 9_2.2.1 (*Metallar, qeyri-metallar və onların birləşmələrinə, sadə üzvi birləşmələrə aid reaksiya tənliklərini tərtib edir*) alt standartı üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır. Abituriyentlərin 7,85%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 2,06% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 18,72% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilmiş, 71,36% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün abituriyent misin qatı sulfat turşusu ilə reaksiyasının tənliyini yazmalı və oksidləşmə-reduksiya reaksiyasını əmsallaşdırmağı bacarmalıdır.

90. 0,5 mol göy rəngli çöküntü alınarsa, reaksiyaya neçə qram 40%-li NaOH məhlulu sərf olunar?
M_r(NaOH)=40

Doğru cavab: Reaksiyanın tənliyinə əsasən 0,5 mol göy rəngli çöküntünün [$Cu(OH)_2$] alınması üçün neçə qram NaOH lazım olduğu hesablanılır.

$CuSO_4 + 2NaOH \rightarrow Cu(OH)_2 + Na_2SO_4$

1 mol $Cu(OH)_2$ ----------80 q NaOH

0,5 mol ----------x q x= 40q NaOH

40%-li NaOH məhlulunun kütləsi hesablanılır.

40 q ---------- 40%

x q ----------100% x= 100 q (məhlul)

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1 bal	a. Reaksiyaya daxil olan 40%-li NaOH məhlulunun kütləsi doğru hesablanılıb.
1/2 bal	b. Reaksiyaya sərf olunan NaOH-ın kütləsi doğru hesablanılıb, lakin 40%-li NaOH məhlulunun kütləsi səhv hesablanılıb və ya hesablanmayıb.
0 bal	c. a, b bəndlərindən başqa bütün digər hallarda.

Tapşırıq IX sinif "Kimya" dərsliyindən "Əlavə yarımqrup elementləri" mövzusuna aiddir.

Tapşırıqda "Kimyəvi hadisələr" məzmun xəttinin 9_2.2.2 (*Metallar, qeyri-metallar və onların birləşmələrinə, sadə üzvi birləşmələrə aid reaksiya tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır*) alt standartı üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır. Abituriyentlərin 4,92%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 2,61% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 15,43% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilmiş, 77,04% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina edib.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün əvvəlcə misin qatı sulfat turşusu ilə reaksiyasından alınan $CuSO_4$ duzu ilə NaOH məhlulu arasında reaksiyanın tənliyini yazmağı və 0,5 mol göy rəngli çöküntü, yəni $Cu(OH)_2$-in alınması sərf olunan NaOH-in kütləsini hesablamağı bacarmaq lazımdır. Bundan sonra isə 0,5 mol $Cu(OH)_2$-in alınması üçün tələb olunan və tərkibində 40 qram NaOH olan məhlulun kütləsi hesablanmalıdır.

Təhlil göstərmişdir ki, ötən illərdə olduğu kimi, abituriyentlərin bir çoxu məntiqi yanaşma, ümumiləşdirmə, hesablama tələb olunan tapşırıqlara cavab verməkdə çətinlik çəkmişdir. Statistik göstəricilər onu da deməyə əsas verir ki, hər iki ixtisas qrupu üzrə abituriyentlərin əksəriyyəti həm qeyri-üzvi, həm də üzvi maddələrin xassələrini və üzvi kimyanın sonuncu mövzularını (karbohidratlar, azotlu üzvi birləşmələr, irimolekullu birləşmələr) dərindən öyrənmir. Qəbul imtahanlarına hazırlaşanların bu mövzulara ciddi fikir vermələri tövsiyə edilir.

"Biologiya" fənnindən qəbul imtahanında istifadə edilmiş tapşırıqlar fənn kurikulumu əsasında 4 **("Canlıların quruluşu və müxtəlifliyi", "Bioloji proseslər", "İnsan və onun sağlamlığı", "Canlılar və ətraf mühit")** məzmun xətti üzrə 6 əsas standartın və 72 alt standartın reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edir.

İmtahanlarda canlı aləmdə baş verən bioloji hadisə və proseslərin mahiyyətinin dərk olunmasını tələb edən bitki və heyvanların təsnifatı, fizioloji və ekoloji xüsusiyyətləri, habelə onların həyat fəaliyyəti sahəsində bilik və bacarıqlarını yoxlayan, ümumiləşdirmə və məntiqi düşüncəyə istinad edərək qazanılmış biliklərin tətbiqinə əsaslanan tapşırıqlardan istifadə olunub.

Tapşırıqlar məzmun xətləri üzrə təlim nəticələrinə uyğun olaraq "Botanika", "Zoologiya", "İnsan" və "Ümumi biologiya" bölmələrini əhatə edib və abituriyentlərin:

– bioloji prosesləri, orada baş verən dəyişiklikləri bilmək, riyazi üsullarla əsaslandırmaq;

– canlılarda maddələr mübadiləsinin qanunauyğunluqlarını izah etmək;

– insanın fərdi və tarixi inkişafını əlaqələndirmək;

– insan orqanizminin xüsusiyyətlərini bilmək;

– irsiyyətin qanunauyğunluqlarını məsələ həlli yolu ilə əsaslandırmaq kimi bilik və bacarıqlarının yoxlanılması, qiymətləndirilməsi üçün nəzərdə tutulub.

Statistik göstəricilər üzrə təhlil göstərir ki, abituriyentlərin bir çoxu bitkilərin vegetativ orqanlarının inkişaf xüsusiyyətləri, bakteriyaların çoxalması, insanın ifrazat sistemi və dayaq-hərəkət aparatı, ekosistemlərin müxtəlif nümayəndələrinin qida zəncirindəki rolu və qidalanma üsullarına aid ümumiləşdirmə və izahatyönlü, habelə təklif olunan fəaliyyət tipli test tapşırıqlarına yaxşı cavab verib. Bununla yanaşı, bir sıra abituriyentlər insanın cinsiyyət sistemi və bununla bağlı olaraq onun ontogenezinin ilkin prosesləri, habelə insanın qan qruplarının tərkibi və genotipi, eləcə də xordalı heyvanların qan dövranının xüsusiyyətləri, zülal biosintezinin mexanizmi və kəmiyyətlərinə dair nəzəri biliklərin tətbiqi tələb olunan, mövzulararası əlaqəyə aid, hesablama tipli test tapşırıqlarının yerinə yetirilməsində çətinlik çəkib.

Aşağıda abituriyentlərin zəif nəticə göstərdikləri bəzi tapşırıqların izahı təqdim olunur.

7-ci sinif

2.1.1. Müxtəlif canlılarda gedən həyati prosesləri fərqləndirir.

12 may tarixli imtahan, A variantı, 3 saylı test tapşırığı

Xanı balığı və göl qurbağasının qan dövranları üçün ümumi ***olmayan*** xüsusiyyətlər:

1. qanın ürəkdən arteriya damarı ilə çıxması
2. qanın tənəffüs orqanlarından vena damarları ilə bilavasitə ürəyə qayıtması
3. venoz qanın vena damarları ilə ürəyə qayıtması
4. qanın tənəffüs orqanlarından arteriya damarına keçməsi

A) 3, 4 B 2, 4 C) 1, 4 D) 1, 3 E) 1, 2

"Xordalılar. Balıqlar. Suda-quruda yaşayanlar. Sürünənlər" bölməsinə aid, bu test tapşırığına abituriyentlərin 38,45 %-i doğru cavab verib, 19,55%-i isə cavab verməkdən imtina edib. 7-ci sinif "Biologiya" dərsliyində tədris olunan müvafiq materialdan məlumdur ki, ikikameralı ürəyə və bir qan dövranına malik balıqların qan-damar sistemi, üç kameralı ürəyə və iki qan dövranına malik suda-quruda yaşayanların müvafiq sistemindən bir sıra xüsusiyyətlərinə görə fərqlənir. Eyni zamanda nəzərə almaq lazımdır ki, heyvanlar aləminin nümayəndələrində və o cümlədən xanı balığında, həm də göl qurbağasında

ürək boşluğundan çıxan qan arteriya damarına ötürülür, orqanlardan qayıdan qan isə ürəyə vena damarları ilə daxil olur. Beləliklə, tapşırığın şərtində 1 və 3-cü bəndlərin xanı balığı və göl qurbağasının qan dövranları üçün ümumi olması müəyyən edilir. Suda-quruda yaşayanlarda iki qan dövranı olduğu üçün onlarda, balıqlardan fərqli olaraq, oksigenlə zənginləşmiş qan tənəffüs orqanlarından ürəyə vena damarı ilə qayıdır və yenidən ürəkdən böyük qan dövranına çıxır. Balıqlarda isə tənəffüs orqanlarından çıxan arterial qan ürəyə qayıtmadan, orqanlara gedir. Bu səbəbdən də 2 və 4-cü bəndlər göstərilən canlıların qan dövranları üçün ümumi deyil.

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini onların xanı balığı və göl qurbağasının qan dövranları üçün qeyd edilən xüsusiyyətləri ümumiləşdirə bilməməsi ilə əlaqələndirmək olar.

Doğru cavab: B

9-cu sinif

2.1.3. Bioloji proseslərin mahiyyəti və məzmununu, baş verən dəyişiklikləri riyazi üsullarla əsaslandırır.

12 may tarixli imtahan, A variantı, 5 saylı test tapşırığı

150 amin turşusu halqasından ibarət polipeptid zəncirin sintezinə sərf olunan vaxt ərzində, nisbi sakitlik halında insanın tənəffüs yollarına neçə sm^3 O_2 daxil olduğunu müəyyənləşdirin (bir amin turşusunun zəncirə birləşməsinə 0,2 saniyə vaxt sərf olunur).

A) 105 B) 80 C) 25 D) 120 E) 840

"Fənlərarası əlaqə" bölməsinə aid, hesablama tipli bu test tapşırığına abituriyentlərin 32,96%-i doğru cavab verib, 38,08%-i isə cavab verməkdən imtina edib. 9-10-cu siniflər üçün "Biologiya" dərsliklərindəki materialdan məlumdur ki, zülalların sintezi zamanı bir amin turşunun zəncirə birləşməsinə saniyənin 1/5-1/6–i qədər vaxt tələb olunur (bir amin turşusunun zəncirə birləşməsinə 0,2 saniyə vaxt sərf olunur). Deməli, 150 amin turşusu halqasından ibarət zülalın sintezinə 150 x 0,2=30 saniyə vaxt tələb olunur. Digər tərəfdən, 8-ci sinfin "Biologiya" dərsliyindən məlumdur ki, nisbi sakitlik halında insan bir dəqiqədə 16 tənəffüs hərəkəti edir və hər bir tənəffüs hərəkəti zamanı 500 sm^3 hava udur. Tənəffüs yollarına daxil olan havanın 21%-ni isə O_2 təşkil edir. Beləliklə:

500 – 100% x=105 sm^3

x – 21%

30 saniyədə 8 tənəffüs hərəkətinin baş verdiyi nəzərə alınarsa, 8 x 105= 840 sm^3 olar.

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini onların riyazi hesablama bacarıqlarının zəif olmaları ilə əlaqələndirmək olar.

Doğru cavab: E

8-ci sinif

2.1.1. İnsan orqanizmində baş verən bioloji prosesləri izah edir.

10-cu sinif

2.1.1. Bioloji proseslərin mexanizmini şərh edir, məruzə və təqdimatlar hazırlayır.

23 iyun tarixli imtahan, A variantı, 24 saylı test tapşırığı

"Mitoxondri hüceyrə tənəffüsündə iştirak edir." Bu ifadə sadalananlardan hansı canlılara aid edilə ***bilməz***?

1. xlorella
2. tozağacı göbələyi
3. göy-yaşıl yosun
4. qaraciyər sorucusunun kirpikli sürfəsi
5. yetkin insan askaridi

"Fənlərarası əlaqə" bölməsinə aid olan bu test tapşırığına abituriyentlərin 22,15%-i doğru cavab verib, 5,32%-i isə cavab verməkdən imtina edib. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün tam orta məktəb biologiya kursunun "Bitkilər", "Heyvanlar", "Sitologiya" və Hüceyrə biokimyası" bölmələrindəki materialı tam mənimsəyib ümumiləşdirmə aparmaq lazımdır. Məlumdur ki, təbiətdə aerob orqanizmlərlə yanaşı anaeroblar da mövcuddur. Aerob eukariot orqanizmlərin hüceyrələrindəki mitoxondrilərdə enerji hasilatı ilə müşayiət

olunan üzvi maddələrin oksidləşməsi prosesləri baş verir. Buna görə də mitoxondri hüceyrənin tənəffüs orqanoidi hesab edilir. Bir sıra parazit qurdlar, məsələn yetkin askarid, qaraciyər sorucusu oksigensiz mühitdə yaşayaraq tənəffüs etmirlər. Lakin bu qurdların sürfələrinin inkişafı üçün oksigen zəruri olduğundan bu canlılarda mitoxondrilər intensiv fəaliyyət göstərir. Bakteriyaların bir çoxu tənəffüs etsə də, bütünlüklə mitoxondridən məhrumdurlar.

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini onların anaerob və aerob orqanizmləri tam bilməmələri ilə əlaqələndirmək olar.

Doğru cavab: 3,5

23 iyun tarixli imtahan, B variantı, situasiya tapşırıqları (28, 29, 30)

Situasiya: İnsanın qan qrupları eritrositlərdə və qan plazmasında olan xüsusi zülallarla əlaqədardır. Müəyyən olunmuşdur ki, qanın eritrositlərində A və B antigenləri (aqlütinogenləri), qan plazmasında isə anti-A və anti-B antitelləri (aqlütininləri) vardır. Bu maddələrin müxtəlif kombinasiyalarından asılı olaraq insanlarda 4 qan qrupu mövcud olur. İnsan qanında normada eyni adlı antigen və antitellər (A və anti-A ; B və anti-B) bir yerdə ola bilməz.

İnsanın qan qrupları	**Qan plazmasında antitellərin (aqlütininlərin) mövcudluğu**	
	anti-A	**anti-B**
X	+	–
Y	–	–
Z	+	+
K	–	+

28. X və Z qan qruplarının genotip və fenotiplərini, həmçinin onların sayını müəyyən edin.

***İzah*:** Verilmiş cədvələ görə X – III(B), Y – IV(AB), Z – I(0), K – II(A) qan qruplarıdır. X B qrupu olduğuna görə iki genotip - BB və BO, Z 0 qrupu olduğuna görə bir genotip – 00 əmələ gətirir, hərəsinin isə bir fenotipi olur.

Doğru cavab: X – III qan qrupu 2 genotip (BB, BO) və bir fenotip (B), Z – I qan qrupu bir genotip (00), bir fenotip (0) əmələ gətirir.

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	**Meyarlar**
1 bal	X (B) və Z (0) qan qruplarını, genotiplərini, fenotiplərini və saylarını düzgün təyin etmişdir. Əgər qan qrupları I^BI^0, I^BI^B və ya I^0I^0 kimi işarə edilmişsə, cavab doğru sayılır.
0,5 bal	Ya X-i, ya da Z-i doğru təyin etməyib, lakin fenotipləri və genotipləri yazdığına uyğun olaraq düzgün müəyyən edib. X-i və Z-i düzgün təyin edib, lakin fenotip və ya genotiplərin sayında səhvə yol veribsə. X-i və Z-i düzgün təyin edib, lakin yalnız fenotipləri və ya genotipləri qeyd edib, sayını göstərməyib
0 bal	X-i və Z-i düzgün təyin etməyib, fenotip və genotipləri qeyd etməyib. X-i və Z-i düzgün təyin etməyib,yalnız fenotip və genotip sayını göstəribsə Qalan bütün hallarda

Tapşırıq 10-cu sinifdə tədris edilən "Genetika" bölməsinə aiddir. Tapşırıq vasitəsilə "Bioloji proseslər" məzmun xəttinin 10_2.1.3. (*Bioloji proseslərdə baş verən dəyişikliklərin mexanizmini müxtəlif üsullarla əsaslandırır*) alt standartı üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır. Abituriyentlərin 11,01%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 9,03% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 46,37% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilib, 33,59% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina edib. Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini fenotip və genotip anlayışlarını tam qavraya bilməməsi ilə əlaqələndirmək olar.

29. Cədvələ əsasən hansı qan qruplarına (X, Y, Z, K) malik ata və ananın uşaqlarında valideynlərin qan qruplarına malik olma ehtimalı bütün hallarda sıfıra bərabərdir?
Cavabınızı Pennet cədvəli qurmaqla əsaslandırın.

***İzah*:** Bu hal yalnız valideynlər Z (I) və Y(IV) qan qruplarına malik olarsa mümkündür.

	A	B
O	AO	BO

Doğru cavab: Z və Y

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	**Meyarlar**
1bal	Qan qruplarını (Z və Y) düzgün təyin edib, Pennet cədvəlini düzgün qurub. Əgər qan qrupları I^0I^0, I^AI^B kimi işarə edilmişsə, cavab doğru sayılır.
0,5 bal	Qan qruplarını (Z,Y) düzgün təyin edib, Pennet cədvəlini qurmayıb. Qan qruplarını (Z,Y) düzgün təyin edib, Pennet cədvəlini səhv qurub. I və IV qan qrupunu düzgün təyin edib, lakin Z və Y olduğunu qeyd etməyib, Pennet cədvəlini düzgün qurub.
0 bal	Qalan bütün hallarda

Tapşırıq 10-cu sinifdə tədris edilən "Genetika" bölməsinə aiddir. Tapşırıq vasitəsilə "Bioloji proseslər" məzmun xəttinin 10_2.1.3. (*Bioloji proseslərdə baş verən dəyişikliklərin mexanizmini müxtəlif üsullarla əsaslandırır*) alt standartı üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır. Abituriyentlərin 16,08%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 3,52% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 42,40% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilmiş, 38,00% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir. Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini onların təhliletmə bacarıqlarının zəif olması ilə əlaqələndirmək olar.

30. Sxemə əsasən hansı qanköçürmələrin düzgün olduğunu müəyyən edin. Cavabınızı əsaslandırın.

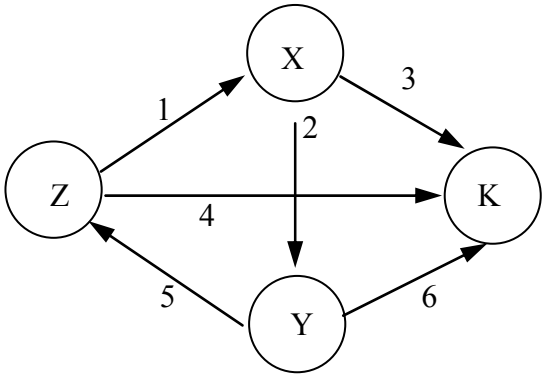

***İzah*:**

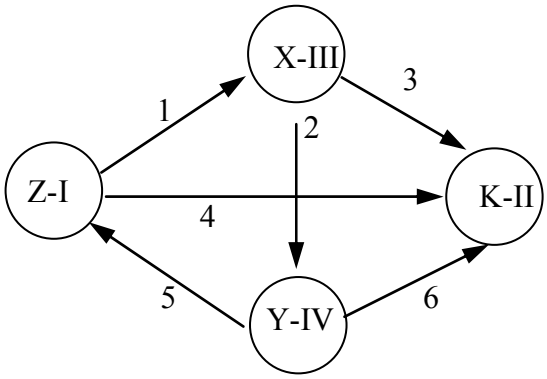

Bu sxemə əsasən, 1, 2, 4 mümkün qanköçürmələrdir.

Doğru cavab: 1, 2, 4

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	Meyarlar
1bal	Mümkün qanköçürmələri (1,2,4) düzgün qeyd edir və əsaslandırır
0,5 bal	Yazdıqları qanköçürmələrdən yalnız biri səhv olarsa, cavab əsaslanarsa Qanköçürmələr düzgün müəyyən edilib, əsaslanmada səhvə yol verib Qanköçürmənin ümumi sxemini düzgün göstərib, lakin X, Y, Z, K ilə əlaqələndirməyib, tapşırığa tətbiq edə bilməyib
0 bal	Qalan bütün hallarda

Tapşırıq 8-ci sinifdə tədris edilən "Qan və qan dövranı" bölməsinə aiddir. Tapşırıq vasitəsilə "Bioloji proseslər" məzmun xəttinin 8_2.1.1. (*İnsan orqanizmində baş verən bioloji prosesləri izah edir*) alt standartı üzrə tələblərin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır.

Abituriyentlərin 17,95%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla qiymətləndirilib. 4,52% abituriyentin yazı işi 0,5 balla, 55,62% abituriyentin yazı işi 0 balla qiymətləndirilib, 21,92% abituriyent isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina edib. Tapşırığa zəif cavab vermələrini abituriyentlərin qan qruplarına və qanköçürməyə aid faktları bilməməsi ilə əlaqələndirmək olar.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinin təhlili "Biologiya" fənninin tədrisi metodikasının daha da təkmilləşdirilməsini və xüsusilə də mənimsənilmiş mövzuların müntəzəm olaraq təkrarlanmasına geniş yer verilməsini tələb edir. Abituriyentlər dərslikdəki materialı öyrənməklə yanaşı, ümumiləşmə aparmaq, mənimsədikləri bilikləri sistemləşdirmək bacarıqlarını daha da inkişaf etdirməlidirlər.

I–IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərin 17.7%-i (11809 nəfər) imtahan verdikləri fənlərin ən azı birindən sıfır bal toplayıb

I–IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərin 17.7%-i imtahan verdikləri fənlərin biri və ya bir neçəsi üzrə test suallarına ya cavab verməmiş, yaxud da cavabları təhlil aparmadan təsadüfi qaydada seçmişdir. Təbii ki, belə abituriyentlərin yanlış cavablarının sayı düzgünlərin sayından qat-qat çox olmuş, nəticədə düzgün cavabların yanlış cavablar nəzərə alınmaqla təshih edilmiş qiyməti sıfırdan kiçik alınmış və qəbul qaydalarına əsasən sıfıra bərabər qəbul olunmuşdur. Təəssüf ki, gənclər arasında birtərəfli hazırlıqla ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq arzusunda olanlar hələ də var. DİM imtahan fənləri üzrə də minimal tələblər qoyub və məhdudiyyətlər tətbiq edirdi. Cari ildə isə imtahan fənləri üzrə heç bir məhdudiyyət tətbiq edilməmişdir.

DİM şagird və abituriyentlərin nəinki imtahan fənlərinə, həmçinin ümumtəhsil məktəblərində tədris olunan digər fənlərə lazımi diqqət göstərməsinin tərəfdarıdır. Sirr deyil ki, hazırda məktəblərdə yuxarı sinif şagirdlərinin, əsasən, seçdikləri ixtisas qrupuna aid fənlərə üstünlük verməsi, digər fənləri isə, heç olmasa, proqramın minimum tələbləri səviyyəsində öyrənməməsi, məktəb rəhbərlərinin də bu vəziyyətə göz yumması halları mövcuddur. Məktəb rəhbərləri, eləcə də müəllimlər şagirdlərin bütün fənlər üzrə ən azı minimum proqram həcmində bilik almasına nail olmalı, imtahana düşən fənləri yaxşı bildiklərinə görə digər fənləri lazımınca öyrənməmələrinə güzəşt etməməlidirlər.

Aşağıdakı cədvəllərdə ayrı-ayrı fənlər üzrə sıfır bal toplayan abituriyentlərin faizi təqdim edilib.

Cədvəl 1.30

İMTAHAN FƏNLƏRİNDƏN SIFIR (0) BAL TOPLAMIŞ AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ ABİTURİYENTLƏRİNİN FAİZİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ 0.000 BAL TOPLAMIŞ ABİTURİYENTLƏRİN FAİZİ										
		I mərhələ			II mərhələ							
		Ana dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Ana dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	0.09	0.73	0.25			13.01	11.99	14.16			
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	0.06	0.54	0.18			10.49				7.12	4.84
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	0.04	0.88	0.21	1.96	3.87					4.80	
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	0.05	0.27	0.14				5.53	5.94	2.19		
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	0.00	0.38	0.06								

Cədvəl 1.31

İMTAHAN FƏNLƏRİNDƏN SIFIR (0) BAL TOPLAMIŞ RUS BÖLMƏSİ ABİTURİYENTLƏRİNİN FAİZİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ 0.000 BAL TOPLAMIŞ ABİTURİYENTLƏRİN FAİZİ										
		I mərhələ			II mərhələ							
		Ana dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Ana dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	0.05	0.36	0.14			9.40	9.63	11.54			
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	0.00	0.83	0.08			8.63				7.50	4.50
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	0.00	1.30	0.07	1.37	3.29					6.10	
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	0.00	0.00	0.00				5.68	6.04	1.28		
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	0.00	0.38	0.00								

Cədvəllərdə sıfır bal toplayanların faizi qruplar üzrə verilib. Ümumilikdə, I mərhələdə sıfır bal toplayanlar çox azdır. Bunun əsas səbəbi kimi bu mərhələdə II mərhələdən fərqli olaraq qapalı tipli test tapşırıqları üzrə yanlış cavablara görə cərimə tətbiq olunmaması və bu cavabların ümumi bala təsir göstərməməsidir. Nəticədə, abituriyentlər I mərhələdə daha cəsarətli davranırlar və hətta cavablarını bilmədikləri test tapşırıqlarını da cavablandırırlar ki, bu da öz növbəsində təsadüfi şəkildə düzgün cavabların qeyd olunması ehtimalını artırır.

II mərhələdə ana dili və biologiya fənləri üzrə sıfır bal toplayan abituriyentlərin faizi digər fənlərə nisbətən azdır. Sıfır bal toplayanlar ən çox kimya, riyaziyyat və fizika fənləri üzrədir. Bu fənlər üzrə abituriyentlərin nəticələrinin aşağı olması və sıfır bal toplayanların sayının çoxluğu bir sıra məktəblərdə həmin fənlərin tədrisinə, eləcə də bu fənlər üzrə qəbula hazırlıq prosesinə laqeyd münasibətin nəticəsidir. İstənilən halda, bunun real səbəbləri aydınlaşdırılmalı və həmin fənlərə münasibətin dəyişdirilməsi üçün tədbirlər görülməlidir.

II mərhələdə imtahan fənlərindən sıfır bal toplayan abituriyentlər Azərbaycan bölməsində çoxluq təşkil edir. Bu bölmə üzrə I ixtisas qrupunda bütün fənlər üzrə, II qrupda riyaziyyat və tarix, III qrupda tarix, IV qrupda fizika və kimya fənlərindən sıfır bal toplayanlar daha çoxdur. Rus bölməsində də qruplar üzrə vəziyyət eyni ilə Azərbaycan bölməsindəki kimidir.

Məlum olduğu kimi 2019-cu ildə müsabiqə şərti kimi imtahan fənləri üzrə heç bir məhdudiyyət qoyulmamışdır. Ali təhsil müəssisələrinə I-IV ixtisas qrupları üzrə qəbul olanlar arasında 3766 nəfərin heç olmasa, bir imtahan fənni üzrə nisbi balı 10-dan az olmuşdur, 460 nəfərin iki, 26 nəfərin isə üç imtahan fənni üzrə nisbi balı 10-dan az olmuşdur. Ən azı 1 fənn üzrə nisbi balı 10-dan az olan abituriyentlərin 33.40%-i, 2 fənn üzrə nisbi balı 10-dan az olanların 56.30, 3 fənn üzrə nisbi balı 10-dan az olanların isə 53.85%-i 200-dən az bal toplayıb.

Qəbul olanlar arasında I mərhələdə ana dili fənni üzrə 21, riyaziyyat fənni üzrə 597 və xarici dil fənni üzrə 277 abituriyentin topladığı nisbi balı 10-dan az olub. II mərhələdə ana dili fənni üzrə 2, ədəbiyyat fənni üzrə 24, riyaziyyat fənni üzrə 1081, fizika fənni üzrə 775, kimya fənni üzrə 538, biologiya fənni üzrə 6, tarix fənni üzrə 818, coğrafiya fənni üzrə 113 abituriyentin topladığı nisbi balı 10-dan az olub.

Bu il qəbul imtahanlarının II mərhələsində Azərbaycan bölməsi abituriyentlərinin ana dili, riyaziyyat, fizika və kimya fənləri istisna olmaqla, digər bütün fənlər üzrə göstəriciləri rus bölməsi abituriyentlərinin göstəricilərindən yüksəkdir. Belə üstünlük özünü biologiya və tarix fənləri üzrə daha qabarıq şəkildə göstərib. I mərhələdə isə ana dili fənni üzrə Azərbaycan, ingilis dili fənni üzrə rus bölməsinin abituriyentlərinin göstəriciləri yüksək olmuşdur. Riyaziyyat fənni üzrə hər iki bölmədə abituriyentlərin göstəriciləri demək olar ki, bərabər olub. Aşağıda Azərbaycan və rus bölmələri abituriyentlərinin fənlər üzrə düzgün cavablarının müqayisəsini ifadə edən 1.22 saylı şəkli təqdim edilir.

AZƏRBAYCAN VƏ RUS BÖLMƏLƏRİ ABİTURİYENTLƏRİNİN İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARININ (FAİZLƏ) MÜQAYİSƏSİ DİAQRAMI

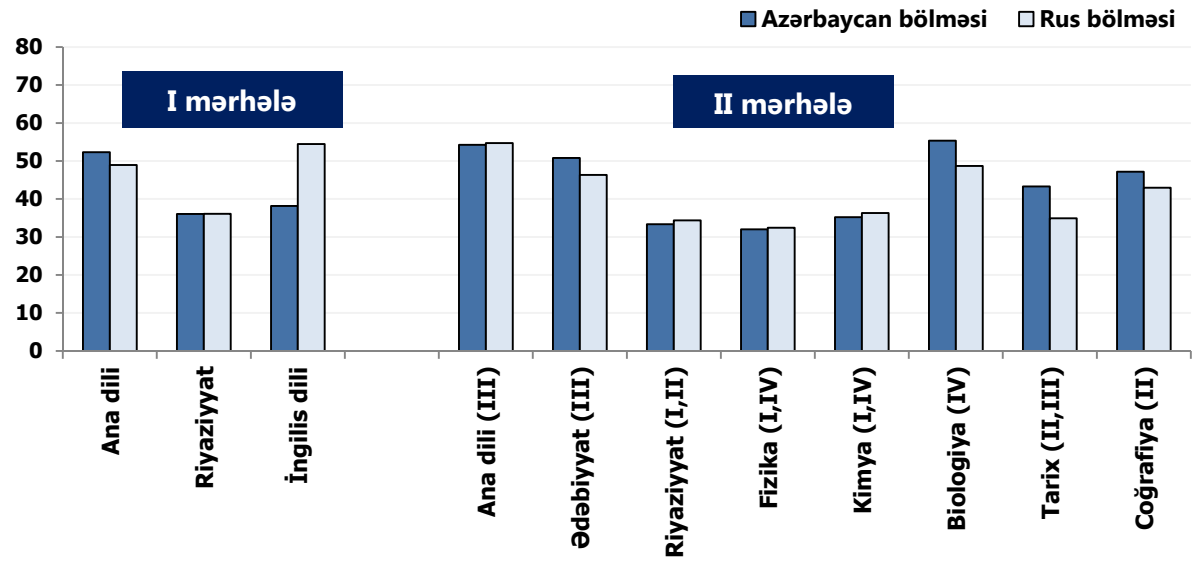

Şəkil 1.22

Müsabiqə şərtlərini ödəyərək ixtisas seçimində iştirak edən abituriyentlər seçməsi üzrə Azərbaycan və rus bölmələri abituriyentlərinin II mərhələdə imtahan fənləri üzrə düzgün cavablarının müqayisəsi göstərir ki, burada artıq bütün fənlər üzrə Azərbaycan bölməsinin abituriyentlərinin göstəriciləri daha üstündür (bax: şəkil 1.23). I mərhələdə isə riyaziyyat fənni üzrə də Azərbaycan bölməsinin abituriyentlərinin üstünlüyü nəzərə çarpır.

AZƏRBAYCAN VƏ RUS BÖLMƏLƏRİNİN MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİNİN İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARININ (FAİZLƏ) MÜQAYİSƏSİ DİAQRAMI

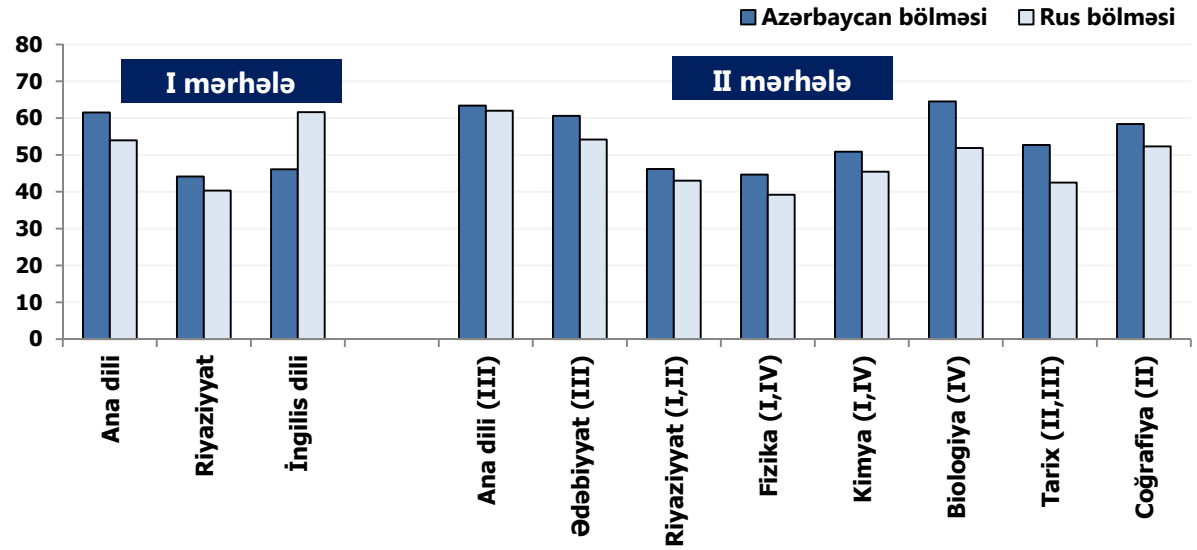

Şəkil 1.23

Ölkənin ayrı-ayrı bölgələrini təmsil edən abituriyentlərin imtahan fənləri üzrə cavablarının təhlili göstərir ki, fənlər üzrə ən yüksək nəticə, əsasən, birbaşa Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan liseylərə və özəl liseylərə məxsusdur. Fənlər üzrə şəhər və rayon təhsil şöbələrinin göstəricilərinin təhlilindən aydın olur ki, kənd rayonlarının bir çox fənlər üzrə göstəriciləri Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin göstəricilərini qabaqlayır. Belə rayonlara misal olaraq Qəbələ, İsmayıllı, Neftçala, Qax, Şəki və Oğuz rayonlarını göstərmək olar. Bunun obyektiv səbəblərindən biri kimi qəbul imtahanlarında bu şəhərlərin məzunlarının daha çox hissəsinin, rayonların isə yalnız hazırlıqlı məzunlarının iştirak etməsini göstərmək olar. Məsələn, bu il Bakı şəhəri üzrə məzunların 86.15%-i, Sumqayıt şəhəri üzrə 91.01%-i qəbul imtahanlarında iştirak etmişdir. Yüksək göstəricili rayonlar üzrə isə məzunların ən yaxşı halda 62–79%-i ali təhsil müəssisələrinə sənəd vermişdir.

Aşağıdakı cədvəllərdən göründüyü kimi, Azərbaycan bölməsində ana dili, ədəbiyyat və biologiya fənləri üzrə Mingəçevir şəhərinin, coğrafiya fənni üzrə Sumqayıt şəhərinin, riyaziyyat fənni üzrə Qax rayonunun, fizika fənni üzrə İmişli rayonunun, kimya fənni üzrə Naxçıvan şəhəri, tarix fənni üzrə Neftçala rayonunun abituriyentləri üstünlük əldə etmişdir.

Rus bölməsi abituriyentlərinin böyük əksəriyyətini Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin məzunları təşkil etdiyindən yüksək göstəricilər də bu şəhərlər arasında paylanıb (bax: səh. 136, cədvəl 1.41).

Müəyyən bölgələrin ayrı-ayrı fənlər üzrə qəbul imtahanlarındakı yüksək göstəriciləri artıq ənənə halını almışdır. Məsələn, Azərbaycan bölməsi üzrə ana dili fənnindən Qəbələ rayonu, riyaziyyat fənnindən Sumqayıt şəhəri və Qax rayonu, kimyadan Şəki və Neftçala rayonları, fizikadan Qax və Şəki rayonları, biologiyadan Şəki rayonu, tarixdən Sumqayıt şəhəri, coğrafiyadan Qəbələ rayonu bütün illərdə ən yüksək göstəricili bölgələr sırasındadır. Şübhəsiz, bu göstəricilər müvafiq şəhər və rayonların təhsil orqanları və müəssisələrinin səmərəli fəaliyyətinin nəticəsidir. Onların iş təcrübəsini respublika miqyasında yaymaq müvafiq elmi-metodik mərkəzlərin və mütəxəssislərin ümdə vəzifələrindən biri olmalıdır. Bundan bütövlükdə respublikanın təhsil sistemi qazanar.

Ayrı-ayrı fənlər üzrə ən yüksək nəticə göstərən təhsil şöbələri və liseylərin siyahısı 1.32-1.39 saylı cədvəllərdə təqdim edilir. Statistik rəqəmlərin etibarlı olması və reallığı dürüst əks etdirməsi məqsədilə cədvəllərdə abituriyentlərinin sayı 100-dən az olmayan rayonlar verilib. Biologiya fənlni üzrə imtahan verən abituriyentlərin sayının nisbətən az olmasını nəzərə alaraq, müvafiq cədvələ abituriyentlərinin sayı 50-dən az olmayan rayonlar daxil edilib.

ABİTURİYENTLƏRİ II MƏRHƏLƏDƏ İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRMİŞ TƏHSİL ŞÖBƏLƏRİ VƏ LİSEYLƏR (2019-CU İL MƏZUNLARI)

Azərbaycan bölməsi

Fənn: **Ana dili** Cədvəl 1.32

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (TN tabeli və özəl)	277	70.50	23.48	6.03
Mingəçevir şəhəri	182	67.75	26.71	5.54
Sumqayıt şəhəri	599	64.56	28.99	6.45
Qəbələ rayonu	164	63.23	29.40	7.37
Qubadlı rayonu	132	63.22	29.59	7.19
Salyan rayonu	129	60.79	30.21	9.00
Şirvan şəhəri	140	59.89	33.10	7.01
Bakı şəhəri	4353	59.47	31.46	9.08
Tovuz rayonu	216	59.18	33.22	7.60
Samux rayonu	103	59.05	33.45	7.50

Fənn: **Ədəbiyyat** Cədvəl 1.33

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (TN tabeli və özəl)	277	65.75	23.47	10.79
Mingəçevir şəhəri	182	65.15	25.84	9.01
Sumqayıt şəhəri	599	61.21	26.78	12.01
Qubadlı rayonu	132	61.18	26.31	12.51
Qəbələ rayonu	164	60.66	28.82	10.51
Şirvan şəhəri	140	59.87	28.59	11.54
Oğuz rayonu	108	57.63	33.22	9.15
Bakı şəhəri	4353	56.93	28.39	14.67
Salyan rayonu	129	56.87	28.64	14.49
Tovuz rayonu	216	56.66	29.98	13.36

Fənn: **Riyaziyyat** Cədvəl 1.34

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (TN tabeli və özəl)	832	60.37	20.94	18.69
Qax rayonu	200	43.65	28.08	28.27
Sumqayıt şəhəri	1613	42.53	28.36	29.11
Ordubad rayonu	112	41.29	32.06	26.65
İsmayıllı rayonu	310	40.71	32.49	26.79
Lerik rayonu	146	38.71	32.54	28.75
Naxçıvan şəhəri	352	38.65	28.85	32.50
Qubadlı rayonu	241	37.91	30.03	32.06
Bakı şəhəri	9020	37.44	28.79	33.76
Gədəbəy rayonu	219	37.12	34.30	28.57

Fənn: **Fizika** Cədvəl 1.35

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (TN tabeli və özəl)	637	56.61	27.14	16.25
İmişli rayonu	176	40.24	36.42	23.35
İsmayıllı rayonu	275	38.18	37.62	24.20
Qax rayonu	190	38.09	34.75	27.16
Sumqayıt şəhəri	1284	37.49	34.94	27.57
Siyəzən rayonu	185	36.97	35.07	27.96
Neftçala rayonu	189	36.81	34.87	28.31
Naxçıvan şəhəri	195	36.80	36.39	26.81
Bərdə rayonu	293	36.64	34.00	29.36
Şəki rayonu	595	36.53	39.13	24.34

Fənn: **Kimya** Cədvəl 1.36

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (TN tabeli və özəl)	637	62.85	19.74	17.41
Naxçıvan şəhəri	195	44.44	27.99	27.57
Sumqayıt şəhəri	1284	42.98	28.21	28.80
Neftçala rayonu	189	42.36	28.97	28.67
Masallı rayonu	364	40.73	32.40	26.87
Şəki rayonu	595	40.55	31.88	27.57
İmişli rayonu	176	40.41	30.25	29.34
İsmayıllı rayonu	275	40.41	30.63	28.96
Bərdə rayonu	293	40.09	27.88	32.03
Quba rayonu	367	39.28	29.53	31.19

Fənn: **Biologiya** Cədvəl 1.37

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (TN tabeli və özəl)	163	71.57	23.05	5.37
Mingəçevir şəhəri	54	67.73	25.36	6.90
Sumqayıt şəhəri	130	66.74	26.83	6.43
Qəbələ rayonu	61	65.28	28.32	6.41
Bakı şəhəri	701	60.55	30.50	8.94
Şirvan şəhəri	56	60.34	30.19	9.47
Bərdə rayonu	78	60.22	28.28	11.50
Şəki rayonu	100	59.79	32.42	7.79
Naxçıvan şəhəri	52	58.68	32.11	9.21
Abşeron rayonu	123	58.24	33.68	8.08

Fənn: **Tarix** Cədvəl 1.38

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (TN tabeli və özəl)	635	56.61	25.36	18.03
Neftçala rayonu	122	54.05	30.33	15.62
Sumqayıt şəhəri	1058	53.65	28.26	18.09
Ağstafa rayonu	166	53.23	29.26	17.51
Şirvan şəhəri	237	52.56	30.60	16.84
Mingəçevir şəhəri	279	52.51	29.29	18.19
Qubadlı rayonu	224	51.52	28.88	19.60
Qəbələ rayonu	333	50.80	31.60	17.60
Oğuz rayonu	156	50.78	33.76	15.46
Kürdəmir rayonu	184	49.79	30.35	19.86

Fənn: **Coğrafiya** Cədvəl 1.39

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (TN tabeli və özəl)	358	61.56	25.94	12.50
Sumqayıt şəhəri	459	58.78	27.95	13.26
Qəbələ rayonu	169	57.97	31.04	10.99
Bakı şəhəri	3070	52.90	29.94	17.16
Zaqatala rayonu	104	51.60	34.00	14.39
Şəki rayonu	128	50.14	35.37	14.49
Masallı rayonu	164	49.37	34.89	15.74
Şərur rayonu	113	48.43	35.02	16.55
Laçın rayonu	177	48.31	33.03	18.66
Naxçıvan şəhəri	209	48.31	32.42	19.27

İmtahan fənləri üzrə bütövlükdə müqayisə apardıqda,
bu il (TN tabeli liseylərə və özəl liseylər istisna olmaqla) Azərbaycan bölməsində Sumqayıt şəhəri, rus bölməsində isə Abşeron rayonu ən yüksək nəticə göstərib

Hər bir imtahan fənni üzrə yüksək nəticə göstərən təhsil şöbələri və liseylər barədə yuxarıdakı cədvəllərdə məlumat verilib. İndi isə imtahan fənləri üzrə bütövlükdə yüksək nəticə nümayiş etdirmiş bölgələrin göstəricilərinə nəzər yetirək. Bu göstəricilər bölmələr üzrə 1.40 və 1.41 saylı cədvəllərdə təqdim edilib. Cədvəllərdən göründüyü kimi, bu il ən yüksək nəticəni Azərbaycan bölməsində Sumqayıt şəhəri, rus bölməsində isə Abşeron rayonunun abituriyentləri əldə edib. Adları aşağıdakı cədvəllərə daxil olan şəhər və rayonların çoxunun məktəb məzunları qəbul imtahanlarında stabil olaraq yüksək nəticələr göstərirlər. Əlbəttə, bunda həmin şəhər və rayonlarda dərs deyən müəllimlərin, şəhər və rayon rəhbərliyinin və təhsil şöbəsi işçilərinin mühüm rolu vardır. Ümumiyyətlə, gənclərimizdə oxumaq, öyrənmək həvəsi və potensialı olduqca yüksəkdir. Bunun reallaşdırılması isə birinci növbədə təhsil işçilərindən asılıdır. Burada təhsil işinin düzgün qurulması, müəllimlərin işə vicdanlı münasibəti, günün tələblərinə uyğun dərslik və dərs vəsaitlərinin hazırlanması və vaxtlı-vaxtında şagirdlərə çatdırılması mühüm amillərdir.

Cədvəl 1.40

TƏHSİL ŞÖBƏLƏRİ VƏ LİSEYLƏRİN II MƏRHƏLƏDƏ İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ BÜTÖVLÜKDƏ GÖSTƏRİCİLƏRİ

(2019-cu il məzunları, ilk 15 yüksək göstəricili təhsil şöbələri)

Azərbaycan bölməsi

№	TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Fənlər üzrə göstəricilər, %-lə								Göstəricilər vektorunun norması
		Ana d.	Ədəb.	Riyaz.	Fizika	Kimya	Biol.	Tarix	Coğr.	
1	Liseylər (TN tabeli və özəl)	70.50	65.75	60.37	56.61	62.85	71.57	56.61	61.56	314.9630
2	Sumqayıt şəhəri	64.56	61.21	42.53	37.49	42.98	66.74	53.65	58.78	253.0621
3	Neftçala rayonu	62.63	59.47	36.24	36.81	42.36	51.99	54.05	60.61	246.2557
4	Şahbuz rayonu	57.40	55.08	42.23	35.61	40.26	--	52.71	64.12	245.0222
5	Qax rayonu	60.37	59.18	43.65	38.09	39.25	58.36	47.62	56.67	242.8341
6	Qəbələ rayonu	63.23	60.66	37.09	33.68	36.11	65.28	50.80	57.97	236.3984
7	Qubadlı rayonu	63.22	61.18	37.91	33.26	37.84	59.82	51.52	54.41	236.3026
8	Oğuz rayonu	58.59	57.63	37.05	34.16	38.35	46.46	50.78	60.29	235.6057
9	Kəngərli rayonu	52.69	48.78	34.46	40.56	44.41	--	51.34	57.81	235.3536
10	Ordubad rayonu	54.94	52.96	41.29	39.34	47.74	63.33	39.69	52.66	234.7432
11	Siyəzən rayonu	59.27	51.70	36.44	36.97	38.67	64.94	52.14	58.01	234.4478
12	İsmayıllı rayonu	55.57	54.78	40.71	38.18	40.41	57.95	46.51	52.87	232.7213
13	Mingəçevir şəhəri	67.75	65.15	31.33	34.17	37.04	67.73	52.51	45.05	231.7247
14	Naxçıvan şəhəri	57.61	54.24	38.65	36.80	44.44	58.68	43.08	48.31	228.3448
15	Bakı şəhəri	59.47	56.93	37.44	33.87	37.35	60.55	48.16	52.90	227.9066

Qeyd: Seçmədə hər fənn üzrə abituriyentlərinin sayı 20-dən az olmayan bölgələr iştirak edir.

Cədvəl 1.41

TƏHSİL ŞÖBƏLƏRİ VƏ LİSEYLƏRİN II MƏRHƏLƏDƏ İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ BÜTÖVLÜKDƏ GÖSTƏRİCİLƏRİ (2019-cu il məzunları)

Rus bölməsi

№	TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Fənlər üzrə göstəricilər, %-lə								Göstəricilər vektorunun norması
		Ana d.	Ədəb.	Riyaz.	Fizika	Kimya	Biol.	Tarix	Coğr.	
1	Liseylər (TN tabeli və özəl)	70.35	61.91	53.26	51.86	59.38	66.88	44.68	53.48	347.1538
2	Abşeron rayonu	64.05	57.92	35.75	35.01	33.97	44.24	41.14	45.32	265.4516
3	Bakı şəhəri	57.40	48.34	36.52	33.71	37.66	49.09	35.80	45.11	252.5931
4	Sumqayıt şəhəri	60.61	53.50	34.54	30.12	29.71	43.94	35.72	46.10	245.7203
5	Gəncə şəhəri	53.19	51.84	29.44	28.89	32.04	46.60	41.63	42.62	237.8413
6	Qusar rayonu	51.95	46.75	29.47	29.18	36.36	48.48	29.03	31.57	218.0030
7	Xaçmaz rayonu	51.59	40.19	25.94	24.46	25.76	---	33.71	26.36	193.5688
8	Şirvan şəhəri	38.99	31.72	15.95	24.85	23.64	---	28.51	29.04	165.4449

Qeyd: Seçmədə hər fənn üzrə abituriyentlərinin sayı 10-dan az olmayan bölgələr iştirak edir.

500-dən yuxarı bal toplayanlar imtahan verənlərin 11.08 faizini təşkil edir.

Yüksək ballılar arasında respublikanın əksər bölgələrinin təmsilçiləri vardır.

Bu il ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında 7379 abituriyent 500-dən, o cümlədən 1935 abituriyent 600-dən yuxarı bal toplamışdır. 600 və ondan yuxarı bal toplayanların ixtisas qrupları üzrə paylanmasına gəlincə, qeyd etmək lazımdır ki, onların 28.54%-i (554 nəfəri) I qrupun, 20.81%-i (404 nəfəri) II qrupun, 31.17%-i (605 nəfəri) III qrupun, 19.47%-i (378 nəfəri) IV qrupun abituriyentləridir.

Yüksək ballılar respublikanın 73 bölgəsini təmsil edir (cədvəl 1.42). Onların nisbi sayına görə Sumqayıt, Mingəçevir və Bakı şəhərləri, Qax və Şahbuz rayonlarının göstəriciləri daha yüksək olub. Bu bölgələrdən ali təhsil müəssisələrinə sənəd verən hər 100 nəfər gəncin 14–18-i imtahanlarda 500-dən yuxarı bal toplayıb.

500-700 arasında bal toplayan abituriyentlərin əksəriyyəti ən nüfuzlu ixtisaslara qəbul olub. Onlardan ən yüksək nəticə göstərən 102 nəfər Prezident təqaüdünə layiq görülüb.

Cədvəl 1.42

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL İMTAHANLARINDA YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRMİŞ ABİTURİYENTLƏRİN BÖLGƏLƏR ÜZRƏ SAYI

№	BÖLGƏ	Bölgə üzrə abituriyentlərin ümumi sayı	500-700 intervalında bal toplayanların sayı	600-700 intervalında bal toplayanların sayı	500-dən yuxarı bal toplayanların faizi (bölgə üzrə abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
1	Bakı şəhəri	21083	2959	885	14.04
2	Sumqayıt şəhəri	2793	501	149	17.94
3	Gəncə şəhəri	2311	249	78	10.77
4	Abşeron rayonu	2187	236	61	10.79
5	Şəki rayonu	1312	150	35	11.43
6	Lənkəran rayonu	1156	107	20	9.26
7	Ağdam rayonu	1110	109	20	9.82
8	Quba rayonu	1080	69	14	6.39
9	Şəmkir rayonu	1056	98	21	9.28
10	Tovuz rayonu	1040	91	17	8.75
11	Cəlilabad rayonu	1031	62	12	6.01
12	Xaçmaz rayonu	1027	63	11	6.13
13	Kəlbəcər rayonu	1012	78	14	7.71
14	Bərdə rayonu	972	106	29	10.91
15	Masallı rayonu	890	84	22	9.44

Cədvəl 1.42 (ardı)

№	B Ö L G Ə	Bölgə üzrə abituriyentlərin ümumi sayı	500-700 intervalında bal toplayanların sayı	600-700 intervalında bal toplayanların sayı	500-dən yuxarı bal toplayanların faizi (bölgə üzrə abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
16	Füzuli rayonu	861	65	15	7.55
17	Laçın rayonu	844	62	13	7.35
18	Qəbələ rayonu	828	109	34	13.16
19	Ağcabədi rayonu	802	52	11	6.48
20	Naxçıvan şəhəri	800	98	22	12.25
21	Mingəçevir şəhəri	719	113	33	15.72
22	Zaqatala rayonu	703	67	16	9.53
23	Salyan rayonu	698	69	14	9.89
24	Yevlax rayonu	679	42	5	6.19
25	Cəbrayıl rayonu	667	61	13	9.15
26	Sabirabad rayonu	665	40	5	6.02
27	Göyçay rayonu	664	69	23	10.39
28	Ağdaş rayonu	642	52	20	8.10
29	Şirvan şəhəri	634	60	19	9.46
30	Goranboy rayonu	633	55	10	8.69
31	İmişli rayonu	629	54	10	8.59
32	İsmayıllı rayonu	619	80	15	12.92
33	Biləsuvar rayonu	580	66	29	11.38
34	Astara rayonu	579	27	6	4.66
35	Beyləqan rayonu	577	39	10	6.76
36	Kürdəmir rayonu	569	51	6	8.96
37	Şamaxı rayonu	559	47	12	8.41
38	Qazax rayonu	550	48	15	8.73
39	Şərur rayonu	537	54	9	10.06
40	Qusar rayonu	523	33	6	6.31
41	Ağstafa rayonu	499	64	11	12.83
42	Göygöl rayonu	488	42	10	8.61
43	Balakən rayonu	477	33	6	6.92
44	Zəngilan rayonu	470	42	9	8.94
45	Saatlı rayonu	446	43	7	9.64
46	Qubadlı rayonu	440	56	12	12.73
47	Tərtər rayonu	436	32	4	7.34
48	Babək rayonu	432	35	7	8.10
49	Gədəbəy rayonu	431	44	12	10.21
50	Ucar rayonu	427	51	10	11.94
51	Ağsu rayonu	400	13	0	3.25
52	Oğuz rayonu	377	41	6	10.88
53	Neftçala rayonu	365	45	9	12.33
54	Lerik rayonu	362	27	4	7.46
55	Şabran rayonu	353	24	4	6.80
56	Yardımlı rayonu	351	15	1	4.27
57	Samux rayonu	341	22	2	6.45
58	Qax rayonu	327	49	17	14.98
59	Culfa rayonu	317	28	9	8.83
60	Siyəzən rayonu	304	36	14	11.84

Cədvəl 1.42 (ardı)

№	B Ö L G Ə	Bölgə üzrə abituriyentlərin ümumi sayı	500-700 intervalında bal toplayanların sayı	600-700 intervalında bal toplayanların sayı	500-dən yuxarı bal toplayanların faizi (bölgə üzrə abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
61	Zərdab rayonu	303	20	5	6.60
62	Hacıqabul rayonu	287	31	3	10.80
63	Ordubad rayonu	233	25	2	10.73
64	Qobustan rayonu	195	20	5	10.26
65	Şuşa rayonu	149	8	1	5.37
66	Kəngərli rayonu	141	9	0	6.38
67	Şahbuz rayonu	121	17	1	14.05
68	Xocavənd rayonu	115	9	2	7.83
69	Xocalı rayonu	114	7	2	6.14
70	Daşkəsən rayonu	100	3	0	3.00
71	Xızı rayonu	83	6	0	7.23
72	Sədərək rayonu	47	3	0	6.38
73	Naftalan şəhəri	42	3	0	7.14

Cari ildə ölkənin 3178 məktəbinin məzunları I–IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib. 600 bal toplayan məzunlar bu məktəblərin yalnız 25.39%-nin təmsilçiləridir. Sayı 807 olan bu məktəblərin 87-si (10.78%-i) liseylər və gimnaziyalardır ki, 600 ballıların da 30.39%-i onların məzunlarıdır. Kənd rayonlarının məktəbləri arasında fərqlənən məktəblər kimi bu il Masallı rayonu Şərəfə kənd, Şəki rayonu Baş Zəyzid kənd və Balakən rayonu Qaravəlli kənd orta məktəblərini göstərmək olar.

Abituriyentlərinin sayına nəzərən yüksək bal toplayan məzunlarının faizi daha çox olan təhsil müəssisələrinin siyahısı 1.43 saylı cədvəldə təqdim edilir:

Cədvəl 1.43

ABİTURİYENTLƏRİNİN SAYINA NƏZƏRƏN YÜKSƏK BALLILARININ FAİZİ DAHA ÇOX OLAN TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ (2019-cu ilin məzunları, I–IV qruplar üzrə)*

№	Məktəb	Məktəb üzrə abituriyentlərin ümumi sayı	600-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərin sayı	600-dən yuxarı ballıların faizi (məktəb üzrə abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
1	Biləsuvar rayonu M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	31	26	83.87
2	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	150	86	57.33
3	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	46	24	52.17
4	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	50	25	50.00
5	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	44	17	38.64
6	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	162	50	30.86
7	Sumqayıt şəhəri 'İstedad' liseyi (humanitar və təbiət-riyaziyyat təmayüllü)	40	11	27.50
8	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	49	13	26.53
9	Fizika,riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	86	16	18.60
10	Bakı Avropa liseyi	50	9	18.00
11	Bakı şəhəri 287 saylı 'Zəkalar' liseyi	79	14	17.72
12	Masallı rayonu Şərəfə kənd tam orta məktəbi	23	4	17.39
13	132-134 nömrəli təhsil kompleksi	57	9	15.79
14	Mingəçevir şəhəri Texniki -humanitar liseyi	65	10	15.38

Cədvəl 1.43 (ardı)

№	Məktəb	Məktəb üzrə abituriyentlərin ümumi sayı	600-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərin sayı	600-dən yuxarı ballıların faizi (məktəb üzrə abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
15	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	20	3	15.00
16	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	20	3	15.00
17	Masallı rayonu Ərkivan qəsəbə 2 saylı tam orta məktəbi	20	3	15.00
18	Bakı şəhəri 2 saylı texniki-humanitar lisey	56	8	14.29
19	Gəncə şəhəri 27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey	70	10	14.29
20	Şəki rayonu Baş Zəyzid kənd tam orta məktəbi	42	6	14.29
21	Şirvan şəhəri 21 saylı şəhər tam orta məktəbi	21	3	14.29
22	Bakı şəhəri 261 saylı məktəb-lisey	78	11	14.10
23	Bakı şəhəri 72 saylı məktəb-lisey	78	11	14.10
24	Bakı şəhəri 62 saylı məktəb-lisey	65	9	13.85
25	Bakı şəhəri 189-190 saylı tam orta məktəb	37	5	13.51
26	Bakı şəhəri 147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey	60	8	13.33
27	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	61	8	13.11
28	Mingəçevir şəhəri Şəhər təbiət-riyaziyyat və humanitar elmlər təmayüllü liseyi	47	6	12.77
29	Balakən rayonu Qaravəlli kənd tam orta məktəbi	24	3	12.50
30	Qax rayonu 2 saylı şəhər tam orta məktəbi	64	8	12.50
31	"Tərəqqi" liseyi	33	4	12.12
32	Bakı şəhəri 245 saylı tam orta məktəb	103	12	11.65
33	Bakı şəhəri 247 saylı tam orta məktəb	26	3	11.54
34	Naxçıvan şəhəri Heydər Əliyev adına məktəb	61	7	11.48
35	Bakı şəhəri 313 saylı tam orta məktəb	36	4	11.11
36	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey	27	3	11.11
37	Gəncə şəhəri 20 saylı şəhər tam orta məktəbi	36	4	11.11
38	Qax rayonu 4 saylı şəhər tam orta məktəbi	27	3	11.11
39	Lənkəran rayonu 6 saylı şəhər tam orta məktəbi	45	5	11.11
40	Heydər Əliyev adına lisey	73	8	10.96
41	Bakı şəhəri 83 saylı məktəb-lisey	74	8	10.81
42	Qazax rayonu 3 saylı şəhər tam orta məktəbi	28	3	10.71
43	Mingəçevir şəhəri 3 saylı şəhər tam orta məktəbi	28	3	10.71
44	Neftçala rayonu 1 saylı şəhər tam orta məktəbi	38	4	10.53
45	Bakı şəhəri 164 saylı tam orta məktəb	77	8	10.39
46	Bakı MODERN məktəbi	29	3	10.34
47	Bakı şəhəri 7 saylı tam orta məktəb	50	5	10.00
48	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	110	11	10.00
49	Ağstafa rayonu Texniki-humanitar təmayüllü lisey	20	2	10.00
50	Göyçay rayonu 2 saylı şəhər tam orta məktəbi	20	2	10.00
51	İsmayıllı rayonu 6 saylı şəhər tam orta məktəbi	30	3	10.00
52	Şirvan şəhəri 4 saylı şəhər tam orta məktəbi	20	2	10.00

* Siyahıya abituriyentlərinin sayı 20-dən az olmayan təhsil müəssisələri daxil edilmişdir.

Bu il 600 və ondan yuxarı bal toplayanlar 1.44 saylı cədvəldə göstərilmiş ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuşlar. 600-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlər dövlət ali təhsil müəssisələri arasında ən çox Azərbaycan Tibb Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Bakı Ali Neft Məktəbi, Azərbaycan Dillər Universiteti və Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinə qəbul olmuşdur. 600 baldan yuxarı nəticə göstərən abituriyentlər özəl ali təhsil müəssisələri arasında ən çox Xəzər Universitetini (26 nəfər) seçmişlər. 600 və ondan yuxarı bal toplayıb qəbul olanların ixtisas qrupları üzrə

paylanmasına gəlincə, qeyd etmək lazımdır ki, onların 27.97%-i (529 nəfəri) I qrupun, 20.73%-i (392 nəfəri) II qrupun, 31.99%-i (605 nəfəri) III qrupun, 19.30%-i (365 nəfəri) IV qrupun abituriyentləridir.

Qeyd edək ki, bu yaxınlarda ADA Universitetində DİM-in keçirdiyi qəbul imtahanının nəticələrinə və SAT imtahanının nəticələrinə əsasən bu ali təhsil müəssisəsinə qəbul olan abituriyentlər arasında müqayisə aparmaq üçün tədqiqat aparılıb. Müqayisə üçün ortaq göstərici kimi tələbələrin ADA Universitetindəki nailiyyətləri götürülüb. Nəticədə, belə məlum olub ki, DİM-in keçirdiyi qəbul imtahanının nəticələri əsasında ADA Universitetinə qəbul olan tələbələr daha yaxşı nəticə göstəriblər. Yəni, DİM tərəfindən keçirilən qəbul imtahanlarının nəticələri SAT imtahanının nəticələri ilə müqayisədə təhsilini bakalavriat səviyyəsində davam etdirmək istəyən abituriyentlərin seçilməsində özünü daha çox doğruldur. Nəzərinizə çatdıraq ki, ADA Universitetinə tələbə qəbulu DİM tərəfindən keçirilən qəbul imtahanının nəticələrindən başqa SAT imtahanının nəticələri əsasında da aparılır.

Cədvəl 1.44

600 VƏ DAHA ÇOX BAL TOPLAYANLARIN QƏBUL OLDUQLARI ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ SAYI

№	Ali təhsil müəssisələri	Qəbul olanların		İxtisasqrupları üzrə qəbul olanların sayı və faizi							
				I		II		III		IV	
		sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	320	16.92	41	7.75	9	2.30	269	44.46	1	0.27
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	134	7.09	130	24.57	4	1.02	0	0.00	0	0.00
3	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2	0.11	2	0.38	0	0.00	0	0.00	0	0.00
4	Azərbaycan Tibb Universiteti	340	17.98	0	0.00	0	0.00	0	0.00	340	93.15
5	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3	0.16	1	0.19	0	0.00	2	0.33	0	0.00
6	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	303	16.02	0	0.00	303	77.30	0	0.00	0	0.00
7	Azərbaycan Dillər Universiteti	134	7.09	0	0.00	0	0.00	134	22.15	0	0.00
8	Bakı Mühəndislik Universiteti	42	2.22	37	6.99	5	1.28	0	0.00	0	0.00
9	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	102	5.39	26	4.91	17	4.34	59	9.75	0	0.00
10	ADA Universiteti	88	4.65	14	2.65	35	8.93	39	6.45	0	0.00
11	Milli Aviasiya Akademiyası	4	0.21	2	0.38	0	0.00	2	0.33	0	0.00
12	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	2	0.11	2	0.38	0	0.00	0	0.00	0	0.00
13	Bakı Ali Neft Məktəbi	168	8.88	168	31.76	0	0.00	0	0.00	0	0.00
14	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	17	0.90	6	1.13	3	0.77	8	1.32	0	0.00
15	Naxçıvan Dövlət Universiteti	18	0.95	2	0.38	4	1.02	11	1.82	1	0.27
16	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	1	0.05	0	0.00	1	0.26	0	0.00	0	0.00
17	Gəncə Dövlət Universiteti	4	0.21	1	0.19	0	0.00	3	0.50	0	0.00
18	Mingəçevir Dövlət Universiteti	1	0.05	1	0.19	0	0.00	0	0.00	0	0.00
19	Qərbi Kaspi Universiteti (əvvəlki Qərb Universiteti)	1	0.05	0	0.00	1	0.26	0	0.00	0	0.00
20	Xəzər Universiteti	26	1.37	8	1.51	9	2.30	8	1.32	1	0.27
21	M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı	3	0.16	1	0.19	1	0.26	1	0.17	0	0.00
22	İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialı	12	0.63	0	0.00	0	0.00	0	0.00	12	3.29
23	Birgə Azərbaycan-Fransız Universiteti (UFAZ)	83	4.39	83	15.69	0	0.00	0	0.00	0	0.00
24	Xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələri	83	4.39	4	0.76	0	0.00	69	11.40	10	2.74
	Cəmi	**1891**	**100.00**	**529**	**100.00**	**392**	**100.00**	**605**	**100.00**	**365**	**100.00**

Artıq M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına on ikinci, İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialına beşinci, Birgə Azərbaycan-Fransız Universitetinə (UFAZ) isə dördüncü ildir ki, tələbə qəbulu aparılır. Hər üç təhsil müəssisəsinin qəbul sınaqlarına yalnız DİM-in keçirdiyi test imtahanlarında yüksək bal toplayan abituriyentlər buraxılmışdır. Nəticədə, 128 nəfər M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialının, 125 nəfər İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialının, 139 nəfər isə Birgə Azərbaycan-Fransız Universitetinin (UFAZ) tələbəsi adını qazanmışdır. Onların sırasına qəbul imtahanlarında 600-dən çox bal toplayan gənclər də daxildir. 1.44 saylı cədvəldə onların sayı haqqında da məlumat təqdim edilmişdir.

Respublikanın ümumi təhsil müəssisələri abituriyentlərinin II mərhələdə imtahan fənləri üzrə cavablarının statistik təhlili göstərir ki, hər iki bölmədə əksər fənlər üzrə üstünlük lisey tipli təhsil müəssisələri məzunlarının tərəfindədir. Azərbaycan bölməsində ana dili və ədəbiyyat fənləri üzrə Bakı Türk liseyinin (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi), riyaziyyat, fizika, kimya və tarix fənləri üzrə M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksinin, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə isə Sumqayıt şəhəri Texniki və Təbiət elmləri liseyinin məzunları üstün olub.

Rus bölməsində ana dili və ədəbiyyat fənləri üzrə "İntellekt" məktəb-liseyin, riyaziyyat, fizika və kimya fənləri üzrə BDU-nun nəzdində "Gənc İstedadlar" liseyinin, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə Akademik Z.Əliyeva adına liseyin məzunlarının göstəriciləri daha yüksəkdir.

Biləsuvar rayonu M.İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksin məzunlarının nəticələrini xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Bu təhsil müəssisəsini təmsil edən ortastatistik abituriyentin qəbul imtahanında topladığı bal 629.061-ə bərabərdir. Bu liseyin məzunlarının hamısı (31 nəfər) 500-dən, 26 nəfəri isə 600-dən çox bal toplamışdır. Fikrimizcə, bu təhsil müəssisəsinin təcrübəsindən yararlanmaq və bu cür təhsil müəssisələinin sayını tədricən artırmaq lazımdır.

Akademik Zərifə Əliyeva adına liseyin məzunlarının nəticələrini xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Çoxsaylı məzun kontingentinin (163 nəfər) olmasına baxmayaraq, liseyi təmsil edən ortastatistik abituriyentin qəbul imtahanında topladığı bal 541.068-ə bərabərdir. Bu liseyin məzunlarının üçdə ikisindən çoxu (70.37%-i) 500-dən, 50 nəfəri isə 600-dən çox bal toplamış, 140 məzun respublikanın ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuşdur.

Son illər ən yüksək nəticələrdən birini Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya göstərir. Bu təhsil müəssisəsi məzunlarının son on bir ildə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal göstəricilərinə nəzər salsaq, görərik ki, onun orta bal göstəriciləri ildən-ilə yuxarı qalxmış 2009-cu ildə – 477.162-yə, 2010-cu ildə – 487.568-ə, 2011-ci ildə – 505.059-a, 2012-ci ildə – 519.049-a, 2013-cü ildə – 548.116-ya, 2014-cü ildə – 548.846-ya,2015-ci ildə isə 550.378-ə, 2016-cı ildə 593.738-ə, 2017-ci ildə 610.186-ya, 2018-ci ildə 620.455-ə, cari ildə isə 583.336-ya bərabər olmuşdur. Bu il gimnaziyanın 50 məzunundan 45-i 500-dən, o cümlədən 25-i 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Sumqayıt şəhər Texniki və təbiət elmləri liseyinin məzunlarının qəbul imtahanlarında göstərdikləri nəticələr də təqdirəlayiqdir. Bu liseyin məzunlarının son on bir ildə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal göstəriciləri aşağıdakı kimidir: 2009-cu il – 526.881 bal, 2010-cu il – 573.455 bal, 2011-ci il – 534.508 bal, 2012-ci il – 548.620 bal, 2013-cü il – 552.313, 2014-cü il – 544.702, 2015-ci il – 551.800, 2016-cı il – 538.087, 2017-ci il – 506.975, 2018-ci il – 547.480 və nəhayət 2019-cu il – 577.737. Bu il liseyin 46 məzunundan 37-si 500-dən, o cümlədən 24-ü 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Bundan başqa, məzunları ilbəil stabil olaraq yüksək nəticələr nümayiş etdirən təhsil müəssisələrindən Sumqayıt "İstedad" liseyinin, Bakı şəhərində yerləşən BDU-nun nəzdindəki "Gənc istedadlar" liseyinin, Avropa liseyinin, 160 saylı klassik gimnaziyanın məzunlarının uğurları qeyd olunmalıdır.

Kənd rayonlarının bəzi məktəblərinin məzunları da bir neçə fənn üzrə yaxşı nəticə göstərmişdir. Məsələn, ana dili fənni üzrə Masallı rayonu Həsənli kənd tam orta məktəbi, ədəbiyyat fənni üzrə Şamaxı rayonu 9 saylı şəhər tam orta məktəbi, riyaziyyat və coğrafiya fənləri üzrə Saatlı rayonu Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi, biologiya fənni üzrə Şəki rayonu 5 saylı şəhər tam orta məktəbi, tarix fənni üzrə Tovuz rayonu Aşağı Quşçu kənd tam orta məktəbi yüksək nəticələr göstərmişlər.

İmtahan fənləri üzrə yüksək göstəricili məktəblərin Azərbaycan və rus bölmələri üzrə siyahısı 1.45-1.60 saylı cədvəllərdə ayrılıqda verilib. Statistik rəqəmlərin etibarlı olması və mövcud reallığı dürüst əks etdirməsi məqsədilə cədvəllərə uyğun fənn üzrə abituriyentlərinin sayı 10-dan çox olan məktəblər daxil edilmişdir.

ABİTURİYENTLƏRİ II MƏRHƏLƏDƏ İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRƏN MƏKTƏBLƏR (2019-cu il məzunları)

Azərbaycan bölməsi

Fənn: **Ana dili** Cədvəl 1.45

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	12	94.70	5.30	0.00
2	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	19	90.91	8.61	0.48
3	Bakı şəhəri 270 saylı tam orta məktəb	13	84.62	14.45	0.93
4	Mingəçevir şəhəri Texniki -humanitar liseyi	30	80.40	16.67	2.93
5	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	22	78.65	17.49	3.86
6	Gəncə şəhəri 20 saylı şəhər tam orta məktəbi	10	77.27	19.39	3.33
7	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	10	77.27	20.30	2.42
8	Şirvan şəhəri 21 saylı şəhər tam orta məktəbi	16	77.27	21.21	1.52
9	Bakı şəhəri 261 saylı məktəb-lisey	33	77.23	19.28	3.49
10	Bakı şəhəri 192 saylı tam orta məktəb	31	76.54	19.84	3.62
11	Bakı şəhəri 72 saylı məktəb-lisey	18	76.43	18.35	5.22
12	Xocalı rayonu Xocalı 2 saylı şəhər tam orta məktəbi	10	76.36	21.52	2.12
13	Masallı rayonu Həsənli kənd tam orta məktəbi	12	76.01	21.97	2.02
14	Bakı şəhəri 220 saylı məktəb-lisey	30	75.86	21.31	2.83
15	Gəncə şəhəri 4 saylı şəhər tam orta məktəbi	11	75.76	19.01	5.23

Fənn: **Ədəbiyyat** Cədvəl 1.46

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	12	90.15	9.60	0.25
2	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	19	81.18	12.92	5.90
3	Bakı şəhəri 270 saylı tam orta məktəb	13	77.39	15.85	6.76
4	Bakı şəhəri 165 saylı tam orta məktəb	12	77.27	18.94	3.79
5	Mingəçevir şəhəri Texniki -humanitar liseyi	30	76.67	18.38	4.95
6	"İntellekt" məktəb-liseyi	10	76.67	20.30	3.03
7	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	10	75.76	19.09	5.15
8	Şirvan şəhəri 21 saylı şəhər tam orta məktəbi	16	75.76	22.35	1.89
9	Bakı şəhəri 86 saylı tam orta məktəb	11	75.21	19.83	4.96
10	Mingəçevir şəhəri 1 saylı şəhər tam orta məktəbi	13	74.59	21.68	3.73
11	Mingəçevir şəhəri Şəhər təbiət-riyaziyyat və humanitar elmlər təmayüllü liseyi	20	73.64	19.09	7.27
12	Bakı şəhəri 261 saylı məktəb-lisey	33	73.46	21.30	5.23
13	Abşeron rayonu Ceyranbatan qəsəbə 2 saylı tam orta məktəbi	10	73.33	21.52	5.15
14	Şamaxı rayonu 9 saylı şəhər tam orta məktəbi	16	73.30	22.16	4.55
15	Bakı şəhəri 192 saylı tam orta məktəb	31	72.92	22.09	4.99

Fənn: **Riyaziyyat** Cədvəl 1.47

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Biləsuvar rayonu M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	18	89.73	8.92	1.35
2	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	96	87.59	9.75	2.65
3	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	29	85.06	12.33	2.61
4	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	62	80.45	14.13	5.43
5	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	25	78.67	15.88	5.45
6	Sumqayıt şəhəri 'İstedad' liseyi (humanitar və təbiət-riyaziyyat təmayüllü)	34	73.89	18.00	8.11
7	Fizika,riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	82	71.32	16.93	11.75
8	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey	27	67.12	24.58	8.31
9	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	14	66.88	19.70	13.42
10	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	18	65.32	23.40	11.28
11	Bakı MODERN məktəbi	12	65.15	23.48	11.36
12	Saatlı rayonu Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	13	65.03	24.01	10.96
13	Sumqayıt şəhəri 'Təfəkkür' liseyi	12	64.14	23.74	12.12
14	Şahbuz rayonu Kükü kənd tam orta məktəbi	10	63.33	27.88	8.79
15	Bakı şəhəri 189-190 saylı tam orta məktəb	21	62.05	19.91	18.04

Fənn: **Fizika** Cədvəl 1.48

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Biləsuvar rayonu M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	14	88.96	10.61	0.43
2	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	47	79.37	18.05	2.58
3	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	97	77.63	15.93	6.44
4	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	27	75.08	19.30	5.61
5	Sumqayıt şəhəri 'İstedad' liseyi (humanitar və təbiət-riyaziyyat təmayüllü)	17	74.33	20.14	5.53
6	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	63	73.98	20.06	5.96
7	132-134 nömrəli təhsil kompleksi	13	72.26	20.28	7.46
8	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	12	67.68	24.24	8.08
9	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey	11	66.12	30.03	3.86
10	"İntellekt" məktəb-liseyi	12	63.89	24.24	11.87
11	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	49	61.90	26.22	11.87
12	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	21	61.04	23.38	15.58
13	Sumqayıt şəhəri Sumqayıt Dünya məktəbi	16	60.42	25.00	14.58
14	Bakı şəhəri 287 saylı 'Zəkalar' liseyi	38	58.05	27.91	14.04
15	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	68	57.71	29.19	13.10

Fənn: **Kimya** Cədvəl 1.49

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Biləsuvar rayonu M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	14	95.45	4.55	0.00
2	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	47	87.11	11.41	1.48
3	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	97	84.79	10.43	4.78
4	Sumqayıt şəhəri 'İstedad' liseyi (humanitar və təbiət-riyaziyyat təmayüllü)	17	80.57	11.76	7.66
5	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	27	79.69	16.05	4.26
6	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	63	79.12	15.44	5.44
7	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	12	77.53	14.14	8.33
8	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey	11	76.31	18.73	4.96
9	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	49	75.14	17.50	7.36
10	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	21	71.43	16.88	11.69
11	Bakı Avropa liseyi	12	69.44	15.66	14.90
12	Bakı şəhəri 189-190 saylı tam orta məktəb	14	69.26	16.67	14.07
13	132-134 nömrəli təhsil kompleksi	13	68.30	16.08	15.62
14	Sumqayıt şəhəri Sumqayıt Dünya məktəbi	16	63.83	20.08	16.10
15	Naxçıvan şəhəri Heydər Əliyev adına məktəb	16	63.64	19.70	16.67

Fənn: **Biologiya** Cədvəl 1.50

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	13	83.92	14.45	1.63
2	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	23	81.82	16.07	2.11
3	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	19	81.02	18.98	0.00
4	Şəki rayonu 5 saylı şəhər tam orta məktəbi	12	78.79	19.95	1.26
5	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	42	78.35	18.83	2.81
6	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	31	75.95	20.72	3.32
7	Mingəçevir şəhəri Texniki -humanitar liseyi	15	73.33	25.45	1.21
8	Şəki rayonu Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey	10	71.82	24.24	3.94
9	Kürdəmir rayonu 1 saylı şəhər tam orta məktəbi	11	70.80	22.59	6.61
10	Bakı şəhəri 287 saylı 'Zəkalar' liseyi	12	70.20	26.77	3.03
11	Göyçay rayonu 1 saylı şəhər tam orta məktəbi	12	67.93	27.02	5.05
12	Lənkəran rayonu 10 saylı şəhər tam orta məktəbi	10	67.58	26.67	5.76
13	Cəbrayıl rayonu Sirik kənd tam orta məktəbi	12	66.67	27.27	6.06
14	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	22	66.12	28.93	4.96
15	Bakı şəhəri 149 saylı tam orta məktəb	12	65.66	28.54	5.81

Fənn: **Tarix** Cədvəl 1.51

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Biləsuvar rayonu M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	17	86.45	13.37	0.18
2	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	19	81.98	14.99	3.03
3	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	53	77.13	17.04	5.83
4	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	41	76.42	18.33	5.25
5	Mingəçevir şəhəri Texniki -humanitar liseyi	30	71.92	18.79	9.29
6	Şirvan şəhəri 21 saylı şəhər tam orta məktəbi	21	71.86	21.79	6.35
7	Xocalı rayonu Xocalı 2 saylı şəhər tam orta məktəbi	11	70.80	22.31	6.89
8	Tovuz rayonu Aşağı Quşçu kənd tam orta məktəbi	17	69.88	21.21	8.91
9	Qubadlı rayonu Xocahan kənd tam orta məktəbi	14	68.40	22.08	9.52
10	Sumqayıt şəhəri 12 saylı tam orta məktəb	20	67.73	19.39	12.88
11	Masallı rayonu Həsənli kənd tam orta məktəbi	13	67.60	24.24	8.16
12	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	18	67.34	21.04	11.62
13	Oğuz rayonu Xaçmaz kənd 2 saylı tam orta məktəbi	18	66.84	26.09	7.07
14	Bakı şəhəri 261 saylı məktəb-lisey	53	66.55	23.84	9.61
15	Saatlı rayonu Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	20	66.21	26.82	6.97

Fənn: **Coğrafiya** Cədvəl 1.52

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	11	90.08	9.64	0.28
2	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	41	84.77	14.19	1.03
3	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	22	83.61	15.15	1.24
4	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey	16	78.03	20.08	1.89
5	Saatlı rayonu Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	10	77.58	16.06	6.36
6	Bakı şəhəri 308 saylı tam orta məktəb	15	74.34	20.00	5.66
7	Qəbələ rayonu 2 saylı şəhər tam orta məktəbi	10	72.42	23.03	4.55
8	Bakı şəhəri 72 saylı məktəb-lisey	20	72.12	21.52	6.36
9	Bakı şəhəri 261 saylı məktəb-lisey	20	71.97	21.06	6.97
10	Sumqayıt şəhəri 'İstedad' liseyi (humanitar və təbiət-riyaziyyat təmayüllü)	23	71.81	22.79	5.40
11	Sumqayıt şəhəri 31 saylı tam orta məktəb	22	71.76	20.25	7.99
12	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	10	70.30	19.39	10.30
13	Bakı şəhəri 123 saylı tam orta məktəb	10	70.00	21.82	8.18
14	Sumqayıt şəhəri 35 saylı tam orta məktəb	13	69.93	24.94	5.13
15	Bakı şəhəri 213 saylı məktəb-lisey	10	69.39	26.97	3.64

Rus bölməsi

Fənn: **Rus dili** Cədvəl 1.53

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	"İntellekt" məktəb-liseyi	12	73.48	19.95	6.57
2	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	13	72.26	23.54	4.20
3	Bakı şəhəri 23 saylı tam orta məktəb	14	70.56	24.89	4.55
4	Bakı şəhəri 267 saylı tam orta məktəb	10	70.30	25.45	4.24
5	Bakı şəhəri 157 saylı tam orta məktəb	10	66.36	23.33	10.30
6	Abşeron rayonu Xırdalan şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	21	65.37	28.72	5.92
7	Lənkəran rayonu Lənkəran şəhər V.Əliyev adına 4 saylı tam orta məktəb-lisey	11	65.01	30.85	4.13
8	Bakı şəhəri 145 saylı tam orta məktəb	34	64.53	27.72	7.75
9	Abşeron rayonu Xırdalan qəsəbə 1 saylı tam orta məktəbi	11	63.09	31.68	5.23
10	Bakı şəhəri 83 saylı məktəb-lisey	14	62.99	27.27	9.74

Fənn: **Ədəbiyyat** Cədvəl 1.54

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	"İntellekt" məktəb-liseyi	12	65.66	27.02	7.32
2	Bakı şəhəri 157 saylı tam orta məktəb	10	60.61	23.33	16.06
3	Bakı şəhəri 102 saylı tam orta məktəb	10	59.39	30.61	10.00
4	Bakı şəhəri Məktəb-Lisey Kompleksi	14	57.14	22.08	20.78
5	Abşeron rayonu Xırdalan şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	21	56.57	25.83	17.60
6	Abşeron rayonu Xırdalan qəsəbə 1 saylı tam orta məktəbi	11	56.20	30.58	13.22
7	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	13	55.94	28.44	15.62
8	Bakı şəhəri 23 saylı tam orta məktəb	14	55.63	29.00	15.37
9	Bakı şəhəri 145 saylı tam orta məktəb	34	55.44	29.59	14.97
10	Gəncə şəhəri 39 saylı şəhər tam orta məktəbi	11	55.10	30.85	14.05

Fənn: **Riyaziyyat** Cədvəl 1.55

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	14	83.12	10.61	6.28
2	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	12	82.32	13.64	4.04
3	Bakı şəhəri 240 saylı tam orta məktəb	20	70.15	12.58	17.27
4	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	42	69.05	16.31	14.65
5	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	12	64.14	20.71	15.15
6	Bakı şəhəri 72 saylı məktəb-lisey	17	58.29	21.57	20.14
7	132-134 nömrəli təhsil kompleksi	31	58.06	21.02	20.92
8	Bakı şəhəri 211 saylı tam orta məktəb	10	55.76	16.97	27.27
9	Bakı şəhəri 48 saylı tam orta məktəb	11	55.10	18.73	26.17
10	'Elitar' gimnaziya -İ.Əfəndiyev adına	12	53.54	17.42	29.04

Fənn: **Fizika** Cədvəl 1.56

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	11	88.43	10.47	1.10
2	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	42	65.22	22.44	12.34
3	132-134 nömrəli təhsil kompleksi	17	62.21	25.49	12.30
4	Bakı şəhəri 240 saylı tam orta məktəb	11	60.88	25.62	13.50
5	İ.Əfəndiyev adına 'Elitar' gimnaziya	14	57.58	25.32	17.10
6	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	53	53.52	25.04	21.44
7	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	13	52.91	27.97	19.11
8	Bakı şəhəri 244 saylı tam orta məktəb	18	52.86	30.81	16.33
9	Bakı şəhəri 20 saylı məktəb-lisey	20	50.15	25.45	24.39
10	Bakı şəhəri 164 saylı tam orta məktəb	13	46.39	39.16	14.45

Fənn: **Kimya** Cədvəl 1.57

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	11	95.04	4.41	0.55
2	132-134 nömrəli təhsil kompleksi	17	73.08	13.01	13.90
3	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	42	70.71	16.31	12.99
4	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	13	70.63	15.85	13.52
5	İ.Əfəndiyev adına 'Elitar' gimnaziya	14	67.32	17.75	14.94
6	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	53	61.52	19.21	19.27
7	Bakı şəhəri 244 saylı tam orta məktəb	18	59.26	26.60	14.14
8	Bakı şəhəri 72 saylı məktəb-lisey	15	58.38	20.40	21.21
9	Bakı şəhəri 240 saylı tam orta məktəb	11	57.02	21.49	21.49
10	Bakı şəhəri 164 saylı tam orta məktəb	13	52.21	24.71	23.08

Fənn: **Biologiya** Cədvəl 1.58

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	15	83.43	14.95	1.62
2	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	20	60.00	31.06	8.94
3	Bakı şəhəri 248 saylı tam orta məktəb	10	50.91	37.58	11.52
4	Bakı şəhəri Məktəb-Lisey Kompleksi	13	50.58	35.20	14.22
5	Gəncə şəhəri 4 saylı şəhər tam orta məktəbi	17	49.91	40.11	9.98

Fənn: **Tarix** Cədvəl 1.59

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	16	59.66	29.55	10.80
2	Bakı şəhəri 10 saylı tam orta məktəb	16	52.08	23.86	24.05
3	Bakı şəhəri 157 saylı tam orta məktəb	13	50.82	20.51	28.67
4	Bakı şəhəri 264 saylı məktəb-lisey	18	50.17	26.09	23.74
5	Bakı şəhəri 100 saylı tam orta məktəb	11	49.86	26.72	23.42
6	Gəncə şəhəri 11 saylı şəhər tam orta məktəbi	22	49.72	34.71	15.56
7	Bakı şəhəri 143 saylı tam orta məktəb	10	48.18	32.12	19.70
8	Bakı şəhəri 214 saylı tam orta məktəb	27	47.81	31.65	20.54
9	Gəncə şəhəri 4 saylı şəhər tam orta məktəbi	53	47.57	32.36	20.07
10	Bakı şəhəri 83 saylı məktəb-lisey	21	46.61	30.45	22.94

Fənn: **Coğrafiya** Cədvəl 1.60

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	15	75.96	19.80	4.24
2	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	19	59.81	29.51	10.69
3	Bakı şəhəri 167 saylı tam orta məktəb	12	56.82	20.45	22.73
4	Bakı şəhəri 264 saylı məktəb-lisey	13	55.01	27.27	17.72
5	Bakı şəhəri 17 saylı tam orta məktəb	11	52.89	18.18	28.93
6	132-134 nömrəli təhsil kompleksi	14	52.38	29.22	18.40
7	Gəncə şəhəri 4 saylı şəhər tam orta məktəbi	30	50.91	32.93	16.16
8	Bakı şəhəri 251 saylı tam orta məktəb	13	50.82	33.80	15.38
9	Bakı şəhəri 145 saylı tam orta məktəb	13	49.65	30.54	19.81
10	Bakı şəhəri 258 saylı tam orta məktəb	13	49.65	32.87	17.48

Tələbə qəbulu müsabiqəsinin nəticələrinə əsasən ən yüksək və ən aşağı keçid ballı ixtisaslar müəyyənləşdirilmişdir. 1.61 saylı cədvəldə ixtisas qrupları daxilində ən yüksək və ən aşağı keçid ballı ixtisasların siyahısı (qabiliyyət imtahanı tələb edən və aqrar yönümlü ixtisaslar istisna olmaqla) təqdim edilib. Cədvəldən göründüyü kimi bu il ən yüksək keçid balı I–IV ixtisas qrupları arasında I ixtisas qrupunda Bakı Ali Neft Məktəbinin "İnformasiya təhlükəsizliyi" ixtisasında olub. Bu ixtisas üzrə keçid balı 673.5-ə bərabərdir. Cədvəldə I–IV ixtisas qrupları üzrə ən aşağı keçid balı 200-ə bərabər olan ixtisaslar da göstərilib.

Aqrar yönümlü ixtisaslara və ödənişli yerləri üzrə müsabiqə şərti 150 bal olan bəzi ixtisaslara (əsasən özəl ali təhsil müəssisələrində) keçid balları 200-dən də aşağı olub.

Cədvəl 1.61

ƏN YÜKSƏK VƏ ƏN AŞAĞI KEÇİD BALLI İXTİSASLAR

№	İXTİSAS QRUPU	Ən yüksək keçid ballı ixtisaslar		Ən aşağı keçid ballı ixtisaslar	
		İ X T İ S A S	minimal balı	İ X T İ S A S	minimal balı
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	İnformasiya təhlükəsizliyi (tədris ingilis dilində, BANM)	673.5	İstilik energetikası mühəndisliyi (ATU)	200.2
		Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi (tədris ingilis dilində, BANM)	657.8	Yerüstü nəqliyyat vasitələrinin mühəndisliyi (ATU)	200.2
		Neft- qaz mühəndisliyi (tədris ingilis dilində, BANM)	639.3	Texnologiya müəllimliyi (LDU)	200.2
				Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi (ATU)	200.0
				Yer quruluşu, torpaq və şəhər kadastrı (ADAU)	200.0
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	Maliyyə (tədris ingilis dilində, ADİU)	643.4	Menecment (SDU)	200.4
		Mühasibat uçotu və audit (tədris ingilis dilində, ADİU)	630.9	Mühasibat uçotu və audit (LDU)	200.2
		İqtisadiyyat (tədris ingilis dilində, ADİU)	615.5	Maliyyə (BBU)	200.1
				İqtisadiyyat (ADİU)	200.0
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	Hüquqşünaslıq (tədris ingilis dilində, BDU)	650.4	Tərcümə (fars- Azərbaycan dilləri, NDU)	210.9
		Hüquqşünaslıq (DİA)	640.9	Məktəbəqədər təlim və tərbiyə (ADPU)	205.9
		Dövlət və ictimai münasibətlər (DİA)	602.8	İbtidai sinif müəllimliyi (BSU)	203.4
				Təhsildə sosial-psixoloji xidmət (BSU)	203.4
				Tarix müəllimliyi (ADPU)	201.2
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	Müalicə işi (ATbU)	575.4	Biologiya (OYU)	203.3
		Stomatologiya (ATbU)	563.7	Psixologiya (AKU)	201.7
		Tibbi profilaktika (ATbU)	552.9	Biologiya müəllimliyi (NMİ)	200.1
		Müalicə işi (NDU)	549.0	Su bioehtiyatları və akvabitkilər (QKU)	200.0

İxtisarlar :

BANM - Bakı Ali Neft Məktəbi	- Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası
ADAU - Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	AKU - Azərbaycan Kooperasiya Universiteti
NDU - Naxçıvan Dövlət Universiteti	OYU - "Odlar Yurdu" Universiteti
ATbU - Azərbaycan Tibb Universiteti	BDU - Bakı Dövlət Universiteti
SDU - Sumqayıt Dövlət Universiteti	ATU – Azərbaycan Texniki Universiteti
BBU - Bakı Biznes Universiteti	BSU – Bakı Slavyan Universiteti
ADİU - Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	NMİ - Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu
ADPU - Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	LDU - Lənkəran Dövlət Universiteti
QKU - Qərbi Kaspi Universiteti	

V ixtisas qrupu üzrə ən yüksək keçid balı Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin "Dizayn" (181.3 bal), Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının "Dizayn" (157.2 bal), Azərbaycan Milli Konservatoriyasının "Musiqişünaslıq" (132.2 bal) ixtisasları üzrə olmuşdur. Bu ixtisas qrupunda ən aşağı keçid balı Azərbaycan Milli Konservatoriyasının "Xalq çalğı alətləri (tar, kamança, qanun, nağara, qarmon, saz, balaban, tütək, zurna, ney)" (60.0 bal), Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin "Təsviri incəsənət müəllimliyi" (60.0 bal), Naxçıvan Dövlət Universitetinin "Rəngkarlıq" (60.1 bal), Naxçıvan Universitetinin (Naxçıvan ş.) "Bədən tərbiyəsi və idman" (60.2 bal), Bakı Musiqi Akademiyasının "İnstrumental ifaçılıq (fortepiano, orqan, klavesin, violin, viola, violonçel, kontrabas, arfa, fleyta, klarnet)" (60.2 bal), Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin "Xalq çalğı alətləri ifaçılığı (tar, kamança, saz, qanun, nağara, balaban)" (60.6 bal), "Solo oxuma (xanəndəlik)" (60.6 bal), "Musiqi müəllimliyi" (60.8 bal), Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun "Təsviri incəsənət müəllimliyi" (60.8 bal), Gəncə Dövlət Universitetinin "Təsviri incəsənət müəllimliyi" (60.8 bal) ixtisasları üzrə formalaşmışdır.

1.62 və 1.63 saylı cədvəllərdə hər bir ixtisas qrupunda ali təhsil müəssisələrinin ən yüksək və ən aşağı keçid balı formalaşan ixtisaslarında abituriyentlərin imtahan fənləri üzrə orta göstəriciləri təqdim edilib. Cədvəllərdən göründüyü kimi, eyni bir ixtisas qrupu daxilində müxtəlif ixtisaslara qəbul olan abituriyentlərin imtahan fənləri üzrə göstəricilərində kəskin fərqlər vardır. Məsələn, I ixtisas qrupunda ən yüksək keçid balı formalaşan ixtisaslara qəbul olan abituriyentlər hər bir fənn üzrə tədris proqramının orta hesabla 90–97%-ni mənimsəmişlər. Halbuki, həmin qrupda ən aşağı keçid balı formalaşan ixtisaslarda bu göstəricilər 32–52%-dir. Analoji vəziyyət digər ixtisas qruplarında da müşahidə olunur. Buradan belə bir nəticə çıxır ki, ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin hazırlıq səviyyələrində ciddi fərqlər vardır. Bu fərq ümumilikdə 32–62% arasında dəyişir. Ortastatistik abituriyent məktəb proqramının 32–55%-ni mənimsəyir. Deməli, problemin kökü ümumtəhsil məktəblərində tədrisin keyfiyyət səviyyəsinə bağlanır. Bu səviyyə nə qədər yüksək olursa, ümumilikdə ali təhsil müəssisələrinə qəbulda müsabiqə vəziyyəti bir o qədər yüksəlir, qəbul olanlar arasında hazırlıq səviyyəsi daha yüksək olanların xüsusi çəkisi artır.

Cədvəl 1.62

İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ ƏN YÜKSƏK KEÇİD BALI FORMALAŞAN İXTİSASLARA QƏBUL OLAN ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTİN İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ										
		I mərhələ			II mərhələ							
		Ana dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Ana dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	90.52	95.80	93.90			96.19	94.94	97.34			
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	90.06	92.46	94.02			93.30				89.86	94.04
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	91.06	83.61	92.86	96.78	93.86					94.96	
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	87.60	86.83	85.67				84.58	90.87	90.03		

Cədvəl 1.63

İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ ƏN AŞAĞI KEÇİD BALI FORMALAŞAN İXTİSASLARA QƏBUL OLAN ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTİN İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ										
		I mərhələ			II mərhələ							
		Ana dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Ana dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	52.21	45.18	32.53			37.91	34.61	39.20			
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	51.26	38.58	42.14			36.39				40.72	49.15
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	49.20	21.21	48.04	52.23	43.19					33.23	
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	55.35	36.48	30.20				26.64	34.53	47.92		

Belə bir vəziyyətdə ali məktəbə aşağı balla qəbul olan abituriyentlər birinci kursda tədris proqramlarını mənimsəməkdə çətinlik çəkirlər. Fikrimizcə, bu halda ali məktəblərdə birinci kurs tələbələrinə dərslər genişləndirilmiş tədris proqramları əsasında keçilməli, yaxud ali məktəb rəhbərləri bu vəziyyəti nəzərə alaraq qəbul aparılan hər bir ixtisas üzrə ayrılıqda müsabiqə şərtləri barədə təkliflərini qəbul imtahanlarından əvvəl DİM-ə və "Abituriyent" jurnalı vasitəsilə abituriyentlərə və təhsil ictimaiyyətinə bildirməlidirlər. Ali təhsil müəssisələrinin ayrı-ayrı ixtisaslarına qəbul olan abituriyentlərin imtahan fənləri üzrə orta göstəriciləri jurnalın bu sayının elektron versiyası olan diskdə təqdim olunub.

Bakı və bölgə mərkəzlərindəki dövlət ali təhsil müəssisələrinin ödənişli təhsil formasına qəbul olan abituriyentlərin ballarının müqayisəsi göstərir ki, bu ali təhsil müəssisələrinin eyniadlı ixtisaslarına keçid ballarında əhəmiyyətli fərq vardır (cədvəl 1.64). Belə ki, eyniadlı ixtisasları üzrə keçid balları Bakıda yüksək, bölgələrdə isə aşağıdır. Təbii ki, bu, ilk növbədə bölgə ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarında müsabiqə vəziyyətinin aşağı olması ilə bağlıdır. Bu bir faktdır ki, bölgələrdən olan hazırlıqlı abituriyentlərin çoxu ixtisas seçərkən, yuxarıda qeyd olunduğu kimi, Bakıda yerləşən ali təhsil müəssisələrinə üstünlük verir. Nəticədə, onlar bəzən yaxşı imtahan göstəricilərinə nail olsalar da, mərkəzdəki ali təhsil müəssisələrinə yüksək müsabiqədən keçə bilmir və qəbuldan kənarda qalırlar. Halbuki, belə abituriyentlər bölgə ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını da seçərlərsə, onların qəbul olmaq şansları daha yüksək olar. Odur ki, abituriyentlər ixtisas seçərkən bu amili də nəzərə almalıdırlar.

Əvvəllər də qeyd etdiyimiz kimi, plan yerlərinin bölgüsü zamanı Azərbaycan və rus bölmələrinin abituriyentləri üçün müxtəlif qəbul planı hazırlanması, həmçinin hər iki bölmə üzrə birgə müsabiqə əsasında qəbul aparılan yerlərin sayının az olması nəticəsində ali təhsil müəssisələrinə qəbul zamanı qeyri-sağlam rəqabət mühiti formalaşır. Bu isə daha hazırlıqlı abituriyentlərin istədikləri ixtisaslara qəbul olmamasına və qəbul planının kəsirdə qalmasına səbəb olur. Məsələn, I ixtisas qrupunda Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin "Riyaziyyat və informatika müəllimliyi" ixtisası üzrə Azərbaycan bölməsi üçün ayrılan yerlər (minimal balı 465.100 bal olub) tam dolub, rus bölməsi üçün ayrılan yerlər isə (209.800 bal) kəsirdə qalıb. II ixtisas qrupunda Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin "Sənayenin təşkili və idarə olunması" ixtisası üzrə (Azərbaycan bölməsində minimal balı 425.900, rus bölməsində 204.600 bal) analoji hadisənin şahidi oluruq. Əgər bu ixtisaslar üzrə qəbul planı Azərbaycan və rus bölmələri üçün ayrı-ayrılıqda deyil, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün ayrılsaydı, o zaman Azərbaycan bölməsinin daha hazırlıqlı gəncləri bu ixtisasların boş qalan yerlərinə qəbul olmaq imkanı əldə edərdilər. Digər tərəfdən, plan yerlərinin həm Azərbaycan, həm də rus bölməsi üzrə tam dolmasına baxmayaraq, bu ixtisaslar üzrə minimal ballarını müqayisə etdikdə qəbul olan abituriyentlərin bilik və bacarıqlarında böyük fərqlərin olduğunu görürük. Məsələn, I ixtisas qrupunda Bakı Dövlət Universitetinin "Riyaziyyat müəllimliyi" ixtisası üzrə (Azərbaycan bölməsində minimal balı 522.300, rus bölməsində 246.200 bal olub), II ixtisas qrupunda Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının "İqtisadiyyat" ixtisası üzrə (Azərbaycan bölməsində 579.700, rus bölməsində 277.400 bal), III ixtisas qrupunda Bakı Dövlət Universitetinin "Sosial iş" ixtisası üzrə (Azərbaycan bölməsində 504.400, rus bölməsində 343.300 bal), IV ixtisas qrupunda Azərbaycan Tibb Universitetinin "Tibbi profilaktika" ixtisası üzrə (Azərbaycan bölməsində 552.900, rus bölməsində 303.100 bal) Azərbaycan və rus bölmələrində ayrılıqda formalaşan minimal ballarına nəzər saldıqda bu ixtisaslara qəbul olan Azərbaycan və rus bölmələrinin abituriyentlərinin bilikləri arasında ciddi fərqlərin olduğunu müşahidə edirik.

Cədvəl 1.64

DÖVLƏT ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN EYNİ ADLI İXTİSASLARINA QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN BAL GÖSTƏRİCİLƏRİNİN MÜQAYİSƏSİ

(Azərbaycan bölməsi, əyani şöbə)

I QRUP

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Fizika müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti	398.900	443.213
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	354.900	388.762
Lənkəran Dövlət Universiteti	219.000	289.330
Sumqayıt Dövlət Universiteti	212.300	264.028
Gəncə Dövlət Universiteti	205.000*	270.577
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	204.700*	298.748
Naxçıvan Dövlət Universiteti	204.500*	311.159
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	204.000*	327.738
Riyaziyyat və informatika müəllimliyi		
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	469.700	526.690
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	465.100	500.159
Naxçıvan Dövlət Universiteti	417.000	489.796
Gəncə Dövlət Universiteti	346.700	423.303
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	329.300	414.963

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Sumqayıt Dövlət Universiteti	320.900	376.851
Mingəçevir Dövlət Universiteti	298.400	380.560
Lənkəran Dövlət Universiteti	271.400	363.587
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	236.500	358.223
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	215.600*	334.018
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Ağcabədi filialı)	207.600*	283.100
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	205.800*	288.948
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şamaxı filialı)	201.900*	299.110
Riyaziyyat müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	590.700	613.413
Bakı Dövlət Universiteti	522.300	566.579
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	429.800	453.561
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	317.200	408.657
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	281.000*	302.300
Sumqayıt Dövlət Universiteti	266.300	305.255
Naxçıvan Dövlət Universiteti	256.300	308.003
Lənkəran Dövlət Universiteti	255.200	345.930
Gəncə Dövlət Universiteti	206.500	293.070
Mingəçevir Dövlət Universiteti	202.700*	262.579
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	200.300*	291.189
Texnologiya müəllimliyi		
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	243.200	280.378
Gəncə Dövlət Universiteti	226.900	250.760
Lənkəran Dövlət Universiteti	200.200	221.513
Naxçıvan Dövlət Universiteti	195.000	235.653
İnformatika müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti	261.700	337.392
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	227.500	299.212
Gəncə Dövlət Universiteti	217.100*	329.528
Riyaziyyat		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	331.800*	493.471
Bakı Dövlət Universiteti	320.200	395.497
Sumqayıt Dövlət Universiteti	257.800*	272.940
Fizika		
Sumqayıt Dövlət Universiteti	303.200*	320.660
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	279.700*	402.429
Bakı Dövlət Universiteti	276.600	330.675
Naxçıvan Dövlət Universiteti	272.600*	333.380

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Geologiya		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	261.500*	336.124
Bakı Dövlət Universiteti	250.600*	315.727
Kompüter elmləri		
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	607.600	627.404
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	592.900	616.628
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	558.200	583.692
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	519.900	549.068
"ADA" Universiteti (tədris ingilis dilində)	434.900	539.175
Bakı Dövlət Universiteti	397.500	465.990
Azərbaycan Texniki Universiteti	322.900	352.727
Gəncə Dövlət Universiteti	279.000*	323.536
Materialşünaslıq mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	260.900*	303.150
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	232.000	281.370
Azərbaycan Texniki Universiteti	226.200*	261.586
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	202.200*	231.100
Geologiya mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	340.400*	412.369
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	220.600*	316.998
Bakı Dövlət Universiteti	206.600*	269.061
Naxçıvan Dövlət Universiteti	201.300*	201.300
Hidrogeologiya mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	207.300*	276.386
Bakı Dövlət Universiteti	201.600*	246.452
Geofizika mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	249.700*	333.471
Bakı Dövlət Universiteti	201.500*	249.272
Dağ-mədən mühəndisliyi		
Azərbaycan Texniki Universiteti	210.900*	248.400
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	205.400*	286.654
Neft-qaz mühəndisliyi		
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində)	589.100	604.430
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	573.300	597.227

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	401.400	497.958
Sumqayıt Dövlət Universiteti	205.200*	235.616
Neft- qaz qurğuları mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	355.700	419.827
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	251.900	284.270
Elektroenergetika mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	377.100	440.632
Milli Aviasiya Akademiyası	290.000	344.013
Naxçıvan Dövlət Universiteti	257.600*	292.500
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	241.200	392.245
Bakı Mühəndislik Universiteti	217.600	297.483
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	216.000*	262.530
Sumqayıt Dövlət Universiteti	206.700*	206.700
Azərbaycan Texniki Universiteti	203.800*	274.707
Mingəçevir Dövlət Universiteti	201.000*	251.440
İstilik energetikası mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	248.600*	323.238
Mingəçevir Dövlət Universiteti	243.600*	330.433
Azərbaycan Texniki Universiteti	200.200*	292.380
Enerji maşınqayırması mühəndisliyi		
Azərbaycan Texniki Universiteti	247.500*	292.713
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	243.500*	303.281
Metallurgiya mühəndisliyi		
Azərbaycan Texniki Universiteti	221.300*	268.873
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	212.000*	283.367
Maşın mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	341.700*	341.700
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	313.300*	331.867
Bakı Mühəndislik Universiteti	213.100*	285.240
Azərbaycan Texniki Universiteti	201.400*	275.524
Dəmiryol nəqliyyatı və təsərrüfatı mühəndisliyi		
Azərbaycan Texniki Universiteti	218.200*	269.239
Naxçıvan Dövlət Universiteti	202.500*	257.000
Yerüstü nəqliyyat vasitələrinin mühəndisliyi		
Naxçıvan Dövlət Universiteti	234.000*	309.700
Mingəçevir Dövlət Universiteti	211.000*	308.775
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	209.800*	270.100
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	206.900*	271.233
Azərbaycan Texniki Universiteti	200.200*	273.543

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Nəqliyyatda daşımaların və idarəetmənin təşkili mühəndisliyi		
Milli Aviasiya Akademiyası	351.700	390.220
Azərbaycan Texniki Universiteti	260.700	298.822
Sumqayıt Dövlət Universiteti	232.800	252.350
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	194.900	211.443
Cihazqayırma mühəndisliyi		
Milli Aviasiya Akademiyası	297.000	336.180
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	230.700	329.020
Azərbaycan Texniki Universiteti	216.000*	239.280
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	207.600*	339.494
Texnoloji maşın və avadanlıqlar mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	248.700	296.771
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	240.300*	329.871
Azərbaycan Texniki Universiteti	213.000*	290.750
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	209.800*	250.975
Elektrik mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	285.100	355.696
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	265.500*	365.875
Sumqayıt Dövlət Universiteti	236.300*	280.750
Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası (tədris ingilis dilində)	227.500*	299.000
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	225.400*	292.533
Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	204.200*	286.015
Bakı Mühəndislik Universiteti	202.200*	264.333
Azərbaycan Texniki Universiteti	202.100*	276.125
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	200.500*	271.592
Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi		
Azərbaycan Texniki Universiteti (tədris ingilis dilində)	329.900*	354.100
Milli Aviasiya Akademiyası	323.100	425.313
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	265.400*	444.353
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	252.000*	406.609
Azərbaycan Texniki Universiteti	251.000*	323.830
Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi		
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində)	607.000	620.200
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	533.700	558.000

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	455.400	487.053
Milli Aviasiya Akademiyası	341.200	387.493
Bakı Mühəndislik Universiteti	289.900	380.237
Sumqayıt Dövlət Universiteti	238.100*	301.667
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	234.400	273.425
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	201.100*	281.833
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	201.000*	288.613
Azərbaycan Texniki Universiteti	200.000*	247.875
Mexatronika və robototexnika mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	486.800	537.792
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	285.000	364.398
Azərbaycan Texniki Universiteti	220.000*	259.657
Mexanika mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	272.100*	399.162
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	263.900*	451.194
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	258.500	353.077
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	207.000*	238.923
Azərbaycan Texniki Universiteti	202.400*	236.135
Bakı Mühəndislik Universiteti	201.700*	304.041
Kompüter mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (beynəlxalq proqram, tədris ingilis dilində)	576.900	601.963
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	557.000	577.880
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	549.900	600.817
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	475.600	507.717
Bakı Mühəndislik Universiteti	473.600	513.657
Milli Aviasiya Akademiyası	449.900	500.927
"ADA" Universiteti (tədris ingilis dilində)	430.700	517.493
Azərbaycan Texniki Universiteti	274.500	322.197
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	209.200*	257.600
Lənkəran Dövlət Universiteti	205.500*	250.689
Sumqayıt Dövlət Universiteti	204.000*	256.561
Memarlıq		
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	439.900	503.540
Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	353.900*	354.200

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Naxçıvan Dövlət Universiteti	220.600*	220.600
Bakı Mühəndislik Universiteti	212.400*	301.470
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	211.900*	382.463
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	202.100*	337.024
İnşaat mühəndisliyi		
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (beynəlxalq proqram, tədris ingilis dilində)	410.500	471.485
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	296.000*	389.675
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	284.600*	394.241
Bakı Mühəndislik Universiteti	252.500*	338.316
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	251.700*	341.014
Mühəndis sistemlərinin və qurğularının tikintisi mühəndisliyi		
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	332.100*	332.100
Bakı Mühəndislik Universiteti	215.000*	276.600
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	204.100*	265.613
Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi		
Bakı Mühəndislik Universiteti	285.100*	301.317
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	253.600*	298.467
Meliorasiya və su təsərrüfatı tikintisi mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	220.000	246.506
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	233.600	260.195
Naxçıvan Dövlət Universiteti	191.200	217.000
Geodeziya və xəritəçilik mühəndisliyi		
Naxçıvan Dövlət Universiteti	413.100*	413.100
Bakı Dövlət Universiteti	241.400	296.824
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	205.900*	267.264
Kimya mühəndisliyi		
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində)	583.400	603.050
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	542.200	582.144
Bakı Dövlət Universiteti	327.100	423.500
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	303.700	401.340
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	251.400*	501.958
Sumqayıt Dövlət Universiteti	202.100*	235.500
Qida məhsulları mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	340.200	375.507

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	276.000	311.208
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	268.200*	329.700
Lənkəran Dövlət Universiteti	250.800*	307.290
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	212.000*	285.860
Çoxişlənən malların texnologiyası mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	261.600	302.795
Mingəçevir Dövlət Universiteti	189.700	209.920
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	187.300	200.305
İstehlak mallarının ekspertizası və marketinqi		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	275.600	341.903
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	218.100	233.967
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	189.700	202.800
Təkrar emal və bərpa texnologiyaları mühəndisliyi		
Azərbaycan Texniki Universiteti	241.800*	289.180
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	205.400	268.456
Metrologiya, standartlaşdırma və sertifikasiya mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	246.300	327.380
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	245.200*	343.475
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	239.100*	245.700
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	217.700*	217.700
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	216.200	300.756
Azərbaycan Texniki Universiteti	203.000*	225.033
Biotibbi texnologiya mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	418.500	446.445
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	346.400	396.540
Azərbaycan Texniki Universiteti	203.500	293.358
Ekologiya mühəndisliyi		
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	313.100*	358.680
Gəncə Dövlət Universiteti	308.300*	336.700
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	279.300	361.340
Sumqayıt Dövlət Universiteti	253.600*	303.386
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	249.000*	267.500
Milli Aviasiya Akademiyası	245.200*	301.854

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	230.600*	320.056
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	215.100*	278.281
Azərbaycan Texniki Universiteti	213.600*	286.050
Mingəçevir Dövlət Universiteti	201.400*	259.840
Fövqəladə hallar və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	358.500	402.880
Azərbaycan Texniki Universiteti	260.800	315.353
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	233.100	284.183
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	223.800*	276.543
İnformasiya texnologiyaları		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (beynəlxalq proqram, tədris ingilis dilində)	596.400	619.196
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	553.400	579.244
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	541.200	586.067
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	455.000	496.624
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	454.600	492.702
"ADA" Universiteti (tədris ingilis dilində)	419.300	503.965
Milli Aviasiya Akademiyası	401.600	442.107
Bakı Mühəndislik Universiteti	400.600	459.450
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	374.000	432.340
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	336.600*	336.600
Naxçıvan Dövlət Universiteti	314.400	405.700
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	283.100	337.529
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	281.800	354.600
Lənkəran Dövlət Universiteti	267.400*	309.600
Sumqayıt Dövlət Universiteti	261.600*	306.500
Azərbaycan Texniki Universiteti	255.600	300.281
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	254.400*	258.450
Mingəçevir Dövlət Universiteti	253.500*	292.620
Sistem mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (beynəlxalq proqram, tədris ingilis dilində)	566.400	599.756
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	510.100	574.824
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	451.600	498.067

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	340.500	368.368
Milli Aviasiya Akademiyası	337.200	376.553
Bakı Mühəndislik Universiteti	311.500	383.723
Azərbaycan Texniki Universiteti	241.200	262.616
Sənaye mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	418.000	488.440
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	288.600	350.031
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	259.100*	356.100
Bakı Mühəndislik Universiteti	212.500*	291.023
Logistika və nəqliyyat texnologiyaları mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	328.200	366.636
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	283.000*	391.400
Bakı Mühəndislik Universiteti	217.100*	288.000
Azərbaycan Texniki Universiteti	214.500*	293.461
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	207.800*	207.800
Şəhərsalma		
Bakı Mühəndislik Universiteti	215.600*	258.883
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	211.400	279.890
Torpaqşünaslıq və aqrokimya		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	210.700	240.154
Lənkəran Dövlət Universiteti	200.800	222.170
Naxçıvan Dövlət Universiteti	200.000	236.873
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.) (tədris ingilis dilində)	189.800	225.067
Bakı Dövlət Universiteti	271.700	303.440
Aqronomluq		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	203.600	239.234
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.) (tədris ingilis dilində)	191.300	247.467
Lənkəran Dövlət Universiteti	186.100	196.987
Yer quruluşu, torpaq və şəhər kadastrı		
Bakı Dövlət Universiteti	289.100	319.783
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	204.600*	266.182
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	200.000*	257.828
Meşəçilik		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	186.000	195.537
Lənkəran Dövlət Universiteti	176.400	182.327
Şərabçılıq		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	186.400	199.070
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	182.100	184.270
İnformasiya təhlükəsizliyi		
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində)	630.500	646.870
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	588.000	610.384
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	530.700	560.968
Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	496.100	569.400
Azərbaycan Texniki Universiteti	306.900	372.930

II QRUP

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Tarix və coğrafiya müəllimliyi		
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	398.400	451.037
Gəncə Dövlət Universiteti	289.600	375.154
Lənkəran Dövlət Universiteti	276.400	361.157
Sumqayıt Dövlət Universiteti	275.800	353.185
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şamaxı filialı)	219.100*	300.958
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	214.900*	292.146
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Ağcabədi filialı)	213.400*	273.443
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	211.100	299.438
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Cəlilabad filialı)	205.400	290.680
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	202.400*	351.478
Coğrafiya müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti	408.800	470.033
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	324.400	368.146
Naxçıvan Dövlət Universiteti	282.700	365.156
Gəncə Dövlət Universiteti	254.000	303.223
Sumqayıt Dövlət Universiteti	249.700	284.096
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	206.300*	248.211
Sosiologiya		
Bakı Dövlət Universiteti	365.800	390.903
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	304.000*	410.130
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	227.600	266.980
Sumqayıt Dövlət Universiteti	201.500*	286.429
Regionşünaslıq (Almaniya üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	369.200	418.810
Bakı Slavyan Universiteti	163.700*	232.370
Regionşünaslıq (Amerika üzrə)		
Bakı Dövlət Universiteti	299.600	363.677
Azərbaycan Dillər Universiteti	226.800	291.317

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	176.800*	303.760
Regionşünaslıq (Yaponiya üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	246.200*	352.591
Bakı Dövlət Universiteti	221.500	257.810
Regionşünaslıq (Türkiyə üzrə)		
Bakı Dövlət Universiteti	240.800	312.168
Azərbaycan Dillər Universiteti	206.000	256.660
Bakı Slavyan Universiteti	183.700	214.140
Regionşünaslıq (Balkan ölkələri üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	189.400*	206.750
Bakı Slavyan Universiteti	165.600*	189.067
Regionşünaslıq (ərəb ölkələri üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	184.100	268.160
Bakı Dövlət Universiteti	173.600*	245.970
Regionşünaslıq (Qafqaz üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	156.800*	212.019
Bakı Dövlət Universiteti	153.100	235.698
Beynəlxalq münasibətlər		
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	540.800	572.468
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	411.100	517.064
"ADA" Universiteti (tədris ingilis dilində)	403.000	494.021
Bakı Dövlət Universiteti	314.300	404.908
Naxçıvan Dövlət Universiteti	295.800	438.280
Azərbaycan Dillər Universiteti	287.600	309.300
Bakı Slavyan Universiteti	268.100	284.916
Dünya iqtisadiyyatı		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	599.600	611.150
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	392.000	530.147
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	353.100	416.398
Naxçıvan Dövlət Universiteti	325.900	360.035
Bakı Dövlət Universiteti	310.900	327.665
Milli Aviasiya Akademiyası	296.800	331.553
Sumqayıt Dövlət Universiteti	200.600*	223.560
Mühasibat uçotu və audit		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	630.900	637.466
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	481.400	573.884
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris türk dilində)	455.600	568.680
Naxçıvan Dövlət Universiteti	364.400	435.700
Bakı Mühəndislik Universiteti	316.600	348.653
Azərbaycan Turizm və Menecment	272.600	298.408

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Universiteti		
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	256.500*	442.461
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	243.200	326.462
Sumqayıt Dövlət Universiteti	231.200	275.072
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	218.700*	277.808
Mingəçevir Dövlət Universiteti	211.300*	266.107
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.) (tədris ingilis dilində)	208.400*	463.758
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	202.600*	284.708
Gəncə Dövlət Universiteti	202.400*	272.260
Lənkəran Dövlət Universiteti	200.200*	267.885
Maliyyə		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	643.400	659.061
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	437.000	515.803
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris türk dilində)	413.700	499.440
Bakı Mühəndislik Universiteti	307.300	346.728
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	273.200	301.046
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	256.900	344.233
Sumqayıt Dövlət Universiteti	228.800	267.628
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	214.200*	266.277
Lənkəran Dövlət Universiteti	201.900*	259.543
Gəncə Dövlət Universiteti	201.800*	252.471
Mingəçevir Dövlət Universiteti	201.300*	286.977
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	200.700*	272.725
İqtisadiyyat		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	615.500	625.210
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	579.700	602.488
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	491.800	549.124
Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	453.200	528.752
"ADA" Universiteti (tədris ingilis dilində)	405.800	488.100
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	384.300	463.023
Naxçıvan Dövlət Universiteti	381.200	483.430
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris türk dilində)	361.200	458.780
Bakı Dövlət Universiteti	332.700	360.626

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	326.200	360.907
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	310.900	478.720
Bakı Mühəndislik Universiteti	281.500	300.433
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.) (tədris ingilis dilində)	251.900*	415.000
Mingəçevir Dövlət Universiteti	212.500*	275.387
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	210.100*	277.550
Lənkəran Dövlət Universiteti	208.700*	335.819
Sumqayıt Dövlət Universiteti	206.300	229.289
Gəncə Dövlət Universiteti	206.100*	255.854
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	203.100*	324.253
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	202.300*	273.662
Sənayenin təşkili və idarə olunması		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	467.700	490.895
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	425.900	456.609
Azərbaycan Texniki Universiteti	277.600	335.948
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	264.400	322.730
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	256.400	329.813
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	251.900*	335.750
Mingəçevir Dövlət Universiteti	239.500*	324.400
Menecment		
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	518.400	548.504
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	404.100	495.584
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	364.600	467.158
Gəncə Dövlət Universiteti	343.700*	343.700
Bakı Dövlət Universiteti	309.800	351.758
Naxçıvan Dövlət Universiteti	285.700	315.850
Azərbaycan Texniki Universiteti	283.600	302.022
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	273.000*	276.750
Milli Aviasiya Akademiyası	271.700	324.850
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	269.300	316.573
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	260.400	279.359
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	250.800	286.324
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	236.800*	236.800

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.) (alman proqramı)	231.300*	354.900
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti (tədris ingilis dilində)	221.400*	277.593
Sumqayıt Dövlət Universiteti	200.400*	223.427
Marketinq		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	398.300	456.340
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	384.300	471.293
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris türk dilində)	328.800	440.040
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	246.500	258.658
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	246.500	257.632
Sumqayıt Dövlət Universiteti	187.900	199.293
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.) (tədris ingilis dilində)	168.600*	258.167
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	160.400	193.193
Lənkəran Dövlət Universiteti	156.100*	183.350
Gəncə Dövlət Universiteti	151.000*	173.264
Mingəçevir Dövlət Universiteti	150.300*	192.412
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	150.300*	171.038
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	150.100*	171.560
Biznesin idarə edilməsi		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	610.200	627.319
"ADA" Universiteti (tədris ingilis dilində)	499.100	570.324
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	409.800	514.380
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	373.000	457.541
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	334.500	360.478
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris türk dilində)	315.000	369.544
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	286.500	303.404
Bakı Mühəndislik Universiteti	274.500	289.843
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	259.400	273.016
Sumqayıt Dövlət Universiteti	199.000	215.076
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	185.100	302.320
Mingəçevir Dövlət Universiteti	163.500	195.218
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	162.400	193.780
Gəncə Dövlət Universiteti	160.000	186.625

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Lənkəran Dövlət Universiteti	151.600*	179.769
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	150.500*	180.233
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	150.000*	192.097
Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi		
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	522.400	549.484
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	472.200	494.390
Naxçıvan Dövlət Universiteti	362.700	411.935
Bakı Mühəndislik Universiteti	284.200	344.563
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	221.500*	263.060
Gəncə Dövlət Universiteti	218.700*	361.033
Mingəçevir Dövlət Universiteti	206.700*	300.775
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	202.800*	395.512
Kommersiya		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	339.400	398.792
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	153.900*	176.200
Mingəçevir Dövlət Universiteti	152.900*	172.700
Davamlı inkişafın idarə edilməsi		
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	504.200	526.356
Bakı Dövlət Universiteti	304.300	405.195
Hidrometeorologiya		
Milli Aviasiya Akademiyası	342.700	400.907
Bakı Dövlət Universiteti	281.300	326.884
Turizm və otelçilik		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	398.400	451.603
Bakı Dövlət Universiteti	397.500	434.917
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti (tədris ingilis dilində)	378.700	442.798
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	347.400	399.626
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	328.600	361.323
Naxçıvan Dövlət Universiteti	308.900	354.440
Mingəçevir Dövlət Universiteti	208.700	295.508
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	159.800*	213.228
Gəncə Dövlət Universiteti	153.400	256.820
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	153.000*	247.614
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	152.300*	256.825
Lənkəran Dövlət Universiteti	150.300*	233.313

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Nəqliyyat servisi		
Azərbaycan Texniki Universiteti	348.000	373.417
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	235.800	284.644

III QRUP

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti	549.300	574.307
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	502.300	520.797
Bakı Slavyan Universiteti	456.000	485.278
Naxçıvan Dövlət Universiteti	450.400	498.733
Gəncə Dövlət Universiteti	412.800	478.888
Sumqayıt Dövlət Universiteti	409.400	429.429
Mingəçevir Dövlət Universiteti	408.200	450.430
Lənkəran Dövlət Universiteti	390.700	445.788
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	386.500	440.257
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	376.800	435.940
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Ağcabədi filialı)	375.400	414.623
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şamaxı filialı)	371.300	427.013
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Cəlilabad filialı)	357.300	408.928
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	354.700	378.815
Xarici dil müəllimliyi (ingilis dili üzrə)		
Naxçıvan Dövlət Universiteti	533.300	570.383
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	471.100	497.853
Azərbaycan Dillər Universiteti	464.600	541.073
Bakı Slavyan Universiteti	463.100	477.368
Sumqayıt Dövlət Universiteti	434.300	446.712
Mingəçevir Dövlət Universiteti	411.300	450.224
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	410.700	448.732
Gəncə Dövlət Universiteti	410.500	484.043
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	366.300	421.900
Lənkəran Dövlət Universiteti	359.900	400.665
Xarici dil müəllimliyi (alman dili üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	430.300	452.883
Bakı Slavyan Universiteti	397.300	414.570
Gəncə Dövlət Universiteti	328.200	353.820
Naxçıvan Dövlət Universiteti	272.200	319.340
Xarici dil müəllimliyi (fransız dili üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	400.200	414.006
Bakı Slavyan Universiteti	371.600	384.707
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	367.300	382.656

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Gəncə Dövlət Universiteti	314.600	334.192
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	272.800	295.780
Naxçıvan Dövlət Universiteti	272.300	327.755
Xarici dil müəllimliyi (rus dili üzrə)		
Bakı Slavyan Universiteti	355.000	383.376
Gəncə Dövlət Universiteti	336.500	359.457
Naxçıvan Dövlət Universiteti	289.800	345.653
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	263.100	278.207
Tarix müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti	519.900	546.553
Naxçıvan Dövlət Universiteti	473.000	512.156
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	462.700	492.927
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	425.600	440.147
Sumqayıt Dövlət Universiteti	412.900	429.742
Gəncə Dövlət Universiteti	408.200	453.522
Mingəçevir Dövlət Universiteti	405.100	452.932
Lənkəran Dövlət Universiteti	366.900	406.822
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	360.300	397.520
İbtidai sinif müəllimliyi		
Azərbaycan Dillər Universiteti (tədris ingilis dilində)	500.700	527.280
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	440.000	467.319
Bakı Slavyan Universiteti	438.200	462.690
Gəncə Dövlət Universiteti	430.600	476.335
Sumqayıt Dövlət Universiteti	393.400	421.118
Mingəçevir Dövlət Universiteti	370.200	405.635
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	347.800	378.576
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	342.500	391.363
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Ağcabədi filialı)	329.100	364.750
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şamaxı filialı)	328.400	357.730
Lənkəran Dövlət Universiteti	323.000	361.562
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	319.800	362.723
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Cəlilabad filialı)	311.300	335.048
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	275.600	339.168
Korreksiyaedici təlim		
Bakı Dövlət Universiteti	427.800	455.978
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	374.500	403.208
Məktəbəqədər təlim və tərbiyə		
Azərbaycan Dillər Universiteti (tədris ingilis dilində)	441.800	462.320
Bakı Slavyan Universiteti	401.700	420.103

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	393.800	414.920
Sumqayıt Dövlət Universiteti	371.000	385.380
Gəncə Dövlət Universiteti	358.600	388.057
Mingəçevir Dövlət Universiteti	321.200	350.023
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	312.700	343.352
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	303.100	329.623
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şamaxı filialı)	292.100	323.688
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	292.100	318.503
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Ağcabədi filialı)	287.900	308.947
Lənkəran Dövlət Universiteti	281.300	311.056
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Cəlilabad filialı)	268.800	290.510
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	261.900	334.513
Təhsildə sosial- psixoloji xidmət		
Bakı Dövlət Universiteti	450.100	476.908
Bakı Slavyan Universiteti	422.200	439.577
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	412.200	434.608
Sumqayıt Dövlət Universiteti	373.000	385.637
Gəncə Dövlət Universiteti	366.600	393.473
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	333.900	384.684
Lənkəran Dövlət Universiteti	314.300	354.603
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	310.000	351.473
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	309.300	331.437
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	264.700	331.676
Filologiya (Azərbaycan dili və ədəbiyyatı)		
Bakı Dövlət Universiteti	470.500	517.968
Azərbaycan Dillər Universiteti	454.100	490.200
Bakı Slavyan Universiteti	440.500	450.712
Sumqayıt Dövlət Universiteti	386.700	400.056
Gəncə Dövlət Universiteti	371.400	389.150
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	312.400	329.208
Filologiya (ingilis dili və ədəbiyyatı)		
Bakı Slavyan Universiteti	439.600	454.788
Azərbaycan Dillər Universiteti	463.300	531.315
Filologiya (alman dili və ədəbiyyatı)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	407.800	426.040
Bakı Dövlət Universiteti	399.600	419.445
Filologiya (fransız dili və ədəbiyyatı)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	387.700	408.340
Bakı Dövlət Universiteti	384.300	416.320
Tərcümə (ingilis dili)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	553.200	587.845
Naxçıvan Dövlət Universiteti	457.200	498.500

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Bakı Slavyan Universiteti	452.600	475.015
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	441.700	490.810
Gəncə Dövlət Universiteti	386.700	425.100
Lənkəran Dövlət Universiteti	314.600	345.090
Tərcümə (ərəb dili)		
Bakı Dövlət Universiteti	378.400	408.990
Naxçıvan Dövlət Universiteti	230.800	263.050
Tərcümə (fars dili)		
Bakı Dövlət Universiteti	329.100	348.225
Naxçıvan Dövlət Universiteti	210.900	225.200
Jurnalistika		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	473.400	503.292
Bakı Dövlət Universiteti	325.700	414.008
Bakı Slavyan Universiteti	298.100	318.250
Azərbaycan Dillər Universiteti (tədris ingilis dilində)	274.800	412.511
Naxçıvan Dövlət Universiteti	200.500	260.233
Tarix		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	550.300	589.547
Bakı Dövlət Universiteti	495.100	529.950
Naxçıvan Dövlət Universiteti	431.200	473.150
Sumqayıt Dövlət Universiteti	409.000	430.380
Gəncə Dövlət Universiteti	404.000	437.590
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	341.800	365.613
Politologiya		
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	498.800	555.924
Bakı Dövlət Universiteti	487.200	521.159
Sumqayıt Dövlət Universiteti	397.000	413.272
Hüquqşünaslıq		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	650.400	663.297
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	640.900	657.780
Bakı Dövlət Universiteti	561.900	614.610
Milli Aviasiya Akademiyası	555.000	576.387
"ADA" Universiteti (tədris ingilis dilində)	551.000	597.566
Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	546.000	573.786
Naxçıvan Dövlət Universiteti	544.900	578.270
Kitabxanaçılıq və informasiya		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	377.500	426.353
Bakı Dövlət Universiteti	344.600	383.131
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	328.400	337.917
Naxçıvan Dövlət Universiteti	270.400	328.760
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	253.600	257.860
Dövlət və ictimai münasibətlər		
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	602.800	617.868
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	542.700	597.593
Bakı Dövlət Universiteti	505.200	540.363
"ADA" Universiteti (tədris ingilis dilində)	496.600	535.127
Muzeyşünaslıq, arxiv işi və abidələrin qorunması		
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	354.100	391.553
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	330.200	358.122
Lənkəran Dövlət Universiteti	271.000	295.540
Naxçıvan Dövlət Universiteti	269.700	341.200
Sənətşünaslıq		
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	317.000	350.298
Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	269.800	298.589
Teatrşünaslıq		
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	307.400	344.200
Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	289.500	294.680
Sosial iş		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	525.800	553.048
Bakı Dövlət Universiteti	504.400	528.082
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	464.800	482.772
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	463.000	482.716
Naxçıvan Dövlət Universiteti	444.800	462.053
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	418.900	438.358
Gəncə Dövlət Universiteti	385.000	423.820
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	321.300	339.058

IV QRUP

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Biologiya müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti	389.400	437.746
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	324.000	370.403
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	304.300	376.277
Gəncə Dövlət Universiteti	276.500	307.830
Sumqayıt Dövlət Universiteti	267.800	287.230

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Naxçıvan Dövlət Universiteti	228.600	360.155
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	200.100*	246.890
Kimya müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti	388.200	483.290
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	334.600	372.006
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	323.800	422.543
Gəncə Dövlət Universiteti	255.400	283.955
Naxçıvan Dövlət Universiteti	249.200	415.200
Kimya və biologiya müəllimliyi		
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	418.300	473.047
Gəncə Dövlət Universiteti	297.100	380.380
Sumqayıt Dövlət Universiteti	280.700	324.676
Lənkəran Dövlət Universiteti	256.700	338.712
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	221.000	264.292
Psixologiya		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	514.100	529.347
Bakı Dövlət Universiteti	460.100	496.388
Sumqayıt Dövlət Universiteti	276.000	342.532
Gəncə Dövlət Universiteti	253.100	333.847
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	238.500*	327.867
Kimya		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	514.400	540.183
Bakı Dövlət Universiteti	413.700	472.355
Sumqayıt Dövlət Universiteti	255.800	321.940
Gəncə Dövlət Universiteti	225.600	275.027
Biologiya		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	505.100	531.757
Bakı Dövlət Universiteti	402.600	462.670
Sumqayıt Dövlət Universiteti	260.900	301.820
Naxçıvan Dövlət Universiteti	256.600	344.085
Gəncə Dövlət Universiteti	241.200	286.307
Ekologiya		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	216.000	240.810

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Min. bal	Orta bal
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	337.400	403.407
Bakı Dövlət Universiteti	304.500	358.155
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	280.800	324.269
Mingəçevir Dövlət Universiteti	158.500*	208.712
Lənkəran Dövlət Universiteti	151.100*	205.127
Baytarlıq		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.) (tədris ingilis dilində)	197.400*	222.200
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	181.900	227.472
Lənkəran Dövlət Universiteti	153.200*	182.933
Naxçıvan Dövlət Universiteti	152.200*	196.620
Su bioehtiyatları və akvabitkilər		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	158.300	186.358
Bakı Dövlət Universiteti	207.800	282.650
Bağçılıq və tərəvəzçilik		
Lənkəran Dövlət Universiteti	168.500*	197.833
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	150.800*	186.558
Əczaçılıq		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	246.500	313.385
Azərbaycan Tibb Universiteti	526.700	544.649
Naxçıvan Dövlət Universiteti	490.900	507.990
Müalicə işi		
Azərbaycan Tibb Universiteti	575.400	622.965
Naxçıvan Dövlət Universiteti	549.000	563.850
Tibbi profilaktika		
Azərbaycan Tibb Universiteti	552.900	560.177
Naxçıvan Dövlət Universiteti	520.500	531.565
Stomatologiya		
Azərbaycan Tibb Universiteti	563.700	577.805
Naxçıvan Dövlət Universiteti	542.500	551.070

* işarəsi ilə qeyd olunan ixtisaslar üzrə əsas və əlavə yerləşdirmədən sonra boş yerlər qalmışdır.

2019-cu ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunan abituriyent seçməsinin zonal tərkibi 1.65 saylı cədvəldə təqdim edilib. Cədvəldən göründüyü kimi, abituriyentlər yaşayış yerinə yaxın olan ali təhsil müəssisələrinə daha çox üstünlük veriblər. Məsələn, Bakı, Gəncə, Naxçıvan, Mingəçevir, Lənkəran şəhərlərindəki ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların zonal tərkibində müvafiq şəhərlərin və yaxın ətraf bölgələrin abituriyentləri sayca üstünlük təşkil edir. Paytaxt ali təhsil müəssisələrinə digər bölgələrin abituriyentlərinin istəyi böyük olsa da, Bakı şəhəri abituriyentlərinin Sumqayıt Dövlət Universiteti istisna olmaqla, digər bölgə ali təhsil müəssisələrinə maraqları zəifdir.

Cədvəl 1.65

2019-CU İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLAR SEÇMƏSİNİN ZONAL TƏRKİBİ

(abituriyentlər və subbakalavrlar birlikdə)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Qəbul olunub	QƏBUL OLANLARIN ZONALAR ÜZRƏ TƏRKİBİ, %-LƏ											
			Bakı	Nax.	Sum.	Min.	Gən.	Şəki	Göy.	İm.	Şir.	Lən.	Quba	Xar.
1	Bakı Dövlət Universiteti	5689	37.79	0.90	8.89	10.62	11.28	5.24	5.91	6.15	5.04	4.08	4.01	0.09
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	2730	48.10	0.92	10.84	5.64	5.71	6.30	4.80	4.47	5.90	3.48	3.81	0.04
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	1513	39.46	0.79	9.39	5.68	7.87	7.47	5.55	5.16	6.74	6.35	5.55	0.00
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1537	44.76	0.39	11.52	6.38	4.94	6.18	4.16	7.22	5.14	3.51	5.73	0.07
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	729	38.96	1.78	10.15	9.33	10.56	6.72	3.57	5.21	4.94	5.76	3.02	0.00
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3142	22.18	0.48	9.04	10.73	6.43	10.34	7.67	8.12	7.29	7.61	10.12	0.00
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	3570	48.80	1.32	11.20	6.25	5.41	6.97	3.89	6.02	3.42	3.25	3.42	0.06
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1522	49.47	1.05	12.55	7.75	6.44	4.53	2.89	6.50	3.35	3.15	2.30	0.00
9	Bakı Slavyan Universiteti	984	47.26	0.81	11.08	8.43	6.00	3.35	2.85	10.16	2.85	4.47	2.44	0.30
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	992	30.75	2.02	16.63	8.27	4.84	9.68	5.34	8.87	4.54	4.23	4.84	0.00
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	395	53.92	3.54	9.11	4.56	8.10	3.54	4.81	4.81	3.29	2.03	2.28	0.00
12	"ADA" Universiteti	426	58.92	0.70	7.98	7.51	3.52	1.17	0.94	15.26	1.88	2.11	0.00	0.00
13	Bakı Musiqi Akademiyası	142	53.52	0.70	7.04	4.93	11.97	7.04	0.70	2.82	5.63	1.41	3.52	0.70
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	144	32.64	0.00	6.94	16.67	11.81	4.17	4.17	11.11	7.64	2.78	2.08	0.00
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	596	45.64	1.34	12.75	6.88	5.54	4.70	4.70	9.73	2.35	3.86	2.52	0.00
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	342	60.82	0.88	11.70	4.97	3.51	2.34	2.05	7.02	2.92	1.46	2.05	0.29
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	502	45.62	0.80	12.35	7.57	3.39	4.58	5.38	8.17	3.59	5.38	3.19	0.00
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	32	50.00	0.00	18.75	3.13	6.25	3.13	0.00	9.38	3.13	3.13	3.13	0.00
19	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	1390	48.27	0.72	10.29	8.35	5.68	4.39	3.09	8.49	3.38	3.88	3.38	0.07
20	Milli Aviasiya Akademiyası	416	57.93	3.37	6.01	5.53	7.21	5.53	2.64	4.09	3.13	2.64	1.92	0.00
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	234	27.78	0.00	6.41	3.85	5.98	6.84	5.98	4.27	10.68	15.81	12.39	0.00

Cədvəl 1.65 (ardı)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Qəbul olu-nub	QƏBUL OLANLARIN ZONALAR ÜZRƏ TƏRKİBİ, %-LƏ											
			Bakı	Nax.	Sum.	Min.	Gən.	Şəki	Göy.	İm.	Şir.	Lən.	Quba	Xar.
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	176	46.02	0.57	14.77	8.52	5.68	8.52	4.55	2.84	4.55	1.70	2.27	0.00
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	110	41.82	11.82	11.82	6.36	3.64	5.45	3.64	6.36	3.64	5.45	0.00	0.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1028	6.61	80.35	1.56	3.02	2.33	0.88	1.17	1.46	1.07	1.26	0.29	0.00
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	327	5.20	78.59	1.53	2.75	1.22	0.61	1.22	1.83	1.22	5.20	0.61	0.00
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	1311	6.33	0.84	3.51	14.95	43.25	11.14	6.25	3.20	4.12	1.22	5.11	0.08
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1568	1.72	0.51	0.57	29.97	52.68	3.76	2.93	4.46	1.47	0.96	0.96	0.00
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	797	14.55	0.63	5.52	18.82	30.99	6.65	6.02	7.90	3.64	2.63	2.63	0.00
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1543	17.82	0.78	23.07	9.01	4.02	2.79	5.64	16.79	7.26	5.18	7.65	0.00
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	651	2.46	0.77	1.08	47.00	3.53	16.74	17.82	4.61	3.38	0.92	1.69	0.00
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1183	6.51	0.51	2.45	4.23	1.61	2.54	1.52	7.52	9.55	62.13	1.44	0.00
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	945	46.24	2.33	9.42	6.35	4.87	4.02	4.34	5.71	6.35	6.77	3.60	0.00
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	71	22.54	0.00	11.27	4.23	0.00	22.54	4.23	4.23	8.45	15.49	7.04	0.00
34	"Azərbaycan" Universiteti	488	45.70	0.82	10.66	6.97	3.48	4.30	5.74	10.04	4.10	3.48	4.71	0.00
35	Qərbi Kaspi Universiteti	818	56.60	1.10	8.31	5.01	3.91	3.91	3.06	4.52	5.75	2.93	4.77	0.12
36	Xəzər Universiteti	573	41.71	0.17	9.77	5.76	7.68	10.82	5.58	4.36	4.19	3.84	6.11	0.00
37	Bakı Avrasiya Universiteti	716	42.88	1.82	9.36	6.01	4.75	5.73	4.61	6.84	6.56	4.33	7.12	0.00
38	Bakı Qızlar Universiteti	389	33.68	0.26	8.48	6.68	5.14	9.25	10.80	6.17	9.25	3.60	6.68	0.00
39	"Odlar Yurdu" Universiteti	841	46.73	1.31	8.56	6.18	4.64	4.88	4.04	6.54	7.13	5.11	4.64	0.24
40	Bakı Biznes Universiteti	561	32.09	1.96	12.30	7.66	4.81	3.92	8.73	7.31	7.66	6.77	6.77	0.00
41	"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	350	7.14	75.71	1.43	1.43	2.00	1.14	1.14	3.71	2.29	2.57	1.43	0.00
42	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	220	43.64	2.27	5.45	9.55	8.64	3.64	5.00	7.73	6.82	3.64	3.64	0.00

İxtisarlar :

Bakı – Bakı şəhərinin rayonları

Nax. – Naxçıvan şəhəri, bölgələri

Sum. – Sumqayıt şəhəri, Abşeron, Xızı, Şamaxı, Qobustan bölgələri

Min. – Mingəçevir, Naftalan, Yevlax, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Goranboy, Kəlbəcər, Bərdə, Ağcabədi, Ağdam, Tərtər bölgələri

Gən. – Gəncə şəhəri, Daşkəsən, Şəmkir, Göygöl, Samux, Gədəbəy, Qazax, Ağstafa, Tovuz bölgələri

Şəki – Şəki, Zaqatala, Balakən, Qəbələ, Qax, Oğuz bölgələri

Göy. – Göyçay, Ucar, Kürdəmir, Zərdab, Ağdaş, İsmayıllı, Ağsu bölgələri

İm. – İmişli, Cəbrayıl, Qubadlı, Füzuli, Beyləqan, Laçın, Zəngilan bölgələri

Şir. – Şirvan şəhəri, Hacıqabul, Sabirabad, Biləsuvar, Neftçala, Salyan, Saatlı bölgələri

Lən. – Lənkəran şəhəri, Astara, Lerik, Yardımlı, Cəlilabad, Masallı bölgələri

Quba – Quba, Qusar, Xaçmaz, Şabran, Siyəzən bölgələri

Xar. – xarici dövlətlər

Son on iki ilin statistikası əsasında hər bir rayonun ayrı-ayrı fənlər üzrə ən qabaqcıl məktəbləri də müəyyənləşdirilib. Bunun üçün hər bir fənn üzrə abituriyentlərinin sayı 10-dan az olmayan məktəblər götürülüb. 6.25 və 6.26 saylı cədvəllərdə (bax: səh. 456–462) respublikanın rayonlarının hər bir fənn üzrə son on iki ildə stabil olaraq yaxşı nəticə göstərən məktəbləri təqdim edilib. Rayon və şəhər təhsil şöbələri tərəfindən bu məktəblərin fəaliyyəti qiymətləndirilməli, onların qabaqcıl iş təcrübələri öyrənilib yayılmalıdır. Həmin məktəblərin məzunlarının yüksək nəticələr qazanması bəzən bütövlükdə pedaqoji kollektivlərin fəaliyyətindən çox, qabaqcıl iş təcrübəsi ilə seçilən bir neçə fənn müəlliminin, hətta bəzi hallarda bir müəllimin əməyi nəticəsində başa gəlir. Belə müəllimlərin fəaliyyəti öyrənilməlidir. Onların ictimaiyyətə tanıdılması, əməyinin layiqincə qiymətləndirilməsi digər müəllimlərin də dərslərə yaradıcı yanaşmasına səbəb olar ki, bu da nəticə etibarilə məktəblərdə təhsilin səviyyəsinin yüksəlməsinə müsbət təsir göstərər.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində ümumtəhsil müəssisələri məzunlarının intellektual baxımdan daha hazırlıqlı hissəsi iştirak edir və onlar hər bir tələbə yeri uğrunda yüksək müsabiqədən keçməli olurlar. Qəbul imtahanları həm də gənclərin intellektinin formalaşmasında mühüm rol oynayan məktəb müəllimlərinin, bütövlükdə isə abituriyentlərin təmsil olunduğu bölgələrin pedaqoji ictimaiyyətinin, bir növ, hesabatıdır. Abituriyentləri (cari və əvvəlki illərin məzunları) ən yüksək və ən zəif nəticə göstərən bölgələrin siyahısı 1.66 və 1.67 saylı cədvəllərdə təqdim edilir.

Respublikanın müxtəlif bölgələrindən olan abituriyentlərin ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma göstəriciləri üzrə aparılan statistik araşdırmalar göstərir ki, Şahbuz rayonu abituriyentlərinin ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma faizi daha yüksəkdir (bax: 1.66 saylı cədvəl). O da qeyd edilməlidir ki, son yeddi ildə bir qayda olaraq, Bakı şəhərindən və Ordubad rayonundan olan abituriyentlərin qəbulolma faizi yüksək olub.

Qeyd etmək lazımdır ki, son illər qəbul imtahanlarında iştirak edən və qəbul olan abituriyentlərin arasında kənd rayonlarından olan abituriyentlərin sayı artıb. Belə ki, 2011-ci ildə kənd rayonlarından olan abituriyentlərin sayı imtahanda iştirak edən abituriyentlər içərisində 52.76%, qəbul olan abituriyentlər içərisində isə 45.59% idisə, artıq 2015-ci ildə bu rəqəmlər, müvafiq olaraq, 54.67% və 50.05%-ə, 2016-cı ildə 55.51% və 52.13%, 2017-ci ildə 57.13% və 52.67%, 2018-ci ildə 58.18% və 54.15%-ə, 2019-cu ildə 57.82% və 54.38%-ə bərabər olmuşdur.

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ ABİTURİYENTLƏRİN QƏBULOLMA FAİZİNƏ GÖRƏ ƏN YÜKSƏK VƏ ƏN AŞAĞI NƏTİCƏ GÖSTƏRƏN BÖLGƏLƏR

ƏN YÜKSƏK NƏTİCƏ Cədvəl 1.66

№	B Ö L G Ə	Abit. sayı	Qəbul olub	Qəbul-olma faizi
1	Şahbuz rayonu	126	91	72.22
2	Qax rayonu	338	226	66.86
3	Ordubad rayonu	243	159	65.43
4	Qubadlı rayonu	460	300	65.22
5	Naxçıvan şəhəri	844	541	64.10
6	Sumqayıt şəhəri	2929	1843	62.92
7	Neftçala rayonu	376	228	60.64
8	Bakı şəhəri	22189	13302	59.95
9	Abşeron rayonu	2273	1345	59.17
10	Zəngilan rayonu	484	284	58.68

ƏN AŞAĞI NƏTİCƏ Cədvəl 1.67

№	B Ö L G Ə	Abit. sayı	Qəbul olub	Qəbul-olma faizi
1	Goranboy rayonu	648	296	45.68
2	Xızı rayonu	87	39	44.83
3	Şabran rayonu	365	162	44.38
4	Xaçmaz rayonu	1060	467	44.06
5	Biləsuvar rayonu	586	257	43.86
6	Astara rayonu	584	255	43.66
7	Saatlı rayonu	455	198	43.52
8	Sabirabad rayonu	678	294	43.36
9	Ağsu rayonu	414	167	40.34
10	Daşkəsən rayonu	114	45	39.47

Respublikanın böyük şəhərlərini təmsil edən abituriyentlərin (cari və əvvəlki illərin məzunları) ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma göstəriciləri 1.68 saylı cədvəldə təqdim edilib. Abituriyentlərinin ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma faizinə görə Naxçıvan şəhərinin nəticələri digər şəhərlərin göstəricilərindən yüksəkdir. İmtahanda iştirak edən hər 100 Naxçıvan məktəblisindən 64-65-u ali təhsil müəssisəsinə qəbul olub. Naxçıvan şəhərinin göstəricisinin bu dərəcədə yüksək olması daha çox bu şəhərin məktəblərini bitirən abituriyentlərin yerli ali təhsil müəssisələrinə üstünlük vermələri və bu ali təhsil müəssisələrinə istəyin digər regionlarda elə də yüksək olmadığından irəli gəlir. Əgər 163-cü səhifədəki 1.65 saylı cədvələ nəzər salsaq,

Naxçıvan Dövlət Universiteti, Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu və Naxçıvan Universitetinə qəbul olanların müvafiq olaraq, 80.35, 78.59 və 75.71%-ni Naxçıvan MR-in məktəblilərinin təşkil etdiyini görərik. Respublikanın qalan ali təhsil müəssisələrinə (Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Akademiyası istisna olmaqla) qəbul olan abituriyentlər arasında Naxçıvan MR-dən olan abituriyentlərin payı 4.00%-dən çox olmayıb.

Sumqayıt şəhəri də abituriyentlərinin ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma faizinə görə fərqlənir. Cədvəldən göründüyü kimi, imtahan iştirak edən hər 100 məktəblidən 62-63-ü ali təhsil müəssisəsinə qəbul olub.

Bakı şəhərinin abituriyentləri ənənəvi olaraq qəbulolma göstəricisinə görə ən yaxşılardan olub və aşağıdakı cədvəldən də göründüyü kimi imtahanda iştirak edən hər 100 Bakı məktəblisindən 59-60-ı ali təhsil müəssisəsinə qəbul olub. Bu, Bakı məktəblilərinin ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbulolma faizinin daha yüksək olması ilə əlaqədardır. Aydındır ki, ərizələrində ödənişli əsaslarla olan yerləri, əsasən, maddi cəhətdən təminatlı ailələrdən olan abituriyentlər göstərirlər. Bakı məktəblilərinin ödənişli yerlərə qəbulolma faizinin yüksək olması paytaxt əhalisinin sosial-iqtisadi vəziyyətinin regionlara nisbətən daha yaxşı olmasından irəli gəlir.

Ötən ilə nəzərən, bu il böyük şəhərləri təmsil edən abituriyentlər seçməsində ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların nisbi çəkisi artmışdır. Artım daha çox Gəncə şəhərinin göstəricilərində nəzərə çarpır. Belə ki, əgər 2018-ci ildə bu şəhərin hər yüz məzunundan 45-46-sı tələbə adını qazanmışdısa, bu il onların sayı artıq 53-54 nəfərdir.

Cədvəl 1.68

RESPUBLİKANIN BÖYÜK ŞƏHƏRLƏRİNİ TƏMSİL EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBULOLMA GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	Ş Ə H Ə R	Abituriyentlərin sayı			Qəbul olub			Qəbulolma faizi		
		Cəmi	Oğlan	Qız	Cəmi	Oğlan	Qız	Cəmi	Oğlan	Qız
1	Naxçıvan	844	424	420	541	262	279	64.10	61.79	66.43
2	Sumqayıt	2929	1521	1408	1843	894	949	62.92	58.78	67.40
3	Bakı	22189	11320	10869	13302	6277	7025	59.95	55.45	64.63
4	Mingəçevir	739	375	364	407	179	228	55.07	47.73	62.64
5	Gəncə	2435	1201	1234	1307	604	703	53.68	50.29	56.97

Rayon təhsil şöbələri üçün maraqlı olacağı nəzərə alınaraq tam orta məktəbi 2019-ui ildə bitirmiş abituriyentlərin ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma göstəriciləri haqqında məlumat 1.69 saylı cədvəldə təqdim olunur. Cədvəldən göründüyü kimi, Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan liseylər respublikanın digər ümumtəhsil müəssisələri ilə müqayisədə ənənəvi olaraq üstünlüyə malikdir. Qəbul imtahanlarında iştirak edən Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan liseylərin və özəl liseylərin abituriyentlərinin 72.49%-i ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub. Ümumilikdə həm respublika üzrə, həm də respublikanın bölgələri içərisində bu göstərici üzrə ən yüksək nəticə Şahbuz rayonunun məzunlarına məxsusdur. Bu il Şahbuz rayonunun imtahanda iştirak edən hər 100 məzunundan 80-81 nəfəri ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuşdur.

1.69 saylı cədvəldə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan builki məzunların onların ümumi sayına nəzərən faizi də təqdim edilib. Bu göstərici üzrə cari ildə Naxçıvan şəhərinin, Qubadlı, Ordubad, Şahbuz rayonlarının, Sumqayıt şəhərinin ümumtəhsil müəssisələri respublikanın digər bölgələrini təmsil edən məktəblərlə müqayisədə çox böyük üstünlüyə malikdir. Məktəbi 2019-cu ildə bitirən hər 100 nəfər məzundan Naxçıvan şəhəri üzrə 65–66-sı, Qubadlı rayonu üzrə 63–64-ü, Ordubad rayonu üzrə 62–63-ü, Şahbuz rayonu üzrə 61–62-si və Sumqayıt şəhəri üzrə 60–61-u ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuşdur. Qeyd etmək lazımdır ki, böyük şəhərlərin ümumtəhsil müəssisələrinə nəzərən bölgə məktəblərinin nisbətən az sayda məzununun ali təhsil müəssisələrinə sənəd verməsi səbəbindən bölgə məzunlarının bütövlükdə qəbulolma faizi aşağı olub. Məsələn, Qobustan rayonunun qəbul imtahanlarında iştirak edən məzunlarının ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma faizi 64.29-a bərabərdir, lakin qəbul imtahanlarında məzunların yalnız 52.92%-i iştirak etdiyindən bütövlükdə rayon məzunlarının ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma faizi cəmi 34.02-ə bərabərdir.

Cədvəl 1.69

2019-CU İL MƏZUNLARININ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBULOLMA GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	TƏHSİL ŞÖBƏSİ	Məzunların sayı	Abituriyentlərin		Qəbul olan abituriyentlərin		
			sayı	faizi (bölgənin məzunlarının sayına görə)	sayı	faizi (bölgənin abituriyentlərinin sayına görə)	faizi (bölgənin məzunlarının sayına görə)
1	Bakı şəhəri	20320	17505	86.15	11104	63.43	54.65
2	Sumqayıt şəhəri	2869	2611	91.01	1738	66.56	60.58
3	Gəncə şəhəri	2399	2033	84.74	1161	57.11	48.40
4	Abşeron rayonu	2383	2021	84.81	1249	61.80	52.41
5	Liseylər (TN tabeli və özəl)	2099	1672	79.66	1212	72.49	57.74
6	Şəki rayonu	1638	1157	70.63	674	58.25	41.15
7	Cəlilabad rayonu	1588	878	55.29	454	51.71	28.59
8	Tovuz rayonu	1560	955	61.22	540	56.54	34.62
9	Lənkəran rayonu	1554	991	63.77	522	52.67	33.59
10	Xaçmaz rayonu	1451	883	60.85	417	47.23	28.74
11	Şəmkir rayonu	1438	954	66.34	514	53.88	35.74
12	Masallı rayonu	1311	795	60.64	476	59.87	36.31
13	Ağdam rayonu	1307	945	72.30	530	56.08	40.55
14	Quba rayonu	1293	865	66.90	444	51.33	34.34
15	Sabirabad rayonu	1211	576	47.56	260	45.14	21.47
16	Bərdə rayonu	1194	805	67.42	473	58.76	39.61
17	Qəbələ rayonu	1145	749	65.41	451	60.21	39.39
18	Kəlbəcər rayonu	1144	877	76.66	475	54.16	41.52
19	Ağcabədi rayonu	1094	686	62.71	387	56.41	35.37
20	Füzuli rayonu	1072	726	67.72	418	57.58	38.99
21	Zaqatala rayonu	1060 (1043)	629	59.34 (60.31)	351	55.80	33.11 (33.65)
22	Yevlax rayonu	1008	583	57.84	288	49.40	28.57
23	Salyan rayonu	1000	619	61.90	351	56.70	35.10
24	Kürdəmir rayonu	952	495	52.00	259	52.32	27.21
25	İmişli rayonu	926	526	56.80	308	58.56	33.26
26	Göyçay rayonu	890	588	66.07	309	52.55	34.72
27	Laçın rayonu	890	705	79.21	416	59.01	46.74
28	Goranboy rayonu	850	581	68.35	280	48.19	32.94
29	Qusar rayonu	847	466	55.02	229	49.14	27.04
30	Ağdaş rayonu	828	586	70.77	277	47.27	33.45
31	Mingəçevir şəhəri	781	657	84.12	384	58.45	49.17
32	Biləsuvar rayonu	774	491	63.44	230	46.84	29.72
33	İsmayıllı rayonu	767	546	71.19	332	60.81	43.29
34	Naxçıvan şəhəri	747	675	90.36	489	72.44	65.46
35	Beyləqan rayonu	728	499	68.54	277	55.51	38.05
36	Astara rayonu	719	502	69.82	225	44.82	31.29
37	Qazax rayonu	703	488	69.42	306	62.70	43.53
38	Cəbrayıl rayonu	694	571	82.28	321	56.22	46.25
39	Şirvan şəhəri	682	559	81.96	311	55.64	45.60
40	Saatlı rayonu	676	388	57.40	177	45.62	26.18
41	Gədəbəy rayonu	662	362	54.68	217	59.94	32.78
42	Balakən rayonu	658 (654)	438	66.57 (66.97)	251	57.31	38.15 (38.38)
43	Göygöl rayonu	647	440	68.01	229	52.05	35.39
44	Ağstafa rayonu	643	457	71.07	247	54.05	38.41

Cədvəl 1.69 (ardı)

№	TƏHSİL ŞÖBƏSİ	Məzunların sayı	Abituriyentlərin		Qəbul olan abituriyentlərin		
			sayı	faizi (bölgənin məzunlarının sayına görə)	sayı	faizi (bölgənin abituriyentlərinin sayına görə)	faizi (bölgənin məzunlarının sayına görə)
45	Şamaxı rayonu	640	487	76.09	261	53.59	40.78
46	Yardımlı rayonu	609	276	45.32	144	52.17	23.65
47	Tərtər rayonu	607	382	62.93	210	54.97	34.60
48	Ucar rayonu	541	370	68.39	185	50.00	34.20
49	Şərur rayonu	531	424	79.85	256	60.38	48.21
50	Şabran rayonu	520	289	55.58	139	48.10	26.73
51	Ağsu rayonu	518	337	65.06	144	42.73	27.80
52	Neftçala rayonu	510	320	62.75	206	64.38	40.39
53	Babək rayonu	484	368	76.03	220	59.78	45.45
54	Zəngilan rayonu	477	424	88.89	270	63.68	56.60
55	Oğuz rayonu	455	327	71.87	195	59.63	42.86
56	Lerik rayonu	450	269	59.78	147	54.65	32.67
57	Qubadlı rayonu	445	409	91.91	284	69.44	63.82
58	Samux rayonu	437	309	70.71	155	50.16	35.47
59	Qax rayonu	429 (369)	295	68.76 (79.95)	210	71.19	48.95 (56.91)
60	Zərdab rayonu	419	269	64.20	159	59.11	37.95
61	Culfa rayonu	351	283	80.63	177	62.54	50.43
62	Siyəzən rayonu	348	268	77.01	146	54.48	41.95
63	Hacıqabul rayonu	342	249	72.81	146	58.63	42.69
64	Qobustan rayonu	291	154	52.92	99	64.29	34.02
65	Ordubad rayonu	236	211	89.41	148	70.14	62.71
66	Daşkəsən rayonu	189	88	46.56	39	44.32	20.63
67	Kəngərli rayonu	158	112	70.89	74	66.07	46.84
68	Şuşa rayonu	145	124	85.52	56	45.16	38.62
69	Şahbuz rayonu	139	106	76.26	85	80.19	61.15
70	Xocalı rayonu	125	102	81.60	49	48.04	39.20
71	Xocavənd rayonu	115	98	85.22	43	43.88	37.39
72	Xızı rayonu	108	76	70.37	38	50.00	35.19
73	Respublika Olimpiya İdman Liseyi	94	36	38.30	14	38.89	14.89
74	Sədərək rayonu	62	41	66.13	29	70.73	46.77
75	Naftalan şəhəri	54	40	74.07	26	65.00	48.15
CƏMİ		**80031 (79950)**	**59078**	**73.82 (73.89)**	**34917**	**59.10**	**43.63 (43.67)**

Qeyd: *Mötərizədə gürcü bölməsinin şagirdləri nəzərə alınmadan hesablanmış göstəricilər təqdim edilmişdir.*

Böyük şəhərlərdən və kənd rayonlarından olan abituriyentlərin istəklərində oxşar cəhətlər olsa da, bilikləri fərqlidir. Bu fərq özünü ən çox I mərhələdə ingilis dili, II mərhələdə riyaziyyat fənlərinə verilən cavablarda göstərir

Respublikanın böyük şəhərlərindən və kənd rayonlarından olan abituriyentlərin ayrı-ayrı ixtisas qruplarına meyilləri və fənlər üzrə test suallarına cavabvermə göstəricilərinin hər biri ayrılıqda araşdırılıb. Nəticələrə əsasən hər iki kontingentin ixtisas qruplarına olan istək və meyilləri arasında fərq, demək olar ki, yox dərəcəsindədir. O mənada ki, həm böyük şəhərlərin, həm də kənd rayonlarının oğlan abituriyentləri riyaziyyat və mühəndislik ixtisasları qrupuna, qız abituriyentləri isə humanitar və pedaqoji ixtisaslar qrupuna daha çox üstünlük verirlər. Lakin bu iki kontingentdən olan abituriyentlərin imtahan fənləri üzrə test tapşırıqlarına cavablarında ciddi fərq vardır. Böyük şəhərlərdən olan abituriyentlərin hazırlıq səviyyəsi kənd

rayonlarından olan abituriyentlərin hazırlıq səviyyəsindən yüksəkdir. Bu üstünlük özünü, ənənəvi olaraq, daha çox ingilis dili və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıqda göstərir. Bu müqayisənin əyani olması üçün aşağıdakı diaqramları (şəkil 1.24) təqdim edirik. Diaqramlardan da aydın görünür ki, bütün fənlər üzrə şəhərlərdən olan abituriyentlərin səviyyəsi yüksəkdir. Bu, şübhəsiz, şəhər məktəblərinin maddi-texniki bazasının, təlim-tədris texnologiyasının, informasiya təminatının kənd məktəbləri ilə müqayisədə xeyli üstün olması və digər obyektiv amillərlə bağlıdır. Bununla belə, son illər dövlət xətti ilə, həmçinin Heydər Əliyev Fondu tərəfindən respublikanın müxtəlif bölgələrində, əsasən də kənd rayonlarında müasir standartlara cavab verən məktəblərin inşa edilməsi, onların maddi-texniki bazasının və müəllim potensialının gücləndirilməsi şəhər və rayon abituriyentlərinin bilikləri arasındakı fərqin azalmasına təsir göstərir.

BÖYÜK ŞƏHƏRLƏRDƏN VƏ KƏND RAYONLARINDAN OLAN ABİTURİYENTLƏRİN İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARININ MÜQAYİSƏSİ DİAQRAMI

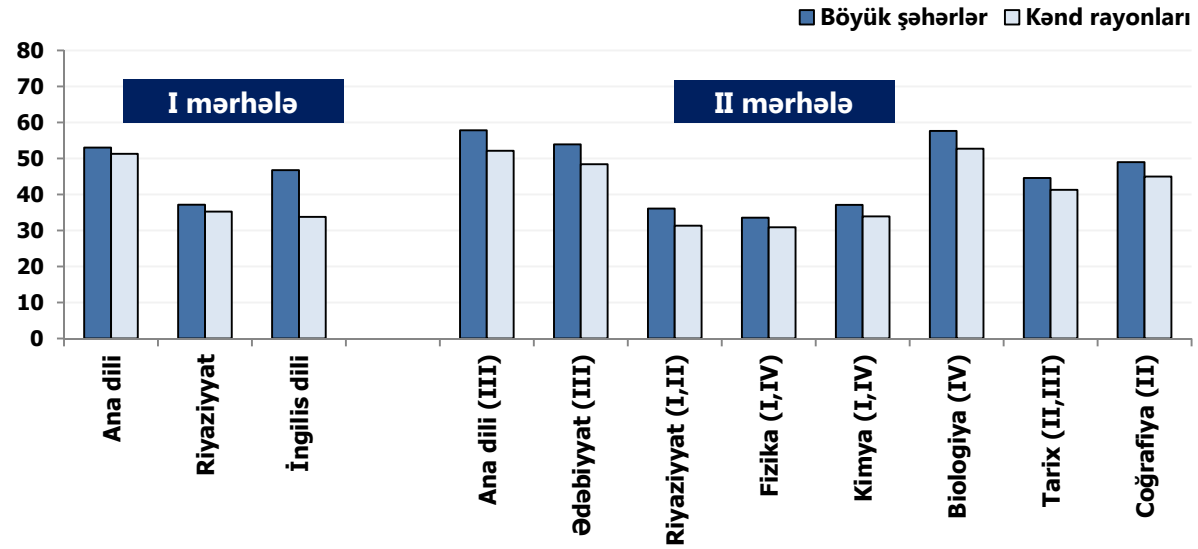

Şəkil 1.24

Məcburi köçkün ailələrindən olan abituriyentlərin imtahan nəticələri ilbəil yaxşılaşır.
Onların təhsil problemlərinin həlli diqqət mərkəzindədir

Dövlət İmtahan Mərkəzi məcburi köçkün və qaçqın ailələrindən olan şagirdlərin və abituriyentlərin qəbul imtahanlarına hazırlığına kömək göstərilməsini həmişə diqqət mərkəzində saxlayır. Hər il onlarla görüşlər təşkil olunur, peşəyönümü istiqamətli söhbətlər aparılır, onları imtahanların texnologiyası ilə tanış etmək məqsədilə pulsuz sınaq imtahanları keçirilir. Onlara dərsliklər, dərs vəsaitləri, "Abituriyent" jurnalları, həmçinin imtahanlarda istifadə olunmuş test kitabçaları hədiyyə olunur. Bütün bunlar və digər amillər məcburi köçkün və qaçqın ailəsindən olan abituriyentlərin təhsillərini davam etdirmək istəklərinə və imtahan göstəricilərinə müsbət təsir göstərir. İşğal altında olan rayonlarımızın bu il ali təhsil müəssisələrinə sənəd verən 10835 məzunundan (9463 abituriyent və 1372 subbakalavr) 5551-i (5129 abituriyent və 422 subbakalavr) tələbə adı qazanıb. Məcburi köçkün olan abituriyentlərin ali təhsil müəssisələrinin nüfuzlu ixtisaslarına qəbulolma faizi də artıb.

1.1 Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulu

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Ali təhsil müəssisələrində yeni maliyyələşdirmə mexanizminin tətbiq edilməsi barədə" 10 fevral 2010-cu il tarixli Fərmanına əsasən 2010/2011-ci tədris ilindən başlayaraq gənclərin Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrində həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla təhsil alması üçün qəbul aparılır. Dövlət sifarişi əsasında təhsil adambaşına maliyyələşdirmə prinsipi ilə həyata keçirilir. Bu o deməkdir ki, müəyyən ixtisaslar üzrə mütəxəssis hazırlığını dövlət sifarişinə əsasən yerinə yetirən təhsil müəssisələrinə maliyyə vəsaitləri tələbələrin sayından asılı olaraq ayrılır.

Ali təhsildə adambaşına maliyyələşdirmə mexanizmi dünyanın inkişaf etmiş ölkələrində tətbiq olunan mütərəqqi metodlardandır. Belə bir mexanizmin tətbiqi ali təhsildə keyfiyyətin yüksəlməsinə, ali təhsil müəssisələri arasında dövlət sifarişi əsasında təhsil alan tələbə uğrunda mübarizə və rəqabətin yaranmasına xidmət edir.

Tətbiq olunan qaydaya əsasən mülkiyyət formasından asılı olmayaraq qanunvericiliyə uyğun fəaliyyət göstərən bütün ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi ilə mütəxəssis hazırlığında iştirak etmək imkanı yaradılmışdır. Qeyd etmək lazımdır ki, qəbul imtahanında yüksək nəticə əldə edərək dövlət sifarişi əsasında dövlət, yaxud özəl ali təhsil müəssisəsinə qəbul olan abituriyentin təhsili üçün nəzərdə tutulan vəsait həmin ali təhsil müəssisəsinin hesabına köçürülür.

2019/2020-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında 19744 nəfər (əlavə olaraq 98 yer müsabiqədənkənar) tələbə qəbulu nəzərdə tutulmuşdu. Bu yerlərin 46.51%-i I qrupun, 15.80%-i II qrupun, 18.97%-i III qrupun, 11.45%-i IV qrupun, 7.28%-i V qrupun payına düşürdü. Ötən illə müqayisədə cari ildə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına tələbə qəbuluna ayrılan yerlərin sayı 67.25% (7939 yer), ümumi qəbul planındakı payı isə 26.14%-dən 41.34%-dək artmışdır (1.1.1 və 1.1.2 saylı şəkillərə bax). Ayrılmış yerlərin sayındakı dəyişiklik ixtisas qrupları üzrə müxtəlif olmuşdur. Cari ildə I, II, III, IV və V qruplara daxil olan ixtisaslar üçün ayrılan yerlər, müvafiq olaraq, 66.64, 55.48, 74.64, 63.65 və 88.34% artmışdır.

QƏBUL PLANI	
2018/2019-cu tədris ili üçün	**2019/2020-ci tədris ili üçün**
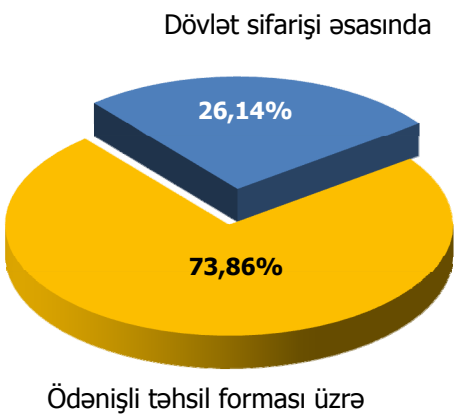	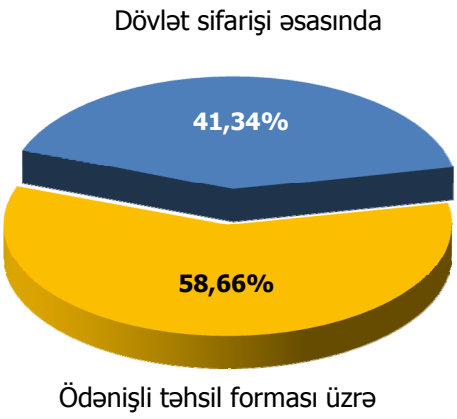
Şəkil 1.1.1	Şəkil 1.1.2

Bu il 30 mülki dövlət və 11 özəl ali təhsil müəssisəsi dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak etmişdir. Ali təhsil müəssisələri arasında dövlət sifarişi əsasında ən çox mütəxəssis hazırlamaq imkanına Bakı Dövlət Universiteti (5092 yer), Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (3188 yer) və Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (3024 yer) malik olmuşdur.

Dövlət sifarişi ilə qəbul aparılan yerlər üzrə müsabiqə Azərbaycan və rus bölmələri ilə birgə aparılmışdır. Nəticədə, Azərbaycan bölməsindən 42236, rus bölməsindən isə 3964 nəfər abituriyent bu yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək hüququ qazanmışdı. Ümumilikdə isə dövlət sifarişi ilə qəbul aparılan yerlərin müsabiqəsində 46200 nəfər abituriyent və 11876 nəfər subbakalavr iştirak etmək hüququ qazanmışdı. Abituriyentlərin 32.71%-i (15112 nəfər) I qrupun, 17.69%-i (8171 nəfər) II qrupun, 32.63%-i (15077 nəfər)

III qrupun, 8.84%-i (4082 nəfər) IV qrupun, 10.32%-i (4768 nəfər) V qrupun, subbakalavrların 31.87%-i (3785 nəfər) I qrupun, 35.47%-i (4212 nəfər) II qrupun, 21.76%-i (2584 nəfər) III qrupun, 9.30%-i (1104 nəfər) IV qrupun, 2.67%-i (317 nəfər) V qrupun payına düşürdü.

Dövlət sifarişi ilə qəbul aparılan yerlər üzrə müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanan abituriyentlərdən 28508 nəfər (61.71%), subbakalavrlardan 6501 nəfər (54.74%) bu yerləri öz ərizələrində qeyd etmişdi. Ötən illə müqayisədə abituriyentlər arasında müsabiqə iştirakçılarının sayı 30.46% çox olmuşdur. Abituriyentlərdən müsabiqə iştirakçılarının 92.58%-i (26393 nəfər) Azərbaycan, 7.42%-i (2115 nəfər) isə rus bölməsini təmsil etmişdir. Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin 33.57%-i I qrupun, 15.40%-i II qrupun, 26.71%-i III qrupun, 9.95%-i IV qrupun, 15.07%-i isə V qrupun dövlət sifarişli yerlərini öz ərizələrində qeyd etmişdi. Rus bölməsində bu göstəricilər, müvafiq olaraq, 35.18%, 16.26%, 19.67%, 7.52% və 22.13%-dir. Ən yüksək müsabiqə vəziyyəti V qrupda müşahidə edilmişdir. Bu qrup üzrə 1 yerə 2.9 ərizə daxil olmuşdur.

Təhlil göstərir ki, ödənişli ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin 91.97%-i dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək hüququ qazanmışdır. Qeyd edək ki, cari ildə dövlət sifarişi və ödənişli yerlər üzrə qoyulan müsabiqə şərtləri eyni olmuşdur. Bu göstərici I, IV və V qruplar üzrə 100.00%, II qrup üzrə 80.37%, III qrup üzrə isə 86.37% təşkil etmişdir. II və III qruplar üzrə dövlət sifarişi və ödənişli yerlər üzrə müsabiqə şərtlərinin eyni olmasına baxmayaraq, göstəricilərin 100%-dən az olmasının səbəbi bəzi ixtisasların ödənişli yerləri üzrə müsabiqə şərtlərinin müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan şərtlərdən aşağı (bu ixtisasların ödənişli yerləri üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal 150 olub) olması ilə əlaqədardır. I və IV ixtisas qruplarında da bəzi ixtisasların müsabiqəsində iştirak üçün tələb olunan minimal bal 150 olub, lakin bu müsabiqə şərti həm də, həmin ixtisasların dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərinə də şamil olunmuşdur. Bu hesabla əlavə olaraq I qrupda 4526 nəfərin, IV qrupda isə 737 nəfərin təkcə bu ixtisasların dövlət sifarişli yerlərinin müsabiqəsində iştirak etmək hüququ olmuşdur. Əgər bu abituriyentlər nəzərə alınmasa idi, o zaman təhsili ödənişli əsaslarla olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin I qrup üzrə yalnız 70.05%-nin, IV qrup üzrə 81.95%-nin, bütövlükdə isə 82.50%-nin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək hüququ olardı.

Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlərin, bu yerlər uğrunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanan və müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin ixtisas qrupları üzrə paylanması və qruplarda yaranan müsabiqə vəziyyəti 1.1.1 saylı cədvəldə təqdim edilir.

Cədvəl 1.1.1

DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA AYRILAN YERLƏR ÜZRƏ MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN ƏRİZƏLƏRİNİN SAYI VƏ MÜSABİQƏ VƏZİYYƏTİ

№	İxtisas qrupu	Dövlət sifarişi	Müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin sayı			Müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı			Müsabiqə vəziyyəti
			Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Bütöv-lükdə	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Bütöv-lükdə	
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	9182[1]	13706	1406	15112	8861	744	9605	0.879
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	3119	7451	720	8171	4065	344	4409	1.316
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	3746	14084	993	15077	7049	416	7465	1.713
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	2260[2]	3643	439	4082	2627	159	2786	0.973
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	1437	4248	520	4768	3978	468	4446	2.946
C Ə M İ		**19744**	**42236**	**3964**	**46200**	**26393**	**2115**	**28508**	**1.265**

1) Əlavə olaraq maksimum 138 yer Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Naxçıvan Dövlət Universiteti və Lənkəran Dövlət Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.

2) Əlavə olaraq maksimum 120 yer Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Naxçıvan Dövlət Universiteti və Lənkəran Dövlət Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Plan yerləri və müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayının 1992-2019-cu illər üzrə dinamikasının (şəkil 1.1.3) təhlili göstərir ki, 1996-cı ildən başlayaraq dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşən yerlər üzrə qəbul planı 2019-cu ilə kimi, demək olar ki, sabit qalıb. 2019-cu ildə isə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşən yerlərin sayında kəskin artım müşahidə olunur.

Müsabiqə iştirakçılarının sayında illər ərzində böyük dəyişikliklər baş verib. Bu dəyişikliklər, bir tərəfdən, məktəb məzunlarının sayı və onların qəbul imtahanlarında nümayiş etdirdikləri bilik səviyyəsi ilə bağlıdırsa, digər tərəfdən, ayrı-ayrı illərdə DİM-in müsabiqə şərtlərində apardığı təkmilləşdirmələrlə bağlıdır. Test üsulu ilə qəbul aparılan ilk illərdə dəyişikliklər daha çox olub. Ən ciddi dəyişiklik 2002 və 2010-cu illərə təsadüf etmişdir ki, bu da 2002-ci ildə respublikada məktəb məzunlarının sayının kəskin azalması, 2010-cu ildə isə ali təhsil müəssisələrində yeni maliyyələşdirmə mexanizminin tətbiq edilməsi ilə əlaqədardır.

1992-2019-CU İLLƏRDƏ QƏBUL PLANI VƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN SAYININ DİNAMİKASI (DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN VƏSAİTİ HESABINA MALİYYƏLƏŞƏN YERLƏR ÜZRƏ MÜSABİQƏ ŞƏRTLƏRİNİ ÖDƏYƏN ABİTURİYENTLƏR)

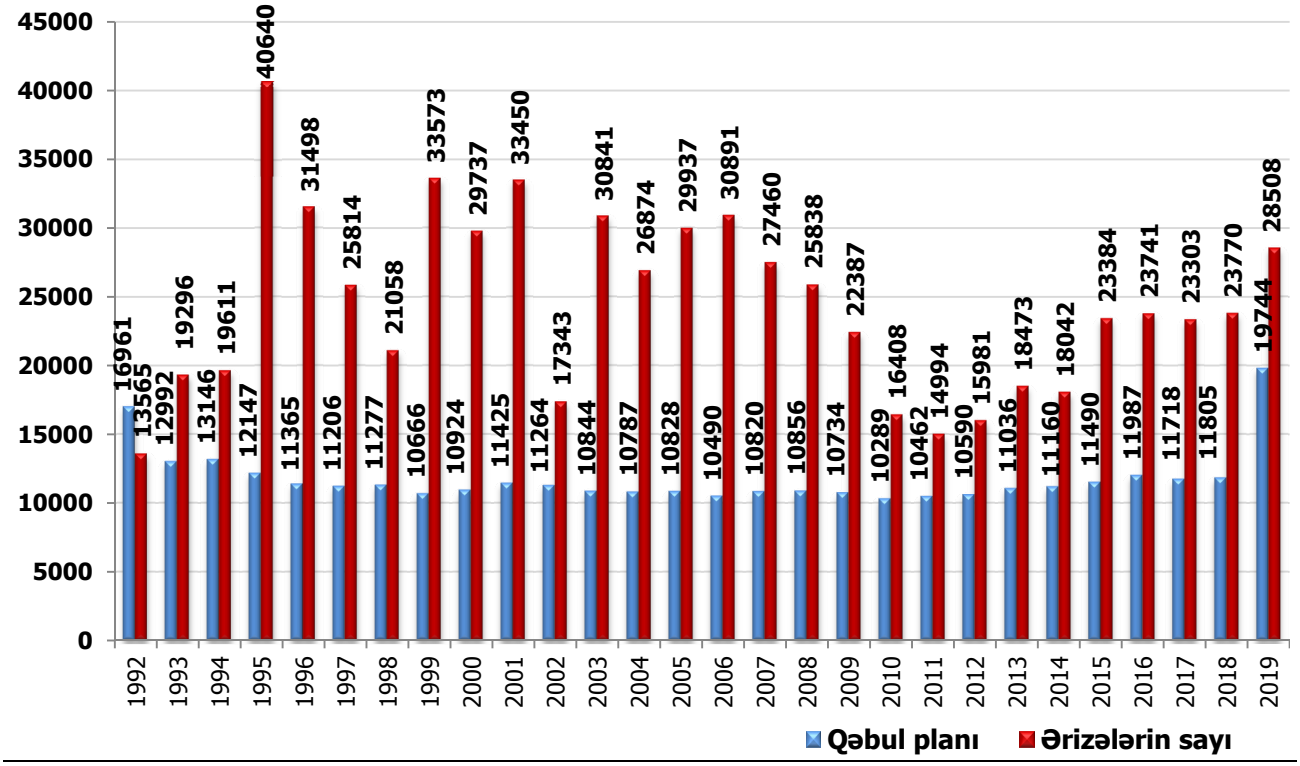

Şəkil 1.1.3

İxtisas qrupları üzrə builki qəbul planı, abituriyent ərizələrinin sayı və müsabiqə vəziyyətinin ötən ilin müvafiq göstəriciləri ilə müqayisəsinin rəqəmlərlə ifadəsi 1.1.2 saylı cədvəldə təqdim edilir. Ötən illə müqayisədə cari ildə ərizələrin sayı 19.93% artıb. Buna səbəb dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərin müsabiqə şərtlərinin ödənişli əsaslarla ayrılan yerlərin müsabiqə şərtləri ilə eyni olmasıdır. Belə ki, ötən illərdə dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərin müsabiqə şərtləri ödənişli əsaslarla ayrılan yerlərin müsabiqə şərtlərindən yüksək olurdu. Nəticədə, abituriyentlərin bir hissəsi dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərin müsabiqəsində iştirak edə bilmirdi.

Cari ildə ərizələrin sayının artmasına baxmayaraq, dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına maliyyələşən yerlərə müsabiqə 27.09% azalmışdır. Bunun əsas səbəbi 2018-ci illə müqayisədə 2019-cu ildə dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərin 67.25% artmasıdır. Hər bir qrup üzrə ayrılıqda baxdıqda da müsabiqə vəziyyətinin V qrupdan başqa digər qruplarda azaldığı müşahidə olunur.

2019-cu ildə dövlər sifarişi üzrə ayrılan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək üçün 6501 subbakalavr ərizə verib. Onların 34.52%-i (2244 nəfər) I qrupa, 26.92%-i (1750 nəfər) II qrupa, 22.12%-i (1438 nəfər) III qrupa, 13.14%-i (854 nəfər) IV qrupa, 4.11%-i (267 nəfər) isə V qrupa ərizə verib.

Cədvəl 1.1.2

2018-Cİ VƏ 2019-CU İLLƏR ÜZRƏ QƏBUL PLANI VƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN SAYININ MÜQAYİSƏSİ (DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN VƏSAİTİ HESABINA MALİYYƏLƏŞƏN YERLƏR ÜZRƏ MÜSABİQƏ ŞƏRTLƏRİNİ ÖDƏYƏN ABİTURİYENTLƏR)

İxtisas qrupu	Dövlət sifarişi (illər üzrə)			Ərizə vermiş abituriyentlərin sayı (illər üzrə)			Müsabiqə vəziyyəti (illər üzrə)		
	2018	2019	fərq, %-lə	2018	2019	fərq, %-lə	2018	2019	fərq, %-lə
I	5510	9182	+66.64	9507	9605	+1.03	1.465	0.879	-40.00
II	2006	3119	+55.48	3897	4409	+13.14	1.768	1.316	-25.57
III	2145	3746	+74.64	5106	7465	+46.20	2.055	1.713	-16.64
IV	1381	2260	+63.65	3014	2786	-7.56	1.671	0.973	-41.77
V	763	1437	+88.34	2311	4446	+92.38	2.852	2.946	+3.30
CƏMİ	**11805**	**19744**	**+67.25**	**23770**	**28508**	**+19.93**	**1.735**	**1.265**	**-27.09**

("-" ötən illə müqayisədə azalmanı, "+" isə artmanı göstərir)

Builki qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən ali təhsil müəssisələrinin dövlət sifarişi əsasında ayrılan 19744 plan yerinə 17722 nəfər qəbul olmuş, dövlət sifarişi 89.76% yerinə yetirilmişdir. Qəbul olanlardan 73 nəfəri Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Naxçıvan Dövlət Universiteti və Lənkəran Dövlət Universiteti üçün nəzərdə tutulmuş əlavə yerlərə qəbul olmuşdur. Dövlət sifarişli yerlər üzrə müsabiqədə I ixtisas qrupundan 11849 nəfər (9605 abituriyent, 2244 subbakalavr) iştirak etmişdir. Onların Azərbaycan bölməsində 62.87%-i, rus bölməsində isə 73.48%-i qəbul olmuş, dövlət sifarişi 82.11% yerinə yetirilmişdir. II ixtisas qrupu üzrə müsabiqədə 6159 nəfər (4409 abituriyent, 1750 subbakalavr) iştirak etmişdir. Onların Azərbaycan bölməsində 50.17%-i, rus bölməsində isə 43.58%-i qəbul olmuş, dövlət sifarişi 98.11% yerinə yetirilmişdir. III ixtisas qrupundan müsabiqədə 8903 nəfər (7465 abituriyent, 1438 subbakalavr) iştirak etmişdir. Onların Azərbaycan bölməsində 41.94%-i, rus bölməsində isə 34.47%-i qəbul olmuş, dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlər 98.80% dolmuşdur. IV ixtisas qrupundan müsabiqədə 3640 nəfər (2786 abituriyent, 854 subbakalavr) iştirak etmişdir. Onların Azərbaycan bölməsində 55.39%-i, rus bölməsində isə 54.84%-i qəbul olmuş, dövlət sifarişi 89.16% yerinə yetirilmişdir. V ixtisas qrupundan müsabiqədə 4713 nəfər (4446 abituriyent, 267 subbakalavr) iştirak etmişdir. Onların Azərbaycan bölməsində 28.61%-i, rus bölməsində isə 40.88%-i qəbul olmuş, dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlər 97.91% dolmuşdur.

Dövlət sifarişinin ən az yerinə yetirilmə faizi I ixtisas qrupunda olmuşdur (82.11%). II, III və V ixtisas qruplarında plan yerlərinin dolma göstəricisi 97%-dən yuxarıdır. Dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə qəbulun nəticələri 1.1.3 saylı cədvəldə təqdim edilir.

Cədvəl 1.1.3

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA AYRILAN YERLƏRƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

İxtisas qrupu	Dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərin sayı	Qəbul olanların sayı (ADAU, NDU və LDU üçün ayrılmış əlavə yerlər də nəzərə alınmaqla)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Cəmi	
I	9182	6883 (6924)	615	7498 (7539)	81.66 (82.11)
II	3119	2863	197	3060	98.11
III	3746	3549	152	3701	98.80
IV	2260	1888 (1913)	95 (102)	1983 (2015)	87.74 (89.16)
V	1437	1212	195	1407	97.91
CƏMİ	**19744**	**16395 (16461)**	**1254 (1261)**	**17649 (17722)**	**89.39 (89.76)**

Bütün ixtisas qrupları üzrə bütövlükdə götürdükdə, qəbul olanların 92.88%-i (16461 nəfər) Azərbaycan, 7.12%-i (1261 nəfər) rus bölməsinə aiddir. 2018-ci ildə bu göstəricilər, müvafiq olaraq, 92.63 faiz (11088 nəfər) və 7.37 faiz (882 nəfər) təşkil etmişdi. Bölmələr üzrə son on bir ilin qəbul imtahanlarının nəticələrinin təhlilindən aydın olur ki, dövlət vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən yerlərə müsabiqənin Azərbaycan və rus bölmələri ilə birgə aparılması, zəif müsabiqə vəziyyəti yaranan rus bölməsinə qəbul olanların faizinin azalmasına səbəb olmuşdur. Belə ki, bu illər ərzində Azərbaycan bölməsinə qəbul olanların faizi 82.65-dən 92.88-ə qədər artmış, rus bölməsində isə 17.35%-dən 7.12%-ə qədər azalmışdır.

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan oğlan və qız abituriyentlərin sayları arasında fərq kiçikdir. Onların 48.69%-ni (18589 nəfər) oğlanlar, 51.31%-ni (19589 nəfər) qızlar təşkil edib. Dövlət sifarişi üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların isə 53.48%-ni (9167 nəfər) qız və 46.52%-ni (7974 nəfər) oğlan abituriyentlər təşkil edib. Subbakalavrlar arasında qəbul olanların 36.16%-ni (1271 nəfər) oğlanlar, 63.84%-ni (2244 nəfər) qızlar təşkil edib. Dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərə qəbul olanlar arasında isə oğlanların payı 43.20% (251 nəfər), qızların payı isə 56.80% (330 nəfər) olub.

Cari ilin məzunları arasında da analoji vəziyyət müşahidə olunur. Belə ki, ali təhsil müəssisələrinə ümumilikdə qəbul olanların 49.14%-ni (17157 nəfər) oğlanlar, 50.86%-ni (17760 nəfər) qızlar, dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların isə 46.93%-ni (7558 nəfər) oğlanlar, 53.07%-ni (8546 nəfər) qızlar təşkil edib.

Məlum olduğu kimi 2019-cu ildə dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərin sayı 2018-ci illə müqayisədə kəskin artmış və ümumi qəbul planındakı payı 26.14%-dən 41.34%-ə qalxmışdır. Bu isə öz növbəsində bu yerlərə qəbul olanların da sayının kəskin artmasına gətirib çıxarıb. 1.1.4 və 1.1.5 saylı şəkillərin müqayisə etdikdə görürük ki, 2019-cu ildə dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların ümumi qəbul olanların içərisindəki payı 30.26%-dən 44.90%-dək artıb.

QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TƏHSİL FORMALARI ÜZRƏ PAYLANMASI

2018-ci il	**2019-cu il**
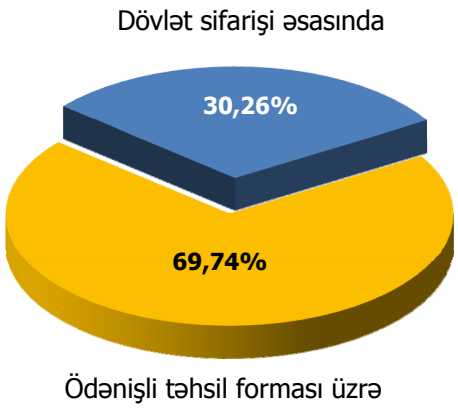	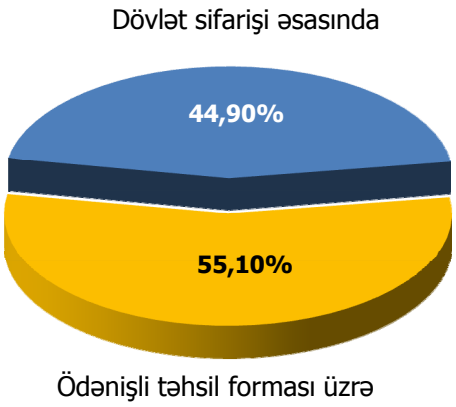
Şəkil 1.1.4	Şəkil 1.1.5

1.1.6 saylı şəkildə 2018 və 2019-cu illərdə ali təhsil müəssisələrinə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən və ödənişli təhsil formaları üzrə (xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla) qəbul olmuş abituriyentlərin imtahan ballarının paylanma diaqramları ixtisas qrupları ardıcıllığında təqdim edilmişdir. Diaqramların müqayisəli təhlili zamanı ötən ilə nəzərən ən yüksək bal (600-700 bal) toplayanlar seçməsində dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən yerlərə qəbul olan abituriyentlərin nisbi çəkisinin artması müşahidə olunur.

2018 və 2019-cu İLLƏRDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL FORMALARI ÜZRƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN İMTAHAN BALLARININ PAYLANMA DİAQRAMLARI
(ixtisas qrupları üzrə, xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla)

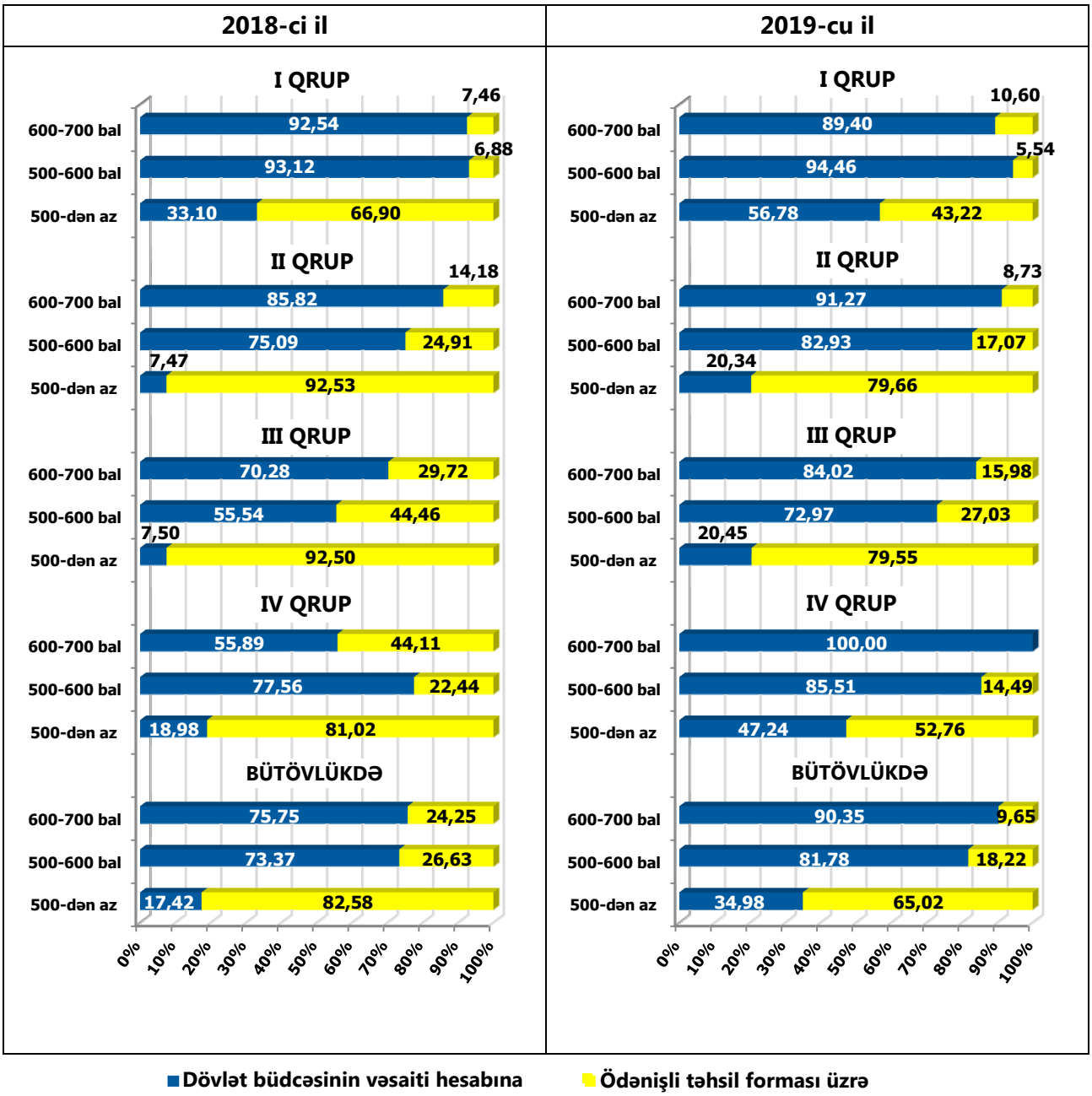

Şəkil 1.1.6

Ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələrinin dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulu imkanları (təhsil müəssisəsinin inhisarında olan ixtisaslar və digər ali təhsil müəssisələri ilə birgə qəbul aparılan ixtisaslar üzrə) və bu imkanlardan istifadə edilməsini əks etdirən göstəricilər (qəbulolma faizləri) 1.1.4 saylı cədvəldə təqdim edilir.

Cədvəl 1.1.4

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN DÖVLƏT SİFARİŞİ İLƏ TƏLƏBƏ QƏBULU İMKANLARI VƏ QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ

(subbakalavrlar istisna olmaqla)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Dövlət sifarişi üzrə ali təhsil müəssisəsinin kadr hazırlığı imkanı və qəbulun nəticəsi					o cümlədən, dövlət sifarişi üzrə kadr hazırlığı üçün ali təhsil müəssisəsinin				
							inhisarında olan faktiki		digər ali təhsil müəssisələri ilə rəqabət apardığı faktiki		
		yerlərin sayı	bütün ali təhsil müəssisələri üzrə istifadə olunmayan yerlərin sayı	faktiki yerlərin sayı	faktiki yerlər üzrə qəbul olanların sayı	faktiki yerlər üzrə qəbulolma faizi	yerlərin sayı	yerlərin faizi	yerlərin sayı	yerlər üzrə qəbul olanların sayı	yerlər üzrə qəbulolma faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	5092	278	4814	3067	63.71	624	12.96	4190	2443	58.31
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3024	309	2715	2000	73.66	308	11.34	2407	1692	70.29
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2025	192	1833	687	37.48	173	9.44	1660	514	30.96
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1738	143	1595	662	41.50	159	9.97	1436	503	35.03
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	730	49	681	644	94.57	561	82.38	120	83	69.17
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3188	3	3185	1603	50.33	34	1.07	3151	1569	49.79
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	2292	120	2172	1520	69.98	70	3.22	2102	1450	68.98
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1064	2	1062	765	72.03	0	0.00	1062	765	72.03
9	Bakı Slavyan Universiteti	1059	1	1058	131	12.38	0	0.00	1058	131	12.38
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	1283	26	1257	484	38.50	0	0.00	1257	484	38.50
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	395	0	395	270	68.35	14	3.54	381	256	67.19
12	Bakı Musiqi Akademiyası	174	7	167	130	77.84	40	23.95	127	90	70.87
13	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	177	2	175	80	45.71	17	9.71	158	63	39.87
14	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	553	12	541	304	56.19	82	15.16	459	222	48.37
15	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	289	20	269	216	80.30	49	18.22	220	167	75.91
16	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	515	0	515	256	49.71	5	0.97	510	251	49.22
17	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	39	10	29	25	86.21	19	65.52	10	6	60.00
18	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	689	30	659	601	91.20	317	48.10	342	284	83.04
19	Milli Aviasiya Akademiyası	440	54	386	255	66.06	142	36.79	244	113	46.31
20	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	255	33	222	181	81.53	157	70.72	65	24	36.92
21	Bakı Ali Neft Məktəbi	145	0	145	139	95.86	6	4.14	139	133	95.68
22	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	110	0	110	50	45.45	8	7.27	102	42	41.18
23	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1164	3	1161	380	32.73	0	0.00	1161	380	32.73
24	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	370	0	370	53	14.32	0	0.00	370	53	14.32
25	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	1485	43	1442	886	61.44	519	35.99	923	367	39.76
26	Gəncə Dövlət Universiteti	1698	0	1698	488	28.74	0	0.00	1698	488	28.74
27	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	880	92	788	44	5.58	0	0.00	788	44	5.58
28	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1850	0	1850	224	12.11	0	0.00	1850	224	12.11

Cədvəl 1.1.4 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Dövlət sifarişi üzrə ali təhsil müəssisəsinin kadr hazırlığı imkanı və qəbulun nəticəsi					o cümlədən, dövlət sifarişi üzrə kadr hazırlığı üçün ali təhsil müəssisəsinin				
							inhisarında olan faktiki		digər ali təhsil müəssisələri ilə rəqabət apardığı faktiki		
		yerlərin sayı	bütün ali təhsil müəssisələri üzrə istifadə olunmayan yerlərin sayı	faktiki yerlərin sayı	faktiki yerlər üzrə qəbul olanların sayı	faktiki yerlər üzrə qəbulolma faizi	yerlərin sayı	yerlərin faizi	yerlərin sayı	yerlər üzrə qəbul olanların sayı	yerlər üzrə qəbulolma faizi
29	Mingəçevir Dövlət Universiteti	760	22	738	111	15.04	0	0.00	738	111	15.04
30	Lənkəran Dövlət Universiteti	1387	14	1373	284	20.68	47	3.42	1326	237	17.87
31	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1125	77	1048	7	0.67	0	0.00	1048	7	0.67
32	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	72	0	72	71	98.61	60	83.33	12	11	91.67
33	Azərbaycan Universiteti	610	0	610	27	4.43	0	0.00	610	27	4.43
34	Qərbi Kaspi Universiteti (əvvəlki Qərb Universiteti)	1010	35	975	62	6.36	2	0.21	973	60	6.17
35	Xəzər Universiteti	780	0	780	271	34.74	0	0.00	780	271	34.74
36	Bakı Avrasiya Universiteti	769	1	768	7	0.91	0	0.00	768	7	0.91
37	Bakı Qızlar Universiteti	440	0	440	14	3.18	0	0.00	440	14	3.18
38	Odlar Yurdu Universiteti	960	0	960	29	3.02	0	0.00	960	29	3.02
39	Bakı Biznes Universiteti	590	0	590	17	2.88	0	0.00	590	17	2.88
40	Naxçıvan Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	440	0	440	7	1.59	3	0.68	437	4	0.92
41	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	260	0	260	16	6.15	0	0.00	260	16	6.15

Cədvəldən göründüyü kimi, ən yüksək qəbulolma göstəricisi Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu (98.61%), Bakı Ali Neft Məktəbi (95.86%) və Azərbaycan Tibb Universitetinə (94.57%) aiddir.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına təhsil almaq üçün 72 nəfər tələbə qəbul etmək imkanına malik olmuşdur. Bu yerlərdən 60-ı bilavasitə onun inhisarında olan, 12-si isə digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun digər ali təhsil müəssisələri ilə birgə iştirak etdiyi müsabiqələrdə 12 nəfər qalibin 11-i təhsilini davam etdirmək məqsədilə məhz bu ali təhsil müəssisəsini seçmişdir. Bunun əsas səbəbi bu ali təhsil müəssisəsinə dövlət sifarişi üçün ayrılan yerlərin müsabiqə şərtlərinin digər təhsil müəssisələrindən aşağı olmasıdır. Belə ki, III ixtisas qrupunda dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərin müsabiqəsinə ən azı 200 bal toplayan abituriyentlər buraxıldığı halda, Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun ixtisaslarının müsabiqəsinə ən azı 150 bal toplayan abituriyentlər buraxılıb.

Bakı Ali Neft Məktəbi dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına təhsil almaq üçün 145 nəfər tələbə qəbul etmək imkanına malik olub. Bu yerlərin 139-u digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Digər ali təhsil müəssisələri ilə müsabiqədə Bakı Ali Neft Məktəbi böyük üstünlüyə malik olub və 139 nəfər qalibdən 133-ü təhsilini davam etdirmək məqsədilə məhz bu ali təhsil müəssisəsini seçib.

Dövlət ali təhsil müəssisələri arasında dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunda ən aşağı nəticə Azərbaycan Texnologiya Universitetinə (Gəncə ş.) məxsusdur. Bu ali təhsil müəssisəsi dövlət sifarişi üzrə 788 nəfər tələbə qəbul etmək imkanına malik olmuşdur. Bu yerlərin hamısı digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Nəticədə, Azərbaycan Texnologiya Universitetinin (Gəncə ş.) digər ali təhsil müəssisələri ilə birgə iştirak etdiyi müsabiqələrdə 788 nəfər qalibdən yalnız 44-ü təhsilini davam etdirmək məqsədilə bu ali təhsil müəssisəsini seçmişdir.

Zəif nəticə göstərən digər təhsil müəssisələri Sumqayıt Dövlət Universiteti, Bakı Slavyan Universiteti və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutudur. Bu ali təhsil müəssisələri dövlət vəsaiti hesabına təhsil almaq üçün, müvafiq olaraq, 1850, 1058 və 370 nəfər tələbə qəbul etmək imkanına malik idi. Müsabiqə adları qeyd olunan ali təhsil müəssisələrinin yüksək hazırlıqlı abituriyentlər arasında çox zəif nüfuza malik olduğunu göstərib. Belə ki, abituriyentlər Sumqayıt Dövlət Universitetinin digər ali təhsil müəssisələri ilə birgə müsabiqəsi üçün ayrılan 1850 dövlət sifarişli yerdən yalnız 224-nü (12.11%), Bakı Slavyan Universiteti üçün ayrılan 1058 dövlət sifarişli yerdən yalnız 131-ni (12.38%), Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna isə ayrılan 370 yerdən yalnız 53-nü (14.32%) seçmişlər.

Dövlət sifarişi üzrə tələbə qəbulunun müsabiqəsində 11 özəl ali təhsil müəssisəsi iştirak etmişdir. Onların hamısı birlikdə müxtəlif ixtisaslar üzrə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına 6943 nəfər tələbə qəbul etmək imkanına malik olmuşdur. Bu yerlərin əksəriyyəti digər ali təhsil müəssisələrinin (dövlət və özəl) də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Bütövlükdə götürdükdə, dövlət sifarişi ilə təhsil almaq hüququ qazanan cəmi 528 nəfər abituriyent təhsilini özəl ali təhsil müəssisələrində davam etdirmək istədiyini bildirmişdi. 528 qalibdən 271 nəfəri isə Xəzər Universitetini seçmişdir. Beləliklə, abituriyentlər öz ixtisas seçimləri ilə bu özəl ali təhsil müəssisəsinə böyük inam göstərdiklərini nümayiş etdirmişlər.

Bu il ali təhsil müəssisələri üzrə, bütövlükdə, dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən ixtisaslara qəbul olanların (subbakalavrlar da nəzərə alınmaqla) 85.79%-i (15204 nəfər) Bakı şəhərində, 14.21%-i (2518 nəfər) isə respublikanın regionlarında yerləşən ali təhsil müəssisələrini seçmişdir. 2018-ci ildə bu göstəricilər, müvafiq olaraq, 88.92%-i (10331 nəfər) və 11.08%-i (1287 nəfər) olmuşdu. Bakı şəhərində və regionlarda yerləşən ali təhsil müəssisələrinə son on bir ildə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən yerlərə qəbul olanların nisbi çəkisinin müqayisəli təhlili göstərir ki, bu illər ərzində Bakı şəhərində yerləşən ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların faizi 79.73-dən 85.79-a qədər artmış, regionlarda yerləşən ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların faizi isə 20.27-dən 14.21-ə qədər azalmışdır. Beləliklə, aydın olur ki, dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən yerlərə müsabiqənin bütün ali təhsil müəssisələri üzrə mərkəzləşdirilmiş şəkildə aparılması ötən illərlə müqayisədə hazırda regionlarda yerləşən ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə qəbul olanların faizinin azalmasına səbəb olmuşdur.

1.1.5 saylı cədvəldə qruplar və ixtisaslar üzrə dövlət sifarişi ilə tələbə qəbuluna ayrılan yerlərin sayı (tələbə qəbulunun proqnozu) və qəbulun nəticələri təqdim edilmişdir. Cədvəldə ixtisaslar üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin sayı həm bütövlükdə, həm də təhsil müəssisələri üzrə ayrılıqda verilmişdir. Cədvəldə təqdim edilən rəqəmlərin təhlili göstərir ki, bütövlükdə, dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlərə qəbulolma faizi yüksəkdir.

Artıq yeddinci ildir ki, kənd təsərrüfatı ixtisaslarına abituriyentlərin maraqlarını artırmaq məqsədilə bu ixtisaslara qəbul üçün əlavə olaraq dövlət sifarişli yerlər ayrılır. Bundan əlavə, kənd təsərrüfatı ixtisaslarının bir çoxunun 2015-ci ildə IV qrupdan abituriyentlərin sayı çox olan I qrupa keçirilməsi bu ixtisaslar üzrə müsabiqəyə və nəticədə qəbula ciddi dərəcədə yaxşı təsir göstərib. Məlum olduğu kimi, son illər I qrupa ərizə verən abituriyentlərin sayı daha da artmışdır.

Məlum olduğu kimi, 2015-ci ildən "Memarlıq" ixtisası istisna olmaqla, qalan bütün xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqə buraxılış imtahanının (qəbul imtahanının I mərhələsinin) nəticələri əsasında aparılıb və nəticədə bu ixtisaslar üzrə müsabiqə vəziyyəti xeyli yaxşılaşıb.

Cədvəl 1.1.5

QRUPLAR VƏ İXTİSASLAR ÜZRƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ İLƏ TƏLƏBƏ QƏBULUNA AYRILAN YERLƏRİN SAYI VƏ QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ
(subbakalavrlar istisna olmaqla)

I QRUP

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
1	Aqromühəndislik	90	90	100.00	159.2	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	90
2	Aqronomluq	160	152	95.00	164.7	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	101
						Lənkəran Dövlət Universiteti	51
3	Avianəqliyyat istehsalatının təşkili mühəndisliyi	15	6	40.00	256.1	Milli Aviasiya Akademiyası	6
4	Aviasiya texnikası avadanlıqlarının istismarı mühəndisliyi	50	37	74.00	254.1	Milli Aviasiya Akademiyası	37
5	Balıqçılıq və balıqçılıq təsərrüfatı işi	45	45	100.00	178.3	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	45
6	Biotibbi texnologiya mühəndisliyi	100	87	87.00	248.0	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	60
						Azərbaycan Texniki Universiteti	27
7	Cihazqayırma mühəndisliyi	70	37	52.86	247.7	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	30
						Azərbaycan Texniki Universiteti	1
						Milli Aviasiya Akademiyası	5
						Qərbi Kaspi Universiteti	1
8	Çoxişlənən malların texnologiyası mühəndisliyi	105	28	26.67	220.0	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	23
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	2
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	3
9	Çoxkanallı radiorele və troposfer rabitəsinin yerüstü aparatlarının hazırlanması, istismarı və təmiri	15	8	53.33	248.8	Azərbaycan Texniki Universiteti	8
10	Dağ- mədən mühəndisliyi	50	27	54.00	218.8	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	26
						Azərbaycan Texniki Universiteti	1
11	Dəmiryol nəqliyyatı və təsərrüfatı mühəndisliyi	50	42	84.00	202.5	Azərbaycan Texniki Universiteti	39
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3
12	Dəniz naviqasiyası mühəndisliyi	85	80	94.12	351.9	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	80
13	Ekologiya mühəndisliyi	180	131	72.78	227.0	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	52
						Azərbaycan Texniki Universiteti	15
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	33
						Bakı Mühəndislik Universiteti	5
						Milli Aviasiya Akademiyası	10
						Gəncə Dövlət Universiteti	5
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	7
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	4
14	Elektrik mühəndisliyi	209	155	74.16	202.2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	50
						Azərbaycan Texniki Universiteti	39
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	21
						Bakı Mühəndislik Universiteti	9
						Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	24
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	9
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	3

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
15	Elektroenergetika mühəndisliyi	209	143	68.42	216.0	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	89
						Azərbaycan Texniki Universiteti	16
						Bakı Mühəndislik Universiteti	12
						Milli Aviasiya Akademiyası	7
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	7
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	9
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	3
16	Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi	240	140	58.33	251.0	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	74
						Azərbaycan Texniki Universiteti	36
						Milli Aviasiya Akademiyası	21
						Xəzər Universiteti	9
17	Enerji maşınqayırması mühəndisliyi	90	22	24.44	247.5	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	14
						Azərbaycan Texniki Universiteti	8
18	Fizika	138	87	63.04	272.6	Bakı Dövlət Universiteti	76
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	6
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	5
19	Fizika müəllimliyi	237	237	100.00	377.8	Bakı Dövlət Universiteti	153
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	63
						Bakı Mühəndislik Universiteti	6
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	5
						Gəncə Dövlət Universiteti	2
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	1
						Lənkəran Dövlət Universiteti	6
						Xəzər Universiteti	1
20	Fövqəladə hallar və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi	65	65	100.00	242.7	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	29
						Azərbaycan Texniki Universiteti	15
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	21
21	Geodeziya və xəritəçilik mühəndisliyi	70	42	60.00	212.0	Bakı Dövlət Universiteti	24
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	18
22	Geofizika mühəndisliyi	70	19	27.14	207.6	Bakı Dövlət Universiteti	4
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	15
23	Geologiya	85	42	49.41	280.3	Bakı Dövlət Universiteti	13
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	29
24	Geologiya mühəndisliyi	80	38	47.50	221.6	Bakı Dövlət Universiteti	8
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	30
25	Gəmi energetik qurğularının istismarı mühəndisliyi	80	52	65.00	274.5	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	52
26	Gəmiqayırma və gəmi təmiri mühəndisliyi	25	25	100.00	327.6	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	25
27	Hava nəqliyyatında texnoloji proseslərin və istehsalatın təhlükəsizliyi mühəndisliyi	24	20	83.33	331.8	Milli Aviasiya Akademiyası	20
28	Hava nəqliyyatının hərəkətinin idarə olunması mühəndisliyi	30	27	90.00	250.9	Milli Aviasiya Akademiyası	27
29	Hidrogeologiya mühəndisliyi	40	17	42.50	262.1	Bakı Dövlət Universiteti	7
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	10

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
30	İnformasiya texnologiyaları	520	394	75.77	252.6	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	141
						Azərbaycan Texniki Universiteti	27
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	41
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	56
						Bakı Mühəndislik Universiteti	60
						Milli Aviasiya Akademiyası	19
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	19
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	14
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	1
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	3
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	6
						Lənkəran Dövlət Universiteti	5
						Qərbi Kaspi Universiteti	1
						"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	1
31	İnformasiya təhlükəsizliyi	151	143	94.70	306.9	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	83
						Azərbaycan Texniki Universiteti	21
						Bakı Ali Neft Məktəbi	18
						Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	21
32	İnformatika müəllimliyi	180	179	99.44	323.4	Bakı Dövlət Universiteti	127
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	38
						Gəncə Dövlət Universiteti	14
33	İnşaat mühəndisliyi	150	138	92.00	256.3	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	122
						Bakı Mühəndislik Universiteti	14
						Xəzər Universiteti	2
34	İstehlak mallarının ekspertizası və marketinqi	202	137	67.82	232.8	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	131
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	3
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	1
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1
						Qərbi Kaspi Universiteti	1
35	İstilik energetikası mühəndisliyi	100	45	45.00	232.0	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	28
						Azərbaycan Texniki Universiteti	14
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	3
36	Kimya mühəndisliyi	218	217	99.54	306.8	Bakı Dövlət Universiteti	19
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	113
						Bakı Mühəndislik Universiteti	35
						Bakı Ali Neft Məktəbi	42
						Xəzər Universiteti	8
37	Kompozisiya materiallarından müdafiə təyinatlı məmulatların layihələndirilməsi və istehsalı	15	12	80.00	216.3	Azərbaycan Texniki Universiteti	12
38	Kompüter elmləri	466	391	83.91	263.4	Bakı Dövlət Universiteti	194
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	101
						Azərbaycan Texniki Universiteti	11
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	45
						Gəncə Dövlət Universiteti	11
						Xəzər Universiteti	29

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
39	Kompüter mühəndisliyi	404	330	81.68	208.6	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	134
						Azərbaycan Texniki Universiteti	53
						Bakı Mühəndislik Universiteti	60
						Milli Aviasiya Akademiyası	15
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	8
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	18
						Lənkəran Dövlət Universiteti	9
						"Azərbaycan" Universiteti	1
						Qərbi Kaspi Universiteti	5
						Xəzər Universiteti	27
40	Kosmik idarəetmə sistemləri mühəndisliyi	15	12	80.00	323.3	Milli Aviasiya Akademiyası	12
41	Kosmik texnika mühəndisliyi	15	5	33.33	245.8	Milli Aviasiya Akademiyası	5
42	Kosmik texnologiyalar mühəndisliyi	15	5	33.33	255.8	Milli Aviasiya Akademiyası	5
43	Qida məhsulları mühəndisliyi	170	123	72.35	217.7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	75
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	25
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	11
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	2
						Lənkəran Dövlət Universiteti	10
44	Logistika və nəqliyyat texnologiyaları mühəndisliyi	80	80	100.00	268.0	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	43
						Azərbaycan Texniki Universiteti	12
						Bakı Mühəndislik Universiteti	25
45	Maşın mühəndisliyi	120	65	54.17	201.4	Azərbaycan Texniki Universiteti	46
						Bakı Mühəndislik Universiteti	19
46	Materialşünaslıq mühəndisliyi	70	62	88.57	221.5	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	48
						Azərbaycan Texniki Universiteti	7
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	7
47	Mexanika	30	11	36.67	290.0	Bakı Dövlət Universiteti	11
48	Mexanika mühəndisliyi	130	75	57.69	212.9	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	35
						Azərbaycan Texniki Universiteti	5
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	4
						Bakı Mühəndislik Universiteti	26
						Xəzər Universiteti	5
49	Mexatronika və robototexnika mühəndisliyi	65	45	69.23	208.5	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	38
						Azərbaycan Texniki Universiteti	4
						Qərbi Kaspi Universiteti	3
50	Meliorasiya və su təsərrüfatı tikintisi mühəndisliyi	105	108	102.86	215.4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	46
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	60
51	Memarlıq	110	110	100.00	6.0 287.3	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	83
						Bakı Mühəndislik Universiteti	25
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	2
52	Meşə materiallarının və ağac emalının texnologiyası mühəndisliyi	25	2	8.00	224.4	Qərbi Kaspi Universiteti	2

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
53	Meşəçilik	52	90	173.08	164.7	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	30
						Lənkəran Dövlət Universiteti	57
						Qərbi Kaspi Universiteti	3
54	Metallurgiya mühəndisliyi	60	24	40.00	212.0	Azərbaycan Texniki Universiteti	21
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	3
55	Metrologiya, standartlaşdırma və sertifikasiya mühəndisliyi	135	48	35.56	248.2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	24
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	24
56	Mühəndis sistemlərinin və qurğularının tikintisi mühəndisliyi	85	29	34.12	222.4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	25
						Bakı Mühəndislik Universiteti	4
57	Neft- qaz qurğuları mühəndisliyi	120	93	77.50	259.8	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	89
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	4
58	Neft- qaz mühəndisliyi	235	231	98.30	414.9	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	181
						Bakı Ali Neft Məktəbi	43
						Xəzər Universiteti	7
59	Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi	50	33	66.00	253.6	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	28
						Bakı Mühəndislik Universiteti	5
60	Nəqliyyatda daşımaların və idarəetmənin təşkili mühəndisliyi	90	65	72.22	225.4	Azərbaycan Texniki Universiteti	43
						Milli Aviasiya Akademiyası	14
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	5
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	3
61	Optotexnika	15	15	100.00	215.0	Azərbaycan Texniki Universiteti	15
62	Pirotexniki vasitələrin texnologiyası	15	15	100.00	242.2	Azərbaycan Texniki Universiteti	15
63	Poliqrafiya mühəndisliyi	20	8	40.00	264.8	Azərbaycan Texniki Universiteti	8
64	Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi	247	176	71.26	238.8	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	81
						Azərbaycan Texniki Universiteti	14
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	17
						Bakı Mühəndislik Universiteti	14
						Milli Aviasiya Akademiyası	7
						Bakı Ali Neft Məktəbi	36
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	3
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	2
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	2
65	Riyaziyyat	125	95	76.00	257.8	Bakı Dövlət Universiteti	92
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	3
66	Riyaziyyat müəllimliyi	300	298	99.33	412.5	Bakı Dövlət Universiteti	165
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	98
						Bakı Mühəndislik Universiteti	18
						Gəncə Dövlət Universiteti	6
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	5
						Lənkəran Dövlət Universiteti	6

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
67	Riyaziyyat və informatika müəllimliyi	385	383	99.48	365.6	Bakı Dövlət Universiteti	14
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	140
						Bakı Mühəndislik Universiteti	30
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	25
						Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	7
						Gəncə Dövlət Universiteti	56
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	38
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	23
						Lənkəran Dövlət Universiteti	27
						Xəzər Universiteti	21
						Bakı Qızlar Universiteti	2
68	Sənaye mühəndisliyi	85	79	92.94	257.3	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	59
						Bakı Mühəndislik Universiteti	20
69	Silah və silah sistemlərinin istehsal texnologiyası	40	34	85.00	216.2	Azərbaycan Texniki Universiteti	34
70	Sistem mühəndisliyi	100	99	99.00	359.3	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	77
						Azərbaycan Texniki Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	10
						Bakı Mühəndislik Universiteti	9
						Milli Aviasiya Akademiyası	2
71	Şəhərsalma	45	34	75.56	225.2	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	30
						Bakı Mühəndislik Universiteti	4
72	Şərabçılıq	40	30	75.00	186.4	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	30
73	Texnologiya müəllimliyi	65	65	100.00	236.0	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	44
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	6
						Gəncə Dövlət Universiteti	13
						Lənkəran Dövlət Universiteti	2
74	Texnoloji maşın və avadanlıqlar mühəndisliyi	170	87	51.18	201.1	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	42
						Azərbaycan Texniki Universiteti	6
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	37
75	Təkrar emal və bərpa texnologiyaları mühəndisliyi	50	33	66.00	216.6	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	28
						Azərbaycan Texniki Universiteti	5
76	Tikinti materialları və məmulatlarının texnologiyası mühəndisliyi	38	9	23.68	219.0	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	9
77	Torpaqşünaslıq və aqrokimya	220	182	82.73	153.9	Bakı Dövlət Universiteti	32
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	15
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	105
						Lənkəran Dövlət Universiteti	30
78	Uçuş mühəndisliyi	27	25	92.59	251.4	Milli Aviasiya Akademiyası	25
79	Yer quruluşu, torpaq və şəhər kadastrı	130	80	61.54	200.0	Bakı Dövlət Universiteti	31
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	33
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	16

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
80	Yerüstü nəqliyyat vasitələrinin mühəndisliyi	100	98	98.00	263.7	Azərbaycan Texniki Universiteti	54
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	27
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	7
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	5
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	5
81	Zootexniklik	75	74	98.67	152.2	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	74

II QRUP

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
1	Beynəlxalq münasibətlər	80	79	98.75	495.9	Bakı Dövlət Universiteti	44
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	26
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	9
2	Biznesin idarə edilməsi	110	110	100.00	548.7	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	12
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	90
						Bakı Mühəndislik Universiteti	4
						Xəzər Universiteti	4
3	Coğrafiya	92	92	100.00	333.5	Bakı Dövlət Universiteti	92
4	Coğrafiya müəllimliyi	174	174	100.00	384.6	Bakı Dövlət Universiteti	121
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	35
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	8
						Gəncə Dövlət Universiteti	3
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	2
						Xəzər Universiteti	5
5	Davamlı inkişafın idarə edilməsi	34	34	100.00	457.1	Bakı Dövlət Universiteti	9
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	25
6	Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi	125	123	98.40	347.9	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	29
						Bakı Mühəndislik Universiteti	31
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	38
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	19
						Gəncə Dövlət Universiteti	2
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	1
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	2
						Bakı Biznes Universiteti	1
7	Dünya iqtisadiyyatı	75	74	98.67	537.5	Bakı Dövlət Universiteti	12
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	62
8	Hidrometeorologiya	30	30	100.00	322.4	Bakı Dövlət Universiteti	15
						Milli Aviasiya Akademiyası	15
9	İdman menecmenti və kommunikasiya	50	27	54.00	236.3	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	27

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
10	İqtisadiyyat	292	289	98.97	525.5	Bakı Dövlət Universiteti	12
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	22
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	177
						Bakı Mühəndislik Universiteti	4
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	27
						Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	25
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	12
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	4
						Lənkəran Dövlət Universiteti	2
						Xəzər Universiteti	3
						Bakı Biznes Universiteti	1
11	Kommersiya	30	30	100.00	451.3	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	30
12	Maliyyə	160	154	96.25	604.2	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	144
						Bakı Mühəndislik Universiteti	3
						Xəzər Universiteti	7
13	Marketinq	100	100	100.00	469.2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	13
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	76
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	3
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	7
14	Menecment	188	188	100.00	489.8	Bakı Dövlət Universiteti	5
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	21
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	116
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	27
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	4
						Milli Aviasiya Akademiyası	2
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	2
						Xəzər Universiteti	10
15	Mühasibat uçotu və audit	275	272	98.91	566.2	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	248
						Bakı Mühəndislik Universiteti	7
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	4
						Qərbi Kaspi Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	9
16	Nəqliyyat servisi (nəqliyyat növləri üzrə)	35	35	100.00	332.0	Azərbaycan Texniki Universiteti	28
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	7
17	Regionşünaslıq (regionlar üzrə)	99	98	98.99	348.1	Bakı Dövlət Universiteti	43
						Azərbaycan Dillər Universiteti	47
						Bakı Slavyan Universiteti	1
						Qərbi Kaspi Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	6
18	Sənayenin təşkili və idarə olunması	240	238	99.17	406.4	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	79
						Azərbaycan Texniki Universiteti	26
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	33
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	98
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	1
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	1

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
19	Sosiologiya	81	71	87.65	244.6	Bakı Dövlət Universiteti	47
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	8
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	16
20	Statistika	60	52	86.67	233.3	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	52
21	Tarix və coğrafiya müəllimliyi	219	219	100.00	367.1	Bakı Dövlət Universiteti	5
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	130
						Gəncə Dövlət Universiteti	38
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	23
						Lənkəran Dövlət Universiteti	23
22	Turizm və otelçilik	570	470	82.46	206.0	Bakı Dövlət Universiteti	98
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	11
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	27
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	174
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	20
						Gəncə Dövlət Universiteti	28
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	16
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	18
						Lənkəran Dövlət Universiteti	19
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	3
						"Azərbaycan" Universiteti	4
						Qərbi Kaspi Universiteti	22
						Xəzər Universiteti	18
						Bakı Avrasiya Universiteti	2
						"Odlar Yurdu" Universiteti	9
						"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	1

III QRUP

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbul olma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
1	Antropologiya	12	8	66.67	453.1	Bakı Dövlət Universiteti	8
2	Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi	443	443	100.00	495.5	Bakı Dövlət Universiteti	120
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	201
						Bakı Slavyan Universiteti	37
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	16
						Gəncə Dövlət Universiteti	41
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	1
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	6
						Lənkəran Dövlət Universiteti	11
						Xəzər Universiteti	10
3	Bədii yaradıcılıq və ekran dramaturgiyası	13	6	46.15	336.0	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	6

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbul olma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
4	Dil və ədəbiyyat müəllimliyi (dillər üzrə)	82	81	98.78	435.2	Bakı Dövlət Universiteti	9
						Azərbaycan Dillər Universiteti	68
						Bakı Slavyan Universiteti	4
5	Dinşünaslıq	40	39	97.50	241.3	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	35
						"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	4
6	Dövlət və ictimai münasibətlər	50	50	100.00	602.8	Bakı Dövlət Universiteti	22
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	28
7	Fəlsəfə	35	35	100.00	295.0	Bakı Dövlət Universiteti	34
						Qərbi Kaspi Universiteti	1
8	Filologiya (dil və ədəbiyyat göstərilməklə)	80	80	100.00	488.2	Bakı Dövlət Universiteti	41
						Azərbaycan Dillər Universiteti	32
						Bakı Slavyan Universiteti	6
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	1
9	Hüquqşünaslıq	215	215	100.00	617.0	Bakı Dövlət Universiteti	180
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	26
						Milli Aviasiya Akademiyası	1
						Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	4
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	4
10	Xarici dil müəllimliyi (dillər üzrə)	500	499	99.80	527.4	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	7
						Azərbaycan Dillər Universiteti	421
						Bakı Slavyan Universiteti	2
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	30
						Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	1
						Gəncə Dövlət Universiteti	21
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	16
11	İbtidai sinif müəllimliyi	450	449	99.78	442.4	Bakı Dövlət Universiteti	9
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	294
						Azərbaycan Dillər Universiteti	20
						Bakı Slavyan Universiteti	30
						Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	18
						Gəncə Dövlət Universiteti	38
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	8
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	8
						Lənkəran Dövlət Universiteti	9
						Xəzər Universiteti	15
12	İslamşünaslıq	36	36	100.00	200.2	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	36
13	Jurnalistika	105	105	100.00	424.3	Bakı Dövlət Universiteti	78
						Azərbaycan Dillər Universiteti	26
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
14	Kinoşünaslıq	12	12	100.00	329.6	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	12
15	Kitabxanaçılıq və informasiya	50	50	100.00	385.0	Bakı Dövlət Universiteti	47
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbul olma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
16	Kitabşünaslıq	15	15	100.00	381.5	Bakı Dövlət Universiteti	15
17	Korreksiyaedici təlim	75	74	98.67	393.4	Bakı Dövlət Universiteti	35
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	39
18	Məktəbəqədər təlim və tərbiyə	270	269	99.63	347.5	Bakı Dövlət Universiteti	6
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	127
						Azərbaycan Dillər Universiteti	18
						Bakı Slavyan Universiteti	24
						Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	9
						Gəncə Dövlət Universiteti	22
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	25
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	19
						Lənkəran Dövlət Universiteti	8
						Bakı Qızlar Universiteti	7
						"Odlar Yurdu" Universiteti	4
19	Muzeyşünaslıq, arxiv işi və abidələrin qorunması	50	49	98.00	327.3	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	22
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	18
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	6
						Lənkəran Dövlət Universiteti	3
20	Politologiya	69	67	97.10	385.3	Bakı Dövlət Universiteti	33
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	28
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	3
						Qərbi Kaspi Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	2
21	Sənətşünaslıq	60	42	70.00	282.2	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	27
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	15
22	Sosial iş	300	297	99.00	326.9	Bakı Dövlət Universiteti	104
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	50
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	17
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	18
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	12
						Gəncə Dövlət Universiteti	31
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	3
						"Azərbaycan" Universiteti	21
						Bakı Avrasiya Universiteti	5
						"Odlar Yurdu" Universiteti	6
						Bakı Biznes Universiteti	14
						Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	16
23	Tarix	120	119	99.17	496.5	Bakı Dövlət Universiteti	114
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
						Gəncə Dövlət Universiteti	3

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbul olma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
24	Tarix müəllimliyi	231	231	100.00	497.8	Bakı Dövlət Universiteti	120
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	62
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	18
						Gəncə Dövlət Universiteti	16
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	5
						Lənkəran Dövlət Universiteti	3
						Xəzər Universiteti	6
						"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	1
25	Teatrşünaslıq	13	12	92.31	299.8	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	11
						Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	1
26	Təhsildə sosial-psixoloji xidmət	240	238	99.17	362.1	Bakı Dövlət Universiteti	68
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	96
						Bakı Slavyan Universiteti	17
						Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	10
						Gəncə Dövlət Universiteti	20
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	13
						Lənkəran Dövlət Universiteti	7
						Bakı Qızlar Universiteti	3
						"Odlar Yurdu" Universiteti	4
27	Tərcümə (dillər üzrə)	180	180	100.00	482.9	Bakı Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Dillər Universiteti	133
						Bakı Slavyan Universiteti	10
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	10
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	9
						Gəncə Dövlət Universiteti	3
						"Azərbaycan" Universiteti	1
						Qərbi Kaspi Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	11
						Bakı Biznes Universiteti	1

IV QRUP

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbul olma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
1	Bağçılıq və tərəvəzçilik	75	17	22.67	150.8	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	15
						Lənkəran Dövlət Universiteti	2
2	Baytarlıq	135	94	69.63	152.5	Naxçıvan Dövlət Universiteti	8
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	72
						Lənkəran Dövlət Universiteti	14
3	Bədən tərbiyəsi və idmanda reabilitasiya	50	44	88.00	337.1	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	44

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbul olma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
4	Biologiya	149	112	75.17	231.3	Bakı Dövlət Universiteti	82
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	14
						Gəncə Dövlət Universiteti	4
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	5
						Qərbi Kaspi Universiteti	5
						"Odlar Yurdu" Universiteti	2
5	Biologiya müəllimliyi	154	151	98.05	385.6	Bakı Dövlət Universiteti	93
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	36
						Bakı Mühəndislik Universiteti	11
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	10
						Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	1
6	Bitki mühafizəsi	45	31	68.89	150.4	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	31
7	Ekologiya	190	147	77.37	159.6	Bakı Dövlət Universiteti	51
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	28
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	56
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	3
						Lənkəran Dövlət Universiteti	6
						Qərbi Kaspi Universiteti	1
						"Odlar Yurdu" Universiteti	2
8	Əczaçılıq	120	152	126.67	155.9	Azərbaycan Tibb Universiteti	57
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	8
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	87
9	Hərbi həkim işi	95	61	64.21	426.7	Azərbaycan Tibb Universiteti	61
10	Kimya	162	128	79.01	225.6	Bakı Dövlət Universiteti	113
						Gəncə Dövlət Universiteti	5
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	10
11	Kimya müəllimliyi	129	125	96.90	443.8	Bakı Dövlət Universiteti	95
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	6
						Bakı Mühəndislik Universiteti	13
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	10
						Gəncə Dövlət Universiteti	1
12	Kimya və biologiya müəllimliyi	143	143	100.00	386.4	Bakı Dövlət Universiteti	4
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	87
						Gəncə Dövlət Universiteti	20
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	6
						Lənkəran Dövlət Universiteti	10
						Xəzər Universiteti	16
13	Müalicə işi	450	436	96.89	578.7	Azərbaycan Tibb Universiteti	434
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
14	Psixologiya	153	152	99.35	290.6	Bakı Dövlət Universiteti	95
						Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	5
						Gəncə Dövlət Universiteti	8
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	14
						Qərbi Kaspi Universiteti	10
						Xəzər Universiteti	16
						Bakı Qızlar Universiteti	2
						"Odlar Yurdu" Universiteti	2

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbul olma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
15	Stomatologiya	65	65	100.00	545.5	Azərbaycan Tibb Universiteti	52
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	13
16	Su bioehtiyatları və akvabitkilər	85	56	65.88	158.3	Bakı Dövlət Universiteti	10
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	43
						Qərbi Kaspi Universiteti	3
17	Tibbi profilaktika	60	49	81.67	335.6	Azərbaycan Tibb Universiteti	40
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	9

V QRUP

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbul olma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
1	Aktyor sənəti	40	40	100.00	7.0 109.3	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	36
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	4
2	Bədən tərbiyəsi və idman	135	135	100.00	6.0 117.2	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	128
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Gəncə Dövlət Universiteti	6
3	Bəstəkarlıq	8	2	25.00	9.0 179.9	Bakı Musiqi Akademiyası	2
4	Dekorativ sənət	40	40	100.00	8.0 129.7	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	5
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	35
5	Dirijorluq	17	5	29.41	8.0 94.9	Bakı Musiqi Akademiyası	3
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	2
6	Dizayn	150	150	100.00	6.0 154.2	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	58
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	3
						Bakı Mühəndislik Universiteti	11
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	8
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	67
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	2
						Xəzər Universiteti	1
7	Estrada sənəti	15	15	100.00	6.0 101.3	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	7
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	8
8	Fiziki tərbiyə və çağırışaqədərki hazırlıq (qızlar üçün fiziki tərbiyə) müəllimliyi	207	207	100.00	6.0 112.6	Bakı Dövlət Universiteti	7
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	9
						Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	156
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	6
						Gəncə Dövlət Universiteti	20
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	9
9	Heykəltəraşlıq	9	7	77.78	8.0 133.7	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	7

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbul olma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
10	Xalq çalğı alətləri ifaçılığı	55	55	100.00	9.0 89.3	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	30
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	16
						Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	5
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	4
11	Xoreoqrafiya sənəti (sahələr üzrə)	23	14	60.87	6.0 95.8	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	14
12	İnstrumental ifaçılıq	90	90	100.00	8.0 74.7	Bakı Musiqi Akademiyası	63
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	24
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3
13	Qrafika	15	15	100.00	8.0 187.5	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	14
14	Məşqçi (idman növü üzrə)	247	246	99.60	7.0 107.2	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	246
15	Musiqi müəllimliyi	95	95	100.00	5.0 69.1	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	8
						Bakı Musiqi Akademiyası	39
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	10
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	13
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	6
						Gəncə Dövlət Universiteti	19
16	Musiqişünaslıq	30	30	100.00	6.0 105.2	Bakı Musiqi Akademiyası	14
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	7
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	2
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	7
17	Operator sənəti	10	7	70.00	6.0 159.2	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	7
18	Rejissorluq	20	20	100.00	7.0 72.3	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	20
19	Rəqs müəllimliyi	6	5	83.33	7.0 96.7	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	5
20	Rəngkarlıq	30	30	100.00	8.0 204.9	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	25
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
21	Solo oxuma	50	43	86.00	6.0 69.1	Bakı Musiqi Akademiyası	9
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	24
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	8
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
22	Təsviri incəsənət müəllimliyi	145	145	100.00	5.0 106.6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	33
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	23
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	51
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3
						Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	2
						Gəncə Dövlət Universiteti	32
						Lənkəran Dövlət Universiteti	1

Respublikanın böyük şəhərlərini təmsil edən abituriyentlərin (cari və əvvəlki illərin məzunları) dövlət vəsaiti hesabına maliyyələşən yerlər üzrə qəbulolma göstəricilərini müqayisə etdikdə (1.1.6 saylı cədvələ bax) məlum olur ki, üstünlük Sumqayıt şəhərinin abituriyentlərinin tərəfindədir. Bu şəhərin hər 100 abituriyentindən 36-37-si ali təhsil müəssisələrinin dövlət sifarişli yerlərinə qəbul olmuşdur. Oğlan və qız abituriyentlərin qəbulolma göstəricilərinin ayrılıqda təhlili də göstərir ki, burada da ən yüksək göstərici oğlanlar (32.94%) və qızlar (39.56%) üzrə Sumqayıt şəhərinin abituriyentlərinə aiddir.

Cədvəl 1.1.6

RESPUBLİKANIN BÖYÜK ŞƏHƏRLƏRİNİ TƏMSİL EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN DÖVLƏT VƏSAİTİ HESABINA MALİYYƏLƏŞƏN YERLƏRƏ QƏBULOLMA GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	Ş Ə H Ə R	Abituriyentlərin sayı			Qəbul olub			Qəbulolma faizi		
		Cəmi	Oğlan	Qız	Cəmi	Oğlan	Qız	Cəmi	Oğlan	Qız
1	Sumqayıt	2929	1521	1408	1058	501	557	36.12	32.94	39.56
2	Gəncə	2435	1201	1234	674	290	384	27.68	24.15	31.12
3	Mingəçevir	739	375	364	197	83	114	26.66	22.13	31.32
4	Bakı	22189	11320	10869	5836	2650	3186	26.30	23.41	29.31
5	Naxçıvan	844	424	420	197	73	124	23.34	17.22	29.52

Qeyd etmək lazımdır ki, son illər dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşən yerlərə respublikanın kənd rayonlarından qəbul olan gənclərin sayı getdikcə artır. Bu il dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına ali təhsil müəssisələrinə kənd rayonlarının ümumtəhsil müəssisələrindən qəbul olanların nisbi çəkisi (53.53%) ötənilki səviyyədə (53.55%) qalıb. Nəzərə almaq lazımdır ki, bu ali təhsil müəssisələri, əsasən, şəhərlərdə yerləşir. Bu amil şəhərlərdən qəbul olan abituriyentlərlə müqayisədə kənd rayonlarından qəbul olan abituriyentlər üçün bir sıra əlavə məişət problemləri yaradır.

Ümumi təhsil müəssisələrini 2019-cu ildə bitirmiş abituriyentlərin dövlət sifarişi əsasında ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma göstəriciləri haqqında məlumat 1.1.7 saylı cədvəldə təqdim olunur. Cədvəldən də göründüyü kimi, məzunlarının dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşən yerlərə qəbulolma göstəricisinə görə, ən yüksək nəticə Sumqayıt şəhərinin, Qax və Siyəzən rayonlarının məzunlarına məxsusdur. Bu şəhər və rayonların builki məzunlarının, müvafiq olaraq, 35.41, 33.80 (Qax rayonu üzrə gürcü bölməsini nəzərə almasaq, 39.30) və 31.32 faizi dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olmuşdur. Məzunlarının dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşən yerlərə qəbulolma göstəricisinə görə ənənəvi olaraq Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan liseylər və özəl liseylər respublikanın digər ümumtəhsil müəssisələri ilə müqayisədə böyük üstünlüyə malikdir. Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan liseylərin və özəl liseylərin hər 100 nəfər builki məzunundan 30-31-i dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olmuşdur.

Ən zəif nəticə Daşkəsən və Sabirabad rayonlarının ümumtəhsil müəssisələrinin məzunlarına aiddir. Daşkəsən rayonunun hər 100 məzunundan yalnız 9-u, Sabirabad rayonunun isə hər 100 məzunundan yalnız 9-10-u ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında qəbul olmuşdur.

1.1.7 saylı cədvəldə ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında qəbul olan builki məzunların qəbul imtahanında iştirak edən abituriyentlərin sayına görə faizi də təqdim edilmişdir. Bu göstərici üzrə Qax, Neftçala, Qəbələ, İsmayıllı və Siyəzən rayonlarının məzunları fərqlənmişlər. Belə ki, Qax rayonu üzrə 295 nəfər abituriyentdən 145-i (49.15%-i), Neftçala rayonu üzrə 320 nəfər abituriyentdən 133-ü (41.56%-i), Qəbələ, İsmayıllı və Siyəzən rayonları üzrə müvafiq olaraq, 749, 546 və 268 nəfər abituriyentdən 306-sı (40.85%-i), 223-ü (40.84%-i) və 109-u (40.67%-i) dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olmuşdur.

Cədvəl 1.1.7

2019-CU İL MƏZUNLARININ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA QƏBULOLMA GÖSTƏRİCİLƏRİ

(cədvəldə imtahanda bilavasitə iştirak edən abituriyentlərin sayı göstərilib)

№	TƏHSİL ŞÖBƏSİ	Bütün məzunların sayı	Attestat alan məzunların sayı	Abituriyentlərin		Qəbul olan abituriyentlərin		
				sayı	faizi (bölgənin bütün məzunlarının sayına görə)	sayı	faizi (bölgənin abituriyentləri-nin sayına görə)	faizi (bölgənin bütün məzunlarının sayına görə)
1	Bakı şəhəri	20320	20159	17505	86.15	4876	27.85	24.00
2	Sumqayıt şəhəri	2869	2858	2611	91.01	1016	38.91	35.41
3	Gəncə şəhəri	2399	2387	2033	84.74	608	29.91	25.34
4	Abşeron rayonu	2383	2376	2021	84.81	542	26.82	22.74
5	Liseylər (TN tabeli və özəl)	2099	2094	1672	79.66	645	38.58	30.73
6	Şəki rayonu	1638	1622	1157	70.63	408	35.26	24.91
7	Cəlilabad rayonu	1588	1563	878	55.29	169	19.25	10.64
8	Tovuz rayonu	1560	1549	955	61.22	287	30.05	18.40
9	Lənkəran rayonu	1554	1528	991	63.77	249	25.13	16.02
10	Xaçmaz rayonu	1451	1433	883	60.85	190	21.52	13.09
11	Şəmkir rayonu	1438	1418	954	66.34	228	23.90	15.86
12	Masallı rayonu	1311	1283	795	60.64	199	25.03	15.18
13	Ağdam rayonu	1307	1281	945	72.30	140	14.81	10.71
14	Quba rayonu	1293	1267	865	66.90	218	25.20	16.86
15	Sabirabad rayonu	1211	1136	576	47.56	111	19.27	9.17
16	Bərdə rayonu	1194	1173	805	67.42	186	23.11	15.58
17	Qəbələ rayonu	1145	1137	749	65.41	306	40.85	26.72
18	Kəlbəcər rayonu	1144	1131	877	76.66	113	12.88	9.88
19	Ağcabədi rayonu	1094	1069	686	62.71	131	19.10	11.97
20	Füzuli rayonu	1072	1060	726	67.72	72	9.92	6.72
21	Zaqatala rayonu	1060 (1043)	1056 (1039)	629	59.34 (60.31)	204	32.43	19.25 (19.56)
22	Yevlax rayonu	1008	985	583	57.84	138	23.67	13.69
23	Salyan rayonu	1000	963	619	61.90	198	31.99	19.80
24	Kürdəmir rayonu	952	928	495	52.00	153	30.91	16.07
25	İmişli rayonu	926	888	526	56.80	119	22.62	12.85
26	Göyçay rayonu	890	889	588	66.07	185	31.46	20.79
27	Laçın rayonu	890	888	705	79.21	93	13.19	10.45
28	Goranboy rayonu	850	846	581	68.35	164	28.23	19.29
29	Qusar rayonu	847	844	466	55.02	137	29.40	16.17
30	Ağdaş rayonu	828	823	586	70.77	160	27.30	19.32
31	Mingəçevir şəhəri	781	777	657	84.12	190	28.92	24.33
32	Biləsuvar rayonu	774	740	491	63.44	126	25.66	16.28
33	İsmayıllı rayonu	767	764	546	71.19	223	40.84	29.07
34	Naxçıvan şəhəri	747	747	675	90.36	179	26.52	23.96
35	Beyləqan rayonu	728	727	499	68.54	107	21.44	14.70
36	Astara rayonu	719	717	502	69.82	123	24.50	17.11
37	Qazax rayonu	703	702	488	69.42	160	32.79	22.76
38	Cəbrayıl rayonu	694	689	571	82.28	71	12.43	10.23

Cədvəl 1.1.7 (ardı)

№	TƏHSİL ŞÖBƏSİ	Bütün məzunların sayı	Attestat alan məzunların sayı	Abituriyentlərin		Qəbul olan abituriyentlərin		
				sayı	faizi (bölgənin bütün məzunlarının sayına görə)	sayı	faizi (bölgənin abituriyentlərinin sayına görə)	faizi (bölgənin bütün məzunlarının sayına görə)
39	Şirvan şəhəri	682	672	559	81.96	151	27.01	22.14
40	Saatlı rayonu	676	670	388	57.40	83	21.39	12.28
41	Gədəbəy rayonu	662	648	362	54.68	102	28.18	15.41
42	Balakən rayonu	658 (654)	658 (654)	438	66.57 (66.97)	132	30.14	20.06 (20.18)
43	Göygöl rayonu	647	637	440	68.01	121	27.50	18.70
44	Ağstafa rayonu	643	643	457	71.07	157	34.35	24.42
45	Şamaxı rayonu	640	635	487	76.09	113	23.20	17.66
46	Yardımlı rayonu	609	584	276	45.32	76	27.54	12.48
47	Tərtər rayonu	607	602	382	62.93	67	17.54	11.04
48	Ucar rayonu	541	540	370	68.39	115	31.08	21.26
49	Şərur rayonu	531	531	424	79.85	60	14.15	11.30
50	Şabran rayonu	520	513	289	55.58	77	26.64	14.81
51	Ağsu rayonu	518	516	337	65.06	61	18.10	11.78
52	Neftçala rayonu	510	505	320	62.75	133	41.56	26.08
53	Babək rayonu	484	484	368	76.03	82	22.28	16.94
54	Zəngilan rayonu	477	475	424	88.89	53	12.50	11.11
55	Oğuz rayonu	455	455	327	71.87	123	37.61	27.03
56	Lerik rayonu	450	447	269	59.78	69	25.65	15.33
57	Qubadlı rayonu	445	444	409	91.91	94	22.98	21.12
58	Samux rayonu	437	435	309	70.71	73	23.62	16.70
59	Qax rayonu	429 (369)	429 (369)	295	68.76 (79.95)	145	49.15	33.80 (39.30)
60	Zərdab rayonu	419	419	269	64.20	66	24.54	15.75
61	Culfa rayonu	351	351	283	80.63	70	24.73	19.94
62	Siyəzən rayonu	348	347	268	77.01	109	40.67	31.32
63	Hacıqabul rayonu	342	342	249	72.81	91	36.55	26.61
64	Qobustan rayonu	291	286	154	52.92	58	37.66	19.93
65	Ordubad rayonu	236	236	211	89.41	56	26.54	23.73
66	Daşkəsən rayonu	189	187	88	46.56	17	19.32	8.99
67	Kəngərli rayonu	158	158	112	70.89	25	22.32	15.82
68	Şuşa rayonu	145	143	124	85.52	11	8.87	7.59
69	Şahbuz rayonu	139	139	106	76.26	38	35.85	27.34
70	Xocalı rayonu	125	125	102	81.60	6	5.88	4.80
71	Xocavənd rayonu	115	112	98	85.22	7	7.14	6.09
72	Xızı rayonu	108	107	76	70.37	14	18.42	12.96
73	İdman liseyləri	94	94	36	38.30	8	22.22	8.51
74	Sədərək rayonu	62	62	41	66.13	9	21.95	14.52
75	Naftalan şəhəri	54	54	40	74.07	8	20.00	14.81
Cəmi		**80031 (79950)**	**79182 (79101)**	**59078**	**73.82 (73.89)**	**16104**	**27.26**	**20.12 (20.14)**

Qeyd: *Mötərizədə gürcü bölməsinin şagirdləri nəzərə alınmadan hesablanmış göstəricilər təqdim edilmişdir.*

1.1.8 saylı cədvəldə (I – IV) ixtisas qrupları daxilində ən yüksək və ən aşağı keçid ballı ixtisasların siyahısı (xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla) təqdim edilmişdir (Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Naxçıvan Dövlət Universiteti və Lənkəran Dövlət Universitetinin ixtisaslarına dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün əlavə olaraq ayrılan yerlər və eləcə də Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun ixtisasları üzrə ayrılan yerlər nəzərə alınmayıb). Ən yüksək keçid balı Bakı Ali Neft Məktəbinin I qrupa daxil olan "İnformasiya təhlükəsizliyi (tədris ingilis dilində)" ixtisasına olmuşdur. Bu ixtisaslar üzrə keçid balı 673.5-ə bərabər olub. Ən aşağı keçid balı (200.0 bal) Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin "Yer quruluşu, torpaq və şəhər kadastrı" ixtisasında olmuşdur. V ixtisas qrupu üzrə ən yüksək keçid balı Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin "Dizayn" (181.3 bal) ixtisası (təhsil forması qiyabi olub) üzrə formalaşmışdır.

Cədvəl 1.1.8

ƏN YÜKSƏK VƏ ƏN AŞAĞI KEÇİD BALLI İXTİSASLAR
(dövlət sifarişi əsasında)

№	İXTİSAS QRUPU	Ən yüksək keçid ballı ixtisas		Ən aşağı keçid ballı ixtisas	
		İ X T İ S A S	minimal balı	İ X T İ S A S	minimal balı
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	İnformasiya təhlükəsizliyi (tədris ingilis dilində) (BANM)	673.5	Maşın mühəndisliyi (ATU)	201.4
		Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi (tədris ingilis dilində) (BANM)	657.8	Texnoloji maşın və avadanlıqlar mühəndisliyi (rus bölməsi, ADNSU)	201.1
		Neft-qaz mühəndisliyi (tədris ingilis dilində) (BANM)	639.3	Yer quruluşu, torpaq və şəhər kadastrı (ADAU)	200.0
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	Maliyyə (tədris ingilis dilində) (ADİU)	643.4	Turizm və otelçilik (NU)	214.8
		Mühasibat uçotu və audit (tədris ingilis dilində) (ADİU)	630.9	Turizm və otelçilik (AKU)	208.4
		Mühasibat uçotu və audit (QKU)	621.1	Turizm və otelçilik (OYU)	206.0
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	Hüquqşünaslıq (tədris ingilis dilində, BDU)	650.4	Fəlsəfə (rus bölməsi, BDU)	295.0
		Hüquqşünaslıq (DİA)	640.9	Sənətşünaslıq (ADRA)	282.2
		Hüquqşünaslıq (rus bölməsi, DİA)	631.8	Dinşünaslıq (NU)	241.3
		Hüquqşünaslıq (rus bölməsi, BDU)	624.8		
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	Müalicə işi (rus bölməsi, ATbU)	589.4	Kimya (GDU)	225.6
		Müalicə işi (NDU)	581.5	Ekologiya (LDU)	210.4
		Müalicə işi (ATbU)	578.7	Ekologiya (MDU)	208.5

İxtisarlar :

BDU	- Bakı Dövlət Universiteti	DİA	- Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası
AtbU	- Azərbaycan Tibb Universiteti	ADNSU	- Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti
BANM	- Bakı Ali Neft Məktəbi	ADİU	- Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
LDU	- Lənkəran Dövlət Universiteti	ATU	- Azərbaycan Texniki Universiteti
NDU	- Naxçıvan Dövlət Universiteti	ADRA	- Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası
GDU	- Gəncə Dövlət Universiteti	ADAU	- Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti
QKU	- Qərbi Kaspi Universiteti	MDU	- Mingəçevir Dövlət Universiteti
NU	- Naxçıvan Universiteti	OYU	- "Odlar Yurdu" Universiteti
		AKU	- Azərbaycan Kooperasiya Universiteti

1.2 Ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə tələbə qəbulu

Respublikanın dövlət ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul 1994-cü ildən aparılır. Həmin il dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən təhsil formasına və ödənişli təhsil formasına tələbə qəbulu müsabiqəsi ayrı-ayrı vaxtlarda keçirilmişdi. 1995-ci ildən başlayaraq hər iki təhsil formasına qəbul eyni vaxtda aparılır və abituriyentlərə ərizələrində dövlət büdcəsi hesabına maliyyələşən ixtisaslarla yanaşı, ödənişli ixtisasları da istədikləri ardıcıllıqla göstərmək imkanı verilir. Bu bölmədə ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə tələbə qəbulunun nəticələri haqqında məlumatlar təqdim edilir.

Bu il ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını seçib müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin 86.89%-i öz ərizələrində ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerləri də qeyd edib. Bu göstərici I qrup üzrə 78.20%, II qrup üzrə 88.99%, III qrup üzrə 91.48%, IV qrup üzrə 81.69%, V qrup üzrə 94.36% olub.

Azərbaycan bölməsi üzrə ərizə vermiş abituriyentlərin bütövlükdə 86.41%-i (I qrupda 77.46%-i, II qrupda 88.32%-i, III qrupda 91.14%-i, IV qrupda 81.10%-i, V qrupda 94.54%-i) ərizələrində ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerləri göstərib. Rus bölməsində müvafiq göstəricilər bütövlükdə 92.33% (I qrupda 86.15%, II qrupda 95.61%, III qrupda 96.30%, IV qrupda 90.13%, V qrupda 92.95%) olub.

İxtisas seçimində iştirak edən subbakalavrların 96.44%-i (11691 nəfər) ərizələrində ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerləri də qeyd edib. Bu göstərici I qrup üzrə 96.99% (3771 nəfər), II qrup üzrə 97.95% (4253 nəfər), III qrup üzrə 95.88% (2516 nəfər), IV qrup üzrə 89.78% (1010 nəfər), V qrup üzrə 95.53% (299 nəfər) olub.

Abituriyentlərin 17687-si ərizəsində yalnız ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerləri göstərib. Cari ildə yalnız ödənişli təhsil formasını seçən abituriyentlər ixtisas seçimində iştirak edənlərin 39.47%-ni təşkil edib. Ötən il bu rəqəm 46.91%-ə bərabər olub. 5622 subbakalavr da (ixtisas seçimində iştirak edən subbakalavrların 46.37%-i) ərizəsində yalnız ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerləri göstərib.

İxtisas qrupları üzrə ümumi qəbul planı, onun tərkib hissələri (dövlət sifarişi və ödənişli təhsil formaları üzrə nəzərdə tutulmuş yerlər) və ərizələrində ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerləri qeyd etmiş abituriyentlərin sayı 1.2.1 saylı cədvəldə təqdim edilir.

Cədvəl 1.2.1

ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL FORMASI ÜZRƏ QƏBUL APARILAN YERLƏRİN VƏ MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN ƏRİZƏLƏRİNİN SAYI

№	İXTİSAS QRUPU	Qəbul planı			Ərizələrin sayı (ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerlər üzrə)		
		Ümumi plan yerləri	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlərin sayı	Ödənişli təhsil forması üzrə nəzərdə tutulmuş yerlərin sayı	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Bütöv-lükdə
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	15191	9182	6009	9310	958	10268
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	14100	3119	10981	7784	850	8634
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	11260	3746	7514	13317	989	14306
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	3707	2260	1447	2557	201	2758
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	3507	1437	2070	4187	501	4688
CƏMİ		**47765**	**19744**	**28021**	**36708**	**3430**	**40138**

Qəbulun nəticələri (bax: cədvəl 1.2.2) göstərir ki, dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozuna əsasən nəzərdə tutulan 19744 yerə 17649 nəfər tələbə qəbul olub (Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Naxçıvan Dövlət Universiteti və Lənkəran Dövlət Universitetinə dovlət sifarişi əsasında ayrılmış əlavə yerlərə 73 nəfər qəbul olub və bu səbəbdən ümumilikdə 17722 nəfər qəbul olub). Nəticədə, 2022 yer boş qalıb (onlardan 191-i yalnız dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlər olub) və qəbul planının həmin seqmenti üzrə 1831 yerə də qəbul ödənişli təhsil forması üzrə aparılıb. Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerlərə, bütövlükdə, 23971 nəfər tələbə (21037 abituriyent və 2934 subbakalavr) qəbul olub və qəbul aparılan 29852 yerin 80.30%-i dolub. İxtisas qrupları üzrə qəbulolma faizləri belədir: I qrupda – 62.84%, II qrupda – 80.22%, III qrupda – 96.63%, IV qrupda 80.27% və V qrupda 85.33%.

Cədvəl 1.2.2

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT
(ixtisas qrupları və təhsil formaları üzrə)

İxtisas qrupları	Ümumi plan yerləri	Dövlət sifarişi üzrə qəbul olanların sayı	Yalnız dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulunda istifadə edilməyən yerlərin sayı	Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerlərin sayı	Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların	
					sayı	qəbulolma faizi
I	15191	7539	34	7618	4787	62.84
II	14100	3060	0	11040	8856	80.22
III	11260	3701	1	7558	7303	96.63
IV	3707	2015	156	1536	1233	80.27
V	3507	1407	0	2100	1792	85.33
Cəmi	**47765**	**17722**	**191**	**29852**	**23971**	**80.30**

Ümumilikdə, ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların 57.49%-i (abituriyentlərin 55.10%-i, subbakalavrların 83.47%-i) ödənişli təhsil forması üzrədir. Bu göstərici Azərbaycan bölməsində 56.80%, rus bölməsində isə 64.86% olub.

1.2.3 saylı cədvəldə ali təhsil müəssisələrinin qəbul planları, qəbul planlarının qəbul prosesində formalaşan tərkib hissələri (dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerlərin sayı) və ödənişli təhsil forması üzrə qəbulun nəticələri təqdim edilib. Cədvəldən göründüyü kimi, dövlət sifarişi əsasında olan yerlərə aparılan tələbə qəbulundan fərqli olaraq ödənişli təhsil forması üzrə olan yerlərə tələbə qəbulu Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu istisna olmaqla bütün ali təhsil müəssisələrində həyata keçirilib.

Təhlil göstərir ki, ümumilikdə, ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların sayı dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların sayından 1.4 dəfə çoxdur. Qəbul olanların tərkib hissələri arasında olan bu qeyri-tarazlıq heç də bütün ali təhsil müəssisələrində eyni forma və nisbətdə olmayıb. Məsələn, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, Bakı Slavyan Universiteti, Bakı Mühəndislik Universiteti, Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası, Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası, regionlarda yerləşən ali təhsil müəssisələri (Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti istisna olmaqla) və bütün özəl ali təhsil müəssisələrində ödənişli təhsil forması üzrə tələbə qəbulu üstünlük təşkil edib. ADA Universiteti dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulunda iştirak etməkdən ümumiyyətlə imtina edib. Azərbaycan İlahiyyat İnstitutuna isə qəbul yalnız dövlət sifarişi əsasında aparılmışdır. Dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan tələbələr içərisində ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların nisbi çəkisi (faizi) Azərbaycan Texnologiya Universiteti (88.21%), Bakı Slavyan Universiteti (86.69), Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu (83.79%), Sumqayıt Dövlət Universiteti (81.98%) və Mingəçevir Dövlət Universitetində (81.41%) ən yüksək olub.

Cədvəl 1.2.3

ALİ TƏHSIL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI, ONLARIN QƏBUL PROSESİNDƏ FORMALAŞAN TƏRKİB HİSSƏLƏRİ VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL FORMASI ÜZRƏ QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ

№	TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Ümumi plan yerləri	Dövlət sifarişi üzrə qəbul olanların sayı	Yalnız dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulunda istifadə edilməyən yerlərin sayı	Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerlərin sayı	Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların	
						sayı	qəbulolma faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	6311	3110	0	3201	2579	80.57
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3059	2029	0	1030	701	68.06
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2070	800	16	1254	713	56.86
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1975	729	0	1246	808	64.85
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	785	644	34	107	85	79.44
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3333	1603	0	1730	1539	88.96
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	3728	1547	0	2181	2023	92.76
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1604	765	0	839	757	90.23
9	Bakı Slavyan Universiteti	1110	131	0	979	853	87.13
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	1283	488	0	795	504	63.40
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	406	270	0	136	125	91.91
12	ADA Universiteti	437	0	0	437	426	97.48
13	Bakı Musiqi Akademiyası	174	132	0	42	10	23.81
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	192	85	0	107	59	55.14
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	625	305	0	320	291	90.94
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	355	218	0	137	124	90.51
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	515	256	0	259	246	94.98
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	127	25	0	102	7	6.86
19	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	1407	620	0	787	770	97.84
20	Milli Aviasiya Akademiyası	450	255	0	195	161	82.56
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	300	181	0	119	53	44.54
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	185	139	6	40	37	92.50
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	110	50	0	60	60	100.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1164	395	7	762	633	83.07
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	370	53	0	317	274	86.44
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	1485	934	76	475	377	79.37
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1698	490	0	1208	1078	89.24
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	980	94	0	886	703	79.35

Cədvəl 1.2.3 (ardı)

№	TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Ümumi plan yerləri	Dövlət sifarişi üzrə qəbul olanların sayı	Yalnız dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulunda istifadə edilməyən yerlərin sayı	Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerlərin sayı	Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların	
						sayı	qəbulolma faizi
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1850	278	0	1572	1265	80.47
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	770	121	0	649	530	81.66
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1395	368	51	976	815	83.50
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1240	27	0	1213	918	75.68
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	72	71	1	0	0	---
34	Azərbaycan Universiteti	640	33	0	607	455	74.96
35	Qərbi Kaspi Universiteti	1065	74	0	991	744	75.08
36	Xəzər Universiteti	780	279	0	501	294	58.68
37	Bakı Avrasiya Universiteti	995	13	0	982	703	71.59
38	Bakı Qızlar Universiteti	440	14	0	426	375	88.03
39	Odlar Yurdu Universiteti	960	51	0	909	790	86.91
40	Bakı Biznes Universiteti	620	17	0	603	544	90.22
41	Naxçıvan Universiteti (Naxçıvan ş.)	440	12	0	428	338	78.97
42	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	260	16	0	244	204	83.61
	CƏMİ	**47765**	**17722**	**191**	**29852**	**23971**	**80.30**

Dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil forması üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin ixtisas qrupları üzrə paylanması 1.2.4 saylı cədvəldə təqdim edilmişdir. Cədvəldən göründüyü kimi, dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulunun ən yüksək faizi IV ixtisas qrupunda (62.04%), ödənişli təhsil forması üzrə olan yerlərə isə II ixtisas qrupundadır (74.32%).

Cədvəl 1.2.4

DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL FORMASI ÜZRƏ QƏBUL OLANLARIN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ PAYLANMASI

İxtisas qrupları	Azərbaycan bölməsi				Rus bölməsi				Bölmələr üzrə cəmi			
	Dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların		Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların		Dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların		Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların		Dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların		Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların	
	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
I	6924	61.50	4335	38.50	615	57.64	452	42.36	7539	61.16	4787	38.84
II	2863	26.20	8064	73.80	197	19.92	792	80.08	3060	25.68	8856	74.32
III	3549	35.11	6558	64.89	152	16.95	745	83.05	3701	33.63	7303	66.37
IV	1913	63.41	1104	36.59	102	44.16	129	55.84	2015	62.04	1233	37.96
V	1212	43.38	1582	56.62	195	48.15	210	51.85	1407	43.98	1792	56.02
Cəmi	**16461**	**43.20**	**21643**	**56.80**	**1261**	**35.14**	**2328**	**64.86**	**17722**	**42.51**	**23971**	**57.49**

Aşağıda 1.2.1, 1.2.2 və 1.2.3, 1.2.4 saylı şəkillərdə I-IV və V ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olmuş abituriyentlərin ballarının paylanma diaqramları təsvir edilib. Diaqramlardan göründüyü kimi, bu yerlərə heç də hazırlıq səviyyəsi eyni olan abituriyentlər qəbul olmayıb. Dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olan abituriyentlərin hazırlıq səviyyəsi ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanlardan əhəmiyyətli dərəcədə yüksəkdir. I-IV ixtisas qrupları üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olanların 36.01%-ni 500-dən yuxarı bal toplamış abituriyentlər təşkil etdiyi halda, ödənişli təhsil forması üzrə ayrılan yerlərə qəbul olanlar arasında beləliəri yalnız 5.55%-dir. Digər tərəfdən, dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olanlar arasında 200-300 intervalında bal toplayanlar 10.96%-dirsə, ödənişli təhsil forması üzrə belə göstəricilərlə qəbul olanlar 37.05% təşkil edir. Analoji vəziyyəti V ixtisas qrupu üzrə müqayisədə də görmək olar. Belə ki, bu ixtisas qrupunda dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olanlar arasında 150-200 və 200-300 intervallarında bal toplayanlar uyğun olaraq 21.69 və 5.15% təşkil etdiyi halda, ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanlar arasında bu göstəricilər uyğun olaraq 1.40 və 0.12% olmuşdur. Aşağı bal intervalında başqa mənzərənin şahidi oluruq. Belə ki, dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olanlar arasında 50-100 intervalında bal toplayanlar 13.24%, ödənişli təhsil forması üzrə bu göstəricilərlər qəbul olanlar 65.79% təşkil edir. Dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil forması üzrə olan yerlərə qəbul olan abituriyentlərin bal göstəriciləri arasındakı fərq nəzərə alınaraq, ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların təhsil üçün ödədiyi vəsaitin bir hissəsi onların müasir təhsil standartları səviyyəsində hazırlığına yönəldilməlidir. Eyni zamanda, dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil forması üzrə olan yerlərə qəbul olan abituriyentlərin bal göstəriciləri arasındakı fərq nəzərə alınaraq, ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanlar üçün ali təhsil müəssisələri tədris proqramında dəyişiklik aparmalı, onları bir qədər genişləndirilmiş proqram əsasında hazırlamalıdırlar.

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA QƏBUL APARILAN YERLƏRİNƏ DAXİL OLMUŞ ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI (I-IV qruplar üzrə)

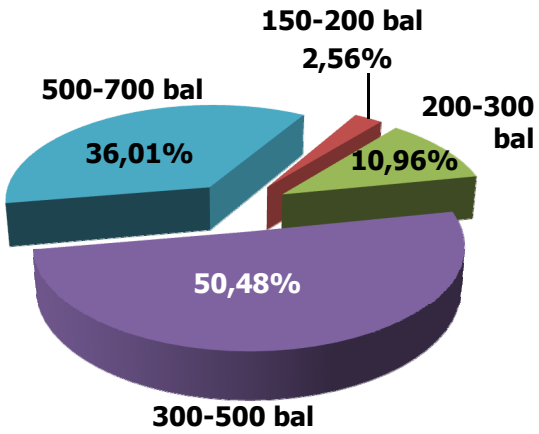

Şəkil 1.2.1

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL FORMASI ÜZRƏ QƏBUL APARILAN YERLƏRİNƏ DAXİL OLMUŞ ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI (I-IV qruplar üzrə)

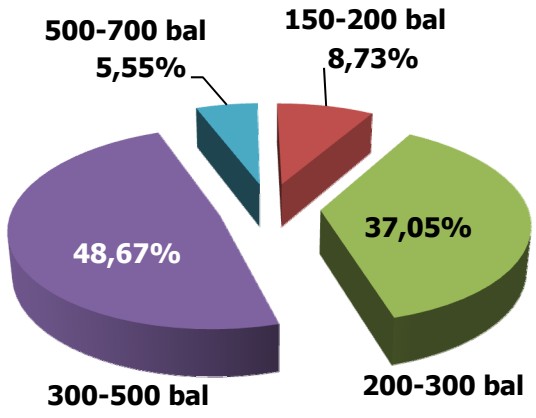

Şəkil 1.2.2

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA AYRILAN YERLƏRİNƏ QƏBUL OLMUŞ ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(V qrup üzrə)

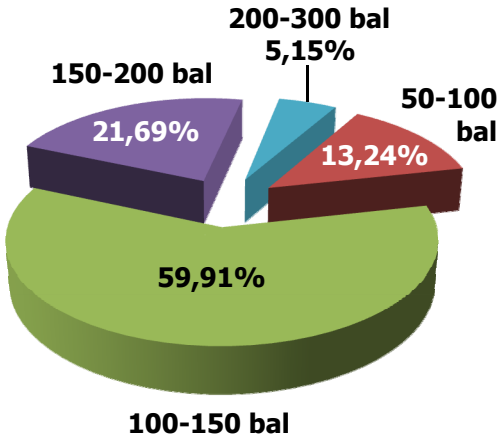

Şəkil 1.2.3

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL FORMASI ÜZRƏ AYRILAN YERLƏRİNƏ QƏBUL OLMUŞ ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(V qrup üzrə)

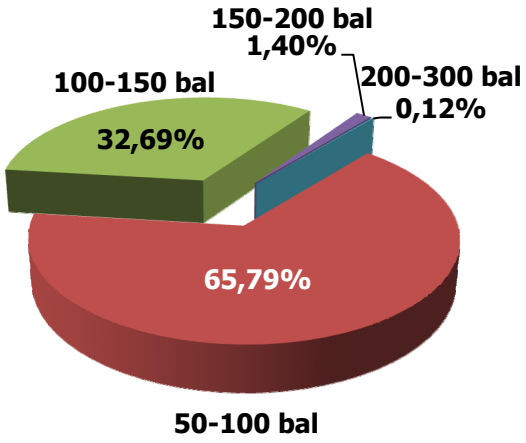

Şəkil 1.2.4

Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə və ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olan abituriyentlərin bilik səviyyələri arasındakı fərqi müəyyən etmək üçün onların topladıqları ballar və test tapşırıqlarına cavabları da ixtisas qrupları və bölmələr üzrə ayrı-ayrılıqda araşdırılıb və nəticələr 1.2.5-1.2.9 saylı cədvəllərdə təqdim edilib.

Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərə qəbul olanların test tapşırıqlarının həlli üzrə ən yüksək göstəricisi Azərbaycan bölməsində həm I, həm II mərhələ üzrə III qrup abituriyentlərinin ana dili fənninə (müvafiq olaraq, 79.37% və 82.95%), rus bölməsində isə I mərhələ üzrə II qrup abituriyentlərinin ingilis dili fənninə (83.70%), II mərhələ üzrə III qrup abituriyentlərinin ana dili fənninə (80.83%) cavablarında özünü göstərib.

Test tapşırıqlarına cavabların müqayisəli təhlili göstərir ki, ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərə və ödənişli təhsil forması üzrə ayrılmış yerlərə qəbul olanların bilikləri arasında ən az fərq Azərbaycan bölməsində I mərhələ üzrə I ixtisas qrupunda (qəbul olan abituriyentlərin fənlər üzrə düzgün cavablarının faiz nisbəti 1.21-1.39 diapazonundadır), II mərhələ üzrə III ixtisas qrupunda (faiz nisbəti 1.23-1.29 diapazonundadır), rus bölməsində hər iki mərhələ üzrə IV ixtisas qrupundadır (faiz nisbəti I mərhələ üzrə 1.14-1.25, II mərhələ üzrə 1.19-1.46 diapazonundadır).

Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərə və ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların fənlər üzrə cavablarının ortastatistik göstəriciləri arasında ən böyük fərq hər iki bölmədə həm I, həm II mərhələ üzrə II ixtisas qrupunda müşahidə olunur. Bu ixtisas qrupunda ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların cavablarının göstəriciləri dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların cavablarından Azərbaycan bölməsində I mərhələ üzrə 1.35-1.78, II mərhələ üzrə 1.52-1.86, rus bölməsində isə I mərhələ üzrə 1.32-1.84, II mərhələ üzrə 1.59-1.89 dəfə aşağıdır.

Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərə və ödənişli təhsil forması üzrə ayrılmış yerlərə qəbul olan abituriyentlərin ayrılıqda ortastatistik bal göstəricilərinin (bax: cədvəl 1.2.9) müqayisəsi də biliklər arasında ən böyük fərqin hər iki bölmə üzrə II qrupda olduğunu təsdiq edir.

Ümumilikdə götürdükdə, dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərə qəbul olan ortastatistik abituriyentin* bal göstəricisi ödənişli təhsil forması üzrə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olan ortastatistik abituriyentin bal göstəricisindən 1.34-1.38 dəfə yüksəkdir.

* Burada ortastatistik abituriyent – ixtisas qrupu daxilində təhsil formasından (dövlət sifarişi əsasında yaxud ödənişli) asılı olaraq müəyyən seçməyə daxil olan abituriyentlərin ümumiləşdirilmiş obrazıdır. Ortastatistik abituriyentin imtahan fənni

Cədvəl 1.2.5

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA AYRILAN YERLƏRƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİNİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

(xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla)

AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ										
		I mərhələ			II mərhələ							
		Ana dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Ana dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	67.90	66.52	55.26			56.13	52.50	59.67			
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	74.75	69.90	66.29			67.39				65.97	76.17
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	79.37	51.40	66.38	82.95	78.64					73.47	
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	76.55	69.18	62.35				58.87	66.52	70.21		

Cədvəl 1.2.6

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL FORMASI ÜZRƏ AYRILAN YERLƏRƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİNİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

(xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla)

AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ										
		I mərhələ			II mərhələ							
		Ana dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Ana dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	55.99	47.71	39.98			38.14	34.77	40.65			
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	55.52	39.30	40.27			36.28				42.03	50.18
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	66.96	33.46	47.87	66.01	63.71					57.06	
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	65.76	48.68	43.58				37.02	42.05	53.23		

üzrə topladığı bal dedikdə, onun təmsil etdiyi seçməyə daxil olan abituriyentlərin həmin fəndən topladıqları nisbi balların orta qiyməti nəzərdə tutulur. Abituriyentin ümumi balı hesablanarkən onun hər bir fənn üzrə topladığı nisbi balı fənlərin müvafiq çəki əmsallarına vurulmaqla cəmlənir.

Cədvəl 1.2.7

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA AYRILAN YERLƏRƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİNİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

(xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla)

RUS BÖLMƏSİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ										
		I mərhələ			II mərhələ							
		Ana dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Ana dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	57.22	59.67	70.36			51.88	46.77	53.94			
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	68.34	68.06	83.70			65.60				60.15	73.55
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	69.95	45.97	79.52	80.83	74.51					65.62	
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	65.83	56.96	70.53				48.81	53.90	56.82		

Cədvəl 1.2.8

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL FORMASI ÜZRƏ AYRILAN YERLƏRƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİNİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

(xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla)

RUS BÖLMƏSİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ										
		I mərhələ			II mərhələ							
		Ana dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Ana dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	49.53	43.69	59.19			35.97	31.51	37.30			
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	51.64	36.96	59.88			34.72				34.40	46.29
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	57.65	28.80	62.52	62.14	54.46					43.81	
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	57.90	45.59	60.73				33.33	39.12	47.90		

Cədvəl 1.2.9

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA AYRILAN YERLƏRƏ VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL FORMASI ÜZRƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN ORTASTATİSTİK BAL GÖSTƏRİCİLƏRİ

(xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla)

№	İXTİSAS QRUPU	AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ			RUS BÖLMƏSİ		
		Ortastatistik abituriyentin topladığı ballar		Ballar nisbəti	Ortastatistik abituriyentin topladığı ballar		Ballar nisbəti
		dövlət sifarişi əsasında qəbul olan	ödənişli əsaslarla qəbul olan		dövlət sifarişi əsasında qəbul olan	ödənişli əsaslarla qəbul olan	
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	398.44	276.34	1.44	374.79	274.34	1.37
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	483.54	291.30	1.66	480.31	289.35	1.66
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	501.82	382.28	1.31	479.56	347.24	1.38
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	464.06	321.23	1.44	394.55	309.36	1.28
Bütövlükdə		**447.94**	**324.14**	**1.38**	**413.40**	**308.77**	**1.34**

1.3. Dövlət və özəl ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun müqayisəli təhlili

Qanunvericiliyə uyğun fəaliyyət göstərən özəl ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun təşkili və keçirilməsi 1995-ci ildən Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasına (indiki Dövlət İmtahan Mərkəzinə) həvalə olunub. Bununla əlaqədar Mərkəz hər il, bir qayda olaraq, özəl ali təhsil müəssisələrinin nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən müşavirələrdə bütövlükdə ali təhsil müəssisələrinə əvvəlki illərdə aparılmış tələbə qəbulunun müxtəlif parametrlər üzrə nəticələri, o cümlədən özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbulun nəticələri barədə ətraflı məlumat verir, tövsiyələrini bildirir.

Özəl ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu, əvvəlki illərdə olduğu kimi, bu il də dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbulla birgə elan olunmuşdu. Abituriyentlərə ərizələrində dövlət ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları ilə yanaşı, özəl təhsil müəssisələrinin də ixtisaslarını qeyd etmək imkanı verilmişdi. Həmin ixtisaslara müsabiqənin aparılması şərtləri dövlət ali təhsil müəssisələrinin müvafiq ixtisasları ilə eyni olmuşdur. 2010-cu ildən ali təhsil müəssisələrində tətbiq olunan yeni qaydalara əsasən, özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi ilə mütəxəssis hazırlığında iştirak etmək imkanı yaradılmışdır.

Bu təhsil müəssisələrinə cari ildə 7512 plan yeri ayrılmışdı. Özəl ali təhsil müəssisələrinin qəbul planı ötən illə müqayisədə bu il 11.62% (782 yer) artmışdır. Ayrılmış plan yerlərinin 56.94%-i Azərbaycan, 0.53%-i rus, 42.53%-i isə hər iki bölmə abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün nəzərdə tutulmuşdu. Qruplar üzrə götürdükdə planın 12.65%-i birinci, 50.05%-i ikinci, 29.51%-i üçüncü, 6.12%-i dördüncü, 1.66%-i isə beşinci ixtisas qrupuna aid olub. Ötən illərdə olduğu kimi, bu il də qəbul planının əsas hissəsi (79.57%-i) II və III qrup ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdu. Özəl ali təhsil müəssisələrinin I ixtisas qrupu üzrə qəbul planı dövlət ali təhsil müəssisələrinin müvafiq qrup üzrə qəbul planının 6.67, IV qrup üzrə 14.17, V qrup üzrə 3.70%-nə bərabər olduğu halda, II qrup üzrə 36.36, III qrup üzrə 24.52%-nə bərabər olub. Bütün qruplar üzrə ümumilikdə götürdükdə isə özəl ali təhsil müəssisələrinin qəbul planı dövlət ali təhsil müəssisələrinin qəbul planının 18.66%-i qədər olmuşdur.

Özəl ali təhsil müəssisələrinə sənədlərin qəbulu dövlət ali təhsil müəssisələri ilə birgə və eyni qaydalar əsasında aparılmışdır. DİM sənəd qəbulu mərhələsində bu təhsil müəssisələri rəhbərlərinin peşəyönümü işi aparmaqla bağlı müraciətlərini nəzərə alaraq, onların dövlət qeydiyyatından keçmiş ixtisasları barədə "Abituriyent" jurnalında geniş məlumatların verilməsini təmin etmişdir.

Sənəd qəbulunun nəticələrinin təhlili göstərir ki, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin 34.51%-i (15941 nəfər), subbakalavrların isə 50.74%-i (6151 nəfər) öz ərizələrində özəl təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını da qeyd etmişdir. Azərbaycan bölməsində özəl təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını abituriyentlərin 34.53%-i (14668 nəfər), subbakalavrların 50.00%-i (5833 nəfər), rus bölməsində isə abituriyentlərin 34.27%-i (1273 nəfər), subbakalavrların 69.55%-i (322 nəfər) seçmişdir. Abituriyentlərin 873 nəfəri, subbakalavrların isə 55 nəfəri öz ərizələrində yalnız özəl ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını qeyd etmişdir.

İxtisas qrupları üzrə dövlət və özəl ali təhsil müəssisələrinin qəbul planı, həmin ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını seçmiş abituriyentlərin sayı və müsabiqə vəziyyəti haqqında məlumat 1.3.1 – 1.3.3 saylı cədvəllərdə təqdim olunur. Cədvəllərdən göründüyü kimi, ixtisas qrupları üzrə özəl ali təhsil müəssisələrinə ərizələrin sayı plan yerlərinin sayından çox olsa da, III ixtisas qrupu istisna olmaqla digər bütün ixtisas qruplarının hər birində müsabiqə şəraitinin yaranma ehtimalı yoxdur. Çünki abituriyentlər bu təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını ərizələrində axırıncı yerlərdə göstərmişlər. Xatırladaq ki, ehtimal olunan müsabiqənin hesablanması qaydasında abituriyentin seçdiyi ixtisasları öz ərizəsində hansı yerdə qeyd etməsi amili nəzərə alınır. Əgər subbakalavrları da nəzərə alsaq, yalnız I və III ixtisas qruplarında müsabiqə şəraitinin olduğunu görərik.

Özəl ali təhsil müəssisələrində yalnız III ixtisas qrupu üzrə müsabiqə şəraiti mövcud olduğu halda, dövlət ali təhsil müəssisələrində, I və II ixtisas qrupları istisna olmaqla, digər bütün ixtisas qruplarında müsabiqə şəraiti mövcud olmuşdur. Əgər subbakalavrları da nəzərə olsaq, o zaman özəl ali təhsil müəssisələrində I və III ixtisas qrupları üzrə, dövlət ali təhsil müəssisələrində isə bütün ixtisas qrupları üzrə müsabiqə şəraitinin mövcud olduğunu görərik.

Dövlət ali təhsil müəssisələrində ən zəif müsabiqə (0.886) II, ən yüksək müsabiqə (1.580) isə III ixtisas qrupunda olub. Subbakalavrları da nəzərə alsaq, dövlət ali təhsil müəssisələrində ən zəif müsabiqə (1.161) I, ən yüksək müsabiqə (1.861) isə III ixtisas qrupunda olub.

Cədvəl 1.3.1

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI

№	İXTİSAS QRUPU	Dövlət ali təhsil müəssisələri				Özəl ali təhsil müəssisələri			
		Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Bütövlükdə	Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Bütövlükdə
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	10610	1122	2509	14241	465	0	485	950
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	7810	970	1560	10340	2230	30	1500	3760
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	7453	995	595	9043	1392	10	815	2217
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	2744	304	199	3247	150	0	310	460
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	1131	118	2133	3382	40	0	85	125
CƏMİ		**29748**	**3509**	**6996**	**40253**	**4277**	**40**	**3195**	**7512**

Cədvəl 1.3.2

MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN ƏRİZƏLƏRİNİN SAYI

№	İXTİSAS QRUPU	Dövlət ali təhsil müəssisələri			Özəl ali təhsil müəssisələri		
		Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Bütövlükdə	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Bütövlükdə
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	11961	1103	13064	2923	308	3231
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	8581	859	9440	3076	360	3436
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	14040	1027	15067	7225	391	7616
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	3137	222	3359	1085	101	1186
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	4429	539	4968	385	118	503
CƏMİ		**41643**	**3680**	**45323**	**14668**	**1273**	**15941**

Cədvəl 1.3.3

ƏRİZƏ QƏBULU MƏRHƏLƏSİNDƏ İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ MÜSABİQƏ VƏZİYYƏTİ
(subbakalavrlar istisna olmaqla)

№	İXTİSAS QRUPU	Dövlət ali təhsil müəssisələri				Özəl ali təhsil müəssisələri			
		Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Bütövlükdə	Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Bütövlükdə
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, dizayn, aqrar ixtisasları	0.977	0.777	1.364	0.893	1.175	---	0.983	0.900
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	0.966	0.696	1.341	0.886	0.296	0.716	0.390	0.274
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	1.723	0.954	3.052	1.580	1.528	0.496	1.497	1.202
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	1.081	0.667	1.871	1.007	0.667	---	0.882	0.666
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	1.657	1.292	1.723	1.412	0.382	---	0.844	0.696
CƏMİ		**1.194**	**0.811**	**1.621**	**1.095**	**0.806**	**0.661**	**0.822**	**0.658**

İmtahanların nəticələrinə əsasən, özəl ali təhsil müəssisələrinin plan yerlərinin dolma göstəricisi 79.50% olub. Ayrı-ayrı ixtisas qruplarında plan yerlərinin dolma faizləri fərqlidir. Bu göstəricilər I qrupda 80.74, II qrupda 68.40, III qrupda 98.42, IV qrupda 71.96, V qrupda isə 96.00%-ə bərabərdir. Qeyd etmək lazımdır ki, ixtisas seçimində iştirak edən abituriyentlərin bir hissəsi (I qrupda 44 nəfər, II qrupda 5 nəfər, III qrupda 5 nəfər, IV qrupda 13 nəfər) özəl ali təhsil müəssisələri ilə müqayisədə dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələrinə üstünlük verib. Abituriyentlərin belə gözlənilməz seçim etmələrinin bir çox səbəbləri vardır. Bunların sırasında təhsil haqqını, diplomun əmək bazarındakı dəyərini, ali təhsil müəssisəsində təhsilin səviyyəsini və s. göstərmək mümkündür.

Özəl ali təhsil müəssisələrindən fərqli olaraq dövlət ali təhsil müəssisələrinin plan yerlərinin dolma faizi ümumilikdə 88.74% olub. Ən yüksək göstərici III ixtisas qrupunda (97.56%), ən aşağı göstərici isə I ixtisas qrupunda (81.17%) qeydə alınıb.

Özəl və dövlət ali təhsil müəssisələrinə qruplar və bölmələr üzrə qəbulolma göstəriciləri 1.3.4 və 1.3.5 saylı cədvəllərdə təqdim edilib.

Cədvəl 1.3.4

ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	950	607 (125)	68 (5)	675 (130)	71.05
II	3760	1128 (103)	103 (11)	1231 (114)	32.74
III	2217	2152 (219)	29 (5)	2181 (224)	98.38
IV	460	299 (57)	6 (2)	305 (59)	66.30
V	125	92 (1)	27 (0)	119 (1)	95.20
CƏMİ	**7512**	**4278 (505)**	**233 (23)**	**4511 (528)**	**60.05**
	Subbakalavrlar				
I	950	92 (40)	0 (0)	92 (40)	9.68
II	3760	1265 (32)	76 (0)	1341 (32)	35.66
III	2217	1 (0)	0 (0)	1 (0)	0.05
IV	460	26 (7)	0 (0)	26 (7)	5.65
V	125	1 (0)	0 (0)	1 (0)	0.80
CƏMİ	**7512**	**1385 (79)**	**76 (0)**	**1461 (79)**	**19.45**

Cədvəl 1.3.4 (ardı)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Bütövlükdə				
I	950	699 (165)	68 (5)	767 (170)	80.74
II	3760	2393 (135)	179 (11)	2572 (146)	68.40
III	2217	2153 (219)	29 (5)	2182 (224)	98.42
IV	460	325 (64)	6 (2)	331 (66)	71.96
V	125	93 (1)	27 (0)	120 (1)	96.00
CƏMİ	**7512**	**5663 (584)**	**309 (23)**	**5972 (607)**	**79.50**

Cədvəl 1.3.5

DÖVLƏT ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	14241	9718 (6414)	934 (578)	10652 (6992)	74.80
II	10340	7622 (2660)	756 (185)	8378 (2845)	81.03
III	9043	7952 (3330)	844 (147)	8796 (3477)	97.27
IV	3247	2654 (1822)	194 (82)	2848 (1904)	87.71
V	3382	2616 (1201)	377 (194)	2993 (1395)	88.50
CƏMİ	**40253**	**30562 (15427)**	**3105 (1186)**	**33667 (16613)**	**83.64**
	Subbakalavrlar				
I	14241	842 (345)	65 (32)	907 (377)	6.37
II	10340	912 (68)	54 (1)	966 (69)	9.34
III	9043	2 (0)	24 (0)	26 (0)	0.29
IV	3247	38 (27)	31 (18)	69 (45)	2.13
V	3382	85 (10)	1 (1)	86 (11)	2.54
CƏMİ	**40253**	**1879 (450)**	**175 (52)**	**2054 (502)**	**5.10**
	Bütövlükdə				
I	14241	10560 (6759)	999 (610)	11559 (7369)	81.17
II	10340	8534 (2728)	810 (186)	9344 (2914)	90.37
III	9043	7954 (3330)	868 (147)	8822 (3477)	97.56
IV	3247	2692 (1849)	225 (100)	2917 (1949)	89.84
V	3382	2701 (1211)	378 (195)	3079 (1406)	91.04
CƏMİ	**40253**	**32441 (15877)**	**3280 (1238)**	**35721 (17115)**	**88.74**

1.3.1 və 1.3.2 saylı şəkillərdə I–IV ixtisas qrupları üzrə özəl və dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin topladıqları balların paylanma diaqramları təsvir olunub. Göründüyü kimi, dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların 21.46%-nin, özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların isə cəmi 3.15%-nin balı 500-700 intervalında yerləşir. Dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların əksəriyyətinin imtahan nəticələri orta (300-500) bal diapazonunda yerləşdiyi halda, özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların nəticələri, əsasən, aşağı (200-300) bal diapazonunda yerləşir.

Eyni mənzərəni V ixtisas qrupu üzrə qəbul olan abituriyentlər arasında da görürük. Belə ki, V ixtisas qrupu üzrə dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin 13.29% ən azı 150 bal topladığı halda, belələri özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanlar arasında 0.94%-dir (1.3.3 və 1.3.4 saylı şəkillərə bax). Özəl və dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin imtahan göstəriciləri arasındakı belə fərq qəbul aparılan bütün illər üçün xarakterikdir.

ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(I-IV ixtisas qrupları üzrə)

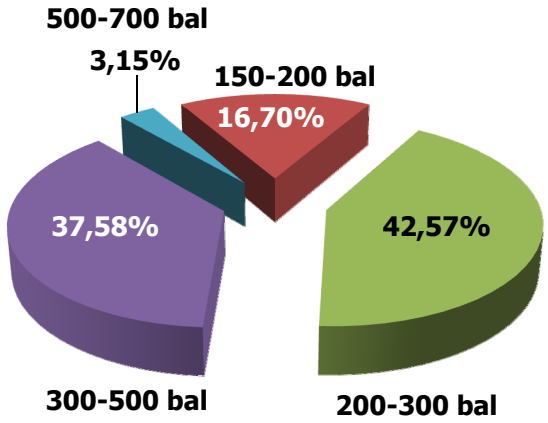

Şəkil 1.3.1

DÖVLƏT ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(I-IV ixtisas qrupları üzrə)

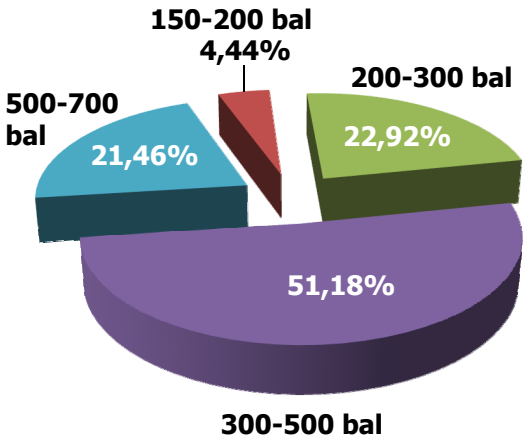

Şəkil 1.3.2

ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(V qrup üzrə)

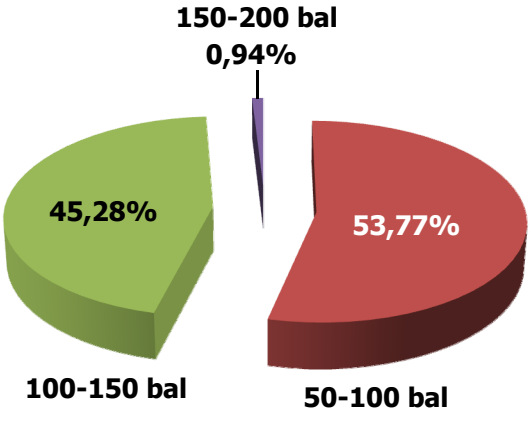

Şəkil 1.3.3

DÖVLƏT ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(V qrup üzrə)

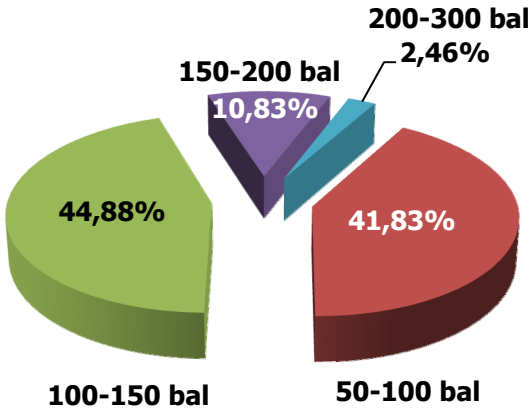

Şəkil 1.3.4

Abituriyentlərin imtahan fənlərinə cavablarının təhlili göstərir ki, özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların göstəriciləri dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların göstəricilərindən aşağıdır. Belə nəticə göstərənlər sonradan birinci kursun tədris proqramını mənimsəməkdə çətinlik çəkirlər. Ona görə də özəl ali

təhsil müəssisələri birinci kurs tələbələri üçün genişləndirilmiş tədris proqramları hazırlamalı və həmin proqramları tədrisin intensivləşdirilməsi hesabına həyata keçirməlidirlər.

Dövlət və özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuş abituriyentlərin bilikləri arasındakı fərqin əyani müqayisəsi üçün 1.3.5 və 1.3.6 saylı şəkillər təqdim edilir. Şəkildəki diaqramlardan göründüyü kimi, həm Azərbaycan bölməsində, həm də rus bölməsində bütün fənlər üzrə üstünlük dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan gənclərin tərəfindədir.

DÖVLƏT VƏ ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ ORTASTATİSTİK NƏTİCƏLƏRİ (XÜSUSİ QABİLİYYƏT TƏLƏB EDƏN İXTİSASLAR İSTİSNA OLMAQLA)

AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ

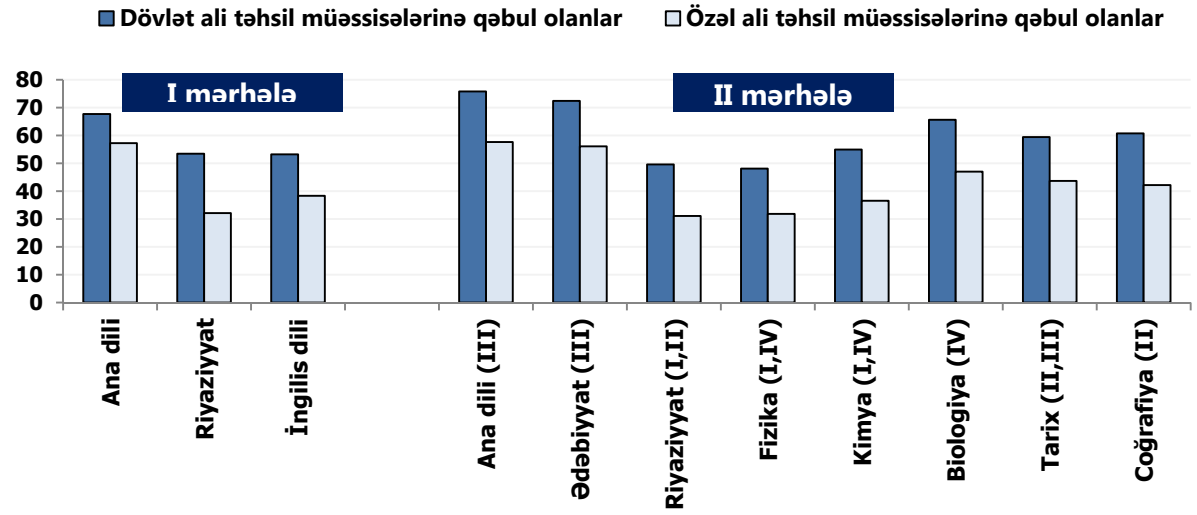

Şəkil 1.3.5

DÖVLƏT VƏ ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ ORTASTATİSTİK NƏTİCƏLƏRİ (XÜSUSİ QABİLİYYƏT TƏLƏB EDƏN İXTİSASLAR İSTİSNA OLMAQLA)

RUS BÖLMƏSİ

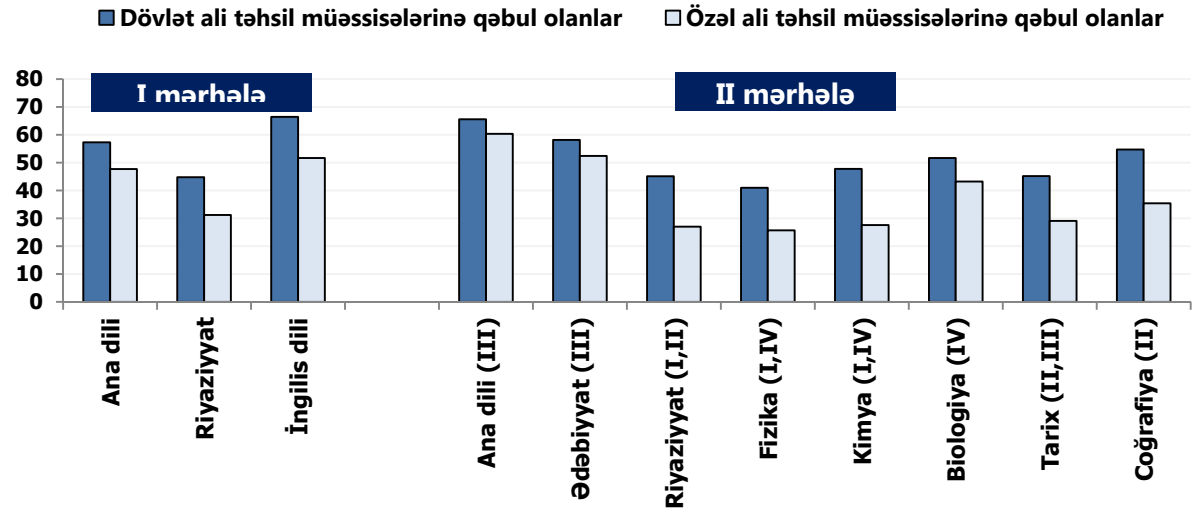

Şəkil 1.3.6

1.4 Xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu

Dövlət İmtahan Mərkəzi 2019-cu il mayın 12-də və iyulun 23-də Polis Akademiyası, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyası, Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyası, H.Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbi və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasına, mayın 19-da və iyulun 7-də Polis Akademiyası, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyası, Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyası və Daxili Qoşunların Ali Hərbi Məktəbinə, iyulun 14-də Orta Hərbi Tibb Məktəbi, C.Naxçıvanski adına Hərbi lisey və H.Əliyev adına Hərbi liseyə test üsulu ilə qəbul imtahanı keçirib.

Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə və hərbi liseylərə qəbul ixtisaslar üzrə deyil, ümumiləşmiş şəkildə, Orta Hərbi Tibb Məktəbinə qəbul "Feldşer" ixtisası, Polis Akademiyasına "Hüquqşünaslıq" və "İnformasiya təhlükəsizliyi", Daxili Qoşunların Ali Hərbi Məktəbinə "İctimai təhlükəsizlik və idarəetmə", Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasına "Hüquqşünaslıq" və "İnformasiya təhlükəsizliyi", Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasına "Fövqəladə hallar və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi" və "Yanğın təhlükəsizliyi mühəndisliyi", Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyasına isə I və II qrup ixtisasları üzrə aparılıb.

H.Əliyev adına Ali Hərbi Məktəb, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası, Polis Akademiyasının "İnformasiya təhlikəsizliyi" ixtisası, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının "İnformasiya təhlikəsizliyi" ixtisası və Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyasının I qrup ixtisaslarında təhsil almaq istəyən abituriyentlər mülki ali təhsil müəssisələrinin I qrupunun, Polis Akademiyasının "Hüquqşünaslıq" ixtisası, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının "Hüquqşünaslıq" ixtisası və Daxili Qoşunların Ali Hərbi Məktəbində təhsil almaq istəyənlər III qrupun, Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyasının II qrup ixtisaslarında təhsil almaq istəyənlər isə II qrupun abituriyentləri ilə birgə imtahan vermişlər.

Sənədlərin qəbulu xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində aparılmış və abituriyentlər test imtahanından əvvəl həmin təhsil müəssisələrinin ixtisas-peşə tələblərinə uyğun xüsusi yoxlamalardan keçmişlər.

Xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələrinə sənəd verən abituriyentlərin hamısı I mərhələdə ana dili, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən imtahan vermişlər. II mərhələdə H.Əliyev adına Ali Hərbi Məktəb, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası, Polis Akademiyasının "İnformasiya təhlikəsizliyi" ixtisası, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının "İnformasiya təhlikəsizliyi" ixtisası və Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyasının I qrup ixtisaslarına sənəd verənlər riyaziyyat, fizika və kimya, Polis Akademiyasının "Hüquqşünaslıq" ixtisası, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının "Hüquqşünaslıq" ixtisası və Daxili Qoşunların Ali Hərbi Məktəbinə sənəd verənlər ana dili, tarix və ədəbiyyat, Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyasının II qrup ixtisaslarına sənəd verənlər riyaziyyat, coğrafiya və tarix fənlərindən imtahan vermişlər. Orta Hərbi Tibb Məktəbinə sənəd verənlər kimya, ana dili, hərbi liseylərə sənəd verənlər isə ana dili, riyaziyyat, fizika və kimya fənlərindən test imtahanı vermişlər. Xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələrinə qəbul ola bilməyən abituriyentlərə, müsabiqə şərtlərini ödədikləri halda, imtahan verdikləri ixtisas qrupuna daxil olan mülki ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmək imkanı verilmişdir.

Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi, Orta Hərbi Tibb Məktəbi və hərbi liseylərdə təhsil almaq istəyən abituriyentlər üçün test tapşırıqları yalnız Azərbaycan dilində, Daxili Qoşunların Ali Hərbi Məktəbində, Polis Akademiyasında, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin və Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyalarında təhsil almaq istəyən abituriyentlər üçün isə Azərbaycan və rus dillərində təqdim olunmuşdur.

Xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinə qəbul Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən təsdiq olunmuş ali təhsil müəssisələrinə, ümumi və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanı proqramları əsasında aparılmışdır.

İmtahan nəticələrinin statistik təhlili nəticəsində abituriyentlərin ortastatistik portreti müəyyənləşdirilib.

Polis Akademiyasının və Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti Akademiyasının "Hüquqşünaslıq" ixtisaslarını və Daxili Qoşunlarının Ali Hərbi Məktəbinin ixtisasını seçən ortastatistik abituriyent ana dilindən test tapşırıqlarının 66.81/68.08, ədəbiyyatdan 64.61, riyaziyyatdan 44.62, tarixdən 65.76, ingilis dilindən isə 50.90%-ni düzgün cavablandırıb.

Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinin, Dövlət Sərhəd Xidməti Akademiyasının, Fövqəladə Hallar Nazirliyi Akademiyasının, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Akademiyasının və Polis Akademiyasının I qrup ixtisaslarını seçən ortastatistik abituriyentin düzgün cavablarının faizi ana dilindən 44.54, riyaziyyatdan 37.02/29.93, fizikadan 27.90, kimyadan 31.26, ingilis dilindən 28.80 olub.

Orta Hərbi Tibb Məktəbi abituriyentlərinin düzgün cavablarının faizi ana dilindən 45.89, kimyadan 46.79, hərbi liseylərin abituriyentlərinin düzgün cavablarının faizi isə ana dilindən 39.37, riyaziyyatdan 36.21, fizikadan 37.58, kimyadan 29.46 olub.

1.5 Bölgələr üzrə 2019-cu il məzunlarının qəbul imtahanlarındakı nəticələrinin təhlili*

Burada ölkəmizin ayrı-ayrı bölgələrini təmsil edən məzunların imtahan nəticələrinin məktəb və rayon (şəhər) səviyyəsində elmi-statistik təhlili verilir. Bu təhlillər əsasında onların imtahan fənləri üzrə nəticələri, müxtəlif ixtisas qruplarına meyl və maraqları, ali məktəblərə qəbulolma göstəriciləri, habelə yüksək və zəif göstəricili məktəblər müəyyənləşdirilmişdir. Bu, ilk növbədə hər bir təhsil şöbəsi və məktəbin öz nəticələri haqqında dolğun məlumat əldə etməsi məqsədinə xidmət edir.

Materiallarda hər bölgə üzrə məzunların buraxılış imtahanındakı göstəriciləri bölgənin tam seçməsi üzrə təqdim edilmişdir. Bölgənin məzunlarının qəbul imtahanlarında ümumi və fənlər üzrə ayrılıqda əldə etdikləri nəticələr kimi isə onların I–IV qruplar üzrə keçirilən imtahanlarda topladıqlar ballar götürülmüşdür. V qrup üzrə müsabiqə buraxılış imtahanının nəticəsi əsasında aparıldığı üçün bu qrup üzrə abituriyentlərin göstəriciləri ayrıca verilməmişdir.

Bakı şəhəri:

2019-cu ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 20320 şagird bitirib və onların 20106 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 49.82, riyaziyyat fənni üzrə 35.72, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 45.65, hər üç fənn üzrə birlikdə 131.2-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 9.36%, 11.23%, 29.79%, 16.33% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 23.73%-i 30 və daha az, 56.09%-i 30-70 intervalında, 20.18%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 49.49%, 39.18% və 11.33%, xarici dil fənni üzrə isə 39.36%, 35.47% və 25.17% olmuşdur. Ümumilikdə 20159 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 84.24%-i (16981 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 10.27%-i (2070 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib.

Respublika üzrə rayonun (şəhərin) fərqlənən məktəblərini müəyyən etmək üçün aşağıdakı meyarlar əsas götürülmüşdür:

- Ali təhsil müəssisələrinə I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən məzunlarının sayı 10-dan və iştiraketmə faizi 50-dən az olmamalı və yaxud məzunlarının sayı 5-dən və iştiraketmə faizi 80-dən az olmamalı;
- Rayon və şəhər məktəblərinin məzunlarının I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal müvafiq olaraq 300 və 350 baldan az olmamalı;
- Məktəbin məzunlarının buraxılış imtahanında ana dili və riyaziyyat fənləri üzrə birlikdə və ayrı-ayrılıqda topladıqları orta bal ən azı respublika üzrə orta göstəriciyə bərabər olmalıdır.

Rayon (şəhər) üzrə fərqlənən məktəbləri müəyyən etmək üçün aşağıdakı meyarlar əsas götürülmüşdür:

- Ali təhsil müəssisələrinə I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən məzunlarının sayı 10-dan və iştiraketmə faizi 50-dən az olmamalı və yaxud məzunlarının sayı 5-dən və iştiraketmə faizi 80-dən az olmamalı;
- Rayon (şəhər) məktəblərinin məzunlarının I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal ən azı respublika üzrə orta göstəriciyə bərabər olmalı;
- Məktəbin məzunlarının buraxılış imtahanında ana dili və riyaziyyat fənləri üzrə birlikdə və ayrı-ayrılıqda topladıqları orta bal ən azı rayon (şəhər) üzrə orta göstəriciyə bərabər olmalıdır.

Hər il respublikada bütün fənlər üzrə ən yüksək nəticələri liseylərin məzunları əldə edirlər və onların nəticələri bölgələrin məzunlarının nəticələrindən kəskin şəkildə fərqlənir. Qeyd olunan hal respublikadakı real mənzərəni görməyə imkan vermir və bu səbəbdən fənlər üzrə respublikanın ən yüksək nəticə göstərən bölgələri haqqında məlumat müəyyən edilərkən TN tabeli və özəl liseylərin göstəriciləri nəzərə alınmır.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 11104 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 63.43%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 42.57%-i (4727 nəfəri) dövlət, 1.34%-i (149 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 44.22%-i (4910 nəfəri) dövlət, 11.87%-i (1318 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Şəhərin məzunlarının 2314 nəfəri 500-dən, o cümlədən 611 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti və Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinə qəbul olub.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 11.65% (1978 nəfər), 100-200 intervalında 21.25% (3609 nəfər), 200-300 intervalında 20.48% (3478 nəfər), 300-500 intervalında 32.99% (5602 nəfər), 500-dən yuxarı 13.63% (2314 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin yalnız 46.62%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 3.08%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 52.84%-dir.

Qəbul imtahanlarında 309 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il şəhərin 23, 33, 34, 54, 92, 98, 129, 144, 189-190, 207, 240, 270, 313, 326, 329 saylı tam orta məktəbləri, 62, 72, 83, 261, 264 saylı məktəb-liseyləri, 287 saylı "Zəkalar" liseyi, Texniki humanitar lisey, 160 saylı klassik gimnaziya, 291 saylı Ekologiya liseyi və 147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey daxil olub.

Azərbaycan bölməsi:

Ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Abituriyentlərin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 299.11-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.9% yuxarıdır.

Rus bölməsi:

Şəhərin abituriyentlərinin göstəriciləri I-IV qruplarda biologiya və tarix fənlər üzrə respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq biologiyadan - 0.45%-i, tarixdən - 2.04% təşkil edir.

Şəhərin ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Riyaziyyat, kimya və coğrafiya fənləri üzrə şəhərin göstəriciləri respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Abituriyentlərin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 290.01-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 1.8% yuxarıdır.

Naxçıvan şəhəri:

2019-cu ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 747 şagird bitirib və onların 746 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 48.70, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 35.05, xarici dil fənni üzrə 40.28, hər üç fənn üzrə birlikdə 124.02-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 6.88%, 9.13%, 14.52%, 9.97% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 25.47%-i 30 və daha az, 52.68%-i 30-70 intervalında, 21.85%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 51.34%, 37.94% və 10.72%, xarici dil fənni üzrə isə 46.92%, 34.58% və 18.50% olmuşdur. Ümumilikdə 747 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 89.69%-i (670 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 12.32%-i (92 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 90.36%-i (675 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 489 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 72.44%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 35.58%-i (174 nəfəri) dövlət, 1.02%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 47.44%-i (232 nəfəri) dövlət, 15.95%-i (78 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I-IV qruplarda tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tarixdən - 5.94%, coğrafiyadan - 2.92% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya və biologiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Şəhərin məzunlarının 98 nəfəri 500-dən, o cümlədən 22 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universiteti və "Naxçıvan" Universitetinə (Naxçıvan şəhəri) qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 297.695-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.4% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 11.49% (77 nəfər), 100-200 intervalında 22.39% (150 nəfər), 200-300 intervalında 20.15% (135 nəfər), 300-500 intervalında 31.34% (210 nəfər), 500-dən yuxarı 14.63% (98 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin yalnız 45.97%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.21%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 47.37%-dir.

Qəbul imtahanlarında 20 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il şəhərin Naxçıvan şəhər qızlar liseyi, Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi və Heydər Əliyev adına tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il şəhərin ən yaxşı məktəbləri sırasında 12 saylı tam orta məktəbi qeyd etmək olar.

Naxçıvan MR Babək rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 484 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (37.16) respublika üzrə orta göstəricidən 18.44%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (26.77) respublika üzrə orta göstəricidən 16.64%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (31.61) respublika üzrə orta göstəricidən 10.15%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (95.53) respublika üzrə orta göstəricidən 15.30% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 46.90%-i 30 və daha az, 42.36%-i 30-70 intervalında, 10.74%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 67.56%, 28.10% və 4.34%, xarici dil fənni üzrə isə 60.54%, 31.82% və 7.64% olmuşdur. Ümumilikdə 484 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 75.21%-i (364 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 6.20%-i (30 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 76.03%-i (368 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 220 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 59.78%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 36.36%-i (80 nəfəri) dövlət, 0.91%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 47.73 %-i (105 nəfəri) dövlət, 15.00 %-i (33 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 1.15%, ədəbiyyatdan - 2.96%, riyaziyyatdan - 21.59%, kimyadan - 12.92%, biologiyadan - 11.79%, tarixdən - 8.86%, coğrafiyadan - 14.88 % təşkil edir.

Fizika fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 35 nəfəri 500-dən, o cümlədən 7 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universiteti, Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu və "Naxçıvan" Universitetinə (Naxçıvan şəhəri) qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 258.797-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 9.3% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 18.13% (66 nəfər), 100-200 intervalında 27.47% (100 nəfər), 200-300 intervalında 16.76% (61 nəfər), 300-500 intervalında 28.02% (102 nəfər), 500-dən yuxarı 9.62% (35 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 37.64 %-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.56%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 51.56%-dir.

Qəbul imtahanlarında 32 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən V.Zeynalov adına Gərməçataq, Xəlilli və Məmmədrza Dizə kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Y.Sadiqov adına Yarımca kənd tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Z.P.Vəliyev adına Kərimbəyli kənd tam orta məktəbini və Babək qəsəbə 2 saylı tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Naxçıvan MR Culfa rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 351 şagird bitirib və onların 350 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (41.18) respublika üzrə orta göstəricidən 9.62% aşağı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (32.30) respublika üzrə orta göstəricidən 0.57% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (34.19) respublika üzrə orta göstəricidən 2.80%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (107.67) isə respublika üzrə orta göstəricidən 4.54% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 38.57%-i 30 və daha az, 52.86%-i 30-70 intervalında, 8.57%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 55.71%, 36.00% və 8.29%, xarici dil fənni üzrə isə 54.86%, 33.71% və 11.43% olmuşdur. Ümumilikdə 351 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 80.63%-i (283 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 2.28%-i (8 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 80.63%-i (283 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 177 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 62.54%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 38.98%-i (69 nəfəri) dövlət, 0.56%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 36.72%-i (65 nəfəri) dövlət, 23.73%-i (42 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 4.45%, ədəbiyyatdan - 6.05%, tarixdən - 6.40% təşkil edir.

Riyaziyyat, fizika, kimya və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 28 nəfəri 500-dən, o cümlədən 9 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universiteti, "Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri) və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 283.225-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.7% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 9.54% (27 nəfər), 100-200 intervalında 24.38% (69 nəfər), 200-300 intervalında 22.26% (63 nəfər), 300-500 intervalında 33.92% (96 nəfər), 500-dən yuxarı 9.89% (28 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 43.82%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 50.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 28 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Şəhid Elsevər Eldaroğlu adına Qazançı kənd tam orta məktəbi və Şəhid Məmməd Zeynalabdin adına Saltaq kənd tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Məhərrəm Əsgəroğlu adına 2 saylı şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Naxçıvan MR Kəngərli rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 158 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (38.21) respublika üzrə orta göstəricidən 16.13%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (26.76) respublika üzrə orta göstəricidən 16.67%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (32.49) respublika üzrə orta göstəricidən 7.64%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (97.46) respublika üzrə orta göstəricidən 13.58% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 41.77%-i 30 və daha az, 50.00%-i 30-70 intervalında, 8.23%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 69.62%, 25.32% və 5.06%, xarici dil fənni üzrə isə 60.13%, 29.11% və 10.76% olmuşdur. Ümumilikdə 158 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 70.25%-i (111 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 1.90%-i (3 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 70.89%-i (112 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 74 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 66.07%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 33.78%-i (25 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 36.49%-i (27 nəfəri) dövlət, 29.73%-i (22 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat və riyaziyyat fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 6.56%, ədəbiyyatdan - 8.68%, riyaziyyatdan - 3.01% təşkil edir.

Fizika, kimya və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 9 nəfəri 500-dən çox bal toplayıb. 600-dən yuxarı bal toplayan yoxdur.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universiteti, "Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri) və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 295.967-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 3.8% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 5.41% (6 nəfər), 100-200 intervalında 19.82% (22 nəfər), 200-300 intervalında 29.73% (33 nəfər), 300-500 intervalında 36.94% (41 nəfər), 500-dən yuxarı 8.11% (9 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 45.05%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 22.50%-dir.

Qəbul imtahanlarında 12 məktəbin məzunları iştirak edib.

Naxçıvan MR Ordubad rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 236 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (49.88) respublika üzrə orta göstəricidən 9.49%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (35.42) respublika üzrə orta

göstəricidən 10.29% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (33.49) respublika üzrə orta göstəricidən 4.80% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (118.79) respublika üzrə orta göstəricidən 5.32% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 21.19%-i 30 və daha az, 59.75%-i 30-70 intervalında, 19.07%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 49.58%, 39.83% və 10.59%, xarici dil fənni üzrə isə 55.51%, 38.14% və 6.36% olmuşdur. Ümumilikdə 236 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 87.29%-i (206 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.24%-i (10 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 89.41%-i (211 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 148 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 70.14%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 37.84%-i (56 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 37.84%-i (56 nəfəri) dövlət, 24.32%-i (36 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 2.57%, ədəbiyyatdan - 0.86%, tarixdən - 13.34% təşkil edir.

Riyaziyyat, fizika, kimya və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Kimya fənni üzrə rayonun göstəricisi respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Rayonun məzunlarının 25 nəfəri 500-dən, o cümlədən 2 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universiteti, "Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri), və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 294.094-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 3.1% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 10.19% (21 nəfər), 100-200 intervalında 19.42% (40 nəfər), 200-300 intervalında 24.27% (50 nəfər), 300-500 intervalında 33.98% (70 nəfər), 500-dən yuxarı 12.14% (25 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 46.12%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 42.11%-dir.

Qəbul imtahanlarında 33 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən N.Tusi adına Bist kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında M.Füzuli adına İnternat tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Naxçıvan MR Sədərək rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 62 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (37.38) respublika üzrə orta göstəricidən 17.96% aşağı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (34.27) respublika üzrə orta göstəricidən 6.72% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (29.23) respublika üzrə orta göstəricidən 16.90%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (100.88) respublika üzrə orta göstəricidən 10.55% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 41.94%-i 30 və daha az, 50.00%-i 30-70 intervalında, 8.06%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 40.32%, 54.84% və 4.84%, xarici dil fənni üzrə isə 53.23%, 43.55% və 3.23% olmuşdur. Ümumilikdə 62 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 58.06%-i (36 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 12.90%-i (8 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 66.13%-i (41 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 29 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 70.73%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 27.59%-i (8 nəfəri) dövlət, 3.45%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 37.93%-i (11 nəfəri) dövlət, 31.03%-i (9 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda tarix fənni üzrə göstəricisi respublikanın orta göstəricidən aşağıdır. Fərq 27.91% təşkil edir.

Riyaziyyat fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 3 nəfəri 500-dən çox bal toplayıb. 600-dən yuxarı bal toplayan olmayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universiteti, "Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri) və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 283.511-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 2.78% (1 nəfər), 100-200 intervalında 13.89% (5 nəfər), 200-300 intervalında 41.67% (15 nəfər), 300-500 intervalında 33.33% (12 nəfər), 500-dən yuxarı 8.33% (3 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.67%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 27.27%-dir.

Qəbul imtahanlarında 4 məktəbin məzunları iştirak edib.

Naxçıvan MR Şahbuz rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 139 şagird bitirib və onların 138 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (44.24) respublika üzrə orta göstəricidən 2.90% aşağı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (37.13) respublika üzrə orta göstəricidən 15.60%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (40.97) respublika üzrə orta göstəricidən 16.47%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (122.33) respublika üzrə orta göstəricidən 8.47% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 32.61%-i 30 və daha az, 50.72%-i 30-70 intervalında, 16.67%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 42.03%, 48.55% və 9.42%, xarici dil fənni üzrə isə 39.86%, 47.10% və 13.04% olmuşdur. Ümumilikdə 139 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 74.82%-i (104 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 7.91%-i (11 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 76.26%-i (106 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 85 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 80.19%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 44.71%-i (38 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 47.06%-i (40 nəfəri) dövlət, 8.24%-i (7 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 17 nəfəri 500-dən, o cümlədən 1 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universiteti və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 331.677-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 16.3% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 11.54% (12 nəfər), 100-200 intervalında 9.62% (10 nəfər), 200-300 intervalında 20.19% (21 nəfər), 300-500 intervalında 42.31% (44 nəfər), 500-dən yuxarı 16.35% (17 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin 58.65%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 34.78%-dir.

Qəbul imtahanlarında 22 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Gömür kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Şada kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun A.H.Quliyev adına Kükü kənd tam orta məktəbi daxil olub.

Naxçıvan MR Şərur rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 531 şagird bitirib və onların 530 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (38.26) respublika üzrə orta göstəricidən 16.01%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (28.72) respublika üzrə orta göstəricidən 10.56%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (33.62) respublika üzrə orta göstəricidən 4.42%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (100.61) respublika üzrə orta göstəricidən 10.80% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 43.21%-i 30 və daha az, 46.42%-i 30-70 intervalında, 10.38%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 62.45%, 33.02% və 4.53%, xarici dil fənni üzrə isə 58.49%, 29.62% və 11.89% olmuşdur. Ümumilikdə 531 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 79.47%-i (422 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 7.72%-i (41 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 79.85%-i (424 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 256 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 60.38%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 23.44%-i (60 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 58.98%-i (151 nəfəri) dövlət, 17.58%-i (45 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 12.78%, ədəbiyyatdan - 11.58%, riyaziyyatdan - 1.62%, fizikadan - 7.66%, kimyadan - 0.80%, tarixdən - 4.15%, coğrafiyadan - 2.68% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 45 nəfəri 500-dən, o cümlədən 6 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universiteti, "Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri) və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 266.814-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 6.5% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 14.93% (63 nəfər), 100-200 intervalında 23.22% (98 nəfər), 200-300 intervalında 24.88% (105 nəfər), 300-500 intervalında 26.30% (111 nəfər), 500-dən yuxarı 10.66% (45 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 36.97 %-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 9.17%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 34.86%-dir.

Qəbul imtahanlarında 53 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Sərxanlı və Həmzəli kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Havuş kənd tam orta məktəbiin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Dərvişlər kənd və 2 saylı şəhər tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Y.Məmmədov adına Dizə kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Abşeron rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 2383 şagird bitirib və onların 2375 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (52.05) respublika üzrə orta göstəricidən 14.25%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (32.95) respublika üzrə orta göstəricidən 2.61%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (36.22) respublika üzrə orta göstəricidən 2.96%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (121.22) respublika üzrə orta göstəricidən 7.48% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 21.81%-i 30 və daha az, 54.40%-i 30-70 intervalında, 23.79%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 56.13%, 33.14% və 10.74%, xarici dil fənni üzrə isə 53.14%, 32.63% və 14.23% olmuşdur. Ümumilikdə 2376 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 82.58%-i (1962 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 9.85%-i (234 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 85.06%-i (2021 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 1249 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 61.80%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 41.55%-i (519 nəfəri) dövlət, 1.84%-i (23 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 43.71%-i (546 nəfəri) dövlət, 12.89%-i (161 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan - 2.08%, fizikadan - 2.45%, kimyadan - 1.09%, coğrafiyadan - 3.24% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat, biologiya və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 230 nəfəri 500-dən, o cümlədən 61 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 284.57-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 13.05% (256 nəfər), 100-200 intervalında 21.97% (431 nəfər), 200-300 intervalında 21.71% (426 nəfər), 300-500 intervalında 31.55% (619 nəfər), 500-dən yuxarı 11.72% (230 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 43.27%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 6.53%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 38.87%-dir.

Qəbul imtahanlarında 38 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Xırdalan şəhər 2, 5, 6, 10 saylı, Masazır kənd 3, 4 saylı, Mehdiabad qəsəbə 4 saylı, Ceyranbatan qəsəbə 1 saylı və Saray qəsəbə 3 saylı tam orta məktəbləri daxil olub.

Ağcabədi rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1094 şagird bitirib və onların 1067 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (40.84) respublika üzrə orta göstəricidən 10.36%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (27.29) respublika üzrə orta göstəricidən 15.02%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (25.81) respublika üzrə orta göstəricidən 26.63%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (93.94) respublika üzrə orta göstəricidən 16.71% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 44.42%-i 30 və daha az, 37.21%-i 30-70 intervalında, 18.37%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq,

63.92%, 28.30% və 7.78%, xarici dil fənni üzrə isə 69.07%, 28.02% və 2.91% olmuşdur. Ümumilikdə 1069 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 63.24%-i (676 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 5.71%-i (61 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 64.17%-i (686 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 387 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 56.41%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 33.85%-i (131 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 53.49%-i (207 nəfəri) dövlət, 12.66%-i (49 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 8.67%, ədəbiyyatdan - 8.77%, riyaziyyatdan - 10.62%, biologiyadan - 12.05%, tarixdən - 13.45%, coğrafiyadan - 23.81% təşkil edir.

Fizika və kimya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 50 nəfəri 500-dən, o cümlədən 11 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 262.756-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 7.9% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 15.38% (104 nəfər), 100-200 intervalında 22.63% (153 nəfər), 200-300 intervalında 26.33% (178 nəfər), 300-500 intervalında 28.25% (191 nəfər), 500-dən yuxarı 7.40% (50 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 35.65%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 8.70%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 18.84%-dir.

Qəbul imtahanlarında 49 məktəbin məzunları iştirak edib.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Ş.Məhərrəmov adına Qaravəlli kənd, Pərioğullar kənd, 4 və 8 saylı şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Ağdam rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1307 şagird bitirib və onların 1275 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 44.66, riyaziyyat fənni üzrə 27.00, xarici dil fənni üzrə 30.05, hər üç fənn üzrə birlikdə 101.71-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 1.97%, 15.92%, 14.57%, 9.82% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 36.47%-i 30 və daha az, 44.55%-i 30-70 intervalında, 18.98%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 65.80%, 28.00% və 6.20%, xarici dil fənni üzrə isə 65.10%, 26.20% və 8.71% olmuşdur. Ümumilikdə 1281 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 72.99%-i (935 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 5.70%-i (73 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 73.77%-i (945 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 530 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 56.08%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 25.85%-i (137 nəfəri) dövlət, 0.57%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 68.11%-i (361 nəfəri) dövlət, 5.47%-i (29 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 3.37%, ədəbiyyatdan - 6.42%, riyaziyyatdan - 11.20%, tarixdən - 3.18%, coğrafiyadan - 7.82% təşkil edir.

Fizika, kimya və biologiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 104 nəfəri 500-dən, o cümlədən 19 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 278.608-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.3% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 14.65% (137 nəfər), 100-200 intervalında 21.82% (204 nəfər), 200-300 intervalında 22.14% (207 nəfər), 300-500 intervalında 30.27% (283 nəfər), 500-dən yuxarı 11.12% (104 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.39%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 8.87%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 26.96%-dir.

Qəbul imtahanlarında 114 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 8, 72, 110, 111, 135 saylı, Təzəkənd kənd və İmamqulubəyli qəsəbə tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 42 və 100 saylı tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 34 saylı və Qaradağlı kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Ağdaş rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 828 şagird bitirib və onların 822 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (44.18) respublika üzrə orta göstəricidən 3.03%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (28.81) respublika üzrə orta göstəricidən 10.31%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (27.65) respublika üzrə orta göstəricidən 21.39%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (100.63) respublika üzrə orta göstəricidən 10.77% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 39.29%-i 30 və daha az, 40.27%-i 30-70 intervalında, 20.44%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 64.84%, 24.57% və 10.58%, xarici dil fənni üzrə isə 67.03%, 27.49% və 5.47% olmuşdur. Ümumilikdə 823 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 70.72%-i (582 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 2.92%-i (24 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 71.20%-i (586 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 277 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 47.27%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 56.32%-i (156 nəfəri) dövlət, 1.44%-i (4 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 36.10%-i (100 nəfəri) dövlət, 6.14 %-i (17 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 4.77%, ədəbiyyatdan - 4.71%, riyaziyyatdan - 19.29%, fizikadan - 13.26%, kimyadan - 4.55%, biologiyadan - 1.13%, tarixdən - 14.90%, coğrafiyadan - 23.60% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 51 nəfəri 500-dən, o cümlədən 20 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Mingəçevir Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 247.846-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 13.1% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 21.13% (123 nəfər), 100-200 intervalında 25.77% (150 nəfər), 200-300 intervalında 18.73% (109 nəfər), 300-500 intervalında 25.60% (149 nəfər), 500-dən yuxarı 8.76% (51 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 34.36 %-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 12.98%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 31.30%-dir.

Qəbul imtahanlarında 41 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Z.Maqsudov adına Ərəbocaq və Eymur kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun M.Şeyxzadə adına Texniki, təbiət və humanitar təmayüllü internat tipli gimnaziya daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında S.Vurğun adına şəhər 1 saylı, M.İsayev adına şəhər və 8 saylı şəhər tam orta məktəbilərini qeyd etmək olar.

Ağstafa rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 643 şagird bitirib və onların 642 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (44.28) respublika üzrə orta göstəricidən 2.80% aşağı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (33.16) respublika üzrə orta göstəricidən 3.27% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (33.82) respublika üzrə orta göstəricidən 3.86%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (111.27) respublika üzrə orta göstəricidən 1.35% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 39.88%-i 30 və daha az, 38.63%-i 30-70 intervalında, 21.50%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 53.89%, 34.11% və 11.99%, xarici dil fənni üzrə isə 54.52%, 34.42% və 11.06% olmuşdur. Ümumilikdə 643 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 70.76%-i (455 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 6.07%-i (39 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 71.07%-i (457 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 247 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 54.05%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 63.16%-i (156 nəfəri) dövlət, 0.40%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 34.41%-i (85 nəfəri) dövlət, 2.02%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda riyaziyyat, fizika və kimya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan - 14.40%, fizikadan - 12.38%, kimyadan - 16.51% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 63 nəfəri 500-dən, o cümlədən 11 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 276.385-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 3.1% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 18.02% (82 nəfər), 100-200 intervalında 22.64% (103 nəfər), 200-300 intervalında 17.80% (81 nəfər), 300-500 intervalında 27.69% (126 nəfər), 500-dən yuxarı 13.85% (63 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.54%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 6.19%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 42.48%-dir.

Qəbul imtahanlarında 33 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən M.Omarov adına Soyuqbulaq və N.Mustafayev adına Qarayazı qəsəbə tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Böyük Kəsik kənd və 2 saylı şəhər tam orta məktəbiləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında İ.Həsənov adına Qaçaq Kərəm kənd tam orta məktəbini və Texniki-humanitar təmayüllü liseyi qeyd etmək olar.

Ağsu rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 518 şagird bitirib və onların 516 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 33.50, riyaziyyat fənni üzrə 24.15, xarici dil fənni üzrə 20.50, hər üç fənn üzrə birlikdə 78.15-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 26.47%, 24.81%, 41.73%, 30.71% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 57.36%-i 30 və daha az, 35.08%-i 30-70 intervalında, 7.56%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 72.09%, 21.90% və 6.01%, xarici dil fənni üzrə isə 82.36%, 16.28% və 1.36% olmuşdur. Ümumilikdə 516 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 64.53%-i (333 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 6.20%-i (32 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 65.31%-i (337 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 144 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 42.73%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 40.28%-i (58 nəfəri) dövlət, 2.08%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 40.97%-i (59 nəfəri) dövlət, 16.67%-i (24 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 19.92%, ədəbiyyatdan - 23.30%, riyaziyyatdan - 19.31%, fizikadan - 19.68%, kimyadan - 13.47%, tarixdən - 22.31%, coğrafiyadan - 27.82% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 13 nəfəri 500-dən çox bal toplayıb. 600-dən yuxarı bal toplayan yoxdur.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Bakı Dövlət Universiteti qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 213.047-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 25.3% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 30.33% (101 nəfər), 100-200 intervalında 21.62% (72 nəfər), 200-300 intervalında 20.12% (67 nəfər), 300-500 intervalında 24.02% (80 nəfər), 500-dən yuxarı 3.90% (13 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 27.93%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 16.46%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 10.13%-dir.

Qəbul imtahanlarında 33 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Ağabəyli, Aratkənd, Bico, Kəndoba, Nuran, Padarqışlaq və Ülgüc kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Abbasxanlı və Çaparlı kənd tam orta məktəblərinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Bico kənd tam orta məktəbi abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə topladığı orta bal 100-dən aşağıdır.

Astara rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 719 şagird bitirib və onların 717 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 38.85, riyaziyyat fənni üzrə 29.53, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 26.43, hər üç fənn üzrə birlikdə 94.81-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 14.74%, 8.04%, 24.86%, 15.94% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 42.54%-i 30 və daha az, 46.30%-i 30-70 intervalında, 11.16%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq,

61.09%, 31.52% və 7.39%, xarici dil fənni üzrə isə 69.74%, 25.24% və 5.02% olmuşdur. Ümumilikdə 717 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 69.87%-i (501 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 2.51%-i (18 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 70.01%-i (502 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 225 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 44.82%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 54.22%-i (122 nəfəri) dövlət, 0.44%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 40.00%-i (90 nəfəri) dövlət, 5.33%-i (12 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 18.57%, ədəbiyyatdan - 22.73%, riyaziyyatdan - 14.06%, fizikadan - 14.36%, kimyadan - 15.96%, biologiyadan - 29.60%, tarixdən - 23.44%, coğrafiyadan - 11.82% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 26 nəfəri 500-dən, o cümlədən 6 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Lənkəran Dövlət Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 228.579-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 19.9% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 21.16% (106 nəfər), 100-200 intervalında 29.14% (146 nəfər), 200-300 intervalında 20.16% (101 nəfər), 300-500 intervalında 24.35% (122 nəfər), 500-dən yuxarı 5.19% (26 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 29.54%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 26.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 30 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 1 saylı şəhər, Pensər kənd 1 saylı, E.Baxşiyev adına Rinə kənd, B.Rüstəmov adına Asxanakəran kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Rayonun N.Sovqatov adına Şümrüd kənd tam orta məktəbinin qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərinin sayı, məzunlarının sayının 10%-ni belə təşkil etmir.

Ərçivan qəsəbə 4 saylı tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

3 saylı şəhər, A.İbrahimov adına Şuvi kənd, Pensər kənd 1 saylı, B.Rüstəmov adına Asxanakəran kənd tam orta məktəblərinin abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə topladığı orta bal 100-dən aşağıdır.

Balakən rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 658 şagird bitirib və onların 657 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (46.24) respublika üzrə orta göstəricidən 1.49% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (31.97) respublika üzrə orta göstəricidən 0.44%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (28.90) respublika üzrə orta göstəricidən 17.83%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (107.12) respublika üzrə orta göstəricidən 5.02% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 32.12%-i 30 və daha az, 50.08%-i 30-70 intervalında, 17.81%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 57.84%, 30.75% və 11.42%, xarici dil fənni üzrə isə 60.58%, 35.46% və 3.96% olmuşdur. Ümumilikdə 658 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 65.50%-i (431 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 6.38%-i (42 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 66.57%-i (438 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 251 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 57.31%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 51.00%-i (128 nəfəri) dövlət, 1.59%-i (4 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 36.65%-i (92 nəfəri) dövlət, 10.76%-i (27 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 6.27%, ədəbiyyatdan - 8.67%, riyaziyyatdan - 8.63%, fizikadan - 6.86%, kimyadan - 12.73%, tarixdən - 10.45%, coğrafiyadan - 5.94% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 33 nəfəri 500-dən, o cümlədən 6 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 265.249-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 7.0% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 12.53% (54 nəfər), 100-200 intervalında 28.07% (121 nəfər), 200-300 intervalında 23.43% (101 nəfər), 300-500 intervalında 28.31% (122 nəfər), 500-dən yuxarı 7.66% (33 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 35.96%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 5.33%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 32.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 34 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Hənifə kənd, Şərif kənd 1 saylı və Şambul kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Rayonun Xalatala kənd tam orta məktəbinin qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərinin sayı, məzunlarının sayının 10%-ni belə təşkil etmir.

Katex kənd 3 saylı tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Texniki Humanitar təmayüllü liseyi daxil olub.

Beyləqan rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 728 şagird bitirib və onların 726 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (42.57) respublika üzrə orta göstəricidən 6.57%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (31.50) respublika üzrə orta göstəricidən 1.93%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (28.54) respublika üzrə orta göstəricidən 18.86%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (102.60) respublika üzrə orta göstəricidən 9.03% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 41.05%-i 30 və daha az, 41.60%-i 30-70 intervalında, 17.36%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 55.79%, 35.12% və 9.09%, xarici dil fənni üzrə isə 62.53%, 32.09% və 5.37% olmuşdur. Ümumilikdə 727 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 67.81%-i (493 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 6.05%-i (44 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 68.64%-i (499 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 277 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 55.51%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 38.27%-i (106 nəfəri) dövlət, 0.36%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 52.35%-i (145 nəfəri) dövlət, 9.03%-i (25 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 3.51%, ədəbiyyatdan - 4.66%, riyaziyyatdan - 14.62%, fizikadan - 7.73%, kimyadan - 13.27%, biologiyadan - 10.87%, tarixdən - 5.19%, coğrafiyadan - 11.39% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 39 nəfəri 500-dən, o cümlədən 10 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 269.373-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 5.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 14.00% (69 nəfər), 100-200 intervalında 23.53% (116 nəfər), 200-300 intervalında 22.92% (113 nəfər), 300-500 intervalında 31.64% (156 nəfər), 500-dən yuxarı 7.91% (39 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 39.55%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 10.64%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 27.66%-dir.

Qəbul imtahanlarında 45 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən N.Quliyev adına Örənqala kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Baharabad kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 1 saylı şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Bərdə rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1194 şagird bitirib və onların 1171 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (41.68) respublika üzrə orta göstəricidən 8.52%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (28.13) respublika üzrə orta göstəricidən 12.42%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (29.07) respublika üzrə orta göstəricidən 17.37%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (98.87) respublika üzrə orta göstəricidən 12.33% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 40.31%-i 30 və daha az, 43.55%-i 30-70 intervalında, 16.14%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 64.39%, 26.64% və 8.97%, xarici dil fənni üzrə isə 66.61%, 24.68% və 8.71% olmuşdur. Ümumilikdə 1173 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 68.12%-i (799 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.77%-i (56 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 68.63%-i (805 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 473 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 58.76%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 38.69%-i (183 nəfəri) dövlət, 0.63%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 50.74%-i (240 nəfəri) dövlət, 9.94%-i (47 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, riyaziyyat və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 0.42%, riyaziyyatdan - 1.33%, coğrafiyadan - 13.27% təşkil edir.

Ədəbiyyat, fizika, kimya, biologiya və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 104 nəfəri 500-dən, o cümlədən 27 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Gəncə Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 284.583-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 13.02% (104 nəfər), 100-200 intervalında 22.28% (178 nəfər), 200-300 intervalında 23.03% (184 nəfər), 300-500 intervalında 28.66% (229 nəfər), 500-dən yuxarı 13.02% (104 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.68%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 10.59%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 28.97%-dir.

Qəbul imtahanlarında 59 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Y.Yusifov adına Mollaisalar kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Akademik Z.Əliyeva adına Texniki təmayüllü məktəb-liseyi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında F.Muradov adına 7 saylı şəhər və 8 saylı şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Biləsuvar rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 774 şagird bitirib və onların 743 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 40.56, riyaziyyat fənni üzrə 28.63, xarici dil fənni üzrə 27.92, hər üç fənn üzrə birlikdə 97.11-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 10.97%, 10.86%, 20.61%, 13.90% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 43.61%-i 30 və daha az, 40.11%-i 30-70 intervalında, 16.29%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 65.41%, 24.90% və 9.69%, xarici dil fənni üzrə isə 69.99%, 22.21% və 7.81% olmuşdur. Ümumilikdə 740 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 66.35%-i (491 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 1.08%-i (8 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 66.35%-i (491 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 230 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 46.84%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 53.48%-i (123 nəfəri) dövlət, 1.30%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 35.22%-i (81 nəfəri) dövlət, 10.00%-i (23 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 2.50%, ədəbiyyatdan - 3.79%, riyaziyyatdan - 12.76%, fizikadan - 5.58%, kimyadan - 3.57%, coğrafiyadan - 2.92% təşkil edir.

Biologiya və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 63 nəfəri 500-dən, o cümlədən 29 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Lənkəran Dövlət Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 264.412-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 7.3% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 19.96% (98 nəfər), 100-200 intervalında 24.85% (122 nəfər), 200-300 intervalında 18.53% (91 nəfər), 300-500 intervalında 23.83% (117 nəfər), 500-dən yuxarı 12.83% (63 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 36.66%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 10.11%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 48.31%-dir.

Qəbul imtahanlarında 27 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Ə.Rəhmətov adına Zəhmətabad kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi daxil olub.

Cəbrayıl rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 694 şagird bitirib və onların 688 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 44.24, riyaziyyat fənni üzrə 30.80, xarici dil fənni üzrə 32.89, hər üç fənn üzrə birlikdə 107.93-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 2.90%, 4.10%, 6.50%, 4.31% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 35.90%-i 30 və daha az, 46.08%-i 30-70 intervalında, 18.02%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 59.16%, 32.70% və 8.14%, xarici dil fənni üzrə isə 59.30%, 28.49% və 12.21% olmuşdur. Ümumilikdə 689 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 82.15%-i (566 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 7.11%-i (49 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 82.87%-i (571 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 321 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 56.22%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 22.12%-i (71 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 69.78%-i (224 nəfəri) dövlət, 8.10%-i (26 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 7.17%, ədəbiyyatdan - 10.92%, riyaziyyatdan - 3.88%, fizikadan - 7.31%, kimyadan - 3.14%, tarixdən - 3.92%, coğrafiyadan - 4.06% təşkil edir.

Biologiya fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 59 nəfəri 500-dən, o cümlədən 13 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 268.025-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 6.0% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 16.96% (96 nəfər), 100-200 intervalında 21.73% (123 nəfər), 200-300 intervalında 21.73% (123 nəfər), 300-500 intervalında 29.15% (165 nəfər), 500-dən yuxarı 10.42% (59 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 39.58%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.60%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 36.78%-dir.

Qəbul imtahanlarında 38 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 2 saylı və Nərimankənd qəsəbəsi tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Süleymanlı kənd , Əmirvarlı kənd və 7 saylı tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Hovuslu kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Cəlilabad rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1588 şagird bitirib və onların 1563 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 37.03, riyaziyyat fənni üzrə 24.70, xarici dil fənni üzrə 22.11, hər üç fənn üzrə birlikdə 83.85-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 18.71%, 23.09%, 37.14%, 25.66% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 49.97%-i 30 və daha az, 37.04%-i 30-70 intervalında, 12.99%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq,

69.74%, 23.22% və 7.04%, xarici dil fənni üzrə isə 77.67%, 18.62% və 3.71% olmuşdur. Ümumilikdə 1563 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 55.53%-i (868 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 2.75%-i (43 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 56.17%-i (878 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 454 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 51.71%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 36.12%-i (164 nəfəri) dövlət, 1.10%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 50.22%-i (228 nəfəri) dövlət, 12.56%-i (57 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 8.48%, ədəbiyyatdan - 11.37%, riyaziyyatdan - 12.97%, fizikadan - 10.00%, kimyadan - 11.08%, biologiyadan - 13.52%, tarixdən - 7.13%, coğrafiyadan - 6.59% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 61 nəfəri 500-dən, o cümlədən 12 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Lənkəran Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 257.792-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 9.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 14.86% (129 nəfər), 100-200 intervalında 28.11% (244 nəfər), 200-300 intervalında 21.08% (183 nəfər), 300-500 intervalında 28.92% (251 nəfər), 500-dən yuxarı 7.03% (61 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 35.94%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 18.86%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 18.29%-dir.

Qəbul imtahanlarında 73 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Ləkin, Məlikqasımlı, Komanlı, Çünzəli, Boyxanlı və Alaşar kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Məmmədrzalı kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 1 və 8 saylı şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Daşkəsən rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 189 şagird bitirib və onların 184 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (28.49) respublika üzrə orta göstəricidən 37.46%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (18.49) respublika üzrə orta göstəricidən 42.44%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (21.46) respublika üzrə orta göstəricidən 39.00%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (68.97) respublika üzrə orta göstəricidən 38.85% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 64.13%-i 30 və daha az, 31.52%-i 30-70 intervalında, 4.35%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 80.43%, 18.48% və 1.09%, xarici dil fənni üzrə isə 79.01%, 18.78% və 2.21% olmuşdur. Ümumilikdə 187 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 43.85%-i (82 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 11.76%-i (22 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 47.06%-i (88 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 39 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 44.32%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 43.59%-i (17 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə,

48.72%-i (19 nəfəri) dövlət, 7.69%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 27.55%, ədəbiyyatdan - 30.03%, riyaziyyatdan - 24.72%, fizikadan - 19.92%, kimyadan - 18.03%, tarixdən - 30.18%, coğrafiyadan - 30.58% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 2 nəfəri 500-dən çox bal toplayıb. 600-dən yuxarı bal toplayan olmayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Gəncə Dövlət Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinə (Gəncə şəhəri) qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 204.316-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 28.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 20.73% (17 nəfər), 100-200 intervalında 28.05% (23 nəfər), 200-300 intervalında 29.27% (24 nəfər), 300-500 intervalında 19.51% (16 nəfər), 500-dən yuxarı 2.44% (2 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 21.95%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 20.83%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 4.17%-dir.

Qəbul imtahanlarında 19 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Çanaxçı kənd, Zinzahal kənd, Dəstəfur kənd, 3 saylı şəhər və K.Qafarov adına Alunitdağ qəsəbə tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

H.Qasımov adına Əmirvar kənd, A.Rüstəmov adına Qabaqtəpə kənd, Astaf kənd, Daşkəsən qəsəbə, Alaxançallı kənd və S.İsgəndərov adına Quşçu qəsəbə tam orta məktəblərinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Füzuli rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1072 şagird bitirib və onların 1052 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 40.60, riyaziyyat fənni üzrə 27.19, xarici dil fənni üzrə 27.52, hər üç fənn üzrə birlikdə 95.31-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 10.89%, 15.34%, 21.76%, 15.49% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 42.40%-i 30 və daha az, 41.16%-i 30-70 intervalında, 16.44%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 64.35%, 27.95% və 7.70%, xarici dil fənni üzrə isə 67.21%, 26.71% və 6.08% olmuşdur. Ümumilikdə 1060 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 67.36%-i (714 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 6.42%-i (68 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 68.49%-i (726 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 418 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 57.58%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 16.75%-i (70 nəfəri) dövlət, 0.48%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 76.08%-i (318 nəfəri) dövlət, 6.70%-i (28 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 5.29%, ədəbiyyatdan - 3.23%, riyaziyyatdan - 13.42%, fizikadan - 14.45%, kimyadan - 2.97%, biologiyadan - 14.97%, tarixdən - 1.25%, coğrafiyadan - 6.56% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 63 nəfəri 500-dən, o cümlədən 15 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Sumqayıt Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 269.259-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 5.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 14.99% (107 nəfər), 100-200 intervalında 24.23% (173 nəfər), 200-300 intervalında 19.61% (140 nəfər), 300-500 intervalında 32.35% (231 nəfər), 500-dən yuxarı 8.82% (63 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.18%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 17.00%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 21.86%-dir.

Qəbul imtahanlarında 71 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 24 saylı və Mahmudlu kənd 2 saylı tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 8, 54 saylı və Mollaməhərrəmli kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 46 saylı tam orta məktəbi qeyd etmək olar.

Gədəbəy rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 662 şagird bitirib və onların 649 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 36.21, riyaziyyat fənni üzrə 29.23, xarici dil fənni üzrə 23.80, hər üç fənn üzrə birlikdə 89.25-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 20.52%, 8.97%, 32.33%, 20.87% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 51.16%-i 30 və daha az, 35.59%-i 30-70 intervalında, 13.25%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 63.64%, 24.19% və 12.17%, xarici dil fənni üzrə isə 72.57%, 24.50% və 2.93% olmuşdur. Ümumilikdə 648 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 55.40%-i (359 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.63%-i (30 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 55.86%-i (362 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 217 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 59.94%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 43.78%-i (95 nəfəri) dövlət, 3.23%-i (7 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 42.86%-i (93 nəfəri) dövlət, 10.14%-i (22 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, kimya və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 1.64%, ədəbiyyatdan - 1.56%, kimyadan - 2.80%, coğrafiyadan - 5.92% təşkil edir.

Riyaziyyat, fizika və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 43 nəfəri 500-dən, o cümlədən 12 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Gəncə Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 283.107-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.7% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 14.76% (53 nəfər), 100-200 intervalında 19.22% (69 nəfər), 200-300 intervalında 25.07% (90 nəfər), 300-500 intervalında 28.97% (104 nəfər), 500-dən yuxarı 11.98% (43 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 40.95%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 14.88%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 24.79%-dir.

Qəbul imtahanlarında 54 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Şəkərbəy, Daryurd, Günəşli, İsalı, Göyəlli və Hacılar kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Habil Allahyarov adına Soyuqbulaq kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Çalburun kənd tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Qoşabulaq kənd 2 saylı, Nərimankənd kənd və 1 saylı şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Gəncə şəhəri:

2019-cu ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 2399 şagird bitirib və onların 2386 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (47.83) respublika üzrə orta göstəricidən 4.99% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (30.60) respublika üzrə orta göstəricidən 4.72% aşağı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (36.58) respublika üzrə orta göstəricidən 4.00% yuxarı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (115.02) respublika üzrə orta göstəricidən 1.98% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 29.67%-i 30 və daha az, 49.54%-i 30-70 intervalında, 20.79%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 61.02%, 29.59% və 9.39%, xarici dil fənni üzrə isə 53.44%, 30.93% və 15.63% olmuşdur. Ümumilikdə 2387 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 83.75%-i (1999 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 12.32%-i (294 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 1161 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 57.11%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 52.20%-i (606 nəfəri) dövlət, 0.17%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 45.56%-i (529 nəfəri) dövlət, 2.07%-i (24 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Şəhərin məzunlarının 247 nəfəri 500-dən, o cümlədən 77 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Gəncə Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri) və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 19.26% (385 nəfər), 100-200 intervalında 22.51% (450 nəfər), 200-300 intervalında 19.56% (391 nəfər), 300-500 intervalında 26.31% (526 nəfər), 500-dən yuxarı 12.36% (247 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin yalnız 38.67%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 11.43%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 32.08%-dir.

Qəbul imtahanlarında 46 məktəbin məzunları iştirak edib.

Bu il şəhərin ən yaxşı məktəbləri sırasında 27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey, 20 saylı şəhər tam orta məktəbi, 4 və 25 saylı şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Azərbaycan bölməsi:

Şəhərin abituriyentlərinin I-IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan - 16.60%, fizikadan - 9.39%, kimyadan - 10.48%, biologiyadan - 9.99%, coğrafiyadan - 12.44% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Abituriyentlərin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 268.398-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 5.9% aşağıdır.

Rus bölməsi:

Şəhərin abituriyentlərinin göstəriciləri I-IV qruplarda ana dili, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və coğrafiya fənlər üzrə respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 5.51%, riyaziyyatdan - 17.44%, fizikadan - 13.96%, kimyadan - 14.53%, biologiyadan - 5.49%, coğrafiyadan - 3.98% təşkil edir.

Şəhərin ədəbiyyat və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Tarix fənni üzrə şəhərin göstəricisi respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Abituriyentlərin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 262.76-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 7.7% aşağıdır.

Goranboy rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 850 şagird bitirib və onların 842 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (40.22) respublika üzrə orta göstəricidən 11.72%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (25.26) respublika üzrə orta göstəricidən 21.34%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (28.75) respublika üzrə orta göstəricidən 18.28%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (94.23) respublika üzrə orta göstəricidən 16.45% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 43.71%-i 30 və daha az, 41.33%-i 30-70 intervalında, 14.96%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 69.60%, 24.47% və 5.94%, xarici dil fənni üzrə isə 66.63%, 25.65% və 7.72% olmuşdur. Ümumilikdə 846 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 67.73%-i (573 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 7.68%-i (65 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 68.68%-i (581 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 280 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 48.19%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 58.21%-i (163 nəfəri) dövlət, 0.36%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 40.00%-i (112 nəfəri) dövlət, 1.43%-i (4 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan - 25.46%, fizikadan - 13.09%, kimyadan - 7.94%, tarixdən - 0.43%, coğrafiyadan - 15.33% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat və biologiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 55 nəfəri 500-dən, o cümlədən 10 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Gəncə Dövlət Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinə (Gəncə şəhəri) qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 251.469-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 11.8% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 21.29% (122 nəfər), 100-200 intervalında 24.26% (139 nəfər), 200-300 intervalında 17.63% (101 nəfər), 300-500 intervalında 27.23% (156 nəfər), 500-dən yuxarı 9.60% (55 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 36.82%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 18.49%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 24.66%-dir.

Qəbul imtahanlarında 54 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Y.Nəcəfov adına Qarqucaq, N.Avdıyev adına Nadirkənd və Qarasuçu kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Ü.Məhərrəmov adına Dəyirmanlar və Yuxarı Ağcakənd kənd tam orta məktəblərinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Y.Nəcəfov adına Qarqucaq kənd tam orta məktəbi abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə topladığı orta bal 100-dən aşağıdır.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Qaraçinar kənd, Ə.Fərəcov adına Sarov kənd, M.Məmmədov adına Xanqərvənd kənd və 3 saylı şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Göyçay rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 890 şagird bitirib və onların 886 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (42.62) respublika üzrə orta göstəricidən 6.46%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (29.71) respublika üzrə orta göstəricidən 7.48%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (28.78) respublika üzrə orta göstəricidən

18.17%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (101.11) respublika üzrə orta göstəricidən 10.35% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 41.87%-i 30 və daha az, 38.15%-i 30-70 intervalında, 19.98%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 63.09%, 24.60% və 12.30%, xarici dil fənni üzrə isə 65.01%, 27.88% və 7.11% olmuşdur. Ümumilikdə 889 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 65.58%-i (583 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.05%-i (36 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 66.14%-i (588 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 309 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 52.55%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 58.90%-i (182 nəfəri) dövlət, 0.97%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 32.69%-i (101 nəfəri) dövlət, 7.44%-i (23 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 1.30%, ədəbiyyatdan - 1.82%, riyaziyyatdan - 9.41%, kimyadan - 4.43%, biologiyadan - 6.29%, tarixdən - 3.73%, coğrafiyadan - 1.15% təşkil edir.

Fizika fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 69 nəfəri 500-dən, o cümlədən 23 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 273.22-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 16.81% (98 nəfər), 100-200 intervalında 25.04% (146 nəfər), 200-300 intervalında 19.90% (116 nəfər), 300-500 intervalında 26.42% (154 nəfər), 500-dən yuxarı 11.84% (69 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 38.25%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.55%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 44.32%-dir.

Qəbul imtahanlarında 40 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Yeniarx kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 1 və 4 saylı şəhər tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Alxasava kənd və 2 saylı şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Göygöl rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 647 şagird bitirib və onların 634 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (38.29) respublika üzrə orta göstəricidən 15.96%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (25.56) respublika üzrə orta göstəricidən 20.40%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (26.85) respublika üzrə orta göstəricidən 23.67%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (90.70) respublika üzrə orta göstəricidən 19.58% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 46.37%-i 30 və daha az, 41.01%-i 30-70 intervalında, 12.62%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 69.09%, 24.76% və 6.15%, xarici dil fənni üzrə isə 69.40%, 24.61% və 5.99% olmuşdur. Ümumilikdə 637 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 68.45%-i (436 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 11.15%-i (71 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə

iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 69.07%-i (440 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 229 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 52.05%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 51.09%-i (117 nəfəri) dövlət, 1.75%-i (4 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 45.85%-i (105 nəfəri) dövlət, 1.31%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 3.48%, riyaziyyatdan - 20.86%, fizikadan - 9.88%, kimyadan - 14.14%, biologiyadan - 0.17%, tarixdən - 3.53%, coğrafiyadan - 12.93% təşkil edir.

Ədəbiyyat fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 41 nəfəri 500-dən, o cümlədən 10 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Gəncə Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinə (Gəncə şəhəri) qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 237.634-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 16.7% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 25.69% (112 nəfər), 100-200 intervalında 26.15% (114 nəfər), 200-300 intervalında 15.14% (66 nəfər), 300-500 intervalında 23.62% (103 nəfər), 500-dən yuxarı 9.40% (41 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 33.03%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 19.42%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 25.90%-dir.

Qəbul imtahanlarında 39 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Çaykənd, Quşçu, N.Verdiyev adına Sarısu, Qarabulaq və Köşkü kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

N.Verdiyev adına Sarısu kənd tam orta məktəbinin abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə topladığı orta bal 100-dən aşağıdır.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Liseyini və 3 saylı şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Hacıqabul rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 342 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (50.00) respublika üzrə orta göstəricidən 9.74%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (34.94) respublika üzrə orta göstəricidən 8.81% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (29.43) respublika üzrə orta göstəricidən 16.33% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (114.38) respublika üzrə orta göstəricidən 1.41% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 26.90%-i 30 və daha az, 49.71%-i 30-70 intervalında, 23.39%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 54.09%, 30.70% və 15.20%, xarici dil fənni üzrə isə 59.94%, 35.38% və 4.68% olmuşdur. Ümumilikdə 342 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 72.22%-i (247 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.09%-i (14 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 72.81%-i (249 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 146 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 58.63%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 58.22%-i (85 nəfəri) dövlət, 4.11%-i (6 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 23.97%-i (35 nəfəri) dövlət, 13.70%-i (20 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ədəbiyyatdan - 3.18%, riyaziyyatdan - 8.89%, fizikadan - 3.88%, kimyadan - 10.53%, biologiyadan - 2.01%, tarixdən - 6.66%, coğrafiyadan - 9.34% təşkil edir.

Ana dili fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 30 nəfəri 500-dən, o cümlədən 3 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 280.243-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 1.8% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 9.72% (24 nəfər), 100-200 intervalında 27.13% (67 nəfər), 200-300 intervalında 23.08% (57 nəfər), 300-500 intervalında 27.94% (69 nəfər), 500-dən yuxarı 12.15% (30 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 40.08%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 33.33%-dir.

Qəbul imtahanlarında 22 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Hacıqabul 3 saylı şəhər tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Hacıqabul 1 saylı, 8 saylı şəhər və Navahı qəsəbə 1 saylı tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Xaçmaz rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1451 şagird bitirib və onların 1435 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 39.82, riyaziyyat fənni üzrə 25.31, xarici dil fənni üzrə 26.45, hər üç fənn üzrə birlikdə 91.89-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 12.60%, 21.19%, 24.80%, 18.53% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 41.46%-i 30 və daha az, 46.48%-i 30-70 intervalında, 12.06%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 71.15%, 22.23% və 6.62%, xarici dil fənni üzrə isə 72.44%, 20.88% və 6.67% olmuşdur. Ümumilikdə 1433 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 60.36%-i (865 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 5.16%-i (74 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 417 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 47.23%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 44.36%-i (185 nəfəri) dövlət, 1.20%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 41.73%-i (174 nəfəri) dövlət, 12.71%-i (53 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun məzunlarının 59 nəfəri 500-dən, o cümlədən 11 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 19.31% (167 nəfər), 100-200 intervalında 27.05% (234 nəfər), 200-300 intervalında 20.35% (176 nəfər), 300-500 intervalında 26.47% (229 nəfər), 500-dən yuxarı 6.82% (59 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 33.29%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 0.91%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 32.73%-dir.

Qəbul imtahanlarında 54 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Əhmədoba, Gülalan və Qadaşoba kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Gülalan kənd tam orta məktəbi abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə topladığı orta bal 100-dən aşağıdır.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 8 saylı şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Azərbaycan bölməsi:

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 17.81%, ədəbiyyatdan - 18.99%, riyaziyyatdan - 5.29%, fizikadan - 11.51%, kimyadan - 12.26%, biologiyadan - 10.61%, tarixdən - 18.25%, coğrafiyadan - 11.89% təşkil edir.

Abituriyentlərin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 248.774-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 12.8% aşağıdır.

Rus bölməsi:

Rayonun abituriyentlərinin göstəriciləri I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya və tarix fənləri üzrə respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 8.35%, ədəbiyyatdan - 16.51%, riyaziyyatdan - 27.27%, fizikadan - 27.16%, kimyadan - 31.29%, tarixdən - 7.76% təşkil edir.

Abituriyentlərin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 217.884-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 23.5% aşağıdır.

Xızı rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 108 şagird bitirib və onların 107 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (45.70) respublika üzrə orta göstəricidən 0.31% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (28.14) respublika üzrə orta göstəricidən 12.37%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (26.26) respublika üzrə orta göstəricidən 25.36%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (100.10) respublika üzrə orta göstəricidən 11.25% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 29.91%-i 30 və daha az, 53.27%-i 30-70 intervalında, 16.82%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 64.49%, 28.04% və 7.48%, xarici dil fənni üzrə isə 70.09%, 27.10% və 2.80% olmuşdur. Ümumilikdə 107 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 67.29%-i (72 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 7.48%-i (8 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 71.03%-i (76 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 38 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 50.00%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 36.84%-i (14 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 50.00%-i (19 nəfəri) dövlət, 13.16%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 12.80%, ədəbiyyatdan - 14.90%, riyaziyyatdan - 13.08%, fizikadan - 19.81%, kimyadan - 15.76%, tarixdən - 10.02% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 6 nəfəri 500-dən çox bal toplayıb. 600-dən yuxarı bal toplayan olmayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Sumqayıt Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 252.736-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 11.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 12.50% (9 nəfər), 100-200 intervalında 34.72% (25 nəfər), 200-300 intervalında 18.06% (13 nəfər), 300-500 intervalında 26.39% (19 nəfər), 500-dən yuxarı 8.33% (6 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 34.72%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 50.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 7 məktəbin məzunları iştirak edib.

Xocalı rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 125 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 44.20, riyaziyyat fənni üzrə 24.57, xarici dil fənni üzrə 29.41, hər üç fənn üzrə birlikdə 98.18-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 2.99%, 23.48%, 16.38%, 12.95% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 34.40%-i 30 və daha az, 47.20%-i 30-70 intervalında, 18.40%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 68.00%, 27.20% və 4.80%, xarici dil fənni üzrə isə 63.20%, 30.40% və 6.40% olmuşdur. Ümumilikdə 125 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 81.60%-i (102 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 10.40%-i (13 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 81.60%-i (102 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 49 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 48.04%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 12.24%-i (6 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 83.67%-i (41 nəfəri) dövlət, 4.08%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 2.27%, ədəbiyyatdan - 0.99%, riyaziyyatdan - 35.18%, fizikadan - 21.96%, kimyadan - 19.80%, tarixdən - 13.99% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 7 nəfəri 500-dən, o cümlədən 2 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Gəncə Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 259.739-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 8.9% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 15.69% (16 nəfər), 100-200 intervalında 26.47% (27 nəfər), 200-300 intervalında 20.59% (21 nəfər), 300-500 intervalında 30.39% (31 nəfər), 500-dən yuxarı 6.86% (7 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 37.25%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 5.56%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 22.22%-dir.

Qəbul imtahanlarında 10 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Xocalı 2 saylı şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Xocavənd rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 115 şagird bitirib və onların 112 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 45.51, riyaziyyat fənni üzrə 29.54, xarici dil fənni üzrə 31.84, hər üç fənn üzrə birlikdə 106.9-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 0.10%, 8.01%, 9.48%, 5.22% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 32.14%-i 30 və daha az, 46.43%-i 30-70 intervalında, 21.43%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 59.82%, 33.93% və 6.25%, xarici dil fənni üzrə isə 60.71%, 29.46% və 9.82% olmuşdur. Ümumilikdə 112 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 85.71%-i (96 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 8.93%-i (10 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 87.50%-i (98 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 43 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 43.88%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 16.28%-i (7 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 79.07%-i (34 nəfəri) dövlət, 4.65%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 16.07%, ədəbiyyatdan - 21.52%, riyaziyyatdan - 24.22%, fizikadan - 2.76%, kimyadan - 19.09%, tarixdən - 21.05%, coğrafiyadan - 40.22% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 9 nəfəri 500-dən, o cümlədən 2 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 235.118-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 17.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 26.04% (25 nəfər), 100-200 intervalında 21.88% (21 nəfər), 200-300 intervalında 20.83% (20 nəfər), 300-500 intervalında 21.88% (21 nəfər), 500-dən yuxarı 9.38% (9 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 31.25%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 7.14%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 28.57%-dir.

Qəbul imtahanlarında 11 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Xocavənd şəhər 2 saylı və Əmirallar kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

İmişli rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 926 şagird bitirib və onların 888 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 37.60, riyaziyyat fənni üzrə 25.07, xarici dil fənni üzrə 23.77, hər üç fənn üzrə birlikdə 86.77-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 17.47%, 21.93%, 32.44%, 23.06% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 48.99%-i 30 və daha az, 39.53%-i 30-70 intervalında, 11.49%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 71.40%, 21.28% və 7.32%, xarici dil fənni üzrə isə 77.41%, 17.89% və 4.70% olmuşdur. Ümumilikdə 888 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 58.78%-i (522 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 2.14%-i (19 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 59.23%-i (526 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 308 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 58.56%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 37.01%-i (114 nəfəri) dövlət, 1.62%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 42.86%-i (132 nəfəri) dövlət, 18.51%-i (57 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 6.47%, ədəbiyyatdan - 8.01%, riyaziyyatdan - 0.41%, tarixdən - 1.37%, coğrafiyadan - 3.71% təşkil edir.

Fizika, kimya və biologiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Fizika fənni üzrə rayonun göstəricisi respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Rayonun məzunlarının 52 nəfəri 500-dən, o cümlədən 10 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 278.655-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.3% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 14.37% (75 nəfər), 100-200 intervalında 23.18% (121 nəfər), 200-300 intervalında 20.50% (107 nəfər), 300-500 intervalında 31.99% (167 nəfər), 500-dən yuxarı 9.96% (52 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.95%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 6.59%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 36.26%-dir.

Qəbul imtahanlarında 57 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən S.Məmmədov adına Axıcanlı, Q.Tarverdiyev adına Hacalmuradlı, A.Mejdunov adına Murğuzallı, A.Allahverdiyev adına Qaralar və İ.Əhmədov adına Xoşçobanlı kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 1 saylı şəhər məktəb-liseyi, 4 saylı şəhər və A.Atayev adına Göbəktala kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

İsmayıllı rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 767 şagird bitirib və onların 763 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (52.59) respublika üzrə orta göstəricidən 15.43%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (36.72) respublika üzrə orta göstəricidən 14.34% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (31.83) respublika üzrə orta göstəricidən 9.51% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (121.14) respublika üzrə orta göstəricidən 7.41% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 25.69%-i 30 və daha az, 44.82%-i 30-70 intervalında, 29.49%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 53.47%, 27.26% və 19.27%, xarici dil fənni üzrə isə 57.14%, 33.55% və 9.31% olmuşdur. Ümumilikdə 764 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 70.81%-i (541 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 3.53%-i (27 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 71.47%-i (546 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 332 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 60.81%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 62.05%-i (206 nəfəri) dövlət, 5.12%-i (17 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 23.80%-i (79 nəfəri) dövlət, 9.04%-i (30 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili fənni üzrə göstəricisi respublika üzrə orta göstəricidən aşağıdır. Fərq 1.45% təşkil edir.

Ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 76 nəfəri 500-dən, o cümlədən 15 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 311.609-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 9.2% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 7.95% (43 nəfər), 100-200 intervalında 19.96% (108 nəfər), 200-300 intervalında 22.55% (122 nəfər), 300-500 intervalında 35.49% (192 nəfər), 500-dən yuxarı 14.05% (76 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 49.54%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.94%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 52.43%-dir.

Qəbul imtahanlarında 42 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən R.Novruzov adına Basqal qəsəbə və Vəng kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Q.Məmmədov adına Aşıqbayram kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Sumağallı kənd, Buynuz kənd, Mollaisaqlı kənd və 5 saylı şəhər tam orta məktəbləri daxil olub.

Kəlbəcər rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1144 şagird bitirib və onların 1129 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 43.59, riyaziyyat fənni üzrə 29.00, xarici dil fənni üzrə 29.83, hər üç fənn üzrə birlikdə 102.43-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 4.32%, 9.69%, 15.19%, 9.18% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 36.23%-i 30 və daha az, 47.39%-i 30-70 intervalında, 16.39%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 63.06%, 28.61% və 8.33%, xarici dil fənni üzrə isə 63.77%, 28.08% və 8.15% olmuşdur. Ümumilikdə 1131 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 76.30%-i (863 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 8.05%-i (91 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 77.54%-i (877 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 475 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 54.16%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 23.58%-i (112 nəfəri) dövlət, 0.21%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 70.74%-i (336 nəfəri) dövlət, 5.47%-i (26 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 2.24%, ədəbiyyatdan - 0.34%, riyaziyyatdan - 7.85%, fizikadan - 8.17%, kimyadan - 8.70%, biologiyadan - 0.63%, coğrafiyadan - 5.92% təşkil edir.

Tarix fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 77 nəfəri 500-dən, o cümlədən 14 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Gəncə Dövlət Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 271.712-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.7% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 15.76% (136 nəfər), 100-200 intervalında 21.78% (188 nəfər), 200-300 intervalında 20.28% (175 nəfər), 300-500 intervalında 33.26% (287 nəfər), 500-dən yuxarı 8.92% (77 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 42.18%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 12.17%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 21.29%-dir.

Qəbul imtahanlarında 93 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 36, 39, 59, 75 və 105 saylı tam orta məktəblərin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 1, 28, 56, və 117 saylı tam orta məktəbləri daxil olub.

Kürdəmir rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 952 şagird bitirib və onların 928 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 32.55, riyaziyyat fənni üzrə 24.91, xarici dil fənni üzrə 22.07, hər üç fənn üzrə birlikdə 79.54-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 28.55%, 22.42%, 37.25%, 29.48% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 58.62%-i 30 və daha az, 29.85%-i 30-70 intervalında, 11.53%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 70.91%, 21.34% və 7.76%, xarici dil fənni üzrə isə 78.34%, 17.46% və 4.20% olmuşdur. Ümumilikdə 928 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 52.69%-i (489 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 2.91%-i (27 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 53.34%-i (495 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 259 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 52.32%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 57.92%-i (150 nəfəri) dövlət, 1.16%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 30.12%-i (78 nəfəri) dövlət, 10.81%-i (28 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika və kimya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 9.75%, ədəbiyyatdan - 7.48%, riyaziyyatdan - 2.08%, fizikadan - 3.07%, kimyadan - 5.05% təşkil edir.

Biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 50 nəfəri 500-dən, o cümlədən 6 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 260.909-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 8.5% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 23.72% (116 nəfər), 100-200 intervalında 20.45% (100 nəfər), 200-300 intervalında 16.77% (82 nəfər), 300-500 intervalında 28.83% (141 nəfər), 500-dən yuxarı 10.22% (50 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 39.06%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 11.51%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 28.78%-dir.

Qəbul imtahanlarında 43 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən E.Zülfüqarov adına Şilyan, E.Qurbanov adına Qarasu və Xınıslı kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Rayonun E.Zülfüqarov adına Şilyan və E.Qurbanov adına Qarasu kənd tam orta məktəblərinin qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərinin sayı, məzunlarının sayının 10%-ni belə təşkil etmir.

Söyüdlər kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 1 saylı şəhər və Atakişili kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Qax rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 429 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (56.44) respublika üzrə orta göstəricidən 23.88%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (44.21) respublika üzrə orta göstəricidən 37.67%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (36.85) respublika üzrə orta göstəricidən 4.77%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (137.51) respublika üzrə orta göstəricidən 21.92% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 16.78%-i 30 və daha az, 52.45%-i 30-70 intervalında, 30.77%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 40.09%, 35.20% və 24.71%, xarici dil fənni üzrə isə 48.48%, 38.93% və 12.59% olmuşdur. Ümumilikdə 429 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 67.60%-i (290 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 3.26%-i (14 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 68.76%-i (295 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 210 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 71.19%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 64.29%-i (135 nəfəri) dövlət, 4.76%-i (10 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə

dövlət sifarişi üzrə, 25.24%-i (53 nəfəri) dövlət, 5.71%-i (12 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Riyaziyyat fənni üzrə rayonun göstəricisi respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Rayonun məzunlarının 48 nəfəri 500-dən, o cümlədən 17 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinə (Gəncə şəhəri) qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 329.506-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 15.5% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 4.14% (12 nəfər), 100-200 intervalında 24.83% (72 nəfər), 200-300 intervalında 20.00% (58 nəfər), 300-500 intervalında 34.48% (100 nəfər), 500-dən yuxarı 16.55% (48 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin 51.03%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə 64.71%-dir.

Qəbul imtahanlarında 24 məktəbin məzunları iştirak edib.

Ağyazlı kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Turaclı və Qaşqaçay kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 2 saylı şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Qazax rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 703 şagird bitirib və onların 700 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (42.99) respublika üzrə orta göstəricidən 5.64% aşağıdır, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (35.89) respublika üzrə orta göstəricidən 11.74% yuxarıdır, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (32.71) respublika üzrə orta göstəricidən 7.02% aşağıdır, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (111.58) respublika üzrə orta göstəricidən 1.06% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 37.86%-i 30 və daha az, 45.14%-i 30-70 intervalında, 17.00%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 49.43%, 36.29% və 14.29%, xarici dil fənni üzrə isə 53.86%, 38.14% və 8.00% olmuşdur. Ümumilikdə 702 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 69.37%-i (487 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 7.98%-i (56 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 69.52%-i (488 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 306 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 62.70%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 51.63%-i (158 nəfəri) dövlət, 0.65%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 45.42%-i (139 nəfəri) dövlət, 2.29%-i (7 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ədəbiyyatdan - 6.03%, riyaziyyatdan - 0.72%, fizikadan - 11.19%, kimyadan - 5.95%, tarixdən - 2.24%, coğrafiyadan - 0.51% təşkil edir.

Ana dili və biologiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 48 nəfəri 500-dən, o cümlədən 15 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 282.674-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.9% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 12.32% (60 nəfər), 100-200 intervalında 21.56% (105 nəfər), 200-300 intervalında 24.44% (119 nəfər), 300-500 intervalında 31.83% (155 nəfər), 500-dən yuxarı 9.86% (48 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.68%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 9.79%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 26.57%-dir.

Qəbul imtahanlarında 34 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən M.Hüseynov adına Aşağı Salahlı kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Şəhər humanitar və təbiət fənlər təmayüllü məktəb-liseyi və 1 saylı şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Qəbələ rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1145 şagird bitirib və onların 1137 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 44.07, riyaziyyat fənni üzrə 30.65, xarici dil fənni üzrə 29.50, hər üç fənn üzrə birlikdə 104.21-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 3.26%, 4.58%, 16.15%, 7.60% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 40.02%-i 30 və daha az, 39.58%-i 30-70 intervalında, 20.40%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 60.60%, 27.88% və 11.52%, xarici dil fənni üzrə isə 64.91%, 25.51% və 9.59% olmuşdur. Ümumilikdə 1137 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 64.82%-i (737 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 3.34%-i (38 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 65.88%-i (749 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 451 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 60.21%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 62.75%-i (283 nəfəri) dövlət, 5.10%-i (23 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 23.50%-i (106 nəfəri) dövlət, 8.65%-i (39 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda kimya fənni üzrə göstəricisi respublikanın orta göstəricidən aşağıdır. Fərq 2.65% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 107 nəfəri 500-dən, o cümlədən 34 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 297.092-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.2% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 15.47% (114 nəfər), 100-200 intervalında 20.35% (150 nəfər), 200-300 intervalında 18.18% (134 nəfər), 300-500 intervalında 31.48% (232 nəfər), 500-dən yuxarı 14.52% (107 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 46.00%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 9.05%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 35.24%-dir.

Qəbul imtahanlarında 51 məktəbin məzunları iştirak edib.

Qaradeyn kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Vəndam qəsəbə 1 saylı və Zalam kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Kötüklü və Abrıx kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Qobustan rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 291 şagird bitirib və onların 286 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 40.88, riyaziyyat fənni üzrə 30.59, xarici dil fənni üzrə 24.67, hər üç fənn üzrə birlikdə 96.15-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 10.27%, 4.74%, 29.86%, 14.75% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 47.55%-i 30 və daha az, 32.17%-i 30-70 intervalında, 20.28%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 61.19%, 25.52% və 13.29%, xarici dil fənni üzrə isə 73.08%, 22.38% və 4.55% olmuşdur. Ümumilikdə 286 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 53.85%-i (154 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 5.24%-i (15 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 53.85%-i (154 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 99 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 64.29%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 57.58%-i (57 nəfəri) dövlət, 1.01%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 31.31%-i (31 nəfəri) dövlət, 10.10%-i (10 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda fizika və kimya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq fizikadan - 17.37%, kimyadan - 21.87% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 20 nəfəri 500-dən, o cümlədən 5 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 301.064-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 5.5% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 14.94% (23 nəfər), 100-200 intervalında 18.18% (28 nəfər), 200-300 intervalında 17.53% (27 nəfər), 300-500 intervalında 36.36% (56 nəfər), 500-dən yuxarı 12.99% (20 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 49.35%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 3.33%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 43.33%-dir.

Qəbul imtahanlarında 16 məktəbin məzunları iştirak edib.

Bədəlli kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Çuxanlı kənd tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Qobustan şəhər 1 saylı tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Quba rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1293 şagird bitirib və onların 1267 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (46.61) respublika üzrə orta göstəricidən 2.31% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (31.21) respublika üzrə orta göstəricidən 2.83%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (29.24) respublika üzrə orta göstəricidən 16.88%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (107.06) respublika üzrə orta göstəricidən 5.08% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 32.75%-i 30 və daha az, 47.83%-i 30-70 intervalında, 19.42%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 60.85%, 27.55% və 11.60%, xarici dil fənni üzrə isə 64.33%, 29.83% və 5.84% olmuşdur. Ümumilikdə 1267 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 66.93%-i (848 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.58%-i (58 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 68.27%-i (865 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 444 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 51.33%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 45.72%-i (203 nəfəri) dövlət, 3.38%-i (15 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 38.96%-i (173 nəfəri) dövlət, 11.94%-i (53 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 18.45%, ədəbiyyatdan - 20.18%, riyaziyyatdan - 2.03%, fizikadan - 6.15%, biologiyadan - 8.68%, tarixdən - 28.10%, coğrafiyadan - 10.00% təşkil edir.

Kimya fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 65 nəfəri 500-dən, o cümlədən 14 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 261.311-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 8.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 13.68% (116 nəfər), 100-200 intervalında 25.83% (219 nəfər), 200-300 intervalında 23.82% (202 nəfər), 300-500 intervalında 29.01% (246 nəfər), 500-dən yuxarı 7.67% (65 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 36.67%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 12.06%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 32.62%-dir.

Qəbul imtahanlarında 64 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən A.Aslanov adına Qonaqkənd qəsəbə, A.Tahirov adına Qımıl kənd, D.İsmayılov adına Çiçi kənd, T.Şahbazov adına Xaltan kənd, II Nügədi kənd 3 saylı və Utuq kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

M.Məmmədsalahov adına Cimi və Aşağı Atuc kənd tam orta məktəblərinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Təbiət fənləri üzrə 2 saylı şəhər məktəb-liseyi və 3 saylı şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Quba Texniki Təmayüllü liseyi və I Nügədi kənd 1 saylı tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Qubadlı rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 445 şagird bitirib və onların 444 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 55.82, riyaziyyat fənni üzrə 38.91, xarici dil fənni üzrə 42.20, hər üç fənn üzrə birlikdə 136.92-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 22.51%, 21.15%, 19.98%, 21.40% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 15.09%-i 30 və daha az, 58.33%-i 30-70 intervalında, 26.58%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 44.14%, 43.92% və 11.94%, xarici dil fənni üzrə isə 41.22%, 41.44% və 17.34% olmuşdur. Ümumilikdə 444 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 89.19%-i (396 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 10.14%-i (45 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 92.12%-i (409 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 284 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 69.44%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 32.04%-i (91 nəfəri) dövlət, 1.06%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 60.56%-i (172 nəfəri) dövlət, 6.34%-i (18 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda fizika fənni üzrə göstəricisi respublikanın orta göstəricidən aşağıdır. Fərq 0.82% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 54 nəfəri 500-dən, o cümlədən 12 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Sumqayıt Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 312.648-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 9.6% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 8.84% (35 nəfər), 100-200 intervalında 18.43% (73 nəfər), 200-300 intervalında 21.72% (86 nəfər), 300-500 intervalında 37.37% (148 nəfər), 500-dən yuxarı 13.64% (54 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin 51.01%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 6.74%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 39.33%-dir.

Qəbul imtahanlarında 31 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Ə.Əliyev adına Qəzyan kənd, H.Quliyev adına Çaytumas kənd, F.Mehdiyev adına Qaralar kənd, Ç.Quliyev adına Çardaxlı kənd, Baba Məmmədov adına Fərcan kənd, Süleyman Rəhimov adına Mahruzlu kənd, Xanlıq kənd 2 saylı, Xanlıq kənd 3 saylı, 1 saylı şəhər və 3 saylı şəhər tam orta məktəbləri daxil olub.

Qusar rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 847 şagird bitirib və onların 842 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (38.04) respublika üzrə orta göstəricidən 16.51%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (29.26) respublika üzrə orta göstəricidən 8.88%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (33.47) respublika üzrə orta göstəricidən 4.84%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (100.77) respublika üzrə orta göstəricidən 10.65% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 45.37%-i 30 və daha az, 44.66%-i 30-70 intervalında, 9.98%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 62.95%, 25.30% və 11.76%, xarici dil fənni üzrə isə 59.14%, 27.20% və 13.66% olmuşdur. Ümumilikdə 844 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 53.32%-i (450 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 3.08%-i (26 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 229 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 49.14%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 57.64%-i (132 nəfəri) dövlət, 2.18%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 30.57%-i (70 nəfəri) dövlət, 9.61%-i (22 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun məzunlarının 32 nəfəri 500-dən, o cümlədən 6 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 15.11% (68 nəfər), 100-200 intervalında 26.44% (119 nəfər), 200-300 intervalında 22.89% (103 nəfər), 300-500 intervalında 28.44% (128 nəfər), 500-dən yuxarı 7.11% (32 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 35.56%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.27%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 29.11%-dir.

Qəbul imtahanlarında 40 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Qalacıq, Köhnə Xudat, Yuxarı Kalunxur, Çiləgir, Suvacal və Əvəcuq kənd orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Rayonun Köhnə Xudat kənd tam orta məktəbinin qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərinin sayı, məzunlarının sayının 10%-ni belə təşkil etmir.

Kuzun və Bədişqala kənd tam orta məktəblərinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 2 saylı şəhər və Yuxarı Zeyxur kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Azərbaycan bölməsi:

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 15.67%, ədəbiyyatdan - 24.65%, riyaziyyatdan - 1.81%, fizikadan - 11.34%, kimyadan - 14.02%, tarixdən - 28.33%, coğrafiyadan - 0.20% təşkil edir.

Abituriyentlərin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 264.995-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 7.1% aşağıdır.

Rus bölməsi:

Rayonun abituriyentlərinin göstəriciləri I-IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənlər üzrə respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan - 17.36%, fizikadan - 13.10%, kimyadan - 2.99%, tarixdən - 20.58%, coğrafiyadan - 28.87% təşkil edir.

Abituriyentlərin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 241.949-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 15.0% aşağıdır.

Laçın rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 890 şagird bitirib və onların 885 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (46.30) respublika üzrə orta göstəricidən 1.63% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (29.88) respublika üzrə orta göstəricidən 6.95%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (33.52) respublika üzrə orta göstəricidən 4.72%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (109.70) respublika üzrə orta göstəricidən 2.73% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 30.73%-i 30 və daha az, 49.94%-i 30-70 intervalında, 19.32%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 60.79%, 32.43% və 6.78%, xarici dil fənni üzrə isə 56.72%, 32.54% və 10.73% olmuşdur. Ümumilikdə 888 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 78.04%-i (693 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 8.33%-i (74 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 79.39%-i (705 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 416 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 59.01%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 21.88%-i (91 nəfəri) dövlət, 0.48%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 69.23%-i (288 nəfəri) dövlət, 8.41%-i (35 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan - 11.68%, fizikadan - 11.31%, kimyadan - 5.91%, biologiyadan - 6.38%, tarixdən - 4.66%, coğrafiyadan - 2.92% təşkil edir.

Ana dili və ədəbiyyat fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 62 nəfəri 500-dən, o cümlədən 13 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 270.9-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 5.0% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 13.28% (92 nəfər), 100-200 intervalında 25.69% (178 nəfər), 200-300 intervalında 20.63% (143 nəfər), 300-500 intervalında 31.46% (218 nəfər), 500-dən yuxarı 8.95% (62 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 40.40%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 14.89%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 29.79%-dir.

Qəbul imtahanlarında 76 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 40 saylı, Alxaslı kənd, Qazıdərə kənd və Vəliuşaqlı kənd orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Güləbird kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 20, 33 və 45 saylı tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 2 saylı tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Lerik rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 450 şagird bitirib və onların 444 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 37.66, riyaziyyat fənni üzrə 30.47, xarici dil fənni üzrə 23.10, hər üç fənn üzrə birlikdə 91.24-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 17.33%, 5.11%, 34.32%, 19.11% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 49.10%-i 30 və daha az, 36.26%-i 30-70 intervalında, 14.64%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 63.74%, 22.30% və 13.96%, xarici dil fənni üzrə isə 76.35%, 19.82% və 3.83% olmuşdur. Ümumilikdə 447 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 59.51%-i (266 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 2.68%-i (12 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 60.18%-i (269 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 147 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 54.65%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 45.58%-i (67 nəfəri) dövlət, 1.36%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 46.94%-i (69 nəfəri) dövlət, 6.12%-i (9 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, fizika, kimya və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 13.36%, ədəbiyyatdan - 16.58%, fizikadan - 6.95%, kimyadan - 5.97%, tarixdən - 16.95% təşkil edir.

Riyaziyyat və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 25 nəfəri 500-dən, o cümlədən 4 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Lənkəran Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 269.39-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 5.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 17.29% (46 nəfər), 100-200 intervalında 23.68% (63 nəfər), 200-300 intervalında 19.55% (52 nəfər), 300-500 intervalında 30.08% (80 nəfər), 500-dən yuxarı 9.40% (25 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 39.47%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 9.76%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 24.39%-dir.

Qəbul imtahanlarında 35 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Hamarat kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Biləvər və Xanəgah kənd tam orta məktəblərinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Boykəndil kənd tam orta məktəbi abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə topladığı orta bal 100-dən aşağıdır.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Vizəzəmin kənd tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Lerik şəhər 1 və 3 saylı tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Lənkəran rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1554 şagird bitirib və onların 1529 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 40.33, riyaziyyat fənni üzrə 26.02, xarici dil fənni üzrə 26.37, hər üç fənn üzrə birlikdə 92.73-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 11.48%, 18.97%, 25.02%, 17.79% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 44.15%-i 30 və daha az, 39.57%-i 30-70 intervalında, 16.29%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 70.11%, 21.26% və 8.63%, xarici dil fənni üzrə isə 73.05%, 19.69% və 7.26% olmuşdur. Ümumilikdə 1528 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 63.74%-i (974 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.65%-i (71 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 64.86%-i (991 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 522 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 52.67%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 46.93%-i (245 nəfəri) dövlət, 0.77%-i (4 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 48.47%-i (253 nəfəri) dövlət, 3.83%-i (20 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 8.30%, ədəbiyyatdan - 10.51%, riyaziyyatdan - 5.99%, fizikadan - 5.33%, kimyadan - 10.10%, biologiyadan - 1.81%, tarixdən - 12.28%, coğrafiyadan - 12.33% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 105 nəfəri 500-dən, o cümlədən 20 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Lənkəran Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 257.476-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 9.7% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 18.99% (185 nəfər), 100-200 intervalında 24.64% (240 nəfər), 200-300 intervalında 20.53% (200 nəfər), 300-500 intervalında 25.05% (244 nəfər), 500-dən yuxarı 10.78% (105 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 35.83%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 8.87%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 35.47%-dir.

Qəbul imtahanlarında 69 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Vilvan, Viyən, Xarxatan, Vel, Tüədo və Moloja kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Qumbaşı kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 6 saylı şəhər tam orta məktəbi və Xarici dil təmayüllü internat tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 8 saylı şəhər tam orta məktəbi və Lənkəran şəhər V.Əliyev adına 4 saylı tam orta məktəb-liseyi qeyd etmək olar.

Masallı rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1311 şagird bitirib və onların 1276 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (40.14) respublika üzrə orta göstəricidən 11.90%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (29.96) respublika üzrə orta göstəricidən 6.72%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (27.78) respublika üzrə orta göstəricidən 21.01%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (97.88) respublika üzrə orta göstəricidən 13.21% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 44.83%-i 30 və daha az, 39.50%-i 30-70 intervalında, 15.67%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 62.85%, 25.55% və 11.60%, xarici dil fənni üzrə isə 66.14%, 27.27% və 6.58% olmuşdur. Ümumilikdə 1283 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 60.87%-i (781 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 3.20%-i (41 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 61.96%-i (795 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 476 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 59.87%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 41.18%-i (196 nəfəri) dövlət, 0.63%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 47.69%-i (227 nəfəri) dövlət, 10.50%-i (50 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 1.47%, ədəbiyyatdan - 3.29%, biologiyadan - 4.58%, tarixdən - 6.70%, coğrafiyadan - 0.79% təşkil edir.

Riyaziyyat, fizika və kimya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 84 nəfəri 500-dən, o cümlədən 22 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Lənkəran Dövlət Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 284.142-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 12.29% (96 nəfər), 100-200 intervalında 21.90% (171 nəfər), 200-300 intervalında 23.69% (185 nəfər), 300-500 intervalında 31.37% (245 nəfər), 500-dən yuxarı 10.76% (84 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 42.13%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 10.42%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 30.73%-dir.

Qəbul imtahanlarında 64 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Rudəkənar kənd, Hüseynhacılı kənd və Qızılağac kənd 2 saylı tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun "Dəfinə" liseyi, Miyənkü və Hişkədərə kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Həsənli kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Mingəçevir şəhəri:

2019-cu ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 781 şagird bitirib və onların 777 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (53.12) respublika üzrə orta göstəricidən 16.60%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (38.16) respublika üzrə orta göstəricidən 18.82%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (35.24) respublika üzrə orta göstəricidən 0.20%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (126.53) respublika üzrə orta göstəricidən 12.19% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 24.84%-i 30 və daha az, 45.82%-i 30-70 intervalında, 29.34%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 50.06%, 32.30% və 17.63%, xarici dil fənni üzrə isə 50.97%, 38.22% və 10.81% olmuşdur. Ümumilikdə 777 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 83.27%-i (647 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 6.31%-i (49 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 84.56%-i (657 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 384 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 58.45%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 48.44%-i (186 nəfəri) dövlət, 1.04%-i (4 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 47.40%-i (182 nəfəri) dövlət, 3.13%-i (12 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I-IV qruplarda riyaziyyat, kimya və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan - 11.82%, kimyadan - 0.14%, coğrafiyadan - 9.48% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat, fizika, biologiya və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Ana dili, ədəbiyyat və biologiya fənləri üzrə şəhərin göstəriciləri respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Şəhərin məzunlarının 112 nəfəri 500-dən, o cümlədən 33 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Mingəçevir Dövlət Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 303.432-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 6.4% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 16.07% (104 nəfər), 100-200 intervalında 19.78% (128 nəfər), 200-300 intervalında 17.16% (111 nəfər), 300-500 intervalında 29.68% (192 nəfər), 500-dən yuxarı 17.31% (112 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin yalnız 46.99%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 5.92%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 47.37%-dir.

Qəbul imtahanlarında 22 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il şəhərin Texniki-humanitar və Şəhər təbiət-riyaziyyat və humanitar elmlər təmayüllü liseyləri daxil olub.

Bu il şəhərin ən yaxşı məktəbləri sırasında 7 saylı şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Naftalan şəhəri:

2019-cu ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 54 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (46.11) respublika üzrə orta göstəricidən 1.21% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (29.76) respublika üzrə orta göstəricidən 7.34%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (26.71) respublika üzrə orta göstəricidən 24.07%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (102.58) respublika üzrə orta göstəricidən 9.05% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 31.48%-i 30 və daha az, 46.30%-i 30-70 intervalında, 22.22%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 66.67%, 22.22% və 11.11%, xarici dil fənni üzrə isə 66.67%, 31.48% və 1.85% olmuşdur. Ümumilikdə 54 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 70.37%-i (38 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 11.11%-i (6 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 74.07%-i (40 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 26 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 65.00%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 30.77%-i (8 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 46.15%-i (12 nəfəri) dövlət, 23.08%-i (6 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Riyaziyyat və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Şəhərin məzunlarının 3 nəfəri 500-dən çox bal toplayıb. 600-dən yuxarı bal toplayan olmayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Gəncə Dövlət Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti və Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasına qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 288.371-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 1.1% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 15.79% (6 nəfər), 100-200 intervalında 21.05% (8 nəfər), 200-300 intervalında 10.53% (4 nəfər), 300-500 intervalında 44.74% (17 nəfər), 500-dən yuxarı 7.89% (3 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin 52.63%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 18.18%-dir.

Qəbul imtahanlarında 3 məktəbin məzunları iştirak edib.

Neftçala rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 510 şagird bitirib və onların 506 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (45.91) respublika üzrə orta göstəricidən 0.78%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (33.46) respublika üzrə orta göstəricidən 4.18% yuxarıdır, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (30.07) respublika üzrə orta göstəricidən 14.52%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (109.44) respublika üzrə orta göstəricidən 2.97% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 34.58%-i 30 və daha az, 45.65%-i 30-70 intervalında, 19.76%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 54.94%, 33.00% və 12.06%, xarici dil fənni üzrə isə 61.86%, 30.83% və 7.31% olmuşdur. Ümumilikdə 505 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 62.57%-i (316 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 3.17%-i (16 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 63.37%-i (320 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 206 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 64.38%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 62.14%-i (128 nəfəri) dövlət, 2.43%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 27.67%-i (57 nəfəri) dövlət, 7.77%-i (16 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Tarix fənni üzrə rayonun göstəricisi respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Rayonun məzunlarının 44 nəfəri 500-dən, o cümlədən 9 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 310.855-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 9.0% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 8.86% (28 nəfər), 100-200 intervalında 19.30% (61 nəfər), 200-300 intervalında 23.10% (73 nəfər), 300-500 intervalında 34.81% (110 nəfər), 500-dən yuxarı 13.92% (44 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 48.73%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 7.32%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 37.80%-dir.

Qəbul imtahanlarında 24 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Qədimkənd kənd və 4 saylı şəhər tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 1 saylı şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Oğuz rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 455 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (49.97) respublika üzrə orta göstəricidən 9.67% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (30.92) respublika üzrə orta göstəricidən 3.73%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (33.33) respublika üzrə orta göstəricidən 5.24% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (114.21) respublika üzrə orta göstəricidən 1.27% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 26.15%-i 30 və daha az, 53.19%-i 30-70 intervalında, 20.66%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq,

60.66%, 28.79% və 10.55%, xarici dil fənni üzrə isə 55.82%, 33.63% və 10.55% olmuşdur. Ümumilikdə 455 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 71.21%-i (324 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.84%-i (22 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 71.87%-i (327 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 195 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 59.63%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 60.51%-i (118 nəfəri) dövlət, 2.56%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 33.85%-i (66 nəfəri) dövlət, 3.08%-i (6 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 41 nəfəri 500-dən, o cümlədən 6 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti və Mingəçevir Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 297.848-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.4% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 8.95% (29 nəfər), 100-200 intervalında 25.93% (84 nəfər), 200-300 intervalında 16.05% (52 nəfər), 300-500 intervalında 36.42% (118 nəfər), 500-dən yuxarı 12.65% (41 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 49.07%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.92%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 47.54%-dir.

Qəbul imtahanlarında 28 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Y.Şəfiyev adına Xalxal kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Xaçmaz kənd 1 saylı və 3 saylı şəhər tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 1 saylı şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Saatlı rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 676 şagird bitirib və onların 667 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 35.34, riyaziyyat fənni üzrə 24.11, xarici dil fənni üzrə 23.55, hər üç fənn üzrə birlikdə 83-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 22.44%, 24.92%, 33.05%, 26.41% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 51.12%-i 30 və daha az, 36.88%-i 30-70 intervalında, 11.99%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 74.66%, 18.29% və 7.05%, xarici dil fənni üzrə isə 76.61%, 19.49% və 3.90% olmuşdur. Ümumilikdə 670 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 57.46%-i (385 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 3.58%-i (24 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 57.91%-i (388 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 177 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 45.62%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 46.33%-i (82 nəfəri) dövlət, 0.56%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 40.68%-i (72 nəfəri) dövlət, 12.43%-i (22 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 16.83%, ədəbiyyatdan - 19.76%, riyaziyyatdan - 5.31%, fizikadan - 14.19%, kimyadan - 12.92%, biologiyadan - 10.62%, tarixdən - 8.56% təşkil edir.

Coğrafiya fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 43 nəfəri 500-dən, o cümlədən 7 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 249.324-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 12.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 22.08% (85 nəfər), 100-200 intervalında 27.53% (106 nəfər), 200-300 intervalında 16.88% (65 nəfər), 300-500 intervalında 22.34% (86 nəfər), 500-dən yuxarı 11.17% (43 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 33.51%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 26.03%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 28.77%-dir.

Qəbul imtahanlarında 26 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Smadakənd kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 1 saylı şəhər və Dədə Qorqud kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Sabirabad rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1211 şagird bitirib və onların 1137 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 32.96, riyaziyyat fənni üzrə 22.37, xarici dil fənni üzrə 19.89, hər üç fənn üzrə birlikdə 75.22-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 27.65%, 30.33%, 43.47%, 33.31% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 56.38%-i 30 və daha az, 34.56%-i 30-70 intervalında, 9.06%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 76.17%, 18.38% və 5.45%, xarici dil fənni üzrə isə 84.87%, 12.40% və 2.73% olmuşdur. Ümumilikdə 1136 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 50.26%-i (571 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 2.38%-i (27 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 50.70%-i (576 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 260 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 45.14%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 41.15%-i (107 nəfəri) dövlət, 1.54%-i (4 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 39.62%-i (103 nəfəri) dövlət, 17.69%-i (46 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 12.71%, ədəbiyyatdan - 17.40%, riyaziyyatdan - 14.20%, fizikadan - 8.88%, kimyadan - 11.87%, biologiyadan - 16.50%, tarixdən - 15.41%, coğrafiyadan - 20.97% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 40 nəfəri 500-dən, o cümlədən 5 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 233.107-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 18.3% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 24.34% (139 nəfər), 100-200 intervalında 23.99% (137 nəfər), 200-300 intervalında 20.84% (119 nəfər), 300-500 intervalında 23.82% (136 nəfər), 500-dən yuxarı 7.01% (40 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 30.82%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 20.69%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 22.41%-dir.

Qəbul imtahanlarında 62 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 6 və 7 saylı şəhər, Yolçubəyli, Axısxa, Xəlfəli, Azadakənd, Əhmədabad, Türkədi, Muradbəyli, Bulaqlı, Əlicanlı, C.Xəlilov adına Çağırqan kənd və Qaragünə kənd 2 saylı tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Rayonun Axısxa kənd tam orta məktəbinin qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərinin sayı, məzunlarının sayının 10%-ni belə təşkil etmir.

Balvar və Kovlar kənd orta məktəblərinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

6 saylı şəhər və Yolçubəyli kənd tam orta məktəblərinin abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə topladığı orta bal 100-dən aşağıdır.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 5 saylı şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Salyan rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1000 şagird bitirib və onların 960 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (41.79) respublika üzrə orta göstəricidən 8.27% aşağı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (33.09) respublika üzrə orta göstəricidən 3.02% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (26.19) respublika üzrə orta göstəricidən 25.53%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (101.07) respublika üzrə orta göstəricidən 10.39% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 42.60%-i 30 və daha az, 39.06%-i 30-70 intervalında, 18.33%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 54.69%, 31.87% və 13.44%, xarici dil fənni üzrə isə 69.79%, 25.73% və 4.48% olmuşdur. Ümumilikdə 963 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 63.34%-i (610 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 3.95%-i (38 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 64.28%-i (619 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 351 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 56.70%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 54.13%-i (190 nəfəri) dövlət, 2.28%-i (8 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 33.90%-i (119 nəfəri) dövlət, 9.69%-i (34 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya və biologiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan - 3.60%, fizikadan - 3.66%, kimyadan - 7.64%, biologiyadan - 6.81% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 68 nəfəri 500-dən, o cümlədən 14 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 273.786-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.0% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 14.10% (86 nəfər), 100-200 intervalında 22.79% (139 nəfər), 200-300 intervalında 23.77% (145 nəfər), 300-500 intervalında 28.20% (172 nəfər), 500-dən yuxarı 11.15% (68 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 39.34%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.94%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 35.92%-dir.

Qəbul imtahanlarında 37 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 2 saylı şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Humanitar fənlər təmayüllü 1 saylı məktəb-liseyi, Marışlı kənd və Qarabağlı kənd 2 saylı tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Samux rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 437 şagird bitirib və onların 434 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (40.44) respublika üzrə orta göstəricidən 11.23%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (24.66) respublika üzrə orta göstəricidən 23.21%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (26.00) respublika üzrə orta göstəricidən 26.08%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (91.10) respublika üzrə orta göstəricidən 19.22% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 44.24%-i 30 və daha az, 38.71%-i 30-70 intervalında, 17.05%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 70.97%, 22.81% və 6.22%, xarici dil fənni üzrə isə 70.97%, 24.19% və 4.84% olmuşdur. Ümumilikdə 435 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 69.43%-i (302 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 8.74%-i (38 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 71.03%-i (309 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 155 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 50.16%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 47.10%-i (73 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 50.97%-i (79 nəfəri) dövlət, 1.94%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan - 23.89%, fizikadan - 24.68%, kimyadan - 22.14%, biologiyadan - 20.55%, coğrafiyadan - 4.16% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 22 nəfəri 500-dən, o cümlədən 2 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Gəncə Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinə (Gəncə şəhəri) qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 247.578-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 13.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 25.17% (76 nəfər), 100-200 intervalında 21.52% (65 nəfər), 200-300 intervalında 15.89% (48 nəfər), 300-500 intervalında 30.13% (91 nəfər), 500-dən yuxarı 7.28% (22 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 37.42%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 6.25%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 27.08%-dir.

Qəbul imtahanlarında 23 məktəbin məzunları iştirak edib.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında H.Zərdabi adına Çobanabdallı və Yuxarı Ağasıbəyli kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Siyəzən rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 348 şagird bitirib və onların 346 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (46.44) respublika üzrə orta göstəricidən 1.93%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (39.98) respublika üzrə orta göstəricidən 24.49% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (34.02) respublika üzrə orta göstəricidən 3.29% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (120.44) respublika üzrə orta göstəricidən 6.78% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 33.24%-i 30 və daha az, 45.66%-i 30-70 intervalında, 21.10%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 46.53%, 32.37% və 21.10%, xarici dil fənni üzrə isə 56.65%, 33.82% və 9.54% olmuşdur. Ümumilikdə 347 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 77.23%-i (268 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.03%-i (14 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 77.23%-i (268 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 146 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 54.48%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 71.92%-i (105 nəfəri) dövlət, 2.74%-i (4 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 19.18%-i (28 nəfəri) dövlət, 6.16%-i (9 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ədəbiyyat fənni üzrə göstəricisi respublikanın orta göstəricidən aşağıdır. Fərq 3.22% təşkil edir.

Ana dili, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 36 nəfəri 500-dən, o cümlədən 14 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 291.62-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.2% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 12.31% (33 nəfər), 100-200 intervalında 25.00% (67 nəfər), 200-300 intervalında 17.91% (48 nəfər), 300-500 intervalında 31.34% (84 nəfər), 500-dən yuxarı 13.43% (36 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 44.78%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 46.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 15 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Ə.Şahbazov adına Dağquşçu kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 1 saylı şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 2 və 6 saylı şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Sumqayıt şəhəri:

2019-cu ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 2869 şagird bitirib və onların 2854 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 57.76, riyaziyyat fənni üzrə 42.03, xarici dil fənni üzrə 45.39, hər üç fənn üzrə birlikdə 145.18-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 26.77%, 30.89%, 29.03%, 28.72% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 14.93%-i 30 və daha az, 53.05%-i 30-70 intervalında, 32.03%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 42.01%, 37.88% və 20.11%, xarici dil fənni üzrə isə 38.37%, 36.79% və 24.84% olmuşdur. Ümumilikdə 2858 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 88.49%-i (2529 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 9.24%-i (264 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 1738 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 66.56%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 56.73%-i (986 nəfəri) dövlət, 1.73%-i (30 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 35.73%-i (621 nəfəri) dövlət, 5.81%-i (101 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Şəhərin məzunlarının 498 nəfəri 500-dən, o cümlədən 148 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti və Sumqayıt Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 11.11% (281 nəfər), 100-200 intervalında 16.77% (424 nəfər), 200-300 intervalında 18.58% (470 nəfər), 300-500 intervalında 33.85% (856 nəfər), 500-dən yuxarı 19.69% (498 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin 53.54%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.62%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə 69.23%-dir.

Qəbul imtahanlarında 50 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il şəhərin Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya, Texniki və təbiət elmləri liseyi, "İstedad" liseyi, Sumqayıt Dünya məktəbi, "Təfəkkür" liseyi, 3, 31, 12 və 35 saylı tam orta məktəbləri daxil olub.

Azərbaycan bölməsi:

Ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Coğrafiya fənni üzrə şəhərin göstəricisi respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Abituriyentlərin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 329.256-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 15.4% yuxarıdır.

Rus bölməsi:

Şəhərin abituriyentlərinin göstəriciləri I-IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya və tarix fənlər üzrə respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan - 3.14%, fizikadan - 10.28%, kimyadan - 20.75%, tarixdən - 2.26% təşkil edir.

Şəhərin ana dili, ədəbiyyat və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Ana dili və ədəbiyyat fənləri üzrə şəhərin göstəriciləri respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Abituriyentlərin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 277.962-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.4% aşağıdır.

Şabran rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 520 şagird bitirib və onların 512 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (36.39) respublika üzrə orta göstəricidən 20.12%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (23.84) respublika üzrə orta göstəricidən 25.78%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (24.68) respublika üzrə orta göstəricidən 29.84%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (84.91) respublika üzrə orta göstəricidən 24.72% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 48.63%-i 30 və daha az, 38.09%-i 30-70 intervalında, 13.28%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 71.48%, 23.05% və 5.47%, xarici dil fənni üzrə isə 76.56%, 17.58% və 5.86% olmuşdur. Ümumilikdə 513 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 55.75%-i (286 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.48%-i (23 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 56.34%-i (289 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 139 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 48.10%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 54.68%-i (76 nəfəri) dövlət, 0.72%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 38.85%-i (54 nəfəri) dövlət, 5.76%-i (8 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 8.91%, ədəbiyyatdan - 16.93%, riyaziyyatdan - 12.61%, fizikadan - 16.56%, kimyadan - 16.44%, biologiyadan - 7.66%, tarixdən - 16.16% təşkil edir.

Coğrafiya fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 24 nəfəri 500-dən, o cümlədən 4 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti və Sumqayıt Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 238.353-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 16.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 21.33% (61 nəfər), 100-200 intervalında 28.32% (81 nəfər), 200-300 intervalında 19.23% (55 nəfər), 300-500 intervalında 22.73% (65 nəfər), 500-dən yuxarı 8.39% (24 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 31.12%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 13.11%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 21.31%-dir.

Qəbul imtahanlarında 20 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən P.İdrisov adına Ağbaş kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 1 saylı şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Şamaxı rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 640 şagird bitirib və onların 636 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 45.02, riyaziyyat fənni üzrə 31.01, xarici dil fənni üzrə 27.07, hər üç fənn üzrə birlikdə 103.1-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 1.19%, 3.44%, 23.03%, 8.58% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 35.22%-i 30 və daha az, 46.70%-i 30-70 intervalında, 18.08%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 61.95%, 25.63% və 12.42%, xarici dil fənni üzrə isə 70.75%, 21.38% və 7.86% olmuşdur. Ümumilikdə 635 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 76.06%-i (483 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 5.04%-i (32 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 76.69%-i (487 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 261 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 53.59%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 40.23%-i (105 nəfəri) dövlət, 3.07%-i (8 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 43.30%-i (113 nəfəri) dövlət, 13.41%-i (35 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 4.42%, ədəbiyyatdan - 1.25%, kimyadan - 5.96%, tarixdən - 2.79%, coğrafiyadan - 11.28% təşkil edir.

Riyaziyyat, fizika və biologiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 47 nəfəri 500-dən, o cümlədən 12 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 277.408-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.7% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 20.70% (100 nəfər), 100-200 intervalında 18.22% (88 nəfər), 200-300 intervalında 18.43% (89 nəfər), 300-500 intervalında 32.92% (159 nəfər), 500-dən yuxarı 9.73% (47 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 42.65%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 3.00%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 36.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 44 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Talışnuru, Bağırlı Dağ, Göylər Çöl, F.Əzməmmədov adına Quşçu və F.Əsgərov adına Mərzəndiyyə kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Hacıqədirli və Nüydü kənd tam orta məktəblərinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Şamaxı Avropa liseyini qeyd etmək olar.

Şəki rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1638 şagird bitirib və onların 1620 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (46.03) respublika üzrə orta göstəricidən 1.03% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (31.66) respublika üzrə orta göstəricidən 1.41%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (31.44) respublika üzrə orta göstəricidən 10.62%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (109.13) respublika üzrə orta göstəricidən 3.24% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 35.25%-i 30 və daha az, 43.46%-i 30-70 intervalında, 21.30%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 58.58%, 28.64% və 12.78%, xarici dil fənni üzrə isə 62.90%, 25.99% və 11.11% olmuşdur. Ümumilikdə 1622 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 70.22%-i (1139 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.01%-i (65 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 71.33%-i (1157 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 674 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 58.25%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 57.42%-i (387 nəfəri) dövlət, 3.12%-i (21 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 33.23%-i (224 nəfəri) dövlət, 6.23%-i (42 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 1.66%, ədəbiyyatdan - 2.68%, tarixdən - 0.97% təşkil edir.

Riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 147 nəfəri 500-dən, o cümlədən 35 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 290.598-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 1.9% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 15.80% (180 nəfər), 100-200 intervalında 18.70% (213 nəfər), 200-300 intervalında 19.23% (219 nəfər), 300-500 intervalında 33.36% (380 nəfər), 500-dən yuxarı 12.91% (147 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 46.27%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.46%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 39.03%-dir.

Qəbul imtahanlarında 72 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Aşağı Küngüt və Dərəcənnət kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü liseyi, 2, 3, 5, 11, 19 saylı şəhər və Kiş kənd 4 saylı tam orta məktəbləri daxil olub.

Şəmkir rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1438 şagird bitirib və onların 1414 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (43.44) respublika üzrə orta göstəricidən 4.65%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (28.79) respublika üzrə orta göstəricidən 10.35%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (31.19) respublika üzrə orta göstəricidən 11.33%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (102.77) respublika üzrə orta göstəricidən 8.88% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 39.30%-i 30 və daha az, 41.88%-i 30-70 intervalında, 18.83%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 63.15%, 28.64% və 8.20%, xarici dil fənni üzrə isə 59.62%, 32.96% və 7.43% olmuşdur. Ümumilikdə 1418 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 66.71%-i (946 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 5.57%-i (79 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 67.28%-i (954 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 514 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 53.88%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 43.58%-i (224 nəfəri) dövlət, 0.78%-i (4 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 46.69%-i (240 nəfəri) dövlət, 8.95%-i (46 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 8.26%, ədəbiyyatdan - 9.51%, riyaziyyatdan - 17.38%, fizikadan - 4.82%, kimyadan - 1.30%, biologiyadan - 11.81%, tarixdən - 9.72%, coğrafiyadan - 14.00% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 93 nəfəri 500-dən, o cümlədən 20 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Gəncə Dövlət Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 269.929-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 5.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 16.70% (158 nəfər), 100-200 intervalında 23.04% (218 nəfər), 200-300 intervalında 19.98% (189 nəfər), 300-500 intervalında 30.44% (288 nəfər), 500-dən yuxarı 9.83% (93 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 40.27%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 8.94%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 28.09%-dir.

Qəbul imtahanlarında 63 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən İ.Əliyev adına Füzuli qəsəbə tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Füzuli kənd tam orta məktəbi abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə topladığı orta bal 100-dən aşağıdır.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Kür qəsəbə 2 saylı, N.Abbasov adına Aşağı Seyfəli kənd, Əhməd Cavad adına şəhər və Füzuli adına şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Şirvan şəhəri:

2019-cu ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 682 şagird bitirib və onların 672 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 44.71, riyaziyyat fənni üzrə 28.94, xarici dil fənni üzrə 32.07, hər üç fənn üzrə birlikdə 105.71-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 1.88%, 9.88%, 8.84%, 6.27% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 35.12%-i 30 və daha az, 45.68%-i 30-70 intervalında, 19.20%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 61.31%, 31.10% və 7.59%, xarici dil fənni üzrə isə 61.76%, 27.38% və 10.86% olmuşdur. Ümumilikdə 672 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 82.74%-i (556 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.61%-i (31 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 83.18%-i (559 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 311 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 55.64%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 47.59%-i (148 nəfəri) dövlət, 0.96%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 36.98%-i (115 nəfəri) dövlət, 14.47%-i (45 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I-IV qruplarda riyaziyyat və kimya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan - 17.27%, kimyadan - 10.29% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat, fizika, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Şəhərin məzunlarının 58 nəfəri 500-dən, o cümlədən 19 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 270.643-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 5.1% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 18.71% (104 nəfər), 100-200 intervalında 25.54% (142 nəfər), 200-300 intervalında 18.71% (104 nəfər), 300-500 intervalında 26.62% (148 nəfər), 500-dən yuxarı 10.43% (58 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin yalnız 37.05%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 10.99%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 37.36%-dir.

Qəbul imtahanlarında 14 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 14 saylı şəhər tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

14 saylı şəhər tam orta məktəbi abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə topladığı orta bal 100-dən aşağıdır.

Bu il şəhərin ən yaxşı məktəbləri sırasında 16 və 21 saylı şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Şuşa rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 145 şagird bitirib və onların 143 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (45.80) respublika üzrə orta göstəricidən 0.53% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (24.91) respublika üzrə orta göstəricidən 22.43% aşağı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (31.80) respublika üzrə orta göstəricidən 9.60%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (102.51) respublika üzrə orta göstəricidən 9.11% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 32.87%-i 30 və daha az, 46.85%-i 30-70 intervalında, 20.28%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 72.03%, 23.78% və 4.20%, xarici dil fənni üzrə isə 58.74%, 32.87% və 8.39% olmuşdur. Ümumilikdə 143 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 86.01%-i (123 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 6.99%-i (10 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 86.71%-i (124 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 56 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 45.16%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 19.64%-i (11 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 75.00%-i (42 nəfəri) dövlət, 5.36%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 2.53%, ədəbiyyatdan - 8.53%, riyaziyyatdan - 23.91%, fizikadan - 29.80%, kimyadan - 28.78%, tarixdən - 14.07% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 8 nəfəri 500-dən, o cümlədən 1 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 246.943-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 13.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 22.76% (28 nəfər), 100-200 intervalında 21.14% (26 nəfər), 200-300 intervalında 21.14% (26 nəfər), 300-500 intervalında 28.46% (35 nəfər), 500-dən yuxarı 6.50% (8 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 34.96%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə 60.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 14 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Şuşa 1 saylı şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Tərtər rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 607 şagird bitirib və onların 602 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (38.18) respublika üzrə orta göstəricidən 16.21%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (23.26) respublika üzrə orta göstəricidən 27.58%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (25.19) respublika üzrə orta göstəricidən 28.37%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (86.63) respublika üzrə orta göstəricidən 23.19% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 45.18%-i 30 və daha az, 42.19%-i 30-70 intervalında, 12.62%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 71.43%, 24.58% və 3.99%, xarici dil fənni üzrə isə 73.09%, 22.92% və 3.99% olmuşdur. Ümumilikdə 602 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 62.46%-i (376 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 7.48%-i (45 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 63.46%-i (382 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 210 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 54.97%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 31.90%-i (67 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 62.38%-i (131 nəfəri) dövlət, 5.71%-i (12 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 5.71%, ədəbiyyatdan - 5.70%, riyaziyyatdan - 18.18%, fizikadan - 18.38%, kimyadan - 14.95%, biologiyadan - 22.17%, coğrafiyadan - 7.92% təşkil edir.

Tarix fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 31 nəfəri 500-dən, o cümlədən 4 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Gəncə Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 253.18-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 11.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 17.29% (65 nəfər), 100-200 intervalında 23.40% (88 nəfər), 200-300 intervalında 25.00% (94 nəfər), 300-500 intervalında 26.06% (98 nəfər), 500-dən yuxarı 8.24% (31 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 34.31%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 16.50%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 20.39%-dir.

Qəbul imtahanlarında 34 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən H.Hüseynov adına Mamırlı kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 5 saylı şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Tovuz rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1560 şagird bitirib və onların 1549 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (39.26) respublika üzrə orta göstəricidən 13.84%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (29.93) respublika üzrə orta göstəricidən 6.80%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (27.58) respublika üzrə orta göstəricidən 21.60%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (96.77) respublika üzrə orta göstəricidən 14.20% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 46.03%-i 30 və daha az, 37.70%-i 30-70 intervalında, 16.27%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 62.75%, 26.73% və 10.52%, xarici dil fənni üzrə isə 65.01%, 30.47% və 4.52% olmuşdur. Ümumilikdə 1549 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 61.20%-i (948 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.71%-i (73 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 61.65%-i (955 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 540 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 56.54%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 52.22%-i (282 nəfəri) dövlət, 0.93%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 39.07%-i (211 nəfəri) dövlət, 7.78%-i (42 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan - 11.51%, fizikadan - 6.03%, kimyadan - 8.46%, biologiyadan - 5.86%, coğrafiyadan - 6.32% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 89 nəfəri 500-dən, o cümlədən 17 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 269.388-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 5.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 16.88% (160 nəfər), 100-200 intervalında 22.47% (213 nəfər), 200-300 intervalında 20.36% (193 nəfər), 300-500 intervalında 30.91% (293 nəfər), 500-dən yuxarı 9.39% (89 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 40.30%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 10.08%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 21.43%-dir.

Qəbul imtahanlarında 65 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən H.Vəliyev adına Əlibəyli, M.Hümbətov adına Ağbulaq, Əhmədabad və Y.Alıyev adına Hacıhəsənli kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında F.Hüseynov adına Qaraxanlı, Z.Məmmədov adına Sarıtala, Azaflı kənd və Aşağı Quşçu kənd 1 saylı tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Ucar rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 541 şagird bitirib və onların 540 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (43.36) respublika üzrə orta göstəricidən 4.84% aşağı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (32.74) respublika üzrə orta göstəricidən 1.96% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (26.93) respublika üzrə orta göstəricidən 23.43% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (103.03) respublika üzrə orta göstəricidən 8.65% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 40.37%-i 30 və daha az, 40.00%-i 30-70 intervalında, 19.63%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 58.89%, 26.67% və 14.44%, xarici dil fənni üzrə isə 69.07%, 26.30% və 4.63% olmuşdur. Ümumilikdə 540 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 67.96%-i (367 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 2.78%-i (15 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 68.52%-i (370 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 185 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 50.00%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 60.54%-i (112 nəfəri) dövlət, 1.62%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 32.97%-i (61 nəfəri) dövlət, 4.86%-i (9 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 4.81%, ədəbiyyatdan - 4.26%, riyaziyyatdan - 0.62%, fizikadan - 10.28%, kimyadan - 7.28%, tarixdən - 2.98% təşkil edir.

Biologiya və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 50 nəfəri 500-dən, o cümlədən 10 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 271.711-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.7% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 21.53% (79 nəfər), 100-200 intervalında 20.98% (77 nəfər), 200-300 intervalında 17.44% (64 nəfər), 300-500 intervalında 26.43% (97 nəfər), 500-dən yuxarı 13.62% (50 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 40.05%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 10.14%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 40.58%-dir.

Qəbul imtahanlarında 36 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Alpoud kənd 2 saylı, N.Abdullayev adına Alpı, M.Əliyev adına Küçəkənd, N.İsmayılov adına Əlikənd, Ə.Məmmədov adına Müsüslü və T.Cavadov adına Yuxarı Şilyan kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Təzə Şilyan kənd tam orta məktəbi abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə topladığı orta bal 100-dən aşağıdır.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 2 saylı şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Yardımlı rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 609 şagird bitirib və onların 582 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 32.53, riyaziyyat fənni üzrə 25.75, xarici dil fənni üzrə 19.34, hər üç fənn üzrə birlikdə 77.63-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 28.60%, 19.80%, 45.01%, 31.17% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 57.22%-i 30 və daha az, 31.79%-i 30-70 intervalında, 11.00%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 66.67%, 24.57% və 8.76%, xarici dil fənni üzrə isə 81.96%, 16.84% və 1.20% olmuşdur. Ümumilikdə 584 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 47.09%-i (275 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 1.37%-i (8 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 47.26%-i (276 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 144 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 52.17%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 48.61%-i (70 nəfəri) dövlət, 4.17%-i (6 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 40.28%-i (58 nəfəri) dövlət, 6.94%-i (10 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 20.45%, ədəbiyyatdan - 17.68%, riyaziyyatdan - 2.52%, fizikadan - 10.79%, kimyadan - 13.81%, tarixdən - 5.10%, coğrafiyadan - 3.35% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 14 nəfəri 500-dən, o cümlədən 1 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Lənkəran Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti və Sumqayıt Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 255.754-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 10.3% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 15.27% (42 nəfər), 100-200 intervalında 23.27% (64 nəfər), 200-300 intervalında 24.73% (68 nəfər), 300-500 intervalında 31.64% (87 nəfər), 500-dən yuxarı 5.09% (14 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 36.73%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 19.05%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 8.57%-dir.

Qəbul imtahanlarında 44 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Honuba, Gavran və Ərsilə kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Rayonun Dağüzü kənd tam orta məktəbinin qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərinin sayı, məzunlarının sayının 10%-ni belə təşkil etmir.

Arvana və Bürzünbül kənd tam orta məktəblərinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Çayüzü kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Yevlax rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1008 şagird bitirib və onların 983 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (36.64) respublika üzrə orta göstəricidən 19.59%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (23.48) respublika üzrə orta göstəricidən 26.89%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (25.92) respublika üzrə orta göstəricidən 26.30%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (86.04) respublika üzrə orta göstəricidən 23.72% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 48.12%-i 30 və daha az, 41.20%-i 30-70 intervalında, 10.68%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 72.74%, 22.18% və 5.09%, xarici dil fənni üzrə isə 71.52%, 21.97% və 6.51% olmuşdur. Ümumilikdə 985 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 58.48%-i (576 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 3.96%-i (39 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 59.19%-i (583 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 288 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 49.40%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 46.18%-i (133 nəfəri) dövlət, 1.74%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 44.79%-i (129 nəfəri) dövlət, 7.29%-i (21 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 7.69%, ədəbiyyatdan - 8.51%, riyaziyyatdan - 16.70%, fizikadan - 10.62%, kimyadan - 10.24%, biologiyadan - 11.06%, tarixdən - 9.34%, coğrafiyadan - 14.59% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 40 nəfəri 500-dən, o cümlədən 5 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Mingəçevir Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 241.962-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 15.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 19.27% (111 nəfər), 100-200 intervalında 27.43% (158 nəfər), 200-300 intervalında 21.70% (125 nəfər), 300-500 intervalında 24.65% (142 nəfər), 500-dən yuxarı 6.94% (40 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 31.60%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 21.89%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 16.42%-dir.

Qəbul imtahanlarında 40 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Rüstəmli kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Zaqatala rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1060 şagird bitirib və onların 1056 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (47.01) respublika üzrə orta göstəricidən 3.19% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (28.92) respublika üzrə orta göstəricidən 9.94% aşağı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (29.75) respublika üzrə orta göstəricidən 15.41% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (105.69) respublika üzrə orta göstəricidən 6.29% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 33.24%-i 30 və daha az, 43.66%-i 30-70 intervalında, 23.11%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 66.29%, 22.92% və 10.80%, xarici dil fənni üzrə isə 62.78%, 30.30% və 6.91% olmuşdur. Ümumilikdə 1056 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 58.24%-i (615 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 4.36%-i (46 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 59.56%-i (629 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 351 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 55.80%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 53.85%-i (189 nəfəri) dövlət, 4.27%-i (15 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 32.48%-i (114 nəfəri) dövlət, 9.40%-i (33 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 10.50%, ədəbiyyatdan - 16.49%, riyaziyyatdan - 0.66%, tarixdən - 20.36% təşkil edir.

Fizika, kimya, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 67 nəfəri 500-dən, o cümlədən 16 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 278.84-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 10.89% (67 nəfər), 100-200 intervalında 28.29% (174 nəfər), 200-300 intervalında 22.60% (139 nəfər), 300-500 intervalında 27.32% (168 nəfər), 500-dən yuxarı 10.89% (67 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 38.21%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 7.73%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 31.49%-dir.

Qəbul imtahanlarında 49 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Aşağı Çardaxlar, Çobankol, Zəyəm və Çökəkoba kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun humanitar təmayüllü gimnaziya və Akademik Z.Əliyeva adına Texniki fənlər liseyi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Yuxarı Çardaxlar kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Zəngilan rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 477 şagird bitirib və onların 473 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 49.35, riyaziyyat fənni üzrə 32.97, xarici dil fənni üzrə 40.54, hər üç fənn üzrə birlikdə 122.86-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 8.32%, 2.65%, 15.27%, 8.93% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 23.26%-i 30 və daha az, 57.29%-i 30-70 intervalında, 19.45%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 55.60%, 36.15% və 8.25%, xarici dil fənni üzrə isə 43.76%, 42.28% və 13.95% olmuşdur. Ümumilikdə 475 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 87.79%-i (417 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 8.21%-i (39 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 89.26%-i (424 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 270 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 63.68%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 19.26%-i (52 nəfəri) dövlət, 0.37%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 68.52%-i (185 nəfəri) dövlət, 11.85%-i (32 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan - 2.99%, fizikadan - 2.88%, kimyadan - 1.70%, coğrafiyadan - 0.63% təşkil edir.

Ana dili, ədəbiyyat və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 42 nəfəri 500-dən, o cümlədən 9 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 287.129-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.7% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 12.95% (54 nəfər), 100-200 intervalında 18.47% (77 nəfər), 200-300 intervalında 23.02% (96 nəfər), 300-500 intervalında 35.49% (148 nəfər), 500-dən yuxarı 10.07% (42 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 45.56%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 14.29%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 21.43%-dir.

Qəbul imtahanlarında 31 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 26, 28, 34 və 36 saylı tam orta məktəbləri daxil olub.

Zərdab rayonu:

2019-cu ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 419 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (39.59) respublika üzrə orta göstəricidən 13.10%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (24.96) respublika üzrə orta göstəricidən 22.29%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (24.24) respublika üzrə orta göstəricidən 31.07%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (88.79) respublika üzrə orta göstəricidən 21.27% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 42.24%-i 30 və daha az, 44.87%-i 30-70 intervalında, 12.89%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 69.93%, 23.87% və 6.21%, xarici dil fənni üzrə isə 74.70%, 20.53% və 4.77% olmuşdur. Ümumilikdə 419 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 63.96%-i (268 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 2.86%-i (12 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 64.20%-i (269 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 159 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 59.11%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 39.62%-i (63 nəfəri) dövlət, 1.89%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 42.77%-i (68 nəfəri) dövlət, 15.72%-i (25 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplarda ana dili, riyaziyyat, fizika, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ana dilindən - 4.01%, riyaziyyatdan - 13.26%, fizikadan - 1.73%, tarixdən - 4.91%, coğrafiyadan - 6.28% təşkil edir.

Ədəbiyyat və kimya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 20 nəfəri 500-dən, o cümlədən 5 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Mingəçevir Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 262.811-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 7.9% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 16.42% (44 nəfər), 100-200 intervalında 22.39% (60 nəfər), 200-300 intervalında 21.27% (57 nəfər), 300-500 intervalında 32.46% (87 nəfər), 500-dən yuxarı 7.46% (20 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 39.93%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.76%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 25.40%-dir.

Qəbul imtahanlarında 27 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Y.Məmmədəliyev adına Bəyimli qəsəbə və Z.Məmmədov adına Gəndəbil kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

M.Əzizbəyov adına Dəkkəoba kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında S.Ə.Şirvani adına İsaqbağı və M.Rahim adına Pərvanlı kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Liseylər (TN tabeli və özəl):

2019-cu ildə TN tabeli və özəl liseyləri 2099 şagird bitirib və onların 2094 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Liseylərin məzunlarının buraxılış imtahanında topladıqları orta bal tədris dili fənni üzrə 66.61, riyaziyyat fənni üzrə 56.46, xarici dil fənni üzrə 71.19, hər üç fənn üzrə birlikdə 195.26-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 46.20%, 75.81%, 102.38%, 73.12% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 6.09%-i 30 və daha az, 46.29%-i 30-70 intervalında, 47.62%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq, 20.92%, 41.74% və 37.34%, xarici dil fənni üzrə isə 11.46%, 25.26% və 63.28% olmuşdur. Ümumilikdə 2094 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 76.70%-i (1606 nəfəri) I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 7.21%-i (151 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 79.85%-i (1672 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən liseylərin 1212 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 72.49%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 52.06%-i (631 nəfəri) dövlət, 1.16%-i (14 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 38.78%-i (470 nəfəri) dövlət, 8.00%-i (97 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub.

Liseylərin məzunlarının 621 nəfəri 500-dən, o cümlədən 272 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinə qəbul olub.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0-100 intervalında 2.12% (34 nəfər), 100-200 intervalında 8.41% (135 nəfər), 200-300 intervalında 13.57% (218 nəfər), 300-500 intervalında 37.24% (598 nəfər), 500-dən yuxarı 38.67% (621 nəfər). Beləliklə, liseylərin abituriyentlərinin 75.90%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Liseylərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 2.00%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə 71.94%-dir.

Qəbul imtahanlarında 47 liseyin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il Bakı Türk liseyi, Akademik Z.Əliyeva adına lisey, BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi, Kimya-biologiya təmayüllü lisey, "Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi, "Kaspi" liseyinin Xətai filialı, Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey, H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi, Fizika-riyaziyyat təmayüllü lisey, Bakı Avropa liseyi, Bakı MODERN məktəbi, S.Bəhlulzadə adına Xarici dillər təmayüllü gimnaziya, Heydər Əliyev adına lisey, Kaspi liseyi, İ.Əfəndiyev adına "Elitar" gimnaziya, Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey, T.İsmayılov adına "İntellekt" məktəb-liseyi, ERA tam orta məktəbi, S.C.Pişəvəri adına Humanitar fənlər gimnaziyası, "İstanbul liseyi" MMC, Bakı Slavyan Universitetinin Məktəb-Lisey kompleksi, 289 saylı orta məktəb "Zəngi" liseyi və "Zirvə" liseyi daxil olub.

Azərbaycan bölməsi:

Ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Abituriyentlərin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 433.61-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 52.0% yuxarıdır.

Rus bölməsi:

Liseylərin ana dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Abituriyentlərin I-IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 405.261-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 42.3% yuxarıdır.

2. ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNƏ QƏBUL

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 6 aprel 2005-ci il tarixli 219 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası haqqında Əsasnamə"yə uyğun olaraq, təşkilati-hüquqi və mülkiyyət formasından asılı olmayaraq ölkəmizin bütün ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsinə qəbul 2005-2015-ci illərdə TQDK tərəfindən həyata keçirilib. 2016-cı ildən isə ali təhsilin bu səviyyəsi üzrə qəbulu Dövlət İmtahan Mərkəzi mərkəzləşdirilmiş qaydada aparır.

Hər il magistratura səviyyəsinə qəbul imtahanlarına hazırlıq məqsədi ilə ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının tədris planları təhlil olunur və onlar klasterləşdirilir. Müəyyən edilmiş hər bir ixtisaslaşma istiqaməti üzrə qəbul proqramları hazırlanır, test sualları tərtib olunur və onların qapalı şəraitdə ekspertizası keçirilir. Qəbul proqramları "Magistr" jurnalında çap edilərək bakalavrların istifadəsinə verilir. İmtahanların məzmununu təşkil edən bütün bu materialları DİM-in mütəxəssislərinin təşkilatçılığı ilə respublikanın ali təhsil müəssisələrinin müvafiq ixtisas kafedralarının professor-müəllim heyəti hazırlayır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Ali təhsil müəssisələrində yeni maliyyələşdirmə mexanizminin tətbiq edilməsi barədə" 10 fevral 2010-cu il tarixli Fərmanına əsasən 2010/2011-ci tədris ilindən başlayaraq, respublikanın ali təhsil müəssisələrində magistr hazırlığına sərf olunan dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirmə dövlət sifarişi əsasında adambaşına maliyyələşdirmə prinsipi ilə reallaşdırılır. Bu prinsipə əsasən müəyyən bir ixtisaslaşma üzrə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən tələbə yerlərinə müsabiqə ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələri çərçivəsində deyil, bütövlükdə həmin ixtisaslaşma üzrə dövlət sifarişini yerinə yetirən bütün ali təhsil müəssisələri üzrə birlikdə həyata keçirilir. Bu o deməkdir ki, müəyyən ixtisaslaşma üzrə dövlət sifarişi əsasında kadr hazırlığı üçün ali təhsil müəssisəsinə dövlət büdcəsindən ayrılan maliyyə vəsaiti yalnız birgə müsabiqədən keçərək həmin ali təhsil müəssisəsinin magistraturasına qəbul olan bakalavrların sayından asılı olaraq verilir. Beləliklə, ali təhsil müəssisəsinə dövlət sifarişi üzrə qəbul olan bakalavrın təhsili üçün nəzərdə tutulan vəsait həmin ali təhsil müəssisəsinin hesabına köçürülür.

2019-cu ildə respublikanın 33 dövlət və 10 özəl ali təhsil müəssisəsinin magistratura səviyyəsinə qəbul aparılıb. Qəbul aparılan ixtisaslaşmalar 75 proqram üzrə qruplaşdırılıb. Qəbul "Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistraturalarına qəbul qaydaları" ilə tənzimlənib. Qaydalara əsasən, magistratura səviyyəsinə qəbul olmaq hüququna bakalavrlar və digər ali təhsilli şəxslər malikdirlər.

Magistratura səviyyəsinə sənədlərin qəbulu internet vasitəsilə aparılıb. İmtahanda iştirak etmək üçün bakalavrlar 2019-cu il fevralın 1-dən 11-dək DİM-in internet saytının *ekabinet.dim.gov.az* səhifəsində "Şəxsi kabinet" yaradıblar. Bundan sonra onlar ərizə vermək üçün tələb olunan məbləği (müsabiqə ödənişli olub) "Şəxsi kabinet"lərindəki hesablarına əlavə ediblər. Daha sonra bakalavrlar "Şəxsi kabinet"lərinin istfadəçi adı və parolundan istifadə etməklə DİM-in internet saytının müvafiq səhifəsinə (*http://eservices.dim.gov.az/erizemag/erize*) daxil olub "Bakalavrın elektron ərizəsi" formasını doldurub təsdiq ediblər. Qəbul imtahanı iki mərhələdə keçirilib. Birinci mərhələdə bakalavrların məntiqi təfəkkürü, informatika və xarici dili bilmə səviyyələri test üsulu ilə yoxlanılıb, bakalavrlara məntiqi təfəkkür üzrə 50, xarici dil üzrə 25 və informatika üzrə 25 test tapşırığı təqdim olunub. Hər bir blok üzrə son 5 sual açıq formalı test tapşırıqlarından ibarət olub. İmtahan suallarının cavablandırılmasına 2.5 saat vaxt ayrılıb. Bakalavrların hər düzgün cavabı bir balla qiymətləndirilib.

Tədrisi Azərbaycan dilində olan ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyən bakalavrlara ingilis, alman, fransız və ya rus dilini, tədrisi rus dilində olan ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyən bakalavrlara ingilis, alman və ya fransız dilini, tədrisi ingilis (alman) dilində olan ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyən bakalavrlara isə qəbul imtahanının birinci mərhələsində xarici dil kimi yalnız ingilis (alman) dilini seçmək imkanı verilib. Filologiya ixtisasının Azərbaycan dili və Azərbaycan ədəbiyyatı və tarix ixtisasının tədrisi Azərbaycan dilində olan ixtisaslaşmalarına qəbul olmaq istəyən bakalavrlara (HS 020100 Azərbaycan dili, HS 020200 Azərbaycan dili və ədəbiyyatı, 050101 Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi, HS 070100 Tarix, 050206 Tarix və 050113 Tarix müəllimliyi ixtisasları üzrə bakalavr dərəcəsi olanlara) xarici dil kimi ərəb və ya fars dilini də seçmək imkanı verilib.

Filologiya (xarici dil və ədəbiyyat), xarici dil və ədəbiyyat müəllimliyi, xarici dil müəllimliyi və tərcümə ixtisasları üzrə ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyən bakalavrlara (HS 020000 Filologiya (xarici dil və ədəbiyyat) və HS 040000 Dilşünaslıq (xarici dillər üzrə) istiqamətləri üzrə, həmçinin 050201 Filologiya (xarici dil və ədəbiyyat), 050102 Xarici dil və ədəbiyyat müəllimliyi, 050103 Xarici dil müəllimliyi və 050203 Tərcümə ixtisasları üzrə bakalavr dərəcəsi olanlar nəzərdə tutulur), ixtisaslaşma dili istisna olmaqla, xarici dil kimi yuxarıda göstərilən digər xarici dilləri seçmək imkanı verilib.

Regionşünaslıq (Amerikaşünaslıq), regionşünaslıq (ABŞ və Kanada üzrə), ölkəşünaslıq (Böyük Britaniyaşünaslıq) ixtisaslaşmalarına qəbul olmaq istəyən bakalavrlar xarici dil kimi yalnız ingilis dilini, ölkəşünaslıq (Almaniyaşünaslıq) ixtisaslaşmasına qəbul olmaq istəyən bakalavrlar yalnız alman dilini, ölkəşünaslıq (Fransaşünaslıq) ixtisaslaşmasına qəbul olmaq istəyən bakalavrlar isə yalnız fransız dilini seçə bilərdilər.

Birinci mərhələnin nəticələrinə görə DİM tərəfindən müəyyən olunmuş şərtləri (bax: cədvəl 2.1) ödəyən bakalavrlar ikinci mərhələyə buraxılıblar.

İkinci mərhələyə buraxılan bakalavrlar müəyyən olunmuş tarixdə elektron ərizələrinə daxil olub, bitirdikləri bakalavr ixtisasına uyğun qəbul proqramını seçərək onu təsdiq ediblər.

Qəbul aparılan ixtisaslaşmalar imtahanın məzmununu müəyyən edən qəbul proqramları üzrə qruplaşdırılıb. Hər bir bakalavrın seçdiyi magistr ixtisaslaşması (qəbul proqramı) onun bitirdiyi bakalavr ixtisasına müvafiq olub. İxtisaslaşma seçiminə kömək məqsədi ilə bakalavrların bitirdikləri ixtisaslara müvafiq "Magistratura səviyyəsi üzrə ixtisaslaşma seçimi cədvəli" tərtib edilərək "Magistr" jurnalının 3-cü sayında çap olunub və bununla hər bir bakalavrın bitirdiyi ixtisasa uyğun olaraq verilən ixtisaslaşma seçimi imkanlarından istifadə etməsinə şərait yaradılıb.

Cari ildə ilk dəfə olaraq qəbul imtahanının birinci mərhələsində bakalavrlara xarici dil fənnindən dinləmə mətnləri üzrə test tapşırıqları təqdim olunmuşdur. Hər bir xarici dil fənni üzrə dinləmə mətnləri əvvəlcədən DİM-in səsyazma studiyasında səsləndirilmiş və arxivləşdirilmişdir. İmtahanda bakalavrlara 1 dinləmə mətni və bu mətnə aid 5 test tapşırığı verilmişdir. Dinləmə mətninin audiofaylı bir audioqurğuya yazılmış və hər audio-qurğu yalnız bir imtahan zalına aid olmuşdur. Dinləmə mətni bütün imtahan zallarında imtahanın əvvəlində səsləndirilmişdir. İmtahan başlandıqda audioqurğu yerləşdiyi zərfdən çıxarılmış və işə salınmışdır. İmtahan zallarındakı bakalavrlar 2 dəqiqə ərzində həmin dinləmə mətni üzrə onlara təqdim olunan tapşırıqlarla tanış olmuşlar. Dinləmə mətni bütün zallarda arada 2 dəqiqəlik fasilə olmaqla 2 dəfə səsləndirilmişdir. Bundan sonra isə bakalavrlar həm onlara təqdim olunan dinləmə mətni üzrə, həm də digər tapşırıqları cavablandırmışlar.

Jurnalistika üzrə ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyən və qəbul imtahanının birinci mərhələsində ən azı 50 bal toplayan bakalavrlar 2019-cu il aprelin 16-dan 25-dək DİM-in internet saytının müvafiq səhifəsində (*eservices.dim.gov.az/erizemag/erize*) jurnalistika üzrə ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyən bakalavrların qeydiyyatı üçün nəzərdə tutulmuş bölməyə daxil olaraq anket sorğusunu doldurmaqla qeydiyyatdan keçiblər. Qeydiyyatdan keçən bakalavrlar DİM-in elan etdiyi vaxtda "Bakalavrın qabiliyyət imtahanına buraxılış vərəqəsi"ni çap edərək mayın 1-dən 3-dək vərəqədə göstərilən vaxtda qabiliyyət imtahanında iştirak ediblər. Qabiliyyət imtahanında bakalavrların yaradıcılıq qabiliyyətlərinin aşkara çıxarılması üçün müsahibə aparılıb və həmin müsahibədən uğurla keçənlər ikinci mərhələdə 44 saylı proqram üzrə imtahan verərək inşa (esse) yazıblar. Bitirdikləri bakalavr ixtisasından asılı olmayaraq bütün bakalavrlara jurnalistika ixtisaslaşmaları üzrə təhsil almaq imkanı yaradılıb. Ümumilikdə, jurnalistika üzrə ixtisaslaşmaları seçmək məqsədilə qabiliyyət imtahanında iştirak etmək üçün 15 nəfər bakalavr müraciət edib. Qabiliyyət imtahanının nəticələrinə əsasən, onların hamısı proqram seçimi zamanı 44-cü proqramı seçmək hüququ əldə edib və jurnalistika ixtisaslaşmaları üzrə magistraturaya qəbul olub. Qeyd edək ki, qəbul olan bakalavrlardan 10 nəfər bakalavriat səviyyəsində təhsilini "Jurnalistika", 1 nəfər "Dil və ədəbiyyat müəllimliyi", 1 nəfər "Politologiya", 1 nəfər "Filologiya" və 2 nəfər "Kitabxanaçılıq və informasiya" ixtisası üzrə bitirib.

İkinci mərhələdə bakalavrların ixtisas üzrə bilikləri onlara 50 test tapşırığı təqdim olunmaqla yoxlanılıb. Hər bir proqram üzrə son 5 sual açıq formalı test tapşırıqlarından ibarət olub. Bununla bərabər, aşağıdakı qəbul proqramlarını seçən bakalavrlar ixtisas üzrə test tapşırıqlarını cavablandırmaq əvəzinə yazılı imtahan veriblər (hər bir proqrama daxil olan ixtisaslaşmaların siyahısı 2.4 saylı cədvəldə təqdim edilib):

– 41 saylı proqramı seçən bakalavrlar təqdim olunmuş mövzu üzrə inşa (esse) yazıblar. Yazı işi bakalavrların ərizələrində qeyd etdikləri ixtisaslaşma dilində yerinə yetirilib;

– 43 saylı proqramı seçən bakalavrlar təqdim olunmuş mətni imtahanın birinci mərhələsini verdikləri dildən (Azərbaycan və ya rus dilindən) ərizələrində qeyd etdikləri ixtisaslaşma dilinə yazılı tərcümə ediblər;
– 44 saylı proqramı seçən bakalavrlar təqdim olunmuş mövzu üzrə inşa (esse) yazıblar. Yazı işi bakalavrların imtahanın birinci mərhələsini verdikləri dildə (Azərbaycan və ya rus dilində) yerinə yetirilib;
– 25, 30, 51, 52, 57, 60, 61, 62, 63, 64, 65 və 74 saylı proqramları seçən bakalavrlar onlara təqdim edilən 3 suala yazılı formada cavab veriblər. Yazı işi bakalavrların imtahanın birinci mərhələsini verdikləri dildə (Azərbaycan və ya rus dilində) yerinə yetirilib;
– xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə ixtisas magistraturasına qəbul olmaq istəyən bakalavrlar 2019/2020-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsinə qəbul imtahanının ikinci mərhələsində ixtisas üzrə test tapşırıqlarını cavablandırmaq əvəzinə qabiliyyət imtahanı veriblər. Bu ixtisaslaşmalar üzrə magistratura imtahanının 1-ci mərhələsinin müsabiqə şərtini ödəmiş bakalavrlar proqram seçimi zamanı 37, 50, 53 və 74 saylı proqramları seçdikləri halda, magistraturaya qəbul imtahanının II mərhələsində müvafiq proqramlar üzrə test imtahanında və ya yazılı imtahanda, xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə ixtisas magistraturasına aid 68, 69 və 70 saylı qəbul proqramlarını seçdikləri halda isə qabiliyyət imtahanında iştirak ediblər. Qabiliyyət imtahanları DİM-in təşkil etdiyi Qabiliyyət İmtahanı Komissiyaları (QİK-lər) tərəfindən mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirilib. Qabiliyyət imtahanının nəticəsinin qiymətləndirilməsi 10 ballıq şkala ilə aparılıb və bu nəticə magistraturaya qəbul qaydalarına əsasən 50 ballıq qiymətləndirmə şkalasına çevrilib. Qabiliyyət imtahanında 5 və daha yüksək bal almış bakalavrlar imtahanın ikinci mərhələsi üzrə müsabiqə şərtini ödəmiş hesab olunublar və ixtisaslaşma seçimində müvafiq ixtisaslaşmaları seçiblər.

İmtahanın II mərhələsində sualların cavablandırılmasına 1.5 saat vaxt ayrılıb. Yazı işləri 5 ballıq şkala üzrə qiymətləndirilib və bu nəticə magistraturaya qəbul qaydalarına əsasən 50 ballıq qiymətləndirmə şkalasına çevrilib.

Müsabiqəyə qəbul imtahanından iki mərhələ üzrə topladıqları ümumi balı (ballarının cəmi) ilə yanaşı, ixtisas üzrə balı da DİM tərəfindən müəyyən olunan şərtləri (bax: cədvəl 2.1) ödəyən bakalavrlar buraxılıblar.

Hər bir bakalavra ərizəsində göstərdiyi imtahan proqramına aid və bitirdiyi bakalavr ixtisasına müvafiq 20-dək ixtisaslaşma kodunu seçmək imkanı verilib.

Bakalavrlar seçdikləri ixtisaslaşmaları müəyyən olunmuş tarixdə istədikləri ardıcıllıqla öz elektron ərizə formalarına daxil edib, hər bir ixtisaslaşma üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiklərini qeyd edərək təsdiqləyiblər.

Magistraturada dövlət hesabına təhsil almış magistrlər, əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər (qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa,) dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzdilər.

Seçilmiş ixtisaslaşmaların ərizə formalarında göstərilən ardıcıllığı müsabiqə zamanı hüquqi əsas kimi qəbul olunub və bakalavrlar topladıqları ballara əsasən müsabiqədən keçdikləri ixtisaslaşmaların birincisinə yerləşdiriliblər.

Müsabiqə zamanı ümumi balı eyni olan iki və daha çox bakalavrı fərqləndirmək üçün aşağıda qeyd edilən ardıcıllıqla əlavə göstəricilər nəzərə alınıb:

- bakalavriat səviyyəsi üzrə ümumi orta müvəffəqiyyət göstəricisi (ÜOMG);
- ixtisas üzrə biliyin qiymətləndirilməsi imtahanından toplanılan bal;
- ümumi intellekt səviyyəsini *(məntiqi təfəkkürü)* yoxlayan testdən toplanılan bal;
- xarici dil üzrə testdən toplanılan bal.

Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının magistraturasının tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslaşmalarına, "ADA" Universitetinin və M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialının magistraturalarına qəbul olmaq istəyən bakalavrlar qəbul imtahanının ikinci mərhələsi əvəzinə, həmin ali təhsil müəssisələrinin müəyyən etdiyi qəbul prosedurlarından keçiblər.

Cədvəl 2.1

Müsabiqə şərtləri

Magistratura üzrə ixtisaslar qrupunun (ixtisasın) adı	İmtahanın birinci mərhələsinin nəticələrinə qoyulan minimal tələblər*			İmtahanın ikinci mərhələsinin nəticəsinə qoyulan minimal tələblər		Ümumi bala qoyulan minimal tələblər	
	Fənlər üzrə minimal tələb		Mərhələ üzrə minimal tələb	Dövlət sifarişli yerlər üçün	Ödənişli yerlər üçün	Dövlət sifarişli yerlər üçün	Ödənişli yerlər üçün
	Fənnin adı	Minimal bal					
Təhsil ixtisasları qrupu Texniki və texnoloji ixtisaslar qrupu Səhiyyə, rifah və xidmət ixtisasları qrupu (Bədən tərbiyəsi və idman ixtisasından başqa)	Ümumi intellekt səviyyəsi (məntiqi təfəkkür)	15	**40 bal**	**25 bal**	**20 bal**	**65 bal**	**60 bal**
	İnformatika	5					
	Xarici dil	5					
Humanitar və sosial ixtisaslar qrupu	Ümumi intellekt səviyyəsi (məntiqi təfəkkür)	15	**50 bal**	**25 bal**	**20 bal**	**75 bal**	**70 bal**
	İnformatika	5					
	Xarici dil	5					
Təbiət ixtisasları qrupu İqtisadiyyat və idarəetmə ixtisasları qrupu	Ümumi intellekt səviyyəsi (məntiqi təfəkkür)	15	**45 bal**	**25 bal**	**20 bal**	**70 bal**	**65 bal**
	İnformatika	5					
	Xarici dil	5					
Mədəniyyət və incəsənət ixtisasları qrupu Kənd təsərrüfatı ixtisasları qrupu Xüsusi təyinatlı ixtisaslar qrupu Bədən tərbiyəsi və idman ixtisası	Ümumi intellekt səviyyəsi (məntiqi təfəkkür)	10	**30 bal**	**20 bal**	**15 bal**	**50 bal**	**45 bal**
	İnformatika	5					
	Xarici dil	5					

*** Tədrisi ingilis (alman) dilində olan ixtisaslaşmaların müsabiqəsində, bunlarla yanaşı, aşağıdakı şərtləri ödəyən bakalavrlar iştirak ediblər:**

- təhsili ödənişli əsaslarla həyata keçirilən ixtisaslaşmalar üzrə – imtahanın birinci mərhələsində ingilis (alman) dilindən topladıqları bal 15-dən az olmayan bakalavrlar;
- təhsili dövlət sifarişi əsasında həyata keçirilən ixtisaslaşmalar üzrə – imtahanın birinci mərhələsində ingilis (alman) dilindən topladıqları bal 20-dən az olmayan bakalavrlar.

Bu il ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsinə ümumilikdə 8204 plan yeri ayrılmışdı. Bunlardan 5715 yer (69.66%) Azərbaycan bölməsi, 278 yer (3.39%) rus bölməsi, qalan 2211 yer (26.95%) isə hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün nəzərdə tutulmuşdu. Əvvəlki illə müqayisədə magistraturaya qəbul planı 2.02% (169 yer) azalmışdır. Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlər (3107 yer) qəbul planının 37.87%-ni təşkil etmişdir (şəkil 2.1). Qəbul planı üzrə yerlərin 7227-si dövlət, 977-si isə özəl ali təhsil müəssisələrinin payına düşmüşdür (şəkil 2.2).

QƏBUL PLANI

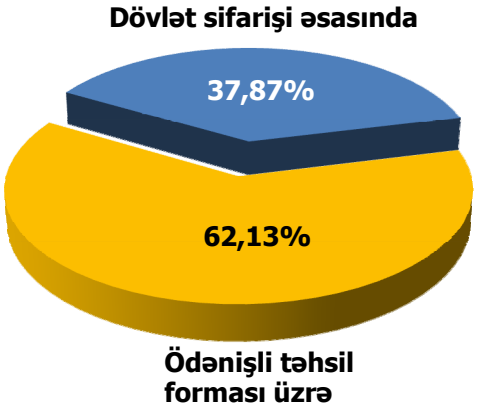

Şəkil 2.1

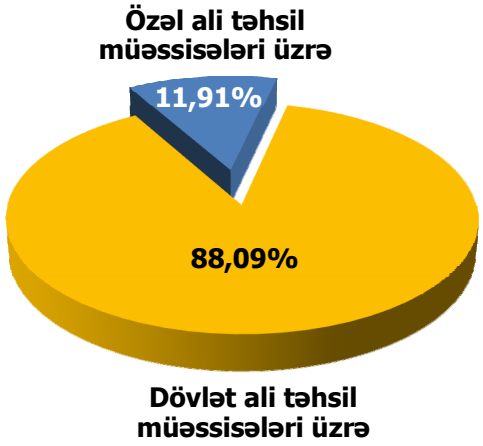

Şəkil 2.2

Plan yerlərinin təhsil formaları üzrə bölgüsünün müqayisəsi göstərir ki, 2019-cu ildə Azərbaycan və rus bölmələri üçün ayrılıqda olan plan yerləri hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün ayrılan yerlərin hesabına artıb. Belə ki, ötən illə müqayisədə Azərbaycan bölməsində plan yerlərinin ümumi plandakı nisbi çəkisi 66.89%-dən 69.66%-ə qədər, rus bölməsində isə 2.53%-dən 3.39%-ə qədər artıb, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün ayrılan yerlərin nisbi çəkisi isə 30.57%-dən 26.95%-ə qədər azalıb.

Aşağıdakı cədvəldən göründüyü kimi, magistraturaya qəbul planında ən çox yer Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin payına düşüb. Bu təhsil müəssisəsinin qəbul planı dövlət ali təhsil müəssisələri üzrə ümumilikdə ayrılmış plan yerlərinin 21.99%-ni təşkil edib. Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin magistraturasına ayrılmış qəbul planı bu təhsil müəssisəsinin bakalavriat səviyyəsinə ayrılmış plan yerlərinin 42.62%-nə bərabər olub. Bu, həmin təhsil müəssisəsində magistr hazırlığının, həm də müxtəlif beynəlxalq layihələr əsasında aparılması ilə bağlıdır.

Cədvəl 2.2

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİ ÜZRƏ QƏBUL PLANLARI

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI			
		Azərbaycan bölməsinin bakalavrları üçün	Rus bölməsinin bakalavrları üçün	Hər iki bölmənin bakalavrlarının birgə müsabiqəsi üçün	Cəmi
1	Bakı Dövlət Universiteti	712	58	199	969
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	393	44	305	742
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	378	11	25	414
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	207	0	24	231
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	0	0	30	30
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	308	0	31	339
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	1052	115	422	1589
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	281	0	52	333
9	Bakı Slavyan Universiteti	107	14	14	135
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	200	0	82	282
11	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	81	15	6	102
12	Bakı Musiqi Akademiyası	0	0	50	50
13	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	0	0	45	45
14	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	0	0	151	151
15	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	0	0	49	49
16	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	170	5	0	175
17	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	9	0	5	14
18	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	0	0	30	30
19	Milli Aviasiya Akademiyası	48	13	9	70
20	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	32	1	3	36
21	Bakı Ali Neft Məktəbi	0	0	65	65
22	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	10	0	0	10
23	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	0	0	138	138
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	246	0	0	246
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	55	0	0	55
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	204	0	8	212
27	Gəncə Dövlət Universiteti	223	0	0	223
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə şəhəri)	81	0	39	120
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	203	2	2	207
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	36	0	0	36

Cədvəl 2.2 (ardı)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI			
		Azərbaycan bölməsinin bakalavrları üçün	Rus bölməsinin bakalavrları üçün	Hər iki bölmənin bakalavrlarının birgə müsabiqəsi üçün	Cəmi
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	104	0	0	104
32	Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyası	10	0	0	10
33	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası	15	0	0	15
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	8	0	0	8
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	110	0	0	110
36	"Azərbaycan" Universiteti	106	0	20	126
37	Qərbi Kaspi Universiteti	0	0	104	104
38	Xəzər Universiteti	79	0	109	188
39	Bakı Avrasiya Universiteti	81	0	0	81
40	Bakı Qızlar Universiteti	16	0	0	16
41	"Odlar Yurdu" Universiteti	60	0	149	209
42	Bakı Biznes Universiteti	69	0	45	114
43	"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	21	0	0	21
	Cəmi	**5715**	**278**	**2211**	**8204**

Magistraturaya bütövlükdə 12684 nəfər bakalavr ərizə verib (2018-ci ildə bu rəqəm 12387 olub). Ərizələrin 90.68%-i (11502-si) Azərbaycan, 9.32%-i (1182-si) isə rus bölməsi üzrə olub. Sənəd verənlərin 43.42%-ni (5508 nəfər) oğlanlar, 56.58%-ni (7176 nəfər) isə qızlar təşkil edib. Onların da 7313 nəfəri (57.66%-i) bakalavriat səviyyəsinin builki məzunlarıdır və ali təhsil müəssisələrinə, əsasən, 2015-ci ildə daxil olanlardır. Həmin ildə 31699 nəfər gənc tələbə adını qazanmışdı.

Magistraturaya qəbul imtahanının I mərhələsi fevralın 24-də Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Mingəçevir və Lənkəran şəhərlərində keçirilib. Sual kitabçaları hər bir bakalavr üçün xüsusi avtomatlaşdırılmış xətt vasitəsilə (bu xətt xüsusi olaraq DİM-in keçirdiyi imtahanlarda sual kitabçalarının çapı və komplektləşdirilməsini həyata keçirir) fərdi qaydada çap olunub və imtahan zalları üzrə komplektləşdirilib. Sual kitabçasının xarici dil blokunda seçilən xarici dil üzrə test tapşırıqları təqdim olunub. Bütün fənlər üzrə tapşırıqlar 4 variantda hazırlanıb.

İmtahanda 12545 nəfər bakalavr iştirak edib. İmtahan materialları iki gün ərzində emal edilib. Nəticələr fevralın 26-da DİM-in internet saytında elan olunub.

II mərhələyə buraxılan bakalavrlar aprelin 26-dan mayın 7-dək internetdə öz ərizələrinə daxil olaraq bitirdikləri bakalavr ixtisasına uyğun qəbul proqramını seçiblər. Qəbul imtahanının II mərhələsi mayın 26-da Bakı, Naxçıvan və Gəncə şəhərlərində keçirilib. Sual kitabçaları hər bir bakalavr üçün xüsusi avtomatlaşdırılmış xətt vasitəsilə fərdi qaydada 1 variantda çap olunub və imtahan zalları üzrə komplektləşdirilib. İmtahanda köçürmə hallarının qarşısının alınması üçün eyni proqram üzrə imtahan verən bakalavrların imtahan zallarında bir-birindən aralı oturması təmin edilib.

İkinci mərhələdə 8705 nəfər (birinci mərhələdə iştirak edənlərin 69.39%-i) iştirak edib (bax: şəkil 2.3). Onların 43.42%-ni oğlanlar, 56.58%-ni isə qızlar təşkil ediblər. İkinci mərhələdə iştirak edənlərin 63.70%-i (5545 nəfər) bakalavriat səviyyəsinin builki məzunlarıdır.

QƏBUL İMTAHANININ MƏRHƏLƏLƏRİ ÜZRƏ NƏTİCƏLƏR	
I mərhələdən sonra	**II mərhələdən sonra**
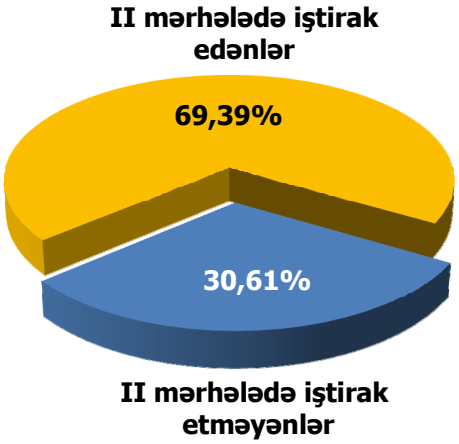	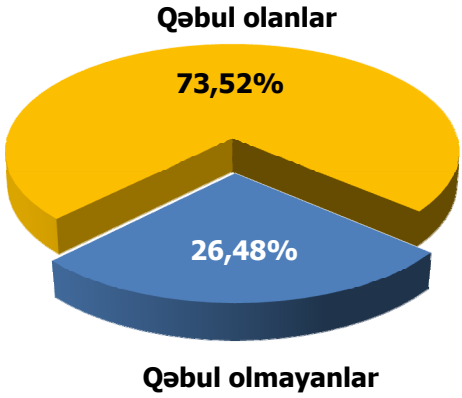
Şəkil 2.3	Şəkil 2.4

İmtahan materialları iki gün ərzində emal edilib. İmtahanın nəticələri mayın 28-də DİM-in internet saytında elan olunub. Nəticələr elan olunduqdan sonra bakalavrlar iyunun 7-dən 18-dək qəbul aparılan ixtisaslaşmaların müsabiqəsində iştirak etmək üçün DİM-in internet saytının müvafiq səhifəsində öz ərizələrinə daxil olaraq ixtisaslaşma seçimi aparıblar. Qəbulun nəticələri iyunun 19-da DİM-in internet saytında elan olunub və "Magistr" jurnalının 5-ci sayında dərc edilib. Bakalavrların 1195 nəfəri ərizələrində yalnız dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerləri, 3115 nəfəri isə yalnız ödənişli ixtisaslaşmaları seçib. Sonunculardan 10 nəfəri ərizələrində yalnız özəl ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslaşmalarını göstərib. 3230 nəfər ərizəsində həm ödənişli təhsil forması üzrə olan, həm də dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən ixtisaslaşmaları qeyd edib.

Nəticələrə əsasən magistraturaya 6400 nəfər (ikinci mərhələdə iştirak edənlərin 73.52%-i) qəbul olub (bax: şəkil 2.4). İkinci mərhələdə iştirak edən bakalavrların Azərbaycan bölməsi üzrə 73.86%-i, rus bölməsi üzrə isə 69.86%-i qəbul olub. Ümumilikdə isə qəbul planı 78.01% dolub. Qəbul olanların 44.05%-ni (2819 nəfər) oğlanlar, 55.95%-ni (3581 nəfər) isə qızlar təşkil edib, 65.91%-i (4218 nəfər – 53.44% (2254 nəfər) oğlan, 46.56% (1964 nəfər) qız) cari ilin məzunlarıdır.

Magistraturaya dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerlərə qəbul olan 2803 nəfərin 44.35%-ni (1243 nəfər) oğlanlar, 55.65%-ni (1560 nəfər) qızlar təşkil ediblər, 73.14%-i (1075 nəfər - 52.44% oğlan, 975 nəfər - 47.56% qız) cari ilin məzunlarıdır.

Qəbul olan bakalavrların ayrı-ayrı təhsil formaları üzrə paylanması 2.5 saylı şəkildə və 2.3 saylı cədvəldə təqdim olunur. 2.3 saylı cədvəldən göründüyü kimi, qəbul planı dövlət ali təhsil müəssisələri üzrə 82.59%, özəl ali təhsil müəssisələri üzrə isə 44.11% dolub.

QƏBUL OLAN BAKALAVRLARIN TƏHSİL FORMALARI ÜZRƏ PAYLANMASI

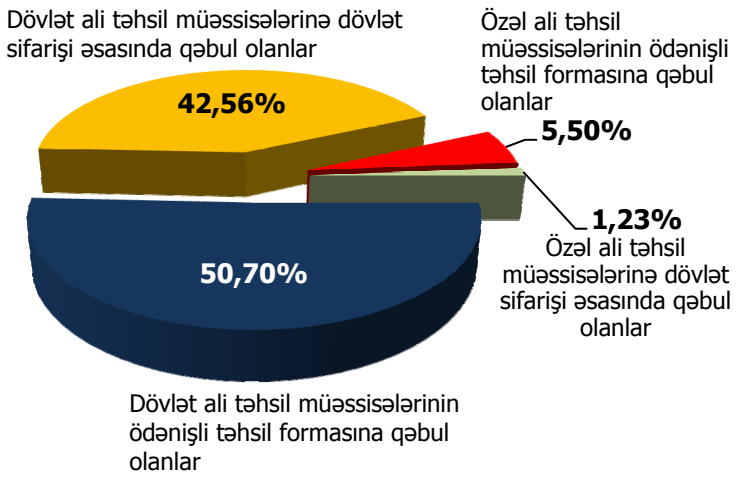

Şəkil 2.5

Cədvəl 2.3

MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNƏ QƏBUL OLAN BAKALAVRLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

Ali TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ	Qəbul planı	Qəbul edilibdir (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
Dövlət	7227	5466 (2566)	503 (158)	5969 (2724)	82.59
Özəl	977	417 (78)	14 (1)	431 (79)	44.11
C Ə M İ	**8204**	**5883 (2644)**	**517 (159)**	**6400 (2803)**	**78.01**

2.4 saylı cədvəldə magistraturaya tələbə qəbulunun qəbul proqramları üzrə nəticələri təqdim edilmişdir. Cədvəldə imtahanın birinci mərhələsindən sonra keçirilən proqram və ixtisaslaşma seçimində (imtahanın ikinci mərhələsində) iştirak edən bakalavrların (ərizələrin) sayı da təqdim edilmişdir. Buradan göründüyü kimi, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 30, 31, 33, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 59, 61, 62, 68, 69, 70, 72, 73, 74 və 75 saylı proqramlara aid olan ixtisaslaşmalar üzrə təqdim edilən ərizələrin sayı ayrılmış plan yerlərinin sayından azdır. Sadalanan 46 proqram magistratura səviyyəsinə qəbul aparılan bütün proqramların 61.33%-ni təşkil edir. Beləliklə, qəbul imtahanının I mərhələsindən sonra artıq qəbul proqramlarının əksəriyyəti üzrə qəbul planının kəsirdə qalacağı bəlli olmuşdu. İmtahanın II mərhələsindən sonra isə daha bir neçə proqram üzrə qəbul planının kəsirdə qaldığı məlum oldu. Cədvəldən göründüyü kimi, yalnız 2 (060606 Neft-qaz mühəndisliyi), 17 (060640 Geodeziya və xəritəçilik mühəndisliyi, 060705 Yer quruluşu, torpaq və şəhər kadastrı), 29 (060605 Dağ-mədən mühəndisliyi), 48 (060209 Psixologiya), 57 (060804 Nəqliyyat servisi (nəqliyyat növləri üzrə)), 60 (060652 Kosmik texnika və texnologiyalar mühəndisliyi), 63 (XTM 060003 Pirotexniki vasitələrin texnologiyası), 64 (XTM 060004 Çoxkanallı radiorele və troposfer rabitənin yerüstü aparatlarının hazırlanması, istismarı və təmiri), 65 (XTM 060005 Kompozisiya materiallarından müdafiə təyinatlı məmulatların layihələndirilməsi və istehsalı), 66 (060606 Neft-qaz mühəndisliyi), 67 (060641 Kimya mühəndisliyi) və 71 (060650 Yanğın təhlükəsizliyi mühəndisliyi) saylı proqramlara aid olan ixtisaslaşmalar üzrə qəbul planı tam dolmuşdur. Qalan 63 proqram üzrə qəbul planı bu və ya digər səviyyədə kəsirdə qalmışdır. Bunlardan 10 proqram üzrə isə plan yerlərinin 50%-dən çoxu, 1 proqram (060311 Aktyor sənəti) üzrə isə plan yerləri tam boş qalmışdır.

Ən yüksək qəbul planına malik olan proqramlardan 56 saylı proqram üzrə qəbul planı 83.14%, 26 saylı proqram üzrə isə 67.45% dolub. Bu iki proqram üzrə birlikdə götürülmüş qəbul planı ümumi qəbul planının 35.71%-ni, bu proqramlara daxil olan ixtisaslaşmalara qəbul olanlar isə ümumilikdə magistraturaya qəbul olanların 34.92%-ni təşkil edir.

Qəbul olanların 91.92 faizini Azərbaycan, 8.08 faizini isə rus bölməsinin bakalavrları təşkil ediblər. Dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların tərkibi isə bir qədər fərqli olub. Burada Azərbaycan bölməsini təmsil edən bakalavrların nisbi sayı artaraq 94.33%-ə qalxmış, rus bölməsində isə azalaraq 5.67%-ə enmişdir. Dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən yerlərə müsabiqənin bölmələr üzrə birgə və yüksək müsabiqə şərtləri əsasında aparıldığını nəzərə alaraq demək olar ki, burada Azərbaycan bölməsini təmsil edən bakalavrların qəbulolma faizinin qalxması bilavasitə bu bölmədə yüksək hazırlıqlı gənclərin çəkisinin nisbətən yüksək olması ilə bağlıdır.

Cədvəl 2.4

MAGİSTRATURAYA QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ
(qəbul proqramları üzrə)

Proqramın №-si	İxtisasın adı və şifri	Azərbaycan bölməsi		Rus bölməsi		Bölmələr üzrə cəmi			
		Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Plan	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Qəbul planının dolma faizi
1	060508 Geologiya 060602 Geologiya mühəndisliyi 060603 Hidrogeologiya mühəndisliyi 060604 Geofizika mühəndisliyi	96	73 (47)	9	8 (3)	96	105	81 (50)	84.38
2	060606 Neft-qaz mühəndisliyi	70	47 (37)	7	3 (1)	50	77	50 (38)	100.00
3	060608 Elektroenergetika mühəndisliyi 060626 Elektrik mühəndisliyi 060706 Aqromühəndislik	79	72 (50)	11	11 (7)	123	90	83 (57)	67.48
4	060609 İstilik energetikası mühəndisliyi 060610 Enerji maşınqayırması mühəndisliyi	21	20 (15)	0	0 (0)	40	21	20 (15)	50.00
5	060601 Materialşünaslıq mühəndisliyi 060610 Enerji maşınqayırması mühəndisliyi 060611 Metallurgiya mühəndisliyi 060612 Maşın mühəndisliyi 060646 Təkrar emal və bərpa texnologiyaları mühəndisliyi	62	59 (42)	8	5 (4)	79	70	64 (46)	81.01
6	060624 Cihazqayırma mühəndisliyi 060625 Texnoloji maşın və avadanlıqlar mühəndisliyi 060630 Mexanika mühəndisliyi 060645 Poliqrafiya mühəndisliyi 060706 Aqromühəndislik	93	77 (48)	6	3 (2)	108	99	80 (50)	74.07
7	060618 Dəniz texnikası və texnologiyası mühəndisliyi 060619 Dəniz texnikası və avadanlıqlarının istismarı mühəndisliyi 060620 Gəmiçilik və gəmilərin hərəkətinin idarə edilməsi	14	13 (12)	1	1 (1)	29	15	14 (13)	48.28
8	060621 Dəmiryol nəqliyyatı və təsərrüfatı mühəndisliyi	9	9 (7)	0	0 (0)	14	9	9 (7)	64.29
9	060622 Yerüstü nəqliyyat vasitələrinin mühəndisliyi	23	22 (15)	0	0 (0)	29	23	22 (15)	75.86
10	060623 Nəqliyyatda daşınmaların və idarəetmənin təşkili mühəndisliyi	18	17 (12)	4	4 (0)	24	22	21 (12)	87.50

Cədvəl 2.4 (ardı)

Proqramın №-si	İxtisasın adı və şifri	Azərbaycan bölməsi		Rus bölməsi		Bölmələr üzrə cəmi			
		Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Plan	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Qəbul planının dolma faizi
11	060624 Cihazqayırma mühəndisliyi 060627 Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi 060648 Biotibbi texnika mühəndisliyi	108	91 (74)	12	12 (5)	126	120	103 (79)	81.75
12	060507 Hidrometeorologiya	9	9 (3)	0	0 (0)	13	9	9 (3)	69.23
13	060628 Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi 060629 Mexatronika və robototexnika mühəndisliyi	58	54 (48)	12	12 (11)	94	70	66 (59)	70.21
14	060113 İnformatika müəllimliyi 060509 Kompüter elmləri 060631 Kompüter mühəndisliyi 060632 İnformasiya texnologiyaları və sistemləri mühəndisliyi	502	394 (272)	47	42 (27)	466	549	436 (299)	93.56
15	060633 Memarlıq	21	20 (16)	1	1 (1)	31	22	21 (17)	67.74
16	060405 Sənayenin təşkili və idarə olunması 060601 Materialşünaslıq mühəndisliyi 060628 Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi 060634 İnşaat mühəndisliyi 060635 Mühəndis sistemlərinin və qurğularının tikintisi mühəndisliyi 060636 Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi 060637 Meliorasiya və su təsərrüfatı tikintisi mühəndisliyi 060638 Tikinti materialları və məmulatlarının texnologiyası mühəndisliyi	122	96 (66)	0	0 (0)	111	122	96 (66)	86.49
17	060640 Geodeziya və xəritəçilik mühəndisliyi 060705 Yer quruluşu, torpaq və şəhər kadastrı	64	41 (35)	0	0 (0)	41	64	41 (35)	100.00
18	060641 Kimya mühəndisliyi	97	83 (58)	6	4 (2)	100	103	87 (60)	87.00
19	060504 Kimya 060505 Biologiya 060510 Ekologiya 060649 Ekologiya mühəndisliyi 060708 Meşəçilik	136	120 (81)	16	14 (6)	181	152	134 (87)	74.03
20	060642 Qida məhsulları mühəndisliyi	22	21 (18)	4	4 (1)	47	26	25 (19)	53.19
21	060644 İstehlak mallarının ekspertizası və marketinqi	40	39 (27)	2	2 (0)	53	42	41 (27)	77.36
22	060803 Turizm və otelçilik	141	101 (78)	10	5 (2)	115	151	106 (80)	92.17
23	060647 Metrologiya, standartlaşdırma və sertifikasiya mühəndisliyi	37	34 (25)	6	6 (5)	53	43	40 (30)	75.47
24	060651 Fövqəladə hallar və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi	25	20 (14)	0	0 (0)	25	25	20 (14)	80.00
25	060617 Hava nəqliyyatında texnoloji proseslərin və istehsalatın təhlükəsizliyi mühəndisliyi	2	2 (1)	0	0 (0)	4	2	2 (1)	50.00

Cədvəl 2.4 (ardı)

Proqramın №-si	İxtisasın adı və şifri	Azərbaycan bölməsi		Rus bölməsi		Bölmələr üzrə cəmi			
		Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Plan	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Qəbul planının dolma faizi
26	060401 Dünya iqtisadiyyatı 060402 Mühasibat uçotu və audit 060403 Maliyyə 060404 İqtisadiyyat 060405 Sənayenin təşkili və idarə olunması 060406 Statistika 060407 Menecment 060408 Marketinq 060409 Biznesin idarə edilməsi 060410 Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi 060411 Kommersiya 060412 Davamlı inkişafın idarə edilməsi	849	796 (357)	71	68 (21)	1281	920	864 (378)	67.45
27	060107 Texnologiya müəllimliyi 060108 Musiqi müəllimliyi 060115 İbtidai sinif müəllimliyi 060116 Korreksiyaedici təlim 060117 Məktəbəqədər təlim və tərbiyə 060118 Təhsildə sosial-psixoloji xidmət 060119 Pedaqogika 060407 Menecment	416	290 (117)	5	5 (1)	360	421	295 (118)	81.94
28	060105 Riyaziyyat müəllimliyi 060501 Riyaziyyat 060509 Kompüter elmləri	180	157 (111)	5	5 (3)	178	185	162 (114)	91.01
29	060605 Dağ-mədən mühəndisliyi	10	10 (6)	0	0 (0)	10	10	10 (6)	100.00
30	060502 Mexanika	2	2 (2)	0	0 (0)	10	2	2 (2)	20.00
31	060104 Fizika müəllimliyi 060503 Fizika	121	108 (72)	5	5 (4)	136	126	113 (76)	83.09
32	060110 Kimya müəllimliyi 060504 Kimya	152	123 (75)	12	12 (7)	150	164	135 (82)	90.00
33	060109 Biologiya müəllimliyi 060505 Biologiya	136	128 (53)	6	6 (4)	152	142	134 (57)	88.16
34	060112 Coğrafiya müəllimliyi 060506 Coğrafiya	158	84 (46)	8	7 (0)	99	166	91 (46)	91.92
35	060701 Torpaqşünaslıq və aqrokimya 060702 Aqronomluq	58	55 (43)	2	2 (1)	58	60	57 (44)	98.28
36	060703 Zootexniklik 060704 Baytarlıq	20	20 (15)	0	0 (0)	34	20	20 (15)	58.82
37	060301 Muzeyşünaslıq, arxiv və abidələrin qorunması 060302 Sənətşünaslıq 060308 Xoreoqrafiya sənəti 060313 Teatrşünaslıq 060314 Bədii yaradıcılıq və ekran dramaturgiyası 060315 Rejissorluq 060316 Kinoşünaslıq	42	33 (13)	2	2 (1)	44	44	35 (14)	79.55
38	060101 Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi 060201 Filologiya (Azərbaycan dili və ədəbiyyatı)	234	189 (54)	0	0 (0)	256	234	189 (54)	73.83
39	060102 Dil və ədəbiyyat müəllimliyi (rus dili və ədəbiyyatı) 060103 Xarici dil müəllimliyi (rus dili) 060201 Filologiya (rus dili və ədəbiyyatı)	5	5 (0)	17	12 (0)	24	22	17 (0)	70.83

Cədvəl 2.4 (ardı)

Proqramın №-si	İxtisasın adı və şifri	Azərbaycan bölməsi		Rus bölməsi		Bölmələr üzrə cəmi			
		Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Plan	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Qəbul planının dolma faizi
40	060102 Dil və ədəbiyyat müəllimliyi (ingilis dili və ədəbiyyatı) 060103 Xarici dil müəllimliyi (ingilis dili) 060201 Filologiya (ingilis dili və ədəbiyyatı)	336	258 (68)	17	17 (1)	280	353	275 (69)	98.21
41	060102 Dil və ədəbiyyat müəllimliyi 060103 Xarici dil müəllimliyi 060201 Filologiya	36	31 (9)	2	2 (0)	103	38	33 (9)	32.04
42	060202 Fəlsəfə 060210 Sosiologiya 060805 Sosial iş	85	71 (29)	8	7 (4)	92	93	78 (33)	84.78
43	060203 Tərcümə	22	21 (18)	0	0 (0)	76	22	21 (18)	27.63
44	060204 Jurnalistika	14	14 (13)	1	1 (1)	36	15	15 (14)	41.67
45	060205 Kitabşünaslıq 060215 Kitabxanaçılıq və informasiya	10	10 (7)	0	0 (0)	30	10	10 (7)	33.33
46	060111 Tarix müəllimliyi 060206 Tarix 060207 Antropologiya	126	113 (61)	0	0 (0)	130	126	113 (61)	86.92
47	060208 Politologiya 060211 Regionşünaslıq 060213 Beynəlxalq münasibətlər	123	111 (49)	17	17 (6)	223	140	128 (55)	57.40
48	060209 Psixologiya	81	50 (44)	5	5 (5)	55	86	55 (49)	100.00
49	060212 Hüquqşünaslıq	145	110 (53)	17	15 (2)	141	162	125 (55)	88.65
50	060303 İnstrumental ifaçılıq 060304 Solooxuma 060307 Musiqişünaslıq 060310 Xalq çalğı alətləri ifaçılığı	46	40 (15)	0	0 (0)	48	46	40 (15)	83.33
51	060214 Dinşünaslıq	2	2 (2)	0	0 (0)	8	2	2 (2)	25.00
52	060707 Balıqçılıq və balıqçılıq təsərrüfatı işi 060709 Su bioehtiyatları və akvabitkilər	7	5 (3)	0	0 (0)	10	7	5 (3)	50.00
53	060114 Təsviri incəsənət müəllimliyi 060302 Sənətşünaslıq 060321 Dizayn	72	43 (26)	5	3 (2)	70	77	46 (28)	65.71
54	060106 Fiziki tərbiyə və çağırışaqədərki hazırlıq (qızlar üçün fiziki tərbiyə) müəllimliyi 060802 Bədən tərbiyyəsi və idman	29	28 (18)	2	2 (2)	45	31	30 (20)	66.67
55	060801 Əczaçılıq	12	12 (8)	2	2 (2)	23	14	14 (10)	60.87
56	060409 Biznesin idarə edilməsi	1316	1211 (0)	184	160 (0)	1649	1500	1371 (0)	83.14
57	060804 Nəqliyyat servisi (nəqliyyat növləri üzrə)	11	6 (4)	0	0 (0)	6	11	6 (4)	100.00
58	060614 Aviasiya texnikası avadanlıqlarının istismarı mühəndisliyi 060615 Hava nəqliyyatının hərəkətinin idarəolunması mühəndisliyi 060616 Uçuş mühəndisliyi	13	9 (7)	10	8 (4)	19	23	17 (11)	89.47
59	060607 Neft-qaz qurğuları mühəndisliyi	43	42 (34)	5	5 (1)	58	48	47 (35)	81.03
60	060652 Kosmik texnika və texnologiyalar mühəndisliyi	5	3 (3)	0	0 (0)	3	5	3 (3)	100.00

Cədvəl 2.4 (ardı)

Proqramın №-si	İxtisasın adı və şifri	Azərbaycan bölməsi		Rus bölməsi		Bölmələr üzrə cəmi			
		Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Plan	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)	Qəbul planının dolma faizi
61	XTM 060001 Silah və silah sistemlərinin istehsal texnologiyası	2	2 (2)	0	0 (0)	4	2	2 (2)	50.00
62	XTM 060002 Optotexnika	2	2 (2)	0	0 (0)	4	2	2 (2)	50.00
63	XTM 060003 Pirotexniki vasitələrin texnologiyası	4	4 (4)	0	0 (0)	4	4	4 (4)	100.00
64	XTM 060004 Çoxkanallı radiorele və troposfer rabitənin yerüstü aparatlarının hazırlanması, istismarı və təmiri	4	4 (4)	0	0 (0)	4	4	4 (4)	100.00
65	XTM 060005 Kompozisiya materiallarından müdafiə təyinatlı məmulatların layihələndirilməsi və istehsalı	4	4 (4)	0	0 (0)	4	4	4 (4)	100.00
66	060606 Neft-qaz mühəndisliyi	4	4 (1)	1	1 (0)	5	5	5 (1)	100.00
67	060641 Kimya mühəndisliyi	6	5 (5)	0	0 (0)	5	6	5 (5)	100.00
68	060303 İnstrumental ifaçılıq 060304 Solooxuma 060305 Dirijorluq 060306 Bəstəkarlıq 060309 Estrada sənəti 060310 Xalq çalğı alətləri ifaçılığı	80	71 (32)	8	8 (6)	105	88	79 (38)	75.24
69	060308 Xoreoqrafiya sənəti 060311 Aktyor sənəti 060315 Rejissorluq 060317 Operator sənəti	7	7 (6)	0	0 (0)	25	7	7 (6)	28.00
70	060312 Dekorativ sənət 060318 Rəngkarlıq 060319 Qrafika 060320 Heykəltəraşlıq 060321 Dizayn	45	39 (32)	4	3 (3)	64	49	42 (35)	65.63
71	060650 Yanğın təhlükəsizliyi mühəndisliyi	13	5 (5)	0	0 (0)	5	13	5 (5)	100.00
72	060643 Çoxişlənən malların texnologiyası mühəndisliyi	8	7 (6)	0	0 (0)	15	8	7 (6)	46.67
73	060628 Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi	4	4 (4)	0	0 (0)	5	4	4 (4)	80.00
74	060311 Aktyor sənəti	0	0 (0)	0	0 (0)	2	0	0 (0)	0.00
75	060216 Dövlət və ictimai münasibətlər	1	1 (1)	0	0 (0)	4	1	1 (1)	25.00
	CƏMİ	**6970**	**5883 (2644)**	**583**	**517 (159)**	**8204**	**7553**	**6400 (2803)**	**78.01**

Ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələrinin dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulu imkanları (təhsil müəssisəsinin inhisarında olan ixtisaslaşmalar və digər ali təhsil müəssisələri ilə birgə qəbul aparılan ixtisaslaşmalar üzrə) və bu imkanlardan istifadə olunmasını əks etdirən göstəricilər (qəbulolma faizləri) 2.5 saylı cədvəldə təqdim edilib. Cədvəldən də göründüyü kimi, dövlət sifarişi üzrə nisbətən böyük kadr hazırlığı imkanına malik olan (ən azı 200 nəfər) ali təhsil müəssisələri içərisində yüksək qəbulolma göstəricisi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (85.01%) və Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinə (83.74%) məxsus olub.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına təhsil almaq üçün 495 nəfər bakalavr qəbul etmək imkanına malik olub, lakin bu yerlərin, faktiki olaraq, 487-dən istifadə edilə bilərdi. İstifadə edilən yerlərin 23-ü ADİU-nun inhisarında olan, 464-ü isə digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Bu yerlərin müsabiqəsində 464 nəfər qalibdən 391 nəfəri təhsilini davam etdirmək üçün məhz bu ali təhsil müəssisəsini seçmişdir. Beləliklə, nisbətən böyük qəbul planına malik ali təhsil müəssisələri içərisində digər ali təhsil müəssisələrinin iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər üzrə ən yüksək qəbulolma faizi (84.27%) də Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə məxsusdur.

Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına təhsil almaq üçün 587 nəfər bakalavr qəbul etmək imkanına malik olub, lakin bu yerlərin, faktiki olaraq, 572-dən istifadə edilə bilərdi. İstifadə edilən yerlərin 140-ı ADNSU-nin inhisarında olan, 432-si isə digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Bu yerlərin müsabiqəsində 432 nəfər qalibdən 339 nəfəri təhsilini davam etdirmək üçün məhz bu ali təhsil müəssisəsini seçib.

Dövlət ali təhsil müəssisələri arasında dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunda ən zəif nəticə Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası, Sumqayıt Dövlət Universiteti, Mingəçevir Dövlət Universiteti, Naxçıvan Dövlət Universiteti, Lənkəran Dövlət Universiteti, Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu və Azərbaycan Texnologiya Universitetinə məxsusdur. Dövlət sifarişi ilə təhsil almaq hüququ qazanan heç bir bakalavr Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası və Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyasında təhsil almaq istəməmişdir.

Magistratura üzrə qəbulda iştirak etmiş özəl ali təhsil müəssisələri də (Azərbaycan Kooperasiya Universiteti, "Azərbaycan" Universiteti, Qərbi Kaspi Universiteti, Xəzər Universiteti, Bakı Avrasiya Universiteti, Bakı Qızlar Universiteti, Odlar Yurdu Universiteti, Bakı Biznes Universiteti və "Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri) dövlət sifarişi üzrə tələbə qəbuluna qatılmışdılar.

Dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmiş özəl ali təhsil müəssisələrinin hamısı birlikdə, faktiki olaraq, müxtəlif ixtisaslaşmalar üzrə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına 606 nəfər tələbə qəbul etmək imkanına malik olublar. Bu yerlərin 12-si özəl ali təhsil müəssisələrinin inhisarında olan, 594-ü isə digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə aparılan yerlər idi. Qəbul imtahanında yüksək nəticə göstərən 65 nəfər bakalavr müsabiqə nəticəsində öz istəkləri ilə müxtəlif özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub. Bu gənclərin 39 nəfəri (60.00%) təhsilini Xəzər Universitetində davam etdirmək istədiyini bildirib.

Müsabiqə Azərbaycan Kooperasiya Universiteti, Bakı Avrasiya Universiteti, Bakı Qızlar Universiteti, Bakı Biznes Universiteti və "Naxçıvan" Universitetinin (Naxçıvan şəhəri) yüksəkhazırlıqlı bakalavrlar arasında heç bir nüfuza malik olmadıqlarını göstərib. 2.5 saylı cədvəldən göründüyü kimi, dövlət sifarişi ilə təhsil almaq hüququ qazanan heç bir bakalavr bu təhsil müəssisələrində təhsil almaq istəməmişdir.

Cədvəl 2.5

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN DÖVLƏT SİFARİŞİ İLƏ TƏLƏBƏ QƏBULU İMKANLARI VƏ QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ

№	Ali təhsil müəssisəsi	Ali təhsil müəssisəsinin dövlət sifarişi üzrə kadr hazırlığı imkanı və qəbulun nəticəsi					o cümlədən, dövlət sifarişi üzrə kadr hazırlığı üçün ali təhsil müəssisəsinin				
							inhisarında olan faktiki		digər ali təhsil müəssisələri ilə rəqabət apardığı faktiki		
		yerlərin sayı	bütün ali təhsil müəssisələri üzrə istifadə olunmayan yerlərin sayı	faktiki yerlərin sayı	faktiki yerlər üzrə qəbul olanların sayı	faktiki yerlər üzrə qəbulolma faizi	yerlərin sayı	yerlərin faizi	yerlərin sayı	yerlər üzrə qəbul olanların sayı	yerlər üzrə qəbulolma faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	874	42	832	502	60.34	189	22.72	643	313	48.68
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	587	15	572	479	83.74	140	24.48	432	339	78.47
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	391	12	379	217	57.26	65	17.15	314	152	48.41
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	207	6	201	130	64.68	69	34.33	132	61	46.21
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	30	5	25	10	40.00	2	8.00	23	8	34.78
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	272	18	254	125	49.21	7	2.76	247	118	47.77
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	495	8	487	414	85.01	23	4.72	464	391	84.27
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	157	2	155	94	60.65	0	0.00	155	94	60.65
9	Bakı Slavyan Universiteti	135	0	135	31	22.96	0	0.00	135	31	22.96
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	157	0	157	38	24.20	0	0.00	157	38	24.20
11	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	99	0	99	78	78.79	5	5.05	94	73	77.66
12	Bakı Musiqi Akademiyası	43	0	43	35	81.40	5	11.63	38	30	78.95

Cədvəl 2.5 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Ali təhsil müəssisəsinin dövlət sifarişi üzrə kadr hazırlığı imkanı və qəbulun nəticəsi					o cümlədən, dövlət sifarişi üzrə kadr hazırlığı üçün ali təhsil müəssisəsinin				
							inhisarında olan faktiki		digər ali təhsil müəssisələri ilə rəqabət apardığı faktiki		
		yerlərin sayı	bütün ali təhsil müəssisələri üzrə istifadə olunmayan yerlərin sayı	faktiki yerlərin sayı	faktiki yerlər üzrə qəbul olanların sayı	faktiki yerlər üzrə qəbulolma faizi	yerlərin sayı	yerlərin faizi	yerlərin sayı	yerlər üzrə qəbul olanların sayı	yerlər üzrə qəbulolma faizi
13	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	29	0	29	10	34.48	2	6.90	27	8	29.63
14	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	125	11	114	41	35.96	13	11.40	101	28	27.72
15	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	45	3	42	37	88.10	4	9.52	38	33	86.84
16	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	105	0	105	55	52.38	31	29.52	74	24	32.43
17	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	11	2	9	0	0.00	0	0.00	9	0	0.00
18	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	20	1	19	16	84.21	9	47.37	10	7	70.00
19	Milli Aviasiya Akademiyası	66	7	59	36	61.02	15	25.42	44	21	47.73
20	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	23	3	20	14	70.00	13	65.00	7	1	14.29
21	Bakı Ali Neft Məktəbi	15	0	15	10	66.67	0	0.00	15	10	66.67
22	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	10	0	10	8	80.00	0	0.00	10	8	80.00
23	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	103	0	103	93	90.29	0	0.00	103	93	90.29
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	244	4	240	16	6.67	0	0.00	240	16	6.67
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	55	0	55	11	20.00	0	0.00	55	11	20.00
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	207	33	174	94	54.02	55	31.61	119	39	32.77
27	Gəncə Dövlət Universiteti	220	1	219	58	26.48	0	0.00	219	58	26.48
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə şəhəri)	90	0	90	8	8.89	0	0.00	90	8	8.89
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	190	0	190	33	17.37	0	0.00	190	33	17.37
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	36	0	36	5	13.89	0	0.00	36	5	13.89
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	104	0	104	12	11.54	0	0.00	104	12	11.54
32	Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyası	10	0	10	0	0.00	0	0.00	10	0	0.00
33	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası	15	0	15	14	93.33	5	33.33	10	9	90.00
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	8	6	2	2	100.00	2	100.00	0	0	--
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	110	0	110	0	0.00	0	0.00	110	0	0.00
36	"Azərbaycan" Universiteti	66	0	66	7	10.61	0	0.00	66	7	10.61
37	Qərbi Kaspi Universiteti	79	0	79	19	24.05	6	7.59	73	13	17.81
38	Xəzər Universiteti	93	0	93	45	48.39	6	6.45	87	39	44.83
39	Bakı Avrasiya Universiteti	78	0	78	0	0.00	0	0.00	78	0	0.00
40	Bakı Qızlar Universiteti	16	0	16	0	0.00	0	0.00	16	0	0.00
41	Odlar Yurdu Universiteti	74	0	74	6	8.11	0	0.00	74	6	8.11
42	Bakı Biznes Universiteti	69	0	69	0	0.00	0	0.00	69	0	0.00
43	Naxçıvan Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	21	0	21	0	0.00	0	0.00	21	0	0.00

2.6 saylı cədvəldə ixtisaslaşmalar üzrə dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbuluna ayrılan yerlərin sayı və qəbulun nəticələri təqdim edilmişdir. Cədvəldə ixtisaslaşmalar üzrə qəbul olan bakalavrların sayı bütövlükdə və ali təhsil müəssisələri üzrə ayrılıqda verilmişdir. Magistratura səviyyəsinə bütövlükdə 147 ixtisaslaşma üzrə qəbul aparılıb. Onlardan 59.86%-nin dövlət sifarişi əsasında nəzərdə tutulmuş yerləri tam dolub, 2.04%-nin yerləri tam boş qalıb, 38.10%-nin yerləri isə kəsirdə qalıb.

Qəbul imtahanının nəticələrinə görə, ən yüksək keçid balları 060407 Menecment (113 bal) və 060409 Biznesin idarə edilməsi (111 bal) ixtisaslaşmalarında qeydə alınıb.

Ən yüksək balı toplayan bakalavr tədrisi ingilis dilində olan "İdarəetmədə informasiya sistemləri" ixtisaslaşmasına qəbul olub. Bu ixtisaslaşma üzrə Bakı Mühəndislik Universitetinə qəbul olan Bakı Dövlət Universitetinin məzunu Mustafayev Rəhman Şahin oğlu qəbul imtahanında 143 bal toplayıb.

129 bakalavr qəbul imtahanında ən azı 125 bal toplayıb. Onlardan 41 nəfəri Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə, 21 nəfəri Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinə, 19 nəfəri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasına, 11 nəfəri Bakı Ali Neft Məktəbinə, 10 nəfəri Bakı Dövlət Universitetinə, 8 nəfəri Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasına, 4 nəfəri Xəzər Universitetinə, 2 nəfəri Azərbaycan Dillər Universitetinə, 2 nəfəri Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinə, 1 nəfəri Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinə, 1 nəfəri Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyasına, 1 nəfəri Azərbaycan Texniki Universitetinə, 1 nəfəri Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinə, 1 nəfəri Bakı Mühəndislik Universitetinə, 1 nəfəri Naxçıvan Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Təhsili dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına olan yerlərə böyük sayda qəbul 060632 İnformasiya texnologiyaları və sistemləri mühəndisliyi (120 nəfər) və 060509 Kompüter elmləri (91 nəfər) ixtisaslaşmaları üzrə olub.

Cədvəl 2.6

İXTİSASLAŞMALAR ÜZRƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ İLƏ TƏLƏBƏ QƏBULUNA AYRILAN YERLƏRİN SAYI VƏ QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
1	Aktyor sənəti	7	0	0.00	---	---	0
2	Aqromühəndislik	20	8	40.00	65	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	8
3	Aqronomluq	40	30	75.00	61	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	2
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	28
4	Antropologiya	5	4	80.00	85	Bakı Dövlət Universiteti	2
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	2
5	Aviasiya texnikası avadanlıqlarının istismarı mühəndisliyi	8	6	75.00	74	Milli Aviasiya Akademiyası	6
6	Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi	32	32	100.00	96	Bakı Dövlət Universiteti	6
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	6
						Azərbaycan Dillər Universiteti	8
						Bakı Slavyan Universiteti	12
7	Balıqçılıq və balıqçılıq təsərrüfatı işi	3	1	33.33	59	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	1
8	Baytarlıq	27	12	44.44	68	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	12
9	Beynəlxalq münasibətlər	30	30	100.00	100	Bakı Dövlət Universiteti	15
						Azərbaycan Dillər Universiteti	4
						Bakı Mühəndislik Universiteti	2
						Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	5
						Xəzər Universiteti	4
10	Bədən tərbiyəsi və idman	20	19	95.00	55	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	16
						Gəncə Dövlət Universiteti	3
11	Bədii yaradıcılıq və ekran dramaturgiyası	2	2	100.00	66	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	2
12	Bəstəkarlıq	4	4	100.00	78	Bakı Musiqi Akademiyası	3
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	1

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
13	Biologiya	80	50	62.50	76	Bakı Dövlət Universiteti	20
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	16
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	4
						Gəncə Dövlət Universiteti	6
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	4
14	Biologiya müəllimliyi	16	8	50.00	72	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	6
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	1
						Lənkəran Dövlət Universiteti	1
15	Biotibbi texnika mühəndisliyi	20	7	35.00	66	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	2
						Azərbaycan Texniki Universiteti	5
16	Biznesin idarə edilməsi	30	30	100.00	111	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	30
17	Cihazqayırma mühəndisliyi	19	19	100.00	86	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	13
						Azərbaycan Texniki Universiteti	1
						Milli Aviasiya Akademiyası	5
18	Coğrafiya	35	35	100.00	96	Bakı Dövlət Universiteti	30
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	2
						Gəncə Dövlət Universiteti	2
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	1
19	Coğrafiya müəllimliyi	11	11	100.00	96	Bakı Dövlət Universiteti	6
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	4
						Gəncə Dövlət Universiteti	1
20	Çoxişlənən malların texnologiyası mühəndisliyi	10	6	60.00	84	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	6
21	Çoxkanallı radiorele və troposfer rabitənin yerüstü aparatlarının hazırlanması, istismarı və təmiri	4	4	100.00	64	Azərbaycan Texniki Universiteti	4
22	Dağ-mədən mühəndisliyi	6	6	100.00	82	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	4
						Azərbaycan Texniki Universiteti	2
23	Davamlı inkişafın idarə edilməsi	5	5	100.00	104	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	5
24	Dekorativ sənət	7	7	100.00	90	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	7
25	Dəmir yolu nəqliyyatı və təsərrüfatı mühəndisliyi	7	7	100.00	83	Azərbaycan Texniki Universiteti	7
26	Dəniz texnikası və avadanlıqlarının istismarı mühəndisliyi	5	3	60.00	69	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	3
27	Dəniz texnikası və texnologiyası mühəndisliyi	5	5	100.00	80	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	5
28	Dil və ədəbiyyat müəllimliyi (dillər üzrə)	5	5	100.00	103	Azərbaycan Dillər Universiteti	5
29	Dinşünaslıq	8	2	25.00	90	Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	2
30	Dirijorluq	5	5	100.00	82	Bakı Musiqi Akademiyası	4
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	1
31	Dizayn	30	30	100.00	55	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	5
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	8
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	4
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	12
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	1

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
32	Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi	30	30	100.00	105	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	10
						Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	20
33	Dövlət və ictimai münasibətlər	4	1	25.00	98	Bakı Dövlət Universiteti	1
34	Dünya iqtisadiyyatı	50	47	94.00	73	Bakı Dövlət Universiteti	6
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	33
						Bakı Mühəndislik Universiteti	1
						Milli Aviasiya Akademiyası	1
						Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	5
35	Ekologiya	35	26	74.29	76	Bakı Dövlət Universiteti	9
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	13
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	2
						Lənkəran Dövlət Universiteti	1
						Qərbi Kaspi Universiteti	1
36	Ekologiya mühəndisliyi	50	50	100.00	82	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	34
						Azərbaycan Texniki Universiteti	4
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	4
						Milli Aviasiya Akademiyası	2
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	3
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə şəhəri)	1
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	1
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	1
37	Elektrik mühəndisliyi	32	28	87.50	74	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	23
						Azərbaycan Texniki Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	1
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	1
38	Elektroenergetika mühəndisliyi	30	29	96.67	74	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	27
						Azərbaycan Texniki Universiteti	2
39	Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi	54	54	100.00	70	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	19
						Azərbaycan Texniki Universiteti	32
						Milli Aviasiya Akademiyası	3
40	Enerji maşınqayırması mühəndisliyi	11	10	90.91	77	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	7
						Azərbaycan Texniki Universiteti	3
41	Estrada sənəti	2	2	100.00	56	Bakı Musiqi Akademiyası	1
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	1
42	Əczaçılıq	18	10	55.56	74	Azərbaycan Tibb Universiteti	10
43	Fəlsəfə	7	2	28.57	87	Bakı Dövlət Universiteti	2
44	Filologiya	76	76	100.00	101	Bakı Dövlət Universiteti	25
						Azərbaycan Dillər Universiteti	33
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	3
						Gəncə Dövlət Universiteti	4
						Xəzər Universiteti	11

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
45	Fizika	65	62	95.38	76	Bakı Dövlət Universiteti	41
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	15
						Gəncə Dövlət Universiteti	5
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	1
46	Fizika müəllimliyi	20	14	70.00	73	Bakı Dövlət Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	11
47	Fiziki tərbiyə və çağırışaqədərki hazırlıq müəllimliyi (qızlar üçün fiziki tərbiyə)	1	1	100.00	70	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	1
48	Fövqəladə hallar və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi	14	14	100.00	96	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3
						Azərbaycan Texniki Universiteti	1
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1
						Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası	9
49	Geodeziya və xəritəçilik mühəndisliyi	12	12	100.00	87	Bakı Dövlət Universiteti	2
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	10
50	Geofizika mühəndisliyi	14	14	100.00	88	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	12
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	2
51	Geologiya	17	17	100.00	75	Bakı Dövlət Universiteti	5
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	7
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	5
52	Geologiya mühəndisliyi	15	15	100.00	90	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	13
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	2
53	Gəmiçilik və gəmilərin hərəkətinin idarə edilməsi	6	5	83.33	72	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	5
54	Hava nəqliyyatında texnoloji proseslərin və istehsalatın təhlükəsizliyi mühəndisliyi	3	1	33.33	109	Milli Aviasiya Akademiyası	1
55	Hava nəqliyyatının hərəkətinin idarə olunması mühəndisliyi	4	2	50.00	69	Milli Aviasiya Akademiyası	2
56	Heykəltəraşlıq	3	1	33.33	82	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	1
57	Hidrogeologiya mühəndisliyi	8	4	50.00	80	Bakı Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3
58	Hidrometeorologiya	9	3	33.33	89	Bakı Dövlət Universiteti	1
						Milli Aviasiya Akademiyası	1
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	1
59	Hüquqşünaslıq	55	55	100.00	109	Bakı Dövlət Universiteti	42
						Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	9
						Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	3
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
60	Xalq çalğı alətləri ifaçılığı	7	7	100.00	88	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	5
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	2
61	Xarici dil müəllimliyi (dillər üzrə)	20	20	100.00	101	Azərbaycan Dillər Universiteti	18
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Gəncə Dövlət Universiteti	1

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
62	Xoreoqrafiya sənəti	2	0	0.00	---	---	0
63	İbtidai sinif müəllimliyi	20	20	100.00	87	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	10
						Bakı Slavyan Universiteti	5
						Gəncə Dövlət Universiteti	4
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	1
64	İqtisadiyyat	60	60	100.00	103	Bakı Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	48
						Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	7
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	1
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	2
						Lənkəran Dövlət Universiteti	1
65	İnformasiya texnologiyaları və sistemləri mühəndisliyi	120	120	100.00	94	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	30
						Azərbaycan Texniki Universiteti	30
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	10
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	29
						Bakı Mühəndislik Universiteti	5
						Milli Aviasiya Akademiyası	3
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	1
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	5
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə şəhəri)	1
						Qərbi Kaspi Universiteti	3
						"Odlar Yurdu" Universiteti	1
66	İnformatika müəllimliyi	11	11	100.00	93	Bakı Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	10
67	İnstrumental ifaçılıq	20	20	100.00	86	Bakı Musiqi Akademiyası	15
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	4
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
68	İnşaat mühəndisliyi	30	30	100.00	87	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	25
						Bakı Mühəndislik Universiteti	5
69	İstehlak mallarının ekspertizası və marketinqi	27	27	100.00	81	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	26
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	1
70	İstilik energetikası mühəndisliyi	15	12	80.00	65	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	11
						Azərbaycan Texniki Universiteti	1
71	Jurnalistika	22	14	63.64	77	Bakı Dövlət Universiteti	12
						Azərbaycan Dillər Universiteti	1
						Bakı Slavyan Universiteti	1
72	Kimya	75	75	100.00	87	Bakı Dövlət Universiteti	48
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	14
						Gəncə Dövlət Universiteti	3
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	10

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
73	Kimya müəllimliyi	15	15	100.00	95	Bakı Dövlət Universiteti	6
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	5
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	1
						Lənkəran Dövlət Universiteti	1
74	Kimya mühəndisliyi	65	65	100.00	74	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	54
						Bakı Mühəndislik Universiteti	5
						Bakı Ali Neft Məktəbi	5
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	1
75	Kinoşünaslıq	2	2	100.00	73	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	2
76	Kitabxanaçılıq və informasiya	5	5	100.00	84	Bakı Dövlət Universiteti	4
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
77	Kitabşünaslıq	2	2	100.00	102	Bakı Dövlət Universiteti	2
78	Kommersiya	3	3	100.00	102	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	3
79	Kompozisiya materiallarından müdafiə təyinatlı məmulatların layihələndirilməsi və istehsalı	4	4	100.00	64	Azərbaycan Texniki Universiteti	4
80	Kompüter elmləri	91	91	100.00	106	Bakı Dövlət Universiteti	14
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	15
						Azərbaycan Texniki Universiteti	2
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	35
						Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	12
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	5
						Gəncə Dövlət Universiteti	2
						Xəzər Universiteti	6
81	Kompüter mühəndisliyi	80	80	100.00	93	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	25
						Azərbaycan Texniki Universiteti	28
						Bakı Mühəndislik Universiteti	5
						Milli Aviasiya Akademiyası	3
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	2
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə şəhəri)	4
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	2
						"Azərbaycan" Universiteti	2
						Xəzər Universiteti	4
						"Odlar Yurdu" Universiteti	5
82	Korreksiyaedici təlim	6	6	100.00	86	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	6
83	Kosmik texnika və texnologiyalar mühəndisliyi	3	3	100.00	87	Milli Aviasiya Akademiyası	3
84	Qida məhsulları mühəndisliyi	40	19	47.50	75	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	16
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	1
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə şəhəri)	1

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
85	Qrafika	6	3	50.00	91	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	3
86	Maliyyə	50	50	100.00	104	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	50
87	Marketinq	10	10	100.00	105	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	9
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	1
88	Maşın mühəndisliyi	15	15	100.00	83	Azərbaycan Texniki Universiteti	15
89	Materialşünaslıq mühəndisliyi	9	9	100.00	85	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3
						Azərbaycan Texniki Universiteti	3
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	3
90	Mexanika	7	2	28.57	83	Bakı Dövlət Universiteti	2
91	Mexanika mühəndisliyi	20	14	70.00	77	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	8
						Azərbaycan Texniki Universiteti	4
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2
92	Mexatronika və robototexnika mühəndisliyi	10	10	100.00	88	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	8
						Azərbaycan Texniki Universiteti	2
93	Meliorasiya və su təsərrüfatı tikintisi mühəndisliyi	15	10	66.67	80	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	8
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	2
94	Memarlıq	20	17	85.00	72	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	17
95	Menecment	30	30	100.00	113	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	21
						Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	8
						Xəzər Universiteti	1
96	Meşəçilik	2	2	100.00	63	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	2
97	Metallurgiya mühəndisliyi	12	12	100.00	81	Azərbaycan Texniki Universiteti	11
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə şəhəri)	1
98	Metrologiya, standartlaşdırma və sertifikasiya mühəndisliyi	30	30	100.00	86	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	14
						Azərbaycan Texniki Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	12
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	1
99	Məktəbəqədər təlim və tərbiyə	6	6	100.00	84	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	5
						Gəncə Dövlət Universiteti	1
100	Musiqi müəllimliyi	4	1	25.00	77	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	1
101	Musiqişünaslıq	10	10	100.00	89	Bakı Musiqi Akademiyası	10
102	Muzeyşünaslıq, arxiv və abidələrin qorunması	6	6	100.00	80	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	2
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	3
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
103	Mühasibat uçotu və audit	50	50	100.00	105	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	41
						Bakı Mühəndislik Universiteti	2
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	7

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
104	Mühəndis sistemlərinin və qurğularının tikintisi mühəndisliyi	7	7	100.00	84	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	7
105	Neft-qaz qurğuları mühəndisliyi	36	35	97.22	81	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	35
106	Neft-qaz mühəndisliyi	39	39	100.00	107	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	33
						Bakı Ali Neft Məktəbi	1
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	2
						Xəzər Universiteti	3
107	Nəqliyyat servisi (nəqliyyat növləri üzrə)	4	4	100.00	92	Azərbaycan Texniki Universiteti	2
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	2
108	Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi	7	6	85.71	82	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	6
109	Nəqliyyatda daşımaların və idarəetmənin təşkili mühəndisliyi	12	12	100.00	75	Azərbaycan Texniki Universiteti	10
						Milli Aviasiya Akademiyası	2
110	Operator sənəti	2	1	50.00	57	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	1
111	Optotexnika	4	2	50.00	87	Azərbaycan Texniki Universiteti	2
112	Pedaqogika	44	44	100.00	89	Bakı Dövlət Universiteti	13
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	16
						Azərbaycan Dillər Universiteti	4
						Bakı Slavyan Universiteti	5
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Gəncə Dövlət Universiteti	2
						Xəzər Universiteti	3
113	Pirotexniki vasitələrin texnologiyası	4	4	100.00	67	Azərbaycan Texniki Universiteti	4
114	Poliqrafiya mühəndisliyi	2	0	0.00	---	---	0
115	Politologiya	14	14	100.00	97	Bakı Dövlət Universiteti	5
						Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	7
						Xəzər Universiteti	2
116	Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi	56	56	100.00	74	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	40
						Azərbaycan Texniki Universiteti	4
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	5
						Milli Aviasiya Akademiyası	1
						Bakı Ali Neft Məktəbi	4
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	2
117	Psixologiya	55	49	89.09	78	Bakı Dövlət Universiteti	20
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	1
						Gəncə Dövlət Universiteti	4
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	2
						Qərbi Kaspi Universiteti	12
						Xəzər Universiteti	10
118	Regionşünaslıq	10	10	100.00	96	Bakı Dövlət Universiteti	3
						Azərbaycan Dillər Universiteti	6
						Xəzər Universiteti	1
119	Rejissorluq	6	6	100.00	57	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	6
120	Rəngkarlıq	9	8	88.89	81	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	5

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
121	Riyaziyyat	80	80	100.00	83	Bakı Dövlət Universiteti	61
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	6
						Gəncə Dövlət Universiteti	10
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	3
122	Riyaziyyat müəllimliyi	31	31	100.00	83	Bakı Dövlət Universiteti	6
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	17
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Gəncə Dövlət Universiteti	3
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	2
						Lənkəran Dövlət Universiteti	2
123	Sənayenin təşkili və idarə edilməsi	55	55	100.00	96	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	19
						Azərbaycan Texniki Universiteti	3
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	9
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	10
						Bakı Mühəndislik Universiteti	13
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	1
124	Sənətşünaslıq	10	10	100.00	83	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	9
125	Silah və silah sistemlərinin istehsal texnologiyası	4	2	50.00	97	Azərbaycan Texniki Universiteti	2
126	Solooxuma	5	5	100.00	81	Bakı Musiqi Akademiyası	2
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	3
127	Sosial iş	50	26	52.00	69	Bakı Dövlət Universiteti	9
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3
						Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	5
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	2
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	1
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Gəncə Dövlət Universiteti	2
						"Azərbaycan" Universiteti	3
128	Sosiologiya	11	5	45.45	91	Bakı Dövlət Universiteti	5
129	Statistika	10	10	100.00	102	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	10
130	Su bioehtiyatları və akvabitkilər	5	2	40.00	54	Bakı Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	1
131	Tarix	55	42	76.36	76	Bakı Dövlət Universiteti	29
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	6
						Gəncə Dövlət Universiteti	1
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	4
						"Azərbaycan" Universiteti	2
132	Tarix müəllimliyi	15	15	100.00	79	Bakı Dövlət Universiteti	9
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	5
						Lənkəran Dövlət Universiteti	1
133	Teatrşünaslıq	3	3	100.00	58	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	3

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
134	Texnologiya müəllimliyi	1	1	100.00	76	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	1
135	Texnoloji maşın və avadanlıqlar mühəndisliyi	28	27	96.43	75	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	12
						Azərbaycan Texniki Universiteti	10
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	4
136	Təhsildə sosial-psixoloji xidmət	40	40	100.00	75	Bakı Dövlət Universiteti	8
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	15
						Bakı Slavyan Universiteti	6
						Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	11
137	Təkrar emal və bərpa texnologiyaları mühəndisliyi	6	6	100.00	88	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	4
						Azərbaycan Texniki Universiteti	2
138	Tərcümə	20	18	90.00	76	Azərbaycan Dillər Universiteti	15
						Bakı Slavyan Universiteti	2
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	1
139	Təsviri incəsənət müəllimliyi	5	4	80.00	65	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3
						Gəncə Dövlət Universiteti	1
140	Tikinti materialları və məmulatlarının texnologiyası mühəndisliyi	6	5	83.33	74	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	5
141	Torpaqşünaslıq və aqrokimya	16	14	87.50	61	Bakı Dövlət Universiteti	7
						Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	2
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	5
142	Turizm və otelçilik	80	80	100.00	79	Bakı Dövlət Universiteti	14
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	8
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	47
						Gəncə Dövlət Universiteti	3
						Lənkəran Dövlət Universiteti	5
						Qərbi Kaspi Universiteti	3
143	Uçuş mühəndisliyi	4	3	75.00	90	Milli Aviasiya Akademiyası	3
144	Yanğın təhlükəsizliyi mühəndisliyi	5	5	100.00	98	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası	5
145	Yer quruluşu, torpaq və şəhər kadastrı	23	23	100.00	78	Bakı Dövlət Universiteti	5
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	10
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	8
146	Yerüstü nəqliyyat vasitələrinin mühəndisliyi	15	15	100.00	71	Azərbaycan Texniki Universiteti	11
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	2
147	Zootexniklik	5	3	60.00	59	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	3

2.7 saylı cədvəldə ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına qəbul planları, bu planların qəbul prosesində formalaşan tərkib hissələri və ödənişli təhsil forması üzrə qəbulun nəticələri verilib. Cədvəldən göründüyü kimi, ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına ödənişli təhsil forması üzrə tələbə qəbulunda 33 dövlət və 10 özəl ali təhsil müəssisəsi iştirak edib. Bu təhsil müəssisələri üzrə, bütövlükdə götürdükdə, ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların sayı dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərə qəbul olanların sayından 1.28 dəfə çoxdur. Magistraturada dövlət sifarişi və ödənişli əsaslarla təhsil almaq hüququ qazananların sayları arasında yaranan bu cür fərq heç də bütün ali təhsil müəssisələri üçün xarakterik deyil. Məsələn, Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası, Bakı Musiqi Akademiyası, Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası, Milli Aviasiya Akademiyası, Azərbaycan Tibb Universiteti, Azərbaycan Texniki Universiteti, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası, Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası və Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərə qəbul üstünlük təşkil edib.

Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası, Bakı Biznes Universiteti, Bakı Qızlar Universiteti, Azərbaycan Kooperasiya Universiteti, "Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri) və Bakı Avrasiya Universitetinə qəbul olanların hamısı yalnız ödənişli təhsil forması üzrə təhsil almaq hüququ qazanıblar.

Dövlət ali təhsil müəssisələri arasında ödənişli təhsil forması üzrə sayca ən çox qəbul Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə (1113 nəfər), özəl ali təhsil müəssisələri arasında isə Bakı Biznes Universitetinə (78 nəfər) olub.

Cədvəl 2.7

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI, QƏBUL PLANLARININ QƏBUL PROSESİNDƏ FORMALAŞAN TƏRKİB HİSSƏLƏRİ VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL FORMASI ÜZRƏ QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Ümumi plan yerləri	Dövlət sifarişi üzrə qəbul olanların sayı	Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerlərin sayı	Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların	
					sayı	qəbulolma faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	969	502	467	288	61.67
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	742	479	263	175	66.54
3	Azərbaycan Texniki Universiteti*	414	217	193	91	47.15
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	231	130	101	72	71.29
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	30	10	20	3	15.00
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	339	125	214	188	87.85
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	1589	414	1175	1113	94.72
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	333	94	239	155	64.85
9	Bakı Slavyan Universiteti	135	31	104	81	77.88
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	282	38	244	174	71.31
11	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	102	78	24	21	87.50
12	Bakı Musiqi Akademiyası	50	35	15	14	93.33
13	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	45	10	35	28	80.00

* Yalnız dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun ixtisaslaşmaları üzrə 6 yer, Azərbaycan Texniki Universitetinin ixtisaslaşmaları üzrə 4 yer, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasının ixtisaslaşmaları üzrə 1 yer, Polis Akademiyasının ixtisaslaşmaları üzrə 10 yer və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının ixtisaslaşmaları üzrə 10 yer boş qalıb. Bu ixtisaslaşmalara qəbulun yalnız dövlət sifarişi əsasında aparılması səbəbindən qalan boş yerlərə ödənişli əsaslarla qəbul aparılmayıb.

Cədvəl 2.7 (ardı)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Ümumi plan yerləri	Dövlət sifarişi üzrə qəbul olanların sayı	Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerlərin sayı	Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olanların	
					sayı	qəbulolma faizi
14	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	151	41	110	48	43.64
15	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	49	37	12	6	50.00
16	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	175	55	120	101	84.17
17	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	14	0	14	4	28.57
18	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	30	16	14	8	57.14
19	Milli Aviasiya Akademiyası	70	36	34	22	64.71
20	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	36	14	22	2	9.09
21	Bakı Ali Neft Məktəbi	65	10	55	54	98.18
22	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	10	8	2	1	50.00
23	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası*	138	93	35	27	77.14
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	246	16	230	123	53.48
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	55	11	44	11	25.00
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	212	94	118	66	55.93
27	Gəncə Dövlət Universiteti	223	58	165	105	63.64
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə şəhəri)	120	8	112	70	62.50
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	207	33	174	109	62.64
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	36	5	31	30	96.77
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	104	12	92	55	59.78
32	Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyası*	10	0	0	0	---
33	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası*	15	14	0	0	---
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu*	8	2	0	0	---
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	110	0	110	14	12.73
36	"Azərbaycan" Universiteti	126	7	119	44	36.97
37	Qərbi Kaspi Universiteti	104	19	85	35	41.18
38	Xəzər Universiteti	188	45	143	57	39.86
39	Bakı Avrasiya Universiteti	81	0	81	26	32.10
40	Bakı Qızlar Universiteti	16	0	16	16	100.00
41	Odlar Yurdu Universiteti	209	6	203	74	36.45
42	Bakı Biznes Universiteti	114	0	114	78	68.42
43	"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	21	0	21	8	38.10
	Cəmi	**8204**	**2803**	**5370***	**3597**	**66.60**

Magistraturaya qəbul olanların ali təhsil müəssisələri üzrə sayı 2.8 saylı cədvəldə təqdim olunub. Cədvəldən görünür ki, bu il yalnız Bakı Qızlar Universitetində plan yerləri tam dolub. Bakı Ali Neft Məktəbi, Bakı Musiqi Akademiyası, Mingəçevir Dövlət Universiteti, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyasına qəbulolma faizi 90 faizdən yuxarıdır.

Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyasına ayrılan 10 yerin hamısına yalnız dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılıb və bu yerlərin hamısı boş qalıb. Magistraturaya qəbulda plan yerlərinin dolma göstəricisi üzrə zəif nəticələrdən biri də Azərbaycan Kooperasiya Universitetinə (12.73%) aiddir.

Cədvəl 2.8

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN (DÖVLƏT VƏ ÖZƏL) MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNƏ QƏBUL OLAN BAKALAVRLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

№	Ali təhsil müəssisəsinin adı	Qəbul planı	Qəbul edilibdir (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	969	709 (464)	81 (38)	790 (502)	81.53
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	742	575 (439)	79 (40)	654 (479)	88.14
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	414	287 (206)	21 (11)	308 (217)	74.40
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	231	199 (129)	3 (1)	202 (130)	87.45
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	30	11 (8)	2 (2)	13 (10)	43.33
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	339	311 (124)	2 (1)	313 (125)	92.33
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	1589	1317 (381)	210 (33)	1527 (414)	96.10
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	333	232 (93)	17 (1)	249 (94)	74.77
9	Bakı Slavyan Universiteti	135	95 (30)	17 (1)	112 (31)	82.96
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	282	210 (38)	2 (0)	212 (38)	75.18
11	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	102	82 (73)	17 (5)	99 (78)	97.06
12	Bakı Musiqi Akademiyası	50	41 (29)	8 (6)	49 (35)	98.00
13	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	45	38 (10)	0 (0)	38 (10)	84.44
14	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	151	86 (38)	3 (3)	89 (41)	58.94
15	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	49	42 (36)	1 (1)	43 (37)	87.76
16	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	175	151 (53)	5 (2)	156 (55)	89.14
17	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	14	3 (0)	1 (0)	4 (0)	28.57
18	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	30	22 (14)	2 (2)	24 (16)	80.00
19	Milli Aviasiya Akademiyası	70	42 (30)	16 (6)	58 (36)	82.86
20	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	36	15 (13)	1 (1)	16 (14)	44.44
21	Bakı Ali Neft Məktəbi	65	60 (10)	4 (0)	64 (10)	98.46
22	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	10	9 (8)	0 (0)	9 (8)	90.00
23	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	138	116 (90)	4 (3)	120 (93)	86.96
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	246	139 (16)	0 (0)	139 (16)	56.50
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	55	22 (11)	0 (0)	22 (11)	40.00
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)	212	157 (94)	3 (0)	160 (94)	75.47
27	Gəncə Dövlət Universiteti	223	163 (58)	0 (0)	163 (58)	73.09
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə şəhəri)	120	76 (7)	2 (1)	78 (8)	65.00
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	207	140 (33)	2 (0)	142 (33)	68.60
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	36	35 (5)	0 (0)	35 (5)	97.22
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	104	67 (12)	0 (0)	67 (12)	64.42
32	Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyası	10	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
33	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası	15	14 (14)	0 (0)	14 (14)	93.33
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	8	2 (2)	0 (0)	2 (2)	25.00
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	110	14 (0)	0 (0)	14 (0)	12.73
36	"Azərbaycan" Universiteti	126	51 (7)	0 (0)	51 (7)	40.48
37	Qərbi Kaspi Universiteti	104	50 (18)	4 (1)	54 (19)	51.92

Cədvəl 2.8 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsinin adı	Qəbul planı	Qəbul edilibdir (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
38	Xəzər Universiteti	188	98 (45)	4 (0)	102 (45)	54.26
39	Bakı Avrasiya Universiteti	81	26 (0)	0 (0)	26 (0)	32.10
40	Bakı Qızlar Universiteti	16	16 (0)	0 (0)	16 (0)	100.00
41	"Odlar Yurdu" Universiteti	209	77 (6)	3 (0)	80 (6)	38.28
42	Bakı Biznes Universiteti	114	75 (0)	3 (0)	78 (0)	68.42
43	"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	21	8 (0)	0 (0)	8 (0)	38.10
	C Ə M İ	**8204**	**5883 (2644)**	**517 (159)**	**6400 (2803)**	**78.01**

Magistraturaya qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticələri əsasında bakalavrların topladıqları balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları müəyyənləşdirilib. Paylanmanın variasiya sırası (cədvəl 2.9) tərtib olunub və qrafiki (qrafik 2.1) qurulub. Qrafikdə bakalavrların topladıqları balların riyazi gözləməsi (orta qiyməti) (M), bakalavrlar seçməsini sayca iki bərabər hissəyə ayıran medianası (Me) və balların paylanma histoqramları təsvir edilib. Təhlil göstərir ki, bakalavrların ballarının paylanma histoqramı, demək olar ki, simmetrikdir və normal paylanmaya yaxındır.

Xatırladaq ki, magistratura səviyyəsinə qəbul imtahanının I mərhələsində bakalavrlardan heç biri maksimal balı (100 bal) toplaya bilməyib. Toplanılan ən yüksək bal 97 olub. Bakalavrların yarısı 51.36 baldan yüksək nəticə göstərib. Ayrı-ayrı fənlər üzrə orta göstəricilər belədir: məntiq üzrə 54.26%, informatika üzrə 49.89%, ingilis dili üzrə 51.06%, fransız dili üzrə 47.11%, alman dili üzrə 46.18%, rus dili üzrə 46.95%.

İmtahanın ikinci mərhələsində toplanılan maksimal bal 50-yə, orta göstərici isə 29.01-ə bərabər olmuşdur.

Cədvəl 2.9

Bal intervalları	Bakalavrların sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0	0	0.00	0.00
1 - 5	2	0.02	0.02
6 - 10	8	0.06	0.08
11 - 15	27	0.22	0.29
16 - 20	72	0.57	0.87
21 - 25	213	1.70	2.57
26 - 30	478	3.81	6.38
31 - 35	789	6.29	12.67
36 - 40	1114	8.88	21.55
41 - 45	1464	11.67	33.22
46 - 50	1652	13.17	46.39
51 - 55	1664	13.26	59.65
56 - 60	1566	12.48	72.13
61 - 65	1223	9.75	81.88
66 - 70	904	7.21	89.09
71 - 75	637	5.08	94.17
76 - 80	396	3.16	97.32
81 - 85	213	1.70	99.02
86 - 90	100	0.80	99.82
91 - 95	20	0.16	99.98
96 - 100	3	0.02	100.00

Magistraturaya qəbul imtahanının I mərhələsində toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları

Riyazi gözləmə :	52.16	Minimal bal :	2
Ortakvadratik meyil :	14.37	Maksimal bal :	97
Moda :	52	Bakalavrların sayı :	12545
Mediana :	51.36		

Qrafik 2.1

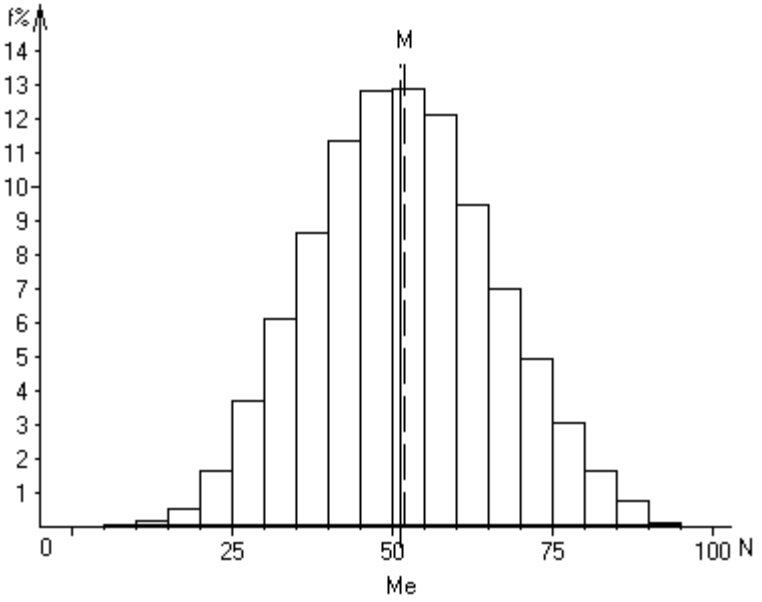

Magistraturaya qəbulun nəticələri əsasında ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələrini bitirən məzunların imtahanın birinci mərhələsində topladıqları ballar təhlil olunub. İmtahanda Azərbaycan Respublikasının 57 ali təhsil müəssisəsinin məzunları iştirak ediblər. Onların göstəriciləri aşağıdakı 2.10 saylı cədvəldə təqdim edilir. Cədvəldən göründüyü kimi, imtahanda ən azı 10 məzunu iştirak edən ali təhsil müəssisələri arasında ən yüksək nəticəni Bakı Ali Neft Məktəbinin məzunları göstəriblər. Bu təhsil müəssisəsinin məzunlarının qəbul imtahanının I mərhələsində bütün fənlər üzrə topladıqları orta bal göstəricisi 79.2 olub. Məntiq, xarici dil və informatika üzrə də ən yüksək nəticələri Bakı Ali Neft Məktəbinin məzunları göstəriblər: məntiq üzrə - 38.5, informatika üzrə - 18.0, xarici dil üzrə - 22.7 bal. Bundan başqa, məntiq üzrə Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası (34.6), Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası (34.2), ADA Universiteti (31.0), Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası (31.0), Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (30.5), Bakı Mühəndislik Universiteti (30.2) və Milli Aviasiya Akademiyası (30.0), informatika üzrə Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası (17.1), Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası (16.9), Milli Aviasiya Akademiyası (14.9), Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası (14.5) və Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyası (14.0), xarici dil üzrə isə ADA Universiteti (22.4) və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının (20.1) məzunları fərqlənib lər.

Bu mərhələdə ən zəif nəticəni Azərbaycan Milli Konservatoriyasının və Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının məzunları göstəriblər. İmtahanda bu təhsil müəssisələrinin, müvafiq olaraq, 62 və 75 məzunu iştirak edib. Azərbaycan Milli Konservatoriyasının məzunlarının I mərhələ üzrə bütün fənlərdən topladıqları balların orta qiyməti cəmi 32.5-ə, Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının məzunlarının I mərhələ üzrə bütün fənlərdən topladıqları balların orta qiyməti isə cəmi 30.5-ə bərabərdir.

2.10 saylı cədvəldə ali təhsil müəssisələri üzrə bakalavriat səviyyəsini başa vurmuş məzunların magistratura səviyyəsinə qəbulolma göstəriciləri də təqdim edilmişdir. Təhlil göstərir ki, magistratura səviyyəsinə ən yüksək qəbulolma faizi Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti, Milli Aviasiya Akademiyası, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti və Bakı Musiqi Akademiyasının məzunlarına məxsusdur. Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyasının 22 nəfər məzunundan 18-i, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının hər 100 nəfər məzunundan 75-76-sı, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin, Milli Aviasiya Akademiyasının və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin hər 100 nəfər məzunundan 63-64-ü, Bakı Musiqi Akademiyasının 88 nəfər məzunundan 55-i magistraturaya qəbul olmuşdur.

Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı və ADA Universiteti üzrə magistraturaya qəbul təhsil müəssisələrinin özləri tərəfindən həyata keçirildiyi üçün 2.10 saylı cədvəldə bu təhsil müəssisələrinə qəbul olan bakalavrların sayı öz əksini tapmayıb. Bununla belə, Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialının məzunlarından 25-nin, ADA Universitetinin məzunlarından isə 34-nün öz ali təhsil müəssisələrinə qəbul olduğunu nəzərə alsaq, Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı və ADA Universitetinin, müvafiq olaraq, 69 və 142 məzunundan 37-sinin və 83-nün magistraturaya qəbulolma faktı ortaya çıxar.

Cədvəl 2.10

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ MƏZUNLARININ MAGİSTRATURAYA QƏBUL İMTAHANININ NƏTİCƏLƏRİ

№	Ali təhsil müəssisəsi	Baka-lavrların ümumi sayı	I mərhələ üzrə orta bal	Məntiq üzrə orta bal	İnfor-matika üzrə orta bal	Xarici dil üzrə orta bal	II mərhələdə iştirak edənlərin		İxtisas üzrə orta bal	II mərhələni keçənlərin		Qəbul olan bakalavrların	
							sayı	faizi		sayı	faizi	sayı	faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	2194	55.7	28.5	13.5	13.6	1660	75.66	30.5	1497	68.23	1244	56.70
2	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	1470	57.5	29.4	13.4	14.7	1119	76.12	31.0	1002	68.16	931	63.33
3	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	1094	58.3	30.5	13.7	14.0	903	82.54	29.3	781	71.39	694	63.44
4	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	973	48.6	25.9	12.3	10.3	661	67.93	27.6	566	58.17	431	44.30
5	Azərbaycan Dillər Universiteti	934	53.5	25.8	13.0	14.7	682	73.02	28.2	591	63.28	506	54.18

Cədvəl 2.10 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Bakalavrların ümumi sayı	I mərhələ üzrə orta bal	Məntiq üzrə orta bal	İnformatika üzrə orta bal	Xarici dil üzrə orta bal	II mərhələdə iştirak edənlərin		İxtisas üzrə orta bal	II mərhələni keçənlərin		Qəbul olan bakalavrların	
							sayı	faizi		sayı	faizi	sayı	faizi
6	Azərbaycan Texniki Universiteti	625	51.1	27.9	12.7	10.5	467	74.72	28.6	401	64.16	352	56.32
7	Gəncə Dövlət Universiteti	430	45.6	24.4	11.2	9.9	262	60.93	26.2	218	50.70	166	38.60
8	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	410	49.2	27.0	11.7	10.5	289	70.49	27.4	254	61.95	197	48.05
9	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	346	45.4	24.8	10.9	9.6	241	69.65	27.0	210	60.69	186	53.76
10	Sumqayıt Dövlət Universiteti	341	46.3	26.3	11.3	8.7	198	58.06	25.7	155	45.45	123	36.07
11	Bakı Mühəndislik Universiteti	319	59.1	30.2	13.3	15.5	230	72.10	28.6	197	61.76	165	51.72
12	Bakı Slavyan Universiteti	259	48.5	23.8	11.2	13.6	160	61.78	26.1	130	50.19	111	42.86
13	Naxçıvan Dövlət Universiteti	224	47.6	26.0	11.8	9.8	150	66.96	24.4	112	50.00	103	45.98
14	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	202	71.2	34.2	16.9	20.1	169	83.66	34.5	157	77.72	153	75.74
15	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	181	43.0	24.2	10.3	8.4	98	54.14	25.7	82	45.30	71	39.23
16	Lənkəran Dövlət Universiteti	165	47.5	27.5	11.8	8.2	106	64.24	24.9	83	50.30	60	36.36
17	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	154	37.2	19.5	8.8	8.9	91	59.09	29.4	82	53.25	73	47.40
18	Milli Aviasiya Akademiyası	142	59.6	30.0	14.9	14.7	120	84.51	29.4	106	74.65	90	63.38
19	ADA Universiteti	142	66.8	31.0	13.4	22.4	74	52.11	34.9	69	48.59	49	34.51
20	Xəzər Universiteti	117	47.4	23.8	10.9	12.8	60	51.28	23.4	41	35.04	32	27.35
21	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	108	50.5	26.2	11.7	12.6	75	69.44	27.5	63	58.33	55	50.93
22	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	102	42.2	22.6	9.9	9.7	43	42.16	26.3	33	32.35	31	30.39
23	Bakı Biznes Universiteti	89	44.7	24.7	11.1	8.9	46	51.69	22.8	32	35.96	31	34.83
24	Bakı Musiqi Akademiyası	88	38.3	20.0	8.2	10.1	66	75.00	40.5	66	75.00	55	62.50
25	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	88	38.4	20.0	8.6	9.9	62	70.45	44.0	62	70.45	50	56.82
26	"Azərbaycan" Universiteti	87	42.6	22.7	10.1	9.8	42	48.28	24.0	28	32.18	25	28.74
27	Bakı Qızlar Universiteti	87	43.9	23.7	10.8	9.4	49	56.32	25.5	40	45.98	18	20.69
28	"Odlar Yurdu" Universiteti	80	41.2	22.0	9.7	9.5	42	52.50	25.4	34	42.50	23	28.75
29	Azərbaycan Müəllimlər İnstitutu	76	42.4	24.0	9.9	8.5	30	39.47	27.1	25	32.89	17	22.37
30	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	75	30.5	16.7	6.9	7.0	27	36.00	26.7	25	33.33	25	33.33
31	Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı	69	54.9	26.2	10.6	18.1	23	33.33	28.3	13	18.84	12	17.39
32	Mingəçevir Dövlət Universiteti	69	45.0	25.5	10.9	8.6	42	60.87	24.4	38	55.07	29	42.03
33	Qərbi Kaspi Universiteti	66	42.4	21.8	9.4	11.2	28	42.42	20.5	17	25.76	13	19.70
34	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	63	44.4	24.6	9.6	10.1	36	57.14	28.0	32	50.79	29	46.03
35	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	62	32.5	18.9	6.7	7.0	32	51.61	41.2	31	50.00	29	46.77
36	Bakı Ali Neft Məktəbi	62	79.2	38.5	18.0	22.7	52	83.87	30.6	48	77.42	37	59.68
37	Bakı Avrasiya Universiteti	60	39.9	21.0	9.9	9.0	25	41.67	23.2	17	28.33	12	20.00
38	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası	51	57.0	31.0	14.5	11.5	31	60.78	33.5	28	54.90	15	29.41
39	"Qafqaz" Universiteti	49	53.3	25.9	11.9	15.4	32	65.31	26.4	26	53.06	21	42.86
40	Azərbaycan Tibb Universiteti	46	53.5	28.4	12.6	12.5	28	60.87	28.9	22	47.83	20	43.48
41	Elm və təhsil Mərkəzi "Təfəkkür" Universiteti	45	39.0	20.6	9.0	9.4	15	33.33	22.2	9	20.00	7	15.56
42	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	45	41.9	23.2	10.7	8.0	26	57.78	25.3	24	53.33	24	53.33
43	Naxçıvan Özəl Universiteti	38	44.0	23.6	11.3	9.0	20	52.63	23.5	17	44.74	14	36.84
44	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	35	47.1	25.2	11.5	10.4	15	42.86	27.5	13	37.14	13	37.14

Cədvəl 2.10 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Bakalavrların ümumi sayı	I mərhələ üzrə orta bal	Məntiq üzrə orta bal	İnformatika üzrə orta bal	Xarici dil üzrə orta bal	II mərhələdə iştirak edənlərin		İxtisas üzrə orta bal	II mərhələni keçənlərin		Qəbul olan bakalavrların	
							sayı	faizi		sayı	faizi	sayı	faizi
45	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	22	70.9	34.6	17.1	19.1	19	86.36	34.4	19	86.36	18	81.82
46	Bakı İslam Universiteti	21	35.5	19.0	8.8	7.7	3	14.29	21.3	2	9.52	2	9.52
47	Azərbaycan Beynəlxalq Universiteti	20	44.2	23.0	10.3	10.9	11	55.00	25.2	7	35.00	6	30.00
48	Azərbaycan İctimai-Siyasi Universiteti	9	45.0	22.4	9.4	13.1	6	66.67	26.7	4	44.44	3	33.33
49	Bakı "Asiya" Universiteti	6	41.5	18.5	9.7	13.3	3	50.00	26.7	3	50.00	3	50.00
50	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	6	49.3	27.8	13.3	8.2	3	50.00	18.3	1	16.67	1	16.67
51	Polis Akademiyası	5	47.8	23.6	13.2	11.0	2	40.00	37.0	1	20.00	1	20.00
52	H.Əliyev adına Ali Hərbi Məktəb	4	37.0	18.5	8.3	10.3	1	25.00	36.0	1	25.00	1	25.00
53	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	3	29.3	18.7	6.0	4.7	1	33.33	14.0	1	33.33	1	33.33
54	Gəncə Elm-Təhsil Mərkəzi	2	45.5	24.5	9.0	12.0	1	50.00	20.0	1	50.00	1	50.00
55	Bakı Sosial İdarəetmə və Politologiya İnstitutu	1	40.0	14.0	13.0	13.0	1	100.0	25.0	1	100.0	1	100.0
56	Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin H.Əliyev adına Akademiyası	1	37.0	15.0	10.0	12.0	0	0.00	-	0	0.00	0	0.00
57	Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyası	1	54.0	27.0	14.0	13.0	0	0.00	-	0	0.00	0	0.00

Ayrılıqda hər bir ali təhsil müəssisəsini təmsil edən bakalavrların diplom üzrə orta balları ilə magistraturaya qəbul imtahanının birinci mərhələsində topladıqları ballar arasında statistik əlaqəni əks etdirən korrelyasiya göstəricisi hesablanmışdır. Ali təhsil müəssisələri üzrə ayrılıqda hesablanan korrelyasiya əmsallarının təhlili göstərir ki, bütövlükdə götürdükdə, bal göstəriciləri arasında korrelyasiya (0.42) zəifdir. Ali təhsil müəssisələrinin çoxunu təmsil edən bakalavrların müvafiq bal göstəriciləri arasındakı korrelyasiya əmsalının qiyməti 0.33-0.56 diapazonunda yerləşir (ən yüksək göstərici (0.59) Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinin bakalavrlarına aiddir).

Aşağıdakı 2.11 saylı cədvəldə hər bir ali təhsil müəssisəsinin magistraturasına qəbul olan bakalavrların ümumi sayı, o cümlədən qəbul olan builki və əvvəlki illərin məzunlarının sayı, həmçinin onların Bakı şəhərində və regionlarda yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələri və özəl ali təhsil müəssisələri üzrə tərkibi verilib. Cədvəldən görünür ki, ümumilikdə, ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların, orta hesabla, 46.69%-ni öz məzunları, 43.98%-ni Bakı şəhərində yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrinin, 5.69%-ni regionlarda yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrinin, 3.33%-ni özəl ali təhsil müəssisələrinin, 0.31%-ni isə xarici ölkələrdəki ali təhsil müəssisələrinin məzunları təşkil edirlər. Qəbul olanların 65.91%-i cari ilin, 34.09%-i isə əvvəlki illərin məzunlarıdır. Azərbaycan Tibb Universiteti, Bakı Slavyan Universiteti, Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası, Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu, Lənkəran Dövlət Universiteti, Azərbaycan Kooperasiya Universiteti, "Azərbaycan" Universitetindən qəbul olan bakalavrlar arasında əvvəlki illərin məzunları üstünlük təşkil edirlər.

Ali təhsil müəssisələri üzrə orta respublika göstəricilərini ayrılıqda ali təhsil müəssisələrinin göstəriciləri ilə müqayisə etdikdə məlum olur ki, Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dillər Universiteti, Bakı Musiqi Akademiyası, Azərbaycan Milli Konservatoriyası, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası, Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası, Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası, Bakı şəhərində yerləşən texniki ali təhsil müəssisələri, qəbul aparılan ixtisaslaşmalar üzrə inhisarçı olan ali təhsil müəssisələri, eləcə də Naxçıvan Dövlət Universiteti, Gəncə Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin magistraturalarına qəbul olan bakalavrlar, əsasən, həmin ali təhsil müəssisələrinin öz məzunlarıdır.

Bakı Slavyan Universiteti, Bakı Mühəndislik Universiteti, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası, Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti, Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası, Sumqayıt Dövlət Universiteti, Bakı Ali Neft Məktəbi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və Bakı şəhərində yerləşən özəl ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına qəbulda Bakı şəhərində yerləşən digər dövlət ali təhsil müəssisələrinin məzunları üstünlük təşkil etmişlər.

Regionlarda yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrinin məzunları daha çox öz ali təhsil müəssisələrinə və regionlarda yerləşən digər ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına qəbul olmuşlar.

Özəl universitetlərin məzunları ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların çox az hissəsini təşkil ediblər (cəmi 256 nəfər). Onların 50 nəfəri Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə, 43 nəfəri bitirdiyi ali təhsil müəssisəsinə, 19 nəfəri Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə, 15 nəfəri Bakı Dövlət Universitetinə, 13 nəfəri Bakı Mühəndislik Universitetinə, 16 nəfəri Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinə, 29 nəfəri digər özəl ali təhsil müəssisələrinə, 34 nəfəri regionlarda yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrinə və 37 nəfəri Bakıda yerləşən digər dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub.

Cədvəl 2.11

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNƏ QƏBUL OLMUŞ BAKALAVRLARIN BİTİRDİKLƏRİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ TƏRKİBİ

№	Ali təhsil müəssisəsi	Qəbul olan-ların sayı	Öz məzunları		Digər ali təhsil müəssisələrinin məzunları							
			sayı	faizi	Bakı şəhərinin dövlət a.t.m.		Regionların dövlət a.t.m.		Özəl a.t.m.		Xarici a.t.m.	
					sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
1	**Bakı Dövlət Universiteti**	790	511	64.68	229	28.99	34	4.30	15	1.90	1	0.13
	cari ilin məzunları	498	328	41.52	148	18.73	18	2.28	4	0.51	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	292	183	23.16	81	10.25	16	2.03	11	1.39	1	0.13
2	**Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti**	654	376	57.49	248	37.92	16	2.45	7	1.07	7	1.07
	cari ilin məzunları	500	313	47.86	177	27.06	7	1.07	3	0.46	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	154	63	9.63	71	10.86	9	1.38	4	0.61	7	1.07
3	**Azərbaycan Texniki Universiteti**	308	183	59.42	110	35.71	12	3.90	3	0.97	0	0.00
	cari ilin məzunları	259	159	51.62	90	29.22	9	2.92	1	0.32	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	49	24	7.79	20	6.49	3	0.97	2	0.65	0	0.00
4	**Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti**	202	123	60.89	63	31.19	15	7.43	1	0.50	0	0.00
	cari ilin məzunları	152	95	47.03	43	21.29	14	6.93	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	50	28	13.86	20	9.90	1	0.50	1	0.50	0	0.00
5	**Azərbaycan Tibb Universiteti**	13	12	92.31	0	0.00	1	7.69	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	6	6	46.15	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	7	6	46.15	0	0.00	1	7.69	0	0.00	0	0.00
6	**Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti**	313	112	35.78	146	46.65	36	11.50	19	6.07	0	0.00
	cari ilin məzunları	159	70	22.36	71	22.68	15	4.79	3	0.96	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	154	42	13.42	75	23.96	21	6.71	16	5.11	0	0.00
7	**Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti**	1527	678	44.40	746	48.85	49	3.21	50	3.27	4	0.26
	cari ilin məzunları	1058	526	34.45	490	32.09	28	1.83	14	0.92	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	469	152	9.95	256	16.76	21	1.38	36	2.36	4	0.26
8	**Azərbaycan Dillər Universiteti**	249	187	75.10	52	20.88	2	0.80	8	3.21	0	0.00
	cari ilin məzunları	136	110	44.18	24	9.64	1	0.40	1	0.40	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	113	77	30.92	28	11.24	1	0.40	7	2.81	0	0.00
9	**Bakı Slavyan Universiteti**	112	22	19.64	78	69.64	5	4.46	5	4.46	2	1.79
	cari ilin məzunları	52	8	7.14	40	35.71	1	0.89	3	2.68	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	60	14	12.50	38	33.93	4	3.57	2	1.79	2	1.79
10	**Bakı Mühəndislik Universiteti**	212	24	11.32	154	72.64	21	9.91	13	6.13	0	0.00
	cari ilin məzunları	145	24	11.32	105	49.53	14	6.60	2	0.94	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	67	0	0.00	49	23.11	7	3.30	11	5.19	0	0.00

Cədvəl 2.11 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Qəbul olanların sayı	Öz məzunları		Digər ali təhsil müəssisələrinin məzunları							
			sayı	faizi	Bakı şəhərinin dövlət a.t.m.		Regionların dövlət a.t.m.		Özəl a.t.m.		Xarici a.t.m.	
					sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
11	**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası**	99	45	45.45	51	51.52	2	2.02	1	1.01	0	0.00
	cari ilin məzunları	78	43	43.43	33	33.33	2	2.02	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	21	2	2.02	18	18.18	0	0.00	1	1.01	0	0.00
13	**Bakı Musiqi Akademiyası**	49	40	81.63	7	14.29	1	2.04	0	0.00	1	2.04
	cari ilin məzunları	27	21	42.86	5	10.20	1	2.04	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	22	19	38.78	2	4.08	0	0.00	0	0.00	1	2.04
14	**Azərbaycan Milli Konservatoriyası**	38	21	55.26	15	39.47	1	2.63	1	2.63	0	0.00
	cari ilin məzunları	19	13	34.21	5	13.16	1	2.63	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	19	8	21.05	10	26.32	0	0.00	1	2.63	0	0.00
15	**Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti**	89	46	51.69	33	37.08	6	6.74	4	4.49	0	0.00
	cari ilin məzunları	47	26	29.21	14	15.73	6	6.74	1	1.12	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	42	20	22.47	19	21.35	0	0.00	3	3.37	0	0.00
16	**Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası**	43	35	81.40	7	16.28	1	2.33	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	26	21	48.84	5	11.63	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	17	14	32.56	2	4.65	1	2.33	0	0.00	0	0.00
17	**Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti**	156	12	7.69	119	76.28	9	5.77	16	10.26	0	0.00
	cari ilin məzunları	94	8	5.13	74	47.44	9	5.77	3	1.92	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	62	4	2.56	45	28.85	0	0.00	13	8.33	0	0.00
18	**Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası**	4	1	25.00	3	75.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	1	1	25.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	3	0	0.00	3	75.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
19	**Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası**	24	21	87.50	0	0.00	3	12.50	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	14	12	50.00	0	0.00	2	8.33	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	10	9	37.50	0	0.00	1	4.17	0	0.00	0	0.00
20	**Milli Aviasiya Akademiyası**	58	46	79.31	11	18.97	1	1.72	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	41	33	56.90	7	12.07	1	1.72	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	17	13	22.41	4	6.90	0	0.00	0	0.00	0	0.00
21	**Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası**	16	16	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	8	8	50.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	8	8	50.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
22	**Bakı Ali Neft Məktəbi**	64	17	26.56	43	67.19	1	1.56	3	4.69	0	0.00
	cari ilin məzunları	49	15	23.44	33	51.56	0	0.00	1	1.56	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	15	2	3.13	10	15.63	1	1.56	2	3.13	0	0.00
23	**Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası**	9	5	55.56	4	44.44	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	9	5	55.56	4	44.44	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	0	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00

Cədvəl 2.11 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Qəbul olanların sayı	Öz məzunları		Digər ali təhsil müəssisələrinin məzunları							
			sayı	faizi	Bakı şəhərinin dövlət a.t.m.		Regionların dövlət a.t.m.		Özəl a.t.m.		Xarici a.t.m.	
					sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
24	**Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası**	120	0	0.00	109	90.83	7	5.83	4	3.33	0	0.00
	cari ilin məzunları	78	0	0.00	71	59.17	5	4.17	2	1.67	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	42	0	0.00	38	31.67	2	1.67	2	1.67	0	0.00
25	**Naxçıvan Dövlət Universiteti**	139	73	52.52	30	21.58	23	16.55	13	9.35	0	0.00
	cari ilin məzunları	86	52	37.41	17	12.23	13	9.35	4	2.88	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	53	21	15.11	13	9.35	10	7.19	9	6.47	0	0.00
26	**Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu**	22	11	50.00	6	27.27	5	22.73	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	8	6	27.27	2	9.09	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	14	5	22.73	4	18.18	5	22.73	0	0.00	0	0.00
27	**Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)**	160	108	67.50	34	21.25	15	9.38	2	1.25	1	0.63
	cari ilin məzunları	123	90	56.25	26	16.25	7	4.38	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	37	18	11.25	8	5.00	8	5.00	2	1.25	1	0.63
28	**Gəncə Dövlət Universiteti**	163	91	55.83	49	30.06	20	12.27	3	1.84	0	0.00
	cari ilin məzunları	102	67	41.10	27	16.56	7	4.29	1	0.61	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	61	24	14.72	22	13.50	13	7.98	2	1.23	0	0.00
29	**Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə şəhəri)**	78	34	43.59	18	23.08	24	30.77	2	2.56	0	0.00
	cari ilin məzunları	49	24	30.77	9	11.54	16	20.51	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	29	10	12.82	9	11.54	8	10.26	2	2.56	0	0.00
30	**Sumqayıt Dövlət Universiteti**	142	41	28.87	88	61.97	5	3.52	8	5.63	0	0.00
	cari ilin məzunları	74	24	16.90	44	30.99	2	1.41	4	2.82	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	68	17	11.97	44	30.99	3	2.11	4	2.82	0	0.00
31	**Mingəçevir Dövlət Universiteti**	35	11	31.43	16	45.71	8	22.86	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	22	6	17.14	10	28.57	6	17.14	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	13	5	14.29	6	17.14	2	5.71	0	0.00	0	0.00
32	**Lənkəran Dövlət Universiteti**	67	29	43.28	26	38.81	6	8.96	6	8.96	0	0.00
	cari ilin məzunları	33	20	29.85	8	11.94	4	5.97	1	1.49	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	34	9	13.43	18	26.87	2	2.99	5	7.46	0	0.00
35	**Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası**	14	14	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	7	7	50.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	7	7	50.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
37	**Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu**	2	1	50.00	0	0.00	0	0.00	1	50.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	1	1	50.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	1	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	50.00	0	0.00

Cədvəl 2.11 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Qəbul olanların sayı	Öz məzunları		Digər ali təhsil müəssisələrinin məzunları							
			sayı	faizi	Bakı şəhərinin dövlət a.t.m.		Regionların dövlət a.t.m.		Özəl a.t.m.		Xarici a.t.m.	
					sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
38	**Azərbaycan Kooperasiya Universiteti**	14	3	21.43	10	71.43	1	7.14	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	5	1	7.14	4	28.57	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	9	2	14.29	6	42.86	1	7.14	0	0.00	0	0.00
39	**"Azərbaycan" Universiteti**	51	3	5.88	42	82.35	2	3.92	2	3.92	2	3.92
	cari ilin məzunları	20	2	3.92	17	33.33	0	0.00	1	1.96	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	31	1	1.96	25	49.02	2	3.92	1	1.96	2	3.92
40	**Qərbi Kaspi Universiteti**	54	5	9.26	40	74.07	2	3.70	7	12.96	0	0.00
	cari ilin məzunları	33	4	7.41	24	44.44	2	3.70	3	5.56	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	21	1	1.85	16	29.63	0	0.00	4	7.41	0	0.00
41	**Xəzər Universiteti**	102	2	1.96	88	86.27	4	3.92	7	6.86	1	0.98
	cari ilin məzunları	57	2	1.96	53	51.96	2	1.96	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	45	0	0.00	35	34.31	2	1.96	7	6.86	1	0.98
42	**Bakı Avrasiya Universiteti**	26	1	3.85	23	88.46	1	3.85	1	3.85	0	0.00
	cari ilin məzunları	20	1	3.85	18	69.23	1	3.85	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	6	0	0.00	5	19.23	0	0.00	1	3.85	0	0.00
43	**Bakı Qızlar Universiteti**	16	0	0.00	14	87.50	2	12.50	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	11	0	0.00	10	62.50	1	6.25	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	5	0	0.00	4	25.00	1	6.25	0	0.00	0	0.00
44	**"Odlar Yurdu" Universiteti**	80	5	6.25	62	77.50	6	7.50	6	7.50	1	1.25
	cari ilin məzunları	41	2	2.50	36	45.00	2	2.50	1	1.25	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	39	3	3.75	26	32.50	4	5.00	5	6.25	1	1.25
45	**Bakı Biznes Universiteti**	78	19	24.36	38	48.72	16	20.51	5	6.41	0	0.00
	cari ilin məzunları	65	19	24.36	32	41.03	12	15.38	2	2.56	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	13	0	0.00	6	7.69	4	5.13	3	3.85	0	0.00
46	**"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)**	8	4	50.00	3	37.50	1	12.50	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	5	3	37.50	1	12.50	1	12.50	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	3	1	12.50	2	25.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	Bütövlükdə	**6400**	**2988**	**46.69**	**2815**	**43.98**	**364**	**5.69**	**213**	**3.33**	**20**	**0.31**
	cari ilin məzunları	4218	2176	34.00	1777	27.77	210	3.28	55	0.86	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	2182	812	12.69	1038	16.22	154	2.41	158	2.47	20	0.31

Fənlər üzrə elmi-metodiki təhlil və tövsiyələr

2019/2020-ci tədris ili üçün magistraturaya qəbul imtahanının birinci mərhələsinə aid ayrı-ayrı fənlər üzrə qəbul proqramları "Magistr" jurnalının 2019-cu il tarixli birinci sayında, bakalavrlara metodiki kömək göstərmək məqsədilə təqdim olunan test tapşırıqlarının modeli isə həmin jurnalın ikinci sayında dərc edilmiş, bakalavrlara qəbul imtahanında hansı tipdə və çətinlik dərəcəsində test tapşırıqlarının təqdim ediləcəyi barədə məlumat verilmişdir. Artıq bir neçə ildir ki, bakalavrların qəbul imtahanına müstəqil hazırlaşmalarına kömək göstərmək məqsədi ilə "Məntiq testləri" və "İnformatika" adlı vəsaitlərin təkmilləşdirilmiş nəşrləri onların istifadəsinə verilmişdir.

Fənlər üzrə test banklarındakı tapşırıqlar üzərində təkmilləşdirmə işləri müntəzəm olaraq aparılmışdır. İmtahanda təqdim edilən test bloklarında bakalavrların qazandıqları bilik və bacarıqların praktiki tətbiqinin yoxlanılmasına üstünlük verilmişdir.

2019-cu ildə magistraturaya qəbul imtahanının birinci mərhələsində 12545 bakalavr iştirak etmişdir. Bu, 2018-ci ildə imtahanın birinci mərhələsində iştirak edənlərdən 310 nəfər və ya 2.47% çoxdur.

Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurasının "Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən göstərilən xidmətlərin tariflərinin tənzimlənməsi barədə" 6 mart 2017-ci il tarixli qərarı ilə imtahanda iştirak üçün təsdiq edilmiş tariflərə uyğun məbləğdə xidmət haqqı ödənilməsinin tələb olunması ilə əlaqədar olaraq, son illər imtahanda əsas etibarilə daha hazırlıqlı və həqiqətən də magistr təhsili almağı qarşısına məqsəd qoyan bakalavrların iştirak etmələri, nisbətən zəif hazırlıqlı bakalavrların isə imtahanda, necə deyərlər, "bəxtəbəxt" iştirak etməkdən çəkinmələri müşahidə olunur. Xatırladaq ki, magistraturaya qəbul imtahanında iştirak üçün müvafiq ödənişin tələb olunması səbəbindən imtahan verən bakalavrların sayı 2017-ci ildə 2016-cı illə müqayisədə 9437 nəfər az olmuşdu. Belə ki, 2016-cı ildə magistraturaya qəbul imtahanının I mərhələsində 22409 nəfər bakalavr iştirak etmişdisə, 2017-ci ildə onların sayı 41.11% azalaraq 12972 nəfərə düşmüşdü. 2018-ci ildə isə I mərhələ iştirakçılarının sayı daha 5.68% azalaraq 12235 nəfər təşkil etmişdi. Göründüyü kimi, 2018-ci ildə iştirakçıların sayında azalmanın dinamikası əhəmiyyətli dərəcədə zəifləmiş, 2019-cu ildə isə artım müşahidə olunmuşdur.

Artıq qeyd olunduğu kimi, 2019-cu ildə imtahanın birinci mərhələsində ayrı-ayrı fənn blokları üzrə test tapşırıqlarının düzgün cavablandırılmasının orta göstəriciləri belə olmuşdur: məntiqi təfəkkür bloku üzrə 54.26%, informatika üzrə 49.89%, ingilis dili üzrə 51.06%, alman dili üzrə 46.18%, fransız dili üzrə 47.11%, rus dili üzrə 46.95%. Statistik göstəricilərə əsasən, düzgün cavablandırmanın orta göstəriciləri 2018-ci ildəkinə nisbətən ingilis dili üzrə 3.82%, məntiqi təfəkkür bloku üzrə 1.62% yüksəlmiş, informatika üzrə isə eyni səviyyədə qalmışdır. Lakin təəssüf ki, 2018-ci ildəkinə nisbətən bu göstəricilər rus dili üzrə 4.36%, alman dili üzrə 1.65%, fransız dili üzrə isə 1.05% aşağı düşmüşdür.

Ümumi intellektin (məntiqi təfəkkürün) inkişaf səviyyəsini yoxlayan test tapşırıqları üzrə elmi-metodiki təhlil və tövsiyələr

2019-cu ildə magistraturaya qəbul imtahanının I mərhələsində ümumi intellektin (məntiqi təfəkkürün) inkişaf səviyyəsini yoxlamaq məqsədi ilə bakalavrlara 14 verbal (sözlə bağlı), 15 fiqurlarla bağlı və 21 məntiqi-riyazi test tapşırığı təqdim edilmişdi. Verbal test tapşırıqları ilə bakalavrların sözlə ifadə olunmuş məlumatı təhliletmə, sintezetmə, müqayisəetmə, ümumiləşdirmə, mücərrədləşdirmə, müxtəlif sözlərin istifadəsində incəlikləri hissetmə qabiliyyətləri, fiqurlarla bağlı olan test tapşırıqları ilə onların fəza təfəkkürü, vizual məlumatı təhliletmə qabiliyyəti yoxlanılır. Məntiqi-riyazi test tapşırıqları bakalavrların ədədlər arasındakı qanunauyğunluğu aşkar etmək, praktiki riyazi məsələləri məntiqlə həll edə bilmək qabiliyyətini yoxlayır.

2019-cu ildə qəbul imtahanında istifadə edilən 45 test tapşırığı (1-45-ci tapşırıqlar) qapalı (çoxseçimli), 5 test tapşırığı isə (46-50-ci tapşırıqlar) açıq formalı (2-si "hesablama", 1-i "seçim", 1-i "ardıcıllıq", 1-i "uyğunluq" tipli) olmuşdur. Cavab variantları verilmədən təqdim olunan bu tapşırıqların üçü məntiqi-riyazi, biri fiqurlarla bağlı, biri isə verbal tapşırıq idi. Çətinlik dərəcəsinə görə test tapşırıqlarının 14-ü asan, 22-si orta çətinlikdə və 14-ü çətin olmuşdur.

Məntiqi təfəkkürün inkişaf səviyyəsini müəyyən edən test tapşırıqları üzrə bakalavrların imtahan nəticələrinin statistik təhlili göstərir ki, 50 tapşırıqdan 17-sini bakalavrların 70%-dən çoxu düzgün cavablandıra bilmişdir. 26 test tapşırığı üzrə bu göstərici 20-70% aralığında olmuşdur. Tapşırıqlardan 7-sinin düzgün cavablandırılma göstəricisi isə 20%-dən aşağıdır.

	Təqdim olunan test tapşırıqlarının sayı	**Düzgün cavablandırılma göstəricisi**		
		20%-dən aşağı	**20-70%**	**70%-dən yuxarı**
Verbal (sözlə bağlı) test tapşırıqları	14	4 (o cümlədən 1 açıq formalı)	7	3
Fiqurla bağlı test tapşırıqları	15	0	6	9
Məntiqi-riyazi test tapşırıqları	21	3 (o cümlədən 2 açıq formalı)	13	5
CƏMİ	**50**	**7**	**26**	**17**

Bu blokdakı builki tapşırıqları düzgün cavablandıran bakalavrların ortastatistik göstəricisi 54,25% olub ki, bu da ötənilki müvafiq göstəricidən 1.58% yüksəkdir.

Aşağıdakı cədvəldə 2016-cı, 2017-ci, 2018-ci və 2019-cu illərdə qəbul imtahanının birinci mərhələsində imtahan verən bakalavrların məntiqi təfəkkür səviyyəsini müəyyən edən test tapşırıqlarını düzgün cavablandırma faizləri (ortastatistik göstəricilər) verilmişdir:

		Bakalavrların sayı	Qapalı formalı sualların düzgün cavablandırılma faizi	Açıq formalı sualların düzgün cavablandırılma faizi	Qapalı və açıq formalı sualların (birlikdə) düzgün cavablandırılma faizi
2016	Azərbaycan bölməsi üzrə	20312	44.42	14.11	41.39
	Rus bölməsi üzrə	2097	44.35	11.86	41.10
	Hər iki bölmə üzrə birlikdə	22409	44.42	13.90	41.37
2017	Azərbaycan bölməsi üzrə	11733	61.08	23.52	57.29
	Rus bölməsi üzrə	1239	58.80	19.94	54.88
	Hər iki bölmə üzrə birlikdə	12972	60.86	23.18	57.06
2018	Azərbaycan bölməsi üzrə	11079	57.64	9.85	52.86
	Rus bölməsi üzrə	1156	55.2	8.97	50.79
	Hər iki bölmə üzrə birlikdə	12235	57.41	9.77	52.67
2019	Azərbaycan bölməsi üzrə	11382	58.44	20.72	54.67
	Rus bölməsi üzrə	1163	53.74	17.16	50.08
	Hər iki bölmə üzrə birlikdə	12545	58.01	20.39	54.25

Artıq qeyd olunduğu kimi, 2017-ci ildən başlayaraq magistraturaya qəbul imtahanında iştirak üçün müvafiq ödənişin tələb olunması səbəbindən imtahan verən bakalavrların sayı 2017-ci ildə 2016-cı illə müqayisədə 9437 nəfər az olmuşdur. 2018-ci ildə bu azalmanın dinamikası əhəmiyyətli dərəcədə zəifləmiş və imtahan verən bakalavrların sayı 2017-ci illə müqayisədə 737 nəfər azalmışdır. 2019-cu ildə isə imtahan verən bakalavrların sayı 2018-ci illə müqayisədə 310 nəfər çox olmuşdur.

Statistika göstərir ki, bu il məntiqi təfəkkürün inkişaf səviyyəsini yoxlayan qapalı formalı test tapşırıqlarını düzgün cavablandırma göstəricisi, orta hesabla, 58.01% olduğu halda, açıq formalı test tapşırıqlarını düzgün cavablandırma göstəricisi cəmi 20.39% olub. Bunlar ötənilki müvafiq göstəricilərdən, müvafiq olaraq, 0. 60% və 10.62% yuxarıdır.

İndi isə bakalavrların cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri test tapşırıqlarından bəziləri üzrə nəticələrə nəzər salaq.

2019-cu il, magistraturaya qəbul imtahanı. A variantı, 11 saylı test tapşırığı (C variantı, 32 saylı test tapşırığı):

Ovçular Heym, Purdey, Beretta, Benelli və Merkel firmalarının istehsalı olan tüfənglərlə sahələri təxminən 2,7 min, 4 min, 5 min, 40,4 min və 60 min ha olan Samux, Yaşma, Ulduz, Qax və Şəki ovçuluq təsərrüfatlarında qırqovul, cüyür, dağ keçisi, kəklik və ördək ovuna çıxdılar (hər ovçuluq təsərrüfatında yalnız bir növ tüfəngdən istifadə edilməklə yalnız bir növ ov ovlanacaq).

1. Ovçular Purdey, Heym və Merkel firmalarının istehsalı olan tüfəngləri ilə sadalananlar arasında sahəsi ən böyük və ən kiçik olmayan ovçuluq təsərrüfatlarında quş ovuna çıxdılar.
2. Beretta və Benelli firmalarının silahları Qax və Şəki ovçuluq təsərrüfatlarının sahələrində istifadə olundu.
3. Sadalanan ovçuluq təsərrüfatlarının birindən 15 dəfə kiçik olan Yaşma ovçuluq təsərrüfatının sahəsinə Purdey firmasının istehsal etdiyi silahla ördək ovuna çıxıldı.

4. Qırqovul ovu üçün çıxılan sahə Samux ovçuluq təsərrüfatının sahəsindən kiçik, cüyür ovu üçün Beretta firmasının istehsal etdiyi tüfənglə çıxılan sahədən böyükdür.
5. Dağ keçisi ovu üçün Şəki ovçuluq təsərrüfatının sahəsinə çıxıldı.
6. Kəklik ovu üçün Heym firmasının istehsal etdiyi tüfəng istifadə olundu.

Ovçuluq təsərrüfatlarını sahələrinin artması ardıcıllığı ilə düzün:

1. Samux 2. Yaşma 3. Ulduz
4. Qax 5. Şəki

A) 2, 1, 3, 5, 4 B) 3, 2, 4, 5, 1 C) 4, 2, 3, 1, 5
D) 1, 2, 5, 4, 3 E) 5, 2, 4, 3, 1

Tapşırığın cavablandırılma statistikası belədir:

	A variantı		**C variantı**	
	Azərbaycan bölməsi üzrə	**Rus bölməsi üzrə**	**Azərbaycan bölməsi üzrə**	**Rus bölməsi üzrə**
A bəndi	14.65%	13.84%	16.45%	11.46%
B bəndi	30.11%	26.30%	29.73%	29.17%
C bəndi	**23.03%**	**22.84%**	16.91%	16.32%
D bəndi	9.22%	10.73%	13.35%	18.75%
E bəndi	16.30%	17.30%	**14.69%**	**12.15%**
İmtina	6.69%	9.00%	8.88%	12.15%

Bu test tapşırığı bakalavrların mətni təhliletmə qabiliyyətini yoxlayır.

Test tapşırığının həlli ovçuluq təsərrüfatlarının sahələrinin artması ardıcıllığını Qax-4, Yaşma-2, Ulduz-3, Samux-1, Şəki-5 kimi göstərir.

Bakalavrların bu sualı cavablandırma statistikasına baxdıqda görünür ki, B bəndini (Ulduz ovçuluq təsərrüfatını sahəsi ən kiçik olan kimi göstərən bəndi) seçən bakalavrlar sayca çoxluq təşkil ediblər. Onların bu cavabı seçmələrinə səbəb, yəqin ki, digər bəndlərdəki sıralamalarda ən kiçik sahəsi olan ovçuluq təsərrüfatlarının adlarının rayon adları ilə bağlı olmasıdır. Tapşırığı həll etmədən cavabını yazmaq istəyən bakalavrlar, güman etmək olar ki, Ulduz ovçuluq təsərrüfatının adı rayon adı ilə bağlı olmadığına görə onu sahəsi ən kiçik olan təsərrüfat kimi düşünərək, düzgün cavab əvəzinə B bəndini seçmişlər.

Beləliklə, doğru cavab C bəndidir.

2019-cu il, magistraturaya qəbul imtahanı. A variantı, 26 saylı test tapşırığı (C variantı, 20 saylı test tapşırığı):

Qatlanmış rəngli kağızda kəsiklər edilib. Fikrən kağızı açın və uyğun olan cavab variantını seçin:

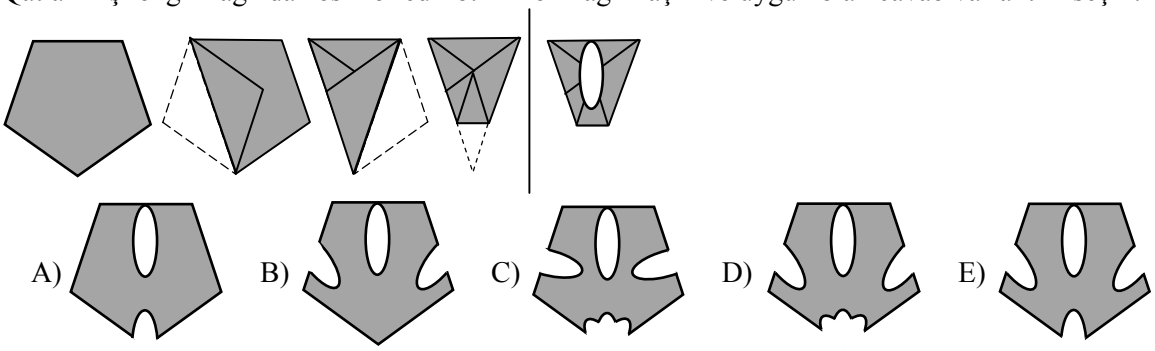

Tapşırığın cavablandırılma statistikası belədir:

	A variantı		**C variantı**	
	Azərbaycan bölməsi üzrə	**Rus bölməsi üzrə**	**Azərbaycan bölməsi üzrə**	**Rus bölməsi üzrə**
A bəndi	4.14%	3.11%	9.44%	9.38%
B bəndi	3.36%	3.46%	46.28%	42.01%
C bəndi	10.38%	11.42%	4.58%	3.13%
D bəndi	**39.26%**	**37.72%**	3.42%	5.56%
E bəndi	40.94%	43.94%	**34.98%**	**38.19%**
İmtina	1.93%	0.35%	1.30%	1.74%

Bu test tapşırığı bakalavrların mətni fəza təfəkkürünü yoxlayır.

Güman etmək olar ki, qatlanmış rəngli kağızda edilmiş kəsik oval formasında olduğundan bakalavrların B bəndini seçən 40.94%-i açılmış kağızda da ovala oxşar kəsik izlərinin olduğunu düşünmüşlər. Əgər onlar üzərində kəsiklər edilmiş qatlanmış kağızı düzgün açsaydılar, doğru cavab kimi D bəndini seçərdilər.

Beləliklə, doğru cavab D bəndidir.

Analoji vəziyyət B variantında da müşahidə olunur.

2019-cu il, magistraturaya qəbul imtahanı. A variantı, 42 saylı test tapşırığı (C variantı, 42 saylı test tapşırığı):

Rövşən, Akif, Qədir və Samir eyni bir binanın 6, 7 və 8-ci mərtəbələrində yerləşən 1, 2, 3 və 4 otaqlı mənzilləri (hərəyə bir mənzil) almaq üçün 2, 3, 4 və 5 il kredit müddəti seçərək, 13, 14, 15 və 16 min manat ilkin ödəniş etmişlər. Məlumdur ki:

- 3 illik kreditlə alınmayan, 6-cı mərtəbədə yerləşən 4 otaqlı mənzil üçün 13 min manat ilkin ödəniş edilib;
- Samirin 2 otaqlısından aşağıda yerləşən mənzili Akif 14 min manat ilkin ödəniş edərək, 4 illik kreditlə alıb;
- Ən az kredit müddətinə alınan və otaqlarının sayı 3 olmayan mənzil üçün Rövşən Samirdən çox ilkin ödəniş edib.

Aşağıdakılardan neçəsi mütləq doğrudur?

- 13 min manat ilkin ödəniş edilərək alınan mənzil 15 min manat ödənilərək alınan mənzildən aşağı mərtəbələrdən birindədir.
- Mənzillərdən üçü Qədirin mənzilindən yuxarı mərtəbələrdədir.
- 5 illik kreditlə alınan mənzil 7-ci mərtəbədədir.
- 1 otaqlı mənzil 6-cı mərtəbədədir.
- 1 otaqlı və 3 otaqlı mənzillər müxtəlif mərtəbələrdədir.

A) üçü B) dördü C) beşi D) ikisi E biri

Tapşırığın cavablandırılma statistikası belədir:

	A variantı		C variantı	
	Azərbaycan bölməsi üzrə	**Rus bölməsi üzrə**	**Azərbaycan bölməsi üzrə**	**Rus bölməsi üzrə**
A bəndi	36.31%	33.91%	34.48%	31.25%
B bəndi	13.77%	14.88%	25.78%	29.86%
C bəndi	13.21%	14.19%	**18.28%**	**15.28%**
D bəndi	21.66%	21.80%	9.83%	9.03%
E bəndi	**9.36%**	**8.30%**	4.79%	5.90%
İmtina	5.68%	6.92%	6.83%	8.68%

Bu test tapşırığı ilə bakalavrların sözlə ifadə olunmuş məlumatı təhliletmə, sintezetmə, müqayisəetmə qabiliyyətləri yoxlanılır. Adətən, seçim tipli test tapşırıqlarında 5 mülahizədən 2-3-ü seçilməli olur. Bu səbəbdən tapşırığı həll etməyən bakalavrların cavabları "ikisi" və "üçü" arasında paylanır. Tapşırığı həll etdikdən sonra verilmiş mülahizələrdən yalnız birinin (13 min manat ilkin ödəniş edilərək alınan mənzil 15 min manat ödənilərək alınan mənzildən aşağı mərtəbələrdən birindədir) mütləq doğru olduğu aşkarlanır.

Beləliklə, doğru cavab E bəndidir.

Analoji vəziyyət B və D variantlarında da müşahidə olunur.

2019-cu il, magistraturaya qəbul imtahanı. A variantı, 43 saylı test tapşırığı (C variantı, 44 saylı test tapşırığı):

25 nəfərlik qrupun tələbələrinin yarısından azı kafedə çay və qəhvə içirlər (hər kəs yalnız bir növ içki içir). Kafedə başqa müştəri yoxdur. Müştərilər arasında:

- ♦ çay içənlərin sayı qəhvə içənlərin sayından azdır;
- ♦ şəkərsiz qəhvə içənlərin sayı şəkərli qəhvə içənlərin sayından az, şəkərsiz çay içənlərin sayı şəkərli çay içənlərin sayından çoxdur;
- ♦ şəkərsiz qəhvə, şəkərli qəhvə, şəkərsiz çay və şəkərli çay içənlərin sayları müxtəlifdir (hamısı sıfırdan fərqlidir);
- ♦ şəkərsiz içki içənlərin cəmi sayını göstərən ədəd cütdür.

Aşağıdakılardan hansının ehtimalı azdır?

A) Kafedəki tələbələrin sayı 12-dir.
B) Şəkərli qəhvə içənlərin sayı 5-dir.
C) Qəhvə içənlərin sayı 7-dir.
D Şəkərsiz qəhvə içənlərin sayı 2-dir.
E) Şəkərli çay içən 1 nəfərdir.

Tapşırığın cavablandırılma statistikası belədir:

	A variantı		C variantı	
	Azərbaycan bölməsi üzrə	**Rus bölməsi üzrə**	**Azərbaycan bölməsi üzrə**	**Rus bölməsi üzrə**
A bəndi	24.43%	22.84%	**22.23%**	**20.83%**
B bəndi	17.00%	15.22%	16.98%	18.06%
C bəndi	19.45%	24.91%	24.83%	23.61%
D bəndi	**16.26%**	**16.96%**	17.82%	16.67%
E bəndi	17.88%	13.84%	12.15%	13.54%
İmtina	4.98%	6.23%	5.99%	7.29%

Bu test tapşırığı bakalavrların mətni təhliletmə qabiliyyətini yoxlayır.

Test tapşırığının həlli aşağıdakı nəticəni verir:

Şəkərli çay içənlər	**Şəkərsiz çay içənlər**	**Şəkərsiz qəhvə içənlər**	**Şəkərli qəhvə içənlər**	**Kafedəki tələbələrin sayı**
1	2	4	5	12
1	4	2	5	12
2	3	1	4	10
2	3	1	5	11
2	3	1	6	12

Kafedəki tələbələrin sayının 12-yə bərabər olma ehtimalı 3/5, şəkərli qəhvə içənlərin sayının 5-ə bərabər olma ehtimalı 3/5, qəhvə içənlərin sayının 7-yə bərabər olma ehtimalı 2/5, şəkərsiz qəhvə içənlərin sayının 2-yə bərabər olma ehtimalı 1/5, yalnız 1 nəfərin şəkərli çay içməsi ehtimalı 2/5-dir. Məlum olur ki, D bəndindəkinin olma ehtimalı ən azdır (1/5).

Güman etmək olar ki, bakalavrların A bəndini seçən 24.43%-i kafedəki tələbələrin sayının 12-yə bərabər olma ehtimalının səhvən 1/12-ə bərabər olduğunu düşünürlər. (Ehtimalın əlverişli hallar sayının bütün mümkün hallar sayına nisbəti olduğunu bilən bakalavrlar əlverişli hallar sayının 1, bütün mümkün hallar sayının isə 12 olduğunu düşünmüşlər). Əgər onlar düzgün düşünsəydilər, doğru cavab kimi D bəndini seçərdilər.

Beləliklə, doğru cavab D bəndidir.

Analoji vəziyyət B variantında da müşahidə olunur.

2019-cu il, magistraturaya qəbul imtahanı. A variantı, 44 saylı test tapşırığı (C variantı, 43 saylı test tapşırığı):

25 nəfərlik qrupun tələbələrinin yarısından azı kafedə çay və qəhvə içirlər (hər kəs yalnız bir növ içki içir). Kafedə başqa müştəri yoxdur. Müştərilər arasında:

♦ çay içənlərin sayı qəhvə içənlərin sayından azdır;

♦ şəkərsiz qəhvə içənlərin sayı şəkərli qəhvə içənlərin sayından az, şəkərsiz çay içənlərin sayı şəkərli çay içənlərin sayından çoxdur;

♦ şəkərsiz qəhvə, şəkərli qəhvə, şəkərsiz çay və şəkərli çay içənlərin sayları müxtəlifdir (hamısı sıfırdan fərqlidir);

♦ şəkərsiz içki içənlərin cəmi sayını göstərən ədəd cütdür.

Aşağıdakılardan hansının sayının tək ədədlə ifadə olunduğu mütləqdir?

A) qəhvə içənlərin
B) şəkərli içki içənlərin
C) şəkərsiz çay içənlərin
D) kafedəki tələbələrin
E çay içənlərin

Tapşırığın cavablandırılma statistikası belədir:

	A variantı		C variantı	
	Azərbaycan bölməsi üzrə	**Rus bölməsi üzrə**	**Azərbaycan bölməsi üzrə**	**Rus bölməsi üzrə**
A bəndi	21.91%	21.11%	**20.92%**	**16.32%**
B bəndi	24.08%	27.68%	17.22%	14.93%
C bəndi	20.33%	20.76%	21.87%	21.88%
D bəndi	13.14%	14.19%	13.63%	11.11%
E bəndi	**15.46%**	**8.65%**	20.39%	28.82%
İmtina	5.08%	7.61%	5.95%	6.94%

Bu test tapşırığı bakalavrların mətni təhliletmə qabiliyyətini yoxlayır.
Test tapşırığının həlli aşağıdakı nəticəni verir:

Şəkərli çay içənlər	**Şəkərsiz çay içənlər**	**Şəkərsiz qəhvə içənlər**	**Şəkərli qəhvə içənlər**	**Kafedəki tələbələrin sayı**
1	2	4	5	12
1	4	2	5	12
2	3	1	4	10
2	3	1	5	11
2	3	1	6	12

Qəhvə içənlərin sayı 5, 6, 7 və 9 ola bildiyindən həmişə tək ədədlə ifadə olunduğu mütləq deyil.
Şəkərli içki içənlərin sayı 6, 7 və 8 ola bildiyindən həmişə tək ədədlə ifadə olunduğu mütləq deyil.
Şəkərsiz çay içənlərin sayı 2, 3 və 4 ola bildiyindən həmişə tək ədədlə ifadə olunduğu mütləq deyil.
Kafedəki tələbələrin sayı 10, 11 və 12 ola bildiyindən həmişə tək ədədlə ifadə olunduğu mütləq deyil.
Çay içənlərin sayı 3 və 5 ola bildiyindən həmişə tək ədədlə ifadə olunması mütləqdir.
Beləliklə, doğru cavab E bəndidir.

2019-cu il, magistraturaya qəbul imtahanı. C variantı, 15 saylı test tapşırığı:

"?" əvəzinə uyğun olan variantı seçin:

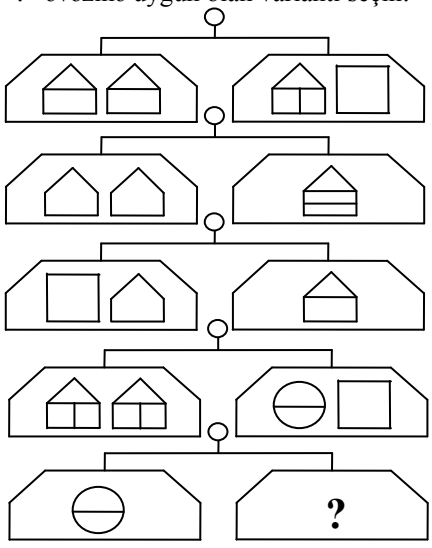

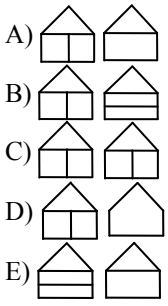

Tapşırığın cavablandırılma statistikası belədir:

	C variantı	
	Azərbaycan bölməsi üzrə	**Rus bölməsi üzrə**
A bəndi	26.45%	24.65%
B bəndi	**26.31%**	**26.74%**
C bəndi	13.42%	11.81%
D bəndi	17.96%	23.61%
E bəndi	10.46%	9.38%
İmtina	5.39%	3.82%

2-cı tərəzinin sağ qolundakıları sol qoluna, sol qolundakıları sağ qoluna keçirərək tərəziləri tərəf-tərəfə toplayırlar.

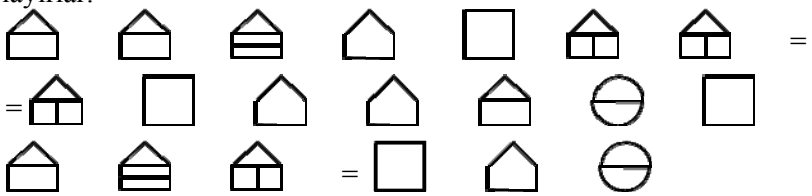

Alınan eyniliyin sağ tərəfində 3-cü tərəzidəki münasibət ( ) nəzərə alınarsa,

olar.

Beləliklə, doğru cavab B bəndidir.

2019-cu il, magistraturaya qəbul imtahanı. B variantı, 21 saylı test tapşırığı:

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və "?" əvəzinə uyğun olan variantı seçin:

36 (3) 12
56 (5) 31
42 (2) 21
57 (?) 52

A) 65 B) 7 C) 4 D 3 E) 31

Tapşırığın cavablandırılma statistikası belədir:

	C variantı	
	Azərbaycan bölməsi üzrə	**Rus bölməsi üzrə**
A bəndi	4.32%	3.77%
B bəndi	24.35%	32.88%
C bəndi	29.66%	29.79%
D bəndi	**29.34%**	**22.26%**
E bəndi	5.41%	4.45%
İmtina	6.92%	6.85%

Mötərizədən sol tərəfdəki ədədin rəqəmlərinin yerdəyişməsindən alınan ədədi mötərizədən sağ tərəfdəki ədədin rəqəmlərinin yerdəyişməsindən alınan ədədə böldükdə mötərizədəki ədəd alınır.

63/21=3, 65/13=5, 24/12=2, 75/25=3.

Bakalavrların 29.66%-nin C bəndini ("4" ədədini) seçməsinə səbəb, ehtimal oluna bilər ki, mötərizədən sağ və sol tərəfdəki ədədlərin artmasının mötərizənin içindəki ədədlərin növbə ilə artıb-azalmasına səbəb olmasıdır. "?" əvəzinə "3" ədədinin seçilməməsinə səbəb 1-ci sırada mötərizənin içində artıq "3" ədədinin olmasıdır.

Beləliklə, doğru cavab D bəndidir.

2019-cu il, magistraturaya qəbul imtahanı. D variantı, 6 saylı test tapşırığı:

Verilən sözlər arasındakı məntiqi əlaqəyə analoji olan variantı seçin (sözlərin ardıcıllığı nəzərə alınır):

saat – saniyə – dəqiqə

A) il – saat – sutka B) paskal – nyuton – coul
C metr – santimetr – desimetr D) il – həftə – ay E) metr – millimetr– desimetr

Tapşırığın cavablandırılma statistikası belədir:

	C variantı	
	Azərbaycan bölməsi üzrə	**Rus bölməsi üzrə**
A bəndi	4.82%	2.38%
B bəndi	2.07%	3.40%
C bəndi	**36.36%**	**31.29%**
D bəndi	46.31%	57.14%
E bəndi	9.67%	5.44%
İmtina	0.77%	0.34%

1 saat (I yerdə olan) 1 dəqiqədən (III yerdə olandan) neçə dəfə böyükdürsə, 1 dəqiqə (III yerdə olan) 1 saniyədən (III yerdə olandan) o qədər böyükdür. Bu qanunauyğunluq yalnız C bəndində müşahidə olunur, yəni 1metr 10 desimetrə, 1 desimetr 10 santimetrə bərabərdir. Bakalavrların 46.31%-nin D bəndini seçməsinə səbəb, ehtimal oluna bilər ki, onlar tərəfindən nümunədəki qanunauyğunluğun I yerdə duranın III yerdə durandan və III yerdə duranın II yerdə durandan böyük olması kimi qəbul edilməsi, bəlkə də desimetr sözünün mənasını bilməmələridir.

Beləliklə, doğru cavab C bəndidir.

Analoji vəziyyət D variantında da müşahidə olunur.

2019-cu il, magistraturaya qəbul imtahanı. A variantı, 50 saylı test tapşırığı (C variantı, 50 saylı test tapşırığı):

Qırmızı və sarı rəngli karandaşlar, 3-dən artıq qırmızı karandaşın yanaşı olmaması şərti ilə düzülür. Toplam sayları 3 və 7 olan qırmızı və sarı karandaşların mümkün düzülmə variantları arasında sonunda sarı karandaş olan variantların sayı ilə sonunda qırmızı karandaş olan variantların sayı arasındakı fərqi müəyyən edərək uyğunluğu tapın:

Qırmızı və sarı karandaşların toplam sayı	Sonunda sarı karandaş olan variantların sayı ilə sonunda qırmızı karandaş olan variantların sayı arasındakı fərq
1. 3 2. 7	a. 0 b. 1 c. 2 d. 3 e. 4

2018 və 2019-cu illərdə analoji tapşırıqların cavablandırılma statistikası belədir:

	Azərbaycan bölməsi				**Rus bölməsi**			
	A variantında		**C variantında**		**A variantında**		**C variantında**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
Düzgün cavablandıranlar	0.72%	1.37%	1.01%	1.09%	1.03%	1.38%	1.39%	1.39%
Səhv cavablandıranlar	38.92%	45.15%	38.45%	46.35%	37.59%	42.21%	38.33%	49.31%
Cavablandırmayanlar	60.35%	53.49%	60.54%	52.55%	61.38%	56.40%	60.28%	49.31%

Bu test tapşırığı bakalavrların sıradakı qanunauyğunluğu riyazi məsələnin məntiqlə həllində tətbiq edə bilmək qabiliyyətini yoxlayır.

Bir karandaş götürməyin 2 variantı var (1 sarı və 1 qırmızı):

$1_{1s\ 1bir\ q.}$ (sonunda sarı olan 1 variant və sonunda bir qırmızı olan 1 variant).

İki karandaş götürməyin 4 variantı var:

$2_{2s\ 1bir\ q.\ 1iki\ q.}$ (sonunda sarı olan 2 variant, sonunda bir qırmızı olan 1 variant və sonunda iki qırmızı olan 1 variant).

Üç karandaş götürməyin 8 variantı var:

$3_{4s\ 2bir\ q.1iki\ q.\ 1üç\ q}$ (sonunda sarı olan 4 variant, sonunda bir qırmızı olan 2 variant sonunda iki qırmızı və sonunda üç qırmızı olan 1 variant).

Dörd karandaş götürməyin 15 variantı var:

$4_{8s\ 4\ bir\ q.\ 2\ iki\ q.\ 1\ üç\ q.}$ (sonunda sarı olan 8 variant, sonunda bir qırmızı olan 4 variant, sonunda iki qırmızı olan 2 variant və sonunda üç qırmızı olan 1 variant).

Beş karandaş götürməyin 29 variantı var:

$5_{15s\ 8\ bir\ q.\ 4\ iki\ q.\ \ 2\ üç\ q}$ (sonunda sarı olan 15 variant, sonunda bir qırmızı olan 8 variant, sonunda iki qırmızı olan 4 variant və sonunda iki qırmızı olan 2 variant).

Altı karandaş götürməyin 56 variantı var:

$6_{29s\ 15\ bir\ q.\ 8\ iki\ q.\ 4\ üç\ q}$ (sonunda sarı olan 29 var., sonunda bir qırmızı olan 15 var, sonunda iki qırmızı olan 8 var. və sonunda üç qırmızı olan 4 var.).

Yeddi karandaş götürməyin 81 variantı var:

$7_{56s\ 29\ bir\ q.\ 15\ iki\ q.\ 8\ üç\ q}$ (sonunda sarı olan 56 var., sonunda bir qırmızı olan 29 var, sonunda iki qırmızı olan 15 var. və sonunda üç qırmızı olan 8 var.).

$3_{4s\ 2bir\ q.1iki\ q.\ 1üç\ q}$ üçün sonunda sarı və sonunda qırmızı karandaş olan variantların sayları arasındakı fərq 4-(2+1+1)=0.

$7_{56s\ 29\ bir\ q.\ 15\ iki\ q.\ 8\ üç\ q.}$üçün sonunda sarı və sonunda qırmızı karandaş olan variantların sayları arasındakı fərq 56-(29+15+8)=4.

Beləliklə, doğru cavab: 1-a; 2-e.

Bu test tapşırığı üzrə bakalavrların zəif nəticə göstərmələrinin səbəbi tapşırığın yeni tipli olması və geniş yayılmamasıdır. Buna baxmayaraq, analoji tapşırıqların 2018-ci və 2019-cu illərdə cavablandırılma statistikası göstərir ki, 2019-cu ildə tapşırığı düzgün cavablandıranların sayı 2018-ci illə müqayisədə Azərbaycan bölməsinin A variantı üzrə 2 dəfəyə yaxın, C variantı üzrə 8% , rus bölməsinin A variantı üzrə 34% artmış, rus bölməsinin C variantı üzrə dəyişməmiş, səhv cavablandıranların sayı 2018-ci illə müqayisədə Azərbaycan bölməsinin A variantı üzrə 16%, C variantı üzrə 21%, rus bölməsinin A variantı üzrə 12%, C variantı üzrə 29% artmış, cavablandırmayanların sayı Azərbaycan bölməsinin A variantı üzrə 11%, C variantı üzrə 13%, rus bölməsinin A variantı üzrə 8%, C variantı üzrə 18% azalmışdır. Cavablandıranların, o cümlədən düzgün cavablandıranların sayının artması və cavablandırmayanların sayının azalması bu cür tapşırıqların həll edilməsinə marağın artdığını göstərir.

İnformatika üzrə bilikləri yoxlayan test tapşırıqlarına verilən cavabların elmi-metodiki təhlili və tövsiyələr

2019-cu ildə magistratura səviyyəsinə qəbul imtahanının I mərhələsində informatika üzrə istifadə olunmuş test tapşırıqları bu fənnə aid qəbul proqramında nəzərdə tutulan bütün mövzuları əhatə etmişdir. Bu mərhələdə informatika fənni üzrə istifadə olunan 20 test tapşırığı qapalı, 5 test tapşırığı isə 2-si hesablama, 2-si seçim, 1-i isə uyğunluq tipli olmaqla açıq formalı olmuşdur.

Qeyd edək ki, informatika fənni üzrə test tapşırıqlarının düzgün cavablandırılma göstəricilərinə görə, Azərbaycan bölməsində bakalavrlar 5 tapşırığa asanlıqla, 18 tapşırığa orta səviyyədə cavab vermiş, 2 tapşırığı yalnız yüksək hazırlıqlı bakalavrlar cavablandırmışlar. Rus bölməsində isə bakalavrlar 3 tapşırığa asanlıqla, 19 tapşırığa orta səviyyədə cavab vermiş, 3 tapşırığı isə yalnız yüksək hazırlığı olanlar cavablandırmışlar.

Statistik nəticələr göstərir ki, Azərbaycan bölməsi üzrə bakalavrların əksər hissəsi "EHM-lərin yaranması və tarixi inkişaf mərhələləri", "Alqoritmin əsas xassələri və təsvir üsulları", "Sistem proqram təminatı. Tətbiqi proqram təminatı. İnstrumental proqram təminatı", "Əməliyyat sistemlərinin təsnifatı. Faylların əsas xarakteristikaları. Fayl sistemləri", "Microsoft Word 2010 mətn prosessoru. Fayl əməliyyatları (Backstage View)", "Microsoft Excel 2010 cədvəl prosessoru", "Microsoft PowerPoint 2010 elektron təqdimat proqramında təqdimatların hazırlanması", "Verilənlər Bazası (VB) anlayışı. Verilənlər Bazasının İdarəedilməsi Sistemləri (VBİS)" və digər mövzulara, rus bölməsi üzrə bakalavrların əksər hissəsi isə "Sistem proqram təminatı. Tətbiqi proqram təminatı. İnstrumental proqram təminatı", "Əməliyyat sistemlərinin təsnifatı. Faylların əsas xarakteristikaları. Fayl sistemləri", "Microsoft Word 2010 mətn prosessoru. Fayl əməliyyatları (Backstage View)", "Microsoft Excel 2010 cədvəl prosessoru", "Microsoft PowerPoint 2010 elektron təqdimat proqramında təqdimatların hazırlanması" və digər mövzulara aid tapşırıqlara daha yaxşı cavab vermişlər.

İndi isə imtahanda istifadə edilmiş bir neçə test tapşırığına və onların cavablandırılmasının statistik göstəricilərinə nəzər salaq.

A variantı, 52 saylı (C variantı, 67 saylı) test tapşırığı.

Mətn redaktorunda aşağıdakı mətn yığılmışdır:
Şəhər; Malın adı; Ay; Satılıb
Bakı; yanvar; 5
Sumqayıt; stul; fevral; 6
Gəncə; mart; 3

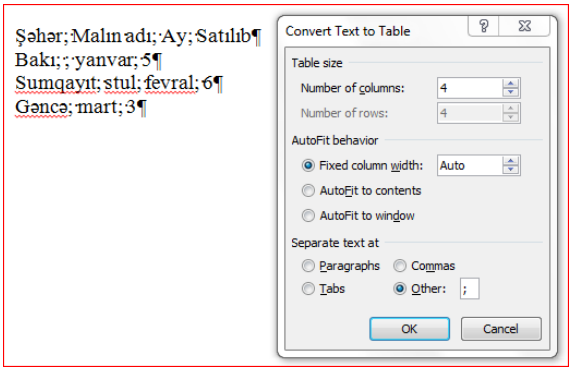

Convert Text to Table (Преобразовать Текст в Таблицу/Mətni Cədvələ Çevir) dialoq pəncərəsi əmrinin yerinə yetirilməsindən sonra alınan cədvəlin 2-ci sütunu hansı olar (ayırıcı işarə olaraq ";" simvolundan istifadə edilmişdir) (MS Word 2010)?

A)

Malın adı
;
stul
mart

B)

Bakı
;
yanvar
5

C)

Ay
5
fevral
3

D)

Malın adı	
yanvar	
stul	
3	

E)

Malın adı
stul
mart

Bu test tapşırığı "Microsoft Word 2010 mətn prosessoru" bölməsində "Microsoft Word 2010-da Ribbon (Лента/Lent) istifadəçi interfeysi, Cəld müraciət paneli və vəziyyət sətri" mövzusuna aiddir. Bakalavrların test tapşırığında E doğru cavabını seçmə faizi (**27.55%**) A distraktorunun seçilmə faizindən (32.84%) aşağıdır. Belə ki, bakalavrların xeyli hissəsi ";" ayırıcı işarəsini də cədvəlin elementi hesab etmiş və bununla da yanlış cavabı seçmişlər.

B variantı, 59 saylı (D variantı, 54 saylı) test tapşırığı.
Sənədin redaktəsi yeni daxil edilən mətn fraqmentinin əvvəlki mətn fraqmentini əvəz etməsi ilə nəticələnərsə, aşağıdakılardan hansı bu rejimdən çıxmağa imkan verir (MS Word 2010)?
A) Ctrl+Z düymələr kombinasiyasını basmaqla
B) Insert düyməsilə və ya vəziyyət sətrindəki Overtype (Замена/Əvəzetmə) rejimini passivləşdirməklə
C) Backspace düyməsilə və ya vəziyyət sətrindəki Overtype (Замена/Əvəzetmə) rejimini passivləşdirməklə
D) Ctrl düyməsilə və ya vəziyyət sətrindəki Overtype (Замена/Əvəzetmə) rejimini passivləşdirməklə
E) Shift düyməsilə və ya vəziyyət sətrindəki Overtype (Замена/Əvəzetmə) rejimini passivləşdirməklə

Bu test tapşırığı "Microsoft Word 2010 mətn prosessoru" bölməsində "Mətnin daxil edilməsi və redaktəsi. Mətn sahəsində hərəkət" mövzusuna aiddir. Doğru cavabın B bəndi (**13.74%**) olmasına baxmayaraq, bakalavrların əksəriyyəti (44.48%) tapşırığın məzmununu yanlış anlayaraq əvəzetmə rejimindən çıxmaqla sonuncu əmrin ləğv edilməsini səhv salmış və A distraktorunu seçmişdir.

B variantı, 70 saylı (D variantı, 57 saylı) test tapşırığı.
MS Word 2010 mətn prosessorunda hansı formatlı faylları açmaq mümkündür?
A) .doc, .pdf, .mdbx (3.55%)
B) .pdf, .doc, .docx (63.70%)
C) .rtf, .dot, .dotm (**16.55%**)
D) .docx, .xls, .xlsx (9.98%)
E) .pdf, .txt, .xlsx (4.71%)

C bəndi (**16.55%**) doğru cavabdır.
Bu test tapşırığı "Microsoft Word 2010 mətn prosessoru" bölməsinə aiddir. MS Word 2010 mətn prosessoru .docx, .docm, .xml, .doc, .dotx, .dot, .rtf, .txt, .odt, .wps formatlı faylları avtomatik olaraq çevirməklə açа bilər. Word 2010 proqramının köməkliyi ilə .pdf formatlı fayllar yaratmaq mümkün olsa da, onları açmaq mümkün deyil. Bakalavrların əksəriyyəti (63.70%) bu faktları qarışdıraraq B distraktorunu seçmişdir.

B variantı, 55 saylı (D variantı, 69 saylı) test tapşırığı.
Kompüterin videoaltsistemi hansı komponentlərdən ibarətdir?
A) monitor və videosiqnal (7.55%)
B) videoadapter və videokart (51.86%)
C) monitor və videoadapter (**21.96%**)
D) videogiriş və videoçıxış (14.37%)
E) monitor və videoimpuls (2.78%)

C bəndi (**21.96%**) doğru cavabdır.
Bu test tapşırığı "Kompüter və onun texniki təminatı (Hardware)" bölməsinə aiddir. Belə ki, istənilən kompüterin videoaltsistemi videoadapter və ona qoşulan monitor olmaqla iki hissədən ibarətdir. Bakalavrlar nəzəri mövzuları yaxşı mənimsəmədiklərinə görə onları praktiki olaraq tətbiq edə bilmirlər və nəticədə nəzəri biliklərin məhdudluğu səbəbilə onların əksəriyyəti tapşırığı səhv cavablandırmışdır.
İndi isə açıq formalı test tapşırıqlarına baxaq.

A variantı, 71 saylı (C variantı, 72 saylı) test tapşırığı.
Düzgün ***olmayan*** ifadələri göstərin.
1. Transiver işçi stansiyanın optik-lifli kabel vasitəsilə şəbəkəyə qoşulmasını təmin edir.
2. Elementlərin şəbəkəyə qoşulma konfiqurasiyasına topologiya deyilir.
3. Router (marşurtlaşdırıcı) dinamik və statik olur.
4. Öz resurslarını şəbəkə qurğularına təqdim edən kompüter kliyent adlanır.
5. Arcnet şəbəkəsində ulduz topologiyasından istifadə edilir.
Doğru cavab: 1, 4 (**13.21%**)

B variantı, 71 saylı (D variantı, 73 saylı) test tapşırığı.
Düzgün ifadələri göstərin.
1. Lokal şəbəkələr 4 cür olur: şəhər, regional, milli, transmilli.
2. Kompüter şəbəkəsinin arxitekturası şəbəkə elementlərinin aparat və proqram təminatının işləmə və qurulma prinsiplərini təyin edir.
3. Bridge (körpü) müxtəlif topologiyalı, lakin eyni protokola malik lokal şəbəkələri birləşdirən aparat-proqram təminatlı qurğudur.
4. Öz resurslarını şəbəkə qurğularına təqdim edən kompüter kliyent adlanır.
5. Arcnet şəbəkəsində halqa topologiyası istifadə edilir.
Doğru cavab: 2, 3 (**14.55%**)

Bu test tapşırıqları "Kompüter şəbəkəsi" bölməsinə aid olub, açıq formalı və seçim tiplidir. Bakalavrların əksəriyyətinin bu tapşırıqları səhv cavablandırması və ya ümumiyyətlə cavablandırmaqdan imtina etməsi onu göstərir ki, onlar bu mövzunu yaxşı mənimsəməmişlər. Nəzəri mövzuların bakalavrlar tərəfindən praktik tətbiq edilə bilməməsi ilə əlaqədar yaranan çətinliklər buna səbəb ola bilər. Görünür, test tapşırıqlarının açıq formalı olması da bakalavrlar üçün düzgün cavabı seçməkdə çətinlik yaratmışdır.

A variantı, 72 saylı (C variantı, 73 saylı) test tapşırığı.
Cədvəldə axtarış serverinə verilmiş sorğular və axtarış nəticəsində İnternetdə tapılmış səhifələrin sayı verilmişdir (sorğularda "VƏ YA" (OR) məntiq əməlini işarə etmək üçün | simvolu, "VƏ" (AND) məntiq əməli üçün isə & simvolu istifadə edilmişdir).

Sorğu	Tapılmış səhifələrin sayı (minlərlə)
Avtobus	38
Velosiped	42
Avtomobil | Avtobus | Velosiped	75
Avtobus & Velosiped	20
Avtomobil & Velosiped	15
Avtomobil & Avtobus	0

"Avtomobil" sorğusu üzrə neçə (minlərlə) səhifə tapılar?
Doğru cavab: 30 (**11.22%**)

B variantı, 74 saylı (D variantı, 72 saylı) test tapşırığı.
Cədvəldə axtarış serverinə verilmiş sorğular və axtarış nəticəsində İnternetdə tapılmış səhifələrin sayı verilmişdir (sorğularda "VƏ YA" (OR) məntiq əməlini işarə etmək üçün | simvolu, "VƏ" (AND) məntiq əməli üçün isə & simvolu istifadə edilmişdir).

Sorğu	Tapılmış səhifələrin sayı (minlərlə)
Şəkil	35
Mətn	48
Cədvəl | Şəkil | Mətn	83
Şəkil & Mətn	30
Cədvəl & Mətn	10
Cədvəl & Şəkil	0

"Cədvəl" sorğusu üzrə neçə (minlərlə) səhifə tapılar?
Doğru cavab: 40 (**12.37%**)

Bu test tapşırıqları “İnternet qlobal şəbəkəsi” bölməsində “İnternet xidmətləri” mövzusuna aiddir. Bu tip tapşırıqları cavablandırarkən nəzərə almaq lazımdır ki, sorğuların ayrı-ayrılıqda saylarının cəmi onların OR və AND əməli ilə olan saylarının cəminə bərabərdir.

Açıq formalı test tapşırıqları informatika testləri üzrə beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla tərtib edilib, proqram tələblərinə tam cavab verir. Tapşırıqların aid olduğu mövzular DİM-in “İnformatika” vəsaitində və dərsliklərdə kifayət qədər ətraflı izah olunmuşdur. Bəzi tapşırıqların açıq test tapşırığı formasında təqdim olunması bakalavrların biliklərinin daha dəqiq yoxlanılmasına imkan verir.

Yuxarıda təhlil olunan test tapşırıqlarından belə nəticəyə gəlmək olar ki, bakalavrların əksəriyyəti “Microsoft Word 2010 mətn prosessoru”, “Kompüter və onun texniki təminatı (Hardware)”, “Kompüter şəbəkəsi”, “İnternet qlobal şəbəkəsi” bölmələrinə aid tapşırıqlarda çətinlik çəkmişdir. Bu da onu göstərir ki, bakalavrlar bu bölmələri nəzəri cəhətdən yaxşı mənimsəməmiş, praktiki səviyyədə isə kifayət qədər tətbiq etməmişlər.

Qəbul imtahanı göstəricilərinin təhlilindən çıxan əsas nəticə bundan ibarətdir ki, ali təhsilin bakalavriat səviyyəsində informatikanın və informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tədrisi yaxşılaşdırılmalı, müasir dövrün tələblərinə uyğunlaşdırılmalı və daha çox tətbiqyönlü olmalı, eləcə də bu tələblərə cavab verən keyfiyyətli dərslik və dərs vəsaitləri hazırlanmalıdır.

Magistraturaya qəbula hazırlaşanlara metodiki kömək göstərmək məqsədi ilə DİM tərəfindən nəşr edilən "İnformatika" vəsaiti bu fənn üzrə qəbul proqramına uyğun hazırlanmışdır. Vəsaitdə bütün mövzuların nəzəri şərhi test tapşırıqları ilə müşayiət olunur. Bu da qəbula hazırlaşanlara imtahana təkcə nəzəri cəhətdən hazırlaşmağa deyil, həmçinin öz bilik və bacarıq səviyyələrini mövzular üzrə ümumiləşdirici test tapşırıqları vasitəsilə yoxlamağa və təkmilləşdirməyə imkan verir.

Xarici dilləri bilmə səviyyəsini yoxlayan test tapşırıqlarına verilən cavabların elmi-metodiki təhlili və tövsiyələr

2019-cu ildə magistratura səviyyəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində xarici dillər üzrə test bloklarında bakalavrların məntiqi təfəkkür qabiliyyətlərinin üzə çıxarılması məqsədini daşıyan, ünsiyyət prosesində xarici dildən istifadə zamanı mühüm əhəmiyyət kəsb edən, xarici dil üzrə bilik və bacarıqların praktiki tətbiqi ilə bağlı tapşırıqlara üstünlük verilmişdir.

Xarici dil üzrə test blokuna daxil edilmiş tapşırıq tipləri əvvəlcədən xarici dillər üzrə elmi-metodik seminarda müzakirə olunub bəyənilmiş, “Magistr” jurnalında dərc edilmiş, sınaq imtahanında tətbiq edilmiş, daha sonra isə qəbul imtahanında istifadə olunmuşdur. Test blokuna daha çox kommunikativ yönlü, məntiqi yanaşma, ümumiləşdirmə aparmaq bacarığı tələb edən tapşırıqlar daxil edilmişdir. Tapşırıqlar bakalavrların xarici dil üzrə qazandıqları bilik, bacarıq və vərdişlərin üzə çıxarılmasına imkan vermişdir.

İmtahanın birinci mərhələsində Azərbaycan bölməsinin bakalavrlarına ingilis, alman, fransız, rus, ərəb və ya fars dilini, rus bölməsinin bakalavrlarına isə ingilis, alman və ya fransız dilini xarici dil kimi seçmək hüququ verilmişdir.

İmtahanın birinci mərhələsində iştirak edən və ayrı-ayrı xarici dilləri seçən bakalavrların sayı aşağıdakı cədvəldə göstərildiyi kimi olmuşdur.

Qəbul imtahanının birinci mərhələsində iştirak etmiş bakalavrların xarici dillər üzrə sayı:

	İngilis dili	**Alman dili**	**Fransız dili**	**Rus dili**
Azərbaycan bölməsi	8920	228	437	1794
Rus bölməsi	1104	34	25	–
Cəmi	10024	262	462	1794

İndi isə 2019-cu ildə bakalavrların **xarici dil (ingilis, alman, fransız və rus dilləri)** fənləri üzrə test tapşırıqlarına cavablarının bəzi mühüm məqamlarına dair ekspert şərhlərinə diqqət yetirək.

İmtahan nəticələrinin bütün xarici dil fənləri və bölmələr (Azərbaycan və rus bölmələri) üzrə, habelə test tapşırıqlarının çətinlik dərəcəsi və qabiliyyət göstəriciləri üzrə aparılmış elmi-metodiki təhlili bunu deməyə əsas verir ki, bakalavrların əksəriyyətinin xarici dil üzrə bilik səviyyəsi orta səviyyəyə yaxındır. Lakin ayrı-ayrı dillər və fəndaxili mövzular üzrə nəticələr fərqlidir.

İstifadə olunmuş test tapşırıqlarının çətinlik dərəcələri üzrə təhlili göstərir ki, bakalavrların əksəriyyəti asan və orta çətinlikli faktoloji test tapşırıqlarının cavablandırılmasında yaxşı, tətbiqyönlü, məntiqi düşüncə, ümumiləşdirmə bacarığı tələb edən orta çətinlikli və çətin test tapşırıqlarının cavablandırılmasında isə nisbətən zəif nəticə göstərmişdir.

Xarici dillər üzrə test bloklarındakı tapşırıqların mövzu və bölmələr üzrə paylanması zamanı onların, əsasən, praktiki və kommunikativ yönlü olması nəzərdə tutulmuşdur. Təklif edilən test tapşırıqlarının

məzmunu bakalavrların nəzəri materialı necə mənimsədiyini, praktiki dil bacarıq və vərdişlərinə hansı səviyyədə yiyələndiyini müəyyənləşdirməyə, onların söz ehtiyatını, oxuyub-anlama və dinləyib-anlama bacarıqlarını üzə çıxarmağa imkan vermişdir. Bakalavrlara hər bir xarici dil üzrə təqdim edilən test blokunda 25 tapşırıqdan 20-si qapalı formalı, 5-i isə açıq formalı idi. Hər bir xarici dil üzrə test blokuna daxil edilən 25 test tapşırığından 5-i mətn əsasında tərtib edilmiş və dinləyib-anlama bacarığını yoxlayan tapşırıqlardan, 5-i mətn əsasında tərtib edilmiş və oxuyub-anlama bacarığını yoxlayan tapşırıqlardan, 15-i isə leksik-qrammatik tapşırıqlardan ibarət olmuşdur.

Test blokundakı 20 qapalı formalı test tapşırığına bakalavrların cavabları qənaətbəxşdir. Belə ki, qapalı test tapşırıqlarının düzgün cavablandırılma göstəricisi ingilis dili üzrə 53.40% (o cümlədən Azərbaycan bölməsində 51.91%, rus bölməsində 65.40%), alman dili üzrə 49.33% (o cümlədən Azərbaycan bölməsində 49.03%, rus bölməsində 51.32%), fransız dilindən 54.21% (o cümlədən Azərbaycan bölməsində 53.88%, rus bölməsində 60.00%), rus dilindən isə Azərbaycan bölməsində 52.02%-dir. Rus bölməsində bakalavrların qapalı test tapşırıqlarını düzgün cavablandırma göstəricisi Azərbaycan bölməsindəkindən ingilis dili üzrə 13.49%, fransız dili üzrə 6.12%, alman dili üzrə isə 2.29% yuxarıdır.

Bakalavrların qapalı formalı 20 test tapşırığını düzgün cavablandırma faizləri aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir:

Bakalavrların qapalı formalı tapşırıqları düzgün cavablandırma faizləri (ortastatistik göstəricilər)

	İngilis dili	Alman dili	Fransız dili	Rus dili
Azərbaycan bölməsi	51.91	49.03	53.88	52.02
Rus bölməsi	65.40	51.32	60.00	–
Fənn üzrə ümumi	53.40	49.33	54.21	52.02

Bu nəticələri bakalavrların 2018-ci ildə keçirilmiş qəbul imtahanındakı nəticələri ilə müqayisə etdikdə, qapalı sualların düzgün cavablandırılma göstəricisinin ingilis və fransız dilləri üzrə bir qədər yüksəlməsi, alman və rus dilləri üzrə aşağı düşməsi aşkara çıxır. Qapalı formalı test tapşırıqlarının cavablandırılmasında ən yaxşı nəticə fransız dilindən imtahan verən bakalavrlara məxsusdur.

Xarici dil üzrə test blokuna daxil edilən açıq formalı test tapşırıqlarına bakalavrların cavabları o qədər də qənaətbəxş olmamışdır. Belə ki, açıq formalı test tapşırıqlarının düzgün cavablandırılma göstəricisi ingilis dili üzrə 41.72% (o cümlədən Azərbaycan bölməsində 41.01%, rus bölməsində 47.39%), alman dili üzrə 33.59% (o cümlədən Azərbaycan bölməsində 34.21%, rus bölməsində 29.41%), fransız dili üzrə 18.70% (o cümlədən Azərbaycan bölməsində 17.94%, rus bölməsində 32.00%), rus dili üzrə isə Azərbaycan bölməsində 26.66% olmuşdur. Bakalavrların xarici dillər üzrə açıq formalı test tapşırıqlarını düzgün cavablandırma faizləri 2018-ci ildəkinə nisbətən ingilis və alman dilləri üzrə xeyli yüksəlmiş, fransız və rus dilləri üzrə bir qədər aşağı düşmüşdür. İngilis dilindən imtahan verən bakalavrların açıq formalı tapşırıqları cavablandırmalarında 10.59%, alman dilindən isə 6.95% irəliləyiş müşahidə olunur.

Bakalavrların açıq formalı tapşırıqları düzgün cavablandırma faizləri (ortastatistik göstəricilər)

	İngilis dili	Alman dili	Fransız dili	Rus dili
Azərbaycan bölməsi	41.01	34.21	17.94	26.66
Rus bölməsi	47.39	29.41	32.00	–
Fənn üzrə ümumi	41.72	33.59	18.70	26.66

Cədvəldən göründüyü kimi, rus bölməsində imtahan verən bakalavrların açıq formalı test tapşırıqlarını düzgün cavablandırma göstəriciləri Azərbaycan bölməsinin bakalavrlarınkından ingilis dili üzrə 6.38%, fransız dili üzrə 14.06% yüksək, alman dili üzrə isə 4.80% aşağı olmuşdur. Açıq formalı test tapşırıqlarının cavablandırılmasında ən yaxşı nəticəni ingilis dilindən, ən zəif nəticəni isə fransız dilindən imtahan verən bakalavrlar nümayiş etdirmişlər.

Xarici dil üzrə test blokuna daxil olan qapalı və açıq formalı test tapşırıqlarının birlikdə düzgün cavablandırılma faizləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

Bakalavrların qapalı və açıq formalı tapşırıqları düzgün cavablandırma faizləri (ortastatistik göstəricilər)

	İngilis dili	Alman dili	Fransız dili	Rus dili
Azərbaycan bölməsi	49.73	46.07	46.69	46.95
Rus bölməsi	61.80	46.90	54.40	–
Fənn üzrə ümumi	51.06	46.18	47.11	46.95

Cədvəldən göründüyü kimi, 2019-cu ildə rus bölməsində imtahan verən bakalavrların bütün xarici dillərdən test tapşırıqlarını düzgün cavablandırma faizləri Azərbaycan bölməsinin bakalavrlarından daha yüksək olmuşdur.

Məlum olduğu kimi, xarici dillər üzrə test bloklarına ənənəvi olaraq oxuyub-anlama bacarığını yoxlayan bir mətn əsasında tərtib edilmiş 5 qapalı formalı tapşırıqdan ibarət oxu bloku daxil olunurdu. Bu ildən isə oxu bloku ilə yanaşı, ilk dəfə olaraq dinləyib-anlama bacarığını yoxlayan bir mətn (monoloq) əsasında tərtib olnmuş dinləmə bloku da daxil edilmişdir. Aşağıdakı cədvəldə həmin iki blokun cavablandırılma göstəriciləri əks olunur:

Bakalavrların oxu və dinləmə blokları üzrə tapşırıqları düzgün cavablandırma faizləri (ortastatistik göstəricilər)

	İngilis dili		Alman dili		Fransız dili		Rus dili	
	Oxu bloku	Dinləmə bloku	Oxu bloku	Dinləmə bloku	Oxu bloku	Dinləmə bloku	Oxu bloku	Dinləmə bloku
Azərbaycan bölməsi	51.61	40.42	55.44	40.35	58.81	37.35	53.37	44.49
Rus bölməsi	67.50	56.56	57.06	43.53	67.20	43.20	-	-
Bölmələr üzrə ümumi	53.36	42.20	55.65	40.76	59.26	37.66	-	-

Cədvəldən göründüyü kimi, oxuyub-anlama bloku üzrə düzgün cavablandırma göstəriciləri 53.36-59.26% intervalında, dinləyib-anlama bloku üzrə isə 37.66-44.49% intervalında olmuşdur. Oxuyub–anlama blokları üzrə nəticələr ümumilikdə test blokları üzrə nəticələrdən yüksəkdir. Dinləyib-anlama blokunun ilk dəfə tətbiq olunduğunu nəzərə alsaq, həmin blok üzrə nəticələri də qənaətbəxş saymaq olar.

İndi isə 2018-ci və 2019-cu illərin qəbul imtahanlarının nəticələri əsasında Azərbaycan və rus bölmələrindən olan bakalavrların xarici dil üzrə test bloklarını düzgün cavablandırma göstəricilərini müqayisə edək.

Bakalavrların xarici dil bloku üzrə tapşırıqları düzgün cavablandırma faizlərinin müqayisəsi (2018-ci və 2019-cu illər, faizlə)

Dillər / İllər	İngilis dili	Alman dili	Fransız dili	Rus dili
2018	47.24	47.83	48.16	51.31
2019	51.06	46.18	47.11	46.95
Fərq	3.82	1.65	1.05	4.36

Göründüyü kimi, bakalavrların nəticələri 2018-ci ildə fransız və rus dilləri üzrə, 2019-cu ildə isə ingilis və fransız dilləri üzrə o biri dillərə nisbətən daha yüksək olmuşdur.

Magistraturaya qəbul imtahanının birinci mərhələsində iştirak etmiş 12545 bakalavrdan 79.90%-i (10024 nəfəri) xarici dil kimi ingilis dilini, 14.30%-i (1794 nəfəri) isə rus dilini seçmişdir. Digər xarici dilləri seçənlər imtahan verən kontingentin təxminən 5.80%-ni təşkil etmişdir. Xarici dil kimi ingilis və rus dillərini seçən bakalavrlar imtahan verən kontingentin mütləq əksəriyyətini təşkil etsələr də, alman və fransız dillərini seçən bakalavrların da test tapşırıqlarını cavablandırmalarında müşahidə olunan spesifik cəhətlər, onların cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri ayrı-ayrı mövzulara aid test tapşırıqları üzərində bir qədər ətraflı dayanmağı, müvafiq statistik göstəricilər əsasında elmi-metodik təhlil aparmağı, nəticələr çıxarmağı və bəzi tövsiyələr verməyi məqsədəuyğun hesab edirik.

2019-cu ildə qəbul imtahanında xarici dil kimi ***ingilis dilini*** seçən bakalavrların sayı 10024 nəfər olmuşdur ki, bunun da 8920-si Azərbaycan bölməsinin, 1104-ü isə rus bölməsinin payına düşür. İngilis dili fənnindən təklif olunmuş test tapşırıqları bloku, əsasən, bakalavrların kommunikativ bacarıqlarını, leksika və qrammatika sahəsində biliklərini yoxlayan, onlardan təhliletmə, ümumiləşdirmə və məntiqi nəticə çıxarma bacarığı tələb edən tətbiqyönlü tapşırıqlardan, o cümlədən verilmiş sözlərin sinonim və antonimlərinin, eləcə də düzgün izahının tapılması, dialoqqurma, verilmiş cümlələrdən kiçik hekayənin tərtib edilməsi kimi leksik tapşırıqlardan və məchul növ, inkar söz və cümlə, əvəzlik, bağlayıcı, zaman formaları kimi qrammatik əsaslı tapşırıqlardan ibarət olmuşdur. Bunlarla yanaşı, qəbul imtahanında bakalavrlara oxuyub-anlama və dinləyib-anlama bacarıqlarını yoxlayan test tapşırıqları blokları da təqdim olunmuşdur.

Hər bir xarici dil öyrənən bakalavr həmin dildə ona təqdim olunmuş yazılı məlumatı oxuyub anlaya bilməli, öz fikrini yazılı və şifahi şəkildə sərbəst ifadə etməli, eşitdiyi informasiyanı adekvat şəkildə

qavramağı bacarmalıdır. Bu məzmunda olan test tapşırıqları onların oxuyub-anlama, dinləyib-anlama, yazı və danışıq qabiliyyətlərini qiymətləndirməkdə əhəmiyyətli rol oynayır.

2019-cu ildən etibarən ilk dəfə olaraq Ümumavropa Çərçivə Sənədinin tələblərinə əsasən dil öyrənmənin ən vacib komponentlərindən hesab edilən dinləmə bacarığının yoxlanılmasına yönəlmiş test tapşırıqları bloku da qəbul imtahanında yer almışdır. Bakalavrlara dinləyib-anlama üçün mətn və mətnlə bağlı olan 5 test tapşırığı təqdim olunmuşdur. Mətn bakalavrlar üçün iki dəfə səsləndirilmişdir. Tapşırıqlar isə mətnin əsas ideyasının müəyyən edilməsi, verilmiş cümlənin mətnə əsasən tamamlanması, mətnə görə düzgün fikirlərin seçilməsi istiqamətində olmuşdur.

İlk dəfə tətbiq olunmasına baxmayaraq, dinləyib-anlama ilə bağlı olan test tapşırıqlarının statistik nəticələri qənaətbəxş hesab edilə bilər. Belə ki, Azərbaycan bölməsi üzrə bakalavrların 40.42%-i, rus bölməsi üzrə isə 56.56%-i test tapşırıqlarını düzgün cavablandırmışdır. Hər iki bölmə üzrə ümumilikdə bu nəticə 42.20% təşkil edir. Rus bölməsi bakalavrlarının dinləmə bacarıqları Azərbaycan bölməsinin bakalavrlarından 16.14% yüksək olmuşdur.

Statistik göstəricilərə əsasən, bakalavrlar dialoqun komponentlərinin tamamlanması, sinonim, antonim, sözönü, modal feillər, əvəzlik, mürəkkəb tamamlıq, bağlayıcı, sual cümləsi, məchul növ ilə bağlı test tapşırıqlarını daha yaxşı cavablandırmışlar.

İmtahan nəticələrinin təhlili göstərir ki, bakalavrların oxu mətni əsasında tərtib olunmuş test tapşırıqlarına cavabları da qənaətbəxş hesab edilə bilər. Belə ki, ingilis dili üzrə mətn əsasında beş tapşırıqdan ibarət test blokunu bakalavrların orta hesabla 53.36%-i, o cümlədən Azərbaycan bölməsi üzrə 51.61%-i, rus bölməsi üzrə isə 67.50%-i düzgün cavablandırmışdır. Göründüyü kimi, rus bölməsində imtahan verən bakalavrların oxu mətni üzrə test blokunu cavablandırma göstəricisi də Azərbaycan bölməsində imtahan verən bakalavrların müvafiq göstəricisindən 16%-ə yaxın yüksəkdir.

Ümumilikdə, ingilis dili üzrə test blokunda təqdim edilən tapşırıqlardan 3-nün düzgün cavablandırılma göstəricisi 20-30%, 7-ninki 31-50%, 15-ninki isə 51-90% intervalındadır.

2019-cu ildə hər iki bölmə üzrə ümumilikdə bakalavrların 51.06%-i test tapşırıqlarını düzgün cavablandırmışdır. Müvafiq göstərici Azərbaycan bölməsində 49.73%, rus bölməsində isə 61.80%-dir. Azərbaycan bölməsi üzrə bakalavrların 51.91%-i, rus bölməsi üzrə isə 65.40%-i qapalı test tapşırıqlarına doğru cavab vermişdir. Hər iki bölmə üzrə ümumi göstərici 53.40%-dir. Açıq formalı test tapşırıqlarını cavablandırmada Azərbaycan bölməsi üzrə 41.01%, rus bölməsi üzrə isə 47.39%, hər iki bölmə üzrə ümumilikdə isə 41.72% nəticə qeydə alınmışdır.

2018-ci və 2019-cu illərin göstəricilərini müqayisə etsək, belə bir nəticəyə gəlmək olar ki, Azərbaycan bölməsinin bakalavrları verilmiş sualları əvvəlki ildəkindən 3.30%, rus bölməsi isə 8.28% yuxarı səviyyədə cavablandırmışdır. Ümumilikdə isə doğru cavablandırmada 3.82% artım müşahidə olunur. Qapalı test tapşırıqlarının doğru cavablandırılmasında Azərbaycan bölməsi üzrə 1.53%, rus bölməsi üzrə isə 7.27% artım özünü göstərir. Qapalı test tapşırıqlarının cavablandırılmasında ümumilikdə hər iki bölmə üzrə 2.13% artım müşahidə olunur. Açıq formalı test tapşırıqlarının cavablandırılmasında da rus bölməsinin bakalavrları daha yaxşı nəticə göstərmişlər. Belə ki, Azərbaycan bölməsində açıq formalı test tapşırıqlarını doğru cavablandırmanın statistikasında ötən ilə nəzərən 1.39% artım müşahidə olunmaqdadır. Rus bölməsində isə 12.31% artım qeydə alınıb. Azərbaycan və rus bölmələri üzrə ümumilikdə açıq formalı test tapşırıqları 10.59% artımla düzgün cavablandırılmışdır.

Mətn blokuna dair verilmiş test tapşırıqlarının cavablandırılmasında 2018-ci illə müqayisədə Azərbaycan bölməsi üzrə 12.66%, rus bölməsi üzrə 19.00% yuxarı nəticə müşahidə olunmaqdadır. Hər iki bölmə üzrə ümumilikdə isə 13.31% daha yüksək nəticə qeydə alınmışdır.

İndi isə imtahanda istifadə edilmiş bir neçə test tapşırığına və onların cavablandırılmasının statistik göstəricilərinə nəzər salaq.

Dinləyib-anlama mətni ilə bağlı verilmiş *A variantında 78 saylı (C və B variantlarında 78 saylı)* test tapşırığına diqqət yetirək:

Choose the correct statement according to the passage.

A) Verity studies two colours in eight different programmes.

B) Colours can influence our choices and health.

C) Verity is the person who designs products in pink and orange.

D) Pink or orange can attract customers' attention more than any other colour.

E) Colours can affect the people’s behaviour towards us.

Bu test tapşırığı bakalavrların dinləyib-anlama qabiliyyətini yoxlamağa yönəlmişdir. Onlar dinlədikləri mətndə verilmiş məlumata əsasən mətnin məzmununa uyğun gələn düzgün cümləni seçməlidirlər. 32.17%

bakalavr A bəndini, 26.40% bakalavr B bəndini, 19.37% bakalavr C bəndini, 13.47% bakalavr isə D bəndini seçmişdir. A distraktorunun bakalavrlar tərəfindən yüksək faizlə seçilməsinə səbəb rənglərin və onlara uyğun proqramların sayı ilə bağlıdır. Belə ki, mətndə söhbət hər proqramda iki rəng olmaqla səkkiz fərqli rəngin öyrənilməsindən gedir. A distraktorunda səkkiz müxtəlif proqramda iki rəngin öyrənilməsi qeyd olunur. A distraktorunda verilmiş rəqəmlər oxşar olsa da, onlar məlumatı olduğu kimi əks etdirmir. Düzgün cavab olan B bəndini seçən bakalavrların sayı isə 26.40% olmuşdur.

A variantında 80 saylı (D variantında 79 saylı) test tapşırığı da dinləmə mətni ilə bağlıdır. Burada bakalavrlardan mətnə əsasən cümlənin tamamlanması tələb olunur.

Complete the sentence according to the passage.

The knowledge of colour is of great importance because it helps consumers in … .

A) designing food packets

B) choosing the needed products

C) changing people's behaviour

D) making wrong choices

E) producing successful products

Test tapşırığında diqqəti çəkən məqam ondan ibarətdir ki, verilmiş cümlənin tamamlanması üçün konkret bir cümlənin yox, bütövlükdə mətnin eşidilib anlaşılması lazımdır. A distraktorunu 31.19%, E distraktorunu isə 18.34% bakalavr seçmişdir. Mətn istehlak mallarının istehsalında istehlakçıların psixologiya və stereotiplərini nəzərə alaraq bu və ya digər rəngin seçilməsi ilə bağlıdır. Mətnin ideya və məzmununa uyğun olan düzgün cavab B bəndidir. B cavabını seçmiş bakalavrların sayı 27.56% təşkil edir.

Oxuyub-anlama üzrə mətn blokunda verilmiş *A variantı, 94 saylı (C variantı, 92 saylı) test tapşırığına* nəzər salaq:

According to the passage, all of the following are true EXCEPT:

1. The landscapes of New Zealand and Australia are alike.
2. The remnants of ancient Eastern practices have already disappeared.
3. British settlers came to Australia and New Zealand hundreds of years ago.
4. Australia and New Zealand are at a great distance from each other.

A) 1, 2 B) 3, 4 C) 2, 3 D) 1, 4 E) 2, 4

Verilmiş test tapşırığında mətnə əsasən doğru olmayan fikrin seçilməsi tələb olunur. Seçim tipli bu test tapşırığında verilmiş fikirlərdən ikisi mətnlə səsləşmir. Bu tapşırığı doğru cavablandırmaq üçün bakalavrlar mətni diqqətlə oxumalı, mətndə əksini tapmış məlumatın verilmiş cümlələrlə uyğunluq təşkil edib-etməməsini araşdırmalıdırlar. Bakalavrların 22.82%-i A bəndini seçməklə tapşırığı doğru cavablandırmağa müvəffəq olmuşdur. 26.67% bakalavr B distraktorunu, 20.09% bakalavr isə C distraktorunu seçmişdir. D və E distraktorları isə müvafiq olaraq 13.83% və 13.15% seçilmişdir.

Test tapşırıqlarına diqqətlə nəzər salsaq, görərik ki, onlardan bəzilərini yerinə yetirmək üçün hər hansı faktoloji bilik kifayət etmir. Xüsusən leksika bölməsinə aid bəzi tapşırıqlar verilənlərin tam qavranılmasını və bu qavranılmış məlumat əsasında səbəb-nəticə, ardıcıllıq, zaman əlaqəsinin tapılmasını tələb edir. Bu, əsasən, mətn tərtibi ilə bağlı olan tapşırıqlarda öz əksini tapır. Bu məzmunlu *B variantı 100 saylı* test tapşırığına nəzər salaq:

Make up a story.

1. "I never ask a gentleman to pay me money," the tailor replied.
2. "Well, after some time I no longer think he is a gentleman."
3. A man met his tailor in the street and stopped him.
4. "Then what do you do if the gentleman doesn't pay?"
5. "Why didn't you remind me to pay you?"
6. "I quite forgot to pay you for the suit which you made for me," he said.

Açıq formalı bu test tapşırığına bakalavrların cəmi 17.70%-i doğru cavab vermişdir. 30.56% bakalavr tapşırığı cavablandırmaqdan imtina etmişdir. Bu cür tapşırıqların yerinə yetirilməsində fikirlərin məntiqi ardıcıllığının müəyyən olunması mühüm rol oynayır. Burada doğru ardıcıllıq 3, 6, 5, 1, 4, 2 şəklində olmalıdır.

Qəbul imtahanında xarici dil kimi ***alman dilini*** seçən bakalavrların sayı 262 nəfər olmuşdur ki, bunun da 228-i Azərbaycan bölməsinin, 34-ü isə rus bölməsinin payına düşür.

İmtahan nəticələrinin təhlili göstərir ki, bakalavrlar inkar sözünün seçilməsi, sinonim, dialoqun qurulması, bağlayıcı, düzgün sual cümləsinin seçilməsi, verilmiş cümlənin məntiqi tamamlanması, əvəzlik, mətn tərtibi mövzularına aid test tapşırıqlarını asanlıqla cavablandıra bilmişlər. Mətn əsasında tərtib olunmuş test

tapşırıqlarına nəzər saldıqda isə görürük ki, mətnə görə düzgün fikirlərin seçilməsi, mətndən seçilmiş hər hansı cümlənin tamamlanması, mətn əsasında verilmiş sualın cavablandırılması mövzusunda olan test tapşırıqları 60-70% aralığında düzgün yerinə yetirilmişdir. Mətnin əsas ideyasının müəyyənləşdirilməsi və mətndə seçilərək verilmiş sözün mənasının tapılmasına aid test tapşırıqları isə 30-40% aralığında düzgün cavablandırılmışdır.

İmtahan nəticələrindən bu qənaətə gəmək olar ki Azərbaycan bölməsində bakalavrların 46.07%-i rus bölməsində isə 46.94%-i uğurlu nəticə göstərmişdir. Hər iki bölmə üzrə bu göstərici 46.18% təşkil edir. Açıq formalı test tapşırıqlarının cavablandırılmasında Azərbaycan bölməsi üzrə 34.21%, rus bölməsi üzrə 29.41%, ümumilikdə isə 33.59% nəticə qeydə alınmışdır. Azərbaycan bölməsi qapalı formalı test tapşırıqlarını 49.03%, rus bölməsi isə 51.32% düzgün cavablandırmağa müvəffəq olmuşdur. Hər iki bölmə üzrə ümumlikdə bu göstərici 49.33% təşkil edir.

2019-cu ildən ilk dəfə tətbiq olunan dinləyib-anlama bacarığının qiymətləndirilməsinə yönəlmiş test tapşırıqlarının cavablandırılma göstəricisi də qənaətbəxş hesab edilə bilər. Dinləmə bloku üzrə Azərbaycan bölməsi üzrə 40.35% rus bölməsi üzrə isə 43.53% nəticə qeydə alınmışdır. Hər iki bölmə üzrə bakalavrların 40.76%-i test tapşırıqlarını doğru cavablandırmışdır.

Oxu mətni blokuna dair statistik göstəricilərə nəzər salsaq, görürük ki, Azərbaycan bölməsinin bakalavrlarının 55.44%-i, rus bölməsinin bakalavrlarının 57.06%-i test tapşırıqlarına doğru cavab vermişdir. Hər iki bölmə üzrə ümumilikdə 55.65% bakalavr uğurlu nəticə göstərmişdir.

Bununla belə, bir neçə test tapşırığı bakalavrlar tərəfindən çətinliklə cavablandırılmışdır. Həmin tapşırıqlar aşağıdakılardır:

Azərbaycan bölməsi, D variantı, 83 saylı (C variantı, 83 saylı) test tapşırığı.

Wählen Sie die richtige Variante aus.

Die beiden Delegationen verhandeln ... eine Änderung des Grenzverlaufs.

A) auf B über C) an D) in E) von

Test tapşırığına bakalavrların təxminən 20%-i doğru cavab vermişdir. Bakalavrların 27.27% E distraktorunu, 25.45%-i isə A distraktorunu seçmişdir. Bu test tapşırığında müvafiq sözönü işlədərək cümlənin mənasını tamamlamaq tələb olunur. Cümlə "İki nümayəndə heyəti sərhəd xəttində dəyişiklik barədə danışıqlar aparır" şəklində anlaşılır. Belə başa düşmək olar ki, bakalavrlar verilmiş sözönülərin mənalarını anlamamış və "*verhandeln"* feilinin hansı sözönü ilə işləndiyini müəyyənləşdirə bilməmişlər. Düzgün cavab B bəndidir.

Azərbaycan bölməsi, D variantı, 89 saylı test tapşırığı.

Vollenden Sie den Satz.

Fidan war hungrig und möchte ... .

A) das Lamm füttern
B etwas zubereiten
C) den Haushalt führen
D) das Geschirr waschen
E) ihre Freundin besuchen

Test tapşırığına bakalavrların 34.55%-i doğru cavab vermişdir. 36.36% bakalavr A distraktorunu seçmişdir. Bu test tapşırığında bakalavrlardan tələb olunur ki, cümləni məntiqi baxımdan tamamlasınlar. Cümlə belə tərcümə olunur: "Fidan ac idi və ... ." Düzgün cavab B bəndidir. B bəndinə əsasən, cümlə bu şəkildə tamamlanır: "Fidan ac idi və nəsə hazırlamaq istəyirdi". A bəndində isə deyilir ki, o, rəfiqələrinə baş çəkmək istəyirdi.

Azərbaycan bölməsi, B variantı, 98 saylı test tapşırığı.

Wählen Sie die richtigen Varianten aus:

Die Nase voll haben

1. Vor j-m Angst haben
2. Etwas satt haben
3. Krank sein
4. Von etwas genug haben
5. J-n streng tadeln

Açıq formalı bu test tapşırığına bakalavrların 8.62%-i doğru cavab vermiş, 18.97% bakalavr test tapşırığını cavablandırmaqdan imtina etmiş, 72.41% bakalavr isə digər cavab variantlarını seçmişdir. Bu test tapşırığında bakalavrlardan tələb olunur ki, "*Die Nase voll haben" (nədənsə bezmək)* ifadəsinin mənasına yaxın olan ifadələri seçsinlər. "*Etwas satt haben"* və "*von etwas genug haben"* (yəni 2 və 4) düzgün

cavabdır. Hər iki ifadə "*bezmək, cana gəlmək*" mənasını verir. "*Vor j-m Angst haben"- nədənsə qorxmaq*, "*krank sein"- xəstə olmaq*, "*j-n streng tadeln" - nədənsə çəkinmək* deməkdir. Beləliklə, düzgün cavab 2 və 4-cü variantlardır.

Azərbaycan bölməsi, B variantı, 99 saylı test tapşırığı.

Wählen Sie aus diesen Sätzen diejenigen, in denen die Handlung früher passierte:

1. Ich konnte diese Zeitschrift nirgends finden.
2. Was schreibt ihr?
3. Sie kommen rechtzeitig zur Konferenz.
4. Wir warten lange auf die Straßenbahn.
5. Hast du heute gut gefrühstückt?

Açıq formalı bu test tapşırığına bakalavrların 12.07%-i doğru cavab vermiş, 27.59% bakalavr test tapşırığını cavablandırmaqdan imtina etmiş, 60.34% bakalavr isə digər variantları seçmişdir. Bu test tapşırığında bakalavrlardan tələb olunur ki, zaman baxımından daha əvvəl baş vermiş hadisələri seçsinlər. "*Ich konnte diese Zeitschrift nirgends finden"* cümləsi "*Mən bu qəzetləri heç yerdə tapa bilmədim"* mənasını verir. "*Hast du heute gut gefrühstückt?"* isə "*Səhər yeməyini yaxşı yemisənmi?*" deməkdir. Beləliklə, düzgün cavab 1 və 5-ci bəndlərdir.

Dinləmə mətninə dair test tapşırıqlarının cavablandırılmasına nəzər salsaq, görərik ki, bakalavrlar mətnin əsas ideyasının müəyyənləşdirilməsini tələb edən test tapşırığını cavablandırmaqda çətinlik çəkmişlər.

A variantı, 80 saylı test tapşırığı.

Worum geht es hauptsächlich im Text?

A) Um die psychischen Bestrafung der Eltern
B) Um die Probleme moderner Jugendlichen
C) Um schlechte Gewohnheiten der heutigen Jugend
D Um die Pflicht und Schuldigkeit der Eltern
E) Um Pünktlichkeit und Ordnungssinn der Jugend

Test tapşırığına bakalavrların cəmi 5.17%-i D bəndini seçməklə düzgün cavab vermişdir. 44.83% bakalavr B distraktorunu, 22.41% bakalavr C distraktorunu, 15.52% bakalavr isə A distraktorunu seçmişdir. Mətnin əsas ideyası valideynlərin vəzifə və borclarıdır. B distraktorunda verilmiş fikir, yəni indiki gənclərin problemləri haqqında mətndə söhbət açılsa da, bu, mətnin əsas ideyası deyildir. C distraktoru isə mətnə əsasən doğru cavab deyil.

Bu test tapşırığından fərqli olaraq, C variantı, 77 saylı test tapşırığını 85.96% bakalavr C bəndini seçməklə doğru cavablandırmışdır. Test tapşırığına nəzər salaq:

Welcher Gedanke passt zum Text?

A) Pünktlichkeit und Ordnungssinn sind keine nötigen Faktoren bei der Erziehung.
B) Psychische Strafen sind die Hauptmotive bei der Kindererziehung.
C Man soll die Kinder zu Gerechtigkeit, Freiheit und Wahrheit erziehen.
D) Über schlechte Gewohnheiten sollen die Kinder nicht wissen.
E) Wenn man dem Kind alles verbietet, dann erreicht man gute Ergebnisse.

Bakalavrlardan tələb olunur ki, dinlədikləri mətnə əsasən verilmiş fikirlərdən düzgün olanını seçsinlər. C bəndinə əsasən, "*uşaqları düzgünlüyə, azadlığa və həqiqəti söyləməyə öyrətməliyik"*. Bu fikir həqiqətən də mətndə öz əksini tapır. Beləliklə, düzgün cavab C bəndidir.

B variant, 80 saylı test tapşırığına nəzər salaq:

Was ist das Ziel der Erziehung?

A) alles den Kindern zu verbieten
B die Kinder auf das Leben vorzubereiten
C) unzufriedene Gesichter der Eltern zu erreichen
D) die von den Eltern aufgestellten Regeln um jeden Preis befolgen lassen
E) die Kinder mit Schlagen zu bestrafen

25.86% bakalavr B bəndini seçməklə tapşırığı düzgün cavablandırmışdır. 27.59% bakalavr D distraktorunu seçmişdir. Test tapşırığında tərbiyənin məqsədi soruşulur. D distraktorundakı fikir, yəni valideynlərin qoyduğu qaydalara nəyin bahasına olursa-olsun, riayət etmək tərbiyənin məqsədi deyil. B bəndindəki fikir– uşaqları həyata hazırlamaq isə birbaşa tərbiyənin məqsədinə daxildir.

2019-cu ildə 462 bakalavr magistraturaya qəbul imtahanı verərkən xarici dil kimi **fransız dilini** seçmişdir. Bunlardan 437 nəfəri Azərbaycan bölməsində, 25 nəfəri isə rus bölməsində imtahan verərək öz biliklərini nümayiş etdirmişdir.

Ənənəvi olaraq hər il imtahan nəticələri mütəxəssislər tərəfindən geniş təhlil edilir, bakalavrlar tərəfindən yerinə yetirilən test tapşırıqlarının nəticələri statistik olaraq araşdırılır, zəif nöqtələr və çatışmazlıqlar üzə çıxarılır. Əvvəllər olduğu kimi, 2019-cu ildə də bakalavrların bilik və bacarıqlarının müəyyən məqamlarda qənaətbəxş olmaması aşkara çıxır. Şübhəsiz, bunun müəyyən səbəbləri vardır. Belə ki, kifayət qədər qrammatik və leksik biliyə yiyələnməyən bakalavrlar bu cür test tapşırıqlarını yerinə yetirərkən səhvə yol verir, bəzən də sadəcə olaraq, lazımınca diqqətli olmurlar. İmtahanda bakalavrların xeyli hissəsinin zəif nəticə göstərmələrinin müəyyən məntiqi və subyektiv əsasları var. Bunlar sırasında aşağıdakıları göstərə bilərik:

– qəbul imtahanında xarici dil kimi fransız dilini seçən bakalavrlar universitet dövründə xarici dil sahəsində kifayət qədər bilik və bacarıqlara yiyələnmirlər və imtahana qısamüddətli hazırlıq ərzində bunu etmək praktiki olaraq mümkün olmur;
– test tapşırıqlarını yerinə yetirərkən xüsusi olaraq diqqətli olmaq tələb olunduğu halda, bəzən bu, baş vermir, seçim və uyğunluq tipli test tapşırıqlarında cavab sona qədər araşdırılmır və yanlışlığa yol verilir;
– imtahan vaxtından səmərəli istifadə olunmur və bu, nəticəyə təsir göstərir;
– müqayisə və ümumiləşdirmə tələb edən test apşırıqlarının yerinə yetirilməsi zamanı ana dili ilə müqayisədə fransız dilində cümlədə söz sırasının və cümlə strukturunun fərqli olması bakalavrların imtahan nəticəsinə mənfi təsirini göstərir.

Bakalavrların mətn əsasında tərtib edilmiş beş tapşırıqdan ibarət oxuyub-anlama blokuna cavabları qənaətbəxş, yəni orta hesabla, 59.26% olmuşdur.

Magistraturaya qəbul imtahanının birinci mərhələsində bakalavrların xarici dillər üzrə eşidib-anlama bacarıqlarını yoxlamaq üçün istifadə olunan mətn əsasında hazırlanmış test tapşırıqları onların bu istiqamətdəki bacarıqlarını qiymətləndirməkdə əhəmiyyətli rol oynayır. Dinləmə mətnlərinin səsyazması ekspertlər tərəfindən hazırlanmış və seçilmiş mətn imtahanda iki dəfə səsləndirilmişdir. Bakalavrlara mətn və mətnlə bağlı olan beş test tapşırığı təqdim olunmuşdur. Tapşırıqlar mətnin məzmun və ideyası ilə bağlı idi. Bununla yanaşı, cümlə tamamlama, doğru fikrin seçilməsi məhz mətnlə əlaqələndirilmişdir.

İlk dəfə tətbiq olunmasına baxmayaraq, dinləyib-anlama ilə bağlı olan test tapşırıqlarının statistik nəticələri qənaətbəxş hesab edilə bilər. Ümumi nəticəyə nəzər salsaq, 37.35% bakalavr Azərbaycan bölməsi üzrə, 43.20% bakalavr isə rus bölməsi üzrə test tapşırıqlarının öhdəsindən uğurla gəlmişdir.

İndi isə bir neçə test tapşırığına nəzər salaq.

Azərbaycan bölməsi üzrə A variantı, 76 saylı test tapşırığı.

Quels sont les inconvenients des livres numériques selon les opposqnts?

1. La qualité des livres numériques parfois n'est pas bonne.
2. Les livres numériques prennent beaucoup de place
3. Les livres numériques ne sont pas commodes
4. La baterie des livres numériques se déchargent vite
5. Les livres numériques n'enrichissent pas notre vocabulaire

A) 3, 5 B) 1, 4 C) 2, 3 D) 2, 4 E) 1, 5

Bu, dinləmə blokuna aid test tapşırıqlarındandır. Tapşırığı yerinə yetirmək üçün bakalavrlardan mətni kifayət qədər diqqətlə dinləmək və başa düşdükdən sonra onu cavablandırmaq tələb olunur. Əslində, bu tip test tapşırıqlarının birinci dəfə tətbiq olunması bakalavrlar üçün müəyyən çətinlik yaratmışdır. Dediklərimizə əyani sübut olaraq bakalavrların cavablarına baxmaq yetərlidir. Belə ki, düzgün cavabı (B bəndi) onların 19%-i seçmiş, 21%-i A bəndini, 35%-i isə C bəndini seçmişdir. Bakalavrların dinləmə vərdişlərinin nisbətən aşağı səviyyədə olması və mətni tam başa düşməmələri nəticənin ürəkaçan olmamasına şərait yaratmışdır. Test tapşırığının şərtində (bəlkə də bakalavrların əksəriyyəti şərti düzgün başa düşməmişdir) elektron kitabların hansı çatışmaz cəhətlərinin olmasını tapmaq tələb olunur. 1-ci və 4-cü cavab variantları həmin şərtə uyğundur, yəni müvafiq olaraq "bəzən elektron kitabların keyfiyyəti yaxşı olmur" və "elektron kitabların enerji bloku tez boşalır" düzgün cavablardır. Yerdə qalan cavablar heç cür düzgün cavab kimi seçilə bilməz.

Azərbaycan bölməsi üzrə A variantı, 77–ci test tapşırığı da bu qəbildən olan tapşırıqlardandır.

Quel est l'argument le plus important du livre de papier selon le texte d'écoute?

A) Un livre de papier est toujours de mauvaise qualité.
B) Un livre de papier n'est pas bien imprimé.
C) Un livre de papier contient plus d'informations qu'un livre numérique.
D) Un livre de papier a une valeur culturelle.
E) Un livre de papier est une nouvelle invention.

Tapşırığın şərtində dinləmə mətninə uyğun olaraq kağız kitabların vacib xüsusiyyətinin hansı olmasını tapmaq tələb olunur. Bakalavrların əksəriyyəti düzgün variant kimi C bəndini (43.64%), 20%-i isə D bəndini seçmişdir. C bəndini düzgün tərcümə etməklə test tapşırığının cavabını tapmaq o qədər də çətinlik törətməməli idi. Yəni "kağız kitablarda elektron kitablardan daha çox məlumat var" fikri yanlış, amma "kağız kitabın mədəni dəyəri var" cavabı birmənalı olaraq doğrudur. Beləliklə, düzgün cavab D bəndidir. Burada bakalavrlardan kifayət qədər söz ehtiyatına malik olmaq tələb olunur.

Azərbaycan bölməsi üzrə A variantı, 96-cı test tapşırığı.

Choisissez les bonnes réponses :

Comment demande-t-on l'orientation?

1. C'est à combien de km?
2. La rue V. Hugo, c'est par là?
3. Le cinéma est à combien de minutes à pied?
4. Vous avez l'heure s'il vous plaît?
5. Combien de minutes y a-t-il dans une heure?

Bu test tapşırığı açıq formalı test tapşırıqlarındandır və verilmiş suala düzgün cavab ola biləcək variantları seçmək tələb olunur. Tapşırığın şərtinə uyğun olaraq müəyyən məkanla bağlı istiqaməti öyrənmək üçün verilən suala cavablar seçilməlidir. Bakalavrların bu test tapşırığına verdikləri cavab belə olmuşdur: 11.82% doğru, 72.73% isə yanlış cavab seçmişdir. Cavab variantlarına fikir versək, görərik ki, 1, 2 və 3-cü variantlarda verilmiş "Neçə kilometr olar?", "Viktor Hüqo küçəsi buradır?" və "Kinoteatra piyada nə qədər vaxta getmək olar?" cümlələri doğru cavablardır. Halbuki, 4 və 5-ci variantlardakı "Saatınız varmı, yaxud saat neçədir, zəhmət olmasa?" və "Bir saatda neçə dəqiqə var?" variantları heç bir vəchlə doğru cavablar kimi seçilə bilməz. Bu test tapşırığının düzgün cavablandırılmasının şərtlərindən biri və zənnimizcə, ən əsası leksik bazanın yetərli olmasıdır.

Azərbaycan bölməsi üzrə A variantı, 100-cü test tapşırığı.

Mettez le dialogue en ordre :

1. – Non, il attend. Les réponses sont toujours négatives. C'est très difficile!
2. – Qu'est-ce qu'il fait, ton frère?
3. – Alors, il ne travaille pas?
4. – Pour l'instant, il envoie des CV à droite et à gauche, mais …
5. – Écoute, mon père cherche un informaticien pour son entreprise. Dis-lui de l'appeler !

Verilmiş test tapşırığı dialoqqurma bölümünə aiddir və bakalavrdan verilmiş dialoqu düzgün sıralamaq tələb olunur. Seçilmiş cavabların təhlili göstərir ki, kifayət qədər söz ehtiyatına malik olmamaq və hərəkətlər arasında məntiqi ardıcıllığı düzgün qiymətləndirməmək səbəbindən bakalavrlar doğru cavabı seçməkdə çətinlik çəkmişlər. Test tapşırığına verilən cavablar belə olmuşdur: düzgün cavabı (1, 2, 3) 13.64%, yanlış cavabı 64.55% seçmişdir. Cümlələri diqqətlə oxumaq və fikirlər arasındakı ardıcıllığı düzgün tapmaqla uğur qazanmaq olar.

Azərbaycan bölməsi üzrə A variantı, 87-ci test tapşırığı.

Complétez le texte.

Le français est parlé sur les cinq continents du monde: en Afrique, en Amérique du Nord, en Asie, en Australie, en Europe, mais aussi au Québec, en Suisse, en Belgique, en Guyane, en Nouvelle-Calédonie, etc. Il est parlé dans 37 pays. Il y a souvent des réunions des pays francophones. Grâce au français les chefs d'Etats et de gouvernements francophones se réunissent régulièrement. …

A) L'anglais est la première langue enseignée dans le monde.
B) La réunion de la communauté des Etats indépendants s'est passée il y a deux ans.
C) On ne parle pas français sur tous les continents.
D La prochaine réunion de la francophonie se déroulera à Tunis.
E) Le français est la première langue parlée dans le monde.

Bu test taprığı mətnin tamamlanması bölməsinə aiddir və onun şərtində aydın şəkildə verilmiş mətni tamamlamaq tələb olunur. Nə üçün test tapşırığına verilən cavablar bütün variantlar üzrə paylanmışdır? Bakalavrlar bir şeyi yadda saxlamalıdırlar ki, magistraturaya qəbul imtahanı verərkən əsas tələb kifayət qədər söz ehtiyatına malik olmaqdır. Bu olmazsa, yaxşı nəticə gözləmək, ən azı, sadəlövhlükdür. Mətn diqqətlə oxunmalı və tamamilə başa düşüldükdən sonra variantlara nəzər salınmalıdır. Tamamilə əminik ki, faizlərin bu cür paylanmasına əsas səbəb sözlərin mənasını anlamamaqdır. Əks təqdirdə, düzgün cavab (D bəndi – 11.82%) seçilməli idi. Mətndə fransız dilinin beynəlxalq səviyyədə nüfuzu və bir çox dünya ölkələrində danışılması, fransız dilli ölkələrdə tez-tez toplantıların keçirilməsi və bu dilin sayəsində fransız dilli dövlət və hökumət rəhbərlərinin müntəzəm olaraq bir araya gəlməsindən bəhs edilir. Şərtə görə, mətni məntiqi olaraq tamamlamaq tələb olunur. Diqqətli bakalavr D bəndini, yəni "frankofoniyanın növbəti iclası Tunisdə keçiriləcək" cavabını seçməli idi. Digər variantlarda, konkret olaraq A bəndində ingilis dilinin ən çox tədris olunan dil olmasından, B bəndində MDB ölkələrinin toplantısının iki il öncə baş tutmasından, C bəndində heç də bütün ölkələrdə fransız dilində danışılmamasından və nəhayət, E bəndində fransız dilinin dünyada danışılan birinci dil olmasından bəhs edilir. Demək, sonuncular doğru cavab kimi seçilə bilməz.

Azərbaycan bölməsi üzrə C variantı, 97-ci test tapşırığı.

Choisissez les contraires de la phrase :

C'est une personne ponctuelle.

1. C'est une personne qui vient toujours en retard.
2. C'est une personne négligente.
3. C'est une personne très attentive.
4. C'est une personne inexacte.
5. C'est une personne qui fait tout à temps.
6. C'est une personne assez distraite.

Bu açıq formalı test tapşırığı antonimlər bölməsinə aiddir və bakalavrlardan verilmiş cümləyə antonimlik təşkil edən variantları seçmək tələb olunur. Aydın məsələdir ki, yetərincə söz ehtiyatına malik olmayan bakalavrlara bu test tapşırığını doğru cavablandırmaq asan deyildir. Şərt tələb edir: verilmiş cümləyə antonim olan variantları seçin. Bakalavrların əksəriyyəti (77.06%) yanlış variantları seçmişdir, halbuki doğru cavab 1, 2, 4, 6 variantlarıdır ki, onları bakalavrların cəmi 3.67%-i secmişdir. Test tapşırığını təhlil edək:

Bu, punktual adamdır.

1. Bu adam həmişə gecikir.
2. Bu, laqeyd adamdır.
3. Bu, çox diqqətcil adamdır.
4. Bu, qeyri-dəqiq bir adamdır.
5. Bu, hər şeyi zamanında edən birisidir.
6. Bu, çox huşsuz adamdır.

Variantları bu cür tərcümə edə bilən bakalavrın yanlış cavab seçməsi mümkün deyil. Belə ki, "çox diqqətcil" və "hər şeyi zamanında edən bir şəxs" punktual adama əkslik deyil, oxşarlıq təşkil edə bilər.

Rus bölməsində də həmin tapşırığın (A variantı, 99-cu test tapşırığının) doğru cavabını yalnız bakalavrların 16.67%-i tapmışdır. Bu test tapşırığının nə üçün çətin hesab edilməsini başa düşmək olmur. Əslində, bu test tapşırığı o qədər də çətin deyil, əksinə, asan olmalı idi. Gürünür, bakalavrların kifayət qədər söz ehtiyatı olmadığına görə bu tip tapşırıqlar onlara çətin gəlmişdir.

Rus bölməsi üzrə A variantı, 78-ci test tapşırığı.

Quelles affirmations correspondent au contenu du texte d'écoute?

1. Actuellement il y a beaucoup de discussions concernant les livres numériques.
2. A la différence des livres traditionnels les livres numériques sont peu commodes.
3. Un livre numérique peut contenir toute une grande bibliothèque.
4. Les livres numériques sont beaucoup moins chers que les livres traditionnels.
5. Les livres numériques prennent beaucoup de place.

A) 3, 5 B 1, 3, 4 C) 2, 3, 4 D) 1, 4, 5 E) 1, 5

Bu test tapşırığı dinləmə mətni blokuna aiddir və tapşırığın şərtində hansı təsdiq fikirlərin mətnin məzmununa uyğun gəldiyini seçmək tələb olunur. Etiraf etmək lazımdır ki, bu test tapşırığı kifayət qədər diqqət və bilik tələb edən testlərdəndir. Cavablarla bağlı statistika da bunu əyani olaraq ortaya qoymuşdur. Belə ki, düzgün cavabı (B bəndi) bakalavrlardan heç kim seçməmişdir və nəticə 0.00% olmuşdur. 16.67% A bəndini, 33.33% C bəndini, 50.00% isə D bəndini seçmişdir. Əlbəttə, hansi variantların testin məzmununa uyğun gəldiyini dəqiq seçmək üçün bakalavrlarda dinləmə bacarıqlarının yüksək səviyyədə olması və leksik bazanın yetərli olması vacib şərtlərdəndir. Bu test tapşırığının düzgün cavabı B (1, 3, 4) bəndidir. Belə ki, 2-ci variantdakı "A la difference des livres traditionnels les livres numériques sont peu commodes", yəni "ənənəvi kitablardan fərqli olaraq, elektron kitablar o qədər də rahat deyil" fikri qətiyyən mətnin məzmununa uyğun gəlmir. Eyni fikir 5-ci variantdakı "Les livres numériques contiennent beaucoup de place", yəni "Elektron kitablar daha çox yer tutur" cümləsinə də aiddir. Dünyagörüşu və normal məntiqi olan bakalavr heç bir vəchlə bu fikri məqbul hal kimi qəbul edə bilməz. 1, 3 və 4-cü variantlarda müvafiq olaraq "Actuellement il y a beaucoup de discussions concernant les livres numériques", yəni "Hal-hazırda elektron kitablarla bağlı çoxlu müzakirələr aparılır", "Un livre numerique peut contenir toute une grande bibliotheque", yəni " Bir elektron kitabda bütöv bir böyük kitabxananı yerləşdirmək olar" və "Les livres numériques sont beaucoup moins chers que les livres traditionnels", yəni "Elektron kitablar ənənəvi kitablardan xeyli ucuzdur" fikirləri mətnin məzmununa tam uyğundur. Beləliklə, test tapşırığının düzgün cavabı B (1, 3, 4) bəndidir.

Rus bölməsi üzrə A variantı, 80-ci test tapşırığı.

Complétez la phrase d'après le texte d'écoute.

Les partisans des livres numériques … .

A) veulent vendre plus de livres numériques
B) pensent qu'ils sont très chers
C croient qu'ils présentent beaucoup d'avantages
D) sont pour la suppression de tous les livres numériques
E) sont pour l'utilisation des livres traditionnels

Bu test tapşırığı dinləmə mətni bölməsinə aiddir və bakalavrlardan yüksək dinləmə və anlama vərdişləri tələb edir. Tapşırığın şərti belədir: Mətnə uyğun olaraq cümləni tamamlayın. "Les partisans des livres numériques ... (elektron kitabların tərəfdarları ...) və sonra cümlə tamamlanmalıdır. Bir faktı vurğulamaq yerinə düşərdi ki, bu test tapşırığı da kifayət qədər diqqət və bilik tələb edən tapşırıqlardandır. Cavablarla bağlı statistika da bunu əyani olaraq əks etdirmişdir. Belə ki, düzgün cavabı (C bəndi) bakalavrların az bir hissəsi seçmişdir və nəticə 16.67% olmuşdur. 16.67% B bəndini, 16.67%-i D bəndini, 50.00% isə E bəndini seçmişdir. Cavab variantlarından A, B, D, E, yəni müvafiq olaraq "veulent vendre plus de livres numériques" - "daha çox elektron kitab satmaq istəyirlər" fikri məntiqlə düzgün sayıla bilər, amma verilmiş dinləmə mətninin məzmununa uyğun deyil, demək, bakalavrdan mətni diqqətlə dinləmək və məqbul variantı seçmək tələb olunur. "pensent qu'ils sont très chers" – "düşünürlər ki, onlar daha bahadır" fikri məzmuna heç cür uyğun deyil, digər variantdakı "sont pour la supression de tous les livres numériques" - "bütün elektron kitabların ləğv edilməsinin lehinədirlər" fikri isə qətiyyən düzgün deyil və cavab kimi götürülə bilməz. Nəhayət, "sont pour l'utilisation des livres traditionnels" – "ənənəvi kitabların istifadəsinin tərəfdarlarıdır" fikri də tamamilə əks məna verir və nəticə etibarilə düzgün sayıla bilməz. C bəndində "croient qu' ils présentent beaucoup d'avantages", yəni "hesab edirlər ki, onlar çox üstünlüklərə malikdir" fikri isə mətnin məzmununa tam uyğundur və beləliklə, doğru cavabdır. Təkrarən bildiririk ki, bu tip test tapşırıqları bir qədər çətin hesab edilə bilər, amma magistratura səviyəsinə qəbul olmağa iddialı olan bakalavrlar kifayət qədər hazırlıqlı olmalıdırlar.

Rus bölməsi üzrə A variantı, 97-ci test tapşırığı.

Choisissez les équivalents de la phrase :

On l'oblige à faire cette tâche.

1. Il est obligé de faire ce travail.
2. On ne le force guère à faire ce travail.
3. Il est contraint de faire ce travail.
4. Il veut faire ce travail volontiers.
5. Il est forcé de faire ce travail.
6. Il n'a pas envie de faire ce travail.

Bu test tapşırığı verilmiş cümləyə ekvivalent olan variantların seçilməsini tələb edir. Bu test tapşırığının statistikasına fikir verdikdə məlum olur ki, bakalavrların yalnız 16.67%-i düzgün variantı seçmişdir. Bəs test tapşırığını çətin edən səbəblər hansılardır? Səbəblər sırasında kifayət qədər diqqətli olmamaq, söz ehtiyatının zəif olması, düzgün təhliletmə bacarığının yetərincə olmaması, sinonimlik təşkil edən sözləri kifayət qədər mənimsəməmək və s. vardır. Tapşırığın şərtində verilmiş cümləyə uyğun (ekvivalent) olan variantları seçmək tələb olunur. Verilmiş cümlə belədir: On l'oblige à faire cette tàche. – Onu bu tapşırığı yerinə yetirməyə məcbur edirlər. Cavab variantlarındakı 1, 3, 5, 6 sıraları dogru cavablardır, yəni müvafiq olaraq, "İl est obligé de faire ce travail" – "O, bu işi etməyə məcburdur", "İl est contraint de faire ce travail" – " Onu bu işi yerinə yetirməyə vadar edirlər" və "İl est forcé de faire ce travail" – " O, bu işi etmək məcburiyyətindədir", "İl n a pas envie de faire ce travail" – " O, bu işi yerinə yetirmək istəmir" cümlələri verilmiş cümləyə tam ekvivalentdir. Halbuki 2 və 4-cü variantları "O, heç də bu işi görməyə məcbur deyil", "O, bu işi həvəslə yerinə yetirmək istəyir" cümlələri verilmiş cümləyə ekvivalent sayıla bilməz. Kifayət qədər leksik bazaya sahib olan bakalavrlar üçün bu test tapşırığı qətiyyən çətin hesab edilə bilməz.

Rus bölməsi üzrə C variantı, 88- ci test tapşırığı.

Complétez la phrase.

Ils ont eu un accident, donc … .

A) ils vont prendre du thé
B) ils vont danser
C ils sont blessés
D) ils sont gais
E) ils sont heureux

Bu test tapşırığı cümləni tamamlama bölməsinə aiddir və onun şərtində verilmiş cümləni tamamlamaq tələb olunur. Statistikaya nəzər salanda görünür ki, bakalavrların 28.57%-i doğru cavabı (C bəndi) seçmişdir. Səhv cavab olaraq 28.57%-i A bəndini, 14.29%-i B bəndini, 14.29%-i D bəndini, 14.29%-i isə E bəndini seçmişdir. Nə üçün belə bir mənzərə yaranmışdır? Verilmiş cümləyə nəzər salaq: İls ont eu un accident, donc... (Onlar avtomobil qəzasına düşdülər, nəticədə, odur ki və s. ...). Düzgün cavab C bəndidir. Fikir verək: ils sont blessés (onlar yaralandılar). Məlumdur ki, *donc* tabesizlik bağlayıcısıdır və *nəticə* bildirir. Elə bu faktı nəzərə alan bakalavrlar düzgün cavabı seçməyə borcludurlar. Eyni zamanda variantlardakı cümlələri tərcümə etməklə uğurlu nəticə əldə oluna bilər. Belə ki, müvafiq olaraq A bəndində "onlar çay içəcəklər", "onlar rəqs edəcəklər". "onlar sevinirlər" və "onlar xoşbəxtdirlər" variantları mənaca cavaba heç cür yaxın gəlmir. Statistikanın bu şəkildə olması çox böyük təəccüb doğurur. Axı C bəndindən savayı heç bir variant doğru cavab kimi seçilə bilməz. Demək, bakalavrlar ya bağlayıcıları düzgün mənimsəyə bilməmişlər, ya da cümlələrin mənasına lazımi qədər diqqət yetirməmişlər.

Beləliklə, fransız dili üzrə test tapşırıqlarının təhlilindən sonra aşağıdakı nəticələrə gəlmək olur:

– bəzi bakalavrların leksik bilikləri və təhliletmə qabiliyyətləri yetərli deyildir;

– əksər hallarda söz ehtiyatının zəif olması və məntiqi nəticə çıxarmaq bacarığının aşağı səviyyədə olması test tapşırıqlarını düzgün cavablandırmağa imkan vermir;

– istənilən xarici dili öyrənərkən ana dili ilə fərqli və oxşar olan məqamları diqqət mərkəzində saxlamaq və onları qarışdırmamaq tələb olunur və s.

2019-cu ildə magistraturaya qəbul imtahanının I mərhələsində Azərbaycan bölməsində xarici dil kimi **rus dilini** seçən bakalavrlar 1794 nəfər olmuşdur. Bu fəndən təqdim edilən test tapşırıqları bakalavrların, əsasən, linqvistik bilik, bacarıq və vərdişlərinin, məntiqi təfəkkürlərinin, dildən kommunikativ məqsədlə istifadə etmək qabiliyyətlərinin üzə çıxarılmasını nəzərdə tutmuşdur. Test blokunda rus dilinin spesifik xüsusiyyətlərinə dair bilikləri və bu bilikləri tətbiq etmək bacarığını yoxlayan ümumiləşdirici tapşırıqlara, eləcə də dilə praktiki cəhətdən yiyələnmə səviyyəsini üzə çıxarmaq məqsədi daşıyan tapşırıqlara üstünlük verilmişdir.

Bakalavrlar test blokundakı sözönü, mətn tərtibi, məntiqi tamamlama, antonimlər və digər mövzulara aid tapşırıqlara yaxşı cavab vermişlər. Məsələn, yuxarıda sadalanan mövzulara aid A variantındakı 77 (64.22%), 86 (71.56%), 88 (67.78%), müvafiq olaraq C variantındakı 78 (58.30%), 82 (73.99%), 87 (69.96%) saylı və digər variantlardakı analoji test tapşırıqlarına verilən cavabları buna misal göstərmək olar.

Bakalavrların mətn əsasında tərtib edilmiş beş tapşırıqdan ibarət oxuyub-anlama blokuna cavabları qənaətbəxş, yəni orta hesabla, 53.37% olmuşdur.

2019-cu ildən etibarən ilk dəfə olaraq Ümumavropa Çərçivə Sənədinin tələblərinə əsasən dil öyrənmənin ən vacib komponentlərindən hesab edilən dinləmə bacarığının yoxlanılmasına yönəlmiş test tapşırıqları bloku da qəbul imtahanında yer almışdır. Bakalavrlara dinləyib-anlama üçün mətn və mətnlə bağlı olan 5 test tapşırığı təqdim olunmuşdur. Mətn bakalavlar üçün iki dəfə səsləndirilmişdir. Tapşırıqlar isə mətnin əsas ideyasının müəyyən edilməsi, verilmiş cümlənin mətnə əsasən tamamlanması, mətnə görə düzgün fikirlərin seçilməsi istiqamətində olmuşdur. Hər bir xarici dil öyrənən bakalavr həmin dildə ona təqdim olunmuş yazılı məlumatı oxuyub anlaya bilməli, öz fikrini yazılı və şifahi şəkildə sərbəst ifadə etməli, eşitdiyi informasiyanı adekvat şəkildə qavramağı bacarmalıdır. Bu məzmunda olan test tapşırıqları onların oxuyub-anlama, dinləyib-anlama, yazı və danışıq qabiliyyətlərini qiymətləndirməkdə əhəmiyyətli rol oynayır.

Test tapşırıqlarının çətinlik dərəcəsi, qabiliyyət göstəriciləri baxımından təhlilinə və statistik göstəricilərinə əsaslanaraq demək olar ki, bakalavrların rus dili üzrə nəticələri ümumilikdə qənaətbəxşdir. Rus dili üzrə test blokundakı tapşırıqların düzgün cavablandırılma faizi, orta hesabla, 46.95% olmuşdur.

Aşağıdakı cədvəldə 2018-ci və 2019-cu illərdə qəbul imtahanının birinci mərhələsində imtahan verən bakalavrların rus dilini bilmə səviyyəsini müəyyən edən test tapşırıqlarının düzgün cavablandırılma faizləri (ortastatistik göstəricilər) verilmişdir:

Azərbaycan bölməsi üzrə				
İl	**Bakalavrların sayı**	**Qapalı formalı sualların düzgün cavablandırılma faizi**	**Açıq formalı sualların düzgün cavablandırılma faizi**	**Qapalı və açıq formalı sualların (birlikdə) düzgün cavablandırılma faizi**
2018	1878	55.98	32.60	51.31
2019	1794	52.02	26.66	46.95

Cədvəldən göründüyü kimi, bakalavrların 2019-cu ildə rus dili üzrə açıq formalı test tapşırıqlarını düzgün cavablandırmalarının ortastatistik göstəricisi 2018-ci illə müqayisədə aşağıdır.

Bakalavrların 2019-cu ildə qapalı və açıq formalı test tapşırıqlarını düzgün cavablandırmalarının ortastatistik göstəricisində 2018-ci illə müqayisədə azalma müşahidə olunmuşdur. Cədvəldən göründüyü kimi, qapalı və açıq formalı test tapşırıqlarının birlikdə düzgün cavablandırılma göstəricisi ötənilkinə nisbətən 4.36% enmişdir.

Tapşırıqların statistik təhlili bakalavrların nitq konstruksiyalarından istifadə etmək bacarığının hələ arzuedilən səviyyədə olmadığını göstərir. Təhlildən aydın olur ki, bakalavrlar, əsasən, mətn tərtibi, feili sifətə aid xüsusiyyətlərin müəyyən edilməsi, paronim sözlər, sözlərin uzlaşması, nitq səhvlərinin tapılması, sözün leksik mənasının müəyyənləşdirilməsi və bəzi digər mövzularda çətinlik çəkirlər.

İlk dəfə tətbiq olunmasına baxmayaraq, dinləyib-anlama ilə bağlı olan test tapşırıqlarının statistik nəticələri qənaətbəxş hesab edilə bilər. Ümumi nəticəyə nəzər salsaq, 44.49% bakalavr test tapşırıqlarının öhdəsindən lazımınca gəlmişdir.

İndi isə dinləyib-anlama blokunda bakalavrlar üçün çətinlik törətmiş test tapşırığına diqqət yetirək.

B variantı, 77 saylı test tapşırığı (D variantı, 78 saylı test tapşırığı).

Какое утверждение соответствует содержанию текста?

A) Южноафриканская Республика и Кипр активно участвовали в работе всех международных книжных выставок.

B) Впервые Российская международная книжная выставка состоялась в Москве.

C) XI Московская международная книжная выставка работала две недели.

D) В работе XI Московской международной книжной выставки участвовали не только русские, но и иностранные издательства.

E) На XI Московской международной выставке были представлены книги только писателей и поэтов.

Nümunədə verilmiş test tapşırığı dinləmə blokuna aid olan beş tapşırıqdan biridir. Bakalavrlar dinlədikləri mətndə verilmiş məlumata əsasən mətnin məzmununa uyğun gələn düzgün cümləni seçməlidirlər. Bu tapşırığı bakalavrların 32.37%-i D bəndini seçməklə düzgün cavablandırmış, 2.01%-i cavablandırmaqdan imtina etmiş, ümumilikdə 65.62%-i yanlış bəndləri seçmişdir. A bəndinə bakalavrlar daha çox üstünlük

vermişlər (34.60%). Bunun səbəbi mətndə Cənubi Afrika və Kipr Respublikalarının adlarının səslənməsidir. Lakin mətndə deyilir ki, onlar ilk dəfə 1998-ci ildə kitab sərgisində iştirak etmişlər. Test tapşırığında isə bu ölkələrin bütün kitab sərgilərində fəal iştirak etdikləri deyilir. Bir məsələ xüsusi vurğulanmalıdır ki, mətn əsasında tərtib edilmiş tapşırıqları yerinə yetirmək üçün bakalavrlardan geniş söz ehtiyatına malik olmaq tələb olunur.

Statistik göstəricilərə əsasən, qəbul imtahanlarında bakalavrların zəif cavablandırdıqları mövzulardan biri paronimlərdir. Bu mövzuya aid olan test tapşırığına nəzər salaq.

A variantı, 85 saylı test tapşırığı (C variantı, 83 saylı test tapşırığı).

Выберите ***ошибку*** в выборе нужного по значению слова.

A) взгляд (*гневный*, гневливый)

B) название (*громкое*, громовое)

C) работа (*внеклассная*, внеклассовая)

D) обычай (*горский*, горный)

E) приём (*ироничный*, иронический)

Test tapşırığı çətinlik dərəcəsinə görə mürəkkəb hesab edilə bilər. Bu test tapşırığına bakalavrların yalnız 18.22%-i E bəndini seçməklə düzgün cavab vermiş, 76.89%-i isə yanlış cavablar olan digər bəndləri seçmişdir. Təəssüf ki, B və D bəndlərini seçən bakalavrların sayı daha çox olmuşdur. B distraktorunu 25.56%, D distraktorunu isə 22.22% bakalavr seçmişdir. Bu nəticə onların nitqdə paronimlərin mənalarını fərqləndirə bilməmələrindən irəli gəlir. Paronim sözlərin düzgün işlənməməsi leksik normanın pozulması ilə nəticələnir. Bakalavrlar bu test tapşırığını düzgün cavablandırmaq üçün, ilk növbədə, paronimlərin tələffüzcə yaxın, mənaca fərqli eyniköklü sözlər olmasını bilməlidirlər.

Cavab variantları ilə tanış olaq.

Düzgün cavab variantında "*иронический*" sözü "stilistik üslubda istehza elementlərinə aid olan" (daha çox terminoloji birləşmələrdə istifadə olunur) deməkdir. "*Ироничный*" sözü isə "kinayəli gülüş" mənasında işlənib. Məsələn, "*ироничные слова*". "*Приём*" sözü "*ироничный*" sifəti ilə işlənə bilməz.

B distraktorunda "*громкое*" "yaxşı səslənən, güclü səslənən" deməkdir, "*громовое*" isə "şimşək" sözünə aiddir. Beləliklə, "*название*" sözü "*громовое*" sözü ilə işlənə bilməz. Bakalavrların çoxu (25.56%) bu tapşırıqda B bəndinə üstünlük vermişdir.

Digər yanlış bənddə "*внеклассная*" sözü "sinifdən xaricdə baş verən", "*внеклассовая*" – "qeyri-sinfi, ictimai sinifdən xaric olan" mənasında işlənir. Bu bənddə "*работа*" sözü yalnız "*внеклассная*" sözü ilə işlənə bilər.

D distraktorunda verilmiş "*горский*" sözü "dağlılara aid olan", məsələn, "горское население", "*горный*" isə "dağlarla bağlı, dağlara aid olan" deməkdir ("горный воздух"). Bu distraktoru seçən bakalavrlar 22.22% olmuşdur.

Bu test tapşırığının cavablandırılma nəticələri göstərir ki, imtahan edilənlərin paronimlərin mənaları ilə bağlı bilikləri qənaətbəxş deyildir.

Bakalavrların cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri digər bir test tapşırığına diqqət yetirək.

B variantı, 90 saylı test tapşırığı (D variantı, 90 saylı test tapşırığı).

Выберите вариант с речевой ***ошибкой***.

A) Мы шли по самому кратчайшему пути.

B) Ртуть тяжелее железа.

C) На уроке была строжайшая дисциплина.

D) Зимний снег ярче весеннего.

E) Мех кролика красивее меха лисицы.

Bu test tapşırığına bakalavrların yalnız 15.18%-i A bəndini seçməklə düzgün cavab vermiş, 80.58%-i isə yanlış cavablar olan digər bəndləri seçmişdir. Səhv cavablar imtahan nəticəsinə təsir etmədiyindən test tapşırıqlarını cavablandırmaqdan imtina edən bakalavrların sayı 10%-dən aşağı olmuşdur.

Bu sualı düzgün cavablandırmaq üçün rus dilini danışıq səviyyəsində yaxşı bilmək lazımdır. Əks halda, nitq səhvlərini tapıb aradan qaldırmaq mümkün deyil. Bu həm də ondan irəli gəlir ki, bakalavrlar dilin normalarını və sözlərin leksik mənalarını qarışdırırlar. Bu cür səhvlərin qarşısını almaq üçün bakalavrlar daha çox mütaliə edərək lüğətlə işləməlidirlər. Bununla yanaşı, onlar şifahi və yazılı nitq bacarıqları üzərində mütəmadi işləməklə belə səhvlərin sayını minimuma çatdıra bilərlər. Eyni nəticəni D variantında da görmək

olar. Düzgün cavabı cəmi 16.89% bakalavr seçmişdir. Onların 4.67%-i tapşırığı cavablandırmaqdan imtina etmiş, 78.44%-i isə yanlış olan digər bəndləri seçmişdir.

Statistik göstəricilərə əsasən, qəbul imtahanlarında bakalavrların zəif cavablandırdıqları mövzulardan biri də leksikadır. Bu mövzuya aid olan test tapşırığına nəzər salaq.

B variantı, 87 saylı test tapşırığı (D variantı, 86 saylı test tapşırığı).

Выберите слова, сочетающиеся со словом «расстояние».

1. свойственное
2. огромное
3. дальновидное
4. кратчайшее
5. почтительное
6. близкое

A) 1, 3, 4, 5 B) 2, 3, 4, 6 C) 1, 2, 4, 5
D) 2, 3, 5, 6 E) 2, 4, 5, 6

Bu tapşırığa bakalavrların yalnız 16.52%-i doğru olan E bəndini seçməklə düzgün cavab vermiş, 79.25%-i isə yanlış cavablar olan digər bəndləri seçmişdir. Təəssüf ki, B və D bəndlərini seçən bakalavrların sayı daha çox olmuşdur. B distraktorunu 45.54%, D distraktorunu isə 17.41% bakalavr seçmişdir. Qeyd edilən tapşırığın zəif cavablandırılmasının səbəbi, B və D variantlarında "*дальновидное*" sözünün olmasıdır. İmtahan edilənlər "*дальновидное*" – "uzaqgörən" sözünün məsafə mənasında deyil, insana aid olması faktını nəzərdən qaçırmışlar. Bu da onların həmin sözün mənasını bilməmələri ilə bağlıdır.

Bakalavrlar yuxarıdakı test tapşırığını D variantında da zəif cavablandırmışlar. Cəmi 15.56% bakalavr bu tapşırığa düzgün cavab vermiş, bakalavrların 82.45%-i onu yanlış cavablandırmış, 2.00%-i isə test tapşırığını cavablandırmaqdan imtina etmişdir. Bu test tapşırığından belə məlum olur ki, bakalavrlar leksika bölməsini və sifətin isimlə uzlaşması mövzusunu yaxşı mənimsəməyiblər.

Bakalavrlar tərəfindən zəif cavablandırılan bir neçə açıq formalı test tapşırığını təhlil edək.

A variantı, 98 saylı test tapşırığı (C variantı, 97 saylı test tapşırığı).

Выберите верные толкования слов:

1. эскиз – предварительный, неоконченный рисунок
2. лозунг – процесс изготовления печатной продукции
3. дискуссия – сомнительный спор
4. тезис – положение, кратко излагающее идею
5. тембр – характерная окраска звука

Açıq formalı bu test tapşırığı leksika bölməsinə aiddir. Bakalavrlar verilmiş sözlərə uyğun gələn doğru izahları seçməli idilər. Bakalavrların 14.67%-i 1, 4 və 5-ci bəndləri seçməklə test tapşırığını doğru cavablandırmış, 69.56%-i yanlış olan digər cavabları qeyd etmiş, 15.78%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Bakalavrlar yuxarıdakı test tapşırığının digər variantdakı təkrarını (C variantı, 97 saylı test tapşırığı) da aşağı faizlə (19.96%) cavablandırmışlar.

Belə tipli tapşırıqları düzgün cavablandırmaq üçün, bakalavrlar zəngin leksik bazaya malik olmalıdırlar. Belə səhvləri minimuma endirmək üçün onlar rus dilində daha çox ədəbiyyat oxumalıdırlar. O zaman sözlərin leksik mənalarını da asanlıqla müəyyənləşdirə bilərlər.

B variantı, 99 saylı test tapşırığı (D variantı, 97 saylı test tapşırığı).

Выберите верные толкования слов:

1. этюд – часть будущего большого произведения
2. логика – столкновение противоположных взглядов
3. диспут – публичная встреча на научной конференции
4. резюме – краткий вывод из сказанного, написанного
5. дилер – частное лицо, занимающееся куплей-продажей товаров

Bu test tapşırığı A variantındaki 98 saylı test tapşırığının analoqudur. Bu tapşırıqda tələb olunan çoxmənalı sözlərin düzgün izahını tapmaq üçün müvafiq sözlərin leksik mənasını başa düşmək, çoxmənalı sözlərin birdən çox mənasının olmasını bilmək lazım idi. Bunları bilməklə təyin etmək olar ki, doğru cavab 1, 4 və 5-ci bəndlərdir. Adətən, bu mövzuya aid tapşırıqlar qapalı formada təqdim edilərkən yüksək cavablandırılma faizi ilə seçildiyi halda, açıq formada təqdim olunan bu tapşırığın düzgün cavabını bakalavrların yalnız 7.14%-i müəyyənləşdirmiş, 62.95%-i onu yanlış cavablandırmış, 29.91%-i isə onu cavablandırmaqdan imtina etmişdir. Görünür, bakalavrların söz ehtiyatlarının məhdud olması ilə yanaşı, bu tapşırığın açıq formalı olması da onun zəif cavablandırılmasının səbəbləri sırasındadır.

Statistik nəticələr göstərir ki, bu bölməyə aid olan bütün variantlardakı test tapşırıqları bakalavrlar üçün eyni çətinlikdə olmuşdur.

İndi isə bakalavrların cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri digər bir açıq formalı tapşırığa nəzər salaq.

A variantı, 100 saylı test tapşırığı (C variantı, 100 saylı test tapşırığı).

Составьте текст:

1. Но чтобы оказывать покровительство поэтам и художникам, нужно было быть состоятельным человеком.
2. И они в свою очередь прославляли его в своих стихах.
3. Именно таким состоянием обладал римский знатный человек – Гай Цильний Меценат.
4. Он жил в I веке до нашей эры и покровительствовал поэтам.
5. Слово «меценат» означает «щедрый покровитель наук и искусств».
6. Благодаря стихам этих поэтов его имя стало нарицательным.

Mətnlərin düzgün qurulması üçün fikirlərin məntiqi ardıcıllığı, cümlədə sözlərin sırası və cümlə üzvlərinin ardıcıllığı əhəmiyyətli rol oynayır. Yuxarıda verilmiş test tapşırığına düzgün cavab vermiş bakalavrlar cəmi 10.67% təşkil edir. Bu göstərici bakalavrların xeyli hissəsinin dili yaxşı mənimsəmədiklərindən xəbər verir.

Bu tapşırığı düzgün yerinə yetirmək üçün bakalavrlar ayrı-ayrı cümlələrin mənasını anlamalı və onları məntiqə və ardıcıllıq əlaqəsinə əsasən ard-arda düzə bilməli və mətn halına gətirməlidirlər.

Bakalavrların yuxarıdakı test tapşırığının digər variantlardakı analoqunu cavablandırma faizləri də aşağı olmuşdur. Həmin test tapşırığına nəzər salaq:

B variantı, 100 saylı test tapşırığı (D variantı, 100 saylı test tapşırığı).

Составьте текст:

1. За все эти заслуги азербайджанский народ глубоко чтит память М.Ф. Ахундова – замечательного художника слова, мыслителя и общественного деятеля и по сей день.
2. Кроме литературного творчества он также боролся за замену сложного арабского алфавита более простым.
3. Выдающийся писатель М.Ф. Ахундов вырос под влиянием передовой демократической русской литературы и общественной мысли.
4. Им написаны шесть комедий, посвящённых жизни и быту азербайджанского народа.
5. Тем самым он заложил основы азербайджанской реалистической литературы.
6. В них М.Ф. Ахундов призывал азербайджанский народ и все народы Востока к культуре и прогрессу.

Açıq formalı bu test tapşırığını bakalavrların cəmi 9.15%-i doğru cavablandırmış, 58.26%-i yanlış olan digər cavabları qeyd etmiş, 32.59%-i isə müvafiq test tapşırığını cavablandırmaqdan imtina etmişdir.

Mətni düzgün tərtib etmək üçün bakalavrlar ilk növbədə verilmiş cümlələr arasından giriş hissəsini müəyyən etməlidirlər. Hansı cümlə ilə mətni başlamaq lazım olduğunu, sonra isə əsas ideyanın ortaya çıxdığı cümlələri, yəni mətnin məntiqi davamını, əsas hissəsini müəyyənləşdirməli, ən sonda isə fikri ümumiləşdirərək mətnin sonluğunu müəyyənləşdirməlidirlər.

Statistik məlumatlara əsasən, belə nəticəyə gəlmək olar ki, bakalavrlar bəzən cümlələri məntiqi və qrammatik baxımdan uzlaşdıra bilmirlər. Bu onunla bağlıdır ki, imtahan verənlər xarici dildə az mütaliə edirlər.

Bakalavrların nisbətən yaxşı cavablandırdıqları test tapşırığı atalar sözlərinə aid tapşırıqdır. Bunu onunla əsaslandırmaq olar ki, atalar sözlərinin öyrənilməsinə təhsil müəssisələrində və gündəlik həyatda böyük əhəmiyyət verilir; belə ki, onlar didaktik xarakter daşıyır və tez-tez işlədilir.

Bakalavrların asanlıqla öhdəsindən gələ bildikləri mövzulardan biri də kommunikativ məqsəd daşıyan dialoji nitqin tamamlanmasına aid tapşırıqlardır.

Təhlillər göstərir ki, eyni çətinlikli qapalı formalı test tapşırıqlarına verilən cavabların statistik göstəriciləri açıq formalı test tapşırıqlarına verilən cavabların statistikasından xeyli yüksəkdir. Əslində, açıq formalı test tapşırıqlarına cavab vermək üçün tələb olunan bilik və bacarıqlar qapalı formalı test tapşırıqlarını cavablandırmaqdan ötrü lazım olan bilik və bacarıqlardan mahiyyətcə heç də fərqlənmir. Zəruri biliklərə və məntiqi təfəkkürə malik olan bakalavrlar istənilən formalı test tapşırıqlarına asanlıqla cavab verə bilirlər. Söz ehtiyatı və qrammatik bilikləri kifayət qədər olan bakalavrlar tapşırığın qapalı və ya açıq formalı olmasından asılı olmayaraq, düzgün cavabı asanlıqla təyin edə bilirlər.

3. REZİDENTURAYA QƏBUL

Rezidentura tibb ixtisasları üzrə baza ali tibb təhsili əsasında həkim-mütəxəssis hazırlığı formasıdır. Burada təhsil dövlət standartı və proqramına uyğun olaraq hazırlanmış baza ali tibb təhsili proqramları əsasında, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 14 iyun 95 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Rezidenturada həkim-mütəxəssis hazırlığı aparılan ixtisasların təsnifatı"nda qeyd olunan həkim-mütəxəssis ixtisasları üzrə aparılır. Rezidenturada ayrı-ayrı həkim-mütəxəssis ixtisasları üzrə təhsil müddəti 2 ildən 5 ilə qədərdir. Rezidenturada həkim-mütəxəssis hazırlığı klinik baza olaraq Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş elm, təhsil müəssisələri və klinikalarda aparılır. Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları üçün rezidenturada təhsil dövlət sifarişi əsasında (və ya ödənişli) həyata keçirilir.

"Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 5 sentyabr 2009-cu il tarixli, 156 nömrəli fərmanı rəhbər tutulmaqla və "Rezidentura təhsilinin məzmunu və təşkili qaydalarının təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 18 mart 2010-cu il tarixli 50 nömrəli və 2013-cü il 21 noyabr tarixli 330 nömrəli qərarları əsas götürülməklə rezidenturaya qəbul 2019-cu ildə də DİM tərəfindən mərkəzləşdirilmiş şəkildə test üsulu ilə keçirilmişdir. Qəbul "Azərbaycan Respublikasında rezidenturaya qəbul qaydaları" ilə tənzimlənib.

2010-cu ilin oktyabr ayından başlayaraq Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasında (indiki Dövlət İmtahan Mərkəzi) rezidenturaya qəbul imtahanlarının keçirilməsi ilə bağlı baza və ixtisas fənləri üzrə elmi-metodiki seminarlar təşkil olunmuşdur. Növbəti illərdə seminarlarda qəbul proqramları müzakirə edilmiş, test tərtibi metodikası üzrə treninqlər keçirilmiş, mövcud test bankı yeni test tapşırıqları ilə zənginləşdirilmişdir. Baza ali tibb təhsilinin bütün istiqamətləri üzrə baza və ixtisas fənlərindən qəbul proqramları əlavə və düzəlişlər edilməklə təkmilləşdirilmiş, müvafiq kafedraların əməkdaşlarının iştirakı ilə müzakirə edilmiş, kafedra müdirləri ilə razılaşdırılmış və institut rəhbərliyi tərəfindən təsdiqlənmişdir. 2019/2020-ci tədris ili üçün rezidenturaya qəbul proqramlarının tərtibində və müzakirəsində baza fənləri üzrə 8 kafedra, ixtisas fənləri üzrə 34 kafedranı təmsil edən 170 nəfərə qədər ekspert iştirak etmişdir.

Rezidenturaya qəbul qaydaları və baza fənləri üzrə qəbul proqramları, test tapşırıqlarının elmi-metodiki izahı və tövsiyələr, test tapşırığı nümunələri 2019-cu ilin yanvar ayında "Rezidentura" jurnalının 1-ci sayında dərc olunaraq ictimaiyyətə çatdırılmışdır. Rezidenturaya qəbul elanı və ixtisas fənləri üzrə qəbul proqramları, test tapşırıqlarının elmi-metodiki izahı və tövsiyələr, test tapşırığı nümunələri "Rezidentura" jurnalının 2-ci sayında, qəbul imtahanının II mərhələsi və ixtisas seçimi haqqında elan, qəbul aparılan ixtisasların siyahısı, qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticələri, qəbul planı və namizədlər üçün tövsiyələr, 2018-ci ildə rezidenturaya qəbul müsabiqəsində baza tibb təhsili müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları jurnalın 3-cü sayında dərc edilmişdir. Jurnalın 4-cü sayında isə rezidenturaya qəbul olanların adlı siyahısı və cari ildə klinik bazalar üzrə formalaşmış keçid balları verilmişdir.

Rezidenturaya qəbul aparılan ixtisaslar baza ali tibb təhsilinə uyğun olaraq istiqamətlər üzrə qruplaşdırılıb. 3.1 saylı cədvəldə həm bu istiqamətlərin, həm də hər bir istiqamət üzrə imtahan verilən baza və ixtisas fənlərinin siyahısı təqdim edilib.

Cədvəl 3.1

İSTİQAMƏTLƏR ÜZRƏ İMTAHAN VERİLƏN BAZA VƏ İXTİSAS FƏNLƏRİ

	İstiqamətin adı	Baza fənləri	İxtisas fənləri
1	Müalicə işi, pediatriya	İnsan anatomiyası Histologiya Mikrobiologiya Farmakologiya Biokimya Patologiya (patoloji anatomiya və patoloji fiziologiya) İnsan fiziologiyası	Cərrahlıq (ümumi cərrahlıq, cərrahi xəstəliklər, uşaq cərrahlığı) Mamalıq və ginekologiya Uşaq xəstəlikləri (uşaq xəstəliklərinin propedevtikası, neonatologiya) Daxili xəstəliklər (kardiologiya, pulmonologiya, qastroenterologiya, endokrinologiya, nefrologiya, hematologiya, nevrologiya, yoluxucu xəstəliklər, psixiatriya)

Cədvəl 3.1 (ardı)

	İstiqamətin adı	Baza fənləri	İxtisas fənləri
2	Stomatologiya	İnsan anatomiyası Histologiya Mikrobiologiya Farmakologiya Biokimya Patologiya (patoloji anatomiya və patoloji fiziologiya) İnsan fiziologiyası	Ortopedik stomatologiya Üz-çənə cərrahiyyəsi Uşaq stomatologiyası Terapevtik stomatologiya
3	Tibbi profilaktika	İnsan anatomiyası Histologiya Mikrobiologiya Farmakologiya Biokimya Patologiya (patoloji anatomiya və patoloji fiziologiya) İnsan fiziologiyası	Yoluxucu xəstəliklər Gigiyena (ümumi gigiyena, kommunal gigiyena, qidalanma gigiyenası, əmək gigiyenası) Epidemiologiya

2019-cu ildə rezidenturaya qəbul Səhiyyə Nazirliyi sistemi üzrə 3 klinik bazaya aparılıb. Rezidenturaya ümumilikdə Azərbaycan və rus bölmələrinin birgə müsabiqəsi üçün 569 plan yeri ayrılmışdı (onlardan 42 plan yeri Hərbi tibb fakültəsi üçün nəzərdə tutulmuşdur). 3.2 saylı cədvəldən də göründüyü kimi, rezidenturaya ən çox qəbul planı Azərbaycan Tibb Universitetinin payına düşüb (342 yer – Hərbi tibb fakültəsi də daxil olmaqla). Bu təhsil müəssisəsinin qəbul planı bütövlükdə rezidentura üçün ayrılmış qəbul planının 60.11%-ni təşkil edib.

Cədvəl 3.2

QƏBUL PLANININ KLİNİK BAZALAR ÜZRƏ PAYLANMASI

№	**Müəssisənin adı**	**İstiqamətlər***					**Bütöv-lükdə**
		I	**II**	**III**	**I, II, III**	**I, III**	
1	Azərbaycan Tibb Universiteti	210	19	36	3	32	300
	Hərbi Tibb Fakütəsi	35	1	1	3	2	42
2	Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu	157	7	15	3	5	187
3	Naxçıvan Dövlət Universiteti	27	4	3	2	4	40
C Ə M İ		**429**	**31**	**55**	**11**	**43**	**569**

*(İstiqamətlər: I – Müalicə işi, Pediatriya; II – Stomatologiya; III – Tibbi-profilaktika)

2019-cu ildə də rezidenturaya qəbul üçün ödənişli təhsil forması üzrə 12 plan yeri ayrılmışdır. Bu yerlərdən 10-una müalicə işi, pediatriya və 2-sinə stomatologiya istiqamətəri üzrə qəbul aparılıb. Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul yalnız Naxçıvan Dövlət Universitetinə aparılıb.

Ötən illə müqayisədə qəbul planı müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə 55 yer, stomatologiya istiqaməti üzrə 15 yer, sosial gigiyena və səhiyyənin təşkili ixtisası (I, II, III istiqamətlər) üzrə 6 yer, tibbi profilaktika istiqaməti üzrə 18 yer və yoluxucu xəstəliklər ixtisası (I, III istiqamətlər) üzrə isə 4 yer artmışdır.

Qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün ərizələrin qəbulu 2019-cu il fevralın 14-dən 21-dək internet vasitəsilə aparılıb. Namizədlər *ekabinet.dim.gov.az* internet səhifəsində "Şəxsi kabinet"lərini yaratdıqdan sonra, "Şəxsi kabinet"lərininin istifadəçi adı və parolundan istifadə edərək DİM-in internet saytının müvafiq səhifəsinə (eservices.dim.gov.az/erizerez/erize) daxil olaraq "Namizədin elektron ərizəsi" formasını doldurub, təsdiq ediblər. Müsabiqədə iştirak ödənişli olmuşdur. Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, xarici ölkələrdə ali təhsil almış Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları imtahanda iştirak etmək üçün "Namizədin elektron ərizəsi" formasını doldurduqdan sonra tələb olunan sənədlərin əslini şəxsən təqdim edərək elektron ərizələrini DİM-də yaradılmış Sənəd Qəbulu Komissiyalarında təsdiq etdiriblər.

Rezidenturada təhsil almaq üçün 930 namizəd ərizə verib. Onların 38.49%-ni (358 nəfər) oğlanlar, 61.51%-ni (572 nəfər) qızlar təşkil edib. Sənəd verənlərin 319 nəfəri (34.30%) cari ilin məzunlarıdır.

Baza ali tibb təhsili istiqamətləri üzrə qəbul planı, imtahanda iştirak etmək üçün təqdim edilən ərizələrin sayı və ərizə qəbulu mərhələsində müsabiqə vəziyyəti 3.3 saylı cədvəldə göstərilir.

Cədvəl 3.3

BAZA ALİ TİBB TƏHSİLİ İSTİQAMƏTLƏRİ VƏ BÖLMƏLƏR ÜZRƏ QƏBUL PLANI, NAMİZƏDLƏRİN ƏRİZƏLƏRİNİN PAYLANMASI VƏ MÜSABİQƏ VƏZİYYƏTİ

İstiqamət	Qəbul planı	Ərizələrin sayı			Müsabiqə vəziyyəti
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Cəmi	
I. Müalicə işi, pediatriya	483 (429)	667	118	785	1.6
II. Stomatologiya	42 (31)	42	8	50	1.2
III. Tibbi profilaktika	109 (55)	89	6	95	0.9
C Ə M İ	**569***	**798**	**132**	**930**	**1.6**

*Müalicə işi, pediatriya, stomatologiya və tibbi profilaktika istiqamətləri üzrə 11 yer (sosial gigiyena və səhiyyənin təşkili ixtisası üzrə), müalicə işi, pediatriya və tibbi profilaktika istiqamətləri üzrə 43 yer (mikrobiologiya və yoluxucu xəstəliklər ixtisasları üzrə) üçün birgə müsabiqə aparılıb.

3.3 saylı cədvəldən görünür ki, imtahanda iştirak etmək üçün ən çox ərizə müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə təqdim edilib. Ümumiyyətlə, ərizələrin sayı ötən illə müqayisədə müalicə işi, pediatriya, stomatologiya və tibbi profilaktika istiqamətləri üzrə uyğun olaraq 1.16, 1.16 və 1.29 dəfə, bütün istiqamətlər üzrə isə bütövlükdə 1.17 dəfə azalmışdır.

İstiqamətlər üzrə ən yüksək müsabiqə vəziyyəti müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə (bir yerə orta hesabla 1.6 ərizə), ən aşağı müsabiqə vəziyyəti isə tibbi profilaktika istiqaməti üzrə (bir yerə orta hesabla 0.9 ərizə) müşahidə olunub. Ümumilikdə ötən illə müqayisədə müsabiqə vəziyyəti 2.3-dən 1.6-ya qədər azalmışdır. Müsabiqə vəziyyətinin aşağı düşməsi plan yerlərinin sayının artması və ərizə verənlərin sayının azalması ilə əlaqədardır.

Rezidenturaya qəbul imtahanı iki mərhələdə – I mərhələ aprelin 7-də, II mərhələ isə iyulun 14-də keçirilib. Qəbul imtahanının hər iki mərhələsi Bakı və Naxçıvan şəhərlərində keçirilib. II mərhələyə imtahanın I mərhələsində ən azı 40 bal toplayan namizədlər buraxılıblar. İmtahanın birinci mərhələsində namizədlərin baza ali tibb təhsili istiqamətinə müvafiq olaraq baza fənləri üzrə, ikinci mərhələsində isə ixtisas fənləri üzrə bilikləri yoxlanılıb. Namizədlərə hər mərhələdə ayrılıqda 100 test tapşırığı təqdim olunub. Hər bir test tapşırığına düzgün cavab bir balla qiymətləndirilib, səhv cavablar namizədin imtahan nəticələrinə təsir göstərməyib. Hər bir mərhələdə imtahan suallarının cavablandırılmasına 2.5 saat vaxt ayrılıb.

İmtahanın I mərhələsində baza ali tibb təhsilinin bütün istiqamətləri üzrə patologiya bloku (patoloji anatomiya və patoloji fiziologiya) və insan fiziologiyası fənnindən son 5 sual açıq tipli test tapşırığı olub. İmtahanın II mərhələsində müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə daxili xəstəliklər blokundan, stomatologiya istiqaməti üzrə terapevtik stomatologiya fənnindən və tibbi profilaktika istiqaməti üzrə epidemiologiya fənnindən son 5 sual açıq tipli test tapşırığı olub. Hər iki mərhələdə sual kitabçaları fərdi qaydada çap olunub və imtahan zalları üzrə komplektləşdirilib. Sual kitabçaları imtahanın hər iki mərhələsində müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə 2 variantda, digər istiqamətlər üzrə isə 1 variantda, Azərbaycan və rus dillərində hazırlanıb. Bütövlükdə, imtahanlarda 16 sual kitabçasından və 1600 test tapşırığından istifadə edilib.

Qəbul imtahanının I mərhələsi üzrə nəticələr aprelin 8-də, II mərhələsi üzrə isə iyulun 15-də DİM-in internet saytında elan olunub.

İmtahanın I mərhələsində 909 (346 nəfər oğlan, 563 nəfər qız), II mərhələsində 447 namizəd (148 nəfər oğlan, 299 nəfər qız) iştirak edib. İmtahanda və müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanan namizədlərin istiqamətlər üzrə sayı barədə məlumat 3.4 saylı cədvəldə təqdim olunur.

Cədvəl 3.4

BAZA ALİ TİBB TƏHSİLİ İSTİQAMƏTLƏRİ ÜZRƏ QƏBUL PLANI, İMTAHANIN II MƏRHƏLƏSİNDƏ VƏ MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK ETMƏK HÜQUQU QAZANAN NAMİZƏDLƏRİN PAYLANMASI

İstiqamət	Qəbul planı*	İmtahanda iştirak edən namizədlərin sayı		Müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış namizədlərin sayı
		I mərhələdə	II mərhələdə**	
Müalicə işi, Pediatriya	483 (40)	765 (120)	377 (39)	290 (29)
Stomatologiya	42 (4)	50 (1)	22 (1)	15 (1)
Tibbi-profilaktika	109 (6)	94 (0)	48 (0)	47 (0)
Cəmi	**569 (42)**	**909 (121)**	**447 (40)**	**352 (30)**

* mötərizədə o cümlədən, hərbi tibb fakültəsi üzrə məlumat verilmişdir.

** II mərhələdə I mərhələ üzrə ən azı 40 bal toplayan namizədlər iştirak ediblər.

Müxtəlif istiqamətlər üzrə müsabiqənin birgə aparıldığını nəzərə alaraq qeyd etmək olar ki, imtahanın II mərhələsində iştirak edən namizədlərin çoxu (78.75%) müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanıb (3.4 saylı cədvələ bax). Onlardan 116 nəfəri oğlan (54 nəfər cari ilin məzunu), 236 nəfəri qız (111 nəfər cari ilin məzunu) olub.

3.1 saylı şəkildə qəbul imtahanının I mərhələsində iştirak edən namizədlərin topladıqları balların paylanma diaqramı təqdim edilib. Diaqramdan da göründüyü kimi, namizədlərin böyük hissəsi (89.21%) 20-39 və 40-59 bal diapazonlarında nəticə göstərib. II mərhələdə iştirak etmək üçün təyin olunan minimal tələbi (40 və daha yüksək bal) namizədlərin 50.49%-i ödəyib. Ötən il bu göstərici 58.75%-ə bərabər olub. Göründüyü kimi, bu il imtahanın II mərhələsində iştirak etmək hüququ qazanan namizədlərin nisbi sayı ötən illə müqayisədə azalmışdır.

Qəbul imtahanının II mərhələsində iştirak edən namizədlərin topladıqları balların paylanma diaqramından (şəkil 3.2) onların 92.17%-nin 40-59 və 60-79 bal diapazonlarında nəticə göstərdiyini görürük.

3.3 saylı şəkildəki diaqramdan göründüyü kimi, hər iki mərhələ üzrə birlikdə namizədlərin 66.67%-nin topladığı bal 100-dən yüksəkdir.

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNDƏ İŞTİRAK EDƏN NAMİZƏDLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

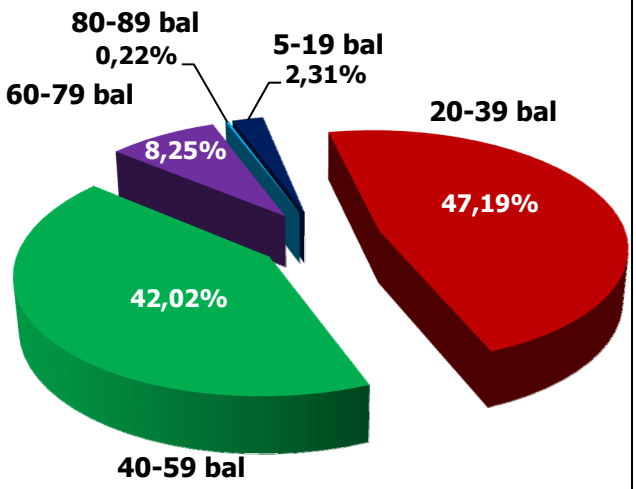

Şəkil 3.1

QƏBUL İMTAHANININ II MƏRHƏLƏSİNDƏ İŞTİRAK EDƏN NAMİZƏDLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

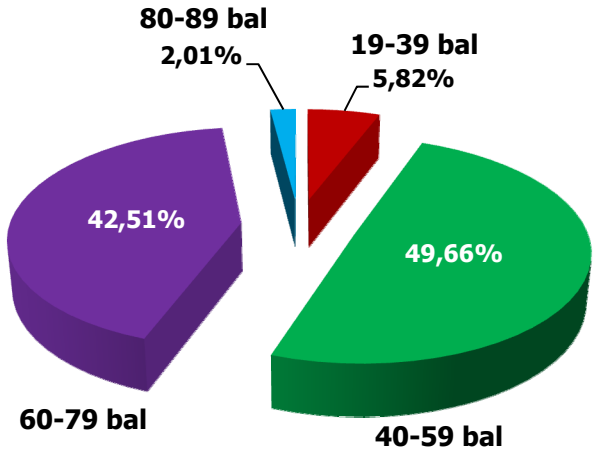

Şəkil 3.2

QƏBUL İMTAHANININ HƏR İKİ MƏRHƏLƏSİ ÜZRƏ NAMİZƏDLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

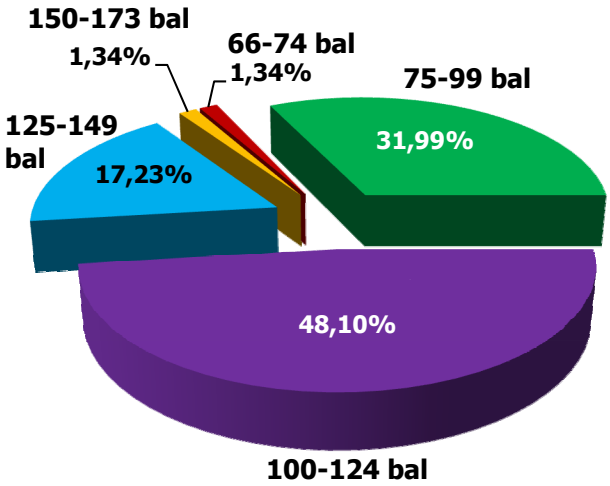

Şəkil 3.3

Qəbul imtahanının nəticələri əsasında reprezentativ seçməyə malik olan müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə I mərhələdə və hər iki mərhələdə iştirak edən namizədlərin ayrılıqda topladıqları balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları və histoqramları müəyyənləşdirilib (3.5, 3.6 saylı cədvəllərə və 3.1, 3.2 saylı qrafiklərə bax). Qrafiklərdə namizədlərin topladıqları balların paylanma histoqramı, riyazi gözləmə (orta) qiyməti (M) və namizədlər seçməsini sayca iki bərabər hissəyə ayıran mediana (Me) qiymətləri təsvir edilib. Balların paylanma histoqramı həm I mərhələdə, həm də hər iki mərhələ üzrə birlikdə demək olar ki, simmetrikdir və normal paylanmaya yaxındır.

Müalicə işi, pediatriya istiqaməti
(*I mərhələ*)

Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları

Riyazi gözləmə :	40.34	Minimal bal :	5
Ortakvadratik meyil :	12.88	Maksimal bal :	89
Moda :	32	Namizədlərin sayı :	765
Mediana :	39.00		

Cədvəl 3.5

Bal intervalları	Namiz. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Namiz. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Namiz. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	31 - 35	112	14.64	38.82	66 - 70	15	1.96	98.43
1 - 5	1	0.13	0.13	36 - 40	107	13.99	52.81	71 - 75	9	1.18	99.61
6 - 10	1	0.13	0.26	41 - 45	111	14.51	67.32	76 - 80	1	0.13	99.74
11 - 15	8	1.05	1.31	46 - 50	83	10.85	78.17	81 - 85	1	0.13	99.87
16 - 20	21	2.75	4.05	51 - 55	70	9.15	87.32	86 - 90	1	0.13	100.00
21 - 25	63	8.24	12.29	56 - 60	46	6.01	93.33	91 - 95	0	0.00	100.00
26 - 30	91	11.90	24.18	61 - 65	24	3.14	96.47	96 - 100	0	0.00	100.00

Qrafik 3.1

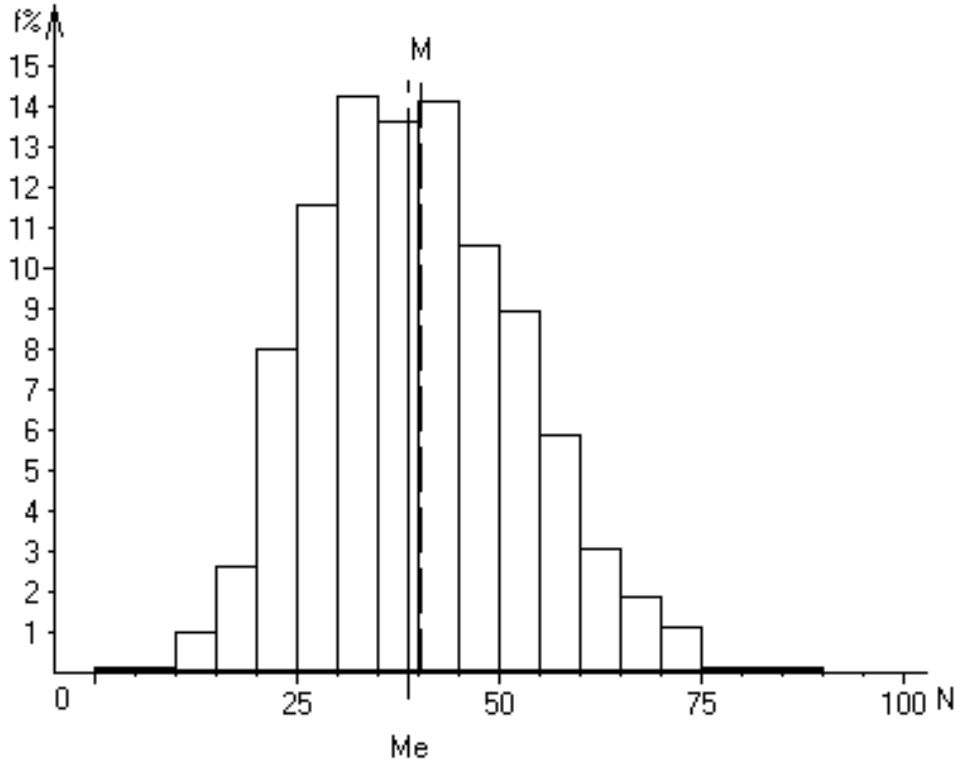

Müalicə işi, Pediatriya istiqaməti (*I və II mərhələlərdə iştirak edənlər*)

Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları			
Riyazi gözləmə :	107.03	Minimal bal :	66
Ortakvadratik meyil :	17.06	Maksimal bal :	173
Moda :	102	Namizədlərin sayı :	377
Mediana :	104.85		

Cədvəl 3.6

Bal intervalları	Namiz. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Namiz. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Namiz. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	66 - 70	2	0.53	0.53	136 - 140	9	2.39	96.02
1 - 5	0	0.00	0.00	71 - 75	4	1.06	1.59	141 - 145	9	2.39	98.41
6 - 10	0	0.00	0.00	76 - 80	13	3.45	5.04	146 - 150	2	0.53	98.94
11 - 15	0	0.00	0.00	81 - 85	13	3.45	8.49	151 - 155	3	0.80	99.73
16 - 20	0	0.00	0.00	86 - 90	26	6.90	15.38	156 - 160	0	0.00	99.73
21 - 25	0	0.00	0.00	91 - 95	39	10.34	25.73	161 - 165	0	0.00	99.73
26 - 30	0	0.00	0.00	96 - 100	43	11.41	37.14	166 - 170	0	0.00	99.73
31 - 35	0	0.00	0.00	101 - 105	50	13.26	50.40	171 - 175	1	0.27	100.00
36 - 40	0	0.00	0.00	106 - 110	37	9.81	60.21	176 - 180	0	0.00	100.00
41 - 45	0	0.00	0.00	111 - 115	44	11.67	71.88	181 - 185	0	0.00	100.00
46 - 50	0	0.00	0.00	116 - 120	27	7.16	79.05	186 - 190	0	0.00	100.00
51 - 55	0	0.00	0.00	121 - 125	25	6.63	85.68	191 - 195	0	0.00	100.00
56 - 60	0	0.00	0.00	126 - 130	17	4.51	90.19	196 - 200	0	0.00	100.00
61 - 65	0	0.00	0.00	131 - 135	13	3.45	93.63				

Qrafik 3.2

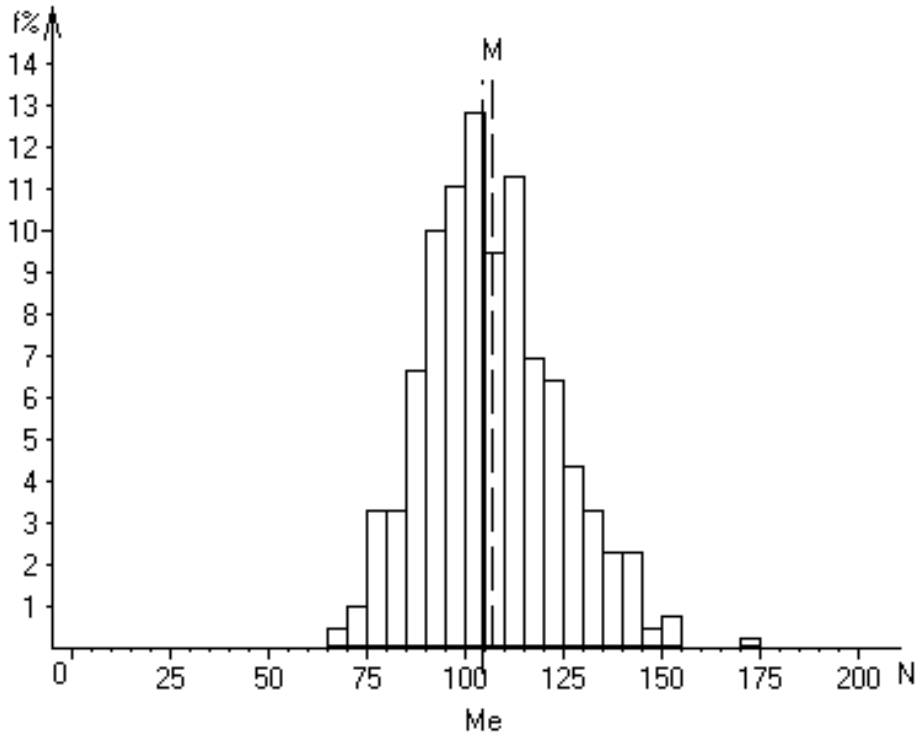

Rezidenturaya qəbul imtahanında iştirak edənlər və qəbul olanlar seçmələri üzrə ayrılıqda ortastatistik namizədin portreti müəyyənləşdirilib. I mərhələ üzrə Azərbaycan bölməsində imtahanda iştirak edənlər seçməsini təmsil edən ortastatistik namizədin topladığı bal 41.06-ya, rus bölməsində 37.95-ə, II mərhələ üzrə Azərbaycan bölməsində 57.60-a, rus bölməsində 57.77-yə, hər iki mərhələ üzrə cəmi Azərbaycan bölməsində 108.76-ya, rus bölməsində 107.53-ə bərabərdir. Azərbaycan bölməsində rezidenturaya qəbul olanlar seçməsini təmsil edən ortastatistik namizədin topladığı bal 115.00-a, rus bölməsində isə 111.93-ə bərabərdir. Təqdim edilən rəqəmlərdən də göründüyü kimi, rus bölməsinin namizədlərinin imtahana hazırlığı və imtahan nəticələri Azərbaycan bölməsinin namizədlərdən çox az fərqlənir.

Müsabiqəyə buraxılan namizədlər malik olduqları baza ali tibb təhsilinin istiqamətinə uyğun olaraq iyulun 16-dan 22-dək ixtisas seçimi aparıblar. İxtisas seçiminə imtahanın I mərhələsi üzrə topladığı bal 40-dan, II mərhələsi üzrə 50-dən, ümumi balı isə 90-dan az olmayan namizədlər buraxılıblar. Müsabiqə hər iki mərhələdə toplanılan balların cəmi əsasında aparılıb.

İxtisas seçiminə kömək məqsədilə "Rezidentura" jurnalının 3-cü sayında "Rezidentura üzrə ixtisas seçimi cədvəli" dərc olunub (cədvəl 3.7). Bununla da hər bir namizədə bitirdiyi istiqamətə uyğun olaraq səmərəli ixtisas seçimi imkanı yaradılıb.

Cədvəl 3.7

REZİDENTURA ÜZRƏ İXTİSAS SEÇİMİ CƏDVƏLİ

Baza ali tibb təhsili üzrə istiqamətlər (fakültələr)	**Rezidenturada həkim-mütəxəssis hazırlığı aparılan ixtisaslar**
I. Müalicə işi, pediatriya	060901 - Anesteziologiya-reanimatologiya 060902 - Ümumi cərrahiyyə 060903 - Neyrocərrahiyyə 060904 - Plastik cərrahiyyə 060905 - Ürək-damar cərrahiyyəsi 060906 - Uşaq cərrahiyyəsi 060907 - Otorinolarinqologiya 060908 - Travmatologiya-ortopediya 060909 - Onkologiya 060910 - Urologiya 060911 - Oftalmologiya 060912 - Mamalıq-ginekologiya 060913 - Psixiatriya 060914 - Nevrologiya 060915 - Terapiya 060916 - Kardiologiya 060917 - Nefrologiya 060918 - Qastroenterologiya 060919 - Hematologiya 060920 - Dermatovenerologiya 060921 - İmmunologiya 060922 - Allerqologiya 060923 - Yoluxucu xəstəliklər 060924 - Revmatologiya 060925 - Endokrinologiya 060926 - Narkologiya 060927 - Fizioterapiya və tibbi bərpa 060928 - Ftiziatriya 060929 - Patoloji anatomiya, məhkəmə-tibbi ekspertiza 060930 - Pediatriya 060931 - Şüa terapiyası 060932 - Şüa diaqnostikası 060937 - Mikrobiologiya 060939 - Genetika 060935 - Sosial gigiyena və səhiyyənin təşkili

Baza ali tibb təhsili üzrə istiqamətlər (fakültələr)	Rezidenturada həkim-mütəxəssis hazırlığı aparılan ixtisaslar
II. Stomatologiya	060933 - Stomatologiya 060934 - Üz-çənə cərrahiyyəsi 060935 - Sosial gigiyena və səhiyyənin təşkili
III. Tibbi-profilaktika	060935 - Sosial gigiyena və səhiyyənin təşkili 060936 - Gigiyena 060937 - Mikrobiologiya 060938 - Laboratoriya işi 060940 - Epidemiologiya 060923 - Yoluxucu xəstəliklər

Seçilmiş ixtisasların ərizə formasında ardıcıllığını namizəd özü müəyyənləşdirib və o, topladığı ballara əsasən müsabiqədən keçdiyi ixtisasların birincisinə yerləşdirilib.

Müsabiqə zamanı ümumi balı eyni olan iki və daha çox namizədin hamısını qəbul planı çərçivəsində yerləşdirmək mümkün olmadıqda, aşağıdakı ardıcıllıqla əlavə göstəricilər nəzərə alınıb:

– baza ali tibb təhsili səviyyəsi üzrə ümumi orta müvəffəqiyyət göstəricisi (ÜOMG);

– ixtisas fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanından toplanılan bal.

Müsabiqənin nəticələri iyulun 23-də elan edilmişdir.

Müsabiqədə iştirak edən namizədlərin ərizələrinin rezidentura təhsilini həyata keçirən klinik bazalar üzrə paylanması 3.8 saylı cədvəldə təqdim edilmişdir.

Cədvəl 3.8

MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN NAMİZƏDLƏRİN ƏRİZƏLƏRİNİN KLİNİK BAZALAR ÜZRƏ PAYLANMASI

№	Müəssisənin adı	Ərizələrin sayı			
		Müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə	Stomatologiya istiqaməti üzrə	Tibbi-profilaktika istiqaməti üzrə	Bütövlükdə
1	Azərbaycan Tibb Universiteti	255	14	47	316
	Hərbi Tibb Fakültəsi	29	1	0	30
2	Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu	234	14	32	280
3	Naxçıvan Dövlət Universiteti	30	4	11	45
	C Ə M İ	**290**	**15**	**47**	**352**

Cədvəldən göründüyü kimi, müsabiqədə iştirak edən 352 namizədin 82.39%-i (290 nəfər) müalicə işi, pediatriya, 4.26%-i (15 nəfər) stomatologiya və 13.35%-i (47 nəfər) tibbi profilaktika istiqaməti üzrə imtahan verənlərdir.

Müsabiqədə iştirak edən namizədlərin 89.77%-i (316 nəfər) öz ərizəsində Azərbaycan Tibb Universitetinə, 79.55%-i (280 nəfər) Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutuna aid olan ixtisasları qeyd edib.

Ödənişli təhsil forması üzrə müsabiqədə 11 namizəd iştirak edib. Onların 81.82%-i (9 nəfər) müalicə işi, pediatriya və 18.18%-i (2 nəfər) tibbi profilaktika istiqaməti üzrə imtahan verənlərdir. Bir daha qeyd edək ki, ödənişli təhsil forması üzrə qəbul yalnız Naxçıvan Dövlət Universitetinə aparılıb və bu təhsil forması üzrə bir nəfər belə namizəd qəbul olmayıb.

İmtahanlarda iştirak üçün qeydiyyatdan keçən namizədlərin 37.95%-i rezidenturaya qəbul olub. Baza ali tibb təhsili istiqamətləri üzrə rezidenturaya qəbul olan namizədlərin sayı haqqında statistik məlumat 3.9 saylı cədvəldə təqdim edilib.

Cədvəl 3.9

TƏHSİL İSTİQAMƏTLƏRİ ÜZRƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

İstiqamət	Qəbul planı*	Qəbul olanların sayı			Qəbul olub (%)
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Cəmi	
Müalicə işi, pediatriya	455 (40)**	249 (29)	36 (0)	285 (29)	62.64 (72.50)
ödənişsiz təhsil forması	445 (40)	249 (29)	36 (0)	285 (29)	64.04 (72.50)
ödənişli təhsil forması	10 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00 (---)
Stomatologiya	31 (1)	12 (1)	3 (0)	15 (1)	48.39 (100.0)
ödənişsiz təhsil forması	29 (1)	12 (1)	3 (0)	15 (1)	51.72 (100.0)
ödənişli təhsil forması	2 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00 (---)
Tibbi profilaktika	83 (1)	42 (0)	3 (0)	45 (0)	54.22 (0.00)
ödənişsiz təhsil forması	83 (1)	42 (0)	3 (0)	45 (0)	54.22 (0.00)
ödənişli təhsil forması	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	--- (---)
C Ə M İ	**569 (42)**	**303 (30)**	**42 (0)**	**345 (30)**	**60.63 (71.43)**
ödənişsiz təhsil forması	557 (42)	303 (30)	42 (0)	345 (30)	61.94 (71.43)
ödənişli təhsil forması	12 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00 (---)

*Birgə müsabiqə aparılan ixtisaslar üzrə qəbul olanların paylanması nəzərə alınaraq tibb istiqamətlərinin qəbul planları dəqiqləşdirilib (bax: cədvəl 3.3).

**Mötərizədə o cümlədən hərbi tibb fakültəsi üzrə məlumat verilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi, heç bir istiqamət üzrə qəbul planı tam dolmayıb. Qəbul planı ümumilikdə 60.63% dolub. Ödənişsiz təhsil forması üzrə bu göstərici 61.94 % olub. Müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə qəbul planı 62.64% (ödənişsiz təhsil forması üzrə 64.04%), stomatologiya istiqaməti üzrə 48.39% (ödənişsiz təhsil forması üzrə 51.72%), tibbi profilaktika istiqaməti üzrə isə 54.22% (bütün yerlər ödənişsiz təhsil forması üzrə ayrılıb) yerinə yetirilib. Ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olan olmayıb.

Tibbi profilaktika istiqamətinə daxil olan "Gigiyena" və "Epidemiologiya" ixtisaslarını xüsusi qeyd etmək istərdik. Bu ixtisasların namizədlər arasında nüfuzu çox aşağıdır. Belə ki, tibbi profilaktika istiqaməti üzrə ixtisas seçimində iştirak edən namizədlərin 17-si "Gigiyena" və "Epidemiologiya" ixtisaslarını öz ərizələrində qeyd etmələrinə baxmayaraq, onlar arasında bu ixtisasları ərizələrində birinci yerdə göstərənləri olmayıb və nəticədə bu ixtisaslara ayrılan 36 yerin hamısı boş qalmışdır.

Rezidenturaya sənəd verənlərin 319 nəfərini baza ali tibb təhsilini cari ildə başa vuranlar (33.86%-i oğlanlar, 66.14%-i qızlar) təşkil edib. Tibb təhsili istiqamətləri üzrə onların paylanması belədir: Müalicə işi, pediatriya – 244 nəfər, stomatologiya – 28 nəfər və tibbi profilaktika – 47 nəfər. Cari ilin məzunlarından qəbul imtahanının I mərhələsində 316, II mərhələsində isə 199 nəfər iştirak edib və onların 164 nəfəri (istiqamətlər üzrə, müvafiq olaraq, 131, 7 və 26 nəfər) rezidenturaya qəbul olub. Cari il məzunlarının rezidenturaya qəbulolma göstəriciləri tam seçməyə nəzərən yüksək olub – 51.90%. Rezidenturaya qəbul olan məzunların 32.93%-ni oğlanlar, 67.07%-ni isə qızlar təşkil ediblər.

Təhsil istiqamətləri üzrə rezidenturaya sənəd verən və qəbul olan oğlan və qız namizədlərin sayı barədə məlumat 3.10 saylı cədvəldə göstərilib. Rezidenturaya sənəd verən və qəbul olan namizədlərin seçmələrində oğlan və qızların sayca nisbi çəkilərində qismən dəyişiklik baş verib. Belə ki, rezidenturaya sənəd verən namizədlərin 38.49%-ni oğlanlar, 61.51%-ni qızlar təşkil etdiyi halda, qəbul olanlar seçməsində namizədlərin 33.33%-i oğlanlar, 66.67%-i isə qızlardır. Qəbul imtahanında iştirak edən qız namizədlərin rezidenturaya qəbulolma göstəriciləri (40.85%), oğlan namizədlərin qəbulolma göstəricilərindən (33.24%) yüksəkdir.

Cədvəl 3.10

TƏHSİL İSTİQAMƏTLƏRİ ÜZRƏ ƏRİZƏ VERƏN VƏ QƏBUL OLAN OĞLAN VƏ QIZ NAMİZƏDLƏRİN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

İstiqamət	Ərizə verən				Qəbul olan			
	oğlanların		qızların		oğlanların		qızların	
	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
Müalicə işi, Pediatriya	320	40.76	465	59.24	100	35.09	185	64.91
Stomatologiya	18	36.00	32	64.00	5	33.33	10	66.67
Tibbi-profilaktika	20	21.05	75	78.95	10	22.22	35	77.78
CƏMİ	**358**	**38.49**	**572**	**61.51**	**115**	**33.33**	**230**	**66.67**

Rezidenturaya qəbul olan namizədlərin topladıqları balların paylanma diaqramı 3.4 saylı şəkildə təqdim olunub. Diaqramdan görünür ki, qəbul olanların 82.32%-nin topladığı bal 100-124 və 125-149 bal diapazonlarında yerləşir. Qəbul olan namizədlərin yalnız 15.94%-i 100 baldan aşağı nəticə göstərib. Qeyd edək ki, maksimal toplanıla bilən bal 200-ə bərabər olub.

Klinik bazalar üzrə rezidenturaya qəbul olan namizədlərin sayı və orta bal göstəriciləri 3.11 saylı cədvəldə təqdim edilib. Cədvəldən aydın olur ki, Azərbaycan Tibb Universitetinə qəbul olan namizədlərin qəbul imtahanında topladıqları balların orta qiymətləri (həmin tibb müəssisələrinə qəbul olanları təmsil edən ortastatisik namizədlərin qəbul imtahanında topladıqları ballar) ən yüksəkdir. Bu klinik bazaya daxil olan ortastatistik namizədlərin balı 118.435-ə bərabər olub. Ən zəif hazırlıqlı namizədlər Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsinə qəbul olublar (ortastatistik namizədin qəbul imtahanında topladığı bal cəmi 103.800-ə bərabərdir).

QƏBUL OLAN NAMİZƏDLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

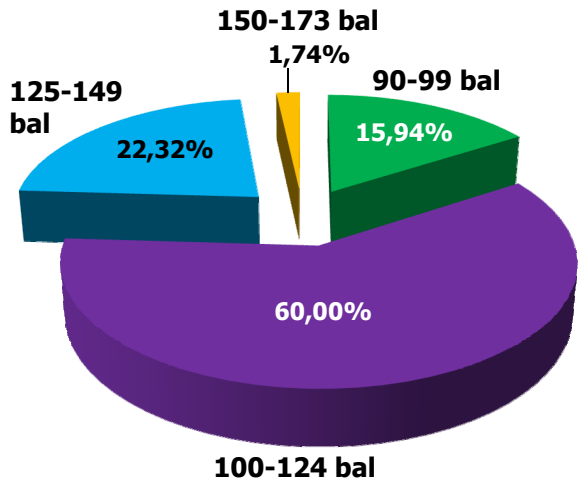

Şəkil 3.4

Azərbaycan Tibb Universitetində 86 yer (bu təhsil müəssisəsi üçün ayrılmış plan yerlərinin 28.67%), Azərbaycan Tibb Universitetinin hərbi tibb fakültəsində 12 yer (bu təhsil müəssisəsi üçün ayrılmış plan yerlərinin 28.57%), akademik Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda 94 yer (50.27%) və Naxçıvan Dövlət Universitetində 32 yer (80.00%) boş qalmışdır.

Cədvəl 3.11

KLİNİK BAZALAR ÜZRƏ REZİDENTURAYA QƏBUL OLAN NAMİZƏDLƏRİN SAYI VƏ ORTA BAL GÖSTƏRİCİLƏRİ

	Tibb müəssisələri	Qəbul planı	Qəbul olanların sayı			Orta bal
			oğlan	qız	cəmi	
1	Azərbaycan Tibb Universiteti	300	53	161	214	118.435
	Hərbi Tibb Fakültəsi	42	29	1	30	103.800
2	Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu	187	31	62	93	109.495
3	Naxçıvan Dövlət Universiteti	40	2	6	8	112.875
CƏMİ		**569**	**115**	**230**	**345**	**114.623**

Fənlər üzrə elmi-metodik təhlil və tövsiyələr

Ötən illərdə olduğu kimi, 2019-cu ildə də DİM-də fəaliyyət göstərən elmi-metodik seminarlarda Azərbaycan Tibb Universitetinin professor-müəllim heyətinin iştirakı ilə 2019/2020-ci tədris ili üçün rezidenturaya qəbul imtahanlarında istifadə olunmuş test tapşırıqlarının elmi-statistik təhlili aparılıb. Bu seminarlarda ayrı-ayrı test tapşırıqları üzrə namizədlərin əldə etdikləri nəticələr təhlil edilib, onların cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri test tapşırıqları müzakirə olunub. Tapşırıqların nisbətən çətin cavablandırılmasının səbəbləri araşdırılıb, bu səbəblərin aradan qaldırılması üçün müvafiq təklif və tövsiyələr hazırlanıb. Təhlillərdən əldə olunan nəticələr test bankının təkmilləşdirilməsi və zənginləşdirilməsi sahəsində işlər aparılarkən nəzərə alınır.

Qeyd etmək lazımdır ki, rezidenturaya qəbul imtahanı proqramları, eləcə də qəbul imtahanında istifadə olunacaq test tapşırıqlarının tipi və mürəkkəblik dərəcəsi haqqında məlumat (test tapşırığı nümunələri) ilin əvvəlində "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışı olan "Rezidentura" jurnalının 1-ci və 2-ci saylarında dərc edilmişdir.

2019/2020-ci tədris ili üçün rezidenturaya qəbul imtahanlarında da ayrı-ayrı fənlər üzrə istifadə olunan test tapşırıqlarının mövzu və bölmələr üzrə paylanmasında onların nəzəri və praktiki əhəmiyyəti nəzərə alınmışdır. Bütün istiqamətlər üzrə test blokuna terminoloji, faktoloji, ümumiləşdirmə, izahat tələb edən, uyğunluğun müəyyən edilməsi və təklif olunan fəaliyyət kateqoriyalı, mürəkkəblik dərəcəsinə görə sadə, orta və çətin olan test tapşırıqları daxil edilmiş, bununla da namizədlərin qəbul proqramı üzrə materialı necə mənimsədiyini dəqiq aşkar etmək, eləcə də bilik və bacarıqlarını tətbiq etmək qabiliyyətlərini yoxlamaq mümkün olmuşdur.

Baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında istifadə olunan 100 (yüz) test tapşırığından 10 test tapşırığı (insan fiziologiyası fənni və patologiya bloku – patoloji fiziologiya və patoloji anatomiya – üzrə) açıq tipli olmuşdur.

İxtisas fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında da istifadə olunan 100 (yüz) test tapşırığından 5-i (müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə daxili xəstəliklər blokundan, stomatologiya istiqaməti üzrə terapevtik stomatologiya fənnindən, tibbi profilaktika istiqaməti üzrə epidemiologiya fənnindən) açıq tipli olmuşdur.

Baza fənləri üzrə namizədlərin cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri bəzi test tapşırıqlarının izahını təqdim edirik.

İnsan anatomiyası fənni üzrə "Mərkəzi sinir sisteminin anatomiyası" "Dayaq hərəkət aparatı, sümük və birləşmələr sistemi", "Gövdənin əzələlərinin və fassiyalarının morfofunksional anatomiyası", "Əzələ sisteminin ümumi anatomiyası", "Ətraf əzələlərinin və fassiyalarının morfofunksional anatomiyası", "Daxili orqanlar. Həzm sistemi orqanlarının morfofunksional anatomiyası", "Yuxarı və aşağı boş vena sistemləri", "Sidik orqanlarının morfofunksional anatomiyası", "Gövdə sümükləri və onların birləşmələri", "Kiçik və böyük qan dövranı damarları", "Duyğu orqanlarının morfofunksional anatomiyası", "Limfa və immun sistemi orqanları", "Vegetativ sinir sisteminin anatomiyası" və s. bölmələr üzrə bilikləri yoxlayan test tapşırıqları təqdim edilmişdi. Elmi-metodik təhlil zamanı aşkar olunmuşdur ki, müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə ***insan anatomiyası*** fənninin "Duyğu orqanlarının morfofunksional anatomiyası" bölməsi üzrə təqdim olunan test tapşırığının cavablandırılmasında namizədlər daha çox çətinlik çəkmişlər. Həmin test tapşırığının şərhini təqdim edirik.

B variantı, 7 saylı test tapşırığı

Dəhliz-ilbiz orqanının mayası hansı beyin qovuğu nahiyəsində ektodermal qalınlaşma kimi meydana çıxır?

A) orta beyin B) əlavə beyin C) ara beyin
D) arxa beyin E) uc beyin

Namizədlərin 10,34%-nin doğru cavablandırdığı bu test tapşırığı "Duyğu orqanları" bölməsinə aid olub, orta ağırlıq dərəcəsinə malikdir (doğru cavab: D).

Təcrübi təbabətdə mühitə adaptasiyada duyğu orqanlarının, o cümlədən dəhliz-ilbiz orqanının böyük əhəmiyyəti vardır. Belə ki, sahə və məkan daxilində müvazinət dəyişmələrinə cavab reaksiyası üçün müvazinət orqanı nəinki beyinciklə, eləcə də uzunsov beyin, skelet əzələləri, göz almasını innervasiya edən III, IV və VI kəllə sinirləri və ayağın altında olan mexanoreseptorlarla birbaşa əlaqədə olmalıdır.

Həm "Kəllənin inkişafı", həm də "Duyğu orqanlarının inkişafı" bölmələrində dəhliz-ilbiz orqanının arxa beyin qovuğundan inkişaf etməsi haqqında geniş məlumat verilmişdir (bax: Şadlinski V.B., Qasımov Ş.İ.,

İsayev A.B., Hüseynov B.M. İnsan anatomiyası. Rezidenturaya hazırlaşanlar üçün vəsait. TQDK – "Abituriyent", Bakı: 2015. S. 478; Шадлински В.Б., Сапин М.Р., Мовсумов Н.Т. Анатомия человека: том 2. Баку: Муаллим, 2010, с.564). Namizədlərin 39,28%-nin doğru cavab kimi seçdiyi orta beyin III, IV kəllə sinirlərinin, beyin ayaqcıqlarının və ayaqcıqlararası çuxurun, 31,01%-nin seçdiyi ara beyin isə görmə qabarları, görmə qabaraltı nahiyə ilə yanaşı, həm də görmə orqanının inkişaf etdiyi beyin qovuğudur.

2019-cu ildə də ***histologiya*** fənni üzrə sitologiya, embriologiya, ümumi və xüsusi histologiya üzrə bilikləri yoxlayan 7 test tapşırığı təqdim edilmişdir. Elmi-metodik təhlil zamanı aşkar olunmuşdur ki, bu il də namizədlər ***histologiya*** fənni üzrə təqdim olunan test tapşırıqlarının cavablandırılmasında çətinlik çəkmişlər. Bu fənn üzrə namizədlərin cavablandırmaqda daha çox çətinlik çəkdikləri (müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə) test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 14 saylı test tapşırığı

Somatik refleks qövsündə hissi neyronların cisimləri yerləşir:

A) ağ maddədə B) boz maddədə C) sinir düyünlərində D) arxa ciyədə E) ön ciyədə

Namizədlərin 22,48%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış və orta ağırlıqlı bu test tapşırığı "Sinir sisteminin ümumi quruluş səciyyəsi" bölməsinə aiddir (doğru cavab: C).

Refleks qövsü hissi, assosiativ və effektor neyronlardan ibarət zəncir olub, orqanizmin müəyyən xarici və daxili qıcığa qarşı tipik reaksiyasını təmin edir.

Somatik sinir sistemi "somanı", yəni somitlərdən inkişaf edən orqanları, əsasən, skelet əzələlərini innervasiya edir. Psevdounipolyar hissi neyronların cisimləri həmişə sinir düyünlərində, yəni sinir sisteminin periferik hissəsində yerləşir. Bunlara aiddir:

1) onurğa beyninin arxa köklərinin qalınlaşması olan onurğa beyni sinir düyünləri;

2) bəzi kəllə-beyin sinirlərinin gedişi boyunca uzanan hissi sinir düyünləri.

Namizədlərin 28,68%-i B cavab variantını doğru cavab kimi seçmişlər. Mərkəzi sinir sisteminin boz maddəsinin əsas xüsusiyyəti tərkibində neyronların cisimlərinin olmasıdır. Bunlar multipolyar assosiativ və ya hərəki neyronlardır, lakin refleks qövslərinin hissi neyronları deyil. Belə ki, onurğa beyninin arxa buynuzlarında yerləşən assosiativ neyronlar onurğa beyni sinir düyünlərinin hissi neyronlarından siqnalları qəbul edərək somatik refleks qövslərinin qapanmasında iştirak edirlər.

Test tapşırığını düzgün cavablandırmaq üçün sinir sisteminin komponentlərinin, xüsusilə də sinir düyünlərinin və onurğa beyninin quruluşunu bilmək tələb olunur (bax: Кузнецов С.Л., Мушкамбаров Н.Н. Гистология, цитология и эмбриология. Учеб. для мед. ВУЗов. М.: ООО "МИА", 2016, с.232-233).

İnsan fiziologiyası fənnindən "Qan sisteminin fiziologiyası", "Oyanan toxumaların ümumi fiziologiyası", "Əzələlərin fiziologiyası", "İfrazat sisteminin fiziologiyası" "Mərkəzi sinir sisteminin ümumi fiziologiyası", "Ürək fəaliyyətinin fiziologiyası", "Vegetativ funksiyaların sinir tənzimi", "Tənəffüs sisteminin fiziologiyası", "Həzm sisteminin fiziologiyası", "Orqanizmin inteqrativ fəaliyyəti" və s. sahəsində bilik və bacarıqları yoxlayan test tapşırıqları təqdim edilmişdir. Namizədlər bu fənn üzrə daha çox "Daxili sekresiya vəzlərinin fiziologiyası. Fizioloji funksiyaların hormonal tənzimi" bölməsi üzrə təqdim olunan test tapşırığının həllində çətinlik çəkmişlər. Buna nümunə kimi müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə test tapşırığının şərhini təqdim edirik.

B variantı, 93 saylı test tapşırığı

Melatoninin funksiyalarına aid ***deyil***:

A) antioksidant təsir göstərmək

B dəri piqmentasiyasını stimulyasiya etmək

C) antistressor təsir göstərmək

D) hipofizdə kortikotropin və somatotropinin sintezini ləngitmək

E) cinsiyyət vəzilərinin aktivliyini zəiflətmək

Orta ağırlıqlı bu test tapşırığı namizədlərin yalnız 19,64%-i tərəfindən düzgün cavablandırılmışdır. Namizədlərin 21,45%-i A, 24,03%-i D, 24,55%-i isə E cavab variantını doğru cavab kimi seçmişdir (doğru cavab: B)

Bu sualın düzgün cavablandırılması üçün "Orqanizmin daxili mühiti. Homeostazın sistem mexanizmləri" bölməsində epifiz vəzinin funksiyaları haqqında əldə olunmuş biliklərin tətbiqi tələb olunur.

***Melatoninin funksiyaları*:**

- Reproduktiv funksiyalara təsir edir (cinsiyyət vəzlərinin aktivliyini zəiflədir);
- Hipofizdə kortikotropinin və somatotropinin sintezini ləngidir;
- Antioksidantdır;
- Antistressor təsir göstərir;
- Melanoforlarda piqmentlərin toplanmasına səbəb olur. Dərinin piqmentasiyasını zəiflədir;
- Mühitin işıqlanmasına müvafiq olaraq, endokrin funksiyaların və metabolizmin bioritmini təmin edir. İşıqlı mühitdə melatoninin sintezi və sekresiyası ləngiyir, qaranlıqda isə artır. Melatoninin sekresiyasının sutkalıq ritmi qonadotrop hormonların və cinsi funksiyanın ritmini, o cümlədən qadınlarda aybaşı dövrünün müddətini müəyyən edir.

Fikrimizcə, dərsliklərdə (bax: К.В.Судаков. Нормальная физиология, М.: 2006; с.252; A.M.Məmmədov, K.V.Sudakov. Normal fiziologiya, Bakı, 2011, s.288) kifayət qədər məlumat verilməsinə baxmayaraq namizədlərin əksər hissəsi epifizin melatonin hormonu və hipofizin melanotrop hormonunun funksiyalarını fərqləndirə bilməmişlər.

Patologiya bloku üzrə ***patoloji fiziologiya*** fənnində "İmmunoloji proseslər", "Mikrosirkulyasiyanın və yerli qan dövranının pozulması", "Qanın formalı elementlərinin patofiziologiyası", "Tənəffüs sisteminin patofiziologiyası", "Sinir sisteminin patofiziologiyası", "Vitamin mübadiləsinin pozulmaları", "İltihab", "Zülal mübadiləsinin pozulmaları", "Endokrin sistemin patofiziologiyası" və s. sahəsində bilik və bacarıqları yoxlamağa imkan verən test tapşırıqlarından istifadə edilmişdir. Aparılmış elmi-metodik təhlil zamanı aşkar olunmuşdur ki, müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə "Tənəffüs sisteminin patofiziologiyası" bölməsinə aid olan test tapşırığının cavablandırılmasında da namizədlər çətinlik çəkmişlər. Mürəkkəblik dərəcəsinə görə orta ağırlıqlı olan test tapşırığının şərhini təqdim edirik.

B variantı, 78 saylı test tapşırığı

Ağciyər hipertenziyasının qarışıq forması rast gəlinir:

A) xroniki qanitirmədə

B) ağciyər arteriyası qapaqlarının çatışmazlığı zamanı

C qanın ağciyər venasından sol qulaqcığa axmasının çətinləşməsi zamanı

D) travmatik şokun torpid mərhələsində

E) Fallo tetradası zamanı

Test tapşırığı namizədlərin 29,46%-i tərəfindən doğru cavablandırılmışdır (doğru cavab: C). Bu test tapşırığının həlli üçün ağciyər hipertenziyasının qarışıq formasının inkişaf səbəbini bilmək zəruridir.

Ağciyər perfuziyasının pozulması kiçik qan dövranı damarlarında hipo- və hipertenziyalar zamanı müşahidə olunur. Ağciyər hipertenziyasının prekapillyar, postkapillyar və qarışıq formaları ayırd edilir. Prekapillyar ağciyər hipertenziyası prekapillyar və kapillyarlarda təzyiqin artması, postkapillyar ağciyər hipertenziyası venulalar və venalardan sol qulaqcığa qan axınının pozulması nəticəsində meydana çıxır. Qarışıq ağciyər hipertenziyası isə prekapillyar formanın postkapillyar forma (və ya əksinə) ilə ağırlaşması nəticəsində yaranır. Test tapşırığının C cavab variantında göstərilən qanın ağciyər venasından sol qulaqcığa axmasının çətinləşməsi postkapillyar hipertenziya üçün səciyyəvidir və prekapillyar hipertenziya üçün səciyyəvi olan ağciyər arteriollarının reflektor spazmına səbəb ola bilər. Ağciyər hipertenziyasının qarışıq forması daha çox mitral stenoz zamanı rast gəlinir.

Digər cavab variantlarında verilən xroniki qanitirmə, ağciyər arteriyası qapaqlarının çatışmazlığı, travmatik şokun torpid mərhələsi və namizədlərin 37,21%-nin seçdiyi Fallo tetradası zamanı ağciyər hipotenziyası meydana çıxır, yəni qeyd olunan patologiyalar kiçik qan dövranı damarlarında təzyiqin azalması ilə müşayiət olunur.

Test tapşırığı aydın, anlaşıqlı dildə tərtib edilmiş, cavablar elmi cəhətdən düzgün əsaslandırılmışdır. Dərsliklərdə (bax: Əliyev S.C., Əliyev M.X. Patoloji fiziologiya. 2 cilddə. Bakı: Təbib, 2016, I hissə, s.145; Литвицский т.2, с. 230) bu haqda ətraflı məlumat verilməsinə baxmayaraq, namizədlərin bu tapşırığın cavablandırılmasında çətinlik çəkmələrini onların mövzunu yaxşı mənimsəməməsi, biliklərini tətbiqetmə bacarıqlarının zəif olması ilə izah etmək olar.

Patologiya blokunda ***patoloji anatomiya*** fənni üzrə "Parenximatoz, mezenximal və qarışıq distrofiyalar", "Şişlər", "Tənəffüs sistemi xəstəlikləri", "Qaraciyər xəstəlikləri", "Daxili cinsiyyət üzvlərinin və süd vəzilərinin xəstəlikləri. Hamiləlik patologiyaları", "Sepsis", "Həzm traktı xəstəlikləri", "Ateroskleroz.

Hipertenziya" və s. bölmələr üzrə bilik və bacarıqları yoxlamağa imkan verən test tapşırıqlarından istifadə edilmişdir.

Müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə namizədlərin cavab verməkdə çətinlik çəkdikləri test tapşırığının şərhini təqdim edirik.

B variantı, 69 saylı test tapşırığı

Mikroskopiya zamanı qalxanabənzər vəzinin follikullarının kubabənzər və prizmatik epitellərinin silindrik epitellərə çevrilməsi, proliferasiyaya uğrayaraq follikulların mənfəzlərinə doğru çoxlu miqdarda məməciklər şəklində çıxıntılar əmələ gətirməsi qeyd olunur. Follikulların mənfəzində olan kolloid maddə qeyri-bərabər boyanır. Ehtimal olunan diaqnoz:

A) kolloid zob B) Ridel zobu C tireotoksikoz
D) endemik zob E) Xaşimoto zobu

Namizədlərin 17,83%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı "Daxili sekresiya vəzilərinin xəstəlikləri" bölməsinə aiddir (doğru cavab: C). Mürəkkəblik dərəcəsinə görə çətin test tapşırığıdır. Namizədlərin 28,94%-i, 27,39%-i, 5,94%-i və 17,83%-i isə müvafiq olaraq, A, B, D və E cavab variantlarını seçməklə səhvə yol vermişlər.

Test tapşırığında təsvir edilmiş patomorfoloji mənzərə tireotoksikoz üçün səciyyəvidir. Bu zaman histoloji olaraq parenximatoz zoba aid əlamətlər aşkar edilir. Tireotoksikoz zamanı kolloidin fiziki-kimyəvi xassələri dəyişdiyi üçün preparatlarda qeyri-bərabər boyanmış vəziyyətdə görünür. Göstərilən əlamətlər tireoid hormonların sintezinin artması ilə əlaqədar baş verir (bax: Həsənov Ə.B. Patoloji anatomiya. Dərslik. Bakı: Elm, 2003, s.508; Серов В.В., Струков А.И. Патологическая анатомия. М.: Медицина 1995, с.433).

Kolloid zob zamanı tireositlərin hiperfunksiyası hesabına vəzin toxuması düyünlü şəkil alır və çoxlu miqdarda kolloid ifraz olunduğu üçün follikullar həcmcə böyüyür. Ridel zobu zamanı qalxanabənzər vəzin fibrozu ilə əlaqədar diffuz skleroz, vəzin parenximasının atrofiyası, konsistensiyasının bərkiməsi aşkar edilir. Xaşimoto zobu zamanı diffuz limfo-leykositar infiltrasiya, stromada ocaqlar şəklində limfoid follikulların əmələ gəlməsi əsas mikroskopik əlamətlərdir. Bu zaman vəz əvvəlcə həcmcə böyüyür, destruktiv proseslər davam etdikcə vəz atrofiyalaşır və həcmi kiçilir. Statistik məlumatlardan da göründüyü kimi namizədlərin əksəriyyəti Ridel zobu və Xaşimoto tireoiditi zamanı mikroskopik mənzərənin tam fərqli olmasını bilmədiklərindən B və E cavab variantlarını seçmişlər. Tədris prosesində mikroskopik mənzərələrin fərqləndirilməsinə daha çox diqqət yetirilməsi namizədlərin gələcəkdə bu kimi tapşırıqları daha yaxşı cavablandırmalarına şərait yaradar.

Qalxanabənzər vəzin xəstəliklərinin diferensial diaqnostikasında vəzi toxumasının histoloji müayinəsinin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini nəzərə alaraq, vəzidə baş verən patomorfoloji dəyişikliklərin diqqətlə öyrənilməsi zəruridir.

Mikrobiologiya fənni üzrə təqdim olunmuş test tapşırıqları ümumi və xüsusi mikrobiologiya, xüsusi virusologiya, tibbi mikologiya, tibbi parazitologiya, eləcə də klinik mikrobiologiya sahəsində namizədlərin bilik və bacarıqlarını yoxlamağa imkan vermişdir.

Təhlilə əsasən belə qənaətə gəlmək olar ki, namizədlər öz nəzəri biliklərini lazımi səviyyədə sistemləşdirə bilmir və nəticədə test tapşırıqlarının cavablandırılmasında çətinlik çəkirlər. Müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə biliklərin ümumiləşdirilməsini tələb edən test tapşırığının cavablandırılmasında namizədlər daha çox çətinlik çəkmişlər. Həmin test tapşırığının şərhini təqdim edirik.

B variantı, 32 saylı test tapşırığı

Hansı bakteriyanın ekzotoksini hüceyrələrdə tsiklik adenozinmonofosfatın toplanmasına səbəb olur?

A) *Clostridium botulinum* B) *Corynebacterium diphtheriae*
C) *Clostridium perfringens* D) *Shigella dysenteriae*
E) *Bordetella pertussis*

Orta ağırlıq dərəcəsinə malik bu test tapşırığı "İnfeksion proses" bölməsinə aiddir. Bir çox bakteriyalar patogenlik amili kimi ekzotoksin ifraz edir və bu ekzotoksinlər əksər hallarda mikroorqanizmlərin törətdiyi xəstəliklərin patogenezini müəyyən edir. Bakteriyaların ekzotoksinlərinin təsir xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi onların törətdiyi xəstəliklərin müalicəsi və profilaktikasında, ağırlaşmaların qarşısının alınmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu test tapşırığına namizədlərin 19,38%-i doğru cavab vermiş, 29,72%-i isə D cavab variantını seçməklə səhvə yol vermişlər (doğru cavab: E).

Pertussis-toksin (*Bordetella pertussis*) A və B fraqmentlərindən ibarətdir. A fraqmenti adenozintrifosfat-transferaza aktivliyinə malik olub, normada adenilatsiklazanı inhibisiya edən G-zülalını ribozilləşdirir, adenilatsiklazanın aktivləşməsi nəticəsində hüceyrədə tsiklik AMF-in toplanması və hüceyrənin funksiyasının pozulması baş verir.

Namizədlərin əksəriyyətinin doğru cavab kimi seçdiyi şiqa-toksinin (*Shigella dysenteriae*) A-subvahidi hüceyrəyə daxil olaraq ribosomun 60S subvahidi ilə qarşılıqlı əlaqəyə girir və zülal sintezinin geridönməyən blokadasına səbəb olmaqla hüceyrənin məhvinə gətirib çıxarır. B-subvahidlər isə toksinin hüceyrə reseptorları ilə birləşməsini təmin edir (bax: Qarayev Z.Ö., Qurbanov A.İ. Tibbi mikrobiologiya və immunologiya. Bakı: Təbib, 2010, s. 447; Покровский В.И., Поздеев О.К. Медицинская микробиология. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2001, с. 398). Digər mikroorqanizmlərin ekzotoksinlərinin təsir mexanizmlərini aşağıdakı kimi qruplaşdırmaq olar:

- *Clostridium botulinum* toksini (botulotoksin) motor neyronlarda asetilxolin sintezində iştirak edən amilləri parçalayaraq, motoneyronlardan əzələlərə impulsların ötürülməsini pozur və süst ifliclərin inkişafına səbəb olur;
- *Corynebacterium diphtheriae* toksini EF-2 elonqasiya amilinin ADF-ribozilləşməsini kataliz etməklə zülal sintezinin pozulmasına və bununla da hüceyrənin məhvinə səbəb olur;
- *Clostridium perfringens* bir neçə toksin (α, θ, κ, μ və s.) ifraz edir. Bu toksinlərdən α-toksin fosfolipaza C (lesitinaza), digərləri isə müvafiq olaraq hemolizin, kollagenaza, hialuronidaza və s. fəallığına malikdir.

Farmakologiya fənni üzrə təqdim olunmuş test tapşırıqları ötən illərdə olduğu kimi farmakokinetika, farmakogenetika və xronofarmakologiya, qan sisteminə və həzm sistemi orqanlarının motor funksiyasına təsir göstərən dərman maddələri sahəsində, eləcə də dərman maddələrinin təsir mexanizminə dair namizədlərin bilik və bacarıqlarını yoxlamaq məqsədi daşımışdır. Müalicə işi, pediatriya istiqaməti üzrə namizədlərin cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri test tapşırığının şərhini təqdim edirik.

B variantı, 36 saylı test tapşırığı

Bitki mənşəli sitostatik:

A) toremifen B) embixin C) fortin D podofillin E) sitarabin

Test tapşırığı "Onkoloji xəstəliklərin müalicəsində istifadə edilən dərman maddələri" bölməsinə aiddir və çətinlik dərəcəsinə görə sadədir. Buna baxmayaraq, yalnız 16,80% namizəd bu test tapşırığına doğru cavab vermişdir (doğru cavab: D).

Test tapşırığının səhv cavablarında verilmiş bütün dərman maddələri onkoloji xəstəliklərin müalicəsində istifadə edilir, lakin onlar sintetik mənşəlidir və dərman bitkilərinin məhsulu deyil.

Namizədlərin 27,39%-i alkilləşdirici birləşmələrə aid olan xloretilamin törəməsi sintetik embixin preparatının verildiyi B cavab variantını seçmişdir. Namizədlərin 24,29%-nin seçdiyi sitarabin antimetabolitlər qrupuna aiddir, pirimidinin antaqonistidir və bitkilərdən alınmır. C cavab variantında verilmiş fortin preparatı embixinə analoji olaraq alkilləşdirici birləşmələrə aiddir, Kaposi sarkomasının kimyəvi terapiyasında tətbiq edilir, lakin bitki mənşəli deyil. Həmçinin, onkoloji xəstəliklərin müalicəsinə daxil edilən antiestrogen toremifen də bitki mənşəli sitostatik deyil.

Test tapşırığının çətinlik dərəcəsini və lakonikliyini nəzərə alaraq, namizədlərin diqqətinə çatdırmaq istərdik ki, "Farmakologiya" dərsliyindən (Qəniyev M.M. Farmakologiya. Dərslik, 2 cilddə, Bakı: Təbib, 2014, cild II, s. 807) istifadə etməklə dərman maddələrinin, xüsusən də onkoloji xəstəliklərin kimyəvi terapiyasında tətbiq olunan maddələrinin təsnifatına dair biliklərə yiyələnmək zəruridir.

Biokimya fənni üzrə statik, dinamik və funksional biokimya sahəsində namizədlərin bilik və bacarıqlarını yoxlayan test tapşırıqları təqdim edilmişdir. Cari ildə biokimya fənni üzrə "Zülalların kimyası və funksiyası", "Karbohidratların kimyası və funksiyası", "Fermentlər", "Vitaminlər", "Hormonlar", "Maddələr mübadiləsinin əsas qanunauyğunluqları. Enerji mübadiləsi", "Karbohidrat mübadiləsi", "Zülal mübadiləsi" və s. mövzuları əhatə edən 13 test tapşırığı təqdim olunmuşdur. Namizədlər "Karbohidrat mübadiləsi" bölməsinə aid olan test tapşırığını (müalicə işi, pediatriya istiqaməti) doğru cavablandırmaqda çətinlik çəkmişlər. Test tapşırığı namizədlərin yalnız 29,20%-i tərəfindən doğru cavablandırılmışdır (doğru cavab: E).

Həmin test tapşırığının şərhini təqdim edirik.

B variantı, 59 saylı test tapşırığı

Eritrositlərdə piroüzüm turşusunun çevrildiyi maddə:

A) fosfoenolpiroüzüm turşusu B) CO_2 və H_2O C) asetil-KoA
D) limon turşusu E) süd turşusu

Piroüzüm turşusu qlikolizin aralıq məhsuludur. Eritrositlər istisna olmaqla, bütün toxumalarda bu maddə asetil-KoA-ya çevrilir (bax: A.N.Qarayev. Bioloji kimya /rezidenturaya hazırlaşanlar üçün vəsait, DİM, Bakı: 2018, s.458,459). Namizədlərin 23,00%-i doğru cavab kimi asetil-KoA-nı seçmişdir (C cavab variantı). Görünür ki, bu namizədlər "eritrositlərdə" sözünə diqqət etməmişlər. Eritrositlərdə mitoxondrilər olmadığı üçün həmişə anaerob qlikoliz gedir, yəni piroüzüm turşusu süd turşusuna reduksiya olunur. Namizədlərin 21,96%-i isə doğru cavab kimi fosfoenolpiroüzüm turşusunu seçmişdir (A cavab variantı). Lakin, qlikolizin məhsulu olan fosfoenolpiroüzüm turşusu geri dönmədən piroüzüm turşusuna çevrilir. Piroüzüm turşusu isə qlükoneogenez prosesi zamanı əvvəlcə oksalatsirkə, sonra fosfoenolpiroüzüm turşusunun əmələ gəlməsinə səbəb olur.

Cari ildə də baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında patoloji fiziologiya və normal fiziologiya fənləri üzrə ayrılıqda 5 test tapşırığı (cəmi 10 test tapşırığı) açıq tipli olmuşdur. Açıq tipli test tapşırıqlarından hər fənn üzrə ayrılıqda 2-si uyğunluğun müəyyən edilməsi, 3-cü seçim tipli test tapşırıqlarına aid olmuşdur. İmtahanlarda açıq formalı test tapşırıqlarından istifadə olunması əzbərçiliyin və verilmiş cavablardan birinin təsadüfi şəkildə seçilməsinin qarşısını almaq məqsədi daşıyır. Açıq tipli test tapşırıqları mürəkkəblik dərəcəsinə görə orta və çətin olmuşdur. Qeyd etmək lazımdır ki, belə test tapşırıqları namizədlərdən nəzəri biliklərini tətbiq etməklə nəticə çıxarmağı tələb edir.

Təhlillər göstərmişdir ki, namizədlər açıq tipli test tapşırıqlarının həllində hər il olduğu kimi cari ildə də çətinlik çəkmişlər. Buna misal olaraq (müalicə işi, pediatriya istiqaməti), ***patologiya*** bloku üzrə "Zülal mübadiləsinin patoloji fiziologiyası" bölməsinə aid olan, B variantı, 83-cü test tapşırığını göstərmək olar.

Patologiya bloku üzrə ***patoloji fiziologiya*** fənnindən təqdim olunmuş və namizədlərin cavab verməkdə çətinlik çəkdikləri seçim tələb edən test tapşırığının şərhini təqdim edirik.

B variantı, 83 saylı test tapşırığı

Müsbət azot balansı yaranır:

1. şüa xəstəliyində
2. tirotoksikozda
3. polisitemiyada
4. hamiləlikdə
5. STH hipersekresiyasında
6. fol turşusunun çatışmazlığında

Mürəkkəblik dərəcəsinə görə çətin olan açıq formalı bu test tapşırığı namizədlərin yalnız 13,44%-i tərəfindən doğru cavablandırılmışdır (doğru cavab: 3, 4, 5).

Azot balansı dedikdə gün ərzində qidanın tərkibində orqanizmə daxil olan azotla sidiklə, nəcislə və tərlə xaric olunan azotun miqdarının fərqi nəzərdə tutulur. *Müsbət* və *mənfi* azot balansı ayırd edilir. Orqanizmə daxil olan azotun miqdarı xaric edilən azotdan çox olarsa, *müsbət azot balansı* inkişaf edir. Müsbət azot balansı qida vasitəsilə qəbul edilən azot birləşmələrinin bir hissəsi orqan və toxumaların irimolekullu zülali birləşmələrinin sintezinə sərf edildikdə müşahidə olunur. Bu anabolik proseslərin katabolizmə nisbətən üstünlük təşkil etdiyini göstərir. Müsbət azot balansı polisitemiya, hamiləlik və STH-ın hipersekresiyası zamanı müşahidə olunur. Şüa xəstəliyi, tirotoksikoz və fol turşusunun çatışmazlığı isə zülalların sürətlə parçalanması ilə müşayiət olunur, yəni katabolizm anabolik proseslər üzərində üstünlük təşkil edir. (bax: Əliyev S.C., Əliyev M.X. Patoloji fiziologiya. 1-ci cild. Bakı: Təbib, 2015, s. 457; Новицкий В.В., Гольдберг Е.Д., Уразова О.И. Патофизиология. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010, том 1, с.661). Bu patologiyalar zamanı *mənfi azot balansı* müşahidə olunur

Normal fiziologiya fənni üzrə namizədlərin cavab verməkdə çətinlik çəkdikləri "Maddələr və enerji mübadiləsi. Qidalanma" bölməsinə aid olan və seçim tələb edən test tapşırığı olmuşdur.

B variantı, 97 saylı test tapşırığı

Hipotalamusun ön nüvələrinin qıcıqlanması səbəb olar:

1. insulin sekresiyasının artmasına
2. səthi dəri damarlarının daralmasına
3. metabolizmin ləngiməsinə
4. bədən temperaturunun yüksəlməsinə
5. bədən temperaturunun enməsinə

Açıq tipli bu test tapşırığı, əsasən, "Mərkəzi sinir sisteminin xüsusi fiziologiyası" bölməsini, qismən də "Maddələr və enerji mübadiləsi" və "Daxili sekresiya vəzlərinin fiziologiyası" bölmələrini əhatə edir. Ağırlıq dərəcəsinə görə çətin test tapşırığıdır, adı çəkilən bölmələr üzrə biliklərin ümumiləşdirilməsini tələb edir. Bu sualı namizədlərin 21,45%-i düzgün cavablandırmışdır (doğru cavab: 1, 3, 5).

"Mərkəzi sinir sisteminin xüsusi fiziologiyası" bölməsində göstərilmişdir ki, hipotalamusun ön nüvələrinin qıcıqlandırılması parasimpatik sinir sisteminin fəallaşmasına və trofotrop effektə səbəb olur. "Maddələr və enerji mübadiləsi" bölməsində isə göstərilir ki, hipotalamusun ön hissəsində istilik vermə mərkəzi yerləşir və bu mərkəzin oyanması dəri damarlarını genişləndirərək istilikverməni gücləndirir. "Daxili sekresiya vəzlərinin fiziologiyası" bölmələrində isə bildirilir ki, parasimpatik təsirlər insulin sekresiyasını artırır (bax: A.M.Məmmədov, K.V.Sudakov. Normal fiziologiya. dərslik, Bakı: 2011, 2-ci cild, s.186; К.В.Судаков. Нормальная физиология, учебник, М.: ГЭАТОР-Медиа, 2015, с.143, 225; Физиология человека /под ред. В.М. Покровского и Г.Ф. Коротько. 2-е изд. М.: Медицина, 2003, с.143, 225). Bu testin düzgün cavablandırılması üçün yuxarıda göstərilən mövzular üzrə əldə olunan biliklərin ümumiləşdirilməsi tələb olunur.

Təhlillər nəticəsində aydın olmuşdur ki, tənəffüs sisteminə aid biliklərin tətbiqini tələb edən test tapşırıqlarını doğru cavablandırmaqda namizədlərin böyük əksəriyyəti çətinlik çəkmişlər. Dərsliklərdə tənəffüs sistemi orqanlarının quruluşu, funksiyası, fiziologiyası və patologiyaları haqqında ətraflı məlumatlar verilməsinə baxmayaraq, namizədlərin bu sahədən olan test tapşırıqlarının cavablandırılmasında çətinlik çəkmələrinin səbəbləri araşdırılmalıdır. Bu hal müvafiq kafedraların professor-müəllim heyəti tərəfindən tədris zamanı nəzərə alınmalı, problemin həlli istiqamətində lazımi işlər görülməlidir.

Proqramı tam mənimsəmiş, güclü məntiqi təfəkkürə malik namizədlərin hazırlıq səviyyələrinin yoxlanılmasına, müstəqil araşdırma bacarıqlarının aşkara çıxarılmasına və qiymətləndirilməsinə imkan verən, seçim xarakterli açıq tipli tapşırıqların həlli üsullarına DİM-in nəşr etdiyi vəsaitlərdə kifayət qədər yer ayrılmasına baxmayaraq, çox təəssüf ki, namizədlər cari ildə də belə test tapşırıqlarının həllində çətinlik çəkmişlər. Əslində, açıq tipli test tapşırıqlarına cavab vermək üçün tələb olunan bacarıqlar çoxseçimli test tapşırıqlarına cavab vermək üçün tələb olunan bacarıqlardan mahiyyətcə fərqlənmir. Kifayət qədər biliyə və məntiqi təfəkkürə malik olan namizədlər bu tapşırıqlara asanlıqla cavab verə bilərlər. Namizədlərin bilik, bacarıq və vərdişlərində olan çatışmazlıqların bir qismi onların praktikyönlü biliyinin dərin olmaması ilə bağlıdır ki, bu da, əsasən, tədris prosesində həmin istiqamətə az diqqət yetirilməsinin göstəricisidir.

Aparılan təhlillərdən belə nəticəyə gəlmək olar ki, rezidenturaya qəbul imtahanlarında uğur qazanmaq üçün namizədlərdən dərslikdəki materialları öyrənməklə yanaşı, həm də ümumiləşdirmə aparmaq, mənimsədikləri bilikləri sistemləşdirmək və tətbiq etmək bacarığını da inkişaf etdirmək tələb olunur.

Baza ali tibb təhsili verən ali təhsil müəssisələrində isə tələbələrin məntiqi düşünmə, nəzəri bilikləri tətbiqetmə bacarıqlarının inkişaf etdirilməsinə diqqət artırılmalı, təhsilin səviyyəsi müasir tələblərə uyğunlaşdırılmalı və daha çox tətbiqyönlü olmalı, eləcə də bu tələblərə cavab verən dərsliklər və dərs vəsaitləri hazırlanmalıdır.

DİM rezidenturaya qəbul imtahanına hazırlaşanlara elmi-metodik kömək göstərilməsini həmişə diqqət mərkəzində saxlayır. Ötən illərdə bu istiqamətdə baza fənlərindən "İnsan anatomiyası" və "Bioloji kimya", eləcə də rus dilində "Биологическая химия", "Патологическая физиология","Нормальная физиология", Гистология (цитология, эмбриология, общая и частная гистология)", ixtisas fənlərindən isə ilk dəfə olaraq stomatologiya istiqaməti üzrə "Terapevtik stomatologiya (Parodont və oral mukoza xəstəlikləri)" adlı elmi-metodik vəsaitlər işlənib-hazırlanmışdır. Cari ildə isə "Патологическая анатомия" və "Фармакология" adlı elmi-metodik vəsaitlər işlənib-hazırlanmışdır. Hazırlanmış vəsaitlər rezidenturaya qəbul proqramları əsasında tərtib olunmuşdur. Sevindirici haldır ki, yuxarıda adı çəkilən vəsaitlər Azərbaycan Tibb Universitetinin Elmi Şurasında müzakirə edilərək dərs vəsaiti kimi nəşrə tövsiyə olunmuşdur. Bu silsilədən olan işlər davam etdirilir. Ümidvarıq ki, təqdim olunan vəsaitlər namizədlər üçün faydalı olacaqdır.

4. ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU

4.1 Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında tələbə qəbulu

Tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizələrin qəbulu "Azərbaycan Respublikasının orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında tələbə qəbulu qaydaları"na uyğun olaraq martın 15-dən aprelin 15-dək internet vasitəsilə aparılıb. Abituriyentlər ekabinet.dim.gov.az internet səhifəsində "Şəxsi kabinet" yaratdıqdan sonra şəxsi kabinetinin istifadəçi adı və parolundan istifadə etməklə Dövlət İmtahan Mərkəzinin müvafiq internet səhifəsinə (eservices.dim.gov.az/erizebak/erize) daxil olub, "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurublar və təsdiq ediblər (etdiriblər). Müsabiqədə iştirak ödənişli olmuşdur. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbulla bağlı ilk dəfə müraciət etmiş Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının (ümumi təhsil müəssisələrini bitirən) cari ildə keçirilən imtahanda iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına (pulsuz) idi.

Ərizənin təsdiqi DİM-in məlumat bazalarında abituriyent barədə olan məlumatların yetərli olub-olmamasından asılı olaraq iki üsulla həyata keçirilib:

1. Aşağıda göstərilən kateqoriyalardan olan abituriyentlər elektron ərizələrini Sənəd Qəbulu Komissiyalarına (SQK) müraciət etmədən özləri təsdiq ediblər:

1.1. Azərbaycan Respublikasının tam orta təhsil müəssisələrini cari ildə bitirən abituriyentlər;

1.2. Azərbaycan Respublikasının tam orta təhsil müəssisələrini 2012-ci və ondan sonrakı illərdə bitirən abituriyentlər;

1.3**.** Azərbaycan Respublikasının ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrini 2013-cü və ondan sonrakı illərdə bitirən abituriyentlər;

1.4. 2012-ci və ondan sonrakı illərdə Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ərizə verib onu təsdiq etdirmiş abituriyentlər.

2. 1.1, 1.2, 1.3 və 1.4-cü bəndlərdə göstərilən abituriyentlərdən başqa, digər abituriyentlər elektron ərizələrini tələb olunan sənədləri təqdim etməklə müvafiq SQK-da təsdiq etdirib. Ərizə qəbulu elanının tam mətni DİM-in internet saytında ictimaiyyətə təqdim olunub, bununla bağlı bütün digər lazımi məlumatlar da müntəzəm və operativ şəkildə saytda yerləşdirilib.

Azərbaycanda təhsil almış Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları (1.1, 1.2, 1.3 və 1.4-cü bəndlərdə göstərilən abituriyentlər istisna olmaqla) tələb olunan sənədləri təqdim etməklə elektron ərizələrini aşağıdakı SQK-larda təsdiq etdiriblər:

Bakı şəhərində:

Bakı Dövlət Universiteti; Azərbaycan Texniki Universiteti; Azərbaycan Universiteti;

Digər şəhər və rayonlarda:

Naxçıvan ş.	*DİM-in Naxçıvan MR Regional Bölməsi ;*
Sumqayıt ş.	*Sumqayıt Dövlət Universiteti;*
Gəncə ş.	*DİM-in Gəncə Regional Bölməsi;*
Lənkəran ş.	*DİM-in Lənkəran Regional Bölməsi;*
Şəki r-nu.	*DİM-in Şəki Regional Bölməsi;*
Bərdə r-nu.	*DİM-in Bərdə Regional Bölməsi;*
Xaçmaz r-nu.	*DİM-in Xaçmaz Regional Bölməsi;*
Şirvan r-nu.	*DİM-in Şirvan Regional Bölməsi;*
Şəmkir r-nu.	*DİM-in Şəmkir Regional Bölməsi;*
Göyçay r-nu.	*DİM-in Göyçay Regional Bölməsi.*

Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər (1.1, 1.2, 1.3 və 1.4-cü bəndlərdə göstərilən abituriyentlər istisna olmaqla), həmçinin xaricdə təhsil almış Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları ərizələrini aşağıdakı SQK-larda təsdiq etdirmişlər:

Bakı şəhərində:	*DİM;*
Naxçıvan şəhərində:	*DİM-in Naxçıvan MR Regional Bölməsi;*
Gəncə şəhərində:	*DİM-in Gəncə Regional Bölməsi;*
Lənkəran rayonunda:	*DİM-in Lənkəran Regional Bölməsi;*
Xaçmaz rayonunda:	*DİM-in Xaçmaz Regional Bölməsi;*
Şəki rayonunda:	*DİM-in Şəki Regional Bölməsi;*
Şirvan şəhərində:	*DİM-in Şirvan Regional Bölməsi;*
Göyçay rayonunda:	*DİM-in Göyçay Regional Bölməsi;*
Şəmkir rayonunda:	*DİM-in Şəmkir Regional Bölməsi;*
Bərdə rayonunda:	*DİM-in Bərdə Regional Bölməsi.*

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında tələbə qəbulu müsabiqəsi ali təhsil müəssisələrinə V ixtisas qrupu üzrə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanlarında toplanılan ballar əsasında aparılıb. Tam orta təhsil səviyyəsini Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrində cari ildə bitirən abituriyentlər müsabiqədə qəbul imtahanı verməndən buraxılış imtahanında (11-ci siniflər üzrə) tədris dilindən, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən əldə etdikləri nəticələr əsasında iştirak ediblər. Lakin aşağıdakı xüsusi hallarda bu abituriyentlər əlavə olaraq 2019-cu il aprelin 28-də bəzi fənn və yaxud fənlərdən imtahan veriblər:

- Tədris dili Azərbaycan və rus dillərindən fərqli olan ümumi təhsil müəssisələrinin məzunları orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ərizə təqdim etdikləri halda ərizədə qeyd etdikləri bölməyə uyğun olaraq Azərbaycan dili və ya rus dili fənnindən əlavə olaraq imtahan veriblər.
- Tədris Azərbaycan dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tədris rus dilində aparılan ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün əlavə olaraq rus dili fənnindən, tədris rus dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər isə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tədris Azərbaycan dilində aparılan ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün əlavə olaraq Azərbaycan dili fənnindən imtahan veriblər.
- Qəbul imtahanında buraxılış imtahanı çərçivəsində verdikləri xarici dil fənnindən fərqli xarici dil fənni üzrə imtahan vermək istəyən məzunlar müsabiqədə iştirak etmək üçün həmin xarici dildən imtahan veriblər.
- Xarici dil fənni tədris olunmayan təhsil müəssisələrinin məzunları istədikləri halda qəbul imtahanında xarici dil fənni üzrə imtahan verə biliblər. Qeyd olunan kateqoriyadan olan məzunlar xarici dil fənnindən imtahan vermək istəmədikləri halda "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurarkən "Xarici dil" bölməsində "Xarici dildən imtahan vermək istəmirəm" bəndini seçiblər. Bu zaman onların imtahandan toplaya biləcəkləri maksimal ümumi balları iki fənn (Azərbaycan və ya rus dili və riyaziyyat) üzrə toplanan balların cəmlənməsi əsasında müəyyənləşməklə 200 bal təşkil edib.

Tam orta təhsil səviyyəsini əvvəlki illərdə bitirən və təhsil haqqında sənəd alan, yaxud tam orta təhsil səviyyəsini Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda bitirən abituriyentlər müsabiqədə iştirak etmək üçün aprelin 28-də Azərbaycan və ya rus dili, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən qəbul imtahanı veriblər. İmtahanda abituriyentlərə Azərbaycan (rus) dili fənnindən 30, riyaziyyat fənnindən 25 və xarici dil fənnindən 30 olmaqla, ümumilikdə 85 tapşırıq təqdim olunmuş, test tapşırıqlarının cavablandırılmasına ümumilikdə 3 saat vaxt ayrılmışdı.

Qəbul imtahanını Azərbaycan dilindən fərqli dildə verən abituriyentlər "Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanununa əsasən Azərbaycan dili fənnindən test imtahanı veriblər. İmtahanın nəticəsi "məqbul" və ya "qeyri-məqbul"la qiymətləndirilib. Bu imtahanda abituriyentlərə 30 test tapşırığı təqdim edilib. Hər düzgün cavab bir balla qiymətləndirilib. Səhv cavablar yekun bala təsir göstərməyib. Abituriyentin "məqbul" alması üçün onun topladığı bal 15-dən az olmamalıdır. "Azərbaycan dili" (dövlət dili kimi) fənnindən test imtahanı iki dəfə – 2019-cu il mayın 5-də Bakı şəhərində və digər bölgə mərkəzlərində, mayın 26-da isə yalnız Bakı və Naxçıvan şəhərlərində keçirilib. Azərbaycan Respublikasının tədris Azərbaycan dilindən fərqli dillərdə aparılan tam orta təhsil müəssisələrini cari ildə bitirən abituriyentlərin buraxılış imtahanı çərçivəsində mayın 5-də verdikləri "Azərbaycan dili" (dövlət dili kimi) fənni imtahanı üzrə nisbi balı ən azı 50 olduqda, onların həmin nəticələri əsas götürülüb və "məqbul" almış hesab olunublar. Həmin imtahanda nisbi balı 50-dən az olan abituriyentlər isə "qeyri-məqbul" almış hesab olunublar və "Azərbaycan dili" (dövlət dili kimi) fənnindən yenidən imtahan veriblər.

2019-cu il mayın 5-də keçirilən (birinci) imtahanda iştirak etməyən və yaxud "qeyri-məqbul" alan abituriyentlər, həmçinin buraxılış imtahanı çərçivəsində bu fənn üzrə verdikləri imtahanda nisbi balı 50-dən az olan cari il məzunları, mayın 26-da keçirilən (ikinci) imtahanda iştirak etmək üçün 2019-cu il mayın 8-dən 14-dək eservices.dim.gov.az/erizebak/azdili internet səhifəsində qeydiyyatdan keçiblər. "Azərbaycan dili" (dövlət dili kimi) fənni imtahanından "məqbul" ala bilməyən abituriyentlər müsabiqəyə buraxılmayıblar. "Azərbaycan dili" (dövlət dili kimi) fənni üzrə imtahanın nəticələri iki il qüvvədə olduğundan, 2018-ci ildə bu imtahandan "məqbul" alan abituriyentlər cari ildə bu imtahanda iştirak etməyiblər.

İxtisas seçimi ali təhsil müəssisələrinə yerləşdirmənin nəticələri elan olunduqdan sonra aparılıb. İxtisas seçiminə qəbul imtahanında topladıqları ümumi balı 50-dən, Azərbaycan dili (rus dili) və riyaziyyat fənlərinin hər biri üzrə balı 10-dan az olmayan (xarici dil fənni üzrə bal məhdudiyyəti tətbiq edilmir) abituriyentlər buraxılıb. Tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ixtisas seçimi ali təhsil müəssisələrinin boş qalan yerlərinə ixtisas seçimi ilə eyni vaxtda – avqustun 15-dən 19-dək internet vasitəsi ilə aparılıb. Abituriyentlərə eyni zamanda həm ali təhsil müəssisələrinin boş qalan yerlərinin, həm də orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisaslarının müsabiqəsində iştirak etmək imkanı verilib. Abituriyentlər elektron ərizələrində hər iki təhsil pilləsindən 20-dək ixtisas kodunu istəklərinə uyğun ardıcıllıqla göstərib.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların müsabiqəsində qabiliyyət imtahanlarından "məqbul" alan və test imtahanında topladıqları ümumi balı 40-dan (fənlər üzrə bal məhdudiyyəti tətbiq edilməyib) az olmayan abituriyentlər iştirak ediblər. Onlara xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslarla yanaşı digər ixtisasların da kodlarını seçmək imkanı verilmişdi.

Bu il avqustun 31-dən sentyabrın 4-dək tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan yerlərinə əlavə müsabiqə elan olunmuşdu. Müsabiqə cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanının, digər abituriyentlər üçün aprelin 28-də keçirilmiş qəbul imtahanının nəticələrinə əsasən aparılmışdır. Müsabiqədə iştirak edən abituriyentlər elektron ərizələrində yalnız orta ixtisas təhsili müəssisələrinin 20-dək ixtisas kodunu istəklərinə uyğun ardıcıllıqla göstərmişlər.

Tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ümumilikdə 10382 tələbə qəbulu nəzərdə tutulmuşdu. Bu yerlərin 1865-i özəl orta ixtisas təhsili müəssisələrinə (710 yer Bakı Biznes və Kooperasiya Kollecinə, 430 yer Odlar Yurdu Universitetinin "Odlar Yurdu" Kollecinə, 305 yer Bakı Avrasiya Kollecinə, 420 yer isə Qərbi Kaspi Universitetinin orta ixtisas təhsili pilləsinə ayrılmışdı. Plan yerlərinin sayı ötən ildəkindən 7.45% (720 yer) artmışdı. Yerlərin 29.41%-i ödənişsiz, 70.59%-i isə ödənişli təhsil forması üçün planlaşdırılmışdı. Ümumi plan yerlərinin 77.31%-i Azərbaycan, 4.71%-i rus, 17.98%-i isə Azərbaycan və rus bölmələri abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün nəzərdə tutulmuşdu.

Bu il 51 dövlət orta ixtisas təhsili müəssisəsinə tələbə qəbulu aparılıb. Ən çox plan yerləri 2 nömrəli Bakı Baza Tibb Kollecinə (595 yer), ən az isə Naxçıvan Musiqi Kollecinə (10 yer) ayrılmışdı. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin qəbul planları haqqında məlumat aşağıdakı cədvəldə verilir:

Cədvəl 4.1.1

ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI (TAM ORTA TƏHSİL BAZASINDA)

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI								
		ÖDƏNİŞSİZ				ÖDƏNİŞLİ				CƏMİ
		Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
1	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kolleci	70	20	0	90	210	30	0	240	330
2	Bakı Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	50	0	0	50	65	0	0	65	115
3	Bakı Qida Sənayesi Kolleci	35	32	0	67	70	33	0	103	170
4	Bakı Dövlət Sosial-İqtisad Kolleci	49	7	0	56	156	18	0	174	230
5	Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	75	27	0	102	154	37	0	191	293
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolleci	110	30	0	140	210	45	0	255	395
7	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Dövlət Rabitə və Nəqliyyat Kolleci	56	24	0	80	126	26	0	152	232
8	1 nömrəli Bakı Tibb Kolleci	0	0	180	180	0	0	260	260	440
9	2 nömrəli Bakı Baza Tibb Kolleci	0	0	220	220	0	0	375	375	595
10	Bakı Xoreqrafiya Akademiyasının orta ixtisas təhsili pilləsi	0	0	5	5	0	0	33	33	38
11	Bakı Humanitar Kolleci	75	20	0	95	113	20	0	133	228
12	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası nəzdində İncəsənət Kolleci	0	0	24	24	0	0	40	40	64
13	Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kolleci	0	0	37	37	0	0	22	22	59
14	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Texniki Kolleci	10	0	0	10	90	0	0	90	100
15	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Bakı Neft-Energetika Kolleci	0	0	0	0	80	0	0	80	80
16	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin nəzdində İnşaat Kolleci	52	0	0	52	133	0	0	133	185
17	Naxçıvan Tibb Kolleci	102	0	0	102	138	0	0	138	240
18	Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci	7	0	0	7	7	0	0	7	14
19	Naxçıvan Musiqi Kolleci	0	0	0	0	10	0	0	10	10
20	Gəncə Tibb Kolleci	120	0	0	120	184	0	0	184	304
21	Gəncə Dövlət Regional Kolleci	121	0	0	121	284	0	0	284	405
22	Gəncə Musiqi Kolleci	0	0	10	10	0	0	28	28	38
23	Qazax Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	30	0	0	30	70	0	0	70	100
24	Tovuz Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	57	0	0	57	77	0	0	77	134
25	Ə.Əliyev adına Sumqayıt Tibb Kolleci	0	0	85	85	0	0	135	135	220
26	Sumqayıt Dövlət Universitetinin nəzdində Sumqayıt Dövlət Texniki Kolleci	27	0	0	27	108	0	0	108	135
27	Sumqayıt Musiqi Kolleci	0	0	16	16	0	0	2	2	18
28	Quba Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	8	0	0	8	22	0	0	22	30
29	Quba Tibb Kolleci	0	0	30	30	0	0	35	35	65
30	Şamaxı Dövlət Regional Kolleci	150	0	0	150	219	0	0	219	369
31	Mingəçevir Tibb Kolleci	85	0	0	85	120	0	0	120	205
32	Mingəçevir Turizm Kolleci	128	0	0	128	332	0	0	332	460
33	Şəki Tibb Kolleci	35	0	0	35	65	0	0	65	100

Cədvəl 4.1.1 (ardı)

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI								
		ÖDƏNİŞSİZ				ÖDƏNİŞLİ				CƏMİ
		Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
34	Şəki Dövlət Texniki Kolleci	15	0	0	15	28	0	0	28	43
35	Şəki Dövlət Regional Kolleci	0	0	60	60	0	0	58	58	118
36	Şuşa Humanitar Kolleci	46	0	0	46	84	0	0	84	130
37	Ağdam Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	35	0	0	35	90	0	0	90	125
38	Ağdam Musiqi Kolleci	0	0	18	18	0	0	17	17	35
39	Ağdaş Dövlət Humanitar Kolleci	33	0	0	33	67	0	0	67	100
40	Ağcabədi Pedaqoji Kolleci	98	0	0	98	127	0	0	127	225
41	Şirvan Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	86	0	0	86	108	0	0	108	194
42	Bərdə Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	32	0	0	32	52	0	0	52	84
43	Sabirabad Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	30	0	0	30	80	0	0	80	110
44	Göyçay Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	58	0	0	58	102	0	0	102	160
45	Lənkəran Tibb Kolleci	75	0	0	75	105	0	0	105	180
46	Lənkəran Dövlət Humanitar Kolleci	0	0	82	82	0	0	95	95	177
47	Astara Pedaqoji Kolleci	40	0	0	40	80	0	0	80	120
48	İsmayıllı Dövlət Humanitar və Texnologiya Kolleci	58	0	0	58	112	0	0	112	170
49	Saatlı Tibb Kolleci	20	0	0	20	20	0	0	20	40
50	Cəlilabad Tibb Kolleci	20	0	0	20	20	0	0	20	40
51	Masallı Dövlət Regional Kolleci	28	0	0	28	37	0	0	37	65
52	Bakı Biznes və Kooperasiya Kolleci	0	0	0	0	590	120	0	710	710
53	Odlar Yurdu Kolleci	0	0	0	0	430	0	0	430	430
54	Bakı Avrasiya Kolleci	0	0	0	0	305	0	0	305	305
55	Qərbi Kaspi Universitetinin orta ixtisas təhsili pilləsi	0	0	0	0	420	0	0	420	420
	Cəmi	**2126**	**160**	**767**	**3053**	**5900**	**329**	**1100**	**7329**	**10382**

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün ümumilikdə 59129 abituriyent ərizəsi daxil olub, onlardan ixtisas seçimi mərhələsində 15297 nəfər iştirak edib. Ötən illə müqayisədə cari ildə ixtisas seçimi mərhələsində iştirak edənlərin sayı 2.76% artıb (411 nəfər).

Sənəd verənlərin 49.13%-ni (29049 nəfər) oğlanlar, 50.87%-ni (30080 nəfər) qızlar, ixtisas seçimi mərhələsində iştirak edənlərin isə 37.97%-ni (5808 nəfər) oğlanlar, 62.03%-ni (9489 nəfər) qızlar təşkil edib. İxtisas seçimi mərhələsində daxil olmuş ərizələrin 96.57%-i Azərbaycan, 3.43%-i rus bölməsinə aid olub.

Dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələrinin qəbul planı və abituriyent ərizələrinin sayının illər üzrə dinamikası 4.1.1 saylı şəkildəki diaqramlarda təqdim edilir. Şəkildən göründüyü kimi, 1993 və 1994-cü illərdə abituriyent ərizələrinin sayı plan yerlərinin sayından xeyli çox olub. Əslində, bu həmin illərdə abituriyentlərin orta ixtisas təhsili müəssisələrinə istəklərinin artmasının nəticəsi deyil, həmin təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının ali təhsil müəssisələri ilə birgə aparılmasının nəticəsi idi. O illərdə abituriyentlərə ali təhsil müəssisələri ilə yanaşı, orta ixtisas təhsili müəssisələrinin də ixtisaslarını göstərmək imkanı verildiyindən, onlar əksər hallarda ərizələrində ilk yerlərdə ali təhsil müəssisələrinin, sonrakı yerlərdə isə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisaslarını göstərirdilər. Nəticədə, onların böyük əksəriyyəti ali təhsil müəssisələrinə qəbul olduğundan orta ixtisas təhsili müəssisələrinin planı dolmurdu. Buna görə də bu təhsil pilləsi üzrə qəbul planının dolma faizi 1993-cü ildə cəmi 34.96, 1994-cü ildə isə 52.79% təşkil etmişdi. Qeyd etmək lazımdır ki, orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbulun ali təhsil müəssisələri ilə birgə aparıldığı illərdə yalnız orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisaslarını 1992-ci ildə 5466, 1993-cü ildə 848, 1994-cü ildə isə cəmi 454 nəfər abituriyent seçmişdi.

1995–1997-ci illərdə abituriyent ərizələrinin sayı qəbul planından az olmuş və planın yalnız 72-77%-ni təşkil etmişdi. 1998, 1999-cu illərdə bu fərq azalmış, 2000–2004-cü illərdə ərizələrin sayı qəbul planından bir qədər artıq olmuşdu. Bununla belə, ixtisaslar üzrə abituriyentlərin istəkləri qeyri-bərabər paylandığından bəzi ixtisaslarda yüksək müsabiqə vəziyyəti yaranmış, digərlərinə isə heç planın yarısı qədər də ərizə verilməmişdi. 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 və 2010-cu illərdə, nəhayət, ərizələrin sayı plan yerlərinin sayını əhəmiyyətli dərəcədə (göstərilən illərə uyğun olaraq 2.3, 2.9, 3.9, 5.2, 4.5 və 3.5 dəfə) üstələmişdi. Lakin 2011-ci ildə müsabiqədə iştirak etmək üçün ümumi bala qoyulan tələb 50-dən 100-ə qaldırıldığı üçün abituriyentlərin ərizələrinin sayı əvvəlki ilə nəzərən azalmışdı. Son beş ildə abituriyent ərizələrinin sayında kəskin artım müşahidə olunub. Bu orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbulun buraxılış imtahanlarının nəticəsi əsasında aparılması (əvvəlki illərin məzunları müsabiqədə buraxılış imtahanı modelinə uyğun verdikləri imtahanın nəticəsi, cari ilin məzunları isə buraxılış imtahanlarında əldə etdikləri nəticə əsasında iştirak etmişlər) və cari ilin məzunları üçün müsabiqənin pulsuz olması ilə əlaqədardır.

Qeyd etmək lazımdır ki, son dörd ildə qəbul planı üzrə də artım həyata keçirilib. Təkcə 2018-ci ildə plan yerlərinin sayı 2017-ci illə müqayisədə 20.74% artmışdır. 2019-cu ildə də bu tendensiya davam etmiş və ötən illə müqayisədə plan yerləri 4.67% artmışdır.

QƏBUL PLANI VƏ ƏRİZƏLƏRİN* SAYI (DÖVLƏT ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNİN ÖDƏNİŞSİZ VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL FORMALARI ÜZRƏ)

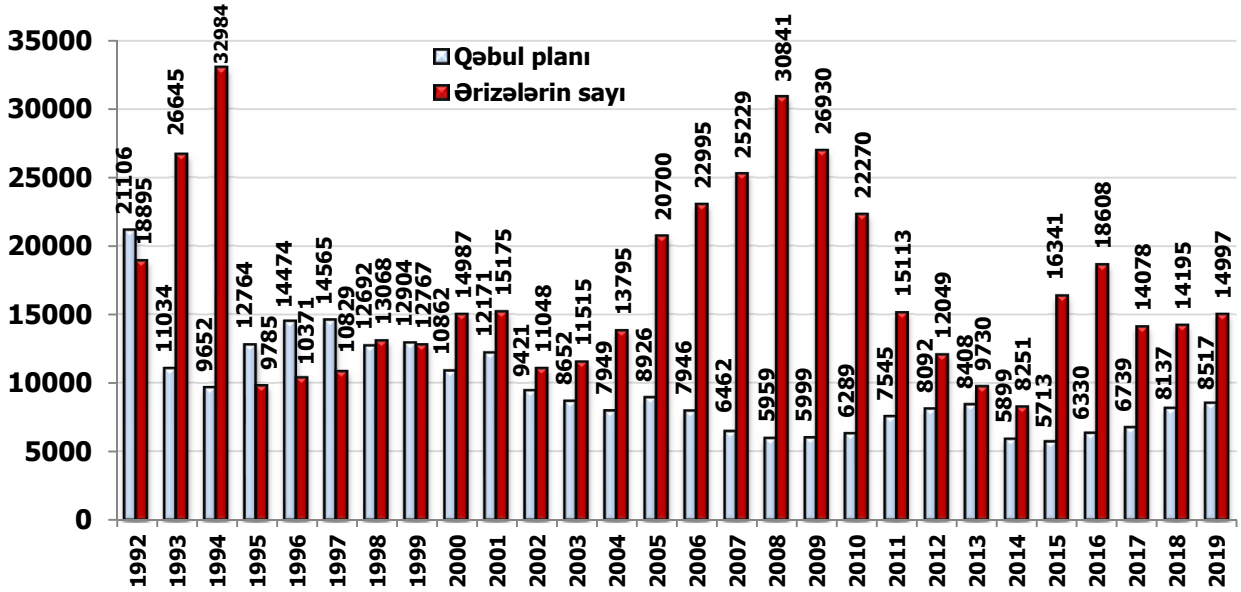

Şəkil 4.1.1

Dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ödənişli və ödənişsiz təhsil formalarının 1992–2019-cu illər üzrə qəbul planlarının dinamikası 4.1.2 saylı şəkildəki diaqramda təqdim edilib. Bu təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul 1995-ci ildən aparıldığından diaqramda ondan əvvəlki illər üçün yalnız ödənişsiz təhsil formasının qəbul planı göstərilib.

Diaqramdan göründüyü kimi, 1995–2001-ci illər ərzində ödənişsiz təhsil forması üçün ayrılan plan yerləri sayca böyük üstünlüyə malik olub. Lakin 2002-ci ildən ödənişli və ödənişsiz təhsil formaları üzrə qəbul planları, demək olar ki, bərabərləşdirilib. 2011-ci ildən isə artıq ödənişli təhsil forması üzrə qəbul planı üstünlüyə malik olub.

* 2008-ci ildən etibarən ixtisas seçimi mərhələsində yalnız müsabiqə şərtlərini yerinə yetirən abituriyentlər iştirak edib.

DÖVLƏT ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNİN ÖDƏNİŞSİZ VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL FORMALARI ÜZRƏ QƏBUL PLANLARI

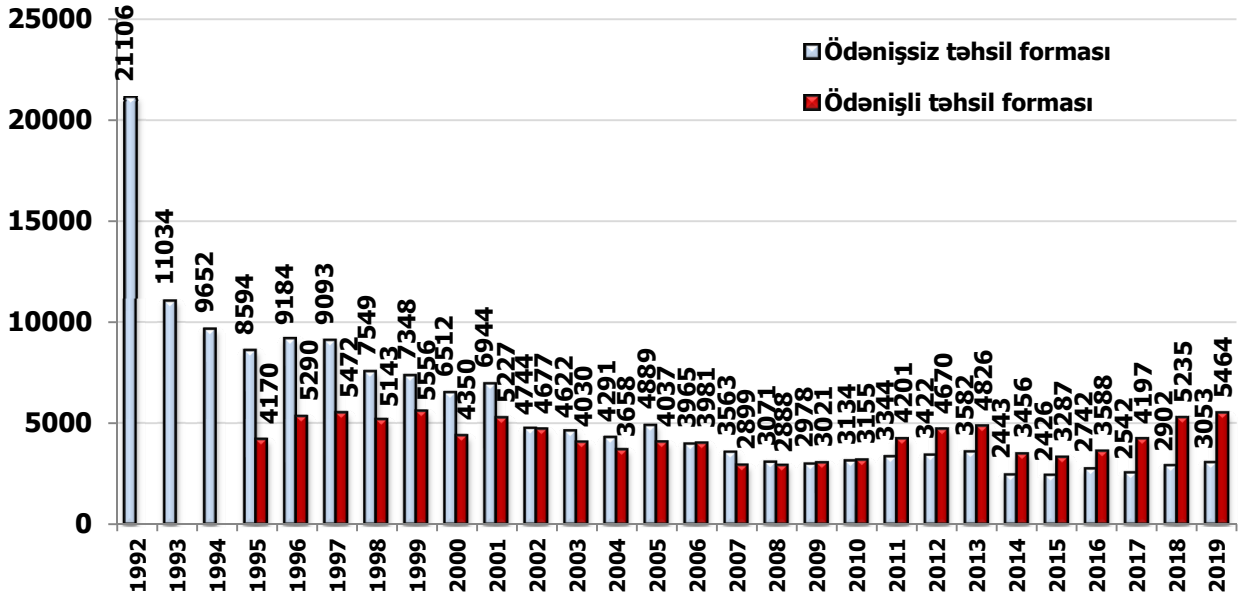

Şəkil 4.1.2

2019-cu ildə orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün ayrılmış plan yerləri və ərizə vermiş abituriyentlərin sayı, təhsil bölmələri və ixtisaslar üzrə paylanma spektri, uyğun olaraq, 4.1.2, 4.1.3 və 4.1.4 saylı cədvəllərdə göstərilib.

Təqdim olunan ərizələrin paylanmasının təhlili göstərir ki, abituriyentlərin 85.69%-i texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisad, pedaqoji ixtisasları, 3.94%-i xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən dizayn və bədən tərbiyəsi ixtisaslarını, 61.52%-i tibb ixtisaslarını, 7.83%-i kimya-texnoloji ixtisasları, 12.58%-i baytarlıq və aqronomluq ixtisaslarını, 49.28%-i humanitar ixtisasları və 3.07%-i isə xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisaslarını seçib. Qəbul planının bölgüsü isə belədir: plan yerlərinin 56.26%-i texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisad, pedaqoji ixtisaslara, 2.92%-i xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən dizayn və bədən tərbiyəsi ixtisaslarına, 24.12%-i tibb ixtisaslarına, 0.39%-i kimya-texnoloji ixtisaslara, 2.76%-i baytarlıq və aqronomluq ixtisaslarına, 8.26%-i humanitar ixtisaslara və 5.29%-i isə xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisaslarına aiddir.

4.1.4 saylı cədvəldən göründüyü kimi, abituriyentlərin 13.36%-i (2044 nəfər) ərizələrində yalnız texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisad, pedaqoji ixtisasları, 7.14%-i (1092 nəfər) isə yalnız tibb ixtisaslarını qeyd edib.

Müsabiqə vəziyyəti 4.1.5 saylı cədvəldə təqdim edilib. Ən yüksək müsabiqə kimya-texnoloji ixtisaslar üzrə olub. Bu ixtisaslar üzrə bir tələbə yerinə, 4-5 abituriyent sənəd verib. Ümumilikdə bütün ixtisaslar üzrə müsabiqə vəziyyəti 1.473-ə bərabər olub, yəni bir yerə 1-2 abituriyent sənəd verib. Ötən illə müqayisədə müsabiqə vəziyyəti aşağı olub. Plan yerlərinin dolma faizi isə 95.16%-dən 93.62%-ə qədər azalıb.

Cədvəl 4.1.2

QƏBUL PLANLARI VƏ İXTİSAS SEÇİMİ MƏRHƏLƏSİNDƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN SAYI

№	İstiqamətlər	QƏBUL PLANI				ƏRİZƏLƏRİN SAYI		
		Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Bütövlükdə	Azərb. bölməsi	Rus Bölməsi	Bütövlükdə
1	Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisad, pedaqoji ixtisaslar	5297	394	150	5841	12654	454	13108
2	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən dizayn və bədən tərbiyəsi ixtisasları	303	0	0	303	602	0	602
3	Tibb ixtisasları	1184	0	1320	2504	9035	376	9411
4	Kimya-texnoloji ixtisaslar	40	0	0	40	1197	0	1197
5	Baytarlıq və aqronomluq	287	0	0	287	1925	0	1925
6	Humanitar ixtisaslar	663	95	100	858	7285	253	7538
7	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları	252	0	297	549	457	12	469
	C Ə M İ	**8026**	**489**	**1867**	**10382**	**14774**	**523**	**15297**

Cədvəl 4.1.3

İXTİSAS SEÇİMİ MƏRHƏLƏSİNDƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN PAYLANMASI

№	İstiqamətlər	Azərb. bölməsi		Rus Bölməsi		Bütövlükdə	
		ərizələrin sayı	ərizələrin faizi	ərizələrin sayı	ərizələrin faizi	ərizələrin sayı	ərizələrin faizi
1	Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisad, pedaqoji ixtisaslar	12654	85.65	454	86.81	13108	85.69
2	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən dizayn və bədən tərbiyəsi ixtisasları	602	4.07	0	0.00	602	3.94
3	Tibb ixtisasları	9035	61.15	376	71.89	9411	61.52
4	Kimya-texnoloji ixtisaslar	1197	8.10	0	0.00	1197	7.83
5	Baytarlıq və aqronomluq	1925	13.03	0	0.00	1925	12.58
6	Humanitar ixtisaslar	7285	49.31	253	48.37	7538	49.28
7	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları	457	3.09	12	2.29	469	3.07
	C Ə M İ	**14774**	**100.00**	**523**	**100.00**	**15297**	**100.00**

Cədvəl 4.1.4

İXTİSAS SEÇİMİ MƏRHƏLƏSİNDƏ ƏRİZƏLƏRİN İXTİSASLAR ÜZRƏ PAYLANMASI

№	ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN BÖLGÜSÜ	ƏRİZƏLƏRİN	
		mütləq sayı	nisbi sayı, %
1	Yalnız texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisad, pedaqoji ixtisaslarının qeyd edildiyi ərizələr	2044	13.36
2	Yalnız xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən dizayn və bədən tərbiyəsi ixtisaslarının qeyd edildiyi ərizələr	393	2.57
3	Yalnız tibb ixtisaslarının qeyd edildiyi ərizələr	1092	7.14
4	Yalnız kimya-texnoloji ixtisaslarının qeyd edildiyi ərizələr	0	0.00
5	Yalnız baytarlıq və aqronomluq ixtisaslarının qeyd edildiyi ərizələr	8	0.05
6	Yalnız humanitar ixtisaslarnın qeyd edildiyi ərizələr	35	0.23
7	Yalnız xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisaslarının qeyd edildiyi ərizələr	309	2.02
8	Müxtəlif ixtisaslarının qeyd edildiyi ərizələr	11416	74.63
	Cəmi	**15297**	**100.00**

Cədvəl 4.1.5

İXTİSAS SEÇİMİ MƏRHƏLƏSİNDƏ MÜSABİQƏ VƏZİYYƏTİ

№	İstiqamətlər	Azərb. bölməsi	Rus Bölməsi	Birgə	Bütövlükdə
1	Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisad, pedaqoji ixtisaslar	1.322	0.700	2.370	1.276
2	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən dizayn və bədən tərbiyəsi ixtisasları	1.879			1.879
3	Tibb ixtisasları	2.610		3.486	2.903
4	Kimya-texnoloji ixtisaslar	4.919			4.919
5	Baytarlıq və aqronomluq	1.100			1.100
6	Humanitar ixtisaslar	2.977	0.669	2.354	2.530
7	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları	1.148		0.725	0.788
	C Ə M İ	**1.399**	**0.625**	**2.786**	**1.473**

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin əyani şöbələrinin ixtisasları arasında ən yüksək müsabiqə texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisad, pedaqoji ixtisaslar istiqaməti üzrə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kollecinin "Mühasibat uçotu" (bir yerə 29.40 ərizə), Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kollecinin "Maliyyə işi" (bir yerə 27.67 ərizə), Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Texniki Kollecinin "Nəqliyyat vasitələrinin texniki istismarı (nəqliyyat növləri üzrə)" (bir yerə 25.32 ərizə), Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin

“Kompüter şəbəkələri” (bir yerə 24.75 ərizə), Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kollecinin “Bank işi” (bir yerə 23.67 ərizə), Gəncə Dövlət Regional Kollecinin “Mühasibat uçotu” (bir yerə 21.57 ərizə), xüsusi qabiliyyət tələb edən dizayn və idman ixtisasları istiqaməti üzrə Bakı Humanitar Kolleci və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kollecinin “Fiziki tərbiyə müəllimliyi (ümumi orta təhsil bazası üçün)” (bir yerə, müvafiq olaraq, 15.68, 10.80 ərizə), tibb ixtisasları istiqaməti üzrə 1 nömrəli Bakı Tibb Kolleci, 2 nömrəli Bakı Baza Tibb Kolleci və Gəncə Tibb Kollecinin “Müalicə işi” (bir yerə, müvafiq olaraq, 31.83, 25.49 və 20.94 ərizə), Mingəçevir Tibb Kolleci və Gəncə Tibb Kollecinin “Əczaçılıq” (bir yerə, müvafiq olaraq, 24.08 və 23.24 ərizə), kimya-texnoloji ixtisaslar istiqaməti üzrə Sumqayıt Dövlət Universitetinin nəzdində Sumqayıt Dövlət Texniki Kollecinin “Kimyəvi birləşmələrin keyfiyyətinə analitik nəzarət” (bir yerə 3.32 ərizə), baytarlıq və aqronomluq istiqaməti üzrə Gəncə Dövlət Regional Kollecinin “Baytarlıq” (bir yerə 4.78 ərizə), humanitar ixtisaslar istiqaməti üzrə Bakı Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kollecinin “Məktəbəqədər təlim və tərbiyə” (bir yerə 28.22 ərizə), Bakı Humanitar Kollecinin “Məktəbəqədər təlim və tərbiyə” (bir yerə 16.32 ərizə), xüsusi qabiliyyət tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları istiqaməti üzrə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası nəzdində İncəsənət Kollecinin “Rəssamlıq” və “Dizayn” (bir yerə, müvafiq olaraq, 10.75 və 8.22 ərizə), Gəncə Dövlət Regional Kollecinin “Təsviri incəsənət müəllimliyi” (bir yerə 9.95 ərizə) ixtisaslarında olub.

Qəbul planı 20-dən az olmayan orta ixtisas təhsili müəssisələrinin təhsili ödənişsiz əsaslarla olan ixtisasları üzrə ən yüksək müsabiqə vəziyyəti Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kolleci (bir yerə 11.2 ərizə), Bakı Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci (bir yerə 9.8 ərizə), 1 nömrəli Bakı Tibb Kolleci (bir yerə 8.9 ərizə) və Bakı Dövlət Sosial-İqtisad Kollecində (bir yerə 7.4 ərizə) yaranıb. Təhsili ödənişli əsaslarla olan ixtisaslar üzrə isə ən yüksək müsabiqə Bakı Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci (bir yerə 7.9 ərizə), Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Texniki Kolleci (bir yerə 6.2 ərizə), Cəlilabad Tibb Kolleci (bir yerə 5.6 ərizə) və 1 nömrəli Bakı Tibb Kollecində (bir yerə 5.6 ərizə) olub.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara ümumilikdə 852 plan yeri ayrılmışdı. 1071 abituriyent xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə qabiliyyət imtahanını müvəffəqiyyətlə verib. Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların qəbul planları və həmin ixtisaslar üzrə qabiliyyət imtahanlarını uğurla vermiş abituriyentlərin sayı aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

Cədvəl 4.1.6

XÜSUSİ QABİLİYYƏT TƏLƏB EDƏN İXTİSASLAR ÜZRƏ QABİLİYYƏT İMTAHANINI UĞURLA VERMİŞ ABİTURİYENTLƏRİN SAYI

İXTİSAS	Qəbul planı	Qabiliyyət imtahanını müvəffəqiyyətlə vermiş abituriyentlərin sayı
Xüsusi qabiliyyət tələb edən dizayn və bədən tərbiyəsi ixtisasları	303	602
Xüsusi qabiliyyət tələb edən musiqi və incəsənət ixtisasları	549	469

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında tələbə qəbulunun nəticələri haqqında məlumat avqustun 20-də DİM-in internet saytında yerləşdirilib və «Abituriyent» jurnalının 10-cu sayında dərc edilib. Qəbul olanların qeydiyyatı aparıldıqdan sonra boş qalan yerlərə əlavə yerləşdirmə aparılıb və nəticələr sentyabrın 5-də elan olunub. Müsabiqədə iştirak edənlərin 9720 nəfəri tələbə adını qazanıb. Bunlardan 2936 nəfəri dövlət ödənişsiz, 5033 nəfəri dövlət ödənişli təhsil forması üzrədir. 1751 nəfər özəl orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olub. Qəbul olanların 34.55%-i oğlan (3358 nəfər), 65.45%-i isə (6362 nəfər) qız abituriyentdir.

Qəbul imtahanında iştirak edən və qəbul olan abituriyentlərin ballarının paylanma diaqramı 4.1.3 və 4.1.4 saylı şəkillərdə təqdim edilib. Xatırladaq ki, qəbul imtahanında toplanıla biləcək maksimal bal 300-ə bərabər olub.

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

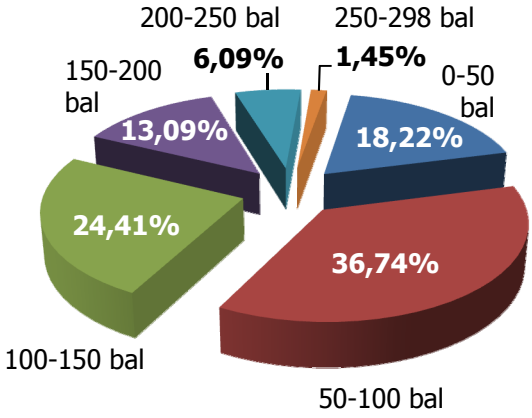

Şəkil 4.1.3

QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

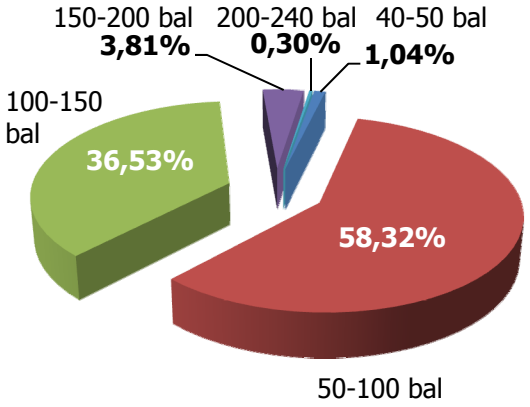

Şəkil 4.1.4

Qəbul imtahanında iştirak edən abituriyentlərin 18.22%-i 50-dan az, 7.54%-i isə 200-dən çox bal toplayıb. Qəbul olan abituriyentlərin əksəriyyətinin (94.85%) imtahan nəticəsi 50-150 bal diapazonunda yerləşir. 50-100 bal intervalında nəticə göstərənlər qəbul olanların 58.32%-ni, 100-150 bal intervalında nəticə göstərənlər isə 36.53%-ni təşkil edib. Yuxarı (200-240) bal diapazonunda nəticə göstərən abituriyentlərin nisbi sayı 0.30 faizdir. Qəbul olan abituriyenlərin yalnız 1.04%-i 40-50 bal diapazonunda nəticə göstərib.

İxtisas seçimində iştirak edənlərin 11469 nəfəri (74.98%) cari ilin məzunlarıdır. Onlardan 7322 nəfəri tələbə olmaq arzusunu reallaşdıra bilib. Beləliklə, cari il məzunlarının qəbulolma göstəricisi 63.84%, bütövlükdə orta ixtisas təhsili müəssisələrinə sənəd verənlərin qəbulolma göstəricisi isə 63.54% olub.

Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisad, pedaqoji ixtisasları üzrə plan yerlərinin 5297-si Azərbaycan bölməsinin, 394-ü rus bölməsinin, 150-si isə hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün ayrılmışdı. Bu ixtisasları ərizələrində Azərbaycan bölməsində 12654, rus bölməsində 454 nəfər abituriyent göstərmişdi. Müsabiqədə iştirak edənlərin Azərbaycan bölməsində 5251, rus bölməsində 300 nəfəri qəbul olub. Qəbul planı 95.04% yerinə yetirilib. Bu göstərici dövlət təhsil müəssisələrinin təhsili ödənişsiz əsaslarla olan ixtisaslarında 98.27%, ödənişli əsaslarla olan ixtisaslarında isə 93.45% olub. Özəl təhsil müəssisələrinə qəbul planı 95.07% yerinə yetirilib.

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən dizayn və bədən tərbiyəsi ixtisasları üzrə plan yerlərinin hamısı (303 yer) Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri üçün ayrılmışdı. Bu ixtisasları ərizələrində 602 nəfər abituriyent göstərmişdi. Müsabiqədə iştirak edənlərdən 301 nəfəri qəbul olub. Qəbul planı 99.34% yerinə yetirilib. Bu göstərici dövlət təhsil müəssisələrinin ödənişsiz ixtisaslarında 100.00%, ödənişli ixtisaslarında isə 98.97%-dir.

Tibb ixtisasları üzrə plan yerlərinin 1184-ü Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri üçün, 1320-si hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün ayrılmışdı. Ərizələrində bu ixtisasları Azərbaycan bölməsində 9035, rus bölməsində isə 376 abituriyent göstərmişdi. Müsabiqədə iştirak edənlərin Azərbaycan bölməsində 2418, rus bölməsində 60 nəfəri qəbul olub. Qəbul planı 98.96% yerinə yetirilib. Bu göstərici dövlət təhsil müəssisələrinin təhsili ödənişsiz əsaslarla olan ixtisaslarında 99.30%, ödənişli əsaslarla olan ixtisaslarında isə 98.74%-dir.

Kimya-texnoloji ixtisaslar üzrə plan yerlərinin hamısı (40 yer) Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri üçün ayrılmışdı. Bu ixtisasları ərizələrində 1197 nəfər abituriyent göstərmişdi. Müsabiqədə iştirak edənlərdən 37 nəfəri qəbul olub. Qəbul planı 92.50% yerinə yetirilib. Bu göstərici dövlət təhsil müəssisələrinin ödənişsiz ixtisaslarında 90.00%, ödənişli ixtisaslarında isə 93.33%-dir.

Baytarlıq və aqronomluq ixtisasları üzrə plan yerlərinin hamısı (287 yer) Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri üçün ayrılmışdı. Bu ixtisasları ərizələrində 1925 nəfər abituriyent göstərmişdi. Müsabiqədə iştirak edənlərdən 248 nəfəri qəbul olub. Qəbul planı 86.41% yerinə yetirilib. Bu göstərici dövlət təhsil müəssisələrinin ödənişsiz ixtisaslarında 98.17%, ödənişli ixtisaslarında isə 79.21%-dir.

Humanitar ixtisaslar üzrə plan yerlərinin 663-ü Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri üçün, 95-i rus bölməsinin abituriyentləri üçün, 100-ü isə hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün ayrılmışdı. Bu ixtisasları ərizələrində Azərbaycan bölməsində 7285, rus bölməsində isə 253 nəfər abituriyent göstərmişdi. Müsabiqədə iştirak edənlərin Azərbaycan bölməsində 746, rus bölməsində 84 nəfəri qəbul olub. Qəbul planı 96.74% yerinə yetirilib. Bu göstərici dövlət təhsil müəssisələrinin təhsili ödənişsiz əsaslarla olan ixtisaslarında 96.72%, ödənişli əsaslarla olan ixtisaslarında isə 96.56%-dir. Özəl təhsil müəssisələrində qəbul planı 97.78% yerinə yetirilib.

Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları üzrə plan yerlərinin 252-si Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri üçün, 297-si isə hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün ayrılmışdı. Bu ixtisasları ərizələrində Azərbaycan bölməsində 457, rus bölməsində isə 12 nəfər abituriyent göstərmişdir. Müsabiqədə iştirak edənlərin Azərbaycan bölməsində 265, rus bölməsində 10 nəfəri qəbul olub. Qəbul planı 50.09% yerinə yetirilib. Bu göstərici dövlət təhsil müəssisələrinin təhsili ödənişsiz əsaslarla olan ixtisaslarında 66.37%, ödənişli əsaslarla olan ixtisaslarında isə 41.55%-dir. Özəl təhsil müəssisələrində qəbul planı 13.33% yerinə yetirilib.

Ötən illə müqayisədə plan yerlərinin yerinə yetirilmə faizi bütövlükdə 95.16%-dən 93.62%-ə qədər azalıb, qəbul olanların mütləq sayı isə 9194 nəfərdən 9720 nəfərədək (526 nəfər) artıb. Müsabiqə və yerləşdirmənin nəticələri 4.1.7 – 4.1.9 saylı cədvəllərdə verilib.

Cədvəl 4.1.7

TAM ORTA TƏHSİL BAZASINDA ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

№	İstiqamətlər	Plan	Qəbul olub			Qəbulolma faizi (%)
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bütövlükdə	
1	Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisad, pedaqoji ixtisaslar	5841	5251	300	5551	95.04
2	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən dizayn və bədən tərbiyəsi ixtisasları	303	301	0	301	99.34
3	Tibb ixtisasları	2504	2418	60	2478	98.96
4	Kimya-texnoloji ixtisaslar	40	37	0	37	92.50
5	Baytarlıq və aqronomluq	287	248	0	248	86.41
6	Humanitar ixtisaslar	858	746	84	830	96.74
7	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları	549	265	10	275	50.09
	C Ə M İ	**10382**	**9266**	**454**	**9720**	**93.62**

Cədvəl 4.1.8

TAM ORTA TƏHSİL BAZASINDA DÖVLƏT ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNİN TƏHSİLİ ÖDƏNİŞSİZ ƏSASLARLA OLAN İXTİSASLARINA QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

№	İstiqamətlər	Plan	Qəbul olub			Qəbulolma faizi (%)
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bütövlükdə	
1	Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisad, pedaqoji ixtisaslar	1332	1190	119	1309	98.27
2	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən dizayn və bədən tərbiyəsi ixtisasları	108	108	0	108	100.00
3	Tibb ixtisasları	997	969	21	990	99.30
4	Kimya-texnoloji ixtisaslar	10	9	0	9	90.00
5	Baytarlıq və aqronomluq	109	107	0	107	98.17
6	Humanitar ixtisaslar	274	230	35	265	96.72
7	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları	223	146	2	148	66.37
	C Ə M İ	**3053**	**2759**	**177**	**2936**	**96.17**

Cədvəl 4.1.9

TAM ORTA TƏHSİL BAZASINDA DÖVLƏT ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNİN TƏHSİLİ ÖDƏNİŞLİ ƏSASLARLA OLAN İXTİSASLARINA QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

№	İstiqamətlər	Plan	Qəbul olub			Qəbulolma faizi (%)
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bütövlükdə	
1	Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisad, pedaqoji ixtisaslar	2764	2461	122	2583	93.45
2	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən dizayn və bədən tərbiyəsi ixtisasları	195	193	0	193	98.97
3	Tibb ixtisasları	1507	1449	39	1488	98.74
4	Kimya-texnoloji ixtisaslar	30	28	0	28	93.33
5	Baytarlıq və aqronomluq	178	141	0	141	79.21
6	Humanitar ixtisaslar	494	428	49	477	96.56
7	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları	296	115	8	123	41.55
	C Ə M İ	**5464**	**4815**	**218**	**5033**	**92.11**

Abituriyentlərin Azərbaycan və rus bölmələri üzrə ayrılıqda topladıqları ballar hesablanmış, onların əsasında balların paylanma histoqramları təyin edilmişdir. Hər iki bölmədə abituriyentlərin topladıqları balların paylanma histoqramı demək olar ki, simmetrikdir və normal paylanmaya yaxındır.

Azərbaycan bölməsini təmsil edən ortastatistik abituriyent 103.68, rus bölməsini təmsil edən isə 104.77 bal toplayıb. Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin yarısı 92.18-dən, rus bölməsində isə 96.13-dən çox bal toplaya bilməyib. Azərbaycan bölməsində maksimal bal 297.5, rus bölməsində isə 282.5 olub.

Ərizə verən ortastatistik abituriyent Azərbaycan bölməsində Azərbaycan dilindən tapşırıqların 44.66, riyaziyyatdan 28.53, ingilis dilindən 29.88, rus dilindən tapşırıqların 34.17%-nə, rus bölməsində rus dilindən

tapşırıqların 39.43, riyaziyyatdan 25.97, ingilis dilindən 39.42%-nə düzgün cavab verib. Qəbul olan ortastatistik abituriyent Azərbaycan bölməsində Azərbaycan dilindən tapşırıqların 45.13, riyaziyyatdan 24.64, ingilis dilindən 25.68, rus dilindən 38.62%-nə, rus bölməsində rus dilindən tapşırıqların 36.32, riyaziyyatdan 22.65, ingilis dilindən 31.90%-nə düzgün cavab verib.

Yuxarıda da qeyd edildiyi kimi, orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisaslarının müsabiqəsində cari ilin məzunları buraxılış imtahanının nəticələri əsasında, digərləri isə buraxılış imtahanının modelinə uyğun keçirilən qəbul imtahanının nəticələri əsasında iştirak ediblər. Müsabiqədə iştirak etmək üçün qoyulan tələbləri nəzərə alsaq, görərik ki, imtahanda iştirak edən 58791 abituriyentin 21.93%-i (12892 nəfər) Azərbaycan (rus) dili və riyaziyyat fənlərindən biri üzrə nisbi balı 10 baldan aşağı olduğu üçün, 5.01%-i (2944 nəfər) isə ümumi balı 50-dən az olduğu üçün ixtisas seçiminə buraxılmamışdır. Digər abituriyentlər isə minimal tələbi ödədikləri üçün ixtisas seçimində iştirak etmək hüququ qazanıblar və belə abituriyentlər imtahanda iştirak edənlərin 73.06%-ni təşkil edib.

Təhlilin nəticələri göstərir ki, ixtisas seçimində iştirak edənlərin çox az hissəsi (5.27%) həm Azərbaycan (rus) dili, həm də riyaziyyat fənlərinin hər biri üzrə 40 bal və daha yüksək nəticə göstərib. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin isə 7.74%-i hər iki fənn üzrə 40 bal və daha yüksək nəticə göstərib. Göründüyü kimi, həm Azərbaycan (rus) dili, həm də riyaziyyat fənlərinin hər biri üzrə ən azı 40 bal toplayanların qəbul olanlar arasındakı nisbi çəkisi ixtisas seçimində iştirak edənlər arasındakı nisbi çəkisinə nəzərən 1.47 dəfə çox olub.

İxtisas seçimində iştirak edən abituriyentlərin 44.82%-i xarici dil fənni üzrə 0-20, 42.58%-i 20-40, 9.96%-i 40-60, 2.18%-i 60-80, 0.46%-i isə 80-100 intervallarında bal toplayıb. Nəzərinizə çatdıraq ki, müsabiqədə iştirak etmək üçün xarici dil fənnindən toplanılan ballara heç bir məhdudiyyət qoyulmamışdır. Beləliklə, abituriyentlərin əksəriyyəti 87.40%-i xarici dil fənni üzrə 40 baldan aşağı nəticə göstərib. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin nəticələrində də buna bənzər mənzərənin şahidi oluruq. Belə ki, qəbul olan abituriyentlərin 33.52%-i xarici dil fənni üzrə 0-20, 48.32%-i 20-40, 14.24%-i 40-60, 3.22%-i 60-80, 0.69%-i isə 80-100 intervallarında bal toplayıb.

4.1.10 saylı cədvəldə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan plan yerləri haqqında məlumat təqdim edilir. Cədvəldən göründüyü kimi, bu təhsil müəssisələrinin 4-də plan yerləri 100% dolub. 37 orta ixtisas təhsili müəssisəsində boş qalan yerlər 10 faizədəkdir, 14-də isə 10%-dən yuxarıdır. Bunların əksəriyyəti bölgələrdə yerləşən orta ixtisas təhsili müəssisələridir. Bu il Naxçıvan Musiqi Kollecinə tam orta təhsili bazasında tələbə qəbulunda plan yerlərinin hamısı boş qalıb. Bakı Xoreqrafiya Akademiyasının orta ixtisas təhsili pilləsinə tam orta təhsili bazasında tələbə qəbulunda plan yerlərinin 94.74 faizi, Gəncə Musiqi Kollecinə 84.21 faizi, Ağdam Musiqi Kollecinə 82.86 faizi, Sumqayıt Musiqi Kollecinə 77.78 faizi boş qalıb.

Cari ildə isə respublika üzrə bütün tibb kolleclərində plan yerlərinin dolma faizi 97.50%-dən yuxarı olub.

Cədvəl 4.1.10

ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ BOŞ QALAN YERLƏR HAQQINDA MƏLUMAT

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Boş yerlərin	
			sayı	faizi
1	Naxçıvan Musiqi Kolleci	10	10	100.00
2	Bakı Xoreqrafiya Akademiyasının orta ixtisas təhsili pilləsi	38	36	94.74
3	Gəncə Musiqi Kolleci	38	32	84.21
4	Ağdam Musiqi Kolleci	35	29	82.86
5	Sumqayıt Musiqi Kolleci	18	14	77.78
6	Şuşa Humanitar Kolleci	130	32	24.62
7	Quba Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	30	6	20.00
8	Masallı Dövlət Regional Kolleci	65	12	18.46
9	Bakı Humanitar Kolleci	228	41	17.98
10	Astara Pedaqoji Kolleci	120	18	15.00
11	Şamaxı Dövlət Regional Kolleci	369	42	11.38
12	Bakı Biznes və Kooperasiya Kolleci	710	78	10.99

Cədvəl 4.1.10 (ardı)

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Boş yerlərin	
			sayı	faizi
13	Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kolleci	59	6	10.17
14	Lənkəran Dövlət Humanitar Kolleci	177	18	10.17
15	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası nəzdində İncəsənət Kolleci	64	6	9.38
16	Qərbi Kaspi Universiteti (orta ixtisas təhsili pilləsi)	420	35	8.33
17	Sabirabad Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	110	9	8.18
18	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Texniki Kolleci	100	8	8.00
19	Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci	14	1	7.14
20	Bərdə Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	84	6	7.14
21	Şəki Dövlət Texniki Kolleci	43	3	6.98
22	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Dövlət Rabitə və Nəqliyyat Kolleci	232	16	6.90
23	Mingəçevir Turizm Kolleci	460	31	6.74
24	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Bakı Neft-Energetika Kolleci	80	5	6.25
25	Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	293	18	6.14
26	Göyçay Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	160	9	5.63
27	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin nəzdində İnşaat Kolleci	185	10	5.41
28	Ağcabədi Pedaqoji Kolleci	225	12	5.33
29	Bakı Qida Sənayesi Kolleci	170	9	5.29
30	Bakı Dövlət Sosial-İqtisad Kolleci	230	11	4.78
31	Tovuz Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	134	6	4.48
32	Bakı Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	115	5	4.35
33	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolleci	395	16	4.05
34	Gəncə Dövlət Regional Kolleci	405	16	3.95
35	İsmayıllı Dövlət Humanitar və Texnologiya Kolleci	170	6	3.53
36	Şəki Dövlət Regional Kolleci	118	4	3.39
37	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kolleci	330	10	3.03
38	Qazax Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	100	3	3.00
39	Saatlı Tibb Kolleci	40	1	2.50
40	Sumqayıt Dövlət Universitetinin nəzdində Sumqayıt Dövlət Texniki Kolleci	135	3	2.22
41	Şirvan Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	194	4	2.06
42	Şəki Tibb Kolleci	100	2	2.00
43	Quba Tibb Kolleci	65	1	1.54
44	1 nömrəli Bakı Tibb Kolleci	440	6	1.36
45	2 nömrəli Bakı Baza Tibb Kolleci	595	7	1.18
46	Lənkəran Tibb Kolleci	180	2	1.11
47	Mingəçevir Tibb Kolleci	205	2	0.98
48	Ə.Əliyev adına Sumqayıt Tibb Kolleci	220	2	0.91
49	Ağdam Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	125	1	0.80
50	Naxçıvan Tibb Kolleci	240	1	0.42
51	Odlar Yurdu Kolleci	430	1	0.23
52	Gəncə Tibb Kolleci	304	0	0.00
53	Ağdaş Dövlət Humanitar Kolleci	100	0	0.00
54	Cəlilabad Tibb Kolleci	40	0	0.00
55	Bakı Avrasiya Kolleci	305	0	0.00
	C Ə M İ	**10382**	**662**	**6.38**

4.2 Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ümumi orta təhsil bazasında tələbə qəbulu

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ümumi orta təhsil bazasında tələbə qəbulunu 1995-1998-ci illərdə mərkəzləşdirilmiş qaydada Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası, 1999-2004-cü illərdə isə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin özləri aparıb. 2005-ci ildən etibarən bu təhsil pilləsinə qəbul imtahanlarının keçirilməsi yenidən TQDK-ya (indiki DİM) həvalə olunub.

Bu il ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün ərizə qəbulu fevralın 22-dən martın 11-dək internet vasitəsilə aparılmışdır. Qəbul qaydaları və qəbul haqqında elan DİM-in internet saytında yerləşdirilmiş, qəbul aparılan ixtisasların siyahısı və plan yerləri haqqında məlumat isə "Abituriyent" jurnalının 3-cü sayında dərc olunub. Abituriyentlər ekabinet.dim.gov.az internet səhifəsində "Şəxsi kabinet" yaratdıqdan sonra şəxsi kabinetinin istifadəçi adı və parolundan istifadə etməklə Dövlət İmtahan Mərkəzinin müvafiq internet səhifəsinə (eservices.dim.gov.az/erizetex/erize) daxil olub, "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurublar və təsdiq ediblər (etdiriblər). Müsabiqədə iştirak ödənişli olmuşdur. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu ilə bağlı imtahanda iştirak üçün ilk dəfə müraciət etmiş Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarının (yalnız ümumi təhsil müəssisələrini bitirən) imtahanda iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına (pulsuz) olmuşdur.

Ərizənin təsdiqi DİM-in məlumat bazalarında abituriyent barədə olan məlumatların yetərli olub-olmamasından asılı olaraq iki üsulla həyata keçirilib:

– Ümumi orta təhsil səviyyəsini Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrində 2013-cü və ondan sonrakı illərdə bitirən abituriyentlər elektron ərizələrini Sənəd Qəbulu Komissiyalarına (SQK) müraciət etmədən elektron ərizə səhifəsindəki müvafiq düyməni basmaqla özləri təsdiq ediblər;

– Ümumi orta təhsil səviyyəsini Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrində 2013-cü ildən əvvəl və ya Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda yerləşən təhsil müəssisələrində bitirən abituriyentlər elektron ərizələrini tələb olunan sənədləri təqdim etməklə DİM və onun regional bölmələrində yaradılmış SQK-larda təsdiq ediblər.

Ümumi (9 illik) orta təhsil səviyyəsini əvvəlki illərdə bitirən və təhsil haqqında sənəd alan və ya ümumi orta təhsil səviyyəsini Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda yerləşən təhsil müəssisələrində bitirən abituriyentlər müsabiqədə iştirak etmək üçün Azərbaycan (rus) dili, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən qəbul imtahanı veriblər.

Ümumi orta təhsil səviyyəsini Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrində cari ildə bitirən abituriyentlər müsabiqədə qəbul imtahanı vermədən buraxılış imtahanında (9-cu siniflər üzrə) topladıqları ballar əsasında iştirak ediblər. Lakin aşağıdakı xüsusi hallarda bu abituriyentlər əlavə olaraq 2019-cu il martın 31-də bəzi fənn və yaxud fənlərdən imtahan verirlər:

- Tədris dili Azərbaycan və rus dillərindən fərqli olan ümumi təhsil müəssisələrinin məzunları orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ərizə təqdim etdikləri halda ərizədə qeyd etdikləri bölməyə uyğun olaraq Azərbaycan dili və ya rus dili fənnindən əlavə olaraq imtahan veriblər.

- Tədris Azərbaycan dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tədris rus dilində aparılan ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün əlavə olaraq rus dili fənnindən, tədris rus dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər isə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tədris Azərbaycan dilində aparılan ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün əlavə olaraq Azərbaycan dili fənnindən imtahan veriblər. Bu halda abituriyentlər "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurarkən, müsabiqəsində iştirak etmək istədikləri ixtisasların tədris dilinə uyğun olaraq ərizənin "Test imtahanı verəcəyi dil (Bölmə)" bölməsində Azərbaycan və ya rus dilini seçiblər.

- Qəbul imtahanında buraxılış imtahanı çərçivəsində verdikləri xarici dil fənnindən fərqli xarici dil fənni üzrə imtahan vermək istəyən məzunlar müsabiqədə iştirak etmək üçün həmin xarici dildən imtahan veriblər. Bu halda abituriyentlər "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurarkən "Xarici dil" bölməsində istədikləri xarici dili seçiblər.

- Xarici dil fənni tədris olunmayan təhsil müəssisələrinin məzunları istədikləri halda qəbul imtahanında xarici dil fənni üzrə imtahan verə biliblər. Bu halda abituriyentlər "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurarkən "Xarici dil" bölməsində istədikləri xarici dili seçiblər. Qeyd olunan kateqoriyadan olan məzunlar xarici dil fənnindən imtahan vermək istəmədikləri halda "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurarkən "Xarici dil" bölməsində "Xarici dildən imtahan vermək istəmirəm" bəndini seçiblər. Bu zaman onların imtahandan toplaya biləcəkləri maksimal ümumi balları iki fənn (Azərbaycan və ya rus dili və riyaziyyat) üzrə toplanan balların cəmlənməsi əsasında müəyyənləşməklə 200 bal təşkil edib.

Qəbul imtahanı iki mərhələdə keçirilmişdir. Birinci mərhələdə abituriyentlərə Azərbaycan dili (rus dili) fənnindən 2 mətn əsasında 10 açıq və 10 qapalı tipli, riyaziyyat fənnindən 10 açıq tipli və xarici dil fənnindən 9 qapalı və 6 açıq tipli olmaqla, ümumilikdə 45 tapşırıq təqdim edilmişdir. Test tapşırıqlarının cavablandırılmasına ümumilikdə 3 saat vaxt ayrılmışdır. İmtahanın bu mərhələsi martın 31-də Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Şəki, Bərdə, Göyçay, Şirvan, Lənkəran və Xaçmazda keçirilb.

İmtahanın ikinci mərhələsində abituriyentlərə hər bir fənn üzrə 30 olmaqla, ümumilikdə 90 qapalı tipli test tapşırığı təqdim edilmişdir. Test tapşırıqlarının cavablandırılmasına ümumilikdə 3 saat vaxt ayrılmışdır. İmtahan iyunun 30-da Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Şəki, Bərdə, Göyçay, Şirvan, Lənkəran və Xaçmazda keçirilib.

İxtisas seçimi iyulun 24-dən avqustun 5-dək internet vasitəsilə həyata keçirilib. İxtisas seçiminə qəbul (buraxılış) imtahanında (hər iki mərhələ üzrə) ümumi balı 50-dən, Azərbaycan dili və ya rus dili fənni üzrə balı 20-dən və riyaziyyat fənni üzrə balı 10-dan az olmayan abituriyentlər buraxılıblar. Hər bir abituriyent müxtəlif təhsil müəssisələrinin təhsili dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına və ödənişli olan 12-yə qədər ixtisas kodunu seçib. İxtisas kodlarının ardıcıllığını abituriyent özü müəyyənləşdirib. Qəbul qaydalarına əsasən müsabiqə zamanı həmin ardıcıllıq hüquqi əsas kimi nəzərə alınıb və abituriyent müsabiqədən keçdiyi ixtisasların birincisinə yerləşdirilib.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə təhsil almaq istəyən abituriyentlər, imtahanda topladıqları ümumi balları müvafiq müsabiqə şərtlərini ödədiyi halda imtahanların nəticəsi elan olunduqdan sonra, iyulun 8-dən 16-dək eservices.dim.gov.az/erizetex/qabiliyyet internet səhifəsinə daxil olaraq seçdiyi xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasın aid olduğu komissiya üzrə qeydiyyatdan keçiblər. Qabiliyyət imtahanlarında iştirak ödənişli olmuşdur. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu ilə bağlı imtahanda iştirak üçün ilk dəfə müraciət edən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarının cari ildə ilk seçdiyi (qeydiyyatdan keçdiyi) komissiya üzrə (yalnız bir ixtisas üzrə) qabiliyyət imtahanında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına (pulsuz) olmuşdur.

Qeydiyyatdan keçmiş abituriyentlər müəyyən edilmiş cədvəl üzrə iyulun 18-dən 22-dək qabiliyyət imtahanında iştirak ediblər. Qabiliyyət imtahanları DİM-in təşkil etdiyi Yaradıcılıq Qabiliyyətinin Yoxlanılması Komissiyaları (YQYK) tərəfindən mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirilib. Qabiliyyət imtahanının nəticəsi "məqbul" və ya "qeyri-məqbul"la qiymətləndirilib və müvafiq xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları yalnız qabiliyyət imtahanından "məqbul" alan abituriyentlər seçə biliblər. Qəbul qaydalarına əsasən abituriyentlərə xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarla yanaşı, digər ixtisasları da seçmək imkanı verilib.

Qəbul planı (10206 yer) ötən illə müqayisədə 3.14% (311 yer) artıb. Plan yerlərinin 4360-ı (42.72%) ödənişsiz, 5846-sı (57.28%) isə ödənişli təhsil forması üzrə olub. Qəbul planının 85.91%-i Azərbaycan, 2.63%-i rus, 11.46%-i isə hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün ayrılıb. Qəbul planının 16.89%-i (1724 yer) xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların payına düşürdü.

44 orta ixtisas təhsili müəssisəsinə tələbə qəbulu aparılıb. Sayca ən çox plan yeri Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kollecinə (720 yer), ən az isə Bakı Avrasiya Kollecinə (30 yer) ayrılmışdı. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin qəbul planları haqqında məlumat aşağıdakı cədvəldə verilir:

Cədvəl 4.2.1

ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI (ÜMUMİ ORTA TƏHSİL BAZASINDA)

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI								
		ÖDƏNİŞSİZ				ÖDƏNİŞLİ				CƏMİ
		Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
1	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kolleci	75	20	0	95	85	30	0	115	210
2	Bakı Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	99	0	0	99	151	0	0	151	250
3	Bakı Qida Sənayesi Kolleci	106	10	0	116	117	10	0	127	243
4	Bakı Dövlət Sosial-İqtisad Kolleci	68	0	0	68	167	0	0	167	235
5	Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	137	51	0	188	148	57	0	205	393
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolleci	285	30	0	315	375	30	0	405	720
7	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Dövlət Rabitə və Nəqliyyat Kolleci	166	0	0	166	217	0	0	217	383
8	Bakı Xoreqrafiya Akademiyasının orta ixtisas təhsili pilləsi	0	0	28	28	0	0	59	59	87
9	Bakı Humanitar Kolleci	142	0	0	142	158	0	0	158	300
10	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası nəzdində İncəsənət Kolleci	0	0	21	21	0	0	35	35	56
11	Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kolleci	0	0	186	186	0	0	68	68	254
12	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Texniki Kolleci	65	0	0	65	165	0	0	165	230
13	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Bakı Neft-Energetika Kolleci	155	0	0	155	180	0	0	180	335
14	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin nəzdində İnşaat Kolleci	134	0	0	134	202	0	0	202	336
15	Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci	59	0	0	59	61	0	0	61	120
16	Naxçıvan Musiqi Kolleci	80	0	0	80	60	0	0	60	140
17	Gəncə Dövlət Regional Kolleci	118	0	0	118	227	0	0	227	345
18	Gəncə Musiqi Kolleci	0	0	63	63	0	0	81	81	144
19	Qazax Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	120	0	0	120	135	0	0	135	255
20	Tovuz Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	71	0	0	71	70	0	0	70	141
21	Sumqayıt Dövlət Universitetinin nəzdində Sumqayıt Dövlət Texniki Kolleci	119	0	0	119	140	0	0	140	259
22	Sumqayıt Musiqi Kolleci	0	0	79	79	0	0	7	7	86
23	Quba Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	107	0	0	107	138	0	0	138	245
24	Şamaxı Dövlət Regional Kolleci	176	0	0	176	193	0	0	193	369
25	Mingəçevir Turizm Kolleci	130	0	0	130	220	0	0	220	350
26	Şəki Dövlət Texniki Kolleci	28	0	0	28	29	0	0	29	57

Cədvəl 4.2.1 (ardı)

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI								
		ÖDƏNİŞSİZ				ÖDƏNİŞLİ				CƏMİ
		Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
27	Şəki Dövlət Regional Kolleci	0	0	136	136	0	0	136	136	272
28	Zaqatala Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	44	0	0	44	56	0	0	56	100
29	Şuşa Humanitar Kolleci	74	0	0	74	71	0	0	71	145
30	Ağdam Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	110	0	0	110	140	0	0	140	250
31	Ağdam Musiqi Kolleci	0	0	56	56	0	0	49	49	105
32	Ağdaş Dövlət Humanitar Kolleci	92	0	0	92	121	0	0	121	213
33	Ağcabədi Pedaqoji Kolleci	117	0	0	117	118	0	0	118	235
34	Şirvan Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	111	0	0	111	110	0	0	110	221
35	Bərdə Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	66	0	0	66	80	0	0	80	146
36	Sabirabad Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	80	0	0	80	95	0	0	95	175
37	Göyçay Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	171	0	0	171	159	0	0	159	330
38	Lənkəran Dövlət Humanitar Kolleci	0	0	80	80	0	0	86	86	166
39	Astara Pedaqoji Kolleci	100	0	0	100	130	0	0	130	230
40	İsmayıllı Dövlət Humanitar və Texnologiya Kolleci	121	0	0	121	94	0	0	94	215
41	Masallı Dövlət Regional Kolleci	74	0	0	74	71	0	0	71	145
42	Bakı Biznes və Kooperasiya Kolleci	0	0	0	0	325	30	0	355	355
43	Bakı Avrasiya Kolleci	0	0	0	0	30	0	0	30	30
44	Qərbi Kaspi Universitetinin orta ixtisas təhsili pilləsi	0	0	0	0	330	0	0	330	330
	Cəmi	**3600**	**111**	**649**	**4360**	**5168**	**157**	**521**	**5846**	**10206**

1995–1998-ci illərdə ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün abituriyent ərizələrinin sayı plan yerlərindən 30-40% az idi. Qəbul imtahanlarının yenidən mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirildiyi 2005-2006-cı illərdə bu təhsil müəssisələrində, zəif də olsa, müsabiqə vəziyyəti mövcud olub. Bu illərdə orta ixtisas təhsili müəssisələrinə sənəd qəbulunu həmin məktəblərdə yaradılmış Sənəd Qəbulu Komissiyaları həyata keçirirdi. Sənəd qəbulu prosesində abituriyentlərin və onların valideynlərinin rahatlığını təmin etmək məqsədilə 2007-2012-ci illərdə respublikanın bütün regionlarının təhsil şöbələrində Sənəd Qəbulu Komissiyaları yaradılmışdı. Artıq yeddi ildir ki, barələrində DİM-in informasiya bazasında yetərli məlumatlar olan abituriyentlərə ərizələrini Sənəd Qəbulu Komissiyalarına müraciət etmədən internet vasitəsilə bilavasitə özlərinin təsdiq etməsinə imkan yaradılıb.

Cari ildə müsabiqənin nəticələri avqustun 6-da DİM-in internet saytında və "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışında yerləşdirilərək ictimaiyyətə çatdırılıb. Bundan sonra avqustun 27-dən sentyabrın 2-dək orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan yerlərinə əlavə müsabiqə elan olunub. Müsabiqədə iştirak edən abituriyentlər elektron ərizələrində orta ixtisas təhsili müəssisələrinin 12-dək ixtisas kodunu istəklərinə uyğun ardıcıllıqla göstəriblər. Boş qalan plan yerlərinə əlavə yerləşdirmənin nəticələri sentyabrın 3-də elan olunub.

Qəbul (buraxılış) imtahanlarında 22798 nəfər abituriyent iştirak edib. Onların 10082-si oğlan (44.22%), 12716-sı isə qız abituriyent (55.78%) olub.

İmtahan verən abituriyentlərin 14067-si (61.70%) ixtisas seçimində iştirak etmək üçün ərizə verib. Ayrı-ayrı təhsil formaları üzrə qəbul planı, abituriyent ərizələrinin sayı və müsabiqə vəziyyəti 4.2.2 və 4.2.3 saylı cədvəllərdə təqdim olunur.

İxtisas seçimində iştirak etmək üçün ərizələrin 98.05%-i (13793-ü) Azərbaycan, 1.95%-i (274-ü) isə rus bölməsinə verilmişdi. Abituriyentlərin 40.42%-ni oğlanlar, 59.58%-ni isə qızlar təşkil edibdir.

Cədvəl 4.2.2

QƏBUL PLANLARI VƏ İXTİSAS SEÇİMİ MƏRHƏLƏSİNDƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN SAYI

№	TƏHSİL FORMASI	QƏBUL PLANI				ƏRİZƏLƏRİN SAYI*		
		Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Bütövlükdə	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Bütövlükdə
1	**Dövlət ödənişsiz**	**3600**	**111**	**649**	**4360**	**11299**	**255**	**11554**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	3217	111	124	3452	10063	209	10272
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	383	0	525	908	1875	61	1936
2	**Dövlət ödənişli**	**4483**	**127**	**521**	**5131**	**11611**	**230**	**11841**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	4082	127	126	4335	10516	183	10699
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	401	0	395	796	1762	57	1819
3	**Özəl**	**685**	**30**	**0**	**715**	**2675**	**86**	**2761**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	665	30	0	695	2653	86	2739
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	20	0	0	20	36	---	36
	Bütövlükdə	**8768**	**268**	**1170**	**10206**	**13793**	**274**	**14067**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	7964	268	250	8482	12685	227	12912
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	804	0	920	1724	1953	64	2017

Cədvəl 4.2.3

İXTİSAS SEÇİMİ MƏRHƏLƏSİNDƏ MÜSABİQƏ VƏZİYYƏTİ

№	TƏHSİL FORMASI	Plan yerləri üzrə müsabiqə vəziyyəti			
		Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Bütövlükdə
1	**Dövlət ödənişsiz**	**2.589**	**1.621**	**2.267**	**2.426**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	2.637	1.621	4.261	2.593
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	2.564	---	1.846	2.001
2	**Dövlət ödənişli**	**1.138**	**0.469**	**1.288**	**1.086**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	1.163	0.469	2.043	1.132
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	1.132	---	1.076	0.987
3	**Özəl**	**1.030**	**0.726**	**---**	**1.017**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	1.054	0.726	---	1.040
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	0.284	---	---	0.284
	Bütövlükdə	**1.449**	**0.788**	**1.437**	**1.378**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	1.488	0.788	2.675	1.460
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	1.306	---	1.133	1.117

* İxtisas seçimində iştirak edənlər

Müsabiqədə iştirak edən 14067 nəfər abituriyentdən 9178-i, o cümlədən 4127-si dövlət ödənişsiz, 4419-u dövlət ödənişli, 632-si isə özəl təhsil müəssisəsinə ödənişli təhsil forması üzrə qəbul olub. Qəbul planı ümumilikdə 89.93% yerinə yetirilib. Dövlət ödənişsiz təhsil forması üzrə qəbul planının dolma göstəricisi 94.66, dövlət ödənişli təhsil forması üzrə 86.12, özəl təhsil müəssisəsi üzrə isə 88.39% olub. Qəbul olan abituriyentlərin 3681-i (40.11%) oğlan, 5497-si isə (59.89%) qızdır.

Qəbulda iştirak edən və qəbul olan abituriyentlərin bal göstəriciləri aşağıdakı diaqramlarda təsvir edilib. Hər bir fənn üzrə 100 bal olmaqla (30 bal imtahanın 1-ci mərhələsində və 70 bal imtahanın 2-ci mərhələsində) maksimum toplanıla bilən bal 300-ə bərabər olmuşdur.

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

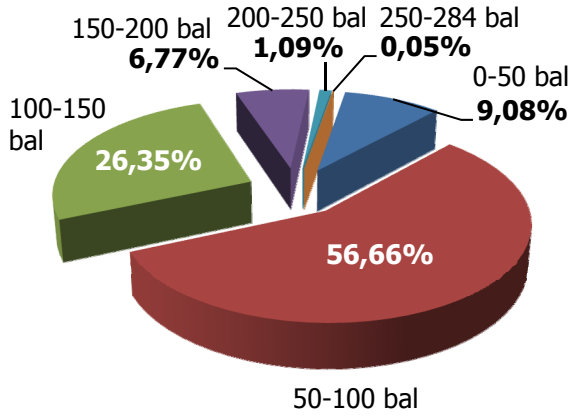

Şəkil 4.2.1

QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

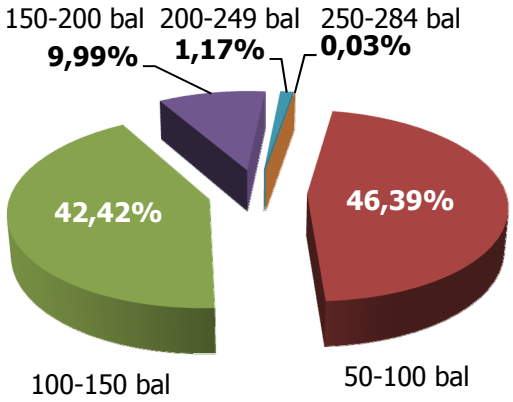

Şəkil 4.2.2

Diaqramların müqayisəli təhlili göstərir ki, əgər qəbul (buraxılış) imtahanında iştirak edənlər seçməsində 100-dən çox bal toplayan abituriyentlərin nisbi sayı 34.26% təşkil edibsə, qəbul olanlar seçməsində belə abituriyentlərin nisbi sayı 53.61%-ə bərabər olub. İmtahanda toplanılan maksimal bal 283.100-ə bərabərdir.

Təhsil formaları üzrə aparılan müsabiqə və yerləşdirmənin nəticələri 4.2.4 saylı cədvəldə təqdim olunur.

Cədvəl 4.2.4

ÜMUMİ ORTA TƏHSİL BAZASINDA ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

№	TƏHSİL FORMASI	Qəbul planı	Qəbul olub			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	**Dövlət ödənişsiz**	**4360**	**3984**	**143**	**4127**	**94.66**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	3452	3183	114	3297	95.51
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	908	801	29	830	91.41
2	**Dövlət ödənişli**	**5131**	**4337**	**82**	**4419**	**86.12**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	4335	3808	66	3874	89.37
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	796	529	16	545	68.47

Cədvəl 4.2.4 (ardı)

№	TƏHSİL FORMASI	Qəbul planı	Qəbul olub			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
3	**Özəl**	**715**	**620**	**12**	**632**	**88.39**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	695	605	12	617	88.78
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	20	15	0	15	75.00
Bütövlükdə		**10206**	**8941**	**237**	**9178**	**89.93**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	8482	7596	192	7788	91.82
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	1724	1345	45	1390	80.63

Orta ixtisas təhsili müəssisələri arasında daha yüksək müsabiqə vəziyyəti Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kolleci və Bakı Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kollecində yaranıb. Bu təhsil müəssisələrinin orta hesabla bir plan yerinə təqdim edilən ərizələrin sayı müvafiq olaraq, 6.6 və 5.6 olub.

Orta ixtisas təhsili müəssisələri arasında ən aşağı müsabiqə vəziyyəti Bakı Biznes və Kooperasiya Kolleci, Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kolleci, Mingəçevir Turizm Kolleci, Sumqayıt Musiqi Kolleci, İsmayıllı Dövlət Humanitar və Texnologiya Kolleci, Ağdam Musiqi Kolleci və Bakı Xoreqrafiya Akademiyasının orta ixtisas təhsili pilləsində yaranıb. Bu təhsil müəssisələrində 1 plan yerinə 1-dən az ərizə verilib.

Abituriyentlərin Azərbaycan və rus bölmələri üzrə ayrılıqda topladıqları ballar hesablanaraq, onların əsasında balların paylanma histoqramları təyin edilib. Hər iki bölmədə histoqram bir qədər asimmetrikdir. Asimmetriya müsbət, yaxud sağtərəflidir. Bu onu göstərir ki, ortastatistik nəticə göstərən abituriyentlərə nəzərən zəif nəticə göstərən abituriyentlərin rastgəlmə ehtimalı daha yüksəkdir.

Azərbaycan bölməsini təmsil edən ortastatistik abituriyent 90.97, rus bölməsini təmsil edən isə 101.70 bal toplayıb. Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin yarısı 83.66-dan, rus bölməsində isə 95.28-dən çox bal toplaya bilməyib. Azərbaycan bölməsində maksimal bal 283.1, rus bölməsində isə 238.9 olub.

Azərbaycan bölməsində ortastatistik abituriyent Azərbaycan dili fənnindən 39.77, riyaziyyatdan 27.83, xarici dildən 23.37, rus bölməsində isə rus dilindən 41.58, riyaziyyatdan 29.99, xarici dildən 30.13 bal toplayıb.

Ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanı standartları əsasında aparılıb. İmtahanda iştirak edən 22798 nəfər abituriyentin 60.57%-i, heç olmasa, bir fənn üzrə 20 baldan, 94.80%-i 40 baldan, 90.88%-i xarici dil fənni üzrə 40 baldan aşağı nəticə göstərib. Hər bir fənn üzrə 151 abituriyent ən azı 60 bal, 7 abituriyent isə ən azı 80 bal toplayıb. Qəbul olan 9178 nəfər abituriyentin, 41.53%-i heç olmasa, bir fənn üzrə 20 baldan, 92.57%-i 40 baldan aşağı nəticə göstərib. Qəbul olan abituriyentlərin arasında hər bir fənn üzrə 64 abituriyent ən azı 60 bal, 1 abituriyent isə ən azı 80 bal toplayıb.

Yuxarıda qeyd olunduğu kimi, bu il ümumi orta təhsil bazasında 44 orta ixtisas təhsili müəssisəsinə qəbul aparılıb. Cədvəldən göründüyü kimi, yalnız Şəki Dövlət Texniki Kollecində plan yerləri 100% dolub. 29 orta ixtisas təhsili müəssisəsində boş qalan plan yerləri 10 faizədəkdir, qalan 14 orta ixtisas təhsili müəssisəsində isə 10%-dən yuxarıdır. Bunların əksəriyyəti bölgələrdə yerləşən və özəl orta ixtisas təhsili müəssisələridir.

Orta ixtisas təhsili müəssisələri arasında qəbul planının ən az dolma göstəricisi Bakı Xoreqrafiya Akademiyasının orta ixtisas təhsili pilləsindədir. Cədvəldən göründüyü kimi, bu orta ixtisas təhsili müəssisəsinin plan yerlərinin 62.07 %-i boş qalıb.

Son illər ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbulla bağlı göstəricilər əvvəlki illərlə müqayisədə xeyli yaxşılaşıb. Müqayisə üçün qeyd edək ki, 1998-ci ildə orta ixtisas təhsili müəssisələrindən yalnız birində plan yerləri tam dolmuş, yarısına qədərində isə 50%-dən çox kəsirdə qalmışdı.

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalmış plan yerləri haqqında məlumat 4.2.5 saylı cədvəldə təqdim olunur.

Cədvəl 4.2.5

ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ BOŞ QALAN PLAN YERLƏRİ HAQQINDA MƏLUMAT

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Boş yerlərin	
			sayı	faizi
1	Bakı Xoreqrafiya Akademiyasının orta ixtisas təhsili pilləsi	87	54	62.07
2	Ağdam Musiqi Kolleci	105	50	47.62
3	İsmayıllı Dövlət Humanitar və Texnologiya Kolleci	215	78	36.28
4	Sumqayıt Musiqi Kolleci	86	23	26.74
5	Gəncə Musiqi Kolleci	144	26	18.06
6	Bakı Humanitar Kolleci	300	54	18.00
7	Şuşa Humanitar Kolleci	145	24	16.55
8	Lənkəran Dövlət Humanitar Kolleci	166	27	16.27
9	Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kolleci	254	41	16.14
10	Bakı Biznes və Kooperasiya Kolleci	355	48	13.52
11	Göyçay Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	330	43	13.03
12	Mingəçevir Turizm Kolleci	350	44	12.57
13	Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	393	48	12.21
14	Şamaxı Dövlət Regional Kolleci	369	44	11.92
15	Bakı Avrasiya Kolleci	30	3	10.00
16	Qazax Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	255	25	9.80
17	Qərbi Kaspi Universiteti (orta ixtisas təhsili pilləsi)	330	32	9.70
18	Şəki Dövlət Regional Kolleci	272	25	9.19
19	Sabirabad Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	175	16	9.14
20	Naxçıvan Musiqi Kolleci	140	12	8.57
21	Gəncə Dövlət Regional Kolleci	345	27	7.83
22	Astara Pedaqoji Kolleci	230	18	7.83
23	Bakı Qida Sənayesi Kolleci	243	19	7.82
24	Tovuz Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	141	11	7.80
25	Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci	120	9	7.50
26	Ağdaş Dövlət Humanitar Kolleci	213	14	6.57
27	Quba Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	245	16	6.53
28	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Texniki Kolleci	230	15	6.52
29	Masallı Dövlət Regional Kolleci	145	9	6.21
30	Zaqatala Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	100	6	6.00
31	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolleci	720	43	5.97
32	Ağcabədi Pedaqoji Kolleci	235	14	5.96
33	Şirvan Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	221	13	5.88
34	Bakı Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	250	14	5.60
35	Bakı Dövlət Sosial-İqtisad Kolleci	235	12	5.11
36	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kolleci	210	10	4.76
37	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin nəzdində İnşaat Kolleci	336	16	4.76
38	Bərdə Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	146	6	4.11
39	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Dövlət Rabitə və Nəqliyyat Kolleci	383	14	3.66
40	Ağdam Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	250	8	3.20
41	Sumqayıt Dövlət Universitetinin nəzdində Sumqayıt Dövlət Texniki Kolleci	259	8	3.09
42	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Bakı Neft-Energetika Kolleci	335	8	2.39
43	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası nəzdində İncəsənət Kolleci	56	1	1.79
44	Şəki Dövlət Texniki Kolleci	57	0	0.00
	C Ə M İ	**10206**	**1028**	**10.07**

5. ÜMUMİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ BURAXILIŞ İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİ

"Ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsinin (attestasiyasının) aparılması Qaydaları"na əsasən şagirdlər 9-cu və 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanını tədris dili (Azərbaycan bölməsinin şagirdləri üçün – Azərbaycan dili, rus bölməsinin şagirdləri üçün – rus dili, gürcü bölməsinin şagirdləri üçün – gürcü dili), riyaziyyat və xarici dil fənlərindən vermişlər. Tədris dili Azərbaycan, rus və ya gürcü dillərindən fərqli olan ümumtəhsil müəssisələrinin şagirdləri yalnız riyaziyyat və xarici dil fənləri üzrə imtahan vermişlər. 9-cu və 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında üzrsüz səbəbdən iştirak etməyən şagirdlərə attestat verilməmişdir.

9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı iki mərhələdə keçirilib. I mərhələdə şagirdlərin məktəblərdə mənimsədikləri bacarıq və vərdişləri, II mərhələdə isə bilik və bacarıqları yoxlanılıb.

Həm 9, həm də 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanlarında tədris dili Azərbaycan dilindən fəqli olan şagirdlər yuxarıda qeyd olunan fənlərdən əlavə dövlət dili kimi Azərbaycan dili fənnindən də imtahan veriblər.

İmtahanlar bölgələr üzrə aşağıdakı tarixlərdə keçirilmişdir:

Ümumi təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanının I mərhələsi:

I zona: 03.03.2019-cu il tarixdə –Bakı ş. (Nərimanov, Səbail, Yasamal, Nəsimi, Nizami, Binəqədi, Sabunçu, Xətai, Suraxanı, Xəzər, Qaradağ, Pirallahı rayonları), Naxçıvan MR, Şirvan;

II zona: 10.03.2019-cu il tarixdə – Gəncə, Göygöl, Samux, Naftalan, Goranboy, Daşkəsən, Şəki, Oğuz, Qəbələ, Lənkəran, Astara, Biləsuvar, Ağsu, Zərdab, Şamaxı, Kürdəmir, Ağdam, Yevlax, Bərdə, Tərtər, İmişli, Saatlı, Sabirabad, Xaçmaz, Şabran, Sumqayıt, Abşeron;

III zona: 17.03.2019-cu il tarixdə – Şəmkir, Gədəbəy, Ağstafa, Qazax, Tovuz, Mingəçevir, Balakən, Zaqatala, Qax, Yardımlı, Cəlilabad, Masallı, Lerik, Göyçay, Ağdaş, Ucar, İsmayıllı, Qobustan, Ağcabədi, Xocavənd, Füzuli, Beyləqan, Salyan, Neftçala, Hacıqabul, Qusar, Quba, Siyəzən, Xızı.

Qeyd 1: Məcburi köçkün rayonlarından olan şagirdlər buraxılış imtahanını ümumtəhsil müəssisəsinin yerləşdiyi şəhərdə (rayonda) yuxarıda göstərilən qrafikə uyğun veriblər.

Qeyd 2: Müxtəlif tipli xüsusi hallar olan ümumtəhsil müəssisələrində buraxılış imtahanları 17.03.2019 tarixdə keçirilib.

Qeyd 3: Tədris dili ingilis və ya fransız dilində olan ümumtəhsil müəssisələrində buraxılış imtahanı 17.03.2019-cu il tarixdə keçirilib.

Ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanının II mərhələsi:

I zona: 02.06.2019-cu il tarixdə – Bakı ş. (Nərimanov, Səbail, Yasamal, Nəsimi, Nizami, Binəqədi, Sabunçu, Xətai, Suraxanı, Xəzər, Qaradağ, Pirallahı rayonları), Naxçıvan MR, Şirvan;

II zona: 09.06.2019-cu il tarixdə – Gəncə, Göygöl, Samux, Naftalan, Goranboy, Daşkəsən, Şəki, Oğuz, Qəbələ, Lənkəran, Astara, Biləsuvar, Ağsu, Zərdab, Şamaxı, Kürdəmir, Ağdam, Yevlax, Bərdə, Tərtər, İmişli, Saatlı, Sabirabad, Xaçmaz, Şabran, Sumqayıt, Abşeron;

III zona: 16.06.2019-cu il tarixdə – Şəmkir, Gədəbəy, Ağstafa, Qazax, Tovuz, Mingəçevir, Balakən, Zaqatala, Qax, Yardımlı, Cəlilabad, Masallı, Lerik, Göyçay, Ağdaş, Ucar, İsmayıllı, Qobustan, Ağcabədi, Xocavənd, Füzuli, Beyləqan, Salyan, Neftçala, Hacıqabul, Qusar, Quba, Siyəzən, Xızı.

Qeyd 1: Məcburi köçkün rayonlarından olan şagirdlər buraxılış imtahanını ümumtəhsil müəssisəsinin yerləşdiyi şəhərdə (rayonda) yuxarıda göstərilən qrafikə uyğun veriblər.

Qeyd 2: Müxtəlif tipli xüsusi hallar olan ümumtəhsil müəssisələrində buraxılış imtahanları 16.06.2019 tarixdə keçirilib.

Qeyd 3: Tədris dili ingilis və ya fransız dilində olan ümumtəhsil müəssisələrində buraxılış imtahanı 16.06.2019 tarixdə keçirilib.

Tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı:

I zona: 07.04.2019-cu il tarixdə – Bakı ş. (Nərimanov, Səbail, Yasamal, Nəsimi, Nizami, Binəqədi, Sabunçu, Xətai, Suraxanı, Xəzər, Qaradağ, Pirallahı rayonları), Naxçıvan MR, Şirvan, Heydər Əliyev adına hərbi lisey;

II zona: 14.04.2019-cu il tarixdə – Gəncə, Göygöl, Samux, Naftalan, Goranboy, Daşkəsən, Şəki, Oğuz, Qəbələ, Lənkəran, Astara, Biləsuvar, Ağsu, Zərdab, Şamaxı, Kürdəmir, Ağdam, Yevlax, Bərdə, Tərtər, İmişli, Saatlı, Sabirabad, Xaçmaz, Şabran, Sumqayıt, Abşeron;

III zona: 21.04.2019-cu il tarixdə – Şəmkir, Gədəbəy, Ağstafa, Qazax, Tovuz, Mingəçevir, Balakən, Zaqatala, Qax, Yardımlı, Cəlilabad, Masallı, Lerik, Göyçay, Ağdaş, Ucar, İsmayıllı, Qobustan, Ağcabədi, Xocavənd, Füzuli, Beyləqan, Salyan, Neftçala, Hacıqabul, Qusar, Quba, Siyəzən, Xızı.

Qeyd 1: Məcburi köçkün rayonlarından olan şagirdlər buraxılış imtahanını ümumtəhsil müəssisəsinin yerləşdiyi şəhərdə (rayonda) yuxarıda göstərilən qrafikə uyğun veriblər.

Qeyd 2: Müxtəlif tipli xüsusi hallar olan ümumtəhsil müəssisələrində buraxılış imtahanları 21.04.2019 tarixdə keçirilib.

Qeyd 3: Tədris dili ingilis və ya fransız dilində olan ümumtəhsil müəssisələrində buraxılış imtahanı 21.04.2019-cu il tarixdə keçirilib.

İmtahanda şagirdlərə təqdim olunan sualların strukturu aşağıdakı cədvəldə verilib:

Cədvəl 5.1

Fənlər	**9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı**		**11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı**
	I mərhələ	**II mərhələ**	
Xarici dil	Dinləmə mətni üzrə (publisistik və ya dialoq) 6 tapşırıq (4 qapalı tipli və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 2 açıq tipli); Oxuyub-anlama mətni üzrə 9 tapşırıq (5 qapalı tipli və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 4 açıq tipli); Cəmi 15 tapşırıq	30 qapalı tipli tapşırıq	Dinləmə mətni üzrə 6 tapşırıq (yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 3 və qapalı tipli 3 tapşırıq); Qapalı tipli 16 tapşırıq; Oxuyub-anlama mətni üzrə 8 tapşırıq (yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 4 və qapalı tipli 4 tapşırıq); Cəmi 30 tapşırıq
Tədris dili	Oxuyub-anlamaya dair 2 mətn (bədii, publisistik), hər mətn üzrə 10 tapşırıq (5 qapalı tipli və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 5 açıq tipli); Cəmi 20 tapşırıq	30 qapalı tipli tapşırıq	Dil qaydalarına dair 10 qapalı tipli tapşırıq; Oxuyub-anlamaya dair 2 mətn (bədii, publisistik formalı) və hər mətnə aid 10 tapşırıq (yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 5 və qapalı tipli 5 tapşırıq); Cəmi 30 tapşırıq
Riyaziyyat	həllinin yazılması tələb olunan 10 açıq tipli tapşırıq	30 qapalı tipli tapşırıq	Qapalı tipli 13 tapşırıq; Cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 5 tapşırıq; Həllinin ətraflı şəkildə yazılması tələb olunan açıq tipli 7 tapşırıq; Cəmi 25 tapşırıq
Cəmi	45 tapşırıq (19 qapalı tipli və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 26 açıq tipli tapşırıq)	90 qapalı tipli tapşırıq	85 tapşırıq (56 qapalı tipli, yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli və 5 cavabların kodlaşdırılması tələb olunan 24 açıq tipli tapşırıq)

Balların hesablanması qaydaları aşağıdakı cədvəllərdə təqdim olunub:

Cədvəl 5.2

9-cu sinif buraxılış imtahanı üzrə balların hesablanma qaydası

Fənn	I mərhələ, test tapşırıqları			II mərhələ, test tapşırıqları		
	Maksimal bal	**Test tapşırıqlarının sayı**	**Bal**	**Maksimal bal**	**Test tapşırıqlarının sayı**	**Bal**
Xarici dil (ingilis, alman, fransız, rus, ərəb, fars dilləri)	**30**	15 (6 açıq, 9 qapalı)	$\frac{10}{7}\cdot(2n_{d(açıq)}+n_{d(qapalı)})$	**70**	30 (qapalı)	$7/3^* n_{d\ (qapalı)}$
Tədris dili (Azərbaycan, rus və ya gürcü)	**30**	20 (10 açıq, 10 qapalı)	$2\cdot n_{d\ (açıq)} + n_{d\ (qapalı)}$	**70**	30 (qapalı)	$7/3^* n_{d\ (qapalı)}$
Riyaziyyat	**30**	10 (açıq)	$3\cdot n_{d(açıq)}$	**70**	30 (qapalı)	$7/3^* n_{d\ (qapalı)}$

Qeyd: $n_{d\ (açıq)}$ - yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar üzrə toplanılan balların cəmi;
$n_{d\ (qapalı)}$ - qapalı tipli test tapşırıqları üzrə toplanılan balların cəmi.

Cədvəl 5.3

11-ci sinif buraxılış imtahanı üzrə balların hesablanma qaydası

Fənnin adı	Maksimal bal	Tapşırıqların sayı	Bal
Tədris dili (Azərbaycan, rus və ya gürcü)	100	**30 tapşırıq** (qapalı tipli 20 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 10)	$\frac{5}{2}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(qapalı)})$
Riyaziyyat	100	**25 tapşırıq** (qapalı tipli 13, cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 5 tapşırıq, həllinin ətraflı şəkildə yazılması tələb olunan açıq tipli 7)	$\frac{25}{8}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(açıq,\ kod)}+\ +n_{d(qapalı)})$
Xarici dil (ingilis, alman, fransız, rus, ərəb və ya fars dili)	100	**30 tapşırıq** (qapalı tipli 23 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 7)	$\frac{100}{37}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(qapalı)})$

Qeyd 1: $n_{d(açıq,\ kod)}$ - cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi;
$n_{d(qapalı)}$ - qapalı tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi;
$n_{d(açıq,\ yazılı)}$ - yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi.

Qeyd 2: Qapalı tipli və cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqların hər birinə verilən düzgün cavab 1 balla qiymətləndirilir.

Qeyd 3: Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar markerlər tərəfindən meyarlar əsasında 0, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$ və ya 1 balla qiymətləndirilə bilərlər.

Cari ildə ilk dəfə olaraq həm 9-cu, həm də 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında dinləmə mətnlərinə aid test tapşırıqlarında istifadə olunub. Həmin mətnlər DİM-in səsyazma studiyasında səsləndirilmiş və arxivləşdirilib.

İmtahanda şagirdlərə hər bir xarici dil fənni üzrə 1 dinləmə mətni təqdim olunub. Audioqurğuya yazılmış həmin mətn bütün imtahan zallarına hərəsində bir audioqurğu olmaqla paylanıb. İmtahan başlandıqda audioqurğu yerləşdiyi zərfdən çıxarılmış və işə salınıb. Dinləmə mətni üzrə təqdim olunan tapşırıqlarla tanış olmaları üçün şagirdlərə 2 dəqiqə vaxt ayrılmış və bundan sonra arada 2 dəqiqəlik fasilə ilə mətn 2 dəfə səsləndirilib.

Yazılı və ətraflı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları markerlər tərəfindən kompüterlərdə yoxlanılıb. Bunun üçün DİM-in əməkdaşları tərəfindən proqram təminatı hazırlanıb, prosesin mümkün bütün mərhələləri avtomatlaşdırılıb və bütün təhlükəsizlik tədbirləri görülüb. Belə ki, bir şagirdin cavab vərəqi proqram vasitəsilə tapşırıq-tapşırıq bölünərək fərqli markerlərə göndərilib və markerin qarşısında oturduğu kompüterin ekranında şagird haqqında heç bir məlumat olmayıb, yəni tapşırığın kimin cavablandırdığı tam məxfi saxlanılıb. Bundan başqa hər bir tapşırıq ən azı iki marker tərəfindən yoxlanılıb (bu markerlərin qiymətləri üst-üstə düşmədiyi halda üçüncü markerə müraciət olunub).

Aşağıda təqdim olunan 5.4 və 5.5 saylı cədvəllərdə açıq tipli test tapşırıqlarının yoxlanılması prosesi haqqında statistik məlumat verilib:

Cədvəl 5.4

Açıq tipli test tapşırıqlarının yoxlanılması haqqında statistik məlumat (9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

	İmtahan fənləri				Bütövlükdə
	Azərbaycan dili	Rus dili	Riyaziyyat	Xarici dil	
Tapşırıqların ümumi sayı	1094670	80590	1179390	707016	3061666
Cavablandırılmayan tapşırıqların sayı *(faizlə)*	308222 (28.16)	14592 (18.11)	671886 (56.97)	434304 (61.43)	1429004 (46.67)
Markerlər tərəfindən qiymətləndirilən tapşırıqların sayı	786448	65998	507504	272712	1632662
Yoxlamaların ümumi sayı *(bir tapşırıq iki fərqli marker tərəfindən yoxlanılır və qiymətlərin üst-üstə düşmədiyi halda, başqa marker(lər) tərəfindən də yoxlanılır)*	1669256	147832	1066717	557100	3440905
Orta hesabla bir tapşırığı yoxlayan markerlərin sayı	2.1	2.2	2.1	2.0	2.1
Yoxlama prosesində iştirak edən markerlərin sayı	282	45	222	140	689
Orta hesabla bir markerə düşən tapşırıqların sayı	5919.3	3285.2	4805.0	3979.3	4994.1

Cədvəl 5.5

Açıq tipli test tapşırıqlarının yoxlanılması haqqında statistik məlumat (11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

	İmtahan fənləri				Bütövlükdə
	Azərbaycan dili	Rus dili	Riyaziyyat	Xarici dil	
Tapşırıqların ümumi sayı	922540	71650	697627	694148	2385965
Cavablandırılmayan tapşırıqların sayı *(faizlə)*	343066 (37.19)	20344 (28.39)	485608 (69.61)	409164 (58.94)	1258182 (52.73)
Markerlər tərəfindən qiymətləndirilən tapşırıqların sayı	579474	51306	212019	284984	1127783
Yoxlamaların ümumi sayı *(bir tapşırıq iki fərqli marker tərəfindən yoxlanılır və qiymətlərin üst-üstə düşmədiyi halda, başqa marker(lər) tərəfindən də yoxlanılır)*	1244453	114524	444836	584776	2388589
Orta hesabla bir tapşırığı yoxlayan markerlərin sayı	2.1	2.2	2.1	2.1	2.1
Yoxlama prosesində iştirak edən markerlərin sayı	294	46	204	186	730
Orta hesabla bir markerə düşən tapşırıqların sayı	4232.8	2489.7	2180.6	3144.0	3272.0

İmtahanın ümumi müddəti həm 9, həm də 11-ci siniflər üzrə 3 saat (tədris dili Azərbaycan, rus və gürcü dillərindən fərqli olan ümumtəhsil müəssisələrinin şagirdləri üçün imtahanın müddəti 2 saat) müəyyən edilmişdir.

Buraxılış imtahanlarından əvvəl şagirdlərə kömək məqsədilə tədris dili (Azərbaycan bölməsinin şagirdləri üçün – Azərbaycan dili, rus bölməsinin şagirdləri üçün – rus dili, gürcü bölməsinin şagirdləri üçün – gürcü dili), riyaziyyat və xarici dil fənlərindən tapşırıq nümunələri hazırlanmış, yazı işinin qiymətləndirilməsi üçün meyarlar müəyyənləşdirilmiş və DİM-in internet saytında yerləşdirilmişdir.

Şagirdlərin rahatlığının təmin olunması üçün imtahanlar yalnız rayon mərkəzlərində deyil, ucqar kənd məktəblərində də keçirilmişdir. 9-cu sinif buraxılış imtahanlarının 1-ci və 2-ci mərhələləri uyğun olaraq 301 və 292, 11-ci sinif buraxılış imtahanları isə 242 imtahan mərkəzində təşkil olunmuşdur.

İmtahanın idarə olunması üçün hər bir rayonda yerli məktəblərin müəllimlərindən ibarət nəzarətçilər seçilmiş, DİM-in əməkdaşları imtahandan əvvəl onlar üçün yerlərdə təlimlər keçmişdir. Ümumiyyətlə, imtahan prosesində respublikanın ümumi təhsil müəssisələrinin müəllimləri arasından 25113 nəfər nəzarətçi, ayrı-ayrı dövlət strukturlarının mütəxəssisləri arasından 2437 nəfər isə imtahan rəhbəri qismində iştirak etmişdir.

Hər buraxılış imtahanından sonra DİM-də və onun regional bölmələrində vətəndaşların buraxılış imtahanları ilə bağlı müraciətlərinə baxılmış və müvafiq qərarlar qəbul edilmişdir.

Buraxılış imtahanlarında cari ilin 190534 nəfər məzunu iştirak etmişdir. Onların 110938 nəfəri 9-cu, 79596 nəfəri isə 11-ci sinif şagirdləri olub. Qeyd edək ki, 2019-cu ildə respublika üzrə 9-cu və 11-ci sinif şagirdlərinin ümumi sayı, müvafiq olaraq, 112349 və 80031 nəfər idi. Göründüyü kimi, buraxılış imtahanlarında bu və ya digər səbəblərdən 1846 nəfər (9-cu və 11-ci siniflər üzrə, müvafiq olaraq, 1411 və 435 nəfər) iştirak etməmişdir.

DİM imtahanın məzmununu və test tapşırıqlarının çətinlik dərəcəsini imtahanın məqsədinə uyğun olaraq maksimum dərəcədə asanlaşdırmışdı. Belə ki, bütün imtahan fənləri üzrə tədris planında çətin sayılan bir sıra mövzulara aid test tapşırıqları imtahana salınmamışdı. Fənlər üzrə bu mövzular aşağıdakılardır:

11-ci siniflər üzrə:

Tədris dili: Vasitəsiz və vasitəli nitq; Durğu işarələri; Dil; Dilçilik; Azərbaycan dilinin quruluşu; Əməli yazı nümunələri.

Riyaziyyat: Triqonometrik bərabərsizliklər; Rasional və irrasional tənliklər və bərabərsizliklər; Tərs funksiya; Ardıcıllığın limiti və funksiyanın limiti.

İngilis dili: Frazeoloji birləşmələr; Say, feil və zərf düzəldən sufikslər; Təyini əvəzliklər, işarə əvəzlikləri; Zərf; Tərkibi feillər; Məsdər; Vasitəli və vasitəsiz nitq.

Rus dili: Frazeologiya; Cümlənin həmcins üzvləri; Təktərkibli cümlələr; Bağlayıcısız mürəkkəb cümlələr.

Alman dili: Nitq etiketləri.

Ərəb dili: Mürəkkəb isimlər; Kəsr sayları; Faizlərin ifadəsi; Nisbi əvəzliklər; Hal zərfliyi; Mütləq tamamlıq; Məsdər, fail və məful formaları; Salim feillərin arzu, şərt və əmr formaları; Köməkçi feillərin işlənməsi; Həmzəli feillər; Tabesiz mürəkkəb cümlələr.

Yuxarıda qeyd olunanlara baxmayaraq, təəssüf ki, 9-cu sinif şagirdləri arasında nəinki tədris proqramını minimum mənimsəməyənlər, hətta oxuyub-yazmaqda çətinlik çəkənlər müəyyənləşdirilmiş, ümumiyyətlə oxuyub-yazmağı bacarmayan 24 nəfər aşkar olunmuşdur. Bu cür halların imtahan rəhbərlərinin əksəriyyətinin protokollarında qeyd olunmamasını nəzərə alsaq, yuxarıda göstərilən faktların, əslində, daha çox olduğunu ehtimal etmək olar. 9-cu siniflər üzrə oxumağı və yazmağı bacarmayan şagirdlərin sayı belədir: Bakı şəhərində 3 nəfər, Gəncə şəhərində, Lerik, Quba, Şəmkir və Tərtər rayonlarının hərəsində 2 nəfər, Lənkəran, Şəki, Ağdaş, Bərdə, Cəlilabad, Goranboy, İmişli, Kəlbəcər, Qəbələ, Salyan və Xaçmaz rayonlarının hərəsində 1 nəfər.

Ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanında şagirdlər hər fənndən imtahanın I mərhələsində maksimum 30 bal, II mərhələsində 70 bal, cəmi 100 bal toplaya bilərdilər. Bütövlükdə buraxılış imtahanında iştirak edən ortastatistik şagird I mərhələdə ana dili fənni üzrə 42.67, riyaziyyat fənni üzrə 8.84, xarici dil fənni üzrə 21.04, II mərhələdə isə müvafiq olaraq 46.42, 46.84 və 35.05 nisbi bal toplayıb. Hər iki mərhələ üzrə birlikdə göstəricilər belə olub: ana dili – 45.12, riyaziyyat – 35.28, xarici dil – 30.72 bal. Aşağıdakı diaqramlarda hər bir fənn üzrə ayrılıqda şagirdlərin buraxılış imtahanında əldə etdikləri nəticələr göstərilib. Şəkillərdən də göründüyü kimi, şagirdlərin II mərhələdə əldə etdikləri nəticələr I mərhələnin nəticələrindən

yaxşıdır. Bu daha çox I mərhələdə şagirdlərə açıq tipli test tapşırıqlarının təqdim olunması və cavablandırdıqları tapşırıqların həlli yollarının göstərilməsinin tələb olunması ilə əlaqədardır. 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında iştirak edən şagirdlərin 1-ci sinifdən etibarən bacarıq və vərdişlərinin inkişaf etdirilməsi məqsədilə tətbiq olunan yeni tədris proqramına (kurikuluma) əsasən təhsil almalarına baxmayaraq, bu cür tapşırıqları yerinə yetirməkdə çətinlik çəkdiklərini görürük. Tədris dili və xarici dil fənlərindən fərqli olaraq riyaziyyat fənnindən imtahanın birinci mərhələsində təqdim olunan tapşırıqların hamısı açıq tipli olduğu üçün bu hal riyaziyyat imtahanında özünü daha qabarıq şəkildə göstərir (5.1, 5.2, 5.4 saylı şəkilləri 5.3 saylı şəkillə müqayisə edin). Tədris dili fənni üzrə imtahanda təqdim olunan tapşırıqların yarısı, xarici dil fənni üzrə isə yarıdan çoxu qapalı tipli olduğu üçün burada vəziyyət daha yaxşıdır.

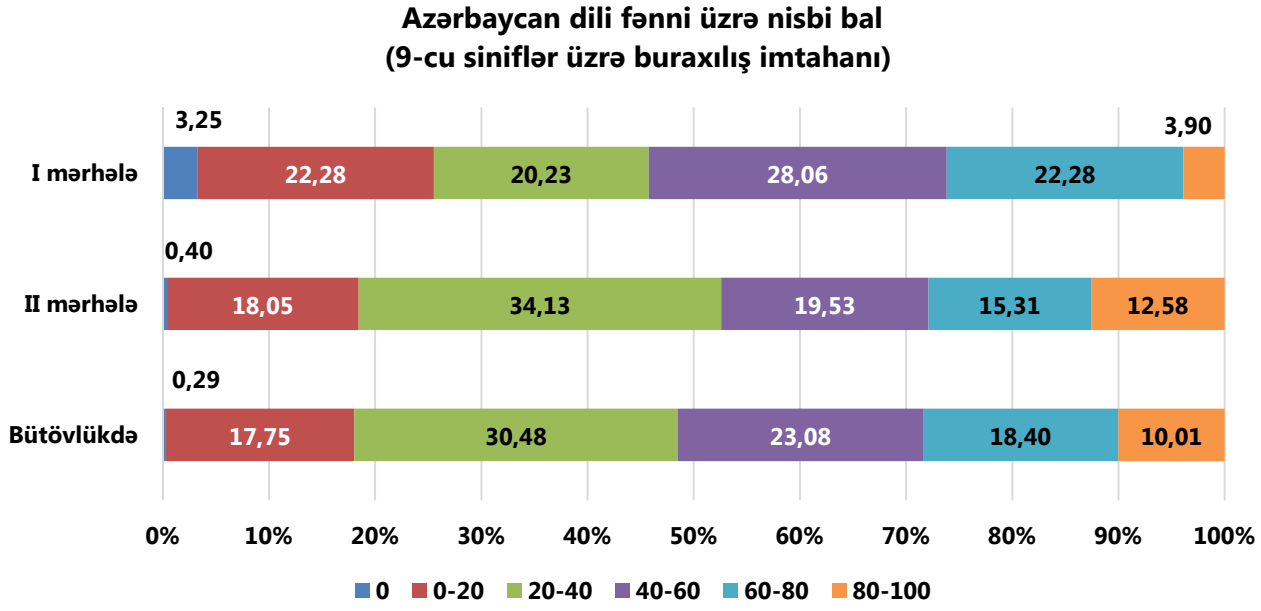

Şəkil 5.1

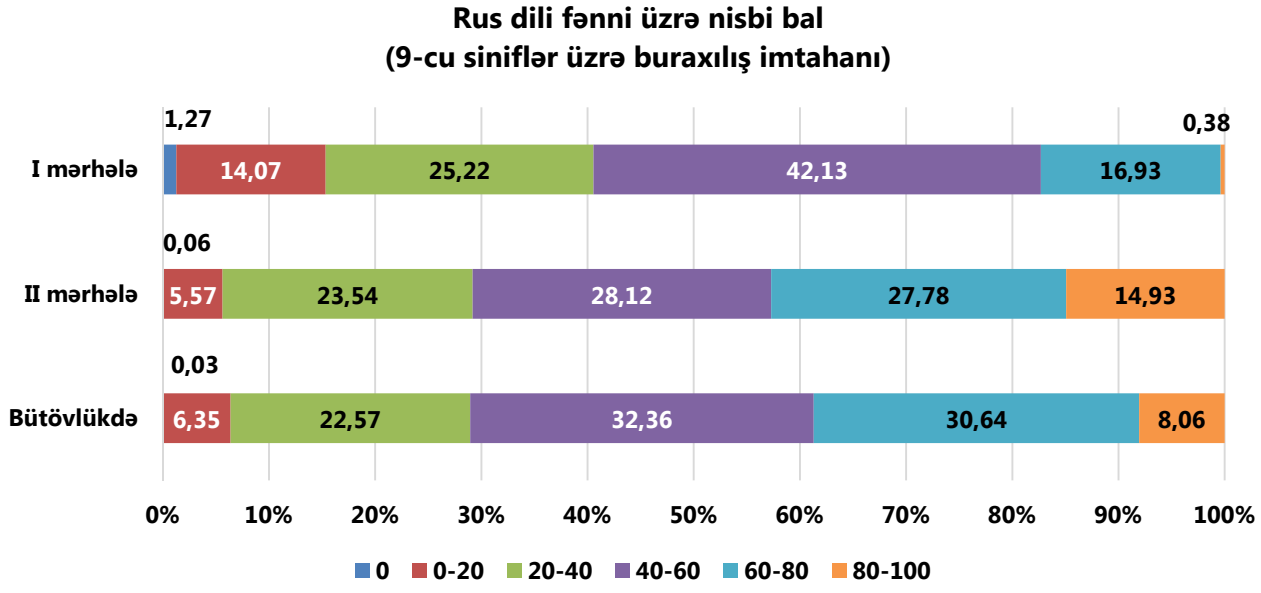

Şəkil 5.2

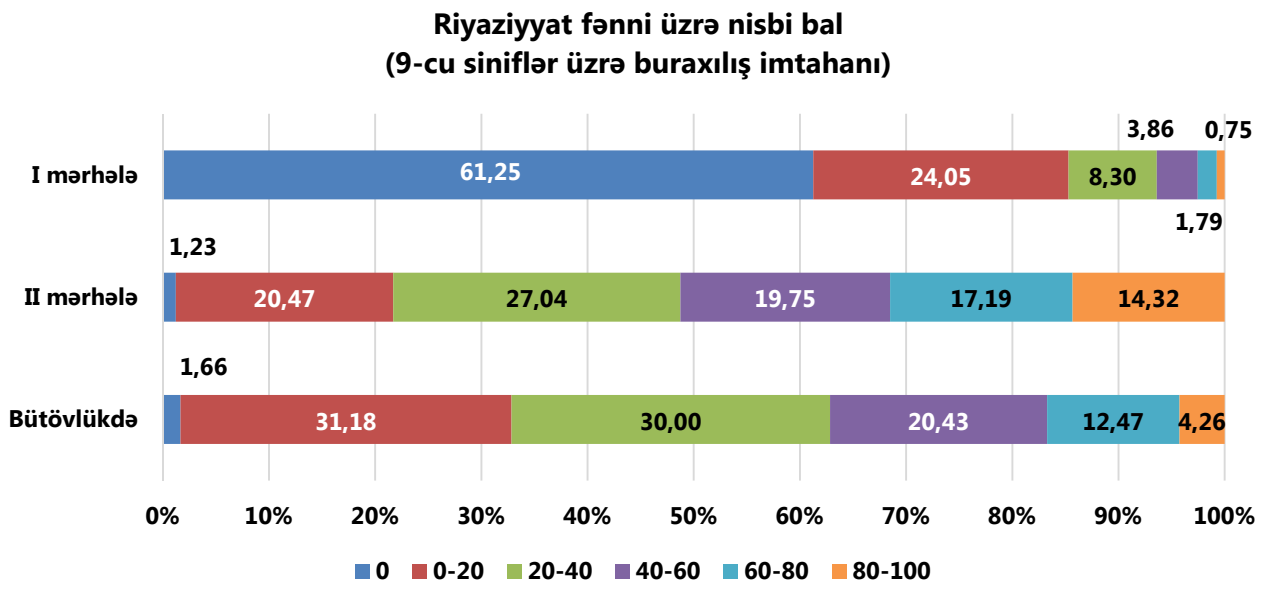

Şəkil 5.3

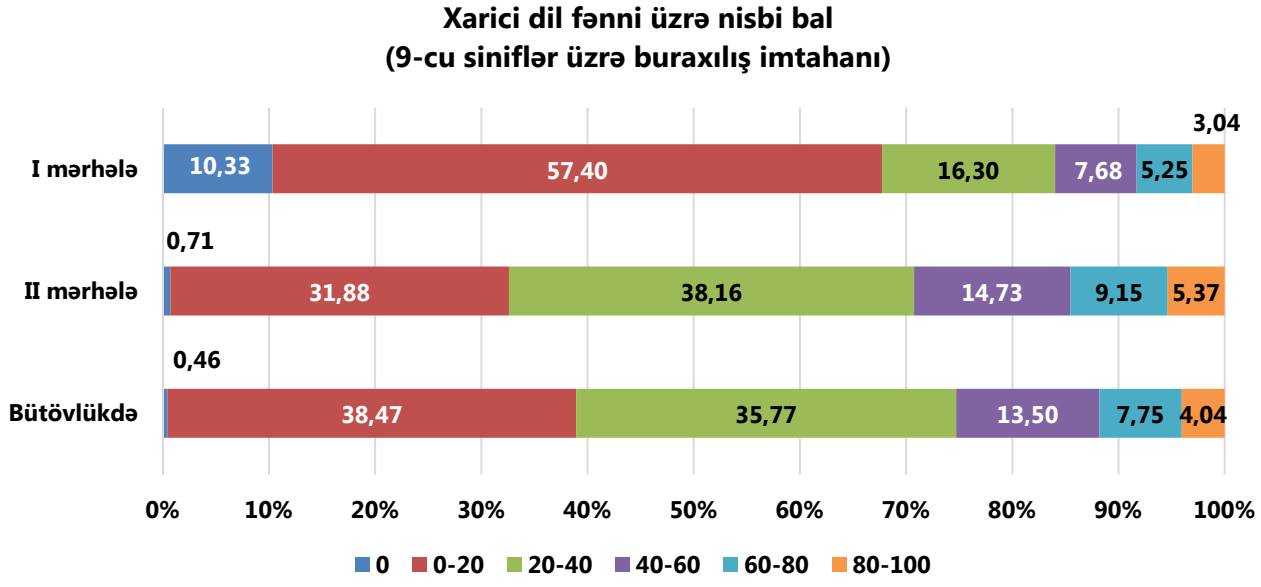

Şəkil 5.4

I mərhələdə tədris dili və xarici dil fənlərindən qapalı və açıq tipli tapşırıqların nəticələrini müqayisə etdikdə görürük ki, bu göstəricilər arasında böyük fərq var. Belə ki, I mərhələdə ortastatistik şagirdin tədris dili fənnindən açıq tipli test tapşırıqları üzrə balı (faizlə) 36.50-yə, qapalı tipli test tapşırıqları üzrə isə 55.01-ə, xarici dil fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 13.79-a və 30.69-a bərabər olub.

9-cu sinfin üzrə buraxılış imtahanının I və II mərhələləri arasında fənlər üzrə korrelyasiya əmsalları da hesablanmışdır. İmtahanın I və II mərhələlərinin nəticələri arasında əhəmiyyətli sayıla bilən statistik əlaqə mövcuddur. Tədris dili fənni üzrə I və II mərhələnin nəticələri arasındakı korrelyasiya əmsalı 0.76-ya, riyaziyyat fənni üzrə 0.67-yə, xarici dil fənni üzrə 0.76-ya, bütövlükdə (hər üç fənn üzrə birlikdə) 0.87-yə bərabərdir.

5.4 saylı şəkildə xarici dil fənləri üzrə göstəricilər ümumi şəkildə verilmişdir. Aşağıdakı cədvəldə ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanında hər bir xarici dil fənni üzrə şagirdlərin imtahan nəticələri və tədrisi dili Azərbaycan dilindən fərqli olan şagirdlər üçün dövlət dili kimi Azərbaycan dili fənni üzrə onların imtahan nəticələri də təqdim edilmişdir.

Cədvəl 5.6

Fənlər	Buraxılış imtahanı (I mərh., II mərh., bütövlükdə)	İmtahanda iştirak edənlərin sayı (faizi)	Nisbi ballar üzrə intervallar					
			0	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
İngilis	I mərhələ	91501	8941	51980	14749	7359	5339	3133
		(100.00)	9.77	56.81	16.12	8.04	5.83	3.42
	II mərhələ	91288	559	28136	34591	13774	8837	5391
		(100.00)	0.61	30.82	37.89	15.09	9.68	5.91
	Bütövlükdə	**91663**	**357**	**34085**	**32729**	**12683**	**7677**	**4132**
		(100.00)	**0.39**	**37.19**	**35.71**	**13.84**	**8.38**	**4.51**
Fransız	I mərhələ	2171	205	1019	609	238	85	15
		(100.00)	9.44	46.94	28.05	10.96	3.92	0.69
	II mərhələ	2165	24	747	889	278	168	59
		(100.00)	1.11	34.50	41.06	12.84	7.76	2.73
	Bütövlükdə	**2177**	**12**	**822**	**866**	**293**	**148**	**36**
		(100.00)	**0.55**	**37.76**	**39.78**	**13.46**	**6.80**	**1.65**
Alman	I mərhələ	1303	104	628	385	144	37	5
		(100.00)	7.98	48.20	29.55	11.05	2.84	0.38
	II mərhələ	1303	7	325	528	279	122	42
		(100.00)	0.54	24.94	40.52	21.41	9.36	3.22
	Bütövlükdə	**1304**	**2**	**384**	**546**	**263**	**85**	**24**
		(100.00)	**0.15**	**29.45**	**41.87**	**20.17**	**6.52**	**1.84**
Ərəb	I mərhələ	52	3	22	5	4	5	13
		(100.00)	5.77	42.31	9.62	7.69	9.62	25.00
	II mərhələ	51	0	14	13	5	4	15
		(100.00)	0.00	27.45	25.49	9.80	7.84	29.41
	Bütövlükdə	**53**	**1**	**16**	**12**	**5**	**5**	**14**
		(100.00)	**1.89**	**30.19**	**22.64**	**9.43**	**9.43**	**26.42**
Rus	I mərhələ	15586	2173	9847	2281	745	341	199
		(100.00)	13.94	63.18	14.63	4.78	2.19	1.28
	II mərhələ	15503	191	5949	6071	1910	963	419
		(100.00)	1.23	38.37	39.16	12.32	6.21	2.70
	Bütövlükdə	**15634**	**141**	**7335**	**5496**	**1720**	**673**	**269**
		(100.00)	**0.90**	**46.92**	**35.15**	**11.00**	**4.30**	**1.72**
Azərbaycan dili (dövlət dili kimi)	**Bütövlükdə**	**8277**	**15**	**644**	**2061**	**2477**	**2354**	**726**
		(100.00)	**0.18**	**7.78**	**24.90**	**29.93**	**28.44**	**8.77**

11-ci sinif üzrə buraxılış imtahanında şagirdlərin nəticələri hər bir fənn üzrə 100 ballıq şkalada qiymətləndirilib. Bütövlükdə buraxılış imtahanında iştirak edən ortastatistik şagird ana dili fənni üzrə 45.56, riyaziyyat fənni üzrə 32.12, xarici dil fənni üzrə 35.17 bal toplayıb. Aşağıdakı diaqramlarda hər bir fənn üzrə ayrılıqda şagirdlərin buraxılış imtahanında əldə etdikləri nəticələr göstərilib. Şəkillərdən də göründüyü kimi, şagirdlərin imtahanda əldə etdikləri nəticələr qənaətbəxş deyil. 9-cu sinfin buraxılış imtahanında olduğu kimi, 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında da şagirdlərin bacarıq və vərdişlərin inkişaf etdirilməsi üzərində qurulan tapşırıqları yerinə yetirməkdə çətinlik çəkdiklərini görürük. Fənlər üzrə qapalı və açıq tipli tapşırıqların nəticələrini müqayisə etdikdə müəyyən olur ki, bu göstəricilər arasında böyük fərq var. Xüsusilə riyaziyyat fənni üzrə bu fərq daha böyükdür. Belə ki, ortastatistik şagirdin yazılı şəkildə cavablandırılması

tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları üzrə balı (faizlə) tədris dili fənnindən 36.10, xarici dil fənnindən 21.07, riyaziyyat fənnindən 13.83-dür. Riyaziyyat fənnindən cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları üzrə orta bal (faizlə) 27.78-dir. Qapalı tipli test tapşırıqları üzrə isə bu göstərici tədris dili fənnindən 55.02-yə, xarici dil fənnindən 43.78-ə və riyaziyyat fənnindən 53.44-ə bərabər olub. Bütün bu təhlillərdən belə qənaətə gəlmək olar ki, ümumtəhsil məktəblərində kurikulumun tətbiqi çox zəifdir və şagirdlərə aşılanan bacarıq və vərdişlər lazımi səviyyədə deyil.

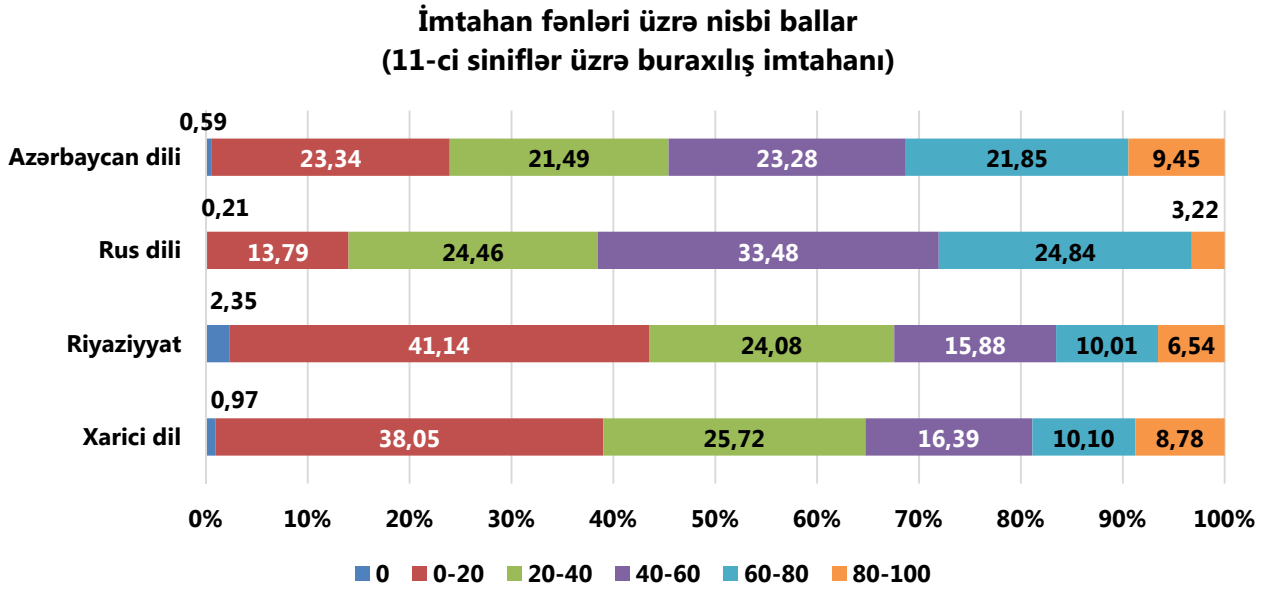

Şəkil 5.5

5.7 saylı şəkildə xarici dil fənləri üzrə göstəricilər ümumi şəkildə verilmişdir. Aşağıdakı cədvəldə tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanında hər bir xarici dil fənni üzrə şagirdlərin imtahan nəticələri və tədrisi dili Azərbaycan dilindən fərqli olan şagirdlər üçün dövlət dili kimi Azərbaycan dili fənni üzrə onların imtahan nəticələri də təqdim edilmişdir.

Cədvəl 5.7

Fənlər	İmtahanda iştirak edənlərin sayı (faizi)	Nisbi ballar üzrə intervallar					
		0	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
İngilis	68876	573	25290	17904	11345	7163	6601
	(100.00)	0.83	36.72	25.99	16.47	10.40	9.58
Fransız	1496	21	623	328	308	142	74
	(100.00)	1.40	41.64	21.93	20.59	9.49	4.95
Alman	776	3	299	226	195	47	6
	(100.00)	0.39	38.53	29.12	25.13	6.06	0.77
Ərəb	35	0	7	8	6	4	10
	(100.00)	0.00	20.00	22.86	17.14	11.43	28.57
Fars	2	0	2	0	0	0	0
	(100.00)	0.00	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Rus	8324	176	4029	1980	1175	671	293
	(100.00)	2.11	48.40	23.79	14.12	8.06	3.52
Azərbaycan dili (dövlət dili kimi)	6449	2	160	666	1300	2642	1679
	(100.00)	0.03	2.48	10.33	20.16	40.97	26.04

Klassik test nəzəriyyəsi əsasında buraxılış imtahanlarında istifadə edilən testlərin etibarlılığı təhlil olunmuşdur. 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanının II mərhələsində fənlər üzrə testlərin etibarlılıq əmsalları 0.80-0.94 (Küder-Riçardson (KR-20) və Split-Half), 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında isə fənlər üzrə testlərin etibarlılıq əmsalları 0.84-0.94 (KR-20 və Split-Half) hüdudlarında yerləşir. Göründüyü kimi, bu il buraxılış imtahanlarında fənlər üzrə istifadə edilən testlər kifayət qədər etibarlı olmuşdur. Bundan başqa, hər bir imtahan zonasında istifadə edilən buraxılış imtahanı testlərinin Split-Half metodu və Mosye (Mosier) düsturu əsasında bütövlükdə etibarlılıq əmsalları da hesablanmışdır. İmtahan zonaları üzrə ayrı-ayrılıqda aparılmış hesablamalar nəticəsində məlum olmuşdur ki, buraxılış imtahanı testlərinin etibarlılıq əmsalları 9-cu siniflər üzrə 0.97-0.98, 11-ci siniflər üzrə 0.95-0.97 intervallarında yerləşir. Təqdim edilən rəqəmlər sübut edir ki, 2019-cu ildə buraxılış imtahanlarında hər bir imtahan zonası üzrə tərtib edilmiş testlər çox yüksək etibarlılıq xassəsinə malikdir.

DİM buraxılış imtahanlarında şagirdlərə təqdim olunan testlərin məzmununu elə layihələşdirmişdi ki, aşağı və orta qabiliyyətlərin ölçülməsində maksimal dəqiqlik təmin edilsin. Belə ki, Azərbaycan dili fənni üzrə buraxılış imtahanı testləri üçün maksimal informasiya -0.20 və 0.10 loqit arasında qabiliyyət səviyyəsinə malik olan məzunlar üçün əldə olunub (5.1 saylı qrafikə bax). 5.2 saylı qrafikdə şagirdlərin Azərbaycan dili fənni üzrə bilik və bacarıq səviyyələrinə görə paylanması təqdim edilib. Təqdim olunan informasiya əyrilərini və histoqramı müqayisə etdikdə, görürük test tapşırıqları qabiliyyət səviyyələrinə görə daha çox şagirdin cəmləşdiyi hissədə bizə daha çox informasiya verir. Bu isə bizə maksimum dəqiqliklə imtahan verən şagirdlərin çoxunun qabiliyyətinin ölçülməsinə imkan verir. İngilis dili fənni üzrə də demək olar ki, eyni mənzərənin şahidi oluruq (5.7 və 5.8 saylı qrafiklərə bax).

Qeyd olunan xüsusiyyətlər riyaziyyat fənni üzrə testlərdə özünü göstərmir. 5.4 saylı qrafikdən də göründüyü kimi, kurikulumun tələbləri səviyyəsində tərtib edilmiş bu testlər 0.60 və 0.80 loqit arasında yerləşən şagirdlərin bilik və bacarıqları haqqında maksimal informasiya əldə etməyə imkan verir. 5.4 saylı qrafikə nəzər saldıqda isə, demək olar ki, şagirdlərin yarısının qabiliyyət səviyyələrinin -1.00 loqitdən aşağıda yerləşdiyinin şahidi oluruq. Bunun başlıca səbəbi orta məktəblərdə kurikulum üzrə dərslərin hələ də qənaətbəxş şəkildə tədris olunmamasıdır. 5.3 saylı qrafikdə Azərbaycan dili fənni, 5.6 saylı qrafikdə isə riyaziyyat fənni üzrə şagirdlərin buraxılış imtahanında müxtəlif tipli test tapşırıqları üzrə əldə etdikləri nəticələr arasındakı əlaqə göstərilib. Qrafiklərdən də göründüyü kimi riyaziyyat fənni üzrə qapalı tipli və cavabları kodlaşdırılan açıq tipli test tapşırıqları üzrə orta nəticə göstərən şagirdlər belə, yazılı şəkildə cavablandırılması tələbə olunan açıq tipli test tapşırıqları üzrə çox zəif nəticə göstəriblər. Azərbaycan dili fənni üzrə də buna bənzər mənzərənin şahidi olsaq da, burada vəziyyət nisbətən daha yaxşıdır. Bu vəziyyəti nəzərə alaraq düşünürük ki, gələcəkdə şagirdlərə yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan test tapşırıqlarını bir qədər asanlaşdırmaq lazımdır.

AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİNDƏN TESTLƏRİN İNFORMASİYA ƏYRİLƏRİ
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

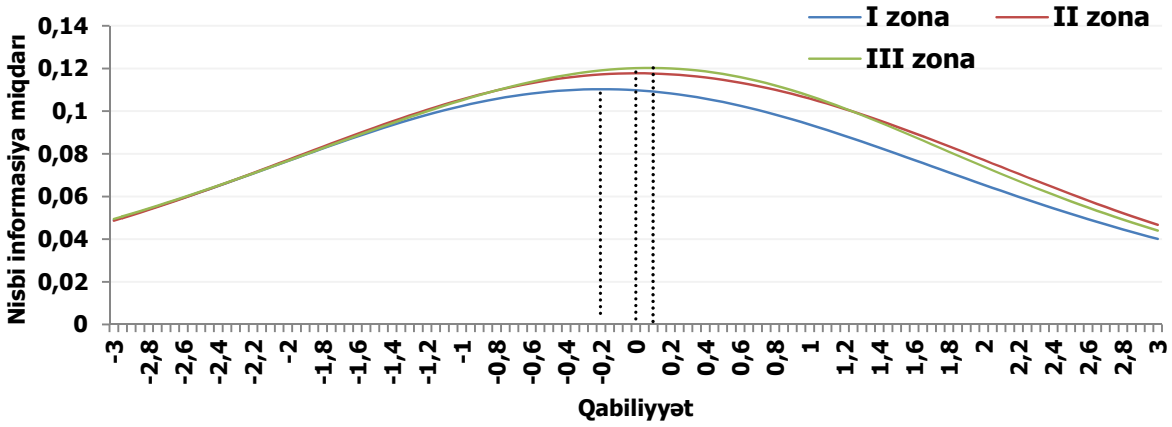

Qrafik 5.1

AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİ ÜZRƏ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI

(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

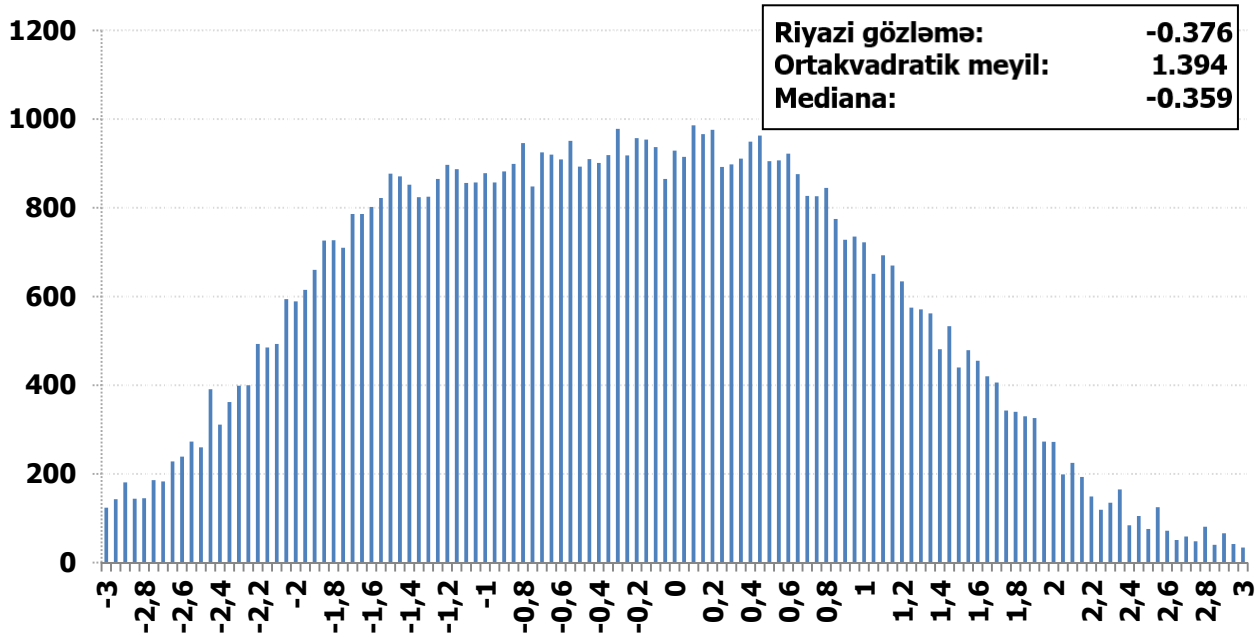

Qrafik 5.2

AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİ ÜZRƏ ŞAGİRDLƏRİN MÜXTƏLİF TİPLİ TEST TAPŞIRIQLARI ÜZRƏ ƏLDƏ ETDİKLƏRİ NƏTİCƏLƏR ARASINDAKI ƏLAQƏ

(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

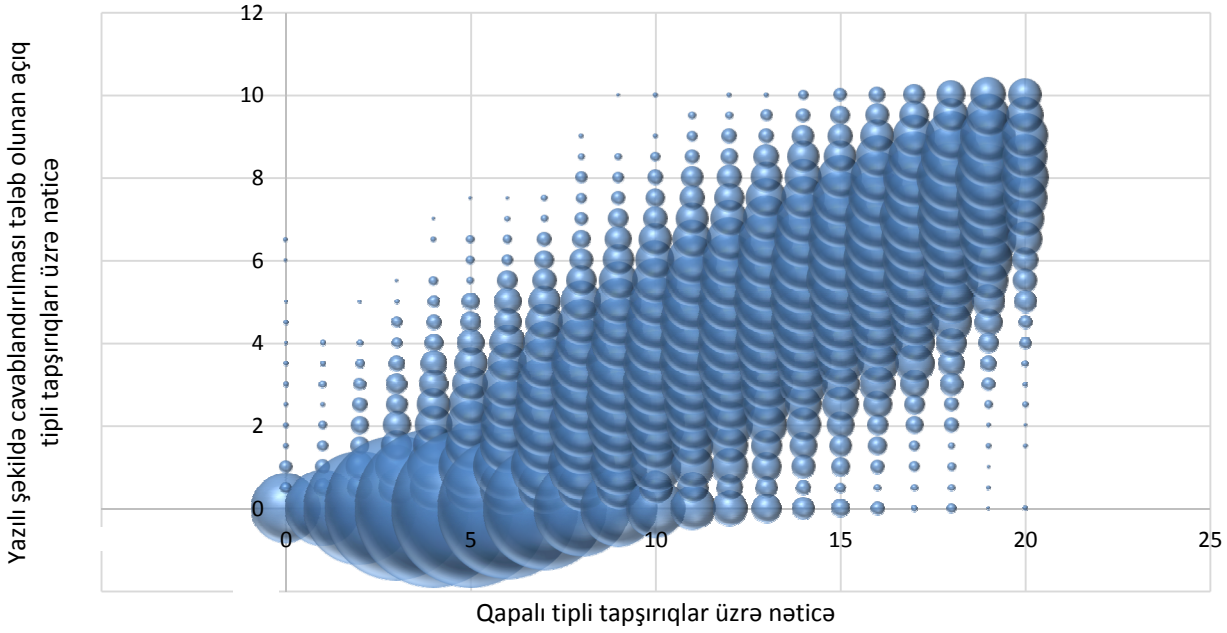

Qrafik 5.3

RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN TESTLƏRİN İNFORMASİYA ƏYRİLƏRİ
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

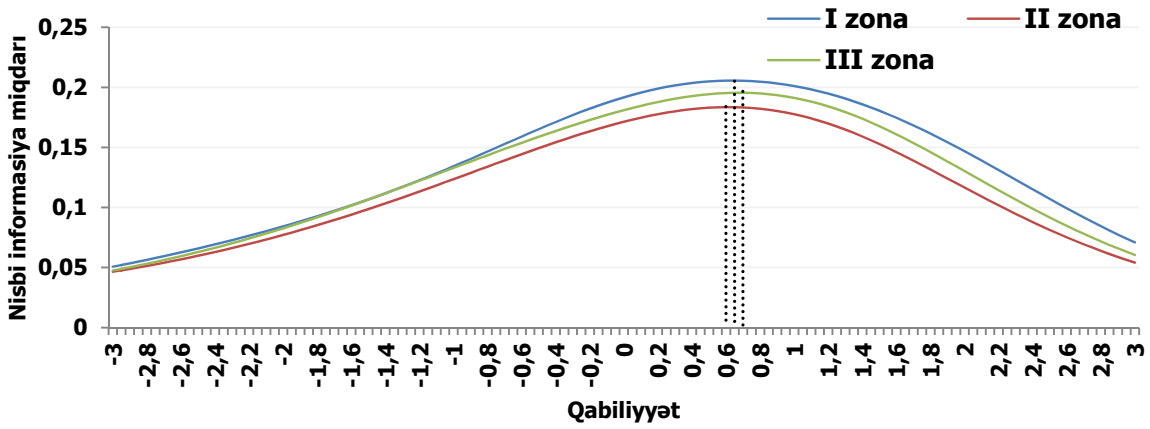

Qrafik 5.4

RİYAZİYYAT FƏNNİ ÜZRƏ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

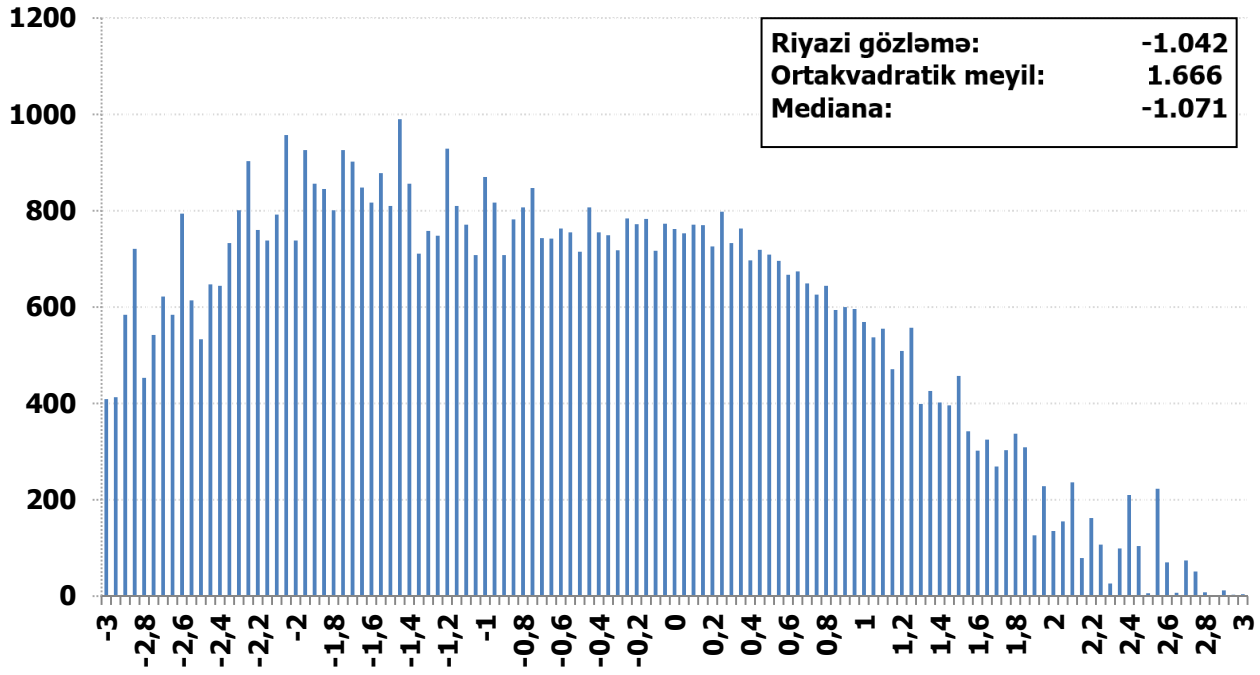

Qrafik 5.5

RİYAZİYYAT FƏNNİ ÜZRƏ ŞAGİRDLƏRİN MÜXTƏLİF TİPLİ TEST TAPŞIRIQLARI ÜZRƏ ƏLDƏ ETDİKLƏRİ NƏTİCƏLƏR ARASINDAKI ƏLAQƏ

(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

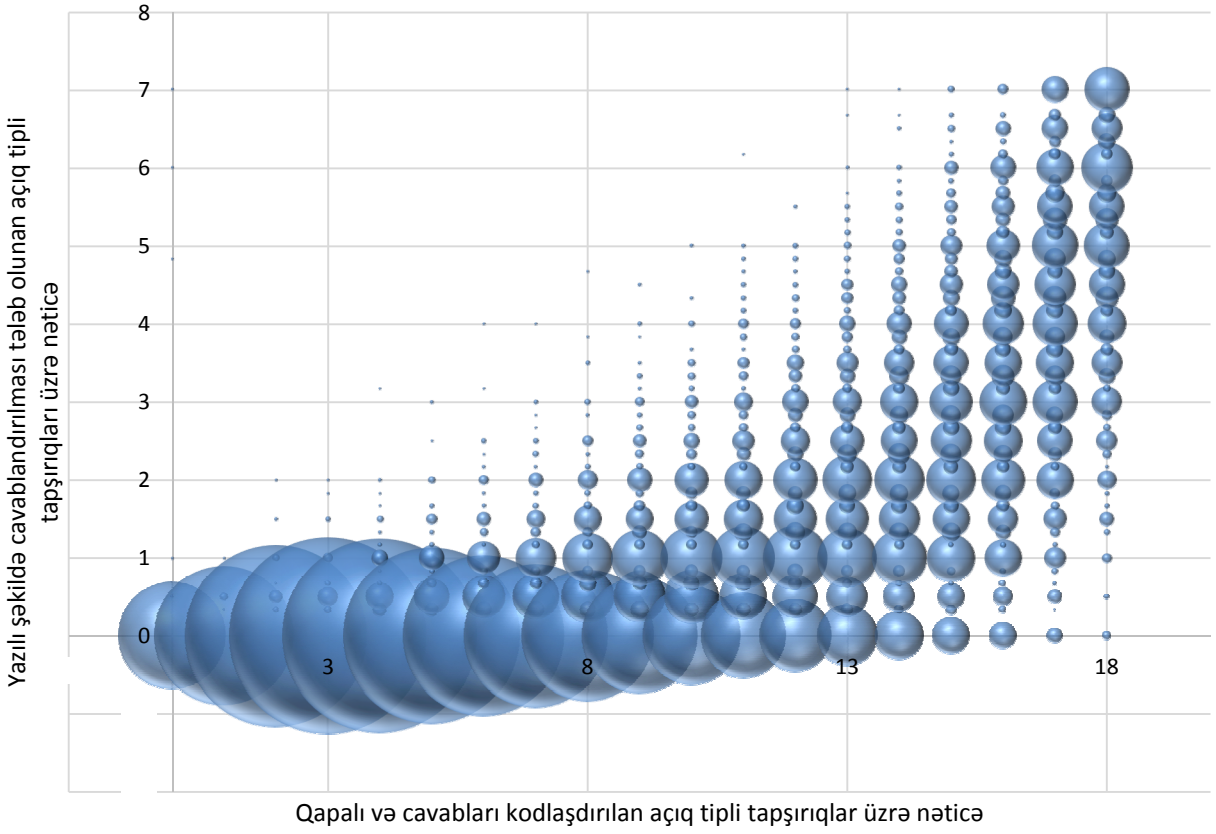

Qrafik 5.6

İNGİLİS DİLİ FƏNNİNDƏN TESTLƏRİN İNFORMASİYA ƏYRİLƏRİ

(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

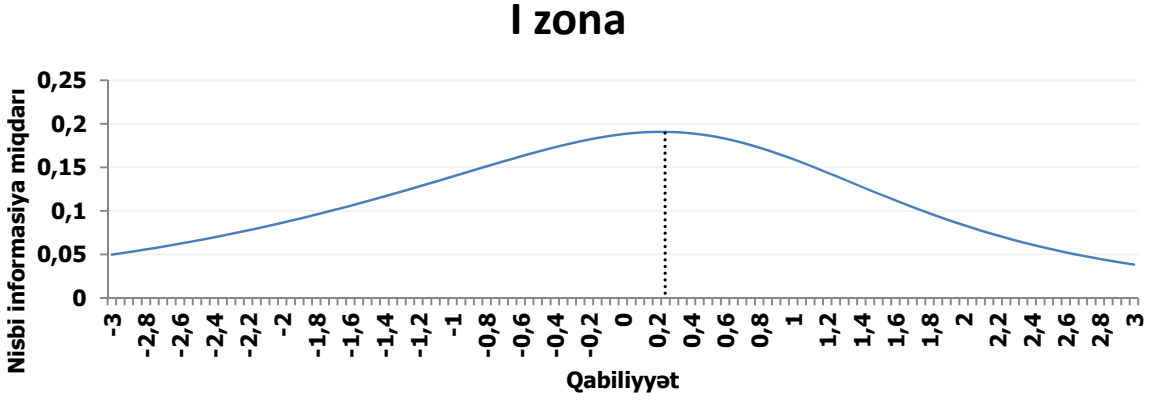

Qrafik 5.7

İNGİLİS DİLİ FƏNNİ ÜZRƏ ŞAGİRDLƏRİN
QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

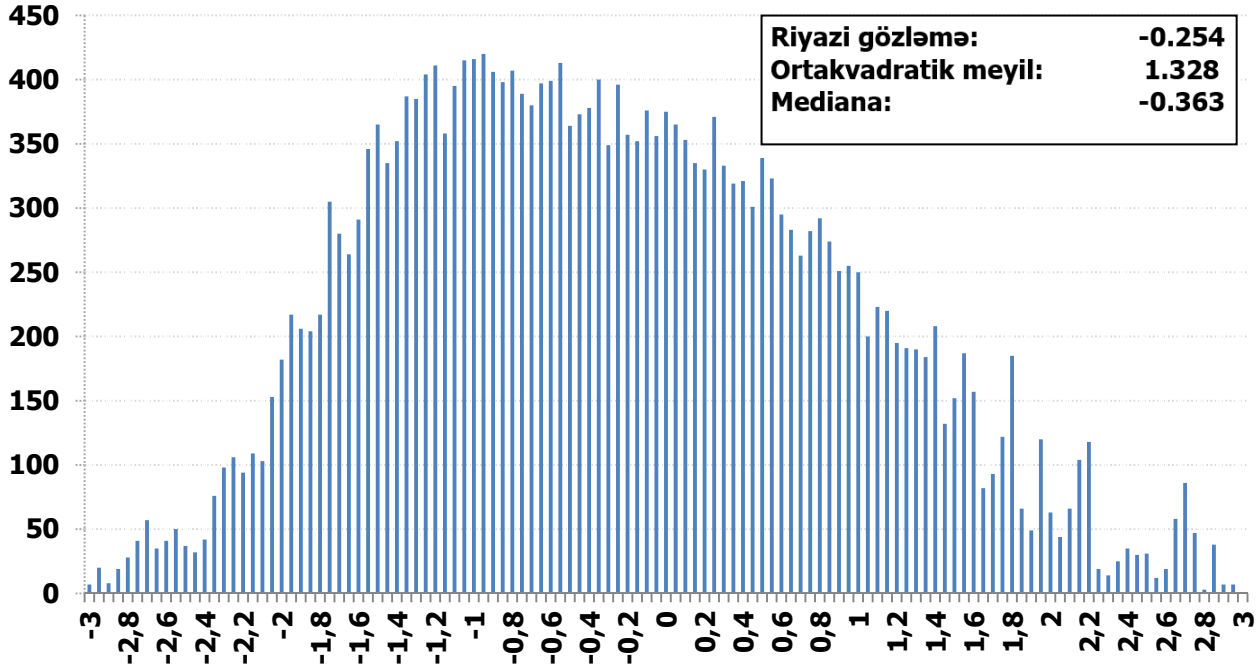

Qrafik 5.8

Buraxılış və qəbul imtahanlarının nəticələri əsasında eyni bir məzunun həm buraxılış, həm də qəbul imtahanlarındakı nəticələri arasında stoxastik əlaqənin xarakteri də araşdırılmışdır (5.8 saylı cədvələ bax).

Cədvəl 5.8

BURAXILIŞ VƏ QƏBUL İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİ ARASINDA KORRELYASİYA ƏMSALLARI

İXTİSAS QRUPU	Ana dili	Riyaziyyat
I	---	0.881
II	---	0.878
III	0.824	---

Cədvəldən göründüyü kimi, buraxılış və qəbul imtahanının nəticələri arasında əhəmiyyətli sayıla bilən statistik əlaqə mövcuddur. Korrelyasiya əmsalının bu göstəricilərini əsas götürdükdə ortaya belə bir sual çıxır: yalnız eyni bir testin nəticələrindən həm yekun attestasiyanın, həm də ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun aparılmasında istifadə etmək olarmı? Fikrimizcə, bu cür istifadə heç bir halda düzgün deyil. Belə ki, qəbul imtahanı testləri aşağı qabiliyyət intervalında qiymətləndirmədə yüksək dəqiqliyi təmin etmir. Buraxılış imtahanı testləri isə orta və yüksək qabiliyyət intervalında qiymətləndirmədə kifayət qədər effektiv deyil. Başqa sözlə, əgər biz qəbul imtahanı testlərini buraxılış imtahanında iştirak edən məzunlara təqdim etsək, o zaman məzunların çoxu müsbət qiymət ala bilməz və qiymətləndirmənin də keyfiyyəti aşağı olar. Buraxılış imtahanı testlərinin ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında istifadəsi isə orta və yüksək qabiliyyət səviyyəsinə malik olan abituriyentlərin diferensiasiyasının (bir-birindən fərqləndirilməsinin) keyfiyyətli aparılmasına mənfi təsir göstərər. Nəzərə alınmalıdır ki, keyfiyyətli aparılan qəbul imtahanı sistemi təhsilin keyfiyyətinin yüksəlməsinə təsir göstərən ən mühüm stimullaşdırıcı faktorlardan biridir.

5.9 saylı qrafikdə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının nəticəsi əsasında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin buraxılış imtahanı testləri üzrə düzgün cavablarının paylanması (histoqramı) təqdim edilmişdir. Qrafikdən göründüyü kimi, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən fərqli olaraq, ana dili fənni üzrə balların paylanma histoqramları soltərəfli asimmetriyaya malikdir. Riyaziyyat və xarici dil fənləri üzrə şagirdlərin bacarıq və vərdişlərin inkişaf etdirilməsi üzərində qurulan kurikuluma əsaslanan tapşırıqların yerinə yetirilməsindəki çətinlikləri onların nəticələrinə də öz təsirini göstərib. Bu fənlər üzrə şagirdlərin ballarının paylanma histoqramı normal paylanmaya yaxındır. Məlum olduğu kimi, yüksək hazırlıqlı abituriyentləri fərqləndirmək üçün paylanma sağtərəfli asimmetriyaya malik olmalıdır, yəni düzgün cavablandırılan test tapşırıqlarının sayı artdıqca yüksək bal toplayan abituriyentlərin sayı azalmalıdır.

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİ ƏSASINDA MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN BURAXILIŞ İMTAHANI TESTLƏRİ ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARININ PAYLANMASI

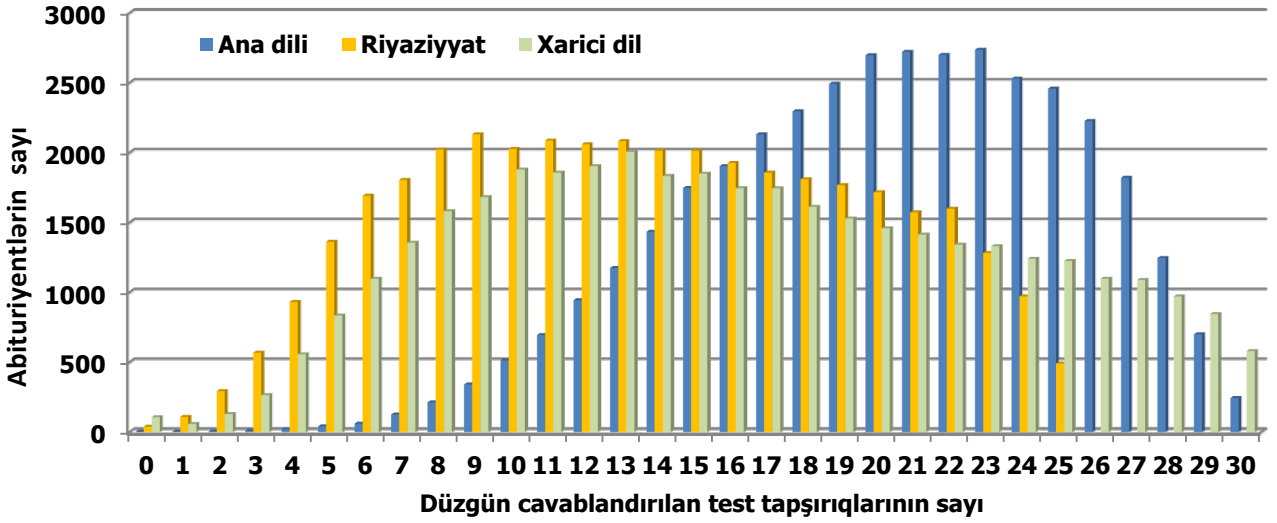

Qrafik 5.9

5.9 və 5.10 saylı cədvəllərdə 9-cu və 11-ci sinif şagirdlərinin buraxılış imtahanlarında təhsil şöbələri üzrə göstərdikləri nəticələr təqdim edilmişdir. Göründüyü kimi, buraxılış imtahanlarında həm 9-cu, həm də 11-ci sinif şagirdləri arasında ən yüksək nəticələri Təhsil Nazirliyi (TN) tabeli və özəl liseylərin şagirdləri əldə etmişlər. 9-cu və 11-ci siniflərin buraxılış imtahanlarında TN tabeli və özəl liseylərin şagirdlərinin bütün fənlər üzrə topladıqları orta bal, müvafiq olaraq, 183.5-ə və 195.3-ə bərabər olub. Xatırladaq ki, maksimal toplanıla biləcək bal həm 9, həm də 11-ci siniflər üzrə 300-ə bərabərdir.

9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında bölgələr arasında ən yüksək nəticəni Sumqayıt, Naxçıvan, Bakı şəhərlərinin və Şahbuz rayonunun şagirdləri göstərmişlər. Bu bölgələrin ortastatistik şagirdlərinin göstəriciləri, müvafiq olaraq, 140.6, 133.4, 133.1 və 127.2 bala bərabər olmuşdur. Ən aşağı göstəricilər isə Saatlı, Ağsu və Sabirabad rayonlarının şagirdlərinə (müvafiq olaraq, 77.3, 76.8 və 76.7 bal) məxsus olub.

11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında ən yüksək nəticəni Sumqayıt şəhərinin, Qax və Qubadlı rayonlarının şagirdləri əldə etmişlər (müvafiq olaraq, 145.2, 137.5 və 136.9 bal). Ən aşağı göstəricilər isə Kürdəmir, Ağsu, Yardımlı, Sabirabad və Daşkəsən rayonlarının şagirdlərinə (müvafiq olaraq 79.5, 78.2, 77.6, 75.2 və 69.0 bal) məxsusdur.

9-cu və 11-ci sinif şagirdlərinin ayrı-ayrı fənlər üzrə nəticələrinə nəzər salsaq, görərik ki, ən yaxşı nəticələri TN tabeli və özəl liseylərin şagirdləri göstərmişlər. TN tabeli və özəl liseylərin 9-cu sinif şagirdlərinin tədris dili fənni üzrə orta bal 65.8%-ə, riyaziyyat fənni üzrə 58.6%-ya, xarici dil fənni üzrə 57.4%-ə bərabər olmuşdur. 11-ci sinif şagirdlərinin isə tədris dili fənni üzrə düzgün cavabların faizi 66.6, riyaziyyat fənni üzrə 56.5, xarici dil fənni üzrə 71.2 təşkil etmişdir.

Regionlar üzrə 9-cu sinif şagirdləri arasında tədris dili fənnindən ən yaxşı nəticələri Sumqayıt (56.1), Naxçıvan (52.8), Bakı (52.4) və Mingəçevir (51.1) şəhərlərinin, Şahbuz (50.7), Qubadlı (50.5) və Qax (50.3) rayonlarının, riyaziyyat fənnindən Sumqayıt (44.3), Naxçıvan (44.0) şəhərlərinin, Şahbuz (43.8) rayonunun,

Bakı (42.5) şəhərinin, Culfa (41.4) və Ordubad (40.0) rayonlarının, xarici dil fənnindən isə Sumqayıt (40.2), Bakı (38.3) və Naxçıvan (36.5) şəhərlərinin, Qubadlı (34.2) rayonunun şagirdlərinə məxsusdur. Tədris dili fənni üzrə ən aşağı nəticələri Daşkəsən (32.5), Sabirabad (32.2), Saatlı (32.2) və Ağsu (31.9) rayonlarının, riyaziyyat fənni üzrə Sabirabad (24.8), Ağsu (24.7) və Saatlı (24.2) rayonlarının, xarici dil fənni üzrə isə Saatlı (20.9), Yardımlı (20.7), Kürdəmir (20.7), Ağsu (20.2), Cəlilabad (20.0) və Sabirabad (19.7) rayonlarının şagirdləri göstərmişlər.

11-ci sinif şagirdləri arasında tədris dili fənni üzrə ən yaxşı göstəricilər Sumqayıt (57.8) şəhərinin, Qax (56.4) və Qubadlı (55.8) rayonlarının, Mingəçevir (53.1) şəhərinin, İsmayıllı (52.6) və Abşeron (52.1) rayonlarının, riyaziyyat fənni üzrə Qax (44.2) rayonunun, Sumqayıt (42.0) şəhərinin və Siyəzən (40.0) rayonunun, xarici dil fənni üzrə Bakı (45.7) və Sumqayıt (45.4) şəhərlərinin, Qubadlı (42.2), Şahbuz (41.0) və Zəngilan (40.5) rayonlarının, Naxçıvan (40.3) şəhərinin şagirdlərinə məxsusdur. Tədris dili fənni üzrə ən aşağı göstərici Kürdəmir (32.6), Yardımlı (32.5) və Daşkəsən (28.5) rayonlarının, riyaziyyat fənni üzrə Şabran (23.8), Yevlax (23.5), Tərtər (23.3), Sabirabad (22.4) və Daşkəsən (18.5) rayonlarının, xarici dil fənni üzrə Ağsu (20.5), Sabirabad (19.9) və Yardımlı (19.3) rayonlarının şagirdlərinə aiddir.

Cədvəl 5.9

9-cu SİNİF ŞAGİRDLƏRİNİN BURAXILIŞ İMTAHANINDAKI GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	Təhsil şöbəsi	Məzun-ların sayı	Orta bal	Tədris dili fənni üzrə imtahan iştirakçıları-nın sayı	Tədris dili (orta bal, %-lə)					Riyaziyyat fənni üzrə imtahan iştirakçıları-nın sayı	Riyaziyyat (orta bal, %-lə)			Xarici dil fənni üzrə imtahan iştirakçıları-nın sayı	Xarici dil (orta bal, %-lə)				
					I m., qapalı	I m., açıq	I m., cəmi	II m.	Cəmi		I m.	II m.	Cəmi		I m., qapalı	I m., açıq	I m., cəmi	II m.	Cəmi
1	Liseylər (TN tabeli və özəl)	3408 (3099)	183.53	3112 (3110;3105)	68.43	53.91	58.75	69.01	65.81	3408 (3405;3398)	27.03	72.41	58.64	3395 (3392;3385)	57.57	41.96	48.65	61.30	57.37
2	Sumqayıt	3821	140.56	3821 (3820;3813)	68.66	47.81	54.76	56.73	56.05	3821 (3820;3813)	20.69	54.57	44.32	3821 (3820;3813)	43.84	28.17	34.89	42.56	40.19
3	Naxçıvan	909	133.36	909	57.71	43.48	48.23	54.78	52.81	909	11.40	57.98	44.01	909	33.59	17.42	24.36	41.76	36.54
4	Bakı	28205	133.14	28205 (28165;28130)	57.03	43.93	48.30	54.27	52.36	28205 (28165;28130)	11.11	56.11	42.50	28205 (28165;28130)	36.63	20.25	27.28	43.13	38.29
5	Şahbuz	169	127.21	169 (168;169)	55.18	40.33	45.28	53.06	50.65	169 (168;169)	11.68	57.54	43.76	169 (168;169)	27.51	10.62	17.87	39.26	32.81
6	Qubadlı	679	123.97	679 (678;678)	59.75	40.96	47.22	52.04	50.52	679 (678;678)	13.58	50.34	39.26	679 (678;678)	35.97	19.60	26.62	37.51	34.19
7	Mingəçevir	1135	121.98	1135 (1135;1134)	65.59	43.24	50.69	51.26	51.06	1135 (1135;1134)	7.63	51.80	38.52	1135 (1135;1134)	26.58	11.50	17.97	38.62	32.40
8	Culfa	405	119.98	405	52.17	38.72	43.20	50.59	48.37	405	7.50	55.91	41.39	405	26.97	9.84	17.19	35.80	30.22
9	Oğuz	484	117.33	484	63.37	41.92	49.07	48.20	48.46	484	14.15	46.19	36.58	484	33.86	18.96	25.35	35.27	32.30
10	Zəngilan	490	116.91	490	54.76	39.97	44.90	49.60	48.19	490	6.70	47.32	35.13	490	32.06	14.71	22.16	38.49	33.59
11	Qax	597	116.87	597 (597;596)	63.67	45.64	51.65	49.76	50.27	597 (597;596)	7.67	50.16	37.35	597 (597;596)	27.90	11.29	18.42	33.94	29.25
12	Şuşa	268	116.58	268	54.74	41.75	46.08	50.04	48.85	268	7.82	47.36	35.50	268	29.23	14.21	20.65	37.19	32.23
13	Naftalan	102	116.31	102	60.59	37.50	45.20	50.62	49.00	102	12.17	44.32	34.67	102	32.24	18.87	24.61	36.08	32.64
14	Xocavənd	175	115.54	175	53.94	37.17	42.76	49.01	47.14	175	7.31	49.98	37.18	175	28.32	10.43	18.11	36.84	31.22
15	Ordubad	371	114.86	371	51.99	39.33	43.55	50.04	48.09	371	9.10	53.26	40.02	371	25.61	7.39	15.20	31.71	26.76
16	Abşeron	3593	114.45	3593 (3590;3583)	61.55	39.82	47.07	48.16	47.73	3593 (3590;3583)	12.54	45.20	35.31	3593 (3590;3583)	35.21	18.48	25.65	33.99	31.41
17	Gəncə	3159	112.61	3159 (3156;3148)	57.31	34.56	42.14	46.25	44.89	3159 (3156;3148)	11.41	44.64	34.56	3159 (3156;3148)	35.77	18.96	26.17	36.29	33.16
18	İsmayıllı	946 (944)	112.21	946 (943;946)	61.61	43.27	49.38	47.04	47.70	946 (943;946)	7.08	47.37	35.28	944 (941;944)	27.94	10.41	17.94	34.13	29.26
19	Şəki	1996	109.70	1996 (1995;1993)	58.92	38.70	45.44	46.40	46.05	1996 (1995;1993)	13.46	44.64	35.23	1996 (1995;1993)	31.22	14.26	21.54	31.41	28.41
20	Şirvan	976	108.89	976 (976;974)	50.64	39.87	43.46	47.80	46.43	976 (976;974)	6.66	45.15	33.54	976 (976;974)	26.99	13.91	19.53	33.01	28.92
21	Qazax	975	106.64	975 (974;974)	55.13	33.87	40.96	44.08	43.10	975 (974;974)	4.79	46.10	33.67	975 (974;974)	29.42	10.01	18.33	34.86	29.87
22	Cəbrayıl	803	105.82	803 (803;801)	50.92	34.99	40.30	44.88	43.43	803 (803;801)	8.28	45.09	33.97	803 (803;801)	28.71	11.69	18.99	32.54	28.42
23	Laçın	971	105.78	971 (971;969)	54.41	36.58	42.52	44.39	43.76	971 (971;969)	6.87	43.86	32.70	971 (971;969)	28.29	11.08	18.46	34.03	29.31
24	Ağstafa	928	105.57	928 (928;927)	56.94	36.13	43.07	45.59	44.80	928 (928;927)	4.44	45.63	33.24	928 (928;927)	26.47	8.62	16.27	32.39	27.53
25	Zaqatala	1170	105.55	1170 (1163;1168)	58.84	39.29	45.80	43.85	44.30	1170 (1163;1168)	5.12	44.81	32.84	1170 (1163;1168)	25.60	9.82	16.59	33.57	28.41
26	Babək	593	105.46	593	48.40	35.42	39.75	46.23	44.29	593	5.07	45.90	33.65	593	23.83	7.39	14.46	33.13	27.53
27	Şərur	620	105.17	620	47.23	33.03	37.76	45.40	43.11	620	5.37	47.08	34.57	620	24.70	8.25	15.31	32.71	27.49
28	Kəngərli	239	104.44	239	50.04	36.13	40.77	45.84	44.32	239	5.07	46.00	33.72	239	24.13	7.18	14.46	31.52	26.40
29	Sədərək	98	102.21	98	48.47	34.95	39.46	44.15	42.74	98	5.48	47.25	34.72	98	22.79	3.15	11.59	30.40	24.76
30	Balakən	965	102.16	965 (961;964)	56.94	36.65	43.42	42.85	42.93	965 (961;964)	5.29	43.85	32.24	965 (961;964)	25.30	8.19	15.53	31.94	26.98

Cədvəl 5.9 (ardı)

№	Təhsil şöbəsi	Məzunların sayı	Orta bal	Tədris dili fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Tədris dili (orta bal, %-lə)					Riyaziyyat fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Riyaziyyat (orta bal, %-lə)			Xarici dil fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Xarici dil (orta bal, %-lə)				
					I m., qapalı	I m., açıq	I m., cəmi	II m.	Cəmi		I m.	II m.	Cəmi		I m., qapalı	I m., açıq	I m., cəmi	II m.	Cəmi
31	Neftçala	807	101.23	807 (807;806)	56.26	36.72	43.23	43.36	43.28	807 (807;806)	3.62	43.16	31.26	807 (807;806)	23.83	6.90	14.16	32.09	26.68
32	Quba	1929 (1912)	100.39	1929 (1926;1923)	60.07	40.92	47.31	41.69	43.26	1929 (1926;1923)	4.39	43.11	31.40	1912 (1909;1907)	24.96	7.71	15.11	30.28	25.67
33	Siyəzən	527	99.43	527 (527;522)	55.98	36.43	42.95	41.90	41.93	527 (527;522)	4.57	45.24	32.74	527 (527;522)	23.17	6.34	13.56	29.84	24.76
34	Kəlbəcər	1273 (1264)	99.43	1273 (1266;1266)	51.79	29.40	36.86	43.26	41.12	1273 (1266;1266)	7.02	41.97	31.31	1264 (1257;1258)	27.68	10.28	17.75	30.86	26.80
35	Xocalı	116	98.96	116	54.22	29.48	37.73	45.23	42.98	116	5.55	41.26	30.55	116	26.92	9.05	16.72	29.17	25.43
36	Qusar	1114 (1104)	98.88	1114 (1113;1111)	54.24	34.55	41.11	39.24	39.72	1114 (1113;1111)	4.40	41.71	30.43	1104 (1103;1101)	29.83	11.28	19.24	32.96	28.78
37	Qəbələ	1268	98.80	1268 (1261;1262)	55.11	32.99	40.36	41.72	41.11	1268 (1261;1262)	10.95	41.17	31.95	1268 (1261;1262)	29.75	12.36	19.82	28.47	25.75
38	Salyan	1382	96.89	1382 (1376;1369)	52.59	32.17	38.98	42.01	40.77	1382 (1376;1369)	3.86	44.31	31.88	1382 (1376;1369)	22.80	5.26	12.79	29.46	24.24
39	Füzuli	1194	96.47	1194 (1192;1190)	51.05	33.82	39.56	43.57	42.24	1194 (1192;1190)	3.67	40.25	29.18	1194 (1192;1190)	22.68	6.96	13.71	30.01	25.04
40	Xızı	185	96.11	185	54.38	35.49	41.78	39.26	40.02	185	3.54	41.93	30.41	185	23.96	6.62	14.08	30.65	25.68
41	Lənkəran	2376	96.05	2376 (2367;2366)	52.81	31.55	38.64	41.03	40.15	2376 (2367;2366)	8.66	40.10	30.54	2376 (2367;2366)	27.79	10.91	18.16	28.59	25.35
42	Şabran	686	95.91	686 (684;683)	52.47	31.62	38.57	39.69	39.20	686 (684;683)	9.33	40.66	31.13	686 (684;683)	25.75	10.56	17.08	29.37	25.58
43	Ağdam	1770	95.43	1770 (1769;1762)	52.96	31.62	38.73	41.44	40.49	1770 (1769;1762)	6.41	39.67	29.56	1770 (1769;1762)	26.63	9.07	16.61	29.26	25.37
44	Ağdaş	1181	95.20	1181 (1180;1174)	53.82	35.38	41.53	40.84	40.87	1181 (1180;1174)	3.04	41.06	29.48	1181 (1180;1174)	24.18	6.24	13.94	29.71	24.85
45	Biləsuvar	1148	95.17	1148 (1145;1136)	50.43	28.61	35.88	42.29	40.03	1148 (1145;1136)	7.62	40.02	30.00	1148 (1145;1136)	28.45	9.46	17.61	28.68	25.14
46	Beyləqan	1035	95.07	1035 (1035;1034)	52.70	30.99	38.23	40.95	40.10	1035 (1035;1034)	3.07	42.22	30.45	1035 (1035;1034)	23.93	5.37	13.34	29.34	24.52
47	Xaçmaz	2167	95.06	2167 (2166;2163)	54.37	30.91	38.73	39.29	39.07	2167 (2166;2163)	9.24	38.70	29.81	2167 (2166;2163)	26.97	11.20	17.96	29.76	26.18
48	Hacıqabul	805	94.70	805 (805;804)	53.89	34.46	40.94	40.78	40.79	805 (805;804)	2.99	40.74	29.38	805 (805;804)	23.75	5.55	13.36	29.35	24.53
49	Tovuz	2101 (2093)	94.67	2101 (2099;2095)	50.78	29.03	36.28	39.31	38.31	2101 (2099;2095)	4.17	42.77	31.10	2093 (2091;2088)	23.76	5.72	13.46	30.53	25.36
50	Şəmkir	2645 (2608)	93.93	2618 (2610;2557)	50.20	30.17	36.85	40.50	38.71	2645 (2637;2584)	3.39	41.17	29.17	2635 (2627;2574)	24.29	7.38	14.63	32.26	26.43
51	Masallı	2180	93.74	2180 (2178;2174)	48.82	28.11	35.01	40.64	38.86	2180 (2178;2174)	3.18	42.08	30.32	2180 (2178;2174)	23.15	4.94	12.75	29.69	24.55
52	Yevlax	1238	93.20	1238 (1237;1228)	50.81	28.73	36.09	40.44	38.89	1238 (1237;1228)	6.75	38.49	28.75	1238 (1237;1228)	27.76	9.87	17.55	29.23	25.55
53	Lerik	575 (557)	93.16	575 (574;569)	50.57	29.89	36.78	40.82	39.29	575 (574;569)	4.15	43.46	31.35	557 (556;553)	21.76	3.54	11.36	27.17	22.28
54	Göyçay	1309	92.85	1309 (1309;1306)	53.60	33.16	39.97	40.37	40.19	1309 (1309;1306)	2.86	38.59	27.81	1309 (1309;1306)	22.72	6.02	13.18	29.92	24.85
55	Goranboy	1160	92.41	1160 (1159;1159)	49.44	25.82	33.69	40.85	38.67	1160 (1159;1159)	7.25	37.89	28.67	1160 (1159;1159)	27.07	8.23	16.32	28.85	25.07
56	Ucar	916	91.43	916 (914;915)	52.22	32.79	39.27	39.59	39.44	916 (914;915)	2.24	39.17	28.06	916 (914;915)	22.72	5.53	12.90	28.69	23.92
57	Bərdə	1760	91.42	1760 (1753;1749)	48.76	27.09	34.31	40.40	38.36	1760 (1753;1749)	6.46	37.55	28.05	1760 (1753;1749)	27.80	10.24	17.78	28.32	25.01
58	Göygöl	787	91.33	787 (785;784)	49.45	26.98	34.47	38.56	37.21	787 (785;784)	7.39	38.52	29.07	787 (785;784)	27.30	10.08	17.47	28.42	25.05
59	Ağcabədi	1504	90.55	1504 (1495;1489)	52.65	30.54	37.91	38.84	38.22	1504 (1495;1489)	2.88	40.46	28.89	1504 (1495;1489)	21.60	4.82	12.02	28.65	23.44
60	Samux	706	89.65	706 (704;698)	48.04	27.61	34.42	38.92	37.23	706 (704;698)	7.20	37.77	28.29	706 (704;698)	25.57	8.85	16.02	27.94	24.13
61	Şamaxı	1004	89.24	1004 (1004;999)	52.03	29.62	37.09	38.33	37.83	1004 (1004;999)	7.60	38.21	28.89	1004 (1004;999)	24.47	7.54	14.81	25.95	22.52
62	Qobustan	377	88.86	377 (375;376)	51.63	33.89	39.80	37.94	38.37	377 (375;376)	3.46	39.62	28.69	377 (375;376)	22.16	4.36	12.01	26.09	21.80
63	Gədəbəy	836	88.58	836 (834;829)	47.24	26.60	33.48	38.09	36.46	836 (834;829)	4.00	40.45	29.27	836 (834;829)	20.01	3.85	10.78	28.27	22.85
64	Tərtər	761	86.87	761 (758;759)	50.05	26.32	34.23	37.43	36.36	761 (758;759)	5.83	36.22	27.03	761 (758;759)	27.09	7.44	15.87	26.84	23.48
65	Astara	1212	86.81	1212 (1208;1198)	47.67	25.53	32.91	36.89	35.36	1212 (1208;1198)	7.72	38.03	28.62	1212 (1208;1198)	25.97	7.89	15.65	26.22	22.82
66	İmişli	1123	85.40	1123 (1118;1107)	48.70	24.76	32.74	37.46	35.63	1123 (1118;1107)	6.28	36.60	27.13	1123 (1118;1107)	23.88	6.81	14.13	26.69	22.64
67	Zərdab	588	83.14	588 (587;588)	50.17	25.63	33.81	36.30	35.54	588 (587;588)	5.73	35.06	26.26	588 (587;588)	24.65	6.67	14.39	24.33	21.34
68	Kürdəmir	1219	83.04	1219 (1214;1205)	47.01	23.28	31.19	37.27	35.10	1219 (1214;1205)	6.38	36.65	27.27	1219 (1214;1205)	23.10	5.92	13.30	24.13	20.67

Cədvəl 5.9 (ardı)

№	Təhsil şöbəsi	Məzunların sayı	Orta bal	Tədris dili fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Tədris dili (orta bal, %-lə)					Riyaziyyat fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Riyaziyyat (orta bal, %-lə)			Xarici dil fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Xarici dil (orta bal, %-lə)				
					I m., qapalı	I m., açıq	I m., cəmi	II m.	Cəmi		I m.	II m.	Cəmi		I m., qapalı	I m., açıq	I m., cəmi	II m.	Cəmi
69	Daşkəsən	266 (260)	83.01	266 (264;262)	45.08	22.75	30.19	34.14	32.53	266 (264;262)	7.39	34.77	26.17	260 (258;257)	24.68	7.98	15.14	27.58	23.59
70	Yardımlı	614	82.17	614 (605;599)	45.01	24.42	31.28	37.40	34.79	614 (605;599)	3.71	37.42	26.65	614 (605;599)	21.40	3.50	11.18	25.51	20.73
71	Cəlilabad	2213	79.94	2213 (2198;2178)	45.59	24.98	31.85	36.31	34.51	2213 (2198;2178)	1.83	36.09	25.41	2213 (2198;2178)	20.78	2.78	10.51	24.52	20.02
72	Saatlı	970	77.26	970 (964;954)	45.49	21.56	29.53	34.00	32.21	970 (964;954)	5.02	32.93	24.17	970 (964;954)	23.88	5.43	13.35	24.55	20.88
73	Ağsu	727	76.83	727 (726;719)	45.47	22.04	29.85	33.20	31.93	727 (726;719)	4.98	33.50	24.68	727 (726;719)	21.43	4.48	11.75	24.12	20.22
74	Sabirabad	1738	76.73	1738 (1723;1706)	44.87	22.22	29.77	34.03	32.24	1738 (1723;1706)	5.39	33.75	24.80	1738 (1723;1706)	22.79	4.79	12.51	23.25	19.70

Cədvəl 5.10

11-Cİ SİNİF ŞAGİRDLƏRİNİN BURAXILIŞ İMTAHANINDAKI GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	Təhsil şöbəsi	Məzunların sayı	Orta bal	Tədris dili fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Tədris dili (orta bal, %-lə)			Riyaziyyat fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Riyaziyyat (orta bal, %-lə)				Xarici dil fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Xarici dil (orta bal, %-lə)		
					qapalı	açıq	Cəmi		qapalı	açıq (kodlaşdırılan)	açıq (yazılı)	Cəmi		qapalı	açıq	Cəmi
1	Liseylər (TN tabeli və özəl)	2094 (1953)	195.26	1953	74.09	59.14	66.61	2094	77.73	59.54	35.58	56.46	2094	75.30	64.42	71.19
2	Sumqayıt şəhəri	2854	145.18	2854	67.71	47.81	57.76	2854	63.61	42.77	21.71	42.03	2854	53.22	32.52	45.39
3	Qax rayonu	429	137.51	429	65.10	47.77	56.44	429	65.27	36.27	27.48	44.21	429	46.87	20.41	36.85
4	Qubadlı rayonu	444	136.92	444	64.67	46.96	55.82	444	62.13	39.28	17.18	38.91	444	51.76	26.51	42.20
5	Bakı şəhəri	20109	131.18	20106	57.65	42.00	49.82	20106	59.73	32.48	14.55	35.72	20106	53.69	32.46	45.65
6	Mingəçevir şəhəri	777	126.53	777	64.37	41.88	53.12	777	58.92	29.19	22.06	38.16	777	44.79	19.59	35.24
7	Naxçıvan şəhəri	746	124.02	746	55.07	42.32	48.70	746	58.74	32.55	13.90	35.05	746	50.03	24.28	40.28
8	Zəngilan rayonu	473	122.86	473	56.89	41.81	49.35	473	56.50	30.27	12.05	32.97	473	50.64	23.98	40.54
9	Şahbuz rayonu	138	122.33	138	53.70	34.78	44.24	138	61.93	38.70	13.51	37.13	138	51.13	24.28	40.97
10	Abşeron rayonu	2375	121.22	2375	62.35	41.76	52.05	2375	54.75	30.93	13.41	32.95	2375	45.09	21.66	36.22
11	İsmayıllı rayonu	763	121.14	763	61.51	43.67	52.59	763	56.44	27.65	21.63	36.72	763	40.70	17.29	31.83
12	Siyəzən rayonu	346	120.44	346	58.45	34.42	46.44	346	61.14	35.26	21.99	39.98	346	44.02	17.61	34.02
13	Ordubad rayonu	236	118.79	236	56.86	42.90	49.88	236	60.69	31.53	13.32	35.42	236	44.57	15.31	33.49
14	Gəncə şəhəri	2386	115.02	2386	58.63	37.04	47.83	2386	51.45	28.51	11.96	30.60	2386	45.00	22.78	36.58
15	Hacıqabul rayonu	342	114.38	342	58.64	41.36	50.00	342	56.30	25.15	18.59	34.94	342	38.30	14.89	29.43
16	Oğuz rayonu	455	114.21	455	57.67	42.26	49.97	455	51.56	27.43	12.96	30.92	455	41.18	20.46	33.33
17	Qazax rayonu	700	111.58	700	56.44	29.55	42.99	700	57.27	30.77	17.83	35.89	700	43.46	15.06	32.71
18	Ağstafa rayonu	642	111.27	642	55.95	32.62	44.28	642	54.84	25.33	15.81	33.16	642	42.79	19.09	33.82
19	Laçın rayonu	885	109.70	885	54.98	37.62	46.30	885	51.99	24.63	11.20	29.88	885	42.93	18.08	33.52
20	Neftçala rayonu	506	109.44	506	55.94	35.89	45.91	506	54.83	26.21	16.17	33.46	506	38.71	15.89	30.07
21	Şəki rayonu	1620	109.13	1620	55.27	36.79	46.03	1620	50.85	29.70	14.52	31.66	1620	38.99	19.06	31.44
22	Cəbrayıl rayonu	688	107.93	688	53.31	35.17	44.24	688	52.57	27.09	11.88	30.80	688	42.30	17.45	32.89
23	Culfa rayonu	350	107.67	350	50.74	31.61	41.18	350	57.05	26.46	11.37	32.30	350	45.49	15.65	34.19
24	Balakən rayonu	657	107.12	657	56.57	35.91	46.24	657	54.51	25.33	13.39	31.97	657	38.35	13.43	28.90
25	Quba rayonu	1267	107.06	1267	54.95	38.28	46.61	1267	51.55	21.66	15.70	31.21	1267	38.02	14.84	29.24
26	Xocavənd rayonu	112	106.90	112	56.12	34.91	45.51	112	51.30	23.57	11.44	29.54	112	41.30	16.33	31.84
27	Şirvan şəhəri	672	105.71	672	50.74	38.67	44.71	672	50.52	25.03	10.28	28.94	672	40.24	18.66	32.07
28	Zaqatala rayonu	1056	105.69	1056	55.35	38.68	47.01	1056	48.46	18.16	14.59	28.92	1056	37.85	16.49	29.75
29	Qəbələ rayonu	1137	104.21	1137	53.66	34.49	44.07	1137	50.17	27.93	13.46	30.65	1137	37.48	16.41	29.50
30	Şamaxı rayonu	636	103.10	636	55.10	34.94	45.02	636	50.87	28.62	13.39	31.01	636	35.37	13.48	27.07
31	Ucar rayonu	540	103.03	540	54.06	32.65	43.36	540	52.49	25.70	16.90	32.74	540	36.60	11.08	26.93
32	Şəmkir rayonu	1414 (1397)	102.77	1397	54.51	32.38	43.44	1414	50.18	19.89	12.08	28.79	1414	40.91	15.25	31.19
33	Beyləqan rayonu	726	102.60	726	54.51	30.62	42.57	726	54.29	24.33	12.86	31.50	726	38.26	12.61	28.54
34	Naftalan şəhəri	54	102.58	54	56.11	36.11	46.11	54	52.28	25.56	10.32	29.76	54	35.91	11.64	26.71
35	Şuşa rayonu	143	102.51	143	52.48	39.13	45.80	143	45.99	18.18	7.71	24.91	143	41.14	16.48	31.80
36	Kəlbəcər rayonu	1129	102.43	1129	53.57	33.62	43.59	1129	49.45	25.78	11.14	29.00	1129	39.10	14.65	29.83
37	Ağdam rayonu	1275	101.71	1275	54.16	35.17	44.66	1275	47.19	22.45	9.85	27.00	1275	38.94	15.48	30.05

Cədvəl 5.10 (ardı)

№	Təhsil şöbəsi	Məzunların sayı	Orta bal	Tədris dili fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Tədris dili (orta bal, %-lə)			Riyaziyyat fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Riyaziyyat (orta bal, %-lə)				Xarici dil fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Xarici dil (orta bal, %-lə)		
					qapalı	açıq	Cəmi		qapalı	açıq (kodlaşdırılan)	açıq (yazılı)	Cəmi		qapalı	açıq	Cəmi
38	Göyçay rayonu	886	101.11	886	52.42	32.81	42.62	886	48.80	21.38	14.94	29.71	886	37.78	14.04	28.78
39	Salyan rayonu	960	101.07	960	52.33	31.25	41.79	960	53.42	26.29	16.60	33.09	960	35.58	10.80	26.19
40	Sədərək rayonu	62	100.88	62	47.66	27.10	37.38	62	63.28	31.29	8.37	34.27	62	43.55	5.76	29.23
41	Qusar rayonu	842	100.77	842	48.30	27.77	38.04	842	48.45	20.38	14.60	29.26	842	41.99	19.50	33.47
42	Ağdaş rayonu	822	100.63	822	53.87	34.48	44.18	822	48.59	19.20	13.85	28.81	822	36.01	13.95	27.65
43	Şərur rayonu	530	100.61	530	47.12	29.41	38.26	530	52.89	22.87	8.35	28.72	530	44.32	16.06	33.62
44	Xızı rayonu	107	100.10	107	54.25	37.15	45.70	107	50.54	17.94	10.95	28.14	107	35.55	11.01	26.26
45	Bərdə rayonu	1171	98.87	1171	52.35	31.01	41.68	1171	47.70	26.06	10.67	28.13	1171	37.85	14.68	29.07
46	Xocalı rayonu	125	98.18	125	54.76	33.64	44.20	125	44.49	21.44	7.16	24.57	125	38.71	14.17	29.41
47	Masallı rayonu	1276	97.88	1276	51.64	28.64	40.14	1276	49.29	22.70	14.57	29.96	1276	37.15	12.42	27.78
48	Kəngərli rayonu	158	97.46	158	47.82	28.61	38.21	158	50.73	18.86	7.31	26.76	158	43.70	14.10	32.49
49	Biləsuvar rayonu	743	97.11	743	51.30	29.83	40.56	743	48.80	24.41	11.37	28.63	743	36.44	13.97	27.92
50	Tovuz rayonu	1549	96.77	1549	51.05	27.47	39.26	1549	49.87	22.38	14.09	29.93	1549	37.37	11.53	27.58
51	Qobustan rayonu	286	96.15	286	50.96	30.80	40.88	286	51.02	25.31	13.49	30.59	286	33.95	9.47	24.67
52	Babək rayonu	484	95.53	484	45.67	28.65	37.16	484	49.16	20.21	8.29	26.77	484	42.33	14.02	31.61
53	Füzuli rayonu	1052	95.31	1052	50.90	30.30	40.60	1052	47.20	21.60	10.57	27.19	1052	36.97	12.02	27.52
54	Astara rayonu	717	94.81	717	49.73	27.96	38.85	717	51.44	25.69	10.53	29.53	717	35.99	10.76	26.43
55	Goranboy rayonu	842	94.23	842	50.84	29.60	40.22	842	45.18	21.07	8.23	25.26	842	37.44	14.49	28.75
56	Ağcabədi rayonu	1067	93.94	1067	51.64	30.03	40.84	1067	47.99	19.94	10.66	27.29	1067	35.57	9.81	25.81
57	Lənkəran rayonu	1529	92.73	1529	49.68	30.98	40.33	1529	44.11	22.58	10.43	26.02	1529	34.58	12.93	26.37
58	Xaçmaz rayonu	1435 (1379)	91.89	1435	49.75	29.90	39.82	1435	45.04	19.46	9.05	25.31	1379	33.95	14.17	26.45
59	Lerik rayonu	444	91.24	444	49.02	26.31	37.66	444	49.48	22.93	15.49	30.47	444	32.00	8.51	23.10
60	Samux rayonu	434	91.10	434	51.24	29.64	40.44	434	44.43	20.23	7.85	24.66	434	34.49	12.08	26.00
61	Göygöl rayonu	635	90.56	634	48.84	27.74	38.29	634	44.75	22.37	8.87	25.56	634	36.16	11.58	26.85
62	Gədəbəy rayonu	649	89.25	649	47.66	24.77	36.21	649	47.13	23.30	14.72	29.23	649	33.15	8.47	23.80
63	Zərdab rayonu	419	88.79	419	50.01	29.18	39.59	419	43.62	21.00	9.00	24.96	419	33.35	9.32	24.24
64	İmişli rayonu	888 (872)	86.77	888	48.11	27.09	37.60	888	44.07	21.01	8.85	25.07	872	32.34	9.71	23.77
65	Tərtər rayonu	602	86.63	602	48.75	27.60	38.18	602	42.51	19.14	6.82	23.26	602	34.02	10.73	25.19
66	Yevlax rayonu	983	86.04	983	46.96	26.31	36.64	983	41.54	20.96	7.58	23.48	983	34.11	12.51	25.92
67	Şabran rayonu	512	84.91	512	46.58	26.20	36.39	512	43.24	18.67	7.64	23.84	512	32.59	11.72	24.68
68	Cəlilabad rayonu	1563	83.85	1563	48.21	25.85	37.03	1563	43.45	16.75	10.11	24.70	1563	30.74	7.97	22.11
69	Saatlı rayonu	667	83.00	667	45.91	24.77	35.34	667	42.19	19.58	8.92	24.11	667	32.46	8.95	23.55
70	Kürdəmir rayonu	928	79.54	928	42.83	22.27	32.55	928	42.53	21.81	9.64	24.91	928	30.24	8.67	22.07
71	Ağsu rayonu	516	78.15	516	44.56	22.44	33.50	516	42.78	20.39	8.15	24.15	516	29.79	5.27	20.50
72	Yardımlı rayonu	582	77.63	582	44.74	20.32	32.53	582	45.65	18.28	9.92	25.75	582	28.20	4.82	19.34
73	Sabirabad rayonu	1137	75.22	1137	43.73	22.19	32.96	1137	40.18	17.31	7.62	22.37	1137	28.26	6.17	19.89
74	Daşkəsən rayonu	184 (181)	68.97	184	39.35	17.64	28.49	184	36.62	12.93	3.60	18.49	181	29.98	7.50	21.46

Cari ildə ilk dəfə olaraq həm 9-cu, həm 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanlarında tədris dili Azərbaycan dilindən fərqli olan şagirdlər dövlət dili kimi Azərbaycan dilindən imtahan veriblər. Aşağıdakı cədvəldə imtahanın nəticələrini regionlar üzrə göstəriciləri təqdim edilib. Diqqəti daha çox cəlb edən məqam, ölkənin şimal və şimal-qərb hissəsindəki bir çox bölgələrin şagirdlərinin zəif nəticələridir. İsmayıllı, Qax, Qəbələ, Balakən, Zaqatala, Xaçmaz və Qusar rayonlarının 9-cu sinif ortastatistik şagirdləri təqdim olunan 30 sualın heç yarısına belə cavab verə bilməyiblər. Göründüyü kimi, ölkənin bu hissəsində məktəblərdə Azərbaycan dilindən fərqli dildə tədris alan şagirdlərin dövləti dili üzrə bilik və bacarıqları zəifdir. Hətta qeyd olunan rayonlarda şagirdlərin dövlət dilini mənimsəməyə o dərəcədə də meyilli olmadıqları müşahidə olunur. Bu bölgələrin 11-ci sinif şagirdlərinin nəticələrinin 9-cu sinif şagirdlərinə nisbətən yaxşı olsa da, bu daha çox ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən məzunların hesabınadır. Belə ki, artıq 10 ildən çoxdur ki, ali təhsil müəssisələrinə rus bölməsi üzrə qəbul olmaq istəyən abituriyentlər əlavə olaraq dövlət dili kimi Azərbaycan dili fənnindən də imtahan verirlər.

Cədvəl 5.11

TƏDRİS DİLİ AZƏRBAYCAN DİLİNDƏN FƏRQLİ OLAN ŞAGİRDLƏRİN DÖVLƏT DİLİ KİMİ AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİ ÜZRƏ BURAXILIŞ İMTAHANINDAKI GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	Təhsil şöbəsi	9-CU SİNİF		11-Cİ SİNİF	
		İmtahan iştirakçılarının sayı	(Orta bal, %-lə)	İmtahan iştirakçılarının sayı	(Orta bal, %-lə)
1	Qobustan rayonu	1	70.00	---	---
2	Oğuz rayonu	18	65.73	9	60.37
3	Şəmkir rayonu	67	61.59	41	76.91
4	Liseylər (TN tabeli və özəl)	1045	61.55	586	74.04
5	Samux rayonu	9	61.11	12	63.88
6	Şabran rayonu	9	60.74	11	69.38
7	Neftçala rayonu	4	60.03	6	56.67
8	Naxçıvan şəhəri	31	59.90	23	70.15
9	Kürdəmir rayonu	16	59.17	13	49.74
10	Göyçay rayonu	52	58.85	51	68.43
11	Qazax rayonu	22	58.33	34	71.96
12	Siyəzən rayonu	14	57.14	5	75.34
13	Şəki rayonu	45	56.96	53	65.72
14	Daşkəsən rayonu	5	56.68	9	71.48
15	Tovuz rayonu	70	56.28	38	72.02
16	İmişli rayonu	31	56.03	30	63.89
17	Beyləqan rayonu	5	55.34	4	76.65
18	Astara rayonu	26	55.27	12	65.55
19	Sumqayıt şəhəri	289	54.98	227	70.00
20	Mingəçevir şəhəri	89	54.68	83	71.33
21	Abşeron rayonu	195	54.65	159	70.65
22	Quba rayonu	75	54.62	59	70.45
23	Lənkəran rayonu	85	54.47	52	64.87
24	Ucar rayonu	25	54.40	13	69.49
25	Ağstafa rayonu	26	54.22	17	67.06
26	Gəncə şəhəri	492	53.81	420	69.95
27	Tərtər rayonu	23	52.32	17	67.45
28	Sabirabad rayonu	28	51.67	19	61.93
29	Zərdab rayonu	2	51.65	8	69.60
30	Ağdaş rayonu	21	51.42	14	60.48
31	Bakı şəhəri	4300	51.35	3490	67.57
32	Yevlax rayonu	58	51.09	50	65.54
33	Şamaxı rayonu	52	50.90	27	65.93
34	Salyan rayonu	11	50.62	21	74.45
35	Şirvan şəhəri	40	50.08	39	60.86
36	Goranboy rayonu	20	48.34	15	63.55
37	Biləsuvar rayonu	11	48.19	---	---
38	Bərdə rayonu	28	47.85	21	72.86
39	Masallı rayonu	20	46.33	28	69.88
40	Qusar rayonu	188	46.24	170	59.39

Cədvəl 5.11 (ardı)

№	Təhsil şöbəsi	9-CU SİNİF		11-Cİ SİNİF	
		İmtahan iştirakçılarının sayı	(Orta bal, %-lə)	İmtahan iştirakçılarının sayı	(Orta bal, %-lə)
41	Naftalan şəhəri	8	46.23	---	---
42	Xaçmaz rayonu	265	46.03	169	57.36
43	Zaqatala rayonu	98	45.88	82	55.08
44	Ağcabədi rayonu	25	45.60	32	69.16
45	Hacıqabul rayonu	4	44.17	---	---
46	Balakən rayonu	117	42.42	65	62.41
47	Göygöl rayonu	12	41.66	11	68.17
48	Qəbələ rayonu	47	39.01	64	48.23
49	Saatlı rayonu	10	39.00	10	61.34
50	Qax rayonu	94	36.17	77	42.68
51	İsmayıllı rayonu	25	30.40	20	53.51
52	Gədəbəy rayonu	---	---	11	41.52
53	Şərur rayonu	---	---	1	80.00

Rayonlar üzrə buraxılış və qəbul imtahanlarının nəticələrinin müqayisəli təhlili göstərir ki, bir çox rayonların məzunlarının buraxılış və qəbul imtahanları üzrə göstəriciləri arasında uyğunluq mövcuddur. Lakin bəzi rayonların göstəricilər arasında nisbi uyğunsuzluq vardır. Bu, buraxılış və qəbul imtahanında iştirak edən seçmələrin müxtəlifliyi ilə izah olunur. Məlum olduğu kimi, buraxılış imtahanında, demək olar ki, bütün məzunlar iştirak edir. Amma qəbul imtahanlarında mənzərə bir qədər dəyişir. Məzunların qəbul imtahanlarında iştiraketmə faizi rayondan-rayona dəyişdiyi üçün qabiliyyət göstəriciləri üzrə müvafiq rayonun məzunlar seçməsinin strukturunda müəyyən dəyişikliklər baş verir. Buna görə də rayonlar üzrə imtahan nəticələrinin təhlili zamanı məzunların həm buraxılış, həm də qəbul imtahanlarındakı nəticələri nəzərə alınmalıdır.

9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında şagirdləri yüksək nəticə göstərən məktəblər sırasında Bakı və Sumqayıt şəhərlərində yerləşən ümumi təhsil müəssisələri üstünlük təşkil edir ki, bunların da bir çoxu liseylərdir (bax: cədvəl 5.12). Lakin imtahan göstəriciləri ilə diqqəti ən çox cəlb edən məktəb Biləsuvar rayonunda yerləşən M.İbrahimov adına lisey-məktəb kompleksidir. Cənub regionunu təmsil edən məktəblərin bütövlükdə buraxılış imtahanlarında zəif nəticə göstərmələrinə baxmayaraq, bu liseyin məzunları ölkə üzrə ən yüksək nəticələrdən birinə nail olmuşlar.

Cədvəl 5.12

ŞAGİRDLƏRİ BURAXILIŞ İMTAHANINDA HƏR ÜÇ FƏNN ÜZRƏ BİRLİKDƏ YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRƏN MƏKTƏBLƏR

(9-cu sinif)

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	106	269.52
2	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	123	265.70
3	Bakı Avropa liseyi	78	242.86
4	Fizika,riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	133	242.18
5	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	242	240.13

Cədvəl 5.12 (ardı)

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal
6	Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	43	238.31
7	Bakı şəhəri 291 saylı Ekologiya liseyi	69	235.02
8	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	90	228.44
9	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	67	227.69
10	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	89	226.98
11	Biləsuvar rayonu M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	62	226.85
12	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	33	219.91
13	Sumqayıt şəhəri 'İstedad' liseyi	57	214.78
14	Gəncə şəhəri 27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey	80	214.41
15	Kaspi liseyi	37	210.37
16	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	171	210.13
17	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	27	208.57
18	Bakı şəhəri 287 saylı 'Zəkalar' liseyi	89	208.56
19	"Kaspi" liseyinin Xətai filialı	28	205.40
20	Bakı şəhəri 147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey	55	202.98
21	"Evrika" liseyi	28	201.34
22	Dövlət Sərhəd Xidmətinin xüsusi məktəbi	14	200.97
23	Sumqayıt şəhəri 'Təfəkkür' liseyi	77	200.21
24	XXI əsr - Beynəlxalq Təhsil və İnnovasiya Mərkəzi	30	200.16
25	"İntellekt" məktəb-liseyi	111	199.12
26	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	134	196.21
27	Heydər Əliyev adına lisey	85	194.61
28	Bakı şəhəri 62 saylı məktəb-lisey	61	193.81
29	"UNİSER" MMC-nin nəzdində əsas ümumtəhsil məktəbi	12	193.29
30	'Elitar' gimnaziya	117	190.02
31	Bakı şəhəri 72 saylı məktəb-lisey	122	188.79
32	Bakı şəhəri 23 saylı tam orta məktəb	142	188.55
33	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	101	187.54
34	Zaqatala rayonu Texniki fənlər liseyi	36	186.86
35	Bakı MODERN məktəbi	38	185.85
36	Bakı Slavyan Universitetinin Məktəb-Lisey kompleksi	96	185.10
37	289 saylı tam orta məktəb -'Zəngi' liseyi	105	184.10
38	Bakı şəhəri 220 saylı məktəb-lisey	167	183.81
39	Sumqayıt şəhəri Sumqayıt Dünya məktəbi	27	183.31
40	Atatürk liseyi	32	183.05

Qeyd: Seçim aparıldıqda yalnız imtahan iştirakçılarının sayı 10-dan az olmayan məktəblərin nəticələri nəzərə alınmışdır.

11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında da şagirdləri yüksək nəticə göstərən təhsil müəssisələrinin çoxu Bakı və Sumqayıt şəhərlərində yerləşir və bu təhsil müəssisələrinin əksəriyyəti liseylərdir (bax: cədvəl 5.13).

Cədvəl 5.13

ŞAGİRDLƏRİ BURAXILIŞ İMTAHANINDA HƏR ÜÇ FƏNN ÜZRƏ BİRLİKDƏ YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRƏN MƏKTƏBLƏR

(11-ci sinif)

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal
1	Biləsuvar rayonu M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	31	271.14
2	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	168	264.51
3	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	52	258.69
4	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	48	256.46
5	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	183	241.88
6	Sumqayıt şəhəri 'İstedad' liseyi	41	238.66
7	Bakı Avropa liseyi	88	227.61
8	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	23	227.48
9	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	48	222.41
10	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	54	220.29
11	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	69	215.75
12	"Kaspi" liseyinin Xətai filialı	17	215.00
13	Fizika,riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	94	213.23
14	Bakı şəhəri 287 saylı 'Zəkalar' liseyi	92	206.06
15	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	25	203.32
16	Bakı MODERN məktəbi	32	202.87
17	Kaspi liseyi	32	201.20
18	İsmayıllı rayonu Sumağallı kənd tam orta məktəbi	13	200.96
19	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	105	200.88
20	132-134 nömrəli təhsil kompleks	72	197.92
21	Sumqayıt şəhəri 'Təfəkkür' liseyi	39	196.92
22	Sumqayıt şəhəri Sumqayıt Dünya məktəbi	23	196.78
23	"İntellekt" məktəb-liseyi	107	195.33
24	Xocavənd şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	10	194.26
25	Bakı şəhəri 261 saylı məktəb-lisey	81	192.60
26	Bakı şəhəri 189-190 saylı tam orta məktəb	43	191.63
27	Bakı şəhəri 291 saylı Ekologiya liseyi	59	190.32
28	Bakı şəhəri 72 saylı məktəb-lisey	86	190.04
29	Ağdaş rayonu Texniki, təbiət və humanitar təmayüllü internat tipli gimnaziya	44	187.60
30	Heydər Əliyev adına lisey	82	187.51
31	Xarici dillər təmayüllü gimnaziya	44	186.75
32	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	121	186.58
33	Bakı şəhəri 62 saylı məktəb-lisey	65	185.39
34	Bakı şəhəri 23 saylı tam orta məktəb	95	184.01
35	Quba rayonu Təbiət fənləri üzrə 2 saylı şəhər məktəb-liseyi	45	183.56
36	ERA tam orta məktəbi	12	183.52
37	Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	29	183.42
38	Qax rayonu 5 saylı şəhər tam orta məktəbi	44	182.53
39	Bakı şəhəri 147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey	69	182.09
40	Mingəçevir şəhəri Texniki -humanitar liseyi	71	181.37

Qeyd: Seçim aparıldıqda yalnız imtahan iştirakçılarının sayı 10-dan az olmayan məktəblərin nəticələri nəzərə alınmışdır.

5.14-5.29 saylı cədvəllərdə 9-cu və 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında ayrı-ayrı fənlər üzrə ən yaxşı nəticə göstərən məktəblərin siyahısı təqdim edilmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, seçim aparıldıqda yalnız imtahan iştirakçılarının sayı 10-dan az olmayan məktəblərin nəticələri nəzərə alınmışdır.

ŞAGİRDLƏRİ BURAXILIŞ İMTAHANI FƏNLƏRİ ÜZRƏ YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRƏN MƏKTƏBLƏR (9-cu sinif)

Fənn : **Tədris (Azərbaycan) dili** Cədvəl 5.14

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)		
			Bütöv-lükdə	I mərhələ	II mərhələ
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	106	92.21	82.55	96.36
2	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	123	89.58	78.67	94.26
3	Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	43	87.31	75.04	92.56
4	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	90	83.97	72.41	88.93
5	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	152	83.65	71.49	88.86
6	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	62	83.10	77.15	85.65
7	Fizika,riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	133	83.04	71.98	87.77
8	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	89	82.10	74.23	85.47
9	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	40	81.21	70.42	85.84
10	Bakı şəhəri 291 saylı Ekologiya liseyi	53	80.57	68.36	85.80
11	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	20	80.05	73.17	82.99
12	Sumqayıt şəhəri 'Təfəkkür' liseyi	57	78.97	73.57	81.28
13	Gəncə şəhəri 27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey	80	78.39	72.38	80.96
14	Sumqayıt şəhəri 'İstedad' liseyi	57	78.24	72.63	80.64
15	"İntellekt" məktəb-liseyi	42	76.97	67.30	81.11
16	Bakı Avropa liseyi	33	76.76	73.43	78.19
17	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	24	76.30	70.28	78.88
18	Dövlət Sərhəd Xidmətinin xüsusi məktəbi	14	75.89	70.71	78.10
19	Kaspi liseyi	37	75.51	70.27	77.75
20	Bakı şəhəri 287 saylı 'Zəkalar' liseyi	89	75.20	68.54	78.05

Fənn : **Azərbaycan dili (dövlət dili kimi)** Cədvəl 5.15

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	90	77.71
2	Qax rayonu 3 saylı şəhər tam orta məktəbi	14	75.48
3	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	51	71.18
4	Bakı şəhəri 282 saylı tam orta məktəb	15	70.89
5	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	27	70.49
6	Bakı şəhəri 147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey	20	70.16
7	Bakı Avropa liseyi	45	69.78
8	XXI əsr - Beynəlxalq Təhsil və İnnovasiya Mərkəzi	30	69.67
9	Şəmkir rayonu Bakı Oksford məktəbinin Dəllər qəsəbəsindəki filialı	27	69.62

Cədvəl 5.15 (ardı)

№	MƏKTƏBLƏR	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
10	Avropa Azərbaycan məktəbi	41	69.43
11	289 saylı tam orta məktəb -'Zəngi' liseyi	21	66.34
12	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	47	65.95
13	Oğuz rayonu 1 saylı şəhər tam orta məktəbi	18	65.73
14	Bakı şəhəri 240 saylı tam orta məktəb	15	65.11
15	Azerbaijan British College təhsil kompleksi	33	64.95
16	Bakı şəhəri 207 saylı tam orta məktəb	27	64.07
17	'Elitar' gimnaziya	54	63.59
18	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	23	63.04
19	BSB tam orta innovasiyalar məktəbi	59	62.66
20	Ağstafa rayonu 2 saylı şəhər tam orta məktəbi	18	62.59

Fənn : **Riyaziyyat**

Cədvəl 5.16

№	MƏKTƏBLƏR	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)		
			Bütöv-lükdə	I mərhələ	II mərhələ
1	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	123	91.40	76.12	97.95
2	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	106	91.20	83.65	94.44
3	Fizika,riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	133	88.70	69.35	97.00
4	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	242	82.20	55.28	93.74
5	Bakı şəhəri 291 saylı Ekologiya liseyi	69	80.98	50.80	93.92
6	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	90	80.77	51.70	93.23
7	Bakı Avropa liseyi	78	80.40	52.99	92.14
8	Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	43	76.98	42.60	91.71
9	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	67	74.77	45.25	87.42
10	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	89	74.48	56.07	82.37
11	Dövlət Sərhəd Xidmətinin xüsusi məktəbi	14	73.61	35.36	90.00
12	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	62	73.35	48.15	84.15
13	Sumqayıt şəhəri 'İstedad' liseyi	57	70.71	46.81	80.94
14	Bakı şəhəri 287 saylı 'Zəkalar' liseyi	89	69.91	36.31	84.31
15	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey	57	69.45	29.53	86.56
16	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	171	68.72	31.70	84.58
17	"Kaspi" liseyinin Xətai filialı	28	68.43	33.10	83.58
18	Bakı şəhəri 147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey	55	67.73	32.73	82.72
19	Gəncə şəhəri 27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey	80	67.54	44.21	77.54
20	Kaspi liseyi	37	66.75	29.10	82.88

Fənn : **İngilis dili** Cədvəl 5.17

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)		
			Bütöv-lükdə	I mərhələ	II mərhələ
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	106	86.11	83.41	87.27
2	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	123	84.72	74.61	89.05
3	Bakı Avropa liseyi	78	83.83	78.20	86.24
4	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	242	76.83	68.70	80.32
5	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	33	76.41	70.38	79.00
6	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	67	74.61	68.56	77.21
7	Bakı şəhəri 291 saylı Ekologiya liseyi	69	74.10	63.29	78.74
8	Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	43	74.03	59.35	80.32
9	XXI əsr - Beynəlxalq Təhsil və İnnovasiya Mərkəzi	30	71.85	70.47	72.44
10	Fizika,riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	133	70.44	61.20	74.40
11	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	62	70.41	67.73	71.56
12	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	89	70.40	67.85	71.50
13	"Evrika" liseyi	28	69.54	58.19	74.40
14	"İntellekt" məktəb-liseyi	111	69.48	64.48	71.62
15	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	27	69.26	62.60	72.11
16	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	131	69.00	64.30	71.02
17	Gəncə şəhəri 27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey	80	68.48	67.27	69.00
18	Kaspi liseyi	37	68.12	61.80	70.83
19	"Kaspi" liseyinin Xətai filialı	28	66.28	61.73	68.22
20	"UNİSER" MMC-nin nəzdində əsas ümumtəhsil məktəbi	12	65.98	61.11	68.06

Fənn : **Fransız dili** Cədvəl 5.18

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)		
			Bütöv-lükdə	I mərhələ	II mərhələ
1	"Baku Oksford Skul" orta ümumtəhsil məktəbi	20	56.71	62.63	60.18
2	Masallı rayonu Çayqıraq kənd əsas məktəbi	14	56.41	51.33	58.58
3	Tovuz rayonu Bayramlı kənd tam orta məktəbi -E.Orucov adına	10	52.81	50.03	54.00
4	Qazax rayonu Daş Salahlı kənd 1 saylı tam orta məktəbi	21	44.49	34.21	48.90
5	Goranboy rayonu Şəfəq kənd tam orta məktəbi	11	42.71	39.85	43.94
6	Naxçıvan MR Culfa rayonu Camaldın kənd tam orta məktəbi	10	42.27	28.10	48.34
7	Oğuz rayonu Xaçmaz kənd 1 saylı tam orta məktəbi	26	40.35	29.51	45.00
8	Şəki rayonu Kiş kənd 4 saylı tam orta məktəbi	22	40.04	39.44	40.30
9	Goranboy rayonu Qızılhacılı qəsəbə 2 saylı tam orta məktəbi	18	39.56	30.72	43.34
10	Bakı şəhəri 46 saylı tam orta məktəb	10	39.19	31.87	42.33

Fənn : **Alman dili** Cədvəl 5.19

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)		
			Bütöv-lükdə	I mərhələ	II mərhələ
1	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	40	69.14	54.30	75.50
2	Sağlamlıq İmkanları Məhdud Uşaqlar Üçün 5 saylı Respublika Xüsusi İnternat Məktəbi	11	66.20	52.36	72.13
3	Şəmkir rayonu Şəmkir kənd tam orta məktəbi	12	62.41	38.89	72.49
4	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	20	49.58	35.73	55.51
5	Bakı şəhəri 116 saylı tam orta məktəb	64	43.47	34.67	47.24
6	"Baku Oksford Skul" orta ümumtəhsil məktəbi	10	40.67	32.90	44.00
7	Sumqayıt şəhəri 1 saylı tam orta məktəb	44	40.03	24.56	46.66
8	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	17	39.39	29.71	43.54

Fənn : **Rus dili** Cədvəl 5.20

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)		
			Bütöv-lükdə	I mərhələ	II mərhələ
1	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	15	90.90	89.84	91.35
2	"Oxbridge Academy" ümumi təhsil müəssisəsi	12	88.65	80.92	91.96
3	"Baku Oksford Skul" orta ümumtəhsil məktəbi	30	81.43	66.32	87.90
4	Azerbaijan British College təhsil kompleksi	31	70.15	64.52	74.99
5	Avropa Azərbaycan məktəbi	11	68.95	63.67	71.21
6	Şəmkir rayonu Bakı Oksford məktəbinin Dəllər qəsəbəsindəki filialı	18	64.41	55.26	68.33
7	BSB tam orta innovasiyalar məktəbi	19	60.29	52.67	64.74
8	Sumqayıt şəhəri 14 saylı tam orta məktəb	55	58.12	42.25	64.92
9	Qusar rayonu Samur qəsəbə orta məktəbi	19	57.47	47.11	61.92
10	Bakı şəhəri 18 saylı tam orta məktəb	24	53.65	44.62	57.52
11	Bakı şəhəri 189-190 saylı tam orta məktəb	49	52.20	47.03	54.41
12	Şabran rayonu 5 saylı şəhər tam orta məktəbi	14	52.09	38.05	58.11
13	Bakı şəhəri 239 saylı tam orta məktəb	20	50.70	42.62	54.16
14	Qusar rayonu Yuxarı Zeyxur kənd tam orta məktəbi	30	48.36	42.20	51.00
15	Qazax rayonu 3 saylı şəhər tam orta məktəbi	14	46.02	38.43	49.28

Fənn : **Tədris (rus) dili** Cədvəl 5.21

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)		
			Bütöv-lükdə	I mərhələ	II mərhələ
1	Bakı Avropa liseyi	45	80.00	68.74	84.83
2	Bakı şəhəri 291 saylı Ekologiya liseyi	16	77.87	61.25	84.99
3	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	90	76.77	60.52	83.74
4	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	27	74.00	58.52	80.63
5	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	147	71.73	59.95	76.78
6	'Elitar' gimnaziya	54	71.47	58.64	76.97
7	Sumqayıt şəhəri 'Təfəkkür' liseyi	20	69.67	59.17	74.17
8	Bakı şəhəri 72 saylı məktəb-lisey	26	68.77	57.82	73.46
9	Bakı şəhəri 147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey	20	68.69	56.67	73.84
10	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	47	68.27	55.32	73.83
11	Bakı şəhəri 240 saylı tam orta məktəb	15	67.65	56.44	72.46
12	Bakı şəhəri 145 saylı tam orta məktəb	132	65.83	55.03	70.45
13	"Evrika" liseyi	20	65.63	54.67	70.33
14	XXI əsr - Beynəlxalq Təhsil və İnnovasiya Mərkəzi	25	65.25	55.73	69.33
15	Bakı şəhəri 94 saylı tam orta məktəb	27	65.13	54.94	69.50
16	Bakı Slavyan Universitetinin Məktəb-Lisey kompleksi	36	65.06	53.98	71.80
17	Bakı şəhəri 189-190 saylı tam orta məktəb	23	64.67	53.91	69.28
18	Bakı şəhəri 264 saylı məktəb-lisey	49	64.41	53.27	69.19
19	Bakı şəhəri 23 saylı tam orta məktəb	101	64.16	53.30	68.82
20	"İdrak" liseyinin Bakı filialı	11	64.04	60.00	65.77

ŞAGİRDLƏRİ BURAXILIŞ İMTAHANI FƏNLƏRİ ÜZRƏ YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRƏN MƏKTƏBLƏR (11-ci sinif)

Fənn : **Tədris (Azərbaycan) dili** Cədvəl 5.22

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	31	90.89
2	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	52	86.63
3	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	168	86.15
4	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	48	85.99
5	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	115	81.04
6	Sumqayıt şəhəri 'İstedad' liseyi	41	80.43
7	Sumqayıt şəhəri 'Təfəkkür' liseyi	21	80.00
8	Bakı Avropa liseyi	49	78.78
9	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	54	77.08
10	İsmayıllı rayonu Sumağallı kənd tam orta məktəbi	13	76.54
11	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	30	75.58
12	Ağdaş rayonu Texniki, təbiət və humanitar təmayüllü internat tipli gimnaziya	44	74.83
13	Bakı şəhəri 299 saylı tam orta məktəb	62	74.23
14	Sumqayıt şəhəri Sumqayıt Dünya məktəbi	23	74.02
15	Sumqayıt şəhəri 5 saylı tam orta məktəb	43	73.43
16	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	20	73.25
17	Qax rayonu 5 saylı şəhər tam orta məktəbi	44	73.18
18	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	44	72.84
19	Quba rayonu Təbiət fənləri üzrə 2 saylı şəhər məktəb-liseyi	45	72.28
20	İsmayıllı rayonu 1 saylı şəhər tam orta məktəbi	83	72.23

Fənn : **Azərbaycan dili (dövlət dili kimi)** Cədvəl 5.23

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	68	85.35
2	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	18	85.19
3	Bakı şəhəri 242 saylı tam orta məktəb	13	82.57
4	Şəmkir rayonu Bakı Oksford məktəbinin Dəllər qəsəbəsindəki filialı	17	82.56
5	Bakı şəhəri 300 saylı tam orta məktəb	10	80.66
6	Bakı şəhəri 240 saylı tam orta məktəb	23	79.56
7	Bakı MODERN məktəbi	15	78.00
8	Sumqayıt şəhəri 'Təfəkkür' liseyi	18	77.97
9	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	25	77.46
10	Bakı şəhəri 111 saylı tam orta məktəb	17	77.45
11	Bakı şəhəri 10 saylı tam orta məktəb	22	77.42
12	Bakı şəhəri 83 saylı məktəb-lisey	23	77.25
13	Gəncə şəhəri 4 saylı şəhər tam orta məktəbi	96	76.84
14	Quba rayonu 3 saylı şəhər tam orta məktəbi	45	76.67
15	Bakı şəhəri 278 saylı tam orta məktəb	15	76.67
16	289 saylı tam orta məktəb -'Zəngi' liseyi	14	76.66
17	Bakı şəhəri 207 saylı tam orta məktəb	19	76.49
18	Xaçmaz rayonu 7 saylı şəhər tam orta məktəbi	16	76.26
19	Bakı Avropa liseyi	39	76.15
20	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	23	76.08

Fənn : **Riyaziyyat** Cədvəl 5.24

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	31	89.83
2	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	52	87.69
3	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	168	86.21
4	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	48	82.11
5	Sumqayıt şəhəri 'İstedad' liseyi	41	78.13
6	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	183	74.77
7	Fizika,riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	94	72.63
8	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	54	70.28
9	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	48	67.76
10	Tovuz rayonu Bayramlı kənd tam orta məktəbi -E.Orucov adına	10	66.99
11	Ağdaş rayonu Texniki, təbiət və humanitar təmayüllü internat tipli gimnaziya	44	66.53
12	Quba rayonu Təbiət fənləri üzrə 2 saylı şəhər məktəb-liseyi	45	65.59
13	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	69	64.79
14	"Kaspi" liseyinin Xətai filialı	17	64.48
15	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	43	63.63
16	Tovuz rayonu Azaflı kənd tam orta məktəbi	11	62.88
17	Sumqayıt şəhəri Sumqayıt Dünya məktəbi	23	61.65
18	İsmayıllı rayonu Sumağallı kənd tam orta məktəbi	13	61.63
19	Qax rayonu 5 saylı şəhər tam orta məktəbi	44	61.13
20	Bakı şəhəri 287 saylı 'Zəkalar' liseyi	92	60.90

Fənn : **İngilis dili** Cədvəl 5.25

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	22	96.56
2	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	168	92.16
3	Bakı Avropa liseyi	88	90.09
4	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	183	89.57
5	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	48	88.35
6	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	23	86.26
7	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	52	84.37
8	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	69	82.15
9	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	25	80.12
10	Sumqayıt şəhəri 'İstedad' liseyi	41	80.10
11	Bakı MODERN məktəbi	32	80.00
12	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	48	79.91
13	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	105	79.45
14	"Kaspi" liseyinin Xətai filialı	17	79.34
15	"İntellekt" məktəb-liseyi	107	78.90
16	Bakı şəhəri 23 saylı tam orta məktəb	95	77.39
17	132-134 nömrəli təhsil kompleksi	72	77.30
18	XXI əsr - Beynəlxalq Təhsil və İnnovasiya Mərkəzi	21	76.07
19	Avropa Azərbaycan məktəbi	26	75.79
20	Kaspi liseyi	32	74.33

Fənn : **Fransız dili** Cədvəl 5.26

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Naxçıvan MR Kəngərli rayonu Qarabağlar kənd 1 saylı orta məktəbi	11	70.77
2	İsmayıllı rayonu Sumağallı kənd tam orta məktəbi	13	62.79
3	Naxçıvan MR Şərur rayonu Şəhriyar kənd tam orta məktəbi	10	53.54
4	İsmayıllı rayonu 5 saylı şəhər tam orta məktəbi	10	52.98
5	"Baku Oksford Skul" orta ümumtəhsil məktəbi	10	51.61
6	Naxçıvan MR Babək rayonu Şıxmahmud kənd tam orta məktəbi	26	50.93
7	Naxçıvan MR Babək rayonu Didivar kənd tam orta məktəbi	15	50.80
8	Naxçıvan MR Şərur rayonu Cəlilkənd kənd tam orta məktəbi	11	48.89
9	Goranboy rayonu Xanqərvənd kənd tam orta məktəbi	37	48.13
10	Oğuz rayonu Xaçmaz kənd 1 saylı tam orta məktəbi	14	47.10
11	Tovuz rayonu Bayramlı kənd tam orta məktəbi -E.Orucov adına	10	45.69
12	İsmayıllı rayonu Xankənd kənd tam orta məktəbi	16	43.91
13	Goranboy rayonu Dəliməmmədli şəhər tam orta məktəbi	24	43.69
14	Naxçıvan MR Şərur rayonu Yengicə kənd tam orta məktəbi	11	43.47
15	Bakı şəhəri 46 saylı tam orta məktəb	13	43.44

Fənn : **Alman dili** Cədvəl 5.27

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Sağlamlıq İmkanları Məhdud Uşaqlar Üçün 5 saylı Respublika Xüsusi İnternat Məktəbi	13	50.52
2	Ağstafa rayonu Dağkəsəmən kənd 2 saylı tam orta məktəbi	16	47.13
3	Qax rayonu 5 saylı şəhər tam orta məktəbi	11	44.46
4	Qax rayonu Tasmalı kənd tam orta məktəbi	16	40.19
5	Naxçıvan MR Babək rayonu Məzrə kənd tam orta məktəbi	10	38.09
6	Oğuz rayonu Yaqublu kənd tam orta məktəbi	15	37.45
7	Naxçıvan MR Babək rayonu Kərimbəyli kənd tam orta məktəbi	11	37.35
8	Ağstafa rayonu Sadıxlı kənd tam orta məktəbi	12	37.17
9	Qazax rayonu Çaylı kənd 2 saylı tam orta məktəbi	27	36.22
10	Xızı rayonu Yeni Yaşma kənd tam orta məktəbi	10	35.93

Fənn : **Rus dili** Cədvəl 5.28

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	13	83.17
2	"Baku Oksford Skul" orta ümumtəhsil məktəbi	26	82.86
3	Şəmkir rayonu Bakı Oksford məktəbinin Dəllər qəsəbəsindəki filialı	14	72.99
4	Qusar rayonu Yuxarı Zeyxur kənd tam orta məktəbi	43	67.01
5	BSB tam orta innovasiyalar məktəbi	26	62.58
6	Siyəzən rayonu 2 saylı şəhər tam orta məktəbi	20	61.91
7	Qusar rayonu 1 saylı şəhər tam orta məktəbi	15	58.74
8	Ağstafa rayonu Böyük Kəsik kənd tam orta məktəbi	22	56.39
9	Sumqayıt şəhəri 10 saylı tam orta məktəb	15	54.98
10	Qusar rayonu Samur qəsəbə orta məktəbi	21	54.83
11	Qax rayonu Qaxingiloy kənd tam orta məktəbi	10	53.23
12	Ağstafa rayonu 2 saylı şəhər tam orta məktəbi	34	53.10
13	Ağstafa rayonu Həsənsu kənd tam orta məktəbi	11	52.85
14	Neftçala rayonu 1 saylı şəhər tam orta məktəbi	23	52.64
15	Xaçmaz rayonu 8 saylı şəhər tam orta məktəbi	14	51.94

Fənn : **Tədris (rus) dili** Cədvəl 5.29

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Bakı Avropa liseyi	39	73.97
2	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	18	73.33
3	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	68	71.62
4	'Elitar' gimnaziya	17	69.71
5	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	92	65.71
6	Bakı MODERN məktəbi	15	64.83
7	Sumqayıt şəhəri 'Təfəkkür' liseyi	18	64.58
8	Bakı şəhəri 291 saylı Ekologiya liseyi	18	64.44
9	"Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi	25	61.70
10	132-134 nömrəli təhsil kompleksi	43	60.76
11	"İntellekt" məktəb-liseyi	60	60.04
12	Bakı Slavyan Universitetinin Məktəb-Lisey kompleksi	15	60.00
13	Bakı şəhəri 7 saylı tam orta məktəb	14	59.82
14	Bakı şəhəri 72 saylı məktəb-lisey	23	59.46
15	Bakı şəhəri 10 saylı tam orta məktəb	22	59.09
16	Bakı şəhəri 23 saylı tam orta məktəb	72	58.82
17	Bakı şəhəri 240 saylı tam orta məktəb	23	58.59
18	Sumqayıt şəhəri 12 saylı tam orta məktəb	23	58.37
19	Bakı şəhəri 264 saylı məktəb-lisey	41	58.29
20	Bakı şəhəri 245 saylı tam orta məktəb	29	57.67

5.30 və 5.31 saylı cədvəllərdə Azərbaycan və rus bölmələrinin 9-cu və 11-ci sinifləri üzrə buraxılış imtahanı fənlərindən ən yüksək göstəricilər əldə etmiş bölgə məktəblərinin adları təqdim edilmişdir. Qeyd edək ki, bəzi bölgələr üzrə iki təhsil müəssisəsinin adı qeyd olunmuşdur. Həmin bölgələrdə ən yüksək nəticə liseylərə məxsus olduğu üçün "/" işarəsindən sonra ən yaxşı nəticəli ümumtəhsil məktəbinin də adı qeyd olunmuşdur. Bəzi bölgələrdə isə, ümumiyyətlə, heç bir məktəbin adı göstərilməmişdir. Buna səbəb həmin bölgədə hər hansı bir imtahan fənni üzrə nəticəsi respublika üzrə orta göstəricidən yüksək olan məktəbin olmamasıdır.

Cədvəl 5.30

BURAXILIŞ İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİNƏ GÖRƏ BÖLGƏLƏRİN FƏNLƏR ÜZRƏ FƏRQLƏNƏN ÜMUMTƏHSİL MƏKTƏBLƏRİ

Azərbaycan bölməsi

B Ö L G Ə	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Liseylər (TN tabeli və özəl)	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)
Bakı ş. Yasamal rayonu	308 saylı tam orta məktəb	308 saylı tam orta məktəb	308 saylı tam orta məktəb	60 saylı tam orta məktəb	308 saylı tam orta məktəb	308 saylı tam orta məktəb	286 saylı tam orta məktəb	60 saylı tam orta məktəb

Cədvəl 5.30 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Bakı ş. Binəqədi rayonu	83 saylı məktəb-lisey /283 saylı tam orta məktəb	83 saylı məktəb-lisey /313 saylı tam orta məktəb	283 saylı tam orta məktəb	83 saylı məktəb-lisey /267 saylı tam orta məktəb	299 saylı tam orta məktəb	299 saylı tam orta məktəb	299 saylı tam orta məktəb	83 saylı məktəb-lisey /299 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Səbail rayonu	160 saylı klassik gimnaziya /189-190 saylı tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya /189-190 saylı tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya /189-190 saylı tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya /189-190 saylı tam orta məktəb	189-190 saylı tam orta məktəb	189-190 saylı tam orta məktəb	189-190 saylı tam orta məktəb	189-190 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Xətai rayonu	287 saylı 'Zəkalar' liseyi/245 saylı tam orta məktəb	287 saylı 'Zəkalar' liseyi/245 saylı tam orta məktəb	287 saylı 'Zəkalar' liseyi/245 saylı tam orta məktəb	287 saylı 'Zəkalar' liseyi/59 saylı tam orta məktəb	287 saylı 'Zəkalar' liseyi/245 saylı tam orta məktəb	287 saylı 'Zəkalar' liseyi/245 saylı tam orta məktəb	287 saylı 'Zəkalar' liseyi/245 saylı tam orta məktəb	287 saylı 'Zəkalar' liseyi/245 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Xəzər rayonu	149 saylı tam orta məktəb	230 saylı tam orta məktəb	33 saylı tam orta məktəb	234 saylı tam orta məktəb	92 saylı tam orta məktəb	92 saylı tam orta məktəb	33 saylı tam orta məktəb	92 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Nərimanov rayonu	291 saylı Ekologiya liseyi/207 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/207 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/207 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/207 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/207 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/207 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/207 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/207 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Suraxanı rayonu	232 saylı tam orta məktəb	232 saylı tam orta məktəb	232 saylı tam orta məktəb	232 saylı tam orta məktəb	270 saylı tam orta məktəb	270 saylı tam orta məktəb	270 saylı tam orta məktəb	270 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Sabunçu rayonu	72 saylı məktəb-lisey/94 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/215 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/96 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/311 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/259 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/170 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/259 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/75 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Nəsimi rayonu	Texniki humanitar lisey/23 saylı tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/42 saylı tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/54 saylı tam orta məktəb	23 saylı tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/23 saylı tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/42 saylı tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/23 saylı tam orta məktəb	23 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Qaradağ rayonu	294 saylı tam orta məktəb	253 saylı tam orta məktəb	294 saylı tam orta məktəb	253 saylı tam orta məktəb adına	319 saylı tam orta məktəb	319 saylı tam orta məktəb	319 saylı tam orta məktəb	253 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Nizami rayonu	62 saylı məktəb-lisey/129 saylı tam orta məktəb	62 saylı məktəb-lisey/129 saylı tam orta məktəb	62 saylı məktəb-lisey/129 saylı tam orta məktəb	62 saylı məktəb-lisey/129 saylı tam orta məktəb	62 saylı məktəb-lisey/129 saylı tam orta məktəb	62 saylı məktəb-lisey/214 saylı tam orta məktəb	62 saylı məktəb-lisey/129 saylı tam orta məktəb	62 saylı məktəb-lisey/129 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Pirallahı rayonu	186 saylı tam orta məktəb	186 saylı tam orta məktəb	235 saylı tam orta məktəb	186 saylı tam orta məktəb	168 saylı tam orta məktəb	168 saylı tam orta məktəb		168 saylı tam orta məktəb
Xocavənd rayonu	Xocavənd şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 saylı tam orta məktəbi
Xocalı rayonu		Xocalı 4 saylı şəhər tam orta məktəbi			Xocalı 2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Xocalı 2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Xocalı 2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Xocalı 2 saylı şəhər tam orta məktəbi
Naxçıvan MR Kəngərli rayonu	Şahtaxtı kənd tam orta məktəbi	Şahtaxtı kənd tam orta məktəbi	Yurdçu kənd tam orta məktəbi	Qarabağlar kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Qarabağlar kənd 1 saylı orta məktəbi		Qarabağlar kənd 1 saylı orta məktəbi	

Cədvəl 5.30 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Naxçıvan şəhəri	Naxçıvan şəhər qızlar liseyi/Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan şəhər qızlar /Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan şəhər qızlar /Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi
Naxçıvan MR Babək rayonu	Yarımca kənd tam orta məktəbi	Xal-xal kənd tam orta məktəbi	Yarımca kənd tam orta məktəbi	Yarımca kənd tam orta məktəbi	Yarımca kənd tam orta məktəbi	Yarımca kənd tam orta məktəbi	Yarımca kənd tam orta məktəbi	Yarımca kənd tam orta məktəbi
Naxçıvan MR Ordubad rayonu	Azadkənd kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	İnternat tam orta məktəbi -M.Füzuli adına	İnternat tam orta məktəbi - M.Füzuli adına	İnternat tam orta məktəbi - M.Füzuli adına	İnternat tam orta məktəbi -M.Füzuli adına
Naxçıvan MR Sədərək rayonu			Sədərək kənd 2 saylı tam orta məktəb				Sədərək kənd 2 saylı tam orta məktəb	
Naxçıvan MR Culfa rayonu	Camaldın kənd tam orta məktəbi	Camaldın kənd tam orta məktəbi	Yaycı kənd 2 saylı tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Yaycı kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Göydərə kənd tam orta məktəbi	Bənəniyar kənd tam orta məktəbi
Naxçıvan MR Şərur rayonu	Zeyvə kənd tam orta məktəbi	Zeyvə kənd tam orta məktəbi	İbadulla kənd tam orta məktəbi	Zeyvə kənd tam orta məktəbi	Dizə kənd tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Dizə kənd tam orta məktəbi	Dizə kənd tam orta məktəbi
Naxçıvan MR Şahbuz rayonu	Şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Kükü kənd tam orta məktəbi	Kükü kənd tam orta məktəbi	Kükü kənd tam orta məktəbi	Kükü kənd tam orta məktəbi
Gəncə şəhəri	27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey/4 saylı şəhər tam orta məktəbi	27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey /4 saylı şəhər tam orta məktəbi	27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey /9 saylı şəhər tam orta məktəbi	27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey /4 saylı şəhər tam orta məktəbi	27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey /4 saylı şəhər tam orta məktəbi	27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey /4 saylı şəhər tam orta məktəbi	27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey /4 saylı şəhər tam orta məktəbi	27 saylı riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey /4 saylı şəhər tam orta məktəbi
Daşkəsən rayonu			2 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi			1 saylı şəhər tam orta məktəbi	
Şəmkir rayonu	Qarallar kənd tam orta məktəbi	Şəhər tam orta məktəbi - Füzuli adına	Qarallar kənd tam orta məktəbi	Qarallar kənd tam orta məktəbi	Morul şəhər tam orta məktəbi	Morul şəhər tam orta məktəbi	Morul şəhər tam orta məktəbi	Morul şəhər tam orta məktəbi
Göygöl rayonu	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey/Hacıməlik kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey/Hacıməlik kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey/Nadil kənd tam orta məktəbi	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey/3 saylı şəhər tam orta məktəbi	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey/3 saylı şəhər tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi
Samux rayonu	Samux şəhər 1 saylı məktəb-liseyi /Samux şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Samux şəhər 1 saylı məktəb-liseyi /Qovlarsarı kənd tam orta məktəbi	Tatlı kənd əsas məktəbi	Samux şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Yuxarı Ağasıbəyli kənd tam orta məktəbi	Samux şəhər 3 saylı tam orta məktəbi	Qarabağlar kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Ağasıbəyli kənd tam orta məktəbi
Gədəbəy rayonu	Çalburun kənd tam orta məktəbi	Çanaqçı kənd tam orta məktəbi	Çalburun kənd tam orta məktəbi	Çanaqçı kənd tam orta məktəbi	Qoşabulaq kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Qoşabulaq kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Çalburun kənd tam orta məktəbi	Slavyanka kənd 1 saylı tam orta məktəbi

Cədvəl 5.30 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Qazax rayonu	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Şəhər humanitar və təbiət fənlər təmayüllü məktəb-liseyi /1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Qarapapaq kənd əsas məktəbi	Aslanbəyli kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Daş Salahlı kənd 1 saylı tam orta məktəbi
Ağstafa rayonu	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Texniki-humanitar təmayüllü lisey/2 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Texniki-humanitar təmayüllü lisey/2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Texniki-humanitar təmayüllü lisey/Dağkəsəmən kənd 2 saylı tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi
Tovuz rayonu	Bayramlı kənd tam orta məktəbi -E.Orucov adına	Bayramlı kənd tam orta məktəbi - E.Orucov adına	Bayramlı kənd tam orta məktəbi - E.Orucov adına	Şəhər tam orta məktəbi - A.S.Puşkin adına	Bayramlı kənd tam orta məktəbi -E.Orucov adına	Bayramlı kənd tam orta məktəbi - E.Orucov adına	Bayramlı kənd tam orta məktəbi - E.Orucov adına	Qovlar şəhər humanitar təmayüllü məktəb-lisey /Cəlilli kənd tam orta məktəbi
Sumqayıt şəhəri	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ Sumqayıt Dünya məktəbi	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ Sumqayıt Dünya məktəbi	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ Sumqayıt Dünya məktəbi	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ Sumqayıt Dünya məktəbi	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ Sumqayıt Dünya məktəbi	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ Sumqayıt Dünya məktəbi	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ Sumqayıt Dünya məktəbi	Texniki və təbiət elmləri liseyi/ Sumqayıt Dünya məktəbi
Abşeron rayonu	Masazır kənd 3 saylı tam orta məktəbi	Mehdiabad qəsəbə 4 saylı tam orta məktəb	Masazır kənd 3 saylı tam orta məktəbi	Mehdiabad qəsəbə 4 saylı tam orta məktəb	Xırdalan şəhər 6 saylı tam orta məktəbi	Digah qəsəbə orta məktəbi	Xırdalan şəhər 6 saylı tam orta məktəbi	Saray qəsəbə 1 saylı tam orta məktəbi
Xızı rayonu					Yeni Yaşma kənd tam orta məktəbi	Giləzi qəsəbə orta məktəbi	Yeni Yaşma kənd tam orta məktəbi	
Şamaxı rayonu	Şamaxı Avropa liseyi/Çuxuryurd kənd tam orta məktəbi	Şamaxı Avropa liseyi/Əngəxaran kənd tam orta məktəbi	Ovculu kənd tam orta məktəbi	Şamaxı Avropa liseyi	9 saylı şəhər tam orta məktəbi	9 saylı şəhər tam orta məktəbi	Nağaraxana kənd tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi
Qobustan rayonu	Çuxanlı kənd tam orta məktəbi	Qobustan şəhər 2 saylı tam orta məktəb	Çuxanlı kənd tam orta məktəbi	Sündü kənd tam orta məktəbi	Ərəbşalbaş kənd tam orta məktəbi	Ərəbşalbaş kənd tam orta məktəbi	Ərəbşalbaş kənd tam orta məktəbi	
Mingəçevir şəhəri	Texniki - humanitar liseyi /10 saylı şəhər tam orta məktəbi	Texniki - humanitar liseyi /10 saylı şəhər tam orta məktəbi	Texniki - humanitar liseyi /7 saylı şəhər tam orta məktəbi	Texniki - humanitar liseyi /10 saylı şəhər tam orta məktəbi	Texniki - humanitar liseyi /7 saylı şəhər tam orta məktəbi	Şəhər təbiət-riyaziyyat və humanitar elmlər təmayüllü liseyi/7 saylı şəhər tam orta məktəbi	Texniki - humanitar liseyi /7 saylı şəhər tam orta məktəbi	Texniki - humanitar liseyi /7 saylı şəhər tam orta məktəbi
Naftalan şəhəri	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	
Goranboy rayonu	Şəfəq kənd tam orta məktəbi	Alırzalı kənd tam orta məktəbi	Qaraçinar kənd tam orta məktəbi	Faxralı kənd tam orta məktəbi	Qaraçinar kənd tam orta məktəbi	Qaraçinar kənd tam orta məktəbi	Qaraçinar kənd tam orta məktəbi	Yolqullar kənd tam orta məktəbi

Cədvəl 5.30 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Kəlbəcər rayonu	12 saylı tam orta məktəb	12 saylı tam orta məktəb	12 saylı tam orta məktəb	12 saylı tam orta məktəb	28 saylı tam orta məktəb	28 saylı tam orta məktəb	28 saylı tam orta məktəb	14 saylı tam orta məktəb
Yevlax rayonu	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	Qoyunbinəsi kənd tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	Aran qəsəbə 2 saylı tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	Qoyunbinəsi kənd tam orta məktəbi
Şəki rayonu	19 saylı şəhər tam orta məktəbi	Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey/19 saylı şəhər tam orta məktəbi	Baş Şabalıd kənd tam orta məktəbi	19 saylı şəhər tam orta məktəbi	19 saylı şəhər tam orta məktəbi	19 saylı şəhər tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi
Zaqatala rayonu	Texniki fənlər liseyi - Akademik Z.Əliyeva adına/ Sumaylı kənd tam orta məktəbi	Texniki fənlər liseyi - Akademik Z.Əliyeva adına/Sumaylı kənd tam orta məktəbi	Texniki fənlər liseyi - Akademik Z.Əliyeva adına/Sumaylı kənd tam orta məktəbi	Texniki fənlər liseyi - Akademik Z.Əliyeva adına/Tala kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Humanitar təmayüllü gimnaziya /Tala kənd 5 saylı tam orta məktəbi	Humanitar təmayüllü gimnaziya /Tala kənd 5 saylı tam orta məktəbi	Texniki fənlər liseyi - Akademik Z.Əliyeva adına/Yuxarı Çardaxlar kənd tam orta məktəbi	Humanitar təmayüllü gimnaziya / Tala kənd 5 saylı tam orta məktəbi
Balakən rayonu	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/Şəhər tam orta məktəbi - Nizami adına	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/Şəhər tam orta məktəbi - Nizami adına	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/Şəhər tam orta məktəbi - Nizami adına	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/Şəhər tam orta məktəbi - Nizami adına	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/Katex kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/Katex kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/ Qarahacılı kənd tam orta məktəbi	Texniki Humanitar təmayüllü lisey
Qəbələ rayonu	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	Daşlıca kənd tam orta məktəbi	Zalam kənd tam orta məktəbi	Zalam kənd tam orta məktəbi	Xırxatala kənd tam orta məktəbi	Zarağan kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Zarağan kənd 2 saylı tam orta məktəbi
Qax rayonu	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Qaşqaçay kənd tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi
Oğuz rayonu	Qumlaq kənd tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	Qumlaq kənd tam orta məktəbi	Ərmənət kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	Xaçmaz kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Calud kənd tam orta məktəbi
Bərdə rayonu	Əmirli kənd tam orta məktəbi	Əmirli kənd tam orta məktəbi	Əmirli kənd tam orta məktəbi	Texniki təmayüllü məktəb-lisey /Qayalı kənd tam orta məktəbi	8 saylı şəhər tam orta məktəbi	8 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Şorəlli kənd tam orta məktəbi
Şuşa rayonu	Şuşa 1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 6 saylı şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Şuşa rayonu Malıbəyli kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Şuşa 1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 1 saylı şəhər tam orta məktəbi
Ağcabədi rayonu	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	Sarıcallı kənd tam orta məktəbi	Sarıcallı kənd tam orta məktəbi	Pərioğullar kənd tam orta məktəbi	Sarıcallı kənd tam orta məktəbi
Ağdam rayonu	42 saylı tam orta məktəb	88 saylı tam orta məktəb	42 saylı tam orta məktəb	42 saylı tam orta məktəb	Quzanlı qəsəbə orta məktəbi	Alıbəyli qəsəbə 2 saylı tam orta məktəbi	Quzanlı qəsəbə orta məktəbi	102 saylı tam orta məktəb
Tərtər rayonu	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Sarov kənd tam orta məktəbi	2 saylı şəhər məktəb-liseyi	Evoğlu kənd tam orta məktəbi	2 saylı şəhər məktəb-liseyi /Bəyimsarov kənd tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi

Cədvəl 5.30 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Göyçay rayonu	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	Potu kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	Kürdşaban kənd tam orta məktəbi	Kürdşaban kənd tam orta məktəbi	Qızılağac kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi
Ucar rayonu	Quləbənd kənd tam orta məktəbi	Quləbənd kənd tam orta məktəbi	Əlikənd kənd tam orta məktəbi	Rəstəcə kənd tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi
Kürdəmir rayonu	Atakişili kənd tam orta məktəbi	Mürtülü kənd tam orta məktəbi	Mürtülü kənd tam orta məktəbi	Dəyirmanlı kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi
Zərdab rayonu	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Pərvanlı kənd tam orta məktəbi	Yarməmməd bağı kənd tam orta məktəbi	Yarməmmədbağı kənd tam orta məktəbi	Yarməmmədbağı kənd tam orta məktəbi	Yarməmməd bağı kənd tam orta məktəbi
Ağdaş rayonu	Texniki, təbiət və humanitar təmayüllü internat tipli gimnaziya /Şəhər 1 saylı tam orta məktəbi	Texniki, təbiət və humanitar təmayüllü internat tipli gimnaziya /Şəhər 1 saylı tam orta məktəbi	Texniki, təbiət və humanitar təmayüllü internat tipli gimnaziya /Şəhər 1 saylı tam orta məktəbi	Texniki, təbiət və humanitar təmayüllü internat tipli gimnaziya /Kükəl kənd tam orta məktəbi	Texniki, təbiət və humanitar təmayüllü internat tipli gimnaziya /8 saylı şəhər tam orta məktəbi	Texniki, təbiət və humanitar təmayüllü internat tipli gimnaziya /8 saylı şəhər tam orta məktəbi	Texniki, təbiət və humanitar təmayüllü internat tipli gimnaziya /Şəhər 1 saylı tam orta məktəbi	Texniki, təbiət və humanitar təmayüllü internat tipli gimnaziya /3 saylı beynəlmiləl şəhər tam orta məktəbi
İsmayıllı rayonu	Sumağallı kənd tam orta məktəbi	Sumağallı kənd tam orta məktəbi	Mollaisaqlı kənd tam orta məktəbi	Diyallı kənd tam orta məktəbi	Sumağallı kənd tam orta məktəbi	Sumağallı kənd tam orta məktəbi	Sumağallı kənd tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi
Ağsu rayonu		Qaraqoyunlu kənd tam orta məktəbi	Çiyni kənd tam orta məktəbi			4 saylı şəhər tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	
İmişli rayonu	1 saylı şəhər məktəb-liseyi /Ağaməmmədli kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər məktəb-liseyi /Mirili kənd tam orta məktəbi	Otuziki kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər məktəb-liseyi /2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Qaravəlli kənd tam orta məktəbi	Qaravəlli kənd tam orta məktəbi	Qaravəlli kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər məktəb-liseyi /Cəfərli kənd 1 saylı tam orta məktəbi
Cəbrayıl rayonu	Süleymanlı kənd tam orta məktəbi	Süleymanlı kənd tam orta məktəbi	Süleymanlı kənd tam orta məktəbi	Süleymanlı kənd tam orta məktəbi	Süleymanlı kənd tam orta məktəbi	Mehdili kənd tam orta məktəbi	Hovuslu kənd tam orta məktəbi	Hovuslu kənd tam orta məktəbi
Qubadlı rayonu	Çaytumas kənd tam orta məktəbi	Çaytumas kənd tam orta məktəbi	Mahruzlu kənd tam orta məktəbi	Xanlıq kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Çaytumas kənd tam orta məktəbi	Xocahan kənd tam orta məktəbi	Fərcan kənd tam orta məktəbi	Xocahan kənd tam orta məktəbi
Füzuli rayonu	37 saylı əsas məktəb	37 saylı əsas məktəb	5 saylı tam orta məktəb	37 saylı əsas məktəb	54 saylı tam orta məktəb	54 saylı tam orta məktəb	54 saylı tam orta məktəb	54 saylı tam orta məktəb
Beyləqan rayonu	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Təbiət və humanitar fənlər təmayüllü liseyi /1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Təbiət və humanitar fənlər təmayüllü liseyi /1 saylı şəhər tam orta məktəbi	II Aşıqlı kənd tam orta məktəbi	Günəşli kənd tam orta məktəbi	Təbiət və humanitar fənlər təmayüllü liseyi
Laçın rayonu	33 saylı tam orta məktəb	28 saylı tam orta məktəb	33 saylı tam orta məktəb	33 saylı tam orta məktəb	33 saylı tam orta məktəb	Minkənd kənd tam orta məktəbi	33 saylı tam orta məktəb	33 saylı tam orta məktəb
Zəngilan rayonu	24 saylı tam orta məktəb	5 saylı tam orta məktəb	24 saylı tam orta məktəb	34 saylı tam orta məktəb	6 saylı tam orta məktəb	23 saylı tam orta məktəb	28 saylı tam orta məktəb	6 saylı tam orta məktəb
Şirvan şəhəri	21 saylı şəhər tam orta məktəbi	16 saylı şəhər tam orta məktəbi	21 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	21 saylı şəhər tam orta məktəbi	21 saylı şəhər tam orta məktəbi	21 saylı şəhər tam orta məktəbi	21 saylı şəhər tam orta məktəbi

Cədvəl 5.30 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Hacıqabul rayonu	Hacıqabul 4 saylı şəhər tam orta məktəbi	Pirsaat qəsəbə orta məktəbi	Hacıqabul 8 saylı şəhər tam orta məktəbi	Hacıqabul 8 saylı şəhər tam orta məktəbi	Hacıqabul 5 saylı şəhər tam orta məktəbi	Qarasu kənd tam orta məktəbi	Hacıqabul 5 saylı şəhər tam orta məktəbi	Hacıqabul 8 saylı şəhər tam orta məktəbi
Sabirabad rayonu	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi		Yuxarı Axtaçı kənd tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	Yuxarı Axtaçı kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Axtaçı kənd tam orta məktəbi
Biləsuvar rayonu	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi/ Çaylı kənd tam orta məktəbi	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi/ Yuxarı Cürəli kənd tam orta məktəbi	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi/ Çaylı kənd tam orta məktəbi	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi/ Aşağı Cürəli kənd tam orta məktəbi	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi/ Aşağı Cürəli kənd tam orta məktəbi	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi/ Yuxarı Cürəli kənd tam orta məktəbi	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi/ Aşağı Cürəli kənd tam orta məktəbi
Neftçala rayonu	Mirqurbanlı kənd tam orta məktəbi	Qədimkənd kənd tam orta məktəbi	Qədimkənd kənd tam orta məktəbi	Qədimkənd kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Xolqaraqaşlı kənd tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi
Salyan rayonu	Texniki fənlər təmayüllü 7 saylı məktəb-liseyi /Aşağı Noxudlu kənd tam orta məktəbi	Yolüstü kənd tam orta məktəbi	5 saylı şəhər əsas məktəbi	Texniki fənlər təmayüllü 7 saylı məktəb-liseyi /Seyidsadıqlı kənd tam orta məktəbi	8 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	Yuxarı Xalac kənd 1 saylı tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi
Saatlı rayonu	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi
Lənkəran rayonu	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi
Astara rayonu	Təngərüd kənd tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Təngərüd kənd tam orta məktəbi	Təngərüd kənd tam orta məktəbi	Pensər kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Pensər kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Pensər kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Təngərüd kənd tam orta məktəbi
Lerik rayonu	Çayrud kənd tam orta məktəbi	Çayrud kənd tam orta məktəbi	Çayrud kənd tam orta məktəbi	Çayrud kənd tam orta məktəbi	Lerik şəhər 3 saylı tam orta məktəbi	Lerik şəhər 3 saylı tam orta məktəbi	Lerik şəhər 3 saylı tam orta məktəbi	Lerik şəhər 3 saylı tam orta məktəbi
Yardımlı rayonu	Qabaqdibi kənd tam orta məktəbi	Qabaqdibi kənd tam orta məktəbi	Qabaqdibi kənd tam orta məktəbi	Qabaqdibi kənd tam orta məktəbi	Şəhər 1 saylı tam orta məktəbi	Çayüzü kənd tam orta məktəbi	Köryədi kənd tam orta məktəbi	
Cəlilabad rayonu	Abazallı kənd tam orta məktəbi	Abazallı kənd tam orta məktəbi	Üçtəpə kənd əsas məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Qarazəncir kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Əliqasımlı kənd tam orta məktəbi	Qarazəncir kənd tam orta məktəbi
Masallı rayonu	Çayqıraq kənd əsas məktəbi	Çayqıraq kənd əsas məktəbi	Lürən kənd tam orta məktəbi	5 saylı şəhər orta məktəb	'Dəfinə' liseyi/ Hişkədərə kənd tam orta məktəbi	'Dəfinə' liseyi/Həsənli kənd tam orta məktəbi	'Dəfinə' liseyi/ Hişkədərə kənd tam orta məktəbi	Böyük Kolatan kənd tam orta məktəbi
Quba rayonu	Quba Texniki Təmayüllü liseyi/Qəcər Zeyid kənd tam orta məktəbi	Quba Texniki Təmayüllü liseyi/Qəcər Zeyid kənd	Quba Texniki Təmayüllü liseyi/Qımılqazma kənd əsas məktəbi	Quba Texniki Təmayüllü liseyi/I Nügədi kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Təbiət fənləri üzrə 2 saylı şəhər məktəb-liseyi/Susay kənd tam orta məktəbi	Təbiət fənləri üzrə 2 saylı şəhər məktəb-liseyi /Güləzi kənd tam orta məktəbi	Təbiət fənləri üzrə 2 saylı şəhər məktəb-liseyi /Rustov kənd tam orta məktəbi	Təbiət fənləri üzrə 2 saylı şəhər məktəb-liseyi / I Nügədi kənd 1 saylı tam orta məktəbi

Cədvəl 5.30 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Qusar rayonu	Yuxarı Zeyxur kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	Yuxarı Zeyxur kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Zeyxur kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Zeyxur kənd tam orta məktəbi	Zindanmuruq kənd tam orta məktəbi
Xaçmaz rayonu	Bayoba kənd əsas məktəbi	Bayoba kənd əsas məktəbi	Həbibkənd kənd əsas məktəbi	Xudat 3 saylı şəhər tam orta məktəbi	8 saylı şəhər tam orta məktəbi	8 saylı şəhər tam orta məktəbi	8 saylı şəhər tam orta məktəbi	Çarxı kənd tam orta məktəbi
Şabran rayonu	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	Pirəmisən kənd tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	
Siyəzən rayonu	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Böyük Həmyə kənd tam orta məktəbi	Məşrif kənd tam orta məktəbi		6 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi

Rus bölməsi

Cədvəl 5.31

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Liseylər (TN tabeli və özəl)	Bakı Avropa liseyi	Bakı Avropa liseyi	Bakı Avropa liseyi	Bakı Avropa liseyi	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	Bakı Avropa liseyi	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	Bakı Avropa liseyi
Bakı ş. Yasamal rayonu	153 saylı tam orta məktəb	286 saylı tam orta məktəb	153 saylı tam orta məktəb	153 saylı tam orta məktəb	153 saylı tam orta məktəb	153 saylı tam orta məktəb	153 saylı tam orta məktəb	153 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Binəqədi rayonu	102 saylı tam orta məktəb	102 saylı tam orta məktəb	157 saylı tam orta məktəb	300 saylı tam orta məktəb	300 saylı tam orta məktəb	300 saylı tam orta məktəb	157 saylı tam orta məktəb	83 saylı məktəb-lisey /300 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Səbail rayonu	160 saylı klassik gimnaziya /189-190 saylı tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya /189-190 saylı tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya /189-190 saylı tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya /189-190 saylı tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya /189-190 saylı tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya / 7 saylı tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya /189-190 saylı tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya /189-190 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Xətai rayonu	147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey /27 saylı tam orta məktəb	147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey /27 saylı tam orta məktəb	147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey /17 saylı tam orta məktəb	147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey /27 saylı tam orta məktəb	264 saylı məktəb-lisey/245 saylı tam orta məktəb	264 saylı məktəb-lisey/245 saylı tam orta məktəb	245 saylı tam orta məktəb	264 saylı məktəb-lisey/245 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Xəzər rayonu	149 saylı tam orta məktəb	149 saylı tam orta məktəb	149 saylı tam orta məktəb	[149 saylı tam orta məktəb]	149 saylı tam orta məktəb	149 saylı tam orta məktəb	26 saylı tam orta məktəb	149 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Nərimanov rayonu	291 saylı Ekologiya liseyi/207 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/207 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/39 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/207 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/258 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/207 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/47 saylı tam orta məktəb	291 saylı Ekologiya liseyi/258 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Suraxanı rayonu	282 saylı tam orta məktəb	282 saylı tam orta məktəb	282 saylı tam orta məktəb	282 saylı tam orta məktəb	279 saylı tam orta məktəb	278 saylı tam orta məktəb	279 saylı tam orta məktəb	279 saylı tam orta məktəb

Cədvəl 5.31 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Bakı ş. Sabunçu rayonu	72 saylı məktəb-lisey/94 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/94 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/94 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/94 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/169 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/94 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/169 saylı tam orta məktəb	72 saylı məktəb-lisey/94 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Nəsimi rayonu	23 saylı tam orta məktəb	240 saylı tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/23 saylı tam orta məktəb	23 saylı tam orta məktəb	240 saylı tam orta məktəb	23 saylı tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/240 saylı tam orta məktəb	23 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Qaradağ rayonu	228 saylı tam orta məktəb	228 saylı tam orta məktəb	228 saylı tam orta məktəb	228 saylı tam orta məktəb				166 saylı məktəb-lisey
Bakı ş. Nizami rayonu	145 saylı tam orta məktəb	145 saylı tam orta məktəb	145 saylı tam orta məktəb	145 saylı tam orta məktəb	145 saylı tam orta məktəb	10 saylı tam orta məktəb	145 saylı tam orta məktəb	145 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Pirallahı rayonu		235 saylı tam orta məktəb			235 saylı tam orta məktəb	235 saylı tam orta məktəb	235 saylı tam orta məktəb	235 saylı tam orta məktəb
Naxçıvan şəhəri	3 saylı tam orta məktəb		3 saylı tam orta məktəb	3 saylı tam orta məktəb				
Gəncə şəhəri	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi
Sumqayıt şəhəri	'Təfəkkür' liseyi/11 saylı tam orta məktəb	'Təfəkkür' liseyi/11 saylı tam orta məktəb	'Təfəkkür' liseyi/11 saylı tam orta məktəb	'Təfəkkür' liseyi/11 saylı tam orta məktəb	'Təfəkkür' liseyi/11 saylı tam orta məktəb	'Təfəkkür' liseyi/12 saylı tam orta məktəb	'Təfəkkür' liseyi/23 saylı tam orta məktəb	'Təfəkkür' liseyi/11 saylı tam orta məktəb

Buraxılış imtahanlarında iştirak edən şagirdlərin gender tərkibi göstərir ki, 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında iştirak edən şagirdlərin 54.08%-ni (59935 nəfər) oğlanlar, 45.92%-ni (50890 nəfər) qızlar təşkil edib. 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında da mənzərə, demək olar ki, buna oxşar olub və imtahanda iştirak edən şagirdlərin 54.60%-in (43164 nəfər) oğlan, 45.40%-in (35892 nəfər) qız şagirdlər təşkil edib. Başqa sözlə, hər iki imtahanda oğlan və qız şagirdlərin nisbəti bir-birinə yaxındır. Qeyd edək ki, 2017-ci ildə 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında iştirak edən şagirdlərin 54.09%-i (58455 nəfər) oğlanlardan, 45.91%-i (49618 nəfər) qızlardan ibarətdir. Məlum olduğu kimi, 2019-cu ildə 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında iştirak edənlər 2017-ci ildə 9-cu sinfi bitirən şagirdlər olub. Ayrı-ayrı bölgələr üzrə bu göstəricilər arasında kəskin fərqlər müşahidə olunur. Məsələn, cənub rayonlarında (Lənkəran, Astara, Lerik, Yardımlı, Cəlilabad və Masallı) 2017-ci ildə 9-cu sinif şagirdlərinin 45.84%-ni qızlar təşkil etmişsə, 2019-cu ildə 11-ci sinif şagirdləri arasında bu göstərici 40.68%-ə bərabər olmuşdur. Göründüyü kimi, 11-ci sinifdə şagirdlərin sayında qızların payı kəskin şəkildə azalmışdır. Düşünürük ki, qizların təhsildən uzaqlaşmasına ailələrin sosial iqtisadi vəziyyəti, erkən nigahlar və s. səbəb ola bilər.

Buraxılış imtahanı fənləri üzrə oğlan və qız şagirdlərin qabiliyyət göstəricilərinin müqayisəli təhlili göstərir ki, bütün fənlər üzrə (11-ci sinifdə ingilis dili fənni istisna olmaqla) qızların bilik və bacarıqları nisbətən yüksəkdir. 5.10 və 5.11 saylı qrafiklərdə 9-cu və 11-ci siniflərin oğlan və qız şagirdlərinin tədris dili fənnindən qabiliyyət göstəricilərinin paylanmasının inteqral əyrisi təqdim olunmuşdur. İnteqral əyrilərin müqayisəli təhlili zamanı nəzərə almaq lazımdır ki, bir əyri digər əyridən nə qədər yüksəkdirsə, məzunların müvafiq altseçməsinin (oğlan, yaxud qız) nəticələri də digəri ilə müqayisədə bir o qədər aşağıdır. Qrafiklərdən göründüyü kimi, həm 9-cu, həm də 11-ci sinifdə qızların qabiliyyət göstəriciləri daha yüksək olmuşdur. Bu tendensiya özünü ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında da göstərir.

TƏDRİS DİLİ FƏNNİNDƏN OĞLAN VƏ QIZ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT GÖSTƏRİCİLƏRİNİN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİSİ
(9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

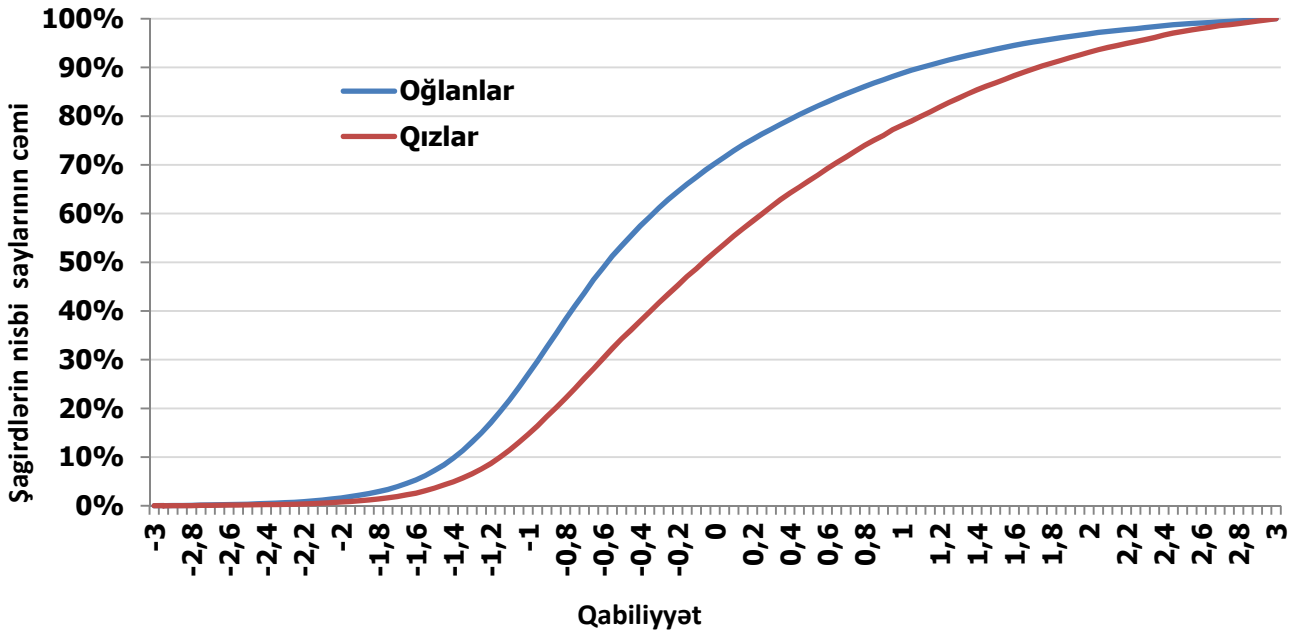

Qrafik 5.10

TƏDRİS DİLİ FƏNNİNDƏN OĞLAN VƏ QIZ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT GÖSTƏRİCİLƏRİNİN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİSİ
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

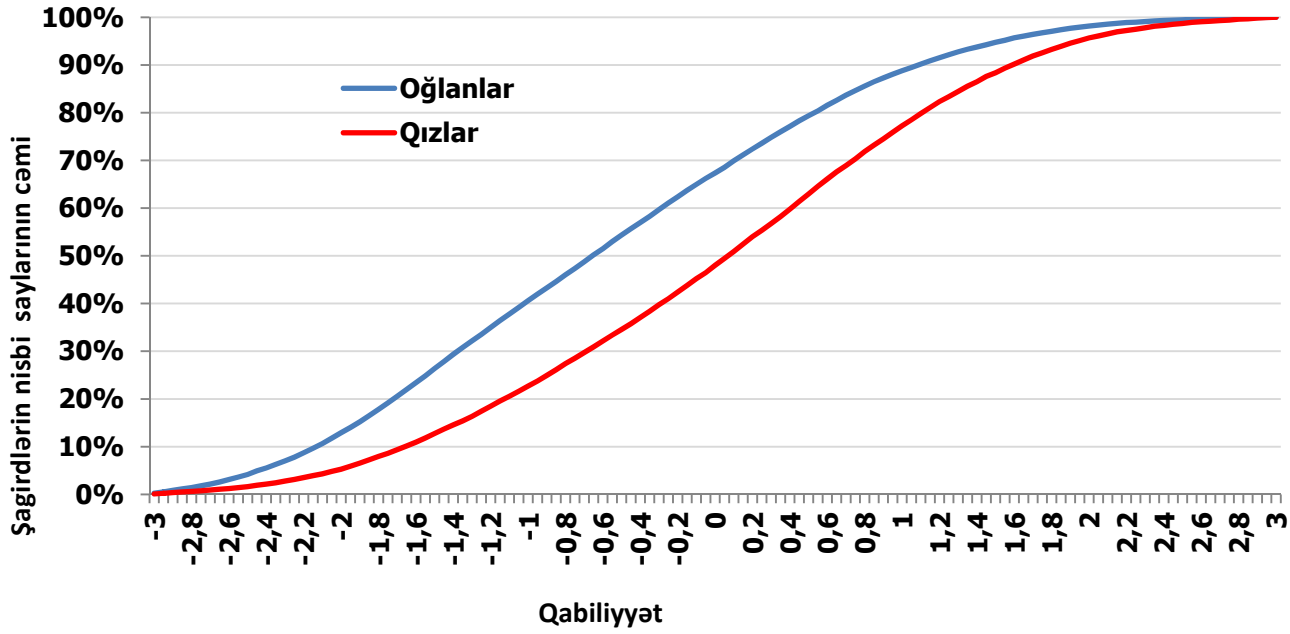

Qrafik 5.11

5.12 və 5.13 saylı qrafiklərdə 9-cu və 11-ci siniflərin oğlan və qız şagirdlərinin riyaziyyat fənnindən qabiliyyət göstəricilərinin paylanmasının inteqral əyrisi təqdim olunmuşdur. Qrafiklərdən göründüyü kimi, burada da qızların göstəriciləri nisbətən yüksəkdir, lakin bu üstünlük tədris dili fənnində olduğundan azdır. 5.14 və 5.15 saylı qrafiklərdə isə 9-cu və 11-ci sinif oğlan və qız şagirdlərin ingilis dili fənnindən qabiliyyət

göstəricilərinin paylanmasının inteqral əyrisi təqdim olunmuşdur. 9-cu siniflərdə qızların üstün olduğu görünür, 11-ci siniflərdə isə göstəricilər demək olar ki, eynidir.

RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN OĞLAN VƏ QIZ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT GÖSTƏRİCİLƏRİNİN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİSİ
(9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

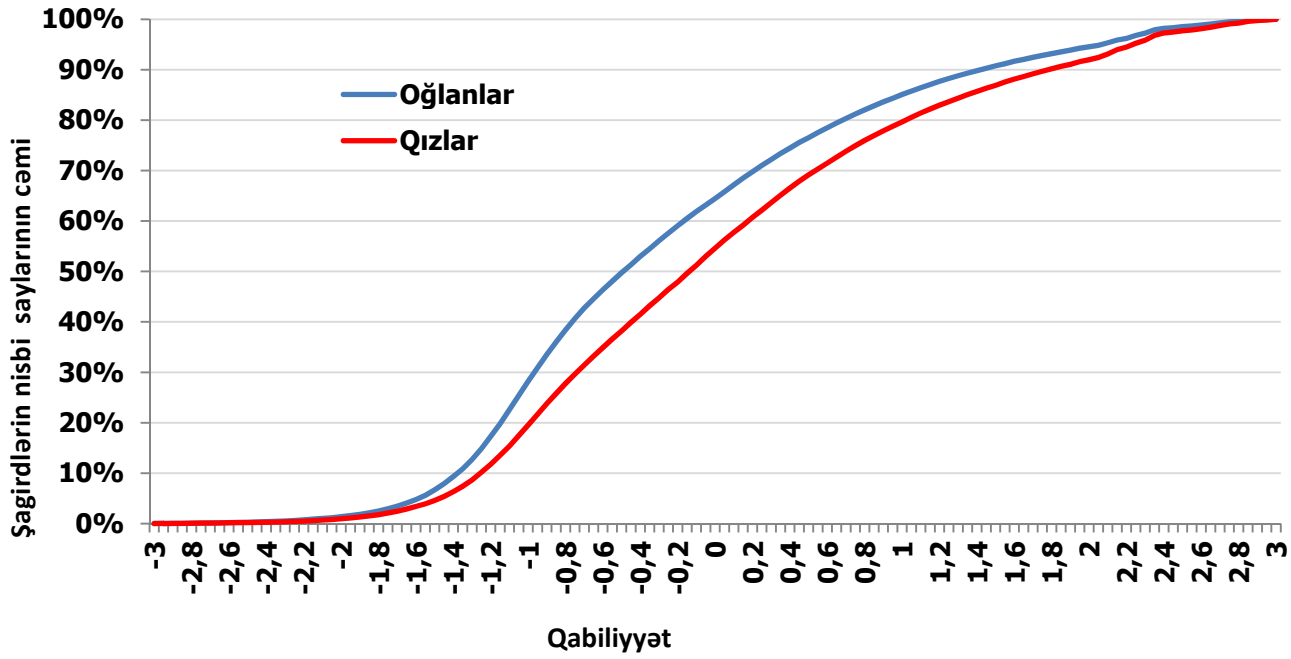

Qrafik 5.12

RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN OĞLAN VƏ QIZ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT GÖSTƏRİCİLƏRİNİN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİSİ
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

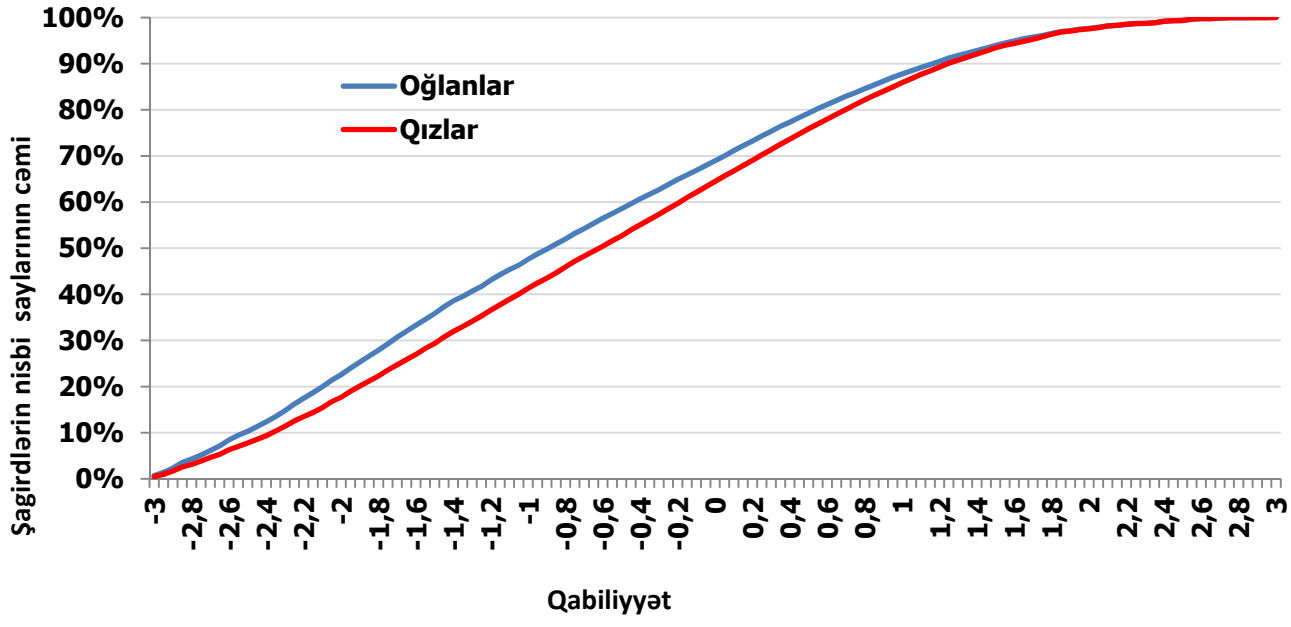

Qrafik 5.13

İNGİLİS DİLİ FƏNNİNDƏN OĞLAN VƏ QIZ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT GÖSTƏRİCİLƏRİNİN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİSİ
(9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

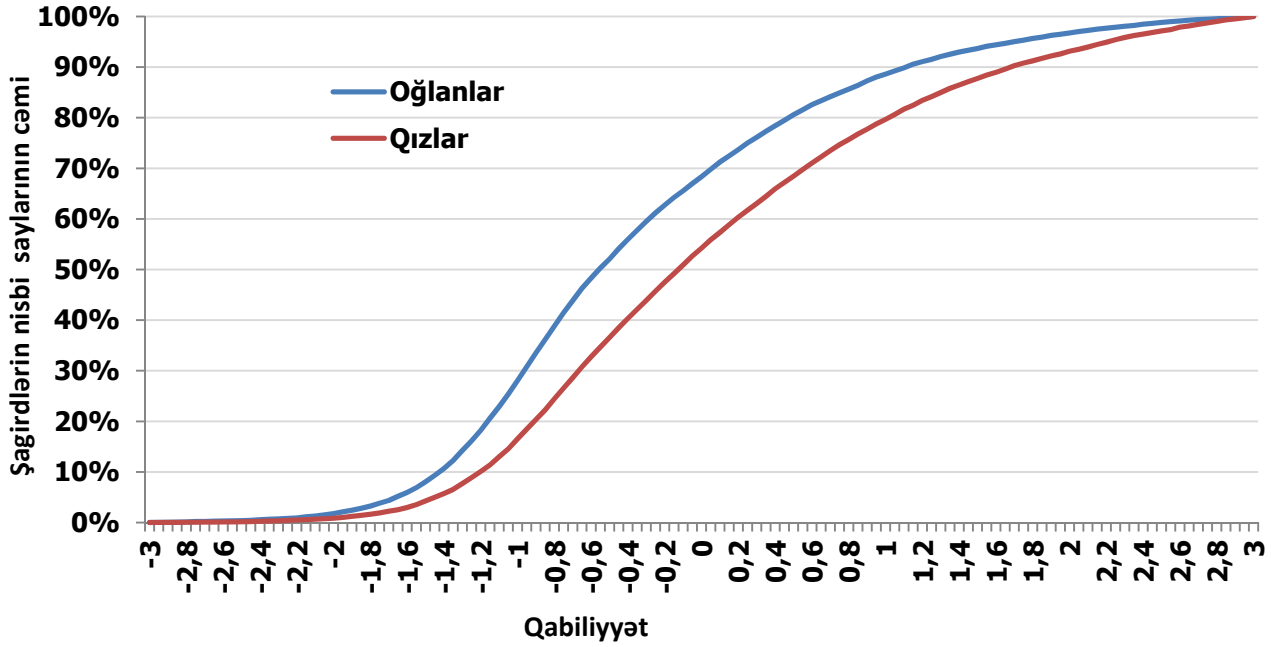

Qrafik 5.14

İNGİLİS DİLİ FƏNNİNDƏN OĞLAN VƏ QIZ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT GÖSTƏRİCİLƏRİNİN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİSİ
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

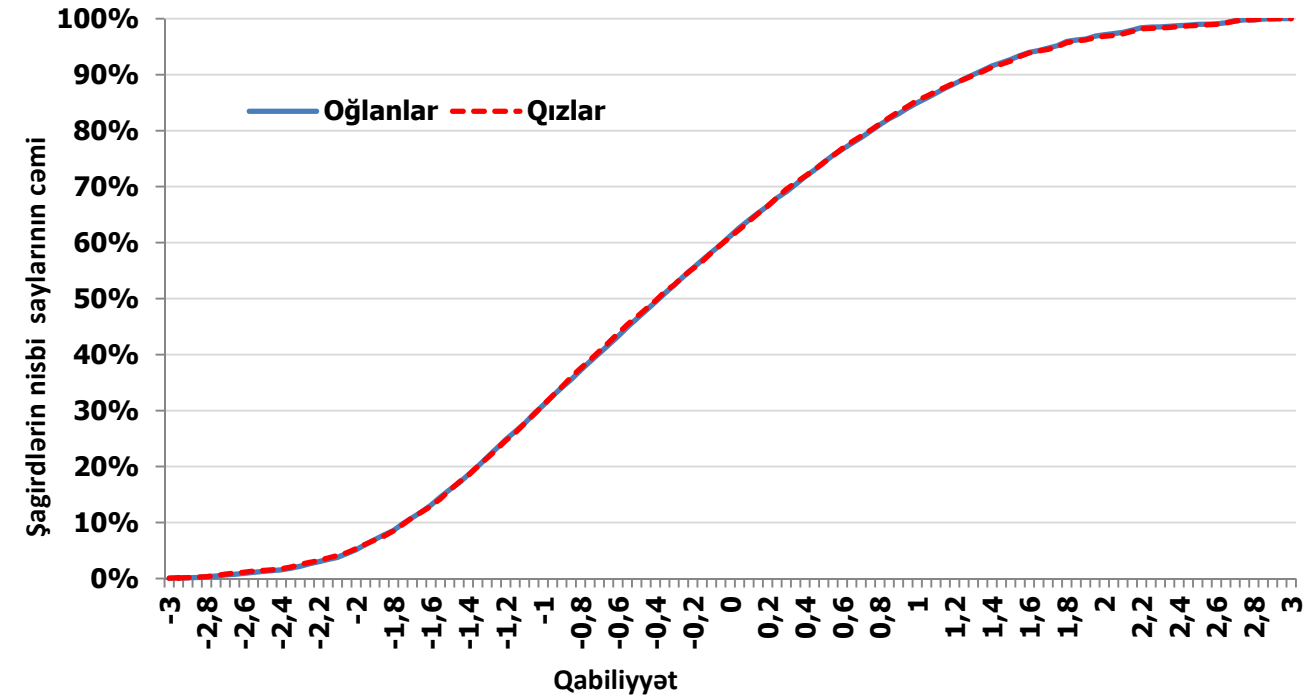

Qrafik 5.15

Buraxılış sinfi şagirdlərinin təhsilə davamiyyəti və imtahan nəticələrinin müqayisəsi

DİM, bir qayda olaraq, ölkə üzrə həm buraxılış imtahanlarında iştirakı nəzərdə tutulan şagirdlərin say və tərkibini dəqiqləşdirir, həm buraxılş imtahanlarında müvəffəqiyyət qazananların növbəti təhsil səviyyələri və pillələrindəki göstəricilərini araşdırır, həm də təhsilini davam etdirməkdən (buraxılış imtahanlarında iştirakdan) kənarda qalan, 9-cu və 11-ci sinfi bitirdikdən sonra haqqında məlumatı olmayanların sayını və bunun səbəblərini müəyyənləşdirməyə çalışır. 2019-cu ildə də ümumi orta (9 illik) və tam orta (11 illik) təhsil səviyyələrini bitirən şagirdlərin təhsilə davamiyyətinin vəziyyəti, bilik səviyyəsi və bütövlükdə bu sahədə gedən dəyişikliklərin dinamikası müqayisəli şəkildə təhlil edilmişdir.

Bu il 11-ci sinfi bitirən şagirdlər 2008-ci ildə 1-ci sinfə daxil olmuşlar. Dövlət Statistika Komitəsinin verdiyi məlumata əsasən 2008-ci ildə 1-ci sinfə daxil olan şagirdlərin sayı 120005 nəfər olub. 2017-cı ildə 9-cu sinfi bitirən şagirdlərin sayı 110495 nəfər idi. Həmin ildə 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında iştirak edən şagirdlərin sayı isə faktiki olaraq 108073 nəfər olub və 2422 şagird buraxılış imtahanında bu və ya digər səbəbdən iştirak etməyib. Göründüyü kimi, 2008-ci ildə 1-ci sinfə daxil olan 120005 şagirdin təxminən 10.3%-i ümumi orta təhsil almayıb və onların təhsili haqqında heç bir məlumat yoxdur.

Qeyd olunduğu kimi, 2017-ci ildə ölkədə 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanında iştirak edən şagirdlərin sayı 108073 nəfər olmuş və bu şagirdlərin təxminən 18%-i təhsilini davam etdirməmişdir. Həmin şagirdlərin IX sinfin buraxılış imtahanlarında topladıqları ballara görə paylanması 5.6 saylı şəkildəki kimi olmuşdur.

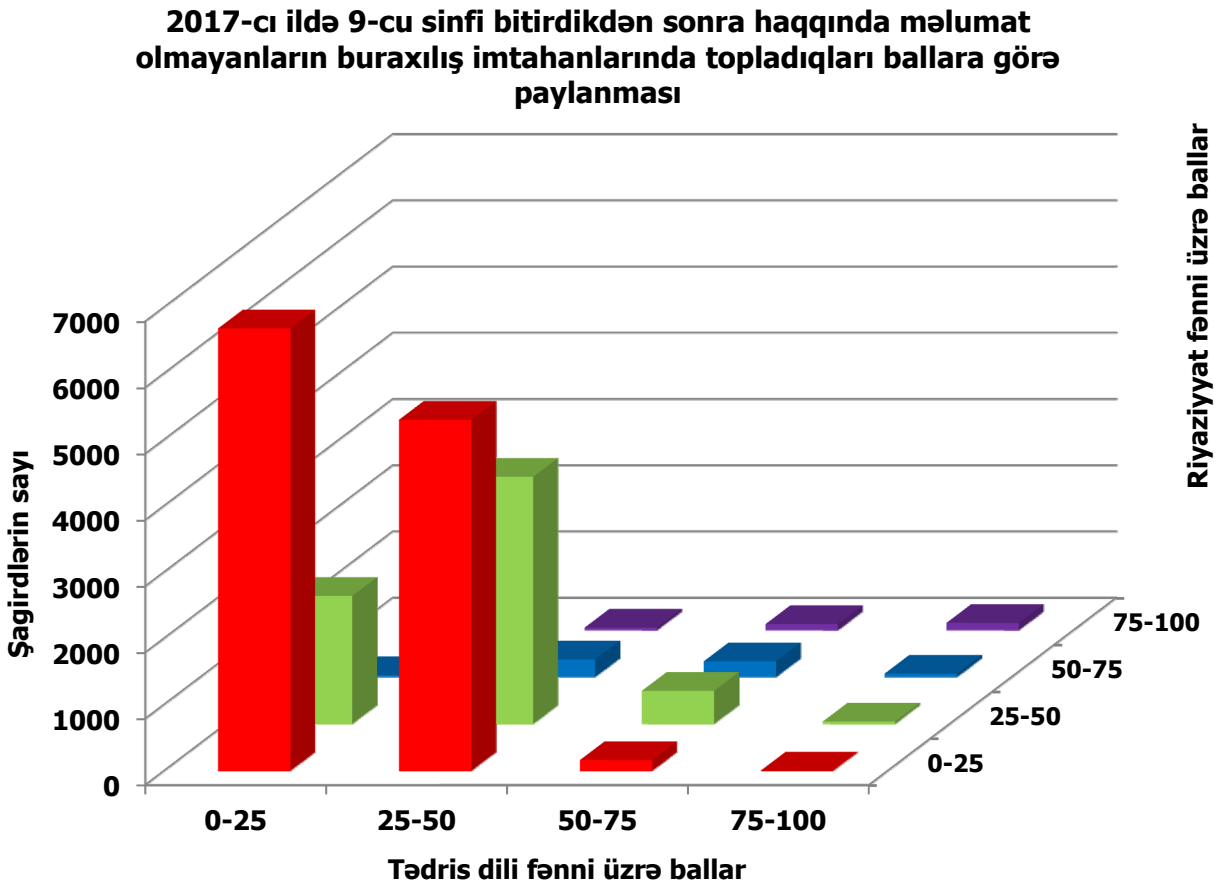

Şəkil 5.6

Şəkildən göründüyü kimi, bu kontingent buraxılış imtahanlarında, əsasən, 0-25 və 25-50 intervallarında bal toplayanlardır. Qeyd etmək lazımdır ki, belə zəif nəticə göstərən şagirdlərin 70%-i kənd məktəblərini təmsil edir (bax: cədvəl 5.32). IX sinfi bitirənlərin yalnız 7%-i təhsilini peşə liseylərində və orta ixtisas təhsili müəssisələrində davam etdirmişdir. Şagirdlərin 74%-i isə 2019-cu ildə tam orta təhsilini başa vurmuşdur. Nəticədə, 2008-ci ildə 1-ci sinfə daxil olan 120005 şagirdin 66%-nin tam orta təhsil səviyyəsini, 23%-nin isə ümumi orta təhsil səviyyəsini başa vurduğu məlum olmuşdur.

2019-cu ildə tam orta təhsilini başa vurmuş şagirdlərin təxminən 16%-i təhsilini davam etdirməməyi qərara almış və ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün müraciət etməmişdir (onların 67%-i oğlan, 33%-i qız şagirdlərdir). Həmin şagirdlərin buraxılış imtahanlarında topladıqları ballara görə paylanması 5.7 saylı şəkildə göstərildiyi kimidir:

Cədvəl 5.32

2017-ci ildə 9-cu sinfi bitirdikdən sonra haqqında məlumat olmayan məzun seçməsinin tərkibi

Oğlan	Qız	Şəhər	Kənd
55%	45%	30%	70%

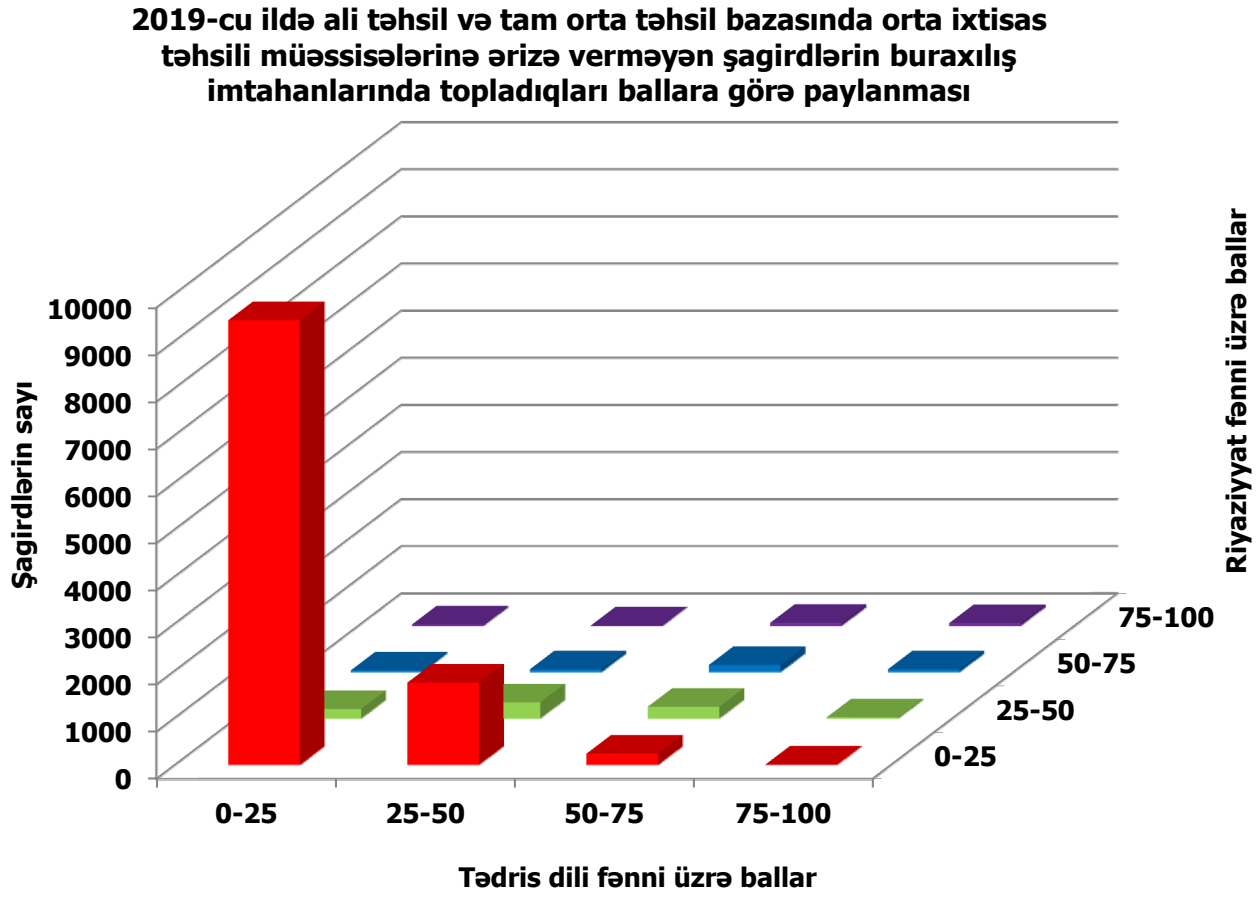

Şəkil 5.7

Şəkildən göründüyü kimi, bu şagirdlər, əsasən, təhsildə zəif nəticə göstərənlərdir. Acınacaqlısı odur ki, onların 81%-i kənd məktəblərini bitirmişdir (bax: cədvəl 5.33).

2019-cu ildə ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün 66998 şagird, yəni 2008-ci ildə 1-ci sinfə daxil olan şagirdlərin yalnız 56%-i ərizə vermişdir (5.34 saylı cədvəldən göründüyü kimi, onların 53%-i oğlan, 47%-i qız, 41%-i şəhər, 59%-i kənd rayonlarından olan şagirdlərdir). Bu şagirdlərin 7576 nəfəri təhsilini orta ixtisas təhsili müəssisələrində, 35397 nəfəri isə ali təhsil müəssisələrində davam etdirmək imkanı əldə etmişdir. Ali məktəblərə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün ərizə vermiş, eləcə də qəbul olmuş abituriyentlərin buraxılış imtahanlarında topladıqları ballara görə paylanması müvafiq olaraq 5.8 və 5.9 saylı şəkillərdə təqdim olunur. Ali məktəblərə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün ərizə vermiş, həm də qəbul olmuş abituriyent seçmələrinin tərkibi ayrı-ayrılıqda 5.34 və 5.35 saylı cədvəllərdə verilmişdir.

Cədvəl 5.33

2019-cu ildə ali təhsil müəssisələrinə ərizə verməyən məzun seçməsinin tərkibi

Oğlan	Qız	Şəhər	Kənd
67%	33%	19%	81%

2019-cu ildə ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizə vermiş abituriyentlərin buraxılış imtahanlarında topladıqları ballara görə paylanması

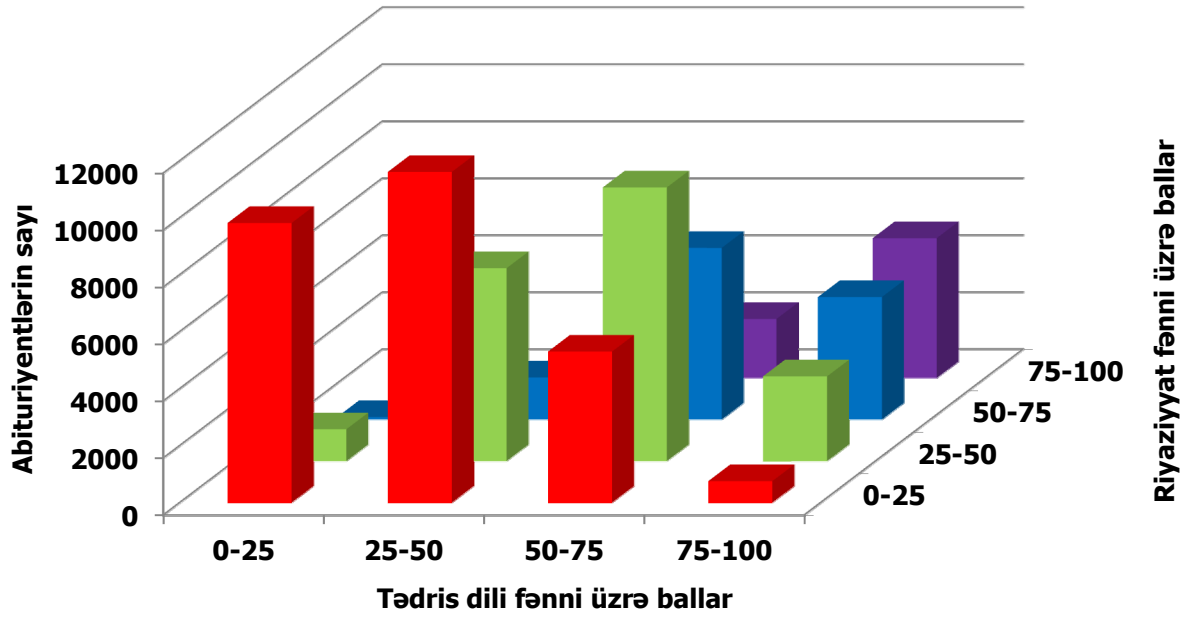

Şəkil 5.8

2019-cu ildə ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün ərizə vermiş abituriyent seçməsinin tərkibi

Cədvəl 5.34

Oğlan	Qız	Şəhər	Kənd
53%	47%	41%	59%

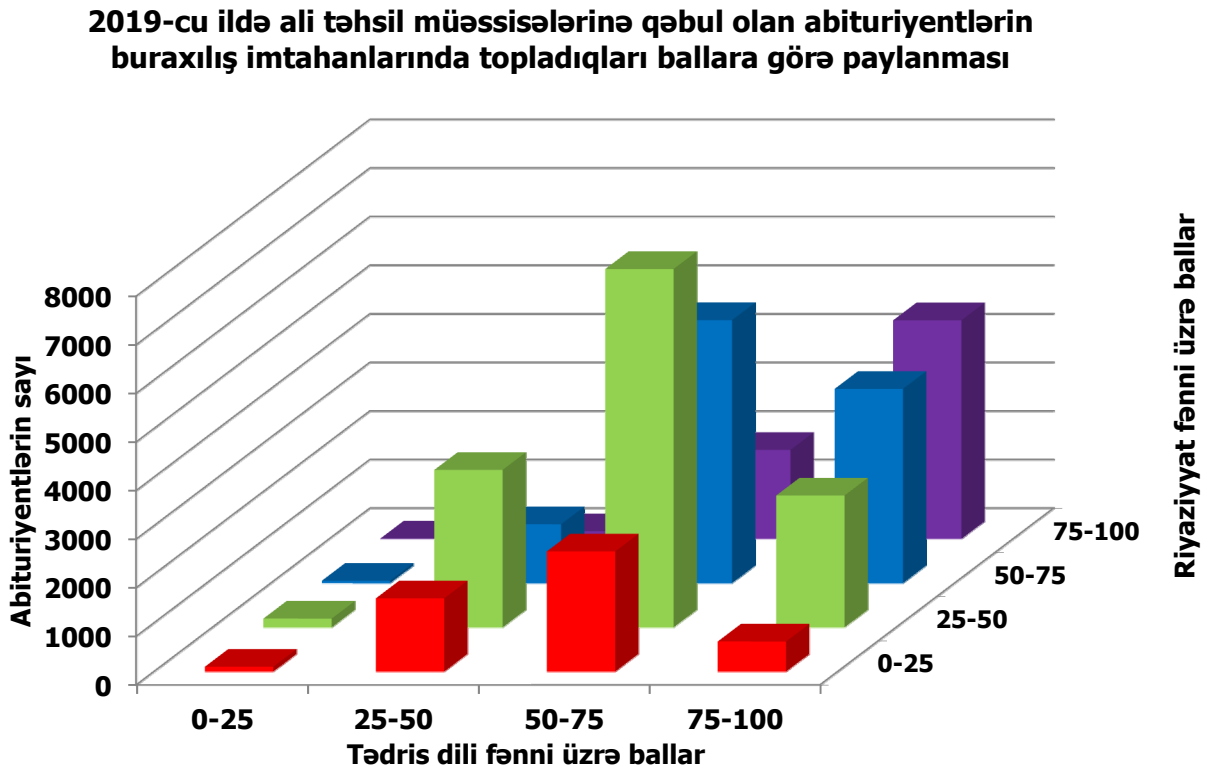

Şəkil 5.9

2019-cu ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyent seçməsinin tərkibi

Cədvəl 5.35

Oğlan	Qız	Şəhər	Kənd
49%	51%	46%	54%

Şəkillərdən göründüyü kimi, ali məktəblərə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizə verən abituriyentlərin buraxılış imtahanlarında topladıqları ballar, əsasən, 25-50, 50-75 və qismən 75-100 intervallarındadırsa, qəbul olanların böyük əksəriyyəti 50-75 və 75-100 intervallarında bal toplayanlardır. Bütün bunlar buraxılış və qəbul imtahanlarında qiymətləndirmənin obyektiv aparıldığını və imtahanlarda istifadə olunan test tapşırıqlarının etibarlılığı və validliyini bir daha təsdiq edir.

DİM əvvəlki illərin qəbul imtahanlarının statistik nəticələrinin təhlili əsasında 2019-cu ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün ərizə verən, lakin qəbul olmayan kontingentin sonrakı 5 ildə neçə faizinin ali təhsil müəssisələrinə qəbul olacağını proqnozlaşdırmışdır. Bu proqnoza əsasən həmin kontingentin təxminən 6%-nin sonrakı 5 il ərzində ali təhsil müəssisələrinə qəbul olacağı ehtimal olunur.

Yuxarıda sadalananları ümumiləşdirərək qeyd etmək olar ki, 2008-ci ildə 1-ci sinfə daxil olan 120005 şagirdin 54%-i əmək bazarına heç bir peşə və ixtisas üzrə təhsil almadan çıxacaqdır. (2024-cü ilə olan proqnoz 5.10 saylı şəkildəki diaqramda təqdim olunmuşdur).

2008-ci ildə I sinfə daxil olan şagirdlərin təhsil pillələri üzrə paylanması

(2024-cü ilə olan proqnoz)

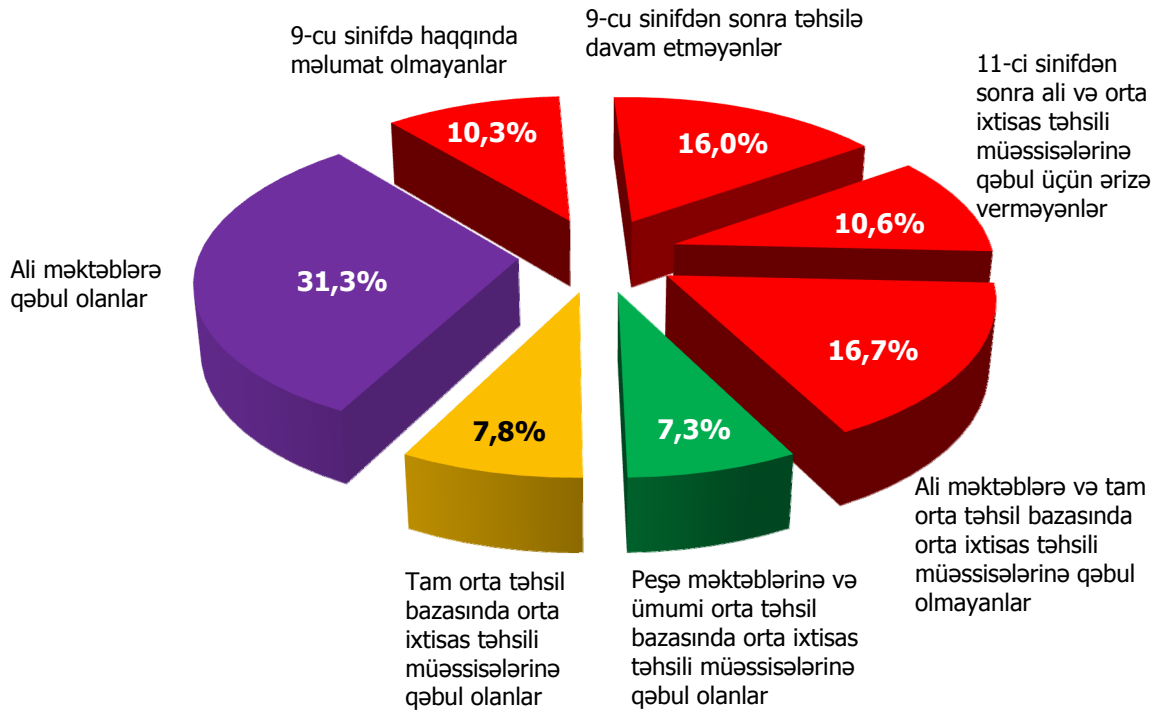

Şəkil 5.10

Aşağıda 2017-ci ildə 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanlarında tədris dili və riyaziyyat fənlərindən 0-25, 25-50, 50-75 və 75-100 inervallarında bal toplayan şagirdlərin 2019-cu ildə 11-ci sinif üzrə buraxılış imtahanlarında həmin fənlərdən topladıqları balların paylanması diaqramları təqdim olunmuşdur. (bax: şəkillər 5.11 və 5.12). Göründüyü kimi, şagirdlər 11-ci sinfin buraxılış imtahanlarında da 9-cu sinfin buraxılış imtahanlarındakı səviyyəyə uyğun bilik nümayiş etdirmişlər. Məsələn, 2017-ci ildə tədris dili fənnindən 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanında 0-25 intervalında bal toplayan şagirdlərin 87.9%-i 2019-cu ildə 11-ci sinif üzrə buraxılış imtahanında da 0-25 intervalında bal toplamışdır (bax: şəkil 5.11). 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanında 75-100 intervalında bal toplayan şagirdlərin 59.3%-i 11-ci sinif üzrə buraxılış imtahanında da 75-100 intervalında bal toplamışdılar. Qeyd edək ki, 2017-ci ildə 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanında həmin şagirdlərin tədris dili fənni üzrə 15%-i 0-25, 31%-i 25-50, 35%-i 50-75, 19%-i 75-100, riyaziyyat fənni üzrə 30%-i 0-25, 32%-i 25-50, 27%-i 50-75, 12%-i 75-100 intervallarında bal toplamışdılar.

2017-ci ildə 9-cu sinif üzrə və 2019-cu ildə 11-ci sinif üzrə buraxılış imtahanlarında iştirak edən eyni şagirdlərin imtahandan aldıqları qiymətlərin paylanması

TƏDRİS DİLİ fənni üzrə

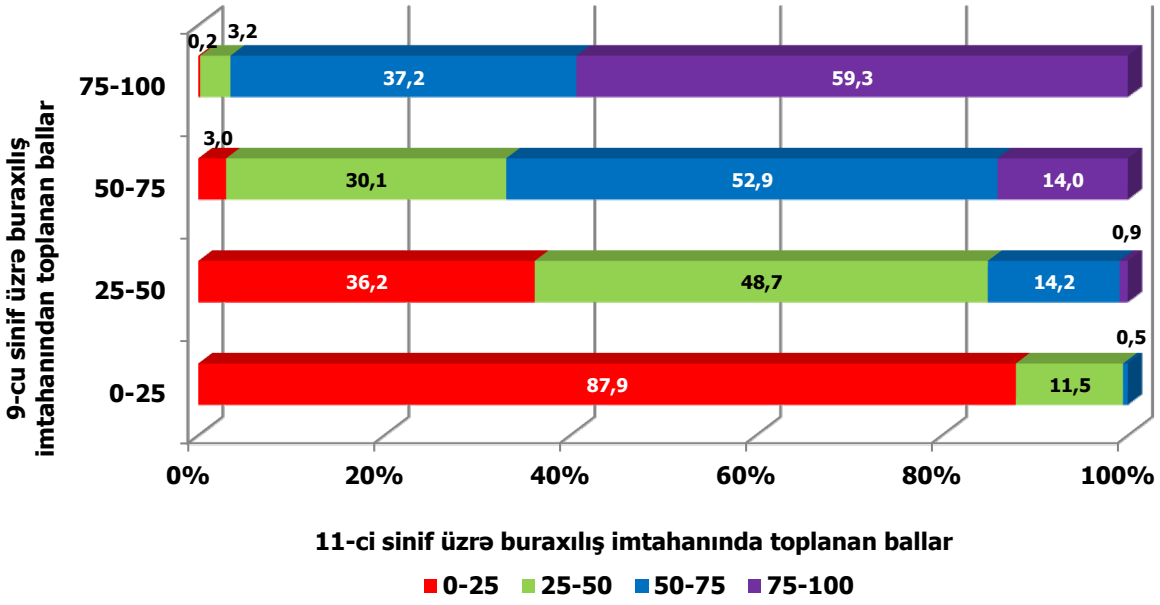

Şəkil 5.11

RİYAZİYYAT fənni üzrə

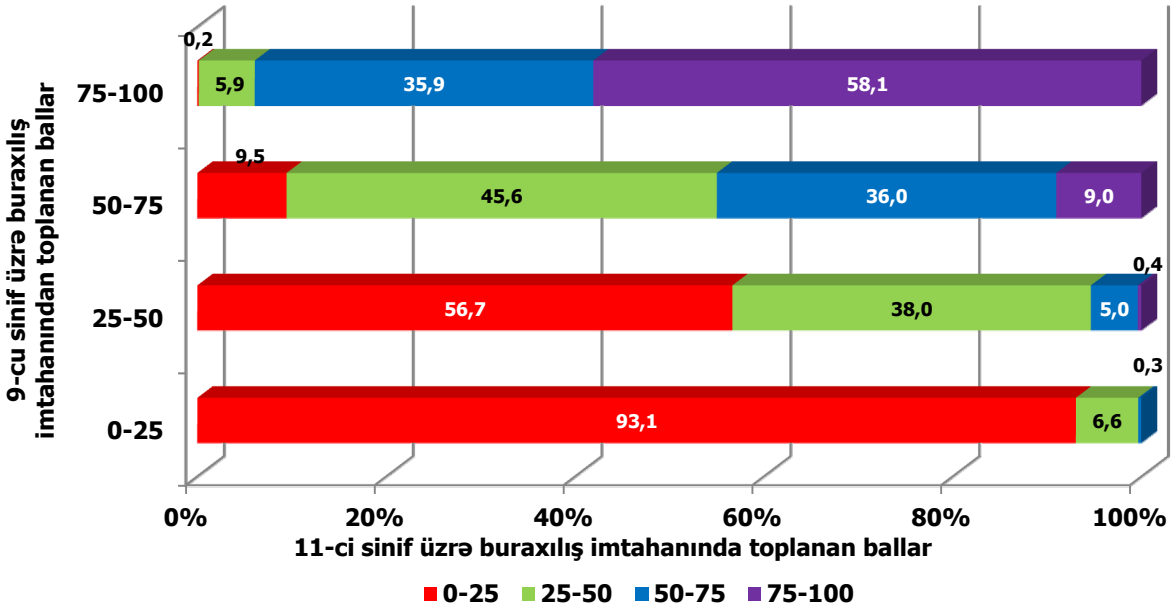

Şəkil 5.12

6. ELMİ-STATİSTİK TƏHLİLƏ ƏLAVƏLƏR

Jurnaldakı təhlil materiallarına əlavə kimi təqdim etdiyimiz aşağıdakı cədvəl və diaqramlar həmin materiallardakı bəzi mövzular barədə ətraflı məlumat almağa, daha geniş və sərbəst araşdırmalar aparmağa imkan verir.

Cədvəl 6.1

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ (DÖVLƏT VƏ ÖZƏL) QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (I mərhələdən sonra)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	15191	10455 (6596)	1049 (598)	11504 (7194)	75.73
II	14100	8731 (2781)	875 (199)	9606 (2980)	68.13
III	11260	10208 (3559)	887 (156)	11095 (3715)	98.53
IV	3707	3062 (1919)	220 (90)	3282 (2009)	88.54
V	3507	2686 (1202)	408 (195)	3094 (1397)	88.22
CƏMİ	**47765**	**35142 (16057)**	**3439 (1238)**	**38581 (17295)**	**80.77**
	Subbakalavrlar				
I	15191	1184 (370)	76 (34)	1260 (404)	8.29
II	14100	1887 (112)	146 (1)	2033 (113)	14.42
III	11260	0 (0)	34 (0)	34 (0)	0.30
IV	3707	100 (40)	35 (18)	135 (58)	3.64
V	3507	78 (10)	2 (1)	80 (11)	2.28
CƏMİ	**47765**	**3249 (532)**	**293 (54)**	**3542 (586)**	**7.42**
	Bütövlükdə				
I	15191	11639 (6966)	1125 (632)	12764 (7598)	84.02
II	14100	10618 (2893)	1021 (200)	11639 (3093)	82.55
III	11260	10208 (3559)	921 (156)	11129 (3715)	98.84
IV	3707	3162 (1959)	255 (108)	3417 (2067)	92.18
V	3507	2764 (1212)	410 (196)	3174 (1408)	90.50
CƏMİ	**47765**	**38391 (16589)**	**3732 (1292)**	**42123 (17881)**	**88.19**

Cədvəl 6.2

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ (DÖVLƏT VƏ ÖZƏL) QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (II mərhələdən sonra)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	15191	10325 (6539)	1002 (583)	11327 (7122)	74.56
II	14100	8750 (2763)	859 (196)	9609 (2959)	68.15
III	11260	10104 (3549)	873 (152)	10977 (3701)	97.49
IV	3707	2953 (1879)	200 (84)	3153 (1963)	85.06
V	3507	2708 (1202)	404 (194)	3112 (1396)	88.74
CƏMİ	**47765**	**34840 (15932)**	**3338 (1209)**	**38178 (17141)**	**79.93**
	Subbakalavrlar				
I	15191	934 (385)	65 (32)	999 (417)	6.58
II	14100	2177 (100)	130 (1)	2307 (101)	16.36
III	11260	3 (0)	24 (0)	27 (0)	0.24
IV	3707	64 (34)	31 (18)	95 (52)	2.56
V	3507	86 (10)	1 (1)	87 (11)	2.48
CƏMİ	**47765**	**3264 (529)**	**251 (52)**	**3515 (581)**	**7.36**
	Bütövlükdə				
I	15191	11259 (6924)	1067 (615)	12326 (7539)	81.14
II	14100	10927 (2863)	989 (197)	11916 (3060)	84.51
III	11260	10107 (3549)	897 (152)	11004 (3701)	97.73
IV	3707	3017 (1913)	231 (102)	3248 (2015)	87.62
V	3507	2794 (1212)	405 (195)	3199 (1407)	91.22
CƏMİ	**47765**	**38104 (16461)**	**3589 (1261)**	**41693 (17722)**	**87.29**

Cədvəl 6.3

DÖVLƏT ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (I mərhələdən sonra)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	14241	9843 (6470)	971 (593)	10814 (7063)	75.94
II	10340	7654 (2678)	773 (188)	8427 (2866)	81.50
III	9043	8023 (3337)	859 (151)	8882 (3488)	98.22
IV	3247	2737 (1863)	209 (88)	2946 (1951)	90.73
V	3382	2626 (1201)	380 (195)	3006 (1396)	88.88
CƏMİ	**40253**	**30883 (15549)**	**3192 (1215)**	**34075 (16764)**	**84.65**

Cədvəl 6.3 (ardı)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Subbakalavrlar				
I	14241	1038 (333)	74 (34)	1112 (367)	7.81
II	10340	766 (78)	46 (1)	812 (79)	7.85
III	9043	0 (0)	34 (0)	34 (0)	0.38
IV	3247	58 (33)	35 (18)	93 (51)	2.86
V	3382	78 (10)	2 (1)	80 (11)	2.37
CƏMİ	**40253**	**1940 (454)**	**191 (54)**	**2131 (508)**	**5.29**
	Bütövlükdə				
I	14241	10881 (6803)	1045 (627)	11926 (7430)	83.74
II	10340	8420 (2756)	819 (189)	9239 (2945)	89.35
III	9043	8023 (3337)	893 (151)	8916 (3488)	98.60
IV	3247	2795 (1896)	244 (106)	3039 (2002)	93.59
V	3382	2704 (1211)	382 (196)	3086 (1407)	91.25
CƏMİ	**40253**	**32823 (16003)**	**3383 (1269)**	**36206 (17272)**	**89.95**

Cədvəl 6.4

DÖVLƏT ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (II mərhələdən sonra)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	14241	9718 (6414)	934 (578)	10652 (6992)	74.80
II	10340	7622 (2660)	756 (185)	8378 (2845)	81.03
III	9043	7952 (3330)	844 (147)	8796 (3477)	97.27
IV	3247	2654 (1822)	194 (82)	2848 (1904)	87.71
V	3382	2616 (1201)	377 (194)	2993 (1395)	88.50
CƏMİ	**40253**	**30562 (15427)**	**3105 (1186)**	**33667 (16613)**	**83.64**
	Subbakalavrlar				
I	14241	842 (345)	65 (32)	907 (377)	6.37
II	10340	912 (68)	54 (1)	966 (69)	9.34
III	9043	2 (0)	24 (0)	26 (0)	0.29
IV	3247	38 (27)	31 (18)	69 (45)	2.13
V	3382	85 (10)	1 (1)	86 (11)	2.54
CƏMİ	**40253**	**1879 (450)**	**175 (52)**	**2054 (502)**	**5.10**
	Bütövlükdə				
I	14241	10560 (6759)	999 (610)	11559 (7369)	81.17
II	10340	8534 (2728)	810 (186)	9344 (2914)	90.37
III	9043	7954 (3330)	868 (147)	8822 (3477)	97.56
IV	3247	2692 (1849)	225 (100)	2917 (1949)	89.84
V	3382	2701 (1211)	378 (195)	3079 (1406)	91.04
CƏMİ	**40253**	**32441 (15877)**	**3280 (1238)**	**35721 (17115)**	**88.74**

Cədvəl 6.5

ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (I mərhələdən sonra)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	950	612 (126)	78 (5)	690 (131)	72.63
II	3760	1077 (103)	102 (11)	1179 (114)	31.36
III	2217	2185 (222)	28 (5)	2213 (227)	99.82
IV	460	325 (56)	11 (2)	336 (58)	73.04
V	125	60 (1)	28 (0)	88 (1)	70.40
CƏMİ	**7512**	**4259 (508)**	**247 (23)**	**4506 (531)**	**59.98**
	Subbakalavrlar				
I	950	146 (37)	2 (0)	148 (37)	15.58
II	3760	1121 (34)	100 (0)	1221 (34)	32.47
III	2217	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
IV	460	42 (7)	0 (0)	42 (7)	9.13
V	125	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
CƏMİ	**7512**	**1309 (78)**	**102 (0)**	**1411 (78)**	**18.78**
	Bütövlükdə				
I	950	758 (163)	80 (5)	838 (168)	88.21
II	3760	2198 (137)	202 (11)	2400 (148)	63.83
III	2217	2185 (222)	28 (5)	2213 (227)	99.82
IV	460	367 (63)	11 (2)	378 (65)	82.17
V	125	60 (1)	28 (0)	88 (1)	70.40
CƏMİ	**7512**	**5568 (586)**	**349 (23)**	**5917 (609)**	**78.77**

Cədvəl 6.6

ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (II mərhələdən sonra)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	950	607 (125)	68 (5)	675 (130)	71.05
II	3760	1128 (103)	103 (11)	1231 (114)	32.74
III	2217	2152 (219)	29 (5)	2181 (224)	98.38
IV	460	299 (57)	6 (2)	305 (59)	66.30
V	125	92 (1)	27 (0)	119 (1)	95.20
CƏMİ	**7512**	**4278 (505)**	**233 (23)**	**4511 (528)**	**60.05**

Cədvəl 6.6 (ardı)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Subbakalavrlar				
I	950	92 (40)	0 (0)	92 (40)	9.68
II	3760	1265 (32)	76 (0)	1341 (32)	35.66
III	2217	1 (0)	0 (0)	1 (0)	0.05
IV	460	26 (7)	0 (0)	26 (7)	5.65
V	125	1 (0)	0 (0)	1 (0)	0.80
CƏMİ	**7512**	**1385 (79)**	**76 (0)**	**1461 (79)**	**19.45**
	Bütövlükdə				
I	950	699 (165)	68 (5)	767 (170)	80.74
II	3760	2393 (135)	179 (11)	2572 (146)	68.40
III	2217	2153 (219)	29 (5)	2182 (224)	98.42
IV	460	325 (64)	6 (2)	331 (66)	71.96
V	125	93 (1)	27 (0)	120 (1)	96.00
CƏMİ	**7512**	**5663 (584)**	**309 (23)**	**5972 (607)**	**79.50**

Cədvəl 6.7

AYRI-AYRI ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ (DÖVLƏT VƏ ÖZƏL) QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (I mərhələdən sonra)

a) abituriyentlər

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	6311	5041 (2932)	594 (165)	5635 (3097)	89.29
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3059	2353 (1783)	349 (244)	2702 (2027)	88.33
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2070	1259 (657)	78 (40)	1337 (697)	64.59
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1975	1290 (580)	116 (83)	1406 (663)	71.19
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	785	661 (624)	90 (36)	751 (660)	95.67
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3333	3022 (1590)	149 (16)	3171 (1606)	95.14
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	3728	2841 (1396)	511 (137)	3352 (1533)	89.91
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1604	1294 (717)	223 (51)	1517 (768)	94.58
9	Bakı Slavyan Universiteti	1110	749 (115)	218 (16)	967 (131)	87.12
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	1283	939 (469)	34 (19)	973 (488)	75.84
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	406	226 (215)	177 (61)	403 (276)	99.26

Cədvəl 6.7 (ardı)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
12	"ADA" Universiteti	437	388 (0)	49 (0)	437 (0)	100.00
13	Bakı Musiqi Akademiyası	174	107 (103)	29 (27)	136 (130)	78.16
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	192	93 (76)	4 (4)	97 (80)	50.52
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	625	556 (281)	36 (23)	592 (304)	94.72
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	355	293 (182)	52 (34)	345 (216)	97.18
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	515	477 (237)	25 (20)	502 (257)	97.48
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	127	29 (22)	3 (3)	32 (25)	25.20
19	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	1407	1223 (530)	137 (76)	1360 (606)	96.66
20	Milli Aviasiya Akademiyası	450	323 (197)	85 (59)	408 (256)	90.67
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	300	219 (176)	15 (5)	234 (181)	78.00
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	185	174 (138)	11 (7)	185 (145)	100.00
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	110	110 (50)	0 (0)	110 (50)	100.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1164	977 (386)	0 (0)	977 (386)	83.93
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	370	315 (53)	0 (0)	315 (53)	85.14
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	1485	1093 (851)	132 (81)	1225 (932)	82.49
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1698	1440 (488)	13 (0)	1453 (488)	85.57
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	980	494 (37)	60 (7)	554 (44)	56.53
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1850	1326 (224)	2 (1)	1328 (225)	71.78
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	770	528 (111)	0 (0)	528 (111)	68.57
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1395	1043 (329)	0 (0)	1043 (329)	74.77
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1240	635 (7)	2 (0)	637 (7)	51.37
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	72	72 (72)	0 (0)	72 (72)	100.00
34	"Azərbaycan" Universiteti	640	322 (28)	12 (0)	334 (28)	52.19
35	Qərbi Kaspi Universiteti (əvvəlki Qərb Universiteti)	1065	529 (50)	143 (11)	672 (61)	63.10
36	Xəzər Universiteti	780	540 (262)	28 (10)	568 (272)	72.82
37	Bakı Avrasiya Universiteti	995	495 (7)	18 (0)	513 (7)	51.56
38	Bakı Qızlar Universiteti	440	382 (15)	0 (0)	382 (15)	86.82
39	"Odlar Yurdu" Universiteti	960	591 (27)	36 (2)	627 (29)	65.31
40	Bakı Biznes Universiteti	620	291 (17)	8 (0)	299 (17)	48.23
41	"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	440	291 (7)	0 (0)	291 (7)	66.14
42	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	260	111 (16)	0 (0)	111 (16)	42.69

b) subbakalavrlar

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	6311	113 (25)	52 (18)	165 (43)	2.61
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3059	61 (25)	8 (4)	69 (29)	2.26
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2070	182 (88)	40 (25)	222 (113)	10.72
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1975	138 (61)	0 (0)	138 (61)	6.99
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	785	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3333	19 (0)	6 (0)	25 (0)	0.75
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	3728	240 (30)	44 (2)	284 (32)	7.62
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1604	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
9	Bakı Slavyan Universiteti	1110	0 (0)	30 (0)	30 (0)	2.70
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	1283	39 (5)	0 (0)	39 (5)	3.04
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	406	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
12	"ADA" Universiteti	437	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
13	Bakı Musiqi Akademiyası	174	4 (1)	1 (1)	5 (2)	2.87
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	192	48 (5)	1 (0)	49 (5)	25.52
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	625	7 (1)	0 (0)	7 (1)	1.12
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	355	2 (2)	0 (0)	2 (2)	0.56
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	515	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	127	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
19	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	1407	35 (22)	1 (1)	36 (23)	2.56
20	Milli Aviasiya Akademiyası	450	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	300	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	185	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	110	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1164	63 (18)	0 (0)	63 (18)	5.41
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	370	31 (0)	0 (0)	31 (0)	8.38
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	1485	99 (12)	1 (0)	100 (12)	6.73
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1698	113 (3)	0 (0)	113 (3)	6.65
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	980	177 (48)	7 (3)	184 (51)	18.78
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1850	286 (53)	0 (0)	286 (53)	15.46
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	770	100 (13)	0 (0)	100 (13)	12.99
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1395	183 (42)	0 (0)	183 (42)	13.12
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1240	297 (23)	7 (0)	304 (23)	24.52
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	72	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
34	"Azərbaycan" Universiteti	640	119 (8)	16 (0)	135 (8)	21.09
35	Qərbi Kaspi Universiteti (əvvəlki Qərb Universiteti)	1065	155 (12)	24 (0)	179 (12)	16.81
36	Xəzər Universiteti	780	35 (6)	9 (0)	44 (6)	5.64
37	Bakı Avrasiya Universiteti	995	182 (6)	0 (0)	182 (6)	18.29
38	Bakı Qızlar Universiteti	440	18 (0)	0 (0)	18 (0)	4.09
39	"Odlar Yurdu" Universiteti	960	186 (23)	20 (0)	206 (23)	21.46
40	Bakı Biznes Universiteti	620	169 (0)	14 (0)	183 (0)	29.52
41	"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	440	43 (0)	0 (0)	43 (0)	9.77
42	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	260	105 (0)	12 (0)	117 (0)	45.00

c) bütövlükdə

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	6311	5154 (2957)	646 (183)	5800 (3140)	91.90
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3059	2414 (1808)	357 (248)	2771 (2056)	90.59
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2070	1441 (745)	118 (65)	1559 (810)	75.31
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1975	1428 (641)	116 (83)	1544 (724)	78.18
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	785	661 (624)	90 (36)	751 (660)	95.67
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3333	3041 (1590)	155 (16)	3196 (1606)	95.89
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	3728	3081 (1426)	555 (139)	3636 (1565)	97.53
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1604	1294 (717)	223 (51)	1517 (768)	94.58
9	Bakı Slavyan Universiteti	1110	749 (115)	248 (16)	997 (131)	89.82
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	1283	978 (474)	34 (19)	1012 (493)	78.88
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	406	226 (215)	177 (61)	403 (276)	99.26
12	"ADA" Universiteti	437	388 (0)	49 (0)	437 (0)	100.00
13	Bakı Musiqi Akademiyası	174	111 (104)	30 (28)	141 (132)	81.03
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	192	141 (81)	5 (4)	146 (85)	76.04
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	625	563 (282)	36 (23)	599 (305)	95.84
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	355	295 (184)	52 (34)	347 (218)	97.75
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	515	477 (237)	25 (20)	502 (257)	97.48
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	127	29 (22)	3 (3)	32 (25)	25.20
19	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	1407	1258 (552)	138 (77)	1396 (629)	99.22
20	Milli Aviasiya Akademiyası	450	323 (197)	85 (59)	408 (256)	90.67
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	300	219 (176)	15 (5)	234 (181)	78.00
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	185	174 (138)	11 (7)	185 (145)	100.00
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	110	110 (50)	0 (0)	110 (50)	100.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1164	1040 (404)	0 (0)	1040 (404)	89.35
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	370	346 (53)	0 (0)	346 (53)	93.51
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	1485	1192 (863)	133 (81)	1325 (944)	89.23
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1698	1553 (491)	13 (0)	1566 (491)	92.23
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	980	671 (85)	67 (10)	738 (95)	75.31
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1850	1612 (277)	2 (1)	1614 (278)	87.24
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	770	628 (124)	0 (0)	628 (124)	81.56
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1395	1226 (371)	0 (0)	1226 (371)	87.89
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1240	932 (30)	9 (0)	941 (30)	75.89
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	72	72 (72)	0 (0)	72 (72)	100.00
34	"Azərbaycan" Universiteti	640	441 (36)	28 (0)	469 (36)	73.28
35	Qərbi Kaspi Universiteti (əvvəlki Qərb Universiteti)	1065	684 (62)	167 (11)	851 (73)	79.91
36	Xəzər Universiteti	780	575 (268)	37 (10)	612 (278)	78.46
37	Bakı Avrasiya Universiteti	995	677 (13)	18 (0)	695 (13)	69.85
38	Bakı Qızlar Universiteti	440	400 (15)	0 (0)	400 (15)	90.91
39	"Odlar Yurdu" Universiteti	960	777 (50)	56 (2)	833 (52)	86.77
40	Bakı Biznes Universiteti	620	460 (17)	22 (0)	482 (17)	77.74
41	"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	440	334 (7)	0 (0)	334 (7)	75.91
42	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	260	216 (16)	12 (0)	228 (16)	87.69

Cədvəl 6.8

AYRI-AYRI ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ (DÖVLƏT VƏ ÖZƏL) QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (II mərhələdən sonra)

a) abituriyentlər

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	6311	4984 (2906)	577 (161)	5561 (3067)	88.12
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3059	2327 (1765)	335 (235)	2662 (2000)	87.02
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2070	1238 (647)	73 (40)	1311 (687)	63.33
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1975	1282 (580)	112 (82)	1394 (662)	70.58
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	785	646 (610)	83 (34)	729 (644)	92.87
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3333	2982 (1587)	144 (16)	3126 (1603)	93.79
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	3728	2804 (1385)	498 (135)	3302 (1520)	88.57
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1604	1299 (714)	223 (51)	1522 (765)	94.89
9	Bakı Slavyan Universiteti	1110	747 (115)	216 (16)	963 (131)	86.76
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	1283	930 (465)	32 (19)	962 (484)	74.98
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	406	224 (213)	170 (57)	394 (270)	97.04
12	"ADA" Universiteti	437	378 (0)	48 (0)	426 (0)	97.48
13	Bakı Musiqi Akademiyası	174	107 (103)	29 (27)	136 (130)	78.16
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	192	93 (76)	4 (4)	97 (80)	50.52
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	625	552 (281)	36 (23)	588 (304)	94.08
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	355	287 (182)	50 (34)	337 (216)	94.93
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	515	477 (236)	25 (20)	502 (256)	97.48
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	127	29 (22)	3 (3)	32 (25)	25.20
19	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	1407	1222 (526)	135 (75)	1357 (601)	96.45
20	Milli Aviasiya Akademiyası	450	323 (196)	93 (59)	416 (255)	92.44
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	300	219 (176)	15 (5)	234 (181)	78.00
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	185	165 (132)	11 (7)	176 (139)	95.14
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	110	110 (50)	0 (0)	110 (50)	100.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1164	966 (380)	0 (0)	966 (380)	82.99
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	370	315 (53)	0 (0)	315 (53)	85.14
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	1485	1088 (847)	123 (75)	1211 (922)	81.55
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1698	1431 (488)	15 (0)	1446 (488)	85.16
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	980	495 (37)	53 (7)	548 (44)	55.92
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1850	1304 (223)	2 (1)	1306 (224)	70.59
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	770	522 (111)	0 (0)	522 (111)	67.79
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1395	1016 (321)	0 (0)	1016 (321)	72.83
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1240	616 (7)	2 (0)	618 (7)	49.84
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	72	71 (71)	0 (0)	71 (71)	98.61
34	"Azərbaycan" Universiteti	640	343 (27)	11 (0)	354 (27)	55.31
35	Qərbi Kaspi Universiteti (əvvəlki Qərb Universiteti)	1065	522 (51)	127 (11)	649 (62)	60.94
36	Xəzər Universiteti	780	526 (261)	25 (10)	551 (271)	70.64
37	Bakı Avrasiya Universiteti	995	510 (7)	21 (0)	531 (7)	53.37
38	Bakı Qızlar Universiteti	440	380 (14)	0 (0)	380 (14)	86.36
39	"Odlar Yurdu" Universiteti	960	596 (27)	39 (2)	635 (29)	66.15
40	Bakı Biznes Universiteti	620	281 (17)	8 (0)	289 (17)	46.61
41	"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	440	323 (7)	0 (0)	323 (7)	73.41
42	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	260	110 (16)	0 (0)	110 (16)	42.31

b) subbakalavrlar

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	6311	81 (25)	47 (18)	128 (43)	2.03
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3059	58 (25)	10 (4)	68 (29)	2.22
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2070	164 (89)	38 (24)	202 (113)	9.76
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1975	143 (67)	0 (0)	143 (67)	7.24
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	785	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3333	11 (0)	5 (0)	16 (0)	0.48
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	3728	223 (25)	45 (2)	268 (27)	7.19
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1604	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
9	Bakı Slavyan Universiteti	1110	0 (0)	21 (0)	21 (0)	1.89
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	1283	30 (4)	0 (0)	30 (4)	2.34
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	406	0 (0)	1 (0)	1 (0)	0.25
12	"ADA" Universiteti	437	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
13	Bakı Musiqi Akademiyası	174	5 (1)	1 (1)	6 (2)	3.45
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	192	47 (5)	0 (0)	47 (5)	24.48
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	625	8 (1)	0 (0)	8 (1)	1.28
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	355	5 (2)	0 (0)	5 (2)	1.41
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	515	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	127	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
19	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	1407	32 (18)	1 (1)	33 (19)	2.35
20	Milli Aviasiya Akademiyası	450	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	300	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	185	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	110	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1164	62 (15)	0 (0)	62 (15)	5.33
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	370	12 (0)	0 (0)	12 (0)	3.24
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	1485	99 (12)	1 (0)	100 (12)	6.73
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1698	122 (2)	0 (0)	122 (2)	7.18
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	980	244 (48)	5 (2)	249 (50)	25.41
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1850	237 (54)	0 (0)	237 (54)	12.81
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	770	129 (10)	0 (0)	129 (10)	16.75
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1395	167 (47)	0 (0)	167 (47)	11.97
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1240	323 (20)	4 (0)	327 (20)	26.37
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	72	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
34	"Azərbaycan" Universiteti	640	123 (6)	11 (0)	134 (6)	20.94
35	Qərbi Kaspi Universiteti (əvvəlki Qərb Universiteti)	1065	151 (12)	18 (0)	169 (12)	15.87
36	Xəzər Universiteti	780	19 (8)	3 (0)	22 (8)	2.82
37	Bakı Avrasiya Universiteti	995	185 (6)	0 (0)	185 (6)	18.59
38	Bakı Qızlar Universiteti	440	9 (0)	0 (0)	9 (0)	2.05
39	"Odlar Yurdu" Universiteti	960	188 (22)	18 (0)	206 (22)	21.46
40	Bakı Biznes Universiteti	620	258 (0)	14 (0)	272 (0)	43.87
41	"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	440	27 (5)	0 (0)	27 (5)	6.14
42	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	260	102 (0)	8 (0)	110 (0)	42.31

c) bütövlükdə

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Qəbul olub (o cümlədən, dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	6311	5065 (2931)	624 (179)	5689 (3110)	90.14
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3059	2385 (1790)	345 (239)	2730 (2029)	89.24
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2070	1402 (736)	111 (64)	1513 (800)	73.09
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1975	1425 (647)	112 (82)	1537 (729)	77.82
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	785	646 (610)	83 (34)	729 (644)	92.87
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3333	2993 (1587)	149 (16)	3142 (1603)	94.27
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	3728	3027 (1410)	543 (137)	3570 (1547)	95.76
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1604	1299 (714)	223 (51)	1522 (765)	94.89
9	Bakı Slavyan Universiteti	1110	747 (115)	237 (16)	984 (131)	88.65
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	1283	960 (469)	32 (19)	992 (488)	77.32
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	406	224 (213)	171 (57)	395 (270)	97.29
12	"ADA" Universiteti	437	378 (0)	48 (0)	426 (0)	97.48
13	Bakı Musiqi Akademiyası	174	112 (104)	30 (28)	142 (132)	81.61
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	192	140 (81)	4 (4)	144 (85)	75.00
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	625	560 (282)	36 (23)	596 (305)	95.36
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	355	292 (184)	50 (34)	342 (218)	96.34
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	515	477 (236)	25 (20)	502 (256)	97.48
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	127	29 (22)	3 (3)	32 (25)	25.20
19	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	1407	1254 (544)	136 (76)	1390 (620)	98.79
20	Milli Aviasiya Akademiyası	450	323 (196)	93 (59)	416 (255)	92.44
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	300	219 (176)	15 (5)	234 (181)	78.00
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	185	165 (132)	11 (7)	176 (139)	95.14
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	110	110 (50)	0 (0)	110 (50)	100.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1164	1028 (395)	0 (0)	1028 (395)	88.32
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	370	327 (53)	0 (0)	327 (53)	88.38
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	1485	1187 (859)	124 (75)	1311 (934)	88.28
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1698	1553 (490)	15 (0)	1568 (490)	92.34
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	980	739 (85)	58 (9)	797 (94)	81.33
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1850	1541 (277)	2 (1)	1543 (278)	83.41
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	770	651 (121)	0 (0)	651 (121)	84.55
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1395	1183 (368)	0 (0)	1183 (368)	84.80
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1240	939 (27)	6 (0)	945 (27)	76.21
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	72	71 (71)	0 (0)	71 (71)	98.61
34	"Azərbaycan" Universiteti	640	466 (33)	22 (0)	488 (33)	76.25
35	Qərbi Kaspi Universiteti (əvvəlki Qərb Universiteti)	1065	673 (63)	145 (11)	818 (74)	76.81
36	Xəzər Universiteti	780	545 (269)	28 (10)	573 (279)	73.46
37	Bakı Avrasiya Universiteti	995	695 (13)	21 (0)	716 (13)	71.96
38	Bakı Qızlar Universiteti	440	389 (14)	0 (0)	389 (14)	88.41
39	"Odlar Yurdu" Universiteti	960	784 (49)	57 (2)	841 (51)	87.60
40	Bakı Biznes Universiteti	620	539 (17)	22 (0)	561 (17)	90.48
41	"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	440	350 (12)	0 (0)	350 (12)	79.55
42	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	260	212 (16)	8 (0)	220 (16)	84.62

Cədvəl 6.9

AYRI-AYRI ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ (XÜSUSİ QABİLİYYƏT TƏLƏB EDƏN İXTİSASLAR İSTİSNA OLMAQLA) QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN ORTA BAL GÖSTƏRİCİLƏRİ (2010-2019-cu illər üzrə)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	Bakı Dövlət Universiteti	454.705	457.098	451.334	450.000	426.839	434.856	427.760	422.656	431.378	421.939
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	453.640	453.474	408.491	430.584	452.058	436.106	427.112	429.306	438.810	424.324
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	314.580	300.653	259.599	265.670	296.699	314.358	307.118	306.201	295.602	298.235
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	333.926	322.267	255.437	268.408	287.161	319.798	290.896	303.231	295.140	295.135
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	581.229	590.614	570.677	579.900	569.456	574.836	580.960	602.699	633.263	579.947
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	392.823	393.317	382.857	383.591	373.296	397.447	374.040	394.208	421.357	405.893
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	443.642	416.408	389.846	379.764	390.603	396.107	416.186	412.185	401.770	424.764
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	462.023	472.603	426.786	443.939	433.060	447.644	446.632	458.005	478.480	468.890
9	Naxçıvan Dövlət Universiteti	411.815	408.821	383.207	397.736	398.173	390.270	400.980	395.001	418.594	403.236
10	Bakı Slavyan Universiteti	380.898	403.921	380.114	381.782	350.899	361.583	354.930	365.068	373.150	373.866
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	620.580	610.390	548.276	609.183	601.554	606.527	604.329	595.792	565.762	519.720
12	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	351.576	349.413	332.062	347.257	296.639	316.889	305.244	334.337	350.315	356.239
13	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	441.385	432.283	425.927	389.288	365.239	353.751	335.563	382.734	386.787	360.395
14	Sumqayıt Dövlət Universiteti	342.291	340.811	291.766	272.760	275.980	288.961	297.264	300.375	312.713	321.915
15	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	301.301	299.110	233.952	228.065	232.987	259.052	261.724	263.468	265.718	239.555
16	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	272.883	271.344	214.624	191.089	199.495	230.057	241.834	232.165	214.188	209.721
17	Gəncə Dövlət Universiteti	376.097	372.829	326.419	329.050	322.859	345.573	334.014	334.635	345.472	351.945
18	Mingəçevir Dövlət Universiteti	308.860	300.890	251.485	236.139	240.338	279.294	297.745	308.241	317.195	312.007
19	Lənkəran Dövlət Universiteti	363.882	344.100	301.635	279.089	274.102	283.950	287.678	286.728	297.366	300.496
20	Milli Aviasiya Akademiyası	336.983	351.144	309.853	352.786	375.613	402.216	410.111	425.864	429.469	375.922
21	Azərbaycan Müəllimlər İnstitutu	326.592	326.870	317.079	322.804	308.199	334.604	---	---	---	---
22	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	309.169	312.609	310.387	338.023	287.327	295.780	297.578	291.953	307.771	336.616
23	"ADA" Universiteti	---	602.150	569.706	552.280	591.349	605.263	596.093	533.421	547.769	540.635
24	Bakı Ali Neft Məktəbi	---	---	631.246	656.256	668.017	675.175	666.593	678.527	678.821	649.951
25	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	---	---	---	---	578.450	596.227	570.349	576.886	555.568	553.895
26	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	---	---	---	---	---	---	247.871	228.262	236.894	294.680
27	Bakı Mühəndislik Universiteti	---	---	---	---	---	---	---	405.130	413.554	381.980
28	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	296.127	301.290	236.693	200.981	205.416	232.347	236.745	210.470	200.531	225.740
29	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	319.855	330.644	235.431	213.588	223.183	237.935	255.670	260.840	261.316	316.184
30	"Azərbaycan" Universiteti	343.983	283.572	232.557	232.819	237.227	260.902	266.973	246.116	230.304	265.881
31	Bakı "Asiya" Universiteti	283.632	289.574	268.314	274.056	233.405	---	---	---	---	---
32	Qərbi Kaspi Universiteti	315.425	296.523	250.934	231.028	219.453	241.024	245.062	251.593	266.809	260.776
33	Xəzər Universiteti	329.675	320.476	281.615	273.142	278.257	349.254	345.219	365.715	394.923	412.195
34	"Qafqaz" Universiteti	500.557	477.638	452.049	451.846	403.329	462.745	480.943	---	---	---
35	Bakı Avrasiya Universiteti	288.043	273.954	237.025	246.079	229.713	254.389	248.859	242.104	232.507	283.453
36	Bakı Qızlar Universiteti	281.377	293.276	281.443	276.532	258.216	258.727	236.326	254.388	275.189	319.413
37	"Odlar Yurdu" Universiteti	304.199	277.932	221.188	214.733	211.814	234.211	253.050	231.735	234.605	270.532
38	Bakı Biznes Universiteti	314.903	324.323	239.060	218.774	212.000	234.286	243.901	229.544	207.040	244.637
39	Azərbaycan İctimai Siyasi Universiteti	344.067	288.690	265.086	245.384	---	---	---	---	---	---
40	"Naxçıvan" Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	283.454	285.594	237.530	229.204	223.482	250.417	252.341	253.610	264.378	277.900
41	Elm və təhsil Mərkəzi "Təfəkkür" Universiteti	287.727	280.506	239.100	209.790	208.784	233.226	238.032	---	---	---

İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ TEST İMTAHANINDA TOPLANILAN BALLARIN PAYLANMA CƏDVƏLLƏRİ

Cədvəl 6.10

Bölmə: Azərbaycan Qrup: I	**Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları**							
	Riyazi gözləmə:	221.53	Moda:	70	Minimal bal:	0	Abituriyentlərin sayı:	24527
	Ortakvadratik meyil:	150.91	Mediana:	180.32	Maksimal bal:	690.5		

Bal intervalları	**Abitur. sayı (tezliklər)**	**Nisbi tezliklər, %-lə**	**Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə**	**Bal intervalları**	**Abitur. sayı (tezliklər)**	**Nisbi tezliklər, %-lə**	**Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə**	**Bal intervalları**	**Abitur. sayı (tezliklər)**	**Nisbi tezliklər, %-lə**	**Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə**
0 - 0	1	0.00	0.00	220 - 240	951	3.88	62.91	460 - 480	339	1.38	91.85
0 - 20	40	0.16	0.17	240 - 260	927	3.78	66.69	480 - 500	303	1.24	93.08
20 - 40	602	2.45	2.62	260 - 280	859	3.50	70.20	500 - 520	302	1.23	94.31
40 - 60	1694	6.91	9.53	280 - 300	763	3.11	73.31	520 - 540	268	1.09	95.41
60 - 80	1953	7.96	17.49	300 - 320	740	3.02	76.32	540 - 560	250	1.02	96.42
80 - 100	1906	7.77	25.26	320 - 340	640	2.61	78.93	560 - 580	189	0.77	97.19
100 - 120	1678	6.84	32.10	340 - 360	580	2.36	81.30	580 - 600	194	0.79	97.99
120 - 140	1519	6.19	38.30	360 - 380	569	2.32	83.62	600 - 620	180	0.73	98.72
140 - 160	1466	5.98	44.27	380 - 400	450	1.83	85.45	620 - 640	135	0.55	99.27
160 - 180	1385	5.65	49.92	400 - 420	472	1.92	87.38	640 - 660	101	0.41	99.68
180 - 200	1211	4.94	54.86	420 - 440	378	1.54	88.92	660 - 680	63	0.26	99.94
200 - 220	1025	4.18	59.04	440 - 460	379	1.55	90.46	680 - 700	15	0.06	100.00

Cədvəl 6.11

Bölmə: rus Qrup: I	**Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları**							
	Riyazi gözləmə:	249.88	Moda:	70	Minimal bal:	19.8	Abituriyentlərin sayı:	2201
	Ortakvadratik meyil:	150.48	Mediana:	222.06	Maksimal bal:	678.7		

Bal intervalları	**Abitur. sayı (tezliklər)**	**Nisbi tezliklər, %-lə**	**Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə**	**Bal intervalları**	**Abitur. sayı (tezliklər)**	**Nisbi tezliklər, %-lə**	**Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə**	**Bal intervalları**	**Abitur. sayı (tezliklər)**	**Nisbi tezliklər, %-lə**	**Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə**
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	102	4.63	54.16	460 - 480	36	1.64	90.69
0 - 20	1	0.05	0.05	240 - 260	96	4.36	58.52	480 - 500	38	1.73	92.41
20 - 40	25	1.14	1.18	260 - 280	105	4.77	63.29	500 - 520	18	0.82	93.23
40 - 60	90	4.09	5.27	280 - 300	78	3.54	66.83	520 - 540	26	1.18	94.41
60 - 80	138	6.27	11.54	300 - 320	84	3.82	70.65	540 - 560	19	0.86	95.27
80 - 100	130	5.91	17.45	320 - 340	80	3.63	74.28	560 - 580	22	1.00	96.27
100 - 120	128	5.82	23.26	340 - 360	71	3.23	77.51	580 - 600	23	1.04	97.32
120 - 140	125	5.68	28.94	360 - 380	62	2.82	80.33	600 - 620	23	1.04	98.36
140 - 160	108	4.91	33.85	380 - 400	66	3.00	83.33	620 - 640	15	0.68	99.05
160 - 180	108	4.91	38.76	400 - 420	49	2.23	85.55	640 - 660	10	0.45	99.50
180 - 200	121	5.50	44.25	420 - 440	46	2.09	87.64	660 - 680	11	0.50	100.00
200 - 220	116	5.27	49.52	440 - 460	31	1.41	89.05	680 - 700	0	0.00	100.00

Cədvəl 6.12

Bölmə: Azərbaycan Qrup: II	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
	Riyazi gözləmə:	277.70	Moda:	110	Minimal bal:	1.2	Abituriyentlərin sayı:	12700
	Ortakvadratik meyil:	159.36	Mediana:	256.27	Maksimal bal:	692.0		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	558	4.39	46.57	460 - 480	268	2.11	86.14
0 - 20	9	0.07	0.07	240 - 260	536	4.22	50.79	480 - 500	301	2.37	88.51
20 - 40	162	1.28	1.35	260 - 280	515	4.06	54.84	500 - 520	252	1.98	90.50
40 - 60	423	3.33	4.68	280 - 300	536	4.22	59.06	520 - 540	237	1.87	92.36
60 - 80	595	4.69	9.36	300 - 320	483	3.80	62.87	540 - 560	215	1.69	94.06
80 - 100	616	4.85	14.21	320 - 340	465	3.66	66.53	560 - 580	188	1.48	95.54
100 - 120	682	5.37	19.58	340 - 360	435	3.43	69.95	580 - 600	185	1.46	96.99
120 - 140	598	4.71	24.29	360 - 380	396	3.12	73.07	600 - 620	146	1.15	98.14
140 - 160	600	4.72	29.02	380 - 400	369	2.91	75.98	620 - 640	128	1.01	99.15
160 - 180	572	4.50	33.52	400 - 420	369	2.91	78.88	640 - 660	73	0.57	99.72
180 - 200	579	4.56	38.08	420 - 440	335	2.64	81.52	660 - 680	29	0.23	99.95
200 - 220	520	4.09	42.17	440 - 460	319	2.51	84.03	680 - 700	6	0.05	100.00

Cədvəl 6.13

Bölmə: rus Qrup: II	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
	Riyazi gözləmə:	270.40	Moda:	230	Minimal bal:	13.3	Abituriyentlərin sayı:	1333
	Ortakvadratik meyil:	144.92	Mediana:	246.16	Maksimal bal:	655.6		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	84	6.30	48.31	460 - 480	31	2.33	89.35
0 - 20	2	0.15	0.15	240 - 260	73	5.48	53.79	480 - 500	20	1.50	90.85
20 - 40	10	0.75	0.90	260 - 280	56	4.20	57.99	500 - 520	25	1.88	92.72
40 - 60	35	2.63	3.53	280 - 300	63	4.73	62.72	520 - 540	21	1.58	94.30
60 - 80	48	3.60	7.13	300 - 320	51	3.83	66.54	540 - 560	14	1.05	95.35
80 - 100	62	4.65	11.78	320 - 340	53	3.98	70.52	560 - 580	23	1.73	97.07
100 - 120	51	3.83	15.60	340 - 360	50	3.75	74.27	580 - 600	17	1.28	98.35
120 - 140	65	4.88	20.48	360 - 380	46	3.45	77.72	600 - 620	14	1.05	99.40
140 - 160	62	4.65	25.13	380 - 400	37	2.78	80.50	620 - 640	5	0.38	99.77
160 - 180	82	6.15	31.28	400 - 420	29	2.18	82.67	640 - 660	3	0.23	100.00
180 - 200	75	5.63	36.91	420 - 440	32	2.40	85.07	660 - 680	0	0.00	100.00
200 - 220	68	5.10	42.01	440 - 460	26	1.95	87.02	680 - 700	0	0.00	100.00

Cədvəl 6.14

Bölmə: Azərbaycan Qrup: III	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
	Riyazi gözləmə:	307.64	Moda:	310	Minimal bal:	0	Abituriyentlərin sayı:	20092
	Ortakvadratik meyil:	154.97	Mediana:	298.02	Maksimal bal:	692.5		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	1	0.00	0.00	220 - 240	851	4.24	37.20	460 - 480	586	2.92	83.60
0 - 20	12	0.06	0.06	240 - 260	899	4.47	41.67	480 - 500	576	2.87	86.47
20 - 40	150	0.75	0.81	260 - 280	871	4.34	46.01	500 - 520	491	2.44	88.91
40 - 60	415	2.07	2.88	280 - 300	890	4.43	50.44	520 - 540	498	2.48	91.39
60 - 80	625	3.11	5.99	300 - 320	926	4.61	55.05	540 - 560	459	2.28	93.67
80 - 100	709	3.53	9.52	320 - 340	807	4.02	59.06	560 - 580	373	1.86	95.53
100 - 120	735	3.66	13.17	340 - 360	777	3.87	62.93	580 - 600	312	1.55	97.08
120 - 140	722	3.59	16.77	360 - 380	770	3.83	66.76	600 - 620	265	1.32	98.40
140 - 160	788	3.92	20.69	380 - 400	738	3.67	70.44	620 - 640	174	0.87	99.27
160 - 180	817	4.07	24.76	400 - 420	701	3.49	73.92	640 - 660	97	0.48	99.75
180 - 200	782	3.89	28.65	420 - 440	677	3.37	77.29	660 - 680	41	0.20	99.96
200 - 220	867	4.32	32.96	440 - 460	681	3.39	80.68	680 - 700	9	0.04	100.00

Cədvəl 6.15

Bölmə: rus Qrup: III	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
	Riyazi gözləmə:	297.02	Moda:	230	Minimal bal:	35.5	Abituriyentlərin sayı:	1458
	Ortakvadratik meyil:	140.83	Mediana:	287.78	Maksimal bal:	634.8		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	84	5.76	38.75	460 - 480	36	2.47	88.07
0 - 20	0	0.00	0.00	240 - 260	71	4.87	43.62	480 - 500	24	1.65	89.71
20 - 40	5	0.34	0.34	260 - 280	65	4.46	48.08	500 - 520	33	2.26	91.98
40 - 60	17	1.17	1.51	280 - 300	72	4.94	53.02	520 - 540	30	2.06	94.03
60 - 80	40	2.74	4.25	300 - 320	68	4.66	57.68	540 - 560	33	2.26	96.30
80 - 100	49	3.36	7.61	320 - 340	80	5.49	63.17	560 - 580	22	1.51	97.81
100 - 120	50	3.43	11.04	340 - 360	63	4.32	67.49	580 - 600	14	0.96	98.77
120 - 140	58	3.98	15.02	360 - 380	50	3.43	70.92	600 - 620	13	0.89	99.66
140 - 160	73	5.01	20.03	380 - 400	48	3.29	74.21	620 - 640	5	0.34	100.00
160 - 180	63	4.32	24.35	400 - 420	63	4.32	78.53	640 - 660	0	0.00	100.00
180 - 200	61	4.18	28.53	420 - 440	55	3.77	82.30	660 - 680	0	0.00	100.00
200 - 220	65	4.46	32.99	440 - 460	48	3.29	85.60	680 - 700	0	0.00	100.00

Cədvəl 6.16

Bölmə: Azərbaycan Qrup: IV	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
	Riyazi gözləmə:	341.94	Moda:	190	Minimal bal:	19.6	Abituriyentlərin sayı:	4393
	Ortakvadratik meyil:	170.93	Mediana:	330.78	Maksimal bal:	694.6		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	185	4.21	32.96	460 - 480	125	2.85	74.25
0 - 20	1	0.02	0.02	240 - 260	177	4.03	36.99	480 - 500	132	3.00	77.26
20 - 40	38	0.87	0.89	260 - 280	165	3.76	40.75	500 - 520	139	3.16	80.42
40 - 60	79	1.80	2.69	280 - 300	155	3.53	44.27	520 - 540	129	2.94	83.36
60 - 80	94	2.14	4.83	300 - 320	169	3.85	48.12	540 - 560	142	3.23	86.59
80 - 100	119	2.71	7.53	320 - 340	153	3.48	51.60	560 - 580	118	2.69	89.28
100 - 120	139	3.16	10.70	340 - 360	150	3.41	55.02	580 - 600	118	2.69	91.96
120 - 140	141	3.21	13.91	360 - 380	171	3.89	58.91	600 - 620	101	2.30	94.26
140 - 160	142	3.23	17.14	380 - 400	150	3.41	62.33	620 - 640	119	2.71	96.97
160 - 180	155	3.53	20.67	400 - 420	127	2.89	65.22	640 - 660	74	1.68	98.66
180 - 200	185	4.21	24.88	420 - 440	134	3.05	68.27	660 - 680	45	1.02	99.68
200 - 220	170	3.87	28.75	440 - 460	138	3.14	71.41	680 - 700	14	0.32	100.00

Cədvəl 6.17

Bölmə: rus Qrup: IV	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
	Riyazi gözləmə:	317.56	Moda:	190	Minimal bal:	46.7	Abituriyentlərin sayı:	546
	Ortakvadratik meyil:	154.74	Mediana:	298.26	Maksimal bal:	672.9		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	22	4.03	37.55	460 - 480	20	3.66	82.60
0 - 20	0	0.00	0.00	240 - 260	24	4.40	41.94	480 - 500	12	2.20	84.80
20 - 40	0	0.00	0.00	260 - 280	23	4.21	46.15	500 - 520	12	2.20	87.00
40 - 60	3	0.55	0.55	280 - 300	23	4.21	50.37	520 - 540	9	1.65	88.64
60 - 80	6	1.10	1.65	300 - 320	30	5.49	55.86	540 - 560	18	3.30	91.94
80 - 100	12	2.20	3.85	320 - 340	20	3.66	59.52	560 - 580	7	1.28	93.22
100 - 120	28	5.13	8.97	340 - 360	15	2.75	62.27	580 - 600	12	2.20	95.42
120 - 140	28	5.13	14.10	360 - 380	10	1.83	64.10	600 - 620	11	2.01	97.44
140 - 160	20	3.66	17.77	380 - 400	21	3.85	67.95	620 - 640	7	1.28	98.72
160 - 180	24	4.40	22.16	400 - 420	19	3.48	71.43	640 - 660	4	0.73	99.45
180 - 200	39	7.14	29.30	420 - 440	21	3.85	75.27	660 - 680	3	0.55	100.00
200 - 220	23	4.21	33.52	440 - 460	20	3.66	78.94	680 - 700	0	0.00	100.00

Cədvəl 6.18

Bölmə: Azərbaycan Qrup: V	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
	Riyazi gözləmə:	96.80	Moda:	75	Minimal bal:	16.7	Abituriyentlərin sayı:	6892
	Ortakvadratik meyil:	32.94	Mediana:	88.72	Maksimal bal:	282.3		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	100 - 110	665	9.65	73.93	210 - 220	21	0.30	99.19
0 - 10	0	0.00	0.00	110 - 120	475	6.89	80.82	220 - 230	17	0.25	99.43
10 - 20	1	0.01	0.01	120 - 130	384	5.57	86.39	230 - 240	18	0.26	99.70
20 - 30	12	0.17	0.19	130 - 140	256	3.71	90.10	240 - 250	12	0.17	99.87
30 - 40	31	0.45	0.64	140 - 150	180	2.61	92.72	250 - 260	3	0.04	99.91
40 - 50	33	0.48	1.12	150 - 160	138	2.00	94.72	260 - 270	4	0.06	99.97
50 - 60	53	0.77	1.89	160 - 170	96	1.39	96.11	270 - 280	1	0.01	99.99
60 - 70	1180	17.12	19.01	170 - 180	71	1.03	97.14	280 - 290	1	0.01	100.00
70 - 80	1219	17.69	36.69	180 - 190	48	0.70	97.84	290 - 300	0	0.00	100.00
80 - 90	1052	15.26	51.96	190 - 200	46	0.67	98.51				
90 - 100	849	12.32	64.28	200 - 210	26	0.38	98.88				

Cədvəl 6.19

Bölmə: rus Qrup: V	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
	Riyazi gözləmə:	115.48	Moda:	85	Minimal bal:	40.4	Abituriyentlərin sayı:	781
	Ortakvadratik meyil:	41.43	Mediana:	106.51	Maksimal bal:	263.1		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	100 - 110	73	9.35	53.27	210 - 220	9	1.15	97.95
0 - 10	0	0.00	0.00	110 - 120	69	8.83	62.10	220 - 230	3	0.38	98.34
10 - 20	0	0.00	0.00	120 - 130	62	7.94	70.04	230 - 240	10	1.28	99.62
20 - 30	0	0.00	0.00	130 - 140	41	5.25	75.29	240 - 250	2	0.26	99.87
30 - 40	0	0.00	0.00	140 - 150	42	5.38	80.67	250 - 260	0	0.00	99.87
40 - 50	1	0.13	0.13	150 - 160	36	4.61	85.28	260 - 270	1	0.13	100.00
50 - 60	1	0.13	0.26	160 - 170	27	3.46	88.73	270 - 280	0	0.00	100.00
60 - 70	79	10.12	10.37	170 - 180	18	2.30	91.04	280 - 290	0	0.00	100.00
70 - 80	88	11.27	21.64	180 - 190	11	1.41	92.45	290 - 300	0	0.00	100.00
80 - 90	89	11.40	33.03	190 - 200	19	2.43	94.88				
90 - 100	85	10.88	43.92	200 - 210	15	1.92	96.80				

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMLARI (I-IV QRUPLAR ÜZRƏ)

AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ

OĞLAN ABİTURİYENTLƏR	QIZ ABİTURİYENTLƏR
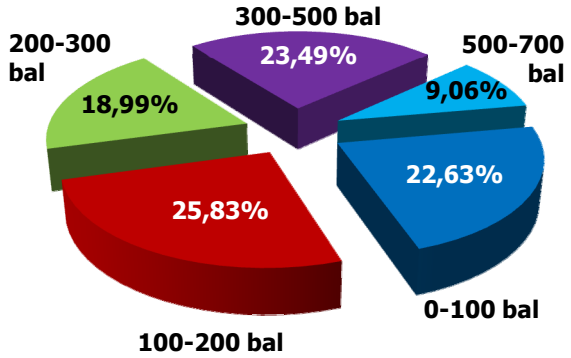	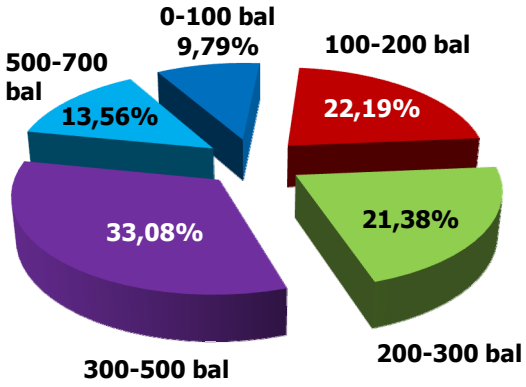
Şəkil 6.1	Şəkil 6.2

RUS BÖLMƏSİ

OĞLAN ABİTURİYENTLƏR	QIZ ABİTURİYENTLƏR
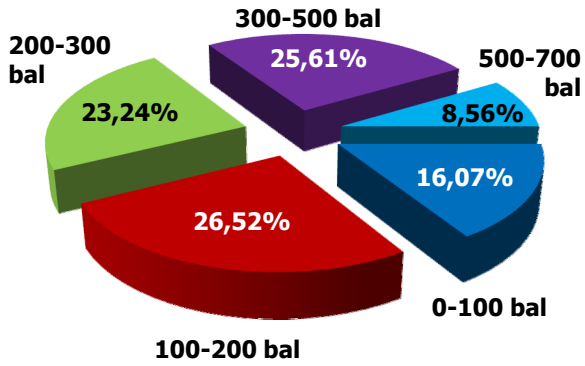	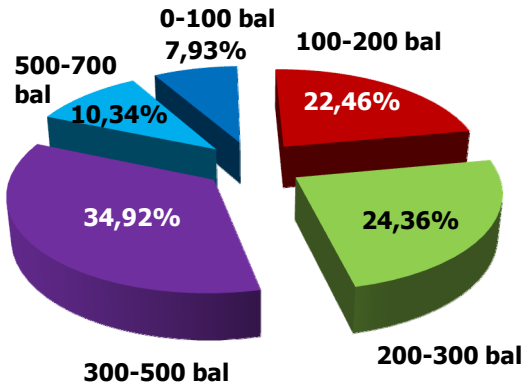
Şəkil 6.3	Şəkil 6.4

Cədvəl 6.20

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ FƏNLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

F Ə N L Ə R	Azərbaycan bölməsi			Rus bölməsi		
	Oğlanlar	Qızlar	Bütövlükdə	Oğlanlar	Qızlar	Bütövlükdə
I mərhələ üzrə						
Azərbaycan (rus) dili	46.96	58.10	52.30	45.14	52.64	48.93
Riyaziyyat	35.23	36.90	36.03	36.37	35.80	36.08
İngilis dili	34.02	42.66	38.17	51.12	57.74	54.48
Fransız dili	32.80	45.57	39.12	34.85	48.86	40.54
Alman dili	32.34	39.52	36.16	65.44	51.60	59.35
Ərəb dili	50.84	57.27	54.49	---	---	---
Fars dili	42.16	63.06	46.99	---	---	---
Rus dili	36.52	46.15	40.99	---	---	---
Orta bal (I mərhələ)	**116.45**	**138.04**	**126.80**	**132.61**	**146.13**	**139.45**
II mərhələ üzrə						
Azərbaycan (rus) dili (III qrup)	49.20	56.38	54.26	47.89	56.87	54.70
Ədəbiyyat (III qrup)	45.76	52.91	50.80	40.97	48.04	46.34
Riyaziyyat (I,II qruplar)	32.23	35.61	33.35	33.67	35.58	34.35
Fizika (I,IV qruplar)	29.73	35.47	32.01	31.65	33.50	32.41
Kimya (I,IV qruplar)	32.05	39.98	35.20	35.13	38.05	36.32
Biologiya (IV qrup)	55.70	55.20	55.33	49.57	48.38	48.70
Tarix (II,III qruplar)	42.38	44.02	43.28	34.21	35.39	34.91
Coğrafiya (II qrup)	46.84	47.89	47.16	42.34	43.83	42.94
Orta bal (II mərhələ)	**125.18**	**161.00**	**142.38**	**122.31**	**146.50**	**134.39**
Bütövlükdə						
Orta bal (I-IV qruplar)	**242.76**	**300.20**	**270.33**	**255.74**	**293.84**	**274.77**

1993-2019-CU İLLƏRDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLMUŞ OĞLAN VƏ QIZLARIN SAYININ DİNAMİKASI

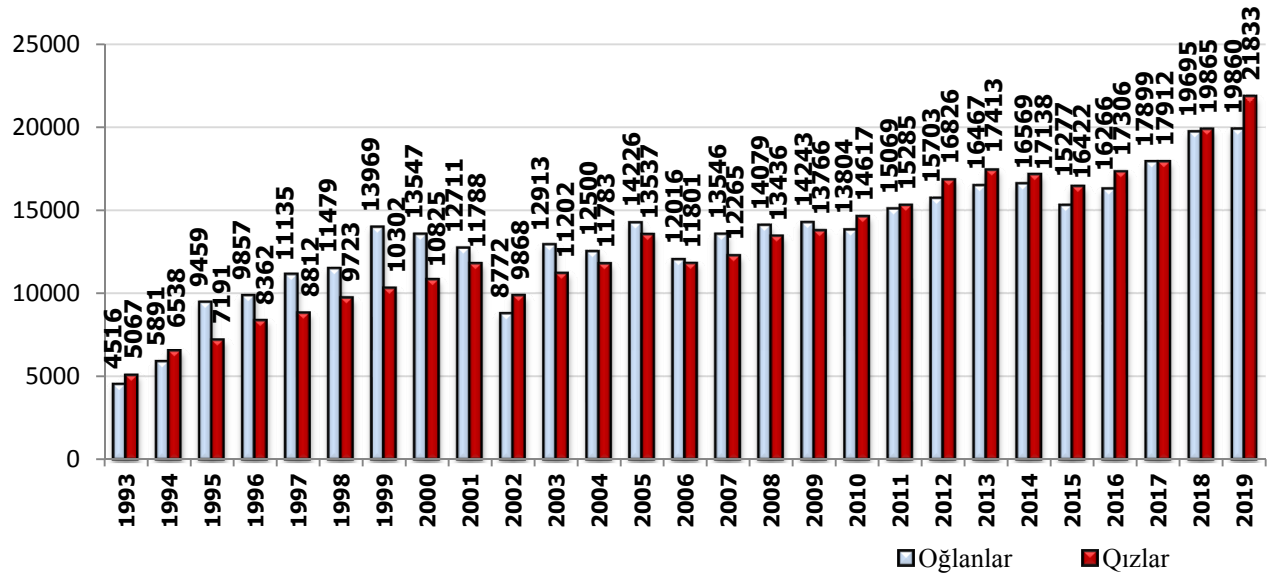

Şəkil 6.5

Cədvəl 6.21

2019-CU İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN OĞLAN VƏ QIZLARIN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ PAYLANMASI (abituriyentlərlə subbakalavrlar birlikdə)

№	OĞLANLAR				QIZLAR			
	Azərb. bölməsi		Rus bölməsi		Azərb. bölməsi		Rus bölməsi	
	Qrup	Qəbul olanların nisbi sayı	Qrup	Qəbul olanların nisbi sayı	Qrup	Qəbul olanların nisbi sayı	Qrup	Qəbul olanların nisbi sayı
1	I	36.40	I	42.33	III	38.21	III	36.40
2	II	36.12	II	32.44	I	23.24	II	23.64
3	III	13.83	V	11.90	II	21.82	I	19.63
4	V	9.66	III	10.77	IV	11.54	V	10.79
5	IV	3.99	IV	2.57	V	5.19	IV	9.54

Cədvəl 6.22

2019-CU İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN OĞLAN VƏ QIZLARIN ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ PAYLANMASI (abituriyentlərlə subbakalavrlar birlikdə)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Qəbul olanlar			
		Oğlan		Qız	
		Sayı	Faizi	Sayı	Faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	1957	34.40	3732	65.60
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	1970	72.16	760	27.84
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	1197	79.11	316	20.89
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1048	68.18	489	31.82
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	263	36.08	466	63.92
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	594	18.91	2548	81.09
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	2035	57.00	1535	43.00
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	246	16.16	1276	83.84
9	Bakı Slavyan Universiteti	199	20.22	785	79.78
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	632	63.71	360	36.29
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	178	45.06	217	54.94
12	ADA Universiteti	227	53.04	201	46.96
13	Bakı Musiqi Akademiyası	29	20.42	113	79.58
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	87	60.42	57	39.58
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	249	41.78	347	58.22
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	49	14.33	293	85.67
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	343	68.33	159	31.67
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	10	31.25	22	68.75
19	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	1246	89.64	144	10.36
20	Milli Aviasiya Akademiyası	278	66.83	138	33.17
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	234	100.00	0	0.00
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	118	67.05	58	32.95
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	83	75.45	27	24.55
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	485	47.18	543	52.82
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	60	18.35	267	81.65
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə ş.)	880	67.12	431	32.88

Cədvəl 6.22 (ardı)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Qəbul olanlar			
		Oğlan		Qız	
		Sayı	Faizi	Sayı	Faizi
27	Gəncə Dövlət Universiteti	555	35.40	1013	64.60
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti (Gəncə ş.)	559	70.14	238	29.86
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	714	46.27	829	53.73
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	303	46.54	348	53.46
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	588	49.70	595	50.30
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	493	52.17	452	47.83
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	40	56.34	31	43.66
34	Azərbaycan Universiteti	232	47.54	256	52.46
35	Qərbi Kaspi Universiteti (əvvəlki Qərb Universiteti)	380	46.45	438	53.55
36	Xəzər Universiteti	221	38.57	352	61.43
37	Bakı Avrasiya Universiteti	237	33.10	479	66.90
38	Bakı Qızlar Universiteti	0	0.00	389	100.00
39	Odlar Yurdu Universiteti	267	31.75	574	68.25
40	Bakı Biznes Universiteti	262	46.70	299	53.30
41	Naxçıvan Universiteti (Naxçıvan şəhəri)	212	60.57	138	39.43
42	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	102	46.36	118	53.64
	CƏMİ	**19860**	**47.63**	**21833**	**52.37**

2019-CU İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI (I-IV QRUPLAR ÜZRƏ)

AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ

OĞLAN ABİTURİYENTLƏR

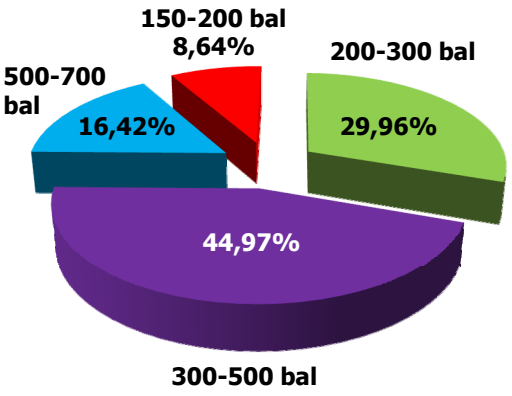

Şəkil 6.6

QIZ ABİTURİYENTLƏR

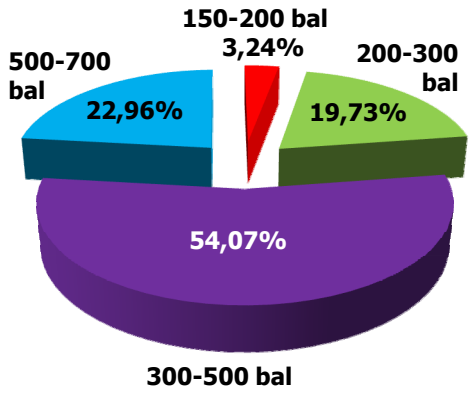

Şəkil 6.7

RUS BÖLMƏSİ

OĞLAN ABİTURİYENTLƏR	QIZ ABİTURİYENTLƏR
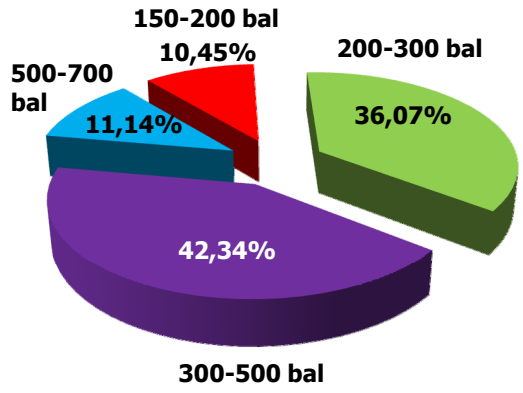	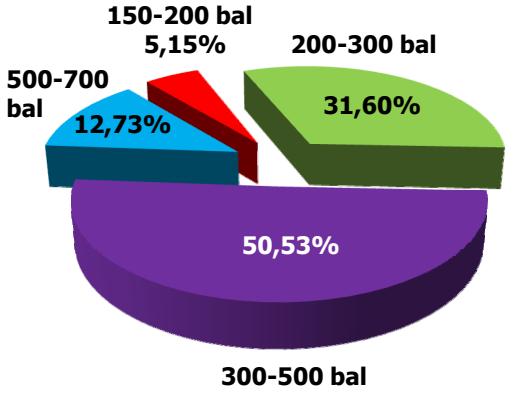
Şəkil 6.8	Şəkil 6.9

Cədvəl 6.23

2019-CU İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ FƏNLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

F Ə N L Ə R	Azərbaycan bölməsi			Rus bölməsi		
	Oğlanlar	Qızlar	Bütövlükdə	Oğlanlar	Qızlar	Bütövlükdə
I mərhələ üzrə						
Azərbaycan (rus) dili	60.32	69.26	64.90	52.17	58.18	55.35
Riyaziyyat	48.91	48.72	48.81	43.54	40.40	41.88
İngilis dili	45.60	54.40	50.12	61.44	65.96	63.84
Fransız dili	44.80	58.72	52.23	52.36	70.27	60.04
Alman dili	39.71	49.14	44.78	70.27	50.68	63.74
Ərəb dili	61.35	63.12	62.46	---	---	---
Fars dili	48.65	55.41	51.35	---	---	---
Rus dili	48.68	56.78	52.74	---	---	---
Orta bal (I mərhələ)	**155.05**	**172.63**	**164.06**	**157.17**	**164.54**	**161.07**
II mərhələ üzrə						
Azərbaycan (rus) dili (III qrup)	68.01	73.33	72.00	61.63	66.45	65.48
Ədəbiyyat (III qrup)	65.26	70.28	69.02	56.10	58.49	58.01
Riyaziyyat (I,II qruplar)	47.39	48.93	47.96	43.17	44.36	43.61
Fizika (I,IV qruplar)	46.24	48.00	47.09	40.50	39.40	40.04
Kimya (I,IV qruplar)	52.08	55.60	53.78	46.84	45.82	46.42
Biologiya (IV qrup)	68.10	63.45	64.60	56.65	50.45	51.73
Tarix (II,III qruplar)	54.87	58.26	56.75	44.50	43.69	44.01
Coğrafiya (II qrup)	58.83	57.64	58.44	52.69	52.25	52.50
Orta bal (II mərhələ)	**198.28**	**224.19**	**211.86**	**169.90**	**185.28**	**178.03**
Bütövlükdə						
Orta bal (I-IV qruplar)	**358.78**	**399.83**	**380.29**	**332.88**	**354.16**	**344.13**

I-IV QRUPLARIN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİNİN TOPLADIQLARI BALLARIN İNTERVALLAR ÜZRƏ PAYLANMA CƏDVƏLİ VƏ DİAQRAMLARI

Cədvəl 6.24

Balların intervalları	Oğlanlar	Qızlar
0-500 bal	31417	27827
500-600 bal	2232	3212
600-700 bal	883	1052
CƏMİ	**34532**	**32091**

500-600 BAL

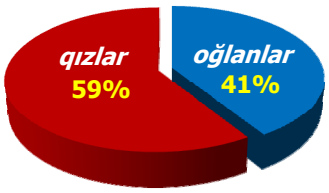

Şəkil 6.10

600-700 BAL

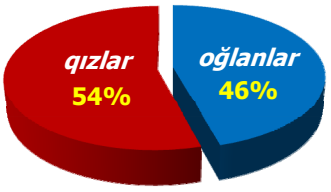

Şəkil 6.11

2019-CU İL MƏZUNLARININ PAYLANMA DİAQRAMI

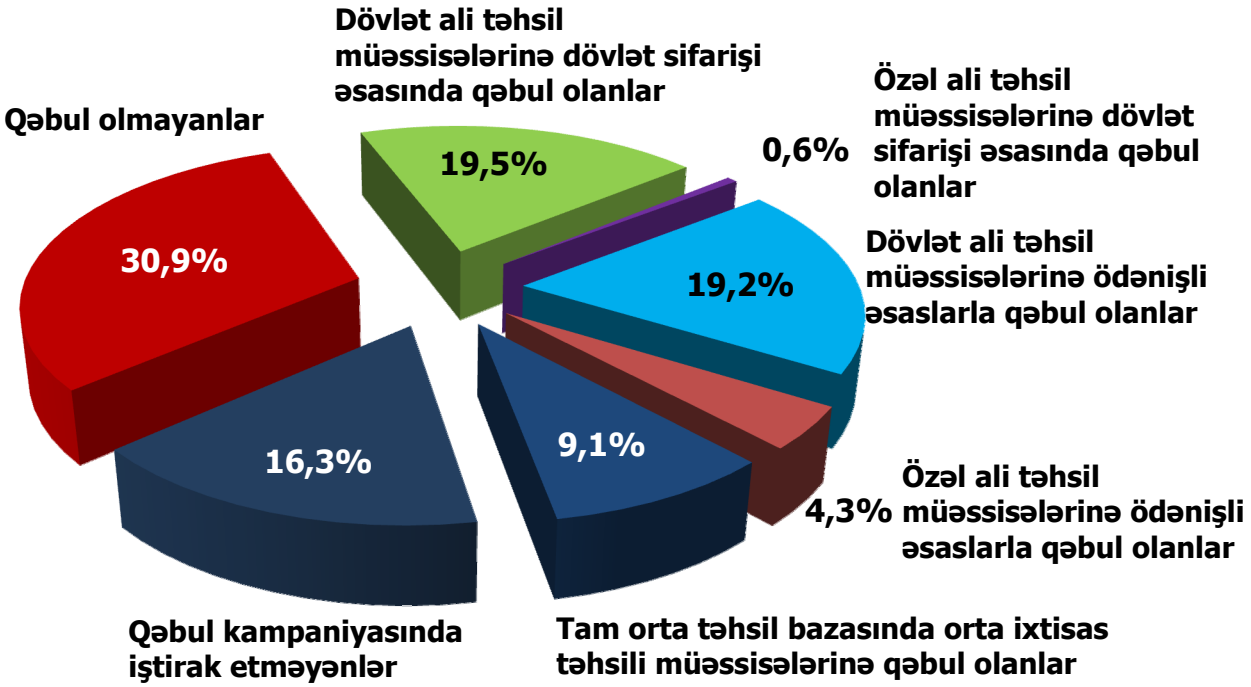

Şəkil 6.12

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN 2019-CU İL MƏZUNLARININ TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI (I-IV QRUPLAR ÜZRƏ)

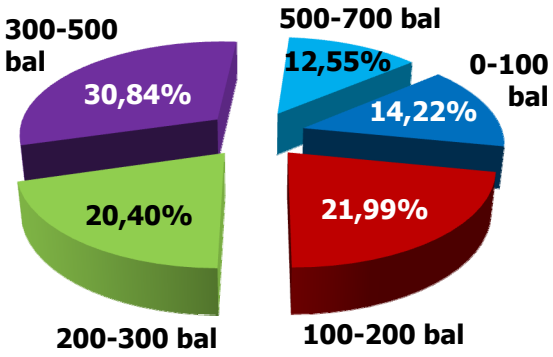

Şəkil 6.13

QƏBUL OLAN 2019-CU İL MƏZUNLARININ TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI (I-IV QRUPLAR ÜZRƏ)

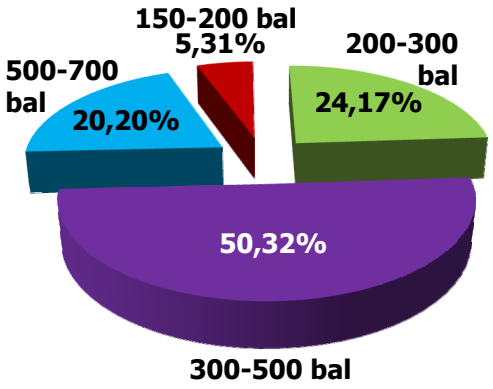

Şəkil 6.14

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN 2019-CU İL MƏZUNLARININ TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI (V QRUP ÜZRƏ)

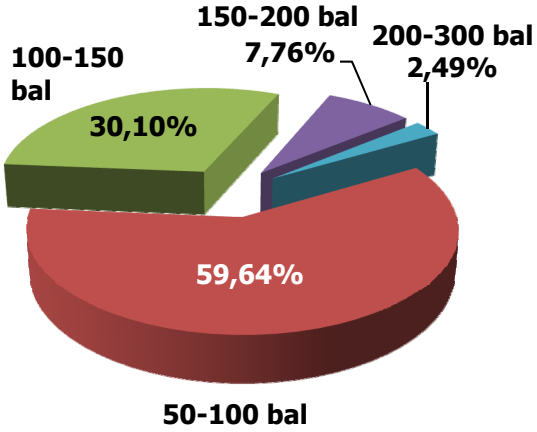

Şəkil 6.15

QƏBUL OLAN 2019-CU İL MƏZUNLARININ TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI (V QRUP ÜZRƏ)

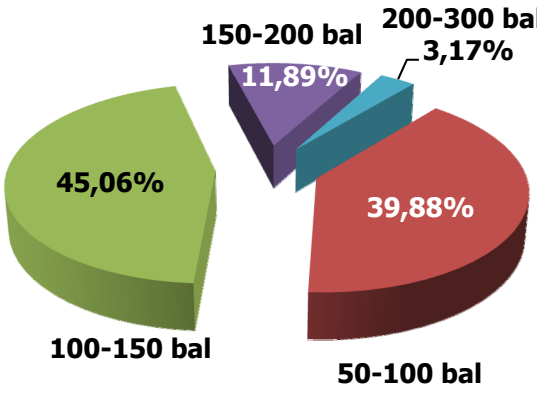

Şəkil 6.16

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİ ÜZRƏ ABİTURİYENTLƏRİN QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI

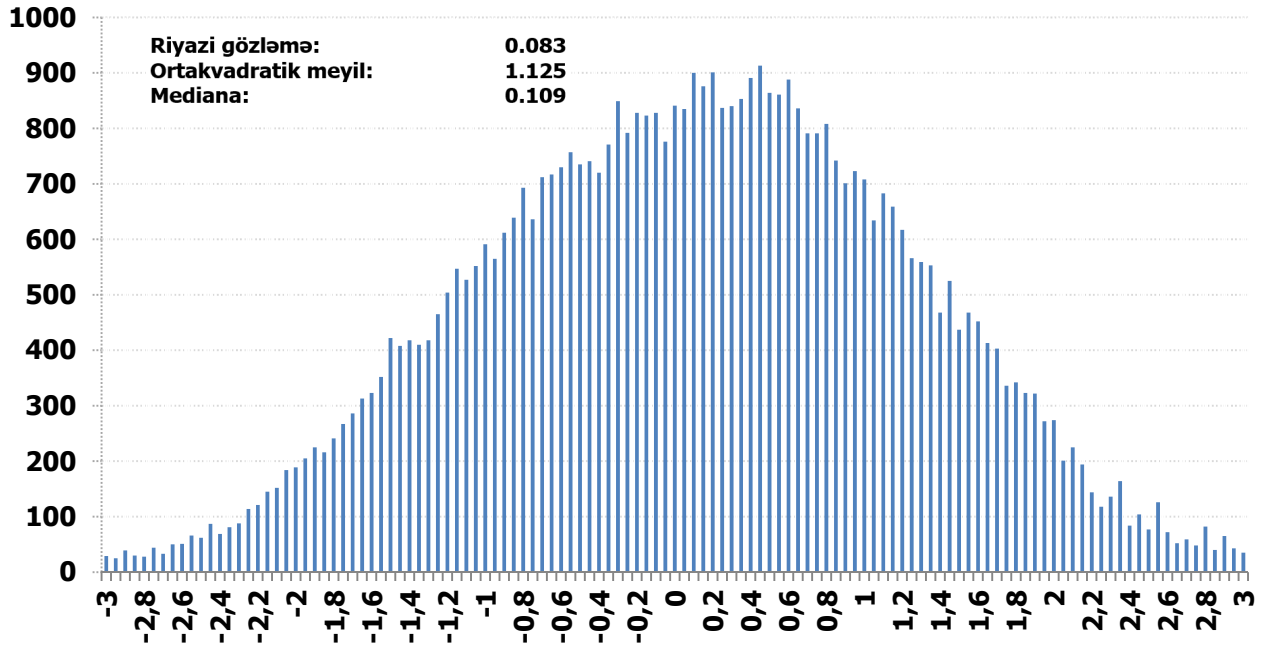

Qrafik 6.1

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN RİYAZİYYAT FƏNNİ ÜZRƏ ABİTURİYENTLƏRİN QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI

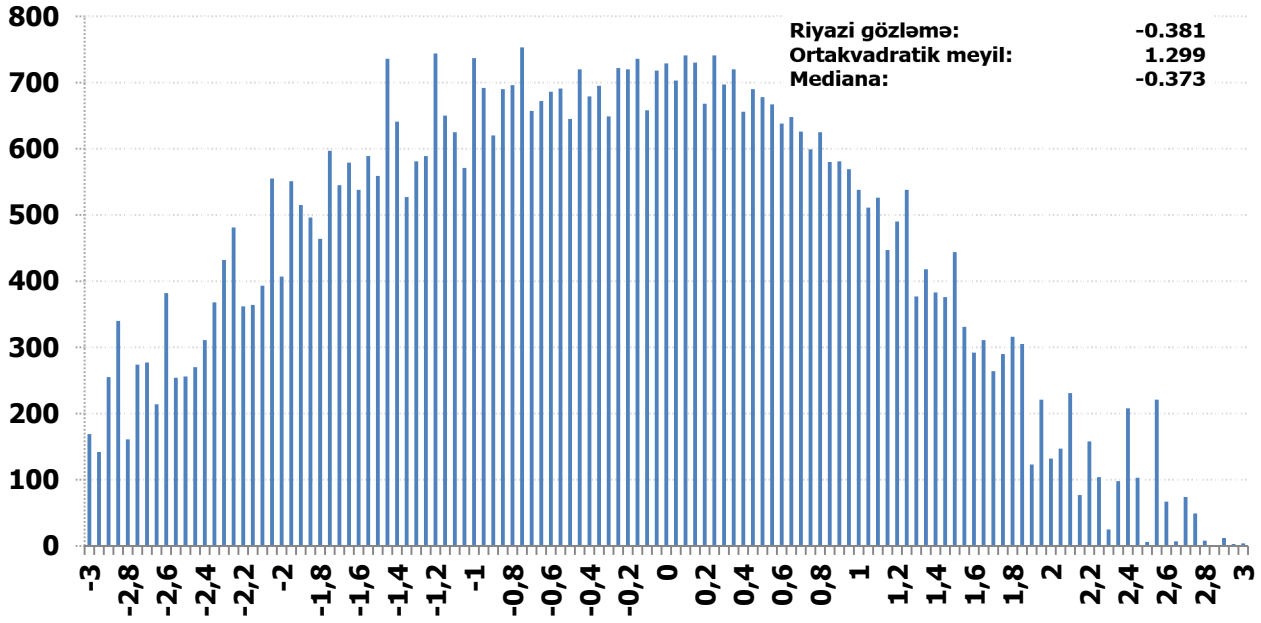

Qrafik 6.2

RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARIN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİSİ İLƏ İKİPARAMETRLİ LOGİSTİK MODEL ƏSASINDA PROQNOZ OLUNAN DÜZGÜN CAVABLARIN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİLƏRİNİN MÜQAYİSƏSİ

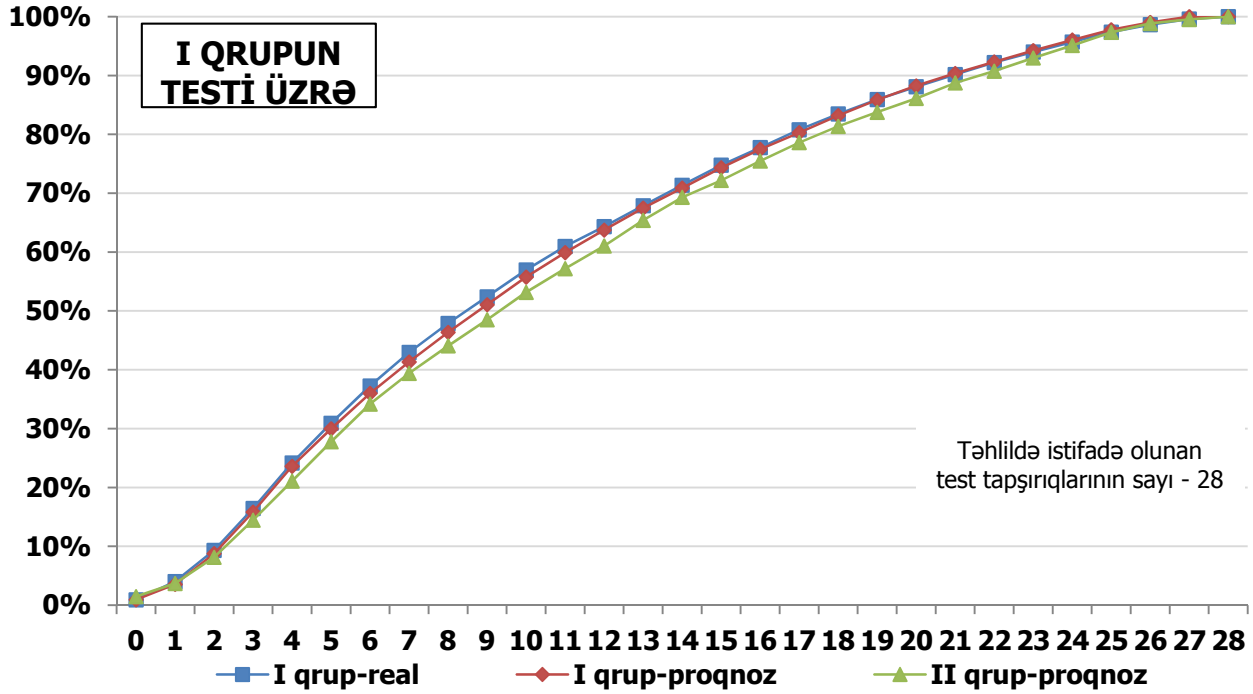

Qrafik 6.3

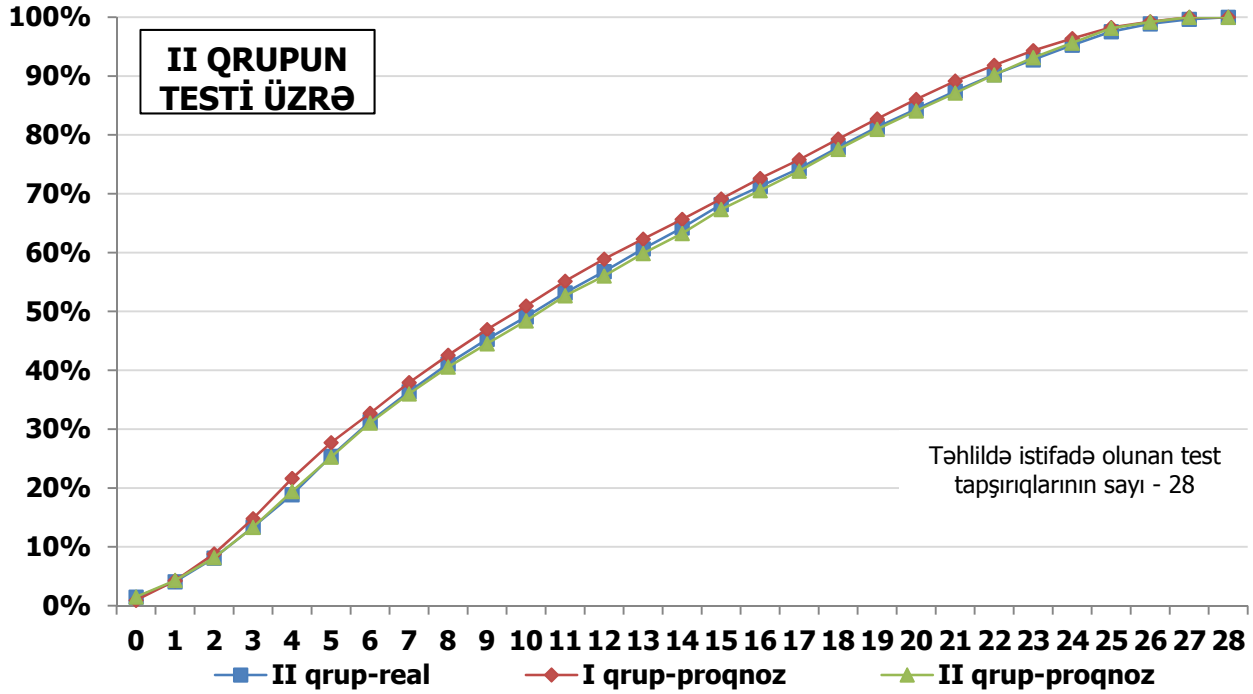

Qrafik 6.4

FİZİKA FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARIN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİSİ İLƏ İKİPARAMETRLİ LOGİSTİK MODEL ƏSASINDA PROQNOZ OLUNAN DÜZGÜN CAVABLARIN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİLƏRİNİN MÜQAYİSƏSİ

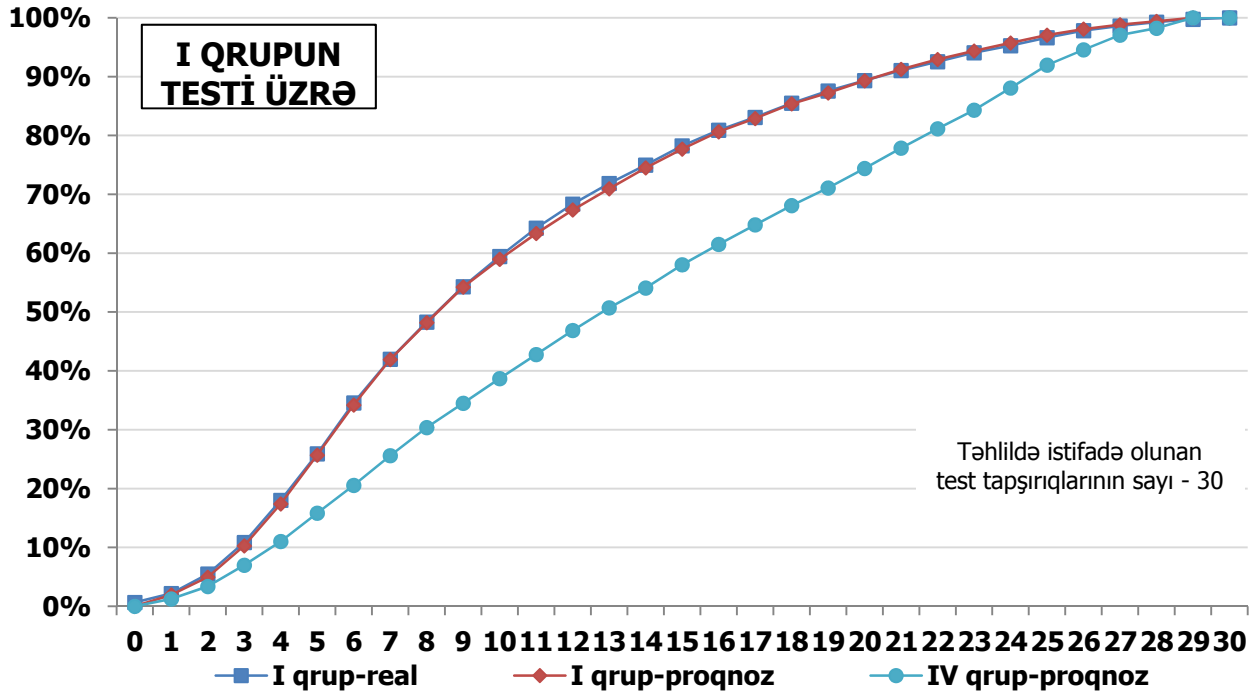

Qrafik 6.5

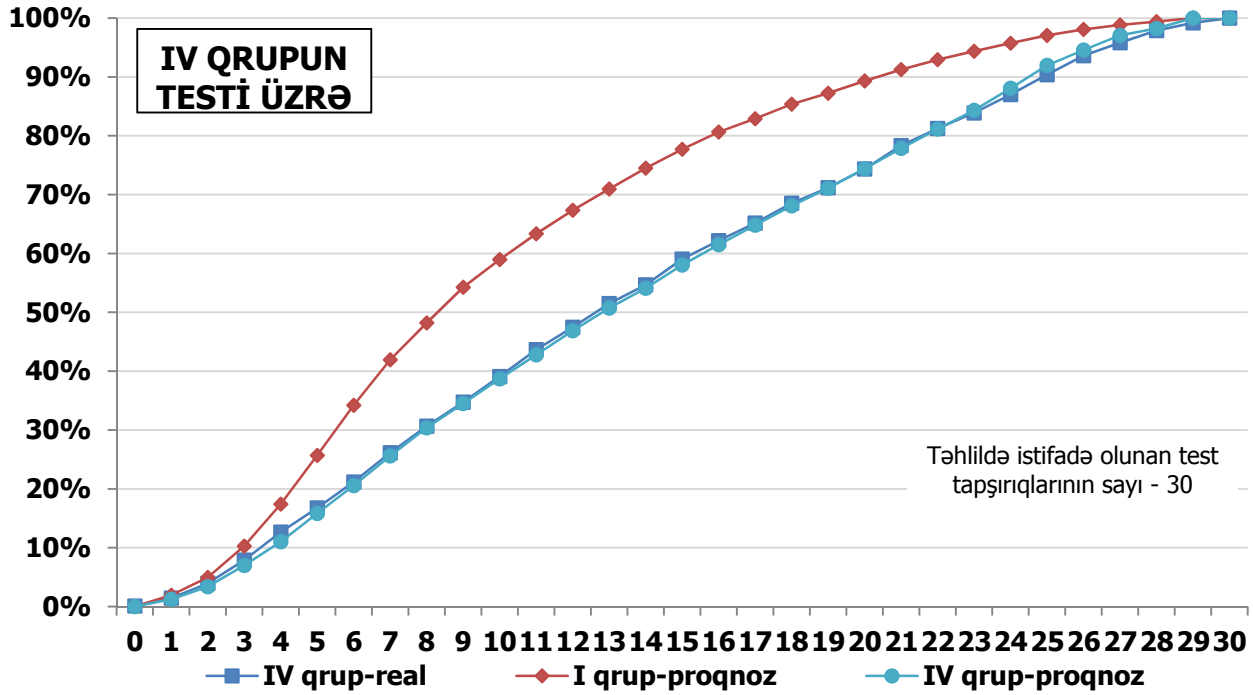

Qrafik 6.6

Cədvəl 6.25

SON 12 İLİN NƏTİCƏLƏRİNƏ GÖRƏ BÖLGƏLƏRİN FƏNLƏR ÜZRƏ FƏRQLƏNƏN ÜMUMTƏHSİL MƏKTƏBLƏRİ (Azərbaycan bölməsi)*

B Ö L G Ə	Ana dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya
Bakı ş. Yasamal rayonu	286 saylı tam orta məktəb	60 saylı tam orta məktəb	286 saylı tam orta məktəb	286 saylı tam orta məktəb	60 saylı tam orta məktəb	60 saylı tam orta məktəb	308 saylı tam orta məktəb	308 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Binəqədi rayonu	313 saylı tam orta məktəb	267 saylı tam orta məktəb	313 saylı tam orta məktəb	313 saylı tam orta məktəb	313 saylı tam orta məktəb	157 saylı tam orta məktəb	267 saylı tam orta məktəb	102 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Səbail rayonu	189-190 saylı tam orta məktəb	329 saylı tam orta məktəb	189-190 saylı tam orta məktəb	189-190 saylı tam orta məktəb	189-190 saylı tam orta məktəb	329 saylı tam orta məktəb	239 saylı tam orta məktəb	236 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Xətai rayonu	245 saylı tam orta məktəb	25 saylı tam orta məktəb	245 saylı tam orta məktəb	245 saylı tam orta məktəb	116 saylı tam orta məktəb	116 saylı tam orta məktəb	260 saylı tam orta məktəb	245 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Xəzər rayonu	33 saylı tam orta məktəb	326 saylı tam orta məktəb	33 saylı tam orta məktəb	92 saylı tam orta məktəb	124 saylı tam orta məktəb	149 saylı tam orta məktəb	326 saylı tam orta məktəb	323 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Nərimanov rayonu	207 saylı tam orta məktəb	207 saylı tam orta məktəb	39 saylı tam orta məktəb	207 saylı tam orta məktəb	207 saylı tam orta məktəb	82 saylı tam orta məktəb	82 saylı tam orta məktəb	73 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Suraxanı rayonu	282 saylı tam orta məktəb	282 saylı tam orta məktəb	318 saylı tam orta məktəb	89 saylı tam orta məktəb	318 saylı tam orta məktəb	141 saylı tam orta məktəb	278 saylı tam orta məktəb	290 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Sabunçu rayonu	94 saylı tam orta məktəb	94 saylı tam orta məktəb	311 saylı tam orta məktəb	169 saylı tam orta məktəb	169 saylı tam orta məktəb	169 saylı tam orta məktəb	311 saylı tam orta məktəb	169 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Nəsimi rayonu	240 saylı tam orta məktəb	42 saylı tam orta məktəb	54 saylı tam orta məktəb	240 saylı tam orta məktəb	23 saylı tam orta məktəb	240 saylı tam orta məktəb	54 saylı tam orta məktəb	54 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Qaradağ rayonu	294 saylı tam orta məktəb	294 saylı tam orta məktəb	253 saylı tam orta məktəb	253 saylı tam orta məktəb	253 saylı tam orta məktəb	127 saylı tam orta məktəb	319 saylı tam orta məktəb	288 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Nizami rayonu	145 saylı tam orta məktəb	251 saylı tam orta məktəb	129 saylı tam orta məktəb	129 saylı tam orta məktəb	32 saylı tam orta məktəb	238 saylı tam orta məktəb	129 saylı tam orta məktəb	214 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Pirallahı rayonu		243 saylı tam orta məktəb		168 saylı tam orta məktəb	168 saylı tam orta məktəb		168 saylı tam orta məktəb	186 saylı tam orta məktəb
Xocavənd rayonu	2 saylı tam orta məktəbi	2 saylı tam orta məktəbi	2 saylı tam orta məktəbi	2 saylı tam orta məktəbi	2 saylı tam orta məktəbi		2 saylı tam orta məktəbi	2 saylı tam orta məktəbi
Xocalı rayonu		Yaloba kənd tam orta məktəbi	Kosalar kənd tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi		1 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Kosalar kənd tam orta məktəbi
Kəngərli rayonu		Qıvraq qəsəbə tam orta məktəbi	Yurdçu kənd tam orta məktəbi	Yurdçu kənd tam orta məktəbi		Qarabağlar kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Qıvraq qəsəbə tam orta məktəbi	Qıvraq qəsəbə tam orta məktəbi

* Təhlil aparılarkən lisey və gimnaziyaların məzunlarının nəticələri nəzərə alınmayıb.

Cədvəl 6.25 (ardı)

B Ö L G Ə	Ana dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya
Naxçıvan şəhəri	5 saylı tam orta məktəb	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	5 saylı tam orta məktəb	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	5 saylı tam orta məktəb	9 saylı tam orta məktəb
Babək rayonu	Çeşməbasar kənd tam orta məktəbi	Nehrəm kənd 3 saylı tam orta məktəbi	Çeşməbasar kənd tam orta məktəbi	Çeşməbasar kənd tam orta məktəbi	Kərimbəyli kənd tam orta məktəbi	Kərimbəyli kənd tam orta məktəbi	Yarımca kənd tam orta məktəbi	Babək qəsəbə 1 saylı tam orta məktəb
Ordubad rayonu	Gilançay kənd tam orta məktəbi	Gilançay kənd tam orta məktəbi	Aşağı Əylis kənd tam orta məktəbi	İnternat tam orta məktəbi	Aşağı Əylis kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Dəstə kənd tam orta məktəbi	Düylün kənd tam orta məktəbi
Sədərək rayonu			Sədərək kənd 1 saylı tam orta məktəb					Sədərək kənd 2 saylı tam orta məktəb
Culfa rayonu	Camaldın kənd tam orta məktəbi	Qazançı kənd tam orta məktəbi	Göydərə kənd tam orta məktəbi	Göydərə kənd tam orta məktəbi	Gülüstan kənd tam orta məktəbi	Saltaq kənd tam orta məktəbi	Qazançı kənd tam orta məktəbi	Milax kənd tam orta məktəbi
Şərur rayonu	Şahbulaq kənd tam orta məktəbi	Şahbulaq kənd tam orta məktəbi	Kürçülü kənd tam orta məktəbi	Axaməd kənd tam orta məktəbi	Muğancıq-Mehrab kənd tam orta məktəbi	Muğancıq-Mehrab kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Kürçülü kənd tam orta məktəbi
Şahbuz rayonu	1 saylı tam orta məktəb	Qızıl Qışlaq kənd tam orta məktəbi	Kükü kənd tam orta məktəbi	2 saylı tam orta məktəb	Kükü kənd tam orta məktəbi	Keçili kənd tam orta məktəbi	Qızıl Qışlaq kənd tam orta məktəbi	Şahbuzkənd kənd tam orta məktəbi
Gəncə şəhəri	11 saylı şəhər tam orta məktəbi	20 saylı şəhər tam orta məktəbi		14 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	14 saylı şəhər tam orta məktəbi	24 saylı şəhər tam orta məktəbi	39 saylı şəhər tam orta məktəbi
Daşkəsən rayonu	Təzəkənd kənd tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi		Güneykənd kənd tam orta məktəbi	Güneykənd kənd tam orta məktəbi		Zəylik kənd tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi
Şəmkir rayonu	Pravda şəhər tam orta məktəbi	Dəllər-Cəyir kənd tam orta məktəbi	Şıştəpə kənd tam orta məktəbi	Pravda şəhər tam orta məktəbi	Pravda şəhər tam orta məktəbi	Yeni Həyat kənd tam orta məktəbi	Tatarlı kənd tam orta məktəbi	Plankənd kənd 1 saylı tam orta məktəbi
Göygöl rayonu	Balçılı 1 saylı tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	Xəqani kənd tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	Göyçəkənd kənd tam orta məktəbi	Çaylı kənd tam orta məktəbi
Samux rayonu	Seyidlər kənd tam orta məktəbi	Seyidlər kənd tam orta məktəbi		Zazalı kənd tam orta məktəbi		Çobanabdallı kənd tam orta məktəbi	Qovlarsarı kənd tam orta məktəbi	Çobanabdallı kənd tam orta məktəbi
Gədəbəy rayonu	Arıxdam kənd tam orta məktəbi	Dəyirmandağ kənd tam orta məktəbi	Novo İvanovka kənd tam orta məktəbi	Nərimankənd kənd tam orta məktəbi	Çalburun kənd tam orta məktəbi		Hacıalılar kənd tam orta məktəbi	Hacıalılar kənd tam orta məktəbi
Qazax rayonu	Aslanbəyli kənd tam orta məktəbi	Daş Salahlı kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Yuxarı Salahlı kənd tam orta məktəbi	Çaylı kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Cəfərli kənd tam orta məktəbi	Çaylı kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Daş Salahlı kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Ürkməzli kənd tam orta məktəbi
Ağstafa rayonu	Qaçaq Kərəm kənd tam orta məktəbi	Qaçaq Kərəm kənd tam orta məktəbi	Dağkəsəmən kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Böyük Kəsik kənd tam orta məktəbi	Böyük Kəsik kənd tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Böyük Kəsik kənd tam orta məktəbi	Böyük Kəsik kənd tam orta məktəbi

Cədvəl 6.25 (ardı)

B Ö L G Ə	Ana dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya
Tovuz rayonu	Qədirli kənd tam orta məktəbi	Səfərli kənd tam orta məktəbi	Çeşməli kənd tam orta məktəbi	Azaflı kənd tam orta məktəbi	Azaflı kənd tam orta məktəbi	Əyyublu kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Aşağı Quşçu kənd tam orta məktəbi -İ.Mürşüdov adına	Qədirli kənd tam orta məktəbi
Sumqayıt şəhəri	18 saylı tam orta məktəb	21 saylı tam orta məktəb	Sumqayıt Dünya məktəbi	Sumqayıt Dünya məktəbi	Sumqayıt Dünya məktəbi	11 saylı tam orta məktəb	11 saylı orta məktəb	1 saylı tam orta məktəb
Abşeron rayonu	Ceyranbatan qəsəbə 2 saylı tam orta məktəbi	Ceyranbatan qəsəbə 2 saylı tam orta məktəbi	Fatmayı kənd tam orta məktəbi	Mehdiabad qəsəbə 4 saylı tam orta məktəb	Mehdiabad qəsəbə 4 saylı tam orta məktəb	Xırdalan şəhər 10 saylı tam orta məktəb	Masazır kənd 4 saylı tam orta məktəb	Masazır kənd 4 saylı tam orta məktəb
Xızı rayonu	1 saylı tam orta məktəb	1 saylı tam orta məktəb	Sitalçay kənd tam orta məktəbi		1 saylı tam orta məktəb	Şorabad qəsəbə tam orta məktəbi	Altıağac qəsəbə tam orta məktəbi	Sitalçay kənd tam orta məktəbi
Şamaxı rayonu	Qurdtəpə kənd tam orta məktəbi	Qurdtəpə kənd tam orta məktəbi	Adnalı kənd tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	Göylər kənd 1 saylı tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Qurdtəpə kənd tam orta məktəbi	Məlikçobanlı kənd tam orta məktəbi
Qobustan rayonu	Qobustan şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Qobustan şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Ərəbşalbaş kənd tam orta məktəbi	Təklə Mirzəbaba kənd tam orta məktəbi	Təklə Mirzəbaba kənd tam orta məktəbi	Qobustan şəhər 3 saylı tam orta məktəbi	Cəyirli kənd tam orta məktəbi	Qobustan şəhər 1 saylı tam orta məktəbi
Mingəçevir şəhəri	10 saylı şəhər tam orta məktəbi	13 saylı şəhər tam orta məktəbi	8 saylı şəhər tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	9 saylı şəhər tam orta məktəbi	10 saylı şəhər tam orta məktəbi
Naftalan şəhəri		2 saylı şəhər tam orta məktəbi				1 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi
Goranboy rayonu	Qızılhacılı qəsəbə 2 saylı tam orta məktəbi	Xanqərvənd kənd tam orta məktəbi	Sarov kənd tam orta məktəbi	Yeni Yol kənd tam orta məktəbi	Qızılhacılı qəsəbə 2 saylı tam orta məktəbi	Qızılhacılı qəsəbə 2 saylı tam orta məktəbi	Ağamalıoğlu kənd tam orta məktəbi	Sarov kənd tam orta məktəbi
Kəlbəcər rayonu	32 saylı tam orta məktəb	32 saylı tam orta məktəb	12 saylı tam orta məktəb	87 saylı tam orta məktəb	87 saylı tam orta məktəb	28 saylı tam orta məktəb	12 saylı tam orta məktəb	102 saylı tam orta məktəb
Yevlax rayonu	Hacıselli kənd tam orta məktəbi	8 saylı şəhər tam orta məktəbi	Gülövşə kənd tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	Salamabad kənd tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	8 saylı şəhər tam orta məktəbi	Xanabad kənd tam orta məktəbi
Şəki rayonu	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	Baş Küngüt kənd tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	Baş Zəyzid kənd tam orta məktəbi	Vərəzət kənd tam orta məktəbi	Turan qəsəbə tam orta məktəbi	Bolludərə kənd tam orta məktəbi
Zaqatala rayonu	Tala kənd 4 saylı tam orta məktəbi	Mazıx kənd tam orta məktəbi	Danaçı kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Danaçı kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Danaçı kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Gözbarax kənd tam orta məktəbi	Mazıx kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Çardaxlar kənd tam orta məktəbi

Cədvəl 6.25 (ardı)

B Ö L G Ə	Ana dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya
Balakən rayonu		Talalar kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Katex kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Katex kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Qaravəlli kənd tam orta məktəbi		Balakən şəhər akademik Z.Əliyeva adına şəhər tam orta məktəbi	Yeni Şərif kənd 2 saylı tam orta məktəbi
Qəbələ rayonu	Zarağan kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Vəndam qəsəbə 1 saylı tam orta məktəbi	Yemişənli kənd tam orta məktəbi	Qəmərvan kənd tam orta məktəbi	Məlikli kənd tam orta məktəbi	Abrıx kənd tam orta məktəbi	Abrıx kənd tam orta məktəbi	Əmirvan kənd tam orta məktəbi
Qax rayonu	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	Baydarlı kənd tam orta məktəbi	Qum kənd tam orta məktəbi	Qum kənd tam orta məktəbi	Qum kənd tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	5 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi
Oğuz rayonu	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Ərmənət kənd tam orta məktəbi	Xaçmaz kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Tərkəş kənd tam orta məktəbi	Xaçmaz kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Xaçmaz kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Xaçmaz kənd 1 saylı tam orta məktəbi
Bərdə rayonu	Muğanlı kənd tam orta məktəbi	Kələntərli kənd tam orta məktəbi	Zümürxan kənd tam orta məktəbi	Mehdili kənd tam orta məktəbi	Mehdili kənd tam orta məktəbi	Zümürxan kənd tam orta məktəbi	7 saylı şəhər tam orta məktəbi	7 saylı şəhər tam orta məktəbi
Şuşa rayonu	Malıbəyli kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Malıbəyli kənd 1 saylı tam orta məktəbi			5 saylı şəhər tam orta məktəbi		Malıbəyli kənd 1 saylı tam orta məktəbi	
Ağcabədi rayonu	Qaravəlli kənd tam orta məktəbi	Yeniqaradolaq kənd tam orta məktəbi	Boyat kənd tam orta məktəbi	Qaravəlli kənd tam orta məktəbi	Pərioğullar kənd tam orta məktəbi	12 saylı şəhər tam orta məktəbi	Sarıcallı kənd tam orta məktəbi	Kəbirli kənd tam orta məktəbi
Ağdam rayonu	Qasımbəyli qəsəbə tam orta məktəbi	96 saylı tam orta məktəb	30 saylı tam orta məktəb	Qasımbəyli qəsəbə tam orta məktəbi	Qasımbəyli qəsəbə tam orta məktəbi	51 saylı tam orta məktəb	96 saylı tam orta məktəb	74 saylı tam orta məktəb
Tərtər rayonu	Umudlu kənd tam orta məktəbi	Qarağacı kənd tam orta məktəbi	Qapanlı kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Hüləbətli kənd tam orta məktəbi	Sarov kənd tam orta məktəbi	Kəngərli kənd tam orta məktəbi	Kəngərli kənd tam orta məktəbi
Göyçay rayonu	Qaraxıdır kənd tam orta məktəbi	Qaraxıdır kənd tam orta məktəbi	Alxasava kənd tam orta məktəbi	Alxasava kənd tam orta məktəbi	Alxasava kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Qaraxıdır kənd tam orta məktəbi	Çərəkə kənd 1 saylı tam orta məktəbi
Ucar rayonu	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	Qarabörk kənd tam orta məktəbi	Qarabörk kənd tam orta məktəbi	Qarabörk kənd tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	Qarabörk kənd tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi
Kürdəmir rayonu	Mürtülü kənd tam orta məktəbi	Mürtülü kənd tam orta məktəbi	Axtaçı kənd tam orta məktəbi	Sığırlı kənd tam orta məktəbi	Sığırlı kənd tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	Sığırlı kənd tam orta məktəbi	Ərəbqubalı kənd tam orta məktəbi
Zərdab rayonu	İsaqbağı kənd tam orta məktəbi	Yarməmmədbağı kənd tam orta məktəbi	Çallı kənd tam orta məktəbi	Qoruqbağı kənd tam orta məktəbi	İsaqbağı kənd tam orta məktəbi	3 saylı şəhər tam orta məktəbi	Yarməmməd bağı kənd tam orta məktəbi	Əlvənd kənd tam orta məktəbi
Ağdaş rayonu	8 saylı şəhər tam orta məktəbi	Cücük kənd tam orta məktəbi	Şəhər 1 saylı tam orta məktəbi	Şəhər 1 saylı tam orta məktəbi	Şəhər 1 saylı tam orta məktəbi	Şəhər 1 saylı tam orta məktəbi	Cardam kənd tam orta məktəbi	Qolqatı kənd tam orta məktəbi

Cədvəl 6.25 (ardı)

B Ö L G Ə	Ana dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya
İsmayıllı rayonu	Uştal kənd tam orta məktəbi	Ruşan kənd tam orta məktəbi	Yeniyol kənd tam orta məktəbi	Yeniyol kənd tam orta məktəbi	Yeniyol kənd tam orta məktəbi	Cülyan kənd tam orta məktəbi	Uştal kənd tam orta məktəbi	Sumağallı kənd tam orta məktəbi
Ağsu rayonu	Kalva kənd tam orta məktəbi		Kalva kənd tam orta məktəbi	Qaraqoyunlu kənd tam orta məktəbi	Qaraqoyunlu kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Kalva kənd tam orta məktəbi	Kalva kənd tam orta məktəbi
İmişli rayonu	Gövhərli kənd tam orta məktəbi	Rəsullu kənd tam orta məktəbi	Otuziki kənd tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	Otuziki kənd tam orta məktəbi	Qaravəlli kənd tam orta məktəbi	Məmmədli kənd tam orta məktəbi	Otuziki kənd tam orta məktəbi
Cəbrayıl rayonu	Böyük Mərcanlı kənd tam orta məktəbi - K.Məmmədov adına	Daşkəsən kənd tam orta məktəbi	Hovuslu kənd tam orta məktəbi	Hovuslu kənd tam orta məktəbi	Hovuslu kənd tam orta məktəbi	6 saylı tam orta məktəb	Böyük Mərcanlı kənd tam orta məktəbi - K.Məmmədov adına	Süleymanlı kənd tam orta məktəbi
Qubadlı rayonu	Qəzyan kənd tam orta məktəbi	Çaytumas kənd tam orta məktəbi	Çaytumas kənd tam orta məktəbi	Çaytumas kənd tam orta məktəbi	Çaytumas kənd tam orta məktəbi	Dəmirçilər kənd tam orta məktəbi	Xocahan kənd tam orta məktəbi	Qəzyan kənd tam orta məktəbi
Füzuli rayonu	17 saylı tam orta məktəb	32 saylı tam orta məktəb	Mollaməhərrəmli kənd tam orta məktəbi	10 saylı tam orta məktəb	Böyük Bəhmənli kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Horadiz qəsəbə 2 saylı tam orta məktəbi	32 saylı tam orta məktəb	Babı kənd tam orta məktəbi
Beyləqan rayonu	Şəfəq qəsəbə tam orta məktəbi	Kəbirli kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Mayak kənd tam orta məktəbi	Günəşli kənd tam orta məktəbi	Günəşli kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Kəbirli kənd tam orta məktəbi	Aşağı Çəmənli kənd tam orta məktəbi	Qəhrəmanlı qəsəbə tam orta məktəbi
Laçın rayonu	Minkənd kənd tam orta məktəbi	20 saylı tam orta məktəb	Kaha kənd tam orta məktəbi	Oğuldərə kənd tam orta məktəbi	Oğuldərə kənd tam orta məktəbi	34 saylı tam orta məktəb	20 saylı tam orta məktəb	35 saylı tam orta məktəb
Zəngilan rayonu	29 saylı tam orta məktəb	28 saylı tam orta məktəb	29 saylı tam orta məktəb	31 saylı tam orta məktəb	31 saylı tam orta məktəb	6 saylı tam orta məktəb	35 saylı tam orta məktəb	22 saylı tam orta məktəb
Şirvan şəhəri	21 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	16 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	16 saylı şəhər tam orta məktəbi	21 saylı şəhər tam orta məktəbi	16 saylı şəhər tam orta məktəbi
Hacıqabul rayonu		Navahı kənd tam orta məktəbi	Qızılburun kənd tam orta məktəbi	Qubalıbaloğlan kənd tam orta məktəbi	Qubalıbaloğlan kənd tam orta məktəbi	Qarasu kənd tam orta məktəbi	Udulu kənd tam orta məktəbi	Talış kənd tam orta məktəbi
Sabirabad rayonu	Güdəcühür kənd tam orta məktəbi	Güdəcühür kənd tam orta məktəbi	Yenikənd kənd tam orta məktəbi	Yenikənd kənd tam orta məktəbi	Yenikənd kənd tam orta məktəbi	Güdəcühür kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Axtaçı kənd tam orta məktəbi	Cavad kənd 2 saylı tam orta məktəbi
Biləsuvar rayonu	Əliabad kənd tam orta məktəbi	Şəhər internat tam orta məktəbi	Yuxarı Cürəli kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Cürəli kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Cürəli kənd tam orta məktəbi	Aşağı Cürəli kənd tam orta məktəbi	Aşağı Cürəli kənd tam orta məktəbi	Əliabad kənd tam orta məktəbi
Neftçala rayonu	Qırmızıkənd kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	Xolqarabucaq kənd tam orta məktəbi	Xolqaraqaşlı kənd tam orta məktəbi	Qədimkənd kənd tam orta məktəbi	Cəngən kənd tam orta məktəbi	Mayak kənd 1 saylı tam orta məktəbi

Cədvəl 6.25 (ardı)

B Ö L G Ə	Ana dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya
Salyan rayonu	Marışlı kənd tam orta məktəbi	Marışlı kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Xalac kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Peyk kənd tam orta məktəbi	Aşağı Kürkənd kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Xalac kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Marışlı kənd tam orta məktəbi	8 saylı şəhər tam orta məktəbi
Saatlı rayonu	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Qaracalar kənd tam orta məktəbi	Əhmədbəyli kənd tam orta məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Orta Muğan kənd tam orta məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Dədə Qorqud kənd tam orta məktəbi
Lənkəran rayonu	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	Çay fabriki qəsəbə tam orta məktəbi	Bəliton kənd tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	Bəliton kənd tam orta məktəbi
Astara rayonu		2 saylı şəhər tam orta məktəbi	Motalayataq kənd tam orta məktəbi	Pensər kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Pensər kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Pensər kənd 2 saylı tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi
Lerik rayonu	Veri kənd tam orta məktəbi	Lüləkəran kənd tam orta məktəbi	Monidigah kənd tam orta məktəbi	Nuravud kənd tam orta məktəbi	Vizəzəmin kənd tam orta məktəbi	Veri kənd tam orta məktəbi	Pirasora kənd tam orta məktəbi	Monidigah kənd tam orta məktəbi
Yardımlı rayonu	Astanlı kənd tam orta məktəbi	Astanlı kənd tam orta məktəbi	Vəlixanlı kənd tam orta məktəbi	Bərcan kənd tam orta məktəbi	Bərcan kənd tam orta məktəbi	Çayüzü kənd tam orta məktəbi	Şəhər 2 saylı tam orta məktəbi	Şıxlar kənd tam orta məktəbi
Cəlilabad rayonu	Sabirabad kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Sabirabad kənd 2 saylı tam orta məktəbi	Sabirabad kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Təklə kənd tam orta məktəbi	Təklə kənd tam orta məktəbi	Alar kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Sabirabad kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Sabirabad kənd 1 saylı tam orta məktəbi
Masallı rayonu	Həsənli kənd tam orta məktəbi	Həsənli kənd tam orta məktəbi	Hişkədərə kənd tam orta məktəbi	Miyənkü kənd tam orta məktəbi	Bambaşı kənd tam orta məktəbi	Həsənli kənd tam orta məktəbi	Həsənli kənd tam orta məktəbi	Mollahəsənli kənd tam orta məktəbi
Quba rayonu	Kələnov kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Pirvahid kənd tam orta məktəbi	Pirvahid kənd tam orta məktəbi	Kələnov kənd tam orta məktəbi	I Nügədi kənd 1 saylı tam orta məktəbi	Susay kənd tam orta məktəbi	Susay kənd tam orta məktəbi
Qusar rayonu	Zindanmuruq kənd tam orta məktəbi		Kuzun-Qışlaq kənd tam orta məktəbi	Zindanmuruq kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Zeyxur kənd tam orta məktəbi		Kuzun-Qışlaq kənd tam orta məktəbi	Piral kənd tam orta məktəbi
Xaçmaz rayonu		Həsənqala kənd tam orta məktəbi	Yeni Həyat kənd tam orta məktəbi	Yeni Həyat kənd tam orta məktəbi	Yeni Həyat kənd tam orta məktəbi	8 saylı şəhər tam orta məktəbi	Arzu qəsəbə tam orta məktəbi	8 saylı şəhər tam orta məktəbi
Şabran rayonu	Pirəmisən kənd tam orta məktəbi	Pirəmisən kənd tam orta məktəbi	Baş Əmirxanlı kənd tam orta məktəbi	Pirəmisən kənd tam orta məktəbi	Pirəmisən kənd tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	Baş Əmirxanlı kənd tam orta məktəbi	
Siyəzən rayonu			Böyük Həmyə kənd tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	2 saylı şəhər tam orta məktəbi	6 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi	1 saylı şəhər tam orta məktəbi

Cədvəl 6.26

SON 12 İLİN NƏTİCƏLƏRİNƏ GÖRƏ BÖLGƏLƏRİN FƏNLƏR ÜZRƏ FƏRQLƏNƏN ÜMUMTƏHSİL MƏKTƏBLƏRİ (rus bölməsi)*

B Ö L G Ə	Ana dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya
Bakı ş. Yasamal rayonu	225 saylı tam orta məktəb	53 saylı tam orta məktəb	53 saylı tam orta məktəb		153 saylı tam orta məktəb	167 saylı tam orta məktəb	158 saylı tam orta məktəb	167 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Binəqədi rayonu	300 saylı tam orta məktəb	300 saylı tam orta məktəb	30 saylı tam orta məktəb	30 saylı tam orta məktəb	102 saylı tam orta məktəb	284 saylı tam orta məktəb	246 saylı tam orta məktəb	126 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Səbail rayonu	189-190 saylı tam orta məktəb	7 saylı tam orta məktəb	189-190 saylı tam orta məktəb	7 saylı tam orta məktəb	7 saylı tam orta məktəb		7 saylı tam orta məktəb	
Bakı ş. Xətai rayonu	27 saylı tam orta məktəb	17 saylı tam orta məktəb	245 saylı tam orta məktəb	245 saylı tam orta məktəb	245 saylı tam orta məktəb	245 saylı tam orta məktəb	48 saylı tam orta məktəb	48 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Xəzər rayonu		149 saylı tam orta məktəb			230 saylı tam orta məktəb			
Bakı ş. Nərimanov rayonu	207 saylı tam orta məktəb	82 saylı tam orta məktəb	258 saylı tam orta məktəb	207 saylı tam orta məktəb	207 saylı tam orta məktəb	258 saylı tam orta məktəb	258 saylı tam orta məktəb	258 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Suraxanı rayonu	278 saylı tam orta məktəb	278 saylı tam orta məktəb	87 saylı tam orta məktəb	141 saylı tam orta məktəb	141 saylı tam orta məktəb		279 saylı tam orta məktəb	89 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Sabunçu rayonu		68 saylı tam orta məktəb		107 saylı tam orta məktəb	107 saylı tam orta məktəb		169 saylı tam orta məktəb	74 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Nəsimi rayonu	23 saylı tam orta məktəb	42 saylı tam orta məktəb	240 saylı tam orta məktəb	240 saylı tam orta məktəb	240 saylı tam orta məktəb	23 saylı tam orta məktəb	240 saylı tam orta məktəb	9 saylı tam orta məktəb
Bakı ş. Qaradağ rayonu			274 saylı tam orta məktəb		139 saylı tam orta məktəb			
Bakı ş. Nizami rayonu	145 saylı tam orta məktəb	10 saylı tam orta məktəb	145 saylı tam orta məktəb	229 saylı tam orta məktəb	229 saylı tam orta məktəb	229 saylı tam orta məktəb	10 saylı tam orta məktəb	251 saylı tam orta məktəb
Gəncə şəhəri		7 saylı şəhər tam orta məktəbi		2 saylı şəhər tam orta məktəbi	4 saylı şəhər tam orta məktəbi	10 saylı şəhər tam orta məktəbi	11 saylı şəhər tam orta məktəbi	30 saylı şəhər tam orta məktəbi
Sumqayıt şəhəri	11 saylı tam orta məktəb	11 saylı tam orta məktəb	1 saylı tam orta məktəb	11 saylı tam orta məktəb	11 saylı tam orta məktəb		11 saylı tam orta məktəb	

* Təhlil aparılarkən lisey və gimnaziyaların məzunlarının nəticələri nəzərə alınmayıb.

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ **OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN** NİSBİ SAYI

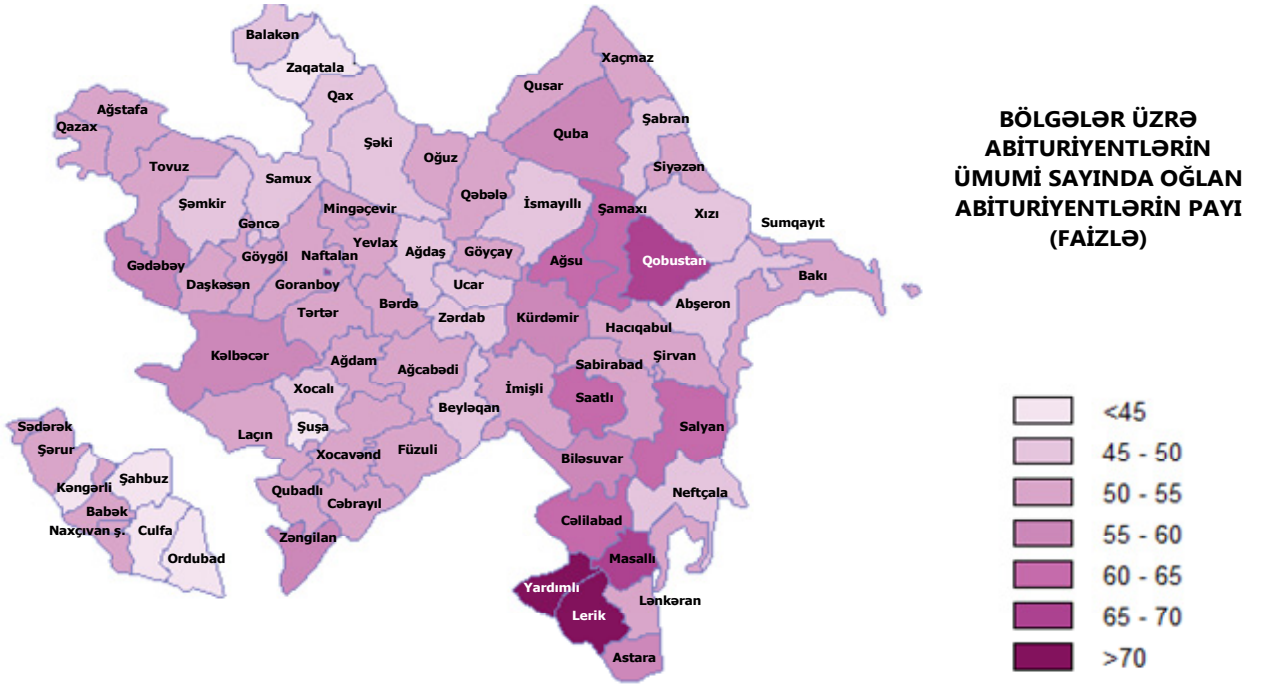

Şəkil 6.17

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ 2019-CU İL MƏZUNLARININ
QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAKETMƏ FAİZİ

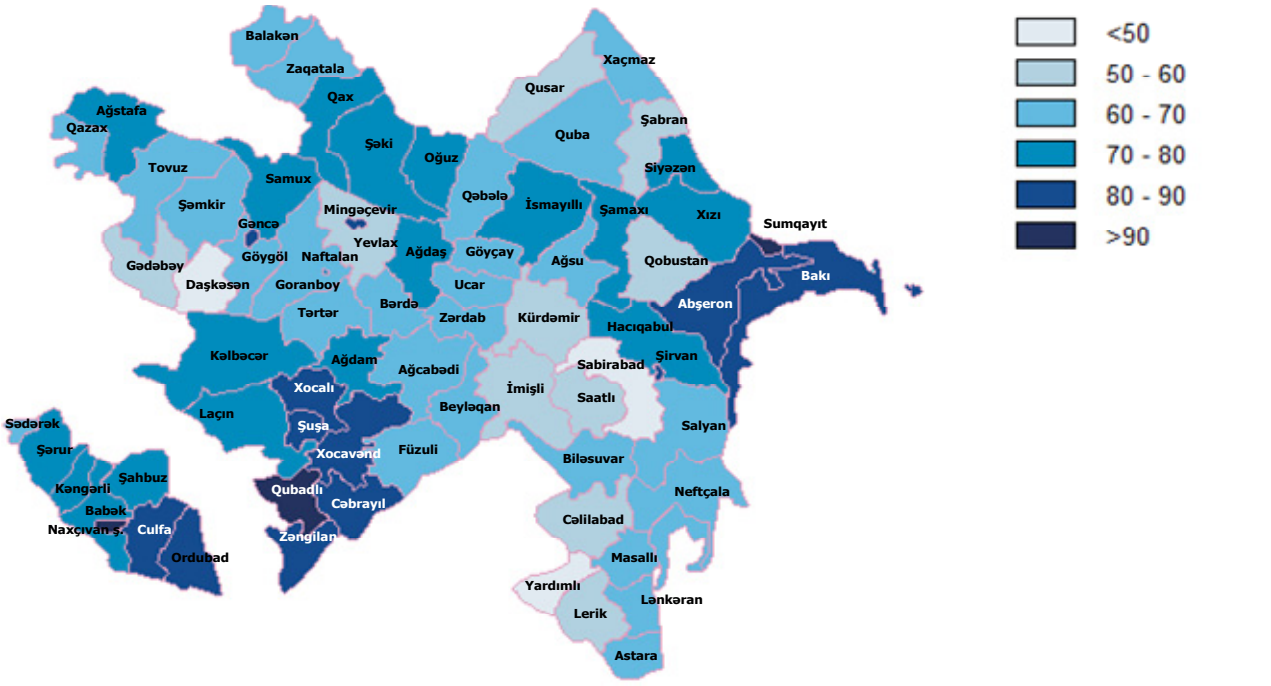

Şəkil 6.18

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ **ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN BALLARI**
(2019-CU İLİN MƏZUNLARI, I-IV QRUPLAR ÜZRƏ)

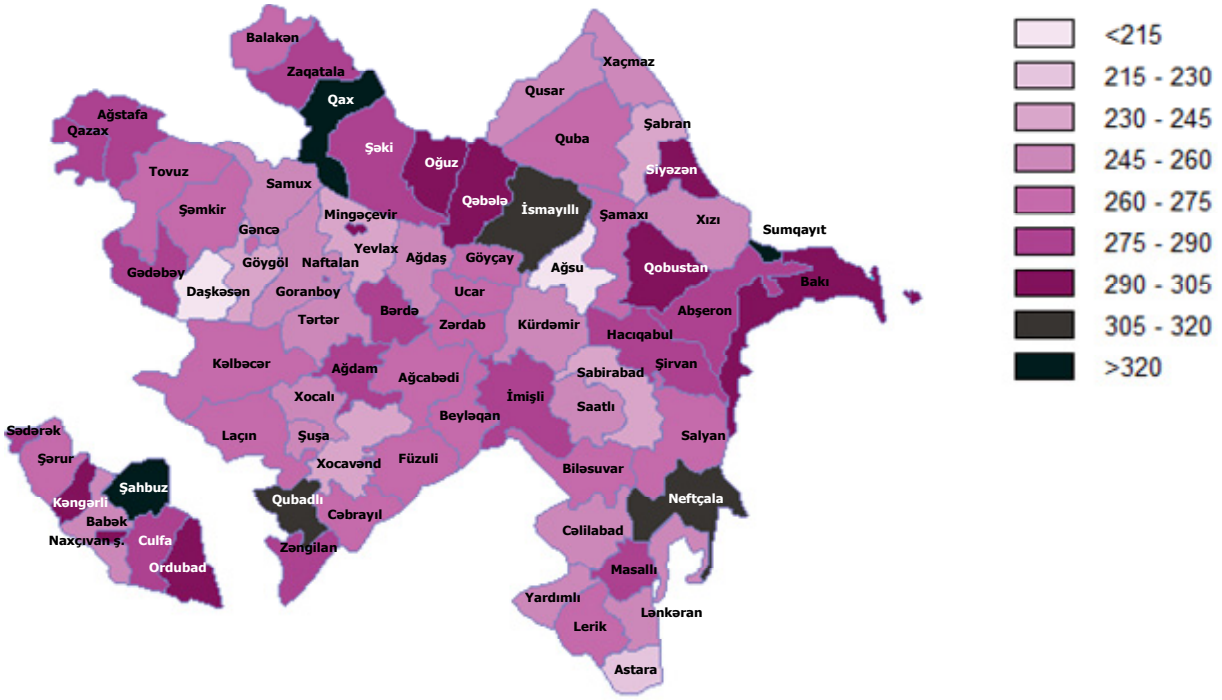

Şəkil 6.19

QƏBUL İMTAHANINDA İŞTİRAK EDƏN 2019-CU İL MƏZUNLARININ
ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBULOLMA FAİZİ (BÖLGƏLƏR ÜZRƏ)

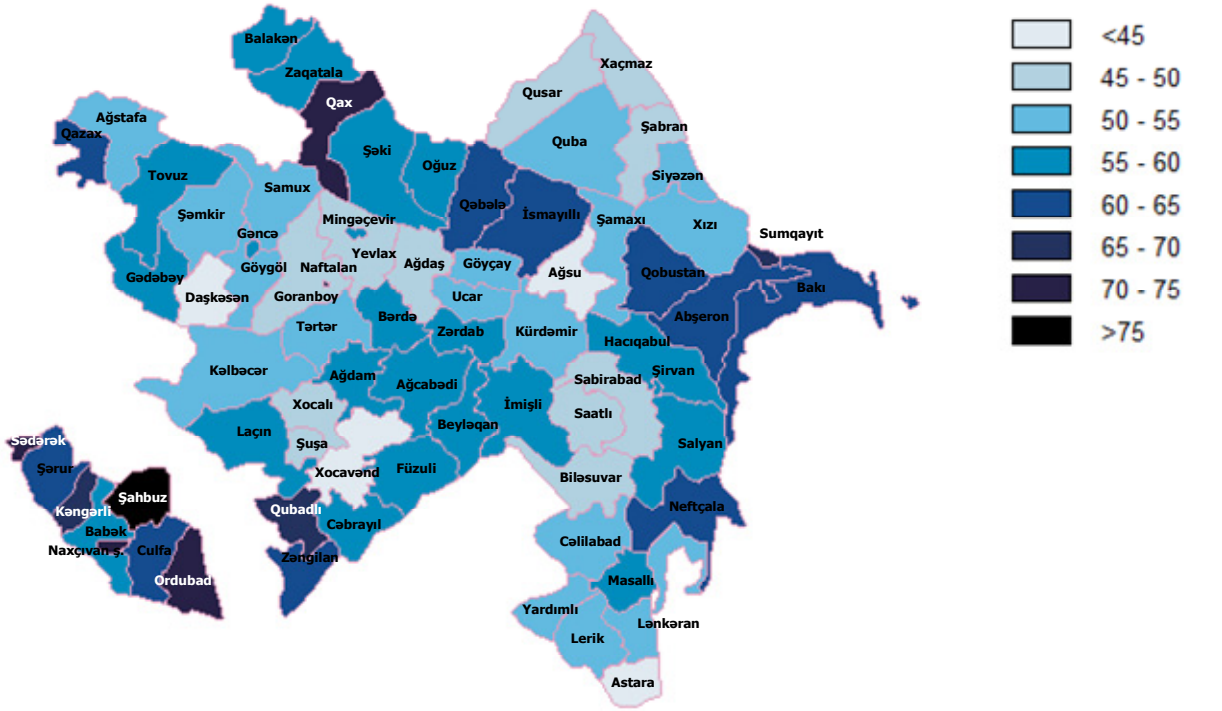

Şəkil 6.20

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **AZƏRBAYCAN DİLİ** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2019-cu ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

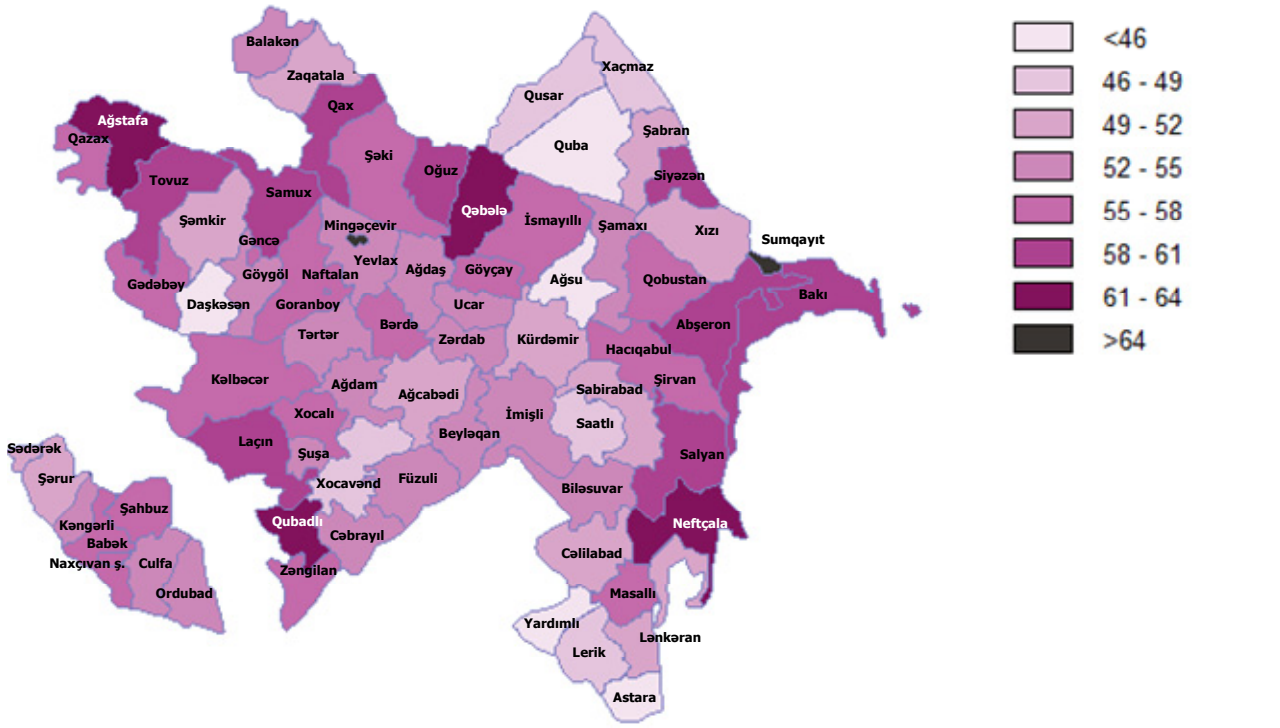

Şəkil 6.21

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **ƏDƏBİYYAT** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2019-cu ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

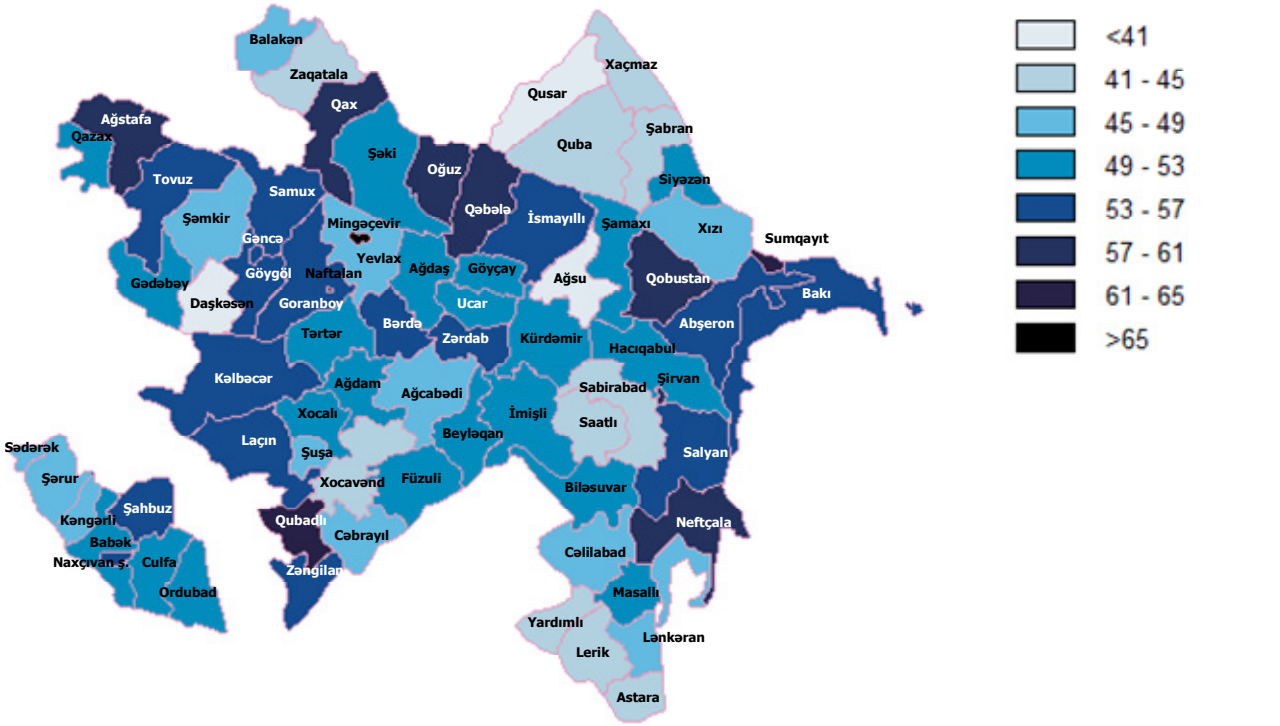

Şəkil 6.22

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **RİYAZİYYAT** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2019-cu ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

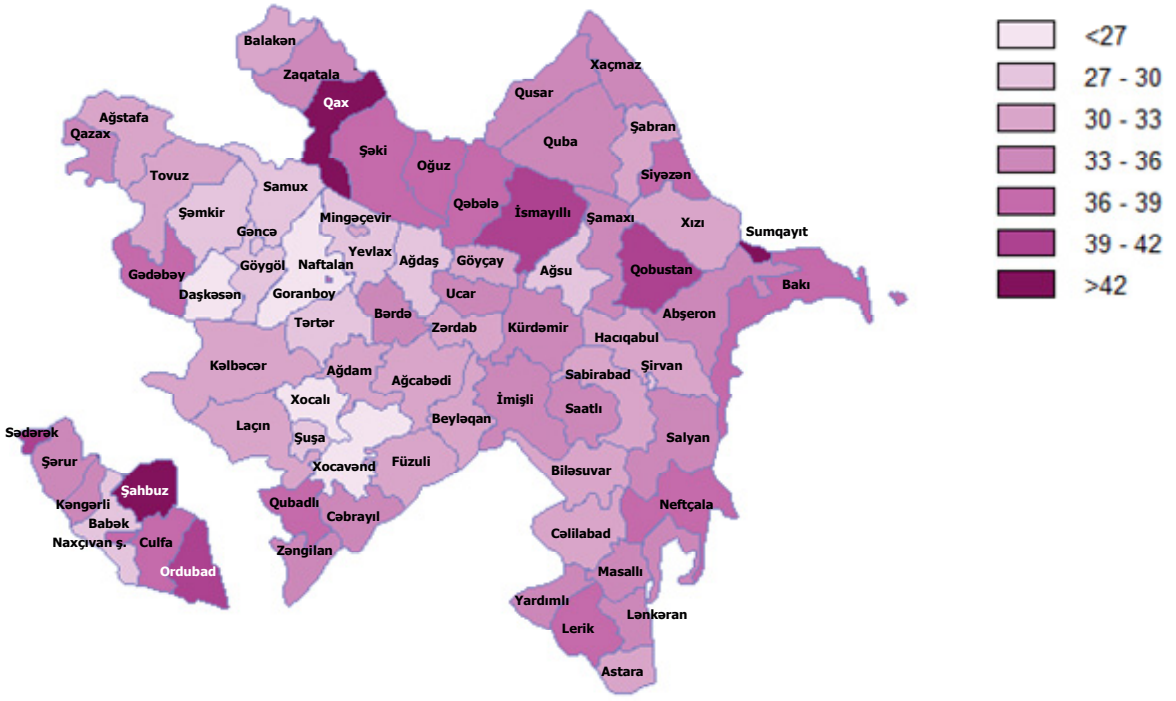

Şəkil 6.23

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **FİZİKA** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2019-cu ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

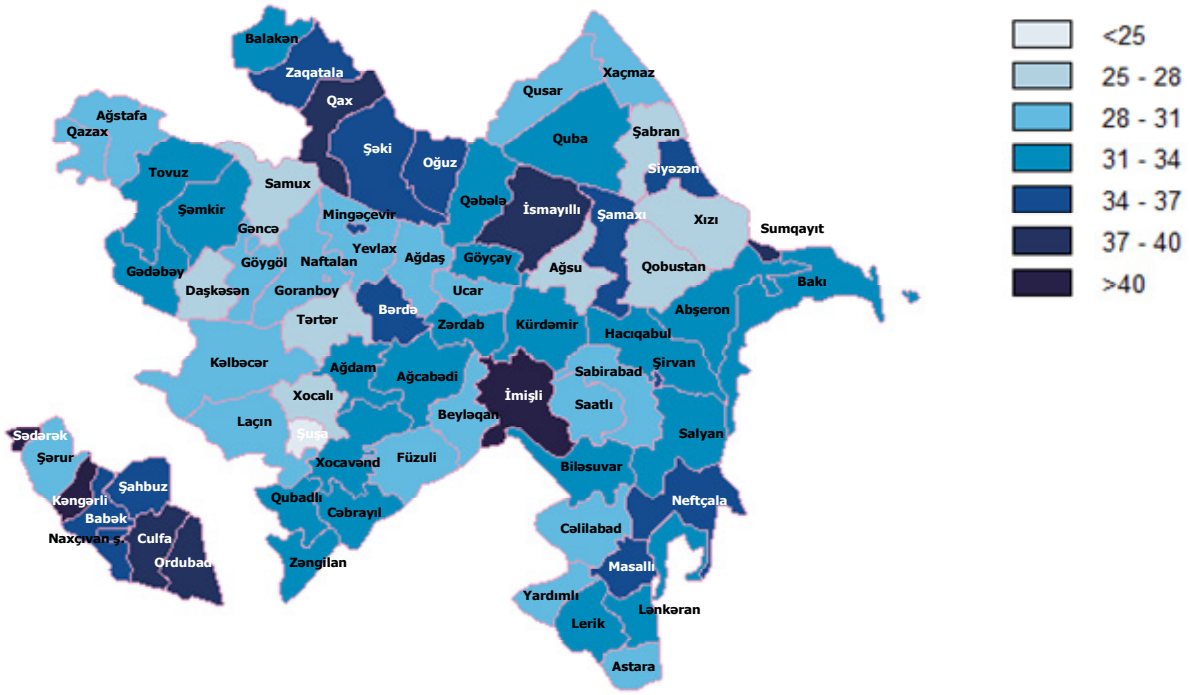

Şəkil 6.24

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **KİMYA** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2019-cu ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

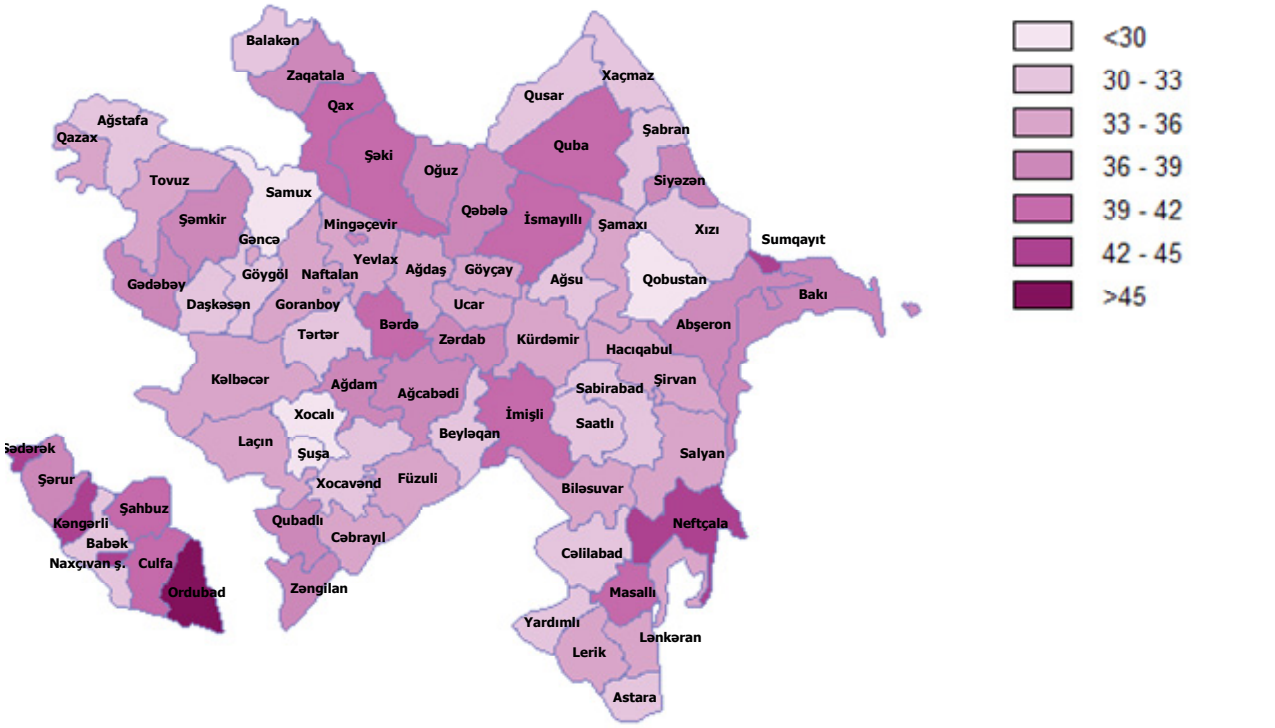

Şəkil 6.25

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **BİOLOGİYA** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2019-cu ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

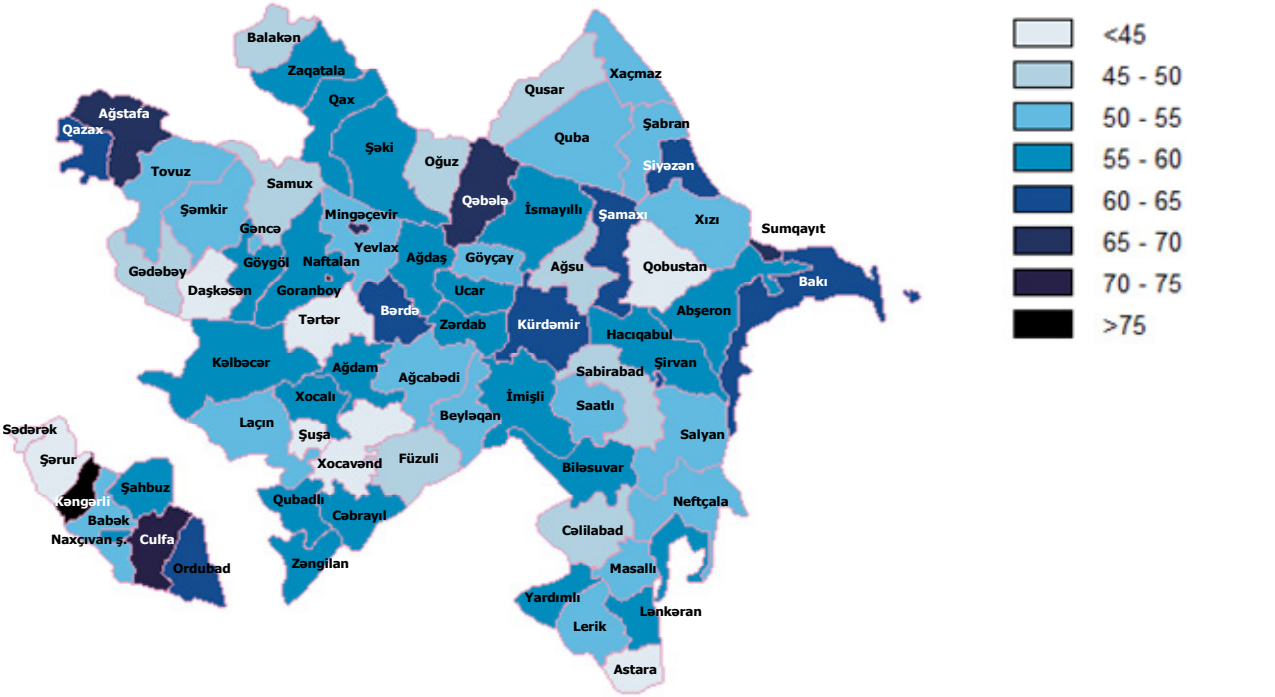

Şəkil 6.26

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **TARİX** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2019-cu ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

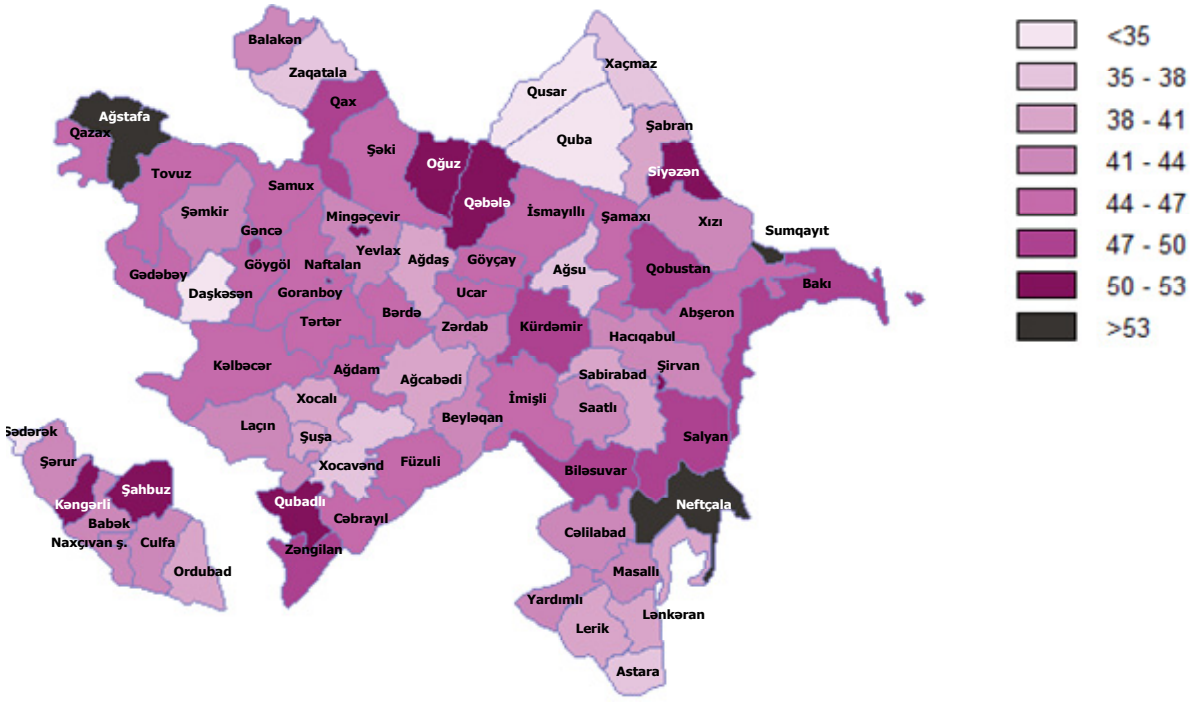

Şəkil 6.27

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **COĞRAFİYA** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2019-cu ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

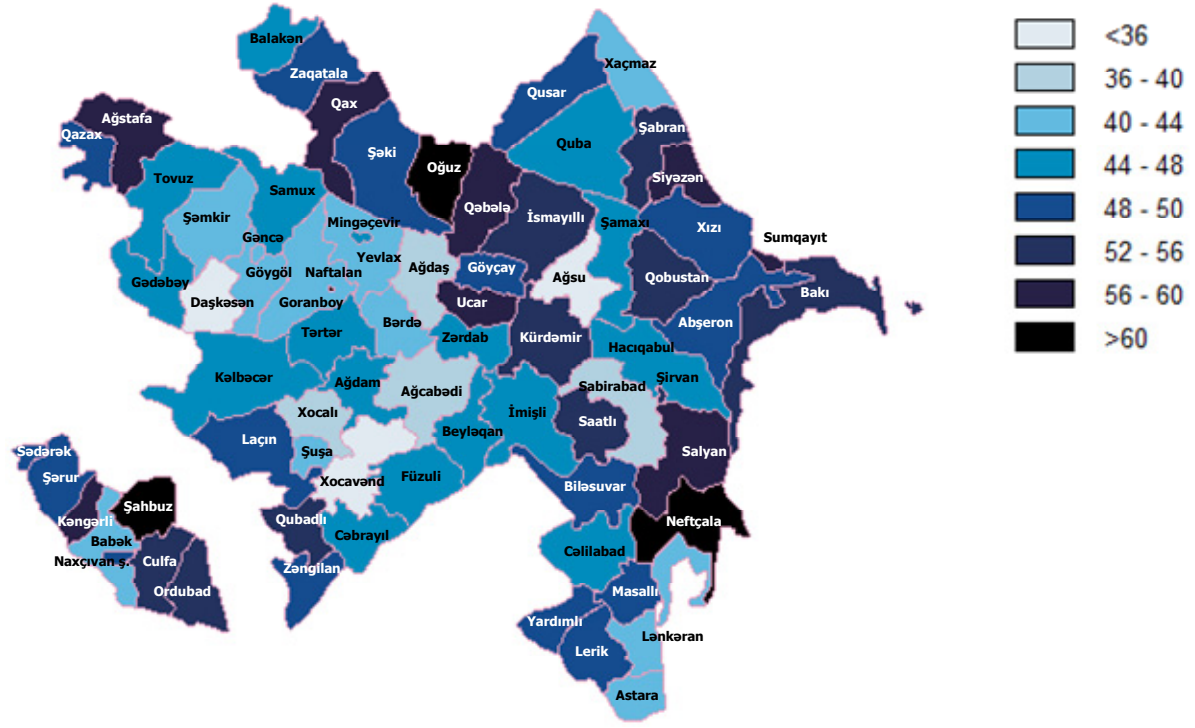

Şəkil 6.28

Cədvəl 6.27

2019-CU İL MƏZUNLARININ DÖVLƏT VƏ ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBULOLMA GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	TƏHSİL ŞÖBƏSİ (İDARƏSİ)	Məzunların ümumi sayı	Attestat alan məzunların ümumi sayı	Abituriyentlərin ümumi sayı	Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin sayı				
					Dövlət		Özəl		CƏMİ
					dövlət sifarişi əs.	ödənişli əs.	dövlət sifarişi əs.	ödənişli əs.	
1	Bakı şəhəri	20320	20159	17505	4727	4910	149	1318	11104
2	Sumqayıt şəhəri	2869	2858	2611	986	621	30	101	1738
3	Gəncə şəhəri	2399	2387	2033	606	529	2	24	1161
4	Abşeron rayonu	2383	2376	2021	519	546	23	161	1249
5	Liseylər (TN tabeli və özəl)	2099	2094	1672	631	470	14	97	1212
6	Şəki rayonu	1638	1622	1157	387	224	21	42	674
7	Lənkəran rayonu	1554	1528	991	245	253	4	20	522
8	Tovuz rayonu	1560	1549	955	282	211	5	42	540
9	Şəmkir rayonu	1438	1418	954	224	240	4	46	514
10	Ağdam rayonu	1307	1281	945	137	361	3	29	530
11	Xaçmaz rayonu	1451	1433	883	185	174	5	53	417
12	Cəlilabad rayonu	1588	1563	878	164	228	5	57	454
13	Kəlbəcər rayonu	1144	1131	877	112	336	1	26	475
14	Quba rayonu	1293	1267	865	203	173	15	53	444
15	Bərdə rayonu	1194	1173	805	183	240	3	47	473
16	Masallı rayonu	1311	1283	795	196	227	3	50	476
17	Qəbələ rayonu	1145	1137	749	283	106	23	39	451
18	Füzuli rayonu	1072	1060	726	70	318	2	28	418
19	Laçın rayonu	890	888	705	91	288	2	35	416
20	Ağcabədi rayonu	1094	1069	686	131	207	0	49	387
21	Naxçıvan şəhəri	747	747	675	174	232	5	78	489
22	Mingəçevir şəhəri	781	777	657	186	182	4	12	384
23	Zaqatala rayonu	1060	1056	629	189	114	15	33	351
24	Salyan rayonu	1000	963	619	190	119	8	34	351
25	Göyçay rayonu	890	889	588	182	101	3	23	309
26	Ağdaş rayonu	828	823	586	156	100	4	17	277
27	Yevlax rayonu	1008	985	583	133	129	5	21	288
28	Goranboy rayonu	850	846	581	163	112	1	4	280
29	Sabirabad rayonu	1211	1136	576	107	103	4	46	260
30	Cəbrayıl rayonu	694	689	571	71	224	0	26	321
31	Şirvan şəhəri	682	672	559	148	115	3	45	311
32	İsmayıllı rayonu	767	764	546	206	79	17	30	332
33	İmişli rayonu	926	888	526	114	132	5	57	308
34	Astara rayonu	719	717	502	122	90	1	12	225
35	Beyləqan rayonu	728	727	499	106	145	1	25	277
36	Kürdəmir rayonu	952	928	495	150	78	3	28	259
37	Biləsuvar rayonu	774	740	491	123	81	3	23	230
38	Qazax rayonu	703	702	488	158	139	2	7	306

Cədvəl 6.27 (ardı)

№	TƏHSİL ŞÖBƏSİ (İDARƏSİ)	Məzunların ümumi sayı	Attestat alan məzunların ümumi sayı	Abituriyentlərin ümumi sayı	Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin sayı				
					Dövlət		Özəl		CƏMİ
					dövlət sifarişi əs.	ödənişli əs.	dövlət sifarişi əs.	ödənişli əs.	
39	Şamaxı rayonu	640	635	487	105	113	8	35	261
40	Qusar rayonu	847	844	466	132	70	5	22	229
41	Ağstafa rayonu	643	643	457	156	85	1	5	247
42	Göygöl rayonu	647	637	440	117	105	4	3	229
43	Balakən rayonu	658	658	438	128	92	4	27	251
44	Şərur rayonu	531	531	424	60	151	0	45	256
45	Zəngilan rayonu	477	475	424	52	185	1	32	270
46	Qubadlı rayonu	445	444	409	91	172	3	18	284
47	Saatlı rayonu	676	670	388	82	72	1	22	177
48	Tərtər rayonu	607	602	382	67	131	0	12	210
49	Ucar rayonu	541	540	370	112	61	3	9	185
50	Babək rayonu	484	484	368	80	105	2	33	220
51	Gədəbəy rayonu	662	648	362	95	93	7	22	217
52	Ağsu rayonu	518	516	337	58	59	3	24	144
53	Oğuz rayonu	455	455	327	118	66	5	6	195
54	Neftçala rayonu	510	505	320	128	57	5	16	206
55	Samux rayonu	437	435	309	73	79	0	3	155
56	Qax rayonu	429	429	295	135	53	10	12	210
57	Şabran rayonu	520	513	289	76	54	1	8	139
58	Culfa rayonu	351	351	283	69	65	1	42	177
59	Yardımlı rayonu	609	584	276	70	58	6	10	144
60	Lerik rayonu	450	447	269	67	69	2	9	147
61	Zərdab rayonu	419	419	269	63	68	3	25	159
62	Siyəzən rayonu	348	347	268	105	28	4	9	146
63	Hacıqabul rayonu	342	342	249	85	35	6	20	146
64	Ordubad rayonu	236	236	211	56	56	0	36	148
65	Qobustan rayonu	291	286	154	57	31	1	10	99
66	Şuşa rayonu	145	143	124	11	42	0	3	56
67	Kəngərli rayonu	158	158	112	25	27	0	22	74
68	Şahbuz rayonu	139	139	106	38	40	0	7	85
69	Xocalı rayonu	125	125	102	6	41	0	2	49
70	Xocavənd rayonu	115	112	98	7	34	0	2	43
71	Daşkəsən rayonu	189	187	88	17	19	0	3	39
72	Xızı rayonu	108	107	76	14	19	0	5	38
73	Sədərək rayonu	62	62	41	8	11	1	9	29
74	Naftalan şəhəri	54	54	40	8	12	0	6	26
75	Respublika Olimpiya İdman liseyləri	94	94	36	8	5	0	1	14
	Cəmi	**80031**	**79182**	**59078**	**15619**	**15400**	**485**	**3413**	**34917**

Cədvəl 6.28

DÖVLƏT VƏ ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL ABİTURİYENTLƏRİN VƏ SUBBAKALAVRLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (bölgələr üzrə)

№	B Ö L G Ə	İmtahanda, müsabiqədə iştirak edən və qəbul olanların sayı			Dövlət ali təhsil müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı				Özəl ali təhsil müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı			
					dövlət sifarişi əsasında		ödənişli əsaslarla		dövlət sifarişi əsasında		ödənişli əsaslarla	
1	Bakı şəhəri	25839	19566	14599	11085	5814	17138	6275	1836	210	7447	2300
2	Sumqayıt şəhəri	3364	2585	1972	1735	1049	2076	728	225	32	674	163
3	Gəncə şəhəri	2778	1922	1387	1390	685	1704	662	77	3	255	37
4	Abşeron rayonu	2564	1919	1428	1055	560	1643	624	177	24	741	220
5	Şəki rayonu	1528	1065	800	779	442	827	263	140	25	277	70
6	Ağdam rayonu	1504	1178	691	471	158	1118	474	47	3	336	56
7	Quba rayonu	1429	1017	623	613	250	884	245	150	22	466	106
8	Lənkəran rayonu	1386	934	625	615	271	839	306	76	6	274	42
9	Xaçmaz rayonu	1260	818	530	518	220	723	220	152	9	355	81
10	Tovuz rayonu	1227	837	627	552	304	690	251	48	6	217	66
11	Kəlbəcər rayonu	1202	893	580	404	129	857	408	30	2	180	41
12	Cəlilabad rayonu	1201	815	550	440	176	741	290	64	6	311	78
13	Şəmkir rayonu	1173	782	585	474	250	705	270	42	5	229	60
14	Bərdə rayonu	1159	838	590	396	211	736	305	41	3	261	71
15	Füzuli rayonu	1157	886	548	335	87	852	401	29	4	225	56
16	Masallı rayonu	1104	833	560	486	217	730	266	91	4	308	73
17	Laçın rayonu	1033	768	522	308	103	734	359	40	4	248	56
18	Naxçıvan şəhəri	1026	802	584	555	201	753	284	108	5	343	94
19	Qəbələ rayonu	933	637	509	465	299	437	133	159	24	178	53
20	Ağcabədi rayonu	885	631	455	289	140	573	244	17	0	261	71
21	Mingəçevir şəhəri	860	603	432	384	195	521	217	33	4	111	16
22	Cəbrayıl rayonu	829	613	402	246	79	589	275	32	1	187	47
23	Şirvan şəhəri	815	577	388	333	160	503	149	61	4	264	75
24	Zaqatala rayonu	813	552	405	329	194	452	150	79	17	197	44
25	Salyan rayonu	809	543	398	330	201	439	143	51	9	169	45
26	Yevlax rayonu	804	515	360	323	149	448	169	40	6	136	36
27	Göyçay rayonu	802	541	385	339	196	435	137	40	3	167	49
28	Sabirabad rayonu	797	508	332	283	122	431	131	63	4	221	75
29	Ağdaş rayonu	773	486	323	301	165	411	129	52	4	133	25
30	İsmayıllı rayonu	745	555	399	396	225	388	106	137	18	181	50
31	İmişli rayonu	741	536	373	246	123	471	158	47	6	257	86
32	Biləsuvar rayonu	722	460	285	286	137	385	109	53	5	147	34
33	Goranboy rayonu	711	448	311	334	170	378	135	14	1	60	5
34	Kürdəmir rayonu	693	468	315	279	158	377	103	39	4	189	50
35	Şamaxı rayonu	680	471	316	269	122	430	132	60	8	219	54
36	Beyləqan rayonu	674	463	318	267	117	424	165	36	1	172	35

Cədvəl 6.28 (ardı)

№	B Ö L G Ə	İmtahanda, müsabiqədə iştirak edən və qəbul olanların sayı			Dövlət ali təhsil müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı				Özəl ali təhsil müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı			
					dövlət sifarişi əsasında		ödənişli əsaslarla		dövlət sifarişi əsasında		ödənişli əsaslarla	
37	Qazax rayonu	663	499	366	351	170	430	168	29	4	96	24
38	Astara rayonu	663	395	267	255	133	347	115	30	3	102	16
39	Şərur rayonu	656	487	339	277	81	460	191	73	0	284	67
40	Qusar rayonu	622	374	273	271	150	293	84	53	7	135	32
41	Ağstafa rayonu	583	391	283	290	167	324	100	17	2	68	14
42	Zəngilan rayonu	566	434	302	168	58	408	202	21	1	139	41
43	Göygöl rayonu	561	363	259	263	126	315	122	12	4	45	7
44	Tərtər rayonu	555	404	259	185	76	385	162	8	0	100	21
45	Balakən rayonu	548	383	298	239	138	310	119	33	6	139	35
46	Qubadlı rayonu	530	429	319	229	96	396	194	27	4	101	25
47	Saatlı rayonu	523	337	218	202	85	292	96	28	2	148	35
48	Babək rayonu	518	353	257	251	90	336	126	59	2	199	39
49	Ağsu rayonu	516	324	196	174	69	298	85	28	5	143	37
50	Gədəbəy rayonu	508	375	268	221	106	321	117	40	8	138	37
51	Ucar rayonu	498	310	228	200	124	227	80	37	3	102	21
52	Lerik rayonu	455	313	197	184	80	282	92	48	6	130	19
53	Neftçala rayonu	451	352	251	245	141	250	72	43	9	99	29
54	Şabran rayonu	439	288	173	185	85	241	65	36	1	107	22
55	Yardımlı rayonu	434	308	183	176	80	271	75	32	6	99	22
56	Oğuz rayonu	433	316	230	234	133	226	80	42	5	79	12
57	Qax rayonu	410	332	245	245	144	256	71	54	13	82	17
58	Samux rayonu	387	254	179	179	81	233	94	6	0	27	4
59	Siyəzən rayonu	364	241	175	182	116	167	36	26	6	63	17
60	Culfa rayonu	353	260	186	181	70	244	71	70	1	155	44
61	Hacıqabul rayonu	352	254	182	160	95	212	47	59	9	103	31
62	Zərdab rayonu	349	249	187	132	68	221	86	34	4	137	29
63	Ordubad rayonu	280	226	167	139	59	208	68	38	1	135	39
64	Qobustan rayonu	231	163	121	109	60	139	40	16	1	70	20
65	Şuşa rayonu	212	156	93	59	16	154	66	12	0	62	11
66	Kəngərli rayonu	182	145	95	84	27	138	41	23	0	99	27
67	Şahbuz rayonu	154	126	97	92	38	123	47	12	0	50	12
68	Xocalı rayonu	150	111	56	45	6	110	46	5	0	26	4
69	Daşkəsən rayonu	150	103	55	68	20	97	31	5	0	30	4
70	Xocavənd rayonu	136	89	51	29	8	85	40	2	0	18	3
71	Xızı rayonu	100	65	46	33	15	59	22	4	0	22	9
72	Naftalan şəhəri	67	53	35	37	10	51	18	6	0	19	7
73	Sədərək rayonu	60	49	31	31	8	46	12	14	1	33	10
	Cəmi	**80723**	**58407**	**41693**	**34328**	**17115**	**50826**	**18606**	**5470**	**607**	**19992**	**5365**

Cədvəl 6.29

TAM ORTA TƏHSİL BAZASINDA DÖVLƏT VƏ ÖZƏL ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (bölgələr üzrə)

№	B Ö L G Ə	Abituriyentlərin və qəbul olanların sayı		Dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı				Özəl orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı	
				ödənişsiz əsaslarla		ödənişli əsaslarla			
1	Bakı şəhəri	3268	2100	1983	440	2960	913	2160	747
2	Gəncə şəhəri	509	308	426	90	491	205	58	13
3	Sumqayıt şəhəri	503	331	349	89	480	164	269	78
4	Abşeron rayonu	440	269	268	54	406	112	297	103
5	Tovuz rayonu	361	229	302	79	344	133	97	17
6	Quba rayonu	342	188	266	60	327	87	164	41
7	Cəlilabad rayonu	341	199	214	51	335	112	184	36
8	Şəki rayonu	322	196	302	81	305	101	80	14
9	Şəmkir rayonu	311	207	216	64	304	135	92	8
10	Xaçmaz rayonu	300	183	227	39	286	101	179	43
11	Lənkəran rayonu	285	200	242	86	272	98	109	16
12	Bərdə rayonu	260	174	174	57	251	111	53	6
13	Ağdam rayonu	257	167	174	36	250	116	71	15
14	Masallı rayonu	236	138	187	55	220	53	113	30
15	Göyçay rayonu	228	177	171	70	210	90	59	17
16	Zaqatala rayonu	225	160	185	67	220	77	88	16
17	Sabirabad rayonu	222	137	162	43	213	73	109	21
18	Ağcabədi rayonu	220	153	194	66	209	77	44	10
19	İsmayıllı rayonu	217	159	176	75	190	73	57	11
20	Füzuli rayonu	215	130	97	8	213	111	76	11
21	Ağdaş rayonu	214	167	188	84	193	78	30	5
22	Biləsuvar rayonu	208	123	155	42	200	64	86	17
23	Qəbələ rayonu	203	136	159	53	183	63	93	20
24	Salyan rayonu	201	141	119	46	182	72	109	23
25	Astara rayonu	201	125	166	59	193	58	66	8
26	Goranboy rayonu	198	135	175	50	186	81	20	4
27	Kəlbəcər rayonu	196	113	122	18	187	82	49	13
28	Yevlax rayonu	193	126	149	42	174	75	37	9
29	Laçın rayonu	184	110	117	24	175	63	75	23
30	Beyləqan rayonu	182	134	132	32	177	86	72	16
31	İmişli rayonu	178	116	130	24	173	58	96	34
32	Balakən rayonu	166	115	127	40	159	64	64	11
33	Qusar rayonu	165	110	127	50	144	42	77	18
34	Kürdəmir rayonu	161	97	110	22	158	61	76	14
35	Şirvan şəhəri	154	105	93	36	143	49	78	20

Cədvəl 6.29 (ardı)

№	B Ö L G Ə	Abituriyentlərin və qəbul olanların sayı		Dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı				Özəl orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı	
36	Qazax rayonu	153	116	116	40	145	70	28	6
37	Mingəçevir şəhəri	150	98	125	41	143	54	26	3
38	Ucar rayonu	149	108	112	42	137	55	59	11
39	Şamaxı rayonu	149	95	115	47	143	37	54	11
40	Naxçıvan şəhəri	140	53	114	15	138	36	34	2
41	Ağstafa rayonu	136	97	102	36	131	55	30	6
42	Saatlı rayonu	135	72	100	33	129	29	50	10
43	Şərur rayonu	135	67	87	25	127	26	80	16
44	Şabran rayonu	126	79	82	14	121	47	68	18
45	Yardımlı rayonu	126	69	110	29	117	33	51	7
46	Tərtər rayonu	125	73	79	25	121	46	31	2
47	Cəbrayıl rayonu	123	75	71	9	118	49	53	17
48	Babək rayonu	123	50	107	22	121	25	46	3
49	Göygöl rayonu	111	55	99	19	105	33	15	3
50	Gədəbəy rayonu	110	66	80	23	105	35	52	8
51	Neftçala rayonu	108	81	75	32	100	38	48	11
52	Oğuz rayonu	104	76	90	40	93	34	19	2
53	Ağsu rayonu	99	60	76	20	95	32	35	8
54	Samux rayonu	94	47	73	12	88	34	10	1
55	Lerik rayonu	93	45	79	12	87	23	48	10
56	Siyəzən rayonu	91	54	73	11	87	10	67	33
57	Culfa rayonu	89	40	62	16	88	20	36	4
58	Qax rayonu	86	67	72	36	78	27	27	4
59	Zəngilan rayonu	85	45	49	6	79	29	45	10
60	Qubadlı rayonu	83	62	46	9	81	38	37	15
1	Hacıqabul rayonu	78	55	57	22	70	25	30	8
62	Zərdab rayonu	71	45	41	9	66	31	46	5
63	Kəngərli rayonu	58	21	46	5	58	12	20	4
64	Ordubad rayonu	55	34	42	7	54	18	35	9
65	Daşkəsən rayonu	44	22	31	8	42	12	14	2
66	Qobustan rayonu	42	28	35	15	38	12	15	1
67	Xocalı rayonu	35	26	21	4	35	22	9	0
68	Xızı rayonu	34	15	24	3	29	7	18	5
69	Şuşa rayonu	34	15	17	2	33	12	15	1
70	Xocavənd rayonu	31	18	18	3	28	12	11	3
71	Şahbuz rayonu	25	11	14	3	25	7	6	1
72	Sədərək rayonu	18	10	7	3	18	5	16	2
73	Naftalan şəhəri	8	8	6	4	8	3	2	1
	Cəmi	**15322**	**9716**	**10937**	**2934**	**14394**	**5031**	**6673**	**1751**

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ MƏZUNLARIN **TƏDRİS DİLİ** FƏNNİNDƏN
ORTA BALLARININ (%-LƏ) PAYLANMASI (9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

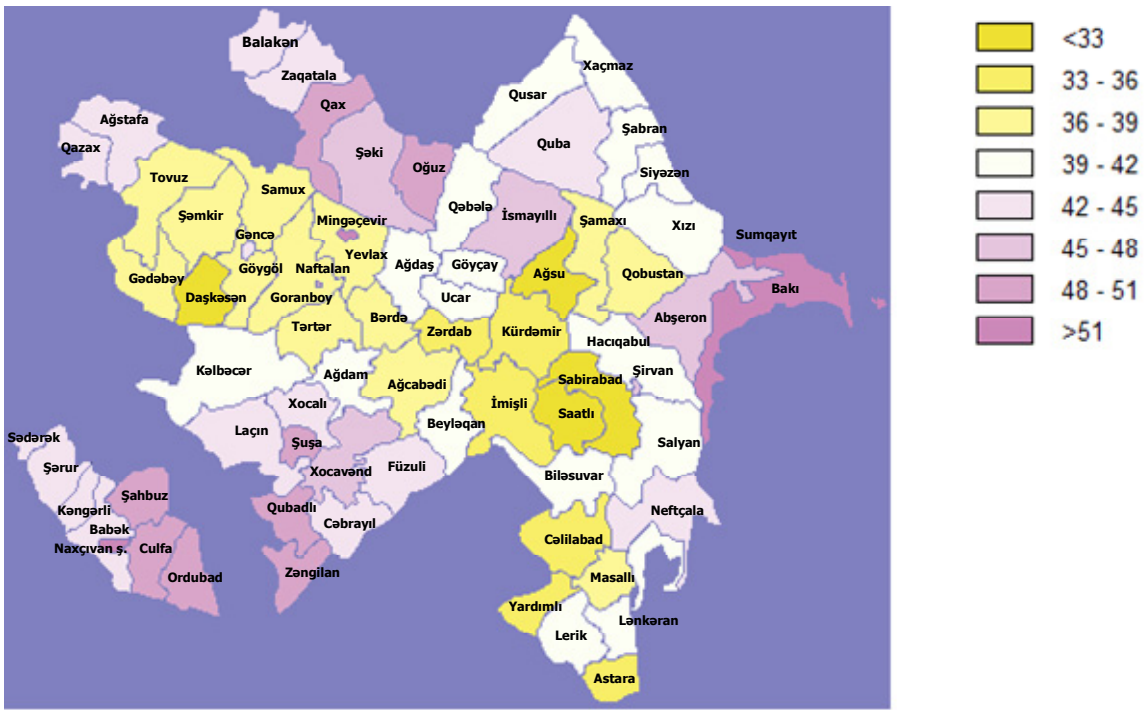

Şəkil 6.29

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ MƏZUNLARIN **RİYAZİYYAT** FƏNNİNDƏN
ORTA BALLARININ (%-LƏ) PAYLANMASI (9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

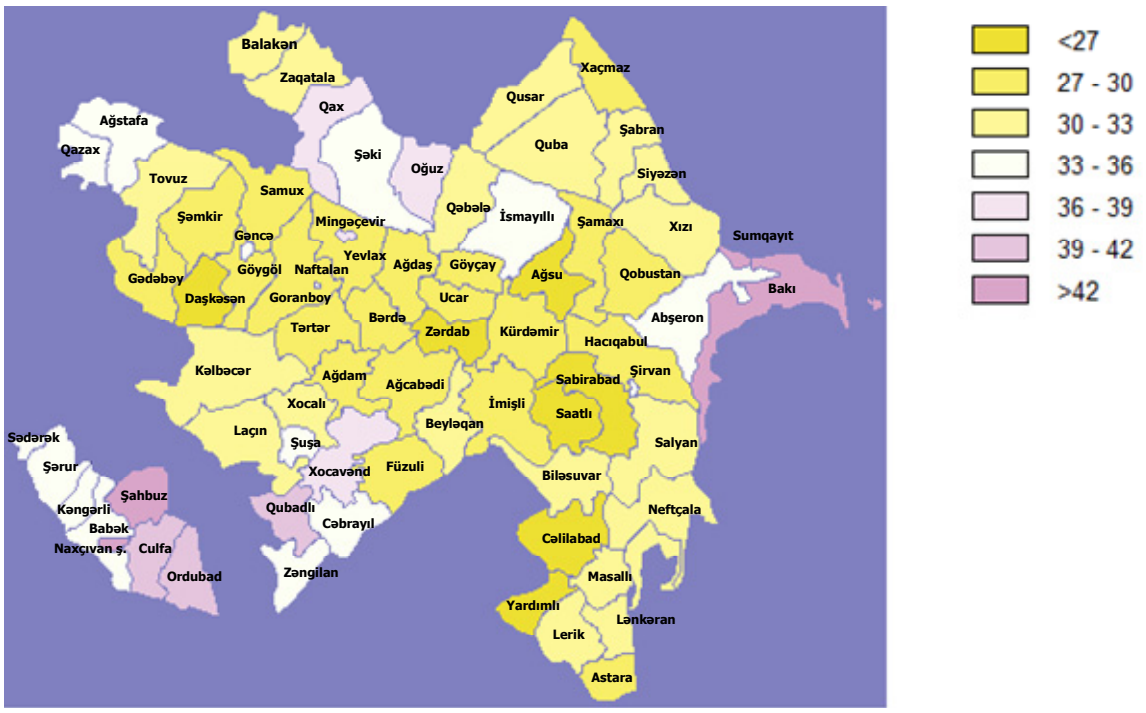

Şəkil 6.30

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ MƏZUNLARIN **XARİCİ DİL** FƏNNİNDƏN
ORTA BALLARININ (%-LƏ) PAYLANMASI (9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

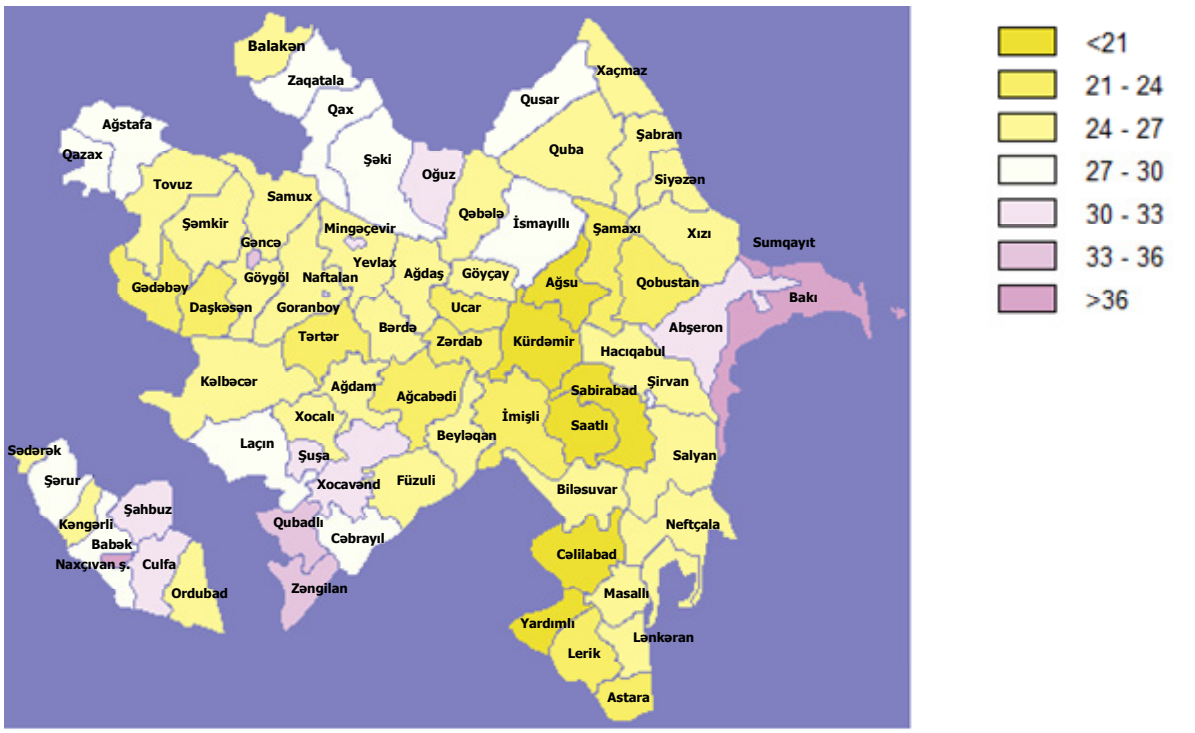

Şəkil 6.31

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ MƏZUNLARIN **ORTA BALLARININ PAYLANMASI**
(9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

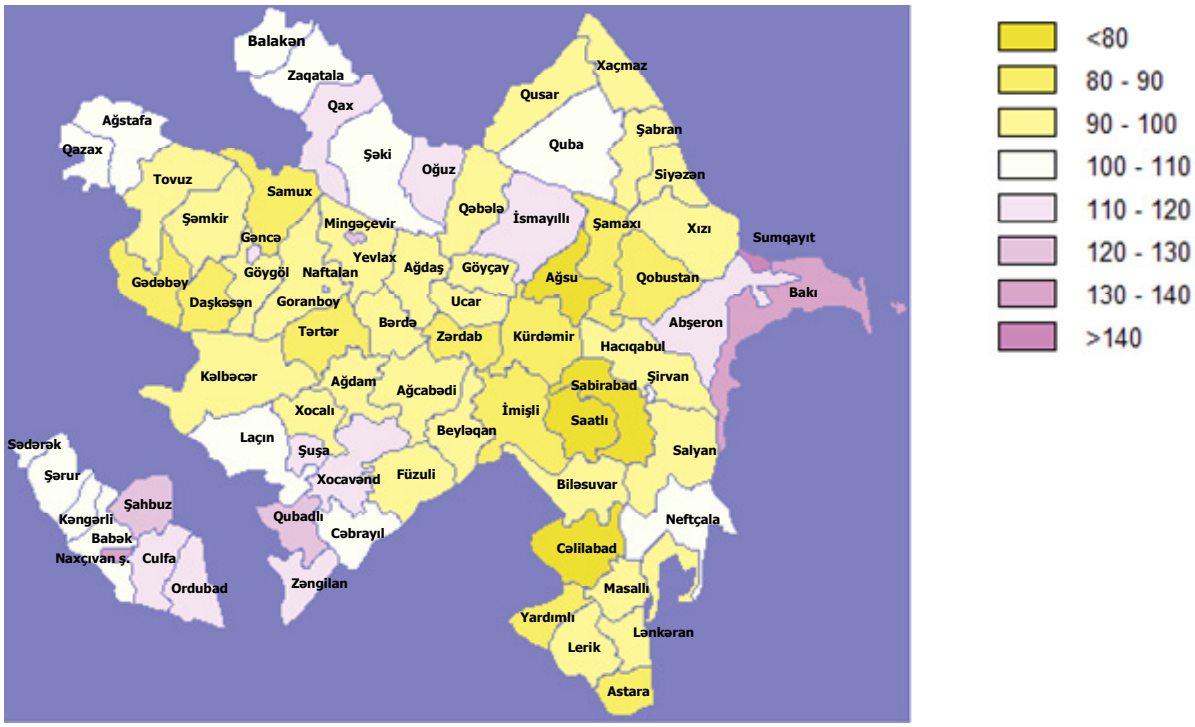

Şəkil 6.32

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ **OĞLAN VƏ QIZ MƏZUNLARIN NİSBİ SAYI**
(9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

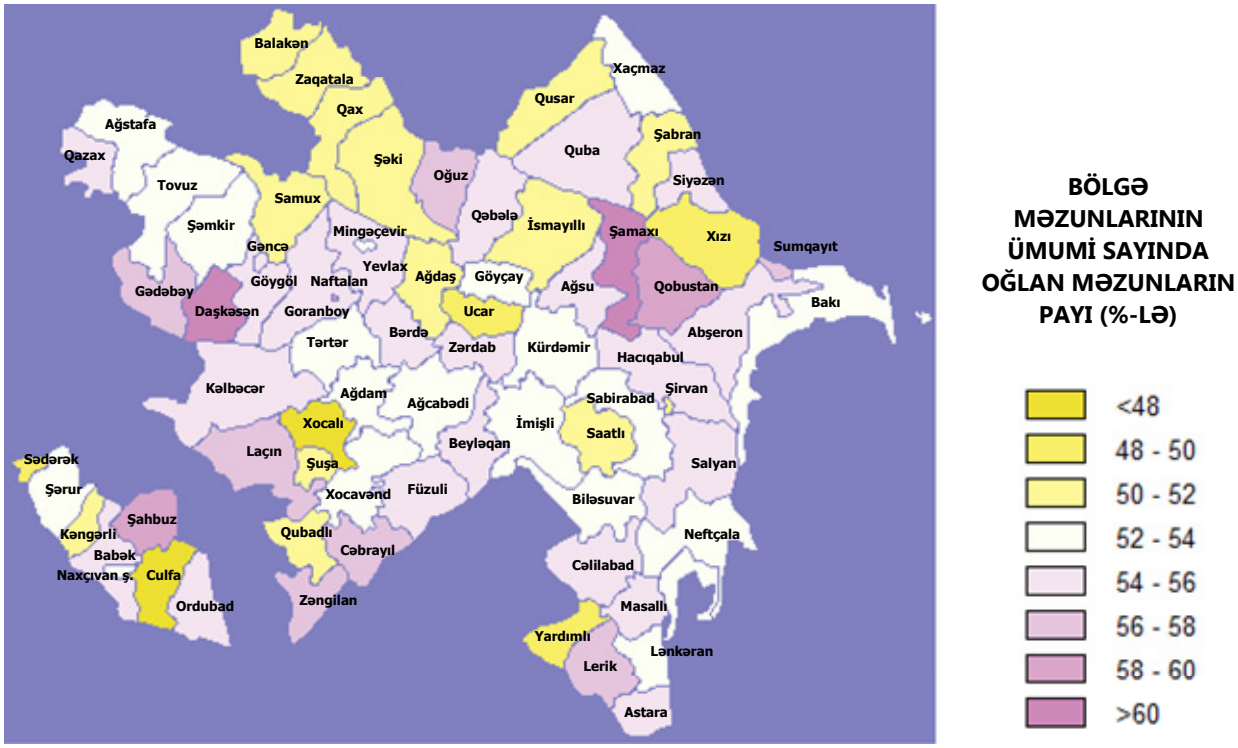

Şəkil 6.33

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK MƏZUNUN **TƏDRİS DİLİ** FƏNNİ ÜZRƏ
ORTA BALLARININ (%-LƏ) PAYLANMASI (11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

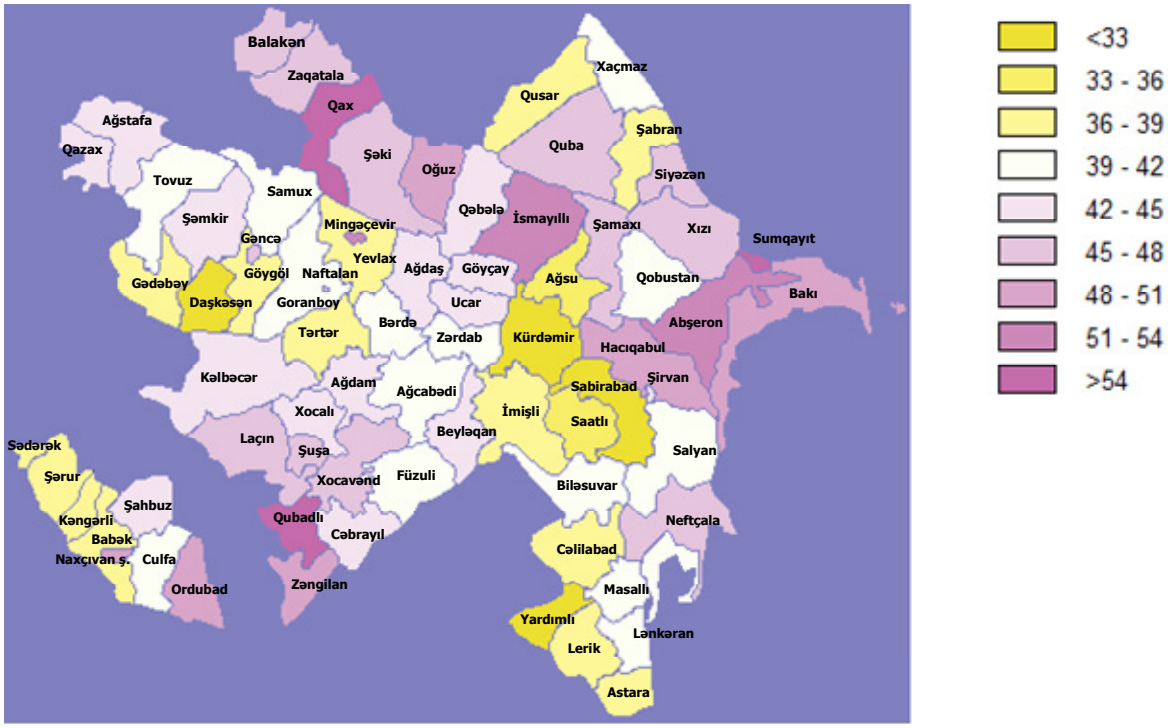

Şəkil 6.34

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK MƏZUNUN **RİYAZİYYAT** FƏNNİ ÜZRƏ ORTA BALLARININ (%-LƏ) PAYLANMASI (11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

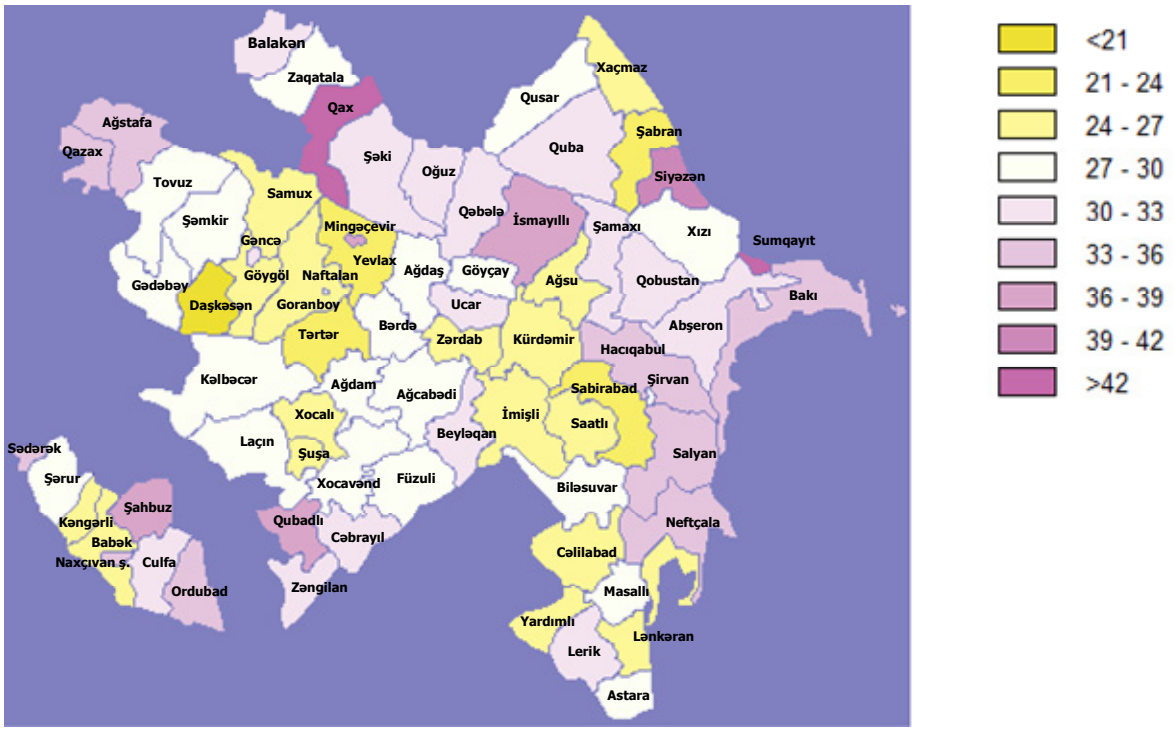

Şəkil 6.35

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK MƏZUNUN **XARİCİ DİL** FƏNNİ ÜZRƏ ORTA BALLARININ (%-LƏ) PAYLANMASI (11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

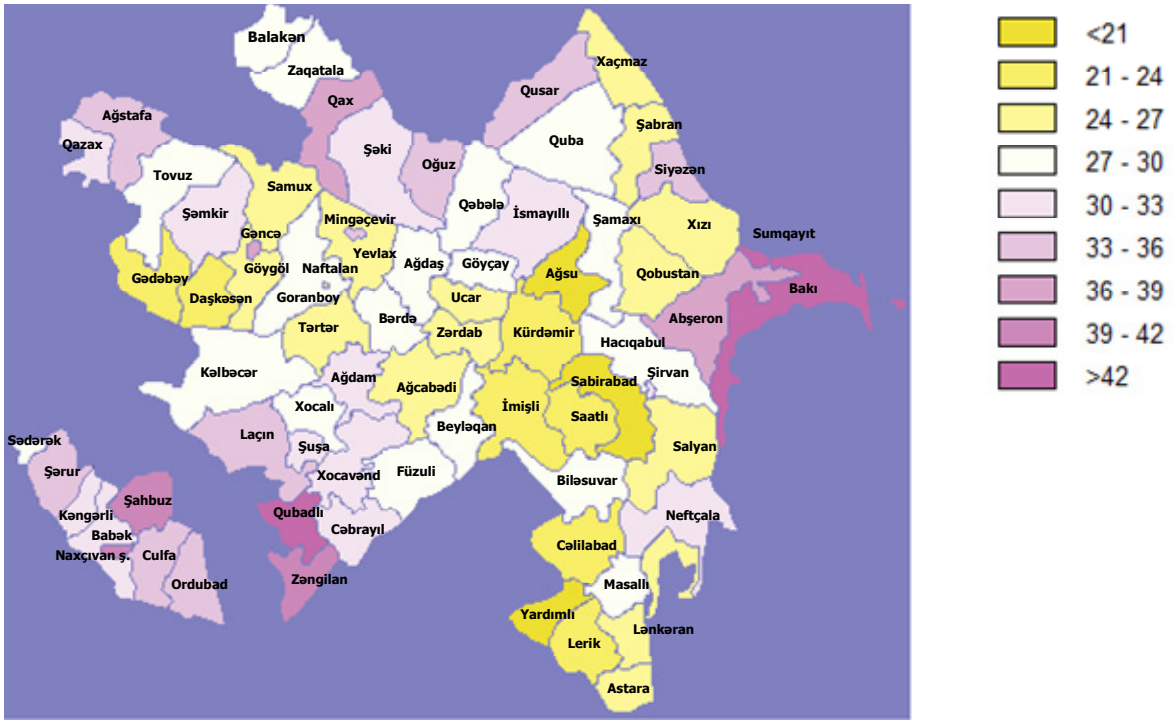

Şəkil 6.36

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ MƏZUNLARIN **ORTA BALLARININ PAYLANMASI**
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

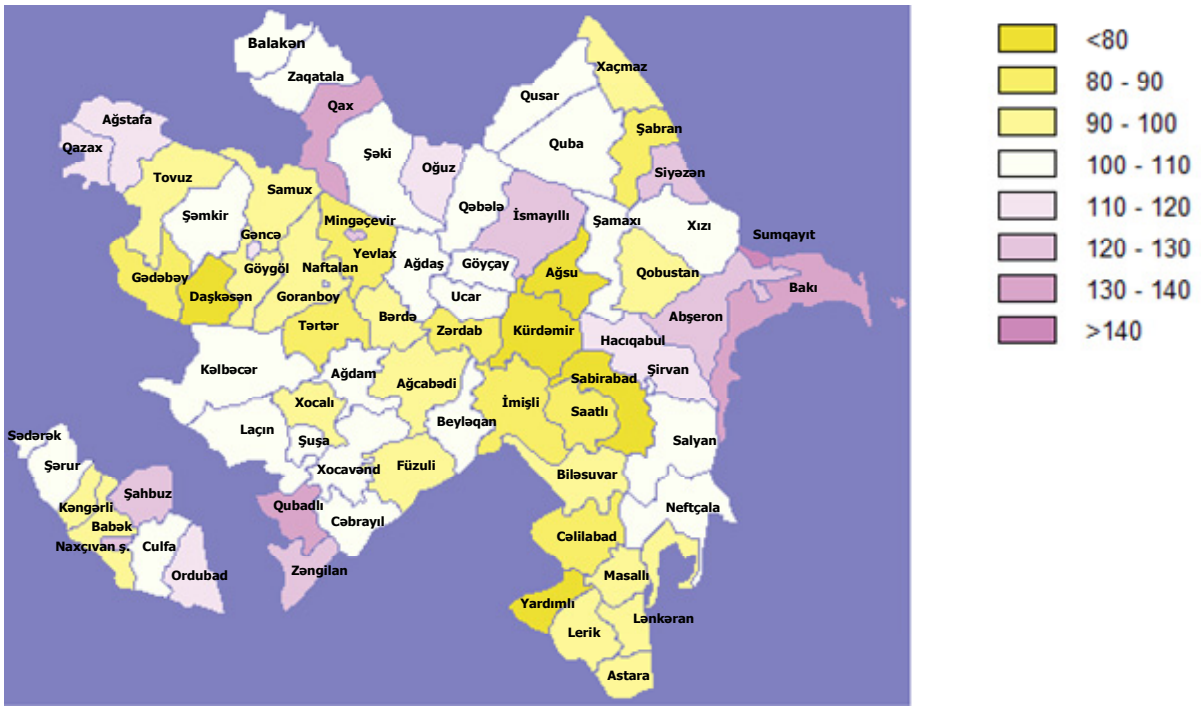

Şəkil 6.37

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ **OĞLAN VƏ QIZ MƏZUNLARIN NİSBİ SAYI**
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

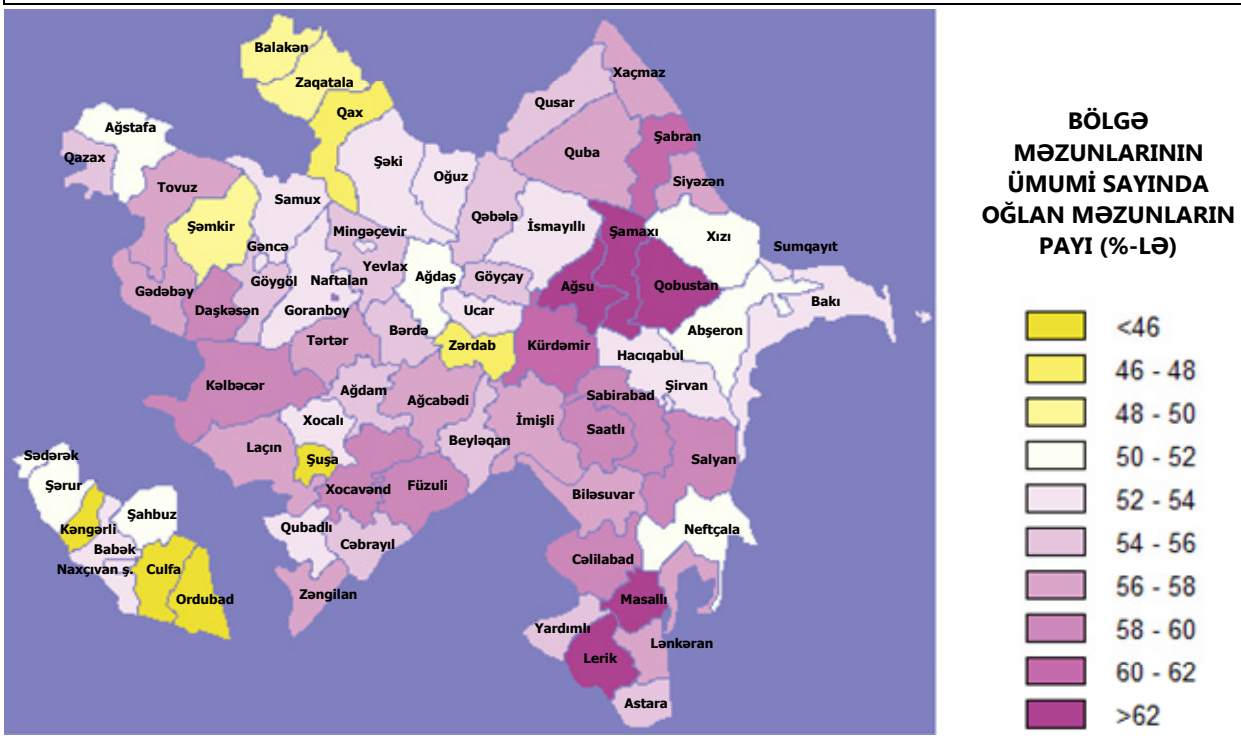

Şəkil 6.38

ƏLAVƏLƏR

Qəbul imtahanlarında iştirak edən nəzarətçilərin fəaliyyəti

A.H.Bağırov, A.E.Həbibov

İmtahanların təşkili və idarə edilməsi prosesində mühüm amillərdən biri zal nəzarətçilərinin işinin səmərəli qurulmasıdır. Bu prosesə cəlb olunan şəxslərin seçimi, təyinatı, fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi, nəzarətçi bazasının təkmilləşdrilməsi DİM-in müəyyən etdiyi müəyyən meyar və prinsiplərə əsaslanır. Zal nəzarətçisi cavab kartlarının (vərəqlərinin) və sual kitabçalarının düzgün paylanmasına və yığılmasına görə məsuliyyət daşıyan, imtahan prosesində obyektivliyin və şəffaflığın təminatçısı olan, imtahan verənlərin davranış qaydalarına riayət etməsinə birbaşa nəzarəti həyata keçirən şəxsdir. Müvafiq bazanın yaradılması məqsədilə zal nəzarətçilərinin seçilməsi iki formada həyata keçirilir:

1) Zal nəzarətçilərinin könüllülük və müqavilə əsasında seçilməsi. Bir neçə mərhələdən ibarət olan bu seçimdə müxtəlif qiymətləndirmə meyarları və prinsipləri əsas götürülür. Birinci mərhələdə bazaya yeni nəzarətçilərin əlavə olunması məqsədilə ümumtəhsil müəssisələri və digər təşkilatlarla iş aparılır, nəzarətçilərə aid şəxsi məlumatlar dəqiqləşdirildikdən sonra onlar xüsusi hazırlanmış internet proqramı vasitəsi ilə nəzarətçilər bazasına daxil edilir.

Növbəti mərhələ imtahanların idarə olunmasına cəlb edilməsi nəzərdə tutulan şəxslərlə təlimlərin – seminar-məşğələlərin keçirilməsidir. Təlimlərdə imtahanın texnologiyasına dair prosedur qaydalarının mənimsənilməsi üçün interaktiv üsullara, sorğu-suallara əsaslanan öyrənmə formasına, dialoqlara, izahat işinin videomaterialların müşayiəti ilə aparılmasına üstünlük verilir. Seminar-məşğələlərin keçirilməsi zamanı qarşıya aşağıdakı məqsədlər qoyulur:

– *nəzarətçilərin fərdi keyfiyyətləri ilə yaxından tanış olmaq,*

– *şəxsi anket məlumatlarını dəqiqləşdirmək,*

– *onlara imtahan texnologiyalarını və imtahanın gedişi ilə bağlı prosedur qaydalarını mənimsətmək,*

– *abituriyent auditoriyasının – imtahan zalının idarə olunmasında professionallığın əldə olunması baxımından mühüm olan məqamları izah etmək,*

– *imtahanın gedişində rast gəlinəcək problemlərin həlli yollarını izah etmək,*

– *nəzarətçi–abituriyent, nəzarətçi–imtahan rəhbəri münasibətlərinin tənzimlənməsində əsas tutulmalı qaydaları onların diqqətinə çatdırmaq,*

– *xüsusi hallarda onların operativ qərar qəbuletmə qabiliyyətlərini interaktiv üsullarla – sorğu-suallarla ortaya çıxarmaq.*

Seminar-məşğələlər ayrı-ayrı rayonlar (şəhərlər) üzrə 25–30 nəfərlik qruplarla real imtahan zalında həyata keçirilir. Qarşıya qoyulan məqsədə nail olunması üçün onlara imtahanın gedişi – abituriyentlərin imtahan zalına buraxılması zamanı sənədlərin yoxlanılması , öz sıra və yerlərində oturmaları, cavab kartlarının (vərəqlərinin), sual kitabçalarının paylanmasında diqqət etməli olduqları məqamlar, nəzarətçi protokolunun düzgün doldurulması, abituriyentlərin davranış qaydalarına uyğun davranması, imtahan rəhbərləri ilə koordinasiyalı fəaliyyətin qurulması və imtahan zalının idarə olunması qaydası izah olunur. Bunların yaddaşda möhkəmləndirilməsi məqsədi ilə imtahanın bütün mərhələlərini özündə əks etdirən videoçarx nümayiş etdirilir. Bu mərhələdə hər bir nəzarətçinin test imtahanlarının prosedur qaydalarını nəzəri baxımdan mənimsəmə səviyyəsi müəyyənləşdirilməklə yanaşı, onun fərdi keyfiyyətlərinin də nəzarətçi üçün tələb olunan aşağıdakı meyarlara cavab verməsi dəyərləndirilir:

– imtahan rəhbəri və abituriyentlərlə ünsiyyət qura bilməsi;

– təmkinlilik nümayiş etdirməsi və emosional olmaması;

– fiziki göstəricilərinin (hərəkətlilik-dinamiklik, sağlamlıq imkanlarının məhdud olmaması və s.) nəzarətçilik fəaliyyətini yerinə yetirməsinə uyğun olması;

– auditoriyanı idarəetmə qabiliyyətinə malik olması;

– informasiyanı imtahan iştirakçılarına doğru çatdırması və təlqinetmə keyfiyyətlərinə malik olması;

– abituriyentin imtahanda davranışı ilə bağlı xüsusi hallarda doğru qərar qəbul edə bilməsi;

– təlimati qaydalara riayət olunması, sənədləşmənin aparılması baxımından ciddilik nümayiş etdirməsi;

– imtahanın texnologiyası ilə əlaqədar meydana çıxan suallar qarşısında operativlik nümayiş etdirməsi.

Növbəti seçim mərhələsi DİM tərəfindən keçirilən sınaq imtahanları mərhələsini əhatə edir. Sınaq imtahanları nəzarətçilər bazasına yeni daxil edilmiş şəxslərin qəbul imtahanlarına yararlılığı səviyyəsinin yoxlanılması baxımından xüsusilə mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bu mərhələdə nəzarətçinin **yuxarıda sadalanan fərdi keyfiyyətlərə malik olub-olmaması bir daha nəzərdən keçirilir, onun qəbul və buraxılış imtahanlarına hazır olub-olmaması haqda rəy dəqiqləşdirilir.**

Sınaq imtahanları yekunlaşdıqdan sonra hansı nəzarətçilərin sınaqlara cəlb olunduğu, aldıqları qiymətlər, sınaq imtahanlarında baş vermiş xüsusi hallar ayrıca araşdırma mövzusu olur. Beləliklə, biz qəbul və buraxılış imtahanlarına hazırlığa dair kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini nəzərdən keçirmək imkanı əldə edirik.

Nəzarətçilərin seçimi mərhələlərində əsas götürülən tələblər və meyarlar nəticə etibarı ilə imtahan iştirakçılarının öz bilik səviyyəsini dolğun nümayiş etdirməsi üçün lazımi şəraitin yaradılmasına, şəffaflığın və obyektivliyin təmin olunmasına hesablanır.

2) Zal nəzarətçisinin fəaliyyətinin sertifikatlaşdırılması .

Dövlət İmtahan Mərkəzi model, texnologiya və məzmun baxımından müxtəlif imtahanlar həyata keçirir. Bu müxtəliflik zal nəzarətçilərinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsini və peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsini zəruriləşdirir . Zal nəzarətçisinin fəaliyyətinin sertifikatlaşdırılması qaydaları birinci növbədə bu məqsədlərə nail olmağa xidmət edir. Digər tərəfdən, bu yolla işdə rəqabətlilik artırılaraq daha keyfiyyətli idarəetmə reallaşır, ictimaiyyətin daha geniş hissəsi imtahanlara cəlb edilərək idarəetmədə şəffaflıq təmin edilir. Zal nəzarətçisi kimi sertifikat almaq istəyənlər üçün aşağıdakı tələblər qoyulur:

- ali təhsilli,
- tabeliyindən və mülkiyyət növündən asılı olmayaraq hər hansı bir təşkilatda hazırda işləyən (və ya iş yerinin olub olmamasından asılı olmayaraq pedaqoji profilli ixtisaslar üzrə bakalavr ali peşə-ixtisas dərəcəsi olanlar),
- yaşı 25-45 (cari zal nəzarətçiləri bazasında olanlar üçün 25-55) arasında olan
- məhkumluğu olmayan və fiziki cəhətdən sağlam olan şəxslər müraciət edə bilərlər.

Bunun üçün namizəd elektron qeydiyyatdan keçir, müsahibəyə və psixometrik testə dəvət olunur, ümumi intellekt səviyyəsi yoxlanılır, iki günlük ***səmərəli ünsiyyət texnikaları*** və ***imtahanların texnologiyaları*** adlı intensiv təlimlərə cəlb edilir, imtahanların texnologiyası ilə bağlı yekun imtahandan keçir. Mərhələləri uğurla başa vuran namizədlər A və B kateqoriya sertifikat əldə edə bilir. Onlara, imtahanların texniki tələbləri gözlənilməklə, təyinat zamanı üstünlük verilir və stimullaşdırıcı tədbir kimi əmək haqları müəyyən çəki əmsalına vurulmaqla hesablanır.

Nəzarətçilərlə təcrübi işin yekun mərhələsi imtahanlar mərhələsidir. Hər bir imtahandan

öncə:

- nəzarətçilər bazasından əvvəlki imtahanda fəaliyyəti "qeyri-kafi" qiymətləndirilən;
- proqram tərəfindən və ya imtahan rəhbəri tərəfindən köçürməyə şərait yaratdığı müəyyənləşdirilən;
- imtahan sənədləri ilə iş və auditoriyanın idarə edilməsi ilə bağlı haqqında neqativ rəy olan;
- üzrsüz olaraq imtahana gəlməyən nəzarətçilər cari bazadan çıxarılır, sonra kompüter proqramı vasitəsi ilə təsadüfi seçim qaydasında nəzarətçilərin binalar və zallar üzrə təyinatı aparılır, vəsiqələri hazırlanır və əlaqələndiricilər vasitəsi ilə nəzarətçilərə paylanır.
- imtahana bir neçə gün qalmış hər bir rayon (şəhər) üzrə həmin cəlb edilən nəzarətçilərlə müvafiq imtahanın idarə edilməsi və texnologiyasına dair təlimlər keçirilir.
- sağlamlıq imkanları məhdud iştirakçılara təhkim edilmiş nəzarətçilərə də ayrıca təlim keçirilir.

sonra:

- imtahanın gedişi haqqında protokol qeydləri zal nəzarətçisi bazası proqramına daxil edilir;
- imtahanın gedişi haqqında protokollar nəzərdən keçirilərək imtahana gəlməyənlərin, imtahandan xaric olunanların, imtahan binasına buraxılmayanların siyahısı hazırlanır, imtahan zamanı baş vermiş xüsusi hallar araşdırılaraq müvafiq formada protokollaşdırılır və bunlara imtahan nəticələrinin emalı zamanı etibarlı hüquqi sənəd kimi müraciət edilir.

Hər bir imtahandan sonra zal nəzarətçilərinin fəaliyyəti barədə rəy və qiymətlər bazaya daxil edilir. Bu qiymətləndirmə iki istiqamətdə aparılır:

1) İmtahan sənədləri (imtahan rəhbərinin protokolu, imtahanın gedişi haqqında protokol, aktlar və s.), imtahan rəhbərləri və DİM nümayəndələrinin rəyləri, abituriyentlərin, valideynlərin, ictimaiyyətin, müxtəlif hökumət və qeyri-hökumət təşkilatlarının müraciəti əsasında aparılan araşdırma və qiymətləndirmə. Bu istiqamətdə aparılan qiymətləndirmə nəticəsində

- imtahana üzrsüz səbəbdən gəlməyən;
- imtahan zamanı imtahan rəhbərinin nəzarətçinin fəaliyyətini qiymətləndirməsinə dair rəyinə əsasən
  - imtahan texnologiyasını və prosedur qaydalarını qeyri-qənaətbəxş bilən;
  - auditoriyanı idarəetmə qabiliyyəti zəif olan;
  - imtahan sənədləri ilə iş aparması lazımi səviyyədə olmayan;
  - abituriyentlər və imtahan rəhbəri ilə ünsiyyətində təlimat qaydalarını pozan;
- imtahanın gedişi haqqında protokolun doldurulmasında ciddi səhvlərə yol verən;
- abituriyentlərin bir-birindən köçürmə hallarına bilərəkdən şərait yaratdığı müəyyənləşdirilən nəzarətçilər cari bazadan çıxarılır, araşdırma aparıldıqdan sonra onlar növbəti imtahana cəlb olunacaq nəzarətçilər bazasından çıxarılır və ya xəbərdarlıq edilir. İmtahan rəhbərləri bu qiymətləndirmələri apararkən "zal nəzarətçilərinin qiymətləndirmə meyarları"na uyğun hərəkət edir. Bu meyarlar imtahan rəhbərinin zal nəzarətçisini obyektiv şəkildə qiymətləndirməsinə imkan verir.

2) Birinci istiqamətdə aparılan araşdırma və qiymətləndirmədə müəyyən subyektiv yanaşmaların ortaya çıxması mümkün olduğundan ikinci istiqamətdə imtahan zalında baş verən və imtahan rəhbərlərinin diqqətindən yayınan faktiki köçürmələrin müəyyənləşdirilməsində kompüter proqramına müraciət olunur. Kontingentin tərkibi, köçürülən fənnin sayı, köçürmədə iştirak edən abituriyentlərin sayı ilə bağlı parametrlər də təhlilə daxil edilərək nəzarətçinin köçürməyə hansı dərəcədə yol verdiyi müəyyənləşdirilir.Nəzarətçilər tərəfindən yol verilən qayda pozuntuları ağır, orta və zəif dərəcə olmaqla üç səviyyədə qiymətləndirilir.

Qəbul imtahanları yekunlaşdırıldıqdan sonra hər iki istiqamətdə aparılan qiymətləndirmələr ümumiləşdirilir.

- Nəzarətçilərin növbəti imtahanlara cəlb olunmasında əsas rol oynayan yekun qiymətlər bazaya daxil edilir.
- Fəaliyyəti qeyri-kafi qiymətləndirilən nəzarətçilər isə müəyyən dövr üçün və ya həmişəlik olaraq bazadan çıxarılır.

Qiymətləndirmənin yekun mərhələsində yuxarıdakı parametrlərlə yanaşı qəbul imtahanında 600-dən yüksək bal toplayan abituriyentlərin sorğu-anketlərində nəzarətçinin fəaliyyətinə verilən qiymətlərə də baxılır.

Qəbul imtahanları yekunlaşdıqdan sonra zal nəzarətçilərinin fəaliyyətlərinin qiymətləndirilməsi və keyfiyyət göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı xüsusi araşdırma aparılır və hesabat-arayış hazırlanır.

Bunların nəticəsində imtahana cəlb edilmiş nəzarətçilər aşağıdakı kateqoriyalara ayrılır:

- fəaliyyəti əla qiymətləndirilənlər, o cümlədən fəxri fərmanlarla təltif olunanlar;
- fəaliyyəti yaxşı qiymətləndirilənlər;
- fəaliyyəti kafi qiymətləndirilənlər;
- fəaliyyəti qeyri-kafi hesab olunanlar, ciddi təlimat pozuntularına və köçürmə hallarına yol verənlər.

İl ərzində keçirilən müxtəlif imtahanlara, ilk növbədə fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilən nəzarətçilər cəlb olunurlar. Bu da digər nəzarətçilərin daha yaxşı fəaliyyət göstərməsini stimullaşdırır. Araşdırmanın nəticələri ilə bağlı müvafiq rayon (şəhər) təhsil şöbələrinə, ümumtəhsil müəssisələrinə məktublar ünvanlanır.

İndi isə nəzarətçilərin fəaliyyəti haqqında statistik məlumatlara diqqət yetirək. 2019-cu ildə keçirilən test imtahanlarına cəlb edilməsi nəzərdə tutulan nəzarətçilər bazası 14957 nəfərdən ibarət olmuşdur. Cari ildə nəzarətçilər bazası ümumi təhsil müəssisələrinin pedaqoji işçilərindən, ali təhsil müəssisələrinin, AMEA-nın müxtəlif institutlarının və bir çox dövlət orqanlarının əməkdaşlarından formalaşmışdır. Belə ki, imtahan prosesinə Bakı və Sumqayıt şəhərlərində məskunlaşmış məcburi köçkün rayonlarının (Qubadlı, Laçın, Şuşa və Zəngilan) məktəbləri də daxil olmaqla respublikanın 2222 ümumi təhsil müəssisəsinin, 48 ali təhsil müəssisəsinin, Dövlət İmtahan Mərkəzinin və bir neçə dövlət orqanının əməkdaşları cəlb edilmişdir. Bunlardan əlavə 33 rayon üzrə müxtəlif özəl strukturlarda işləyən və ya iş yeri olmayan, lakin ali pedaqoji təhsili olduğu üçün zal nəzarətçisi sertifikatı alaraq imtahanlara cəlb olunan şəxslər də bu bazada yer alır. Belə nəzarətçilərin ümumi sayı 564 nəfərdir.

Bu təhlildə I-IV ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinin keçirilən qəbul imtahanlarına cəlb olunan nəzarətçilərin fəaliyyəti onların buraxılış, orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul və s. digər bütün imtahanlardakı fəaliyyətləri də nəzərə alınmaqla qiymətləndirilib.

2019-cu ildə qəbul imtahanlarına cəlb olunan nəzarətçilərin rayonlar üzrə və ümumilikdə sayı haqqında məlumat aşağıdakı kimidir:

Cədvəl 1

QƏBUL İMTAHANLARINA CƏLB OLUNMUŞ NƏZARƏTÇİLƏRIN RAYONLAR ÜZRƏ SAYI

Rayonlar (Şəhərlər)	İmtahanlara cəlb olunmuş nəzarətçilərin sayı	Bazada nəzarətçilərin ümumi sayı	İmtahanlara cəlbolunma faizi (illərə görə)								
			2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
AMEA	117	259	45,2	62,7	57,0	16,8	57.0	82,9	59,6	50.4	97.7
Bakı	2207	4000	55,2	73,4	77,4	60,0	73.1	76,2	62,9	64.7	88.3
Naxçıvan MR	291	619	47,0	70,8	72,3	50,2	59.3	75,8	69,5	99.2	45.0
Gəncə	515	662	77,8	80,1	81,6	83,0	84.5	98,2	94,6	77.0	53.1
Daşkəsən	1	37	2,7	--	--	--	--	--	--	--	--
Şəmkir	2	351	0,6	--	--	--	--	--	--	--	--
Göygöl	5	101	5,0	--	--	--	--	--	54.0	71.3	--
Samux	7	114	6,1	--	--	--	--	--	53.1	56.3	--
Gədəbəy	1	117	0,9	--	--	--	--	--	--	--	--
Tovuz	2	253	0,8	--	--	--	--	--	--	--	--
Sumqayıt	260	580	44,8	75,3	70,2	57,9	77.2	88,8	82,8	53.9	53.2
Abşeron	216	370	58,4	83,2	78,2	45,3	60.5	73,3	61,3	59.4	85.4
Şamaxı	1	128	0,8	--	--	--	--	--	--	--	--
Mingəçevir	228	239	95,4	80,6	91,5	77,7	93.3	99,1	90,5	0	73,4
Goranboy	2	167	1,2	--	--	--	--	--	--	--	--
Yevlax	41	179	22,9	70,9	56,3	0	0	0	37.3	70,5	62.5
Şəki	315	374	84,2	85,5	98,0	89,2	89.3	98,4	93,9	72.3	25.0
Balakən	2	103	1,9	--	--	--	--	--	--	--	--
Qəbələ	3	159	1,9	--	--	--	--	--	--	--	--
Bərdə	252	326	77,3	68,1	72,4	0	0	0	18.7	0	0
Şuşa	6	11	54,5	85,7	80,0	62,5	85.7	78,3	65,4	82.1	88.6
Ağcabədi	1	253	0,4	66.1	55.4	58,9	54.0	97.4	68.4	--	--
Göyçay	212	232	91,4	91,8	68,4	85,5	79.7	98,1	86,8	0	0
Ucar	5	128	3,9	--	--	--	--	--	--	--	--
Kürdəmir	1	165	0,6	--	--	--	--	--	--	--	--
İsmayıllı	4	137	2,9	--	--	--	--	--	--	--	--
Ağsu	2	96	2,1	--	--	--	--	--	--	--	--
İmişli	5	169	3,0	--	--	--	--	--	--	--	--
Qubadlı	73	90	81,1	71,8	76,5	48,5	77.6	91,5	85,1	51.6	48.8
Beyləqan	1	141	0,7	--	--	--	--	--	--	--	--
Laçın	15	20	75,0	95,7	80,0	38,5	86.7	91,2	63,2	58.5	91.5
Zəngilan	10	21	47,6	92,3	68,6	73,7	71.4	79,1	41,5	51.7	91.9
Şirvan	198	211	93,8	80,6	79,9	76,7	72.6	96,9	91,5	0	0
Hacıqabul	52	91	57,1	--	--	--	--	--	55.2	--	--
Sabirabad	1	224	0,4	--	--	--	--	--	--	--	--
Neftçala	6	93	6,5	--	--	--	--	--	--	--	--
Salyan	1	180	0,6	--	--	--	--	--	--	--	--
Lənkəran	310	339	91,4	93,2	90,5	90,2	83.9	99,0	95,3	68.9	7.6
Astara	6	135	4,4	--	--	--	--	--	--	--	--
Lerik	3	95	3,2	--	--	--	--	--	--	--	--
Cəlilabad	4	309	1,3	--	--	--	--	--	--	21.8	--
Masallı	1	257	0,4	--	--	--	--	--	--	19.8	10.8
Quba	5	234	2,1	--	--	--	--	--	79.3	--	--
Xaçmaz	230	251	91,6	85,9	76,9	80,9	77.0	100,0	0	0	0
DİM	57	74	77,0	--	--	--	--	--	--	--	--
CƏMİ	**5677 (5605)**	**13094 (8948)**	**43,4 (62,6)**	**76,2**	**75,3**	**64,5**	**74.5**	**83,6**	**67,9**	**63,6**	**73,8**

Qeyd-1: Qarşısında "--" işarəsi olan rayonlar müvafiq illərdə qəbul imtahanlarına cəlb edilməmişdir.

Qeyd-2: Cədvəldə adları italik formada verilən rayonlar üzrə yalnız zal nəzarətçisi sertifikatı almış nəzarətçilər qəbul imtahanlarına cəlb edilmişdir.

Qeyd-3: Cədvəldə "cəmi" sətrində mötərizə daxilində verilən ədədlər sertifikatlı nəzarətçilərin (sayları çox az olduğundan) cəlb edildiyi rayonlar üzrə müvafiq göstəriciləri hesaba alınmadan tapılmışdır.

* AMEA – Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının elmi-tədqiqat institutlarından cəlb edilmiş əməkdaşları bildirir.

* Naxçıvan MR – Naxçıvan MR-in bütün rayonlarından (şəhərlərindən) cəlb edilmiş nəzarətçiləri bildirir.

* DİM – Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşları bazasını bildirir.

2015-ci ildən başlayaraq ali təhsil müəssisələrinin qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına (V ixtisas qrupu) və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanları ayrı günlərdə həyata keçirildiyi üçün I-IV ixtisas qrupları üzrə abituriyent sayı azalmış və bu da öz növbəsində qəbul imtahanlarına cəlb olunan nəzarətçi sayında azalmaya səbəb olmuşdu. Belə ki, 2014-ci ildə imtahan prosesinə 6558 nəfər nəzarətçinin cəlb edilməsinə baxmayaraq, 2015-ci ildə bu say 12,5% azalaraq 5737 nəfər olmuş, 2016-cı ildə isə abituriyent kontingentinin təxminən 5000 nəfər azalması ilə bu say 12,6 % də azalaraq 5012 nəfərə düşmüşdü. Lakin 2017-ci ildə hər bir abituriyentə qəbul imtahanlarında iki dəfə iştirak etmə şansı verildiyindən kontingentin sayında kəskin artım (78,2%) baş vermiş, bu da öz növbəsində 2016-cı ilə nəzərən 1780 nəfər (35,5%) daha çox nəzarətçinin prosesə cəlb edilməsinə səbəb olmuşdur. 2018-ci ildə cəlb edilən nəzarətçi sayı isə 2017-ci ilə nəzərən 2,7 % az olmuşdur. 2019-cu ildə bu imtahanlarda iştirak edənlərin sayı əvvəlki ilə nəzərən təxminən 6% azaldığından cari ildə imtahanlara cəlb edilən nəzarətçilərin sayı buna uyğun olaraq azalmış (5605 nəfər) və imtahanlara cəlb edilən bazanın (8948 nəfər, sertifikatlıların təmsil olunduğu rayonun bazası nəzərə alınmadan) 62,6%-nə bərabər olmuşdur. Yəni imtahanlara cəlb edilən nəzarətçi bazasında (sertifikatlıların təmsil olunduğu rayonun bazası nəzərə alınmadan) olan hər 20 müəllimdən 13-ü nəzarətçi qismində cəlb edilmişdir. Belə ki, bunlardan 2926 nəfəri 1 dəfə, 1890 nəfəri 2 dəfə, 471 nəfəri 3 dəfə və 390 nəfəri isə 4 dəfə cəlb edilmişdir. Yəni 5677 nəzarətçi 9679 dəfə prosesə cəlb edilmişdir. Yəni prosesə cəlb edilən nəzarətçilərin 51,5%-i bir dəfə, 84,9%-i isə bir-iki dəfə cəlb edilmişdir.

Aşağıdakı 2 saylı cədvəldə qəbul imtahanlarında nəzarətçilərin iştirakını əks edən rəqəmlər təqdim edilmişdir.

Cədvəl 2

NƏZARƏTÇİLƏRIN İMTAHANLARDA İŞTİRAKI

Rayonun, təşkilatın adı	İmtahanlara cəlb edilmiş nəzarətçi sayı (təkrarla, 2019-cu il)	İmtahanda iştirak etməyən nəzarətçilər (illərə görə)												
		2019		2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	Üzrsüz (2019)	
		Nəfərlə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	Nəfərlə	%-lə (cəlb olunanların sayına nəzərən)
AMEA	170	15	8,8	2.3	8.3	7,9	14.0	12,6	20,9	14.3	4.9	11,1	11	6,5
Yasamal	249	14	5,6	3.9	5.2	2,6	2.4	5,1	6,9	5.3	7.1	5,3	8	3,2
Binəqədi	414	24	5,8	6.9	10.7	4,6	9.7	7,4	6,4	3.3	6.1	4,8	13	3,1
Səbail	186	7	3,8	4.8	10.2	9,0	6.8	7,5	8,3	11.9	7.0	5,4	3	1,6
Xətai	463	24	5,2	3.5	8.1	1,7	5.8	6,9	6,0	7.9	4.0	5,7	15	3,2
Xəzər	218	17	7,8	8.1	9.9	8,4	9.7	9,1	3,9	5.5	4.1	4,2	17	7,8
Nərimanov	298	9	3,0	5.8	4.9	4,6	4.3	6,9	3,5	5.7	4.5	5,1	7	2,3
Suraxanı	346	21	6,1	5.7	8.9	6,7	4.9	5,4	7,0	7.8	4.5	4,7	18	5,2
Sabunçu	449	27	6,0	2.7	6.5	2,5	5.7	4,3	4,4	5.8	5.7	4,2	15	3,3
Nəsimi	227	17	7,5	3.6	7.3	2,5	3.6	6,6	5,5	7.3	2.4	4,1	13	5,7
Qaradağ	136	5	3,7	6.8	8.2	5,1	2.8	3,3	12,6	10.6	9.2	9,2	2	1,5
Nizami	322	15	4,7	5.5	9.1	4,9	3.6	7,0	9,0	6.9	5.1	5,1	11	3,4
Naxçıvan MR	427	5	1,2	1.2	1.6	0,0	0.0	1,4	2,5	2.0	4.4	0,0	3	0,7
Gəncə	965	15	1,6	2.9	1.8	1,3	1.0	3,9	2,8	3.8	1.9	1,2	10	1,0
Daşkəsən	4	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Şəmkir	7	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Göygöl	18	2	11,1	--	--	--	--	--	6.7	1.4	--	--	2	11,1
Samux	26	0	0,0	--	--	--	--	--	5.0	1.7	--	--	0	0,0
Gədəbəy	2	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Tovuz	3	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Sumqayıt	385	21	5,5	2.5	4.1	0,6	2.6	4,0	4,3	6.5	3.9	5,8	18	4,7
Abşeron	361	18	5,0	6.2	3.5	3,3	4.9	5,4	7,0	4.3	4.4	5,5	14	3,9

Cədvəl 2 (ardı)

Rayonun, təşkilatın adı	İmtahanlara cəlb edilmiş nəzarətçi sayı (təkrarla, 2019-cu il)	İmtahanda iştirak etməyən nəzarətçilər (illərə görə)												
		2019		2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	Üzrsüz (2019)	
		Nəfərlə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	%-lə	Nəfərlə	%-lə (cəlb olunanların sayına nəzərən)
Şamaxı	1	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Mingəçevir	453	17	3,8	4.4	2.0	2,9	3.3	4,6	3,8	--	6,9	1,8	14	3,1
Goranboy	5	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Yevlax	42	0	0,0	1.4	0.0	--	--	--	5.0	11.7	13.3	0.0	0	0,0
Şəki	620	6	1,0	2.4	1.3	2,1	0.6	2,8	3,4	3.5	5.8	--	6	1,0
Balakən	6	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Qəbələ	10	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Bərdə	392	6	1,5	1.2	1.9	--	--	--	3.3	--	--	--	6	1,5
Şuşa	6	1	16,7	5.9	7.7	9,1	0.0	5,6	0,0	4.0	1.9	--	1	16,7
Ağcabədi	2	0	0,0	--	2.5	1.9	1.2	4.1	2.5	--	--	--	0	0,0
Göyçay	404	14	3,5	0.9	0.5	1,4	1.5	3,1	4,0	--	--	---	13	3,2
Ucar	9	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Kürdəmir	1	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
İsmayıllı	8	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Ağsu	8	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
İmişli	14	2	14,3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	14,3
Qubadlı	145	1	0,7	4.5	3.6	0,0	0.0	4,6	4,5	0.0	0.0	--	1	0,7
Beyləqan	1	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Laçın	17	1	5,9	7.1	0.0	7,7	3.8	6,5	14,3	6.9	4.1	--	0	0,0
Zəngilan	16	1	6,3	3.2	6.9	2,9	3.3	2,9	0,0	0.0	2.0	---	1	6,3
Şirvan	461	10	2,2	1.5	1.3	1,2	1.5	2,8	1,6	--	--	--	6	1,3
Hacıqabul	54	0	0,0	--	--	--	--	--	3.3	--	--	--	0	0,0
Sabirabad	4	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Neftçala	17	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Salyan	2	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Lənkəran	642	8	1,2	2.1	1.0	1,7	1.0	2,8	3,1	3.2	4.5	--	6	0,9
Astara	12	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Lerik	6	0	0,0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0,0
Cəlilabad	4	0	0,0	--	--	--	--	--	--	9.3	--	--	0	0,0
Masallı	2	0	0,0	--	--	--	--	--	--	6.6	0.0	--	0	0,0
Quba	9	0	0,0	--	--	--	--	--	5.3	--	--	--	0	0,0
Xaçmaz	460	11	2,4	2.8	2.3	1,2	0.3	3,0	--	--	--	--	11	2,4
DİM	170	6	3,5	--	--	--	--	--	2.2	5.9	--	2.0	5	2,9
Ümumi	**9679 (9498)**	**340 (336)**	**3,5**	**3.4**	**4.1**	**2,6**	**3,0**	**4,6**	**4,8**	**5,9**	**4,8**	**4,9**	**252 (248)**	**2.7 (2.6)**

Qeyd-1: Qarşısında "--" işarəsi olan rayonlar müvafiq illərdə qəbul imtahanlarına cəlb edilməmişdir.

Qeyd-2: Cədvəldə adları italik formada verilən rayonlar üzrə yalnız zal nəzarətçisi sertifikatı almış nəzarətçilər qəbul imtahanlarına cəlb edilmişdir.

Qeyd-3: Cədvəldə "cəmi" sətrində mötərizə daxilində verilən ədədlər sertifikatlı nəzarətçilərin (sayları çox az olduğundan) cəlb edildiyi rayonlar üzrə müvafiq göstəriciləri hesaba alınmadan tapılmışdır.

Cədvəldən göründüyü kimi cari ilin qəbul imtahanlarında 336 nəfər (sertifikatlıların təmsil olunduğu rayonun nəzarətçilər bazası nəzərə alınmadan, cəlb olunanların 3,5%-i) iştirak etməmişdir. Onların 248 nəfəri (cəlb olunanların 2.6%-i) üzürsüz səbəbdən imtahanda iştirak etməyənlərdir.

İmtahanlara cəlb olunduğu halda iştirak etməyənlərin faizi ən çox AMEA-nın institutları, Şuşa və Zəngilan rayonları və Bakı şəhərinin Xəzər və Nəsimi rayonları üzrə qeydə alınmışdır. Belə ki, bu rayonlar üzrə imtahanda iştirak etməyənlərin faizi respublika üzrə orta göstəricidən iki dəfədən də yüksəkdir.

İmtahan rəhbərləri zal nəzarətçilərinin imtahanın texnologiyasını mənimsəmə səviyyələrini (abituriyentlərin imtahan zalına buraxılması zamanı sənədlərin yoxlanılması, sıra və yerlərində oturmaları, cavab kartlarının və sual kitabçalarının paylanması qaydası, imtahan sənədləri ilə iş və s.) və imtahan zalını idarəetmə bacarığını (abituriyentlərin davranış qaydalarına əməl etmələrinə nəzarət edilməsi, köçürmə hallarına şərait yaratmaması, sakitliyin təmin olunması və s.) nəzərə alaraq onların fəaliyyətini qiymətləndirmişlər (3 saylı cədvələ bax). Yuxarıda da qeyd olunduğu kimi, imtahan rəhbərləri bu qiymətləndirmələri apararkən "zal nəzarətçilərinin qiymətləndirmə meyarları"nı əsas götürürlər.

Cədvəl 3

İMTAHAN RƏHBƏRLƏRİNİN NƏZARƏTÇİLƏRİN İŞİNİ QİYMƏTLƏNDİRMƏSİNƏ DAİR MƏLUMAT

Rayonun, təşkilatın adı	İmtahanlara cəlb edilən nəzarətçi sayı	Qeyri-kafi		Kafi		Yaxşı		Əla		Qiyməti olmayan	
		Nəfər	%	Nəfər	%	Nəfər	%	Nəfər	%	Nəfər	%
AMEA	170	0	0	2	1,2	17	10	134	78,8	17	10
Yasamal	249	0	0	0	0,0	17	6,8	217	87,1	15	6,0
Binəqədi	414	1	0,2	0	0,0	43	10,4	344	83,1	26	6,3
Səbail	186	0	0,0	1	0,5	19	10,2	154	82,8	12	6,5
Xətai	463	0	0,0	4	0,9	34	7,3	391	84,4	34	7,3
Xəzər	218	0	0,0	2	0,9	20	9,2	176	80,7	20	9,2
Nərimanov	298	0	0,0	3	1,0	20	6,7	263	88,3	12	4,0
Suraxanı	346	0	0,0	4	1,2	19	5,5	296	85,5	27	7,8
Sabunçu	449	0	0,0	1	0,2	42	9,4	369	82,2	37	8,2
Nəsimi	227	0	0,0	1	0,4	18	7,9	188	82,8	20	8,8
Qaradağ	136	0	0,0	1	0,7	14	10,3	113	83,1	8	5,9
Nizami	322	0	0,0	2	0,6	21	6,5	282	87,6	17	5,3
Naxçıvan MR	427	0	0,0	14	3,3	76	17,8	332	77,8	5	1,2
Gəncə	965	2	0,2	4	0,4	76	7,9	848	87,9	35	3,6
Daşkəsən	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	100,0	0	0,0
Şəmkir	7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	7	100,0	0	0,0
Göygöl	18	0	0,0	0	0,0	0	0,0	16	88,9	2	11,1
Samux	26	0	0,0	0	0,0	2	7,7	24	92,3	0	0,0
Gədəbəy	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0	0	0,0
Tovuz	3	0	0,0	0	0,0	1	33,3	2	66,7	0	0,0
Sumqayıt	385	0	0,0	2	0,5	53	13,8	308	80,0	22	5,7
Abşeron	361	1	0,3	5	1,4	32	8,9	302	83,7	21	5,8

Cədvəl 3 (ardı)

Rayonun, təşkilatın adı	İmtahanlara cəlb edilən nəzarətçi sayı	Qeyri-kafi		Kafi		Yaxşı		Əla		Qiyməti olmayan	
		Nəfər	%	Nəfər	%	Nəfər	%	Nəfər	%	Nəfər	%
Şamaxı	1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0
Mingəçevir	453	2	0,4	0	0,0	65	14,3	368	81,2	18	4,0
Goranboy	5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	100,0	0	0,0
Yevlax	42	0	0,0	0	0,0	7	16,7	35	83,3	0	0,0
Şəki	620	0	0,0	2	0,3	45	7,3	565	91,1	8	1,3
Balakən	6	0	0,0	0	0,0	1	16,7	5	83,3	0	0,0
Qəbələ	10	0	0,0	0	0,0	0	0,0	10	100,0	0	0,0
Bərdə	392	0	0,0	5	1,3	66	16,8	313	79,8	8	2,0
Şuşa	6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	83,3	1	16,7
Ağcabədi	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0	0	0,0
Göyçay	404	0	0,0	0	0,0	41	10,1	347	85,9	16	4,0
Ucar	9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	9	100,0	0	0,0
Kürdəmir	1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0
İsmayıllı	8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	8	100,0	0	0,0
Ağsu	8	0	0,0	0	0,0	1	12,5	7	87,5	0	0,0
İmişli	14	0	0,0	0	0,0	1	7,1	11	78,6	2	14,3
Qubadlı	145	0	0,0	0	0,0	28	19,3	115	79,3	2	1,4
Beyləqan	1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0
Laçın	17	0	0,0	0	0,0	1	5,9	15	88,2	1	5,9
Zəngilan	16	0	0,0	0	0,0	1	6,3	14	87,5	1	6,3
Şirvan	461	5	1,1	1	0,2	60	13,0	379	82,2	16	3,5
Hacıqabul	54	1	1,9	1	1,9	19	35,2	33	61,1	0	0,0
Sabirabad	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	100,0	0	0,0
Neftçala	17	0	0,0	0	0,0	1	5,9	16	94,1	0	0,0
Salyan	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0	0	0,0
Lənkəran	642	0	0,0	11	1,7	118	18,4	501	78,0	12	1,9
Astara	12	0	0,0	0	0,0	1	8,3	11	91,7	0	0,0
Lerik	6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	6	100,0	0	0,0
Cəlilabad	4	0	0,0	0	0,0	2	50,0	2	50,0	0	0,0
Masallı	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0	0	0,0
Quba	9	0	0,0	0	0,0	3	33,3	6	66,7	0	0,0
Xaçmaz	460	3	0,7	6	1,3	67	14,6	359	78,0	25	5,4
DIM	170	0	0,0	1	0,6	18	10,6	144	84,7	7	4,1
Ümumi	**9679**	**15**	**0,2**	**73**	**0,8**	**1070**	**11,1**	**8074**	**83,3**	**447**	**4,6**

- İmtahanlara cəlb edilmiş 9679 nəzarətçidən 340 nəfəri imtahanda iştirak etməmişdir. İmtahanda iştirak edən 9339 nəzarətçidən 107 nəfərinə qiymət verilməmişdir. Bunlardan 11 nəfəri ehtiyat nəzarətçi olmuş, 96 nəfəri isə zalda olduqları halda fəaliyyətləri qiymətləndirilməmişdir.

2008–2019-cu illərdə nəzarətçilərin qiymətləndirmə meyarları üzrə paylanması aşağıdakı şəkildəki diaqramda təqdim edilmişdir.

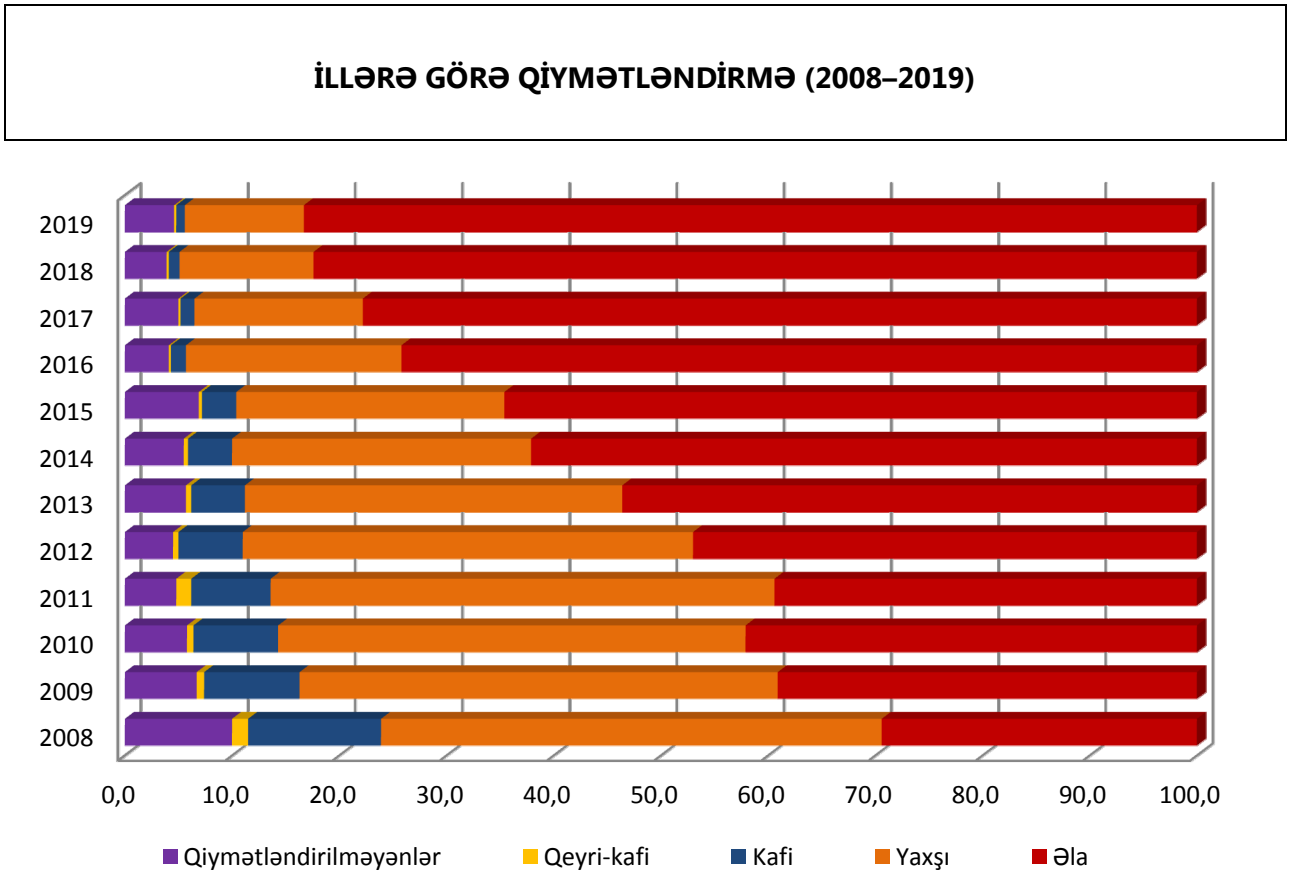

Şəkil 1

Qrafikdən göründüyü kimi, fəaliyyəti "əla" qiymətləndirilənlərin faizi artmış, fəaliyyəti "qeyri-kafi" və "kafi" qiymətləndirilənlərin faizi isə azalmışdır. Fəaliyyəti "əla" qiymətləndirilən nəzarətçilərin sayının artmasını qəbul imtahanları üçün nəzarətçi bazasının ən yaxşılarının seçilməsinə imkan verəcək şəkildə geniş olması, nəzarətçilərlə seminar-məşğələlərin imtahandan bir neçə gün öncə və kiçik qruplar şəklində təşkil edilərək interaktiv üsullarla aparılması, nəzarətçilik fəaliyyətlərinin yaxşılaşdırılması üçün stimullaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi (mükafatlandırılmaları, təltif olunmaları, fəaliyyətləri yüksək qiymətləndirilənlər barədə işlədikləri təhsil müəssisələrinin məlumatlandırılması) kimi faktorlarla izah etmək olar. Bu tendensiyanın səbəblərindən biri də "Zal nəzarətçilərinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi meyarları"nın imtahan rəhbərləri tərəfindən getdikcə daha dəqiq tətbiq edilməsidir.

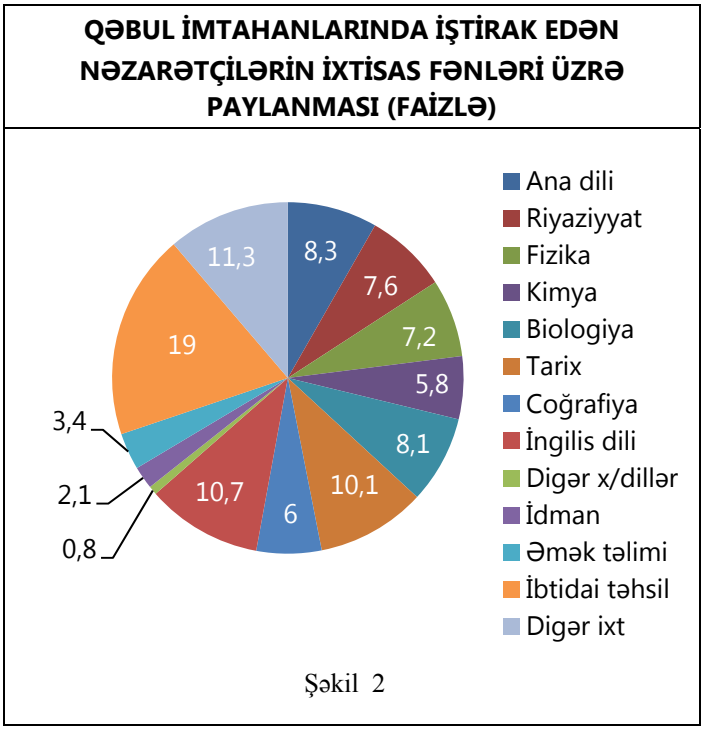

Şəkil 2

İmtahanda iştirak edən nəzarətçilər bazasının fənlər üzrə ümumi tərkibi ilə (şəkil 2) qayda pozuntusuna yol verən nəzarətçilərin fənlər üzrə tərkibi (şəkil 3) müqayisə edilərək cari ildəki qəbul imtahanlarında hansı ixtisas müəllimlərinin, ümumilikdə yol verilən qayda pozuntularında daha çox paya malik olması aşkarlanmışdır.

QƏBUL İMTAHANLARINDA NƏZARƏTÇİLƏRİN QAYDA POZUNTUSUNA YOLVERMƏ FAİZİ (İXTİSASLAR ÜZRƏ)

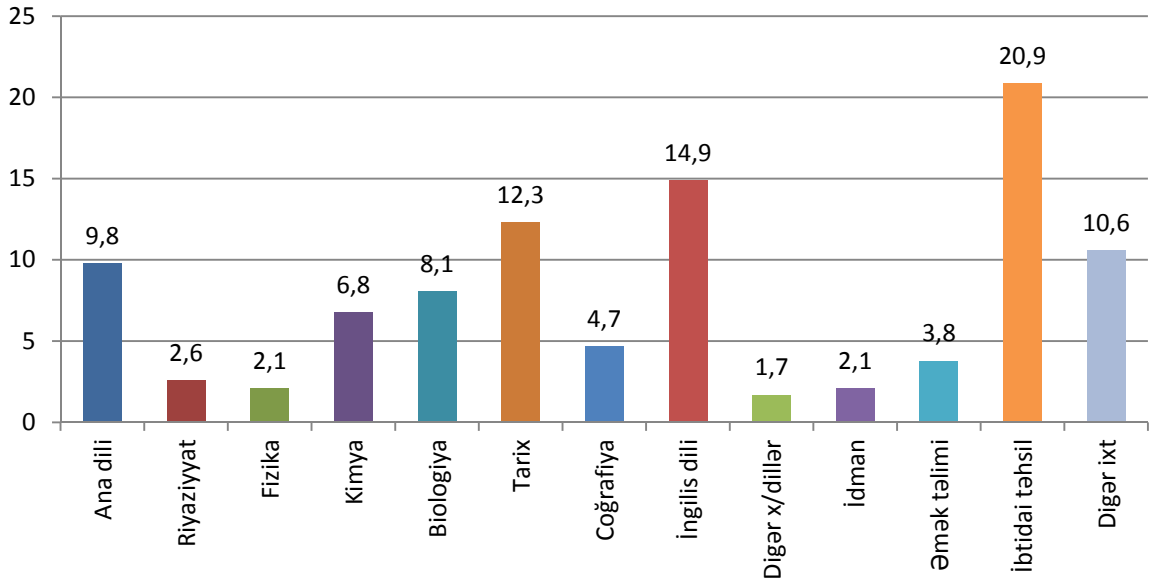

Şəkil 3

Cari ildə qayda pozuntusuna yol verənlərin 20,9%-i ibtidai təhsil, 14,9%-i ingilis dili, 12,3%-i tarix, 9,8%-i ana dili və ədəbiyyat, 6,8%-i kimya, 3,8%-i əmək təlimi müəllimləridir. Belə hallara yol verənlərin 2018-ci ildə 17,1%-i ibtidai təhsil, 14,2%-i ingilis dili, 13,8%-i tarix, 12,7%-i ana dili və ədəbiyyat, 6,9%-i kimya, 4,4%-i əmək təlimi müəllimləri idi.

2010–2019-ui illərdə qəbul imtahanlarında iştirak edən ana dili və ədəbiyyat müəllimlərinin sayının nəzarətçilərin ümumi sayının kiçik bir hissəsini (2010-cu ildə 9,8%, 2011-ci ildə 12,2%, 2012-ci ildə 14,8%, 2013-cü ildə 17,4%, 2014-cü ildə 14,6%, 2015-ci ildə 16,3%, 2016-cı ildə 12,9%, 2017-ci ildə 10,7%, 2018-ci ildə 11,3%, 2019-cu ildə 8,5%) təşkil etməsinə baxmayaraq yol verilən qayda pozuntularının böyük bir hissəsi (uyğun olaraq 2010-cu ildə 18,4%, 2011-ci ildə 24,2%, 2012-ci ildə 16,1%, 2013-cü ildə 33,6%, 2014-cü ildə 25,1%, 2015-ci ildə 27,7%, 2016-cı ildə 20,6%, 2017-ci ildə 17,7%, 2018-ci ildə 12,7%, 2019-cu ildə 9,8%) onların payına düşüb. Bənzər nəticə ingilis dili, digər xarici dillər, əmək təlimi və ibtidai sinif müəllimləri üçün də təkrarlanır.

Təhlil göstərir ki, ana dili və ədəbiyyat, idman, əmək, ibtidai təhsil, ingilis dili və digər xarici dilləri tədris edən müəllimlər riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, coğrafiya ixtisaslı müəllimlərə nisbətən qayda pozuntusuna daha çox yol verirlər.

Aşağıdakı 4 saylı cədvəldə bölgələr üzrə nəzarətçilər tərəfindən qayda pozuntusu hallarının paylanması təqdim edilmişdir.

Cədvəl 4

QAYDA POZUNTUSU HALLARININ BÖLGƏLƏR ÜZRƏ PAYLANMASI

Rayonun, təşkilatın adı	2019		2018		2017		2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010	
	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*
AMEA	1,7	2,1	2.2	2.9	2.0	4.2	0,5	0,0	0.7	0.5	1,0	0,8	1,2	2,2	1,3	1,8	1,8	1,6	1,7	0,7
Yasamal	2,5	1,7	2.8	4.4	2.6	4.9	2,8	3,5	2.9	1.5	2,9	2,3	2,8	3,9	5,3	5,9	6,2	7,0	6,6	6,8
Binəqədi	4,2	3,0	4.4	2.9	4.6	4.2	4,3	6,5	4.3	6.9	4,2	5,3	5,0	5,8	7,8	10,1	9,2	7,8	11,0	8,2

Cədvəl 4 (ardı)

Rayonun, təşkilatın adı	2019		2018		2017		2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010	
	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*	1*	2*
Səbail	1,9	1,7	2.1	1.8	2.0	2.8	2,6	4,7	2.1	4.0	2,4	1,5	2,9	4,9	3,9	5,9	5,4	8,6	5,5	7,9
Xətai	4,7	7,2	5.1	4.0	4.9	4.5	5,3	6,5	4.9	5.0	4,9	5,3	5,6	5,8	8,3	7,0	10,6	7,8	12,1	8,6
Xəzər	2,2	2,6	2.0	2.5	2.0	1.4	1,6	2,4	2.0	1.0	2,1	2,3	2,4	3,6	3,3	3,9	3,4	3,9	4,1	4,3
Nərimanov	3,1	0,9	3.5	4.4	3.6	5.9	4,3	7,1	3.8	4.0	3,5	5,0	4,2	5,1	5,8	7,8	6,4	4,7	7,9	9,0
Suraxanı	3,5	2,6	3.5	4.0	3.7	5.6	3,5	1,2	3.8	3.5	3,8	5,0	4,0	4,9	6,4	8,0	8,0	6,3	8,9	9,3
Sabunçu	4,5	5,5	4.1	3.6	3.9	4.5	4,1	4,7	3.5	5.4	3,8	6,1	3,6	4,9	6,2	5,7	6,9	8,6	8,0	7,2
Nəsimi	2,3	3,8	2.5	1.5	2.7	1.4	2,9	4,1	3.0	4.5	3,1	1,9	4,0	5,8	6,0	7,0	7,0	6,3	7,3	6,1
Qaradağ	1,4	1,3	1.4	2.2	1.3	1.4	1,4	2,4	1.5	0.0	1,5	1,1	1,8	1,7	2,6	3,4	2,6	3,9	2,4	4,7
Nizami	3	4,3	3.2	4.7	3.3	3.5	3,5	4,7	3.4	4.5	3,3	4,2	3,6	4,4	5,4	6,5	7,1	7,0	7,7	9,0
Naxçıvan MR	4.5	6.8	4.9	8.7	5.1	5.2	5,7	7,6	5.8	7.9	6,6	3,8	8,2	2,9	7,9	2,8	2,8	0,0	3,3	0,0
Gəncə	10,2	5,1	10.4	5.8	10.9	3.5	12,6	4,7	12.0	6.9	11,7	6,1	11,4	6,6	8,9	4,9	5,3	3,1	1,1	2,9
Sumqayıt	3,9	8,1	4.8	6.5	4.3	14.2	5,0	11,8	5.4	9.4	5,3	7,3	6,1	11,9	6,3	7,8	6,1	11,7	5,8	2,9
Abşeron	3,7	1,3	3.4	4.0	3.3	2.8	2,6	1,8	2.4	2.5	2,5	2,7	2,4	3,4	3,9	4,7	4,6	5,5	4,9	6,5
Mingəçevir	4,7	0,9	5.1	4.4	5.2	2.1	5,4	1,2	5.4	4.0	5,4	7,6	4,6	4,9	0,0	0,0	2,3	1,6	1,5	6,1
Yevlax	0,5	3,0	2.2	5.5	1.4	3.5	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Şəki	6,6	0	6.7	0.7	7.0	1.4	6,3	0,0	6.8	0.0	6,7	1,5	6,6	1,5	4,0	0,8	0,6	0,0	--	--
Bərdə	4,1	14,5	2.4	7.3	2.7	6.3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Şuşa	0,1	0	0.2	0.0	0.1	0.3	0,1	0,0	0.3	0.0	0,2	0,4	0,3	1,0	0,4	0,3	0,7	0,8	--	--
Göyçay	4,2	3,4	4.5	4.0	4.2	2.1	4,2	1,8	4.5	2.0	4,5	3,1	3,9	3,6	--	--	--	--	--	--
Qubadlı	1,5	5,5	0.7	1.5	0.6	1.0	0,6	2,9	0.7	1.5	0,8	1,1	0,9	2,7	0,5	0,5	0,5	1,6	--	--
Laçın	0,2	0	0.3	0.0	0.2	1.0	0,2	0,6	0.4	0.0	0,4	0,4	0,3	0,0	0,4	0,5	0,9	0,8	--	--
Zəngilan	0,2	0	0.3	0.7	0.3	0.7	0,5	0,6	0.4	0.5	0,4	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5	1,3	1,6	--	--
Şirvan	4,8	2,6	5.6	3.6	4.7	2.1	3,6	7,1	3.7	4.0	3,7	8,0	3,3	5,1	--	--	--	--	--	--
Hacıqabul	0,6	0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Lənkəran	6,8	5,1	6.7	6.9	7.2	6.3	6,7	0,0	6.7	8.9	6,3	3,8	7,0	2,2	5,0	4,4	0,3	0,0	--	--
Xaçmaz	4,8	4,3	5.0	1.5	5.0	2.1	4,8	2,9	5.1	3.0	5,0	8,4	0,0	0,0	--	--	--	--	--	--

Qeyd: 1*.Rayon üzrə nəzarətçi sayının ümumi nəzarətçi sayına nisbətin faizlə ifadəsi ;

2*.Rayon üzrə qayda pozuntusuna yol verənlərin sayının qayda pozuntusuna yol verənlərin ümumi sayına nisbətinin faizlə ifadəsi.

Qeyd: Yalnız sertifikatlı nəzarətçilərin cəlb edildiyi rayonlar nəzarətçi sayları çox az olduğundan bu statistikaya daxil edilməmişdir.

Cədvəl 4-də 1-ci damadakı göstəricinin 2-cidən kiçik olması müvafiq rayon üzrə nəzarətçilərin daha çox qayda pozuntularına yol verdiyini göstərir. Burdan aydın görünür ki, cari ildə Nizami, Naxçıvan MR, Sumqayıt, Qubadlı, Bərdə, Yevlax rayonlarının nəzarətçiləri qayda pozuntularına daha çox şərait yaradıblar. Qəbul imtahanlarına yeni cəlb olunan rayonların nəzarətçilərinin ilk iştirak etdiyi dövrlərdə qayda pozuntularına daha çox yol verdiklərini Gəncə (2010-cu il), Mingəçevir (2010-cu il), Şirvan (2013, 2014-cü il), Xaçmaz (2014-cü il) kimi rayonların timsalında demək olar.

Ümumiyyətlə, regionlar üzrə baxıldıqda Şəki, Göyçay, Gəncə, Mingəçevir, Şirvan, Xaçmaz nəzarətçilərinin qayda pozuntularına daha az yol verdikləri görünür.

Son illərdə Sumqayıt şəhərinin, Qubadlı, Bərdə və Yevlax rayonlarının məktəblərindən olan nəzarətçiləri arasında qayda pozuntularına yolvermə hallarının daha çox olduğu müşahidə olunur.

Qayda pozuntusuna yol verən nəzarətçilərin ümumi sayı 235, ciddi qayda pozuntusuna yol verənlərin sayı isə 33 nəfərdir.

Yaş tərkibinə görə fərqli olan abituriyent kontingentinin yerləşdiyi zallar üzrə qayda pozuntusu (köçürmə) hallarının paylanması 5 saylı cədvəldə təqdim edilmişdir.

Cədvəl 5

QAYDA POZUNTUSU HALLARININ PAYLANMASI
(ABİTURİYENT KONTİNGENTİNİN YAŞ TƏRKİBİ ÜZRƏ)

Kontingentin yaş tərkibi	Yaş kontingentinə görə		Qayda pozuntusuna yol verilən zalların	
	Zalların Ümumi sayı	Faizi (ümumi zal sayına nəzərən)	sayı	faizi (qayda pozuntusuna yol verilən zalların ümumi sayına nəzərən)
ən çox 18	3843	82.8	127	86.4
18-20	632	13.6	5	3.4
20-dən çox	166	3.6	15	10.2

5 saylı cədvəldən göründüyü kimi cari ildə qəbul imtahanlarında əvvəlki illərin məzunlarının yerləşdiyi zallarda yol verilən qayda pozuntusu halları ilə cari il məzunlarının yerləşdiyi zallarda yol verilən qayda pozuntusu hallarının faiz nisbətində ciddi fərq var.

Araşdırmalar göstərir ki, imtahan təcrübəsi artdıqca nəzarətçilərin qayda pozuntusuna yolvermə hallarında da azalma müşahidə olunur (6 saylı cədvələ bax).

Cədvəl 6

NƏZARƏTÇİLƏRİN QAYDA POZUNTUSU HALLARI
(İMTAHANLARDA İŞTİRAK SAYI ÜZRƏ)

İştirak sayı	İştirak edən nəzarətçilərin		Qayda pozuntusuna yol verən nəzarətçilərin	
	sayı	faizi (ümumi iştirak sayına nəzərən)	sayı	faizi (qayda pozuntusuna yol verənlərin cəminə nəzərən)
ən çox 5	690	12,2	33	14,4
6 - 15	1581	27,8	73	31,9
16 - 35	2325	41,0	96	41,9
ən az 36	1081	19,0	27	11,8

Bu il ali təhsil müəssisələrinə keçirilən qəbul imtahanlarında iştirak etmiş nəzarətçilər arasından son 10 il ərzində:

- təyin olunduğu zallarda köçürmə faktı aşkarlanmayan;
- bir qayda olaraq, cəlb olunduğu bütün imtahanlarda iştirak edən;
- qeyri-kafi qiymət almayan, yekun qiyməti 4-dən böyük olan və cari ildə yekun qiymətini daha da yaxşılaşdıran;
- imtahan rəhbərinin protokollarında "yaxşı" və "əla" ilə qiymətləndirilən və heç bir təlimat pozuntusuna yol verməyən;
- son on ildə 600-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərin fəaliyyətinə verdiyi rəyi "yaxşı" və "əla" olan;
- indiyə qədər imtahanlarda ən azı 15 dəfə (son iki il ərzində 3 dəfə, o cümlədən qəbul imtahanlarında heç olmasa 1 dəfə) iştirak edən nəzarətçilər müəyyənləşdirilmiş və fəaliyyətləri yüksək qiymətləndirilmişdir. Belə nəzarətçilərin sayı 1423 nəfərdir.

TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ FƏALİYYƏTİ YÜKSƏK QİYMƏTLƏNDİRİLƏN NƏZARƏTÇİ-MÜƏLLİMLƏRİN SAYI

Cədvəl 7

1. Təhsil müəssisələri üzrə paylanma

S/s	Təhsil müəssisəsinin adı*	Nəzarətçi sayı
1.	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	16
2.	Lənkəran şəhər 10 saylı tam orta məktəb	12
3.	Şəki şəhər 11 saylı tam orta məktəb	10
4.	Şəki şəhər 18 saylı tam orta məktəb	10
5.	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	9
6.	Göyçay şəhər 7 saylı tam orta məktəb	9
7.	Xaçmaz şəhər 9 saylı tam orta məktəb	9
8.	Xətai rayonu 58 saylı tam orta məktəb	8
9.	Mingəçevir şəhər 1 saylı tam orta məktəb	8
10.	Şəki şəhər 1 saylı tam orta məktəb	8
11.	Şəki şəhər 6 saylı tam orta məktəb	7
12.	Göyçay şəhər 7 saylı tam orta məktəb	7
13.	Lənkəran şəhər 7 saylı tam orta məktəb	7

* Bu kateqoriyadan olan təhsil müəssisələrinin sayı ümumilikdə 801-dir.

Cədvəl 8

2. İxtisas fənləri üzrə paylanma

S/s	İxtisasın adı	Nəzarətçi sayı
1.	Tarix	329
2.	Biologiya	186
3.	İbtidai təhsilin pedaqogika və	183
4.	Coğrafiya	175
5.	Fizika	163
6.	Digər ixtisaslar	117
7.	Kimya	110
8.	Əmək təlimi	52
9.	İngilis dili	35
10.	İdman	35
11.	Riyaziyyat	25
12.	Ana dili və ədəbiyyat	8
13.	Digər xarici dillər	5

Bu siyahıda əlavə olaraq 6 məktəb 6 nəfərlə, 10 məktəb 5 nəfərlə, 35 məktəb 4 nəfərlə, 74 məktəb 3 nəfərlə, 189 məktəb 2 nəfərlə, 474 məktəb 1 nəfərlə təmsil olunur.

YEKUN STATİSTİKA

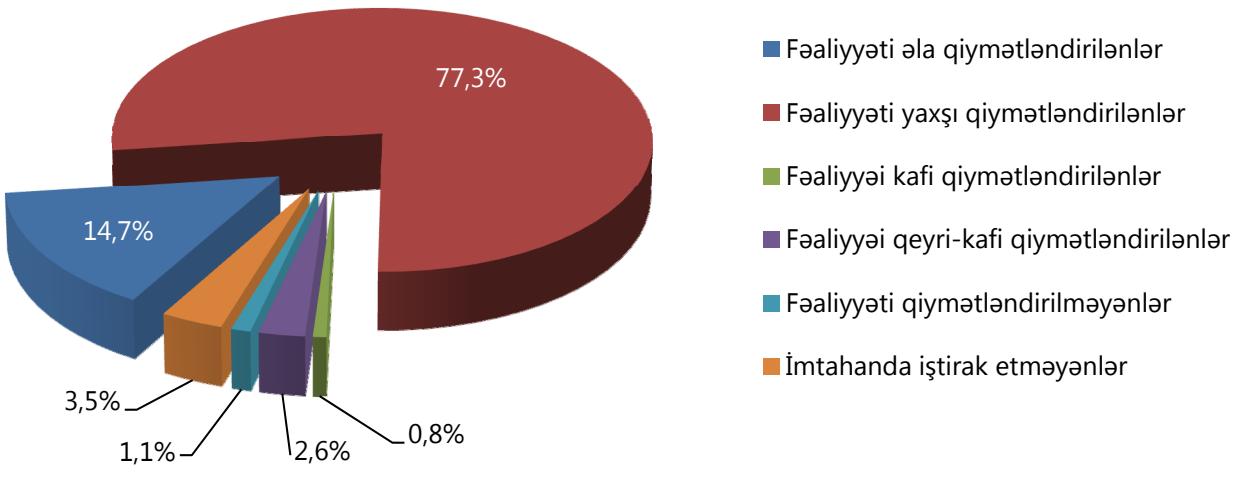

Şəkil 4

Diaqramdan göründüyü kimi bu il ali təhsil müəssisələrinə keçirilən qəbul imtahanlarına cəlb edilmiş nəzarətçi-müəllimlərin 92%-nin fəaliyyəti nümunəvi və yaxşı, 0,8%-nin fəaliyyət kafi, 2,6%-nin fəaliyyəti isə qeyri-kafi qiymətləndirilmişdir.

Fəaliyyəti kafi qiymətləndirilən müəllimlərin nəzarətçi kimi hazırlıq səviyyəsinin artırılması məqsədi ilə hər il olduğu kimi, bu il də, seminar-məşğələlərin ayrı qruplarda təşkil olunması və onların növbəti ilin sınaq imtahanlarına cəlb olunması və fəaliyyətlərinin ayrıca izlənilməsi nəzərdə tutulur. Fəaliyyəti qeyri-kafi qiymətləndirilən müəllimlər isə cari ilin nəzarətçilər bazasından çıxarılmışdır.

DİM nümunəvi işi ilə seçilən və fəaliyyəti əla qiymətləndirilən müəllimləri ilboyu müxtəlif dövlət qurumlarına keçirilən işə qəbul imtahanlarına da öncəliklə dəvət edir, nəzarətçilər üçün keçirilən seminar-məşğələlərdə onların təcrübəsindən istifadə edir və onlar imtahan rəhbərliyinə namizədlər siyahısına daxil edilirlər.

Xatırladaq ki, cari il də daxil olmaqla indiyə qədər DİM-in keçirdiyi imtahanlarda nümunəvi fəaliyyətinə görə fərqlənmiş 3944 nəfər nəzarətçiyə təşəkkür elan edilmiş, bunlardan 352-i fəxri fərmanlarla təltif edilmişdir.

Nəticə

2019-cu ildə I-IV ixtisas qrupları üzrə ali təhsili müəssisələrinə keçirilən qəbul imtahanlarına cəlb edilmiş nəzarətçi-müəllimlərin fəaliyyətinin təhlili ilə bağlı əldə olunan nəticələr:

- Qəbul imtahanları üçün nəzarətçi bazası ən yaxşıların seçilməsi üçün, əsasən, yetərli olmuşdur. Belə ki, cari ildə imtahana cəlb edilməsi nəzərdə tutulan bazanın 62,6%-dən istifadə edilmişdir. Növbəti ildə Şəki, Lənkəran, Göyçay, Xaçmaz, Mingəçevir və Bərdə rayonları üzrə nəzarətçi sayının artırılmasına ehtiyac var.
- Əlaqələndiricilərin nəzarətçiləri imtahana cəlb etməsi işində müsbət tendensiya davam edir. Belə ki, imtahana gəlməyənlərin faizi 3,5% olmuşdur.
- Əla qiymətləndirilən nəzarətçilərin faiz nisbətinin artması yalnız nəzarətçi kontingentinin yaxşıların seçiminə imkan verəcək şəkildə geniş olması, seminar-məşğələlərdə təlim metodlarının dəyişdirilməsi, stimullaşdırıcı tədbirlərin tətbiqi və s. bu kimi yuxarıda qeyd olunan səbəblərlə izah olunmur. Eyni zamanda təhlil onu göstərir ki, imtahan rəhbərlərinin nəzarətçiləri yaxşı və xüsusilə də əla qiymətlərlə qiymətləndirməyə meyilli olmaları da bu artıma təsir göstərmişdir. Odur ki, imtahan rəhbərləri ilə təlimlərdə bu məsələyə diqqətin artırılması nəzərdə tutulur.
- İmtahan rəhbərləri və nəzarətçilərlə il boyu aparılan təlimat işinin nəticəsi kimi köçürmə hallarının azalması tendensiyası davam edir. Cari ildə nəzarətçilərin daha az hissəsi – 2,6%-i qayda pozuntularına yol vermişdir.
- Nəzarətçilərin ixtisasına görə qayda pozuntuları hallarının araşdırılması riyaziyyat, fizika, biologiya və coğrafiya ixtisaslı müəllimlərin qayda pozuntularına nisbətən daha az yol verdikləri tendensiyasının davam etdiyini göstərir.
- Nəzarətçilərin işlədiyi rayonlara görə qayda pozuntuları hallarının araşdırılması son illərdə Sumqayıt şəhərinin, Qubadlı, Bərdə və Yevlax rayonlarının məktəblərindən olan nəzarətçilər arasında qayda pozuntularına yolvermə hallarının daha çox olduğu müşahidə olunur.
- Abituriyent kontingentinin yaş tərkibinə görə köçürmə hallarının araşdırılması cari ildə qəbul imtahanlarında əvvəlki illərin məzunlarının yerləşdiyi zallarda yol verilən qayda pozuntusu halları ilə cari il məzunlarının yerləşdiyi zallarda yol verilən qayda pozuntusu hallarının faiz nisbətində ciddi bir fərq olduğunu göstərir.
- Nəzarətçilərin təcrübəsi artdıqca qayda pozuntularına yol verilməsi halları azalır.
- Müəyyən kriteryalar əsas götürülərək fəaliyyəti nümunəvi olaraq qiymətləndirilmiş nəzarətçilərin cari ilin imtahanlarındakı fəaliyyətini əsasən yaxşı hesab etmək olar.

Nəzarətçilərin fəaliyyətlərinin təhlilinin nəticələri barədə, bir qayda olaraq, hər il Təhsil Nazirliyinə, müvafiq rayon (şəhər) təhsil şöbələrinə və ümumtəhsil müəssisələrinə məlumat verilir.

Dövlət İmtahan Mərkəzinin dövlət qulluğu sahəsində fəaliyyətinin elektron informasiya sistemləri üzrə analitik və statistik təhlili

M.M.Abbaszadə, B.B.Xəlilov, V.O.Əkbərov, S.A.Əliyev

Dövlət İmtahan Mərkəzi 2019-cu ildə dövlət qulluğuna aid olan sahələrdə - dövlət qulluğuna qəbulla bağlı sertifikatın əldə edilməsi üçün test imtahanlarının keçirilməsi, müsabiqə, ümumi müsahibə və daxili müsahibələrin keçirilməsi üzrə işlər, dövlət qulluqçularının Reyestrinin aparılması, ehtiyat kadrlarla iş, dövlət qulluğu üzrə qanunvericiliyin tələblərinin pozulması hallarının müəyyən edilməsi, qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi, etik davranış və qiymətləndirmə, dövlət qulluğuna dair müxtəlif analitik hesabatların hazırlanması, təqdim edilməsi, dövlət qulluğu üzrə məlumat bazalarının və proqram sistemlərinin yaradılması və təkmilləşdirilməsi istiqamətində fəaliyyətini davam etdirmişdir.

Dövlət qulluğuna qəbul üzrə test imtahanında iştirak edərək sertifikat əldə etmiş şəxslərin qeydiyyatı, müsabiqənin müsahibəsi, ümumi müsahibə və daxili müsahibələrə buraxılma ilə bağlı namizədlərin məlumatlarının yoxlanılmasını təmin edən yeni "Namizəd-müsahibə" avtomatlaşdırılmış proqram sistemi yaradılmışdır. Proqram sisteminə imtahanda iştirak etmiş şəxslər, sertifikat əldə etmək hüququ qazanmış şəxslərin qeydiyyata alınması, sertifikatların namizədlərə təqdim edilməsi, verilmiş sertifikatların qüvvədə olma müddəti barədə məlumatlar daxil edilir. Proqram sisteminin köməyi ilə dövlət qulluğu vəzifəsini tutmaq üçün müsahibələrdə iştirak etmək istəyən namizədlərin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş bir sıra tələblərə uyğun olub-olmadıqları yoxlanılır. Bu tələblərə Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığı, ödənilməmiş məhkumluğun olmaması, xarici dil, təhsil məlumatları, ixtisas və vəzifə tələblərinin uyğunluğu, qulluq stajının uyğunluğu və digər parametrlər aiddir. Yoxlama prosesinin birinci mərhələsində məlumat bazalarına əsasən vəzifə tələblərinə uyğunluq (təhsil, ixtisas, xarici dil və s.), ikinci mərhələdə isə qulluq stajı və əmək fəaliyyətinin qanunvericiliyin tələblərinə uyğunluğu yoxlanılır. "Namizəd-müsahibə" sistemi həm Mərkəzin, həm də bir sıra dövlət orqanlarının informasiya sistemləri ilə inteqrasiya edilmişdir. Sistemdən istifadə nəticəsində müsahibələrə buraxılma və müsahibələrin keçirilməsi üzrə işlərin aparılması daha da optimal və operativ şəkildə həyata keçirilir.

Aşağıdakı cədvəldə (Cədvəl 1) 2017-2019-cu illərdə dövlət qulluğu üzrə test imtahanlarında iştirak edərək sertifikat əldə etmək hüququ qazanmış şəxslər barədə məlumatlar təqdim edilir:

Cədvəl 1.

İllər	Təqdim edilib	Namizəd imtina edib	Dövlət İmtahan Mərkəzi imtina edib	Təqdim edilməyib		Uğurlu nəticələrin sayı
				Namizəd qeydiyyatdan keçməyib	Təsdiq edilib, namizəd sertifikatı götürməyib	
2017	876	3	0	0	126	1005
2018	2562	67	0	0	570	3199
2019	2353	6	1	50	1324	3734
YEKUN:	**5791**	**76**	**1**	**50**	**2020**	**7938**

Növbəti cədvəldə (Cədvəl 2) namizədlərin əldə etmə hüququ qazandıqları sertifikatların növlər üzrə paylanması barədə statistik məlumatlar verilmişdir:

Cədvəl 2.

İl	Sertifikat növləri																			
	AA1	AA2	AA3	AA4	AB1	AB2	AB3	AB4	AC1	AC2	AC3	AC4	BA1	BA2	BA3	BA4	BB1	BB2	BB3	BB4
2017	0	0	0	0	0	0	0	2	2	3	2	4	11	34	47	71	168	154	238	269
2018	0	0	1	2	1	3	2	7	11	11	28	34	11	28	116	244	372	470	805	1053
2019	0	0	1	5	1	4	4	10	25	18	45	49	16	55	139	292	400	561	896	1213
Yekun:	**0**	**0**	**2**	**7**	**2**	**7**	**6**	**19**	**38**	**32**	**75**	**87**	**38**	**117**	**302**	**607**	**940**	**1185**	**1939**	**2535**

Dövlət qulluğu vəzifəsini tutmaq üçün müsahibələrdə iştirak etmək istəyən namizədlərin məlumatlarının yoxlanılması "Namizəd-müsahibə" sistemi vasitəsilə həyata keçirilir. Cədvəl 3-də və Cədvəl 4-də sistemin tətbiq edildiyi 2019-cu ilin may ayından ilin sonunadək müsahibələrdə iştirak etmək istəyən namizədlərin məlumatlarının mərhələli yoxlanılması üzrə göstəricilər əks olunmuşdur.

Cədvəl 3.

Müsahibələr	I mərhələ							
	İlkin razılıq verilib	İmtina edilib						
		Sertifikatı uyğun deyil	İxtisas tələbi uyğun deyil	İntizam tənbehi var	Dil tələbi uyğun deyil	Təhsil məlumatları uyğun deyil*	Zəruri sənədlər tam təqdim edilməyib	Cəmi
Müsabiqə üzrə müsahibə	**8430**	40	19	10	107	10	13	**199**
Ümumi müsahibə	**562**	0	8	1	4	7	29	**49**
Daxili müsahibə	**182**	0	2	0	2	1	0	**5**
Cəmi:	**9174**	**40**	**29**	**11**	**113**	**18**	**42**	**253**

* TMMS və namizədin daxil etdiyi təhsil məlumatları arasında fərq var, TMMS-də məlumat yoxdur, diplom həqiqi deyil və s.

Cədvəl 4.

Müsahibələr	II mərhələ								
	Yekun razılıq verilib	İmtina edilib							Namizəd imtina edib
		Qulluq stajı uyğun deyil	Qanunverici-lik tələbləri pozulub	Musahibədə iştirak hüququ yoxdur	İntizam tənbehi var	Ödənilməmiş məhkumluğu var	Zəruri sənədlər tam təqdim edilməyib	Cəmi	
Müsabiqə üzrə müsahibə	**8120**	136	0	0	0	1	33	**170**	140
Ümumi müsahibə	**479**	15	1	32	6	0	17	**71**	12
Daxili müsahibə	**176**	3	2	0	0	0	0	**5**	0
Cəmi:	**8775**	**154**	**3**	**32**	**6**	**1**	**50**	**246**	**152**

Mövcud qanunvericiliyə əsasən dövlət orqanları müsahibələrdə uğur qazanmış namizədlər onlara təqdim olunduqdan sonra qəbul etdikləri qərar barədə Dövlət İmtahan Mərkəzinə məlumat verməlidir. Belə ki, eyni vəzifə üzrə müsabiqə üzrə müsahibədə uğur əldə etmiş şəxslərdən biri dövlət orqanı tərəfindən vəzifəyə təyin edilməli, digərləri isə ehtiyat kadrlar siyahısına daxil edilməlidirlər. Ümumi və daxili müsahibələr üzrə vəzifəyə təyin edilməyən namizədlərin ehtiyat kadrlar siyahısına daxil edilmələri tələb olunmur. Cədvəl 5-də 2019-cu ildə müsabiqə üzrə müsahibələrdə uğur qazanmış şəxslər barədə məlumatlar təqdim edilir.

Cədvəl 5.

№	Dövlət orqanının adı	Dövlət qulluğuna qəbul edilib	Ehtiyata daxil edilib	Ehtiyatdan imtina edib	Dövlət orqanı qərar verməlidir	Cəmi
1	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası	1	0	0	0	1
2	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	12	5	0	0	17
3	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	38	28	5	5	76
4	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	31	18	0	0	49
5	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	30	14	6	70	120
6	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	29	10	0	0	39
7	Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi	22	19	0	0	41

Cədvəl 5 (ardı).

№	Dövlət orqanının adı	Dövlət qulluğuna qəbul edilib	Ehtiyata daxil edilib	Ehtiyat-dan imtina edib	Dövlət orqanı qərar verməlidir	Cəmi
8	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	146	75	6	1	228
9	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi	9	8	0	0	17
10	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	40	15	0	8	63
11	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	17	4	0	0	21
12	Azərbaycan Respublikası Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi	25	17	6	3	51
13	Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi	10	5	0	0	15
14	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi	38	7	13	0	58
15	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	4	1	0	0	5
16	Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	3	14	0	0	17
17	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi	41	21	2	66	130
18	Azərbaycan Respublikasının Milli Televiziya və Radio Şurası	1	0	0	0	1
19	Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi	172	36	49	0	257
20	Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi	1	4	0	0	5
21	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	6	2	0	0	8
22	Bakı Apellyasiya Məhkəməsi	24	7	1	0	32
23	Sumqayıt Apellyasiya məhkəməsi	3	0	1	0	4
24	Şirvan Apellyasiya Məhkəməsi	5	0	0	0	5
25	Şəki Apellyasiya Məhkəməsi	1	0	0	0	1
26	Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	11	4	2	0	17
27	Şəki Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	3	0	0	0	3
28	1 saylı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsi	1	0	0	0	1
29	2 saylı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsi	3	0	0	0	3
30	Sumqayıt İnzibati-İqtisadi Məhkəməsi	1	0	0	0	1
31	Bakı Şəhəri Pirallahı Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
32	Bakı şəhəri Binəqədi Rayon Məhkəməsi	9	3	0	0	12
33	Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsi	10	1	0	0	11
34	Bakı şəhəri Qaradağ Rayon Məhkəməsi	4	1	1	0	6
35	Bakı şəhəri Nərimanov Rayon Məhkəməsi	10	0	0	0	10
36	Bakı şəhəri Nəsimi Rayon Məhkəməsi	10	10	1	0	21
37	Bakı şəhəri Nizami Rayon Məhkəməsi	3	0	2	0	5
38	Bakı şəhəri Səbail Rayon Məhkəməsi	8	3	0	0	11
39	Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsi	4	0	2	0	6
40	Bakı şəhəri Yasamal Rayon Məhkəməsi	3	0	0	0	3
41	Abşeron Rayon Məhkəməsi	6	1	0	0	7
42	Astara Rayon Məhkəməsi	3	0	0	0	3
43	Bərdə Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
44	Gəncə şəhəri Kəpəz Rayon Məhkəməsi	3	0	0	0	3

Cədvəl 5 (ardı).

№	Dövlət orqanının adı	Dövlət qulluğuna qəbul edilib	Ehtiyata daxil edilib	Ehtiyat-dan imtina edib	Dövlət orqanı qərar verməlidir	Cəmi
45	Gəncə şəhəri Nizami Rayon Məhkəməsi	1	3	0	0	4
46	İsmayıllı rayon Məhkəməsi	2	1	0	0	3
47	Masallı Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
48	Mingəçevir Şəhər Məhkəməsi	1	0	0	0	1
49	Qəbələ Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
50	Siyəzən Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
51	Sumqayıt Şəhər Məhkəməsi	7	1	0	2	10
52	Şamaxı Rayon Məhkəməsi	2	0	0	0	2
53	Tovuz Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
54	Ucar Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
	YEKUN:	**821**	**338**	**97**	**155**	**1411**

Ümumi müsahibə və daxili müsahibədə uğur qazanmış namizədlər barədə məlumatlar isə Cədvəl 6-da verilmişdir.

Cədvəl 6.

Müsahibə növü	Dövlət qulluğunda vəzifəyə təyin edilib	Təyin edilməyib	Təyinatdan imtina edib	Dövlət orqanı qərar verməlidir	Cəmi
Ümumi müsahibə	239	67	3	10	319
Daxili müsahibə	371	37	0	2	410

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, müsabiqə üzrə müsahibələrdə uğur qazanmış və dövlət orqanlarına təqdim edilmiş, lakin vəzifəyə təyin edilməmiş şəxslər, həmçinin dövlət qulluğu vəzifələrində çalışmış və dövlət orqanının ləğvi və ya dövlət qulluğu vəzifələrinin ixtisarı ilə bağlı dövlət qulluğuna xitam verimiş şəxslər barədə məlumatlar Ehtiyat kadrlar siyahısına daxil edilir və 2 il müddətində saxlanılır. Ehtiyat kadrlar siyahısı Mərkəz tərəfindən yaradılmış "Ehtiyat kadrlar" avtomatlaşdırılmış proqram sisteminin məlumat bazasına daxil edilir. Bu sistem 2019-cu ildə daha da təkmilləşdirilmişdir. Belə ki, "Ehtiyat kadrlar" sisteminin Dövlət qulluqçularının Reyestri ilə qarşılıqlı inteqrasiyası təmin edilmişdir. Nəticədə vəzifəyə təyin edilmiş və ehtiyata salınmış şəxslər barədə tam məlumat əldə edilir və müvafiq hesabatlarda əksini tapır. Sistemlərin inteqrasiyası həmçinin, ehtiyat kadrlar siyahısında olan şəxslərin vakant vəzifələrə uyğunluğunun avtomatik müəyyən edilməsinə şərait yaradır. Bu da ehtiyat kadrlar siyahısında olan şəxslərin vəzifələrə təyin olunma imkanlarını daha da artırır. Ehtiyat kadrlar və ehtiyatdan dövlət qulluğu vəzifələrinə təyin edilmiş şəxslər barədə məlumatlar Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi saytında onlayn şəkildə ictimaiyyətə təqdim edilir (http://eservices.dim.gov.az/dqmelumat/ehtkadrn/ehtiyatsiyahi.aspx). Dövlət orqanları bu məlumatlardan aktiv şəkildə istifadə edir. Cədvəl 7-də 2019-cu ildə ehtiyat kadrlar siyahısına daxil edilmiş və ehtiyatdan vəzifəyə təyin edilmiş şəxslərin statistikası təqdim edilmişdir.

Cədvəl 7.

Ehtiyat kadrın növü	Ehtiyat kadrlar siyahısına daxil edilib	Ehtiyat kadrlar siyahısından vəzifəyə təyin edilib
Müsabiqə	520	91
Dövlət qulluqçularının sayının və ya ştatların ixtisarı	56	37
Dövlət orqanının ləğvi	39	67
Cəmi	**615**	**195**

Dövlət qulluqçularının Reyestri sistemi üzrə dövlət orqanları tərəfindən dövlət qulluqçuları barədə məlumatların vaxtında, tam və düzgün daxil edilməsi 2019-cu ildə davam etmişdir. Reyestr sistemindən dövlət orqanlarında vakant vəzifələr barədə məlumat əldə edilməsində, namizədlərin müsahibələrə buraxılmasında, dövlət qulluqçularına qulluq stajı barədə arayış verilməsində, vəzifə təyinatlarının qanunvericilik tələblərinə uyğun aparılmasının müəyyən edilməsində və digər proseslərdə Mərkəz tərəfindən aktiv istifadə edilir. Hazırda Reyestrin məlumat bazasında 28000-dən çox dövlət qulluqçusu, 2500-dən çox müddətli əmək müqaviləsi əsasında dövlət qulluğu vəzifələrində çalışan şəxslər barədə məlumatlar mövcuddur. İl ərzində Mərkəz tərəfindən müddətli əmək müqaviləsi əsasında çalışan şəxslərin dövlət qulluğu üzrə test imtahanına cəlb edilməsi istiqamətində aparılan işlər davam etdirilmişdir. Bu kateqoriyadan olan bir sıra şəxslər imtahan nəticəsində sertifikat əldə etmiş və müsahibələrdə iştirak edərək uğur qazanmışlar. 2019-cu ildə inzibati vəzifələr üzrə dövlət qulluğuna qəbul edilmiş belə şəxslər barədə statistik məlumatlar Cədvəl 8-də verilmişdir.

Cədvəl 8.

№	Dövlət orqanının adı	İştirak edən namizəd sayı	Uğur qazanan namizəd sayı	Təyin edilən namizəd sayı
1	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	7	6	6
2	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	4	2	6
3	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	9	7	7
4	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	22	15	9
5	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	9	6	7
6	Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi	14	13	13
7	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	136	64	60
8	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi	4	3	3
9	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	1	0	0
10	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	4	3	3
11	Azərbaycan Respublikası Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi	15	14	26
12	Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi	11	2	7
13	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi	8	7	8
14	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	5	3	10
15	Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	2	2	2
16	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi	77	36	24
17	Azərbaycan Respublikasının Milli Televiziya və Radio Şurası	0	0	1
18	Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi	152	92	63
19	Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi	1	1	1
20	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	5	5	5
21	Sumqayıt Apellyasiya məhkəməsi	2	1	1
22	Şirvan Apellyasiya Məhkəməsi	6	5	5
23	Şəki Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	2	2	2
24	1 saylı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsi	1	1	1
25	2 saylı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsi	3	3	3
26	Bakı şəhəri Binəqədi Rayon Məhkəməsi	8	8	8
27	Bakı şəhəri Qaradağ Rayon Məhkəməsi	9	2	1
28	Bakı şəhəri Nərimanov Rayon Məhkəməsi	8	7	7
29	Bakı şəhəri Nəsimi Rayon Məhkəməsi	5	2	2
30	Bakı şəhəri Nizami Rayon Məhkəməsi	1	1	1
31	Bakı şəhəri Səbail Rayon Məhkəməsi	3	3	3

Cədvəl 8 (ardı).

№	Dövlət orqanının adı	İştirak edən namizəd sayı	Uğur qazanan namizəd sayı	Təyin edilən namizəd sayı
32	Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsi	3	3	3
33	Bakı şəhəri Yasamal Rayon Məhkəməsi	5	2	2
34	Abşeron Rayon Məhkəməsi	6	4	4
35	Astara Rayon Məhkəməsi	1	1	1
36	Bərdə Rayon Məhkəməsi	1	1	1
37	Gəncə şəhəri Nizami Rayon Məhkəməsi	1	1	1
38	Masallı Rayon Məhkəməsi	1	1	1
39	Mingəçevir Şəhər Məhkəməsi	1	1	1
40	Sumqayıt Şəhər Məhkəməsi	1	1	1
41	Şamaxı Rayon Məhkəməsi	1	1	1
	YEKUN:	**555**	**332**	**311**

2019-cu ildə "Dövlət qulluqçularının Arayış Sistemi" daha da təkmilləşdirilmiş və sistemə yeni funksiyalar əlavə edilmişdir. Əlavə edilmiş yeni funksiyalar nəticəsində dövlət qulluğunda iş stajına dair arayış üçün müraciət etmiş namizədlər şəxsi kabinetinə daxil olmaqla müraciətlərinin baxılma növbəliliyini, habelə icra vəziyyətini müşahidə edə, bildiriş sistemi vasitəsilə müvafiq məlumatlarla tanış ola bilərlər. Yeni funksiyaların köməyi ilə İpoteka və Kredit Zəmanət Fonduna verilməsi üçün təqdim edilən arayışların da bu Sistem vasitəsilə hazırlanması təmin edilmişdir.

Təqdim edilən diaqramda dövlət qulluğunda iş stajı haqqında arayış alınması barədə məlumat verilmişdir. 2019-cu il ərzində dövlət qulluğunda qulluq stajı ilə bağlı arayış əldə edilməsi məqsədilə Mərkəzə daxil olmuş 725 müraciət əsasında şəxslər barədə müvafiq məlumatlar araşdırılmış və onlardan 710 nəfərə müvafiq arayış verilmişdir. 642 arayış Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinə, 68 arayış isə İpoteka və Kredit Zəmanət Fonduna təqdim edilmək üçün verilmişdir. Arayış verilməsi ilə bağlı Mərkəzə daxil olmuş 15 şəxsin müraciətinə səbəbi bildirilməklə imtina verilmişdir.

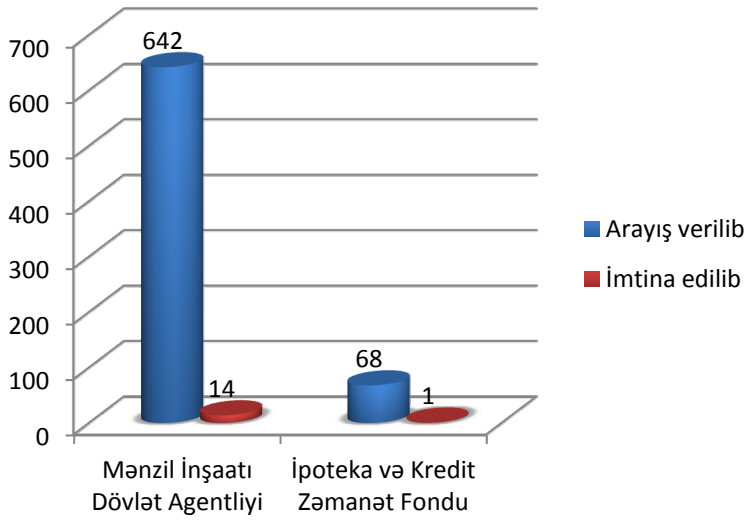

“Şagird-məzun” dövlət elektron məlumat sistemi üzrə ümumtəhsil müəssisələrində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsinə analitik baxış

M.M.Abbaszadə, V.O.Əkbərov, X.R.Məmmədov

Əvvəlki illərdə olduğu kimi, 2018/2019-cu tədris ilində də ümumtəhsil müəssisələrində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 12 dekabr tarixli 498 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsinin (attestasiyasının) aparılması Qaydaları”na uyğun olaraq Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən “Şagird-məzun” dövlət elektron məlumat sistemi üzrə aparılmışdır.

Qaydalara əsasən ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanları imtahan fənləri tədris dili, riyaziyyat və xarici dil olmaqla iki mərhələdə aparılırmışdır. Şagirdlərin biliyi imtahan fənlərinin hər biri üzrə ümumilikdə 100 ballıq şkala ilə birinci mərhələdə yeni təhsil proqramları (kurikulumları) əsasında maksimum 30 balla, ikinci mərhələdə isə qapalı test əsasında 70 balla qiymətləndirilmişdir. Tədrisi Azərbaycan dilindən fərqli dildə aparılan ümumtəhsil müəssisələrinin buraxılış sinif şagirdləri buraxılış imtahanı çərçivəsində dövlət dili kimi Azərbaycan dilindən də 100 ballıq şkala üzrə imtahan vermişlər. Buraxılış imtahanlarında iştirak etməmiş şagirdlərin yekun qiymətləndirilməsi aparılmamışdır. Cədvəl 1-də ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə (IX sinif) buraxılış sinif şagirdləri haqqında statistik məlumatlar təqdim edilir.

Cədvəl 1

№	Rayon	Təhsil sənədi alıb	Təhsil sənədi almayıb		Cəmi
			İmtahana buraxılıb, lakin iştirak etməyib	İmtahana buraxıl-mayıb	
1	ABŞERON RAYONU	3607	29	9	3645
2	AĞCABƏDİ RAYONU	1481	50	10	1541
3	AĞDAM RAYONU	1761	18	14	1793
4	AĞDAŞ RAYONU	1172	9	4	1185
5	AĞSTAFA RAYONU	927	4	0	931
6	AĞSU RAYONU	721	7	12	740
7	ASTARA RAYONU	1195	37	2	1234
8	BAKI ŞƏHƏRİ BİNƏQƏDİ RAYONU	3862	10	7	3879
9	BAKI ŞƏHƏRİ NƏRİMANOV RAYONU	2266	11	6	2283
10	BAKI ŞƏHƏRİ NƏSİMİ RAYONU	2241	2	4	2247
11	BAKI ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	2489	12	6	2507
12	BAKI ŞƏHƏRİ PİRALLAHI RAYONU	214	2	1	217
13	BAKI ŞƏHƏRİ QARADAĞ RAYONU	2086	13	12	2111
14	BAKI ŞƏHƏRİ SABUNÇU RAYONU	4679	28	42	4749
15	BAKI ŞƏHƏRİ SƏBAİL RAYONU	1653	7	4	1664
16	BAKI ŞƏHƏRİ SURAXANI RAYONU	2985	12	14	3011
17	BAKI ŞƏHƏRİ XƏTAİ RAYONU	3414	3	8	3425
18	BAKI ŞƏHƏRİ XƏZƏR RAYONU	3019	29	31	3079
19	BAKI ŞƏHƏRİ YASAMAL RAYONU	2664	5	5	2674
20	BALAKƏN RAYONU	960	9	0	969

Cədvəl 1 (ardı)

№	Rayon	Təhsil sənədi alıb	Təhsil sənədi almayıb		Cəmi
			İmtahana buraxılıb, lakin iştirak etməyib	İmtahana buraxıl-mayıb	
21	BƏRDƏ RAYONU	1744	34	0	1778
22	BEYLƏQAN RAYONU	1034	2	0	1036
23	BİLƏSUVAR RAYONU	1133	17	39	1189
24	CƏBRAYIL RAYONU	801	4	2	807
25	CƏLİLABAD RAYONU	2163	74	0	2237
26	DAŞKƏSƏN RAYONU	260	9	1	270
27	FÜZULİ RAYONU	1188	13	0	1201
28	GƏDƏBƏY RAYONU	828	17	5	850
29	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ KƏPƏZ RAYONU	1675	12	2	1689
30	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	1472	4	0	1476
31	GORANBOY RAYONU	1159	6	1	1166
32	GÖYÇAY RAYONU	1306	16	0	1322
33	GÖYGÖL RAYONU	782	8	1	791
34	HACIQABUL RAYONU	804	1	0	805
35	İMİŞLİ RAYONU	1101	47	18	1166
36	İSMAYILLI RAYONU	943	4	1	948
37	KƏLBƏCƏR RAYONU	1260	31	1	1292
38	KÜRDƏMİR RAYONU	1199	42	0	1241
39	LAÇIN RAYONU	970	7	0	977
40	LƏNKƏRAN ŞƏHƏRİ	2357	33	18	2408
41	LERİK RAYONU	570	12	0	582
42	MASALLI RAYONU	2172	22	1	2195
43	MİNGƏÇEVİR ŞƏHƏRİ	1134	2	2	1138
44	NAFTALAN ŞƏHƏRİ	102	0	0	102
45	NAXÇIVAN MR BABƏK RAYONU	602	1	0	603
46	NAXÇIVAN MR CULFA RAYONU	396	0	0	396
47	NAXÇIVAN MR KƏNGƏRLİ RAYONU	239	0	0	239
48	NAXÇIVAN MR ORDUBAD RAYONU	371	0	0	371
49	NAXÇIVAN MR ŞAHBUZ RAYONU	169	0	0	169
50	NAXÇIVAN MR SƏDƏRƏK RAYONU	98	0	0	98
51	NAXÇIVAN MR ŞƏRUR RAYONU	677	0	0	677
52	NAXÇIVAN ŞƏHƏRİ	909	0	0	909
53	NEFTÇALA RAYONU	806	7	3	816
54	OĞUZ RAYONU	484	1	1	486
55	QAX RAYONU	596	3	0	599
56	QAZAX RAYONU	973	5	1	979
57	QƏBƏLƏ RAYONU	1255	31	1	1287
58	QOBUSTAN RAYONU	374	5	3	382
59	QUBA RAYONU	1946	9	11	1966
60	QUBADLI RAYONU	677	2	2	681
61	QUSAR RAYONU	1111	4	2	1117
62	SAATLI RAYONU	948	44	2	994

Cədvəl 1 (ardı)

№	Rayon	Təhsil sənədi alıb	Təhsil sənədi almayıb		Cəmi
			İmtahana buraxılıb, lakin iştirak etməyib	İmtahana buraxıl-mayıb	
63	SABİRABAD RAYONU	1691	103	47	1841
64	ŞABRAN RAYONU	681	9	1	691
65	SALYAN RAYONU	1363	48	22	1433
66	ŞAMAXI RAYONU	999	5	4	1008
67	SAMUX RAYONU	696	11	0	707
68	ŞƏKİ ŞƏHƏRİ	1992	10	0	2002
69	ŞƏMKİR RAYONU	2577	101	12	2690
70	ŞİRVAN ŞƏHƏRİ	974	5	8	987
71	SİYƏZƏN RAYONU	526	3	0	529
72	SUMQAYIT ŞƏHƏRİ	3811	9	12	3832
73	ŞUŞA RAYONU	268	1	2	271
74	TƏRTƏR RAYONU	756	6	4	766
75	TOVUZ RAYONU	2093	10	1	2104
76	UCAR RAYONU	913	6	5	924
77	XAÇMAZ RAYONU	2162	4	14	2180
78	XIZI RAYONU	185	0	0	185
79	XOCALI RAYONU	116	0	0	116
80	XOCAVƏND RAYONU	175	2	0	177
81	YARDIMLI RAYONU	590	45	1	636
82	YEVLAX ŞƏHƏRİ	1229	32	2	1263
83	ZAQATALA RAYONU	1161	9	0	1170
84	ZƏNGİLAN RAYONU	490	2	0	492
85	ZƏRDAB RAYONU	587	1	0	588
YEKUN:		**110219**	**1248**	**444**	**111911**

Tam orta təhsil səviyyəsində buraxılış imtahanları imtahan fənləri tədris dili, riyaziyyat və xarici dil olmaqla bir mərhələdə aparılmışdır. Şagirdlərin biliyi imtahan fənlərinin hər biri üzrə yeni təhsil proqramları (kurikulumları) və qapalı test əsasında maksimum 100 balla qiymətləndirilmişdir. Tədrisi Azərbaycan dilindən fərqli dildə aparılan ümumtəhsil müəssisələrinin buraxılış sinif şagirdləri buraxılış imtahanı çərçivəsində dövlət dili kimi Azərbaycan dilindən də 100 ballıq şkala üzrə imtahan vermişlər. Buraxılış imtahanında iştirak etməyən şagirdlərin yekun qiymətləndirilməsi aparılmamışdır. Cədvəl 2-də tam orta təhsil səviyyəsi üzrə (XI sinif) buraxılış sinif şagirdləri haqqında statistik məlumatlar təqdim edilir.

Cədvəl 2

№	Rayon	Təhsil sənədi alıb	Təhsil sənədi almayıb		Cəmi
			İmtahana buraxılıb, lakin iştirak etməyib	İmtahana buraxıl-mayıb	
1	ABŞERON RAYONU	2387	3	4	2394
2	AĞCABƏDİ RAYONU	1067	21	3	1091
3	AĞDAM RAYONU	1275	12	14	1301
4	AĞDAŞ RAYONU	822	0	5	827
5	AĞSTAFA RAYONU	642	0	0	642

Cədvəl 2 (ardı)

№	Rayon	Təhsil sənədi alıb	Təhsil sənədi almayıb		Cəmi
			İmtahana buraxılıb, lakin iştirak etməyib	İmtahana buraxıl-mayıb	
6	AĞSU RAYONU	516	0	2	518
7	ASTARA RAYONU	717	2	0	719
8	BAKI ŞƏHƏRİ BİNƏQƏDİ RAYONU	2714	7	8	2729
9	BAKI ŞƏHƏRİ NƏRİMANOV RAYONU	1879	21	16	1916
10	BAKI ŞƏHƏRİ NƏSİMİ RAYONU	1686	0	2	1688
11	BAKI ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	1982	5	6	1993
12	BAKI ŞƏHƏRİ PİRALLAHI RAYONU	169	0	0	169
13	BAKI ŞƏHƏRİ QARADAĞ RAYONU	1200	6	12	1218
14	BAKI ŞƏHƏRİ SABUNÇU RAYONU	2812	4	17	2833
15	BAKI ŞƏHƏRİ SƏBAİL RAYONU	1276	2	3	1281
16	BAKI ŞƏHƏRİ SURAXANI RAYONU	1910	5	8	1923
17	BAKI ŞƏHƏRİ XƏTAİ RAYONU	2999	11	8	3018
18	BAKI ŞƏHƏRİ XƏZƏR RAYONU	1876	10	7	1893
19	BAKI ŞƏHƏRİ YASAMAL RAYONU	2108	3	4	2115
20	BALAKƏN RAYONU	657	0	0	657
21	BƏRDƏ RAYONU	1171	18	3	1192
22	BEYLƏQAN RAYONU	726	1	0	727
23	BİLƏSUVAR RAYONU	740	7	27	774
24	CƏBRAYIL RAYONU	688	1	4	693
25	CƏLİLABAD RAYONU	1563	21	4	1588
26	DAŞKƏSƏN RAYONU	184	1	1	186
27	FÜZULİ RAYONU	1054	10	2	1066
28	GƏDƏBƏY RAYONU	648	13	1	662
29	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ KƏPƏZ RAYONU	1232	3	0	1235
30	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	1154	9	0	1163
31	GORANBOY RAYONU	844	2	2	848
32	GÖYÇAY RAYONU	887	1	0	888
33	GÖYGÖL RAYONU	634	10	0	644
34	HACIQABUL RAYONU	342	0	0	342
35	İMİŞLİ RAYONU	888	23	15	926
36	İSMAYILLI RAYONU	763	1	2	766
37	KƏLBƏCƏR RAYONU	1130	12	1	1143
38	KÜRDƏMİR RAYONU	928	24	0	952
39	LAÇIN RAYONU	886	1	1	888
40	LƏNKƏRAN ŞƏHƏRİ	1528	18	8	1554
41	LERİK RAYONU	444	3	0	447
42	MASALLI RAYONU	1276	27	1	1304
43	MİNGƏÇEVİR ŞƏHƏRİ	777	2	2	781
44	NAFTALAN ŞƏHƏRİ	54	0	0	54
45	NAXÇIVAN MR BABƏK RAYONU	488	0	0	488
46	NAXÇIVAN MR CULFA RAYONU	346	0	0	346
47	NAXÇIVAN MR KƏNGƏRLİ RAYONU	158	0	0	158

Cədvəl 2 (ardı)

№	Rayon	Təhsil sənədi alıb	Təhsil sənədi almayıb		Cəmi
			İmtahana buraxılıb, lakin iştirak etməyib	İmtahana buraxıl-mayıb	
48	NAXÇIVAN MR ORDUBAD RAYONU	236	0	0	236
49	NAXÇIVAN MR ŞAHBUZ RAYONU	138	0	0	138
50	NAXÇIVAN MR SƏDƏRƏK RAYONU	62	0	0	62
51	NAXÇIVAN MR ŞƏRUR RAYONU	557	0	0	557
52	NAXÇIVAN ŞƏHƏRİ	929	0	0	929
53	NEFTÇALA RAYONU	505	4	1	510
54	OĞUZ RAYONU	455	0	0	455
55	QAX RAYONU	429	0	0	429
56	QAZAX RAYONU	699	0	1	700
57	QƏBƏLƏ RAYONU	1137	8	0	1145
58	QOBUSTAN RAYONU	286	3	2	291
59	QUBA RAYONU	1273	6	20	1299
60	QUBADLI RAYONU	444	1	0	445
61	QUSAR RAYONU	844	2	1	847
62	SAATLI RAYONU	667	6	0	673
63	SABİRABAD RAYONU	1136	53	22	1211
64	ŞABRAN RAYONU	512	2	5	519
65	SALYAN RAYONU	962	21	16	999
66	ŞAMAXI RAYONU	635	1	4	640
67	SAMUX RAYONU	434	2	0	436
68	ŞƏKİ ŞƏHƏRİ	1622	15	1	1638
69	ŞƏMKİR RAYONU	1416	19	1	1436
70	ŞİRVAN ŞƏHƏRİ	672	5	5	682
71	SİYƏZƏN RAYONU	346	0	1	347
72	SUMQAYIT ŞƏHƏRİ	2853	3	8	2864
73	ŞUŞA RAYONU	143	0	2	145
74	TƏRTƏR RAYONU	602	2	3	607
75	TOVUZ RAYONU	1549	2	9	1560
76	UCAR RAYONU	540	0	1	541
77	XAÇMAZ RAYONU	1433	8	10	1451
78	XIZI RAYONU	107	1	0	108
79	XOCALI RAYONU	125	0	0	125
80	XOCAVƏND RAYONU	112	1	2	115
81	YARDIMLI RAYONU	582	23	2	607
82	YEVLAX ŞƏHƏRİ	983	23	0	1006
83	ZAQATALA RAYONU	1056	4	0	1060
84	ZƏNGİLAN RAYONU	473	2	0	475
85	ZƏRDAB RAYONU	419	0	0	419
YEKUN:		**79600**	**537**	**310**	**80447**

Təhsil Nazirliyinin 08.06.2017 tarixli 129 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş "Ümumi orta və tam orta təhsil haqqında fərqlənmə attestatlarının verilməsi qaydası"na görə fərqlənmə attestatları aşağıdakı tələblərə uyğun gələn məzunlara verilir:

- məzunun bütün fənlərdən attestata yazılan illik (yekun) qiymətləri "5" olmalıdır;
- məzun buraxılış imtahanında hər bir fənn üzrə ən azı 75 bal toplamalıdır.

"Şagird-məzun" sistemi üzrə bu şərtləri ödəmiş 2240 nəfər IX sinif şagirdinin və 2077 nəfər XI sinif şagirdinin adları fərqlənmə attestatının verilməsi üçün Mərkəz tərəfindən Təhsil Nazirliyinə təqdim edilmişdir. Həmin məzunlar haqqında statistik məlumatlar Cədvəl 3-də verilmişdir.

Cədvəl 3

№	Rayon	Fərqlənmə attestatına təqdim edilib		Cəmi
		IX sinif	XI sinif	
1	ABŞERON RAYONU	65	60	125
2	AĞCABƏDİ RAYONU	6	11	17
3	AĞDAM RAYONU	22	23	45
4	AĞDAŞ RAYONU	4	17	21
5	AĞSTAFA RAYONU	5	18	23
6	AĞSU RAYONU	4	2	6
7	ASTARA RAYONU	7	6	13
8	BAKI ŞƏHƏRİ BİNƏQƏDİ RAYONU	138	64	202
9	BAKI ŞƏHƏRİ NƏRİMANOV RAYONU	113	71	184
10	BAKI ŞƏHƏRİ NƏSİMİ RAYONU	165	161	326
11	BAKI ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	139	98	237
12	BAKI ŞƏHƏRİ PİRALLAHI RAYONU	3	2	5
13	BAKI ŞƏHƏRİ QARADAĞ RAYONU	28	14	42
14	BAKI ŞƏHƏRİ SABUNÇU RAYONU	108	79	187
15	BAKI ŞƏHƏRİ SƏBAİL RAYONU	68	58	126
16	BAKI ŞƏHƏRİ SURAXANI RAYONU	90	47	137
17	BAKI ŞƏHƏRİ XƏTAİ RAYONU	194	120	314
18	BAKI ŞƏHƏRİ XƏZƏR RAYONU	57	40	97
19	BAKI ŞƏHƏRİ YASAMAL RAYONU	150	102	252
20	BALAKƏN RAYONU	11	7	18
21	BƏRDƏ RAYONU	16	29	45
22	BEYLƏQAN RAYONU	3	10	13
23	BİLƏSUVAR RAYONU	17	26	43
24	CƏBRAYIL RAYONU	13	18	31
25	CƏLİLABAD RAYONU	3	14	17
26	DAŞKƏSƏN RAYONU	1	0	1
27	FÜZULİ RAYONU	10	20	30
28	GƏDƏBƏY RAYONU	2	13	15
29	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ KƏPƏZ RAYONU	35	44	79
30	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	72	58	130
31	GORANBOY RAYONU	9	9	18
32	GÖYÇAY RAYONU	7	21	28
33	GÖYGÖL RAYONU	8	7	15
34	HACIQABUL RAYONU	1	0	1
35	İMİŞLİ RAYONU	7	11	18
36	İSMAYILLI RAYONU	15	23	38
37	KƏLBƏCƏR RAYONU	19	18	37
38	KÜRDƏMİR RAYONU	5	7	12
39	LAÇIN RAYONU	16	18	34

Cədvəl 3 (ardı)

№	Rayon	Fərqlənmə attestatına təqdim edilib		Cəmi
		IX sinif	XI sinif	
40	LƏNKƏRAN ŞƏHƏRİ	21	37	58
41	LERİK RAYONU	2	8	10
42	MASALLI RAYONU	10	22	32
43	MİNGƏÇEVİR ŞƏHƏRİ	38	37	75
44	NAFTALAN ŞƏHƏRİ	1	0	1
45	NAXÇIVAN MR BABƏK RAYONU	4	5	9
46	NAXÇIVAN MR CULFA RAYONU	6	10	16
47	NAXÇIVAN MR KƏNGƏRLİ RAYONU	0	1	1
48	NAXÇIVAN MR ORDUBAD RAYONU	1	5	6
49	NAXÇIVAN MR ŞAHBUZ RAYONU	7	3	10
50	NAXÇIVAN MR SƏDƏRƏK RAYONU	1	0	1
51	NAXÇIVAN MR ŞƏRUR RAYONU	7	14	21
52	NAXÇIVAN ŞƏHƏRİ	45	38	83
53	NEFTÇALA RAYONU	6	7	13
54	OĞUZ RAYONU	11	11	22
55	QAX RAYONU	4	21	25
56	QAZAX RAYONU	18	22	40
57	QƏBƏLƏ RAYONU	26	33	59
58	QOBUSTAN RAYONU	2	5	7
59	QUBA RAYONU	10	20	30
60	QUBADLI RAYONU	30	14	44
61	QUSAR RAYONU	7	15	22
62	SAATLI RAYONU	6	7	13
63	SABİRABAD RAYONU	3	8	11
64	ŞABRAN RAYONU	4	6	10
65	SALYAN RAYONU	7	9	16
66	ŞAMAXI RAYONU	6	17	23
67	SAMUX RAYONU	7	4	11
68	ŞƏKİ ŞƏHƏRİ	43	54	97
69	ŞƏMKİR RAYONU	15	28	43
70	ŞİRVAN ŞƏHƏRİ	13	16	29
71	SİYƏZƏN RAYONU	1	12	13
72	SUMQAYIT ŞƏHƏRİ	140	124	264
73	ŞUŞA RAYONU	6	1	7
74	TƏRTƏR RAYONU	6	7	13
75	TOVUZ RAYONU	14	15	29
76	UCAR RAYONU	2	9	11
77	XAÇMAZ RAYONU	15	15	30
78	XIZI RAYONU	0	0	0
79	XOCALI RAYONU	0	0	0
80	XOCAVƏND RAYONU	3	4	7
81	YARDIMLI RAYONU	7	0	7
82	YEVLAX ŞƏHƏRİ	17	13	30
83	ZAQATALA RAYONU	18	29	47
84	ZƏNGİLAN RAYONU	11	17	28
85	ZƏRDAB RAYONU	3	8	11
YEKUN:		**2240**	**2077**	**4317**

Buraxılış imtahanlarında IX sinif və XI sinif şagirdlərinin tədris dili, riyaziyyat və xarici dil fənləri üzrə nəticələri haqqında statistik məlumatlar müvafiq olaraq Cədvəl 4-də və Cədvəl 5-də verilmişdir.

Cədvəl 4

2018/2019-cu tədris ili üzrə IX sinif şagirdlərinin buraxılış imtahanlarındakı nəticələri

İmtahan balları	IX sinif şagirlərinin sayı		
	Tədris dili	Riyaziyyat	Xarici dil
0	491	1344	436
1-10	3904	10232	8044
11-20	14985	24332	36221
21-30	17952	20274	26516
31-40	14870	13233	11472
41-50	12672	12691	8823
51-60	11755	9781	5831
61-70	11703	8596	5301
71-80	9538	5208	3278
81-90	8550	3744	3499
91-99	2033	1222	750
100	19	74	49

Cədvəl 5

2018/2019-cu tədris ili üzrə XI sinif şagirdlərinin buraxılış imtahanlarındakı nəticələri

İmtahan balları	XI sinif şagirlərinin sayı		
	Tədris dili	Riyaziyyat	Xarici dil
0	630	1900	888
1-10	7039	15652	7386
11-20	10894	17083	22851
21-30	8416	11278	13399
31-40	8836	7884	7045
41-50	9401	7827	7311
51-60	9731	4937	5716
61-70	9406	4229	4712
71-80	8138	3817	3315
81-90	5541	3027	4011
91-99	1462	1630	2399
100	113	343	574

2018/2019-cu tədris ilində imtahana buraxılmış IX və XI sinif şagirdlərinə tədris edilmiş xarici dil fənləri üzrə statistik məlumatlar müvafiq olaraq Cədvəl 6-da və Cədvəl 7-də təqdim edilmişdir.

Cədvəl 6

№	Rayon	İngilis	Alman	Fransız	Ərəb	Rus	Tədris edilmir	Cəmi
1	ABŞERON RAYONU	3351	0	66	20	170	0	3607
2	AĞCABƏDİ RAYONU	1165	0	0	0	316	0	1481
3	AĞDAM RAYONU	1688	1	0	0	72	0	1761
4	AĞDAŞ RAYONU	817	95	0	0	260	0	1172
5	AĞSTAFA RAYONU	475	55	42	0	355	0	927
6	AĞSU RAYONU	528	22	0	0	171	0	721
7	ASTARA RAYONU	1075	0	0	0	120	0	1195
8	BAKI ŞƏHƏRİ BİNƏQƏDİ RAYONU	3681	3	26	0	152	0	3862
9	BAKI ŞƏHƏRİ NƏRİMANOV RAYONU	2174	8	43	0	41	0	2266
10	BAKI ŞƏHƏRİ NƏSİMİ RAYONU	2152	30	17	0	42	0	2241
11	BAKI ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	2326	1	4	0	141	17	2489
12	BAKI ŞƏHƏRİ PİRALLAHI RAYONU	192	0	0	0	22	0	214
13	BAKI ŞƏHƏRİ QARADAĞ RAYONU	2016	0	0	0	70	0	2086
14	BAKI ŞƏHƏRİ SABUNÇU RAYONU	4616	63	0	0	0	0	4679
15	BAKI ŞƏHƏRİ SƏBAİL RAYONU	1473	21	60	0	99	0	1653
16	BAKI ŞƏHƏRİ SURAXANI RAYONU	2591	65	0	20	309	0	2985

Cədvəl 6 (ardı)

№	Rayon	İngilis	Alman	Fransız	Ərəb	Rus	Tədris edilmir	Cəmi
17	BAKI ŞƏHƏRİ XƏTAİ RAYONU	3298	0	72	0	44	0	3414
18	BAKI ŞƏHƏRİ XƏZƏR RAYONU	2833	0	14	0	164	8	3019
19	BAKI ŞƏHƏRİ YASAMAL RAYONU	2515	13	51	0	85	0	2664
20	BALAKƏN RAYONU	860	0	35	0	65	0	960
21	BƏRDƏ RAYONU	1731	13	0	0	0	0	1744
22	BEYLƏQAN RAYONU	679	32	118	0	205	0	1034
23	BİLƏSUVAR RAYONU	659	207	0	0	267	0	1133
24	CƏBRAYIL RAYONU	797	0	0	0	4	0	801
25	CƏLİLABAD RAYONU	1256	0	0	0	907	0	2163
26	DAŞKƏSƏN RAYONU	212	0	0	0	43	5	260
27	FÜZULİ RAYONU	1140	0	17	0	31	0	1188
28	GƏDƏBƏY RAYONU	659	0	23	0	146	0	828
29	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ KƏPƏZ RAYONU	1554	0	0	0	121	0	1675
30	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	1431	0	0	0	41	0	1472
31	GORANBOY RAYONU	656	240	31	0	232	0	1159
32	GÖYÇAY RAYONU	1053	62	0	0	191	0	1306
33	GÖYGÖL RAYONU	777	0	0	0	5	0	782
34	HACIQABUL RAYONU	427	0	55	0	322	0	804
35	İMİŞLİ RAYONU	656	52	0	0	393	0	1101
36	İSMAYILLI RAYONU	638	130	17	0	156	2	943
37	KƏLBƏCƏR RAYONU	1243	0	0	0	7	10	1260
38	KÜRDƏMİR RAYONU	1001	0	0	0	198	0	1199
39	LAÇIN RAYONU	959	0	0	0	11	0	970
40	LƏNKƏRAN ŞƏHƏRİ	1895	102	0	0	360	0	2357
41	LERİK RAYONU	386	22	0	0	146	16	570
42	MASALLI RAYONU	1249	91	0	0	832	0	2172
43	MİNGƏÇEVİR ŞƏHƏRİ	1071	0	0	0	63	0	1134
44	NAFTALAN ŞƏHƏRİ	81	0	0	0	21	0	102
45	NAXÇIVAN MR BABƏK RAYONU	432	39	42	0	89	0	602
46	NAXÇIVAN MR CULFA RAYONU	327	42	0	0	27	0	396
47	NAXÇIVAN MR KƏNGƏRLİ RAYONU	174	22	0	0	43	0	239
48	NAXÇIVAN MR ORDUBAD RAYONU	295	11	1	0	64	0	371
49	NAXÇIVAN MR ŞAHBUZ RAYONU	164	0	0	0	5	0	169
50	NAXÇIVAN MR SƏDƏRƏK RAYONU	98	0	0	0	0	0	98
51	NAXÇIVAN MR ŞƏRUR RAYONU	447	119	0	0	111	0	677
52	NAXÇIVAN ŞƏHƏRİ	898	0	0	0	11	0	909
53	NEFTÇALA RAYONU	594	39	27	0	146	0	806
54	OĞUZ RAYONU	292	26	10	0	156	0	484
55	QAX RAYONU	477	0	52	0	67	0	596
56	QAZAX RAYONU	442	188	34	0	309	0	973
57	QƏBƏLƏ RAYONU	1151	25	0	0	79	0	1255
58	QOBUSTAN RAYONU	277	0	0	0	97	0	374
59	QUBA RAYONU	1259	0	75	0	596	16	1946
60	QUBADLI RAYONU	677	0	0	0	0	0	677

Cədvəl 6 (ardı)

№	Rayon	İngilis	Alman	Fransız	Ərəb	Rus	Tədris edilmir	Cəmi
61	QUSAR RAYONU	693	14	0	0	394	10	1111
62	SAATLI RAYONU	876	12	0	0	60	0	948
63	SABİRABAD RAYONU	1274	3	17	0	397	0	1691
64	ŞABRAN RAYONU	321	0	19	0	341	0	681
65	SALYAN RAYONU	948	0	0	0	415	0	1363
66	ŞAMAXI RAYONU	688	0	0	0	311	0	999
67	SAMUX RAYONU	491	9	0	0	196	0	696
68	ŞƏKİ ŞƏHƏRİ	1556	77	0	0	359	0	1992
69	ŞƏMKİR RAYONU	1865	17	49	0	636	10	2577
70	ŞİRVAN ŞƏHƏRİ	678	0	0	0	296	0	974
71	SİYƏZƏN RAYONU	344	0	0	0	182	0	526
72	SUMQAYIT ŞƏHƏRİ	3400	0	104	0	307	0	3811
73	ŞUŞA RAYONU	268	0	0	0	0	0	268
74	TƏRTƏR RAYONU	718	38	0	0	0	0	756
75	TOVUZ RAYONU	1462	108	41	0	475	7	2093
76	UCAR RAYONU	743	0	0	0	170	0	913
77	XAÇMAZ RAYONU	1240	0	16	0	906	0	2162
78	XIZI RAYONU	156	0	11	0	18	0	185
79	XOCALI RAYONU	116	0	0	0	0	0	116
80	XOCAVƏND RAYONU	161	0	0	0	14	0	175
81	YARDIMLI RAYONU	253	5	0	10	322	0	590
82	YEVLAX ŞƏHƏRİ	965	18	43	0	203	0	1229
83	ZAQATALA RAYONU	919	0	70	0	172	0	1161
84	ZƏNGİLAN RAYONU	490	0	0	0	0	0	490
85	ZƏRDAB RAYONU	485	19	0	0	83	0	587
YEKUN:		**91150**	**2159**	**1302**	**50**	**15457**	**101**	**110219**

Cədvəl 7

№	Rayon	İngilis	Alman	Fransız	Ərəb	Fars	Rus	Tədris edilmir	Cəmi
1	ABŞERON RAYONU	2371	0	0	12	0	4	0	2387
2	AĞCABƏDİ RAYONU	970	0	0	0	0	97	0	1067
3	AĞDAM RAYONU	1249	0	0	0	0	26	0	1275
4	AĞDAŞ RAYONU	571	29	0	0	0	222	0	822
5	AĞSTAFA RAYONU	310	20	62	0	0	250	0	642
6	AĞSU RAYONU	356	14	0	0	0	146	0	516
7	ASTARA RAYONU	667	0	0	0	0	50	0	717
8	BAKI ŞƏHƏRİ BİNƏQƏDİ RAYONU	2652	4	3	0	0	55	0	2714
9	BAKI ŞƏHƏRİ NƏRİMANOV RAYONU	1779	8	22	0	0	70	0	1879
10	BAKI ŞƏHƏRİ NƏSİMİ RAYONU	1653	16	0	0	0	17	0	1686
11	BAKI ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	1921	1	4	0	0	48	8	1982
12	BAKI ŞƏHƏRİ PİRALLAHI RAYONU	169	0	0	0	0	0	0	169

Cədvəl 7 (ardı)

№	Rayon	İngilis	Alman	Fransız	Ərəb	Fars	Rus	Tədris edilmir	Cəmi
13	BAKI ŞƏHƏRİ QARADAĞ RAYONU	1200	0	0	0	0	0	0	1200
14	BAKI ŞƏHƏRİ SABUNÇU RAYONU	2810	0	0	0	2	0	0	2812
15	BAKI ŞƏHƏRİ SƏBAİL RAYONU	1187	10	4	0	0	75	0	1276
16	BAKI ŞƏHƏRİ SURAXANI RAYONU	1621	55	0	14	0	220	0	1910
17	BAKI ŞƏHƏRİ XƏTAİ RAYONU	2980	0	0	0	0	19	0	2999
18	BAKI ŞƏHƏRİ XƏZƏR RAYONU	1782	0	14	0	0	80	0	1876
19	BAKI ŞƏHƏRİ YASAMAL RAYONU	2044	0	14	0	0	50	0	2108
20	BALAKƏN RAYONU	640	0	12	0	0	5	0	657
21	BƏRDƏ RAYONU	1163	8	0	0	0	0	0	1171
22	BEYLƏQAN RAYONU	454	20	66	0	0	186	0	726
23	BİLƏSUVAR RAYONU	370	128	0	0	0	242	0	740
24	CƏBRAYIL RAYONU	678	10	0	0	0	0	0	688
25	CƏLİLABAD RAYONU	911	0	0	0	0	652	0	1563
26	DAŞKƏSƏN RAYONU	149	0	0	0	0	32	3	184
27	FÜZULİ RAYONU	1019	3	28	0	0	4	0	1054
28	GƏDƏBƏY RAYONU	542	0	15	0	0	91	0	648
29	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ KƏPƏZ RAYONU	1232	0	0	0	0	0	0	1232
30	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	1154	0	0	0	0	0	0	1154
31	GORANBOY RAYONU	544	211	14	0	0	75	0	844
32	GÖYÇAY RAYONU	781	0	0	0	0	106	0	887
33	GÖYGÖL RAYONU	630	0	0	0	0	4	0	634
34	HACIQABUL RAYONU	234	0	26	0	0	82	0	342
35	İMİŞLİ RAYONU	520	23	0	0	0	329	16	888
36	İSMAYILLI RAYONU	545	123	13	0	0	82	0	763
37	KƏLBƏCƏR RAYONU	1120	0	0	0	0	10	0	1130
38	KÜRDƏMİR RAYONU	766	12	0	0	0	150	0	928
39	LAÇIN RAYONU	883	0	0	0	0	3	0	886
40	LƏNKƏRAN ŞƏHƏRİ	1332	52	0	0	0	144	0	1528
41	LERİK RAYONU	298	42	0	0	0	104	0	444
42	MASALLI RAYONU	900	47	0	0	0	329	0	1276
43	MİNGƏÇEVİR ŞƏHƏRİ	777	0	0	0	0	0	0	777
44	NAFTALAN ŞƏHƏRİ	54	0	0	0	0	0	0	54
45	NAXÇIVAN MR BABƏK RAYONU	393	64	25	0	0	6	0	488
46	NAXÇIVAN MR CULFA RAYONU	264	21	15	0	0	46	0	346
47	NAXÇIVAN MR KƏNGƏRLİ RAYONU	104	49	0	0	0	5	0	158
48	NAXÇIVAN MR ORDUBAD RAYONU	195	2	11	0	0	28	0	236
49	NAXÇIVAN MR ŞAHBUZ RAYONU	127	0	0	0	0	11	0	138
50	NAXÇIVAN MR SƏDƏRƏK RAYONU	62	0	0	0	0	0	0	62

Cədvəl 7 (ardı)

№	Rayon	İngilis	Alman	Fransız	Ərəb	Fars	Rus	Tədris edilmir	Cəmi
51	NAXÇIVAN MR ŞƏRUR RAYONU	418	92	0	0	0	47	0	557
52	NAXÇIVAN ŞƏHƏRİ	929	0	0	0	0	0	0	929
53	NEFTÇALA RAYONU	376	26	10	0	0	93	0	505
54	OĞUZ RAYONU	383	14	15	0	0	43	0	455
55	QAX RAYONU	328	0	54	0	0	47	0	429
56	QAZAX RAYONU	413	119	26	0	0	141	0	699
57	QƏBƏLƏ RAYONU	1039	51	0	0	0	47	0	1137
58	QOBUSTAN RAYONU	209	0	0	0	0	77	0	286
59	QUBA RAYONU	824	0	51	0	0	398	0	1273
60	QUBADLI RAYONU	444	0	0	0	0	0	0	444
61	QUSAR RAYONU	457	23	0	0	0	364	0	844
62	SAATLI RAYONU	643	0	0	0	0	24	0	667
63	SABİRABAD RAYONU	994	0	0	0	0	142	0	1136
64	ŞABRAN RAYONU	259	0	29	0	0	224	0	512
65	SALYAN RAYONU	893	0	0	0	0	69	0	962
66	ŞAMAXI RAYONU	477	0	0	0	0	158	0	635
67	SAMUX RAYONU	391	9	8	0	0	26	0	434
68	ŞƏKİ ŞƏHƏRİ	1335	82	49	0	0	156	0	1622
69	ŞƏMKİR RAYONU	1069	9	35	0	0	303	0	1416
70	ŞİRVAN ŞƏHƏRİ	515	0	0	0	0	157	0	672
71	SİYƏZƏN RAYONU	217	0	0	0	0	129	0	346
72	SUMQAYIT ŞƏHƏRİ	2517	0	22	0	0	314	0	2853
73	ŞUŞA RAYONU	143	0	0	0	0	0	0	143
74	TƏRTƏR RAYONU	557	14	0	0	0	31	0	602
75	TOVUZ RAYONU	1134	73	24	0	0	318	0	1549
76	UCAR RAYONU	497	0	0	0	0	43	0	540
77	XAÇMAZ RAYONU	994	0	21	0	0	362	56	1433
78	XIZI RAYONU	97	0	10	0	0	0	0	107
79	XOCALI RAYONU	117	0	0	0	0	8	0	125
80	XOCAVƏND RAYONU	112	0	0	0	0	0	0	112
81	YARDIMLI RAYONU	324	0	0	9	0	249	0	582
82	YEVLAX ŞƏHƏRİ	840	12	26	0	0	105	0	983
83	ZAQATALA RAYONU	939	0	47	0	0	70	0	1056
84	ZƏNGİLAN RAYONU	473	0	0	0	0	0	0	473
85	ZƏRDAB RAYONU	390	0	0	0	0	29	0	419
YEKUN:		**68880**	**1496**	**775**	**35**	**2**	**8329**	**83**	**79600**

2018/2019-cu tədris ilində Mərkəz tərəfindən IX sinif üzrə 552 nəfər, XI sinif üzrə 123 nəfər buraxılış imtahanlarından azad edilmiş sağlamlıq imkanları məhdud buraxılış sinif şagirdlərinin yekun qiymətləndirilməsi aparılmışdır. Həmin tədris ilində eksternat qaydasında təhsil almış məzunlar və əvvəlki illərin məzunları da buraxılış imtahanlarında iştirak edərək təhsil sənədi almışlar. Bu kateqoriyadan olan şəxslər barədə statistik məlumatlar Cədvəl 8-də təqdim edilir.

Cədvəl 8

№	Rayon	IX sinif			XI sinif			Cəmi
		Ekster-nat	Əvvəlki illərin məzunu	Cəmi	Ekster-nat	Əvvəlki illərin məzunu	Cəmi	
1	ABŞERON RAYONU	13	3	16	3	12	15	31
2	AĞCABƏDİ RAYONU	19	12	31	17	9	26	57
3	AĞDAM RAYONU	8	9	17	3	23	26	43
4	AĞDAŞ RAYONU	0	2	2	1	9	10	12
5	AĞSTAFA RAYONU	0	9	9	2	35	37	46
6	AĞSU RAYONU	1	12	13	2	13	15	28
7	ASTARA RAYONU	4	4	8	2	5	7	15
8	BAKI ŞƏHƏRİ BİNƏQƏDİ RAYONU	6	2	8	11	0	11	19
9	BAKI ŞƏHƏRİ NƏRİMANOV RAYONU	4	65	69	4	58	62	131
10	BAKI ŞƏHƏRİ NƏSİMİ RAYONU	6	0	6	4	0	4	10
11	BAKI ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	9	0	9	12	0	12	21
12	BAKI ŞƏHƏRİ PİRALLAHI RAYONU	0	0	0	1	0	1	1
13	BAKI ŞƏHƏRİ QARADAĞ RAYONU	5	0	5	3	0	3	8
14	BAKI ŞƏHƏRİ SABUNÇU RAYONU	10	0	10	4	0	4	14
15	BAKI ŞƏHƏRİ SƏBAİL RAYONU	2	1	3	3	0	3	6
16	BAKI ŞƏHƏRİ SURAXANI RAYONU	7	0	7	7	0	7	14
17	BAKI ŞƏHƏRİ XƏTAİ RAYONU	3	0	3	6	0	6	9
18	BAKI ŞƏHƏRİ XƏZƏR RAYONU	5	0	5	1	0	1	6
19	BAKI ŞƏHƏRİ YASAMAL RAYONU	1	0	1	3	0	3	4
20	BALAKƏN RAYONU	2	2	4	0	6	6	10
21	BƏRDƏ RAYONU	7	23	30	11	26	37	67
22	BEYLƏQAN RAYONU	5	6	11	1	11	12	23
23	BİLƏSUVAR RAYONU	3	17	20	2	8	10	30
24	CƏBRAYIL RAYONU	2	6	8	2	7	9	17
25	CƏLİLABAD RAYONU	8	0	8	16	1	17	25
26	DAŞKƏSƏN RAYONU	1	3	4	0	6	6	10
27	FÜZULİ RAYONU	7	4	11	2	22	24	35
28	GƏDƏBƏY RAYONU	7	0	7	5	1	6	13
29	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ KƏPƏZ RAYONU	3	4	7	4	5	9	16
30	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	5	4	9	6	4	10	19
31	GORANBOY RAYONU	3	7	10	8	6	14	24
32	GÖYÇAY RAYONU	2	7	9	0	12	12	21
33	GÖYGÖL RAYONU	1	6	7	0	14	14	21
34	HACIQABUL RAYONU	0	2	2	7	0	7	9
35	İMİŞLİ RAYONU	4	20	24	3	17	20	44
36	İSMAYILLI RAYONU	4	1	5	0	3	3	8
37	KƏLBƏCƏR RAYONU	10	3	13	8	16	24	37

Cədvəl 8 (ardı)

№	Rayon	IX sinif			XI sinif			Cəmi
		Ekster-nat	Əvvəlki illərin məzunu	Cəmi	Ekster-nat	Əvvəlki illərin məzunu	Cəmi	
38	KÜRDƏMİR RAYONU	0	22	22	2	37	39	61
39	LAÇIN RAYONU	3	2	5	0	2	2	7
40	LƏNKƏRAN ŞƏHƏRİ	4	4	8	14	16	30	38
41	LERİK RAYONU	3	3	6	1	17	18	24
42	MASALLI RAYONU	11	13	24	12	53	65	89
43	MİNGƏÇEVİR ŞƏHƏRİ	1	7	8	2	13	15	23
44	NAFTALAN ŞƏHƏRİ	0	0	0	0	1	1	1
45	NAXÇIVAN MR BABƏK RAYONU	0	6	6	0	8	8	14
46	NAXÇIVAN MR CULFA RAYONU	0	2	2	0	5	5	7
47	NAXÇIVAN MR KƏNGƏRLİ RAYONU	0	3	3	0	2	2	5
48	NAXÇIVAN MR ORDUBAD RAYONU	0	5	5	0	2	2	7
49	NAXÇIVAN MR ŞAHBUZ RAYONU	0	1	1	0	2	2	3
50	NAXÇIVAN MR SƏDƏRƏK RAYONU	0	1	1	0	2	2	3
51	NAXÇIVAN MR ŞƏRUR RAYONU	0	11	11	0	10	10	21
52	NAXÇIVAN ŞƏHƏRİ	0	5	5	0	11	11	16
53	NEFTÇALA RAYONU	0	6	6	0	16	16	22
54	OĞUZ RAYONU	3	3	6	6	11	17	23
55	QAX RAYONU	0	1	1	2	1	3	4
56	QAZAX RAYONU	3	3	6	1	9	10	16
57	QƏBƏLƏ RAYONU	4	5	9	1	18	19	28
58	QOBUSTAN RAYONU	4	2	6	1	0	1	7
59	QUBA RAYONU	3	21	24	0	22	22	46
60	QUBADLI RAYONU	0	1	1	0	1	1	2
61	QUSAR RAYONU	4	8	12	4	18	22	34
62	SAATLI RAYONU	1	10	11	1	15	16	27
63	SABİRABAD RAYONU	4	14	18	13	20	33	51
64	ŞABRAN RAYONU	0	6	6	1	10	11	17
65	SALYAN RAYONU	1	19	20	2	18	20	40
66	ŞAMAXI RAYONU	1	25	26	2	49	51	77
67	SAMUX RAYONU	4	0	4	4	3	7	11
68	ŞƏKİ ŞƏHƏRİ	2	12	14	2	20	22	36
69	ŞƏMKİR RAYONU	7	6	13	13	12	25	38
70	ŞİRVAN ŞƏHƏRİ	0	8	8	4	7	11	19
71	SİYƏZƏN RAYONU	0	5	5	1	5	6	11
72	SUMQAYIT ŞƏHƏRİ	5	5	10	6	23	29	39
73	ŞUŞA RAYONU	0	1	1	0	1	1	2
74	TƏRTƏR RAYONU	2	5	7	5	9	14	21

Cədvəl 8 (ardı)

№	Rayon	IX sinif			XI sinif			Cəmi
		Ekster-nat	Əvvəlki illərin məzunu	Cəmi	Ekster-nat	Əvvəlki illərin məzunu	Cəmi	
75	TOVUZ RAYONU	4	5	9	0	24	24	33
76	UCAR RAYONU	1	8	9	7	9	16	25
77	XAÇMAZ RAYONU	0	9	9	1	13	14	23
78	XIZI RAYONU	2	0	2	0	5	5	7
79	XOCALI RAYONU	0	1	1	0	1	1	2
80	XOCAVƏND RAYONU	0	3	3	1	3	4	7
81	YARDIMLI RAYONU	2	1	3	1	0	1	4
82	YEVLAX ŞƏHƏRİ	2	12	14	2	19	21	35
83	ZAQATALA RAYONU	0	0	0	1	4	5	5
84	ZƏNGİLAN RAYONU	2	0	2	1	0	1	3
85	ZƏRDAB RAYONU	0	2	2	1	1	2	4
YEKUN:		**260**	**526**	**786**	**279**	**877**	**1156**	**1942**

Dövlət İmtahan Mərkəzinin "Elektron hökumət portal"ında təqdim etdiyi xidmətlərdən biri də "Ümumi təhsil müəssisələrində təhsilalanların "Şagird-məzun sistemi"ndə özləri haqqında məlumatları internet vasitəsilə yoxlaması" xidmətidir. Bu servisin köməyi ilə təhsil müəssisələrinin şagirdləri və keçmiş məzunları soyad, ad, ata adı və iş nömrəsi və yaxud sadəcə şəxsiyyət vəsiqəsinin fərdi identifikasiya nömrəsi (FİN kod) əsasında "Şagird-məzun" sisteminə daxil olaraq, fərdi və təhsilə aid məlumatlarına baxa bilirlər. 2019-cu ildə bu elektron xidmət üzrə istifadələrin sayı haqqında statistik göstəricilər Cədvəl 9-da təqdim edilmişdir:

Cədvəl 9

İl	Ay	Xidmətdən istifadələrin sayı
2019	Yanvar	442
2019	Fevral	885
2019	Mart	963
2019	Aprel	3885
2019	May	2681
2019	İyun	5385
2019	İyul	5350
2019	Avqust	717
2019	Sentyabr	309
2019	Oktyabr	274
2019	Noyabr	242
2019	Dekabr	542
Yekun:		**21675**

Cədvəldən göründüyü kimi, məzunlar buraxılış imtahanlarının nəticələri, həmçinin, Mərkəz tərəfindən hesablanmış və dövlət nümunəli təhsil sənədinə yazılmış yekun qiymətlərlə ən çox iyun-iyul aylarında tanış olmuşlar. Xidmətdən istifadə zamanı 83 nəfər şagirdin göndərdiyi suallar Mərkəz tərəfindən cavablandırılmışdır. Bu məlumatlar "Şagird-məzun" sisteminə daxil edilmişdir.

2018/2019-cu tədris ili ərzində təhsillərini xarici ölkələrdə davam etdirmək istəyən məzunlara müraciətləri əsasında Mərkəzin hazırladığı xüsusi proqram təminatının köməyi ilə buraxılış imtahanı nəticələri barədə 430 arayış verilmişdir.

"Tələbə-məzun" dövlət elektron məlumat sisteminə daxil edilmiş tələbə məlumatlarının analitik təhlili

M.M.Abbaszadə, V.O.Əkbərov, S.S.Mərdanov, R.H.Mahmudov

2018/2019-cu tədris ilində Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən ölkənin ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tələbələri barədə məlumatların "Tələbə-məzun" dövlət elektron məlumat sistemi üzrə formalaşdırırlması, zənginləşdirilməsi və emalı davam etdirilmişdir. Müvafiq tədris ilində "Tələbə-məzun" sisteminin ali və orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə istifadəçiləri tələbələr haqqında məlumatları sistemə daxil etmişlər.

Mərkəz tərəfindən "Tələbə-məzun" sisteminin dövlət orqanlarının sistemlərinə inteqrasiyası davam etdirilərək yeni proqramlar yaradılmış, eyni zamanda mövcud proqramlar yeni funksional imkanlarla zənginləşdirilmişdir. Bu işlər çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin köçürülmə portalı uçün ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil alan tələbələrin köçürülməsi prosesində, həmçinin, buraxılış kontingetntinin müəyyən edilməsi və bu kontingentə diplom blanklarının verilməsində istifadə edilən veb servis-proqram təminatları hazırlanmış və tətbiq edilmişdir.

"Tələbə-məzun" sistemi 13 aprel 2015-ci il tarixdən etibarən Elektron Hökumət Portalına inteqrasiya edilmişdir. Elektron Hökumət Portalında qeydiyyatdan keçmiş hər bir şəxs ali və orta ixtisas təhsili haqqında çıxarış əldə edə bilər. Elektron Hökumət Portalından informasiyanın əldə edilməsi şəxsiyyət vəsiqəsinin fərdi identifikasiya nömrəsi (FİN) əsasında həyata keçirilir. 2019-cu ilin sonunda "Tələbə-məzun" sistemində 1200000-dək tələbə haqqında məlumatlar mövcud olmuşdur. 930000-dək tələbənin FİN nömrəsi sistemə daxil edilmişdir. FİN nömrəsinin mövcud olmadığı məlumatlar 2000-ci ilədək olan dövrü əhatə edir. Mərkəz tərəfindən yaradılmış xüsusi proqram sisteminin köməyi ilə 2019-cu ildə 200000-dək tələbənin FİN nömrəsi müəyyən edilmiş və sistemə daxil edilmişdir. Hazırda məlum olmayan FİN nömrələrinin müəyyən edilməsi prosesi Mərkəz tərəfindən davam etdirilir.

Dövlət İmtahan Mərkəzinin fəaliyyət sahəsi üzrə müxtəlif istiqamətlərdə "Tələbə-məzun" sisteminin məlumat bazasından geniş istifadə edilir. Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul, dövlət qulluğu üzrə test imtahanları, dövlət orqanlarına qəbul və s. proseslərdə iştirak etmək üçün elektron qeydiyyatdan keçərkən təhsil məlumatları avtomatik olaraq internet üzərindən vətəndaşların şəxsi səhifəsinə ötürülür.

Dövlət İmtahan Mərkəzinin administratoru olduğu "Dövlət Qulluqçularının Reyestri" informasiya sisteminin "Tələbə-məzun" sisteminə inteqrasiya edilməsi nəticəsində dövlət orqanları öz əmkdaşlarının təhsil məlumatlarını Reystr üzərindən yoxlamaq imkanı əldə etmişdir.

"Tələbə-məzun" sistemindən dövlət qulluğu üzrə müsahibələrədə iştirak etmək istəyən namizədlərin məlumatlarının yoxlanılması prosesində istifadə edilir. Bu məqsədlə Mərkəzin "Namizəd-müsahibə" sistemi və "Tələbə-məzun" sistemi arasında təhsil məlumatlarının ötürülməsi mexanizmi yaradılmışdır.

"Tələbə-məzun" sistemi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26 iyul 2019-cu il tarixli 1354 nömrəli Sərəncamına əsasən təsis edilmiş "Yüksəliş" müsabiqəsinin həyata keçirilməsi üçün istifadə edilən informasiya sistemlərinə inteqrasiya edilmişdir. Bu layihə üzrə müsabiqədə iştirak etmək istəyən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarının təhsil məlumatları qeydiyyat zamanı avtomatik ötürülür.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Orta ixtisas təhsili müəssislərinə bakalavrların, ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə (əsas (baza ali) tibb təhsilinə) müvafiq ixtisaslar üzrə subbakalavrların qəbulu, habelə bakalavriatı (əsas(baza ali) tibb təhsilini) başa vurmayan şəxslərin orta ixtisas təhsili müəssisələrinə köçürülməsi Qaydaları"nın təsdiq edilməsi haqqında 20 may 2019-cu il tarixli 230 nömrəli Qərarına əsasən ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə (əsas (baza ali) tibb təhsilinə) müvafiq ixtisaslar üzrə subbakalavrların sənəd qəbulu "Tələbə-məzun" sistemi üzərindən həyata keçirilir. Orta ixtisas təhsili müəssisləri tərəfindən subbakalavrın ümumi orta müvəffəqiyyət göstəricisi (ÜOMG) və təhsil haqqında sənədə (attestata) yazılmış və Qərarda müəyyən edilmiş fənnlər üzrə yekun qiymətlərin ədədi ortası haqqında məlumatlar təhsil müəssisləri tərəfindən "Tələbə-məzun" sisteminə daxil edilir. Müvafiq məlumatları sistemə daxil edilmiş subakalavrlar imtahanda iştirak etmədən müsabiqədə iştirak etmək üçün müraciət etmək hüququ əldə edirlər. Eyni zamanda bakalavr təhsilini başa vura bilməyən şəxslərin orta ixtisas təhsili müəssisələrinə köçürülməsinin həyata keçirilməsi üçün sistemdə yeni funksional imkanlar yaradılmışdır.

"Tələbə-məzun" sistemində qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada əlavə təhsil (2-ci ixtisas təhsili) almaq üçün ali və orta ixtisas təhsili müəssisələri tərəfindən həyata keçirilən tələbə qəbulu haqqında məlumatlar mövcuddur. Bu məlumatların sistemə daxil edilməsinə nəzarət mexanizmi yaradılmışdır. Belə ki, hər hansı şəxsin əlavə təhsil məlumatları sistemə daxil edilərkən onun baza təhsilinə aid diplom rekvizitləri (seriyası, nömrəsi və qeydiyyat nömrəsi) avtomatik yoxlanılır. Əgər diplom rekvizitləri sistemdə təkrar olunursa, istifadəçiyə bu barədə bildirilir və şəxsin qəbul məlumatlarının daxil edilməsinə sistem tərəfindən icazə verilmir. Beləliklə, sistem həmin şəxs haqqında əlavə araşdırma aparılması və məlumatların dəqiqləşdirilməsinin vacibliyi barədə təhsil müəssisəsinin məsul şəxsi və operatorlarını xəbərdar edir. 2018/2019-cu tədris ilində əlavə təhsil almaq üçün təhsil müəssisələri tərəfindən mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq daxili əmrlə qəbul edilmiş 1262 tələbə haqqında məlumat "Tələbə-məzun" siateminə daxil edilmişdir.

"Tələbə-məzun" sisteminə təhsil müəssisələri tərəfindən 2019-cu ildə 60000-dən çox, ümumilikdə isə 600000-dən çox diplom məlumatları sistemə daxil edilmişdir.

2012-ci ildən əvvəlki illərdə təhsillərini başa vurmuş şəxslərin diplom məlumatlarının sistemə daxil edilməsinin zəruriliyi barədə Mərkəz tərəfindən təhsil müəssisələrinə göndərilmiş məktublardan sonra 2019-cu ildə təhsil müəssisələri tərəfindən 11318 nəfərin diplom məlumatları sistemə daxil edilmişdir.

2019-cu ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuş 42411 nəfər bakalavr, 6594 nəfər magistr, tam orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsil müəssisələrinə qəbul olmuş 9766 nəfər subbakalavr və ümumi orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsil müəssisələrinə qəbul olmuş 9178 nəfər subbakalavr barədə məlumatlar Mərkəz tərəfindən "Tələbə-məzun" sisteminə daxil edilmişdir.

Cədvəl 1-də 1992–2019-cu illər ərzində qəbul imtahanları nəticəsində tələbə statusu qazanmış şəxslər barədə məlumatlar, Cədvəl 2-də isə təhsil müəssisələri tərəfindən qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada daxili əmrlə qəbul edilmiş şəxslər barədə məlumatlar təqdim edilmişdir.

Cədvəl 1

Təhsil səviyyəsi	Say
Bakalavriat	768893
Magistratura	70780
Tam orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili	206828
Ümumi orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili	152599
Cəmi:	**1199100**

Cədvəl 2

Qəbul forması	Bakalavr	Magistr	Tam orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili təhsili	Ümumi orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili	Say
Təhsil müəssisəsi tərəfindən həyata keçirilimiş qəbul	3938	833	134	5345	**10250**
Xarici təhsil müəssisələrindən köçürmələr	12339	8	39	25	**12411**
Əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan tələbələrin qəbulu	6607	822	18	20	**7467**
Əlavə təhsil almaq istəyən şəxslərin qəbulu	9470	1	965	68	**10504**
Cəmi:	**32354**	**1664**	**1156**	**5458**	**40632**

Qeyd etmək lazımdır ki, sistemə 1992-ci ildən əvvəl ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmuş şəxslərin də məlumatlarını daxil etmək mümkündür. Hazırda bu kateqoriyadan olan 414 şəxs barədə təhsil məlumatları sistemə daxil edilmişdir.

"Tələbə-məzun" sistemində təhsil müəssisələri tərəfindən tələbələrin oxuduğu müddətdə baş vermiş hərəkətlər – xaricolma, bərpa, ixtisasdəyişmə, təhsil formasının dəyişməsi, ödəniş formasının dıyişməsi və s. bu kimi əməliyyatlar da qeyd edilir. Həmin məlumatların 2019-cu il üzrə statistikası Cədvəl 3-də təqdim edilir.

Cədvəl 3

Əməliyyatın adı	Təhsil səviyyələri üzrə saylar				
	Bakalavriat	**Magistratura**	**Tam orta ixtisas bazası**	**Ümumi orta ixtisas bazası**	**Cəmi**
Əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan tələbələrin qəbulu	513	57	0	3	**573**
Əlavə təhsil almaq istəyən şəxslərin qəbulu	1231	1	164	3	**1399**
Təhsil müəssisəsi tərəfindən həyata keçirilimiş qəbul	272	89	21	104	**486**
Xarici təhsil müəssisələrindən köçürmələr	290	0	3	5	**298**
Ölkədaxili köçürmələr	988	42	129	331	**1490**
İxtisas dəyişmələri	960	2	136	171	**1269**
İxtisas dəyişməklə ölkədaxili köçürmələr	819	1	42	36	**898**
Təhsilalma formasının dəyişməsi	374	3	118	146	**641**
Təhsilalma forması dəyişməklə ölkədaxili köçürmələr	85	0	19	5	**109**
Dövlət hesablı təhsildən ödənişli əsaslarla təhsilə keçməklə ixtisas dəyişmələri	0	0	2	6	**8**
Dövlət hesablı təhsildən ödənişli əsaslarla təhsilə keçməklə ölkədaxili köçürmələr	18	0	2	5	**25**
Akademik borca görə xaricedilmələr	278	25	105	151	**559**
Digər təhsil müəssisəsinə köçürülmə ilə əlaqədar xaricedilmələr	1841	39	164	217	**2261**
Təhsil haqqının ödənilməməsinə, dərs buraxmaya görə və ya öz xahişi ilə xaricedilmələr	2941	537	921	1027	**5426**
Təhsil müəssisəsinin fəaliyyətinin dayandırılması ilə əlaqədar xaricedilmələr	84	0	22	142	**248**
Təkrar kursda saxlanılmalar	32	33	80	89	**234**
Akademik məzuniyyətin alınması (xaricdə təhsil almaq məqsədilə)	150	32	1	0	**183**
Akademik məzuniyyətin alınması (xəstəlik və digər səbəblərdən)	726	168	201	137	**1232**
Akademik məzuniyyətin alınması (həqiqi hərbi xidmətə çağırışla əlaqədar)	409	170	1290	200	**2069**
Akademik məzuniyyətin alınması (təhsil haqqını ödəmək imkanının olmamasına görə)	24	1	5	21	**51**
Bərpalar	1395	391	1195	445	**3426**
SABAH proqramı ilə əlaqədar köçürülmə ilə əlaqədar xaricolunma	3	0	0	0	**3**
İxtisas dəyişməklə tələbələr sırasına bərpalar	124	5	59	51	**239**
Təhsilalma forması dəyişməklə tələbələr sırasına bərpalar	41	5	87	57	**190**
Dövlət sifarişi əsasında təhsildən ödənişli əsaslarla təhsilə keçməklə tələbələr sırasına bərpalar	117	12	0	0	**129**
Dövlət hesablı təhsildən ödənişli əsaslarla təhsilə keçməklə tələbələr sırasına bərpalar	26	4	41	66	**137**
Şəxsi məlumatların dəyişməsi	1828	281	395	401	**2905**
Ölüm halları	37	1	6	10	**54**
Diplomalma	40612	5910	6510	7361	**60393**
Cəmi:	**56218**	**7809**	**11718**	**11190**	**86935**

"Tələbə-məzun" sistemində istifadəçilər tərəfindən müxtəlif parametrlərə görə həyata keçirilən bütün növ axtarışların qeydiyyatı aparılır. 2019-cu il ərzində icra edlmiş axtarışların statistikası Cədvəl 4-də verilmişdir.

Cədvəl 4

Axtarışın növü	**Ali təhsil müəssisələri**	**Orta ixtisas təhsili müəssisələri**	**Dövlət orqanları**		**Cəmi**
			DİM	**Digər orqanlar**	
İdentifikasiya kodu və FİN-ə görə axtarış	8877	902	18288	1328	**29395**
Şəxsi məlumata görə axtarış	263375	128585	14106	10046	**416112**
Diplom məlumatına görə axtarış	620	143	309	1071	**2143**
İxtisasa görə axtarış	6152	1860	2	293	**8307**
Təhsildə fasiləyə görə axtarış	52	9	9	0	**70**
Bərpaya görə axtarış	82	9	0	0	**91**
Cəmi:	**279158**	**131508**	**32714**	**12738**	**456118**

Cədvəl 4-dəki rəqəmlər göstərir ki, dövlət orqanları sistemdən aktiv istifadə edirlər.

Növbəti cədvəldə isə (Cədvəl 5) veb-servis vasitəsilə Mərkəzin məlumat bazalarından istifadə edən dövlət orqanları tərəfindən "Tələbə-məzun" sisteminə 2019-cu il ərzində edilmiş müraciətlərin statistikası verilmişdir.

Cədvəl 5

İstifadəçilər	**Müraciət sayı**
Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi	2411022
Elektron Hökumət Portalı	77693
Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	4425
Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	690
Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti	4316327
Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	3739722
Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	174764
"Yüksəliş" layihəsi	30733
Cəmi:	**10755376**

2019-cu ildə ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və magistratura səviyyələrini bitirmiş şəxslər barədə məlumatlar Cədvəl 6-da, tam və ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili səviyyələrini bitirmiş şəxslər barədə məlumatlar isə Cədvəl 7-də təqdim edilmişdir. Bu cədvəllərdəki statistik rəqəmlər təhsil müəssisələri tərəfindən sistemə daxil edilmiş məlumatlara əsaslanır.

Cədvəl 6

Qəbulolma ili	Təhsil səviyyəsi	Təhsilalma forması	Tələbələr sayı						B. Təhsilini davam etdirənlər	C. Təhsilə fasilə verənlər	Xaric olunanlar		O cümlədən tələbə kontingentinə daxildir			F. Diplom attestasiyasından keçməyənlər	E. Diplom alanlar		Məzunlardan diplom məlumatı daxil edilməyənlər	
				o cümlədən																
			A. Cəmi (B+C+D+E+F)	TQDK-nın qəbulu	Təhsil müəssisəsinin öz qəbulu (özəl təhsil müəssisələri üçün 2005-ci ilə qədər)	Xarici təhsil müəssisələrindən köçürülənlər	Əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan tələbələr	İkinci ixtisas təhsili alanlar			D. Cəmi	O cümlədən digər təhsil müəssisəsinə köçürülənlər	Digər təhsil müəssisəsindən köçürülənlər	İxtisasını dəyişənlər	Bərpa olunanlar		Ədədlə	Faizlə	Ədədlə	Faizlə
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1993/1994	B*	Ə*	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100,00	0	0,00
2003/2004	B*	Ə*	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0,00	0	0,00
2004/2005	B*	Ə*	1	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0,00	0	0,00
2007/2008	B*	Ə*	4	6	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3	0	3	75,00	0	0,00
2007/2008	B*	Q*	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100,00	1	100,00
2008/2009	B*	Ə*	8	9	0	1	0	0	1	0	0	0	3	1	2	0	7	87,50	2	28,57
2008/2009	B*	Q*	1	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100,00	0	0,00
2009/2010	B*	Ə*	7	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	7	100,00	1	14,29
2009/2010	B*	Q*	2	2	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100,00	0	0,00
2010/2011	B*	Ə*	28	50	0	0	9	0	5	0	0	0	0	2	4	0	23	82,14	5	21,74
2010/2011	B*	Q*	21	30	0	1	0	2	0	0	0	0	3	5	6	2	19	100,00	5	26,32
2011/2012	B*	Ə*	98	163	0	2	4	0	4	0	3	0	4	5	13	0	91	95,79	17	18,68
2011/2012	B*	Q*	43	77	0	2	0	4	8	1	4	0	0	5	14	1	29	78,38	4	13,79
2011/2012	M*	Ə*	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100,00	0	0,00
2011/2012	M*	Q*	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100,00	0	0,00
2012/2013	B*	Ə*	266	457	0	15	13	0	33	0	18	1	17	7	25	1	214	86,64	38	17,76
2012/2013	B*	Q*	99	82	0	1	0	18	4	0	20	0	2	8	40	2	73	94,81	8	10,96
2012/2013	M*	Q*	4	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	4	100,00	1	25,00
2013/2014	B*	Ə*	1491	1551	0	15	65	1	121	10	95	4	109	37	121	7	1259	91,23	96	7,63
2013/2014	B*	Q*	252	123	0	4	1	34	23	1	22	0	14	16	88	3	203	89,82	22	10,84
2013/2014	M*	Ə*	7	12	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	0	6	100,00	1	16,67
2013/2014	M*	Q*	3	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	100,00	0	0,00
2014/2015	B*	Ə*	4197	3979	0	22	66	13	581	59	217	15	1122	174	246	28	3312	85,08	264	7,97
2014/2015	B*	Q*	2879	1740	0	8	11	535	289	21	230	2	85	86	301	62	2277	88,74	127	5,58
2014/2015	M*	Ə*	15	29	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	10	0	13	92,86	0	0,00
2014/2015	M*	Q*	9	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	9	0	7	100,00	1	14,29
2015/2016	B*	Ə*	27054	25549	0	86	191	94	2277	200	1025	52	1410	377	711	86	23466	91,15	2419	10,31
2015/2016	B*	Q*	87	19	0	0	0	76	3	0	3	0	2	2	10	1	80	96,39	10	12,50
2015/2016	M*	Ə*	45	117	0	0	1	0	4	0	2	0	2	0	16	0	39	90,70	3	7,69
2015/2016	M*	Q*	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0,00	0	0,00
2016/2017	B*	Ə*	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	100,00	0	0,00
2016/2017	M*	Ə*	324	436	0	1	4	0	61	0	19	0	15	1	100	0	244	80,00	17	6,97
2016/2017	M*	Q*	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	2	100,00	0	0,00
2017/2018	M*	Ə*	6136	5787	0	1	53	0	448	82	277	1	24	18	322	11	5318	92,23	786	14,78
Cəmi Bakalavr			***36543***	***33861***	***0***	***167***	***360***	***777***	***3350***	***292***	***1639***	***76***	***2771***	***725***	***1587***	***193***	***31070***	90,27	***3019***	9,72
Cəmi Magistr			***6549***	***6402***	***0***	***2***	***59***	***0***	***515***	***82***	***302***	***1***	***42***	***19***	***465***	***11***	***5639***	91,63	***809***	14,35
Yekun cəm			**43092**	**40263**	**0**	**169**	**419**	**777**	**3865**	**374**	**1941**	**77**	**2813**	**744**	**2052**	**204**	**36709**	**90,47**	**3828**	**10,43**

Cədvəl 7

Qəbulolma ili	Təhsil səviyyəsi	Təhsilalma forması	Tələbələr sayı						B. Təhsilini davam etdirənlər	C. Təhsilə fasilə verənlər	Xaric olunanlar		O cümlədən tələbə kontingentinə daxildir			F. Diplom attestasiyasından keçməyənlər	E. Diplom alanlar		Məzunlardan diplom məlumatı daxil edilməyənlər	
			A. Cəmi (B+C+D+E+F)	o cümlədən							D. Cəmi	O cümlədən digər təhsil müəssisəsinə köçürülənlər	Digər təhsil müəssisəsindən köçürülənlər	İxtisasını dəyişənlər	Bərpa olunanlar		Ədədlə	Faizlə	Ədədlə	Faizlə
				TQDK-nın qəbulu	Təhsil müəssisəsinin öz qəbulu (özəl təhsil müəssisələri üçün 2005-ci ilə qədər)	Xarici təhsil müəssisələrindən köçürülənlər	Əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan tələbələr	İkinci ixtisas təhsili alanlar												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1992/1993	TO*	Ə*	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100,0	0	0,00
1993/1994	TO*	Ə*	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100,0	0	0,00
2000/2001	TO*	Q*	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100,0	0	0,00
2005/2006	TO*	Ə*	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100,0	0	0,00
2010/2011	UO*	Ə*	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	100,0	0	0,00
2011/2012	UO*	Ə*	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100,0	1	50,00
2012/2013	TO*	Ə*	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100,0	0	0,00
2012/2013	TO*	Q*	3	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	100,0	1	33,33
2012/2013	UO*	Ə*	9	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	9	100,0	0	0,00
2013/2014	TO*	Ə*	6	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	6	100,0	1	16,67
2013/2014	TO*	Q*	8	14	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	8	100,0	2	25,00
2013/2014	UO*	Ə*	73	218	0	0	0	0	0	0	2	0	18	0	4	0	71	100,0	10	14,08
2014/2015	TO*	Ə*	24	136	0	0	0	1	0	0	0	0	4	0	2	0	24	100,0	4	16,67
2014/2015	TO*	Q*	14	46	0	1	0	1	0	0	0	0	0	3	7	0	14	100,0	0	0,00
2014/2015	UO*	Ə*	184	235	0	0	0	0	5	4	2	0	48	3	34	0	173	97,2	14	8,09
2015/2016	TO*	Ə*	97	229	0	0	0	3	2	0	5	0	16	2	29	1	89	97,8	11	12,36
2015/2016	TO*	Q*	298	181	0	0	0	16	8	11	74	3	32	19	81	20	185	95,9	3	1,62
2015/2016	UO*	Ə*	5036	3990	0	0	2	0	690	75	563	4	821	100	429	42	3666	84,2	168	4,58
2016/2017	TO*	Ə*	3789	3435	0	1	3	12	290	128	245	5	101	66	313	6	3120	91,5	98	3,14
2016/2017	TO*	Q*	585	432	0	1	0	15	45	17	92	2	14	33	97	0	431	90,5	17	3,94
2016/2017	UO*	Ə*	3113	2866	0	0	0	0	523	70	311	0	51	67	217	11	2198	80,8	360	16,38
2017/2018	TO*	Ə*	2334	2046	0	0	1	6	360	225	143	0	51	13	274	5	1601	81,6	282	17,61
2017/2018	TO*	Q*	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	0	5	100,0	0	0,00
Cəmi TO*			***7339***	***6711***	***0***	***3***	***4***	***55***	***729***	***400***	***569***	***10***	***218***	***138***	***812***	***32***	***5609***	88,5	***520***	9,27
Cəmi UO*			***8418***	***7337***	***0***	***0***	***2***	***0***	***1218***	***149***	***878***	***4***	***938***	***170***	***686***	***53***	***6120***	83,4	***553***	9,04
Yekun cəm			**15757**	**14048**	**0**	**3**	**6**	**55**	**1947**	**549**	**1447**	**14**	**1156**	**308**	**1498**	**85**	**11729**	**85,8**	**1073**	**9,15**

*** işarəsi qoyulmuş simvollarda B – bakalavriat, M – magistratura, TO – tam orta, UO – ümumi orta və Ə – əyani, Q – qiyabi kimi müəyyən edilmişdir.**

Buraxılış və qəbul imtahanlarının məzmunu ilə bağlı metodiki materialların hazırlanması, dərslik komplektlərinin elmi-metodiki monitorinqi (qiymətləndirilməsi) və hazırlıq kursları haqqında

A. Batıyeva

Metodika və dərsliklərin monitorinqi şöbəsi tərəfindən əsasnaməyə uyğun olaraq ümumi təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanlarının, hərbi liseylər və bakalavriat səviyyəsi üzrə qəbul imtahanlarının məzmunu ilə bağlı materiallar (buraxılış və qəbul imtahanları üçün proqramlar, imtahan modelləri) hazırlanıb. Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin sifarişi ilə bütün ümumtəhsil müəssisələri üçün dərslik komplektlərinin nəşrəqədərki layihələrinin elmi-metodiki monitorinqi və qiymətləndirilməsi həyata keçirilib. Həmçinin imtahanlara hazırlaşanlara, şagirdlərə və müəllimlərə metodiki köməklik baxımından materiallar (siniflər üzrə qiymətləndirmə vasitələri, vəsaitlər, tövsiyələr) hazırlanıb və nəşr edilib.

Hazırda qəbul qaydalarına əsasən tam orta təhsil səviyyəsi (11 illik) üzrə buraxılış imtahanı qəbul imtahanının birinci mərhələsi, ixtisas qrupları üzrə imtahan isə ikinci mərhələsi hesab edilir.

Bununla əlaqədar olaraq, Dövlət İmtahan Mərkəzində (DİM) 15 fənn üzrə fəaliyyət göstərən elmi-metodiki seminarda orta və ali təhsil müəssisələrinin müəllimləri, metodistlər, AMEA-nın müvafiq sahələr üzrə mütəxəssislərinin iştirakı ilə imtahanlarda mənimsənilmə səviyyəsinin yoxlanılması və qiymətləndirilməsi mümkün olan alt standartlar, dərsliklərdə həmin alt standartların reallaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuş mövzular seçilib. Seçilmiş alt standartlar və mövzulara uyğun qəbul imtahanlarının həm birinci, həm də ikinci mərhələsi üçün proqramlar və yeni tapşırıq modelləri hazırlanıb. Modellərə imtahan verənlərin hazırlıq səviyyəsinin hərtərəfli yoxlanılması məqsədilə müxtəlif çətinlik dərəcəli, nəzəri biliklərin tətbiqi tələb olunan, məntiqi düşüncəyə əsaslanan, səbəb-nəticə əlaqələri üzərində qurulan tapşırıqlar daxil edilib. Tapşırıqlar qapalı (verilənlərdən bir doğru cavabın seçilməsi), cavabı kodlaşdırılan açıq (hesablama, seçim, uyğunluğu müəyyən etmək) və cavabı yazı ilə ifadə edilən açıq tipli olub. Qəbul imtahanının birinci mərhələsi (11 illik təhsil bazasında buraxılış imtahanı) üçün materiallar "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışında, ikinci mərhələsi üçün materiallar isə "Abituriyent" jurnalının birinci sayında dərc olunub.

Elmi-metodiki seminarlarda, həmçinin tədris dili, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən ümumi orta təhsil (9 illik) bazasında buraxılış imtahanının hər iki mərhələsində mənimsənilmə səviyyəsinin yoxlanılması mümkün olan alt standartlar və 5-9-cu sinif dərsliklərindən həmin alt standartların reallaşdırılmasına dair mövzular seçilib, tapşırıq modelləri və qiymətləndirmə meyarları hazırlanıb. Bu materiallar "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışında dərc edilib.

Buraxılış və qəbul imtahanında tətbiq ediləcək modellərlə tanış olmaları üçün Naxçıvan, Quba, Xızı, Şəki, Şirvan, Bərdə, Şəmkir, Lənkəran və Bakı şəhərlərində müəllimlərin, metodistlərin iştirakı ilə Bakı şəhərində 220, rayonlarda 30 seminar keçirilib və müzakirələr aparılıb. Beləliklə, demək olar ki, imtahanların məzmunu ilə bağlı materialların hazırlanmasında respublikanın pedaqoji ictimaiyyətinin xeyli hissəsi iştirak edib. Seminarların plenar iclasları internet vasitəsilə canlı yayımlanıb. Video faylların linkləri "Dərslik portalı"nda *(derslik.edu.az)* yerləşdirilib. Hazırda "Dərslik portalı"na baxış sayı üç milyona qədərdir.

Seminarlarda ayrı-ayrı fənlər üzrə buraxılış və qəbul imtahanlarında istifadə olunmuş tapşırıqların hər biri imtahan nəticələrinin statistik göstəriciləri əsasında məzmun, relevantlıq kateqoriyası, çətinlik dərəcəsi baxımından təhlil edilib və zəif cavablandırılmış tapşırıqlar müəyyənləşdirilib. Həmin tapşırıqların izahlarına dair metodiki tövsiyələr hazırlanıb və "Abituriyent" jurnalının ikinci sayında dərc olunub.

Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən 5-11-ci sinif dərslikləri əsasında 110 "Qiymətləndirmə tapşırıqları" kitabçası (Azərbaycan və rus dillərində), "Kimya", "Biologiya", "Riyaziyyat", "Fizika", "Coğrafiya", "Tarix", "Ədəbiyyat", "Azərbaycan dili", "Rus dili", "Literatura", "İngilis dili", "Fransız dili", "Alman dili", "Rus dili (xarici dil kimi)", "Azərbaycan dili (dövlət dili)" vəsaitləri, "İngilis dili lüğəti", "Azərbaycan dilinin orfoqrafiya lüğəti" müvafiq fənn kurikulumlarının təlim nəticələri nəzərə alınmaqla yenidən işlənib hazırlanıb.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, siniflər üzrə "Qiymətləndirmə tapşırıqları" kitabçalarında verilmiş materiallardan şagirdlər yeni tipli tapşırıqlarla işləmək bacarıqlarına yiyələnmək, müəllimlər isə məktəbdaxili (diaqnostik, formativ və summativ) qiymətləndirmə aparmaq üçün istifadə edə bilərlər. Eyni zamanda bu materiallarla buraxılış və qəbul imtahanlarına hazırlaşmaq da mümkündür. 9 və 11-ci siniflər üzrə kitabçaların sonunda buraxılış imtahanlarında istifadə edilmiş tapşırıq variantları və qiymətləndirmə meyarları da verilib.

Bu il ilk dəfə olaraq müvafiq fənn kurikulumlarının təlim nəticələri nəzərə alınmaqla, ümumtəhsil məktəblərinin 1-4-cü sinifləri üçün tədris dili və riyaziyyat fənlərindən "Qiymətləndirmə tapşırıqları" kitabçaları hazırlanıb. Kitabçalardakı tapşırıqlardan məktəbdaxili qiymətləndirmədə istifadə edilə bilər. Şagirdlər müstəqil olaraq tədris prosesində mövzuları necə mənimsədiklərini yoxlaya bilərlər. Valideynlər bu kitabçalar vasitəsilə övladlarının bütövlükdə fənni necə mənimsəmələrini yoxlaya bilərlər.

Həmçinin ilk dəfə olaraq imtahanlara hazırlaşanlar və tədris prosesində istifadə üçün 5-11-ci sinif dərsliklərinin hər bir tədris vahidi, hər bir mövzusu üzrə onlayn sınaq variantları və vizual dərslər, eləcə də buraxılış və qəbul imtahanlarında tətbiq edilən tapşırıq modellərinə uyğun 4 (hər biri 1 variant olmaqla) onlayn sınaq variantları hazırlanıb.

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin sifarişi ilə ümumtəhsil məktəblərinin 1, 4, 7 və 8-ci sinifləri üçün yenidən təkmilləşdirilmiş 57 dərslik komplektinin (dərslik və müəllim üçün metodik vəsait) nəşrəqədərki layihələrinin (Azərbaycan və rus bölmələri üzrə birlikdə) elmi-metodiki monitorinqi və qiymətləndirilməsi aparılıb. Təhsil Nazirliyinin təsdiq etdiyi "Dərsliklərin qiymətləndirilməsi meyarları"na uyğun olaraq hər bir dərslik komplektinin maketi məzmun, dil və yazı üslubu, dizayn və bədii tərtibat, müəllim üçün metodik vəsaitin məzmunu baxımından təhlil edilərək qiymətləndirilib. Qiymətləndirmə nəticəsində hazırlanmış yekun rəylər Təhsil Nazirliyinə təqdim edilib.

Beynəlxalq Təlim və Layihə Mərkəzinin sifarişi əsasında 10-11-ci siniflər üçün yeni hazırlanmış "İnformatika" dərslik komplektlərinin (2 komplekt (dərslik və müəllim üçün metodik vəsait)) də fənn kurikulumunun təlim nəticələrinə uyğunluğu, məzmun, dil və yazı üslubu, dizayn və bədii tərtibat, müəllim üçün metodik vəsaitin məzmunu baxımından monitorinqi və qiymətləndirilməsi aparılıb. Yekun rəylər Beynəlxalq Təlim və Layihə Mərkəzinə təqdim edilib.

Respublikanın ümumtəhsil məktəblərində 2019-cu ildə istifadədə olan 5-11-ci sinif dərsliklərinin elmi-metodiki monitorinqi aparılıb. Monitorinq nəticəsində dərsliklərdəki mübahisəli məqamlar, məzmun uyğunsuzluqları, tərcümə qüsurları müəyyənləşdirilib və bankın təkmilləşdirilməsində, imtahanların sual kitabçalarının formalaşdırılmasında xidməti istifadə üçün metodiki tövsiyələr hazırlanıb. Tövsiyələr kitabça şəklində nəşr edilərək müvafiq şöbələrə təqdim edilib.

Fənn kurikulumları əsasında qiymətləndirmə materiallarının hazırlanması, ekspertizası və yoxlanılması ilə bağlı Azərbaycan dili, rus dili, riyaziyyat, kimya, fizika, biologiya, tarix, coğrafiya və ingilis dili fənləri üzrə hazırlıq kurslarının fəaliyyəti davam edib. Kurslarda elektron qeydiyyatdan keçmiş müəllimlər, metodistlər və pedaqoji yönümlü ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinin müvafiq fənn üzrə təhsil alan axırıncı kurs tələbələri və həmin müəssisələrdə təhsil alan magistrlər iştirak ediblər. Bu müddət ərzində cəmi 113 kurs: Bakıda 27, bölgələrdə (Naxçıvan şəhəri, Şərur rayonu, Gəncə şəhəri (2 dəfə), Şəki şəhəri, Biləsuvar rayonu, Bərdə rayonu (2 dəfə), Lənkəran şəhəri, Şirvan şəhəri, Xaçmaz rayonu, Göyçay rayonu (2 dəfə), Qazax rayonu) 86 kurs təşkil olunub. Kursu müvəffəqiyyətlə keçmiş 678 (Bakı üzrə 429, bölgələr üzrə 249) nəfər sertifikat alıb. Onların şəxsi məlumatları "Elektron məlumat bazası"na daxil edilib. Həmin şəxslər DİM-lə tapşırıq müəllifi, ekspert və imtahan materiallarının yoxlanılmasında marker kimi əməkdaşlıq edə bilərlər.

Xüsusi qabiliyyət imtahanlarının təhlili

N.L.Əliyev, Z.M.Mustafayeva

Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) 2019-cu ildə həm ali, həm də orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul üçün qabiliyyət imtahanları keçirmişdir. İl ərzində həyata keçirilmiş fəaliyyətə xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbul proqramlarının hazırlanması, müsabiqə şərtlərinin müəyyənləşdirilməsi, imtahana hazırlıq prosesini asanlaşdırmaq məqsədilə abituriyentlər üçün "Xüsusi qabiliyyət imtahanları" jurnalının hazırlanması, istiqamətlər üzrə ekspertlər və müəllim-nəzarətçilərlə təlimat işlərinin aparılması daxildir. Bundan əlavə yaradılmış xüsusi elektron sistem vasitəsilə respublika üzrə imtahan cədvəllərinin işlənməsi, regional bölmələr üzrə xüsusi qabiliyyət imtahanlarına hazırlıq işlərinin həyata keçirilməsi, Bakı, eləcə də respublikanın digər regionlarında xüsusi qabiliyyət imtahanlarının təşkil edilməsi, imtahan nəticələrinin analizi və əldə edilmiş statistikaya əsasən ilin yekunlarının elmi-metodiki təhlilinin həyata keçirilməsi də il ərzində görülən işlərə aiddir.

2019-cu ilin əvvəlində ***Dizayn*** ixtisası üzrə təhsil almaq istəyən abituriyentlərin daha əlverişli qəbul şərtləri ilə imtahan vermələri üçün mövcud iki komissiyanın vahid komissiyada birləşdirilməsi bu sahədə abituriyent məmnunluğuna səbəb olmuşdur. Belə ki, ötən illərdə fəaliyyət göstərmiş 41-ci (memarlıq və dizayn istiqaməti üzrə) və 14-cü (təsviri sənət istiqaməti üzrə) komissiyalar üzrə imtahan verən abituriyentlər ixtisas seçimi mərhələsində daha çox ixtisas üzrə müsabiqəyə qatılmaq imkanı əldə etdilər. Bundan əlavə, abituriyentlərə qabiliyyət imtahanı fənnlərini təklif edilən 4 mümkün qrup (ornament-rəsmxət, antik baş-rəsmxət, ornament-kompozisiya və antik baş-rəsmxət) üzrə seçmək imkanı verildi. 2019-cu ildə həyata keçirilən digər bir yenilik isə "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışı olan "Xüsusi qabiliyyət imtahanları" jurnalının ilk dəfə çap edilməsidir. Jurnal xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbul olmaq istəyən abituriyenlər üçün imtahanlara düzgün hazırlaşmağa köməkçi vasitə olmuşdur. "Xüsusi qabiliyyət imtahanları" jurnalında təqdim edilən materiallar həm məzmun, həm də metodik cəhətdən diqqəti cəlb edir. Onların mövzu dairəsi də xeyli genişdir. Burada xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların yığcam xarakteristikası, bu ixtisaslar üzrə müsabiqə şərtləri, onların hansı ali təhsil müəssisələrində mövcud olması haqqında məlumatlar, qabiliyyət imtahanlarının proqramları, qiymətləndirmə meyarları, imtahanlara hazırlıqla bağlı tövsiyə və məsləhətlər, tapşırıq nümunələri, çalışmalar, əyani vəsaitlərdən reproduksiyalar, şəkillər, cədvəllər, normativlər, bir sözlə, xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları seçənlərin marağına uyğun olan, sorğularına aydınlıq gətirən, imtahana hazırlaşmalarına fayda verə bilən ən zəruri materiallar əksini tapıb.

2019-cu ildə qabiliyyət imtahanları 2 iyul tarixindən 4 avqust tarixinədək Bakı ilə yanaşı respublikanın Şəki, Lənkəran, Göyçay, Şirvan, Gəncə, Naxçıvan, Bərdə, Şəmkir bölgələrində də keçirilmişdir. Ümumilikdə ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə keçirilmiş qəbul imtahanlarında 15 mindən çox abituriyent iştirak etmişdir. Onlardan 10 mindən çoxu məqbul qiymət almışdır (bax. Cədvəl 1). İmtahanların həyata keçirilməsi üçün ümumilikdə 50 Qabiliyyət İmtahanı Komissiyası fəaliyət göstərmişdir. Komissiyalarda xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə mütəxəssis hazırlığını həyata keçirən ali təhsil müəssisələrindən və müxtəlif yaradıcılıq ittifaqlarından dəvət edilmiş ekspertlər təmsil olunmuşlar. İmtahanlar 23 xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisas üzrə aparılmışdır. Bu ixtisaslar, əsasən, V ixtisas qrupuna aid olsalar da, digər ixtisas qruplarına aid olanlar da vardır (III ixtisas qrupuna aid islamşünaslıq və jurnalistika, I ixtisas qrupuna aid memarlıq ixtisası). Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar 7 istiqamət üzrə qruplaşdırılmışdır:

1. Təsviri sənət
2. Musiqi sənəti
3. Mümarlıq
4. Teatr, kino və xoreoqrafiya sənəti
5. Bədən tərbiyəsi və idman
6. İlahiyyat
7. Jurnalistika

2019-2020-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə keçirilmiş qəbul imtahanlarının istiqamətlər üzrə statistikası Cədvəl 2 və Cədvəl 5-də verilmişdir. Cədvəl 5-də Qabiliyyət imtahanı komissiyaları üzrə abituriyentlərin imtahan nəticələri faizlərlə göstərilmişdir. Müsabiqə şərtlərinə görə komissiyalar üzrə tələb olunan minimal nəticə 6 bal olmuşdur. Müəllimlik ixtisasları üzrə imtahan nəticələri məqbul və ya qeyri-məqbulla qiymətləndirilmişdir.

Şəhərlər üzrə imtahan verən abituriyentlərin statistikası

Cədvəl 1

Şəhər	Qeydiyyatdan keçən abituriyentlərin sayı	Məqbul qiymət alanların sayı
Bakı	12629	9094
Gəncə	572	287
Naxçıvan	769	356
Şəmkir	1101	282
Lənkəran	20	14

İstiqamətlər üzrə imtahan verən abituriyentlərin statistikası

Cədvəl 2

İstiqamətlər	Qeydiyyatdan keçən abituriyentlərin sayı	Məqbul qiymət alanların sayı
Təsviri sənət	3409	2103
Musiqi	1099	607
Memarlıq	131	106
Teatr, kino və xoreoqrafiya	502	135
Bədən tərbiyəsi və idman	9950	7082
İlahiyyat	133	70

2019-cu il ali təhsil müəssisələrinə qəbulda cari ilin qəbul qaydalarına uyğun olaraq subbakalavrlara xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbul olmaq üçün I mərhələdə iştirak etmədən II mərhələdə – qabiliyyət imtahanlarında iştirak etmək imkanı verilmişdir. İmtahanlarda 862 subbakalavr iştirak etmiş, onlardan 145-i xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbul olmuşdur.

Bununla yanaşı ali təhsilin **magistratura səviyyəsinə** Təsviri sənət, Musiqi, Teatr, kino və xoreoqrafiya sənətləri istiqamətləri üzrə qabiliyyət imtahanları keçirilmişdir. 68, 69 və 70-ci proqramlar üzrə 25 Qabiliyyət İmtahanı Komissiyasında imtahan verən 130 bakalavr magistratura səviyyəsinə aid xüsusi qabiliyyət tələb edən 17 ixtisaslaşma üzrə məqbul qiymət almışdır.

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul olmaq üçün abituriyentlər Bakıdan əlavə respublikanın 8 bölgəsində imtahan veriblər. İmtahanlar xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq 4 istiqamət üzrə keçirilib:

1. Təsviri sənət
2. Musiqi sənəti
3. Teatr, kino və xoreoqrafiya sənəti
4. Bədən tərbiyəsi və idman

Bu il DİM-in orta ixtisas təhsili müəssisələrinə keçirdiyi qabiliyyət imtahanlarında iştirak etmək üçün 6344 abituriyent tam orta təhsil bazasından qeydiyyatdan keçmiş, onlardan 576-sı qəbul olmuşdur. O cümlədən DİM 2019-cu ildə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən musiqi sənəti istiqamətinin ixtisaslarına qəbul imtahanları keçirmək məqsədilə musiqi nəzəriyyəsi və

Şəhərlər üzrə imtahan verən (11 illik təhsil bazasında) abituriyentlərin sayı

Cədvəl 3

Şəhər	Qəbul olanların sayı
Bakı	238
Gəncə	135
Naxçıvan	0
Şəmkir	25
Lənkəran	5
Şəki	26
Bərdə	84
Göyçay	45
Şirvan	18

solfecio fənni üzrə test imtahanı keçirmişdir. 14 komissiyanı əhatə edən imtahanda ümumilikdə 333 abituriyent iştirak etmiş və onlardan 177-si məqbul qiymət almışdır. İmtahanda 10-u açıq sual olmaqla 20 tapşırıqdan istifadə edilmişdir. Açıq suallardan 2-si dinləmə ilə bağlı olmuşdur.

Ümumi orta təhsil bazasından isə 3105 abituriyent imtahanlarda iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçmişdir.

Yaradıcılıq Qabiliyyətinin Yoxlanılması Komissiyaları(YQYK) üzrə qeydiyyatdan keçib imtahanda iştirak edənlərin sayı Cədvəl 6-da verilmişdir. Paytaxta nisbətən bölgələrdə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin sayı çox olduğuna görə Cədvəl 6-dan göründüyü kimi bölgələr üzrə qeydiyyatdan keçənlərin sayı daha çoxdur.

İstiqamətlər üzrə imtahan verən (11 illik təhsil bazasında) abituriyentlərin sayı

Cədvəl 4

İstiqamətlər	Qəbul olanların sayı
Təsviri sənət	167
Musiqi	96
Teatr, kino və xoreoqrafiya	12
Bədən tərbiyəsi və idman	301

Qabiliyyət imtahanları qurtardıqdan sonra 2020/2021-ci tədris ili üçün qəbul imtahanlarının keçirilməsini təkmilləşdirmək, eləcə də imtahanların elmi-metodiki təhlilini aparmaq məqsədilə bütün istiqamətlər üzrə seminarlar keçirilmişdir. Seminarlarda növbəti ilin müsabiqə şərtləri, qəbul proqramları və yeni imtahanların məzmunu ilə bağlı müzakirələr aparılmış və nəticədə qəbul edilmiş qərarlar ictimaiyyətə vaxtında çatdırılmışdır. Seminarlar oktyabr ayından növbəti ilin yanvar ayına qədər davam etmişdir.

Abituriyentlərin yaradıcılıq qabiliyyətinin qiymətləndirilməsində şəffaflığın təmin edilməsi məqsədilə xüsusi qabiliyyət imtahanlarında ekspert kimi iştirak edən ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin pedaqoji heyətinin vahid reyestrini yaratmaq üçün hazırlıqlara başlanılmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında keçirilən qabiliyyət imtahanlarında şəffaflığın təmin edilməsi məqsədilə ilk dəfə olaraq abituriyentlərin Təsviri sənət istiqaməti üzrə yerinə yetirdikləri tapşırıqların fotoşəkli ictimailəşdirilərək DİM-in rəsmi internet saytında yerləşdirilmişdir.

Sektor il ərzində 600-dən çox elektron müraciətə yazılı cavab vermişdir.

2019/2020-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul üçün keçirilmiş imtahanların nəticələri

(Qabiliyyət imtahanı komissiyaları üzrə)

Cədvəl 5

Qabiliyyət imtahanı komissiyanın		Qabiliy-yət imtahanı-nın qiyməti	Qeydiy-yatdan keçib	Qiymətlər (10 ballıq şkala üzrə)						Qeyri məqbul alanlar (kəsilənlər)
kodu	adı			10	9	8	7	6	5	
10	Rəngkarlıq	6	164	8 (4.9%)	26 (15.9%)	31 (18.9%)	16 (9.8%)	8 (4.9%)		75 (45.7%)
11	Qrafika	6	141	4 (2.8%)	18 (12.8%)	24 (17.0%)	8 (5.7%)	5 (3.5%)		82 (58.2%)
12	Heykəltəraşlıq	6	21	3 (14.3%)	7 (33.3%)	1 (4.8%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)		10 (47.6%)
13	Təsviri incəsənət müəllimliyi	5	704	36 (5.1%)	88 (12.5%)	129 (18.3%)	145 (20.6%)	99 (14.1%)	16 (2.3%)	191 (27.1%)
14	Dizayn	6	1294	79 (6.1%)	168 (13.0%)	205 (15.8%)	196 (15.1%)	122 (9.4%)		524 (40.5%)
15	Dekorativ sənət	6	378	4 (1.1%)	40 (10.6%)	133 (35.2%)	99 (26.2%)	22 (5.8%)		80 (21.2%)
20	Fortepiano, orqan, klavesin (BMA)	6	67	9 (13.4%)	24 (35.8%)	6 (9.0%)	2 (3.0%)	3 (4.5%)		23 (34.3%)
21	Orkestr alətləri (BMA)	6	30	12 (40.0%)	18 (60.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)		0 (0.0%)

Cədvəl 5 (ardı)

Qabiliyyət imtahanı komissiyanın		Qabiliy-yət imtahanı-nın qiyməti	Qeydiy-yatdan keçib	Qiymətlər (10 ballıq şkala üzrə)						Qeyri məqbul alanlar (kəsilənlər)
kodu	adı			10	9	8	7	6	5	
22	Xalq çalğı alətləri (AMK)	6	80	34 (42.5%)	21 (26.3%)	9 (11.3%)	6 (7.5%)	2 (2.5%)		8 (10.0%)
23	Xalq çalğı alətləri	6	103	14 (13.6%)	18 (17.5%)	14 (13.6%)	8 (7.8%)	3 (2.9%)		46 (44.7%)
24	Solo oxuma (BMA)	6	11	4 (36.4%)	4 (36.4%)	2 (18.2%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)		1 (9.1%)
25	Xanəndəlik	6	101	6 (5.9%)	21 (20.8%)	30 (29.7%)	9 (8.9%)	1 (1.0%)		34 (33.7%)
26	Estrada sənəti (vokal)	6	47	0 (0.0%)	2 (4.3%)	5 (10.6%)	4 (8.5%)	3 (6.4%)		33 (70.2%)
27	Dirijorluq	6	19	0 (0.0%)	6 (31.6%)	2 (10.5%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)		11 (57.9%)
28	Milli vokal	6	30	2 (6.7%)	7 (23.3%)	4 (13.3%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)		17 (56.7%)
29	Bəstəkarlıq	6	4	1 (25.0%)	1 (25.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)		2 (50.0%)
30	Musiqişünaslıq	6	48	5 (10.4%)	8 (16.7%)	7 (14.6%)	3 (6.3%)	3 (6.3%)		22 (45.8%)
31	İnstrumental ifa	6	140	9 (6.4%)	16 (11.4%)	9 (6.4%)	13 (9.3%)	5 (3.6%)		88 (62.9%)
32	Musiqi müəllimliyi	5	184	11 (6.0%)	21 (11.4%)	26 (14.1%)	30 (16.3%)	13 (7.1%)	3 (1.6%)	80 (43.5%)
36	Estrada sənəti (alətlər üzrə)	6	22	6 (27.3%)	4 (18.2%)	3 (13.6%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)		9 (40.9%)
40	Memarlıq (AMIU)	6	130	16 (12.3%)	34 (26.2%)	33 (25.4%)	14 (10.8%)	8 (6.2%)		25 (19.2%)
50	Aktyor sənəti (ADMIU)	6	242	1 (0.4%)	17 (7.0%)	17 (7.0%)	27 (11.2%)	9 (3.7%)		171 (70.7%)
51	Rejissorluq	6	141	1 (0.7%)	9 (6.4%)	3 (2.1%)	9 (6.4%)	3 (2.1%)		116 (82.3%)
52	Operator sənəti	6	31	2 (6.5%)	1 (3.2%)	2 (6.5%)	1 (3.2%)	2 (6.5%)		23 (74.2%)
53	Xoreoqrafiya	6	35	1 (2.9%)	8 (22.9%)	2 (5.7%)	1 (2.9%)	4 (11.4%)		19 (54.3%)
54	Rəqs müəllimliyi	5	35	1 (2.9%)	2 (5.7%)	1 (2.9%)	1 (2.9%)	2 (5.7%)	1 (2.9%)	27 (77.1%)
60	Bədən tərbiyəsi və idman (ADBTIA)	6	2810	26 (0.9%)	223 (7.9%)	1,142 (40.6%)	753 (26.8%)	23 (0.8%)		643 (22.9%)
61	Məşqçi	6	2633	28 (1.1%)	216 (8.2%)	1,126 (42.8%)	770 (29.2%)	20 (0.8%)		473 (18.0%)
62	Fiziki tərbiyə və çağırışaqədərki hazırlıq müəllimliyi (ADBTIA)	6	2984	783 (26.2%)	1,159 (38.8%)	165 (5.5%)	146 (4.9%)	29 (1.0%)		702 (23.5%)

Cədvəl 5 (ardı)

Qabiliyyət imtahanı komissiyanın		Qabiliy-yət imtahanı-nın qiyməti	Qeydiy-yatdan keçib	Qiymətlər (10 ballıq şkala üzrə)						Qeyri məqbul alanlar (kəsilənlər)
kodu	adı			10	9	8	7	6	5	
67	Rəngkarlıq (NDU)	6	54	1 (1.9%)	1 (1.9%)	2 (3.7%)	3 (5.6%)	5 (9.3%)		42 (77.8%)
70	Təsviri incəsənət müəllimliyi (NMİ)	5	132	4 (3.0%)	4 (3.0%)	13 (9.8%)	23 (17.4%)	29 (22.0%)	6 (4.5%)	53 (40.2%)
68	Solo oxuma (NDU)	6	17	0 (0.0%)	0 (0.0%)	1 (5.9%)	0 (0.0%)	1 (5.9%)		15 (88.2%)
69	Bəstəkarlıq (NDU)	6	6	0 (0.0%)	2 (33.3%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)		4 (66.7%)
71	Fortepiano (NDU)	6	27	1 (3.7%)	1 (3.7%)	4 (14.8%)	8 (29.6%)	1 (3.7%)		12 (44.4%)
72	Orkestr alətləri (NDU)	6	7	0 (0.0%)	0 (0.0%)	2 (28.6%)	3 (42.9%)	1 (14.3%)		1 (14.3%)
73	Musiqişünaslıq (NDU)	6	29	0 (0.0%)	2 (6.9%)	1 (3.4%)	5 (17.2%)	3 (10.3%)		18 (62.1%)
74	Xalq çalğı alətləri (NDU)	6	22	5 (22.7%)	6 (27.3%)	0 (0.0%)	4 (18.2%)	0 (0.0%)		7 (31.8%)
75	Dirijorluq (NDU)	6	10	0 (0.0%)	0 (0.0%)	1 (10.0%)	2 (20.0%)	1 (10.0%)		6 (60.0%)
76	Musiqi müəllimliyi (NDU)	5	24	0 (0.0%)	1 (4.2%)	3 (12.5%)	3 (12.5%)	1 (4.2%)	3 (12.5%)	13 (54.2%)
77	Memarlıq (NDU)	6	1	1 (100.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)		0 (0.0%)
80	Aktyor sənəti (NDU)	6	18	3 (16.7%)	0 (0.0%)	1 (5.6%)	1 (5.6%)	2 (11.1%)		11 (61.1%)
78	Bədən tərbiyəsi və idman (NDU)	6	242	3 (1.2%)	10 (4.1%)	12 (5.0%)	27 (11.2%)	41 (16.9%)		149 (61.6%)
79	Fiziki tərbiyə və çağırışaqədərki hazırlıq müəllimliyi (NDU)	6	180	13 (7.2%)	6 (3.3%)	21 (11.7%)	47 (26.1%)	11 (6.1%)		82 (45.6%)
81	Təsviri incəsənət müəllimliyi (GDU)	5	261	9 (3.4%)	15 (5.7%)	28 (10.7%)	34 (13.0%)	52 (19.9%)	30 (11.5%)	93 (35.6%)
87	Dizayn (Gəncə)	6	240	6 (2.5%)	9 (3.8%)	13 (5.4%)	24 (10.0%)	38 (15.8%)		150 (62.5%)
83	Musiqi müəllimliyi (GDU)	5	71	9 (12.7%)	5 (7.0%)	4 (5.6%)	3 (4.2%)	5 (7.0%)	3 (4.2%)	42 (59.2%)
84	Bədən tərbiyəsi və idman (GDU)	6	526	5 (1.0%)	13 (2.5%)	21 (4.0%)	37 (7.0%)	20 (3.8%)		430 (81.7%)
85	Fiziki tərbiyə və çağırışaqədərki hazırlıq müəllimliyi (GDU)	6	575	23 (4.0%)	27 (4.7%)	41 (7.1%)	74 (12.9%)	21 (3.7%)		389 (67.7%)
89	Təsviri incəsənət müəllimliyi (Lənkəran)	5	20	0 (0.0%)	7 (35.0%)	3 (15.0%)	4 (20.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	6 (30.0%)

Ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları üzrə qeydiyyatdan keçənlərin sayı

(Yaradıcılıq Qabiliyyətinin Yoxlanılması Komissiyaları üzrə)

Cədvəl 6

Yaradıcılıq qabiliyyətinin yoxlanılması komissiyalarının		Təsviri sənət			Musiqi sənəti							Teatr, kino və xeoqrafiya			Bədən tərbiyəsi və idman		Cəmi
kodu	Yerləşdiyi şəhər	Təsviri sənət	Heykətəraşlıq	Təsviri incəsənət müəllimliyi	İnstrumental ifaçılıq	Xalq çalğı alətləri ifaçılığı	Xanəndəlik	Vokal sənəti	Musiqi müəllimliyi	Nəzəriyyə	Aşıq sənəti	Bədii yaradıcılıq	Xoreoqrafiya sənəti	Rəqs müəllimliyi	Bədən tərbiyəsi və idman	Fiziki tərbiyyə müəllimliyi	
211	Bakı	393	17	138													548
152	Bakı															211	211
226	Bakı									45							45
221, 222, 223, 225	Bakı				156	152	35		29								372
141, 142	Bakı											12	29	14			55
321, 322, 323, 324, 326, 341, 342	Naxçıvan				29	68	4	3		21		5	7	0			141
421, 422, 423, 424, 425	Gəncə				99	38	5	3	52								197
426	Gəncə									71							71
413	Gəncə			71													71
451	Şəmkir														150		150
513, 521, 522, 526, 552	Şəki			15	48	23				38						47	171
621, 622, 623	Bərdə				46	35	5										86
613	Bərdə			84													84
626	Bərdə									26						239	265
952	Göyçay															109	109
221	Göyçay			29													29
852	Şirvan															176	176
813	Şirvan			52													52
752	Lənkəran															187	187
713, 721, 722, 726	Lənkəran			62	10	7				6							85
Cəmi		**393**	**17**	**451**	**388**	**323**	**49**	**6**	**81**	**207**		**17**	**36**	**14**	**150**	**969**	**3105**

Regionlarda vətəndaşların qəbuluna dair tədbirlər

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin göstərişinə əsasən vətəndaşların dövlət qurumlarının, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri tərəfindən qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq 2019-cu ildə də DİM-in direktorlar Şurasının sədri, may ayından başlayaraq sədr müavinləri hər ay bölgələrdə vətəndaşların qəbulunu həyata keçirmiş, il ərzində 20 şəhər və rayonda keçirilmiş qəbullarda 184 vətəndaş iştirak etmiş, səslənmiş 175 müraciətin 152-i DIM-in səlahiyyətinə aid olmuşdur. Qəbullarda hər bir bölgənin ətraf rayonlarından olan vətəndaşlar, eləcə də bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak etmişlər. Qəbul tarixləri barədə əvvəlcədən DİM-in rəsmi internet saytında və kütləvi informasiya vasitələrində elan-məlumat verilmişdir.

Qəbul zamanı vətəndaşlar:

- ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil prosesində rast gəlinən çətinliklər, o cümlədən təhsil haqlarının ödənilməsindəki problemlər;
- ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə aparılan ərizə qəbulu;
- test və qabiliyyət imtahanlarının məzmunu, təşkili və texnologiyası;
- qəbul planı, müsabiqə şərtləri, ixtisas seçimi;
- qəbul imtahanlarının məzmununu təşkil edən materialların hazırlanması prosedurları, bu işə regiondakı müəllimlərin cəlb olunmasının zəruriliyi;
- qəbul imtahanlarının gedişi;
- ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsi (buraxılış) imtahanlarının və ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının 2019-cu ildə tətbiqi nəzərdə tutulan modeli;
- buraxılış imtahanları;
- ümumi orta təhsil səviyyəsində yeni təhsil proqramları üzrə təhsilalanların biliyinin yekun qiymətləndirilməsinin yeni qaydaları;
- gənclərin xarici ölkələrdə təhsilalma imkanları;
- əvvəlki illərin məzunlarının ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbulu;
- şagird və abituriyentlərin imtahanlara müstəqil hazırlaşmasına kömək məqsədilə hazırlanan metodiki materiallar (test kitabları, dərs vəsaitləri və s.);
- dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri, namizədlərlə müsahibələrin keçirilməsi və digər məsələlər barədə DİM sədrinə sorğu və müraciətlərini bildirmişlər.

Görüşlər zamanı vətəndaşların müraciətləri diqqətlə dinlənilmiş, qaldırılan problemlərin bir çoxu yerində həll olunmuş, digərləri araşdırılmaq üçün nəzarətə götürülmüş, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olmayan müraciətlər isə müvafiq qurumlara çatdırılmaq və lazımi tədbirlər görülmək üçün qeydiyyata alınmışdır.

Bir məsələni də qeyd etmək istərdik ki, DİM-in fəaliyyət istiqamətləri böyük auditoriya kütləsinin maraqlarını əhatə edir. Mərkəzin keçirdiyi imtahanlar kütləvi xarakteri ilə seçilir və bu prosesdə yüz minlərlə insan iştirak edir. Lakin rayon və şəhərlərdə vətəndaşların qəbulu ilə bağlı statistikaya baxsaq görərik ki, digər dövlət orqanları ilə müqayisədə DİM Direktorlar Şurasının sədri M.Abbaszadə və ya digər rəhbər işçiləri ilə birbaşa görüşmək istəyənlərin sayı xeyli azdır. Bu onunla əlaqədardır ki, DİM-in vətəndaş müraciətlərinə baxan müvafiq strukturları, Çağrı Mərkəzi, sosial şəbəkələrdəki aktiv hesabları ilə yanaşı, bölgələrdə də 9 regional bölməsi fəaliyyət göstərir və vətəndaş müraciətlərinə baxılması, onların operativ şəkildə cavablandırılması, qaydalar çərçivəsində həll olunması nəticəsində birbaşa sədrlə görüşməyə ehtiyac qalmır. M.Abbaszadə ilə keçirilən görüşlərdə müraciətlər, əsasən, vətəndaşların hansısa pozulmuş hüquqlarının bərpası ilə bağlı deyil, daha çox fərdi məsələlərlə əlaqədar xahişlərdən ibarət olur. Bu cür müraciətlərə isə mövcud qaydalar çərçivəsində izahatlar verilir.

DİM-in vətəndaşlara göstərdiyi elektron xidmətlər

M.M.Abbaszadə, Ç.C.Xəlilov

DİM-də informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının (İKT) kütləvi proseslərə tətbiqi istiqamətində işlər 2019-cu ildə də intensiv şəkildə davam etdirilmiş, bu sahədə yeni layihələr həyata keçirilmişdir. İKT istər ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və magistratura səviyyələrinə, istər rezidenturaya, istər orta ixtisas təhsili pilləsinə qəbul prosesinin, ümumi təhsil müəssisələri şagirdlərinin buraxılış imtahanlarının, istərsə də dövlət qulluğuna işə qəbulun bütün mərhələlərində tətbiq edilmişdir. Bununla da yüz minlərlə vətəndaşa elektron xidmət göstərilmişdir. Belə ki, 2019-cu ildə DİM tərəfindən göstərilən elektron xidmətlərdən 8 milyon 542 mindən artıq istifadə qeydə alınmışdır.

DİM tərəfindən 2019-cu ildə göstərilən elektron xidmətlərin təsnifatı:

№	Elektron xidmətin adı	Xidmətdən istifadələrin sayı				
		I rüb	II rüb	III rüb	IV rüb	Cəmi
1	Namizədlərin (abituriyentlərin, bakalavrların, namizədlərin (rezidenturaya sənəd verənlər) ərizələrinin onlayn qəbulu	131977	150681	8173	0	**290831**
2	Namizədlərə imtahana buraxılış vərəqələrinin internet vasitəsilə verilməsi	372113	1551561	171831	9956	**2105461**
3	Namizədlərin elektron ixtisas seçimi ərizələrinin onlayn qəbulu	0	16295	96602	0	**112897**
4	Namizədlərə, sınaq imtahanı iştirakçılarına imtahan nəticələri haqqında məlumatların internet və ya qısa mesaj (SMS) vasitəsilə verilməsi	193510	2663020	1089170	46691	**3992391**
5	Namizədlərə onların cavab kartlarının qrafik təsvirlərinin internet vasitəsilə verilməsi	58724	1259072	102505	9955	**1430256**
6	Bakalavrların bakalavr pilləsinə qəbul olmaq üçün təqdim etdikləri ərizələrin iş nömrələrinin axtarışı	24939	3259	3997	1535	**33730**
7	Sınaq imtahanına yazılış	31895	180	42	40	**32157**
8	Onlayn sınaq imtahanının keçirilməsi	0	0	0	0	**0**
9	İnternetdə video–mühazirələr	156800	117000	72300	133507	**479607**
10	DİM-in virtual ödəmə kartlarının onlayn və qısa mesaj (SMS) vasitəsilə satışı	0	0	0	0	**0**
11	DİM nəşrlərinin və onların elektron versiyalarının onlayn satışı	833	1590	5116	527	**8066**
12	DİM-in yenilikləri barədə SMS məlumatlandırma	0	0	0	0	**0**
13	Vətəndaşların DİM rəhbərliyinin və məsul işçilərinin qəbuluna onlayn yazılması	38	72	128	26	**264**
14	Ümumi təhsili həyata keçirən təhsil müəssisələrində ümumtəhsil fənləri üzrə biliyinin yekun qiymətləndirilməsi (attestasiyası) aparılan təhsilalanların DİM-in "Şagird-məzun sistemi"ndə özləri haqqında məlumatları internet vasitəsilə yoxlaması	2290	11951	6376	1058	**21675**

№	Elektron xidmətin adı	Xidmətdən istifadələrin sayı				
		I rüb	II rüb	III rüb	IV rüb	Cəmi
15	Müsabiqə və müsahibə nəticələri barədə məlumatların verilməsi	0	0	0	0	**0**
16	Dövlət qulluqçularının Reyestrindən məlumatların verilməsi	-	-	-	-	**35059**
17	Dövlət qulluqçularının etik davranış qaydalarına riayət etməsi barədə müraciətlərin qəbulu	0	0	0	0	**0**
18	Dövlət qulluğu stajı kalkulyatoru	-	-	-	-	**107**
	Cəmi	**973119**	**5774681**	**1556240**	**203295**	**8542501**

DİM-in 2019-cu ildə keçirdiyi imtahanlarda 571178 nəfər iştirak etmişdir

Ümumi təhsilin ümumi və tam orta təhsil səviyyələri üzrə imtahanlar	**Saylar**
Ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanları	226920
Tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanları	85078
Buraxılış imtahanı çərçivəsində Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) imtahanı	15241
Cəmi:	**327239**

Azərbaycan Respublikasının ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrinə qəbul	
Ali təhsilin bakalavriat səviyyəsinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul	120324
o cümlədən :	
“Hərbi həkim işi” ixtisasına qəbul	
H.Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbə qəbul	
DİN-nin Polis Akademiyasına qəbul	
DİN-nin Daxili Qoşunlarının Ali Hərbi Məktəbinə qəbul	
Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Akademiyasına qəbul	
Dövlət Sərhəd Xidməti Akademiyasına qəbul	
Fövqaladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasına qəbul	
Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyasına qəbul	
Jurnalistika ixtisasına qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün qabiliyyət imtahan	486
Rus bölməsi abituriyentləri üçün “Azərbaycan dili” imtahanı	1636
Ali təhsilin bakalavriat səviyyəsinə V qrup üzrə və tam orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul (əvvəlki illərin məzunları üçün)	18130
Ali təhsilin bakalavriat səviyyəsinin və tam orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün qabiliyyət imtahanı	18759
Ümumi orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul (əvvəlki illərin məzunları üçün)	9337

Azərbaycan Respublikasının ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrinə qəbul	
Ümumi orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün qabiliyyət imtahanı	3105
Ali təhsilin bakalavriat səviyyəsinə qəbul olmaq istəyən şəxslər üçün sınaq imtahanları	28337
Ali təhsilin magistratura səviyyəsinə qəbul	21297
Ali təhsilin magistratura səviyyəsinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslaşmalarına qəbul olmaq istəyən bakalavrlar üçün qabiliyyət imtahanı	149
Ali təhsilin magistratura səviyyəsinə qəbul olmaq istəyən şəxslər üçün sınaq imtahanları	1604
Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyasına magistratura səviyyəsinə qəbul imtahanı	78
Cəmi:	**223242**

Baza ali tibb təhsili əsasında rezidenturaya qəbul	
Baza ali tibb təhsili əsasında rezidenturaya qəbul	1377
Rezidentura səviyyəsi üzrə sınaq imtahanı (elektron imtahan)	403
Cəmi:	**1780**

Orta hərbi təhsil müəssisələrinə qəbul	
C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyə qəbul	1423
H.Əliyev adına Hərbi Liseyə qəbul	336
Orta Hərbi Tibb Məktəbinə qəbul	86
Cəmi:	**1845**

Dövlət qulluğuna və dövlət orqanlarına işə qəbul	
Dövlət qulluğuna işə qəbul	11016
Dövlət qulluğuna işə qəbul (elektron imtahan)	495
Dövlət qulluğuna işə qəbulla bağlı sınaq imtahanı (elektron imtahan)	169
Vəkillər Kollegiyasına üzv olmaq istəyən namizədlər üçün imtahan (elektron imtahan)	723
Prokurorluq orqanlarına işə qəbul	284
Dövlət vergi orqanlarına işə qəbul	2913
Ədliyyə orqanlarına işə qəbul	384
Miqrasiya orqanlarına qulluğa qəbul (elektron imtahan)	252
Hakimlərin seçimi üzrə test imtahanı (elektron imtahan)	593
Cəmi:	**16829**

Digər imtahanlar	
Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər Universitetinə qəbul imtahanı	10
ADA Məktəbinin X və XI sinif şagirdləri üçün "Riyaziyyat" fənnindən monitorinq imtahanı	233
Cəmi:	**243**
Ümumi cəm:	**571178**

DİM-də aparılan elmi-metodiki işlər və fənn seminarları haqqında statistik məlumatlar

1992–2019-cu illərdə DİM-də (TQDK-da) APARILMIŞ ELMİ-METODİKİ İŞLƏR

ÜMUMİ TƏHSİL ÜZRƏ YOXLAMA-ÖLÇMƏ MATERİALLARININ HAZIRLANMASI ÜZRƏ

	1992	1993	1994	1995-1997	1998	1999-2000	2001-2003	2004-2009	2010-2019
FƏNN KURİKULUMLARI ÜZRƏ QƏBUL PROQRAMLARI									
METODİKİ VƏSAİTLƏR									
QİYMƏTLƏNDİRMƏ TAPŞIRIQLARI									
TEST TAPŞIRIĞI TOPLULARI									
STATİSTİK TƏDQİQATLAR									
TELEVİZİYA VERİLİŞLƏRİ									
SINAQ İMTAHANLARI									
PSİXOLOJİ KÖMƏK VƏ PEŞƏYÖNÜMÜ İŞİ									
İNTERNET VASİTƏSİLƏ İNFORMASİYA MÜBA-DİLƏSİ XİDMƏTİ									
ÜMUMTƏHSİL MƏKTƏBLƏRİ ÜÇÜN VƏSAİTLƏR									
ÜMUMTƏHSİL MƏKTƏBLƏRİ ÜÇÜN ELEKTRON VƏSAİTLƏR									
TƏCRÜBƏLİ EKSPERTLƏRİN FƏNLƏR ÜZRƏ VİDEO-MÜHAZİRƏLƏRİ									

ALİ TƏHSİL ÜZRƏ YOXLAMA-ÖLÇMƏ MATERİALLARININ HAZIRLANMASI (MAGİSTRATURA) ÜZRƏ

	2005-2006	2007-2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015-2019
QƏBUL PROQRAMLARI									
MODEL TESTLƏR									
TEST TAPŞIRIQLARININ ELMİ-METODİKİ İZAHI VƏ TÖVSİYƏLƏR									
MƏNTİQ TESTLƏRİ									
İNFORMATİKA ÜZRƏ VƏSAİT									
SINAQ İMTAHANLARI									
ONLAYN SINAQ İMTAHANLARI									

BAZA TİBB TƏHSİLİ ÜZRƏ (REZİDENTURA)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
QƏBUL PROQRAMLARI									
MODEL TESTLƏR									
TEST TAPŞIRIQLARININ ELMİ-METODİKİ İZAHI VƏ TÖVSİYƏLƏR									
SINAQ İMTAHANLARI									
ONLİNE SINAQ İMTAHANLARI									
BAZA FƏNLƏRİ ÜZRƏ TEST TOPLUSU (rezidenturaya hazırlaşanlar üçün vəsait)									
BAZA FƏNLƏRİ ÜZRƏ TEST TAPŞIRIĞI NÜMUNƏLƏRİ VƏ ONLARIN İZAHI (rezidenturaya hazırlaşanlar üçün vəsait)									
İNSAN ANATOMİYASI (rezidenturaya hazırlaşanlar ucun vəsait)									
BİOLOJİ KİMYA (rezidenturaya hazırlaşanlar ucun vəsait)									
TERAPEVTİK STOMATOLOGİYA (rezidenturaya hazırlaşanlar ucun vəsait)									
PATOLOJİ FİZİOLOGİYA (dərs vəsaiti)									
НОРМАЛЬНАЯ ФИЗИОЛОГИЯ (пособие для поступающих в резидентуру)									
БИОЛОГИЧЕСКАЯ ХИМИЯ (пособие для поступающих в резидентуру)									
АНАТОМИЯ ЧЕЛОВЕКА (пособие для поступающих в резидентуру)									
ПАТОЛОГИЧЕСКАЯ ФИЗИОЛОГИЯ (пособие для поступающих в резидентуру)									
ГИСТОЛОГИЯ (пособие для поступающих в резидентуру)									

DƏRSLİK VƏ DƏRS VƏSAİTLƏRİNİN ELMİ-METODİKİ MONİTORİNQİ ÜZRƏ

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
I-XI SİNİFLƏR ÜZRƏ DƏRSLİK VƏ DƏRS VƏSAİTLƏRİNİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ								
DƏRSLİK PORTALI								
DİM-nin NƏŞRLƏRİNİN ELMİ-METODİKİ MONİTORİNQİ								

ELMİ-METODİKİ SEMİNARLARIN İŞTİRAKÇILARININ SAY TƏRKİBİ

ÜMUMİ TƏHSİL ÜZRƏ YOXLAMA-ÖLÇMƏ MATERİALLARININ HAZIRLANMASI ÜZRƏ

№	FƏNNİN ADI	Ümumi say tərkibi	Onlardan		
			professorlar	dosentlər	məktəb müəllimləri
1	Azərbaycan dili və ədəbiyyatı	236	7	15	214
2	Azərbaycan dili (rus bölməsi üçün)	46	1	5	40
3	Rus dili və ədəbiyyatı	108	2	9	97
4	Rus dili (Azərbaycan bölməsi üçün)	67	1	3	63
5	Riyaziyyat	302	4	25	273
6	Fizika	247	7	35	205
7	Kimya	205	6	23	176
8	Biologiya	185	3	19	163
9	Tarix	232	4	21	207
10	Coğrafiya	187	5	17	165
11	İngilis dili	183	0	6	177
12	Qərb dilləri (alman, fransız)	75	2	4	69
13	Şərq dilləri (ərəb, fars)	52	3	2	47
	Cəmi	2125	45	184	1901

ALİ TƏHSİL ÜZRƏ YOXLAMA-ÖLÇMƏ MATERİALLARININ HAZIRLANMASI: MAGİSTRATURA ÜZRƏ

№	FƏNNİN ADI	Ümumi say tərkibi	Onlardan		
			Professorlar, elmlər doctorları	Dosentlər, fəlsəfə doktorları	Ali təhsil müəssisələrinin müəllimləri, elmi mərkəzlərin mütəxəssisləri, doktorant və dissertantlar
1	Psixometriya (məntiq)	11	1	4	6
2	İnformatika	15	1	4	10
3	Xarici dillər	58	3	18	37

REZİDENTURA ÜZRƏ

№	Rezidentura üzrə	Ümumi say tərkibi	Onlardan				
			professorlar	dosent	baş müəllim	assistent	həkim
1	Baza fənləri	56	8	31	6	11	-
2	İxtisas fənləri:						
	Müalicə işi, Pediatriya istiqaməti	61	3	39	7	7	5
	Stomatologiya istiqaməti	26	4	9	3	8	2
	Tibbi profilaktika istiqaməti	21	2	12	5	3	-

DƏRSLİK VƏ DƏRS VƏSAİTLƏRİNİN ELMİ-METODİKİ MONİTORİNQİ ÜZRƏ

№	Seminarın adı	Ümumi say tərkibi		
		Bakı və Sumqayıt şəhərləri üzrə	Regionlar üzrə	Cəmi
1.	Azərbaycan dili və ədəbiyyatı	258	232	490
2.	Azərbaycan dili (rus bölməsi üçün)	46	0	46
3.	Rus dili və ədəbiyyatı	108	34	142
4.	Rus dili (Azərbaycan bölməsi üçün)	67	31	98
5.	Riyaziyyat	302	225	527
6.	Fizika	247	175	422
7.	Kimya	207	167	374
8.	Biologiya	185	156	341
9.	Tarix	232	163	395
10.	Coğrafiya	187	153	340
11.	İngilis dili	178	83	261
12.	Qərb dilləri (alman, fransız)	75	40	115
13.	Şərq dilləri (ərəb, fars)	52	0	52
14.	İbtidai siniflər	1540	158	1698

DİM-in beynəlxalq əməkdaşlıq və strateji inkişaf layihələrinin həyata keçirilməsi üzrə fəaliyyəti

Vəli Hüseyn, Pərviz Kazımov, Günel Məmmədova,
Vəfa Ələkbərova, Səbinə Hüseynova

DİM dövlət qulluğu, təhsilin qiymətləndirilməsi və tələbə qəbulu sahəsində qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və tətbiqi, Azərbaycan dövlət qulluğu modelinin və təhsilin qiymətləndirilməsi sahəsində Azərbaycan təcrübəsinin təbliği məsələsinə xüsusi önəm verir. Bu məqsədlə 2019-cu ildə "Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi publik hüquqi şəxsin Nizamnaməsi"nə əsasən Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq təhsilin qiymətləndirilməsi, tələbə qəbulu və dövlət qulluğu məsələləri üzrə beynəlxalq təşkilatlar və xarici dövlətlərin müvafiq qurumları ilə əməkdaşlıq, konfrans, seminar və digər tədbirlərin təşkili, beynəlxalq imtahanların Azərbaycan Respublikasında keçirilməsini təmin etmək, dövlət qulluğunun inkişafına yönəlmiş dövlət və beynəlxalq proqramların həyata keçirilməsində iştirakla bağlı fəaliyyətlər reallaşdırılmışdır.

Təhsilin qiymətləndirilməsi sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq:

1. Yanvar ayında DİM **Avropa Dil Qiymətləndirmə Assosiasiyasının (ALTE)** institusional tərəfdaşı seçilmişdir. Qeyd edək ki, DİM Azərbaycandan Assosiasiyaya seçilən ilk qurumdur. ALTE Avropa və digər ölkələrdə linqvistik qabiliyyətin şəffaf və dəqiq qiymətləndirilməsini birgə təşviq etmək məqsədilə dil üzrə imtahanları keçirən qurumların birliyidir. DİM üçün ALTE ilə əməkdaşlığın əsas məqsədi xarici dillərin qiymətləndirilməsi üzrə təcrübə mübadiləsinə qoşulmaq, qiymətləndirmə alətlərinin yaradılmasında qərəzsizlik və dəqiqliyi qorumaqla imtahanların keyfiyyətini artırmaqdır.
2. 24-26 aprel tarixlərində DİM-in Humanitar fənlər üzrə monitorinq sektorunun böyük məsləhətçisi Könül Həsənova, Magistratura üzrə sektorunun aparıcı məsləhətçisi Aynur Bayramlı və Orta təhsil üzrə sektorunun məsləhətçisi Nəzrin Əhmədova Belçikanın Gent şəhərində ALTE-nin **"Təhsilə çoxdilli keçid"** mövzusunda keçirilən 53-cü illik konfransında iştirak etmişdir. Konfransda dilin qiymətləndirilməsinin təhsilin müxtəlif səviyyələrindəki rolu, testin etibarlılığı və validliyi, testlərin keyfiyyətinin təminatı üzrə müqayisəli yanaşmalar, aşağı göstəricilərə malik olan namizədlərə xarici dilin öyrədilməsi və biliklərin qiymətləndirilməsi kimi mövzular geniş müzakirə olunmuşdur. Həmçinin, DİM nümayəndələri ALTE-nin təşkil etdiyi **"Raters and Rating"** adlı bir günlük peşə inkişafı üzrə kursda iştirak etmişdir.
3. May-iyun aylarında DİM-in strateji inkişaf və layihələrin idarə olunması sektorunun müdiri Pərviz Kazımov M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin (MDU) Bakı filialında magistr pilləsi üzrə dövlət imtahanlarının keçirilməsi və magistr dissertasiyalarının müdafiəsi üçün təşkil edilmiş Dövlət İmtahan Komissiyalarının üzvü olmuşdur.
4. İyul ayında **Təhsildə Ölçmə İnstitutu – National Institute for Educational Measurement (Cito)** DİM-in buraxılış imtahanlarının riyaziyyat komponentinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə təlim üçün təkliflər hazırlamış və DİM-ə təqdim etmişdir. Əməkdaşlığın növbəti mərhələsi mövcud təkliflər əsasında "Riyaziyyat" fənni üzrə ekspertlər üçün onlayn təlimin keçirilməsidir.
5. 5-10 avqust tarixlərində Rusiyanın "Ali İqtisadiyyat Məktəbi" Milli Tədqiqat Universitetinin (НИУ ВШЭ) Təhsil İnstitutu tərəfindən Moskva şəhərində təşkil olunan "Təhsildə və Psixologiyada Tətbiqi Psixometriya" adlı 6-cı beynəlxalq yay məktəbinin **"Ölçülərin sadələşdirilməsi, müəyyənləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi: Tədqiqat və təsdiq faktor təhlilləri"** proqramında DİM-in Statistik araşdırmalar, elmi layihələşdirmə və innovasiyalar şöbəsinin baş məsləhətçisi Elmir Şirinov iştirak etmişdir.

6. 22-27 sentyabr tarixlərində DİM Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyanın (IAEA) 45-ci illik konfransını təşkil etmişdir. DİM-in fəaliyyəti və beynəlxalq çağırışlara əsasən IAEA-nın 45-ci konfransı **"Qiymətləndirmə və qərarvermə: fərdi və institusional həllər"** mövzusunda təşkil olunmuşdur. Təhsil və işçi qüvvəsi ilə bağlı qiymətləndirmədə çoxşahəli sahələri əhatə etmək məqsədilə konfrans üçün aşağıda qeyd edilən alt mövzular seçilmişdir:

- Qiymətləndirmənin qərar qəbuletmə prosesində istifadəsi;
- Qərar qəbuletmədə qiymətləndirmənin etibarlılığı və uyğunluğu;
- Daha yaxşı qərar qəbul etmək üçün qiymətləndirmə texnikası;
- Daha yaxşı proqnozlar üçün əlavə dəyər ölçülərinin yaradılması;
- Təhsildə və dövlət qulluğunda qiymətləndirmənin institusional islahat aləti kimi istifadəsi;
- Dövlət və özəl sektorda test və işə qəbul siyasəti ilə bağlı imkanlar və problemlər;
- İnsan resurslarının idarə edilməsində Səriştə Modelinin tətbiqi;
- Universitetlərə və dövlət qulluğuna qəbulda qiymətləndirmə alətlərinin gələcəyi;
- Təhsil sistemində və yaxşı idarəetmədə qiymətləndirmənin innovativ alət kimi istifadə edilməsi;
- Qiymətləndirmə alətləri və qərar qəbuletmə məsuliyyəti;
- E-qiymətləndirmə və texnoloji-üstünlüklü platformalar;
- Təhsil və işçi qüvvəsinin qiymətləndirilməsində operativ tədqiqat.

Qeyd: Konfrans haqqında daha ətraflı məlumat bu hesabatın sonunda verilmişdir.

6.1. 25 sentyabr tarixində IAEA 2019 konfransı müddətində DİM və **"Kembric Qiymətləndirmə"-"Cambridge Assessment English" (CAE)** arasında anlaşma memorandumu imzalanmışdır. Memorandum əsasən CAE ingilis dilinin öyrənilməsi və qiymətləndirilməsinə dair bacarıq və standartların inkişaf etdirilməsində DİM ilə əməkdaşlıq edəcək. Əməkdaşlıq bakalavriat və magistratura səviyyələrinə qəbul imtahanlarını da əhatə edir. DİM qeyd olunanlarla bağlı layihələrin hazırlanması, planlaşdırılması, həyata keçirilməsi, monitorinqi və qiymətləndirilməsini dəstəkləmək məqsədilə memorandum çərçivəsində keçiriləcək tədbirlərdə CAE-nin nümayəndələri ilə sıx əməkdaşlıq edəcək.

7. 16-17 oktyabr tarixlərində DİM-in Strateji inkişaf şöbəsinin müdiri Vəli Hüseyn Özbəkistan Respublikasının paytaxtı Daşkənd şəhərində "British Council" təşkilatı tərəfindən **"İngilis dilinin ali təhsildə rolu və məzunların iş təminatı imkanlarına təsiri"** mövzusunda keçirilən regional konfransda iştirak etmişdir. Konfransın əsas məqsədi ali təhsildə ingilis dilinin rolu, tədrisdə keyfiyyət, məzunların təlim nəticələrinin əmək bazarına uyğunlaşdırılması mövzusunda müzakirələrin aparılması olmuşdur. Səfər çərçivəsində DİM tərəfindən ingilis dilinin qiymətləndirilməsinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində ABŞ-ın Azərbaycandakı Səfirliyi, Cambridge Assessment və British Council ilə əməkdaşlıq üzrə işlər müzakirə olunmuş, eyni zamanda Özbəkistan və digər qonşu dövlətlərin təcrübəsi öyrənilmişdir. Qeyd olunan səfərdə xarici dillərin qiymətləndirilməsi istiqamətində Özbəkistan Respublikasının Dövlət Test Mərkəzinin beynəlxalq qiymətləndirmə mərkəzləri ilə əməkdaşlığı, həmçinin müvafiq olaraq ikitərəfli təcrübə mübadilə səfərlərinin təşkil olunması müzakirə olunmuşdur.

8. 4-8 noyabr tarixlərində DİM-in Strateji inkişaf şöbəsinin müdiri Vəli Hüseyn ALTE tərəfindən Sloveniyanın Lyublyana şəhərində **ALTE Audit Sistemi üzrə təlimə giriş, "Dilin qiymətləndirilməsində statistikaya giriş" kursu, "Çoxdilli reallıqda bir dil üzrə qiymətləndirmə? Dil idealogiyaları və onların dilin qiymətləndirilməsinə təsiri"** mövzusunda 54-cü konfrans kimi keçirilmiş tədbirlərdə iştirak etmişdir.

9. 28-29 noyabr tarixlərində Litva Respublikasının paytaxtı Vilnüs şəhərində **"Qiymətləndirmə texnologiyasının gələcəyi"** adlı tədbir təşkil edilmişdir. Tədbirdə DİM-in Strateji inkişaf şöbəsinin müdiri Vəli Hüseyn və bacarıqların, vərdişlərin qiymətləndirilməsi və markerlərin hazırlanması üzrə sektorunun müdiri Aydın Qasımov iştirak etmişdir. Tədbirdə rəqəmsal qiymətləndirmədə meyillər və yeniliklər, rəqəmsal qiymətləndirməyə keçid dönəmində yaranan əsas problemlər və həll yolları, qiymətləndirmədə təhlükəsizlik prosesinin şəffaflığı kimi mövzular müzakirə edilmişdir.

10. Noyabr ayında DİM **Dilin Qiymətləndirilməsi üzrə Avropa Assosiasiyasının (EALTA)** və **Dilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyasının (ILTA)** institusional üzvlüyünə qəbul edilmişdir. EALTA ilə əməkdaşlığın əsas istiqamətləri DİM-in xarici dil bacarıqlarının qiymətləndirilməsi alətlərini "Dillər Üzrə Ümumavropa Tövsiyə Çərçivə Sənədi" (CEFR) səviyyələri əsasında təkmilləşdirmək, bu sahədə qabaqcıl təşkilatlarla birgə tədqiqat və qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi aparmaq, həmçinin EALTA

tərəfindən təşkil edilən layihələrə, konfrans və regional praktik məşğələlərə iştirakçı və ya tərəfdaş kimi qoşulmaqdır. ILTA ilə əməkdaşlığın əsas istiqaməti xarici dillərin qiymətləndirilməsi üzrə beynəlxalq təcrübə mübadiləsinə qoşulmaqdır.

11. DİM-in Strateji inkişaf şöbəsinin müdiri Vəli Hüseyn Özbəkistan Respublikasına işgüzar səfəri çərçivəsində ikitərəfli təcrübə mübadiləsi sahəsində əməkdaşlıq etmək məqsədilə Özbəkistan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Dövlət Test Mərkəzinin (DTM) nümayəndələrini ölkəmizə dəvət etmişdir. Bu məqsədlə 2-4 dekabr tarixlərində DTM-in direktor müavini Şerzod Batirovun rəhbərliyi ilə Özbəkistan nümayəndə heyəti DİM-in fəaliyyəti ilə yaxından tanış olmaq üçün Bakı şəhərinə işgüzar səfər həyata keçirmişdir. Səfərin nəticəsi olaraq çap texnologiyalarının təkmilləşdirilməsi, elektron qiymətləndirmə (e-marking), statistik məlumatların analizi və dövlət qulluğuna qəbul kimi prioritet istiqamətlər əsasında əməkdaşlığın davam etdirilməsi müəyyən edilmişdir.

12. Dekabr ayında PeopleCert Qualifications Ltd qurumunun qolu olan LanguageCert qiymətləndirmə təşkilatının **"LanguageCert International ESOL" (English for Speakers of Other Languages)** adlı beynəlxalq imtahanının ölkədə keçirilməsi üçün qarşı tərəf ilə danışıqlara başlanılmışdır. DİM-in LanguageCert ilə əməkdaşlığını aşağıdakı istiqamətlər üzrə vacib hesab etmək olar:

- LanguageCert tərəfindən təşkil edilən beynəlxalq imtahanların ölkədə keçirilməsi ilə gənclər üçün xarici dillərin qiymətləndirilməsi imkanlarının artırılması;
- Azərbaycan dili imtahanının xarici ölkələrdə beynəlxalq standartlar ilə təşkili üzrə etibarlı tərəfdaşlığın başlanması (Ankara Universiteti ilə olan əməkdaşlıq çərçivəsində türk dilini qiymətləndirən "LanguageCert AÜ TÖMER TürkYet" imtahanı yaradılmışdır).

Növbəti mərhələdə ilkin ödəniş haqqının ödənilməsi və imtahanlara hazırlıq işlərinin görülməsi nəzərdə tutulmuşdur.

13. Dekabr ayında doktoranturaya qəbul üzrə xarici dil proqramı Strateji inkişaf şöbəsinin əməkdaşları və amerikalı mütəxəssis Neytn Kar tərəfindən təhlil edilmiş və təkmilləşdirilməsi üçün təkliflər hazırlanmışdır.

14. DİM **SAT, TOEFL iBT,** həmçinin akademik ingilis dili - **PTE Academic (PTE-A)** və **Professional** kimi beynəlxalq imtahanları keçirən təşkilatlar **("College Board", "ETS" və "Pearson VUE")** ilə əməkdaşlıq edir.

14.1. DİM ABŞ-ın Təhsildə Qiymətləndirmə Xidməti (ETS - Educational Testing Service) və Ali Təhsilə Qəbul Şurasının (College Board) dəstəyi ilə kağız əsaslı SAT imtahanlarının, "ETS" təşkilatı ilə əməkdaşlıq çərçivəsində TOEFL iBT imtahanının, həmçinin Pearson VUE təşkilatının dəstəyi ilə PTE Academic və Professional (İT, mühasibat, marketinq, audit, layihələrin idarə edilməsi və s.) imtahanlarının keçirilməsini 2019-cu ildə davam etdirmişdir.

2019-cu ildə keçirilən SAT, TOEFL iBT, PTE Academic və Professional (İT, mühasibat, marketinq, audit, layihələrin idarə edilməsi və s.) imtahanlarının statistikası aşağıdakı cədvəl və qrafiklərdə təqdim olunmuşdur:

BEYNƏLXALQ İMTAHANLARIN KEÇİRİLMƏ SAYI

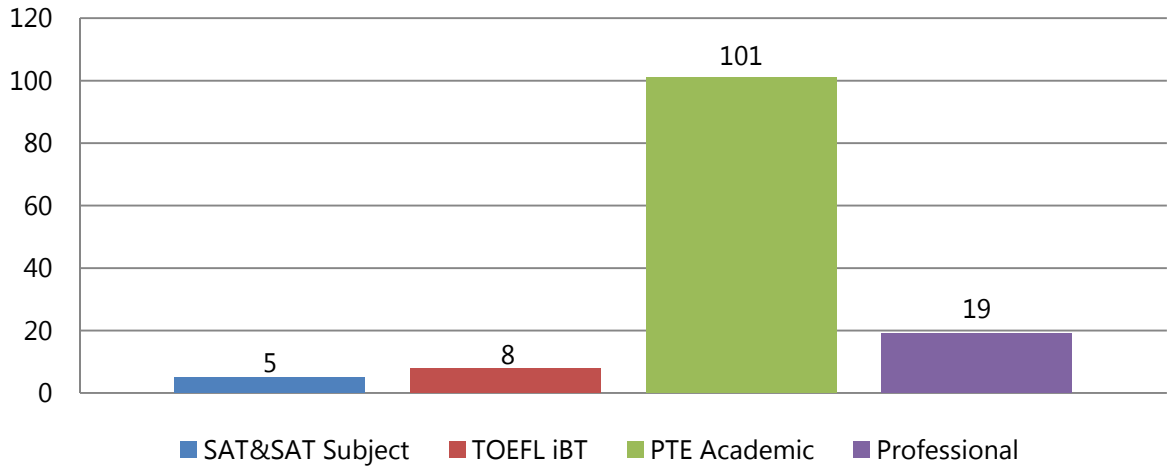

BEYNƏLXALQ İMTAHANLARDA İŞTİRAK EDƏNLƏRİN SAYI

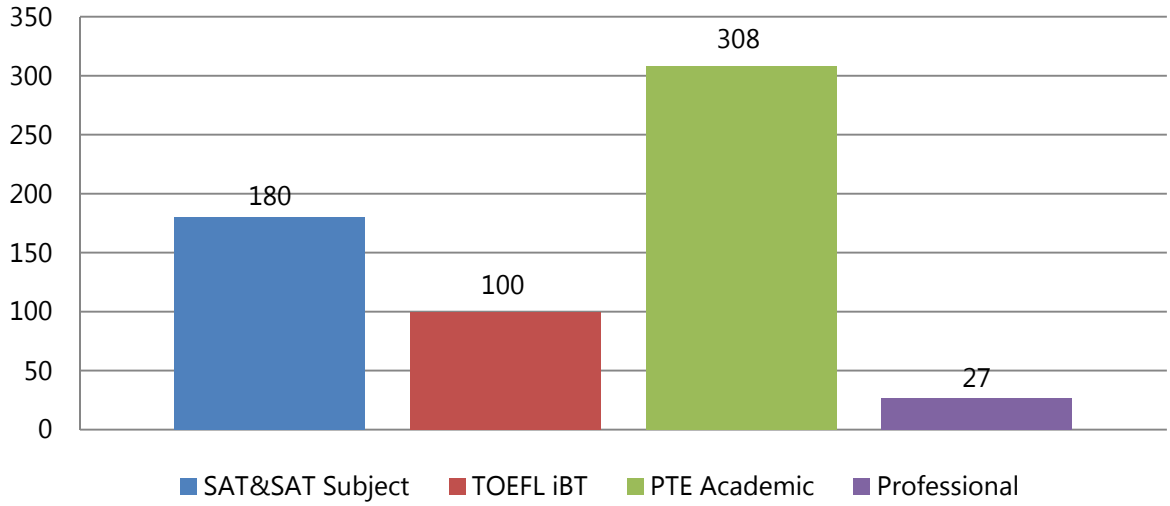

PROFESSİONAL SAHƏLƏR ÜZRƏ KEÇİRİLMİŞ İMTAHANLARIN % BÖLGÜSÜ

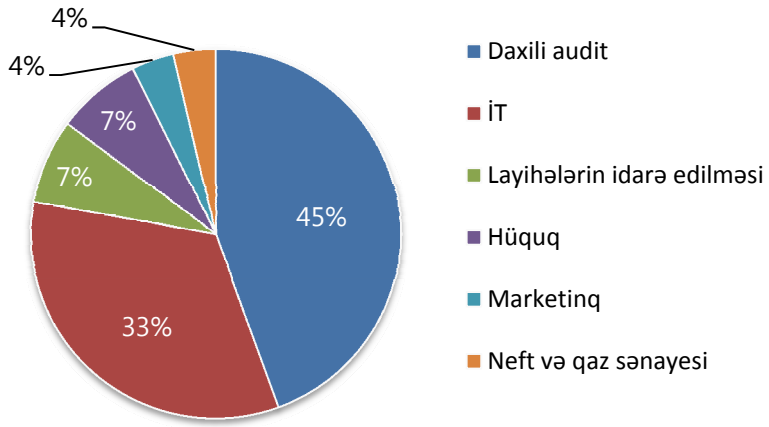

Professional imtahanlar		
Sahib qurumun adı	***İmtahanın adı***	***İştirakçıların sayı***
Institute of Internal Auditors	CIA Exam Part One: Essentials of Internal Auditing	10
	CIA Exam Part Two: Practice of Internal Auditing	1
	CIA Exam Part Three: Business Knowledge for Internal Auditing	1
CompTIA Testing	CompTIA A+ Certification Exam: Core 1	4
(ISC)2	Certified Information Systems Security Professional	2
PMI - Project Management Institute	Project Management Professional (PMP)®	2
Juniper Networks	Junos, Associate (JNCIA-Junos)	1
Bar Standards Board - UK	Bar Course Aptitude Test	1
NACE	Coating Inspector Level 1	1
LNAT	National Admissions Test for Law	1
Digital Marketing Institute	Certified Digital Marketing Professional	1
Microsoft	Networking with Windows Server 2016	1
	Windows 10	1
	Ümumi	**27**

Təhsilin qiymətləndirilməsi sahəsində beynəlxalq və strateji layihələr:

1. Yanvar-dekabr aylarında **"Məktəb yaşına çatmamış uşaqların zehni qabiliyyətlərinin ölçülməsi məqsədilə qiymətləndirmə alətinin hazırlanması"** layihəsi həyata keçirilməyə başlanmışdır. Layihə çərçivəsində subtestlər hazırlanmış, keçirilən testlərin nəticələrinin statistik təhlili aparılmış, təhlil əsasında düzəlişlər edilmiş, qiymətləndirmə alətinin pilot mərhələsinin təşkili üçün təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlıq qurulmuş, təşkilati işlərə cəlb olunacaq könüllü psixoloqların axtarışı, seçimi, onların təlimatlandırılması, həmçinin, ümumi fəaliyyətin əlaqələndirilməsi üzrə iş aparılmışdır. Qeyd edək ki, layihə hazırda davam edir və "Psixoloji alət"in hazırlanması üzrə son mərhələ başlanmışdır.
2. Yanvar - iyul aylarında DİM-in imtahanlarında nəzarətçi qismində iştirak etmək üçün müraciət etmiş namizədlərin psixoloji diaqnostikasını reallaşdırmaq məqsədilə psixoloji alət yaradılmış (yanvar-iyun), imtahan nəzarətçiləri üçün video-təlimatlar hazırlanmış, həmçinin onların qiymətləndirilməsi üzrə müsahibələr aparılmış (sentyabr) və imtahan nəzarətçilərinin psixoloji hazırlığı mövzusunda təlimlər keçirilmişdir (fevral-iyul). Qeyd olunan psixoloji diaqnostikanın nəticələri namizədlərin seçimində aktiv şəkildə istifadə olunur, o cümlədən təlimlərin nəticəsi olaraq namizədlər imtahanlarda psixoloji cəhətdən hazırlıqlı şəkildə iştirak edirlər.
3. Yanvar-dekabr aylarında abituriyent və tələbələrin psixoloji maarifləndirilməsi üzrə **"Pozitiv Zəka"** sosial media bloqunun yaradılması, bloq üçün məqalələrin yazılması və video mühazirələrin çəkilməsi prosesləri həyata keçirilmişdir.
4. DİM ingilis dilinin qiymətləndirilməsi istiqamətində apardığı fəaliyyəti təkmilləşdirmək üçün ABŞ-ın Azərbaycandakı Səfirliyi ilə əməkdaşlıq çərçivəsində Səfirliyin **"English Language Specialist (ELS)"** proqramının bir hissəsi kimi üç mərhələli **"Müəllimlər üçün intensiv peşəkar inkişaf təlimi və konsultasiya"** adlı layihə təşkil etmişdir. Layihənin 1-ci, 2-ci və 3-cü mərhələləri müvafiq olaraq 1–12 aprel 2019-cu il, 30 sentyabr–11 oktyabr 2019-cu il və 5-17 yanvar 2020-ci il tarixlərində həyata keçirilmişdir.
   4.1. Layihənin 1-ci mərhələsi DİM-in ingilis dili fənni üzrə qiymətləndirmə təcrübəsinin nəzərdən keçirilməsi, o cümlədən yerli müəllimlərin qiymətləndirilmə bacarıqları (yazı, oxu, dinləmə üzrə) ilə tanışlıq xarakteri daşımışdır. Səfər çərçivəsində Neytn Kar DİM tərəfindən 7 aprel 2019-cu ildə keçirilmiş tam (11 illik) orta təhsil bazasında buraxılış imtahanı materiallarının hazırlanma prosesində iştirak etmişdir. Bu, mütəxəssisə imtahan materiallarının hazırlanmasını yaxından izləməyə və yerli imtahan prosesini beynəlxalq təcrübə ilə müqayisə etməyə imkan yaratmışdır. Bundan əlavə, DİM-in ekspertləri və DİM-lə əməkdaşlıq edən müəllim heyəti beynəlxalq təcrübə və CEFR ilə DİM-in imtahanlarında istifadə olunan "İngilis dili" fənni üzrə test tapşırıqlarının uyğunlaşdırılması mövzusunda intensiv təlim və konsultativ görüşlərə cəlb edilmişdir.
   4.2. Layihənin 2-ci mərhələsində təlimlər iki hissəli təşkil edilmişdir. Birinci hissədə ekspertlər və DİM ilə əməkdaşlıq edən ingilis dili müəllimləri ilə xarici dil üzrə müxtəlif bacarıqları ölçən test nümunələrinin hazırlanması yolları müzakirə olunmuş və müvafiq nümunələr hazırlanmışdır. İkinci hissədə isə DİM əməkdaşları və daha təcrübəli ekspertlərlə hazırlanan nümunələrin ekspertizasının aparılması yollarına dair fikir mübadiləsi aparılmışdır. Təlimlərdə qrammatika, söz ehtiyatı, oxu, dinləmə, yazı və şifahi nitq bacarıqlarının qiymətləndirilməsi yolları və onların yoxlanılmasının CEFR standartlarına uyğunlaşdırılması müzakirə edilmişdir. Layihə çərçivəsində 11 oktyabr tarixində DİM-in Gəncə regional bölməsində qurumla əməkdaşlıq edən ingilis dili müəllimləri üçün buraxılış və qəbul imtahanlarında ingilis dilinin qiymətləndirilməsinə dair bir günlük təlim təşkil olunmuşdur.

   Qeyd edək ki, layihənin 2-ci mərhələsi başlamazdan əvvəl Neytn Kar IAEA-nın Bakıda keçirilən 45-ci illik konfransı çərçivəsində **"Sualların yazılması zamanı ən çox buraxılan səhvlərin aradan qaldırılması (ingilis dilinin qiymətləndirilməsi)"** mövzusunda konfrans sonrası praktik məşğələ aparmışdır.
5. May ayında abituriyentlər və onların valideynləri ilə görüşlər keçirilmiş (Gənclər evləri), müraciət edənlərə psixoloji dəstək göstərilmişdir.
6. İyun-dekabr aylarında **"E-psixoloq onlayn xidmət və araşdırma platforması"**nın yaradılması prosesi həyata keçirilmişdir. Hazırda platformanın yaradılması üçün son hazırlıq işləri görülür.

7. İyun-avqust aylarında abituriyent və tələbələr üçün təlim materiallarının hazırlanması məqsədilə onların motivasiyası və qərar qəbuletmə mexanizmlərinin müəyyən olunması üçün elmi araşdırmalar aparılmışdır. Araşdırma uğurla nəticələnmiş, abituriyent və tələbələrin qərar qəbuletmə prosesində sosial amillərdən əlavə, daxili fokusun (şəxsi dəyərlər sistemi) vacibliyinin əhəmiyyəti təsdiqini tapmışdır. Araşdırmada 3491 nəfər tələbə və abituriyent iştirak etmişdir.

8. İyun-dekabr aylarında yuxarı sinif şagirdləri və abituriyentlərin ixtisas seçiminə yardım etmək məqsədilə metod və alətlərin hazırlanmasına başlanılmışdır. "İxtisas seçimi" xidmətinin qurulması bir neçə mərhələdən ibarətdir:

8.1. 1-ci mərhələdə minimum ixtisasların təsvirinin yaradılması (50) nəzərdə tutulmuşdur. Burada məqsəd informasiya boşluğunu aradan qaldırmaq və məlumatı auditoriyaya maraqlı şəkildə təqdim etməkdir. İxtisasların təsviri Azərbaycan və rus dillərində təqdim olunacaq. Mümkün olan halda peşə sahibləri ilə video müsahibələrin hazırlanması və ya müsahibə əsasında məqalələrin yazılması nəzərdə tutulmuşdur.

8.2. 2-ci mərhələdə abituriyentin marağına və bacarığına uyğun metodlar araşdırılacaq. Seçilmiş metodların siyahısının müəyyənləşdirilməsi və ən effektiv hesab edilənlərin auditoriya üzərində sınaqdan keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Nəticədə, ixtisas seçimi sahəsində işlək metodlar Azərbaycan və rus dillərində qruplaşdırılacaq.

8.3. Sonuncu mərhələdə artıq ödənişli "İxtisas seçimi" xidmətinin göstərilməsi və ixtisasların təsvirinin yazılmasının davam etdirilməsi nəzərdə tutulmuş, həmçinin ali məktəblər haqqında məlumatların verilməsi planlaşdırılmışdır. Qeyd edək ki, hazırda layihə üzrə işlər davam etdirilir.

9. İyul ayında DİM ilə **İmtiyazlı Sertifikatlaşdırılmış Mühasiblər Assosiasiyası – Association of Chartered Certified Accountants (ACCA)** arasında əməkdaşlıq əlaqələri qurulmuş və fəaliyyət planı hazırlanmışdır. ACCA imtahanlarının ölkəmizdə DİM tərəfindən keçirilməsi üçün müqavilə nəzərdən keçirilmiş, imtahanların büdcəsi müzakirə edilərək, keçiriləcək imtahanların sayı planlaşdırılmışdır. Növbəti mərhələ kimi ACCA və DİM arasında müqavilənin imzalanması nəzərdə tutulmuşdur.

10. İyul-avqust aylarında DİM tərəfindən magistraturaya qəbul zamanı istifadə olunan İnformatika proqramı ilə **Beynəlxalq Kompüter İşlətmə Lisenziyası –"International Computer Driving Licence" (ICDL)** proqramının müqayisəli təhlili aparılmışdır. Qeyd olunan proqramın magistraturaya qəbul zamanı tətbiq olunması məqsədilə ICDL sertifikatlaşdırma proqramının biznes planı yazılmış və təqdim olunmuşdur. ICDL-DİM rəsmi akkreditasiya mərkəzinin büdcəsi hazırlanmış, ICDL imtahanının Azərbaycanda keçirilməsi üçün zəruri prosesin (test mərkəzinin müəyyən olunması, ekspertlərin və uyğun kontingentin seçilməsi və s.) layihəsi yazılmışdır. Növbəti mərhələ kimi ICDL və DİM arasında müqavilənin imzalanması nəzərdə tutulmuşdur.

11. İyul-avqust aylarında buraxılış və qəbul imtahanlarında istifadə olunan riyaziyyat tapşırıqlarının PISA 2015 riyaziyyat bölməsi ilə müqayisəsi əsasında situasiya tipli tapşırıqların təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanmış və bu təkliflər "Riyaziyyat" fənni üzrə tapşırıqların tərtib olunmasına dair təlimat kitabçasında öz əksini tapmışdır.

12. İyul-oktyabr aylarında DİM-in buraxılış imtahanlarında ingilis dili komponenti üzrə qiymətləndirmə tapşırıqları CEFR-ə əsasən təhlil edilmiş, ingilis dili fənni üzrə seminar və təlimlər müşahidə edilmiş, ingilis dili üzrə qiymətləndirmə tapşırıqları, eləcə də seminar və təlimlərin təkmilləşdirilməsi istiqamətində müvafiq təkliflər hazırlanmışdır.

13. İyul-sentyabr aylarında **"Abituriyentlərə psixoloji dəstək üçün telefon xətti"** layihəsi həyata keçirilmişdir. Layihə çərçivəsində daxil olan zənglərə (müraciətlərə) adekvat cavablar, tövsiyə xarakterli məsləhətlər verilmişdir.

14. DİM ABŞ-ın Azərbaycandakı Səfirliyi ilə əməkdaşlıq çərçivəsində amerikalı ekspert təhsil üzrə doktor Stefan Sadleri dəvət edərək, 3-4 sentyabr tarixlərində Gəncə, 5 sentyabrda Şəki, 6 sentyabr tarixində isə Bakıda DİM ilə əməkdaşlıq edən ümumtəhsil məktəbləri və ali məktəblərin ingilis dili müəllimlərinə təlimlər təşkil etmişdir. Təlimdə oxu və yazı bacarıqlarına yiyələnmənin texnologiyası, dərs prosesində bilik və bacarıqların ölçülməsi, sinifdaxili qiymətləndirmədə istifadə olunan vasitələrin buraxılış və qəbul imtahanlarında istifadə olunan ölçmə üsulları ilə uyğunlaşdırılması, eyni zamanda oxu və yazı prosesi zamanı yüksək təfəkkür bacarıqlarının formalaşdırılması ilə bağlı fikir mübadiləsi və müzakirələr aparılmışdır.

15. Noyabr ayında **Kembric Qiymətləndirmə (Cambridge Assessment)** ilə imzalanan memorandumun əhatə etdiyi sahələr üzrə fəaliyyətlərin təşkili istiqamətində **Rəsmi Kembric Test Mərkəzinin (Cambridge English Authorized Test Center)** yaradılması üçün biznes planı hazırlanmış, müvafiq şəxslərlə danışıqlar aparılaraq büdcə tərtib olunmuşdur.

16. Noyabr ayında DİM-in buraxılış və qəbul imtahanlarının xarici dil (alman dili) komponentinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində planlaşdırılan layihənin hazırlıq mərhələsinə başlanılmışdır. Bu məqsədlə Almaniya Federativ Respublikası Səfirliyinə alman dili üzrə imtahanlarda istifadə edilən test suallarının təkmilləşdirilməsi istiqamətində dəstək almaq üçün məktub yazılmış və səfirliyin təklif etdiyi bir neçə qurum içərisindən Alman Akademik Mübadilə Xidməti (DAAD) seçilərək onunla əməkdaşlıq qurulmuş, fəaliyyətin hansı istiqamətdə olacağına dair müzakirələr aparılmış və ilkin fəaliyyət istiqamətləri müəyyən edilmişdir.

17. Noyabr ayında CEFR sənədinin tərcüməsi ilə əlaqədar olaraq, Avropa Şurası DİM-in koordinasiya partnyoru kimi seçilmişdir.

18. Noyabr-dekabr aylarında DİM-in buraxılış və qəbul imtahanlarının xarici dil (fransız dili) komponentinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində planlaşdırılan layihənin hazırlıq mərhələsinə başlanılmış, bu məqsədlə Fransa Səfirliyinə fransız dili üzrə imtahanlarda istifadə edilən test suallarının təkmilləşdirilməsində dəstək almaq üçün məktub yazılmışdır.

Dövlət qulluğu sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq:

1. DİM-in 2016-cı ilin noyabr ayından reallaşdırılmağa başlanan Avropa İttifaqının Tvinninq aləti çərçivəsində litvalı tərəfdaşlarla (Litva Respublikasının Dövlət Katibliyi, Litva Respublikasının Dövlət Qulluğu Departamenti və Avropa Sosial Fond Agentliyi) birgə həyata keçirdiyi **"Azərbaycanın dövlət qulluğu sistemində islahatların davam etdirilməsinə dəstək" layihəsi** 2019-cu ilin yanvar ayında başa çatmışdır. Layihənin icrası müddətində litvalı ekspertlər DİM əməkdaşları ilə layihənin komponentləri üzrə birgə fəaliyyət göstərmiş, dövlət orqanları üçün mütəmadi təlim və seminarlar təşkil edilmişdir.

Layihə 4 komponentdən ibarət olmuşdur:

- Dövlət qulluğu vəzifələrinin funksiyaların məzmununa uyğun olaraq qruplaşdırılması;
- Dövlət qulluğuna qəbul sisteminin təkmilləşdirilməsi;
- Dövlət qulluqçularının fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi;
- Dövlət qulluqçularının əməyinin ödənilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflərin hazırlanması.

2. DİM **Avropa İttifaqının (Aİ) Şərq Tərəfdaşlığı (ŞT) proqramının "Demokratiya, Yaxşı İdarəçilik və Sabitlik" adlı I Platforması çərçivəsində Dövlət İdarəçiliyi İslahatları Paneli**ndə də fəaliyyətini davam etdirmişdir. Bu çərçivədə:

2.1. 30 sentyabr - 11 oktyabr tarixlərində Polşa Respublikasının paytaxtı Varşava şəhərində ŞT ölkələrinin nümayəndələri üçün **"Dövlət qulluğunda insan resurslarının idarə olunması sisteminin gücləndirilməsi"** mövzusunda proqram təşkil olunmuşdur. Proqram ŞT Dövlət İdarəçilik Akademiyasının nəzdində, Varşavada yerləşən dövlət idarələrində insan resurslarının idarə edilməsinə cavabdeh olan bölmələrdə təcrübə proqramını əhatə etmişdir. Səfərin əsas məqsədi proqram iştirakçılarını Polşanın dövlət qulluğu sistemi, insan resurslarının idarə edilməsi istiqamətində görülən işlərlə tanış etmək, bu sahədə ŞT ölkələrinin təcrübəsi haqqında fikir mübadiləsi aparmaq, həmçinin ŞT ölkələrində dövlət qulluğu sistemini inkişaf etdirməklə effektiv idarəçilik prinsipləri olmuşdur. Təlimdə strateji inkişaf və layihələrin idarə olunması sektorunun müdiri Pərviz Kazımov, vəzifə və elanlarla iş üzrə sektorunun baş məsləhətçisi Günay Muxtarova və beynəlxalq əməkdaşlıq sektorunun böyük məsləhətçisi Günel Məmmədova iştirak etmişdir.

2.2. 28 noyabr tarixində Ukraynanın Dövlət Qulluğu üzrə Milli Agentliyi Ukraynanın paytaxtı Kiyev şəhərində ŞT proqramının **"İnstitutların gücləndirilməsi və yaxşı idarəçilik"** adlı I Platforması çərçivəsində İdarəçilik və Dövlət İdarəçiliyi İslahatları Paneli üzrə "Dövlət orqanlarında İnsan Resurslarının İdarə Edilməsi (İRİE) üzrə Vahid Elektron Sistem – Effektiv Dövlət İdarəçiliyinə doğru Önəmli Addım" mövzusunda təlim təşkil etmişdir. Tədbirdə DİM-in E-imtahanlarının təşkili sektorunun müdiri Tural Dünyamaliyev və Ali, orta ixtisas təhsili və dövlət qulluğu üzrə informasiya sistemləri sektorunun baş məsləhətçisi Rasim Mahmudov iştirak etmişlər. Təlimin əsas məqsədi Aİ-nin üzv və ŞT ölkələrində dövlət idarəçiliyi və dövlət qulluğu üzrə rəqəmsallaşdırma, eləcə də data sahəsinin məlumat sferasının inkişafı, həmçinin İRİE-nin avtomatlaşdırılması üzrə ən yaxşı təcrübənin və digər uyğun məsələlərin müzakirəsi olmuşdur.

2.3. 3-4 dekabr tarixlərində İsveçin Stokholm şəhərində **"Hökumət və dövlət idarəçiliyində islahatlar"** mövzusunda 17-ci panel görüşü keçirilmişdir. DİM-in Statistik araşdırmalar, elmi layihələşdirmə və innovasiyalar şöbəsinin baş məsləhətçisi Elmir Şirinov "Verilənlərə əsaslanan siyasətin aparılması, monitorinq və dəyərləndirmədə datanın rolu" üzrə panel müzakirədə **"Azərbaycanda dövlət qulluğu üzrə məlumatların (datanın) idarə edilməsi sistemi"** adlı təqdimatla çıxış etmişdir. Təqdimat dövlət qulluğu siyasətinin effektiv həyata keçirilməsi üçün məlumat bazalarının inteqrasiyası və istifadəsi, həmçinin dövlət qulluğuna qəbul üzrə keçirilmiş sertifikasiya imtahanları və müsahibələr barədə ümumiləşdirilmiş, gender və yaş intervalları üzrə statistik məlumatları (diaqramlar və cədvəllər şəklində) özündə ehtiva etmişdir. Təqdimat dövlət qulluğu siyasətinin həyata keçirilməsində təkmilləşdirmənin aparılması üçün təkliflərin hazırlanmasında statistik məlumatların (datanın) məqsədyönlü istifadəsi barədə izahlarla yekunlaşmışdır.

2.4. 5-6 dekabr tarixlərində Bakı şəhərində **"Dövlət idarəçiliyində səriştə modeli: çətinliklər və həll yolları"** mövzusunda seminar keçirilmişdir. Seminarın məqsədi geniş istifadə olunan səriştə modeli vasitəsilə dövlət idarəçiliyində dövlət qulluqçularının seçilməsi, vəzifə yüksəlişində səriştələrin ölçülməsi və xidməti fəaliyyətin hərtərəfli qiymətləndirilməsi məsələlərinin müzakirə edilməsi olmuşdur. Seminarda dövlət idarəçiliyində insan resurslarının idarə edilməsi sahəsində səriştə modelinin tətbiqi ilə bağlı çətinliklərə və həll yollarına xüsusi diqqət yetirilmişdir. Tədbirdə dövlət orqanlarından insan resurslarının idarəolunması funksiyalarını həyata keçirən struktur bölmələrin əməkdaşları, dövlət qulluğuna qəbul üzrə keçirilən müsahibələrdə komissiya üzvü kimi fəal iştirak edən şəxslər, tərəfdaş ölkələrin, o cümlədən Almaniya Federativ Respublikası və Qazaxıstan Respublikasının bu sahədə fəaliyyət göstərən qurumlarının nümayəndələri iştirak etmişlər. Seminarın ilk günü 55, növbəti günü isə 45 nəfər nümayəndə iştirak etmişdir.

3. 2019-cu il ərzində DİM **Nur-Sultanda yerləşən Dövlət Qulluğu üzrə Regional Xab (Regional Xab)** ilə əməkdaşlığı davam etdirmişdir. 2019-cu il ərzində Regional Xabla əməkdaşlıq çərçivəsində:

3.1. 8-12 mart tarixlərində ABŞ-ın Vaşinqton şəhərində keçirilmiş Dövlət Qulluğu üzrə Amerikan Cəmiyyətinin illik konfransı çərçivəsində mart ayının 9-da **"Postsovet və keçid ölkələrində dövlət qulluğunda problemlər və müasir trendlər: Mərkəzi Asiya, MDB, Qafqaz və Balkan ölkələri"** mövzusunda panel sessiyası təşkil edilmişdir. Tədbirdə DİM-in Direktorlar Şurası sədrinin müavini Bəhram Xəlilov iştirak etmişdir. Panelin məqsədi adları qeyd olunan regionlarda dövlət qulluğunun analizi və geniş icmalının təqdim edilməsi, bu ölkələrin SSRİ-nin dağılmasından sonra keçdikləri yol, bazar iqtisadiyyatının inkişafı və qanunçuluğun təmin edilməsi haqqında müzakirələrin aparılması olmuşdur.

3.2. 16-17 may tarixlərində Regional Xab BMT-nin İnkişaf Proqramının Qazaxıstan nümayəndəliyi və Nazarbayev Universitetinin Dövlət İdarəçiliyi Məktəbi ilə birgə Qazaxıstan Respublikasının paytaxtı Nur-Sultan şəhərində keçirilmiş **"Astana İqtisadi Forumu 2019" çərçivəsində "Mükafatlandırma və Tanınma: 21-ci əsrdə dövlət qulluqçularını necə həvəsləndirmək lazımdır"** mövzusunda panel sessiyasını təşkil etmişdir. Tədbirdə DİM-in Strateji inkişaf şöbəsinin müdiri Vəli Hüseyn iştirak etmişdir. Panel sessiyasının məqsədi dövlət qulluqçularının effektiv fəaliyyətinin və motivasiyasının artırılması, habelə əmək haqqı və xidməti fəaliyyətin qiymətləndirilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün innovativ həllərin tətbiqi ilə bağlı təcrübə mübadiləsi və müzakirələrin aparılması olmuşdur. Nəticədə, iştirakçılar praktiki və elmi təcrübələrini ümumiləşdirərək, qabaqcıl vasitə və həlləri müəyyənləşdirmək və onların tətbiqi perspektivlərini müəyyən etmək imkanını əldə etmişlər.

3.3. 24-26 may tarixlərində Regional Xab Çexiya Respublikasının paytaxtı Praqa şəhərində Mərkəzi və Şərqi Avropada Dövlət İdarəçiliyi İnstitutu və Məktəbləri Şəbəkəsinin (NİSPAcee) 27-ci "Siyasətin formalaşdırılmasından tətbiqinə" adlı illik konfransı çərçivəsində **"Postsovet ölkələrində dövlət qulluğunda islahatlar"** mövzusunda panel sessiyası təşkil etmişdir. Tədbirdə DİM-in Direktorlar Şurası sədrinin müavini Bəhram Xəlilov iştirak etmişdir. Panel sessiyasının əsas məqsədi Postsovet ölkələrində dövlət qulluğunda həyata keçirilən islahatların müzakirə edilməsi, bu sahədə təcrübə mübadiləsi, problemlərin müəyyən edilməsi və onların həlli yolunda təkliflərin verilməsi olmuşdur.

3.4. 13-14 iyun tarixlərində Regional Xab tərəfindən Qazaxıstan Respublikasının Nur-Sultan şəhərində **"Dövlət qulluğunda dəyərlər, inam və texnologiya"** mövzusunda illik konfrans keçirilmişdir. Tədbirdə DİM-in icraçı direktoru Vəfadar Misirov iştirak etmişdir. Konfransın məqsədi texnologiyanın sürətli inkişafı nəticəsində dövlət qulluğu sahəsində aparılan islahatlar, dövlət qulluqçusunun fəaliyyətinin yenidən qiymətləndirilməsi ilə bağlı zərurət, dövlət qulluğunda dəyərlər və vətəndaşların dövlətə olan inamının artırılması ilə bağlı mövzularda müzakirələrin aparılması olmuşdur.

3.5. 26 sentyabr tarixində IAEA-nın 45-ci illik konfransında Regional Xab tərəfindən dəstəklənən panel sessiya keçirilmiş və sessiyaya DİM-in Direktorlar Şurasının sədr müavini Bəhram Xəlilov moderatorluq etmişdir. Sessiyada DİM-in Dövlət qulluğu məsələləri şöbəsinin müdiri Vüqar Əsgərov **"Azərbaycanda dövlət qulluğunda fəaliyyətin qiymətləndirilməsi: təcrübə, problemlər və çətinliklər"** və baş məsləhətçisi Günay Muxtarova "Dövlət qulluğunda qiymətləndirmə: mövcud vəziyyət və sərişləyə əsaslanan qiymətləndirmə modelinə keçid" mövzularında çıxış etmişlər.

3.6. 30 sentyabr tarixində Gürcüstanın paytaxtı Tbilisi şəhərində Regional Xab Gürcüstanın Dövlət Qulluğu Bürosu ilə birlikdə **"Dövlət qurumlarının funksional və institusional təhlili"** mövzusunda konfrans keçirmişdir. Tədbirdə DİM-in Direktorlar Şurası sədrinin müavini Bəhram Xəlilov iştirak etmişdir. Konfransın məqsədi dövlət orqanları arasında funksional və institusional təhlilin ilkin nəticələrinin paylaşılması və bu sahədə təcrübəli şəxslərin iştirakı ilə bilik və təcrübə mübadiləsi platformasının zənginləşdirilməsi olmuşdur.

3.7. 22 oktyabr tarixində Belarus Respublikasının paytaxtı Minsk şəhərində 22-23 oktyabr tarixlərində keçirilən **"Belarus Respublikası və xaricdə dövlət idarəçiliyi sahəsində qanunvericiliyin inkişafının əsas istiqamətləri"** beynəlxalq forumu çərçivəsində panel sessiya təşkil edilmişdir. Sessiya dövlət qulluğu məsələləri üzrə ixtisaslaşmış qurumların yaradılması və fəaliyyəti, dövlət qulluqçularının motivasiyası, həmçinin informasiya və rəqəmsallaşmanın dövlət qulluğuna təsirinə həsr edilmişdir. Tədbirdə DİM-in Hüquqi təminat və insan resursları şöbəsinin müdiri Nərminə Bayramova iştirak etmişdir.

3.8. 15 noyabr tarixində Özbəkistan Respublikasının paytaxtı Daşkənd şəhərində Regional Xab və Özbəkistan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası **"Dövlət qulluğu sisteminin islahatlaşdırılması kontekstində dövlətin kadr siyasəti: Özbəkistan və xarici dövlətlərin təcrübəsi"** mövzusunda beynəlxalq elmi-praktiki konfrans təşkil etmişlər. Tədbirdə DİM-in Dövlət qulluğu məsələləri şöbəsinin müdiri Vüqar Əsgərov iştirak etmişdir. Seminarın keçirilməsində əsas məqsəd dövlət idarəçilik sisteminin funksionallığının mövcud vəziyyəti, bu sahədə olan problem və məsələlərin müqayisəli təhlili üçün müzakirə platformasının yaradılması, dövlət idarəçiliyi və hüquqi tənzimləməyə dair qurulan gələcək planları elmi şəkildə əsaslandırmaq məqsədilə əsas trend və inkişaf istiqamətlərinin müəyyən edilməsi olmuşdur. Bundan əlavə, təlim siyasətini inkişaf etdirmək üçün konkret təkliflərin yazılması və dövlət idarəçiliyi sisteminin dəyişən mühit şərtlərinə uyğunlaşmaq qabiliyyətinin formalaşdırması ilə bağlı müzakirələr aparılmışdır.

3.9. 21 noyabr tarixində Qazaxıstan Respublikasının Türküstan şəhərində Xoca Əhməd Yasəvi adına Beynəlxalq Qazax-Türk Universitetinin tərkibində yeni fəaliyyətə başlayan Dövlət İdarəçiliyi və İqtisadiyyat Ali Məktəbinin Məsləhət Şurasının ikinci iclası, noyabrın 22-də isə Xoca Əhməd Yasəvi adına Beynəlxalq Qazax-Türk Universiteti və Türküstan Şəhər İcra Hakimiyyəti ilə birgə Qazaxıstan Respublikasının Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Agentliyi tərəfindən **"Birinci Beynəlxalq Türküstan Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Forum"**u təşkil olunmuşdur. Tədbirdə DİM-in Direktorlar Şurası sədrinin müavini Bəhram Xəlilov iştirak etmişdir. Forumun keçirilməsində əsas məqsəd regiondakı ölkələrin korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə bağlı təcrübəsini paylaşmaq, həmçinin bu mövzu haqqında müzakirələr aparmaqdan ibarət olmuşdur.

4. 2019-cu il ərzində DİM Finlandiya Dövlət İdarəçiliyi İnstitutu (HAUS) tərəfindən həyata keçirilən və Finlandiya Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən maliyyələşdirilən **"PADOS II"** Layihəsi ilə əməkdaşlığı davam etdirmişdir. "PADOS II" Layihəsi ŞT ölkələrinin dövlət idarəçiliyində müasir liderlik və potensial quruculuğu mövzusunu əhatə edir. "PADOS II" həm ŞT dövlətləri üçün ümumi, həm də hər bir dövlətin dövlət qulluqçularının potensialının artırılması sahəsində Finlandiya ilə ikitərəfli əməkdaşlığını nəzərdə tutan müxtəlif tədbirlərdən ibarət layihədir.

4.1. 2 yanvar tarixində HAUS tərəfindən "PADOS II" layihəsi ilə bağlı yekun görüş keçirilmişdir. Tədbirdə DİM-in Strateji inkişaf şöbəsinin müdiri Vəli Hüseyn təqdimat edərək DİM-in fəaliyyəti, Azərbaycan Respublikasının Avropa İttifaqı ilə münasibətləri, eləcə də "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunun inkişafına dair 2019–2025-ci illər üçün Strategiya" layihəsi haqqında iştirakçılara məlumat vermişdir.

5. 2019-cu il ərzində DİM tərəfindən Aİ ilə İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (İƏİT) birgə təşəbbüsü olan SIGMA (Rəhbərlik və İdarəetmədə Təkmilləşdirməyə Dəstək) proqramı çərçivəsində təlimlər təşkil edilmişdir.

5.1. 3-4 iyun tarixlərində proqram çərçivəsində "Səriştə əsaslı idarəetmə" adlı təlim keçirilmişdir. Dövlət qulluqçularının peşəkarlığını və işinin səmərəliliyini artırmaq məqsədilə dövlət qulluğunda beynəlxalq təcrübəyə əsaslanan səriştə (kompetensiya) modelinin tətbiq olunması "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunun inkişafına dair 2019−2025-ci illər üçün Strategiya"da "5.4-cü bənddə Dövlət qulluğunda səriştə (kompetensiya) modelinin tətbiqi" hissəsində öz əksini tapmışdır. Bu təlimin keçirilməsində əsas məqsəd adı çəkilən Strategiyanın həyata keçirilməsi üçün düzgün istiqamətin müəyyən edilməsi və səriştə modeli barədə əcnəbi ekspertlərin təcrübəsini öyrənmək olmuşdur. Təlimin ilk günündə ekspertlər səriştənin müəyyən edilməsi və səriştə modelləri, onların zəif və üstün tərəfləri, səriştə əsaslı idarəetmədə yeni trendlər haqqında ilkin nəzəri məlumat vermiş, o cümlədən səriştələrin tərtib olunması ilə bağlı iştirakçıları praktiki işə cəlb etmişlər. Təlimdə mövzu ilə bağlı İrlandiya və Estoniyaya aid nümunələr təlim iştirakçılarının nəzərinə çatdırılmışdır. Təlimin növbəti günündə səriştənin qiymətləndirilməsi, səriştə əsaslı karyera yüksəlişi və bu sahədə qabaqcıl təcrübə haqqında ekspertlər iştirakçılara geniş məlumat vermişlər. Təlimin sonunda səriştə əsaslı idarəetmənin Azərbaycan Respublikasının dövlət qulluğunda tətbiqi yolları və bu istiqamətdə atıla biləcək addımlar haqqında müzakirələr aparılmışdır. İlk təlimdə 22, növbəti təlimdə isə 19 nəfər iştirak etmişdir.

5.2. 4 iyun tarixində proqram çərçivəsində **"Rəhbər şəxslər üçün səriştə əsaslı idarəetmə"** adlı seminar keçirilmişdir. Seminarda ekspertlər tərəfindən dövlət qulluğunda səriştə əsaslı idarəetmənin əsas prinsipləri, meyarlar, struktur bölmələrə səriştə modeli əsasında insan resurslarının seçilməsi və s. məsələlər haqqında beynəlxalq təcrübə təqdim olunmuş, həmçinin Azərbaycanın dövlət orqanlarında insan resurslarının idarəolunması funksiyalarını yerinə yetirən struktur bölmələrin nümayəndələrini maraqlandıran sualların müzakirəsi aparılmışdır. Təlimdə 28 nəfər iştirak etmişdir.

5.3. 20-21 iyun tarixlərində proqram çərçivəsində **"Dövlət idarəçiliyində səmərəli nəzarət mexanizmi"** adlı seminar keçirilmişdir. Seminarın ilk günündə ekspertlər tərəfindən dövlət sektorunda daxili nəzarət sistemlərinin verifikasiyası və "post faktum" xarakterli nəzarət mexanizmlərinin əlavə dəyəri və rolu, dövlət idarəçiliyində daxili nəzarət sisteminin əsas mexanizmləri, maliyyə, uyğunluq və fəaliyyət nəzarətləri, idarəetmənin və nəzarətə hazırlığın daxili nəzarətin planlaşdırılmasına təsiri və qurumda nəzarət mexanizminin səmərəliliyinin yoxlanılması haqqında təqdimatlar edilmiş, o cümlədən iştirakçılar qeyd olunan mövzularda müzakirələrə və təcrübi məşğələlərə cəlb olunmuşlar. Seminarın növbəti günündə risklərin qiymətləndirilməsi və idarəedilməsi, o cümlədən nəzarətin planlaşdırılması və hazırlanması haqqında ekspertlər iştirakçılara geniş məlumat vermiş, həmçinin iştirakçılar yenidən qrup məşğələləri çərçivəsində verilən tapşırıqları yerinə yetirmişlər. Seminarın sonunda təqdim edilən alət və metodların təcrübədə tətbiqi, əldə olunan nəticə və qarşıda duran çətinliklər haqqında müzakirələr aparılmışdır. İlk təlimdə 31, növbəti təlimdə isə 25 nəfər iştirak etmişdir.

6. Oktyabr-noyabr aylarında Azərbaycan Respublikasının Səudiyyə Ərəbistanı Krallığındakı Səfirliyi vasitəsilə göndərilən "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Bəhreyn Krallığı Hökuməti arasında dövlət qulluğu sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu" layihəsinə dair Strateji inkişaf şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən təkliflər hazırlanmış və qarşı tərəfə göndərilmişdir.

Dövlət qulluğu sahəsində beynəlxalq və strateji layihələr:

1. **Dövlət qulluqçularının sərişdə modeli üzrə qiymətləndirilməsi məqsədilə elmi-nəzəri baza və nümunəvi alətlərin təqdimatı və ilkin pilot mərhələsi.**

Yanvar- dekabr aylarında ilkin pilot mərhələ üzrə aşağıdakı fəaliyyətlər həyata keçirilmişdir:

- Xarici elmi ədəbiyyatda teoretik araşdırmanın keçirilməsi;
- Xarici materialların tərcüməsi və yerli kontekstə uyğunlaşdırılması;
- Xarici ölkələr və Azərbaycanda bu sahədə mövcud olan təcrübəyə əsaslanaraq ilkin sərişdə modelinin hazırlanması;
- Hər sərişdənin qiymətləndirilməsi üçün müxtəlif alətlər haqqında təqdimatın hazırlanması;
- Sərişdələrin qiymətləndirilməsi üçün alətlərin nümunələrinin tərtib olunması;
- Müxtəlif vəzifələr üçün müvafiq sərişdələrin hazırlanması.

2. **"Yüksəliş" layihəsi.**

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Yüksəliş" müsabiqəsinin təsis edilməsi haqqında Sərəncamına əsasən intellektual səviyyəsi və idarəçilik keyfiyyətləri yüksək olan perspektiv rəhbər şəxslərin müəyyən edilməsi, dəstəklənməsi və ölkədə kadr ehtiyatı bankının yaradılmasını təmin etmək məqsədilə "Yüksəliş" müsabiqəsi təsis edilmiş və müsabiqənin keçirilməsi ilə əlaqədar Təşkilat Komitəsi yaradılmışdır. Qeyd edək ki, DİM-in Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə Komitənin üzvüdür. Sentyabr-dekabr aylarında müsabiqə ilə əlaqədar DİM tərəfindən aşağıdakı fəaliyyətlər icra edilmişdir:

- Layihənin ümumi strukturunun formalaşdırılması, mərhələlərin müəyyən olunması;
- Hər mərhələ üçün alətlər dəstinin araşdırılması, yaradılması və hazırlanması;
- Sual bloklarının yaradılması və sualların formalaşdırılması;
- Sınaq imtahanlarının nəticələrinin statistik təhlilləri;
- Təhlillər əsasında düzəlişlərin edilməsi (psixoloji alətlər);
- Videomüsahibələrin təhlili;
- Əyani mərhələdə reallaşacaq layihə iştirakçılarının psixoloji qiymətləndirilməsi üçün ekspertlərin axtarışı, seçimi, onlara müvafiq təlimlərin keçirilməsi;
- İştirakçıların nəticələrinin izahlarının (profil) və psixodiaqnostik qiymətləndirmənin formalaşdırılması;
- Əyani final mərhələ üçün ekspertlərin axtarışı və seçimi;
- Proyektiv testlərin qiymətləndirilməsi üzrə təlim xarakterli görüşlərin və sınaqların keçirilməsi;
- Layihə haqqında icraçı şəxslərə tövsiyələrin hazırlanması və təqdim olunması.

Hazırda onlayn mərhələ və əyani mərhələnin videomüsahibə turu yekunlaşmışdır.

3. **Yeni Tvinninq layihəsi.**

Noyabr-dekabr tarixlərində Tvinninq üçün "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunun inkişafına dair Strategiyanın tətbiqinə dəstək" adlı layihə təklifi hazırlanmışdır. Layihənin əsas məqsədi "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunun inkişafına dair 2019−2025-ci illər üçün Strategiya"nın Aİ-nın ən yaxşı təcrübəsinə uyğun olaraq dövlət orqanlarının fəaliyyətində səmərəliliyin artırılmasıdır. Həmin Strategiyanın "5.1. Dövlət qulluğunda institusional islahatların həyata keçirilməsi" hissəsində qeyd olunmuşdur ki, dövlət qulluğunun inkişafına təkan verən əsas amillərdən biri bu sahədə tənzimləməni həyata keçirən qurumun peşəkarlığı və effektivliyinin olmasıdır. Strategiyada, həmçinin dövlət qulluğu sahəsində idarəetmənin səmərəliliyini artırmaq məqsədilə DİM-in fəaliyyətinin təhlil edilməsi, təkmilləşdirilməsi üçün təkliflərin hazırlanmasının zəruriliyi öz əksini tapmışdır. Adı çəkilən layihə təklifi ilə bağlı Aİ və müvafiq dövlət qurumları ilə danışıqlara başlanılmışdır.

Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyanın 45-ci illik konfransı

Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiya (IAEA) ümumi təhsil və ali təhsil müəssisələrində, kolleclərdə təhsilin, habelə iş yerlərində seçim və xidməti fəaliyyətin qiymətləndirilməsi ilə məşğul olan şəxslər üçün hər il dünyamiqyaslı forum təşkil edir.

IAEA 1975-ci ildən başlayaraq illik beynəlxalq konfranslar keçirir. 50-dən çox ölkənin imtahan mərkəzləri, universitetləri, tədqiqat müəssisələri və dövlət qurumları Assosiasiyanın üzvüdür. IAEA-nın əsas məqsədi təhsilin keyfiyyətini artırmaq məqsədilə təhsil qurumlarına qiymətləndirmə alətlərinin yaradılması və düzgün tətbiqi istiqamətində dəstək göstərməkdir.

DİM təhsilin qiymətləndirilməsi sahəsində dövlətlərarası əməkdaşlığın qurulması, bu sahədə təcrübə mübadiləsinin aparılması, yeni qiymətləndirmə metodlarının tətbiq olunması məqsədilə yaradılmış IAEA ilə sıx əməkdaşlıq etməkdədir. Qeyd edək ki, DİM (keçmiş TQDK) 1999-cu ildən etibarən Assosiasiyanın daimi üzvüdür. 2007-ci ildə Azərbaycan Müstəqil Dövlətlər Birliyi (MDB) ölkələri arasında ilk olaraq IAEA-nın 33-cü illik konfransına ev sahibliyi etmiş, 2017-ci ildə isə IAEA 2019-cu ildəki konfransın Bakıda keçirilməsinə dair qurumun idarə heyətinə təklif irəli sürmüşdür. Təklif müsbət qarşılandıqdan sonra DİM hazırlıq tədbirlərinə başlamış, görülən işlərlə bağlı müvafiq hesabatı IAEA-nın idarə heyətinin 2018-ci ilin fevral ayında Tailandın Banqkok şəhərində keçirdiyi iclasında təqdim etmişdir.

Bununla yanaşı, DİM-in Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadənin rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti IAEA-nın Oksford şəhərində Oksford Universitetinin Təhsildə Qiymətləndirmə Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçirilən 44-cü illik konfransında iştirak etmiş, DİM-in Strateji inkişaf şöbəsinin müdiri Vəli Hüseyn tərəfindən IAEA 2019 konfransının hədəfləri və konfransa hazırlıq işlərinə dair hesabat iştirakçılara təqdim olunmuşdur. Təqdimatda "Qiymətləndirmə və qərar qəbuletmə: fərdi və institusional həllər" mövzusunda ölkəmizdə keçirilməsi nəzərdə tutulan konfransa ümumi hazırlıq işləri, alt mövzular, qonaq mühazirəçilər,

KONFRANSIN ELMİ KOMİTƏSİ

Məleykə Abbaszadə

Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri
Elmi Komitənin rəhbəri

Zülfiyyə Veysova

Bakı Avropa Liseyinin direktoru,
Elmi Komitənin üzvü

Fariz İsmayılzadə

ADA Universitetinin icraçı prorektoru,
Elmi Komitənin üzvü

Yoav Cohen

İsrail Milli Test və Qiymətləndirmə İnstitutu, Tədqiqatçı,
Elmi Komitənin üzvü

Kamil Aydazadə

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının İdarəetmə Sistemləri İnstitutunda laboratoriya müdiri,
Elmi Komitənin üzvü

Con Pitman

Avstraliya Kuinsland Brisban Universitetinin Təhsil Məktəbinin professoru,
Elmi Komitənin üzvü

tədbirin keçiriləcəyi məkan və konfransın saytı (**http://iaea2019.org/**) haqqında geniş məlumat verilmiş, Azərbaycan haqqında videoçarx nümayiş olunmuş, iştirakçılar Bakıda keçiriləcək növbəti illik konfransa dəvət edilmişdir.

31 yanvar - 2 fevral 2019-cu il tarixlərində qurumun nümayəndəsi və qiymətləndirmə üzrə təhsil eksperti Yan Uiqers konfransla əlaqədar DİM-in həyata keçirdiyi fəaliyyətlə tanış olmaq məqsədilə Azərbaycana səfər etmiş və görülən işləri müsbət qiymətləndirmişdir.

DİM IAEA 2019-a hazırlıqlar çərçivəsində müxtəlif şöbələrdən olan əməkdaşlarının ingilis dili bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi məqsədilə də tədbirlər həyata keçirmişdir:

- 2019-cu ilin fevral-avqust aylarında Bakı Oksford Məktəbinin müəllimləri tərəfindən əməkdaşlar üçün ingilis dili kursları keçirilmişdir;
- 2 və 7 sentyabr 2019-cu il tarixlərində DİM ABŞ-ın Azərbaycandakı Səfirliyi ilə əməkdaşlıq çərçivəsində amerikalı ekspert təhsil üzrə doktor Stefan Sadleri dəvət edərək, konfransda çıxış edən yerli təqdimatçılara ingilis dilində təqdimat bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi istiqamətində dəstək vermişdir.

22-27 sentyabr 2019-cu il tarixlərində DİM-in təşkilatçılığı ilə Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyanın 45-ci illik beynəlxalq konfransı (IAEA 2019) Bakıda keçirilmişdir.

Konfransın işi konfrans öncəsi praktik məşğələlərlə başlamış və konfrans sonrası praktik məşğələlərlə yekunlaşmışdır.

<u>Gün 1:</u> Konfrans öncəsi praktik məşğələlər:

"XXI əsrdə təhsilin və qiymətləndirmənin funksional savadlılıq istiqamətində davamlı inkişafını təmin etmək üçün xüsusi təlim kursunu necə hazırlamaq olar?", Cito, Niderland, Niko Diteren

Praktik məşğələ ümumtəhsil məktəblərinin müəllimlərinə oxu, riyaziyyat və elm sahələri üzrə funksional savadlılığın tədrisi və qiymətləndirilməsi istiqamətindəki təcrübələrini artırmağa imkan yaratmışdır.

"Qiymətləndirmə ədalətlidirmi?", Kembric Qiymətləndirmə təşkilatı, Böyük Britaniya, İzabel Nisbet, Stüart Şou

Məşğələ təhsilin qiymətləndirilməsi sahəsində tədqiqat aparan və çalışan şəxslərə, müəllimlərə ədalətli (və ya ədalətsiz) qiymətləndirmənin nəticələrini daha dərindən anlamaq üçün müxtəlif mənbələrdən olan materiallarla, nümunə və tədqiqatlarla tanışlıq imkanı yaratmışdır.

"İmtahanın keyfiyyətinin təmin edilməsi üçün yaradılmış təhlil sistemləri", İmtahan və Sertifikatlaşma üzrə Tədqiqat Mərkəzi, Niderland, Arnold Brover

Praktik məşğələdə iştirakçılara keyfiyyətli imtahan materiallarının hazırlanması, dəyərləndirilməsi və seçilməsi barədə məlumat verilmişdir.

Gün 2: Açılış mərasimində IAEA-nın prezidenti Rendi Bennet, Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Humanitar siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Fərəh Əliyeva, Təhsil naziri Ceyhun Bayramov, DİM-in Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə, ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev iştirak etmişdir.

Tədbirdə Fərəh Əliyeva Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın IAEA-nın 45-ci illik beynəlxalq konfransının iştirakçılarına ünvanladığı təbrik məktubunu oxumuşdur.

Konfransın ümumi statistikası aşağıdakı cədvəl və qrafiklərdə təqdim olunmuşdur:

Konfransın ümumi statistikası	
Yerli iştirakçıların sayı	271
Xarici iştirakçıların sayı	259
Ümumi iştirakçıların sayı	530
Ölkələrin sayı	43
Təşkilatların sayı	130
Elmi işlərin sayı	116
Tərəfdaş və sponsorların sayı	22

İştirakçıların ərazilər üzrə %-lə bölgüsü

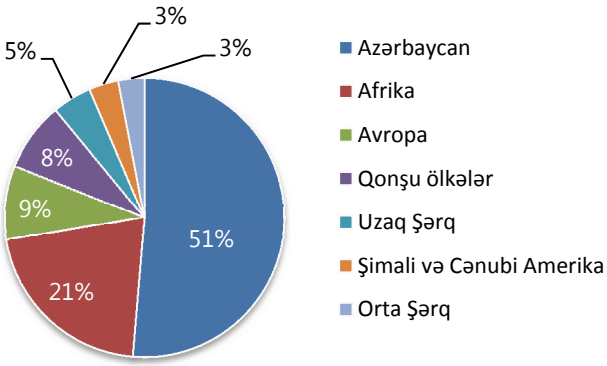

Beynəlxalq iştirakçıların vəzifələr üzrə %-lə bölgüsü

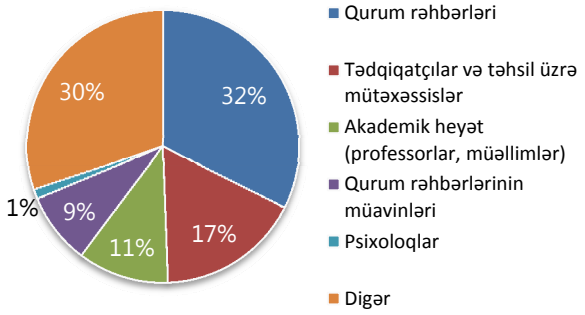

İştirak etmiş beynəlxalq qurumların %-lə bölgüsü

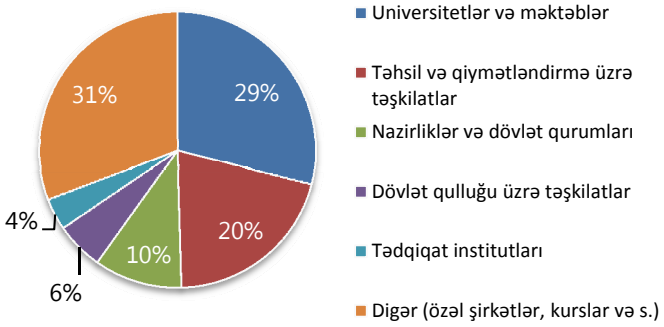

Konfransın əsas məruzəçiləri, məruzə mövzuları və məruzələrin qısa məzmunu:

Gün 2: *Kolumbiya Universiteti - Dr. Amra Sabik-El-Rayess*

"Azərbaycanın iqtisadi inkişafında təhsil və qiymətləndirmənin rolu: imkanlar və çağırışlar"

Açılış mərasimində Dr. Amra Sabik-El-Rayessin videomüraciəti təqdim olunmuşdur. Müraciətdə Amra Sabik-El Rayess iqtisadi keçid yaşayan ölkələrin inkişafında təhsil və qiymətləndirmənin rolundan, Azərbaycanda qəbul imtahanlarında qiymətləndirmə prosesindəki müsbət dəyişikliklərdən söhbət açmışdır.

Durham Universiteti - Prof. Piter Tims

"Erkən qiymətləndirmənin gücü: ibtidai siniflərdən başlayaraq potensialın və irəliləmənin ölçülməsi"

Prof. Piter Tims formal təhsilin başlanğıcında təlim nəticələrinin düzgün qiymətləndirilməsinin faydasını vurğulamış və müvafiq olaraq tədris proqramlarına diqqətlə yanaşmaqla mövcud problemləri vaxtından əvvəl müəyyənləşdirilib həll olunmasının vacibliyini qeyd etmişdir. Onun fikrincə, TIMSS və PIRLS kimi elə də qənaətbəxş olmayan tədqiqatların məlumatlarına etibar etməkdənsə, ilin əvvəli və sonunda aparılan qiymətləndirmədə xüsusi ehtiyacları müəyyən etməklə, il ərzində riyaziyyat, oxu, eləcə də sosial və fiziki inkişafdakı irəliləməni ölçən alətə əsaslanmağı bütöv təhsil sisteminin təsirinin ölçülməsi baxımından daha faydalı hesab etmək olar.

Məruzəçi bildirmişdir: "Dünyada hazırda tətbiq edilən yüzlərlə ilkin qiymətləndirmənin həyata keçirilməsinə baxmayaraq, bu sahədə nə üçün hələ də əsaslı tərəqqi müşahidə etmədiyimiz barədə düşünmək məntiqlidir. Cavab isə belədir, çətinliklər böyükdür və ən çox əngəl törədən səbəblər bunlardır: kiçikyaşlı uşaqların diqqətinin tez yayınması, məktəbə başlayarkən çoxlarının oxuyub, yaza bilməməsi faktı, hesabatlılıq üçün testlərin neqativ fəsadları və kiçikyaşlı uşaqların qiymətləndirilməsinin əleyhinə olan fikirlərin mövcudluğu. Erkən yaş səviyyəsi üçün ən uyğun qiymətləndirmə qısa, lakin hərtərəfli olmalıdır. Qiymətləndirməni kimin keçirməsindən asılı olmayaraq, o, bərabər nəticələr verməli və dillərarası, eləcə də mədəniyyətlərarası müqayisə oluna bilməlidir. Bu qiymətləndirmə aləti həm də müəllimlərin rəğbətini qazanmalıdır. Bu ideal model heç vaxt tam əldə oluna bilməsə belə, hədəf olmalıdır."

Təqdimatda yuxarıda sadalanan və hətta başqa çətinliklərin də sadə, yoxlanılmış həll yolları şərh edilmişdir. Eyni qiymətləndirmənin dördyaşlılarda aşağı tələblərlə, yeddiyaşlılarda yuxarı tələblərlə necə istifadə edilə biləcəyi nümayiş etdirilmişdir. Bundan başqa, uğurla adaptasiya edilmiş modelin Rioda portuqalca, Keyptaunda yerli dildə və Avstraliyada ingilis dilində etibarlı, eləcə də müqayisəli məlumat hasil edə biləcəyinə dair tutarlı izahlar gətirilmiş, inkişafa doğru yol göstərilmişdir.

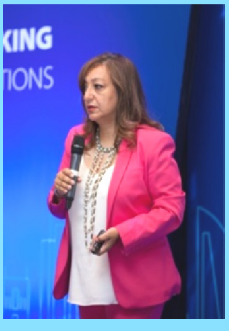

Gün 3: *Kembric Qiymətləndirmə təşkilatı - Dr. Hanan Xalifa*

"Qiymətləndirmə islahat təşəbbüsü kimi- fikir mübadiləsi"

Dr. Hanan Xalifa yerli şəraitə uyğunlaşdırılan və ya xarici qiymətləndirmə alətlərinin təhsil islahatının bir hissəsi kimi təqdim edilməsinin aşağıdakı üç məqsədə xidmət etmək baxımından vacibliyinin artdığını qeyd etmişdir:

- dil üzrə təlim nəticələrinin artırılması,
- sosial hesabatlılığın təmin edilməsi,
- öyrənmə və öyrətmə prosesində arzu edilən dəyişikliklərin həyata keçirilməsi.

Məruzəçi çıxışında bildirmişdir: "İndi daha da aydın olur ki, imtahanların sinifdaxili (mikro-kontekstdə) və sinifdənxaric (makro kontekstdə) davranışa çoxyönlü, kompleks təsirləri ola bilər. Bildiyimiz kimi, yaxşı təşkil edilmiş imtahanlar müsbət nəticələrin əldə olunacağına zəmanət vermədiyi kimi pis təşkil edilmiş imtahanlar da mütləq şəkildə pis nəticələr vermir. Təhsil sisteminin mürəkkəbliyi, təhsil islahatlarının həyata keçirilməsində ortaya çıxan çətinlikləri nəzərə alaraq qiymətləndirmə alətlərinin təsirinin dərk olunması və bu istiqamətdə tədqiqatların aparılması vacib məsələ olaraq qalır."

Mühaziraçi çıxışında ümumtəhsil müəssisələrində ingilis dilinin tədrisində qiymətləndirmə alətlərinin istifadəsinə təhsil islahatı kimi yanaşmışdır. O, islahatın başlanğıcında qiymətləndirmənin qərar qəbuletmə və fəaliyyət planı üçün tutarlı mənbə kimi rolunu vurğulamış və islahatyönlü qiymətləndirmənin roluna nümunə gətirmək üçün Malayziyadan bir tədqiqata müraciət etmişdir. Bununla yanaşı, o, ibtidai təhsildə islahat aləti kimi beynəlxalq imtahandan istifadə edən Vyetnam tədqiqatının məzmunu və nəticələrinə dair hesabat barədə məlumat vermişdir.

Sonda Dr. Hanan Xalifa hər iki ölkə timsalındakı tədqiqatlarda mədəni kontekstin vacibliyini, hər bir milli sistemin islahata təsir edən öz çətinlikləri, prioritetləri, mənbələrinin olduğunu nəzərə çatdıraraq, bir ölçü vahidinin hər kəsə uyğun gələ bilməməsinin reallığını vurğulamışdır. Beləliklə, hər iki tədqiqat göstərmiş oldu ki, təhsil islahatı hər bir milli sistemdəki mürəkkəb və qarşılıqlı əlaqələri, qiymətləndirmə, kurrikulum və pedaqoqika arasındakı qarşılıqlı təsiri dərindən nəzərə almağı tələb edir.

Gün 5: *Britaniya Şurasının Qiymətləndirmə Tədqiqatları qrupu - Dr. Ceymi Dunli "Təhsil islahatı üçün ümumi standartların effektiv tətbiqində standartların müəyyən edilməsinin rolu"*

Dr. Ceymi Dunli təqdimatının əvvəlində təhsil islahatlarının həm məqsəd, həm də hesabatlılığın mərkəzində durmaqla təhsilalanların əldə etməsi hədəflənən qabiliyyət, bacarıq və səriştələri təsvir edən standartlara əsaslanan yanaşmalar əsasında hazırlandığını diqqətə çatdırmışdır. Məruzəçi təqdimatda standartlarla işləyən ölkələrin qarşılaşdığı bəzi ümumi məsələləri təhlil edərək, Dillər üzrə Ümumavropa Tövsiyə Çərçivə Sənədi (CEFR) və yerli standartların əsasında son zamanlarda hazırlanmış ingilis dilinin Çin standartları nümunəsində Avropa və Asiyadakı imtahanların əlaqələndirilməsi təcrübəsindən söhbət açmışdır. Onun fikrincə, CEFR kimi standartların tətbiqində bəzi ümumi xətalar var və bu xətalar xüsusilə də hədəflərin müəyyən edilməsində müşahidə olunur. Dr. Ceymi Dunli bildirmişdir: "Standartların zəngin məzmunu kiçildilərək, tək səviyyəli təyinatlar hazırlanır və bu tək ölçü bütün hədəflərə uyğunlaşdırılır. Həqiqətən də, CEFR-in təhsil islahatlarında istifadəsi və yerli standartların hazırlanması çox sadə həll yoludur, eləcə də bu addım standartlaşmağa gətirib çıxarır, tədrisin və öyrənmənin keyfiyyətini artırır və hesabatlılığı təmin edir. Ancaq bunlar hamısı düzgün tətbiq edilərsə, məqsədlərə çatmaq olar."

Gün 6: *Minnesota Universiteti - Prof. Neytn Kuncel*

"Təhsilin qiymətləndirilməsi sahəsində proqnoz və proseslər"

Prof. Neytn Kuncel təqdimatını hər zaman müzakirə mövzusu olan məsələyə toxunmaqla başlamışdır. O, qəbul və təyinat məqsədləri üçün qərarların verilməsində mühüm praktik nəticələri olan təhsilin bütün səviyyələrində şagirdin nailiyyətinə təsir edən amillərin müəyyən edilməsinin vacibliyindən danışmışdır. Daha sonra məruzəçi bildirmişdir: "Bu tədqiqat, əsasən, fənn üzrə nəticələr və diplom dərəcələri (tamamlanmış təhsil səviyyələri) mövzularını əhatə edir. Baxmayaraq ki, bunlar hər ikisi vacibdir, müxtəlif məzmunlara əsasən şagirdin nailiyyətinin təxmin edilməsi istiqamətində də maraq artmaqdadır. Bunu səmərəli etmək üçün qərar qəbul edən şəxslər və ya qurumlar şagirdlərin bacarıqları barədə müxtəlif ölçülərə əsasən məlumat toplamalı, eyni zamanda şəxsiyyətlərarası və şəxsiyyətdaxili bacarıqların qiymətləndirilməsi də daxil olmaqla, digər şəxsi keyfiyyətlərinəzərə almalıdırlar. Düzgün qərar qəbul etmək üçün daha sonra onlar bu məlumatları birləşdirməlidirlər. Natiqin bəhs etdiyi tədqiqata əsasən, şagird nailiyyəti anlayışını genişləndirmək və ibtidai sinifdən ali məktəbə qədər şəxsi keyfiyyətlər və digər faktorların nəticələrə nə dərəcədə təsir etdiyini araşdırmaq lazımdır. Bu araşdırma qərar qəbul edənlərin hazırda şagirdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə etdiyi tədqiqatla birləşdirilmişdir. Tədqiqatda iddia edilir ki, intiutiv qərar qəbuletmə, şəxsi fikirlər və düzgün təşkil edilməmiş müsahibələr kimi keyfiyyətsiz ölçü alətləri keyfiyyətcə aşağı qərarların alınmasına gətirib çıxarır. Ancaq bu problemlər aradan qaldırıla bilər." Prof. Neytn Kuncel təqdimatının sonunda təhsildə qiymətləndirmə sahəsində proqnoz və prosesləri təkmilləşdirmək üçün təkliflərini səsləndirmişdir.

Konfrans sonrası praktik məşğələlər:

"Sualların yazılması zamanı ən çox buraxılan səhvlərin aradan qaldırılması (ingilis dilinin qiymətləndirilməsi)", Kaliforniya Dövlət Universiteti, Fullerton, ABŞ, Neytn Kar

Praktik məşğələ ingilis dili müəllimləri və həmin fənn üzrə suallar tərtib edən ekspertlər üçün nəzərdə tutulmuşdur. Məşğələdə suallar tərtib olunarkən nələrə diqqət edilməlidir, proses zamanı ən çox rast gəlinən səhvlər və onları aradan qaldırmağın yolları barədə məlumat verilmişdir.

"PISA 2021 və sonrası: innovativ qiymətləndirmələrin tərtibi və inkişafı", ACTNext / ACT, ABŞ, Kristin Stoefler, Yigal Rosen

Bu seminarda yüksək təfəkkürə aid bacarıqların qiymətləndirilməsinin dizaynı və inkişafı üçün zəruri olan konsepsiya və üsullarla bağlı təcrübələr iştirakçılarla bölüşülmüş, Beynəlxalq Şagird Qiymətləndirilməsi Proqramı (PISA) və digər aparıcı genişmiqyaslı qiymətləndirmə proqramları barədə məlumat verilmişdir.

"Yaradıcılıq bacarıqlarını ölçən suallar", ArtEZ İncəsənət İnstitutu, Niderland, Peter Hermans

Bu praktik məşğələdə yaradıcılığın qiymətləndirilməsi barədə danışılmış, standart alətlər etibarlı nəticələr vermədiyi hallarda tətbiq edilə bilən qiymətləndirmə formaları haqqında faydalı məlumatlar təqdim edilmişdir. Yaradıcılığa dair fərqli fikirlər və onların qiymətləndirməyə təsirləri haqqında məlumat, etibarlılığı və keyfiyyəti təmin etməklə bir sıra qeyri-standart parametrləri qiymətləndirən müxtəlif alətlər və tapşırıq nümunələri təqdim edilmişdir.

Konfransın sessiyalarında əhatə olunan mövzular aşağıdakı başlıqlar altında qruplaşdırılmışdır:

- İbtidai təhsildə qiymətləndirmə
- Dil bacarıqlarının qiymətləndirilməsi
- Qiymətləndirmə sistemləri
- Sinifdaxili qiymətləndirmə
- Qiymətləndirmə fəlsəfəsi
- Qiymətləndirmənin dəyərləndirilməsi sistemləri
- Qiymətləndirmənin tərtibi
- Müəllimlərin peşəkar inkişafı
- Psixoloji qiymətləndirmə
- Təhsil siyasəti
- Ali təhsil
- Qiymətləndirmə strategiyaları
- Markinq
- Validlik
- Qiymətləndirmə metodları
- Müqayisəli tədqiqatlar
- Diaqnostik qiymətləndirmə

- Qiymətləndirmə standartları
- İmtahanlarda keyfiyyətin təminatı
- Seçim məqsədilə qiymətləndirmə
- Qiymətləndirmə islahatları
- Regional inkişaf
- Texnologiyalar
- Qərar qəbuletmə
- Qiymətləndirmənin həyata keçirilmə metodları

Konfransda DİM-in müxtəlif şöbələrindən əməkdaşlar da fəal iştirak edərək, təqdimatları ilə konfransın işinə öz töhfələrini vermişlər. Bəzi əməkdaşlar isə həmçinin konfransın bir neçə panel sessiyasına moderator-luq etmişlər.

Gün 4: Konfrans çərçivəsində 25 sentyabr tarixində DİM və "Cambridge Assessment English" (CAE) arasında anlaşma memorandumu imzalanmışdır. Memorandum əsasən CAE ingilis dilinin öyrənilməsi və qiymətləndirilməsinə dair bacarıq və standartların inkişaf etdirilməsində DİM ilə əməkdaşlıq edəcək. Əməkdaşlıq bakalavriat və magistratura səviyyələrinə qəbul imtahanlarını da əhatə edir. DİM qeyd olunanlarla bağlı layihələrin hazırlanması, planlaşdırılması, həyata keçirilməsi, monitorinqi və qiymətləndirilməsini dəstəkləmək məqsədilə memorandum çərçivəsində keçiriləcək tədbirlərdə CAE-nin nümayəndələri ilə sıx əməkdaşlıq edəcək.

Gün 5: Konfrans çərçivəsində 26 sentyabr tarixində Nur-Sultanda yerləşən Dövlət Qulluğu üzrə Regional Xab tərəfindən dəstəklənən panel sessiya keçirilmiş və sessiyaya DİM-in Direktorlar Şurasının sədr müavini

Bəhram Xəlilov moderatorluq etmişdir. Sessiyada DİM-in şöbə müdiri Vüqar Əsgərov "Azərbaycanda dövlət qulluğunda fəaliyyətin qiymətləndirilməsi: təcrübə, problemlər və çətinliklər" və baş məsləhətçisi Günay Muxtarova "Dövlət qulluğunda qiymətləndirmə: mövcud vəziyyət və sərištəyə əsaslanan qiymətləndirmə modelinə keçid" mövzularında çıxış etmişlər.

IAEA 2019-un keçirilməsində aşağıdakı yerli, beynəlxalq sponsor və tərəfdaşların böyük rolu olmuşdur.

№	Sponsorlar		Tərəfdaşlar	
1.	Kembric Qiymətləndirmə təşkilatı (İngilis dili)	Cambridge Assessment English	Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi	Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi
2.	Kembric Qiymətləndirmə təşkilatı (Qəbul imtahanları)	Cambridge Assessment Admissions Testing	Azərbaycan Turizm Bürosu	azerbaijan CONVENTION BUREAU

№	Sponsorlar		Tərəfdaşlar	
3.	GradeMaker		"İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi	
4.	Botosoft Technologies		AZƏRTAC	
5.	British Council		Heydər Əliyev Mərkəzi	
6.	A1 Security Print		Nur-Sultanda yerləşən Dövlət Qulluğu üzrə Regional Xab	
7.	RM Results		Bakı Oksford Məktəbi	
8.	ABŞ-ın Azərbaycandakı Səfirliyi		Abituriyent jurnalı	
9.	ADA Universiteti			
10.	ACT			
11.	SOCAR AQŞ			
12.	Bakinity			
13.	BestComp Group			
14.	R.I.S.K. Company			

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi IAEA 2019 konfransı müddətində Azərbaycan mədəniyyətinin əcnəbi qonaqlara tanıdılması məqsədilə tədbir iştirakçılarının Azərbaycan haqqında kitabça və Azərbaycan milli şirniyyatları olan çantalar ilə təmin olunması, həmçinin 25 sentyabr tarixində tədbirin mədəniyyət proqramı çərçivəsində (Gün 4) qonaqlar üçün şəraitin yaradılması istiqamətlərində DİM-ə böyük dəstək göstərmişdir. Azərbaycanın tarixi və mədəni irsi haqqında xarici qonaqlara məlumat vermək üçün Dövlət Turizm Agentliyi tərəfindən konfransın mədəni proqramının Bakı turuna məşhur azərbaycanlı tarixçi Fuad Axundov dəvət olunmuşdur.

Qeyd edək ki, 10 dekabr tarixində Azərbaycan Turizm Bürosunun tabeliyində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Konqreslər Bürosu tərəfindən 2019-cu il ərzində Azərbaycana işgüzar tədbirləri cəlb edən yerli qurumların və təşkilatların mükafatlandırma mərasimi keçirilmişdir. Mərasimdə adı qeyd olunmuş konfransın keçirilməsinə görə DİM-ə Dövlət Turizm Agentliyi və Azərbaycan Turizm Bürosu tərəfindən mükafat və sertifikat təqdim olunmuşdur.

Tədbirin mədəniyyət proqramı çərçivəsində qonaqlara Qobustan dövlət tarixi-bədii qoruğu və Xalça muzeyinə ödənişsiz girişin təmin edilməsində, həmçinin konfransın Qala gecəsindəki bədii proqramın təşkilində Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin DİM-ə böyük dəstəyi olmuşdur.

Bundan başqa, tədbirin iştirakçıları üçün şəraitin yaradılması və mədəniyyət proqramının təşkil olunmasında Heydər Əliyev Mərkəzinin və "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsinin mühüm rolu olmuşdur.

Konfransın yerli və xarici mediada geniş işıqlandırılması üçün Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyi (AZƏRTAC) IAEA 2019-un rəsmi media tərəfdaşı seçilmişdir. AZƏRTAC konfransın açılış və bağlanış mərasimləri barədə reportaj və informasiyanın, həmçinin konfrans müddətində digər tədbirlərdən xəbərlərin Azərbaycan, ingilis və rus dillərində yayılmasını, foto və video materialların hazırlanmasını təmin etmişdir. Konfrans müddətində müxtəlif xəbərlər tərcümə olunmuş və iştirakçılarla video müsahibələr təşkil edilmişdir.

Konfransın son günü (***Gün 6***) bağlanış mərasimi keçirilmişdir. Ofqual şirkətinin Standartlar departamentinin rəhbəri və eyni zamanda konfransın məruzəçisi Dennis Opposs forum haqqında ümumi qeydlərini diqqətə çatdırmışdır.

DİM-in Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə çıxışında konfransın qarşısına qoyduğu məqsədlərə çatdığına, bir neçə gün ərzində dinlənilən məruzələrin, aparılan fikir mübadilələrinin qiymətləndirmə sahəsində təcrübələrin daha da təkmilləşdiriləcəyinə töhfə verəcəyinə ümidvar olduğunu demişdir. Builki konfransın onun iştirakçıları arasında müvafiq sahələrdə yeni əməkdaşlığın başlanmasına təkan verəcəyini bildirən Məleykə Abbaszadə konfransın əsas məruzəçilərinə, idarə heyətinin üzvlərinə, təşkilat komitəsinə, könüllülərə, sponsor və tərəfdaşlara minnətdarlığını çatdırmışdır.

Daha sonra çıxış edən IAEA-nın nümayəndəsi Yan Uiqers Assosiasiya adından bağlanış nitqi söyləmişdir.

Mərasimdə IAEA-nın 46-cı illik toplantısının 2020-ci ildə Qanada keçiriləcəyi açıqlanmış və bununla bağlı təqdimat edilmişdir.

IAEA 2019-un Təşkilat komitəsi konfransın təşkili istiqamətində işlərin həyata keçirilməsi və koordinasiyası üzrə fəaliyyət göstərən *Strateji inkişaf şöbəsinin* əməkdaşları və konfransın müxtəlif təşkilat məsələlərində köməklik göstərmiş DİM-in bir sıra digər şöbələrinin əməkdaşlarından yaradılmışdır.

Konfransın qeydiyyat platformasının yaradılması və idarə edilməsində *İnformasiyalaşdırma və texnoloji təminat şöbəsi*, konfransın bütün vizual konsepsiyasının yaradılması, konfrans zamanı media işinə dəstək göstərilməsi və tam texniki təminatın təşkilində *Texnoloji nəzarət və informasiya təhlükəsizliyi şöbəsi,* tədbirin media tərəfdaşı olan AZƏRTAC ilə əlaqələndirilməsi, digər kütləvi informasiya vasitələrində işıqlandırılması, həmçinin sənəd və məktubların göndərilməsində dəstək göstərilməsində *İctimaiyyətlə əlaqələr və kargüzarlıq şöbəsi* böyük rol oynamışdır.

Bununla yanaşı, *Maliyyə və iqtisadiyyat şöbəsi, Hüquqi təminat və insan resursları şöbəsi, Təşkilat şöbəsi, Dövlət qulluğu məsələləri şöbəsi, Təchizat və təsərrüfat şöbəsi və Kommersiya sektoru* beynəlxalq konfransın təşkilinə öz töhfələrini vermişlər.

Konfransla bağlı daha geniş məlumat əldə etmək üçün aşağıdakı səhifələri ziyarət edə bilərsiniz:

- http://iaea2019.org/
- https://www.facebook.com/iaea2019/
- https://www.twitter.com/iaea2019/

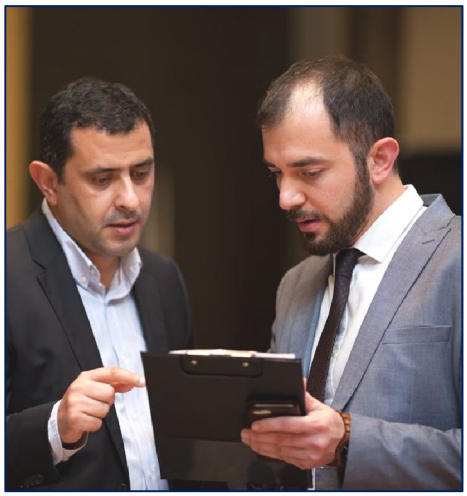

DİM-in ictimaiyyətin istifadəsinə verdiyi nəşrlər

"Abituriyent" jurnalı özünün bütün sayları, xüsusi buraxılış və nəşrləri ilə ictimaiyyətin, xüsusilə də abituriyentlərin və təhsil işçilərinin maarifləndirilməsinə xidmət göstərir, qəbul kampaniyasının bütün gedişi, mərhələləri, istiqamətləri barədə dolğun, dəqiq və etibarlı informasiya mənbəyi rolunu oynayır.

Rəsmi, elmi-metodiki,
informativ nəşrlərin təsnifatı belədir:

Rəsmi materiallar

- təhsilin müxtəlif pillə və səviyyələrinə qəbul qaydaları;
- təhsilin müxtəlif pillə və səviyyələrinə qəbul qaydalarının təfsilatını açıqlayan qəbul elanları:
- ali təhsil müəssisələri, tam orta və ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul qaydaları, müsabiqə şərtləri və bunların təfsilatını açıqlayan normativ sənədlər:
- tələbə qəbulu prosesinin ayrı-ayrı istiqamət və mərhələləri üzrə ictimaiyyətə ünvanlanan elanlar:
- təhsilin müxtəlif pillə və səviyyələrinə qəbul imtahanı proqramları:
- ali təhsil müəssisələri, tam orta və ümumi orta təhsil müəssisələrinə qəbul aparılan ixtisaslar və plan yerləri:
- ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozu;
- ali təhsil müəssisələrinə, tam orta və ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin siyahısı:
- təhsilin müxtəlif pillə və səviyyələrinə tələbə qəbulunun və ümumi təhsil müəssisələri üzrə buraxılış imtahanları nəticələrinin elmi-statistik təhlili.

Tədris-metodiki vəsaitlər

Bu vəsaitlər Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin ümümtəhsil məktəbləri üçün qüvvədə olan fənlər üzrə tədris proqramları və dərsliklər əsasında hazırlanmış DİM-in qəbul proqramlarına tam uyğundur və DİM-in qəbul imtahanları proqramı əsasında hazırlanmışdır.

Vəsaitlər şagirdlər, abituriyentlər, fənn müəllimləri üçün nəzərdə tutulsa da, universitetlərin müvafiq fakültələrinin tələbələri də istifadə edə bilərlər.

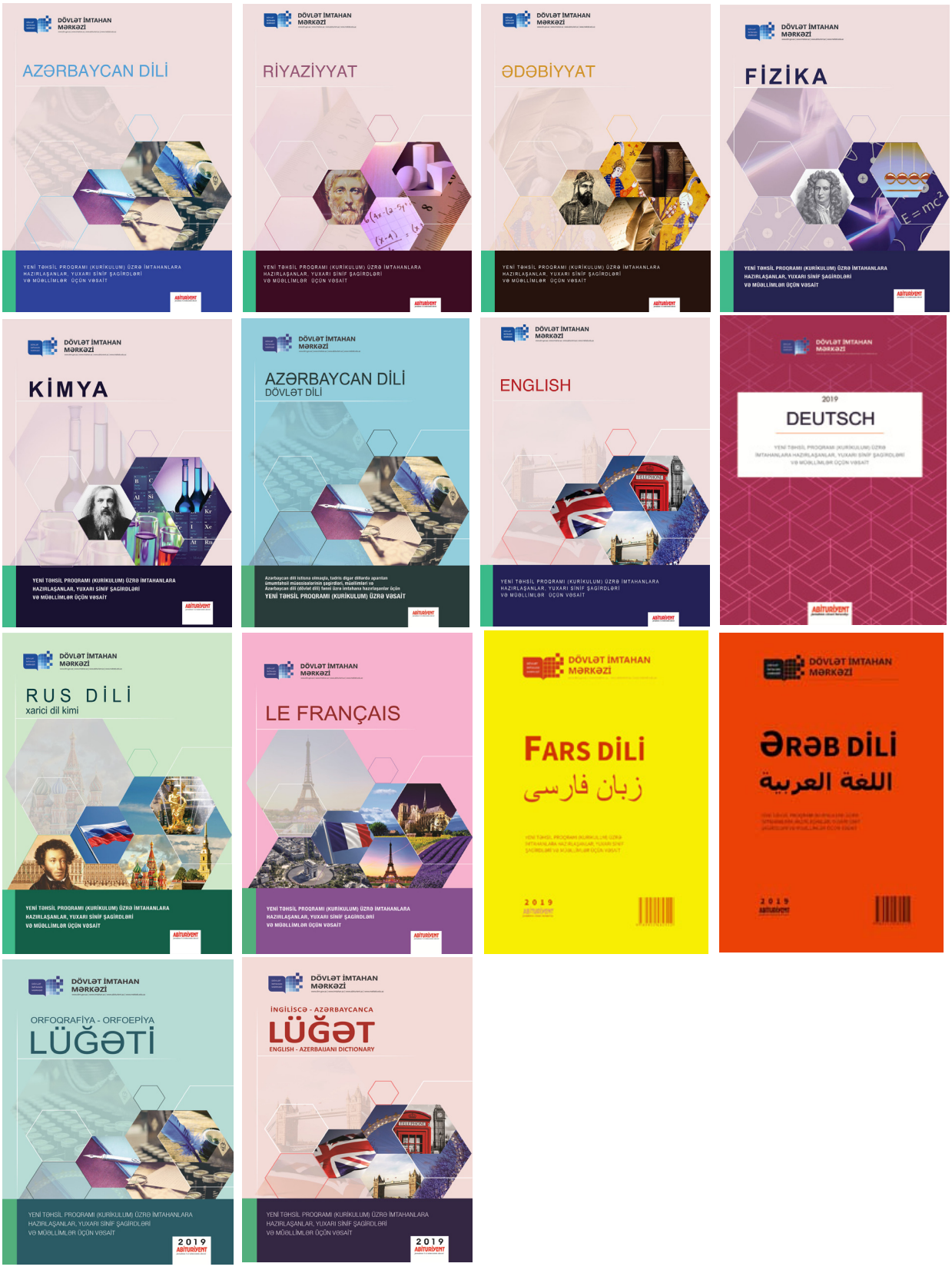

“Yeni təhsil proqramı (kurikulum) üzrə qiymətləndirmə tapşırıqları” vəsaitləri

Yeni təhsil proqramlarına (kurikulumlara) uyğun hazırlanmış bu vəsaitlərdən istifadə etməklə məktəblilərin təlim nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi həyata keçirilir. Vəsaitdən həm diaqnostik, həm formativ, həm də summativ qiymətləndirmədə istifadə olunur.

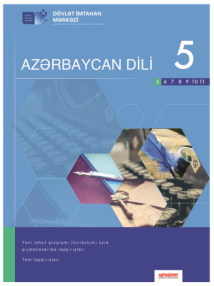

5-11-ci siniflər

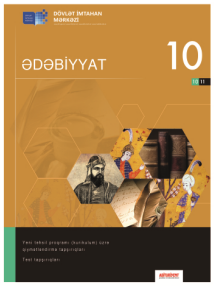

10-11-ci siniflər

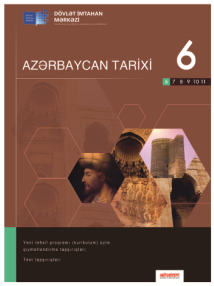

6-11-ci siniflər

6-11-ci siniflər

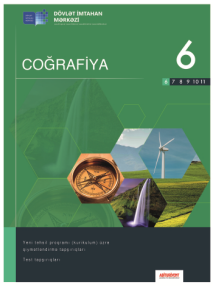

6-11-ci siniflər

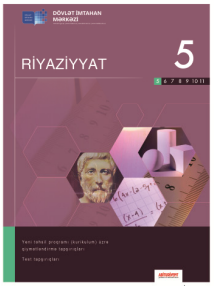

5-11-ci siniflər

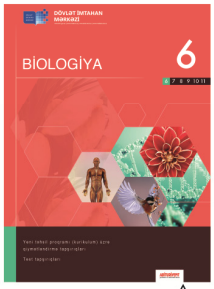

6-11-ci siniflər

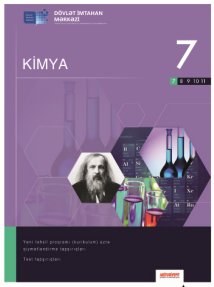

7-11-ci siniflər

6-11-ci siniflər

5-11-ci siniflər

“İbtidai siniflər üçün qiymətləndirmə tapşırıqları” vəsaitləri

İstifadənizə təqdim olunan “İbtidai siniflər üçün qiymətləndirmə tapşırıqları” vəsaitləri Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən ibtidai sinif şagirdləri üçün fənn kurikulumunun təlim nəticələri əsasında hazırlanmışdır.

Vəsaitə daxil edilən tapşırıqların hər biri Təhsil Nazirliyinin ibtidai siniflərdə istifadə üçün təsdiq etdiyi mövcud dərsliklər əsasında hazırlanmış və şagirdlərin idrakyömümlü, məntiqi, nəzəri bilik və bacarıqlarını yoxlamağa imkan verir. Bu tapşırıqlarla tədris prosesində diaqnostik, formativ, summativ qiymətləndirmə aparmaq mümkündür.

Vəsaitdən ümumi təhsil müəssisələrində qiymətləndirmə vasitəsi kimi, həmçinin pedaqoji yönümlü ali təhsil müəssisələrində və müəllimlər üçün təlim kurslarında metodiki material kimi istifadə oluna bilər.

Test topluları

Bu toplulara DİM (əvvəlki TQDK) tərəfindən müxtəlif illərdə və müxtəlif təyinatlı imtahanlarda, habelə "Abituriyent" jurnalının ayrı-ayrı saylarında dərc edilmiş test modelləri daxildir. Bununla yanaşı, hər topludakı test tapşırıqlarının 25 faizini heç bir imtahanda istifadə olunmamış tapşırıqlar təşkil edir. Onlar test bankındakı tapşırıqların əsas modellərini əhatə edir və gələcəkdə imtahanlara düşməsi istisna olunmur.

Test topluları şagirdlər, abituriyentlər, müəllimlər, test tərtibi ilə məşğul olan mütəxəssislər və ümumiyyətlə, testologiyaya maraq göstərənlər üçün dəyərli örnəkdir. Eyni zamanda, təlim-tədris prosesində biliyin qiymətləndirilməsində istifadə üçün faydalı vəsaitdir.

"Xüsusi qabiliyyət imtahanları" buraxılışları

"Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışı olan bu jurnalda ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarının yığcam xarakteristikası, ixtisaslar üzrə kadr hazırlığı aparan təhsil müəssisələri haqqında məlumatlar, bu ixtisaslar üzrə müsabiqə şərtləri, qabiliyyət imtahanlarının proqramları, qiymətləndirmə meyarları, imtahanlara hazırlıqla bağlı tövsiyə və məsləhətlər, tapşırıq nümunələri, çalışmalar, əyani vəsaitlərdən reproduksiyalar, şəkillər, cədvəllər, normativlər, bir sözlə, burada xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları seçənlərin marağına uyğun olan, sorğularına aydınlıq gətirən, imtahana hazırlaşmalarına fayda verə bilən ən zəruri materiallar əksini tapıb.

Peşəyönümü xarakterli vəsaitlər

DİM (TQDK) öz fəaliyyətinin xüsusiyyətinə uyğun olaraq hər zaman gənclərin peşə-ixtisas yönümünə kömək göstərilməsinə böyük önəm verib. Bu istiqamət üzrə nəşrləri mövzu dairəsinə görə belə qruplaşdırmaq olar:

- ali təhsil müəssisələri və onların ixtisaslar şəbəkəsi haqqında nəşrlər;
- peşə-ixtisas seçiminə dair psixoloq məsləhətləri, sahə mütəxəssislərinin tövsiyələri;
- beynəlxalq təhsil proqramları haqqında materiallar;
- tələbə qəbulu müsabiqəsində ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşan keçid ballarına aid materiallar;
- "İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?" adlı vəsaitlər;
- "Ali təhsil müəssisələrinin bakalavr ixtisasları" kitabları;
- "Abituriyentin məlumat kitabı".

Sonuncu iki nəşr ixtisas qruplarına uyğun olaraq 4 kitabdan ibarət hazırlanmışdır. Birinci kitabda (I qrup) 65 ixtisas, ikinci kitabda (II qrup) 19 ixtisas, üçüncü kitabda (III qrup) 43 ixtisas, dördüncü kitabda isə (IV qrup) 22 ixtisas haqqında məlumatlar əksini tapmışdır. Hər bir ixtisas haqqında informasiyada həmin

- ixtisas üzrə kadrların hansı təhsil müəssisəsində hazırlanması;
- ixtisasın xarakteristikası, təyinatı;
- ixtisas üzrə hazırlanan bakalavrlara təhsil müddətində tədris edilən peşə-ixtisas fənləri, həmin fənlər əsasında öyrədilən ixtisas bilik və bacarıqları;
- hazırlanan mütəxəssisin gələcək fəaliyyətinin əsas sahələri və iş yerləri barədə məlumat verilmişdir.

Magistraturaya və rezidenturaya qəbula aid xüsusi buraxılışlar

Bu məcmuələrdə qəbul qaydaları və elanları, qəbul aparılan ixtisaslar, plan yerləri, imtahanların təşkili və keçirilməsinə aid yeniliklər, qəbul olanların siyahısı, ixtisaslar üzrə keçid balları, DİM-in digər qərar, məlumat və elanları, eyni zamanda metodiki materiallar təqdim olunmuşdur.

Rezidenturaya qəbul imtahanlarına hazırlaşanlar üçün vəsaitlər

Vəsaitlər Azərbaycan Tibb Universitetinin tədris proqramı və rezidenturaya qəbul imtahanı proqramı əsasında hazırlanmışdır. Vəsaitlər tərtib olunarkən elmin müasir nailiyyətlərindən istifadə edilmiş, tədris prosesində qarşıya çıxan konkret problemlərə daha çox diqqət yetirilmişdir. Vəsaitlərdən Azərbaycan Tibb Universitetinin, eləcə də tibb təhsili verən digər tədris müəssisələrinin tələbələri və müvafiq fənləri tədris edən müəllimlər istifadə edə bilərlər.

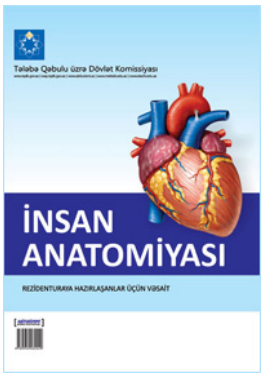

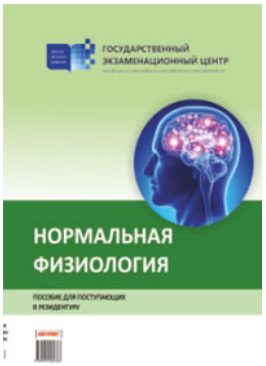

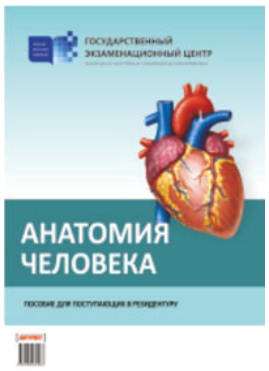

Dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyənlər üçün "Dövlət qulluğu" xüsusi buraxılışları

Dövlətimiz tərəfindən dövlət qulluğu və digər kadr siyasəti məsələlərində daha mükəmməl və şəffaf modelə nail olmaq mədsədilə müntəzəm olaraq müvafiq tədbirlər həyata keçirilir, qanunvericilik bazasında zəruri dəyişikliklər edilir, yeni normativ hüquqi aktlar qəbul olunur. Dövlət İmtahan Mərkəzinin əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri də bu sahədə vahid dövlət siyasətinin formalaşmasında və həyata keçirilməsində iştirak etmək, dövlət qulluğuna qəbulu mərkəzləşdirilmiş qaydada, müsabiqə əsasında şəffaf şəraitdə aparmaqdan ibarətdir.

DİM ictimaiyyəti bu sahə ilə bağlı maarifləndirməyi və zəruri məlumatlarla təmin etməyi də əsas vəzifələrindən biri hesab edir. "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışı olan "Dövlət qulluğu" jurnalının nəşrlərində bilik sahələri üzrə hazırlanmış proqramlar, qanunvericilik bazasında baş verən dəyişikliklər, test tapşırığı nümunələri, müsabiqəyə təqdim olunmuş vakant vəzifələrin siyahısı və digər zəruri məlumatlar təqdim olunmuşdur.

Elmi-statistik araşdırmaların nəticələrinə dair vəsaitlər

Tələbə qəbulu sistemində müasir informasiya texnologiyalarından istifadə olunması həm də ölkədə təhsilin vəziyyətinə dair geniş məlumat bazasına yiyələnməyə imkan verir. Bu məlumatların təhlili, əldə olan materialların pedaqoji ictimaiyyətə çatdırılması, qabaqcıl təcrübənin yayılması, çatışmazlıqların aidiyyəti təşkilatların diqqətinə çatdırılması təhsilin inkişafı ilə bağlı strateji qərarların qəbul olunması üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Odur ki, hər il qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən ölkədə məktəb təhsilinin vəziyyətinin elmi-statistik təhlili aparılır və araşdırmanın nəticələri çap edilib təhsil ictimaiyyətinə çatdırılır. Aparılan elmi-statistik təhlilin tərkib hissələri kimi "Tələbə qəbulunun gender aspektləri" ("Qadınlar statistikada"), "Kənd təsərrüfatı profilli ixtisaslar statistikada" və "Neft-qaz ixtisasları statistikada" adlı kitabçalar hazırlanır. Bunlarla bərabər, ölkənin hər bir rayonunun məzunlarının qəbul imtahanlarındakı göstəricilərini əks etdirən kitabçalar da çap edilib müvafiq təhsil orqanlarına göndərilir. Qəbulun nəticələrinin bu miqyasda, bu səviyyədə araşdırılmasını təhsilin vəziyyətinin monitorinqi də adlandırmaq olar.

Əvvəlki illərdə olduğu kimi, bu il də DİM ali və orta ixtisas təhsili məktəblərinə tələbə qəbulunun nəticələrinə əsasən təhsilin həm ümumilikdə ölkə səviyyəsində, həm də ayrı-ayrı bölgə və məktəblər üzrə göstəriciləri, eləcə də abituriyentlərin ayrı-ayrı fənlər üzrə nəticələri, onların müxtəlif ixtisas qruplarına meyil və maraqları, ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma göstəriciləri, yüksək və zəif göstəricili rayon və məktəblər, ali məktəblərin reytinqi, magistraturaya və rezidenturaya qəbulun nəticələri, həmçinin ümumtəhsil müəssisələri şagirdlərinin buraxılış imtahanları üzrə nəticələri və s. məsələlərə dair əhatəli araşdırmalar aparılıb.

DİM 2019-cu ildə: görülmüş işlərin, tədbir və yeniliklərin xronologiyası

Redaksiyamız bu ənənəvi rubrikada Dövlət İmtahan Mərkəzinin cari ildəki fəaliyyətinin xronologiyasını təqdim edir. Burada Mərkəzin 2019-cu ildə gördüyü əsas işlər, həyata keçirdiyi tədbirlər, əldə etdiyi mühüm nailiyyətlər xronoloji ardıcıllıqla əks etdirilib.

♦ Yanvarın 3-dən 25-dək 27 yanvar tarixində keçiriləcək dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin A növünə aid AA, AB və AC qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə test imtahanı üçün qeydiyyat aparılıb.

♦ Yanvarın 4-dən fevralın 4-dək 6 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4-7-ci təsnifatına uyğun vəzifələrin A və B növü üzrə ümumi müsahibə elan edilib. Müsahibədə iştirak etmək üçün 90 nəfər müraciət edib.

♦ Yanvarın 4-dən fevralın 4-dək mərkəzi icra hakimiyyəti və məhkəmə hakimiyyəti orqanları olmaqla, ümumilikdə 14 dövlət orqanında dövlət qulluğu vəzifələrinin A (26 vəzifə) və B (296 vəzifə) növünə aid olan 322 vakant inzibatı vəzifənin tutulması üçün müsabiqənin müsahibə mərhələsi elan edilib.

♦ Yanvarın 4-də elmi-metodiki seminarlarda respublikanın ümumtəhsil müəssisələrində istifadədə olan 5-11-ci siniflər üzrə dərsliklərin monitorinqinə başlanılıb.

♦ Yanvarın 7-də ədəbiyyat fənni üzrə elmi-metodiki seminar keçirilib. Gündəlik müzakirə olunan məsələlər 26 iyul 2018-ci il tarixində III ixtisas qrupu üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanında istifadə edilmiş test tapşırıqlarının elmi-metodiki təhlilinə və 5-ci sinif "Ədəbiyyat" dərsliklərinin monitorinqinə aid olub.

♦ 7-24 yanvar tarixlərində nəzarətçi-müəllimlər ilə seminarlar keçirilib. Seminar-məşğələlərdə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının yeni modelindən irəli gələrək istifadə olunacaq cavab vərəqlərinin doldurulma qaydası, eləcə də xarici dil fənni üzrə imtahanda "dinləyib-anlama" bacarıqlarının yoxlanılması üçün istifadə olunacaq dinləmə qurğusundan istifadə qaydaları nəzarətçilərin nəzərinə çatdırılıb.

♦ Yanvarın 8-dən 24-dək Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi publik hüquqi şəxs modulların bir-biri ilə tam əlaqəli ("tikişsiz") inteqrasiyasının avtomatlaşdırılması məqsədi ilə uçot-hesabat sisteminin proqram təminatının satınalınması üçün açıq tender elan edib.

♦ Yanvarın 8-də kimya fənni üzrə elmi-metodiki seminar keçirilib. Müzakirə nəticəsində dərslikdəki mübahisəli məqamlar, səhvlər və uyğunsuzluqlar barədə tövsiyələrin hazırlanması, onların test bankının təkmilləşdirilməsində və yeni tapşırıqların tərtibində nəzərə alınması haqqında qərar qəbul olunub.

♦ Yanvarın 10-da biologiya və tarix fənləri üzrə elmi-metodiki seminarlar keçirilib. Hər iki seminarda müzakirələr nəticəsində dərsliklərdəki mübahisəli məqamlar, üst-üstə düşməyən faktlar, səhvlər və uyğunsuzluqlar barədə tövsiyələrin hazırlanması, onların test bankının təkmilləşdirilməsində və yeni tapşırıqların tərtibində nəzərə alınması haqqında qərar qəbul edilib.

♦ Yanvarın 12-də TOEFL imtahanı keçirilib. İmtahan DİM-in inzibati binasında təlimata uyğun təşkil olunub. İmtahanda 14 nəfər iştirak edib və imtahanın gedişi zamanı iştirakçılara bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb.

♦ 14-28 yanvar tarixlərində ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarına qəbul imtahanının birinci mərhələsi üzrə sınaq imtahanına qeydiyyat aparılıb. Sınaq imtahanı Bakı şəhəri ilə yanaşı, Gəncə və Naxçıvan şəhərlərində də təşkil olunub.

♦ Yanvarın 14-də ingilis dili və ədəbiyyat fənləri üzrə elmi-metodiki seminarlar, həmçinin Azərbaycan dili və ingilis dili fənnindən hazırlıq kurslarının ilk dərsləri keçirilib.

♦ Yanvarın 15-dən 24 noyabr 2018-ci il tarixdə keçirilən test imtahanından müvəffəqiyyətlə keçən namizədlərin sertifikatlarının verilməsinə başlanılıb.

♦ Yanvarın 15-də kimya fənni üzrə elmi metodiki seminar və hazırlıq kursunun ilk dərsi keçirilib. Seminarda gündəlik məsələlər 8-ci sinif "Kimya" dərsliyinin və yeni üç tapşırıqlı situasiya tipli məsələnin tərtibinə verilən tələblərin müzakirəsi olub. Hazırlıq kursunda isə ilk dərs fənn kurikulumunun mahiyyəti və strukturuna həsr edilib.

♦ Yanvarın 16-dan aprelin 8-dək yeni təhsil proqramı (kurikulum) əsasında qiymətləndirmə vasitələrinin işlənməsi və onların meyarlar əsasında yoxlanılmasına dair hazırlıq kurslarına qeydiyyat aparılıb.

♦ Yanvarın 16-da fizika fənni üzrə hazırlıq kursunun ilk dərsi və elmi-metodiki seminar keçirilib. Dərsliyin məzmunu, dil və yazı üslubu, faktların elmiliyi haqqında qeyd və təkliflərini bildiriblər.

♦ Yanvarın 16-da rus dili və ədəbiyyat fənləri üzrə elmi-metodiki seminar və hazırlıq kursu keçirilib.

♦ Yanvarın 18-də Dövlət İmtahan Mərkəzində 20 Yanvar faciəsinə həsr olunmuş anım mərasimi keçirilib.

♦ Yanvarın 19-da Şəki şəhərində yeni təhsil proqramları üzrə qiymətləndirmə tapşırıqlarının hazırlanması və onların meyarlar əsasında yoxlanılmasına dair hazırlıq kursları, alman və fransız dili fənləri üzrə isə elmi-metodiki seminarlar təşkil edilib.

♦ Yanvarın 19-da dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə elektron sınaq imtahanı keçirilib.

♦ Yanvarın 19-da "Abituriyent" jurnalının 1-ci nömrəsi nəşr olunub. Jurnal iki dildə – Azərbaycan və rus dillərində çap olunub. Jurnalın bu nömrəsində 2019/2020-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbuluna aid rəsmi sənədlər və metodiki materiallar dərc olunub.

♦ Yanvarın 21-dən fevralın 4-dək 10 fevral 2019-cu il tarixində keçiriləcək 2019-cu ilin qəbul imtahanı modelinə uyğun sınaq imtahanına qeydiyyat aparılıb.

♦ Yanvarın 21-dən fevralın 10-dək 17 fevral 2019-cu il tarixində keçiriləcək inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinin B növünə (inzibati icraçı vəzifələr) aid olan BA və BB qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə test imtahanına qeydiyyat elan edilib.

♦ Yanvarın 22-də Dövlət İmtahan Mərkəzi yeni "vizuallaşdırılmış dərs" sosial layihəsinə start verib. Dərsliklərdə olan mövzular səsli formada – videomaterial, illüstrasiya, fotoşəkil və müxtəlif vasitələrdən istifadə etməklə "videodərs" formasında təqdim olunub.

♦ Yanvarın 22-də Finlandiya Dövlət İdarəçiliyi İnstitutunda (HAUS MMC) "PADOS II" layihəsi ilə bağlı yekun görüş keçirilib.

♦ Yanvarın 23-də "Magistr" jurnalının 1-ci nömrəsi dərc olunaraq bakalavrların istifadəsinə verilib. Jurnalda Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistraturalarına qəbul qaydaları, məntiqi təfəkkür, xarici dillər və informatika üzrə qəbul imtahanı proqramları, həmçinin məntiqi təfəkkürün yoxlanılması üzrə çoxseçimli və açıq tipli test tapşırığı nümunələri Azərbaycan və rus dillərində çap edilib.

♦ Yanvarın 24-də "Dövlət qulluğu" jurnalının 1-ci nömrəsi nəşr edilib. Bu nömrədə "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunun inkişafına dair 2019−2025-ci illər üçün Strategiya", "Dövlət qulluğuna qəbul üzrə keçirilən test imtahanları barədə statistik məlumatlar (03.01.2019-cu il tarixə)", "Dövlət qulluğuna qəbul üzrə müsabiqənin test imtahanı mərhələsinin nəticələrinə aid statistik təhlil (03.01.2019-cu il tarixə)", "Dövlət orqanları üzrə inzibati vəzifələrə təyin olunmuş şəxslərin siyahısı (01.10.2018 – 03.01.2019)" və digər zəruri məlumatlar dərc olunub.

♦ Yanvarın 25-də "Azərbaycanın dövlət qulluğu sistemində islahatların davam etdirilməsinə dəstək" adlı Tvinninq layihəsinin bağlanış mərasimi keçirilib. Layihənin əsas məqsədi Azərbaycanda qabaqcıl Avropa təcrübəsinə uyğun olan peşəkar, dayanıqlı dövlət qulluğu sisteminin daha da inkişaf etdirilməsinə töhfə vermək, vəzifə sisteminin təsnifatlandırılması, onun işəgötürmə, fəaliyyətin qiymətləndirilməsi və əmək haqqı sistemi ilə əlaqələndirilməsi üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin mövcud imkanlarını və fəaliyyətinin səmərəliliyini artırmaq, həmçinin mövcud alətləri təkmilləşdirmək olub.

♦ Yanvarın 24-ü və 25-də biologiya, tarix, coğrafiya, riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının 2-ci dərsi keçirilib. Müzakirələr nəticəsində dərsliklərdəki mübahisəli məqamlar, səhvlər və uyğunsuzluqlar barədə tövsiyələr hazırlanması, tövsiyələrin bankın təkmilləşdirilməsində və yeni tapşırıqların tərtibində nəzərə alınması ilə bağlı qərarlar qəbul olunub.

♦ Yanvarın 25-də "Azərbaycanın dövlət qulluğunda islahatların davam etdirilməsinə dəstək" adlı Tvinninq layihəsinin Rəhbər komitəsinin yekun iclası keçirilib. İclasın əsas müzakirə mövzusu layihənin 9-cu trimester dövründə (noyabr-yanvar) dövlət quluqçularının əmək haqqı sisteminin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər və onların nəticələri olub.

♦ Yanvarın 26-da DİM Bərdədə yeni təhsil proqramları üzrə qiymətləndirmə tapşırıqlarının hazırlanması və onların meyarlar əsasında yoxlanılmasına dair hazırlıq kursları, ingilis, rus, alman və fransız dili fənləri üzrə isə elmi-metodiki seminarlar təşkil edib.

♦ Yanvarın 27-də inzibati vəzifələrin A növünə (inzibati rəhbər vəzifələr) aid olan vəzifə qrupları üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün test imtahanı keçirilib. İmtahan kompüter vasitəsilə təlimata uyğun olaraq 3 saat müddətində aparılıb və namizədlərə biliklərini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. İmtahanda 87 namizəd iştirak edib. 37 namizəd tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəyərək uğur qazanıb.

♦ Yanvarın 28-də Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə şəhər və rayonlarda vətəndaşların dövlət qurumlarının, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri tərəfindən qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq Salyan rayonunda vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Şirvan şəhərinin sakinləri ilə yanaşı Hacıqabul, Salyan, Saatlı, Sabirabad, Neftçala rayon sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak edib. Görüşdə, əsasən, ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarına qəbul, bu il tətbiqi nəzərdə tutulan ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsi imtahanlarının və ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbul imtahanlarının yeni qaydaları, əvvəlki illərin məzunlarının kolleclərə qəbulu, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri, namizədlərlə müsahibələrin keçirilməsi və s. məsələlərlə əlaqədar DİM Direktorlar Şurasının sədrinə müraciətlər edilib.

♦ Yanvarın 28-də DİM ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsi (buraxılış) və ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında tətbiq ediləcək yeni qaydalar haqqında Şirvanda elmi-metodiki seminarlar keçirib.

♦ 28-30 yanvar tarixlərində ingilis dili, Azərbaycan dili, kimya, fizika, rus dili fənləri üzrə hazırlıq kurslarının 3-cü dərsi keçirilib. Müzakirələr nəticəsində dərsliklərdəki mübahisəli məqamlar, səhvlər və uyğunsuzluqlar barədə tövsiyələr hazırlanması, tövsiyələrin bankın təkmilləşdirilməsində və yeni tapşırıqların tərtibində nəzərə alınması ilə bağlı qərarlar qəbul olunub.

♦ Yanvarın 31-də "Magistr" jurnalının 2-ci nömrəsi nəşr olunub. Jurnalın bu nömrəsində ali təhsil müəssisələrinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistraturalarına qəbul haqqında elanın tam mətni, "Şəxsi kabinet"in yaradılması və istifadə qaydası, müsabiqə şərtləri, "Bakalavrın elektron ərizəsi" formasının doldurulma qaydası və onun nümunəsi, magistratura səviyyəsinə qəbula hazırlaşan bakalavrlara kömək məqsədilə ümumi intellektin (məntiqi təfəkkürün) inkişaf səviyyəsini, informatika üzrə bilikləri, xarici dilləri bilmə səviyyəsini yoxlayan test tapşırığı nümunələri dərc edilib.

♦ Yanvarın sonlarında Dövlət İmtahan Mərkəzi Avropa Dil Qiymətləndirənlər Assosiasiyasının (ALTE) institusional tərəfdaşı seçilib.

♦ 31 yanvar-1 fevral tarixlərində biologiya, tarix, coğrafiya, riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının 3-cü dərsi keçirilib.

♦ Fevralın 1-dən 11-dək 2019/2020-ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistraturalarına tələbə qəbulu haqqında elan verilib, internet vasitəsilə ərizə qəbulu aparılıb. Magistraturaya qəbul imtahanında iştirak etmək üçün 12685 bakalavr ərizə təqdim edib.

♦ Fevralın 1-də Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyanın idarə heyətinin üzvü Yan Uiqers 22-27 sentyabr tarixlərində DİM tərəfindən Bakıda keçiriləcək "IAEA 2019" konfransının hazırlıq işləri ilə tanış olub.

♦ Fevralın 2-dən zal nəzarətçisi fəaliyyətinin sertifikatlaşdırılması məqsədilə Dövlət İmtahan Mərkəzi təlimlər mərhələsinə başlayıb.

♦ Fevralın 3-də ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarına qəbul imtahanının birinci mərhələsi üzrə sınaq imtahanı keçirilib.

♦ Fevralın 4-də ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsi və ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında tətbiq ediləcək yeni qaydalar haqqında Naxçıvan şəhərində elmi metodiki seminarlar keçirilib. Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə plenar iclasda "Cari il məzunlarının buraxılış imtahanlarındakı nəticələri haqqında statistik məlumat" mövzusunda və ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsi, ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının yeni qaydaları ilə bağlı təqdimatla çıxış edib.

♦ Fevralın 5-dən martın 7-dək dövlət qulluğuna qəbul üçün ümumi müsahibəyə sənəd qəbulu aparılıb. 70 nəfər müraciət edib.

♦ Fevralın 5-dən martın 7-dək dövlət qulluğuna qəbul üçün müsabiqə üzrə (A və B növü) sənəd qəbulu aparılıb. A növü üzrə 16, B növü üzrə 2375 nəfər müraciət edib.

♦ Fevralın 5-də fevralın 3-də keçirilmiş magistraturaya qəbul imtahanının I mərhələsi üzrə keçirilən sınaq imtahanının nəticələri elan edilib.

♦ Fevralın 7-də "Rezidentura" xüsusi buraxılışının 1-ci nömrəsi nəşr olunub. Bu nömrədə Azərbaycan Respublikasında rezidenturaya qəbul qaydaları, rezidentura üzrə ixtisas seşimi cədvəli, baza fənləri üzrə qəbul proqramları, qəbul imtahanında istifadə olunmuş bəzi test tapşırıqlaının izahı və tövsiyələr, test tapşırığı nümunələri, elmi-metodik məqalələr və s. məlumatlar Azərbaycan və rus dillərində təqdim olunub.

♦ Fevralın 8-də 4 yanvar tarixində elan edilmiş ümumi müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 6 dövlət orqanında mövcud olan 40 vakant vəzifə müsahibəyə çıxarılıb. Ümumilikdə isə, 89 namizəd müsahibələrdə iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçib.

♦ Fevralın 10-da Dövlət İmtahan Mərkəzi yeni təhsil proqramları (kurikulumlar) üzrə 2019-cu ilin qəbul imtahanı modelinə uyğun respublikanın 26 şəhər və rayonunda sınaq imtahanları keçirib.

♦ Fevralın 9-da Lənkəran şəhərində elmi-metodiki seminarlar və yeni təhsil proqramları (kurikulumlar) üzrə qiymətləndirmə tapşırıqlarının hazırlanması və onların meyarlar əsasında yoxlanılmasına (marker) dair hazırlıq kursu keçirilib.

♦ Fevralın 10-da ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanının ikinci mərhələsinin modelinə uyğun keçirilən sınaq imtahanında Bakı və Gəncə şəhərlərində bəzi imtahan binalarına giriş zamanı imtahan iştirakçılarının şəxsiyyətini dəqiqləşdirmək məqsədilə "Face Recognition" (üzün tanınması) texnologiyasına əsaslanan proqram-texniki vasitələrdən istifadə olunub.

♦ 4-12 fevral 2019-cu il tarixlərində ingilis dili, Azərbaycan dili, kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının 4 və 5-ci dərsləri keçirilib.

♦ Fevralın 12-də yeni təhsil proqramı (kurikulum) üzrə imtahana hazırlaşanlar, yuxarı sinif şagirdləri və müəllimlər üçün "Azərbaycan dili" vəsaiti nəşr olunub.

♦ Fevralın 14-də "Rezidentura" jurnalının 2-ci nömrəsi nəşr edilib. Jurnalda qəbul elanının tam mətni, "Şəxsi kabinet"in yaradılması və istifadə qaydası, rezidenturaya ərizə verən namizəd üçün təlimat, "Namizədin elektron ərizəsi"nin doldurulma qaydası, onun nümunəsi, rezidenturaya ixtisas fənləri üzrə qəbul imtahanı proqramları, test tapşırığı nümunələri və digər materiallar Azərbaycan və rus dillərində təqdim edilib.

♦ Fevralın 14-dən 21-dək 2019/2020-ci tədris ili üçün rezidenturaya tələbə qəbulu haqqında elan verilib, internet vasitəsi ilə ərizə qəbulu aparılıb. Rezidenturaya qəbul imtahanında iştirak etmək üçün 930 namizəd ərizə təqdim edib.

♦ Fevralın 15-də Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə şəhər və rayonlarda vətəndaşların dövlət qurumlarının, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri tərəfindən qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq Naftalan şəhərində vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Naftalan şəhərinin sakinləri ilə yanaşı Mingəçevir şəhər, Yevlax, Ağdaş, Goranboy rayonlarının sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə, əsasən, ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına və rezidenturaya qəbul, buraxılış imtahanları və ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbul imtahanlarının yeni qaydaları, əvvəlki illərin məzunlarının kolleclərə qəbulu, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri, namizədlərlə müsahibələrin keçirilməsi və s. məsələlərlə əlaqədar DİM Direktorlar Şurasının sədrinə müraciətlər edilib.

♦ Fevralın 17-də dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin B növünə (inzibati icraçı vəzifələr) aid olan BA və BB qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün test imtahanı keçirilib. İmtahan təlimata uyğun olaraq kağız daşıyıcılar vasitəsilə 3 saat müddətində aparılıb və namizədlərə biliklərini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. İmtahanda iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçmiş 1878 namizəddən 27 nəfəri imtahana gəlməyib. Ümumilikdə, 949 namizəd tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəyərək uğur qazanıb.

♦ Fevralın 17-də Dövlət İmtahan Mərkəzi respublikanın 23 şəhər və rayonunda ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin sonuncu sinfində təhsil alan şagirdləri üçün buraxılış imtahanı keçirib. İmtahanların keçirilməsi üçün 25 imtahan binası ayrılıb. İmtahanların idarə olunmasına 34 imtahan rəhbəri, 314 nəzarətçi-müəllim ayrılıb.

♦ Fevralın 18-dən iyulun 27-dək 4 yanvar tarixində elan edilmiş dövlət qulluğuna qəbul üçün müsabiqənin müsahibə mərhələsi üzrə qeydiyyatdan keçmiş namizədlərlə müsahibələr keçirilib. Müsahibədə iştirak edən namizədlərdən 102 nəfər vəzifəyə uyğun bilinib.

♦ Fevralın 21-dən martın 15-dək 17 martda keçiriləcək inzibati rəhbər (A növü) vəzifələr üzrə müsabiqənin test imtahanına qeydiyyat elan edilib.

♦ Fevralın 21-də fevralın 10-da keçirilmiş sınaq imtahanının nəticələri açıqlanıb. Sınaq imtahanında iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçmiş 28337 abituriyentdən 211-i imtahana gəlməyib.

♦ 4, 15 və 21 fevral tarixlərində "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda təlimlər təşkil olunub.

♦ Fevralın 22-dən martın 11-dək orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ümumi (9 illik) orta təhsil bazasında tələbə qəbulu elan edilib.

♦ Fevralın 22-də DİM-in Naxçıvan Regional Bölməsində riyaziyyat və ingilis dili fənləri üzrə hazırlıq kursları təşkil edilib.

♦ Fevralın 24-də DİM ali təhsil müəssisələrinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistraturalarına qəbul imtahanının birinci mərhələsini keçirib. İmtahan respublikanın 5 şəhərində – Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Mingəçevir və Lənkəran şəhərlərində, ümumilikdə 39 imtahan binasında keçirilib. İmtahanın idarə olunmasına 129 imtahan rəhbəri, 1251 nəzarətçi-müəllim cəlb olunub.

♦ 25 fevral – 1 mart 2019-cu il tarixlərində ingilis dili, Azərbaycan dili, kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının 6-cı dərsi keçirilib.

♦ 25-27 fevralda ali təhsil müəssisələrinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistraturalarına qəbul imtahanının birinci mərhələsi ilə əlaqədar bakalavrların müraciətlərinə baxılması üçün Dövlət İmtahan Mərkəzində Apelyasiya Komissiyası fəaliyyət göstərib.

♦ Fevralın 26-da Dövlət İmtahan Mərkəzi ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarına qəbul imtahanının birinci mərhələsinin nəticələrini elan edib. İmtahan nəticələri DİM-in saytı və mobil operatorlar vasitəsilə təqdim olunub. İmtahanda iştirakı nəzərdə tutulan 12684 bakalavrdan 138 nəfəri imtahana gəlməyib. İmtahanda ən yüksək nəticə isə 97 bal olub.

♦ Fevralın 28-də 10 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4-7- ci təsnifatına uyğun olan vəzifələrin A və B növü üzrə ümumi müsahibə elanı verilib.

♦ Martın 1-də ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin sonuncu sinfində təhsil alan şagirdlərin buraxılış imtahanlarının nəticələri elan olunub. İmtahanda iştirakı nəzərdə tutulan 3432 nəfərdən 114 nəfər imtahana gəlməyib, 1 nəfər isə tələb olunan qaydaları pozduğu üçün imtahandan xaric olunub.

♦ 3, 10 və 17 mart tarixlərində respublikanın bütün şəhər və rayonlarında ümumtəhsil müəssisələrinin 9-cu sinfində təhsil alan şagirdlər üçün buraxılış imtahanının I mərhələsi keçirilib. İmtahanlarda 110 mindən artıq şagird iştirak edib. İmtahanda şagirdlərin bilik və bacarıqlarını yoxlamaq məqsədi ilə tədris dili, riyaziyyat və xarici dil fənləri üzrə ümumilikdə 45 tapşırıq təqdim edilib. Yazı işləri (açıq tipli tapşırıqların cavabları) DİM və onun regional bölmələrində müvafiq təhlükəsizlik tələblərinə cavab verən ekspertiza (yoxlama) zallarında, qapalı şəraitdə, kompüter arxasında markerlər tərəfindən yoxlanılıb. Yazı işlərinin yoxlanılması üçün proqram təminatı Dövlət İmtahan Mərkəzinin mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanıb. Hər bir yazı işi əvvəlcə "scan" olunub və 2 marker tərəfindən qiymətləndirilib (markerlərin qiymətləri arasında fərq yarandıqda həmin yazı işi proqram tərəfindən 3-cü markerə göndərilib). Yoxlama zamanı markerin kompüterinin monitorunda yazı işinin müəllifi haqqında heç bir məlumat (ad, soyad, ata adı, şagird kodu, ünvan və s.) verilməyib. Monitorda yalnız yazı işi, yazı işini qiymətləndirmək üçün meyarlar və qiyməti daxil etmək üçün müvafiq sahə göstərilib. Bundan əlavə imtahanda şagirdlərə təqdim olunan hər bir tapşırıq üçün ayrıca qiymətləndirmə meyarı hazırlanıb və markerlər hər hansı bir tapşırığa aid yazı işini yoxladıqda məhz həmin tapşırığın qiymətləndirmə meyarına əsaslanıblar.

♦ 4 – 7 mart 2019-cu il tarixlərində ingilis dili, Azərbaycan dili, kimya, fizika, rus dili, biologiya və tarix fənləri üzrə hazırlıq kurslarının 8-ci dərsi keçirilib.

♦ Martın 9-da Dövlət İmtahan Mərkəzində növbəti SAT imtahanı keçirilib. İmtahanda 33 nəfər iştirak edib.

♦ Martın 10-da dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə AA, AB, AC, BA, BB qrupları üzrə növbəti sınaq imtahanları keçirilib.

♦ Martın 14-də Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə şəhər və rayonlarda vətəndaşların dövlət qurumlarının, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri tərəfindən qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq Ucar rayonunda vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Ucar rayonunun sakinləri ilə yanaşı Göyçay, Kürdəmir və Ağsu rayonlarının sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə, əsasən, ümumi və tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış

imtahanları, ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına qəbul, ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbul imtahanlarının yeni qaydaları, əvvəlki illərin məzunlarının kolleclərə qəbulu, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri, dövlət qulluğu sertifikatının alınması və s. məsələlərlə əlaqədar DİM Direktorlar Şurasının sədrinə müraciətlər edilib.

♦ Martın 14-dən 5 fevral 2019-cu il tarixində elan edilmiş ümumi müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 5 dövlət orqanında mövcud olan 17 vakant vəzifə ümumi müsahibəyə çıxarılıb. Ümumilikdə isə 70 namizəd müsahibələrdə iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçib. Müsahibələr 18 mart - 23 aprel 2019-cu il tarixlərində keçirilib.

♦ Martın 14-dən 5 fevral 2019-cu il tarixində elan edilmiş müsabiqənin müsahibə mərhələsinin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 27 dövlət orqanında mövcud olan inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinə aid 699 (A növü üzrə 88 vəzifə, B növü üzrə 611 vəzifə) vakant vəzifə müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə qeydiyyatdan keçmiş 819 namizədlə 2199 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb. Müsahibələrin 18 mart - 13 iyun 2019-cu il tarixləri ərzində keçirilib.

♦ Martın 14-dən aprelin 14-dək dövlət qulluğunun B (inzibati icraçı) növünə aid vakant vəzifələrin tutulması üçün müsabiqənin müsahibə mərhələsi elan edilib. Müsabiqənin müsahibə mərhələsi üçün 552 namizəd müraciət edib.

♦ Martın 14-də Dövlət İmtahan Mərkəzində BP Azərbaycan şirkətinin və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə həyata keçirilən "Ümumtəhsil müəssisələrində informatika fənninin tədrisinin təkmilləşdirilməsinə dəstək" layihəsi çərçivəsində ekspert heyəti ilə görüş keçirilib. Görüşdə Beynəlxalq Təlim və Layihə Mərkəzi tərəfindən 10 və 11-ci sinif şagirdləri üçün "İnformatika" fənnindən hazırlanmış dərs vəsaiti, seçilmiş 31 pilot məktəbdə vəsaitin istifadəsi və informatika müəllimlərinə keçirilmiş təlimlər haqqında məlumat verilib. İclasın sonunda həmin vəsaitlərə DİM-in ekspertlərinin rəy verməsi ilə bağlı müqavilə imzalanması barədə qərar qəbul olunub.

♦ Martın 14-də DİM-in Bərdə Regional Bölməsinin əməkdaşları Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kənd məktəbində müəllim və şagirdlərlə görüşüb. DİM-in yeni təhsil proqramı (kurikulum) əsasında hazırlanmış sinif testləri və test topluları məktəbin kitabxanasına hədiyyə edilib

♦ Martın 15-dən aprelin 15-dək ali təhsil müəssisələrinə və tam (11 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizə qəbulu aparılıb. Abituriyentlər ali təhsil müəssisələrinin I-V ixtisas qrupları, həmçinin tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrininə qəbul olmaq üçün ərizələrində müvafiq istəklərini qeyd ediblər.

♦ Martın 15-də "Magistr" jurnalının 3-cü nömrəsi nəşr olunub. Jurnalın bu nömrəsində Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistraturalarının bütün ixtisaslaşmalarına 2019/2020-ci tədris ili üçün qəbul imtahanı proqramları təqdim olunub. Proqramlar Azərbaycan və rus dillərində iki kitabçada hazırlanıb.

♦ 11 – 15 mart 2019-cu il tarixlərində ingilis dili, Azərbaycan dili, kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə elmi-metodiki seminarlar keçirilib.

♦ Martın 15-də "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda təlim keçirilib. Təlimdə Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin əməkdaşları iştirak edib.

♦ Martın 17-də Dövlət İmtahan Mərkəzi "Abituriyent" jurnalının 2-ci nömrəsini çap edib. Bu nömrədə 2019/2020-ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu elanının tam mətni, ixtisaslar üzrə müsabiqə şərtləri, "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasının doldurulma qaydası və nümunəsi, "Şəxsi kabinet"in yaradılması və istifadə qaydası, ali təhsil müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları üzrə müsabiqə şərtləri və digər zəruri materiallar dərc edilib.

♦ Martın 17-də inzibati vəzifələrin A növünə (inzibati rəhbər vəzifələr) aid olan vəzifə qrupları üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün test imtahanı keçirilib. İmtahan kompüter vasitəsilə təlimata uyğun olaraq 3 saat müddətində aparılıb və namizədlərə biliklərini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. İmtahanda 95 namizəd iştirak edib. 24 namizəd tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəyərək uğur qazanıb.

♦ Martın 18-də DİMdə 1-4-cü sinif səviyyəsi üzrə Azərbaycan dili və riyaziyyat fənlərindən yeni təhsil proqramları (kurikulumlar) üzrə qiymətləndirmə tapşırıqları kitabçalarının hazırlanması ilə bağlı müzakirə keçirilib.

♦ Martın 19-da DİM ingilis dili üzrə biliyin qiymətləndirilməsi ilə bağlı ABŞ səfirliyinin dəstəyi ilə həyata keçirilən "Müəllimlər üçün intensiv peşəkar inkişaf təlimi və konsultasiya" proqramına iştirakçı qəbulu elan edib.

♦ 18-19 mart tarixlərində ingilis dili, Azərbaycan dili və kimya fənləri üzrə elmi-metodiki seminarlar keçirilib.

♦ Martın 28-də DİM-in Şəmkir Regional Bölməsinin əməkdaşları Tovuz rayonunun Ermənistanla sərhəd kəndi olan Əlibəyli kənd məktəbində müəllim və şagirdlərlə görüşüb. Görüşdə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının yeni qaydaları və sənəd qəbulu ilə bağlı şagirdləri və müəllimləri maraqlandıran məsələlər izah edilib.

♦ 24-26 martda DİM zal nəzarətçisi sertifikatı əldə etmək istəyən bir qrup namizəd üçün yekun test imtahanı keçirib.

♦ 27-29 mart 2019-cu il tarixlərində fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə elmi-metodiki seminarlar keçirilib.

♦ Martın 30-da Dövlət İmtahan Mərkəzi Vəkillər Kollegiyası ilə birgə Vəkillər Kollegiyasına üzv olmaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirib. İmtahan saat 10.00-da başlayıb və 3 saat davam edib. İmtahan kompüterlər vasitəsilə elektron qaydada aparılıb. İmtahanda iştirak etmək üçün 238 namizəd qeydiyyatdan keçib. 2 namizəd imtahana gəlməyib. İmtahanda iştirak edən 236 namizəddən 171 nəfər müsabiqə şərtini ödəyərək – 60 və daha yüksək bal toplayaraq ikinci mərhələyə – müsahibəyə buraxılıb.

♦ Martın 30-da vergi orqanlarında işləmək istəyən namizədlər üçün keçirilən test imtahanının nəticələri elan edilib. İmtahanda iştirak etmək üçün 1544 namizəd qeydiyyatdan keçib. Onlardan 216 namizəd imtahana gəlməyib. 1 nəfər imtahandan xaric edilib. 108 namizəd müsabiqə şərtini ödəyərək - 70 və daha yüksək bal toplayaraq ikinci mərhələyə - müsahibəyə buraxılıb.

♦ 30-31 martda zal nəzarətçisi fəaliyyətinin sertifikatlaşdırılması məqsədilə DİM-in Şəki Regional Bölməsinin təşkilatçılığı ilə namizədlərə təlim keçirilib. Təlimlərdə zal nəzarətçisi sertifikatı almaq istəyən 62 namizəd iştirak edib.

♦ Aprelin 1-də DİM-in Gəncə Regional Bölməsinin əməkdaşları cəbhə xəttində yerləşən Goranboy rayon Tap və Tapqaraqoyunlu kənd tam orta məktəbinin şagird və müəllim heyəti ilə görüş keçirib. Görüşdə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının yeni qaydaları və sənəd qəbulu ilə bağlı şagirdləri və müəllimləri maraqlandıran məsələlər izah edilib.

♦ Aprelin 1-də dövlət orqanlarında vakant vəzifələrin tutulması üçün ümumi müsahibə elan edilib. Ümumi müsahibədə iştirak üçün 15 namizəd müraciət edib.

♦ Aprelin 1-dən mayın 1-dək dövlət qulluğunun A (inzibati rəhbər) və B (inzibati icraçı) növünə aid vakant vəzifələrin tutulması üçün müsabiqənin müsahibə mərhələsi elan edilib.

♦ Aprelin 3-də Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kənd tam orta məktəbinin kompüter zalında məktəbin 9 və 11-ci sinif şagirdləri üçün buraxılış imtahanları üzrə otk.az portalı vasitəsilə ödənişsiz onlayn sınaq imtahanları keçirilib.

♦ Aprelin 4-də DİM-in Göyçay Regional Bölməsinin əməkdaşları tərəfindən yeni təhsil proqramları əsasında hazırlanmış sinif testləri, test topluları və jurnallar həmin zona üzrə ətraf rayonların məktəblərinin kitabxanalarına hədiyyə edilib.

♦ Aprelin 5-də DİM-in Bakı şəhəri, Badamdar qəsəbəsi, Mikayıl Müşfiq küçəsi, 1M ünvanında yerləşən binasında ilk "məsləhət saatı" təşkil olunub. "Məsləhət saatları"nın keçirilməsində məqsəd abituriyentləri və onların valideynlərini, bakalavrları, dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyənləri, eləcə də müraciət edən digər şəxsləri DİM-in həyata keçirdiyi tədbirlər - imtahanlar, ərizə qəbulu, elektron xidmətlər və digər məsələlərlə bağlı məlumatlandırmaq olub.

♦ 5, 8 və 11 apreldə "Müəllimlər üçün intensiv peşəkar inkişaf təlimi və konsultasiya" layihəsi çərçivəsində amerikalı mütəxəssis Neytn Kar DİM-də müəllimlər üçün təlim proqramı ilə çıxış edib. Layihə Dövlət İmtahan Mərkəzi və ABŞ-ın Azərbaycandakı səfirliyi ilə birgə "İngilis dili mütəxəssisi" (ELS) proqramı çərçivəsində təşkil olunub.

♦ Aprelin 6-da növbəti TOEFL imtahanı keçirilib. DİM-in inzibati binasında təlimata uyğun təşkil olunan bu imtahanda 1 xarici vətəndaş olmaqla 12 nəfər iştirak edib. İmtahanın gedişi zamanı iştirakçılara bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb.

♦ Aprelin 6-da Tərtər rayonu Cəmilli, Dəmirçilər və Bala Kəngərli kənd tam orta məktəblərinin şagird və müəllim heyəti ilə görüş keçirilib. Görüşdə buraxılış və qəbul imtahanları, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizə qəbulu ilə bağlı şagirdləri və müəllimləri maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

♦ 7, 14 və 21 aprel tarixlərində ümumtəhsil müəssisələrinin 11-ci sinif şagirdləri üçün respublikanın bütün şəhər və rayonlarında buraxılış imtahanları keçirilib. İmtahanda şagirdlərin bilik və bacarıqlarını yoxlamaq məqsədi ilə tədris dili, riyaziyyat və xarici dil fənləri üzrə ümumilikdə 85 tapşırıq təqdim edilib. İmtahan 3 saat davam edib. İmtahanlarda 80 minə yaxın şagird iştirak edib.

♦ Aprelin 7-də baza ali tibb təhsili əsasında həkim-mütəxəssislərin hazırlanması məqsədilə rezidenturaya qəbul imtahanının I mərhələsini keçirilib.

♦ Aprelin 8-də rezidenturaya qəbul olmaq üçün keçirilmiş baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanının nəticələrini elan edilib. İmtahanda iştirakı nəzərdə tutulan 930 namizəddən 21-i imtahana gəlməyib. 450 namizəd birinci mərhələnin müsabiqə şərtini (40 və daha yüksək bal) ödəyərək ikinci mərhələyə buraxılıb. Ən yüksək nəticə, toplanılması mümkün olan 100 baldan 89 bal olub.

♦ Aprelin 8-də 28 fevral 2019-cu il tarixində elan edilmiş ümumi müsahibələrin keçirilmə qrafiki elan edilib. Elan üzrə 10 dövlət orqanında mövcud olan 29 vakant vəzifə üzrə 29 yer ümumi müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə 87 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb.

♦ Aprelin 8-də 28 fevral 2019-cu il tarixində elan edilmiş müsabiqənin müsahibə mərhələsinin keçirilmə qrafiki elan edilib. Müsahibələr 15 aprel – 30 may 2019-cu il tarixləri ərzində keçirilib.

♦ Aprelin 9-da DİM-in Lənkəran Regional Bölməsinin əməkdaşları tərəfindən cənub zonasının bir sıra ucqar və dağ məktəblərinə yeni təhsil proqramı (kurikulum) əsasında hazırlanmış 26 adda 1490 nüsxə dərs vəsaiti və 220 nüsxə "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışları hədiyyə olunub.

♦ 10-11 aprel tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşları üçün "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda təlim təşkil edilib.

♦ Aprelin 10-da dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslər üçün müsabiqənin test imtahanı mərhələsi üzrə elektron sınaq imtahanı keçirilib.

♦ Aprelin 16-dan 25-dək ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində 50 və daha çox bal toplayaraq müsabiqə şərtlərini ödəyən bakalavrların jurnalistika ixtisası üzrə magistratura ixtisaslaşmalarına qəbul olmaq üçün qeydiyyatı aparılıb.

♦ Aprelin 15-dən mayın 15-dək 5 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 3-7-ci təsnifatına uyğun olan vəzifələrin A və B növü üzrə ümumi müsahibə elanı verilib. Ümumi müsahibədə iştirak üçün 201 namizəd müraciət edib.

♦ Aprelin 15-dən mayın 15-dək dövlət qulluğunun A (inzibati rəhbər) və B (inzibati icraçı) növünə aid vakant vəzifələrin tutulması üçün müsabiqənin müsahibə mərhələsi elan edilib.

♦ Aprelin 16-dan mayın 1-dək 22-27 sentyabr tarixlərində Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyanın "Qiymətləndirmə və qərarvermə: fərdi və institusional həll yolları" mövzusunda 45-ci illik konfransında iştirak etmək istəyənlər üçün qeydiyyat aparılıb.

♦ Aprelin 17-dən mayın 3-dək Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi publik hüquqi şəxs DİM-in regional bölmələrinin inzibati binalarında (Xaçmaz, Bərdə, Gəncə) təmir işlərinin satınalınması üçün açıq tender elan edib.

♦ Aprelin 17-dən mayın 3-dək dövlət qulluğunda inzibati rəhbər (A növü) vəzifələr üzrə müsabiqənin test imtahanına qeydiyyat elan edilib.

♦ Aprelin 18-də 9-cu sinif şagirdləri üçün 3 martda keçirilmiş buraxılış imtahanının nəticələri elan olunub. Imtahanda iştirak etmiş şagirdlər (37434 nəfər) DİM-in internet saytında öz imtahan nəticələri, cavab vərəqinin ön və arxa üzünün qrafik təsviri, qapalı tipli tapşırıqların doğru cavabları, həmçinin hər bir açıq tipli tapşırıq üzrə qiymətləndirmə meyarları (tapşırığın ehtimal olunan doğru cavabları, həlli və qiymətləndirmə şkalası) ilə tanış ola biliblər. Qeyd edək ki, buraxılış imtahanının birinci mərhələsində şagirdlərə ana dili fənnindən 10 açıq və 10 qapalı, riyaziyyat fənnindən 10 açıq, xarici dil fənnindən 9 qapalı və 6 açıq tipli tapşırıq olmaqla ümumilikdə 45 tapşırıq təqdim olunur.

♦ Aprelin 18-də Dövlət Miqrasiya Xidmətində qulluğa yeni qəbul edilmiş 25 nəfər əməkdaşı üçün "Dövlət qulluğunda etik qaydaların praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim keçirilib.

♦ Aprelin 19-da 14 mart 2019-cu il tarixində elan edilmiş müsabiqənin müsahibə mərhələsinin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 9 dövlət orqanında mövcud olan inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinə aid 41 vakant vəzifə üzrə 73 yer müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə qeydiyyatdan keçmiş 360 namizədlə 505 müsahibənin keçirilməsi nəzərdə tutulub.

♦ Aprelin 19-da Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə şəhər və rayonlarda vətəndaşların dövlət qurumlarının, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri tərəfindən qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq Qəbələ rayonunda vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Qəbələ rayonunu ilə yanaşı İsmayıllı, Şamaxı və Qobustan rayonlarının sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə, əsasən, ümumi və tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanları, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri, rezidenturaya qəbul, ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbul imtahanlarının yeni qaydaları, əvvəlki illərin məzunlarının qəbulu və digər məsələlərlə əlaqədar DİM Direktorlar Şurasının sədrinə müraciətlər edilib.

♦ Aprelin 19-da Dövlət İmtahan Mərkəzi ilk dəfə olaraq xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbul olmaq istəyənlər üçün "Xüsusi qabiliyyət imtahanları" jurnalının 2019-cu il 1-ci nömrəsini çap edib. "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışı olan bu jurnalda ali təhsil müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarının yığcam xarakteristikası, ixtisaslar üzrə kadr hazırlığı aparan təhsil müəssisələri haqqında məlumatlar, bu ixtisaslar üzrə müsabiqə şərtləri, qabiliyyət imtahanlarının proqramları, qiymətləndirmə meyarları, imtahanlara hazırlıqla bağlı tövsiyə və məsləhətlər, tapşırıq nümunələri, çalışmalar, əyani vəsaitlərdən reproduksiyalar, şəkillər, cədvəllər, normativlər əksini tapıb.

♦ Aprelin 18-də Dövlət İmtahan Mərkəzində BP Azərbaycan şirkətinin və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə həyata keçirilən "Ümumtəhsil müəssisələrində informatika fənninin tədrisinin təkmilləşdirilməsinə dəstək" layihəsi çərçivəsində ekspert heyəti ilə növbəti görüş keçirilib.

♦ 15 – 19 aprel 2019-cu il tarixlərində ingilis dili, Azərbaycan dili, kimya fənləri üzrə hazırlıq kurslarının 1-ci dərsi, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə isə 2-ci dərsi keçirilib.

♦ Aprelin 21-də dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin B növünə (inzibati icraçı vəzifələr) aid olan BA və BB qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün test imtahanı keçirilib. İmtahan təlimata uyğun olaraq kağız daşıyıcılar vasitəsilə 3 saat müddətində aparılıb və namizədlərə biliklərini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. İmtahanda iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçmiş 1754 namizəddən 14 nəfəri imtahana gəlməyib. Ümumilikdə, 412 namizəd tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəyərək uğur qazanıb.

♦ Aprelin 22-də dövlət qulluğuna hazırlaşanlar üçün "DÖVLƏT QULLUĞU" jurnalının 2019-cu il 2-ci nömrəsi çap edilib. Bu nömrədə "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu, dövlət qulluğuna qəbul üzrə keçirilən test imtahanları barədə statistik məlumatlar (01.04.2019-cu il tarixə), Dövlət qulluğuna qəbul üzrə müsabiqənin test imtahanı mərhələsində uğur qazanmış namizədlərin siyahısı (03.01.2019 – 01.04.2019), Ehtiyat kadrlar üzrə 2019-cu ilin I rübü ərzində görülən işlərə dair məlumat və digər zəruri məlumatlar dərc olunub.

♦ Aprelin 26-da DİM-in Bakı şəhəri, Badamdar qəsəbəsi, Mikayıl Müşfiq küçəsi, 1M ünvanında yerləşən binasında abituriyentlər üçün növbəti "məsləhət saatı" təşkil olunub.

♦ Aprelin 23-də 9-cu sinif şagirdləri üçün 10 martda keçirilmiş buraxılış imtahanının nəticələri elan olunub. İmtahanda iştirak etmiş şagirdlər (39011 nəfər) DİM-in internet saytında öz imtahan nəticələri, cavab vərəqinin ön və arxa üzünün qrafik təsviri, qapalı tipli tapşırıqların doğru cavabları, həmçinin hər bir açıq tipli tapşırıq üzrə qiymətləndirmə meyarları (tapşırığın ehtimal olunan doğru cavabları, həlli və qiymətləndirmə şkalası) ilə tanış ola biliblər. Qeyd edək ki, buraxılış imtahanının birinci mərhələsində şagirdlərə ana dili fənnindən 10 açıq və 10 qapalı, riyaziyyat fənnindən 10 açıq, xarici dil fənnindən 9 qapalı və 6 açıq tipli tapşırıq olmaqla ümumilikdə 45 tapşırıq təqdim olunub.

♦ Aprelin 26-dan mayın 7-dək Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarına 2019-cu il fevralın 24-də keçirilmiş qəbul imtahanının birinci mərhələsinin nəticələrinə görə müsabiqə şərtlərini ödəyən bakalavrların imtahanın ikinci mərhələsinə buraxılmaları üçün proqram seçimi aparılıb.

♦ 24-26 apreldə Belçikanın Gent şəhərində Avropa Dil Qiymətləndirmə Assosiasiyasının (ALTE) "Təhsilə çoxdilli keçid" mövzusunda 53-cü illik konfransı keçirilib. Konfransda test etibarlılığı və qiymətləndirmə, testlərin keyfiyyətinin təminatı, təhsildə xüsusi qayğıya ehtiyacı olan şəxslər üçün şəraitin yaradılması, aşağı göstəricələrə malik olan şəxslərə xarici dilin öyrədilməsi və biliklərin qiymətləndirilməsi kimi mövzular geniş müzakirə olunub.

♦ Aprelin 28-də DİM tərəfindən əvvəlki illərin məzunları üçün I,II,III və IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanının birinci mərhələsi, həmçinin V qrup üzrə ali təhsil müəssisələrinə və tam (11 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanı keçirilib. İmtahanda 20 mindən çox abituriyent iştirak edib.

♦ 29 aprel – 8 may tarixlərində 2019/2020-ci tədris ili üçün Rusiya Federasiyası Xarici İşlər Nazirliyinin Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr Universitetinə Azərbaycan Respublikası vətəndaşları üçün tələbə qəbulu elan edilib.

♦ Aprelin 29-da Dövlət İmtahan Mərkəzində 2019-cu il mart və aprel aylarında keçirilimiş buraxılış imtahanları ilə əlaqədar mətbuat konfransı keçirilib.

♦ Aprelin 30-da 9-cu sinif şagirdləri üçün 10 martda keçirilmiş buraxılış imtahanının nəticələri elan olunub. Imtahanda iştirak etmiş şagirdlər (32966 nəfər) DİM-in internet saytında öz imtahan nəticələri, cavab vərəqinin ön və arxa üzünün qrafik təsviri, qapalı tipli tapşırıqların doğru cavabları, həmçinin hər bir açıq tipli tapşırıq üzrə qiymətləndirmə meyarları (tapşırığın ehtimal olunan doğru cavabları, həlli və

qiymətləndirmə şkalası) ilə tanış ola biliblər. Qeyd edək ki, buraxılış imtahanının birinci mərhələsində şagirdlərə ana dili fənnindən 10 açıq və 10 qapalı, riyaziyyat fənnindən 10 açıq, xarici dil fənnindən 9 qapalı və 6 açıq tipli tapşırıq olmaqla ümumilikdə 45 tapşırıq təqdim olunub.

♦ Mayın 1-də dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə elektron sınaq imtahanı keçirilib.

♦ Mayın 1-də Dövlət İmtahan Mərkəzində Azərbaycan Valideyn-Müəllim Assosiasiyası İctimai Birliyi və Ailələrin İnkişafı üzrə Maarifləndirmə İctimai Birliyinin nümayəndələri ilə görüş keçirilib.

♦ Mayın 2-də jurnalistika üzrə magistratura ixtisaslaşmalarına qəbul üçün qabiliyyət imtahanı keçirilib. Bu imtahanın nəticələrinə görə 15 nəfər bakalavr "məqbul" qiymət alıb və jurnalistika üzrə 44 saylı proqramı seçmək hüququ əldə edib.

♦ Mayın 3-də martın 31-də keçirilən imtahanların nəticələri elan olunub. İmtahanlarda iştirak etmiş şəxslər (6920 nəfər) DİM-in internet saytında imtahan nəticələri, cavab vərəqinin ön və arxa üzünün qrafik təsviri, qapalı tipli tapşırıqların doğru cavabları, həmçinin hər bir açıq tipli tapşırıq üzrə qiymətləndirmə meyarları (tapşırığın ehtimal olunan doğru cavabları, həlli və qiymətləndirmə şkalası) ilə tanış ola biliblər.

♦ 29 aprel – 3 may 2019-cu il tarixlərində ingilis dili, Azərbaycan dili, kimya fənləri üzrə hazırlıq kurslarının 3-cü dərsi, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə isə 4-cü dərsi keçirilib.

♦ Mayın 4-də Dövlət İmtahan Mərkəzində növbəti SAT imtahanları keçirilib. İmtahanda 47 nəfəri iştirak edib.

♦ Mayın 5-də tədris Azərbaycan dilindən fərqli dillərdə aparılan ümumi təhsil müəssisələrinin 9-cu və 11-ci sinif şagirdləri, həmçinin ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanını rus dilində verən abituriyentlər üçün Azərbaycan dili fənnindən test imtahanı keçirilib.

♦ Mayın 5-də inzibati vəzifələrin A növünə (inzibati rəhbər vəzifələr) aid olan vəzifə qrupları üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün test imtahanı keçirilib. İmtahan kompüter vasitəsilə təlimata uyğun olaraq 3 saat müddətində aparılıb və namizədlərə biliklərini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. İmtahanda 64 namizəd iştirak edib. 17 namizəd tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəyərək uğur qazanıb.

♦ 4-5 may tarixlərində zal nəzarətçisi fəaliyyətinin sertifikatlaşdırılması məqsədi ilə DİM-in Göyçay Regional Bölməsinin təşkilatçılığı ilə namizədlərlə təlim keçirilib.

♦ Mayın 6-da tədris Azərbaycan dilindən fərqli dillərdə aparılan ümumi təhsil müəssisələrinin 9-cu və 11-ci sinif şagirdləri, həmçinin ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanını rus dilində verən abituriyentlər üçün keçirilən "Azərbaycan dili" fənnindən imtahanın nəticələri elan olunub.

♦ Mayın 7-dən oktyabrın 7-dək yeni təhsil proqramı (kurikulum) əsasında qiymətləndirmə vasitələrinin işlənməsi və onların meyarlar əsasında yoxlanılmasına dair hazırlıq kurslarında iştirak etmək istəyənlərin qeydiyyatı aparılıb.

♦ Mayın 8-də 1 aprel 2019-cu il tarixində elan edilmiş ümumi müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 3 dövlət orqanında mövcud olan 8 vakant vəzifə üzrə 16 yer ümumi müsahibəyə çıxarılıb.

♦ Mayın 8-də 1 aprel 2019-cu il tarixində elan edilmiş müsabiqənin müsahibə mərhələsinin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 9 dövlət orqanında mövcud olan inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinə aid 303 (A növündə 6 vakant vəzifə üzrə 6 yer, B növündə 297 vakant vəzifə üzrə 343 yer) vakant vəzifə müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə qeydiyyatdan keçmiş 1007 namizədlə 3467 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb.

♦ Mayın 8-də Dövlət İmtahan Mərkəzində Qazax rayonu üzrə elektron qeydiyyatdan keçmiş müəllimlər üçün ingilis dili, fransız dili, tarix, fizika, kimya və biologiya fənləri üzrə hazırlıq kursları (birgünlük təlim) təşkil edilib.

♦ 4 və 8 may tarixlərində zal nəzarətçisi fəaliyyətinin sertifikatlaşdırılması məqsədi ilə DİM-in Xaçmaz Regional Bölməsində namizədlərlə təlim keçirilib.

♦ Mayın 8-dən 14-dək ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən, lakin mayın 5-də keçirilən Azərbaycan dili imtahanında iştirak etməyən və ya "qeyri-məqbul" qiymət alan abituriyentlərin qeydiyyatı aparılıb.

♦ Mayın 10-da Dövlət İmtahan Mərkəzində ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümünə həsr olunan tədbir keçirilib. Tədbirdən öncə DİM-in kollektivi Mərkəzin binasında yerləşən Heydər Əliyevin büstü önünə gül dəstələri düzərək ulu öndərin xatirəsini ehtiramla yad ediblər. Tədbirdə çıxış edən Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri M. Abbaszadə ümummilli liderimizin həyat və fəaliyyətindən, Azərbaycan xalqına göstərdiyi xidmətlər içərisində onun təhsil və mütəxəssis hazırlığına göstərdiyi qayğıdan danışıb.

♦ Mayın 11-də Dövlət İmtahan Mərkəzində TOEFL imtahanı keçirilib. İmtahanda 14 nəfər iştirak edib və imtahanın gedişi zamanı iştirakçılara bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb.

♦ Mayın 11-də Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr Universitetində Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının təhsil alması üçün test imtahanı keçirilib.

♦ Mayın 11-də Ədliyyə orqanlarında işləmək istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirilib. İmtahan 3 saat davam edib. Namizədlərin normal şəraitdə imtahan vermələri üçün bütün zəruri tədbirlər görülüb və imtahan təlimatda nəzərdə tutulmuş qaydada keçirilib.

♦ Mayın 12-də Ədliyyə orqanlarında işləmək istəyən namizədlər üçün keçirilmiş test imtahanının nəticələri elan olunub. İmtahanda iştirak üçün namizədliyi qeydə alınmış 384 nəfərdən 83 nəfəri imtahana gəlməyib. 55 və daha çox bal toplamış 165 namizəd müsabiqənin ikinci mərhələsinə – müsahibəyə buraxılıb.

♦ Mayın 12-də Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün I və IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanı keçirilib. İmtahan Respublikanın 11 şəhərində - Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir, Şəki, Bərdə, Göyçay, Şirvan, Lənkəran və Xaçmaz şəhərlərində ümumilikdə 59 binada aparılıb. İmtahanların idarə olunmasına 235 imtahan rəhbəri və 2562 nəzarətçi-müəllim cəlb olunub. İmtahandan sonra DİM-in "Facebook" səhifəsi və "Youtube" kanalı vasitəsi ilə canlı yayım ediləcək və Mərkəzin məsul əməkdaşları, ekspertlər tərəfindən imtahanda istifadə olunmuş sualların düzgün cavabları və test tapşırıqları ilə bağlı geniş izahat verilib.

♦ Mayın 13-də Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr Universitetində Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının təhsil alması üçün keçirilən test imtahanının nəticələri məlum olub. Test imtahanı nəticəsində 500 və daha yüksək bal toplamış, xarici dil fənnindən nisbi balı 50-dən az olmayan 3 abituriyentin müsahibəyə buraxılması nəzərdə tutulsa da, cəmi 2 abituriyent 500 baldan yuxarı nəticə göstərdiyi üçün 3-cü ən yüksək balı (432 bal) toplayan abituriyent də müsahibəyə dəvət edilib.

♦ Mayın 14-də DİM orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul olmaq istəyənlər üçün "Xüsusi qabiliyyət imtahanları" jurnalının 2019-cu il üçün 2-ci nömrəsini çap edib. "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışı olan bu jurnalda orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul imtahanının qabiliyyət imtahanı mərhələsi və müsabiqənin keçirilməsi şərtləri, ixtisasların Yaradıcılıq Qabiliyyətinin Yoxlanılması Komissiyaları (YQYK) üzrə bölgüsü, kadr hazırlığı aparılan orta ixtisas təhsili müəssisələri haqqında məlumatlar, qabiliyyət imtahanlarının proqramları, qiymətləndirmə meyarları, imtahanlara hazırlıqla bağlı tövsiyə və məsləhətlər, tapşırıq nümunələri, əyani vəsaitlərdən reproduksiyalar, şəkillər, normativlər və digər faydalı məlumatlar əksini tapıb.

♦ Mayın 16-dan iyunun 14-dək 5 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4-7-ci təsnifatına uyğun olan vəzifələrin A və B növü üzrə ümumi müsahibə elanı verilib. Ümumi müsahibə üçün 56 namizəd müraciət edib.

♦ Mayın 16-dan iyunun 14-dək dövlət qulluğunun A (inzibati rəhbər) və B (inzibati icraçı) növünə aid vakant vəzifələrin tutulması üçün müsabiqənin müsahibə mərhələsi elan edilib.

♦ Mayın 16-da Azərbaycan Universiteti Karyera Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə "Karyera günü" keçirilib. Dövlət İmtahan Mərkəzinin nümayəndələri tədbirdə iştirak edərək dövlət qulluğu sahəsində işləmək istəyən gənclərə Azərbaycanda dövlət qulluğuna qəbul qaydaları, dövlət orqanlarında mövcud vakant vəzifələr, dövlət qulluğunun perspektivləri haqqında ətraflı məlumat verib, onları maraqlandıran sualları cavablandırıblar.

♦ 13-17 may tarixlərində ingilis dili, Azərbaycan dili, kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının növbəti dərsi keçirilib.

♦ Mayın 17-də 11-ci sinif şagirdləri üçün 2019-cu il aprelin 7-də keçirilmiş buraxılış imtahanının (qəbul imtahanının birinci mərhələsinin) nəticələri elan olunub. İmtahanda iştirak etmiş şagirdlər (27660 nəfər) DİM-in internet saytında öz imtahan nəticələri, cavab vərəqinin ön və arxa üzünün qrafik təsviri, qapalı tipli tapşırıqların doğru cavabları, həmçinin hər bir açıq tipli tapşırıq üzrə qiymətləndirmə meyarları (tapşırığın ehtimal olunan doğru cavabları, həlli və qiymətləndirmə şkalası) ilə tanış ola biliblər.

♦ Mayın 17-də Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşları tərəfindən "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda təlim təşkil edilib. Təlimdə Dövlət İmtahan Mərkəzinin işçiləri və müsahibələrə müstəqil ekspert qismində cəlb olunacaq nümayəndələr iştirak ediblər.

♦ Mayın 18-də Dövlət İmtahan Mərkəzində "TOEFL IBT" və "PTE Academic" ingilis dili imtahanları keçirilib. İmtahanlar DİM-in inzibati binasında təlimata uyğun təşkil olunub. İmtahanların gedişi zamanı iştirakçılara bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb.

♦ Mayın 19-da Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün II və III ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanı keçirilib. İmtahan Respublikanın 11 şəhərində - Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir, Şəki, Bərdə, Göyçay, Şirvan, Lənkəran və Xaçmaz şəhərlərində ümumilikdə 66 binada aparılıb. İmtahanların idarə olunmasına 257 imtahan rəhbəri və 2845 nəzarətçi-müəllim cəlb olunub. İmtahandan sonra DİM-in "Facebook" səhifəsi və "Youtube" kanalı vasitəsi ilə canlı yayım ediləcək və Mərkəzin məsul əməkdaşları, ekspertlər tərəfindən imtahanda istifadə olunmuş sualların düzgün cavabları və test tapşırıqları ilə bağlı geniş izahat verilib.

♦ Mayın 20-də 15 aprel 2019-cu il tarixində elan edilmiş ümumi müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 5 dövlət orqanında mövcud olan 57 vakant vəzifə üzrə 59 yer ümumi müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə 174 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb.

♦ Mayın 20-də 15 aprel 2019-cu il tarixində elan edilmiş müsabiqənin müsahibə mərhələsinin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 6 dövlət orqanında mövcud olan inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinə aid 453 (A növündə 79 vakant vəzifə üzrə 79 yer, B növündə 374 vakant vəzifə üzrə 391 yer) vakant vəzifə müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə qeydiyyatdan keçmiş 159 namizədlə 269 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb.

♦ Mayın 20-də DİM Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə Lənkəran, sədr müavini Namiq Babayev isə Masallı rayonunda vətəndaşları qəbul edib. Lənkəran rayonunda keçirilən qəbulda Lənkəran, Astara və Lerik rayonlarının, Masallı rayonunda keçirilən qəbulda isə Masallı, Cəlilabad, Yardımlı və Biləsuvar rayonlarının sakinləri iştirak ediblər. Görüşdə, əsasən, buraxılış imtahanlarının nəticələri, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri,magistraturaya qəbul, əvvəlki illərin məzunlarının qəbulu və digər məsələlərlə əlaqədar rəhbər şəxslərə müraciətlər edilib. Vətəndaşlara müraciətləri ilə bağlı ətraflı izahat verilib, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olan bir çox məsələlər yerindəcə həll edilib. Digər müraciətlərin araşdırılması və baxılması üçün qeydiyyatı aparılıb. Qeydiyyatdan keçənlərlə yanaşı görüş zamanı birbaşa müraciət edən vətəndaşlar da M.Abbaszadə və N.Babayev tərəfindən dinlənilib və onların müraciətlərinin həlli üçün müvafiq tədbirlər görülüb.

♦ Mayın 21-də "Canlanan inkişaf: insanlar, şəhərlər, iqtisadiyyat" mövzusunda "Astana İqtisadi Forumu" keçirilib. Forumda DİM-in Strateji İnkişaf Şöbəsinin müdiri Vəli Hüseyn də iştirak edib. Forum çərçivəsində keçirilən görüşlərdə ikitərəfli əlaqələrin qurulması, mütəmadi səfərlər və konfransların təşkil olunması müzakirə edilib.

♦ Mayın 22-də Ağcabədi rayonunda "Dövlət qulluğuna qəbul qaydaları " mövzusunda tədbir keçirilib. Tədbirdə dövlət qulluğu sisteminin mahiyyəti, dövlət qulluğuna qəbul qaydaları, test imatahanında iştirak , vakant yerlər, müsahibələrdə iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçmək haqqında iştirakçılara məlumat verilib.

♦ Mayın 22-də mayın 12-də I və IV ixtisas qrupları üzrə abituriyentlər üçün keçirilən qəbul imtahanlarının nəticələri elan edilib. İmtahanda iştirak etmək üçün ərizə təsdiq etmiş 32174 abituriyentdən 1771 nəfəri imtahanda iştirak etməyib. Abituriyentlərdən 11 nəfəri qaydaları pozduqlarına görə imtahandan xaric olunub və nəticələri ləğv edilib. İmtahanda I ixtisas qrupu üzrə 1 abituriyent Sumqayıt şəhəri, Texniki və təbiət elmləri liseyinin məzunu ona təqdim olunmuş bütün test tapşırıqlarına düzgün cavab verib və maksimal nəticə - 400 bal toplayıb.

♦ Mayın 23-dən iyunun 20-dək inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinin B növünə (inzibati icraçı vəzifələr) aid olan BA və BB qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə müsabiqənin test imtahanına qeydiyyat elan edilib.

♦ Mayın 23-də Dövlət İmtahan Mərkəzində "Azərbaycan dilinin orfoqrafiya normaları" mövzusunda təlim təşkil edilib. Yeni təsdiq edilmiş "Azərbaycan dilinin orfoqrafiya normaları"na edilən dəyişikliklər dövlət orqanları tərəfindən kargüzarlığın aparılması məsələlərini də əhatə edib. Dövlət orqanları ilə yazışmalar zamanı qeyd edilən dəyişikliklərə riayət edilməsinin vacibliyi nəzərə alınaraq, bu mövzuda təqdimat hazırlanıb və müvafiq təlim təşkil edilib.

♦ Mayın 26-da ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanını rus dilində verən abituriyentlər və buraxılış imtahanı çərçivəsində keçirilən "Azərbaycan dili" fənni üzrə imtahanda üzrlü səbəbdən iştirak etməyən şagirdlər üçün "Azərbaycan dili" fənnindən ikinci test imtahanı keçirilib. İmtahan Bakı və Naxçıvan şəhərlərində, ümumilikdə 4 binada aparılıb. İmtahan bütün binalarda eyni vaxtda – saat 11:00-da başlayıb və 45 dəqiqə davam edib.

♦ Mayın 26-da Dövlət İmtahan Mərkəzi bu gün ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarına qəbul imtahanının ikinci mərhələsini keçirib. İmtahan Bakı, Naxçıvan və Gəncə şəhərlərində, ümumilikdə 27 binada aparılıb. İmtahan bütün binalarda eyni vaxtda - saat 11:00-da başlayıb və sualların cavablandırılmasına 1 saat 30 dəqiqə vaxt ayrılıb. İmtahanın idarə olunmasına 27 ümumi imtahan rəhbəri, 86 imtahan rəhbəri, 818 nəzarətçi-müəllim, 64 buraxılış rejimi əməkdaşı ayrılıb.

♦ Mayın 27-də Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən Sumqayıt Dövlət Universitetində ali təhsil müəssisəsinin professor-müəllim heyətinin, yuxarı kurslarda təhsil alan bakalavr və magistrlərinin iştirakı ilə "Dövlət qulluğu sisteminin mahiyyəti və əhəmiyyəti" mövzusunda tədbir keçirilib.

♦ Mayın 27-də Bakı və Naxçıvan şəhərlərində ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanını rus dilində verən abituriyentlər və buraxılış imtahanı çərçivəsində keçirilən "Azərbaycan dili" fənni üzrə imtahanda üzrlü səbəbdən iştirak etməyən şagirdlər üçün keçirilən "Azərbaycan dili" fənnindən ikinci test imtahanının nəticələri elan olunub. İmtahanda iştirak etmiş abituriyentlər DİM-in internet saytı vasitəsilə nəticələri haqqında məlumatla, həmçinin cavab kartının qrafik təsviri ilə tanış ola biliblər. İmtahanda iştirakı nəzərdə tutulan 1286 abituriyentdən 134-ü imtahana gəlməyib. İmtahanda iştirak edən 1152 abituriyentdən 613-ü ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün tələb olunan müsabiqə şərtini ödəyərək "məqbul" qiymət alıb.

♦ Mayın 28-də 11-ci sinif şagirdləri üçün 2019-cu il aprelin 21-də keçirilmiş buraxılış imtahanının (qəbul imtahanının birinci mərhələsinin) nəticələri elan olunub. İmtahanda iştirak etmiş şagirdlər (22499 nəfər) DİM-in internet saytında öz imtahan nəticələri, cavab vərəqinin ön və arxa üzünün qrafik təsviri, qapalı tipli tapşırıqlarının doğru cavabları, həmçinin hər bir açıq tipli tapşırıq üzrə qiymətləndirmə meyarları (tapşırığın ehtimal olunan doğru cavabları, həlli və qiymətləndirmə şkalası) ilə tanış ola biliblər. İmtahanda 2 şagird (Qax rayonu, 2 saylı şəhər tam orta məktəbin və Masallı rayonu, 4 saylı Digah tam orta məktəbin məzunları) onlara təqdim olunmuş bütün tapşırıqlara düzgün cavab verib və maksimum nəticə - 300 bal toplayıb.

♦ Mayın 28-də Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarına mayın 26-da keçirilmiş qəbul imtahanının ikinci mərhələsinin nəticələri açıqlanıb. İmtahanda 8559 bakalavr iştirak edib. 54 bakalavr isə imtahana gəlməyib. İki mərhələdə keçirilən imtahanın nəticələrinə əsasən, 1 nəfər ən yüksək nəticə –147 bal toplayıb.

♦ Mayın 29-da DİM tərəfindən 2019-cu il aprelin 28-də keçirilmiş imtahanların nəticələri elan olunub. İmtahan iştirakçıları öz yazı işləri, hər bir tapşırıq üzrə topladığı bal və qiymətləndirmə meyarları ilə tanış ola biliblər.

♦ Mayın 30-dan iyunun 10-dək ali təhsil müəssisələrinə və tam (11 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizə qəbulu sistemi yenidən aktiv edilib.

♦ Mayın 30-dan Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən dövlət qulluğunda qulluq stajı barədə arayışın hazırlanması və Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinə təqdim olunmasına dair arayışın əldə edilməsi üçün elektron sistem işə düşüb.

♦ Mayın 30-da Bakı Dövlət Universitetində ali təhsil müəssisəsinin professor-müəllim heyətinin, yuxarı kurslarda təhsil alan bakalavr və magistrlərinin iştirakı ilə "Dövlət qulluğu sisteminin mahiyyəti və əhəmiyyəti" mövzusunda tədbir keçirilib.

♦ 31 may, 7 və 14 iyunda dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə növbəti sınaq imtahanları keçirilib.

♦ Mayın 31-dən etibarən "NAXTEL" mobil şəbəkə istifadəçiləri də Dövlət İmtahan Mərkəzinin qısa mesaj (SMS) xidmətlərindən faydalana biliblər.

♦ Mayın 31-də mayın 19-da II və III ixtisas qrupları üzrə abituriyentlər üçün keçirilmiş qəbul imtahanlarının nəticələri elan edilib. İmtahanda iştirak etmək üçün ərizə təsdiq etmiş 35423 abituriyentdən 1148 nəfəri imtahanda iştirak etməyib. İmtahanda iştirak edən abituriyentlərdən 12 nəfəri qaydaları pozduqlarına görə imtahandan xaric olunub və nəticələri ləğv edilib.

♦ 27-31 may 2019-cu il tarixlərində ingilis dili, Azərbaycan dili, kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının növbəti dərsi keçirilib.

♦ 22 və 31 may tarixlərində DİM-də dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə növbəti sınaq imtahanları keçirilib.

♦ İyunun 1-də Dövlət İmtahan Mərkəzində növbəti TOEFL və SAT imtahanları keçirilib. İmtahanlar DİM-in inzibati binasında təlimata uyğun təşkil olunub. TOEFL imtahanında 9 nəfər, SAT (Subject) imtahanında isə 36 nəfər iştirak edib və imtahanların gedişi zamanı iştirakçılara bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb.

♦ İyunun 2, 9 və 16-da orta ümumtəhsil müəssisələrinin 9-cu sinfində təhsil alan şagirdlər üçün respublikanın bütün şəhər və rayonlarında buraxılış imtahanlarının II mərhələsi keçirilib. İmtahanda şagirdlərin bilik və bacarıqlarını yoxlamaq məqsədi ilə tədris dili, riyaziyyat və xarici dil fənləri üzrə ümumilikdə 90 qapalı tipli tapşırıq təqdim edilib. İmtahan 3 saat davam edib. İmtahanlarda ümumilikdə 110 mindən çox şagird iştirak edib.

♦ 3-4 iyun tarixlərində 2019/2020-ci tədris ili üçün Rusiya Federal Gömrük Xidməti Rusiya Gömrük Akademiyasında və onun Sankt-Peterburq və Rostov şəhərlərindəki filiallarında "Gömrük işi" ixtisası üzrə tələbə qəbulu elan edilib.

♦ İyunun 3-dən 10-dək rezidenturaya qəbulun II mərhələsində iştirak etmək istəyən namizədlər üçün qeydiyyat aparılıb.

♦ İyunun əvvəllərində Dövlət İmtahan Mərkəzi «Magistr» jurnalının 4-cü nömrəsini nəşr edib. Jurnalın bu nömrəsində 2019/2020-ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA-nın) magistraturalarına qəbul üçün ixtisaslaşma seçimi haqqında elan dərc edilib.

♦ İyunun 4-də DİM tərəfindən Gəncə şəhərində fəaliyyət göstərən ali təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyətinin, yuxarı kurslarda təhsil alan bakalavr və magistrlərinin iştirakı ilə "Dövlət qulluğu sisteminin mahiyyəti və əhəmiyyəti" mövzusunda tədbir keçirilib.

♦ 3-4 iyunda Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən Avropa İttifaqı və İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı ilə birgə SIGMA (Rəhbərlik və İdarəetmədə Təkmilləşdirməyə Dəstək) proqramı çərçivəsində "Sərişdə əsaslı idarəetmə" adlı təlim həyata keçirilib. Bu təlimin keçirilməsində əsas məqsəd adı çəkilən strategiyanın həyata keçirilməsi üçün düzgün alətlərin seçilməsi və sərişdə modeli barədə əcnəbi ekspertlərin təcrübələrinin paylaşılması olub.

♦ İyunun 4-də 9-cu sinif şagirdləri üçün iyunun 2-də keçirilmiş buraxılış imtahanının II mərhələsinin nəticələri elan olunub. İmtahanda iştirak etmiş şagirdlər DİM-in internet saytı vasitəsilə nəticələri haqqında məlumatla, habelə cavab kartının qrafik təsviri ilə tanış ola biliblər. İmtahanda iştirakı gözlənilən 37670 şagirddən 308 nəfəri imtahana gəlməyib. İmtahan qaydalarını pozduğu üçün 13 nəfər imtahandan xaric edilib.

♦ İyunun 4-də Dövlət İmtahan Mərkəzi Avropa İttifaqı və İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı ilə birgə SIGMA (Rəhbərlik və İdarəetmədə Təkmilləşdirməyə Dəstək) proqramı çərçivəsində "Rəhbər şəxslər üçün sərişdə əsaslı idarəetmə" adlı seminar keçirilib.

♦ İyunun 7-dən 14-dək Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarına ixtisaslaşma seçimi aparılıb.

♦ İyunun 7-də DİM dövlət qulluğuna qəbul olunmaq istəyən şəxslərə kömək məqsədi ilə "500 test tapşırığı" adlı toplu nəşr edib. Bu topluya dövlət qulluğuna qəbul üzrə müsabiqənin test imtahanı mərhələsində yoxlanılan bilik sahələri (Azərbaycan dili, qanunvericilik, informasiya texnologiyaları və məntiqi təfəkkürün yoxlanılması) üzrə imtahan proqramları əsasında hazırlanmış test tapşırıqları daxil edilib.

♦ 7 iyunda 10 aprel – 7 iyun tarixləri arasında təşkil edilən Azərbaycan dili, rus dili, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, coğrafiya, ingilis dili və tarix fənlərindən keçirilmiş hazırlıq kursları fəaliyyətini başa vurub.

♦ İyunun 11-dən 28-dək Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyi xüsusi təyinatlı təhsil müəssisəsi olan Polis Akademiyasında "İnformasiya təhlükəsizliyi" ixtisası üzrə əyani təhsil üzrə 25 kursantın qəbulu üçün müsabiqə elan edib.

♦ İyunun 11-də iyunun 9-da Gəncə, Lənkəran, Naftalan, Şəki, Sumqayıt şəhərlərinin, Abşeron, Ağdam, Ağsu, Astara, Bərdə, Biləsuvar, Daşkəsən, Goranboy, Göygöl, İmişli, Kürdəmir, Oğuz, Qəbələ, Saatlı, Sabirabad, Şabran, Şamaxı, Samux, Tərtər, Xaçmaz, Yevlax və Zərdab rayonlarının ümumtəhsil müəssisələrinin 9-cu sinif şagirdləri üçün keçirilmiş buraxılış imtahanının II mərhələsinin nəticələrini elan edilib. İmtahanda iştirak etmiş şagirdlər DİM-in internet saytı vasitəsilə nəticələri haqqında məlumatla, habelə cavab kartının qrafik təsviri ilə tanış ola biliblər. İmtahanda iştirakı gözlənilən 40234 şagirddən 788 nəfəri imtahana gəlməyib. 8 nəfər imtahan qaydalarını pozduğu üçün imtahandan xaric edilib.

♦ İyunun 14-də DİM-də dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə elektron sınaq imtahanı keçirilib.

♦ İyunun 12-dən iyulun 12-dək Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən 2 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 5-7-ci təsnifatına uyğun olan vəzifələrin A və B növü üzrə ümumi müsahibə elanı verilib.

♦ İyunun 12-dən iyulun 12-dək mərkəzi icra hakimiyyəti və məhkəmə hakimiyyəti orqanları olmaqla inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinin 5-7-ci təsnifatı üzrə B növünə aid olan ümumilikdə 8 dövlət orqanında 103 vakant vəzifənin tutlması üçün müsabiqənin müsahibə mərhələsi elan edilib.

♦ İyunun 13-dən 17-dək (V ixtisas qrupu üzrə iyunun 13-dən 27-dək) ali təhsil müəssisələrinə imtahansız qəbul olmaq istəyən subbakalavrların qeydiyyatı aparılıb. Qəbul imtahanlarında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən subbakalavrlar cari ildə imtahan verərək ali təhsil müəssisələrinin müsabiqəsində iştirak etmək istəyən abituriyentlərlə eyni vaxtda – iyulun 24-dən avqustun 6-dək ixtisas seçimində (müsabiqədə) iştirak ediblər.

♦ İyunun 14-dən iyulun 11-dək Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin xətti ilə Türkiyə Respublikasının Tibb Elmləri Universitetinin Gülhanə Tibb Fakültəsinə və Rusiya Federasiyasının Hərbi Tibb Akademiyasına kursantların qəbulu üçün müsabiqə elan olunub. Müsabiqədə 2019-cu ildə IV ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanlarında 600 və daha yuxarı bal toplamış, 19 yaşınadək olan oğlan abituriyentlər iştirak edə biliblər.

♦ 13-14 iyunda Dövlət İmtahan Mərkəzinin icraçı direktoru Vəfadar Misirov Astana Dövlət Qulluğu üzrə Regional Xabın Qazaxıstanın Nur-Sultan şəhərində keçirilən illik konfransında iştirak edib. Konfransın builki əsas mövzusu "Dövlət qulluğunda dəyərlər, inam və texnologiya" olub. Konfransda beynəlxalq təşkilatlardan və 30-dan çox ölkənin dövlət qulluğu ilə bağlı qurumlarından ekspert və nümayəndələr iştirak ediblər.

♦ İyunun 14-də Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədr müavini Namiq Babayev Şəkidə vətəndaşları qəbul edib. Şəki şəhərində keçirilən qəbulda Şəki, Oğuz rayon sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə, əsasən, ümumi və tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanlarının nəticələri, ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanları, subbakalavların ali məktəblərə qəbulu, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri və digər məsələlərlə əlaqədar rəhbər şəxslərə müraciətlər edilib.

♦ İyunun 18-də iyunun 16-da 29 şəhər və rayonda, o cümlədən müxtəlif təyinatlı məktəblərdə – internat məktəblərində, xüsusi axşam-qiyabi orta məktəblərdə, eşitmə pozulmaları və danışma əngəlli şagirdlər üçün xüsusi məktəblərdə, Çilov adasında yerləşən məktəbdə, cəzaçəkmə müəssisələrində yerləşən məktəblərdə təhsil alan 9-cu sinif şagirdləri üçün keçirilmiş buraxılış imtahanının II mərhələsinin nəticələri elan edilib. İmtahanda iştirakı gözlənilən 32827 şagirddən 561 nəfəri imtahana gəlməyib. 12 nəfər imtahan qaydalarını pozduğu üçün imtahandan xaric edilib.

♦ İyunun 19-dan iyulun 17-dək beynəlxalq səviyyədə akkreditasiya olunan təhsil proqramları üzrə təhsil almış abituriyentlərin sənəd qəbulu aparılıb.

♦ İyunun 19-da ali təhsilin magistratura səviyyəsinə qəbul olunmaq üçün keçirilmiş müsabiqənin nəticələri elan olunub. Müsabiqənin nəticələrinə əsasən, ixtisaslaşma seçimində iştirak edən 7531 bakalavrdan 6506 nəfəri respublika ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına qəbul olunub.

♦ İyunun 20-dən iyulun 12-dək dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin A növünə (inzibati rəhbər (idarəetmə) vəzifələr) aid olan AA, AB və AC qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün test imtahanına qeydiyyat aparılıb.

♦ İyunun 20-də 16 may 2019-cu il tarixində elan edilmiş ümumi müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 5 dövlət orqanında mövcud olan 26 vakant vəzifə üzrə 30 yer ümumi müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə 45 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb.

♦ İyunun 20-də 16 may 2019-cu il tarixində elan edilmiş müsabiqənin müsahibə mərhələsinin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 12 dövlət orqanında mövcud olan inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinə aid 33 (A növündə 2 vakant vəzifə üzrə 2 yer, B növündə 31 vakant vəzifə üzrə 59 yer) vakant vəzifə müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə qeydiyyatdan keçmiş 210 namizədlə 249 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb.

♦ İyunun 20-də Dövlət İmtahan Mərkəzi orta ixtisas təhsili pilləsi üzrə "Subbakalavr" peşə-ixtisas dərəcəsi almış və ali təhsil müəssisələrinə müsabiqə yolu ilə qəbul olmaq istəyən şəxslər üçün "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışını nəşr edib. Bu xüsusi buraxılışda "2019/2020-ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə SUBBAKALAVRLARIN QƏBULU ELANI", "Subbakalavr dərəcəsini almış şəxslərin ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbulu ilə bağlı İXTİSAS UYĞUNLUĞU CƏDVƏLİ " və digər faydalı məlumatlar təqdim olunub.

♦ İyunun 20-də Dövlət İmtahan Mərkəzi «Magistr» jurnalının 5-ci nömrəsini nəşr edib. Jurnalın bu nömrəsində 2019/2020-ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistraturalarına qəbul olanların siyahısı, ixtisaslaşmalar üzrə minimal keçid balları, o cümlədən dövlət sifarişi üzrə müsabiqə nəticəsində formalaşmış keçid balları və digər zəruri məlumatlar dərc olunub.

♦ İyunun 20-də “Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları” mövzusunda təlim təşkil edilib. Təlimdə Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının əməkdaşları və müsahibələrə müstəqil ekspert qismində cəlb olunacaq nümayəndələr iştirak ediblər.

♦ İyunun 20-dən iyulun 3-dək ali təhsil müəssisələrinin (V ixtisas qrupu) və tam (11 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları üzrə qabiliyyət imtahanlarında iştirak etmək istəyən abituriyentlərin elektron qeydiyyatı aparılıb.

♦ İyunun 21-də Dövlət qulluqçularının peşə bayramına həsr edilən elmi-praktik konfrans keçirilib. Konfransın işində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası, Nazirlər Kabineti, Milli Məclis, Konstitusiya Məhkəməsi, müxtəlif nazirliklər, Heydər Əliyev Mərkəzi, Baş Prokurorluq, Dövlət Komitələri və Xidmətlərinin, Bakı şəhərinin, Naxçıvan Muxtar Respublikasının və rayon icra hakimiyyətlərinin təmsilçiləri iştirak ediblər.

♦ 20-21 iyunda Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən Avropa İttifaqı və İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı ilə birgə SIGMA (Rəhbərlik və İdarəetmədə Təkmilləşdirməyə Dəstək) proqramı çərçivəsində “Dövlət idarəçiliyində səmərəli nəzarət mexanizmi” adlı seminar keçirilib.

♦ 21 və 25 iyun tarixlərində DİM-də dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə növbəti sınaq imtahanları keçirilib.

♦ İyunun 22-də "Abituriyent" jurnalının 3-cü nömrəsi nəşr olunub. Bu nömrədə 2019/2020-ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikasının ümumi orta (9-illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı, qəbul aparılan ixtisaslar, onların plan yerləri, elektron ərizə verən abituriyent üçün təlimat, "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin nümunəsi və digər zəruri materiallar Azərbaycan və rus dillərində təqdim olunub.

♦ İyunun 23-də Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün I və IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanı keçirilib. İmtahan Respublikanın 11 şəhərində - Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir, Şəki, Bərdə, Göyçay, Şirvan, Lənkəran və Xaçmaz şəhərlərində ümumilikdə 46 binada aparılıb. İmtahan prosesinin idarə olunması üçün DİM-də operativ qərargah fəaliyyət göstərib, müntəzəm olaraq imtahanın keçirildiyi binalarla əlaqə saxlanılıb və imtahan prosesinin gedişi nəzarətdə olub. Bütün binalarda imtahan təlimata uyğun şəkildə keçirilib, abituriyentlərin öz bilik səviyyələrini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. Həmin gün DİM-in “Facebook” səhifəsi və “Youtube” kanalı vasitəsi ilə canlı yayım edilib və Mərkəzin məsul əməkdaşları, ekspertlər tərəfindən imtahanda istifadə olunmuş sualların düzgün cavabları və test tapşırıqları ilə bağlı geniş izahat verilib.

♦ İyunun 25-də “Rezidentura” xüsusi buraxılışının 3-cü nömrəsini nəşr edilib. Jurnalın bu nömrəsində 2019/2020-ci tədris ili üçün rezidenturaya qəbul imtahaninin ikinci mərhələsi və ixtisas seçimi haqqında elan, “Namizədin elektron ərizəsi”ndə ixtisasların seçimi və təsdiqi üçün təlimat, "Namizədin elektron ərizəsi"ndə ixtisas seçimi formasının nümunəsi, rezidenturaya qəbul aparılan ixtisaslar və onların plan yerləri dərc edilib.

♦ İyunun 27-dən avqustun 5-dək ümumi təhsil müəssisələrini cari ildə bitirən və kolleclərə qəbul olmaq üçün fevral-mart aylarında aparılan qeydiyyatdan keçməyən abituriyentlər üçün ümumi (9 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizə qəbulu sistemi yenidən aktiv edilib.

♦ İyunun 27-dən iyulun 10-dək ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsinə qəbul olan bakalavrların qəbul olduqları təhsil müəssisələrində qeydiyyatı başlayıb.

♦ İyunun 28-də DİM Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə Qax rayonunda vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Qax rayonunu ilə yanaşı Zaqatala və Balakən rayonlarının sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə əsasən subbakalavrların ali təhsil müəssisələrinə imtahansız qəbulu, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə abituriyentlərin qəbulu, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri, rezidenturaya qəbul, qabiliyyət imtahanları və digər məsələlərlə əlaqədar DİM Direktorlar Şurasının sədrinə müraciətlər edilib. Vətəndaşlara müraciətləri ilə bağlı ətraflı izahat verilib, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olan bir çox məsələlər yerindəcə həll edilib. Digər müraciətlərin araşdırılması və baxılması üçün qeydiyyatı aparılıb.

♦ İyunun 28-də rezidenturaya qəbul olmaq istəyən namizədlər üçün qəbul imtahanının ikinci mərhələsi (ixtisas fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanı) üzrə sınaq imtahanı keçirilib.

♦ İyunun 30-da dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin BA və BB qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün test imtahanı keçirilib. İmtahan təlimata uyğun olaraq kağız daşıyıcılar vasitəsilə 3 saat müddətində aparılıb və namizədlərə biliklərini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. İmtahanların idarə olunmasına 6 ümumi imtahan rəhbəri, 19 imtahan rəhbəri, 172 nəzarətçi‑müəllim, 6 bina nümayəndəsi ayrılıb. İmtahanda iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçmiş 1766

namizəddən 14 nəfər imtahana gəlməyib, ümumilikdə 440 namizəd tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəyərək uğur qazanıb.

♦ İyulun 1-də iyunun 30-da keçirilən imtahanların nəticələri elan olunub. İmtahanda iştirakı gözlənilən 6461 abituriyentdən 1294 nəfəri imtahana gəlməyib. 2 nəfər imtahan qaydalarını pozduğu üçün imtahandan xaric edilib.

♦ İyulun 2-də DİM I və IV ixtisas qrupları üzrə 2019-cu il iyunun 23-də keçirilən qəbul imtahanlarının nəticələrini elan edib. İmtahanda iştirak edən abituriyentlər DİM-in internet saytına daxil olaraq imtahan nəticələri, "cavab kartı" və "cavab vərəqi"nin qrafik təsvirləri ilə tanış ola biliblər. İmtahanda iştirak etmək üçün ərizə təsdiq etmiş 24028 abituriyentdən 298 nəfəri imtahanda iştirak etməyib. İmtahanda iştirak edən abituriyentlərdən 6 nəfəri qaydaları pozduqlarına görə imtahandan xaric olunub və nəticələri ləğv edilib.

♦ İyulun 2-də "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda təlim təşkil edilib. Təlimdə iştirakçılara müsahibə üçün xarakterik olan xüsusiyyətlər, müsahibənin məqsədi, müsahibəyə hazırlıq, namizədin biliyinin qiymətləndirilməsi üzrə tələb olunan bacarıqlar, müsahibənin strukturu, keçirilmə qaydaları, namizədin qiymətləndirilmə meyarları haqqında ətraflı məlumat verilib.

♦ İyulun 3-dən 11-dək Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası və Rusiya Federasiyası arasında hərbi təhsil sahəsində bağlanmış müqavilələrə əsasən 2019/2020-ci tədris ilində Türkiyə Respublikasının Tibb Elmləri Universitetinin Gülhanə Tibb Fakültəsinə və Rusiya Federasiyasının Hərbi Tibb Akademiyasına kursantların qəbulu üçün müsabiqə elan olunub.

♦ İyulun 7-də Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün II və III ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanı keçirilib. İmtahan Respublikanın 11 şəhərində - Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir, Şəki, Bərdə, Göyçay, Şirvan, Lənkəran və Xaçmaz şəhərlərində ümumilikdə 57 binada aparılıb. İmtahanların idarə olunmasına 205 imtahan rəhbəri və 2323 nəzarətçi-müəllim cəlb olunub.

♦ İyulun 9-da «Abituriyent» jurnalının 4-cü nömrəsi nəşr edilib. Jurnalın bu nömrəsində 2019/2020-ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı, "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası, ali təhsil müəssisələrinə qəbul aparılan ixtisaslar, dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozu verilib.

♦ İyulun 9-dan avqustun 9-dək dövlət qulluğu vəzifələrinin B növünə (inzibati icraçı vəzifələr) aid olan BA və BB qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə test imtahanına qeydiyyat elan edilib.

♦ İyulun 11-də Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədr müavini Namiq Babayev Biləsuvarda vətəndaşları qəbul edib. Biləsuvar rayonunda keçirilən qəbulda Biləsuvar, Cəlilabad, Masallı rayon sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə əsasən ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanları, imtahan nəticələri, qabiliyyət imtahanları, subbakalavrların ali təhsil müəssisələrinə imtahansız qəbulu, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri və digər məsələlərlə əlaqədar müraciətlər edilib. Vətəndaşlara müraciətləri ilə bağlı ətraflı izahat verilib, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olan bir çox məsələlər yerindəcə həll edilib. Digər müraciətlərin araşdırılması və baxılması üçün qeydiyyatı aparılıb.

♦ İyulun 14-də dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin A növünə (inzibati rəhbər vəzifələr) aid olan AA, AB və AC qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün test imtahanı keçirilib. İmtahana qeydiyyat iyunun 18-dən iyulun 12-dək aparılıb və bu müddət ərzində 83 namizəd qeydiyyatdan keçib. İmtahan kompüter vasitəsilə təlimata uyğun olaraq 3 saat müddətində aparılıb və namizədlərə biliklərini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. İmtahanda 82 namizəd iştirak edib. İmtahan nəticələrinə əsasən 40 namizəd tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəyərək uğur qazanıb.

♦ İyulun 14-də DİM baza ali tibb təhsili əsasında həkim-mütəxəssislərin hazırlanması məqsədilə rezidenturaya qəbul imtahanının II mərhələsini (ixtisas fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi), hərbi liseylərə və Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi Tibb Məktəbinin feldşer ixtisasına qəbul imtahanları keçirib. İmtahanlar saat 11:00-da başlayıb. Rezidenturaya qəbul imtahanı 2 saat 30 dəqiqə, digər imtahan isə 2 saat davam edib.

♦ İyulun 15-də Hərbi Tibb Məktəbinin feldşer ixtisasına qəbul olmaq üçün keçirilən imtahanın nəticələri elan edilib. İmtahanda iştirakı gözlənilən 86 abituriyentdən 2 nəfər imtahanda iştirak etməyib.

♦ İyulun 15-də rezidenturaya qəbul imtahanının II mərhələsinin nəticələri elan olunub. İmtahanda iştirakı gözlənilən 447 namizədin hamısı imtahana gəlib. Namizədlərdən 351 nəfər müsabiqə şərtini (ixtisas fənləri üzrə topladığı test balı 50-dən, ümumi balı 90-dan az olmayan) ödəyərək ixtisaslaşma seçiminə buraxılıb.

♦ İyulun 16-dan 22-dək rezidenturaya qəbul olmaq üçün ixtisas seçimi aparılıb. İxtisas seçiminə rezidenturaya qəbul imtahanındakı nəticələri Mərkəz tərəfindən müəyyən edilmiş müsabiqə şərtini ödəyən – baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında topladığı balı 40-dan, ixtisas fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında isə 50-dən, ümumi balı 90-dan az olmayan namizədlər buraxılıblar.

♦ İyulun 17-də hərbi liseylərə qəbul imtahanının nəticələri elan edilib. İmtahanda iştirak etmiş abituriyentlər öz nəticələri və "cavab kartı"nın qrafik təsviri ilə tanış ola biliblər. İmtahanda iştirakı gözlənilən 1759 abituriyentdən 28 nəfər imtahanda iştirak etməyib. 1 nəfər qaydaları pozduğu üçün imtahandan xaric edilib.

♦ İyulun 19-da dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə elektron sınaq imtahanı keçirilib.

♦ İyulun 19-dan 24-dək Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun "İslamşünaslıq" ixtisasına qəbul olmaq istəyən abituriyentlərin qeydiyyatı aparılıb.

♦ İyulun 19-da DİM II və III ixtisas qrupları üzrə 2019-cu il iyulun 7-də keçirilən qəbul imtahanlarının nəticələrini elan edib. İmtahanda iştirak etmək üçün ərizə təsdiq etmiş 28699 abituriyentdən 408 nəfəri imtahana gəlməyib. İmtahanda iştirak edən abituriyentlərdən 15 nəfəri qaydaları pozduqlarına görə imtahandan xaric olunub və nəticələri ləğv edilib.

♦ 22-25 iyul tarixlərində III ixtisas qrupu üzrə imtahan verən və "Jurnalistika" ixtisasına qəbul olmaq istəyən abituriyentlərin qeydiyyatı aparılıb.

♦ İyulun 22-də 12 iyun 2019-cu il tarixində elan edilmiş ümumi müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 2 dövlət orqanında mövcud olan 14 vakant vəzifə üzrə 14 yer ümumi müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə 16 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb.

♦ İyulun 22-də 12 iyun 2019-cu il tarixində elan edilmiş müsabiqənin müsahibə mərhələsinin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 10 dövlət orqanında mövcud olan inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinə aid 128 vakant vəzifə üzrə 158 yer müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə qeydiyyatdan keçmiş 742 namizədlə 1840 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb.

♦ İyulun 22-də Dövlət İmtahan Mərkəzi «Magistr» jurnalının 6-cı nömrəsini nəşr edib. Jurnalın bu nömrəsində 2019/2020-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistraturalarının boş qalan yerlərinə qəbul haqqında elan, müsabiqə şərtləri, "Bakalavrın elektron ixtisaslaşma seçimi ərizəsi"ndə ixtisaslaşmaların seçilməsi və təsdiqi üçün təlimat, "Bakalavrin elektron ərizəsi"ndə ixtisaslaşma seçimi formasının nümunəsi, ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarının boş qalan yerləri olan ixtisaslaşmalarının siyahısı, magistratura səviyyəsinə dövlət sifarişi ilə qəbulun proqnozu və digər zəruri məlumatlar təqdim olunub.

♦ İyulun 22-də "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda təlim keçirilib. Təlimdə iştirakçılara müsahibə üçün xarakterik olan xüsusiyyətlər, müsahibənin məqsədi, müsahibəyə hazırlıq, namizədin biliyinin qiymətləndirilməsi üzrə tələb olunan bacarıqlar, müsahibənin strukturu, keçirilmə qaydaları, namizədin qiymətləndirilmə meyarları haqqında ətraflı məlumat verilib.

♦ 23-30 iyul tarixlərində ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarının boş qalan yerlərinə qəbul elan edilib.

♦ İyulun 23-də DİM Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə Şabran rayonunda vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Şabran rayonunun sakinləri ilə yanaşı Quba, Qusar, Xaçmaz, Siyəzən, Xızı rayonlarının sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə əsasən dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri, magistratura və rezidentraya qəbul, ali təhsil müəssisələrinə abituriyentlərin qəbulu, qabiliyyət imtahanları və digər məsələlərlə əlaqədar DİM Direktorlar Şurasının sədrinə müraciətlər edilib. Vətəndaşlara müraciətləri ilə bağlı ətraflı izahat verilib, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olan bir çox məsələlər yerindəcə həll edilib. Digər müraciətlərin araşdırılması və baxılması üçün qeydiyyatı aparılıb.

♦ İyulun 23-də baza ali tibb təhsili əsasında rezidenturaya qəbul olmaq üçün keçirilmiş müsabiqənin nəticələri elan olunub. İki mərhələ üzrə keçirilən qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən müsabiqədə iştirak edən 352 namizəddən 350 nəfəri təhsilini rezidenturada davam etdirmək hüququ qazanıb.

♦ İyulun 24-dən avqustun 5-dək ümumi (9 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin (kolleclərin) ixtisas seçimi həyata keçirilib.

♦ İyulun 24-dən avqustun 6-dək DİM ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elan edib. I, II, III, IV ixtisas qruplarından hər hansı biri və V ixtisas qrupu üzrə DİM-in müəyyən etdiyi tələbləri ödəyən abituriyentlər hər iki qrupun ixtisaslarını seçə biliblər. Həmçinin, I-IV ixtisas qruplarından iki müxtəlif ixtisas qrupu üzrə imtahan verən abituriyent müvafiq müsabiqə şərtlərini ödədiyi halda, hər iki ixtisas qrupu üzrə müsabiqədə iştirak edə bilib.

♦ İyulun 24-də “Rezidentura” xüsusi buraxılışının 4-cü nömrəsinin elektron versiyası hazılanıb. Jurnalda rezidenturaya qəbul olunanların siyahısı, müsabiqə nəticələrinə görə alınmış keçid balları və digər zəruri məlumatlar təqdim olunub.

♦ İyulun 26-da II və III ixtisas qrupları üzrə müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlər üçün “İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?” adlı kitabçalar nəşr edib.

♦ İyulun 26-da dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə elektron sınaq imtahanı keçirilib.

♦ 27-31 iyulda Daxili İşlər Nazirliyi Daxili Qoşunlarının Ali Hərbi Məktəbinə əlavə kursant qəbulu elan edib. Müsabiqədə Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyasına qəbul olmaq üçün mandatdan keçib III ixtisas qrupu üzrə imtahan vermiş, lakin test imtahanının nəticəsinə əsasən, müsabiqədən keçməmiş 200 və daha yuxarı bal toplamış abituriyentlər iştirak edə biliblər.

♦ İyulun 29-da DİM “Abituriyent” jurnalının 5-ci nömrəsini nəşr edib. Jurnalda 2019/2020-ci tədris ili üçün orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam (11 illik) orta təhsil bazasında tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı, ”Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi”nin doldurulması qaydası, qəbul aparılan ixtisaslar və digər məlumatlar əksini tapıb.

♦ İyulun 29-dan avqustun 16-dək əlillərin cəmiyyətə inteqrasiyasının təmin edilməsi, onların məşğulluq səviyyəsinin artırılması məqsədilə 1 nömrəli Bakı Tibb Kollecinin “İdman və müalicə masajı” ixtisasına gözdən əlil olan gənclər üçün dövlət hesabına ayrılan plan yerlərinə sənəd qəbulu aparılıb.

♦ İyulun 31-də Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistraturalarının boş qalan plan yerlərinə müsabiqənin nəticələri elan olunub. Magistraturanın boş qalan plan yerlərinin müsabiqəsində iştirak etmək üçün 814 bakalavr müraciət edib. Müsabiqə nəticəsində onlardan 456 nəfər (o cümlədən 43 nəfər dövlət sifarişi əsasında) magistraturaya qəbul olub.

♦ İyulun 31-də DİM «Magistr» jurnalının 7-ci nömrəsini dərc edib. Jurnalın bu nömrəsində 2019/2020-ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarının boş qalan yerlərinə qəbulun nəticələri dərc olunub.

♦ İyulun 31-də Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi Direktorlar Şurasının növbəti iclası keçirilib. İclasda 2019-cu ilin birinci yarım ilinin yekunları, ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq üçün keçirilmiş imtahanların nəticələri, dövlət qulluğuna qəbul və digər cari məsələlər müzakirə edilib.

♦ Avqustun 1-də Dövlət İmtahan Mərkəzi ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinin jurnalistika ixtisasına qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün qabiliyyət imtahanı keçirib. İmtahan Bakı şəhərində və DİM-in regional bölmələrinin yerləşdiyi Naxçıvan, Gəncə, Lənkəran, Şəki, Bərdə, Göyçay,Şirvan, Xaçmaz şəhərlərində təşkil olunub. İmtahan bütün binalarda saat 11:00-da başlanıb və 2 saat 30 dəqiqə davam edib.

♦ Avqustun 2-də mərkəzi icra hakimiyyəti və məhkəmə hakimiyyəti orqanları olmaqla inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinin 3-7-ci təsnifatı üzrə A və B növünə aid olan ümumilikdə 42 dövlət orqanında 508 vakant vəzifənin tutulması üçün müsabiqənin müsahibə mərhələsi elan edilib.

♦ Avqustun 2-də 12 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4-7-ci təsnifatına uyğun olan vəzifələrin A və B növü üzrə ümumi müsahibə elanı verilib.

♦ Avqustun 2-də dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədr müavini Namiq Babayev Xaçmazda vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Xaçmaz, Quba, Şabran rayon sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə, əsasən, ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanları, orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul, qabiliyyət imtahanları, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri və digər məsələlərlə əlaqədar müraciətlər edilib. Vətəndaşlara müraciətləri ilə bağlı ətraflı izahat verilib, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olan bir çox məsələlər yerindəcə həll edilib. Digər müraciətlərin araşdırılması və baxılması üçün qeydiyyatı aparılıb.

♦ Avqustun 2-də DİM ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinin “Jurnalistika” ixtisasına qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün avqustun 1-də keçirilən qabiliyyət imtahanının nəticələrini elan edib. Abituriyentlər DİM-in saytında imtahan nəticələri ilə tanış ola biliblər. İmtahanda iştirak etmək hüququ qazanmış 486 abituriyentdən 110 nəfəri imtahana gəlməyib. İmtahanda iştirak edən 376 abituriyentdən 344 nəfəri “məqbul” qiymət alıb.

♦ Avqustun 6-da ümumi (9 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün keçirilən müsabiqənin nəticələri elan olunub. Nəticələrə əsasən 9695 nəfər orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olunub.

♦ Avqustun 9-da Dövlət İmtahan Mərkəzində dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə elektron sınaq imtahanı keçirilib.

♦ 7-8 avqust tarixlərində rezidenturaya boş qalan plan yerlərinə ərizə qəbulu aparılıb.

♦ Avqustun 7-də "Abituriyent" jurnalının 6-cı nömrəsi nəşr edilib. Jurnalın bu nömrəsində ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin siyahısı, qəbul olduqları ixtisasların kodları, ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid balları və digər zəruri məlumatlar Azərbaycan və rus dillərində təqdim olunub.

♦ Avqustun 8-də DİM ali təhsil müəssisələrinə yerləşdirmənin nəticələrini elan edib. Ali təhsil müəssisələrinin müsabiqəsində 58258 nəfər iştirak edib. Onlardan 42062 nəfəri (o cümlədən 3542 subbakalavr) ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunub. 17820 (o cümlədən 586 subbakalavr) nəfər dövlət sifarişi əsasında, 24242 (o cümlədən 2956 subbakalavr) nəfər isə ödənişli əsaslarla təhsil almaq hüququ əldə edib.

♦ Avqustun 9-da DİM Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu ilə birgə prokurorluq orqanlarında işə qəbul olmaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirib. Bakı İdman Sarayında təşkil olunan imtahan saat 10:00-da başlayıb və 3 saat davam edib. İşə qəbul olmaq üçün ərizə təqdim etmiş 284 namizəddən 26 nəfəri imtahana gəlməyib. İmtahanda iştirak etmiş 258 namizəddən 128 nəfəri müsabiqə şərtini (70 və daha çox bal) ödəyərək növbəti mərhələyə buraxılıb.

♦ Avqustun 10-da "Abituriyent" jurnalının 7-ci nömrəsi nəşr edilib. Bu nömrədə 2019/2020-ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuş abituriyentlərin siyahısı qruplar üzrə (Azərbaycan bölməsi – I, II, III qruplar hər biri ayrı jurnalda, IV və V qruplar isə birlikdə 1 jurnalda, rus bölməsinin bütün qrupları isə 1 jurnalda) çap olunub.

♦ Avqustun 18-də dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin BA və BB qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün test imtahanı keçirilib. İmtahan təlimata uyğun olaraq kağız daşıyıcılar vasitəsilə 3 saat müddətində aparılıb və namizədlərə biliklərini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. İmtahanların idarə olunmasına 5 ümumi imtahan rəhbəri, 17 imtahan rəhbəri, 151 nəzarətçi‑müəllim, 5 bina nümayəndəsi ayrılıb. İmtahanda iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçmiş 1501 namizəddən 18 nəfər imtahana gəlməyib. Ümumilikdə 480 namizəd tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəyərək uğur qazanıb.

♦ Avqustun 20-də ali təhsil müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə və tam (11 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbulun nəticələri elan olunub. Ali təhsil müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinin və tam (11 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin müsabiqəsində iştirak etmək üçün 16515 şəxs ixtisas seçimi edib. Müsabiqə nəticəsində ali təhsil müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə 1359 nəfər (o cümlədən 1232 nəfər subbakalavr), tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə isə 10001 nəfər qəbul olub.

♦ Avqustun 21-də "Abituriyent" jurnalının 9-cu və 10-cu nömrələrinin elektron versiyaları DİM-in saytında yerləşdirilib. Jurnalın 9-cu nömrəsində 2019/2020-ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin boş qalan yerlərinə qəbul olmuş abituriyentlərin siyahısı, müsabiqə nəticəsində ixtisasların həm ödənişli əsaslarla olan yerləri, həm də dövlət sifarişli yerləri üzrə formalaşmış keçid balları Azərbaycan və rus dillərində təqdim olunub.

♦ Avqustun 27-də DİM "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışını çap edib. Jurnalın bu xüsusi buraxılışında ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan yerlərinə ixtisas seçimi elanı, həmçinin "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulması və təsdiqi üçün təlimat və "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin nümunəsi, qəbul aparılan ixtisasların siyahısı, boş yerlərin sayı və s. məlumatlar Azərbaycan və rus dillərində dərc olunub.

♦ Avqustun 27-dən sentyabrın 2-dək Dövlət İmtahan Mərkəzi ümumi (9 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan yerləri üzrə internet vasitəsilə ixtisas seçimi elan edib.

♦ Avqustun 27-dən sentyabrın 27-dək dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin A növünə (inzibati rəhbər (idarəetmə) vəzifələr) aid olan AA, AB və AC qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün keçiriləcək test imtahanına qeydiyyat aparılıb.

♦ Avqustun 30-da DİM Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə Qusar rayonunda vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Qusar ilə yanaşı Quba, Xaçmaz rayonlarının sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə, əsasən, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri və digər məsələlərlə əlaqədar DİM

Direktorlar Şurasının sədrinə müraciət edilib. Vətəndaşlara müraciətləri ilə bağlı ətraflı izahat verilib, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olan bir çox məsələlər yerindəcə həll edilib. Digər müraciətlərin araşdırılması və baxılması üçün qeydiyyatı aparılıb.

♦ Avqustun 30-da Dövlət İmtahan Mərkəzində dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə elektron sınaq imtahanı keçirilib.

♦ Avqustun 31-də "Abituriyent" jurnalının 11-ci nömrəsi nəşr edilib. Jurnalın bu nömrəsində 2019/2020-ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikasının tam (11 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan yerlərinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı, "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası, qəbul aparılan ixtisasların siyahısı, plan yerləri haqqında məlumatlar Azərbaycan və rus dillərində dərc olunub.

♦ Avqustun 31-dən sentyabrın 4-dək Azərbaycan Respublikasının tam (11 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə internet vasitəsilə ixtisas seçimi aparılıb.

♦ Sentyabrın 3-də ümumi (9 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə qəbul olmaq üçün keçirilmiş müsabiqənin nəticələri elan edilib. Müsabiqədə iştirak etmək üçün 3097 abituriyent ərizə təqdim edib. Onlardan 1928 abituriyent orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olunub.

♦ Sentyabrın 3-də ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan yerlərinə tələbə qəbulunun nəticələri dərc edilib. "Abituriyent" jurnalının bu xüsusi buraxılışında ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan yerlərinə qəbul olmuş abituriyentlərin siyahısı, ixtisaslar üzrə minimal keçid balları və digər məlumatlar Azərbaycan və rus dillərində təqdim olunub.

♦ 3-4 sentyabr tarixlərində Gəncə şəhərində ingilis dili müəllimləri üçün təlim keçirilib. Təlim ABŞ-ın Azərbaycandakı Səfirliyi ilə əməkdaşlıq çərçivəsində DİM-in təşkilatçılığı ilə təşkil edilib və 30-a yaxın ingilis dili müəllimi iştirak edib. Təlimdə oxu və yazı bacarıqlarına yiyələnmənin texnologiyası, dərs prosesində bilik və bacarıqların ölçülməsi, qiymətləndirmədə istifadə olunan vasitələrin buraxılış və qəbul imtahanlarında istifadə olunan ölçmə üsulları ilə uyğunlaşdırılması, eyni zamanda oxu və yazı prosesi zamanı yüksək təfəkkür bacarıqlarının formalaşdırılması ilə bağlı fikir mübadiləsi və müzakirələr aparılıb.

♦ Sentyabrın 5-də tam (11 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə qəbulun nəticələri elan olunub. Tam (11 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinin müsabiqəsində iştirak etmək üçün 3643 abituriyent ixtisas seçimi edib. Müsabiqə nəticəsində 1424 nəfər orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olub.

♦ Sentyabrın 5-də "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışı nəşr edilib. "Abituriyent" jurnalının bu xüsusi buraxılışında tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan yerlərinə qəbul olmuş abituriyentlərin siyahısı, ixtisaslar üzrə minimal keçid balları və s. məlumatlar Azərbaycan və rus dillərində təqdim olunub.

♦ Sentyabrın 5-də DİM ABŞ-ın Azərbaycandakı Səfirliyi ilə əməkdaşlıq çərçivəsində DİM-in Şəki Regional Bölməsində Şəki şəhəri və ətraf rayonların Mərkəz ilə əməkdaşlıq edən 27 ingilis dili müəllimi üçün təlim təşkil edib.

♦ Sentyabrın 8-də cari ilin buraxılış imtahanlarında üzrlü səbəbdən iştirak edə bilməyənlər üçün imtahan keçirilib. Buraxılış imtahanları Bakı və Gəncə şəhərlərində təşkil olunub. İmtahanların idarə olunması üçün 12 imtahan rəhbəri, 97 nəzarətçi-müəllim ayrılıb.

♦ Sentyabrın 8-də Vəkillər Kollegiyasına üzv olmaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirilib. İmtahan kompüterlər vasitəsilə elektron qaydada aparılıb. Namizədlər imtahanı bitirdikdən dərhal sonra onlara nəticələri haqqında arayış təqdim olunub. İmtahanda iştirak edən 237 namizəddən 189 nəfər müsabiqə şərtini ödəyərək – 60 və daha yüksək bal toplayaraq ikinci mərhələyə – müsahibəyə buraxılıb.

♦ Sentyabrın 9-da DİM-də "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunun inkişafına dair 2019-2025-ci illər üzrə Strategiya"nın 2019-2021-ci illərdə icrası üçün Fəaliyyət Planının icrasına dair iclas keçirilib. İclasda Strategiyanın 2019-2021-ci illərdə icrası üzrə Fəaliyyət Planında nəzərdə tutulan tədbirlərlə bağlı hazırlanmış layihələr müzakirə edilib və tapşırıqların icrası üçün görüləcək növbəti tədbirlər müəyyən olunub.

♦ Sentyabrın 9-da 2019/2020-ci tədris ilində Azərbaycan Respublikasının ali məktəblərinə daxil olmuş tələbələrə Prezident təqaüdünün verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı imzalanıb.

♦ Sentyabrın 12-də sentyabrın 8-də ümumi orta təhsil bazasında buraxılış imtahanının I mərhələsi və tam orta təhsil bazasında buraxılış imtahanı verən şagirdlərin nəticələri elan olunub. İmtahanda iştirak etmiş şagirdlər DİM-in internet saytı vasitəsilə nəticələri haqqında məlumatla, həmçinin cavab vərəqələrinin qrafik təsviri ilə tanış ola biliblər.

♦ Sentyabrın 13-də DİM-də dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə elektron sınaq imtahanı keçirib.

♦ Sentyabrın 15-də Dövlət İmtahan Mərkəzi ilə Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən hakim vəzifəsinə qəbul olmaq istəyən namizədlərlə test imtahanı keçirilib. İmtahan kompüterlər vasitəsilə elektron qaydada aparılıb. Namizədlər imtahanı bitirdikdən dərhal sonra onlara nəticələri haqqında arayış təqdim olunub. İmtahanda iştirak edən 206 namizəddən 158 nəfər müsabiqə şərtini ödəyərək – 60 və daha yüksək bal toplayaraq ikinci mərhələyə – müsahibəyə buraxılıb.

♦ Sentyabrın 16-da 2 avqust 2019-cu il tarixində elan edilmiş ümumi müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 12 dövlət orqanında mövcud olan 58 vakant vəzifə üzrə 65 yer ümumi müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə 179 namizədlə 171 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb.

♦ Sentyabrın 16-da 2 avqust 2019-cu il tarixində elan edilmiş müsabiqənin müsahibə mərhələsinin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 42 dövlət orqanında mövcud olan inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinə aid 354 (A növündə 50 vakant vəzifə üzrə 51 yer, B növündə 304 vakant vəzifə üzrə 457 yer) vakant vəzifə müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə qeydiyyatdan keçmiş 1043 namizədlə 1611 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb.

♦ Sentyabrın 16-da Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədr müavinləri Namiq Babayev və Bəhram Xəlilov ilə Çin Xalq Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Azərbaycanda səfərdə olan nümayəndə heyəti arasında DİM-in fəaliyyəti ilə tanışlıq məqsədilə görüş keçirilib. Qonaqlarla dövlət qulluğu sahəsində ikitərəfli əməkdaşlıq imkanları müzakirə edilib

♦ Sentyabrın 17-də 7 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 3-7-ci təsnifatına uyğun olan vəzifələrin A və B növü üzrə ümumi müsahibə elanı verilib. Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı və məhkəmə hakimiyyəti orqanlarında olmaqla elana çıxarılan vəzifələrin 27-si dövlət qulluğu vəzifələrinin A növünə (inzibati rəhbər) və 67-si B növü vəzifələrə (inzibati icraçı) aid olub.

♦ Sentyabrın 17-də mərkəzi icra hakimiyyəti və məhkəmə hakimiyyəti orqanları olmaqla inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinin 3-7-ci təsnifatı üzrə A və B növünə aid olan ümumilikdə 19 dövlət orqanında 578 vakant vəzifənin tutlması üçün müsabiqənin müsahibə mərhələsinin elanı verilib.

♦ Sentyabrın 20-də DİM-də dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə elektron sınaq imtahanı keçirilib.

♦ Sentyabrın 20-də 5 avqust 2019-cu il tarixində elan edilmiş müsabiqənin müsahibə mərhələsinin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 2 saylı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsində mövcud olan inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinə aid 2 vakant vəzifə üzrə 2 yer müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə qeydiyyatdan keçmiş 9 namizədlə 14 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb.

♦ Sentyabrın 20-də Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədr müavini Namiq Babayev Hacıqabulda vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Hacıqabul, Şirvan, Saatlı, Sabirabad rayon sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə əsasən ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri və digər məsələlərlə əlaqədar vətəndaşlar tərəfindən müraciətlər edilib. Vətəndaşlara müraciətləri ilə bağlı ətraflı izahat verilib, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olan bir çox məsələlər yerindəcə həll edilib. Digər müraciətlərin araşdırılması və baxılması üçün qeydiyyatı aparılıb.

♦ Sentyabrın 22-dən 27-dək Bakı şəhərində Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyanın (IAEA: International Association for Educational Assesment) "Qiymətləndirmə və qərarvermə: fərdi və institusional həll yolları" mövzusunda 45-ci illik beynəlxalq konfransı keçirilib. Ayın 22-də "XXI əsrin funksional savadlılığına uyğun olaraq təhsildə və qiymətləndirmədə dayanıqlı keçidə nail olmaq üçün təlimlərin təşkili", "Qiymətləndirmə ədalətlidirmi?", "İmtahan keyfiyyətinin təmin olunmasına dair RCEC təşkilatının dəyərləndirmə sistemi" mövzularına həsr olunan konfrans öncəsi praktik məşğələlər keçirilib. Növbəti gün isə konfransın açılış mərasimi olub. Açılış mərasimində Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının humanitar siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Fərəh Əliyeva Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyanın 45-ci illik beynəlxalq konfransının iştirakçılarına ünvanladığı təbrik məktubunu oxuyub.

Daha sonra konfrans sessiyalarla işini davam etdirib. Konfransda 55 ölkədən 300-dən çox ekspert, 43 ölkədən 116 məruzəçi iştirak edib. Sentybarın 27-də isə "Yazıda tipik səhvlərə yol verməmək (ingilis dili üzrə test)", "PISA 2021 və növbəti illər: innovativ qiymətləndirmənin miqyaslı inkişafı", "Yaradıcılıq məsələləri" mövzularını əhatə etməklə konfrans sonrası praktik məşğələlər keçirilib.

♦ Sentyabrın 25-dən oktyabrın 17-dək inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinin B növünə (inzibati icraçı vəzifələr) aid olan BA və BB qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə test imtahanına qeydiyyat elan edilib.

♦ Sentyabrın 25-də Dövlət İmtahan Mərkəzi və "Cambridge Assessment English" (CAE) arasında anlaşma memorandumu imzalanıb. Memorandumа əsasən CAE ingilis dilinin öyrənilməsi və qiymətləndirilməsinə dair bacarıq və standartların inkişaf etdirilməsində DİM ilə əməkdaşlıq nəzərdə tutulub.

♦ Sentyabrın 29-da DİM tərəfindən dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin A növünə (inzibati rəhbər vəzifələr) aid olan AA, AB və AC qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün test imtahanı keçirilib. İmtahan kompüter vasitəsilə təlimata uyğun olaraq 3 saat müddətində aparılıb və namizədlərə biliklərini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. Namizəd tərəfindən imtahan yekunlaşdırıldıqda və ya imtahan üçün ayrılan vaxt başa çatdıqda namizədə imtahanın nəticələrinə dair arayış təqdim olunub. İmtahanda 80 namizəd iştirak edib. Ümumilikdə 25 namizəd tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəyərək uğur qazanıb.

♦ Sentyabrın 29-dan oktyabrın 12-dək Dövlət İmtahan Mərkəzinin nümayəndə heyəti Polşa Respublikasında təlim səfərində olub. Səfər çərçivəsində Polşa Respublikasının paytaxtı Varşava şəhərində Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrinin nümayəndələri üçün "Dövlət qulluğunda insan resurslarının idarə edilməsi sisteminin gücləndirilməsi" mövzusunda təlim keçirilib. Təlim müddətində iştirakçıların Polşanın müxtəlif dövlət qurumlarında təcrübə keçmələrinə şərait yaradılıb.

♦ Sentyabrın 30-da DİM Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə Cəlilabad rayonunda vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Cəlilabad ilə yanaşı Yardımlı, Biləsuvar, Lənkəran, Lerik, Astara, Masallı rayonlarının sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə, əsasən, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu və digər məsələlərlə əlaqədar DİM Direktorlar Şurasının sədrinə müraciət edilib. Vətəndaşlara müraciətləri ilə bağlı ətraflı izahat verilib, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olan bir çox məsələlər yerindəcə həll edilib. Digər müraciətlərin araşdırılması və baxılması üçün qeydiyyatı aparılıb.

♦ Sentyabrın 30-dan oktyabrın 11-dək amerikalı ingilis dili mütəxəssisi Neytn Kar tərəfindən "Müəllimlər üçün intensiv peşəkar inkişaf təlimi və konsultasiya" proqramı çərçivəsində təlimlərin ikinci mərhələsi həyata keçirilib.

♦ 30 sentyabr–4 oktyabr tarixlərində ingilis dili, Azərbaycan dili, ədəbiyyat, alman dili, fransız dili, kimya, fizika, rus dili (tədris dili və xarici dil kimi), ədəbiyyat (rus bölməsi), ərəb dili, fars dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənlərindən imtahanların məzmunu ilə bağlı materialların hazırlanması üçün işçi qruplar yaradılıb. İşçi qruplar tərəfindən buraxılış və qəbul imtahanlarında mənimsənilmə səviyyəsinin yoxlanılması və qiymətləndirilməsi mümkün olan alt standartlara yenidən baxılması və proqramların təkmilləşdirilməsi, yeni tapşırıq nümunələrinin tərtib edilməsi üçün bölgü aparılıb.

♦ Oktyabrın 1-də Kompüter İnsidentlərinə qarşı Mübarizə Mərkəzi dövlət orqanlarının və digər qurumların internet informasiya resurslarından istifadə üzrə 2019-cu ilin üçüncü rübünün statistikasını açıqlayıb. Dövlət İmtahan Mərkəzinin internet resursları ən çox istifadəçi müraciətləri qeydə alınan saytlar siyahısında birinci olub.

♦ Oktyabrın 4-də DİM-də dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə elektron sınaq imtahanı keçirilib.

♦ Oktyabrın 5-də Dövlət İmtahan Mərkəzində növbəti SAT imtahanları (SAT and SAT Essay) keçirilib. İmtahanlar DİM-in inzibati binasında təşkil olunmaqla təlimata təşkil olunub. İmtahanda iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçən 34 nəfərdən 29 nəfəri iştirak edib.

♦ Oktyabrın 9-dan Dövlət İmtahan Mərkəzində buraxılış və qəbul imtahanlarının məzmunu ilə bağlı materialların hazırlanmasına və müzakirəsinə dair müvafiq fənlər üzrə elmi-metodiki seminarlar fəaliyyətə başlayıb.

♦ Oktyabrın 10-da "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda təlim təşkil edilib. Təlimdə Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin nümayəndələri iştirak edib.

♦ Oktyabrın 10-da Dövlət İmtahan Mərkəzində tarix fənni üzrə ilk elmi-metodiki seminar keçirilib. Seminarda DİM Direktorlar Şurasının sədri Məleykə xanım Abbaszadə, Mərkəzin məsul şəxsləri, Bakı, Sumqayıt, Xırdalan şəhərlərinin ümumtəhsil və ali təhsil müəssisələrinin müəllimləri, metodistlər, AMEA-nın müvafiq sahə üzrə mütəxəssisləri iştirak ediblər. Seminarın gündəlik məsələləri DİM-in həyata keçirdiyi yeni layihələr və nəşr işləri barədə təqdimat (DİM Direktorlar Şurasının sədri M.Abbaszadənin çıxışı), seminarın iş planının müzakirəsi və təsdiqi olub.

♦ 11, 18 və 25 oktyabrda DİM-də dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə növbəti sınaq imtahanları keçirib.

♦ Oktyabrın 11-də Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədr müavini Bəhram Xəlilov Samuxda vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Samux, Gəncə, Göygöl, Daşkəsən, Gədəbəy rayon sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə, əsasən, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu, 2020-ci ildə tətbiqi nəzərdə tutulan ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsi (buraxılış) imtahanlarının və ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının modeli, dövlət qulluğuna qəbul, namizədlərlə müsahibələrin keçirilməsi və digər məsələlərlə əlaqədar vətəndaşlar tərəfindən müraciətlər edilib. Vətəndaşlara müraciətləri ilə bağlı ətraflı izahat verilib, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olan bir çox məsələlər yerindəcə həll edilib. Digər müraciətlərin araşdırılması və baxılması üçün qeydiyyatı aparılıb.

♦ Oktyabrın 11-də coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə elmi-metodiki seminarlar keçirilib. Seminarda Bakı, Sumqayıt şəhərlərinin, Abşeron rayonunun ümumtəhsil və ali təhsil müəssisələrinin müəllimləri, metodistlər, AMEA-nın müvafiq sahə üzrə mütəxəssisləri iştirak edib.

♦ Oktyabrın 12-də Dövlət İmtahan Mərkəzində TOEFL imtahanı keçirilib. İmtahan DİM-in inzibati binasında təlimata uyğun təşkil olunub. İmtahanda 10 nəfər iştirak edib və imtahanın gedişi zamanı iştirakçılara bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb.

♦ Oktyabrın 12-də Dövlət İmtahan Mərkəzi Ədliyyə Nazirliyi ilə birlikdə Ədliyyə orqanlarında işləmək istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirib. İmtahan kompüter vasitəsilə təlimata uyğun olaraq 3 saat müddətində aparılıb və namizədlərə biliklərini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. Namizəd tərəfindən imtahan yekunlaşdırıldıqda və ya imtahan üçün ayrılan vaxt başa çatdıqda namizədə imtahanın nəticələrinə dair arayış təqdim olunub. İmtahanda iştirak üçün namizədliyi qeydə alınmış 180 nəfərdən 53 nəfəri imtahana gəlməyib. 55 və daha çox bal toplamış 58 namizəd müsabiqənin ikinci mərhələsinə – müsahibəyə buraxılıb.

♦ Oktyabrın 14-də Dövlət İmtahan Mərkəzində ingilis dili və Azərbaycan dili fənni üzrə elmi-metodiki seminarlar keçirilib. Seminar iştirakçıları gündəlik məsələ barədə fikir və təkliflərini bildiriblər.

♦ Oktyabrın 15-də Dövlət İmtahan Mərkəzində kimya fənni üzrə elmi-metodiki seminar keçirilib.

♦ Oktyabrın 16-da Dövlət İmtahan Mərkəzində buraxılış və qəbul imtahanlarında istifadə edilən qiymətləndirmə vasitələrinin hazırlanması və yoxlanılması (marker) ilə bağlı hazırlıq kursları fəaliyyətə başlayıb. Kursda elektron qeydiyyatdan keçmiş müəllimlər, metodistlər, ali təhsil müəssisələrinin pedaqoji yönlü fakültələrinin sonuncu kurs tələbələri və magistrlər iştirak ediblər.

♦ Oktyabrın 16-da rus dili (rus bölməsi) fənni üzrə elmi-metodiki seminar və rus dili (xarici dil kimi) fənni üzrə elmi-metodiki seminar keçirilib.

♦ Okkyabrın 16-da Dövlət İmtahan Mərkəzində 16 oktyabr 2019-cu il tarixdə fizika fənni üzrə elmi-metodiki seminar keçirilib. Gündəlik məsələ 2020-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə və hərbi liseylərə keçiriləcək qəbul imtahanları üçün proqramların müzakirəsi olub.

♦ Oktyabrın 17-dən 2020-ci il yanvarın 14-dək yeni təhsil proqramları (kurikulumlar) əsasında qiymətləndirmə vasitələrinin işlənməsi və onların meyarlar əsasında yoxlanılmasına dair hazırlıq kurslarında iştirak etmək istəyənlər üçün qeydiyyat aparılıb.

♦ Oktyabrın 17-də Dövlət İmtahan Mərkəzində biologiya fənni üzrə elmi-metodiki seminar və Biologiya fənni üzrə hazırlıq kursu keçirilib.

♦ Oktyabrın 17-də tarix fənni üzrə elmi-metodiki seminar və hazırlıq kursu keçirilib.

♦ 16-17 oktyabrda DİM-in Strateji inkişaf şöbəsinin müdiri Vəli Hüseyn Böyük Britaniyanın təhsil, elm və mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığın inkişafı ilə məşğul olan British Council təşkilatının regional konfransında iştirak edib. Konfransın əsas məqsədi ali təhsildə ingilis dilinin rolu, tədrisdə keyfiyyət, məzunların təlim nəticələrinin əmək bazarına uyğunlaşdırılması mövzusunda müzakirələrin aparılması olub.

♦ Oktyabrın 17-də ali təhsilin magistratura və bakalavriat səviyyələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslaşma və ixtisasları üzrə keçirilmiş qabiliyyət imtahanlarının yekunlarına, həmçinin növbəti tədris ilində keçiriləcək qabiliyyət imtahanlarına həsr edilmiş seminar keçirilib.

♦ Oktyabrın 18-də coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kursu və elmi-metodiki seminarlar keçirilib.

♦ Oktyabrın 21-də Azərbaycan dili və ədəbiyyat fənlərindən elmi metodiki seminar keçirilib. Seminarda Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin ümumtəhsil və ali təhsil müəssisələrinin müəllimləri, metodistlər və AMEA-nın müvafiq sahə üzrə mütəxəssisləri iştirak ediblər.

♦ 21-22 oktyabr tarixlərində Göyçay, Şəki və Xaçmazda Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşları tərəfindən "Şagird-məzun" elektron informasiya sistemi üzrə təlimatla bağlı seminar-treninqlər keçirilib.

♦ Oktyabrın 21-də Azərbaycan dili və ədəbiyyat fənlərindən elmi metodiki seminar keçirilib. Seminarda Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin ümumtəhsil və ali təhsil müəssisələrinin müəllimləri, metodistlər və AMEA-nın müvafiq sahə üzrə mütəxəssisləri iştirak ediblər.

♦ Oktyabrın 22-də Şəki şəhərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşları tərəfindən "Şagird-məzun" elektron informasiya sistemi üzrə təlimatla bağlı seminar-treninqlər keçirilib. Treninqdə Dövlət İmtahan Mərkəzinin Şəki RB-si üzrə Şəki,Balakən, Zaqatala, Qax, Oğuz və Qəbələ rayonlarının təhsil şöbələrinin məsul şəxsləri, həmçinin, həmin rayonların ümumtəhsil müəssisələrinin əlaqələndiriciləri iştirak ediblər.

♦ Oktyabrın 22-də DİM-in Xaçmaz regional bölməsində DİM əməkdaşları tərəfindən "Şagird-məzun" elektron informasiya sistemi üzrə təlimatla bağlı seminar-treninq keçirilib. Treninqdə Dövlət İmtahan Mərkəzinin Xaçmaz RB-si üzrə Xaçmaz, Quba, Qusar, Şabran və Siyəzən rayonlarının təhsil şöbələrinin məsul şəxsləri, bir sıra ümumtəhsil müəssisələrinin, həmçinin regionda fəaliyyət göstərən peşə liseyləri və internat məktəblərinin əlaqələndiriciləri iştirak ediblər.

♦ Oktyabrın 23-də Dövlət İmtahan Mərkəzinin Lənkəran Regional Bölməsində DİM əməkdaşları tərəfindən "Şagird-məzun" elektron informasiya sistemi üzrə təlimatla bağlı seminar-treninq keçirilib. Treninqdə Dövlət İmtahan Mərkəzinin Lənkəran RB-si üzrə Lənkəran, Astara, Masallı, Cəlilabad, Lerik, Yardımlı və Biləsuvar rayonlarının təhsil şöbələrinin məsul şəxsləri, bir sıra ümumtəhsil müəssisələrinin, həmçinin regionda fəaliyyət göstərən peşə liseyləri və internat məktəblərinin əlaqələndiriciləri iştirak ediblər.

♦ Oktyabrın 23-də Dövlət İmtahan Mərkəzində fizika fənnindən elmi-metodiki seminar keçirilib.

♦ Oktyabrın 23-də Dövlət İmtahan Mərkəzinin Bərdə Regional Bölməsində DİM əməkdaşları tərəfindən "Şagird-məzun" elektron informasiya sistemi üzrə təlimatla bağlı seminar-treninq keçirilib. Treninqdə Dövlət İmtahan Mərkəzinin Bərdə RB-si üzrə Ağcabədi, Ağdam, Bərdə, Beyləqan, Füzuli, Tərtər, Laçın, Xocavənd və Yevlax rayonlarının təhsil şöbələrinin məsul şəxsləri, bir sıra ümumtəhsil müəssisələrinin, həmçinin regionda fəaliyyət göstərən peşə liseyləri və internat məktəblərinin əlaqələndiriciləri iştirak ediblər.

♦ Oktyabrın 23-də Dövlət İmtahan Mərkəzində 2019/2020-ci tədris ili üçün ali təhsilin bakalavriat səviyyəsinin xüsusi qabiliyyət tələb edən "Dizayn (sahələr üzrə)" ixtisası üzrə qabiliyyət imtahanlarının yekunlarına, həmçinin növbəti tədris ilində keçiriləcək qabiliyyət imtahanlarına hazırlıq işləri çərçivəsində seminar keçirilib.

♦ Oktyabrın 24-də Bakı şəhərində 2019/2020-ci tədris ilində ümumtəhsil müəssisələrinin şagirdləri haqqında məlumatların "Şagird-məzun" dövlət elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekun qiymətləndirmənin aparılması ilə əlaqədar yerinə yetiriləcək işlərlə bağlı seminar keçirilib.

♦ Oktyabrın 24-də tarix fənni üzrə elmi metodiki seminar keçirilib.

♦ Oktyabrın 24-də Şirvan şəhərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşları tərəfindən "Şagird-məzun" dövlət elektron məlumat sistemi üzrə təlimatla bağlı seminar-treninqlər keçirilib.

♦ Oktyabrın 24-də 17 sentyabr 2019-cu il tarixində elan edilmiş ümumi müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 7 dövlət orqanında mövcud olan 84 vakant vəzifə üzrə 93 yer ümumi müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə 158 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb.

♦ Oktyabrın 24-də Dövlət İmtahan Mərkəzinin Gəncə Regional Bölməsində Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşları tərəfindən "Şagird-məzun" dövlət elektron məlumat sistemi üzrə təlimatla bağlı seminar-treninq keçirilib.

♦ Oktyabrın 24-də Bərdə regional bölməsində Azərbaycan dili, fizika, biologiya, coğrafiya, kimya və tarix fənlərindən qiymətləndirmə tapşırıqlarının hazırlanması və onların meyarlar əsasında markerlər tərəfindən yoxlanılmasına dair hazırlıq kursları keçirilib.

♦ Oktyabrın 24-dən noyabrın 22-dək dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin A növünə (inzibati rəhbər (idarəetmə) vəzifələr) aid olan AA, AB və AC qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün keçiriləcək test imtahanına qeydiyyat aparılıb.

♦ Oktyabrın 24-də 2020/2021-ci tədris ili üçün ali təhsilin bakalavriat səviyyəsinin xüsusi qabiliyyət tələb edən populyar musiqi və caz ifaçılığı (estrada sənəti), vokal sənəti (xanəndəlik), vokal sənəti (milli vokal) ixtisasları üzrə keçiriləcək qabiliyyət imtahanlarına hazırlıq işləri çərçivəsində seminar keçirilib.

♦ Oktyabrın 25-də DİM Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə Ağcabədi rayonunda vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Ağcabədi ilə yanaşı Yevlax, Bərdə, Ağdam, Tərtər, Beyləqan və Füzuli rayonlarının sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə, əsasən, ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarına qəbul, ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsi imtahanlarının və ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbul imtahanlarının qaydaları, əvvəlki illərin məzunlarının kolleclərə qəbulu, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri, namizədlərlə müsahibələrin keçirilməsi və s. məsələlərlə əlaqədar DİM Direktorlar Şurasının sədrinə müraciətlər edilib. Vətəndaşlara müraciətləri ilə bağlı ətraflı izahat verilib, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olan bir çox məsələlər yerindəcə həll edilib. Digər müraciətlərin araşdırılması və baxılması üçün qeydiyyatı aparılıb.

♦ Oktyabrın 25-də bakı şəhərində, eləcə də DİM-in Şəmkir Regional Bölməsində Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşları tərəfindən "Şagird-məzun"dövlət elektron məlumat sistemi üzrə təlimatla bağlı seminar-treninq keçirilib.

♦ 21-25 oktyabrda ingilis dili, Azərbaycan dili, kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının növbəti dərsi keçirilib.

♦ 21-25 oktyabrda ingilis dili, fransız dili, alman dili, Azərbaycan dili (dövlət dili kimi), kimya, rus dili, ərəb dili, fars dili, biologiya, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə növbəti elmi-metodiki seminarlar keçirilib.

♦ Oktyabrın 25-də Dövlət İmtahan Mərkəzi qəbul qaydaları ilə bağlı Ağcabədi şəhərində seminarlar keçirib. Seminarlarda Yevlax, Bərdə, Tərtər, Ağdam, Ağcabədi, Laçın, Beyləqan, Fizuli və Xocavənd rayonlarının müvafiq fənn müəllimləri, metodistlər, məktəb direktorları, təhsil şöbələrinin nümayəndələri iştirak ediblər. Təqdimatlar ətrafında müzakirələr aparılıb. Seminarlarda müzakirə edilmiş məsələlər haqqında iştirakçıları maraqlandıran suallar cavablandırılıb. Seminarlarda DİM-in otk.az saytında yerləşdirilmiş dərsliklərin tədris vahidləri və mövzuları üzrə sınaqlarda iştirak etmək üçün hədiyyə kuponları paylanıb.

♦ Oktyabrın 26-da Dövlət İmtahan Mərkəzi vergi orqanlarına işə qəbul olmaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirib. İmtahan bütün binalarda saat 11:00-da başlanıb və 3 saat ərzində aparılıb. İmtahanda iştirak etmək üçün 1369 namizəd qeydiyyatdan keçib. Onlardan 91 namizəd imtahana gəlməyib. 2 nəfər imtahandan xaric edilib. 96 namizəd müsabiqə şərtini ödəyərək - 70 və daha yüksək bal toplayaraq ikinci mərhələyə - müsahibəyə buraxılıb.

♦ Oktyabrın 27-də Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin B növünə (inzibati icraçı vəzifələr) aid olan BA və BB qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün test imtahanı keçirilib. İmtahanda iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçmiş 1850 namizəddən 20 nəfər imtahana gəlməyib. Ümumilikdə, 452 namizəd tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəyərək uğur qazanıb.

♦ 28 oktyabr -1 noyabr tarixlərində Azərbaycan dili, Azərbaycan dili (dövlət dili kimi), rus dili, xarici dillər (ingilis, fransız, alman, ərəb, fars) biologiya, kimya, fizika, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə növbəti elmi-metodiki seminarlar keçirilib.

♦ 28 oktyabr-1 noyabr 2019-cu il tarixlərində ingilis dili, Azərbaycan dili, kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının növbəti məşğələsi keçirilib.

♦ Oktyabrın 29-da 17 sentyabr 2019-cu il tarixində elan edilmiş müsabiqənin müsahibə mərhələsinin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 19 dövlət orqanında mövcud olan inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinə aid 344 (A növündə 80 vakant vəzifə üzrə 80 yer, B növündə 264 vakant vəzifə üzrə 495 yer) vakant vəzifə müsahibəyə çıxarılıb. Elana çıxarılan vəzifələr üzrə qeydiyyatdan keçmiş 1012 namizədlə 3689 müsahibənin keçirilməsi planlaşdırılıb.

♦ Oktyabrın 29-da DİM-in Naxçıvan MR Regional Bölməsinin əməkdaşları tərəfindən "Şagird-məzun" dövlət elektron məlumat sistemi üzrə təlimatla bağlı seminar-treninq keçirilib.

♦ Oktyabrın 29-dan zal nəzarətçisi sertifikatı əldə etmək istəyən namizədlərlə müsahibə mərhələsinə başlanılıb. Müsahibə zamanı namizədlərin psixoloji və fiziki cəhətdən sağlamlığı, ümumi dünyagörüşü, nitqi, stress vəziyyətində işləmək bacarığı yoxlanılıb.

♦ Oktyabrın 29-da "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda növbəti təlim təşkil edilib.

♦ Oktyabrın 31-də Dövlət İmtahan Mərkəzi Vəkillər Kollegiyası ilə birgə Vəkillər Kollegiyasına üzv olmaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirib. İmtahan saat 10.00-da başlayıb və 3 saat davam edib. İmtahan kompüter vasitəsilə elektron qaydada aparılıb. Namizədlər imtahanı bitirdikdən dərhal sonra onlara nəticələri haqqında arayış təqdim olunub.İmtahanda iştirak etmək üçün 245 namizəd qeydiyyatdan keçib. 9 namizəd imtahana gəlməyib. İmtahanda iştirak edən 236 namizəddən 144 nəfər müsabiqə şərtini ödəyərək – 60 və daha yüksək bal toplayaraq ikinci mərhələyə – müsahibəyə buraxılıb.

♦ 1 və 8 noyabr tarixlərində DİM-də dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyən şəxslərin müsabiqənin test imtahanı mərhələsinə daha da səmərəli hazırlaşmalarına kömək məqsədilə növbəti sınaq imtahanları keçirib.

♦ 4 - 8 noyabr tarixlərində ingilis dili, Azərbaycan dili, kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının növbəti məşğələsi keçirilib.

♦ 4 - 8 noyabr tarixlərində Azərbaycan dili, Azərbaycan dili (dövlət dili kimi), rus dili, xarici dillər (ingilis, fransız, alman, ərəb, fars) biologiya, kimya, fizika, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə növbəti elmi-metodiki seminarlar keçirilib.

♦ Noyabrın 5-də 12 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4-7-ci təsnifatına uyğun olan vəzifələrin A və B növü üzrə ümumi müsahibə elanı verilib.

♦ Noyabrın 5-də mərkəzi icra hakimiyyəti və məhkəmə hakimiyyəti orqanları olmaqla inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinin 4-7-ci təsnifatı üzrə B növünə aid olan ümumilikdə 29 dövlət orqanında 135 vakant vəzifənin tutulması üçün müsabiqənin müsahibə mərhələsi elan edilib.

♦ 5, 7 və 8 noyabr tarixlərində müvafiq olaraq Sumqayıt, Abşeron və Bakı şəhərlərində yerləşən ümumtəhsil məktəblərinin "Şagird-məzun" sistemi üzrə əlaqələndiriciləri üçün 2019/2020-ci tədris ilində buraxılış sinfi məzunlarının yekun qiymətləndirilməsi və şagirdlər haqqında məlumatların "Şagird-məzun" dövlət elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi ilə əlaqədar yerinə yetiriləcək işlərlə bağlı seminarlar keçirilib.

♦ Noyabrın əvvəllərində Dövlət İmtahan Mərkəzi Dilin Qiymətləndirilməsi üzrə Avropa Assosiasiyasının (EALTA) institusional üzvlüyünə qəbul edilib.

♦ Noyabrın 8-də DİM Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə şəhər və rayonlarda vətəndaşların mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının, digər qurumların rəhbərləri tərəfindən qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq Ağcabədi rayonunda vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Sabirabad ilə yanaşı Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Saatlı, və Neftçala rayonlarının sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə, əsasən, ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsi imtahanlarının və ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbul imtahanlarının qaydaları, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri, namizədlərlə müsahibələrin keçirilməsi və s. məsələlərlə əlaqədar DİM Direktorlar Şurasının sədrinə müraciətlər edilib. Vətəndaşlara müraciətləri ilə bağlı ətraflı izahat verilib, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olan bir çox məsələlər yerindəcə həll edilib. Digər müraciətlərin araşdırılması və baxılması üçün qeydiyyatı aparılıb.

♦ Noyabrın 8-də Dövlət İmtahan Mərkəzi qəbul qaydaları ilə bağlı Sabirabad şəhərində seminarlar keçirib. seminarlarda Şirvan şəhəri, Hacıqabul, Salyan, Neftçala, Saatlı, Sabirabad və İmişli rayonlarının müvafiq fənn müəllimləri, metodistlər, məktəb direktorları, təhsil şöbələrinin nümayəndələri iştirak ediblər.

♦ Noyabrın 8-də Dövlət İmtahan Mərkəzi Şirvan şəhərində qiymətləndirmə tapşırıqlarının hazırlanması və onların meyarlar əsasında markerlər tərəfindən yoxlanılmasına dair hazırlıq kursları təşkil edib. Hazırlıq kurslarında yalnız elektron qeydiyyatdan keçmiş, ixtisası müvafiq fənlərə uyğun müəllimlər, metodistlər iştirak ediblər.

♦ Noyabrın 8-də Dövlət İmtahan Mərkəzində tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən "Təsviri sənət" istiqamətli ixtisasları üzrə seminar keçirilib. Seminarda 2020/2021-ci tədris ili üçün tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən "Təsviri sənət" istiqamətli ixtisasları üzrə qabiliyyət imtahanlarının məzmunu müzakirə edilib.

♦ Noyabrın 11-dən dekabrın 12-dək inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinin B növünə (inzibati icraçı vəzifələr) aid olan BA və BB qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə test imtahanına qeydiyyat elan edilib.

♦ 12 - 15 noyabr tarixlərində kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının növbəti məşğələləri keçirilib.

♦ 12 - 15 noyabr tarixlərində kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə növbəti elmi-metodiki seminarlar keçirilib.

♦ 14-19 noyabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzində 2020/2021-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsinə qəbul imtahanı ilə əlaqədar fənlər üzrə elmi-metodik seminarlar keçirilib.

♦ Noyabrın 15-də "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda təlim təşkil edilib. Təlimdə Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin nümayəndələri iştirak ediblər.

♦ 15 noyabr tarixində Özbəkistan Respublikasının Daşkənd şəhərində "Dövlət qulluğunda aparılan islahatlarda dövlətin kadr siyasəti: Özbəkistan təcrübəsi və xarici təcrübə" mövsuzunda beynəlxalq konfrans keçirilib. Konfransda DİM-in Dövlət qulluğu məsələləri şöbəsinin müdiri Vüqar Əsgərov iştirak edib və "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğu haqqında qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi" movzusunda təqdimatla çıxış edib.

♦ 15-16 noyabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən Vətənpərvər Maarifçi Gənclər İctimai Birliyi ilə birlikdə Mingəçevir və Gəncə şəhərlərində gənclərlə görüş keçirilib. Görüşdə DİM-in fəaliyyət isiqmətləri barədə gənclərə məlumat verilib.

♦ Noyabrın 20-də Dövlət İmtahan Mərkəzində "Nəzarətçilərin elektron qeydiyyatı" sistemi ilə işləyəcək ümumtəhsil müəssisələri tərəfindən cavabdeh şəxs qismində təyin olunan əlaqələndiricilər üçün treninq keçirilib.

♦ 18-22 noyabr tarixlərində Azərbaycan dili, ingilis dili, kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının növbəti məşğələləri keçirilib.

♦ 18-22 noyabr tarixlərində Azərbaycan dili, Azərbaycan dili (dövlət dili kimi), rus dili, xarici dillər (ingilis, fransız, alman, ərəb, fars), kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə növbəti elmi-metodiki seminarlar keçirilib.

♦ 21-22 noyabr tarixlərində DİM Direktorlar Şurasının sədr müavini Bəhram Xəlilov Dövlət Qulluğu üzrə Astana Regional Xabının və Xoca Əhməd Yasəvi adına Beynəlxalq Qazax-Türk Universitetinin dəvəti əsasında Qazaxıstan Respublikasının Türküstan şəhərinə səfər edib. Səfər çərçivəsində keçirilən tədbirlərdə Bəhram Xəlilov "Dövlət qulluğunda korrupsiyanın qarşısının alınması: Azərbaycan təcrübəsi" mövzusunda təqdimatla çıxış edib.

♦ Noyabrın 22-də Dövlət İmtahan Mərkəzində 2020/2021–ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin doktorantura səviyyəsinə qəbul imtahanı ilə əlaqədar xarici dil fənni üzrə elmi-metodik seminar keçirilib. Seminar iclasında ölkənin doktorantura yaradılan ali təhsil müəssisələrini və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasını təmsil edən mütəxəssislər iştirak ediblər. Görüş zamanı doktorantura səviyyəsinə qəbul imtahanının xarici dil mərhələsinin strukturu, xarici dillər üzrə qəbul imtahanı proqramlarının layihələri, beynəlxalq dil imtahanlarının modelləri, Dillər üzrə Ümumavropa Tövsiyə Çərçivə Sənədi, xarici dildə danışmaq səviyyəsini müəyyən edən öyrənmə, tədrisetmə və qiymətləndirmə üzrə ümumavropa sistemi və digər məsələlər müzakirə edilib.

♦ Noyabrın 23-də Dövlət İmtahan Mərkəzi ilə Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən hakim vəzifəsinə qəbul olmaq istəyən namizədlərlə test imtahanı keçirilib. İmtahan kompüterlər vasitəsilə elektron qaydada aparılıb. Namizədlər imtahanı bitirdikdən dərhal sonra onlara nəticələri haqqında arayış təqdim olunub. İmtahanda iştirak edən 229 namizəddən 108 nəfər 60 və daha yüksək bal toplamaqla müsabiqə şərtini ödəyərək növbəti mərhələyə buraxılıb.

♦ 23-24 noyabr tarixlərində Gəncə şəhərində qiymətləndirmə tapşırıqlarının hazırlanması və onların meyarlar əsasında yoxlanılmasına dair hazırlıq (marker) kursları təşkil edilib. Kurslarda ixtisası müvafiq fənlərə uyğun müəllimlər, pedaqoji yönümlü ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinin müvafiq fənn üzrə təhsil alan axırıncı kurs tələbələri və həmin müəssisələrdə təhsil alan magistrlər iştirak ediblər.

♦ Noyabrın 24-də dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin A növünə (inzibati rəhbər vəzifələr) aid olan AA, AB və AC qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün test imtahanı keçirilib. İmtahan kompüter vasitəsilə təlimata uyğun olaraq 3 saat müddətində aparılıb və namizədlərə biliklərini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. Namizəd tərəfindən imtahan yekunlaşdırıldıqda və ya imtahan üçün ayrılan vaxt başa çatdıqda namizədə imtahanın nəticələrinə dair arayış təqdim olunub. İmtahanda 78 namizəd iştirak edib. Ümumilikdə 19 namizəd tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəyərək uğur qazanıb.

♦ Noyabrın 25-də DİM Direktorlar Şurasının sədr müavini Bəhram Xəlilov Oğuzda şəhər və rayonlarda vətəndaşların mərkəzi icra hakimiyyəti və digər qurumların rəhbər şəxsləri tərəfindən qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq vətəndaşları qəbul edib. Görüşdə, əsasən, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri, namizədlərlə müsahibələrin keçirilməsi, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu və digər məsələlərlə əlaqədar vətəndaşlar tərəfindən müraciətlər edilib. Vətəndaşlara müraciətləri ilə bağlı ətraflı izahat verilib, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olan bir çox məsələlər yerindəcə həll edilib. Digər müraciətlərin araşdırılması və baxılması üçün qeydiyyatı aparılıb.

♦ Noyabrın 25-də DİM-də seminar keçirilib və "Dizayn (sahələr üzrə)" ixtisası üzrə qabiliyyət imtahanının məzmunu, proqramı müzakirə edilib.

♦ Noyabrın 25-də Oğuz rayonunda "Dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim keçirilib. Təlimdə Oğuz və ətraf rayonlarda yerləşən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələri, yerli icra hakimiyyəti orqanları və məkhəmə orqanlarında çalışan 30-a yaxın dövlət qulluqçusu iştirak edib.

♦ Noyabrın 28-də "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda növbəti təlim təşkil edilib. Təlimdə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, Dövlət Statistika Komitəsinin əməkdaşları və müsahibələrə müstəqil ekspert qismində cəlb olunacaq nümayəndələr iştirak ediblər.

♦ 25 - 29 noyabr tarixlərində Azərbaycan dili, ingilis dili, kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının növbəti məşğələləri keçirilib.

♦ 29-30 noyabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən Vətənpərvər Maarifçi Gənclər İctimai Birliyi ilə birlikdə Lənkəran və Şamaxı şəhərlərində gənclərlə görüş keçirilib.

♦ Dekabrın 2-də DİM Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə ilə Özbəkistanın Azərbaycandakı səfiri Şerzod Fayziyevin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti arasında görüş keçirilib. Görüşdə Özbəkistanın Dövlət Test Mərkəzinin nümayəndələri də iştirak ediblər. Müzakirələrdə qarşılıqlı əməkdaşlıq imkanlarından bəhs edilib.

♦ Dekabrın 3-də rezidenturaya hazırlaşanlara kömək məqsədilə baza fənləri üzrə "Биологическая химия", "Патологическая физиология" və "Гистология (цитология, эмбриология, общая и частная гистология)" adlı elmi-metodik vəsaitlər nəşr edilib.

♦ Dekabrın 3-də 5 noyabr 2019-cu il tarixində elan edilmiş ümumi müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 13 dövlət orqanında mövcud olan 61 vakant vəzifə üzrə 65 yer ümumi müsahibəyə çıxarılıb.

♦ Dekabrın 4-də 2020/2021-ci tədris ili üçün xüsusi qabiliyyət tələb edən "Bədən tərbiyəsi və idman" istiqaməti üzrə elmi-metodiki seminar keçirilib. Seminarda ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinin məşqçilik ixtisasına qəbul üçün müsabiqə şərtlərinə və qabiliyyət imtahanlarının texnoloji təminatına dair müzakirələr aparılıb.

♦ Dekabrın 5-də "Dövlət idarəçiliyində səriştə modeli: Çətinliklər və həll yolları" mövzusunda seminar keçirilib. Seminarın məqsədi geniş istifadə olunan səriştə modeli vasitəsilə dövlət idarəçiliyində dövlət qulluqçularının seçilməsi, vəzifə yüksəlişində səriştələrin ölçülməsi və xidməti fəaliyyətin hərtərəfli qiymətləndirilməsi və digər məsələləri müzakirə etmək olub.

♦ Dekabrın 6-da DİM Direktorlar Şurasının sədr müavini Bəhram Xəlilov Zərdabda şəhər və rayonlarda vətəndaşların mərkəzi icra hakimiyyəti və digər qurumların rəhbər şəxsləri tərəfindən qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq vətəndaşları qəbul edib. Zərdab rayonunda keçirilən qəbulda Zərdab, Füzuli və Beyləqan rayon sakinləri və bu rayonlarda məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkünlər iştirak ediblər. Görüşdə, əsasən, dövlət qulluğuna qəbul, vakant dövlət qulluğu vəzifələri, namizədlərlə müsahibələrin keçirilməsi, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu və digər məsələlərlə əlaqədar vətəndaşlar tərəfindən müraciətlər edilib. Vətəndaşlara müraciətləri ilə bağlı ətraflı izahat verilib, DİM-in səlahiyyətlərinə aid olan bir çox məsələlər yerindəcə həll edilib. Digər müraciətlərin araşdırılması və baxılması üçün qeydiyyatı aparılıb.

♦ 2-6 dekabr tarixlərində Azərbaycan dili, ingilis dili, kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının növbəti məşğələləri keçirilib.

♦ 2-6 dekabr tarixlərində Azərbaycan dili, ingilis dili, rus dili, kimya, fizika, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə növbəti elmi-metodiki seminarlar keçirilib.

♦ 3-4 dekabr tarixlərində Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı ölkələri üçün İsveçin Stokholm şəhərində "Hökumət və dövlət idarəçiliyində islahatlar" mövzusunda 17-ci panel görüşü keçirilib. DİM-in əməkdaşı Elmir Şirinov görüşdə iştirak edib. Keçirilən görüşdə "Şərq Tərəfdaşlığı: 2020-ci il üçün 20 hədəf" çərçivəsində "Dövlət idarəçiliyində islahatlara dəstək" üzrə 11-ci hədəfin həyata keçirilməsi, Şərq Tərəfdaşlığının gələcəyi üzrə məsləhətləşmələr və bir sıra digər mövzularda çıxışlar olub. Tədbirdə, həmçinin "Qərarvermə prosesinin formaları", "Fakta əsaslanan siyasətin aparılması, monitorinq və dəyərləndirmədə statistikanın rolu", "Fakta əsaslanan siyasətin aparılması, monitorinq və dəyərləndirmədə datanın (verilənlərin) rolu" və "Siyasətin aparılmasında ictimai iştirakçılıq" mövzularında müzakirələr aparılıb.

♦ 5-6 dekabr tarixlərində Avropa İttifaqı Şərq Tərəfdaşlığı (ŞT) proqramının "Demokratiya, Yaxşı İdarəçilik və Sabitlik" adlı I Platforması çərçivəsində İdarəçilik və dövlət idarəçiliyi islahatları Panelinin birinci sahəsi üzrə (dövlət qulluğu, dövlət idarəçiliyi institutları və onların fəaliyyəti, insan resurslarının idarə edilməsi, dövlət qulluğuna qəbul qaydaları, qanunvericilik) Azərbaycan Respublikasında əlaqələndirici qurum olan Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) tərəfindən "Dövlət idarəçiliyində səriştə modeli: Çətinliklər və həll yolları" mövzusunda konfrans keçirilib. Konfransın məqsədi geniş istifadə olunan səriştə modeli vasitəsilə dövlət idarəçiliyində dövlət qulluqçularının seçilməsi, vəzifə yüksəlişində səriştələrin ölçülməsi və xidməti fəaliyyətin hərtərəfli qiymətləndirilməsini dəstəkləmək olub.

♦ Dekabrın 6-da Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən "Dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin tətbiqi məsələləri" mövzusunda növbəti təlim keçirilib. Təlimdə Zərdab və ətraf rayonlarda yerləşən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələri, yerli icra hakimiyyəti orqanları və məhkəmə orqanlarında çalışan 24 dövlət qulluqçusu iştirak edib.

♦ Dekabrın 6-da DİM-də 2020/2021-ci tədris ili üçün xüsusi qabiliyyət tələb edən "Təsviri sənət" istiqaməti üzrə elmi-metodiki seminar keçirilib. Seminarda 2020/2021-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları üçün keçiriləcək rəsm və kompozisiya imtahanlarında istifadə ediləcək tapşırıqlar müzakirə edilib.

♦ Dekabrın 7-də Dövlət İmtahan Mərkəzində növbəti SAT imtahanları keçirilib. İmtahanda iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçənlərin hamısı – 35 nəfər iştirak edib. İmtahanların gedişi zamanı iştirakçılara bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb.

♦ Dekabrın 10-da Azərbaycan Turizm Bürosunun tabeliyində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Konqreslər Bürosu tərəfindən 2019-cu il ərzində Azərbaycana işgüzar tədbirləri cəlb edən yerli qurumların və təşkilatların mükafatlandırma mərasimi keçirilib. Dİm xüsusi mükafata layiq görülüb.

♦ Dekabrın 11-də Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsində "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.

♦ Dekabrın 12-də Dövlət İmtahan Mərkəzində ulu öndər, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin vəfatının 16-cı ildönümü ilə bağlı anım mərasimi keçirilib.

♦ Dekabrın 12-də tarix və biologiya fənləri üzrə növbəti elmi-metodiki seminarlar keçirilib.

♦ Dekabrın 13-də Rezidenturaya qəbul imtahanlarına hazırlaşanlara kömək məqsədi ilə yeni vəsait – "Нормальная физиология" nəşr edilib.

♦ 9-13 dekabr 2019-cu il tarixlərində Azərbaycan dili, ingilis dili, rus dili, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının növbəti məşğələləri keçirilib.

♦ 9-13 dekabr 2019-cu il tarixlərində Azərbaycan dili, ingilis dili, rus dili, kimya, fizika, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə növbəti elmi-metodiki seminarlar keçirilib.

♦ Dekabrın 13-də DİM-də xüsusi qabiliyyət tələb edən Musiqi sənəti istiqaməti üzrə elmi-metodiki seminar keçirilib. Seminar bu istiqamət üzrə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları üçün keçirilmiş qəbul imtahanlarının təhlilinə və 2020/2021-ci tədris ili üçün keçiriləcək musiqi nəzəriyyəsi və solfecio imtahanının məzmununun müzakirəsinə həsr edilib.

♦ Dekabrın 13-də Dövlət Statistika Komitəsinin əməkdaşlarına "Dövlət qulluğunda etik qaydaların praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim keçirilib. Təlimdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin mərkəzi aparatında və Bakı Şəhər Statistika İdarəsində çalışan 30-a yaxın əməkdaş iştirak edib.

♦ Dekabrın 14-də Dövlət İmtahan Mərkəzində hakimliyə namizədlərlə yazılı imtahan keçirilib. İmtahan 4 saat davam edib.

♦ Dekabrın 16-da 5 noyabr 2019-cu il tarixində elan edilmiş müsabiqənin müsahibə mərhələsinin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib. Elan üzrə 30 dövlət orqanında mövcud olan inzibati dövlət qulluğu vəzifələrinə aid 91 (B növündə 91 vakant vəzifə üzrə 136 yer) vakant vəzifə müsahibəyə çıxarılıb.

♦ Dekabrın 17-də Dövlət Turizm Agentliyində "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.

♦ Dekabrın 16-da Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə "Study UK Alumni Awards 2019"un qaliblərinin mükafatlandırılması mərasimində iştirak edib. Britaniya Şurası (British Council) və Böyük Britaniyanın Azərbaycandakı səfirliyi "Study UK Alumni Awards 2019"un qaliblərinin adlarını açıqlayıb. Bu nüfuzlu beynəlxalq mükafat Britaniyanın ali təhsil imkanlarını və ölkənin bütün dünyadakı məzunlarının nailiyyətlərini qeyd etmək üçün nəzərdə tutulub.

♦ Dekabrın 16-da Azərbaycan dili, rus dili, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, coğrafiya, ingilis dili və tarix fənləri üzrə oktyabrın 16-dan fəaliyyət göstərən hazırlıq kursları işini başa çatdırıb.

♦ 16 - 20 dekabr tarixlərində Azərbaycan dili, ingilis dili, rus dili, kimya, fizika, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə növbəti elmi-metodiki seminarlar keçirilib.

♦ Dekabrın 19-da Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin və Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşlarına "Dövlət qulluğunda etik qaydaların praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim keçirilib. Təlimdə qurumların 90-a yaxın əməkdaşı iştirak edib.

♦ Dekabrın 21-də Dövlət Miqrasiya Xidməti ilə birlikdə Azərbaycan Respublikasının miqrasiya orqanlarına qulluğa qəbul olmaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirilib. İmtahan kompüter vasitəsilə təlimata uyğun olaraq 3 saat müddətində aparılıb və namizədlərə biliklərini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. Namizəd tərəfindən imtahan yekunlaşdırıldıqda və ya imtahan üçün ayrılan vaxt başa çatdıqda namizədə imtahanın nəticələrinə dair arayış təqdim olunub. İmtahanda 243 namizəd iştirak edib. Test imtahanının nəticələrinə əsasən, 165 nəfər müsabiqə şərtini ödəyərək (70 və daha artıq bal toplayaraq) növbəti mərhələdə iştirak etmək hüququ qazanıb.

♦ Dekabrın 22-də inzibati vəzifələrin B növünə aid olan vəzifə qrupları üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün test imtahanı keçirilib. İmtahanların idarə olunmasına 6 ümumi imtahan rəhbəri, 20 imtahan rəhbəri, 212 nəzarətçi‑müəllim, 24 buraxılış rejimi əməkdaşı, 6 bina nümayəndəsi ayrılıb. İmtahanda iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçmiş 2267 namizəddən 18 nəfər imtahana gəlməyib. Ümumilikdə 838 namizəd tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəyərək uğur qazanıb.

♦ Dekabrın 24-də Dövlət İmtahan Mərkəzində rezidenturaya qəbul qaydalarında edilmiş dəyişikliklərlə bağlı mətbuat konfransı keçirilib. Mətbuat konfransında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 8 fevral tarixli 41 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında rezidenturaya qəbul Qaydaları"nda Dövlət İmtahan Mərkəzinin təklifinə əsasən Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 20 dekabr 2019-cu il tarixli 488 nömrəli Qərarı ilə edilmiş dəyişikliklər barədə məlumat verilib.

♦ 24 - 30 dekabr 2019-cu il tarixlərində Azərbaycan dili (ədəbiyyat), kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə növbəti elmi-metodiki seminarlar keçirilib

♦ Dekabrın 24-dən 2020-ci il yanvarın 24-dək dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin A növünə (inzibati rəhbər (idarəetmə) vəzifələr) aid olan AA, AB və AC qruplarına uyğun olan vəzifələr üzrə keçiriləcək test imtahanına qeydiyyat elan edilib.

♦ Dekabrın 26-da DİM tərəfindən keçirilən imtahanlara zal nəzarətçisi qismində cəlb olunması nəzərdə tutulan müəllimlərin elektron qeydiyyatı başa çatıb. Hazırda "Nəzarətçilərin elektron qeydiyyatı" sistemində 15005 nəzarətçi-müəllim haqqında məlumat var. Nəzarətçi-müəllimlərdən 1116 nəfərinin məlumatları bazaya yeni daxil edilib.

♦ Dekabrın 29-da Dövlət İmtahan Mərkəzində DİM-in fəaliyyəti ilə əlaqədar ilin yekunlarına dair tədbir keçirilib.

SUMMARY

(12th Issue of "Abiturient" Journal)

The State Examination Centre of the Republic of Azerbaijan (hereafter - SEC or Centre) presents a summarized annual report for the academic year 2019-2020. The summary consists of the information on the administration of all examinations conducted by the SEC, overview of the instructions provided for the applicants and content/item experts, set of procedures applied in the admission process - entrance requirements, detailed descriptions of the admission programmes for undergraduate (including specialities requiring aptitude), graduate and residency levels. Separate paragraphs highlight school-leaving examinations, consecutive regional meetings with the public held within the country, development of new test items and their evaluation criteria and international partnerships maintained by the SEC.

Testing and Admissions
Undergraduate Education
(including specialities requiring aptitude exam)

From the beginning of each year up to the end of admission campaign, the SEC publishes a set of consecutive issues of "Abiturient" journal which provide the public with:

1. a detailed description of admission programmes[1] for admission to undergraduate level programmes of the higher education institutions of the Republic of Azerbaijan including programmes for admission to selective state-led schools[2];
2. calls for applications, instructions on online registration for examinations and admission separately;
3. the list of undergraduate degree programmes in public and private higher schools functioning in the country[3];
4. procedures and requirements of the standardized examinations and unified admissions including:
   samples of test items (multiple-choice, open-ended, situational judgement tests) of all levels of difficulty, used at the admission examinations;
5. a list of responses to frequently asked questions about application, admission and examinations, including:
   - correct answers, scoring tables and reports on all applicants' scores;
   - reports on cut scores and the names of all the admitted applicants for the current academic year;
6. advice for applicants, consultative articles on career planning, including:
   - a platform for high scorers to share their experiences and success stories.

As usual, registration for the exam as well as admission to higher education institutions and specialized secondary education institutions was carried out online, which simplified not only application procedure, but also prevented the applicants from making common mistakes. In practice, to make online registration system more effective, the SEC joined the state "Entry-Exit and Registration" interagency automated data-search system run by most state institutions. Thus, now the applicants can easily fulfil their "Online Application" in their personal account page in the Internet subject to the identification requirements specified by the state identification detector and submit it within the time frame set by the SEC.

The overall content of the application was published and presented to the public in the second issue of "Abiturient" journal in 2019.

To support the applicants favouring specialities requiring special aptitude, the SEC issued such publications as "Fine Arts", "Music Art", "Architecture and Design", "Theatre, Cinema and Choreography", "Physical Education and Sport", which contain scientific-methodical assistance[4]. These applicants can find a set of characteristics of aptitudes, requirements for every speciality, admission programmes for aptitude

[1] Admission programmes for undergraduate education are based on the core curricula of subjects being assessed.

[2] The state-led schools are the state financed Academies of Security, Defence and other academic institutions of the Republic of Azerbaijan.

[3] The list of specialities for admission, the number of enrolment openings and the names of education institutions taking part in the fulfilment of the state order are annually presented as a prognosis.

[4] A set of methodical procedures which are based on the data analysis produced every year.

examinations, assessment standards for the members of boards of examiners as well as the guidance for behaviours of applicants and examiners during these exams. Additionally, samples of required tasks, visual reproductions, pictures, tables, norms, etc. are published in the journal for better guidance for this segment of applicants.

The applicants choosing specialities requiring creative abilities were assessed by the Commissions for Aptitude Examinations not only in the capital city of Baku, but also in regions. Those, who passed aptitude exams successfully, gained the right to choose specialities requiring creative abilities.

Specialities meant for admission and the number of the enrolment openings were presented in the fourth issue of "Abiturient" journal. Speciality selection round was held from July 30 to August 13 via Internet.

The results of the competition and placement in higher education institutions were announced to the public through the "Abituriyent" journal, as well as the relevant services of the Internet and mobile operators – "Azercell", "Bakcell" and "Nar Mobile". Along with the list of admitted students, the minimum passing scores for each specialty (both paid and state-funded quotas) were provided in the "Abituriyent" journal.

Scientific-methodical Assistance (for applicants and content/item experts)

To support the applicants to prepare independently for the admission examinations, the SEC carries out series of instructional activities throughout the year. As a result of regularly held professional development seminars, which were conducted at the SEC, scientifically grounded methodological instructions and feedback of councils of experts, a wide range of scientific and instructional materials are developed and presented for the use of applicants online, such as: a) admission programmes of all subjects; b) instructions on how to prepare for the admission exam; c) notes on inaccurate textbook content and themes insufficiently covered in the school textbooks; d) content experts' remarks on different themes covered in the admission programmes and other instructional materials. In addition, a number of test samples and updated versions of testbooks on all examination subjects were published. For example, within the project "Video Lecture", lectures covering themes of admission programmes, new models of test items and recommendations of experienced experts on different subjects were placed on the SEC's Youtube channel. Furthermore, after the exams, challenging test items were explained and common mistakes made by applicants were analyzed and presented to the public on live TV programs.

Regional branches of the SEC that are functioning in Nakhchivan, Ganja, Shaki, Lankaran, Khachmaz, Goychay, Shirvan, Barda and Shamkir considerably helped to decentralize the administration of exams as well as the enrichment of instructional seminars. Due to the intensive involvement of the SEC's regional branches in the promotion of the SEC's projects, community of teachers working in regions was engaged not only in the administration of exams, but also contributed to the course of scientific discussions and the development of the methodological resources for item writers.

Live broadcast established at the SEC's headquarters connects the regional branches of the SEC with the main building, which provides an opportunity for the SEC to encourage the participation of teachers and experts from regions in the instructional seminars on examination subjects, organized at the central office of the SEC and enables the provision of reflective feedback by the experts involved at grass-roots level.

Content of the examinations

The SEC continues the development of open-ended or constructed-response items in its test development practice and maximizes their application in the examination disciplines. The open-ended test questions do not have answer choices, and examinees have to generate their own answers. A number of such open-ended test samples and their coding on Answer Sheet were illustrated in the 1st issue of "Abiturient" journal. These new models of test items were first pre-tested in the trial examinations held not only in the city of Baku, but also in the regions and only after validation these models were included in the Item Pool. The presentation of samples in distributed journals and the organization of trial examinations help applicants prepare for new test models, carefully instruct and familiarize them with new coding procedures prior to the actual exam. Overall, 28337 applicants were registered to take part in trial examinations. Meanwhile, an online software program was generated and launched by the SEC to let applicants take trial examinations online whenever requested by individuals.

Types of test items

The Centre uses three types of test questions in its exams.

1. Multiple-choice items

Multiple-choice items have been widely used since 1992 on various examinations organized by the State Students Admission Commission (SSAC) and its successor - the SEC. These items consist of a stem and 5 answer options. The examinees are required to choose the correct one or the key among other options.

2. Open-ended or constructed-response items

The SEC (formerly the SSAC) started to apply open-ended questions in admission examinations starting from 2011. These types of questions are presented without any answer choices and the examinees have to find correct answers themselves. Such kind of questions include questions requiring calculation, numeric entry and matching the halves.

Open-ended test items have been included in the test blocks of three subjects within each speciality group. 5 out of 30 test items have been open-ended on these subjects:

- mathematics, physics and chemistry in group I;
- mathematics, geography and history in group II;
- literature, history and native language in group III;
- physics, chemistry and biology in group IV.

3. Situational judgement tests. Such kind of items have been included in the test blocks for the first time in 2019. All three subjects within each speciality group contains 3 such kind of questions.

Application of open-ended test items and situation-judgement tests allows to distinguish applicants with high mathematical and analytical thinking ability and particularly, applicants with better preparation. It also helps to assess applicants' knowledge on four levels: knowledge, comprehension, application and skills.

Exam administration

This year, applicants were given the opportunity to take admission examination two times to reduce the examination stress and give the applicants the second chance in case of any emergency. Applicants who participated in both examinations were able to participate in the speciality selection stage with one of the results obtained in the admission examinations.

The SEC held admission examinations on the following dates:

- May 19 and July 7 for the applicants of the groups II and III ;
- May 12 and June 23 for the applicants of the groups I and IV ;
- April 28 for admission to the specialized secondary education institutions and group V for the graduates of previous years .
- Those who finished the complete secondary education level in 2019 participated in the competition on the basis of the school-leaving examinations results .

The SEC conducts the unified admission examinations in the capital city of Baku and in 11 regions of the country, which ensures the convenience of applicants as well as their parents.

Every required action was customarily taken together with the Special State Security Service of the Presidential Administration prior to the final check-up of the buildings to prevent exam participants from any insecure circumstances. For instance, this year 9679 teachers from general secondary schools and up to 872 specialists from different state agencies took part in examinations as invigilators and examination managers, respectively. Security forces of the Special State Security Service highly secured the overall examination process. Furthermore, support provided by the personnel of the Ministry of Internal Affairs, "Azerbaijan Airlines" Closed Joint Stock Company, the Ministry of Health, the Ministry of Communication and High Technologies and the Ministry of Emergency Situations immensely contributed to the quality of organizing the examinations.

Sets of events were held not only in Baku, but also in different regions in order to enlighten examination managers and invigilators.

To increase the number of professional examination managers, representatives of Azerbaijan National Academy of Sciences were involved as examination managers by custom. Newly involved examination managers go through required seminars, practise the examination regulations and standards in a number of

trial examinations being monitored, who, if successful, take part in the actual examinations. During introductory trainings, management of examination process is fully explained to the teachers and educative film on examination technology is demonstrated.

Beginning from November 2018 more than 100 buildings considered for the potential testing centres were inspected, their compliance with the requirements was identified. To exclude any identified shortcomings, national, regional and local state authorities are kept in regular communication. Respectively, updated information on testing centres is entered in the "Database of testing centres". The personnel of the Special State Security Service provide security of testing centres.

Innovations in the Undergraduate Admissions

In order to improve admission process to the higher education institutions a number of important innovations were introduced in 2019.

- In 2019, for the first time, admission examination to the higher education institutions for the I-IV groups was held in two stages. The second stage of the examination was held twice (in spring and in summer) and applicants who participated in both exams had an opportunity to take the exam in summer session in a different group.
- In order to assess skills and knowledge of applicants items that required written answer were introduces in the examination.
- In addition, applicants were introduced items in different foreign languages for assessing their listening abilities.
- Individuals who gained "sub-bachelor" professional degree at the secondary special education institutions had the right to participate in the competition for admission to the higher education institutions without participating in the admission examinations.
- Applicants who studied at the internationally accredited education programs (IB Diploma Programme, Advanced Level of General Certificate of Education, Advanced Placement) had the opportunity to be admitted to the higher education institutions out of the competition.

In additions, in 2019, the number of places allocated on state order increased nearly 1.7 times compared to 2018 and its share in the overall admission plan increased from 26% to 41%. This shows the fact that state pays great attention to the field of education.

All these changes and innovations were not unequivocally welcomed by the society, because it takes some time and effort to adapt to any new changes and innovations. From this point of view dissatisfactions shown by some applicants were understandable. However, it worth to be noted that all these changes were aimed at serving interests of the society, and increase country's human capital.

Examination structure and calculation of results

Admission to the higher education institutions for the 2019-2020 academic year was conducted in five groups. For the first time in the current year, admission examinations for I-IV groups consisted of two stages. Applicants participated in the speciality selection process due to the sum of total points gathered in the first and second stages of the examinations. Maximum accumulative point was 700 (300 for the first stage and 400 for the second stage).

Descriptive statistics

In 2019, 66623 applicants participated in the admission examinations to the higher education institutions in the country. 16.10% of those applicants scored 0-100 points, 24.11% scored 100-200 points, 20.22% scored 200-300 points, 28.27% scored 300-500 points, 11.08% scored 500-700 points. 1935 applicants scored higher than 600 points. The applicants with high scores represent almost all cities and regions including some rural schools of the Republic of Azerbaijan.

The number of the applicants scoring higher than 600 points was as follows in each group:

- 554 applicants in group I;
- 404 applicants in group II;
- 605 applicants in group III;
- 378 applicants in group IV.

As in the previous years, a number of measures have been implemented to introduce and spread the experience of the young people who scored high points at the admission examinations. The 11th issue of the "Abiturient" journal was entirely dedicated to them.

Here the SEC presented information on Presidential scholarship grantees, the list of schools they finished, their examination scores, specialities they were admitted to, the results of statistical surveys conducted among applicants, their feedback, suggestions and recommendations for future applicants. An electronic version of the journal üas also prepared and posted on the website of the SEC and "Abituriyent" journal.

Graduate Education (master degree)

Graduate education (master degree) is the second level of higher education and it plays an important role in the process of training of specialists. Graduate education in public and private universities in the Republic of Azerbaijan is financed either by state-provided scholarships or private funding, according to the respective decree of Azerbaijan President "On Application of the New Financing Mechanism within the Higher Education Institutions".

The SEC has continued improvement of content of admission examinations to the graduate education in the current academic year. Graduate degree specializations are grouped into 75 programmes. To guide perspective graduate students through the process of examination and admission, the SEC publishes admission programmes, admission rules and calls for applications, recommendations and tables of specialization choice, test item samples, results of the admission exam, cut scores and other essential materials in the issues of the "Magistr" journal.

Application for graduate education admission was conducted via Internet. Admission examination was implemented in two stages:

- At the first stage of the examination, the logical thinking (quantitative, spatial and verbal reasoning), foreign language and computer science skills of the applicants were assessed through the paper-based test conducted on February 24, 2019. Those who met the terms of the admission competition, gained the right to participate at the second stage of the examination.
- At the second stage of the examination, the knowledge of the bachelors in the sphere of their specialities was assessed by means of the paper-based test on May 26, 2019. The bachelors who selected certain admission programmes answered in written form the questions presented to them. The bachelors who favoured specializations requiring aptitude took aptitude examinations instead of test examinations.

After the SEC reported the results of the second stage of unified admission examination to graduate programmes of higher education institutions and Azerbaijan National Academy of Sciences, test takers were able to choose specializations. Specailization choice process was eligible only for those who met minimum requirements set by the SEC. Applicants were able to choose up to 20 specializations.

Residency Education

The unified admission to the residency was implemented by the SEC by means of test examinations in 2019. The rules on residency admission, admission programmes, explanation of some test items found complicated by the candidates and samples of test items on the basic and major subjects were presented in the first and second issues of "Rezidentura" journal in January, 2019. Specialities meant for admission, the number of the enrolment openings, admission scores were published in the third issue of "Rezidentura" journal.

The electronic application to the residency was implemented from February 14 to 28, 2019 and 930 candidates filled in applications to participate in the examination. The admission took place in two stages:

- At the first stage, the basic knowledge of the candidates in the sphere of the higher medical education was assessed;
- At the second stage, their knowledge of speciality was assessed.

The first and the second stages of the examination were conducted on April 7 and July 14 respectively. 459 residency applicants gained the right to participate in the admission competition; 352 persons participated in the speciality choice. Consequently, 345 candidates were admitted to the residency. As soon as the major selection process finalized, the results were reported to the public online and via the fourth issue of the "Rezidentura" journal.

Admission to Vocational Education and Training (VET) Institutions (on the Basis of Complete Secondary Education)

The student admission to VET institutions on the basis of complete secondary education for the academic year 2019-2020 was implemented on the basis of the points scored in the school-leaving examinations, in accordance with the "Admission Rules". Those who finished the secondary school in previous years took a separate examination.

In both school-leaving and admission examinations, applicants answered 90 questions altogether on Native language, math and foreign language. The correct answer to each question was evaluated with 1 point. Thus, the maximal result of the admission examination to the secondary vocational education institutions on the basis of complete secondary education was determined as 90 points, with 30 points in each subject.

The speciality selection for VET institutions on the complete secondary education basis was held in the period of August 15-19, after the results of the admission examinations to the higher education institutions were reported, in the same period when applications to the vacant openings occurred. The applicants had an opportunity to apply for the specialities of both - the vacant openings in the higher education institutions and VET institutions. The applicants could choose the codes of 20 possible openings from the two education stages in their electronic applications. Applicants who scored minimum 50 points (minimum 10 points on the native language and mathematics) could participate in the choice of specialities of VET institutions.

Admission to Vocational Education and Training (VET) Institutions (on the Basis of General Secondary Education)

For the years 1995-1998 the admission of students to VET institutions on the basis of general secondary education was carried out by the SSAC in a centralized way, but for 1999-2004 this process was fulfilled by VET institutions themselves. Since 2005 the realization of this process has been entrusted to the SEC again.

The electronic application to VET institutions on the basis of general education was implemented from February 22 to March 11, 2019. Admission rules, the call for applicants, the list of subbachelor degree programmes were published in the 3rd issue of "Abiturient" journal.

Applicants who graduated from general secondary education institutions in previous years sat examinations on the subjects of native language and mathematics, while graduates of the current year didn't participate in admission examination and participated in the competition on the basis of the results they gained on relevant subjects in school-leaving examination (on the basis of general secondary education).

Applicants choosing specialities requiring aptitude, before confirming their application, registered for participating at the exams held by the Commissions for Checking Creative Abilities. Those who registered, participated in the aptitude examinations conducted by the SEC (both graduates of previous and current years).

During this aptitude assessment stage the examination results were categorized as "pass" (eligible) and "fail" (non-eligible) and only the applicants getting "pass" have been able to choose the corresponding specialities requiring aptitude. According to the admission rules, the applicants were allowed to choose other specialities along with specialities requiring aptitude.

Speciality selection round was conducted when admission examinations finalized. Applicants with 50 and higher points were allowed to choose specialities (required minimum points for native language were 20 and for mathematics 10). Each applicant could choose up to 12 specialities of different VET institutions both on state order and paid basis. Applicants determined the sequence of speciality codes themselves.

Admission to VET institutions on the basis of general secondary education consisted of 10206 openings.

Totally, 9178 applicants were admitted to colleges and this number comprises 89.93% of the total quota.

School-leaving Examinations (for the 9th and 11th grade students)

The SEC conducted the final school-leaving examinations for the students completing the general secondary (9-year) and the complete secondary (11-year) education in a centralized way. With the purpose of helping graduates before school-leaving examinations, test item samples in native language (in the Azerbaijani language for the graduates of Azerbaijani sector and on the Russian language for the graduates of Russian sector), math and foreign language for the final examinations and assessment criteria were presented on the website of the Centre.

Comprehensive measures were taken in order to organize school-leaving examinations at a high level. The exams were grouped on regions and held on separate days. To ensure convenience of students, examinations were held not only in regional centres, but also in remote village schools. In regions examinations were held in different days.

In order to ensure the comfort of students, examinations were held not only in district centers, but also in remote rural schools. The 1st and 2nd stages of the 9th grade school-leaving examinations were organized in 301 and 292 examination centers respectively, and the 11th grade school-leaving examinations were organized in 242 examination centers.

Invigilators were chosen among regional school teachers for managing examinations. Before examinations the SEC staff held seminars for teachers in regions. More than 25113 teachers from general secondary schools and up to 2437 specialists from different state agencies have become part of school-leaving examinations as invigilators and examination managers, respectively.

The total duration of the school-leaving examinations was 3 hours for both 9th and 11th graders (the duration of the examination was 2 hours for students of secondary schools where instructional language was different from Azerbaijani, Russian and Georgian). 190534 graduates of the current year took part in the school-leaving examinations. 110938 of them were 9th graders and 79596 were 11th graders.

The format and content of the school-leaving examinations

School-leaving examinations for the 9th and 11th grade students were held in accordance with the requirements of the new educational programme (curriculum). The content of the examinations and the models of the examination tasks were identified in the scientific-methodological seminars with the participation of teachers of the educational institutions of the Republic of Azerbaijan and specialists of the Azerbaijan National Academy of Sciences (ANAS). The final examinations for the 9th grades were held in two stages.

The total duration of the school-leaving examinations was 3 hours for both 9th and 11th graders and they were presented both multiple-chioce questions and open-ended questions in native language, mathematics and foreign language.

In 2019, the SEC applied listening tasks both for the 9th and 11th graders in the school-leaving examinations. Listening passages were recorded and archieved in the SEC's recording studio.

During the school-leaving examinations, examinees were presented 1 listening passage on foreign language. An audio device, was distributed to all examination rooms. At the beginning of the examination, the audio device was turned on. Students were given 2 minutes to read the tasks on the listening passage, after which the text was sounded twice with a 2-minute break.

Open-ended items that require written and detailed answers were checked by markers. For this purpose, software was developed by the staff of the SEC, all possible stages of the process were automated and all security measures were taken into consideration. Thus, a student's answer sheet was divided into pieces by the program and sent to different markers Computer in front of the marker did not contain any information about the student, confidentiality was kept. In addition, each task was checked by at least two markers (if the prices of these markers did not coincide, a third marker was used).

Students who did not participate in the final exams for the 9th graders were not certified. 11th graders who did not participate in the final exams got "2". All pupils who have been examined have been evaluated (given certificates) regardless of the result of the exam. However, unfortunately, among the 9th graders there were pupils that, did not master the school curriculum at a minimum level, but also those who had difficulty reading and writing were identified.

E-services performed by the SEC

Work on the application of information and communication technologies (ICT) to the mass processes continued in 2018 intensively and new projects were implemented in this area. ICT was applied to all stages of examination (admission examinations to the higher education institutions, master's level, residency and secondary vocational institutions, school-leaving examinations and admission examinations to the civil service). Hundreds of thousands of citizens were provided with electronic services in these fields. Thus, more than 8 million 542 thousand e-services were performed by the SEC in 2019. E-services performed by the SEC in 2019 may be described as follows:

	E-service	Number of service usage				
		I quarter	II quarter	III quarter	IV quarter	Total
1	Online admission of application forms (for undergraduate, graduate and residency levels)	131977	150681	8173	0	**290831**
2	Online obtaining of "Examination Participation Sheet" (Exam Pass)	372113	1551561	171831	9956	**2105461**
3	Online speciality selection for higher and specialized secondary education institutions	0	16295	96602	0	**112897**
4	Information on examination results for applicants and participants of trial examinations via text message service or via Internet	193510	2663020	1089170	46691	**3992391**
5	Placement of graphic images of applicants' answer sheets on the applicants' individual pages while reporting their scores	58724	1259072	102505	9955	**1430256**
6	Online search of the number of codes of application form submitted for undergraduate admission	24939	3259	3997	1535	**33730**
7	Online registration for trial examinations	31895	180	42	40	**32157**
8	Online trial examinations	0	0	0	0	**0**
9	Online "Video Lectures"	156800	117000	72300	133507	**479607**
10	Purchase of the SEC "Payment cards" for registration for trial and admission examinations via text message and online	0	0	0	0	**0**
11	Online purchase of publications of the SEC and their PDF versions	833	1590	5116	527	**8066**
12	Application of the text message system to provide informative service for citizens	0	0	0	0	**0**
13	Online registration of citizens for the meetings (receptions) held by the SEC Chairperson and other responsible employees	38	72	128	26	**264**
14	Introduction of the service enabling the graduates to review information concerning their activity through the use of the SEC's "Student-Tracking" system	2290	11951	6376	1058	**21675**
15	Information on examination and interview results for civil service admission	0	0	0	0	**0**
16	Providing information from the Registry of Civil Servants	-	-	-	-	**35059**
17	Receiving applications providing information on civil servants' ethical conduct rules	0	0	0	0	**0**
18	Civil service internship calculator	-	-	-	-	**107**
	Total	**973119**	**5774681**	**1556240**	**203295**	**8542501**

Transparency in Testing and Admission Procedure

The SEC paid reasonable importance to informing the public completely and to providing transparency at all stages of the admission process. A short description of the measures carried out in this direction may be abstracted as follows:

- Availability of the examination content: admission programmes on subjects, explanation of difficult test items, samples of test models, test booklets used in the trial examinations, collections of test items, their electronic versions and other necessary methodical materials have been prepared and presented for the use of applicants;
- Regular coverage of all processes and difficult stages of the admission campaign online and by means of mass media;
- Press conferences and briefings held every week for the representatives of mass media in the Centre;
- Regular coverage of issues interesting for the public in the press and on TV programs by the SEC leadership and representatives during the admission campaign;
- Observation and coverage of each conducted examination by up to 50 mass media representatives;
- Coverage of the examination process in the SEC's website;
- Placement of special maps with indicators showing the addresses of examination buildings in the special issue of the "Abiturient" journal as well as in the Commission's website in order to help applicants to find examination buildings easily;
- Enabling the applicants to take the test booklets out of the examination building at the end of the admission examination with themselves in order to review their notes, to check their answers and to calculate their approximate scores till the announcement of examination results;
- Placement of up-to-date information on all urgent issues of admission campaign regularly in the issues of the "Abiturient" journal and in the SEC's website in Azerbaijani and English;
- Providing the information exchange service in the Centre's website and on Facebook social networking site for the purpose of answering instantly citizens' questions concerning admission examinations;
- Delivery of results of the admission and trial examinations to the applicants through the Centre's website and SMS service;
- Placement of graphic images of the answer sheets on the personal accounts of applicants;
- Regular expansion of the application of Internet as the most optimal variant of the interaction for information exchange with the public.

Consecutive Regional Meetings

Under the instructions of the President of the Republic of Azerbaijan, in accordance with the schedule offered by the heads of the central executive bodies, receptions of 184 citizens by the Chairperson of the Board of Directors of the SEC were held in 20 cities and regions in 2019. People, residing in the surrounding regions participated in these meetings. Information about receptions was given via Internet beforehand.

During these meetings such issues were discussed:

- Difficulties encountered during the educational process in higher and secondary specialized education institutions, including problems of paying tuition fees;
- Application to higher and specialized secondary education institutions;
- Content, organization and technology of admission and aptitude examinations;
- Admission examinations conducted separately for the graduates of previous and current years;
- Admission quota, the terms of the competition, speciality choice;

- Procedure of preparation of examination materials, importance of involving teachers from regions in this process;
- Duration of admission examinations;
- Intended innovations in the admission and school-leaving examinations;
- School-leaving examinations;
- Final assessment rules of students' knowledge (Grade IX) in general secondary education level according to new education programmes (curricula)
- Opportunities for the youth to get education in foreign countries;
- Secondary higher education;
- Student transfers;
- Methodological materials for applicants in order to prepare for admission examinations independently (without tutors);
- Requests and appeals on recruitment to civil service and other issues.

During these meetings requests of citizens were listened to carefully, many problems were resolved on the spot, while others were taken into consideration for further investigation. Applications that were not within the competence of the SEC were registered in order to be forwarded to the relevant organizations in order to take necessary measures.

It is worth to note that the activities of the SEC cover the interests of a large audience. The exams held by the center are of a mass nature and hundreds of thousands of people take part in this process. However, if we look at the statistics on the reception of citizens in the regions and cities, we see that compared to other government agencies, the number of people who want to meet directly with the chairperson of the Board of Directors of the SEC M. Abbaszadeh or other executives is much less. This is due to the fact that in addition to the relevant structures of the SEC, the Call Center, active accounts on social networks, there are 9 regional branches in the regions, and there is a need to meet directly with the chairperson. The appeals in the meetings with M.Abbaszadeh are mainly related to individual issues, not to the restoration of any violated rights of citizens. Such appeals are explained within the existing rules.

Preparation of new items and their evaluation criteria according to the new educational programme (curriculum)

Preparation of examination materials

Preparation of the materials related to the content of the examinations is governed by the "Statute of the State Examination Centre of the Republic of Azerbaijan", with regard to the content of final exams, military lyceums and bachelor's degree admission examinations (programmes for exams, exam models, new type of assignments). Materials were developed and scientific-methodical monitoring (assessment) of manuals and textbooks for all educational institutions providing general education was carried out.

Seminars (220 in the city of Baku and 30 in the regions) were held in Ganja, Shirvan, Salyan, Neftchala, Sheki, Lankaran, Barda, Goychay, Khachmaz and Baku. The main aim of these seminars was to deliver the new model that will be used in the school-leaving examinations. Plenary sessions of the workshops were broadcasted live on the Internet. Video files are uploaded in "Derslik Portali" (*derslik.edu.az*). At present, the number of visitors of the "Derslik Portali" is reaching into three million.

Scientific-methodological seminars on 15 subjects were organized for the preparation, discussion and improvement of the materials related to the content of the examinations. Teachers of the secondary and higher education institutions of Baku and Sumgayit, specialists of ANAS took part in the seminars. As a result of the discussions, programmes and models were developed for graduation and admission exams. These materials were published in the first issue of "Abiturient" journal. Thus, graduates had a preconceived idea of what types of items would be used in the graduation and admission examinations. Each of the test

items used in the admission examinations was analyzed in terms of content, relevance and difficulty levels based on statistical indications of examination results. The methodical recommendations for the explanation of those assignments were prepared and published in the second issue of the "Abiturient" journal.

The SEC prepared and improved 110 “Assessment booklet” (in Azerbaijani and Russian languages) on different subjects (“Chemistry”, “Biology”, “Mathematics”, “Physics”, “Geography”, “History”, “History”, Literature ”,“ Azerbaijani language ”,“ Russian language ”,“ Literature ”,“ English language ”,“ French language ”,“ German language ”,“ Russian language (as a foreign language) ”,“ Azerbaijani language (state language) taking into account the learning outcomes of the relevant subject curricula.

It should also be noted that the materials provided in the “Assessment Tasks” booklets for different grades can be used by students to develop skills for working with new task types, and by teachers for in-class (diagnostic, formative and summative) assessment. It is also possible to prepare for school leaving and admission examinations with these materials.

For the first time in 2019, “Assessment Tasks” on native language and mathematics for grades 1-4 have been prepared.

By the order of the Ministry of Education of the Republic of Azerbaijan, scientific-methodological monitoring and evaluation of 57 revised textbooks and Teacher’s books for the 1st, 4th, 7th and 8th grades of secondary schools was carried out. In accordance with the "Criteria for evaluating textbooks" approved by the Ministry of Education, each textbook was analyzed and evaluated in terms of content, language and writing style, design and the content Teacher’s book. The final commentaries prepared as a result of the assessment were submitted to the Ministry of Education.

Besides, scientific-methodological monitoring of textbooks for 5-11th grades used in secondary schools in 2019 was conducted. As a result of the monitoring, controversial points in the textbooks, inconsistencies in the content, translation shortcomings were identified and methodological recommendations were developed for the internal usage in the SEC in improving the item pool and in the formation of examination questionnaires. The recommendations were published in the form of the booklets and submitted to the relevant departments.

Courses organized by the SEC for teachers

Preparatory courses on the Azerbaijani language, the Russian language, mathematics, chemistry, physics, biology, history, geography and foreign languages were organized in connection with the preparation, examination and verification of assessment materials based on new curricula. The courses were attended by the final year students studying on the relevant subjects, teachers, methodologists and pedagogical staff of higher education institutions and graduate students trained in those institutions. So far, 113 courses have been organized in Baku and 27 regions of Azerbaijan (Nakhchivan, Sharur, Ganja (2 times), Sheki, Lankaran, Shirvan, Khachmaz, Bilasuvar, Goycay (2 times), Barda (2 times)) and 678 successfully passed the course. These persons can cooperate with the SEC as a marker in checking examination materials, they can also complie assessment materials for the examinations.

International Partnerships

In January, the SEC was selected as an institutional partner of the European Language Assessment Association (ALTE). It should be noted that the SEC is the first body elected to the Association from Azerbaijan. ALTE is an association of language examiners in Europe and other countries to jointly promote transparent and accurate assessment of linguistic ability. The main purpose of cooperation with ALTE for SEC is to join the exchange of experience in the assessment of foreign languages, to improve the quality of exams by maintaining impartiality and accuracy in the creation of assessment tools.

On April 24-26, representatives from the SEC participated in the 53rd Annual Conference of ALTE on “Multilingual Transition to Education” in Ghent, Belgium. The main topics that were discussed during the

conference were the role of language assessment at different levels of education, test reliability and validity, comparative approaches to quality assurance, teaching a foreign language to low-performing candidates and knowledge assessment. Representatives of the SEC also took part in a one-day professional development course called "Raters and Rating" organized by ALTE.

On August 5-10 the SEC representative attended 6th International Summer School "Applied Psychometry in Education and Psychology" organized by the Institute of Education of the Higher School of Economics of the National Research University of Russia on "Simplification, Definition and Evaluation of Dimensions: Research and Approval".

On September 22-27, the SEC hosted the 45th annual conference of the International Association for the Education Assessment (IAEA). Based on the activities of the SEC and international challenges, the 45th IAEA Conference was organized on "Assessment and Decision Making: Individual and Institutional Solutions". The following sub-topics have been selected for the conference to cover a wide range of areas in the assessment of education.

- Use of assessment in the decision-making process;
- Reliability and appropriateness of evaluation in decision making;
- Assessment techniques for better decision making;
- Creating value-added measures for better forecasts;
- Use of assessment in education and civil service as a tool for institutional reform;
- Opportunities and challenges related to testing and recruitment policy in the public and private sectors;
- Application of the Competency Model in Human Resource Management;
- The future of assessment tools for university and civil service admissions;
- Use of assessment as an innovative tool in the education system and good governance making;
- Assessment tools and decision-making responsibilities;
- E-assessment and technology-advantageous platforms;
- Operational research in education and workforce assessment.

A memorandum of understanding was signed between the SEC and Cambridge Assessment (CAE) on 25 September during the IAEA2019 conference. Under the memorandum, the CAE will collaborate with the SEC to develop skills and standards for English language learning and assessment. The cooperation also covers admission examinations for bachelor's and master's degrees. The SEC's close collaboration with CAE representatives on issues covered in the Memorandum aims to support the preparation, planning, implementation, monitoring and evaluation of new projects.

On October 16-17, 2019, Head of the Strategic Development Department of the SEC, attended a regional conference "The Role of the English Language in Higher Education and its Impact on the Employment Opportunities for Graduates" organized by the British Council in Tashkent. The main purpose of the conference was to discuss the role of English in higher education, the quality of teaching, the adaptation of graduates' learning outcomes to the labor market. During the visit, representatives of the SEC and the State Testing Center of the Republic of Uzbekistan discussed cooperation with the US Embassy in Azerbaijan, Cambridge Assessment and British Council to improve English language assessment, as well as the visit created a good change to be acquainted with the experience of Uzbekistan and other neighboring countries. Moreover, the cooperation of the State Testing Center of the Republic of Uzbekistan with international assessment centers in the field of foreign language assessment, as well as the organization of bilateral exchange visits were discussed.

On November 4-8, Head of the Strategic Development Department of the SEC, attended the training of ALTE on Audit System in Ljubljana, Slovenia.

In November, the SEC became an institutional member of the European Association for the Assessment of Languages (EALTA) and the International Association for the Assessment of Languages (ILTA). The main areas of cooperation with EALTA are to improve the SEC's foreign language skills assessment tools on the basis of the Common European Framework for Languages (CEFR), to conduct joint research and exchange of experience with leading organizations in this field, as well as EALTA projects, conferences and regional to participate in practical training as a participant or partner. The main direction of cooperation with ILTA is to join the international exchange of experience in foreign language assessment.

On December 2-4, the Uzbek delegation led by Sherzod Batirov, Deputy Director of the State Migration Service, paid a working visit to Baku to get acquainted with the activities of the State Testing Center. As a result of the visit, it was determined to continue cooperation on priority areas such as the improvement of printing technologies, electronic assessment (e-marking), analysis of statistical data and civil service recruitment.

In December, negotiations began with LanguageCert, a subsidiary of PeopleCert Qualifications Ltd, to conduct the LanguageCert International ESOL (English for Speakers of Other Languages) international exam in the country. The cooperation of the SEC with LanguageCert can be considered important for the following reasons:

- Increasing opportunities for young people to assess foreign languages by conducting international exams organized by LanguageCert in the country (At the next stage, it is planned to pay the down payment and prepare for the exams.);
- Initiation of a reliable partnership for the development of the Azerbaijani language exam as a foreign language based on international standards (It is worth to note that the exam of the Turkish language as a foreign language - "LanguageCert AÜ TÖMER TürkYet" was development within the framework of cooperation between Ankara University and LanguageCert).

Statistics of SAT, TOEFL iBT, PTE Academic and Professional (IT, accounting, marketing, audit, project management, etc.) exams held in 2019 are presented in the following table:

Name of Examination	***Number of examinations***	***Number of participants***
SAT (SAT including the subject)	5	180
TOEFL IBT	8	100
PTE Academic	101	308
Professional	19	27
Total	**133**	**615**

Conclusion

Finally, this summary is not enough to express the large-scale activities of the SEC. There is more information in the 12th issue of "Abiturient" journal, which contains the descriptive statistics and a set of comparative analyses based on the results of admission and school-leaving examinations. A particular emphasis is given to the recommendations of each chapter, which describes the current state and quality of education in the country per high school and university. Additionally, there are charts on various regional performance indicators of high schools, diagrams of admission rates of all universities on each level of education. At the end, an overview is provided on the monitoring of textbooks, a presentation of "Student Tracking System", a list of available print matter, published by the "Abiturient" publishing house, and series of national and international events the SEC participated in.

Translator: K.T.Hasanova;
Editors: M.A.Akbarli;
V.M.Alakbarova.

ABİTURİYENT

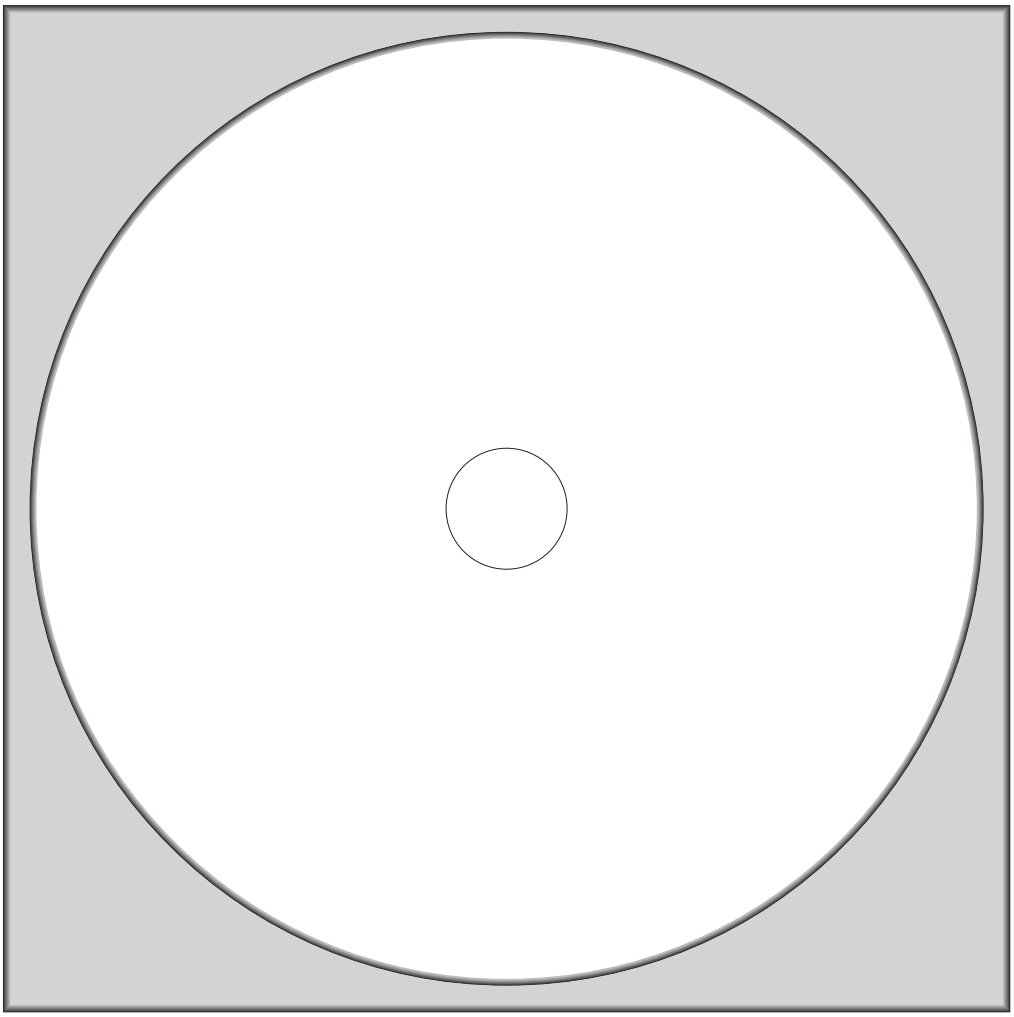

Dil və üslub üzrə redaktor:
N.M.Musayev.

Kompüter və dizayn:
İ.İ.Cəfərov, S.A.Vəliyeva

Redaksiyanın ünvanı:
Az1025, Bakı şəhəri,
Y.Səfərov küçəsi, 27.

Telefon:
1653 (DİM-in çağrı mərkəzi),
(+99412) 489-02-59 (Redaksiya).

Whatsapp:
(+99450) 225-54-99 (Redaksiya).

Elektron poçt:
abiturient.journal@gmail.com

Veb-sayt: www.abiturient.az

Jurnal Azərbaycan Respublikasının Mətbuat və İnformasiya Nazirliyində qeydə alınmışdır. (Lisenziya B 171, 18 fevral 1999).

© DİM - «Abituriyent»-2020

Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması **QADAĞANDIR!**

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Çapa imzalanmışdır
20.07.2020.
Tiraj 100.

Reklam materiallarının məzmununa görə redaksiya cavabdeh deyil.

www.dim.gov.az

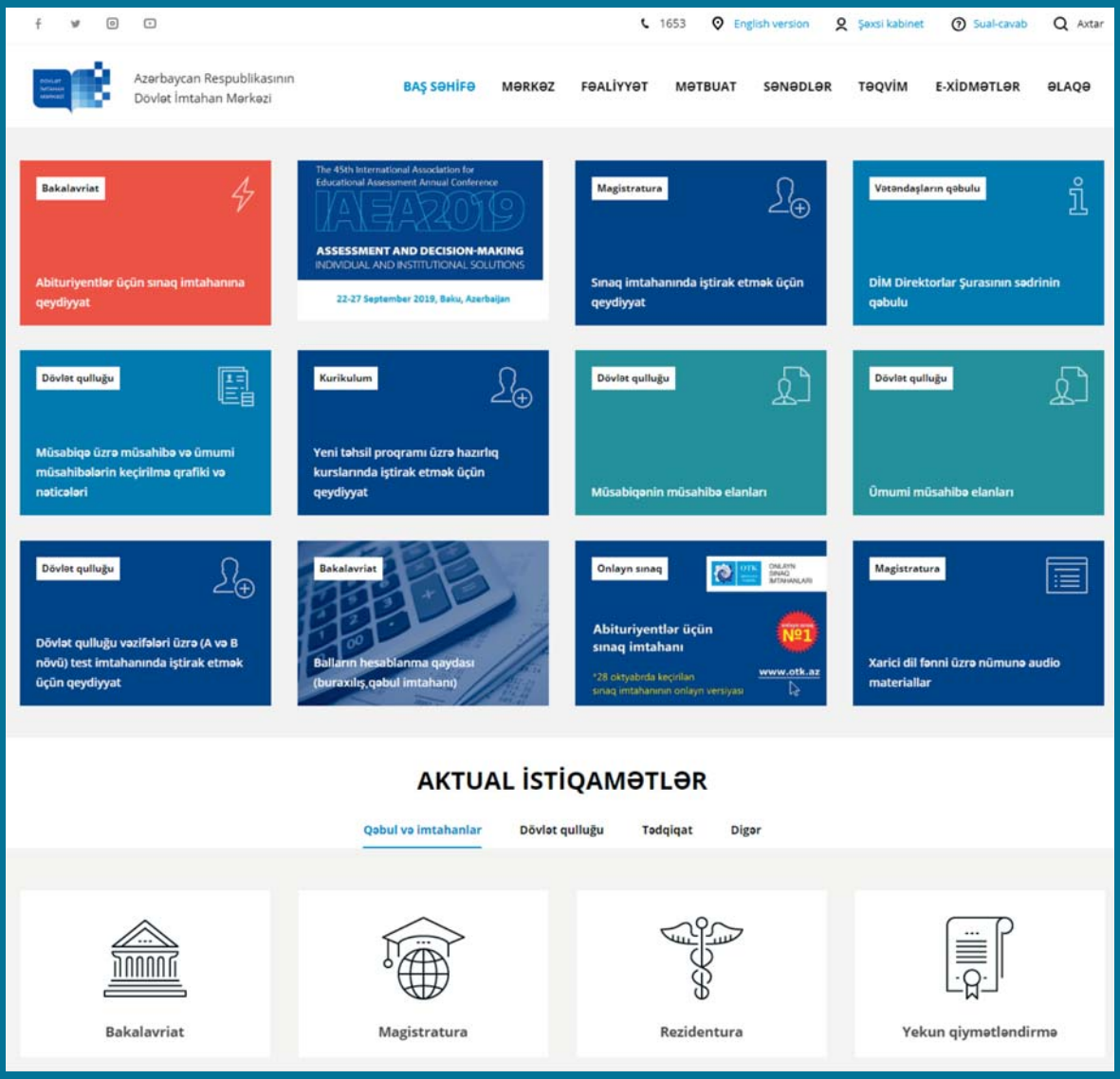

ISSN 2223-9723
9 772223 972006 01219